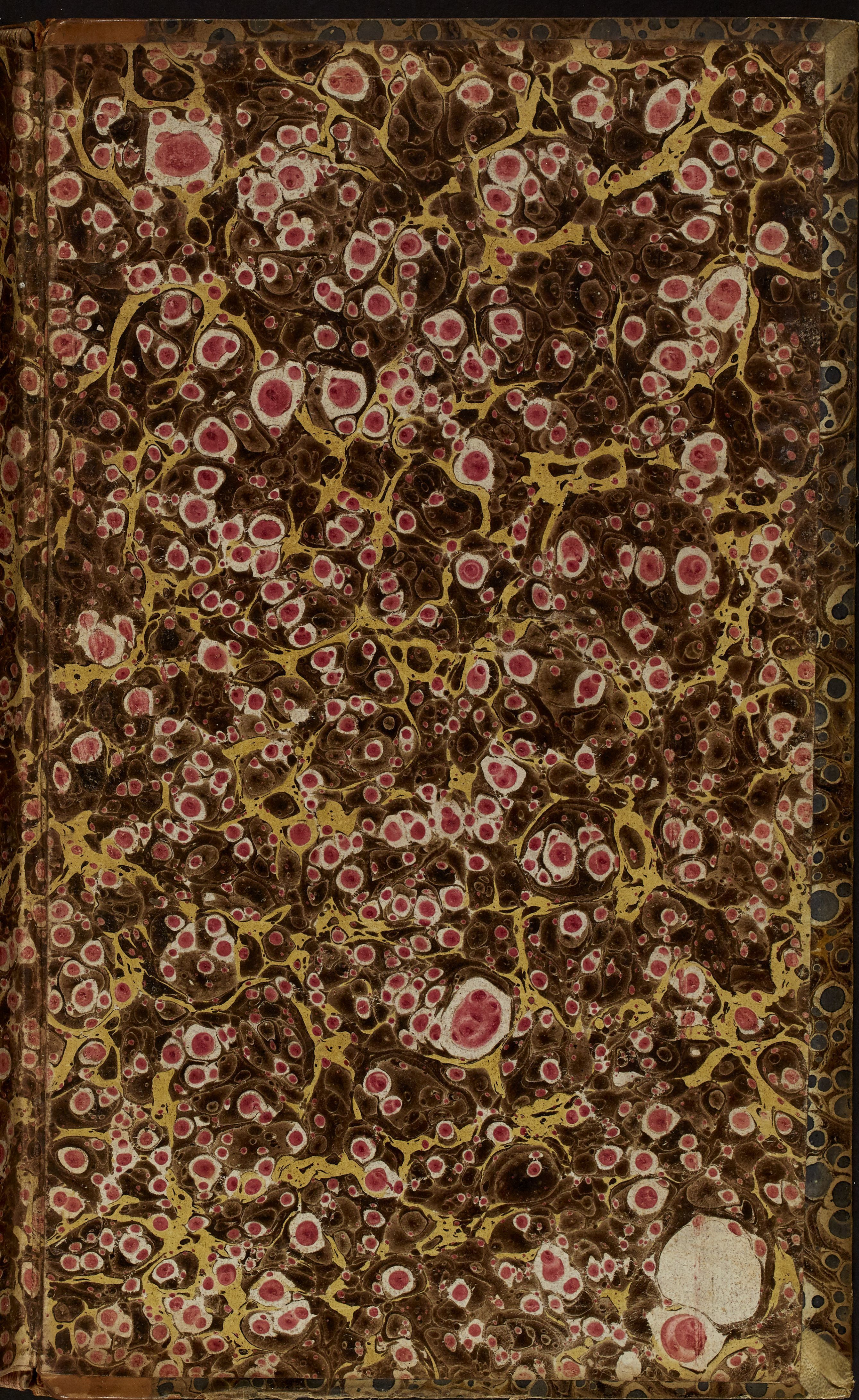
HUMAÏOUM-
NAMÉ

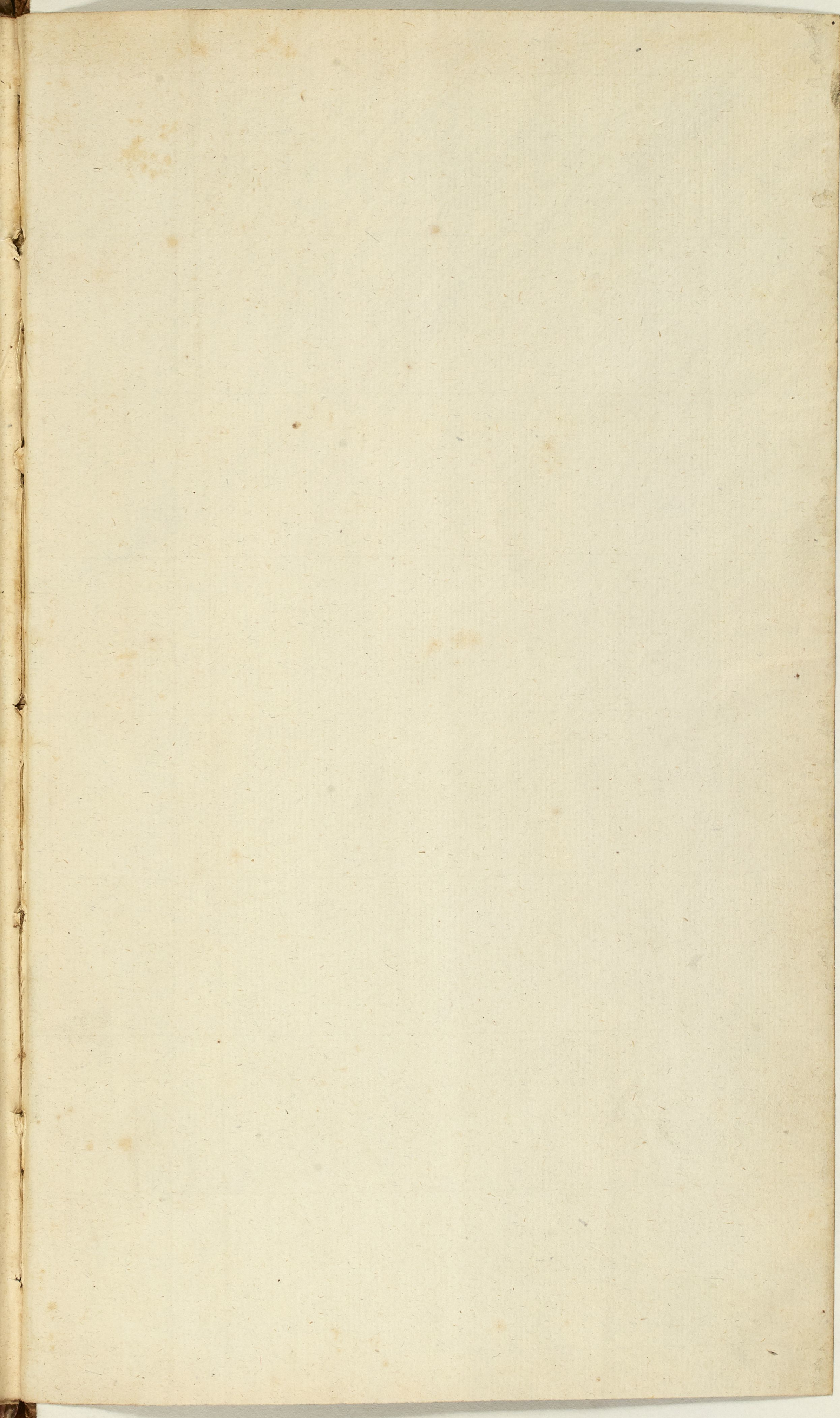
MANUSCRIT TURC

ÉCOLE ROYALE
DES JEUNES
DE LANGUES
DE PARIS

Humaïoun-Namè.

E Cubiculo Orientalium

صاحب فلورات وانجه دل اوغلاه

Cubiculo Orientalium 1761

Dedal

E. Rouet. 1864-65.

حضرت حليم خلاق وحكيم على الاطلاق جلت حكمته كم وظايف لطايف حمد وثناى حكيم
ان من شىء الا يسبح بحمده وجميع موجودات علوى وسفلينك زبانندە جارى ودايردر
وفوايد عوايد آلاى نا انتهاسى بر مقتضاى واعطى كل شىء خلقه ثم هدى تمام مبدعات
سماوى وارضينك اجزاسنده سارى وسايردر نظم رموز آموز عقل نكته پيوند
شناسايى ده جان خردمند جواهر بخش حكمتهاى باريك بروزآرندهٔ شبهاى تاريك
كلام قديم كريم وكتاب لازم التكريم والتقديم منده حضرت رسالت پناه سلطان سرير
لى مع الله نكته دان وعلمك ما لم تكن تعلم وروشن بيان انا افصح العرب والعجم طوطى نواى وما
ينطق عن الهوى معجز نماى ان هو الا وحى يوحى نبى مجتبى رسول مرتضى محمد مصطفايه

مثنوى محمد كازل تا ابد هرچه هست	بآرايش نام او نقش بست
چراغى كه انواع بينش باوست	فروغ همه آفرينش باوست

صلوات الله وسلامه عليه واله وصحبه المقربين لديه وعلى من تابعه وانتمى اليه بعده آنك
طالبلره سقا صدارادت وعنايت قاصدلرى مطالب استفادت ايچون نوع نوع
خطابه مستطاب قيلدى واول دانش آموز علمه شديد القوى آيه طريق تعليم
مستمندان مكتب ادبى وقانون وتفهيم قانون مستعدان مدرسه جهد وطلبى

توسنان ومنوالی اوزره بیان بیوردی که ادع الی سبیل ربك بالحکمة والموعظة الحسنة
بو کلام سعادت فرجامك مضمون میمون انجامی بودر که ای عالمیانه موائد عواید صلاح
وسداده صلا ویریجی وای آدمیانه مناهج مصالح معاش ومعاده یول کوستریجی
بندهلری مضیق سقامتدن طریق استقامته دلیل حکمتله دعوت قیل وبکا اعتقاد
ایدن عباده هوا وپرهوادن روضهٔ رضایه موعظ حسنه ایله هدایت قیل که
نفوس سرکش تازیانهٔ حکمتدن غیری برله رام اولمز وطباع خودبسند بند پند وقید
نصیحتدن غیری برله صلاح بولمز ولو کنت فظا غلیظ القلب لانفضوا من حولك

بیت

هر آن رایض که کردد توسنش رام	کند اهستکی با کرهٔ خام

نه که توسنان نوعنانی نی لغام ملایمت ولی شکیمهٔ ملاطفت رام قلمق متعذردر
نفوس آدمیانی دخی قوای بهیمی وسبعی انلرك نهادنده غالب اولوب درهم یأکلوا ویتمتعوا
مرعی سنده بیچون وچرا چرا ایدرلر وزمام نهی منکر وحرام امر معروفدن اباایدرلر
لاجرم اعمال مهمات حکمت واستعمال تازیانهٔ حکمت وموعظه منقاد ایلمك متعذردر بیت

اولور حکمتله حل هر امر مشکل	اولور حکمتله حاصل کام هر دل

ومن یؤت الحکمة فقد اوتی خیرا کثیرا موعظهٔ حسنه یه که مامور به در بر کلام
جامعدر که سامع اولنلر قابلیت واستعدادلری حسبنجه اندن فایده مند اولالر
مواعظ قرآنی ونصایح فرقانی کبی که جامع اطوار صوری ومعنوی وحاوی اسرار دینی
ودنیویدر وسامع وقار استعدادلری مقداریجه نظم دررباردن ومعانی کوهرنثاریدن
حصه دارلردر والیه مآل من قال شعر بهار عالم حسنش دل وجان تازه میدارد
برنکش اصحاب صورت را بیو ارباب معنی را • بو مقوله کلام سایر انبیای عظامدن
علی نبینا وعلیهم السلام هیچ برینه فایض ومنزل اولمامشدر بلکه خاصهٔ حضرت
ختمیتدر کما اشار الیه صلوات الله وسلامه علیه اوتیت جوامع الکلم وچون
صدق متابعت مورث کمال خصوصیتدر • ومنتج تمام مناسبتدر لاجرم امت
بزرکوارندن که کنتم خیر امة اخرجت للناس سمتیله موسوملردر بعضی خواصك

طبایعی مطرح اشعهٔ انوار جامعیت واقع اولمشدر که اول داخی اول حضرت مشکات
نبوت کبری سندن اقتباس اولنمشدر بو سببله کلام جامع اوکادیرلرکه دیدهٔ ارباب
ظاهر مشاهدهٔ جمال ظواهر معانیسی برله منور و مشام اهل باطن روایح حقایق
و فوایح دقایق برله که ماورای ظاهردن لایح اولور معطر اوله تا هر احد حوصله
مقداری خوان احسان بیکرانندن بهره مند اولوب مصراع هیچ جوینده ازین در برود
بی مقصود پس معلوم اولدی که چهرهٔ هر کلام زیور حکمتله نقد آراسته و عذار شاهد
کلام گوهر جامعیت ایله ندکلو پیراسته اولورسه دیدهٔ عاشقان کامل مشاهده
جولانه زیاده مایل اولور نظم هرکه زیباترست از خوبان سوی و میل بیشتر
جمله تصانیفدن که قواعد تألیفی حکمت عملیه اوزره مبتنی و لاو مجموع رسایلدن که
معانی تصنیفی مسایل موعظهٔ حسنه یه مشتمل و محتوی اولا کتاب کلیله و دمنه در
که حکمای هندانی طرز خاص اوزره تألیف ایدوب بر آیینهٔ حکمت شعار اوضاع جامعیه
نمط مخصوص اوزره تصنیف ایلمشلردر لطایف حکمت و فضیلیله ظرایف لهو و هزل
میانیده کمال اختلاف واریکن بر طرفده امتزاج و بر حرفده ایتلاف ویروب طرز
کلامی اکثر طباع اکا میل اتسون دیو امثال و افسانه اوزره وضع ایلمشلردر و زبان
وحوش و لسان بهایم و طیوردن اصناف حکایات و روایات تقریر ایدوب انک
ضمننده انواع فواید حکمت و میامن نصیحت مندرج قلمشلردر تا عاقل تصحیح ایچون
مطالعه سنه بهانه و غافل تنزه ایچون داستان و افسانه قله و درسی معلمه و حفظی
آسان اوله و فی الحقیقه اول کتاب حکمت نصاب بر حدیقه در که اشجار اسراری و لکم
فیها ما تشتهی الانفس و تلذ الاعین ازهاریله منور در و اطراف گلزاری ما لا عین
رأت و لا اذن سمعت نسایم عبیر نثاریله مطیب و معطر نظم هر نکته سی دل
کل معانی هر حرفی شکوفهٔ امانی لفظی چو طراوت جوانی معنیسی نیدر آب زند
اول کانجواهر فضایل و آسمان درازی فواضلک ناضه سی مرتبه ده تام و کامل و عام
و شامل درکه ابتدای ظهورندن الی هذا الآن هر زمان مستعدان مجلس ارادته و مستفید

محفل سعادتہ مباشیر انواری و برکات آثاری حاصل و متواصل در صحاف صنع زرنگار
آفتابہ رشتۂ خطوط اشعۂ بولہ شیرازہ اولدی انك عدیلی بو کتاب کورلمشدر
و دبیر تقدیر اجزای دفتر شهور و عوام و اوراق مجموعۂ لیالی و ایامہ سلك
ارتباطدہ انتظام ویرلدن انك نظیرن بر جریدہ دخی مشاهدہ اولنمش در بیت

لطافتدہ عدیلی یوقدر الحق	نظیرن چشم احول کورمش انجق

اول کتاب شریفی حکیم روشن رای بیدپای برهمن رای جهان آرا دابشلیم هندیك
نامنہ کہ بعضی ممالك هندك مالکیدی زبان هندی اوزرہ تصنیف ایتمشدر
و اکر مبادی شروعندہ سبب تألیفندن بر شمہ رقم زدہ کلك تعریف اولنسہ
مناسبتدن دور و تقریبدن بعید و مهجور اولمیہ حکیم مذکور بنای کتاب
مزبوری بو قاعدہ اوزرہ مبتنی قلمشدر کہ مسالك ضبط ممالکہ سلوك ایدن
حکام و ملوك احکام سیاستدہ و بسط بساط رعایت رعیتدہ دستور العمل اولا
و ترتیب و تقویت اولیای دولتدہ و دفع و رفع اعدای مملکتدہ قانون مجمل و کار
نامہ مکمل اولا دابشلیم اول کتاب فضیلت انتسابی قبلۂ مقاصد و عمدۂ مطالب
ایدوب مفتاح مطالعہ سی برلہ متصل افتتاح ابواب حل مشکلات و کشف معضلاته
مجد و مشتغل ایدی اول جوهر نفیس قیمت انك زمان دولتندہ دیدۂ عوام الناسدن
بلکہ عامۂ خواصدن نهانخانۂ صدف قدرہ کوهر شهوار کبی مختفی و مستور و صمیم
کاندن لعل بدخشان کبی هزار خون جکرلہ یوز کوستروب هرناکسك کوش استماعندن
دور ایدی اندنصکرہ اولاد احفادندن کہ سریر سلطنتہ جلوس ایدرلردی انك
اخفاسندہ همان اول قاعدہ رعایت ایدوب اول طریقہ کیدرلردی و بو جملہ ایلہ نیچہ
اول عروس مشکین نقابك فوایح مناقبی روایح کلستان کبی اطراف جهانی طوتمشدی

قطعہ هنر چو مشك بود مشك کر نهان دارند	ز فیض رایحۂ او مشام را اثر است
نمیشود بکل اندودہ چهرۂ خورشید	زمان زمان اثر نور او زیادہ تر است

اکاسرۂ عظامدن نوشیروان عادل زمانندہ خواص و عوام میانندہ بو خبر اشتهار و انتشار

بولنمشدی که خزاین ملوك هندده بر کتاب واردر که زبان بهایم وطیور ولسان حشرات
ووحوشدن جمع ایتمشلردر و باب حزم وسیاستده اول شرایط که سلاطین تاجدارانه
موافق ومناسب اوله رعایت رعیت وحمایت مملکتده شول ضوابط که جهانداران
نامدارانه لازم وواجب اوله اول درج جواهر حکمتك مطاوی واوراقنده درج ایلمشلردر
وآنلرنی سرمایه مواعظ ونصایح ووسیله منافع ومصالح عد ایدوب نقد جد وجهد
اول قواعدك تحقیق تلفیقنه خرج ایلمشلردر طبع شاهانه انوشیروانده که اشجار
جویبار معدلتی انك باران جود واحسانیله طراوت بولمشدی وازهار گلزار نظام
مملکت اقطار امطار رافت وعاطفتیله سیراب اولمشدی **بیت** جهان گشته از عدلش
آراسته • وز آن رسم بیداد برخاسته • اول کتابك مطالعه سنه میل تمام وشعف
مالا کلام ظاهر اولوب بر زاویه نشین طبیب که زیور فضل حسبیله آراسته وجمال
کمال ادبیله پیراسته مقتدای اطبای فارس ایدی فرمان نوشیروانله دار الملك هندوستانه
متوجه اولدی ومدت متمادیه آنده اولوب انواع حیل وتدبیره تمسك ایدوب
هزار جهدله اول کتابی اله کتوردی والفاظ هندیی لغت پهلوی برله که اول زمانده
سلاطین ایران اول زبانله تکلم ایدرلردی ترجمه ایدوب نوشیروانه ایلتوردی وموقع قبول
وشرف استحسان بولوب حضرت شاهده رتبه سی اقصای کماله ایردی تسخیر ثغور وبلاد
وتسکین قلوب عباد واظهار عدل واحسان واصلاح امور جهانبانیده کار نوشیروان
اول کتابك مقتضای فحواسی اوزره ایدی نوشیرواندنصکره اکاسره عجم دخی اخلاف
جهتنده وتعظیمی بابنده شرایط سالفه تقدیم ایدرلردی تا اول زمانه که خلفاء عباسیه دن
خلیفه ثانی ابو جعفر منصور بن محمد بن علی بن عبد الله بن عباس رضی الله عنهم اول کتابك
مناقبن ایشتدی وانك مطالعه سنه رغبت تمام کوستروب تحصیلنه جد واهتمام
ایتدی ولطف حیله ایله اول نسخه پهلوییی اله کتوردی وامام ابو الحسن عبد الله بن مقفع
که سردفتر بلغای عصر وسرآمد فصحای دهر ایدی بیوردی تا زبان پهلویدن بلسان تازییه
ترجمه ایدردی هر دم خلیفه مزبور کتاب مذکوری کمال حرمتدن سلك مطالعه ده نظم

ایدوب اساس احکام خلافتی وبنای شرایط عدل ورافتی اول نصایح ووصایا
اوزره وضع ایلردی بعده ملوك سامانیه دن ابو الحسن امیر نصر بن احمد سامانی
افاضل زماندن بریسنه امر ایدوب اول سخن زباندن تازیدن لسان فارسیه
نقل ایتدردی ورودکی شاعر که صناعت شعرده ماهر ایدی اول جواهر
زواهر مثال سلطان نمونجنجه رشتهٔ نظمدن انتظام ویردی بر دفعه داخی
سلطان محمود غازی غزنوی اولادندن ابو المظفر بهرامشاه بن سلطان مسعود
که ممدوح حکیم سنایی دربیوردی تا ابلغ الفصحاء وافصح البلغا ابو المعالی نصر الله
بن محمد بن عبد الحمید انی طرز جدید اوزره سخن مقفعدن ترجمه ایتدی شول
نسخه که حالیا کلیله ودمنه دیمکله مشهوردر ترجمهٔ فاضل مزبوردر الحق عباراتی
بیان شیرین کبی لذیذ واستعاراتی در ثمین ویاقوت رنکین کبی عزیزدر
مجتهدان احکام بلاغت تعریف فصاحت وخصایص کلماتنده مجتمعلردر ومسند
نشینان بارکاه انشا توصیف جزالت ترکیب وبراعت عباراتنده متفقلردر
اما ایراد لغات عربیه والفاظ وحشیه دن تحاشی ایتمیوب طرز کلامی
محاسن عربیات اوزره طرح ایدوب الفاظ وعبارات متعلقه سرحد اطنابه
واستعارات وتشبیهات متفرقه اکثار واشها بر یتشدردیکی اجلدن خاطر
مستمعان عرض کتابدن خلاصهٔ ما فی الباب کما ینبغی ادراک ایدمیوب استماعندن
ملول اولوردی طبع وقاری داخی مبادی قصه سقاطعنه ربطدن قاصر واوایل
کلامی اواخری ایله ضبطدن عاجز قلوردی لاجرم بو معنی سبب سآمت خاطر
سامع وقاری اولوب استماعندن امتناع جمیع قلوب وطباعه سرایت ایلوب
قریب اولمشدی که کتاب مذکور بو نفاستله زاویهٔ نسیانده کسیف الخطیب
متروك ومهجور قالیدی و اهل عالم انك فوایدی فوایددن محروم وبی نصیب
اولیدی کا بناء والی ولایت هراة سلطان حسین میرزاء بیقرا امراسنك سرخیلی
امیر سهیلی التماسی برله خطیب منبر فصاحت وواعظ کرسی بلاغت وصاف انشاء

حقایق کشاف رموز دقایق الملتجی الی رحمة ربه الحافظ مولانا حسین بن علی الواعظ

الموصوف بالکاشفی عامله الله بلطفه الخفی کتاب فربوده یه طرز خاص ولباس

جدید کیدردی وزیبا رویان معانیه کم تتق الفاظ مغلقه ومجب لغات عربیه ایله

محجوب ومستور ایردی مناظر عبارات ظاهره وغرفات استعارات زاهره دن جلوه

ویردی شول کتاب که حالیا بین الانام انوار سهیلی نامی برله اشتهار بولمشدر مولانای

منشا رالیهک که سخن زانلک میداننک شهسوار چالاکیدر مصراع کوهر

دریای ادراک لطیف پاکیدر • حقا که اول کتاب فضیلت نشان بر سهیلدر

که سعادتدن درخشاندر وبر سحاب درکه قله کوه فصاحت وبلاغتدن در فشاندر

الفاظ دلفریبی شکرلبلر کرشمه سی کبی شورانکیزدر ومعانی وتراکیب عزیبی ترنج

غبغبلر طره سی کبی دلاویز نظم حروفش چو زلف بتان چکل • همه جای جانست

ومأوای دل • معانیش در زیر حرف سیاه • درخشنده چون نور مهر روشن

چو ماه • سوادی که کحل الجواهر معنا اندن عبارت در بیاض دیده حور اده

پرورسه روادر وبیاض عرضه صبح شادمانی اندن کنایت در سواد چشم

جهان بینا وزره وصع اولنسه سزادر شعر سزد که کاتب دیوان سرای خلد کشد

سواد نسخه او بر بیاض دیده حور • بو ابیات رایق و کتاب فایقک که مطلع

انوار حقایق در قامت والاسنه خلعت اولمغه لایق در قطعه صورت

مجد ومعارف جامه سینه درطراز • معنئ اقبال دولت خاتمینه درنکین • عارض

رنکین اشعاری قو غنج وفریب • طره مشکین الفاظی سراسر تاب چین • نور حکمتله

طلودر هر کلام کاملی • سینه کم انوار علمیله دل اهل یقین • چون مخدره همایون

تتق کوندن وجه مشروح اوزره الوان بوقلمون وشاب کونا کونله بویه کوستروب

کاه جامه هندیله غنج ودلال ایلردی وکاه لباس فارسی وقبای پهلوی برله جلوه

قلوب کاه حله تازی وشقه حجازی برله عرض جمال ایلردی اما بالای والاسی هنوز

دیبای زیبای رومی برله آرایش بولمامشدی وفرق فرقدسای اکلیل فلک فرسای

لغت مزبور ایله مزین اولمامشدی اگرچه جمال باکمالی حلهٔ انواع السنه ایله خالی ایدی اما
پیرایهٔ خال وخط الفاظ ترکیدن خالی ایدی اول سببدن مدت مدید وعهد بعید ایدی
که خاطرمه بو خاطره وسودایه بو سودا دوشمشدی که اکر سپهر بی مهردن فرصت
وایام بی آرامدن رخصت میسر اولورسه وکردون دون تلفیق اسباب تعویقده
مسامحه قلورسه کتاب مزبوره نسخ مذکوره نك برسیندن خامهٔ عربی عمامه ایله
رومی جامه کیدرم تا اکر لباس لباسی استیناسدن عاری اولمیه وعوانی معانینك
تتق آل ومعجر کلبرکی مثال ترکیده جلوه ویرم تا عام وخواص فرائد فوائدینی قیاستدن
بی بهره قالمیه **بیت** لطافتده اولا مقبول آدم ۰ خلاوتو بحره منظور ومکرم ۰
هرچند دهقان خیال بوستان آمالده بو امل نهالن دکردی اما شجرهٔ فؤاد ثمرهٔ
مراد اولمدن تند باد قضا برك وبارن دوکردی ونوایب زمان برآن امان ویرمزدی
که خاطر بوعزمی امضایه متوجه اولیدی وتیرباران اخزان برلحظه کوز آجدرمزدی
که ضمیر بوحدیثی قضایه رخصت بولیدی ناچار نطاق وقت اعناق فرصتدن قاصر
اولوب چهرهٔ مقصود جمال مطلوب نقاب تعویق وحجاب تعلیقله مستور ومحجوب
مصرع کی شعر تر انکیزد خاطر که حزین باشد ۰ تا اول زمانکه بو بنده نك ریاض خال ریختهٔ
عنایت یزدانی ایله ریان وحیاض آمالی باران عواطف صمدانی ایله ملیان اولوب
بلدهٔ محمیه ادرنه ده که خال چهرهٔ ممالك وسواد نسخهٔ سبع آرایکده حضرت سلطان
عظیم الشان وخاقان نصرت نشان افتخار آل عثمان الملتجی الی رحمة ربه الرحمن ذو الکباش
الشدید والقلب الحدید السلطان السعید السلطان مراد بن السلطان محمد بن السلطان
بایزید طیب الله به نسایم الروح روحهم ووالی من غنایم الرحمة فتوحهم خیرات مبروره
وحسنات مشکوره سندن جامع جدید جوارنده اولان مدرسهٔ عتیقه که محط رحال
افضال ومهبط وفور عز واقبال در بو احقر عبیده تفویض وتقلید بیورلدی ومشام
جان ودماغ جنان اول شهر فردوس نشانك هوای عبیرافشانیله که غیرت نسیم تسنیم
جناندر منجر ومعطر اولدی **شعر** اسدی جان باغینه باد عطرسای درنز ۰ فیض روح ایتدی

فضای جان فزای ادرنه • رفع ایدوب دلدن غموم کهنه عیسی کبی • تازه جان ویردی
دم معجز نمای ادرنه • غنچه کبی تنك لکدن درهم اولمشکن کوکل • کل کبی آچلدی
نسیمی دلکشای ادرنه • اول بقعهٔ مبارکده که محل اقتباس فضایل و مقام اقتباص
فواضلدر ایام سعنادهٔ معهوده مدارسهٔ فروع اصولده و مذاکرهٔ معقول و منقولده
مصروف و مبذول قلوب زمان تعطیلده که عقلك ساعات راحاتی و طبعك اوقات
استراحاتیدر مانند شوخ چشمی شکرخواب ذهولدن بولوب فی حجرهٔ ضمیری آمدشد خیالات
سئوالیه‌دن خالی کورجك سویدای دلده متمکن اولان سودای پرسودی و بقیهٔ
قلبده خلاص بولان نقود معهودی حالدن قاله و قوتدن فعله کتورمکه نوامض
همت حرکته کلوب ذهن سقیم و طبع عقیمله بو شغل عظیمه شروع قلندی و مولانای
مشارالیه نسخ مقدمهٔ کتب ادیان قدیمه کبی نسخ ایدوب تراجم سابقه‌نك
بازار رواجنی عقود بنیوع فاسده کبی فسخ اندوکی اجلدن باعث اختیار اولوب
الحکمة یمانیة نکته‌سی مطلع انوار سهیلدن آشکاره اولدی شعر

چون یمانیدر دیمشدر حکمت اول فخر جهان • طك دکلدر اولسه انوار سهیلیدن عیان

چون الآن شان لطافت نشان ابنای زمان بر مرتبه‌ده لطیف و بر مثابه‌ده
ظریفدر که عرایس غوانی معانی منصهٔ الفاظده هنوز جلوه‌کر اولمدین حصول
تمام مراده وصوله قصد ایدرلر فکیف که بعض لغاتی تصحیحده تصفح کتاب و ادراك
معانیسنده فی الجمله تامل و تانیه ارتکاب ایدهلر لاجرم تألیف کتابده عیان
بیان شارع انشاء مترسلاندن و منهاج تکلف منیشاندن معطوف قلنوب
اثناء حکایاتده احسن کلمات عربیه بعضی آیات ضروری الذکر و احادیث ماثور
و آثار امثال مشهوره اوزره اقتصار اولندی بحکم خیر الکلام ما لم یکن عامیا
شرقیا و لا وحشیا عربیا • اثبات ابیات عربیه و ایراد لغات عربیه و الفاظ وحشیه‌دن
تحاشی قلندی تا دیده هر بینایی تعمق و تعمق نظر وصال غوانی معانیسندن
بهره‌مند اولمق میسر اولا و دل هر دانایی تکلف تخیل و تخیل تکلف ایله نازپروردکان

حجرهٔ خیالدن برخوردار اولمق متصوّر اولا مدح پادشاه اسلام مالک رقاب
الانام سلطان سلیمان تخت آصف غلام مدّ الله ظلال خلافته علی مفارق
الانام وشدّ اطناب سلطنته باوتاد الدّوام بو سلک جواهر کان کوندن دکان
عیانه کلدی وبو دُرر زواهر حقّهٔ ضمیردن سلک بیانه چکلدی عقل بری خیال
دبیره ایتدی ای ناظم گهر کلم سبحانی وای ثاقب دُرر حکم لقمانی مقرّر در هر دفترده خلیفه
زمانک نام واجب الاحترامی بوله معنون اولمیه ابتر در وهر سیم وزرده که سکهٔ جهانک
مهر سکه مهرندن جبیننده اولمیه فلس احمر در علی الخصوص که ممالک بحر وبر مظفر
بیکرهید وتمام هفت کشور معسکر عسکر نصرت رهبر در بکرفت مملکت
بحسام سداب زنک • از روم تا بهند وز بلغار تا فرنک • بر خطه بو قدر که
پادشاه جهان پناه نام شریفنه خطبه اوقنمیه وبر سکه بو قدر که شاهنشاه آسمان
درکاه داغ عبودیتی جبیننده قونمیه شعر بشرق ذکر منیعش کنند در منبر
بعزت مهر قبولش نهند بر دینار • پس بو زر نابی که بوتته قلبده هزار رنج وتعب
بوله تاب ویردک نیچون که محک اعتبار افاضله اورمزسن تا بلمه سن که قابل سکهٔ
قبول پادشاه عالیمقدار میدر وبو کوهر نابی که کان ضمیرده خونابهٔ جکر بر تاب بوله
آب ویردک نیچون بازار انظار ارباب فضایله عرض ایلمزسن تا معلوم قلاسن که لایق
نثار خاک پای شاهنشاه کردون اقتدار میدر بیت درکه اولمیا به شه عادل
اباغنه نثار • دور دریا شندن انک تاج قدر واعتبار • چون قوت خیالی فرمان
فرمای عقلدن بو امر واجب الامتثالی استماع ایتدی حکمته اتباع فرض عین بلکه عین
فرض بلوب ایتدی قطعه عقل نیکو مذکرسیت ترا • هرچه کوید بکوش دل بنیوش •
اکرت خواجکی همی باید • بندهٔ عقل باش حلقه بکوش بناء علی هذا الخطاب اول کتاب
حکمت نصابی بر سبیل امتحان افاضل عالیشان میاننده اوراق کل کبی پریشان
قلوب هر فاضل که اول کتاب کلستان نشاندن برج داستان خاطر نشان ایتدی
شهد مدحله رطب اللسان اولوب زبان استحسانله احسان ایتدی وایدی

حقا بو درجده مسطور اولان حکم معارفدن مروی وماثور جری بان یکتب
بسواد المسك علی بیاض الکافور وبو درجده مندرج اولان درر لطافده
منظوم ومنثور حقیقت بان یعلق بخیوط النور علی نحور الحور نظم

حریر کلك تو در حل مشکلات اسور	چنانکه نغمهٔ داود در ادای زبور
جواهری که بیفتد ز ساعد قلمت	برند دست بدستش برای کردن جود

بو منوال اوزره بنجه زمان زبان میدان امتحانده دایر وبلاغت بیان
وبراعت معانی بدیع الشانی سخن وران دوران میانده مثلکبی سایر
اولوب اداء صرافان جواهر معارف واجماع نقادان سره لطایف بونك
اوزرینه منجر ومقرر اولدیکه بو درج که درج جواهر حکمتدر وبو جریده که برج
درادری فضیلت تمثیلات سحر نکاری سر تا سر معانی ودقایق در وحکایات لطافت
شعاری صنایع مجازده دقایق حقایقه چون جهانداراناك اطوارنده وشهریارلرك
احوالنده ورعیت پرورلك امورنده ومعدلت کسترلك رسومنده مصنف
اولان سایر کتب ورسایلدن وجوهله فایق در بو درشهوار نثار خاکپای پادشاه
کردون اقتدار اولمغه سزاوار ولایق در مصرع سخن درست وتعلق بکوش
شه دارد • چون فاضل فضایلما آبدن بو خطاب مستطابی کوش ایتدم کلام
دور بارلرین اوینهٔ کوش هوش ایدوب خطبهٔ کتابی بر پادشاه عالمپناه نام فر
موشح قلوب بو زمانی بر شاهنشاه فلك دستکاه سکه درخشنده سیله مشرف
قیلدم که اقدام نطق ومقاله معارج مناقب عظمت وجلالنده ارتقا ممتنع در وبزد بال
قوت خیال مدایح مراتب صفات کمالنه اعتلا محال قطعه یانده بحر
شوکتك قطره در بحار • جنبنده مهر عزتك ذره در جبال • روبین تن آتش
غضبن کورسه آب اولور • خشمیله خون اولور دل سنکین سام وزال • پادشاه
غازی شاهنشاه صاحب مغازی مخرب ممالك انکروس مسخر جزیرهٔ رودوس قالع قلعهٔ
بلغراد وفاتح مدینهٔ بغداد قاهر قهرمان بغدان قاطع طناب افرنج الامان بیت

درگه عالمپناهی کعبهٔ امن و امان • سدّهٔ دیوان سرای قبلهٔ خلق جهان • پناه اهل
ایمان شاه شاهان دوران سلطان صاحبقران **بیت** لطف و قهری خانهٔ ایمانه
زرق واجل • عفو و خشمی مایهٔ سرمایهٔ سود و زیان • السلطان ابن السلطان
ابن السلطان فخر آل عثمان سلطان سلیمان شاه خان ابن سلطان سلیم خان
ابن سلطان بایزید خان **قطعه فی الدعاء** سرو اقبال و نهال دولتی سرسبز اولا
گلشن عمری گلینه ایرمیه باد خزان • دولتیله دایم اولا کامین و کامیاب
نصرتیله اوله هردم کامکار و کامران • بر شاهنشاه دیندار و دین پرور درکه
دامن نفس مقدسی دنس کبایردن بلکه صغایردن مطهر در و مشرب عقیدت
پاکی خاشاك آراء باطله دن معرا در شرع دهن تابناکی شوایب ظنون واهیه دن
مبرادر زنگار عقاید فاسده آیینهٔ ضمیر منیرنه یول بولمشدر و زلال خاطر خطیر
آراء فراق ضاله ایله مقدر اولمامشدر اعظم شاهان جهان ایدوکنه بوبرهان
معظم در که سالك شاهراه مذهب حضرت امام اعظم در رعایت شریعت
مطهره ده بر حدّه در که شاخ چنار سیم و زر ازهار ده دست دراز لغ ایتدوکی
سببدن مقطوع الید در و باد بهارا بکار گلزاره عشقباز لغ ایتدوکی اجلدن زندان
حبابده محبوس و مقیّد در بنفشه تمام اولدغیچون • چقردیلر قفاسندن زبانن
لاله ذمام اولدغیچون • قره قانه بویادیلر دهانن • گل غنچه یه طپانچه اوردغیچون
باشنه یومرق اوردیلر و مدام سرمست و می پرست اولدوغیچون یاغنه طومرق
اوردیلر آیینهٔ ماه دولوله یوزیوزه اوردغیچون بردار ایتدیلر سسك سمن بولرله سینه
بر سینه اولدوغیچون شهرهٔ بازار ایتدیلر عبهر نامحرملره نظر ایتدوکیچون گوزنه میل
چکدیلر سوسن زبان دراز اولدغیچون یوزنه نیل چکدیلر • معدلتنا هر سی بر مرتبه ده در که
جنك پلنك دامن پوست آهودن الچکمشدر • گرگ گلوی گوسفند ایله قان بلاشمشدر
یوز بلا پشمینه ایله آهو چشم غزالله عشقندن درویش پوست پوش اولمشدر
کبوتر عقاب ایله هم آشیانه در • میش شیر و دیا ایله همخانه و همکاشانه در روز از و شبان

کوسفند صحراده بی شباندر لیل و نهار بادیه پویه هوادار و شیر آهویه پاسبان اندر
و بالجمله ایام معدلتنده زهر افاعی ظلم و اعتساف تریاق دواعی عدل و انصافیله
منعدم دروبنیاد جور و بیداد قواعد نصفت و دادیله منهدم نفحات شمال
عدل شاملیله دماغ اطراف عالم معطر و لمعات آفتاب بذل کاملیله دیدهٔ
اصناف بنی آدم منور و معمار عدلیله مقصورهٔ ربع مسکون معمور و شمشیر قهریله جور
چارسوی هفت کشوردن دوردر بیت کمسه ایامنده ایتمزنا یدن غیری فغان •
کمسه دورانده کوج چکمز انک لا کمان • پادشاه چاره ساز یتیم نواز درکه شعر یوق
زماننده یتیم انک مکر در عدن • یوقدر ایامنده خونین دل مکر مشکین ختن •
ایام همایوننده سرودن غیری یاغی باش قالدرمدی و لداخی زنجیر آبده مقید در
و روزکار میموننده شمعدن غیری یاغی باغ اوزره کلمدی و لدخی عذاب نار و نار
عذابده مخلد و شجاعتده اکا رستم دمک ستمدر که رستم انک کمربسته کمتر بندیدر
و طهماسب و سام و القاص و بهرام کمتر بنده‌سی انک افکنده سیدر عظمتده جم دمک
غلطدر که سنک قهریله بحر جملهٔ جام وجودن شکست ایتمشدر سخاوتده حاتم دمک
خطادر که دست بذلیله بحر حاتمک دفترن طی ایدوب صیت و صدای جودن
بستا ایتمشدر بسطت مملکتی بر درجه‌ده درکه ملک سلیمان مسخر مور حیر جوهر تیغ
ظفر پیکریده دایرهٔ قلعهٔ آسمان مرکز ماهچهٔ علم نصرت رهبری مملکت قیروان و خاور
مجموعهٔ ممالک محروسه‌سندن اکی ورق در و معدلت فریدون نوشیروان دیباچهٔ
مآثر ماثوره‌سندن بر سبق کرهٔ زمین کوی چوکان پای سمند کردون کردیدر و سبزه
زار آسمان میدان جولان خنک هامون نوردی سطوت سلطنتی بر غایتده درکه
بشرهٔ کهربا نهیب صولت پادشاهانه‌دن یرقاندر و آیینهٔ آفتاب باس و سطوت
خسروانه‌دن خفقان درکاه عالمپناهی مغفر حباب روجهاندر ستهٔ فلک شتباهی مجره
شفاء اکاسرهٔ دوران درحضرده قباب سرای میمونی حباب سپهر آبکونه همسر در
سفرده کنکرهٔ خیام همایونی ایوان کردونه برابر بلکه آندن برتر در دیدهٔ کردون کردان

شعشعه

شعشعۀ چتر آسمان سایندن خیره وحیراندر وجرم آفتاب رشك سایۀ سایبان فلك
فرسایندن سایه وش خاکه یکساندر ماه مستنیر قبۀ مستدیرده خرگاه فلك تدویر ومهر
وتنویرندن اقتباس نور ایدر وخیمۀ گردون سایه چتر همایونیله لاف ارتفاع اورسه
دعوای زور ایدر زر تمام عیار تا نام مبارکن جبیننه یازمدی تب تاب بوته
گدازدن خلاص اولمدی ودرهم ودینار تا لقب شریفن سکه قبولنه قازمدی شکنجۀ بحیر
کازدن نجات بولمدی قندیل زرنگار مهر وماه کاسۀ مشعل چراغیدر که لیل ونهار
آنده یانن کفار فجارك یورکی یاغیدر رایت نصرت آیتی بر نهال سرودر که میان بوستان
غزاده خون اعدا ایله پرورش بولمشدر سنان نیزۀ جان ستاندن روان اولان
قان غازۀ چهرۀ نوعروس غزادر وغبار سم سمند جهانگرد عالم نوردی کحل الجواهر
حور وعیندر اولسه سزادر بیم تیغ سداب رنکندن افرنج بر بجندن درکه سرتیب حنظل
مرارت شمشیر آبدار تصویر وآتش تاثیردن غیریله دوا میسر دکلدر وهم کرز البرز سکر
سرخ سربرد ردسرده درکه شراب زهرآب تیغ نیلوفرندن غیریله شفا متصور دکلدر
ونار شمشیر آبداری دیار جان دشمن خاکساره آتش اورمشدر آتش سنان تابداری
خرمن اعدای بدکرداری باده ویرمشدر الف تیر وپای کمال اقبال دولت روزافزون
ایچون الی قالدر وباء کوپال ودال کمندی دشمن خاکسارك بدحالکنه قوی دلدر وکاری
اکثر شکار وشکاری یکسر اعدای خاکساردر سفال سکان خونخواری کاسۀ کلۀ کفار
فجاردر وآسیب تیغ درخشان برق نشاندن جان کردن کشان ایران وخراسان حیران
دهر آساندر آشوب طوب گردون کوب صاعقه نشاندن دیار دریابار وقلاع وحصار
افرنج خاکسار ویران وخاکه یکساندر تیغ یلماندن ویرانه در الامان ایللری رمحی واخندن
خراب ایران وتوران ایللری جوانبخت وآسمان تخت شهزاده لری که هر بری سعادت برجنك
مهر درخشانیدر وسلطنت درج درخشاندر هر برینك خنصر سعادتی شایستۀ خاتم
سلیمانی وفرق فرقدسایی سزاوار تاج سلطانی وافسر جهانبانیدر جمله سی چون
مصطفی خلق محمد خلقت سلیم نفس بایزید همتدر بو خصلت عاقبت هر بری جهانگیر وکشور

کنایی و لغز دلیل علامت بلکه برهان مجددر **شعر** آلهی چشم بددن دور ایله •
قمونک عمرینی معمور ایله • آصف رای صف آرا وزراسی که کواکب آسمان ایوان کیوان
رفعتدر آراء عالم آرالری شمع سبستان مملکت و فکر کشورکشالری حلال مبهمات امور
سلطنت در اصف آرا امراسی که رویین تن هیبت و تهمتن مهابتدر هر بریسی بیشهٔ وغاده
بر شیر پرصولت و پلنک غضنفر صلابت در خدام درکاهی صاحب احتشام مدد
و مقربان بارکاهی واجب الاحترام خلد الله ملکه و سلطانه و افاض علی العالمین بره
واحسانه ولازال رایات اقباله برماح الطعن منشوره وآیات جلاله کالسبع المثانی
ماثوره و مشهوره واطناب خیام خلافته مشدوده باوتاد الدوام و ظلال عدله
ورافته ممدودة الی یوم القیام بو نامهٔ فرخنده آغاز و خجسته انجام بعون الله
الملک العلام **بیت در نام کتاب** پادشاهک چون همایون نامنه اولدی تمام
اکا ویردی هاتف غیبی همایون نامه نام والصلوة والسلام علی خیر الانام محمد وآله الکرام
وصحبه العظام ما تتابع اللیالی والایام وتواتر الشهور والاعوام **مقدمه** اولا بیلمک کرک
که مقاصد کتاب کلیله و دمنه قواعد حکمت عملیه اوزره مبتنی در حکمت عملیه
نفس انسانینک مصالح حرکات ارادی و افعال طبیعی سنه علمدن عبارتدر بو حیثیتله
که انتظام احوال معاشنه مفضی و سوجب اولدوغی کمالک حصولنی مقتضی اوله بو تقسیم
اولی که ایکی قسمه منقسم بری اولدر که هر فرده علی السبیل الانفراد راجع اوله اکا تهذیب
اخلاق دیرلر ایکنجی اولدر که افراده بر سبیل مشارکت متعلق اوله بو قسم دخی ایکی قسمه
منقسم در بری اولدر که مشارکت منزل و خانه ده اوله اکا تدبیر منزل دیرلر ایکنجی اولدر که
مشارکت شهر و ولایتده یا اقلیم و مملکتده اوله اکا تدبیر سیاست دیرلر کتاب مزبور
اقسام ثلاثهٔ مذکوره دن نوعین آخریندن بعضی فوایدی مشتملدر اما تهذیب
اخلاقه متعلق احوال مذکور دکلدر الا علی سبیل الاستعداد اکوچه بو اوراقده مکارم
اخلاقدن بعضی ایراده مجال میسر اولدی اما کتاب مزبورک اوضاع و اوصافنه تغییر کلمسون
دیو ابواب کتابی زیاده ایتمک مناسب کورلمیوب همان اول منوال اوزره که حکیم

هندیه

هندیدن روایت اولنمشدی ایراد اولندی وکتاب مذکوردن ایکی باب اولا که ایرادندن
فایدۀ کلی اولمیوب اصل کتابده مدخلی یوغیدی اسقاط اتمکده مولانای مزبوره اقتدا اولنوب
ابواب کتابی باقی قلان اون دورت باب اوزره اقتصار اولندی وحکایات اصل وفرعده
مذکور اولان دستور اوزره رای وبرهمندن سؤال وجواب طریقیله قید کتابته
کتورلدی وایراد ابوابدن سابق وحکایاتیله که اصل الباب ومنشأ ما فی الکتاب
ایدی افتتاح اولنمق لایق کورلدی ومحل اثبات ابوابده هر مقام که بر حکایت ایراد ایدوب
بر مثل انشا اتمکه مناسب کورلدی اقدام جسارتیله مسلوک سبیل تصرفه اقدام اولندی
هرچند که بو بابده فقیر حقیر الشان بلکه مطلقا تالیف کتابه ارتکاب ایدن فضلای زمان
قلت بضاعت وقصور استطاعتلرینه انصاف واقرار وذلات وعثرات وهفوات
سقطاتلرینه اعتراف واعتذار ایدرلر عاقبت هدف سهام ملامت وسپر صمصام غرامت
اولوب البته حق وناحق مطعن هر جاهل واحمق اولمق مقرر ومحققدر اما انلر که زیور کمال
وهنر ایله آراسته وکوهر طبع فضل پیراسته اولوب قلب قادایله نقود فضایلک نقادی
ودیدۀ انصافله جواهر مآثرک صرافی اولهلر وفور فضل وهنرلرندن دور وسریر لطف
وکرملرندن بعید دکلدر که ومن صنف فقد استهدف تهدید ومقابلهسنده
من انصف فقد استظرف نکتهسن تمهید ایدوب مواضع ذلاتده عین رضاتی
ممسوخ ودیدۀ بعضانی مفتوح طوتمیهلر ومواقع عثراتده قلم اصلاح وحمل المؤمن
علی الصلاح دریغ اتمیهلر نظم دیدۀ انصاف چون بینا بود • در شمرد کرچه
بینا بود من خجلم از عمل خام خویش • تو بملامت مکنم سینه ریش • درد روش
جمله آزاده کان • نیست روا طعنه بر افتاده کان • چشم هنر بین بود از غیب پاک
بی هنر از عیب کند وجباک • عربیه وعین الرضا عن کل عیب کلیلة •
ولکن عین السخط تبدی المساویا • وفقنا لما یحب ویرضا وختم آمالنا
بالخیر والحسنی ومنه المستعان وعلیه التکلان والیه الرجعی اوّلکی باب
ساعی ونمامک کلام نفاق انجامک استماعندن اجتناب وامتناع واجب

ایدوکن بیان ایدر اکنجی باب بدکردارلرک کرداربدلری مقتضاسنجه شر او جزالری
بولوب شآمت عاقبت و وخامت خاتمتلرین بیان ایدر اوچنجی باب احباب
واصحابک فواید موافقتن و منافع معاضدتن بیان ایدر دردنجی باب
اعدانک احوالن ملاحظه ایدوب کمین مکر و کینه لرندن امین اولمق جایز دکل
ایدوکن بیان ایدر بشنجی باب چهرهٔ مطلوب اهمال و غفلت سبیله وراء
پردهٔ تعویقده مستور و محجوب قالدوغن بیان ایدر التنجی باب آفت تعجیل
و مضرت شتابی بیان ایدر یدنجی باب حزم و تدبیر و حیله و تزویر ایله
بلاء اعدادن خلاص اولمغی بیان ایدر سکزنجی باب ارباب حقد و حسددن
اجتناب ایدوب انلرک قولنه اعتقاد و تملقنه اعتماد جایز دکل ایدوکن بیان ایدر
طقوزنجی باب طریق عفو ایله صفحهٔ سلوک افضل اوصاف ملوک اولدوغن
بیان ایدر اونجی باب طریق مکافاتده جزای اعمال و سزای افعالی بیان ایدر
اون برنجی باب برکمسنه زیاده طلب ایتمکله کندو محلندن و منزل
اولندن کرو قالدوغن بیان ایدر اون اکنجی باب صفت حلم و وقار
تمکین خاصهٔ ملوک و سلاطین زیبا خلعت ایدوکن بیان ایدر اون اوچنجی باب
ملوک عالیجناب قول اهل غدر و خیانتی استماعندن اجتناب واجب
ایدوکن بیان ایدر اون دردنجی باب انقلابات زمانه عدم التفات
و جمیع امورده قضای ربانیه رضا و انقیاد لازم ایدوکن بیان ایدر
بعد از فهرست کتاب اول حکایتدرکه منشاء کلمات و اصل الباب ایدی شروع
قلندی والتوفیق ممن بیده ازمة التحقیق حکایت نقشبندان کارخانهٔ
معانی و تحریرکشان کارنامهٔ سخندانی جوهریان بازار عجایب حکایات و صیرفیان
دار العیار غرایب روایات فراید آثار و جراید اخبار چهرهٔ خیالاته بو زیور ایله
آرایش و عرایس نفایس ثماره منصهٔ مقالده بو زیب و فرله نمایش ویردلرکه
سوابق قرون و سوالف سنینده اقاصی ممالک چینده و ما چینده بر شهریار کامکار

وبر جهاندار نامدار واردی که اسرار لوامع سبحانی آثار جبهه‌سنده ظاهر وانوار
سواطع یزدانی مطالع چهره‌سنده باهر ایدی و دبدبهٔ کوس سطوتی طاس آسمانه صدای
بیم وباس و طنطنهٔ شکوه شوکتی مسامع جهانیانه طنین رعب هراس ویرمشدی و سلاطین
نامدار آستانهٔ آسمان مدارنده غلام حلقه بگوش وخواقین رفیع المقدار عتبهٔ گردون
اقتدارنده خدام غاشیه بردوش اولمشدی بیت فرید و زحشمت خورشید هیبت
سکندر شوکت دارا مهابت • حاشیهٔ سماط دولت روزافزون همیشه وزرای
صاحب رای وامرای لشکر آرا ایله آراسته و پایهٔ تخت آسمان پایهٔ همایون همواره
فضلای فضیلت پرور و حکمای هنرور و نصیحت گستر ایله پیراسته خزانه‌سی انواع
جواهر و اجناس نقود وافر ایله مشحون ولشکر جرار نامداری حد وحساب وفذلك
شماردن بیرون ایدی نهال باغ شجاعت چشمهٔ تیغ جوسار ایله سیراب وچمن ریاض
سخاوت رشحهٔ کف سحاب دار ایله شاداب اولمشدی نظم شجاعتده نریمان زمانی
سخاوت برله دستان جهاندی • وجودیله عالم خرمیدی • سخا و عدلی ایله خوش
اول سرو چمن جاه و جلال و گلبن گلشن مجد و اقبال همایون فال دیرلردی که عدل
کاملی ایله رعایا همایون و بذل شاملی ایله فقرا غیرت ثروت قارون اولمشدی درگاه
معدلت پناهنده بر ملك نهاد آصف نژاد رعیت پرور مرحمت گستر وزیر جهانگیر
وشمشیر صاحب تدبیر وار ایدی که رای عالم آراسی شمع شبستان مملکت وفکر کشور
گشای حلال مشکلات سلطنت ایدی بیت چو رای خرده دان در کار بستی •
بیك تدبیر صد لشکر شکستی • چو کار مملکت را نظم دادی • بیك مکتوب
اقلیمی گشادی • لنگر فرهنك گران سنگی کشتی دریای شورش گرداب اضطرابده
ساکن قلمشدی وتند باد صرصر سیاستی بیخ و بنیاد ظلم و بیدادی برباد ایتمشدی
وتدبیر امور وضبط ثغور وقیام واتمام مصالح جمهورده صحایف آرای آصف بن
برخیا یه خط خطا چکمشدی بیت آصف آران ملك را ضبط آنچنان کردی که او •
گم بجا کردی سلیمان مدتی انگشتری • چون آنك رای مجسته سیله نظام کار ممالك

رونق تمام و بازار مهام خلایقه رواج ملاکلام بولمشدی برحسب الاسماء تنزل
من السماء آوازهٔ خجسته رای کا نام اولمشدی همایون فال اهراز دی بال بلکه کلی وجزوی رای
عالم آرای خجسته رایه من جمیع الوجوه بیوروب نه اذن اجازتسز میل دیوان وبزم ونه
انکله مشورتسز عزم میدان ورزم ایلردی وزرای صاحب رای ممالک آرای موجبات
فتح الباب مواهب آلهی وامارات دوام دولت شاهنشاهی ودلالاحکام اساس
جهانداری وعلایم ثبات حشمت وکامکاریدر لاجرم سلاطین جهان که فی الحقیقه
اساطین بنیان زمین وزماندرلر واجبدر که حل معاقد مهمات مملکتده وفتح مقالید
مبهمات سلطنتده وهنگام نظام امور وقیام مهام جمهورده وزرای ثاقب ضمیرلرک
تدبیر اصابت پذیرلرینه مراجعت بیوروب بحکم وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ قدم مباشرتی
جادهٔ مشاورتدن منحرف قلمیه لرتا که برموجب مَا تَشَاوَرُوا إِلَّا هَدَاهُمُ اللهُ لِإِرْشَادِ
أُمُورِهِمْ نتایج افکار اصابت شعاره ونتایج امرای مملکت آرالری مقترن صلاح
اهل عالم ومتضمن نظام احوال بنی آدم اوله عربیه علیك المشورة في المفضلات
فعاملات خير من الواحد• ولولا التعاون لم يستقيم امور المعيشة للعادة• مکر هر کون
که شهباز آشیانهٔ طارم چارم مرغان شب طیران انجمی مرغزار آسماندن تار ومار
دیوزروز مخلب شیرون غراب مشکین بال شب کبی صحرای وجوددن وادی عدمه
قرار ایتمشدی همایون فال علی اسعد الحال وایمن الفال خجسته رای وسایر امرای کشوره
کشایلده مصرع کالبدر حف بأصحاب الانجم• عزیمت شکار وقصد صید مرغزار
ایدوب فضای شکارگاه مقدم میمون پادشاهیدن غیرت سپهر برین وکحل الجواهر
غبار سنابل سنابک مواکب شاهنشاهیدن رشک دیدهٔ حور عین اولدی وکوش
وحوش صدای دار وکیر واوای نای وتیر ونغمهٔ کمان وزخمهٔ سنانله طولدی هر طرفدن
جوارح جان شکار گسسته مهارکاه چاشنی کیرخوان کورو کفتار وکاه نافهٔ شکاف
آهوی تیز رفتار اولوب یوز بلکینه پوش مشاهدهٔ جمال شاهد وحوش وسباع ترانه
شغال وخرکوش ایچون سرتاسر دیده وکوش اولمشدی وسك شیر مخلب شراب خوارندن.

وغذای لحم ثعلب ایله دفع مرض جوع الکلب ایدوب باز بلند پرواز وشاهین کردن فراز
کاه تیر پرتاب دعای مستجاب کبی عروج ایدوب نسر طایر آسمانه قصد وکاه قضای
ربانی وشهاب آسمانی کبی نزول ایدوب نشتر چنکل خونفشانلرله مرغان زمانه مرغاندن
قصد ایلردی بیت بروجستند مرغان زسبك خیز • بخون صید کرده چنك را تیز •
درآمد چنکل شاهین بتاراج • نه طوطی ماند بر بالانه دراج • کمین بکشاده یوزان زهر سو
فروبسته ره چستن زآهو • زشیر نازیان تیز آهنك • فضای دشت بر نخجیر شد تنك
چون شیران فتاك وهزبران هتاك صحرای چرندهدن پاك ایتدیلر همایون فال بساط
انبساط شکاری ودفتر تفرج صحن مرغزاری طی ایدوب خیل خدم وحواشی وحشم
اجازت انصراف بیوروب شاه عالم و وزیر محترم دخی آهسته آهسته حرم باحرمت
دار السلطنه خرام ایتدیلر اتفاقا اول زمانده طغیان حرارت هوا ولهبان نایرهٔ کرما
برمثابهده ایدی که تف تاب آفتابدن حمل وجدی تنور آسماندن بریان وغایت التهابدن
حوت وسرطان تابهٔ اضطرابده بیجان وبیجان ایدی حرارت ایام باحوردن وحوش وطیور
محرور ونکابت سموم وحروردن روز روشن شب دیجور اولمشدی بیت
آتش زده کشته بحر وکان نیز • تفسیده زمین وآسمان هم • مرغان چمن خزیده در شاخ
در رفته چرندکان بسوراخ • همایون فال خجسته رای • ایتدی بو هوای کرمدن که کورهٔ
خاك کورهٔ آهنکران ودوی زمین معدن آتش کبی آشیانهٔ سمندر اولمشدر نقل
وحرکت خلاف مقتضای عقل وحکمتدر وظلال خیام همایونه التجادخی دافع حرارت
دکلدر ای وزیر ثاقب ضمیر نه چاره ونه تدبیر ایدرسن که بر زمان آسوده اولوب حضور
ایدهیوز خجسته رای ثنا درجنی اچوب وطبقه دهانله دعا جواهر نثار خاکپای شاهه
صاچوب ایتدی شعر ای آفتاب کشور وای سایهٔ خدا • اوستکده سایه کوسترولة شهپر هما •
بندهلرك سایهٔ لوای همای سلطانیه التجا ایتمشلردر شعلهٔ مشعلهٔ آفتاب جهانتابدن
نه باکلری وار در بیت چون سایبان لطف تو باشد پناه ما • از تاب آفتاب حوادث چه غم خوریم
اما ذات سامی صفات پادشاه که بحکم السلطان ظل الله خلق عالم سایهٔ عدالت پناهنده

زسیر تازیانه

خوشحال وخرم درحرارت هوادن كه سورت انواع رنج وصداعدر اجتناب صوابدر كه
سلامت همه آفاق درسلامت است بن بنده بو مقامه قريب برغريب بلوردم كه جوانمردلر
همتی كبی بلند وهنرمندلر رتبتی كبی عالی وارجمنددر سرتاپا حلهٔ خضرايله غيرت حسن طوطی
كويادر روايح كل وفوايح سنبلله رشك طرهٔ حورادرهاچين كلزاری انجم فلك كبی
تاباندر وجداول چشمه سارنهار جناب كبی رواندر مرغان اشجاری طوطی شيرين
كلامدر وتذروان مرغزاری طاوسان نازك خرامدر بيت طوطيلر اولورانده شكر
خنده وكويا • قمريلر اولورانده قمرچهره ودلربا • صواب بودركه عنان عزيمت
اوصوبه منعطف اولاتا برلحظه سبزه كبی سايهٔ بيده آسيب تاب خورشيددن
آزاده وبرزمان لاله كبی لب جوی وكنار چمنده خرم وآسوده اولاوز بيت
برلب جوی نشين وكذر عمر ببين • كاين اشارت زجهان كذران ما رابس •
همايون فال قول خجسته مآلی ايله اول طرفه متوجه اولوب طرفة العينده غبار سم
رخش شكوهيله دامن كوه آستين اهل اقبال كبی بوسه كاه سعادتمندان قلدی
بركوه بلند كوردی كه قمهٔ همتی ذروهٔ آسماندن كچورمش وسرتيغ سبزفامی سبز زنكار
آفتابه بورمش يوجلش درزوه سی عيوقه ايرمش • وربچشم مهر وخورشيده كورمش
كويا برشيخ پروقار وبرزاهد تقوی شعاردركه برموجب وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا
پای ثباتی دامن تمكينه چكوب چشم كويادن سيل سرشكی دامن دياره
روان ايتمش شاه كامكار مركب براق رفتاری برق وار بالای كهساره سوردی
وابر بهار كبی اطراف كوهی طوف ايدوب هرجانبين كوردی ناكهان برفضا پيدا اولدیكه
وسعتده ميدان امل كبی بی پايان وبرعرصه پديدار اولديكه فسحتده زمان ازل
كبی بيحد وبيكران لطافت آب وهواده مثابهٔ مرغزار جنان ونزهت اشجار وبهجت
ازهارده نمودار روضهٔ رضوان دايهٔ غازيه بنات نباته شيرحيات اولان آب ويرمش
ومشاطهٔ ناميه زلف وعذار ابكار ازهاره شانهٔ اعتدال تاب ويرمش مرغان
داودی الحان پنجرهٔ اغصان اشجارنده كلانكر وهر آفات حدوثاتدن فارغ البال

وكلد

وكلزار اهوئ تاتارى مراتع سبزه زارنده كشاده وخدنك روزكاردن امن الحال صحن كلزارنده
سلطان كل خيمه قورمش وسرو وعرعر وچنار وصنوبر قاوشروب قارشو طورمش دیده
نركس چشم دلدار كبى پرخواب طرهٔ سنبلى زلف بكار كبى پرتاب پيدا طبرى سپاهيلر كبى
كلكونى جامه كيمش سرو سهى علوى كبى سبز عمامه صارنمش زبان نسيم مشكبار اسرار
لوايح كلزارى چهارسوى عالمه فاش ايتمش وكفت وكوى بلبلدن حكايت رنك وبوى
كل شمع سكان سراچهٔ جهان ايتمش • شعر • لطيف ودلكشا ايدى هواسى • دوان
جدول
بخشيدى آب وجانفزاسى • قضا نقاشى اوراق كل حل • ايدوب اول رقعيه حكم كشيدى
• مزين دى رها چيلدو بدر • اوردى چشمه لارى كيجه كوندز • كنارنده بنفشه لاله ايله
• يوزين يوردسحركه ژاله ايله • سحر وقتنده طوتردى جهانى • چكاوك غنچه سى بلبل فغانى
نغمه
اول مرغزارك مانندى برغدير نظير وار ايدى كه چشمهٔ حيوان كبى روان بخش ودو
پرور وسلسبيل كوثر انك مصفاسى رشكندن متغير ومكدر • بيت •
روان اندر وماهى سيم سيما • چو ماه نو اندر سپهر منور • وزير پوردى تا كنار غديرى
سرير شاهيله تزيين ايدوب همايون فال مسند استراحتنده آرام ايتدى وملازمان
ركاب سعادت انتسابى دخى هر برى بر كنارده ظلال اشجارده قرار ايتدلر اول
هواى هاوير مثال دلكشا يه برمنزل بهشت آيينى غنيمت شكرين بلوب زبان حال الله
ارم كلستان
هر برى بر بيتى انشا ايدوب • شعر • يارب منم ازباديهٔ رنج والم • وارسته نشسته در
رخ
شاه ووزير انبساطنده مركب سوداى اسب وفيلدن پياده اولوب
همتى فرزين بند خيالاته ويردى وشهمات عرصهٔ تعلقاتدن سادهٔ قلوب عجايب
مصنوعات آلهيه ده وغرايب مبدعات نامتناهيه ده تامل ايتدلر وحمد وثناى ملك متعال
وصانع لا يزال كه نقاش قدرتى لوح سنكين كهساره كلك صنعيله انواع نقش ونكار
وتيره نك حكمتى دل سنكدن بود كلو نباتات رنكارنك آشكار ايتمشدر بو دى قلدبلر كاه
اوراق كلستاندن بو بيتى تكرار ايدرلردى كه • بيت • نه بلبل بر كلش تسبيح خوانيست
كه هر خارى بتسبيحش زبانيست • وكاه صفحات بهارستانده بو نغمته نظر

اعتبار ایدرلردی **بیت** کاه سازد برگ گل را مرکب ز باد صبا •
که نهد بر پای سرو از آب صافی سلسله • صفحهٔ کتاب ایدن که **فاعتبروا یا اولی
الابصار** خطیله محشیدر و **فجرنا فیها من العیون** معناسن مشاهده قلورلردی
ولوح زمرد سبزده که **انظروا الی آثار رحمة الله** آیتیله محلیدر **وجعلنا فیها
جنات** تفسیرن مطالعه بیورلردی مکر اول حوالیده بر درخت عالی واریدی
که قدمده ارم ذات العماددن دم اوروب ستون سفینهٔ نوح ایله توأم بلکه اندن
دخی مقدم کچهدی مدت متمادی ایدی که برگ و باری دوکلوب سر اضلعه و شاخساری
قرلیوب یدقطعه دوتمشدی غایت کهنه لکدن پیرلر کبی حرکته بیمجال و تند باد
صرصر حوادث روزگاردن بی پر و بال اولمشدی دهر دهقان دهن فصل و کسه
اصلنه اوش پرردی ارهٔ بجار روزگار قطع بود و تا رنه دش بلوردی **بیت**
شاهد باغست درخت جوان پیر چو شد بشکند باغبان اگرچه اول درخت
اجوف مثال سقل خلاول وصحیح اعتقادلو کبی فارغ البال ایدی ما خیل زنبور عسل
مالامال ایدی اتفاقا بو حالده نظر همایون فال اول درخت غریبه حوالهٔ مصارف
اولدی و زنبورلرك هیأت غریب وحرکات عجیبن مشاهده ایدوب شور و شعفن
کوردی و زیر جهان دیده دن صوردی که بو مرغان سبک پروازك بو درخت حوالیسنده
اجتماعندن سودی و بو هوام حزین آوازك نشیب و فراز مرغزارده آمد شدندن
مقصودی ندر و بونلر کیمك لشکر فراوانیدر و کیمك کمربستهٔ فرمانیدر **بیت**
کمك خدا میده سالاری کمده بو بیحد لشکرك سردار کمده از ین آمد شدن شان چیست مقصود
درین صحرا بکه معبود شان کیست نجسنند رای دعا ایدوب ایدی ای شهریار کامکار
بونلر بر کروه شریفه در با منفعت و بر طایفهٔ لطیفه در نه مضرت بر مقتضای
لطافت و نظافت ذاتی که بو طایفه نك لازمهٔ ذاتیدر شرف وحی و الهام ایله
مشرفدرکه واوحی ربك الی النحل اندن عبارتدر و کمربستهٔ امر آلهیدرکه فرمان
ان اتخذی من الجبال بیوتا آندن کنایه در و بونلرك یعسوب نام بر پادشاه بنامی

وارددرکه خلقتده سایرندن تجسیم واخلاقده مصدوق قرانك لعلی خلق عظیم درجملهسی
انك شوکت شوکتندن برك بید کبی لرزان وصرصر سیاستدن اوراق خزان کبی
ریزان دراول بارکاه مربع وکاخ مشمعده قصر سریری خورنق کبی مکلف ومصنعدر
قرار ایدوب محافظهٔ شکوه شکوتی وملاحظهٔ جانب حشمتی ایچون در وحاجب
وچاووش ونایب ودربان وپاسبان نصب اتمشدر ملازمان دولتی ومقربان حضرتی
کیاست وفراستده وعلم هندسه ومساحتده برمثابه ده درکه هربری بی مسطر
وپرکار ونی اره ومنشار متساوی الاضلاع متناسبة الاوضاع برقصر مسدس
طرح ایدوب وستنه برسقف سوسن وضع ایدرلرکه اکر شمار معمار وارشمیدس
کوره لردی انکشت حیرتی دندان رشك وغیرتله اصروب دفتر دعوای معرفت
صناعت هندسه وساحتی دوره لردی چون رفع قواعد قصردن متعاهد
اوله لر امیر نحل زبان حال الله انلردن عهد واقرار آلورکه زینهار نورانیت لطافتلرن
کثافته مبدل قلمیوب ذیل طهارت ونظافتلرن لوث نجاستله آلوده اتمیه لر
آنلردخی اول عهده بنای شاخ کل وکلبن سنبل وازهار تازه وریاحین پاکیزه دن
غیریه قونمزلر واول ازهار نظیفه دن وغدای لطیف تناول ایدوب درون معده لرنده
هیولای بنایتدن خلعت صورت مستعاره منخلع اولور وعسل مصفی خلعتن
کیوب برلعاب تازه وشراب خوش مزه مجتمع اولورکه دار الشفای حکمتده ظروف
شرابی سرپوشیده دفعا للالتباس فیه شفاء للناس حروفی یازلمشدر چون خانه لرنده
معاودت وکاشانه لرنده مراجعت قلدلر دربانلره تلقی ایدوب قوت شامه ایله
جیب ودامنلرن تجسس وتفحص ایدرلر اکر عقد عهد معهوده منسلك اولوب
دامن طهارتلرین آلایش نجاستدن پاك طوتمش اولالر اجازتدرکه حجرهٔ مسدس
وخانهٔ موسسلرنه کره لر واکر عیاذًا بالله بو بیت مضموننددن که **بیت**
دست وفا در کمر عهد کن • تا نشوی عهد شکن جهد کن • تجاوز اتمش وله لر
وانلردن موجب نفرت وموردث کراهت اولور رایحه احساس ایده لر فی الحال

بیش زهرآلودله تاروپود وجودلرین نابود ایدنلرا کوردبانلر تغافل ایدوب
بر آلوده‌ٔ اهنه یول ویره‌لر مشام پادشاه رایحهٔ کریهه‌لی استشمام ایدوب
کندوسی بالذات بوحالی تفحص ایلروا ول زنبور بخت برکشته‌نی سیاستکاهه
کوروب اول قتل دربان بعده سیاست زنبورلی دخی فرمان ایدرتا بو نوعدن
بر فرد دخی بو جنس حرکته تمیه اخبارده کلمشدرکه جمشید جهاندار آیین دربا
وپاسبان وتعیین حجاب وبواب وترتیب تخت ومسندی انلردن آلمشدر
ومرور زمان وکرور سنواتله مرتبهٔ کماله ایرشمشدر همایون فال حون خجسته رایك
بو کلامی ایشتدی طبع لطیفی انلرک اساسی مشاهده‌سنه رغبت بیوردی
اول درخت جانبنه توجه ایدوب کتدی بر زمان انلرک درکاه وبارکاه وشوکت
وحشمت وقانون ملازمت واوضاع واطوار حرکتلرین تماشا ایتدی بر جمع غریب
کوردیکه امر آلهی‌یه فرمان بردار وسلیمان وار سمند هوایه سوار جمله‌سی برچراغه
پروانه هربری خدمتنده مردانه منازل منیعه ومواضع رفیعه‌ده قرار اتمشلر
هیچ بریسی ابناء جنسنه ایذا وازاره قصد اتمز وهربری کندو مرکزنده قرار ایدوب
پرکار وار دایره‌سندن طشره چیقمز شعر خوشا آنکه آزاران کوتاه دست
بزرکان خرد وبلندان پست • خجسته‌رای ایتدی عجبدرکه بو هوانک نهادنده
سبعیت مرکوز ایکن بری برینه ضرر ایرکورمزلر باوجود که نیشلری واردر بوشدن
غیری نسنه کوسترمزلر باوجود هیبت که بونلرک میاننده تعبیه اولنمشدر تلطف
وملایمتدن غیری نسنه کوسترمزلر اما آدمی زاده‌ده بو اوصافک خلافی
مشاهده درکه اکثریا بعضی بعضنه ضد وآزار واضرارده بل جمیع ایامده بری
برینه مقام ایذا وانتقامده در بیت جهل نکر کرنسر نا مردی •
برحذر است آدمی از آدمی • وزیر ایتدی ای پادشاه خرده‌بین وای شاهنشاه
روی زمین بو جانورلرکه نظر عبرتله منظوردر طبیعت واحده اوزره مقطوعدر
ونوع انسان طبایع مختلفه اوزره مخلوق ومطبوعدر بونلرک ترکیبنده روح وجسم

لطيف وكثيف ونور وظلمت آميخته در نقد ملك وملكوت وحاصل علوى وسفلى
قالب قلبلرينه ريخته دراولمشلردر كه هر برى بچون مستقلا بر مشرب وعليحده
بر مذهب وبرملتده در كه قد علم كل اناس مشربهم بونلره هم عقول ملائكه دن بهره
ويرلمشدر هم نفوس شياطيندن حصه روزى قلنمشدر تا هر كس كه دست همتلريله
حبل متين عقله متشبث اوله ولقد كرمنا بنى آدم درجاسنه ترقى قله واول شخص
كه فرمان نفس بدفرمانه مطيع اوله غايت رذالتدن دركات بل هم اضل ده محبوس قله
شعر بهره از ملك هست ونصيبى از ديو ترك ديوى كن وبكذر بفضيلت ز ملك
واكثر ناس متابعت نفس خسيسله شقى وخبيث اولوب حرص وحسد وحقد وغضب
وظلم وستم وغيبت ونميمه وساير اوصاف خبيثه واخلاق ذميمه مظهر
اولمشلردر شعر بخردى چند ز خود بيخبرا عيب پسنديده برغم هنرا
دود شوند ار بدماغى رسند باد شوند ار بچراغى رسند همايون فال بو مقاله
حكمت مالدن متنبه اولوب ايتدى چون فطرت انسان واحوال نفس پرستان
بيان اتدك منوال اوزره بنى آدمه صلاح اولدر كه پاى عزلتى دامن فراغته
چكوب علايق خلايقدن منبتل ومتصل تزكيه نفس وتهذيب اخلاقه مشتغل
اوله لر باشد كه اول واسطه ايله ورطه خونخوار ضلالتدن كه منشاء اخلاق
ناپسنديده در خلاص بوله لر مصرع زين ميان كر بتوان به كه كنارى كيرند
سابقا كوش هوشمه ايتشمشدى كه حضور وحدتده وفراغت عزلتده در حاليا
عين اليقين بلدم كه اكثر اشخاص ابنا ايله مصاحبت ومجاورت مار افعيدن
زيانكار وانلرله مخالطت ومعاشرت مخاطره حالتى نزع روحدن دشوار ايمش بعضى
حكماى مجرد شعار كه كنج غار اختيار ايدوب اماكن قفارده روزكار كچورمشلردر
مكر بو معنيه نظر اعتبار ايتمشلردر كه بيت قعر چه بكزيند انكو عاقل است
زانكه در خلوت صفاهاى دلست ظلمت چه به كه ظلمتهاى خلق ميكريزد عاقل از غوغاى خلق
پس هر بلند همته لايق بودر كه قطع تعلق ايده ماسوادن وسراچه قلبن كندودن دخى

خلوت ایده فکیف ماعدادن خلوتی خواهم که دور چرخ اکر چون کرد باد خاکدان
دهرا اینده بنیاد کرده من نجسته رای چون همایون فال کی بو حالن وقصد فراغت
واعتزالن مشاهده اتدی ایتدی اکرچه زمان الهام نشان جناب پادشاه کامیابدن
صادر اولن عین صدق ومحض صوابدر فی الواقع صحبت سبب انتشار خاطر
واستیلای خواطر وعزلت موجب جمعیت باطن وظاهردر نته که بیورمشلردر
رباعی خواهی که شب وروز بمجموع بود ¤ آن کوشه نشینی که بمجمع نرود ¤ در غنچه
دل نازک او باشد جمع ¤ چون رفت در انجمن پراکنده شود ¤ اما بعضی اکابر دین
وارباب یقین بشرط صلاح حال مصاحب قرین صحبتی خلوتدن ترجیح وکثرتی
وحدتدن تفضیل ایتمشلردر شعر خلوت اراغیار باید نی زیار ¤
پوستین بهر دی آمد نی بهار ¤ وفی نفس الامر صحبت سبب اکتساب فضایل وفواضل
ووسیله اقتباس آداب اماثل وافاضلدر بیت دست طلب زدامن صحبت مکسل ¤
تنها منشین که بیم دیوانکی است ¤ ولا رهبانیة فی الاسلام حدیثی مفهومندن
دخی معلوم اولان بودر که فواید صحبت عواید عزلتدن زیاده اولا بنی نوع انسانه که
اختیار کنج خلوت ومصاحبت ابنای جنسدن فراغت نه کیفیتله متیسر ومتصوردر
قهرمان قدرت ربانی جماعت افراد انسانی اماج تیر احتیاج ایدوب هر برسینی
بر جهتدن آخره محتاج ایتمشدر اول اجلدندر که بو نوع مدنی بالطبع واقع اولمشدر
یعنی طالب اجتماعدر وتدبیر معیشتلری نی معاونت ومظاهرت محال وبقای
شخص نوعیلری نی مخالطت ومشارکت متعذردر عربیه وسمیت انسانا لانك ذو انس
فرضا که افراد انسانیه دن بر فرد تدبیر غدا وترتیب لباس ومسکنده استبداد
وانفراد قصد ایلسه اولا تکمیل آلات حداد وادوات نجاره که تحصیل اعمال زرع وحصاد
اکا متفرعدر اشتغال ایتمك کرك مقرردر که اول زمانده اکا بی غدا بقا میسر دکلدر وجمیع
اوقاتنی اتمام مهماتنه صرف اتسه جملسن دکل بعضنك دخی حقندن کلمك متصور دکل
کتب حکماده کلمشدر که هزار شخص بر کارده کار کرده تا بر شخص بر لقمه نان افطار ایلیه سن

بو مقدماتدن معلوم اولدی که تدبیر بقای افراد انسانی معاونته متوقفدر و معاونت
بی اجتماع و مظاهرت بی مخالطت ممتنعدر بس عزلت زمرهٔ انسانه منافی حیات
و زندگانیدر بلکه منقولهٔ محالات و قبیلهٔ ممتنعاتدندر که کویا سر الجماعة رحمة بو معنیه
اشارتدر شعر بکیر دامن جمعیتی و کار بساز ٭ که هیچ کار میسر نشد به تنهایی ٭
همایون فال بندهای وزیر روشن ضمیر سایانده کلک معانی اکرچه خلاصهٔ علم
و حکمت و نقاوهٔ دانش و معرفتدر لیکن خاطره بو خطور ایدر که بو طایفه محتاج
اختلاط و اجتماع اولجق البته اختلاف مشارب مقتضی نزاع و تباین مذاهب بعضی
انقطاع اولسه کرک زیرا که بعضی بعضنه زور و قوت سببیله یا مال و مکنت حسبیله
غالبدر هر آینه غالب مغلوبی ربقهٔ اطاعته چکمکه طالب و اکثر حاصلات غیری حوزهٔ
تصرفنه کتورمکه راغبدر و تغالب مورث نزاع و عناددر و نزاعک آخری انقطاع
و عنادک عاقبتی فساددر بیت نزاع انچنان آتشی بر فروزد
که از تاب آن هرچه باشد بسوزد وزیر ایندی ای شاهنشاه حکمت پناه اندفاع
و جدال میسر و انکچون بو تدبیر و قانون معین و مقرردر که هر فردی کندو حقنه
راضی و قانع قلوب و تصرف ما عدادن دست تعدی سنه مانع اولا اول تدبیره
سیاست دیرلر و انک مداری رعایت قانون عدالتدر که محافظهٔ حاق وسطدن
عبارتدر یعنی مرکز دایرهٔ اخلاق و شمایلدر و بحکم خیر الامور اوسطها اطرافی
مشتمل انواع رذایلدر نته که دیمشلردر نظم میانه طرفین ز صفات چندانی
تفاوتست که از آفتاب تا بسما ٭ بس اختیار وسط راست در جمیع امور ٭ بدان
دلیل خیر الامور اوسطها پادشاه ایندی اول قانون سیاست که آنکله ضبط
و رعایتله افراد بنی آدمدن تظلم و تعدی زایل و احوال عالم و صلاح عند الله
مایل اولهکیمدن مفهوم و نه وجهله معلوم اولور وزیر ایندی اول قانونک تعیینی
و اول تدبیرنک مبنی بر فرد کامل و مکمل و مؤیددر که فرستادهٔ حضرت عزتدر
حکما کزینی اکا ناموس اکبر و علمای دین رسول و پیغمبر دیرلر قانونی اوامر و نواهیه

که فی الحقیقه صاحبون دینسند مصلح احوال عالم ومعدل احوال بنی آدمدر چون
اول پیغمبر که واضع قوانین شرع مطهردر دار الملك آخرته عزیمت بیوردی
اجرای قواعد دین واصلاح مصالح مسلمین ایچون بر سایس ضابطدن لابددر
زیرا که اکثر خلایق کندو حاللرینه لایق اموردن غافل ومتابعت هوا ومطاوعت
نفس وغایه ما بلدلر لاجرم بونلرك میاننده بر حاکم قاهر مهم ولازمدر که قواعد
اوامر ونواهی پیغمبری که شرع مطهردن عبارتدر محافظت ایدوب قانون سیاستی
کما ینبغی رعایت قله تا هم فرق ملت افسر دولتله سرافراز وهم لباس سلطنت
طراز اعزاز شریعتله مطرز اوله که الملك والدين توأمان شعر
نور خورشاهی وپیغمبری چون دو نکین اند ویك انکشتری بو معنیده بیورمشلردر
شعر هم شرع ز ملك ارجمندی دارد هم ملك ز شرع سربلندی دارد
همایون فال ایتدی اول حاکم که واضع شریعتدن صکره انك وجودی لابددر
وضبط ملك وملتده نه خصلتلر وزره اولمق لازمدر نجسته رای ایتدی حاکم
مزبور لازمدر که قواعد سیاسته واقف ودقایق عدالته عارف اوله تا دولت و
صدد زوالدن وشرف انتقالدن در بیت سلطنت عدلیله اولور پایدار
کار عالم عدل ایله بولور قرار وواجبدر که ترتیب مراتب انسانده تمیز کاملی وتقدیر
مقادیر اشراف واعیانه وقوف شاملی اولوب بلکه هر طایفه تقویت وترتیب
ایدوب انلرك کلده محافظت ومعاشرت ایتمك مناسبدر وهر کروهی مقهور ومغلوب
قلوب مصاحبتلرندن مجانبت کوسترمك فرض وواجبدر زیرا که ملازمان عتبهٔ
سلطنتدن آز کمسه وار که کمر عبودیت سلطانی میان جانه چکوب سعادت
دنیا ونجات عقبای پادشاهه سعی ایلیه بلکه اکثرینك رعایت قاعدهٔ ملازمتده
غایت غرضی جلب ملاذ ومنافع یا سلب مضار ومکاره در وولی نعمتینك مقرب
مترتب اولوردیه کندو نفسنه بر منفعت تصور اتسه هزار بار کندو جانبی احد
بیت لاف زنان کر تو عزیزی شوند جهد کنان کر تو بچیزی شوند چون انلرك

مدار حالی حرص وطمع اوزره دریمکن که بعضینک سینه سنده بعض آخره کینه اولا اول
طایفه که آستانهٔ سلطاندن انلرک فوایدی برکوه موایدندن زیاده اولا رشك
ایده لرچون ما بینلرنده حقد وحسد بیدا اوله انواع آزار وایزا واصناف عداوت
وبغضا ظهوره کلوب انواع حیلدایله قضایای کاذبهٔ صورت صدقده کوسترهلر
وامور باطله وغیر واقعهٔ معرض واقع وحقده عرض ایده لرچون پادشاه حیله احتیاطدن
عاطل اولا وکلام ارباب غرضی سمع قبولله اصغا ایدوب تفرس احوال وتفحص اوضاع
وافعالده متکاسل اولا شهر شعلهٔ اختلال بر مرتبه‌ده ارتفاع واشتغال بوله که مصرع
باران دوصد ساله فرو ننشاند مثنوی منه کوش بر قول صاحب غرض •
• که از کینه در سینه دارد مرض • بهم بر زند عالمی در دمی • پریشان کند در دمی عالمی
اما پادشاه چون بیداردل وهوشمند وآکاه ضمیر خردمند اولوب غور مهماته
مسمار فکرله وصول وکلیاته وجزویاته قوت ذهن ووفور درکله احاطه
وشمول قصد ایلیه وفروغ راستی ظلام دروغدن امتیاز ویروب استماع کذب
صریح اصغاءفك صراخدن احتراز قله هم دنیاده بنای سلطنتی رخنهٔ خللدن
امین وهم عقباده فایز دولت نجات ودرجات علیین وله مثنوی
هرکه درین خانه شبی داد کرد • خانهٔ فردای خود آباد کرد • داد کوی شرط جهانداریست
دولت باقی ذکم آزاریست • هر پادشاه آکاه که آسایش سلطنتی قواعد حکمت
وقانون عدالت اوزره طرح ایدوب مواعظ علماء ونصایح حکمائی بنیاد امورنه
پیش نهاد قله هم مملکتی معمور وآبادان وهم رعیتی خوشدل وشادان اولوب
خلوانك مدح وثناسنده رطب اللسان وآخرتده جزای رضای رحمن اولا نتکم رای
اعظم وابشلیم هندی که بنای سلطنتی حکیم بیدپای برهمنك قواعد نصیحتی اوزره
مبتنی قلوبلندن سلاطینه لایق آیین واطوار تحقیق ایتمشدی لاجرم مدت مدید
کامکار وکامران اولقدن روزکار کیچوردی چون قضای غروردن سرای سروره
انتقال ایتدی نام نیك وذکر جمیل یادکار قودی کندی مثنوی جهان غوغالری برآدبچوندر

سنك اولدرقلانى ياد ايجونده هرچند فكر ميكنم ازهرچه درجهان
نام نكوست حاصل ايام آدمى همايون فال چون راى وابشليم وبيد پاى حكيم خردن
اشتدى غنچهٔ تازه كبى هنكام سحرده تبسم نسيم ايدى وچمن فرح وبساط نشاطده
شكفته وحيران اولوب بيتدى اى نحيف راى مدة مديد وعهد بعيد دركه سوداى
قصهٔ برهمن وراى سويداى دلمده متمكن وانلرك خيالات مقالات وملاقاتى خلوتخانهٔ
ضميرمده جايكير اولمشدر مصرع عمريست كه سوداى سر زلف تو دارم چندانكه رسم تفحصدن
سعى بليغ وهرچند كه كيفيت احواللرندن استفسارده جهد بيدريغ ايتدم اول قصه‌دن
بر حصه بوليمادم واول خبردن بر اثر بليمادم شعر با هيچكس نشانى زان دلستان نديدم
يا من خبر ندارم يا او نشان ندارد واول زماندن الى هذا الآن منتظر وحيران ايدم
كه انلرك نام ونشانى كيمك دهانندن كوش وهوشمه ايره وپيوسته ديدهٔ ترصدى
شاهراه انتظاره قويوب نكران ايدم كه بو حالك جمالى نه جانبدن يوز كوستره بيت
كوش برآواز دارم مژده زان كجاست ديده بر راه هست يا رب پرتو ديدار كو
حالا بحمد الله تعالى معلوم اولديكه وزير بزركوار بو احواللردن خبردار وبو رموزدن
واقف سرادميش عربيه فحمدًا ثم حمدًا ثم حمدًا بيت آخر دلم بآرزوى خويشتن رسيد
وانچه از خداى خواسته بودم بمن رسيد اميدوارم كه بى توقف بنى مقالات راى
وبرهمندن بهره‌مند ايده سن ومنت دارم كه اول قلايد نصيحت وفرايد پندى
كردن جانمه بند وكوش ادغامه پيوند ايده سن تا سكا بو واسطه ايله اداى حقوق
نعمت حاصل اولا واول مواعظ ونصايح استماعيله بزدن دخى رعيته انواع فوايد
ومنافع واصل اولا بر كلام كه انك مجرد نكلى سبب اداى شكر ونعمت واستماعى خاص وعامه
فايدهٔ تمام ومنفعت بى نهايت اوله ظاهردركه بغايت متيمن ومتبرك اولسه كرك
زبان خردمند روشن روان كليد در كنج حكمت بود در كنج بكشاد ونقدى نثار
كه آويزهٔ اعيان نصيحت بود نصيحت بدان وجه كو با ملوك كه در روى صلاح رعيت بود
وزير روشن ضمير راست تدبير زبان فصاحت ودهان

بلاغت اجوبه واحوال رای وبرهمنی تقریره شروع ایدوب ایتدی ای شهریار دهر و شهنشاه

روزکار اوستکده سایه کوستر اوله لطف کردکار اجرام رام وبخت بکام وفلک غلام

دولت مطیع حکمک اوله روزکار یار طوطیان شکرستان حکایات وداستان

سرایان بوستان روایاتدن کوش هوشمه ییشدیکه معظم بلاد سواد هندده که خال

چهرهٔ ممالکدر بر پادشاه بیداربخت وفیروز روزور رای جهان آرای رعیت نواز

مظالم سوز وار ایدی که کردون عروس سلطنت حلیهٔ بذل ومعدلتیله اراسته

وچهرهٔ مخدرهٔ مملکت کلکونهٔ حکم وسیاستیله پیراسته صفحهٔ جهانی مصقلهٔ عدل وداد

لله زنکار ظلم وبیداددن زدوده قلمشدی وکافهٔ جهانیان ظل ظلیل مرحمت ومعدلتنده

آسوده اولمشدی بنور عدل اطراف جهانرا کرده نورانی بلی ز عدل روشن کردد آیین

جهانبانی اول پادشاهه رای دابشلیم دیرلردی آنلرک لغتنده معناسی پادشاه

عظیم دمکدر بر بزرکوار ایدی که قلعهٔ سپهر زرنکار بوسمو درجه ورفعت ومدارله

قلعه کوه شکوه عظمت ووقارینه بیمزدی وغایت علو همت ونهایت علو شاننه مندن

معالی امور وعظایم مهماتدن غیریه التفات ایتمزدی هزار قلادهٔ پیل دمانی واریدی

که فیل ابرهه انلرک سطوت وصولتنه نسبت بر پشه ناتوان ایدی وعدد مردان

کارزار ودلیران کارکذاری بیحد وبیکران ایدی وحشمت موفوری ومملکت معموری

ورعیت مسروری واریدی انچه شاهان همه دارند تو تنها داری

بواستغنا وعظمتله دعا بینیده کند وبنفسه فصل خصومت ایلردی وغور کاره

واحوال دیاره بالذات مطلع اولمق دلردی دست رعایت ز رعیت مدار

کار رعیت برعایت سپار چونکه چهرهٔ مملکتی حلیهٔ عدل وسیاستله حالی وساحهٔ

ایالتی اعدای دولت ومدعیان ولایتدن خالی قلدی فراغت خاطرله هردم بزم

عیش وعشرتده خرم اولوب کامکار وکامیاب روزکار کچوررردی وهمواره

مجلس معارف یار وعوارف نثارنده ندمای حکمت شعار وحکمای فضیلت اشتهار

حاضر اولورلردی ومحفل منیفده لطایف کلمات وزیور مناقب ومکارم صفات ایله

زینت ویردلردی برکون مسند عزتده اوتوروب جشن پادشاهانه آراسته قلدی واغانید
ییل امانی ونصاب شادمانی حاصل قلوب سواقی جاریات وجواری ساقیاتدن کام دل
وداد وقتن آلدی   مهیا اولدی بزم خسروانه   چلندی هر طرف جنك وچغانه
کمش ساغردن وزرین قدحدن   سماط بزم دوندی کهکشانه   شاه کردن فرازچون
نغمهٔ سازمطربان خوش آوازدن استیفای لذاذاتدی استماع داستان حکمت اظهار
ایلدی وجودن تماشای رخسار رنکین مهرویان زهره جبیندن فراغت مشاهدهٔ
جلوات کلام نصیحت انجامه رغبت بیوردی   غذای روح حیوانی بیلدی
سماط بزم روحانی چکلدی   وحکمای بزرکوار وندمای فضایل دثاردن تفاصیل
محاسن اوصاف واحاسن اخلاقی استفسار واستنطاق ایدوب کوش هوش
جواهر ابدار وکلمات حکمت نثارله که نمودار درر شاهوار درمقرط ومشنف قلدی
سخن درست وتعلق بکوش شه دارد   پس انلردن هر بری صفات حمیده دن برصفت
وخصال ستوده دن برخصلت تعریف وتوصیف قلدی تا بحکم
دن برحسب اقتضای حال ومقام جواد کلام میدان جود وکرمده خرام ایدوب
فنون سخن بو بابده دوشیجون اولدی   شبنی نجیمهٔ ابدا عیان کن فیکون
حدیث زلف تومیرفت الحدیث شجون   آخر خلاصهٔ اقاویل حکما ونتیجهٔ رای ندمای
حکمت انتما بونك اوزرنه منجر اولدی که اشرف اخلاق واجمل اوصاف جوددر و لهذا
معلم اولدن منقولدر که جود اجود صفات واجب الوجوددر زیرا که جودلی بینهایتی
جمله موجوداته واصل وکرم بیحد وغایتی مجموع مخلوقاته شامل وحاصلدر وصاحب
نبوت کبری بیورمشدر که جود بر نهال طوبی مثالدر که چمن جنتده بتمش وکنار
جویبار کوثرده نشو ونما بولمشدر
دیمش اولکسه کم خیر البشردر   سخاوت جنت ایچره بر شجردر   وحدیث نبوی در که الجنة
دار الاسخیاء   مایهٔ توفیق وکرم درکرم   کنج یقین ترك درمدر درم
کنج رواندن صور ریسك فشان   کنج روان بذل رواندر همان   رأی چو مسئلة

واقف اولدی عرق جود جبلی کیت اصلیسی حرکته کلوب بوردی تا در کنج کوا نمایر یعلی چون
خاص و عامه صلای انعام اندیلر و شهری و غریبی نصیب تمامله غنی و فقیری عطای
عمیمله ابنای جنسندن مستغنی قلدی **شعر** زابر کفش شد دوان قطرۀ باران جود
شست خطی احتیاج از وقود روزکار اول کون تمام آفتاب تابان کبی زرافشانلق
و بخت تازه و دولت جوان کبی کامرانلق ایدی تا اول زمانکه سیمرغ زرین جناح
خاوران عزم آشیانه فیروان ایدوب غراب شب سیاه چهره بال ظلمتی اطراف
جهانه سایبان ایدی **بیت** کونك پیمانه سی طولدی شب اولدی افق برله
شفق لب برلب اولدی پادشاه سرفراغتی بالین استراحته قودی و خیل خواب
سپاه حواس و قوای دماغنه شبیخون قلدی **شعر** صنوب ساغر الینه ساقی
خواب ایدوب نرکسلرن اول باده سیراب کلستان مثالی قلدی سیراب
ریاحین خیاله قالدی حیران نقش بند خیال عالم مثالده بو صورتی تصویر
ایدی که بر پیر نورانی که سمت صلاح سیماسنده پیدا و علامت
کرامت ناصیه سنده هویدا ایدی کلدی و دایر ثنا ایدوب اینّدی بر کون حسبةً لله

مبالغه مبلغ نفقه ویردك وطلباً لمرضات الله بو خزانه كرانمایه صدقه قلدك
امدی علی الصباح كه شهسوار میدان آسمان توسن جنك كردونه سوار اولاسن
دخی قدم عزیمتی ركاب سمند دولته قویوب جانب شهر فی دار السلطنه توجه ایله
كه خزاین رایكانه وكنجینهٔ شایكانه اله كتورسك كرك واول كنجینهٔ اقتدارله پایهٔ
مباهاتی فرق فرقدانه وسر مفاخرتی ذروهٔ آسمانه یتورسك كرك ای چون ترجمان
عالم غیبدن بو بشارتی اشتدی حجاب خواب وپردهٔ غفلت بصر بصیرتندن كتدی
وخیال كنج ومژدهٔ پیر سحر سنج ایله شادمان اولوب زبان حالی بو بیتی انشا وانشاد
ایتدی شعر خیال كنج می بیند چراغم • نسیم دوست می باید دماغم • وشرط طهارتی
رعایت ایدوب قاعدهٔ شریعتلری اوزره مراسم عبادت ولوازم شكر ونعمتی اقامت
ایتدی تا اول وقت كه كنجور قدرت مفتاح مشیتله قفل خزانهٔ افقی آچدی ودست
زرافشان آفتاب مخزن فلكدن نقود انجمی زیر دامن شعاعه صاجدی بیت
بامدادان كه صبح سیم اندود • از در كنج قفل زر بكشود • شاه امر ایتدی كه بر سمند رهوار
باد رفتاری زین زر ولكام پر كوهر ایله احضار ایتدیلر وطالع میمون وطایر همایونله سوار
اولوب مشرق صوبنه متوجه اولدی شعر دولت واقبال اینكله ركاب اندر ركاب •
نصرت وتایید اینكله عنان اندر عنان • چون دور عمراندن عرصهٔ صحرا وبیابانه یتدی
هر جانبه نظر صالوب مقصود معهودن خبر طلب ایتدی بو اثناده ناكاه بر كوه پر شكوه
كوردی كه كمر نظر عقدهٔ كمركاهندن تجاوز ایتمز وبردبان هوا كوشهٔ بام رفعتنه یتمز شعر
اولمشیدی سمایه همسایه • منزل اوج ذروه سی پایه • دامن كوهدن بر غار تاریك
كوردی كه پیر روشن ضمیر غارده اولورمش ویار غار كبی زحمت اغیاردن قورتلمش بیت
با خبر وخبر از هرچه هست • سوخته وساخته با هر كه هست • چون نظر پادشاه اول عارف
آگاهه راست كلدی قلبی مصاحبتنه راغب وخاطری مجالستنه طالب اولدی پیر صافی
ضمیر چون شاه جهانگیر كوردی صفحهٔ چهرهٔ منیرندن نقش ما فی الضمیرن اوقیوب زبان نیازله
ایتدی نظم ای ترا سلطنت عالم جان داده خدای • منزل دست دل ودیده فرود آی ودرآی

شاها اکرچه کلبهٔ احزان دردمندان قصر زرنکار مقابله سنده محقر و کنج زاویهٔ محنت زدکان
ایوان کردون شهریار کامکاره نظر امر مختصر در فاما مصرع قدیم رسمدر معهود عادت
پادشاهلر حال فقرایه نظر مرحمت ایدوب کوشه نشینلری دم وقدملریله نواخت ایده
کلمشلردر وانی تمام اخلاق حمیده و اوصاف پسندیده دن عد ایلمشلردر شعر
نظر کردن بدرویشان منافی بزرکی نیست • سلیمان با همه حشمت نظرها بود با مورش •
وابشلیم کلام دولتی سمع رضا ایله اصغا ایدوب مرکبدن پیاده اولدی و درویش
خیراندیشك التماس مبارکیله استیناس ایدوب استمداد همت قلدی بیت شهك کراختر
اولسه در تاجی • دعادر ینه وارد احتیاجی • استیفاء مصاحبتدن صکره عزیمت
مراجعت ایده جك مجاور غار زبان اعتذار ایله ایتدی شعر از دست چو من کدا نیاید •
مهمانی چون تو پادشاهی اما ماحضر بابادکارم واردرکه طریق ارثله پدرمدن
انتقال ایتمشدر خاکپای شاهه نثار ایلرم اول بر کنج نامه در و مضمونی بودر که
بوغار کنارنده بر دفینهٔ کران واردرکه نقود و جواهری بیکرانه در و بر کنجینهٔ شایکان
واردرکه عجایب و غرایبی بی پایاندر چون بن بر حسب قناعت کنج آماده است کردانی
ازو تا میتوانی رو نکردانی کنج فراغتده کنجینه یه فارغ اولدم
سود و زیان روزکارم ایچون کنج قناعتدن بازار توکلده اندن رایج الوقت بر نقد
یوقدر سرمایه قلدم انك تحصیلنه طالب و طلبنه راغب اولدم چو بلدم بهره جان
آسایشندن الم بودم جهان آلایشندن اکر خسرو کشور پرتو التفاتلریله کنج دفینه
کنجی روشن قلدلر تا ملازمان رکاب سعادت انتساب جست و جوی ایدوب عرایس
نفایس جواهره که هنوز مهر بکارتلریله درسنصهٔ خزانهٔ عامره ده جلوه ویره لر دور
دکلدر وابشلیم بو کلام جواهر انتظامی استماع ایده جك واقعهٔ شبانه یاد ایدوب
مفهومی ضمیر منیر آینه بی نظیره منعکس اولدی و قصهٔ پر نورانی
و بشارت کنج شایکانی نقیر و قطمیره روشن ضمیره تقریر ایتدی درویش ایتدی اکرچه
بو مختصر پادشاهك علو همت و شهامتنه نظر محقردر اما بو نوالدر چون عالم غیبدن حواله در

شرف حسن قبول ارزانی بیورمق کرک   کاینجه آیده عیب بی عیب است

رای امرا ایتدی کم اطراف غاری حفره مشغول اولدیلر وهر اوده نیجه راه کنجه ظفر بولوب

تمام مخزون ومدفونی نظر همایونه کتوردیلر   نیجه تاج پرکوهر شاهوار نیجه خاتم وپاره

وکوشوار نیجه درج سیمین وصندوق زر   ایچی طولو یاقوت ولعل وکهر اوانی

زرین سیمینه ظرف بو نوع تحفه ایله پر اول عادر زرف شاه بیوردی تا صندوق

ودرجك قفلن کدردلر ایچنده کی در دغر وجواهر زواهری وظرف وتحف عجایب

وغرایبی تماشا قلدی واندرك مناننده بر صندوق مرضع کوردی اطراف وجوانبی

محکم بندا ومملش وپولاد زر نکاردن بر قفل رومی کردارکا پیوندا وملش اول قفلك

استحکامی بر مثابه ده که زبان هر مفتاح بیان معانی فتح البابنده لال وذهن

هر حلال اشکال تعقیدا غلاقنده بر کلال اولمغله که تمخص ایدلرانك کلید نك دلنی

بلیمدیلر وکشادندن خبر ایلمادیلر اول عقده حل واول مشکلی منحل قلمغه رغبت تمام

وصندوق ودرجه مندرج اولان تحفه نك مشاهدسنه شغف ملا کلام

کوستروب بیوردی تا اهنکران چابك دست تدبیر درست ایلر اول قفلی شکست

ایتدلر صندوق آچلوب ایچنده بر درج ظاهر اولدیکه برج آسمان کبی جواهر له مرصع

واول درج ایچنده بر حقه درج اتمشلردر که حقه ماه کبی بغایت مکلف ومصنع

شاه بیوردی تا حقه نظرینه کتوردلر دسته ... اردکلر اچوب ایچنده بر پاره سفید

کوردی ظهرنده بر قچ سطر قلم سریانی ایله مسطور وابتشلیم متحیر اولدیکه آیا بو ندر

بعضیلر ایتدیلر کم صاحب کنجك اسمیدر وبعضی دخی ایتدیلر که بو کنجك طلسمیدر

چون مقالات ارباب لباب بو بابده سرحد اطنابه یتشدی شاه ایتدی بو خطی

اوقتمق کرك که حجاب ارتیاب مرتفع ولباس والتباس منجلی اولا احضار مجلسدن

قاعده خط مزبوره واقف بر کمسه بولنمجق بالضروره بو شخصك طلبنده که

بو حروفك مضموننه وقوف کاسو قوفا یدی شتاب ایتدلر تا بر حکیم ماهردن

که بر قرائت وکتابت خط عبریدن خط وافری وار ایدی خبر الدیلر وحکم عالی

شرف

شرف صدور بولوب پایۀ سریر اعلایه حاضر قلدیلر وابتسلیم تقدیم مراسم تکریم
وتعظیم نصکره ایتدی ای حکیم تصدیعکدن همان غرض بودرکه بو مکتوبک مضمونتن
عبارتن ظاهرله بیان ومسطورک مکنونن **کالشمس فی وسط النهار** عیان ایده
باشد که ازین خط شنوم حرف مرادی   حکیم اول صحیفۀ پرصفایی نظر استیفایه
کتوروب تامل مستوفی اتدکدنصکره ایتدی بو مکتوب درکه انواع فوایدایله مشحون وبر
کنج نامه درکه اصناف فواید بونده مخزوندر محصول مضمونی اولدرکه بن که هوشنک
جهاندارم بو نقود بسیار وجواهر بیشماری رای اعظم وپادشاه معظم وایتسلیم هندی
ایچون ودیعت قومشدر والهام الهی ایله بو دفینه خزینه سی ولاجعز بلمشم در و میانۀ
زرکوهرده بو وصیت نامه تعبیه قلمشدر تا چون بو کنجی رنجه ظفر بوله وبو وصیت
نامه یه نظر قله متنبه اوله که زر وکوهره فریفته اولمق خلاف عقل صحیح در ودولت دنیایه
سیفته اولمق مقتضای جهل صریح زیرا که بو بر متاع مستعاردر که هرکون فرسوده دست آخردر
وبر پیره زال غداردر که هر کیجه همخوابه شوهر دیکردر **مثنوی** دولت دنیا که تمنا کند •
با که وفا کرد که با ما کند • مغز وفا نیست درین استخوان • بوی امان نیست درین خاکدان
اما بو وصیت نامه درکه فی الحقیقه کارنامۀ بنای سلطنت ودستور العمل اساس نظام
مملکتدر اکر اول پادشاه عاقل سوانح امور ومصالح جمهورده بو وصایا ایله عامل اوله تا
انقراض اعصار وانقضای دوار رصدای عیده اقبال روزافزونی باقی وپایدار قله
شعر وصایای هوشکی طوت یادکار • دلرسک کا ولادولتک پایدار • **اسعد
الملوک من بقی بالعدل ذکره واستند الیه من یأتی بعده** وهر جهانداری که بو وصایا
که اون درت قاعده یه مشتملدر منظور نظر اعتبار قلمیه وامور سلطنتنده انکله عامل
اولمیه بی شبهه بنای دولتی عواصف نکبتله متزلزل ولا محاله روی عروس اقبالی
جانب ادباره متحول اولوب روز بروز مراتب جاه وجلالی متدنی ومتنزل اوله **وصیت
اول** بودرکه ملازمان آستانۀ سعادتدن هر کیمی که افسر تقرب ایله سرافراز اوله انک حقنده
غیرک کلام نفاق انجامن استماعدن امتناع واحتراز ایلیه که هر کسه که مقرب

سلطانی اولورلر البته محسود اقران اولور و حسودلر چون اساس عنایت سلطانی نك
حقنده محکم کوره لاجرم لطایف الحیل ایله نقض بنای حرمتنه هدم و نبیان قربتنه
قصد ایده لر و اخلاص و اختصاص صورتنده کلمات رنکین و فریبنده ایله غایبانه
حسدًا من عند انفسهم جواهر حسناتن من عند انفسهم جواهر حسناتن رشته سیانه
نظم ایدوب پادشاهی نك حقنده متغیر قله لر و انك ضمننده اثلرك مقاصدی
حاصل اولوب مراد فاسدلرنه واصل اوله **بیت** مشنو سخن هر کس و بشنو سخن من
کار باب غرض راست بهر باب سخنها **ایکنجی وصیت** اولدرکم محالسهٔ نمام و غمازدن
احتراز اوزره اوله که بونلر فتنه انکیز اولمیه لر و عاقبتلری بغایت وخیم چون بر شخصی
بر صفتله متصف کوره لر لازمدر که فی الحال آتش سعایتن آب شمشیر سیاستله سوندره
و خاشاك وجودن آتش هلاکله کویندره تا دود وجودیله عرصهٔ جهانی تیره و دبدبهٔ
جهانبانی تیره اولمیه **بیت** آتشی را که سوخت خلقی زان • جز نکشتن علاج
نتوان کرد • **اوچنجی وصیت** اولدرکه ارکان دولت و اعیان مملکتله شرط
موافقتی مرعی طوته که معظمات امور و امّهات مهمات دوستان یکدل معاونتیله
محصل اولور و مصاحبان یکجهت مظاهرتیله تمشی بولور **مصرع** آری باتفاق جهان
میتوان کرفت • **عربیه** الفتح مع الوفاق توام • **دردنجی وصیت** اولدرکه تلطف
و تملق دشمنه مغرور اولمیه و هرچند که عدودن محبت و مسکنت مشاهده ایلیه
شرط حزم و احتیاطی مرعی طوتب انك دعوای وداد و ادعای اتحادینه که عنقا کبی
نی امکاندر زنهار اعتقاد و اعتماد ایتمیه که دشمن هیچ وجهله دوست اولمز و عدودن
برجهتله صداقت کلمز **بیت** از دشمن خشك روبه پرهیز • چون هیزم خشك از آتش تیز
کارش بجدل خود بنماید • خوش خوش درحیله برکشاید **بشنجی وصیت** اولدرکم
چون نقد مرادی الف جهدله کف کفایته کتوره محافظه سنده و تهاون و تکاسل کوسترمیه
و غفلت سببیله ضایع قلوب الدن کدرمیه که صکره تدارکله الدر کومز و ندامت
و ملامت فایده ویرمز **بیت** نیاید بکف تیر رفته زشست • و کرچه ازان بس

کری

کزی پیشت دست **التنجی وصیت** اولدر که جمیع امورده خفت وشتابدن تحرز
واجتناب ایدوب جانب تامل وتانیه میل ایلیه که تعجیلك مضرتی غایت چوق
وصبر وتحملك منفعتنه نهایت یوق **بیت** مکن در مهمی که داری شتاب • زراه
تانی عنان برمتاب • که ناکرده را میتوان کرد رود • چو شد کرده انکه ملامت چه سود
یدنجی خاصیت اولدر که هرحالکه عنان تدبیری الدن قومیه اکر اعدا اکا اتفاقله
قصد ایده لر انلردن بریله مدارا واظهار اخلاص اوله ورطه دن خلاص متصور
ایسه فی الحال اکا اقدام ایده وبحکم **الحرب خدعة** انلرك بنای مکرلرینی تیر تدبیر ایله
زیر وزبر ایلیه که عقلا دیمشلردر **مصرع** از نام ومکر خصم بحیلت توان کریخت •
قد یصلح الحدید کما قیل سکزنجی وصیت اولدر که کمین ارباب کینه دن امین اولمیوب
خوش آمد وتلطفلرینه باور قلمیه زیرا نهال کینه دن که زمین سینه ده نشو ونما بولمش
اوله بر آزار وضرردن غیری ثمر میسر اولمز **شعر** مکر دشمنه صقن اولمه امین •
صید ایچون ناکه سکا ایلر کمین • کینه بهر سینه چو پنهان درخت • دل سودش زپی
آزار سخت • بنیدت وچرب زبانی کند • برکند ودقصد نهانی کند • **طقوزنجی وصیت**
اولدر که عفو وصفحی کندویه شعار ودثار ایدوب ملازمان عتبهٔ دولتی اونی جرمیله
هدف تیر عتاب وعقاب ایتمیه که همواره اکابر عفو ومرحمتلر ایله احوال اصاغری
دامن کبایردن پاك ایدوب چهرهٔ جرأتلری دبانه جرکلرن دامن اغماض ایله ستر ایده کلمشلردر
بیت ز ابتدای عهد آدم تا بدور پادشاه • از بزرکان عفو بود است واز خردان کناه
چون بعضی مقربلردن بعضی خیانت ظاهر اولور مظهر عواطف وعفو سلطانی اوله لر لایق
بودر که بر دفعه دخی انلری مشرب لطف واحسانله زیان ایلیه تا نا نحرمانده سرکشته
وحیران قالمیه لر **شعر** انرا که بدست لطف برداشته • بنواز وبیکبار میفکن برخاك
اونجی وصیت اولدر که کمسنه یه اضرار وآزار قصد ایلمیه تا که بحکم **جزاء سیئة سیئة**
مثلها ضرری اکا مترتب اولمیه **بیت** چو بد کردی مشو ایمن ز آفات • که واجب شد
طبیعت را مکافات • بلکه لازمدر که سایهٔ انعام واحسانی کلرا احوال عالمیانه

متبسم اولاتا ان احسنتم احسنتم لانفسکم روضه سنده غنچهٔ مراد وشکوفهٔ
مقصودی متبسم اولا شعر نیکی کنی بجای تو از بد بتر کنند امروز نیست ازبد واز
نیکه خبر روزی بود که از بد ونیکت خبر کنند اوبرنجی وصیت اولدرکه طوزه
لایق وحالنه موافق اولمین اموره میل ایمیه که پنجه کسند کنده وبیر مناسب کاری فوپ
مهم نا ملایمه اقدام ایده کی اجلدن عاقبت تمامه یتشدرموب کنده کامدن دخی
محروم قالمشدر شعر زاغی روش کبک دری می آموخت آن دست نداد وره او
رفت زدست اونکنجی وصیت اولدرکه چهرهٔ جمالنی حلیهٔ حلمله آراسته قله که قلب
حلیم هیچ رونکنه یکاد الحلیم ان یکون نبیا حدیث صحیح بیت تیغ حلم از تیغ آهن
تیزتر بل زصد لشکر ظفر انکیزتر اوناوچنجی وصیت اولدرکه ملازمان آستانهٔ
دولتی امین ومعتمدکینه لر اولوب ارباب حذر وخیانتدن اجتناب ایتمک کرک که چون
مجاوران عتبهٔ سلطنت صفتلر امانتله موصوف وسمت دیانتله موسوم اولالرهم
اسرار دولت شرور اشرارلرندن مصون وهم جمهور خلق شر ضررلرندن مامون اولور
واکر عیاذا بالله چهرهٔ حاللری خال خیانتله سیاه اولا پادشاه حضورنده کلاملری شرف
استماع شاید که بر بیکناهی معرض تلفه کتوره لر ونتایج بد عاجلاً واجلاً اکا مترتب اولا
نظم خادم پادشاه امین باید تا دران ملک رونق افزاید ورکند جانب خیانت رو
ملک ویران شود زشومی او اون دردنجی وصیت اولدرکه محنت روزکار وتغلب
ادباردن کوکدرکم چهرهٔ حالی غبار انفعالله مغبر وشرب همتی ملالله مکدر اولمیه که مرد
عاقل دایما بستهٔ بند بلا وشخص جاهل همیشه مستغرق ذوق وصفادر قطعه
شیر را سلسله درکردن دوبیه همه شب فارغ البال دراطلال ودمن میکردد عاقل
ازکلبهٔ احزان نشود پای برون غافل از روی طرب کرد چمن میکردد ویقیناً بیله
که نه مظاهرت لطف ازل وفیض لم یزل سهم سعادت هدف مراده واصل اولمزونه
آب یاری قضا وقدر نهال فضل وهنردن هیچ ثمر حاصل اولمز بیت دولت نه باکتساب
فضل هنر است وابستهٔ احکام قضا وقدر است بو آدن درت وصیت کم ذکر

اولدرکه

اولندی هر برنسبی ایچون بر داستان غریب وبر افسانهٔ عجیب ایراد اولنمشدر اکر رای
اعظم اول حکایات وروایاتك تفاصیلندن اطلاع قصد ایدرسه جانب کوه
سرندیبه که مهبط ابو البشردر توجه ایلسون که بو عقده منحل اولوب کل مطلوب کلی اول
روضهٔ امانیده شکفته اولسه کرك چون حکیم بو کلام جواهر انتظامی کوش هوش رایه
کوشوار وبو کنج کوهری که لآلی معالیله مآلی درفرق همت پادشاهه نثار ایتدی دابشلیم
انی نواخت ایدوب صحیفهٔ شریفه یی تعظیم وتبجیل ایله تقبیل ایدوب تمیمهٔ بازوی همت
وتعویذ کردن اقبال ودولت ایدندی وایتدی لآن معلوم اولدیکه اول کنج شایکان
که اندن بکا نشان ویردیلر درم ودینار دکل بلکه حکم اسرار ایمش وکنجینهٔ زخارف دکل
بلکه خزینهٔ معارف ایمش هم بحمد الله تعالی متاع دنیادن اول مقدار اقتدارم وارکه
زیاده یه افتقارم یوق لازم اولدیکه شکرانه پندنامه که کنج حقیقی اولور بو دفینه دن
حاصل اولانی ارباب استحقاقه بروجه صدقه انفاس ایدم تا هر بیر ثوابی روان
هوشنك جهاندارك روحنه واصل اولوب بکا دخی بحکم الدال علی الخیر کفاعله تحفه
جزاسندن بهره حاصل اوله پس بو باب حضرت فرمان عالیله اول نقود ولآلی
راه رضای لایزالیدن مستحقه ایصال ایلدیلر بیت خاصه زبهر کرم آمد درم •
برکذر قافیه اینك کرم • چون بو حالدن فارغ البال اولدی دار الملکنه متوجه اولوب
مسند سلطنتی شکوه شاهیله مزین قلدی شام تا بامداد بو اندیشه ده ایدی
که جانب سرندیبه عزیمت بیوره شاید که انده بو مقصود اتمام وبو مطلوب سرانجام
بوله وتفاصیل وصایایه وقوف تمام میسر اولوب انی رکن بنای سلطنت وقاعدهٔ
نظام وانتظام مملکت قله علی السحر که آفتاب نورانی چون یاقوت رمانی کوشهٔ کوه
سرندیبدن اشکار اولدی وچرخ الماس خردهٔ لعل بیکانی اطراف جهانه نثار قیلدی
بیت فلك تختینه چون سلطان خورشید • جلوس ایتدی بنه مانند جمشید • مقربان
حضرتدن ایکی وزیر آصف نظیری که صدق مشاورتده مشار الیه وحسن تدبیر وموادرتده
مدد علیه ایدیلر سریر اعلایه حاضر قلدیلر عواطف خسروانه ایله مخصوص قلدقدنصکره

حال خیال شبانه یی میانه کتورب ایتدی سودای سرانده پ ضمیرنده جایکیر اولمشدر و اول

دیاره عزیمت داعیه سی عنان اختیارمی قبضهٔ اقتداردن بیرون قلمشدر بوخصوصده

سزنه صلاح کوررسز و بوبابده نه فکر ونه تدبیر قلورسز مدت مدیددرکه عقدهٔ مشکلات

انامل تدبیر کزایله حل ایده رم و احوال مهمات ملک ومالمی رای صواب نمایکوزه حواله

قلورم حالا دخی اومرم که بوبابده شولکه مقتضای رای صوابه ومصلحت فکر ثاقبکزدر

عز حضور قابض السروره عرض ایده سز تا بنده دخی اطراف وجوانبن ملاحظه ایدم وهر

تدبیرکه اتفاق پذیر اولا لا اصل الباب عمل قلم **بیت** بنای کار بر تدبیر باید • کر بی تدبیر

کاری بر نیاید • وزرا ایتدیلر ضمیر منیر خورشید نظیر شاه جهانکیره مخفی دکلدرکه بو سؤال

وجوابده شتاب ناصوابدرکه عظایم مهمات سلاطینده تامل تمام وتانی اهتمام لازمدرکه

کلاما ایشنده نزنا سنجیده در **مصرع** سخن را بیندیش وانکه بکوی • صواب بودرکه بوکون

وبوکیجه بوبابده اندیشه ایده وز ونقد افکاری محک اختیاره اورب معیارده تمام عیار

واقع اولانی علی السحر عرصهٔ عرضه یتشدره وز وابشلیم بوانفاقه رضا کوستردی وزرای

دیوان آرای اول کون واول کیجه عرایس افکاری پیرایه نظر واعتبار ایله ارایش ویروب علی

الصباح منصهٔ مبارکاه سریر حضرت شاهده جلوه ویردیلر وهر بریسی مقام مقررلرنده

قرار ایدوب کوش هوشی استماع فرمان سلطانیه متوجه قلدلر بعده از اجازت کلام وزیر

اعظم زانوی ادب ویره کلوب ادای وظایف دعا ومراسم ثنایه قیاس ایتدی وایتدی

ای جهانکیر وجهان بخش که در حکم ازل   فرید جهان خسرو بحر و بر ایا شاه فرماننده دادکر

سلطنت تایید بر تو مقرر شده است   بوبنده نک خاطر فاترینه خطور ایدن بودر که اکرچه بو سفر

اکتساب فایدهٔ بسیره میسر در اما ارتکاب شداید کثیره یه لازم ومقرردر ولذت راحتدن

دور و وحدت فراغتدن بالکلیه مهجور اولوب انواع مجاهده وریاضته آزرده وبیحضور

اولمق محققدر ضمیر منیر پادشاه عالمپناهه مخفی دکلدرکه شرر   بو شعلهٔ سینه

سوز درون تیر دل شکار   بر ناوک جکر دوز در مردم دیدهٔ اول سیدن

قرة العیون درکه زاویهٔ خانه سندن طشره کیتمز وقطرات اشک بو اجلدن پامال وسرنکوندر

که کوشهٔ کاشانه سنده قرار اتمن اندر سفر مشقت وذل ملامتست کو مست
خوشدلی فرح دار اقامتست عاقل اولدر که راحتی محنته مبدل قلمیه وسود نقدی سودای نسیه ایله
الدن چقرمیه واختیار ایله ذل غربتی عز اقامت اوزره ترجیح ایلمیه تا اول بلا یه مبتلا نه اولمیه
که اول اکی کبوتر اولمشدر ملک ایتدی نجه اولمشدر اول وزیر ایتدی
روایت ایدرلر که اکی کبوتر واریدی بر آشیانه ده دمساز وبر کاشانه ده همراز نه
غبار اغیار ایله خاطرلری مغبر ونه محنت روزگار ایله مشرب ضمیرلری مکدر مستلذات
دنیادن آب ودانه ایله قناعت اتمشلر ودرویشان کوشه نشین کبی نشیمن عزلت
اختیار ایلمشلر بربر بازنده دیرلردی وبر سینه نوازنده هر شام وسحر اتفاق قله نغمات
موزون ترنم ایدرلردی وگاه بیگاه الحان روح افزا ایله اسجاع کوناکون تکلم ایدرلردی
بیا دروی بنی کنج عزلتی داریم بعشقش از همه عالم فراغتی داریم عاقبت روزکار
غدار بحکم اول ایکی یار غمکساره حسد ایدوب چشم زخم زمانه
اول ایکی همدم فرزانه کار ایتدی فلک را غیر ازین خود نیست کاری که آواره کند
یاری زیاری سویدای دل بازنده یه سودای سفر عارض اولوب نوازنده یه ایتدی ای یار
غمکسار بر نجیده دك قفس کاشانه ده قرار ایدوب محبس آشیانه ده روزکار کچورمزکو کلمه
بر هوا ودماغمه بو سودا دوشدیکه شهپر سیاحتله بر زمان اطراف جهانی طیران ایدم وفرمان
عظیم الشان موجبنجه جوانب عالمی سیران ایدم که وسیله سفر ایله عجایب
بسیاره ظفر ومجاهدهٔ مجاهد ایله حصول تجارت بیشماره وصول میسر اولور که السفر
وسیلة الظفر شمشیر تا بیغوله غلافدن طشره چقمیه معرکهٔ مردانده یوز اغرتمز وقلم تا طریق
سیرده فرقدن قلمیه نقش عبارات زیبایی صحن عدمدن صفحهٔ وجوده کتورمز آسمان که دایما
متحرکدر جمیع عالمدن مشرفدر وزمین که همواره قرین سکوندر پایمال لکدکوب هردنی ودوندر
بجرم خاك وبکر دون نگاه باید کرد که این کجاست ز آرام وان کجا ز سفر سفر مربی مردست
وآشیانهٔ جاه سفر خزانهٔ مالست واستاد هنر درخت اگر متحرك شدی ز جای بجای
نه رنج اره کشیدی نه زخمهای تبر نوازنده ایتدی ای یار همدم وای غمکسار محرم سن هنوز مشقت

سفر چکمش سن و محنت غربت مشاهده ایتمش سن و نکتهٔ گوش هوشکه ایرمشدر

وتند یاد الفرقة حرقة خرمن حضورک صاورمشدر سفر بر درخت فراق بودر و غربت

برخار مذلت ثمر   نماز شام غریبان غریب بیچاره   نشسته بر سر راهی دلی بصد پاره

بازنده ایدی بلی رنج غربت

فراوان و زحمت سیاحت بی پایان در اما تفرج بلدان و تماشای غرایب جهان فتوح

روح و راحت روان در و طبیعت کلفت سفره اعتیاد له زیاده متألم اولمز و نفسه

مشاهدهٔ عجایبه استفاده ایله شداید راهدن چندان کلال کلمز   در غربت

اگر خوار جفا هست چه غم   زین خار گل مراد روید هر دم   نوازنده ایدی ای رفیق

شفیق تفرج اطراف عالم و تماشای ریاض ارم یاران همدم و خلان محرم ایله خوشدر بر کمسنه که

نعمت دیدار احبادن دور و غنیمت مصاحبت اخوان و اقربادن بعید و مهجور اولا بیدادر که

اول تفرج انک دردنه نه قدر دوا و اول تماشا انک رنجنه نه کونه شفا اولور بو اجلدندر که دیمشلردر

درد فراق یاران ورنج هجران غمکساران دوزخدن برنشان بلکه دوزخ اندن نشاندر
نشان باشد
فراق دوستان دیدن نشانی باشد از دوزخ • معاذ الله غلط کردم که دوزخ زان
حالا چون بحمد الله تعالی توشهٔ کوشه وخانه ودانه مهنا ومهیادر پای قناعتی زیر دامن قناعته
چکوب وکریبان هوسی دست هوایه ویرمه وتخم غربتی زمین اقامته اک شعر بکیر دامن جمعیتی
وایمن باش • که سنک تفرقه دوران دراستین دارد بازنده ایندی ای انیس روزکار الم
وهجران وفراق غمن یمه که یار غمکسار عالمک کم دکلدر وبر همدمک فرقتی جراحته محرم
آخرک وصلیله مرهم میسر اولحق غم دکلدر بو معنی یی خود ایشید بدر سن که دمثلدر
بهیچ یارمده خاطر وبهیچ دیار که بر وبحر فراخست وآدمی بسیار بونك برله
می تلخ کام فراقده وجرعهٔ جام اشتیاقده بر نوع من وبر مقوله مذاق روحی واردر که
چاشنی شربت مواصلت ولذت شراب مصاحبت اکا نسبت ایله حلاوتدر
چو می کرچه تلخست طعم فراق از وشکر نیست جان را مذاق بخسرو لب لعل شیرین رسید
ولی لذت عشق فرهاد دیده ز معشوق خسرو همی وصل جست ولی کوهکن کوهر وصل سفت
همه روزه خسرو پی وصل تاخت خنك جان انکس که با هجر ساخت نوازنده ایندی ای نامهربان
همدم بولنور یار وفادار اله کیرمز یك کزار سك عالمی بر یار اله کیرمز سن هنوز زهر هجر
فراق طتمه مش ودُرد درد اشتیاق نوش ایتمش سن اول اجلدن در که انده بر لذت واول
چاشنیده بر حلاوت ملاحظه ایدرسن هیهات هیهات بیت مذاق جان شیرین چاشنی هجر
نادیده • چه داند لذت عیشی که دارد کوهکن بی او • شویله بل که ترك یار ودیار دشوار
شدائد اسفار بسیار وخطر مشقت راه بیشماردر مصرع مکن مکن که پشیمان شوی
وسود ندارد • بازنده ایندی توقع ایدرن که کندو مصلحتك کوره سن ومن بعد دفتر
شرح محنت سفری دوره سن که شول کسه که شعلهٔ محنت مسافرتله سوخته اولمیه پخته
اولمز وهیچ خام طمع سایه پرورد سمند امیدی منزل مراده سورمز مصرع بسیار سفر
باید تا پخته شود خامی • نوازنده ایندی ای یار عزیز حالیا که سن تیغ مفارقتله رشتهٔ
موافقت دیرینه یی قطع ایدوب صحبت یار قدیمدن فراغت ایتمك دلرسن ومضمون

کلام حکیمدن که یار کهن را بهیچ رو مده از دست • بهر حریفان نو که نیك
نباشد • تجاوز ایدوب بحکم حریفان مجدد و یاران تازه ایله
پیوند ایتمك قصدن ایلرسن بنم پند کوهرم دل سهدکده بی اثر قلدی ونصیحتم قلب
صلبکده نقش رکاد کوا ولدی اذا المر یعن قول النصیح قبول فان معاریض الکلام
فضول اسا غافل اولمه که بو عزیمتك عاقبتی ندامتدر و ندامت مورث وشماتت
مورث ملامتدر بسی بکام دل دشمنان بود انکس • که نشنود سخن دوستان
نیك اندیش • کلامنی مقامنده اتمام ایدوب اول ایکی غمکسار بربرین کنار ایدلر و قطرات
عبرات ومحاجات حسرات برله چهرهٔ زعفرانی لرین ارغوانی ایدوب دل غمکین و دیدهٔ
نمکین ایله بربرن وداع ایتدلر یار قصد قتل من کرده بتیغ انقطاع • هر کس
از روز اجل نترسد من از روز وداع • پس بازنده صحبت رفیقدن قلبنی تفریق ایدوب
پروازه کلدی چنانکه مرغ مقید برون بروز قفس • رغبت تام وشعف تمام ایله هواده
طیران و عالمی سیران ایدوب بلند طاغلر و فردوس مانند باغلر تفرج ایدرکن ناکاه
بر کوهه ایردی که علو مرتبه ده شرف کنکرهٔ افلاکه همسر و غایت عظمتندن کوی زمین
زیر دامننده بر تودهٔ محقر دامن کوهده بر مرغزار کوردی که سواد مینا رنکی روضهٔ مینودن
دلکشای تر ونسیم شمال غالیه بیزی نافه اهوی تاتاریدن مشکسای تر غبار توتیای
چشم آهو • کیاهی نسترن رنك وسمن بو • فضاسنده هزاران کل شکفته • اولوب پیدا
سبزه آب خفته • شکوفه هر طرفده رنك در رنك • کدردی بوی کل فرسنك فرسنك
بازنده یه اول ساحهٔ دلکش وعرصهٔ فرح بخش بغایت خوش کلدی وچون وقت غروب
قریب اولوب حمامهٔ مشرق آشیانهٔ مغربه نزول ایتمشدی سباب خط وپر حالی اول مقام
جنت مثالده ایراد ایدوب بر نهال طوبی مثال اوزره قرار ایتدی هنوز زاهدان آسوده
اولمامشدی وشداید مسافرتدن راحت وآسایش بولمامشدی که ناکاه فراش سبك
سیر باد سایبان سحابی فضای هوایه قالدردی وجهان آرسبعی خروش رعدلا شور
ونهیب برق سینه سوزلر نمودار غوغای قیامت قلدی بو جانبدن آتش صاعقه

جکرلاله‌ٔ واعذاری بریان ایلردی وبرطرفدن پیکان ژاله دیدهٔ نرکس بیداری نشان

ایلردی چاک اولوردی سینهٔ کهسار تیغ برقدن • رعدوش افغان ایدردی خاک

بیم غرقدن • بازنده یه اول وقتده تیرباراندن خلاص اولمغه برپناه وصدمت

طوفاندن التجا ایده‌جک برارامکاه میسر اولمغین ناچار زیر اغصانده کندوبی پنهان

وکاه برک درختانی تیرباران سحاب ایچون قلقان ایدردی اما آسیب تکرک وباران

ونهیب صرصر طوفان متصل اشتداد وازدیاد بولوردی وعراقهٔ رعد وتقاطر

برق همواره مترادف ومتضاعف طوفان روان ورعدخروشان برق تیر •

وزدود ابردیدهٔ انجم سرشک ریز • بحرمحیط کف زده برسرزبیم غرق • ازبس که کشت

روی زمین جمله موج خیز • القصه اول کیجه هزاردرد وغصه ایله صباحه ایلتدی وناکام

اول بلای بی هنکامه تحمل ایتدی متصل کوشهٔ آشیانه یه ومصاحبت همدم فرزانه سنی

یاد ایلردی وهزار حسرت ودردله دل کرمندن آه سرد ایدوب دردی

کربه‌ما نشستی که فرقت تو • اینچنین صعب باشد ودلسوز • ازتودوری نجستمی یکدم •

وزتوغایب نکشتمی یک روز • چونکه طلیعهٔ مهرمنیر طالع وتباشیر صبح ستیز لامع اولدی

همانده رقم ظلمت سحاب صفحهٔ روزکاردن محو وتاب آفتاب عالمتاب ایله عرصهٔ هوا

صحو اولدی مصرع آچدی بال زرینه حمامهٔ صبح • بازنده یه پرواز آغاز ایتدی اما

متردد که عنان عزمی یه خانه صوبنه منعطف قلوب آشیانه جانبنه می کیده ویاخود

بالهمت وشهپر عزمیله برزمان اطراف جهانی طیران وکلزار عالمی سیران می ایده بو ا

برشاهین تیزبال آهنین چنکال که سرصیدهٔ شعاع آفتابدن سریع النزول واوج هوایه

نوربصردن دفیع الوصول ایدی که جمله چون برق آتش فشان • که سیرچون باد آتش

نشان • بازنده‌نی صید قصد ایتدی کبوترمسکین شاهین پرکینی کوربجک کرداب طبطاب

واضطرابه دوشوب غایت خوفدن خفقان وبیم جاندن یرقان اولدی وعالم روشن

چشمنه تاریک اولوب کلشن جهان اکا زنداندن وقوت اعضا واجزاسی ساقط اولوب

برک بید کبی لرزان اولدی • چوشاهین حمله قیلد برشکاره • ندر بیچاره لکدن غیری چاره

بارنده کندوی چون بستهٔ بند بلا وخستهٔ تیر عنا کوردی یار وفادارك پند ونصیحتن
یاد ایدوب کندونك فکرنا تمام وخیال خامنه اعتراف تام ایتدی وعهدلر ایدوب
نذرلر ایلدی که اکر ورطه دن ساحهٔ سلامته وصول بولا وبو مهلکه دن سهولتله
خلاص اوله صحبت یاردمیله که اکسیر اعظم کبی دوای عدمدن نشان ویرر مغتنم
بلوب بردخی سفر اندیشه سن ایتمیه بلکه بقیة العمر سفرنامن براهنی زبانند کتورمیه
کر بار دکر دامن وصلت بکف آرم • تا زنده ام از جنك نرهانند • بو نیت
برلیکه که مزید جمعیتی مقتضی ومتضمن ایدی اول ورطه دن عذاب وخلاص عقابدن
فتح الباب میسر اولدی اسبابه سرپنجهٔ شاهین کبوتر مسکینی
شباك هلاکه چکه جك محلده بر عقاب جایع که نسر طایر ودافع آشیانه فلکدن آسیب
منقار ونکال چنکالندن امین اولمزدی وحمل وجدی بیم جان وحمله لی ماندن بهرام
خون آشام شبان اولمسه مرغزار آسمانده چرا قلمزدی حمل خشمندن انك اولسه
آکاه • مصرع • فلك صحراسن ایتمزدی چراکاه • بوی طعمه ایله پر آچوب فضای هوایه پرواز
ایدرکن صورت حال شاهین وکبوتری مشاهده ایتدی کندو کندویه ایتدی
زین نادره ترکرا بود هرکز حال • من تشنه وپیش من روان آب زلال • اکرچه که کبوتر
نواله مختصر ولقمهٔ محقردر اما فی الجمله انك سببیله غایله جوعك دفعی میسر ونفس
ناشکیبه بر مقدار تسکین وتسلی متصوردر قصد ایتدی که برق خاطف کبی کبوتری
شاهیندن اوکندن قپه قوت سبعی که نهاد شاهینده متمکن ایدی هیجان ایتدی باوجود که
کفهٔ عقابده کلدیکنی وزن وحسابه المیوب مقام معارضه ومجادلیه کلدی
مرغله مرغ اولدی جنك بجنك • ایتدلر بربریله محکم چنك • چون انلر جنك بجنك ساز
جنکه آهنك ایتدلر بازنده فرصت بولوب وفرصتی غنیمت بلوب کندوسن بر زیر سنکه
ایتدی وبر سوراخ تنك وتاریکه فسحت ساحهٔ آشیانه کنجشککا نسبت بر فرسنك
ایدی کیردی ویاتدی اول کون واول کیجه دل زار ودیدهٔ اشکبارله اول سوراخ تنك
وتارده قرار ایدوب تا بقدر وار لسان حالله بو بیتی تکرار ایتدی عربیه وبت کا ستی

ساودیتنی مسئله: من الرقش فی انیابها السم نافع علی السحر که کبوتر سفید بال صبح
آشیانه بروج آسماندن فضای جهانه طیران ایدی و زاغ سیاه فام شب عنقا
صفت کوه قاف عدمه کتدی شعر بفال همایون چو طاوس مهر: خرامان شد اندر
ریاض سپهر: باز زنده باوجود که غلبه جوعدن بی مجال ایدی بهرحال تحریک پر و بال ایدوب
پروازه آغاز ایتدی و ترسان و هراسان دیده احتیاط له چپ و راستنه التفات ایدوب
کیدی ناکاه بر مرغزار کنارنده بر کبوتر کوردی که اوکنه برقچ دانه دوکمشلر و اول رنکده
هزار تخم شعبده و نیرنك اکمشلر بازنده نك چون کشور اندامنه لشکر جوع تمام مستولی
اولمشدی باوجودی که هم جنس دخی کوردی نه تامل قصد صید دانه و میل صحبت
مرغ فرزانه ایدوب هنوز بر ایکی حبه التقاط ایتمشدی که کردننه بسته دام بلا و سینه سن
خسته سهام عنا کوردی شعر دام شیطانست دنیا دانه لذتهای نفس
مرغ دل را حرص دانه زود در دام آورد: پس ناله انین و آواز حزین ایله اول کبوتره
عتاب آغاز ایدوب ایتدی ای برادر بن خود هم جنسك ایدم و بحکم الجنس الی الجنس
یمیل مؤانست و مصاحبتکه میل ایدوب فی الحقیقه بو واقعه سنك مجالستك سببیله
مبتلا اولدم سن نیچون بنی بو حالدن آگاه ایتمدك و حق کذارلق و طایفه و مهماندارلق
شرایطنی یرینه کتورمدك تا بن دخی حذر ایدیدم و بو دام بلایه مبتلا اولمیوب
مقصد معهوده کیدیدم کبوتر ایتدی ای مهمان کرامی قدردن حذر میسر می و تیر
قضایی سپر تدبیر له رد منصور میدر مکر کوش هوشکه ایشتمدیمی که دیمشلردر شعر
قضا را آسمان چون فروکر دسر: همه زیرکان کور کشتند و کر: چون قدر تیرن آته قوس
سپر اولمز و کامکر کر رضا: سویله بلکه چون دیوانخانه ازلده فرمان قضای جریان بولمش
اولا و دفتر قدرده رقم جف القلم مثبت و مقرر اولمش ولاسن دکل مرغان
شاخسار ملوك آشیانه عصمتدن نزول ایدوب بسته دام ابتلا اولور آدم
صفی که روح پاك و قلب صافیله عالم شهادتده نقوش الواح غیبه حکایت ایدردی
و بحکم و علم آدم الاسماء کلها وفور علمده ملاء اعلادن دعوای تفاضل ایلردی باوجودی

كه دانه كندمى كورمش ودام تلبيس بليسى بلمش ايدى وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ
فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ نص صحيح ونهى صريح استماع اتمشدى عاقبت نيه پاى بست
انخداع وغرور وكرفتار دام فريب ومكر غرور اولدى اذا جاء القضا عمى البصر
واذا نزل القدر بطل الحذر چون بو حال الا ذل آزاده مقيد دامش داوسى صبر جميل ايله تحمله
مصرع مرغ زيرك چون بدام افتد تحمل بايدش ٭ باز نده ايتدى چرب زبانلق زمانى دكلدر
وتطويل كلام مقامى دكل همان بو نه دى كه قادرمسن بكا بو مضيق بلادن طريق
خلاصه دليل اولاسن وطوقمنتك قيامته دك كردنمه بندايدو بسطريق مكافاتله
جزاوسزاسن بولهسن كبوتر ايتدى اى سليم دل اكر بن حيله يه قادر اوليدم وطريق خلاصه
في الجمله بوليدم بو بند بلاده پابسته قلاميدم وبو وجهله كه كورورسن رهزن كاروان
مرغان اولاميدم عجب مشابه در سنك حالك اول شتربچه يه كه مشتاق سير سفردن
طاقتى طاق اولوب كيروزاريله مادرنه ايتدى اى نامهربان بر زمان توقف ايله بچه يه دك
كيدرسن وشفقت مادرانه رقتى بو ضعيف وناتوانى بچه يه طاقت ايدرسن مادرى
ايتدى اى نى بصيرت كورمزسن كه كار دست اختيارده و مهار قبضه اقتدارده دكلدر
مصرع دريغا كه در دست من نيست كار ٭ اكر بنم فى الجمله اقتدارم اوليدى كندمى تحمل باردن
وقوع العينى خار خار رفتاردن خلاص ايتمزميدم قطعه شتربچه با مادر خويش كفت
بس آخر زمانى مرو باز خفت ٭ بكفت ار بدستم بدى بن مهار ٭ نديدى كسم باركش در قطار
بارنده چون نويد چاره خلاصدن نوميد اولدى حَرَكَةُ الْمَذْبُوحِ دست وپاى پروبالى
تحريك ايدوب اضطرابه اغاز قلدى وجد تمام وسعى اهتمام ايله قصد پرواز قلدى چون
رشته اميدنك ابرام واستحكام واردى رسن دام كه مرور ايام ايله فرسوده اولمشدى
انفصام بولدى بارنده چون حلقنى حلقه دامدن خالى كوردى فراغ بال ايله پروازه كلوب
وطن جانبنه متوجه اولدى وبو سرورله كه مرغ جانى قفس بندكراندن آزاد اولدى
غم جوع ودغدغه اشتهايى فراموش قلدى حرز اشناسندن اتفاقا بر ديهه
يتدى بر مقدار اسايش ايچون بر كشت زاره متصل بر ديوار كنارنده قرار ايتدى

بور دهقان كه اول كشت زارك نكهبانى ايدى اطراف كشته كشت ايدركن چشم
بركينى بازنده مسكينه راست كلدى سور سوداى كباب كبوترى كانون دماغنه
بر دود ايدى وفى الحال الندە اولان مهره كمان كروهيه قويب اول جانبه ايتدى
بازنده اول بازيدن غافل جانب كشت زار وطرف صحرا و مرغزاره مايل ايكن ناكاه شعبدۀ
فلك حقه بازدن اثر ضرب مهره اول شكسته بالك بالنه يتشدى غايت
هولدن سرنكون اولوب اول ديوارك كنارنده بر چاهه دوشدى اول بر چاه
سياه ومغار دور پايان جحيم اشتباه ايدى اول چرخ فلك آسيابى انك دولابى
كبى كور بوردى ودرسن سياه وسفيد شب وروز بربرنه موصول اولسه قعر و پاياننه
وصول ميسر كلدى **شعر** جهنم كبى تاريك ايدى اول چاه • نه چه كيم عدم
اقليمنه راه • دهانى اژدر كبى اچمش • يدى قت يردن الته اوته كچمش •
دلى شب كبى خالى مهر حقدن • يرك قعرينه كچمش قهر حقدن • دهقان نه چه چون
كوردى كه صيد حلال مجاور چاه اولدى ودرسن تدبير قعر چاهدن كوتاه مايوس اولوب
واولنيم كشته لى زندان عقوبتده محبوس قودى كندى القصه بازنده بركون بر كيجه
دخى خسته حال وشكسته بال اول مظلمده مقيم وزبان حال الله صفت عجز واواره لكن
وصورت ضعف وبيچاره لكن خيال نوازنده يه عرض ايدردى وايام وصال وهنكام
اتصالى ذكر ايدوب لسان تاسف وتحسر ايله دردى **مثنوى** نه خوش وقتيدى
اولكم كاه وبيكاه • نكارم يورن ايلردم نظركاه • اولب دولت مساعد بخت يارم •
سعادتله كچردى روزكارم • چون كبوتر زرين بال صبح يوسف وار چاه زندان خانه
ظلمتدن اشكار اولدى بازنده هزار روز وزارله كندوبى كنار چاهه اتدى ونالان وعريان
طيران ايدوب حاشتكاه حوالى اشيانه بى پناه نوازنده چون تضعيف جناح رفيقى اشتدى
استقبال ايچون طشره چقوب ايتدى **مصرع** منم كه ديده بديدار دوست كردم باز •
بازنده بى چون دركنار ايتدى بغايت ضعيف ونزار بولوب ايتدى اى يار غمكسار واى
مونس روزكار **بيت** ندر بو ضعف بال وعجز حالك • ندر چهره كه كرد ا نفعالك •

بچون سنبلرك اولمش پریشان بچون نركسلرك اولمش درافشان شعر سر بخمار شب
بكنار كه بوده • لبها فكار موشن و یار كه بوده • سنبل ز تاب رفته و نركس بخواب و ناز •
شب تا بروز باده كسار كه بوده • ما از رشك صد جكر پاره در كنار • تو پارهٔ جكر
بكنار كه بوده • بارنده ایدی شعر دوستم بالله حال ناتوانم صورمه هیچ •
هجرالندن ناله واه فغانم صورمه هیچ كل یوز كدن ایرو نه چكدم بو باغ دهرده •
شمه سی شرح اولمزای سرو روانم صورمه هیچ اول محنت و بلا و مشقت و عنایه •
كه پایمال حوادث مبتلا اولمشدم بیت شب یلدا اكرك اكا محصل • كه تقریر ایلیم ساكر مفصل
خلاصهٔ قصه بو در استمشدم كه اهل سفر چوق تجاربه ظفر بولوب انكا باری بو تجربه
میسر اولدیكه مادام كه قید حیاتده اولم مسافرته نیت ایتمیم و تا ضرورت اقتضا ایتمیه
كوشهٔ اشیانه دن طشره كیتمیم واختیار مله محنت مجاهدهٔ هجرانی دولت مشاهده
یارانه بدل ایتمیم شعر ایلیم رنج سفر اختیار • مشكل ایمش حسرت دیدار یار • بو مشكلی
اول اجلدن ایراد ایتدم كه پادشاه عالمپناه عز حضوری ذل سفره بدل قلمیه و فراق
یار و جلای دیاری كه تمامی سی ناله زار و دیدهٔ اشكبار در اختیار ایله قبول ایتمیه شعر
هوای یار و دیارم چو بكذرد بخیال • شود منازلم از آب دیده مالامال • و ابتلهم
اینكدای وزیر بو كوارا كرچه شداید سفر بسیار در فواید دخی بیشمار در بیت
عیب می جمله بكفتی هنرش نیز بكوی • هر كسه كه كربت غربتده و ورطهٔ محنته مبتلا اوله
متادب و متهذب اولور و تجربه لر حاصل قلور كه مدة العمر انكا انواع فواید
متفرع و مترتب اولور نیشه ریاضت سفر له ترقی كلیه دست رس بولور خواه
راه صورتدن و خواه راه معنیدن كورمزمسن كه بیادهٔ شش منزل سفر له فرزانه لكدن
فرزینلك مرتبه سنه ایرشور عربیه الم تر ان فی رقعة بیدقا • اذا جد فی سیره فرزنا •
و ماه سبك روان دورت كیجه سیر له منزل هلالیدن زد درجهٔ كماله یتیشور بیت
بی سفر شاه اولور می عالم كیر • بی سفر ماه اولور می بدر منیر • هر كسنه كه كوشهٔ مسكن
و راحت آباد وطندن قدم بیرون قلمیه مشاهدهٔ عجایب بلاده ملازمت انكا برو عبا دردن

دوداً ولوروا عجوبات اسرار اقطار وجبانیای احوال روزکاردن محروم ومهجور قالور
بازاول سببدن ساعد سلاطینده مقام قلدی که کاشانهٔ آشیانه سنده قرار ایتمز
وجغد اولا جلدن ورای دیوار مذلتده قالدی که گوشه ویرانه سندن طشره کیتمز
اخبارده کلمشدرکه مشایخ کباردن برسبیل تعریض مریدلرندن بورباعی ایله سفره تحریص
ایدردیکه   هرکس که سفرکند پسندیده شود   وزعین کمال نورهردیده شود
پاکیزه تر از آب نباشد چیزی   هرجا که کند مقام گندیده شود   اکر اول بازشکاری
که زغن بچه ایله نشو ونما بولمشدی آشیانهٔ زاغده قالوب هوای سفرده پروازه
کلمسیدی هرآینه دستبوس سلطانله مشرف اولمق میسر اولمسیدی وزیر کبیر بارك
مبارك شهریاره دعا جواهرن نثار ایدکدنصکره تفصیل تمثیل وصورت واقعه‌ی استفسار ایتدی جواب

رای وابشلیم ایتدی روایت ایدرلر که ایکی باز تیز پرواز شب وروز بربریله
دمساز اولمشلردی یتشدی باز ایتدی نه کیفیتله اولمشدر   زغن ایتدی
روایت ایدرلر که زمان ماضیده بر پیره زال ضعیف حال واریدی که غایت ضعف دهر
الندن خلال کبی باریك ایدی   برکلبه‌سی واریدی که بخیللر کفندن
تنك وجاهللر قلبندن تاریك اول کلبه‌ده بر کربه‌سی واریدی که هر کز

مرآت خیالده و عالم مثالده شکل نانی گورمشدی و بیگانه و آشنادن الدی نام

ونشان اشتممشدی مبلغ بر فرح و حضوری بوکه مقصور ایدی که گاه بر سور اخذ بوی
موش استشمام ایتمکله مشام موشی معطر و تخته خاکده نقش پاین گورمکله
مانند گدایی که پابد درمی چند   چشم جهان بینی منور اولوردی و اگر احیانا بخت
موافقت و سعادت مساعدت ایدوب بر موش بیچاره یی سر پنجه شکاره گتوردی
چون گدایی که گنج زر یابد   نشاط موفور و انبساط نا محصور ایله نیجه ایام و شهور شاد
و مسرور اولوب ساحه سینه سندن اندوه دیرینه صد مرحله دور اولوردی و نیجه مدت
اول قوت لایموت ایله قناعت ایدردی و اول نواله که عالم غیبدن اکا حواله اولمشدی غنیمت
عظمی بلوب دردی   اینکه میبینم به بیداریست یا رب یا بخواب   خویشتن را در چنین
راحت ببین از چندین عذاب   اول سببدن که کوبه پیرزال اول گربه نک قحط سال ایدی
دایم [illegible] قرار ایدی و غایت هزالدن شکلی خیال و اندامی خلال و قاشی هلال گبی گورنوردی

برکون ضعف تام ونهایت مخافت اندامدن نرحمت تماملە بالای ماه برچقوب اطرافنە نکاه
ایدرکن ناکاه کوردی کە بالای دیوار بیم جوارده برکوبر شیر صورت پلنك صولت کە چشم
شعلە فشانی عین الهره کبی درخشان وپشم حریر نظری موی سمور کبی بریق ودرخشان
عز وناز وتبختر واعتزازلە سیران ایدوب شیر ژیان کبی عربده وافغان ایدر وکثرت لحم
وقوت شحمدن سرعت حرکتە نە محال خرامان خرامان کزر کربە پیرزال چون کندو
جنسندن بوزیب وفر ایلە اول کربۀ فربە وچرب پروری کوردی متحیر اولوب فریاد ایتدی
یارا خرامان میروی آخر نکویی کو بکجا • سن بولطافتلە قندن سن وبکرزکە ابو
هریره‌نك پروردەلرندن سن یا ضیافت خانۀ خوان خطادن کلورسن بوطراوتکە حکمت
ندر وبولطافت وقوتکە علت نە   لعل شیر شکلە جانا سنکە عالم جانی سن •
صوردغم عیب اولمسون باالله کیمك جانانی سن • کربۀ همسایە جواب ویردی کە بن برزه خوان
خوان سلطانم هر صباح دربارکاه پادشاهدن دربان صفت نکرانم چون ایوان دیوان
ایوان سماط نعم فراوانلە نمودار مائدۀ اهل جنان اولا جرات ایدوب اول سمز ایتلردن وسمید
اتمکلردن برنجە لقمە شکار ایدردم واول کون واول کیجە انکلە تنعم ایدوب بومنوال
اوزرە روزکار کیچوردم کوربە پیرزنا ایتدی سمزات دیدکلك ندر وندن عبارتدر
وسمید اتمکی نە نسنەدن کنایتدر بن مدت العمر شوربای پیرەزن وکوشت
موشدن غیری نسنە کورمدم واشتمدم کربۀ همسایە چون اندن بوکلامی اشتدی
تعجب ایتدی وطعن وطرلر ایتدی انکچون شویلە ردیا صورت اولمشسن قدك چنکە
واندامك تار عوده دونمش وبدنك قورومش عنکبوت نکسوده دونمش سی
مسکین عجب عبرت اولمشسن الحق سنك بو هیاتکدن ابنای جنسمزه عار تمام وبوشکل
وصورتدن نبی بو عمرنك بودوار در   از کربر همین کوش ودمی هست فرا •
باقی همە عنکبوترا ماند • واکرسن بارکاه سلطانە حاضر اولیدك وروایح اطعمە وفوایح
اغذیە ایلە دماغ جانکی معطر قلیدك ممکن کە سن   پردۀ غیبدن عرصۀ
شهوده کلوب حیات تازه بولیدك   بوی محبوب جو برخاك لحدبا کذرد •

چه عجب باشد اگر زنده کند عظم رمیم   کوبه پیر زن چون بو تعبیر ترغیب آمیزی

اشتدی درونده لدن شرار حرص و آز حرکته اغاز ایدوب تضرع و نیازله ایتدی ای

برادر ما بینمزده حق جوار و رابطهٔ جنسیت وار در   حدیث

ضمیر منیره کم آشکار در نه دار درکه شرط مروت و حق اخوتی یرینه کتوروب بو بوتنک اول

جانبه واره سن بو بیچاره یی خدمت مرافقته قبول ایده سن شاید که سنک دولتکزدن

بو تن آزرده یه سد رمق و برکت صحبتکزدن بو قالب فرسوده به فی الجمله رونق حاصل

اوله   هزاران کس ز نعمت برآسود و مرفه شد   مرا شایستکی پیش است اگر

من هم شوم شاید   کوبه مسکین کربه همسایه آنک کریه و زاری سنه ترحم ایدوب

تعهد ایتدیکه بو نوبت سماط نعمته آنسوز حاضر اولمیه کربه پیر زال بو نوید فرح فزای

و بو امید روح افزایله حیات تازه بولوب بلای بامدن ایندی و صورت قضیه

تقریر و قطیره ذنه تقریر ایتدی چون پیر زن دخی یار قدیمی ایدی حق شناس سلک مصاحبه

اوزره نصیحته اغاز ایدوب ایتدی ای رفیق مهربان اغوای اهل دنیا ایله فریفته و المیه

و کوشهٔ فراغتده توشهٔ قناعتی عالمه ویرمه که ظرف حرص و آز خاک کوردن غیریله پر

اولمز و دیدهٔ طول امل سوزن فنا و رشتهٔ اجلدن غیریله دیکلمز   نهایت یوق در

چون حرص و آزه قناعت ایلمکدر چاره آزه   قناعت قلمین و لمز توانکر   و فور مال الله قارو شکر

اما دماغ کربه بینوا سودای نواله خوان سلطانله شویله امتلا بولمشدی که داروی نصیحتله

دوا و شربت موعظتله شفا ممکن و متصور اولیدی   نصیحت همه عالم چو باد در قفس است

بکوش مردم عاشق چو آب در غربال   القصه وقت معهود و ساعت موعوده کربه همسایه ایله

افتان و خیزان جانب آستانهٔ سلطانه روان اولدی مکر اول بیچاره هنوز بارکاه پادشاهیه

وارمدین لطیفهٔ نص صریح   عرصهٔ ظهوره کلمش و نحوست طالع آتش

سوداسنی آب حرمانله منطفی قلمش ایمش سببی داخی بو کیم اندن سابق مکر کربه لر

هجوم ایدوب شور و شغبی حددن کچورمشلر و فریاد و فغانلر پادشاهی بیحضور ایتمشلردی

و فرمان سلطانی بو منوال اوزره جریان بولمشدیکه تیر اندازلر دن بر جماعت تیر و کمانله

هر کوشه ده کمین ایدوب مترصد اوله لر تا هر کز بر کره وقاحت سپرین یوزنه چکوب
میدان جرائته کله اول طعمه بلکه آخر لقمه سی پیکان جکرده وز اولا کز بر بیره زال بو حالدن
غافل وشراب حرص وازیله مست ولایعقل مشام جانی چون بوی طعامی استشمام ایدی
وکوش هوشی چون طاس وکاس وسبسی عیبنی اوازه سن استدی نی اختیار شاهین وار
شکار کاه خوان سلطانه کندوسن پرانایدی چاشنی کیر قضا اکا ایتدی
ای سوخته این دیك تمنای تو خامست • هنوز کفه میزان اشتها لقمه کران سنك ایله
ممتلی اولمشیدی کم تیر دلشکار میل ترازوکبی کاف نافذه اویندی اقوب قلبی نی
درون استخوانندن • دیدی وهم قجردی بیم جاندن • کر اولمزسم بوزخم تیر زنله •
بچینم وسوس ونان پیر زنله • عسل نوشی چو زخم نیشه دکمز • عسلدن نیکدر دیك
کره بکمز • بو مثللی انکچون کتوردم که سنده کوشه آشیانه مزی غنیمت بلوب قدر
طعمه ونعمتی که نه زحمت ومشقت حاصل وواصل اولور فهم ایده سن
خمیره دن فطیر ایدوب فزون وزیاده طلب ایتمیه سن بجای که وقت خوش است
ای پسر • نمی بایدت کرد ز انجا سفر • مکن دولت وعافیت رازها • میندا ز
خود را برنج وعنا • مکن دست آرزو هوس را دراز • بچیزی که بخشید اندت بساز •
اکرمور را آرزو کمتر بدی • چرا پایمال همه در بدی • باز بچه ایتدی بو ردغك کرچه
محض نصیحت وفرط شفقت ومرحمت در اما جزئیات اموره التفات بلند همه تا ملایم مدر
ومجرد اکل وشرب ایله قناعت مقتضای طباع بهایم هر کمسه که سپهر سعادتدن مسرور اولمق
دلیه طلب معالیه جهد ایتمك کرك وهر کمسه که کشور سیا رتده تاجور اولمق قصد ایلیه
کمر اجتهادی میان خانه بند ایمك کرك صاحب همت عالی عمال حسیسه ایله راضی اولمز
وطالب معالی منازل دانی واراذل ایله قناعت قلمز هر که کیم رتبت بالا کرك •
اکا قدم همت والا کرك • زغن ایتدی بو خیالات ناهموار مجرده بندار ایله وجود بولمز وبو دیك
سودا تمنای بی حاصله جوشه کلمز هیچ بر عمل تهیه ادوات سوز میسره کلدر وهیچ بر نتیجه
ترتیب مقدمات سز متصور دکلدر تکیه بر جای بزرکان نتوان زد بکزاف •

مكر اسباب بزدكه همه آماده كنى باز بجه ايتدى حصول مناصب دولته قوت چنكالله
كبى مقدمه ميسر هيمه و وصول مراتب رفعته سطوت منقارم كبى وسيله متصورمى سن
مكر اول شمشيرزن حكايتن استماع اتمش سن كه ساعد بختى علو همتى واسطه سيله سوار
سعادته دينت بولمشدى زغن سؤال ايتدى كه نه منوال اوزره اولمشدر اول
باز بجه ايتدى روايت ايدرلر كه قديم الزمانده بر درويش كاسب واريدى كه عجز
حال و مونت عيالدن درمانده و كثرت قلت و قلت كثرتدن عاجز و فرومانده ايدى دخل
هر روزه سى خرج روزمره يه وفا اتمزدى و فايده صناعتى ترتيب نان و نمكه يتمزدى
عنايت يزدانى عزشانه اكا بر فرزند ارزانى بيوردى كه دلايل حشمت جبهه سندن
پيدا و علايم دولت ناصيه سندن هويدا ايدى مبارك طلعتى فرخنده طالع
جبينده نجابت نور لامع ميامن وجوديله حال پدر ميمون و بركت قدوميله كسبى
خرجندن روز بروز افزون ايدى بدر اول پسر فرح اثرك قدم مباركنه مقدور
اولدوغى مقدار تربيتنه مشغول اولدى اول فرزند ارجمند هنوز قرين مهد ايكن
كمان و تيرايله اوينردى و دخى شيرخواره ايكن سپر و شمشير ايله اكلنور سونردى هر صباح
كه مكتبه التسه لر دونرميدانه كيدردى و هركاه كه تعليم خط ايتسه لر الواح خطى قويوب
ارماح خطى يه ميل ايدردى همواره لوح شمشيردن جهانكيرلك حرفن اوقوردى و هردم
نقش سپردن سرورلك درسن ازبر قلوردى چوها و ميمى ايرندى و بيبرى
سپهر خرده كيدردى ضميرى ال[illegible]يى ايدردى شويله تقرير كه باور شكلى يا شكلى الف
كير چون صباوتدن سن بلوغه يتدى بركون پدره ايتدى اى فرزند دلبندم

دایم خاطرم سنك حال وخیالکه ناظردر عنفوان شباب اوان طفولیت کبی دکلدر
خصوصا اثار طیش وخفت وتهتك جرات صفحات حوالکده ظاهردر نفس بداندیش سنی
کرداب تشویشه آتمدن واغوای شیطان هوا مهلکهٔ شهوته القا ایتمدن دلرم که من بعد
مَنْ تَزَوَّجَ فَقَدْ اَحْصَنَ نِصْفَ دِینِهِ حصن حصیننه سکاسقر والنکاح سنتی فمن رغب
عن سنتی فلیس منی منصهٔ منیفنده سی جلوه کر قلم وشاهزه لایو دست پیمان ترتیب ایدوب
اکفا واقرانمزدن برقبیلهٔ اصلیه وبرجرثومهٔ قدیمه دن برکریمهٔ نجیبه عقد عقده وسلك ازدواجه
چکم سن بو بابده نه صواب کورر سن وبو امرده نه تدبیر بورر سن پسر ایتدی ای پدر
اول دخترایچون که بن عقد ایتسم کرك واینکا بینی ایچون دست پیمان نقد ایتسم کرك سزه
نسنه تکلیف ایتمزن وسزدن عنایت ومعاونت توقع ایدرز ایدی ای نور دیده سنك کیفیت
حالك وکمیت مالك بکا پوشیده دکلدر سنك نقده استظهارك اولا که شانکه ملایم
دست پیمانه اقتدارك اولا نقد ایده جك دست پیمان ندر وعقد ایده دم دیدکاك
عروس نه نسنه در پسر فی الحال یرندن طوردی وایچرو کیروب بر شمشیر بران کتوردی که
صد بار غمزهٔ خوباندن خونخوار وهزار مرتبه عقیق لبلر دندانندن کوهر بار دا ایتدی
ای پدر بیلمش اوله که بن عروس مملکتی خطبه ایتسم کرك ومخدرهٔ سلطنتی عقد عقده
کتورسم کرك که اکا تیغ براندن غیری کابین اولماز دست پیمان وخنجر خونفشاندن غیر
نشانه میسر میده مطلع بابخت نیك هیچکس را تیز نیست • مهر عروس ملك به از
تیغ تیز نیست • چون اول جوانك همتی حصول سلطنته مقصور ایدی آز زمانده عروس عرصهٔ
ملك منصهٔ قبضهٔ تصرفنده جلوه قلوب ضرب تیغ عالمکیر وزخم خنجر آب شکل آتش تاثیریله
اکثر آفاقی تسخیر ایلدی بو معنیده بیورمشلردر که شعر عروس ملك نسازد مکر بدامادی
که اول از کهر تیغ داد کابینش • بو مثلی کتوردم تا بیله سن که جمیع اسباب دولت بکا اماده
وابواب توفیق حضرت عزتدن روی حالمه کشاده در بندخی امیدوارم که کندو مطلوبمه
واصل اولم ودست امید له میان شاهد مقصودمی در اغوش قلم حالا افسون وفسانه ایله
بو حالی ترك ایده مزین وبمجرد قیل وقال الله بو خیالدن کچه مزین مصرع ما از سر این کوی نمی‌ت

زغن عين اليقين بلديكه اول مرغ همايون فال دام احتيال الله صيد اولمق ممتنع وخيال محالدر بالضروره سفره اجازت ويردى ودود آتش هجرانى توده آسمان ودريعه كيوان پاسپانه ايركوردى باز بچۀ زغن وبچه لرين وداع قلدى وحضيض آشيانه دن پرواز ايدوب اوج هوايه متوجه اولدى بچه زمان فضاى هواده طيران اندنصكره بر قلۀ كوه‌ده آرام ايدوب ديدۀ تماشا ايله اطرافه نكاه ايلركن كورديكه بر كبك درى عين جلوه وحسن شيوه ايله خرامه كلمش وغلغلۀ قهقهه سى اطراف كوهه ولوله صالمش باز كند وطبيعتنده شكار كبكه رغبت كورجك بر حمله ايله حوصله سن كوشت سينۀ كبكله پرا تدى بر لحم طرى كوردى كم لذت ولطافتده آب حيات وشربت نبا تدن افزون وطراوت وحلاوتده نمونه طعم نعمت **وَلَحْمِ طَيْرٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ** چون مدة العمر اول مقوله لذيذ نواله مشاهده اتممشدى ايدى **بيت** سرتا بپاى توهمه مطبوع طبع ماست كويا براى خاطر ماست آفريده اند • بس كندو بخطاب ايدوب فوايد سفر همين بو يميزمى كه اول ناملايم اغذيه دن خلاص ولوب عجالت الوقت نفايس اطعمه يه ظفر بولدك اشيانك تنك پر ظلمت ومصاحبان دون دنى همتدن منازل رفيعه ومواضع سنيعه يه واصل اولدك **مصرع** اى هنوز اول آثار جهان افزوست • كم بلوركم من بعد دخى قناع امتناع وغربتدن نجه شاهد دولت وعروس سعادت يوز كوستره صحن عدمدن صحراى وجوده وزاويۀ غيبدن عرصۀ شهوده نه لطيفلر كله **مصرع** تا خود از پرده چه آرد بيرون • پس باز تيز پرواز بچه زمان فراغت خاطر ايله طيران وصحن عالمى سيران ايدوب نشاط باللّه كبك ويتهو شكارنه اشتغال ايدى اتفاق بر كون بر كوه كمرنده اوتوروب خيال شكار وتماشاى مرغزار ايلركن كورديكه دامن كوهده بر كروه بر شكوه صفت شكار آراسته قلمشلر ومرغان شكارى صيد طيور ايچون هنرازه كلمشلر **مثنوى** دران دشت از صداى طبلك باز • همه مرغان صيد افكن به پرواز • ز بيكسو چره بازان سبك خيز بخون صيد كرده چنك را تيز • ربوده نقد جان از كبك ودراج • وزان جانب دكر شاهين بتاراج مكر اول جماعت سپاه اول ولايتك پادشاهى ايدى كه ملازمان آستان دولتى ايله قصد

شکار وصید مرغزاره چقمشدی بو اثناده ساعد شاهدن اولان باز پرواز ایدوب
بر صیده قصد ایتدی بو باز بلند همت دخی شهپر عزیمتیله انک شکارینه قصد ایدوب
برق خاطف کبی اول کیدن قیدی شاه چون انک بو سرعت وجرئت و بو رفعت همتن
کوردی اول مرغ همایونه کوکلی مفتون اولوب مثال عالی شرف صدور بولدیکه صیادان
چابک دست جهد ایدهلر تا شست صید حیله ایله اول باز بلند پروازی صید ایدهلر
بيت دده شه حیله ایلر ال وشورك • بو مرغ وحشی زامه دوشورك • صیادلر فی
الحال مثال شاهی امتثال ایدوب بر بازی اول جانبه پرواز اتدوردیلر باز وحشی چون
جنسن کوردی تحاشی ایتمیوب بالاستقبال اتدی ولوازم سلام واکرام قیام اتدکدنصکره
تلطف تمام ایله متفحص احوال اولدی باز پادشاه چون اندن بو ملایمتی کوردی اثنای
مصاحبتده ملازمت آستانه سلطانه تحریص اتدی چون اول باز بلند همت دلالت
رهبر دولتله شرف خدمت حضرت شاهی ایردی نظر عاطفت سلطانی انک قابلیت
شانی واستعداد هیولانی سنه معین اولوب آزمدتده مساعده بخت سعادت یاریله
ساعد شهریاری جای قرار اتدی و همت بلندی وسیله سیله حضیض ذلت ودنائتدن
ذروه دولت پناهی ایردی بيت نا قابلست انکه بدولت نمیرسد • ورنه زمانه
در طلب مرد قابلست • شعر بلند همت عالی نظر کرك آدم • که همتینه کوره کیسدن اولور
مقدادن • اول باز بلند همت اکر همان منزل اولده اقامت ایدوب مصاحبت زاغ
وزغنده قراعت ایتمسه وسفر واسطه سیله دریای هوا ده سیاحت وساحت
اطراف واکنافه مساحت ایتمسه اکا بو مدارج دولتك حصولی جمله محالاتدن وانك
بو مراتب رفعتنه وصول مقوله ممتنعاتدن اولیدی پس معلوم اولدیکه سفر سببیله
ادمی اسفل سافلین ذل خمولدن اعلاء علیین عز قبوله وصول بولورمش وارتکاب
شداید مسافرت اکتساب مراتب دولت وسعادته مفضی اولورمش قطعه
بهار دل سفرها شدکه دردی • خدا یقرا کل مقصود بشکفت • سفر کن تا مراد خویش
یابی • که فامشوا فی مناکبها خدا کفت • چون دابتسلیم کلامن بو مقامده تمام ایلدی

اقبال الله صح

وزیر اخردخی پلرو کلوب مراسم خدمت وزارته قیام ایدوب ایتدی جواهر زواهر
کلمات حکمت بینات که حضرت شاهنشاهی ظل الهی کلک زبانله سلک بیانه چکمشدر
اندن متوهمدر که شمهٔ مشابه شبهه پراهننه گرد عیب وریب گرد دامننه یتیشه
قالماینه لرک خاطر فاترنه خلجان ایدن بودر که ذات ملکی صفات سلطانی که صلاح
جهان وراحت جهانیان انک صحت مزاج شریفنه وسلامت عنصر لطیفنه وابستهدر
مذاق حضردن مشاق سفری ترجیح ایتمک وروضهٔ جانفزای عشرتی قویوب بادیهٔ هاویه
هوای الم ومحنته کیتمک روش حکمتدن دور ومقتضای سلامت فطنت وفطرتدن
بعید ومهجوردر دا ابتلیم ایتدی رنکاب محنت ودرد کار مردان مرد وبیشه شیران
بیشه نبرددر ولی شبهه تادامن عشرت سلاطین گرفتار خار اذیت اولمیه صفای رعیت
ایچون گلستان فراغتده گل رفاهیت اچلمز وتا پای ملوک همت آیین بادیهٔ پیمای بلیت
اولمیه درویش دللرک سر پرتشویشی بالین راحت وآسایشه یتیشمز **بیت**
بیا ساید اندر دیار تو کس • چو آسایش خویش خواهی وبس • ضمیر منیر وزیره هویدادر که
عباد خدا ایکی قسمدر بری ملوکدر که انلره ایالت ممالک وفرمانفرمالق مقرر اولمشدر
بری رعیتدر که انلره خلعت امن وفراغت وکسوت حضور واستراحت مقدر اولمشدر
بو ایکی حال بر محلده اجتماع پذیر اولمق محالدر یا راحت اختیار ایدوب عنان دولتی
الدن قومق گرک ویا خوان عزت ودولتله قناعت ایدوب لذت فراغتدن ال یومق
گرک **قطعه** انکه او پا بر سر نازو تنعم می نهد • روز کارش در جهان سرد ادسرد میکند
پادشاهی در چمن داد ند گل را زانکه گل • با وجود نازکی از خار بستر میکند • **الجد**
وسیلة الجد یعنی جادهٔ جد وجهد طالبی سر منزل بختنه یودرور وبیابان جفای
قدم وفا ایله قطع ایتمک جمال شاهد مقصودی نظر مشاهده یه گتورر حصول امانی وآمال
رکوب اهواله منوطدر ونیل مطالب ومقاصد تحمل متاعب وشدایده مربوط
شعر کمر سلطنت نشاید بست • هر کرا رغبت تن آسانیست • هر کسنه که میدان
همتده کمر جدی درمیان ایدوب سمند جهدی زیر رانه الدواتنکاب محنته تن آسانی

وراحتدن الچكوب خواب نوشین وشراب شیرین وحضور وفراغتدن اجتناب قلد
قناع عزت واستناعدن شاهد مرادی عنقریب یوز كوستره ومنصهٔ عرصهٔ جهانده
عروس مقصودن آرزمانده جلوه كركوره ننه كم اول پلنك بچه‌نك میان جدّ وجهدی
ومقاساة شدایده صبر وتحملی بركاشده آرزمانده نقاب تعویق چهرهٔ مرامندن مرتفع
اولوب بیشهٔ فراخ افزایه كه ملك موروثی ایدی ظفر میسر اولدی وزیر درخواست
ایدی كه نه كیفیتله اولمشدر اول **حكایت** رای دابشلیم ایدی حوالئ بصره‌ده برجزیره
واریدی بغایت خوش هوا اول جزیره‌ده بر بیشه واریدی بر لطافت وصفا لطیف بر چشمه
سارلری هرطرفدن دوان ونسایم جان بخشی هرجهتدن وزان الوان ازهار ایله هر جانبی
ملون وانواع اشجار ایله هر كناری مزیّن **مثنوی** اولوب درلو شكوفه‌لر مزین • ریاحین ایتمش
اطرافی ملون • درخت سایه كسترلر ارشمش • بد قلو بر بیشه ال ویرشمش • طوتولرال
الدسرو بله شمشاد • سكردب قالقراوستندن كجرباد • لطافت هوا ونزهت فضاسندن
اكا بیشهٔ فرح افزا دیرلردی اكا بر پلنك نهنك آهنك مستولی اولمشدی كه هول خشم
وهیبتندن شیر شرزه اول كنارده كام قویمزدی ودرخم شوك وشوكتندن سباع ووحوش
اول بیشه اندیشه‌سن پرامن خاطرلرینه كتورمزدی **شعر** چو بر خارا زدی از خشم دنبال •
فكندی شیر چرخ از سهم چنكال • بران داهی كه او یكدم نشستی • كذار خلق تا یكسال بستی
پنجه زماندن كه اول بیشه‌ده كامران وكامكار روزكار كچوردی نامرادلك صورتی
هر كز آیینهٔ دورانده كورمشدی ودبیر تقدیر طومار روزكاره خلاف رضاسی وتقیض مقتضاسی اوزره دورمشدی
بر بچه‌سی واریدی كه عالم روشنی انك آیینهٔ جمالنده مشاهده ایلردی ونور دیده‌سی اول قرة العینك تماشاسی بال وبا اكا كردی ضمیرنده

چون بچه نشو و نما بولا و چنکال و دندانی لوده خون هژبران اولا اول پیشه نك پالنك
ذمت همتنه تفویض قلوب کندو بقیة العمر کوشه قناعتده حضور فراغتله منقاعد
اوله شعر من فکر همی کنم قضا میکوید بیرون ز کفایت تو کاری دکرست انفاقا
قضا بوعزمی امضایه فرصت ویرمیوب نهال آرزوده شکوفه امل هنوز شکفته اولمدی
بادخزان اجل برك بار حیاتن تاراج قلدی مصرع ای بسا آرزو که خاک شده فکرهی
عجائب الارض من حسرات چون پلنك نخجیر وار شیر اجله کرفتار اولدی سباع که قدیم الایامدن
اول پیشه یه تغلب اندیشه سن ایدرلردی هر طرفدن هجوم ایدوب استخلاصنه قصد
ایتدلر پلنك بچه کوردیکه طاقت مقاومت میسر دکل ناچار جلای وطن اختیار ایلدی
و سباع بیننده عظیم نزاع واقع اولوب عاقبت بر شیر خونریز شورانکیز حمله سنه غالب
اولوب اول منزل فرح فزای و نزهت زدایی مخلب تغلبله قبضه تصرفنه الدی پلنك بچه
بر نیچه زمان کوه و بیابانده سرکردان اولوب آخر الامر بر بیشه یه دخی یتشدی و اول
بقاعك سباعنه ماجرای کما جری عرض ایدوب انلردن بو رخنه سد و بو خللك تدارکنه
مدد طلب ایلدی زهره سباع او شیره مهیب و اول هژبر با هیبتك استیلاسنی استماع
ایدیجك امداد و اعانتدن امتناع ایدوب علی الاتفاق ایتدلر که ای فقیر سنك
منزلك بر شیر جنکنده دشمنك که غایت نخوتندن شیر آسمانی کرپکندن اصمز و شکوه شوکتندن
پیل دمان پیرامن بیابانه قدم بصمز بیم افتراسندن دام سوام اول آجام و آکامدن
کچمز و صرصر انفاسندن سیمرغ کوه قاف اول اطراف و اکنافده بال و پر آچمز بیت
کچمه دیمن طیور اول بوم و بردن کسر پردن امیدن بلکه سردن بزه آنك جنکنه
قدرت و قوت و دندان و چنکنه طاقت مقاومت میسر دکلدر بیت
قابل میدر مقابل و لاشیر له غزال ممکنمیدر که پنجه اوره بیرله شغال سکا داخی
انکله مقام مقابله و مجادله معقول و متصور دکلدر هزار کهتر که با مهتر ستیزد
چنان افتد که هرکز بر نخیزد اما بو بابده بزوم رایمزده تدبیر صواب بودر که بینه
انك درکاهنه پناه ایدوب زبان عجز و انکسار له بسط اعتذار و دهان صدق

واخلاصله

واخلاصله عرض اختصاص ایده سن شعر وارب عذرا یلمك تدبیر ایده سن • مدارا
دادلی تعمیر ایده سن • پلنك بچه بو فكر معقوله بغایت مقبول كلوب مقرر قلدیكه
ملازمت آستانهٔ شیره وارب حالنی غلبه و حسب المقدور اداء وظایف خدماتنه
بل بغلیه بس دقایق استظهاری روابط فاصفح الصفح الجمیل ایله مبرم و مستحكم قلوب
شمشیر و كفن بردوش متوجه آستانهٔ قهرمان وحوش اولدی لسان حالی بو ابیات ایله
كویا عربیه اسأت ولم احسن وجیتك هاربا • واین لعبد عن حواله مهرب
یؤمل غفرانا وان خاب ظنه • فما احد منه علی الارض اخیب • چون شرف خدمت شیره
یتشدی منظور عواطف شاهانه و ملحوظ عوارف خسروانه اولوب حالنه لایق و شایسته
موافق منصبه نامزد اولدی پلنك بچه دخی زبان ثنا و مدحتی بركار ایدوب اخلاص و عبودیتی
حاصره خانهٔ استوار ایدوب خدمتكارلق وظایفندن وهوادارلق شرایطندن
بر دقیقه مهمل و نامرعی قومیوب بر درجه آثار كفایت اظهار قلدی كه ساعت بساعت
اختصاص استعداد و تقربی زیاد بولدی و رتبت قربت و شرف كرامتده بر مرتبه یه
واردیكه محسود اركان دولت و مغبوط خواص حضرت اولدی بو جمله ایله هردم ملازمتده
جد و جهدن ارتورر و هر لحظه اتمام مصالح ممالكده اهتمامن زیاده قلوردی بیت
جد و جهدی كسی كه بیشتر است • كارش از جمله خلق پیشتر است • اتفاقا بر وقت
شیره بر بیشه دوره سنده مهم ضروریتی واقع اولدی بر زمانده كه تاثیر حرارت
آفتابدن تنور فلك اثیر پر تف و تاب ایدی و عرصهٔ دشت و كوه كورهٔ آهنكر و آتشیانه
سمندر كبی پر التهاب غایت حرارت هوادن مغز و حوش استخوانلرنده جوشه كلمشدی
و سرطان میان آبده ماهی كبی تابه ده بریان اولمشدی مثنوی سحاب اولسه
ناكاه اگر قطره بار • حرارتدن اولوردی قطره شرار • هواده كراچسه پر ذركش
نیردی پر و بالی پروانه وش • شیر فكر ایتدیكه بو زمانده كه صدف قعر دریاده مرغ
كبی بریان و سمندر تاب آفتابدن میان آتشده پنهاندر بزم اعوانمزدن كیم اوله كه ارتكاب
محنتدن اجتناب و سوز و كداز و قطع نشیب و فرازدن احتراز ایتمیوب بو مهم ضروریتك

اتمامنه اهتمام ایلیه بو تفکر اثناسنده پلنك بچه خدمت ملازمتنه کلوب ملکی اندیشه نالن
کوردی و فور درایتی و کمال کفایتی موجبنجه سر رشته قریب کلوب بو تاملك موجبنی صوردی
و صورت واقعه یه واقف اولدقده کفایت مهمنی دمت همتنه الوب شرف اجازت
بولدی و انواع مساعدن برجمع معدودله موضع معهوده متوجه اولدی و نصف
نهاره دك اول مقامه یتیشوب تمام مهمه قیام اتدی چون مرام احسن وجوه اوزره
سرانجام بولدی علی الفور عنان مراجعتی جانب آستانه شیره منعطف قلدی خواص صحابت
که رکاب دولت انتسابنده منتظم لرایدی متفق الکلمه عرصه عرضه انها اتدیلرکه بو جرات
ه ولوبو نکابت کرماده اقدام و اهتمامله بو قدر مسافه قطع اولندی والحمد لله که کفایت
مهم دخی میسر اولوب هیچ دغدغه قالمدی و حضرت شیرده دخی رتبت قربت و رفعت
و مرتبتنه مرتبه مثابه ده در معلوم ضمیر منیر صغیر و کبیره در اکر بر مدت بر سایه درختده
آرام و استراحت اولنه و شربت آب سردله آتش عطش تسکین بیورله حکمتدن خالی
و مصلحتدن دور دکلدر **بیت** اسوده باش و بار مشقت فزون مکش • بکشا
میان که رنج جهانرا کناره نیست • پلنك چون بو کلامی لنك و بند سیك سنکی استدی
لب تشنیعله تبسم ایدوب ایتدی حضور حضرت شیرده بنم تقرب و اختصاصم برلوادر
که هزار رنج و بلا ایله بو درجه اعتلا بولمشدر معقولمیدر که تکاسل و بطالتله سرنکون
قلم و بر بنادرکه هزار مشقت و عنا ایله بو مرتبه ممهد و مشید اولمشدر لایقمیدر که
تن آسانی و استراحتله خاکه یکسان ایلیم بی تحمل رنج توصل کنج میسر میدر و بی خار آزار
تماشای کلزار متصور می **بیت** بلا سز بال اولور می مار سز مال • بله در کنج و رنج ادبار و اقبال •
قطعه کسی بکردن مقصود دست حلقه کند • که پیش تیر بلاها سپر تواند بود •
بآرزو و هوس بر نیاید این معنی • باب دیده و خون جکر تواند بود • منهیان اخبار بو قصه
نقیر و قطمیر حضرت شیره تقریر و بو صورتی من اوله الی آخره صحیفه ضمیرنه تحریر و تصویر
اتدیلر شیر چون پلنك بچه نك بو کفایتن و اثار خلوص نیت و صفای عقیدتنی حکایتن
ایشتدی بر زمان تامل بحرینه طالوب و باشنی باشنه تحسین و استحسانله صالوب

زبان آفرینله ایتدی سرور وسردارلکه اولکسنه لایق وسزاوار درکه کریبان محنت و مشقتدن

باش چقره ورعیت برسرافراز عهد معدلتنده آسوده وراحت اولورکه بالین استراحته

باش قویمیه **بیت** ازان شاه آسایش آید پدید • کز آسایش خود تواند برید •

پس پدرمنکی دعوتی ندی ووفور اعزاز واکرامله مخصوص وعیون اصطناع وانعامیله

ملحوظ قلدقدنصکره اول پیشه نك ایالتن اکا تفویض وتقلید ایدوب ملك موروثن

اکا ارزانی کوردی وکندونك نیابت وخلافتی ومنصبن دخی اکا مضاف قلوب

مرتبه سن مضاعف قلدی بومثلی کوردم تا بله سن که بی تکاپوی سعی بلیغ هیچ برفردك

آفتاب مرادی مشرق امیددن طالع اولمشدر وبی جست وجوی بی دریغ مقامات

رجادن برنتیجه مقصود واقع اولمشدر **شعر** نابرده رنج کنج میسر نمیشود •

مردان کرفت جان برادر که کار کرد • چون بو سفرده مقصودم کسب معرفته منصوردر

عزم جزمله رشته ترددی کسدم وقدم جدله رکاب عزیمته قدم بصدم ذهاب

وایابده مجرد احتمال رنج وعذابله عقد نیتم فسخ وحکم عزیمتم نسخ اولمز وشهسوار

همت عالی عنان عزمن اکتساب معالیدن منعطف قلمزکه **ان ذلك لمن عزم الامور**

بیت شه که بعزم درست پای نهد در رکاب • نیست عجب چرخ را کر رود از کف عنان

چون وزرا جزم ایتدلرکه زواجر نصیحت مانع عزیمت اولمق ممتنعدر فرمان عالیه

امتثال ایدوب تهیئه اسباب ارتحاله اشتغال ایتدلر وشرایط مبارك بادسفری

یرینه کتوردلر وبو بیتك غلغله سن کنبد دواره یتوردیلر • **شعر**

ایلدك عزم سفر لطف خدا یارك اوله • همت اهل نظر قافله سالارك اوله

پس رای جابشلیم زمام امور ولایتی ارکان دولتدن برامین معتمدك کف کفایتنه

تسلیم ایدوب رعایت رعیت وحمایت مملکت بابنده بر فتح وصیت که طراز لباس

سلطنت واساس قواعد معدلت ایدی کوش هوشنه القا وصحیفه ضمیرنه املا

ایلدی **شعر** فلکده نه بر اختر اولکنده بوفر • اول بحرده نه بر قطره

او صدفده نه بر کهر • **نظم** ملك شد آیینه اسکندری • تا تو رخ خویش درو بنکری

روی تو زنهار نماید مکر   رنك نعدی بوی ازدر بدر   ملك فروزی زسحر پیشه کن
در نفس صبحدم اندیشه کن   ان نکند آه یکی پیرزن   ناوك مردافکن صد تیرزن
چون کارممالکی سبارش قلدی وبار سلطنتدن آسایش بولدی بعضی خواص
محرم وحواشی حشم ایله راه سرانديبه توجه ایتدی وماه کبی منزل بمنزل ارتحال وآفتاب
مثال شهردن شهره انتقال ایدوب کتدی هر مرحله ده نجه نجه مسالك اولوردی
هرقافله دن نجه فایده لر حاصل قلوردی بومنوال اوزره مدت مدیده سفر ایدوب
سفرچکوب منازل بحر وبر قطع ایدندنصکره اطراف سرانديب کورنوب ظاهر
اولدی واول دیارك فوایح روایحیله مشام خاطر پادشاه معطر اولدی بیت
هواسی اول دیارك روح پرور • صوبی ماورد وخاکی مشك وعنبر • مطلع
بوی خوشی توهرکه زباد صبا شنید • ازیار آشنا نفس آشنا شنید • نجه ایام
شهر سرانديبه ارام ایتدی رنج راه وآلام سفردن آسوده اولجق احمال اثقالك
اکثرن انده قویوب حشم وخدمدن کندوبه محرم اولنی برقاچ آدمله جانب کوهه
توجه ایتدی چون فراز کوهه یتدی برسرافراز کوردیکه سایه دامانی آسمانه
سایبان وزبانه تیغی خنجر مریخله همزبان شعر بی ستون ایله اساسی استوار وتوامان
آسمان ایله علو ارتفاعی همعنان • هرطرفی برمرغزار که الوان ازهارله نمودار جنات
تجری من تحتها الانهار وهرجانبی برکلستان که انواع کل وریحانله غیرت نزهت
آباد ذواتا افنان قطعه سبزه زارنده شجرهای زبرجد برکنار • کوهسارنده کمرهای
زمرد درمیان • جویباری عرعرینه شاخ طوبی منتهی • بوستانی نخجرسندن
باغ جنت بوستان • دابشلیم اطراف کوهی طواف مقامات متبرکه سین زیارت قلدی
اثنای کشت وکذارده نظری برغاره مصادف اولدیکه سواد درونی بیاض دیدن
روشن وسر النور فی النور صفحه سوادنده مشاهد ومعاین اول مقامك
مجاورلرندن استعلام واستفسار تمام ایله بلدیکه اول غارده برحکیم بزرکوار مسکنی
که اکابر پای دیرلردی معناسی طبیب مهربان دیمکدر اول بومرد عارف ایدی

کە دل

کە دل بی غلی انوار انواع معارفلە منجلی ایدی و نفس فاضلی زیور اجناس فضایللە متحلی
خاشاک ناپاک اخلاقی آتش ریاضتلە حرق ایتمش و کار و بار وجودی موتوا قبل
ان تموتوا دریاسنە غرق ایتمش دیدۀ بیداری لیل و نهاردە خواب دیداری
کورمش و کوش هوشی والله یدعوا الی دار السلام ندا سندن غیری صدا
استمامش مثنوی دمی کنجینۀ تحقیق یزدان • جبینی آفتاب صبح خیزان •
دلی اسرار حقک ترجمانی • کلید مخزن راز نهانی • دا بتسلیم حکیم بزرکوارک ملاقاتی
آرزوسیلە خارج غاردە برمقدار طوردی و زبان حال الله اول صاحب کمالک
باطنندن استجازت زیارت قلدی پیر روشن ضمیر الهام غیبی و اعلام لاریبی ایلە
ضمیر شاە عالمکیرە مطلع اولوب قعر غاردن ادخلوها بسلام آمنین صداسنی سمع شهریارە

شعر شە دران غار حکمت آیین شد • غار از و نقش خانۀ چین شد • خدمت
پیر را میان در بست • کمر بندە کە بجان در بست • ایچرو کیردی بر برهمن کوردی
کە قدم تجرید ایلە عالم تفریدە ایرمش و رایت کشف و کرامتی ذروۀ ملکوتە عروج

جهره‌نما ایکوردمش بشرهٔ بشر لیسنده ملکلر ملکی ظاهر و نحافت جسمی لطافت روحنه
برهان باهر رأی فراستله بلدیکه مقصودی معهودی اندن میسر اولیسر و ملتمسی انك
یمن نفسیله وجود بولیسر صفای خاطره اعتقاد باطن و ظاهرله اکا متوجه اولدی
چون برهمنه یاقین واردی شرایط تحیتی یرینه کتوروب لوازم خدمتنه قیام اتدی
برهمن رد جواب سلام و اتمام مراسم اکرام ایدوب نصکره اوتورمغه بیوردی و رنج راه و زحمت
سفر خاطرن صوردی و سبب قبول کلفت سفری و باعث ترك راحت حضری
استفسار قلدی دابشلیم قصه خواب و کنجی و موجب تقبل عذاب و رنجی علی
التفصیل برهمن روشن ضمیره تقریر اتدی برهمن لب تحسینله تبسم ایدوب ابتدی
هزار آفرین اول پادشاه بلند همت پاك نیته که طلب معرفت حکمت ایچون کلو کلفت
و زحمته تحمل اتدی و آسایش ستمدیدکان رعیت و آرامش محنت رسیدکان
بربّت ایچون اصناف مشقت و بلیتی تقبل اتدی مثنوی ای خوشا این جهان
داشتن • ملك بدین کونه توان داشتن • هیچ نهالی که تو آبش دهی • میوهٔ شاخش
نبود جز بهی • همان دم حکیم بزرکوار سر درج اسراری آجدی و درر شاهوار حکمتی
فرق همت شهریار کامکاره صاجدی و برقاچ کون کند و مهماندن فراغت قلدی
و نعمت خوان حکمتله ضیافت مهمانه مشغول اولدی دابشلیم اثنای مقالاتده وصیت
نامهٔ هوشنکی یاد ایدوب وصایای بربر حکیمه عرض ایدردی برهمن دخی رای
اعظمه اول بابه مناسب نصایح و مواعظ بیوردی و دابشلیم آنی قلم خیال وابنوب
فکرتله لوح قوت حافظه‌یه ثبت قلوردی کتاب کلیله و دمنه سؤال و جوابدر ای
و برهمن متینیه و ترتیب سابق او وزره که فهرست کتاب ایله ناطقدر اون دورت
باب او وزره سنطویدر والمعونة من الله المستعان و علیه التکلان والتوفیق و کرمان

اولکی باب ساعی و نمامك کلام نفاق انجامك استماعندن اجتناب
و امتناع ایدوکن بیان ایدر رای اعظم دابشلیم بیدپای حکیمه ایتدی مضمون
وصیت اول بودرکه هر کیمسه که شرف تقرب سلطان‌ایله اختصاص بوله هرآینه محسود

عام وخاص اوله وحسود لر نقض قاعدهٔ حرمت وعرضنه سعی ایدوب کلمات مکر
آمیزله ضمیر سلطانی اندن متنفر ومتغیر قلدلر پادشاهه واجبدر که کلام صاحب
غرضی تامل ایله تمام اذعان بیوره چون بله که آمیزش وآلایشدن خالی دکلدر سرحد
قبوله یتشدرمیه مثنوی مده رای صاحب غرض پیش خویش • که آمیخت بر یکدگر نوش ونیش •
بصورت دهد نوش ویاری کند • بمعنی زند نیش وخواری کند • حکیم بزرکوار وبرهمن
حکمت شعاردن التماس اولنور که بو بابه مناسب بر داستان بیان بیوره شول
کمسنه نک قصه سن که بر پادشاه حضورنده مزید تقربله اختصاص بولمش اوله واز
غرض قولیله بنای مرتبه سی خلل پذیر اولوب صداقت عداوته وموافقت مخالفته
مبدل اولمش اولا علی وجه التفصیل بیان بیوره برهمن ایتدی مدار اساس سلطنت
بو وصیت اوزره در که اکر پادشاه حضورنده کلام نفاق انجام حساد محل استماع
وموقع اعتماد بوله اکثر ارکان دولت افساد ایله سپهر سهام نکبت ومظهر عتاب
ومحنت اوله واندن هم مملکه خلل کلی متطرق اولوب هم مملکه ضرر عظیم سرایت قله
چون بر مفسد محتال ایکی صادق صدیق میاننده دخل ونفاقه مجال بوله هر
آینه اینهٔ الفتلرین غبار وحشتله مغبر وبنای مودتلرین تیر مکر ومفسدتله زیر
قله نته که بنای مصادقت کاو وشیر اول شغال شریر پر تزویرله نقصان پذیر
اولمش در رای ایتدی نه کیفیتله اولمشدر اول حکایت برهمن ایتدی اخبارده کلمشدر
که قدیم الزمانده ایامنده بر بازرکان واریدی جهان دیده وتلخ وشیرین روزکار چشیده
بیت خردمند وامین وکاردانی • ز روی تجربه بسیار دانی • قدم عزمله مسالک
ممالکه سالک اولمش وبضاعت تجارتله انواع تجارته مالک اولمش توسن ربع
مسکون زیر ران سیاحتنده ذلول ایدی واقالیم سبعه اقدام همت جهان کردنه
نسبت برهفته لک یول ایدی رکوب اهوال وتحمل بار اقطار اسفار سببیله مال
ومنال بسیار ایدی وبهایم سوایم بیشماری واریدی کانه امتلاء وادیه من باغته
الصباح وراعیة الصباح چون مقدمه سپاه موت که قوت ضعف وضعف قوتدن

عبارتدر مملکت نهادنده اول وزندی وطلایه لشکر اجل که موی سفیددن کنایتدر

حصار خطهٔ وجودن احاطه ایتدی مثنوی نوبت پیری چو زند کوس درد

دل شود از خوشدلی وعیش فرد • موی سفید از اجل آرد پیام • پشت خم از مرگ رساند سلام

خواجه مقرر بلدیکه عنقریب کوس رحیل اوریلسه کرك وسرمایهٔ حیات برمتاعدر که

خانهٔ بدنده مودعدر از زمانده استرداد اولنسه کرك فرزندلری که ثمرهٔ شاخ امانی

وشجرهٔ باغ زندکانی ایدی جمع ایلدی انلر اوج جوان ایدی غیرت افزان وانوار آثار رشد

ناصیهٔ حاللرنده تابان اما غرور ثروت اسباب وروز نشاء شراب شباب ایلداعتدالدن

تجاوز ایدوب مال پدره دست اسرافی دراز ایتمشلردی وکسب وحرفتدن اعراض

ایدوب نقد اوقات عزیزی بطالت وکسالته صرف ایلمشلردی پدر مهربان فرط شفقت

ووفور مرحمتدن که لازمهٔ علاقهٔ ابوتدر فرزندلرینه نصیحته آغاز ایتدی وابواب

نصایح بی غرضی که جامع بیم وامیده مشتملدر فتح ایدوب ایتدی ای جوانلر اکر کسب مالده

مجاهده چکمدوکز سببدن ومحنت مشاهده ایتمدوکز باعثدن قدرن بلمسکزده

عقلده معذور اولسه کز اولور که مَنْ لَمْ یَذُقْ لَمْ یَعْرِفْ اما بلمك کرك که مال سرمایهٔ سعادت

دنیا وذریعهٔ ذخیرهٔ نجات عقبادر واهل عالمکه طالب حصول مراتب ووصول مآربدر

غالب بودرکه بواوچ مرتبه نك برینه طالبدر مرتبهٔ اولی فسحت ساحت معیشت

وتیسیر وتکثیر اسباب راحت واستراحتدر بو برطایفه نك منظورلری که همتلری

نوشش وپوشش واستیفاء لذات نفسه مقصوردر ولا مرتبهٔ ثانیه رفعت درجه

وعلو منزلتدر اولکه بومرتبه‌یه طالبدر ارباب جاه واصحاب مناصبدر بوایکی

مرتبه نك حصولی بی مال محالدر مرتبهٔ ثالثه حصول ثواب آخرت ووصول منزلت

تقرب حضرت عزتدر اول کروه که مطلبه رغبت ایتمشلردر اهل نجات واصحاب

ثواب آخرت ووصول منزلت درجاتدر بومرتبه داخی مال حلال الله محصل اولمق

میسردر که نِعْمَ المالُ الصّالِحُ لِلرَّجُلِ الصّالِحِ حدیث صحیحدر نته کم بر معنوی صاحب

مثنوی بیورمشدر شعر مال را کز بهر دین باشی حمول • نعم مال صالح گفتش رسول •

پس معلوم اولدیکه مال ومنال سبب حصول اکثر آمال لذذ وتحصیل مال بی ارتکاب
تعب طلب واکتساب محالدر اکر برکمسنه نك بی وسیله کسب وطلب که من حیث
لا یحتسب ولا یکتسب مال النه کره تحصیلنده زحمت چکمدیکی جهتدن قدر وقیمتین
بلمیوب عنقریب باد هوایه ویررکه مصرع از باد هوا آمد وبر باد هوا رفت •
پس واجب اولدیکه جانب بطالت وکسالتدن اجتناب ایدوب جانب تحصیل
واکتسابه رجوع قلدیسز وخرفت بخانه که مدت متمادیده که بندن مشاهده
ایدرسز مشغول اوله سز پس مهر ایتدی ای پدر سن بزه کسب وطلب تکلیف
ایدرسن بو قاعده توکله منافی واعتقاد تقدیر ازلی یه مخالفدر بو مقرردر که
کارخانه قضا وقدرده هر رزقکه مقدردر البته صاحبنه واصل اولسه
کرك پس جست وجوینده سعی وتکاپوی تعذیب حیوان بلا فایده دن غیری نه
حاصل اولسه کرك قطعه کلورنه کاولدی مقدر زحاکم ازلی ••
کر کسه کوکلکی کیك طوت کر کسه دردله طار • کشی هر چونکه مقدردر نصیبی همان
نه اکسلور نه ارتر ایدرسه سعی هزار • بعضی کاربردن ایشتدم که ایتدی هر بار
که نصیبمدن قاچدم آخر بکا یتدی ونصیب ولمیانی چندانکه طلب ایتدم یتمدی
ابا ایتدی امدی پس اکر بر کسب وکار ایدرسز ویا معطل وبیکار روزکار کچوررسز
تقدیر ازلی زائل وتغیر ایدرمز مصرع نصیبه ازلی از خود نمیتوان انداخت •
بنته که اول پادشاه زاده لر حسب حالی بو معنایه شاهددر که برینك بیرنج
وعذاب کنج بی حساب الله کیردی وبری امید کنجله خزانه ملك پدرینی باد فنایه
ویردی پدر استفسار ایتدیکم نه وجهله واقع اولمشدر اول حکایت پسر ایتدی
سرحد ولایت عربده دار الملك حلبده بر پادشاه کامکار وفرمانفرمای عالیمقدار
واریدی که بجد انقلابات روزکار کورمش ایدی وچوق تغیرات لیل ونهار
مشاهده ایتمش ایدی فرزندی واردی نوجوانلر جاه وجلال لله شادمانلر کنج بدر
مغرورلر ومکر ایله مسرورلر غرقاب غرور شبابه حباب کبی روز وشب شرابه

کبره

عن قریب

بخاری

تکاپویده

دوشنمشلردی ومشاطه‌کان هوا صور لهو ولعبه وعروس نشاط وطربه
انلرک منصه‌سنه قلبنده جلوه ویرمشلردی کاه جنك وچغانه‌دن بو نغمه استماع

شعر یورت پیمانك ای سرو سهی تیز • جهاندن چونکه تیز گچسك گرك تیز •
کچر چون کوز یوموب اچنجه دوران • کوز اچ دم برهٔ بادیله بران • وگاه ترانهٔ بلبلدن
بو صوتله عمل ایلرلردی مثنوی کتور اول بادهٔ گلفامی ساقی • چو قالمز بو جهانده
کمسه باقی کلالم گل گبی بردم اولوب شاد • قلوب بلبل گبی افغان وفریاد •
پادشاه خردمند وهوشیار صاحب تجربه وآموزکار ایدی ونقود نامحدود وجواهر
وافری ودینار بیشماری وار ایدی فرزندلرنك حالنی بو منوال اوزره مشاهده ایدیجك خوف
اندیکه گنج بیحساب که هزار رنج وعنا بله تحصیل اولنمشدر آماج تیر اتلاف وتاراج باد

اسراف

اسراف اولاحوالی شهرده بر زاهد متوکل واردی که علایق خلقدن متبتل و اسباب
تقرب حضرته متوصل ایدی بیت سوختهٔ تاب تجلا ایدی • شیفتهٔ حضرت
مولا ایدی • پادشاهك اکا وفور اعتمادی وکرامتنه کمال اعتقادی واریدی
تمام خزاین جمع ایدوب بر وجهله که اکا بر فرد مطلع اولمیه صومعه سنده دفن
اتدی وزاهده وصیت ایدوب ایتدی چون دولت بیوفا وجاه بی بقا بنم فرزندلرمدن
یوز دوندره وسرچشمهٔ اقبالکه خواب وخیال وشراب سراب کبی بی مآلدر خاك اذ
ملا اما لا ولا وفرزندلرم بی سرمایه وکم بضاعت قالهلر وفقیر ومحتاج وامداج تیر احتیاج
اولالر آنلره بو کنجدن خبر ویرسه‌ ایدکه مشاهدهٔ نکبت ومجاهدهٔ محنت سببیله خواب
غفلتدن متنبه اولوب حاجت حسبنجه مصلحتلرنه صرف ایدهلر وطریق اسرافه ابتلادن
انحراف ایدهلر جانب انصاف واعتدالی مرعی طوتهلر زاهد وصیت شاهی سمع قبولله
اصغا اتدی شاه اخفاء مال ودفع احتمال ایچون زور وزنه قصرندهٔ بر مخزن دوزندی وشویله
کوستردیکه جمیع اموالنی انده دفن اتدی وفرزندلرینه دخی بو خصوصده خبردار ایدوب
اتدی چون آینهٔ روزکار بیقرارده صورت ادبار وافتقار مشاهده ایدهسز غافل
اولمیاسزکه ذخیرهٔ کلی که مونت معیشتکزه کفایت ایده بونده مدفوندر بو حالدن صکره
آز زمانده شاه وزاهد ایکیسی واحداً بعد واحدٍ اجابت دعوت حق ایدوب کل من
علیها فان باده سیله سرخوش وکل نفس ذائقة الموت جرعه سیله بیهوش ولدلر
بیت اکر شاه وکدا اکر مرد وزندر • چونك آخری کور وکفندر شعر
هر انکه زاد زمادر بیابدش نوشید • زجام دهر می کل من علیها فان •
واول کنج که صومعهٔ زاهده مخزون ایدی شویله مستور ومدفون قالدی برادرلر
وفات پدردن صکره مقاسمت ملك ومال ومنال ایچون جنك وجدال اتدیلر برادر
مهتر وفور زور وقوت ومزید بطش وسطوتی سببیله غالب مطلق اولوب تمام
ممالك وجمیع ما لکه والدی وبرادر دیکر خایب وخاسر ومغبون ومنکر بیچاره منصب
سلطنتدن بی نصیب ومال موروثدن بی بهره قالیجق کندوکندویه ایتدی چون آفتاب

اقبال درجه‌سی زواله یتدی وسپهر غدار روزکار ستمکار شیوهٔ غدر و اشقامن آشکارا
ایتدی بو دفعه دخی طالب دولت اولمق ومحرّمی تکرار تجربه قلمق ندامتدن غیری
نسنه منتج اولمز و ملامت و ملالتدن غیری فایده ویرمز مصرع من جرّب
المجرّب حلّت به الندامة مثنوی جمله دنیا ز کهن تا بنو چون که فنا هست
نیرزد بجو مملکتی بهتر ازین ساز کن خوشتر ازین حجره دری باز کن صواب
بودر که چون کریبان دولت دست اختیارده و قدرتدن چقدی دامن توکل و قناعته
تشبث قلم و درویشلك مرتبه‌سن که سلطنت بی زوالدر آله کتورم بیت
درویش را که گنج قناعت مسلّمست درویش نام دارد و سلطان عالمست
پس بو نیتله شهردن چقوب کندی کیدرکن خاطرنه بو معنی خطور ایتدی که فلان
زاهد پدرمله ما تقدمدن صدق وداد و دعوای اتحادن دم اوررردی صواب
بودر که انك صومعه‌سی پناه قلم امیدردر که برکت و قدمیله طریق عبادته سالك
وسلطنت قناعته مالك اولم چون صومعهٔ زاهده واردی خبر الدی که طوطی
روح سدره آشیانی قفس تندن جانب ریاض جنانه طیران قلمش و صومعه اول پیر
روشن ضمیردن خالی قالمش بر زبان لشکر هموم و غموم کشور طبعنه هجوم ایتدی
و زبان تلهف و تأسفله ایلدا ایتدی شعر دیدی چه کرد چرخ ستمکار و اخترش
نامش مبر چه چرخ چه اختر چه چنبرش عاقبت دست ارادتله زاهد صاحب
کرامتك دامن روحانیته تشبث قلدی و اول صومعه جهتنه قامته قبول قلدی
اول بقعه‌ده مجاور اولور قالدی مکر اول صومعه حوالیسنده بر کاریز واریدی
که صومعه ایچنده بر چاه حفر ایدوب اول کاریزدن اکا مر ایتمشلردی و متصل اول
کاریزك صوبی اول چاهه کلوردی و اهل صومعه انی استعمال ایدوب انکله توضی
واغتسال ایدرلردی شاهزاده بر کون دلوی چاهه صالدی صو صداسی کلمدی یکی
دیو احتیاط ایتدی کوردی که قعر چاهده مادن اثر قالمامش متحیر اولدی که اکر بو چاه
وکاریز خلل متوجه اولورسه اساس صومعه بالکلیه اندراس بولور بو بقعه‌ده

پدرم

من بعد

من بعد توطن متعذر اولور بو حالی تحقیق ایچون قعر چاهه اندی راه آبی و جوانب
چاهی نظر مدقق ایله مشاهده قلدی ناگاه نظری حفره‌یه راست کلدی که اکا صو یول
بولمشدی و صویك چاهه کلمسنه مانع اول اولمشیدی ایتدی آیا بو حفره نه طرفه
کیدر اوله و بو سوراخ جانبندن خروج ایدر اوله پس اول سوراخی فراخ ایدوب
اول کنجه قدم بصد غنج کبی همانده ایاغی سر کنجه یتشدی شاهزاده چون اول
نقود بیکرانی و جواهر بی پایانی کوردی جبین ضراعتی زمین مذلته سوردی
و اول پروردگار بی نقصان و کردگار قدیم الاحسانه سجدهٔ شکر ایتدی و نصیحت
یوزندن کندویه ایتدی اگرچه مال موفور و جواهر نامحصوره دارا اما بادهٔ غرور ایله سکران
و قهوهٔ سرور ایله نشوان اولمق دائرهٔ فکر صحیحدن دوردر نهج توکل و جادهٔ قناعتدن
انحراف ایتمک کرک و طریق اعتدالی قویوب جانب اسراف و اتلافه کیتمک کرک مصرع
تا به بینیم که از غیب چه آید بیرون • اوچ جانبدن برادر مهتر اگرچه مسند حکومته
فرمان روا ایدی اما احوال لشکر و کشوردن بی پروا ایدی و امید کنج سوهومیله که قصر
پدرنده محقق ملاحظه ایدردی مغرور اولوب مقدوردن اتلاف ایدردی و غایت
کبر و نخوتندن و خیلاء عظمتندن برادرین تفحص و تفقددن ممنوع تعهد حالندن
اغماض و مشاهدهٔ جمالندن عار و اعراض ایلردی بو اثناده ناگاه آکا دشمن پیدا اولوب
لشکر جرار تیغ گذار ایله ولایتنه قصد ایتدی شاهزاده خزانه‌سن سیم و ذهبدن خالی
و لشکرین ساز و سلبدن عاری کورجك اول موضع معهوده و گنجینهٔ موعوده
کلدی تا اول مال موفور ایله کمات لشکرین و حمات کشورین معمور ایلیه که لا مُلْكَ
اِلَّا بِالرِّجَالِ وَلَا رِجَالَ اِلَّا بِالْمَالِ چندانکه طلبنده سعی بلیغ ایتدی کنج موهومدن رنج
محققدن غیری نشان بولمدی و چندانکه جست و جوینده جهد بیهده ریغ ایلدی
حصول مقصوده فایز اولمدی شعر بشنو این نکته که خود را زغم آزاده کنی •
خون خوری گر طلب روزی ننهاده کنی • چون کنجدن نا امید اولدی قادر اولدوغی
قدر لشکر جمع ایدوب دفع خصم ایچون خارج شهره چقدی چون صف جدال آراسته

اولدی و آتش قتال اشتعال بولدی اثنای مقابله و مقاتله ده لشکر دشمندن
ملك زاده زخم تیرله هلاك اولدی بو جانبدن پادشاه بیکانه دخی ضرب
شمشیر ابدارله آلوده خون و خاك اولدی ایکی لشکر دخی تن بی سر کبی مهمل و ابتر قالوب
قریبا و لدیکر شعله فتنه و آشوب اوج آسمانه چقدی و آتش هرج و مرج ایکی مملکتك دخی
اهالیسن یقدی آخر الامر ایکی طایفه دخی سردارلری جمع اولوب اتفاق ایتدیلر که برخاندان
پادشاهی و دودمان شاهنشاهیدن بر ملك ملك خصلت کریم خلقت تجسس
قیله لر که شغل سلطنتی و مهم مملکتی انك دست همتنه حواله قیلالر جمله سنك رایی بو که منجر
اولدیکه بر شهریارك کامکاردکه فرق دولتی سزاوار تاج سلطانی
و خنصر سعادتی شایسته خاتم جهانبانی اولا همان اول شاهزاده صومعه
نشین درویش کاردانان ممالك صومعه یه واردیلر ملك زاده یی انواع
اجلال و اکرام و احترام ایله زاویه خمولدن بارگاه قبوله کتوردیلر و کنج
عزلتدن صدر مسند دولته کچوردیلر میامن توکلیله هم کنج پدر میسر
اولدی و هم ایالت کشورکا مقرر اولدی بو مثللی آنکچون کتوردم که وصول
نصیب البته سعی و کسبه وابسته دکلدر و توکله اتکا جد و جهدن
اینجا اولی در **بیت** حقه هر کیمسه که توکل ایده ر • حق آنك رزقنه تکفل ایده ر •
نظم نیست کسبی ز توکل خوبتر • چیست از تفویض خود محبوبتر •
رو توکل کن بلرزان پا و دست • رزق تو بر تو ز تو عاشق تر است • چون
پسر حکایتی نهایته یتشدردی پدر ایتدی اگرچه دیدکك محض
صدق و عین صوابدر اما بو عالم عالم وسایط و اسبابدر عادت
باری عز اسمه بونك اوزرنه جاریدر که بو مزرعه حوادث زار و بو چمن
وقایع بارده نه دستیاری اسباب ظاهری هیچ بر ثمره شجره ظهوره کلمیه
بیت دهقان سالخورده چه خوش گفت با پسر • کای نور چشم
من بجز از کشته نزدی • و توکل مقبول بودر که با وجود مشاهده اسباب

مقام توكلده ثابت اوله سن تا فيض الكاسب حبيب الله دن بهره بوله سن
بعضى اكابر بيورمشدر كه كسب وكار قيل تا كاهل اولميه سن و نصيبك
خدادن بيل تا جاهل اولميه سن **مثنوى** از توكل در طلب كاهل مشو •
رمز الكاسب حبيب الله شنو • كسب كن پس تكيه بر جبار كن • كر توكل ميكنى
در كار كن • سن مكر اول درويش قصه سن استماع اتمدك اولا كه احوال
باز وكلاغى مشاهده ايدجك سبب جانبن برطرف قلدى اول سببدن مظهر
عتاب مسبب الاسباب اولدى سؤال اتدى كه نه سؤال اوزره اولمشدر اول
حكايت پدر ايدى روايت ايدرلر كه بر درويش بر بيشه ده كيدردى
وآثار رحمت واطوار قدرتى انديشه ايدردى ناكاه كوردى كه بر شاهباز تيز
پرواز بر مقدار ات پاره سن منقارنده طوتب بر درخت طرفندن پرواز ايدر
واهتزاز تماملة بر آشيانه يى طوف ايدوب شفقت آميزلر آواز ايدردى
درويش بو صورتدن زياده متعجب اولدى بر زمان نظاره قلدى طوردى
كوردى كه بر كلاغ بى بال وپر اول آشيانه ده زير وزبر ياتور واول باز منقارندن
اولان اتى حوصلهٔ كلاغ مقدارى پاره ليوب استفراغ قلور درويش ايتدى سبحان الله
عنايت الهى ومرحمت نامتناهى كور كه كلاغ بى بال وپرى كه نه قوت منقارى
وار ونه شوكت رفتارى آشيانه سنده بى روزى قومز وباز سخت چنكال
وتيز منقارى خلاف جنسى ايكن اكا هوادار ايدوب پدر مشفق ومادر
مهربانى اولسه ده بو قدر اتمز **مثنوى** اديم زمين سفرهٔ عام اوست •
برين خان يغما چه دشمن چه دوست • چنان پهن خان كرم كسترد • كه سيمرغ
در قاف قسمت برد • پس بن دايم طلب زرقده درياى حرصه غرق اولوب
هزار مشقت جانله بر پاره نان اله كتورم لاجرم سبب ضعف اعتقاد ونقصان
اعتماد اولسه كرك **بيت** ضامن روزى شده روزى رسان • چند بهر سوى دوم چون خسان •
از دل خرسند برارم نفس • كانچه رسد بهره همانست وبس • اولى بودركه سن بعد

تاز

دهاننه

سر فراغتی زانوی عزلته وزره قویم وصحیفهٔ دلدن خط کسب و حرفتی اب بطالتله
یویم همانذم دامن کسب و طلبدن الچکوب بر کوشه ده اوتوردی

ودلنی غلق عنایت مسبب الاسبابه بندایدوب طوردی مصرع دل در سبب
مبند ومسبب رها مکن • اوچ کون واوچ کیجه بیکار زاویهٔ عزلتده قرار ایدوب
هیچ مردن فتوح میسر اولمدی دغدغهٔ جوعدن جمعیت خاطری متفرق وقوت
تجلیدن بدننه ضعف کلی متطرق اولوب کدرک قوت ضعف وضعف قوت بر مرتبه یه
واردیکه مرد زاهدی قوی ضعیف اولوب ادای وظایف طاعت وعبادتدن قالدی
حق جل وعلا اول زمانک پیغمبرینه ارسال ایتدی وعتاب تمام ایله ایتدی ای قولم
بن بنیان کارخانهٔ جهانی اساس اسباب اکتسابه وزره مبتنی قلمشم اکرچه کمال قدرتم
بی سبب سنک مهمک اتمامنه کافیدر اما مقتضای حکمتم بودرکه مهمات خلق حصولی

اسبابه متعلق موقوفدر ولا تا بو سببله قاعدهٔ افاده واستفاده ممهّد ومحقق
اوله اتریدان بتّطل حکمتی بتوکلك علیٰ بو مثلدن معلوم اولدیکه رفع حجاب
اسباب غیر متیسّردر واکتسابه ارتکاب لازم ومقرّردر فرضا که مجرّد توکله سالك
بر مطلبه توصل میسّر اولسه فایدهٔ کسب منفعت توکلدن زیاده در زیراکه منافع توکل
همان متوکله حاصلدر وفواید کسب کاسبدن سایرلرده واصلدر وایصال
نفع الی الغیر دلیلدرکه خیر الناس من ینفع الناس برکمسه که غیره ایصال خیره
قادر اوله حیف درکه تکاسل ایدوب غیردن طلب قله که الید العلیا خیر من ید
السفلی پس کرسندن غیره افاده ایتمك میسّر ایسه اندن یکدر که غیردن استفاده
ایدهسن **بیت** چو باز باش که صیدی کنی ولقمه دهی • طفیل خواره مشو چون
کلاغ بی پر و بال • پسر مهتر چون بو نصایحی سمع قبول ایله استماع ایتدی پسر آخر
دخی آغاز کلام ایدوب ایتدی ای پدر مقرّردر که بزه توکله اقتدار میسّر دکلدر
وکسب وکاره التجا ناچاردر اما چون کسبه اشتغال ایده وز خدای بی زوال کمال
کرمندن بزه مال ارزانی بیوره انی بخرا ایتمك کرك وانك حفظ وضبطی وقبض
وبسطی باینده بحر شرط مرعی طوتمق کرك پدر ایتدی ای پسر جمع مال سهلکاردر
اما انك حفظی وانکله تمتّع بسیار دشواردر هر کمسه که تحصیل ماله طالب در اولکه
شرط مشروطی رعایت ایتمك کا واجبدر اول بودر که محافظه سنده بر وجهله احتیاط
قله که تلف وتاراجدن امین اوله ودست سارق وعیار ورهزن وطرار شکار
کارندن کسله که مالك دوستی بسیاردر ومالدارك دشمنی بیشماردر **بیت**
چرخ نه بر پی درمان میزند • قافلهٔ محتشمان میزند • ایکنجی بو که انك مراجحندن
انتفاع ایدوب اصل مالی تلفدن امتناع ایلیه که اکر سرمایهدن خرج ایدوب
سودی ایله قناعت قلمیه از زمانده دست چنار کبی کفنده باد هوادن غیری
نسنه قالمیه **مثنوی** هر آن نهر کابی بنا ید بوی • باندك زمانی شود خشك نی
کر از کوه کیری ونهی بجای • سر انجام کوه اندر آید زپای • کمك که دخلی اولمیه وداٸم

کیسه دن خرج ایده ویا دخلی ولا اما خرجی دخلندن زیاده اوله عاقبت الامر
ورطهٔ احتیاجه دوشوب ممکن که کار هلاکه نهایت بوله نته که اول موش
متلف بی باک که کندوسن غمدن هلاک ایتدی پسر استفسار ایتدی وکه نه وجهله
اولمشدر اول **حکایت** پدر ایدی اشتالدم کلمشدر که بر دهقان انبارده برمقدار
غلهٔ پنهان ایدوب دست تصرفی اندن رد وابواب تمتعی اندن سد ایتمشدی تا اول
وقت احتیاج غایته وضرورت نهایته یتیشه انی قوت لایموت ایده ندی مگر بر موش
که غایت شره دن دلوردی که خرمن مه دن دانه چکیدی ومزرعهٔ آسماندن حبات
پروین وتخم سنبلهٔ زمین حوصله سنه اکیدی اول منزل کنارنده خانه طوتمشدی
وانبار جوارنده آشیانه ایتمشدی متصل زیر زمینده میتین دندان آهنیله نقب
اورردی وناب نقاب خاراشکافله اطرافن نقب ایدردی ناگاه حفرهٔ پنهان
میان انبار غله دن عیان اولوب سقف آشیانه دن حبات گندم جوف آسماندن
شهاب ثاقب کبی ریزان اولدی موش کوردی که وعدهٔ وفی السماء رزقکم اجازه یتشدی
ونکتهٔ السموات الرزق من خبایا الارض روشن ومبین اولدی موجب شکر نعمتی
تقدیم ایدوب الحمد لله انزل علینا مائده نداسنی اوج آسمانه یتشدردی واول جواهر
قیمتی نک حصولندن ثروت تمام حاصل قلوب نخوت قارونی ودعوت فرعونیه آغاز
ایلدی آز مدتده موشان محلده کیفیت حالدن خبردار اولوب ملازمت باب
مروت ما بینه شتاب ایدیلر **شعر** این خیل دوستان که می بینی • مگسانند گرد
شیرینی • دوستان نواله وحریفان پیاله هموار مجلسنده جمع اولورلردی ونتکم
اندرک عادتیدر فتح کلامی آنک مزاجنه موافق وهواسنه مناسب
طرز اوزره طرح ایدوب ریشخند ایدرلردی وخوش آمد
سویلرلردی وانک مدح وثنا وشکر ودعاسنده افراد واطراد
ایلردی اولدخی دیوانه وار زبان لاف ودست اسرافی
درازایدوب •• بو تصورلرکه غله انبارده

هرکز غلا ونقصان یتشمیوب دایم الزمان دانهٔ کندم اول سوراخدن ریك
روان کبی دیزان اولسه کرك هرکون انلردن مصاحبلرینه مقدار کثیر صرف ایدردی وعاقبت
ملاحظه سن اتمیوب بوکونم وار یارنه قالسون دیمزدی وخیال امروز ایله مغرور اولوب
فکر فردادن پروا ایمزدی **بیت** ساقیا امروزی نوشیم فردا اکر دیدی • اول
وقت که آنلر اول کوشهٔ خلوتده عیش وعشرته مشغوللر ایدی دست برد قحط
وتنکسال خلق عالمی بدحال وپایمال اتمشدی وسینهٔ جکرسوختهلردن زبانهٔ آتش
جوع فلك اثیره یتمشدی هرجانبدن نان دیوجان طرترلردی کمسه وزنه آلمزدی هرپارهٔ
نانه خانمان صاترلردی کمسه خریدار اولمزدی **نظم** قحط اتمشدی اول دیاری
خراب • آتش اولمش هواسی آب سراب • مور ایکن بولمز ایدی حبه سنی • خواجهلر نانه
صاتدی جبه سنی • موش مغرور تصور نعمت موفور ایله مسرور نه غلانک غلادن خبردار
ونه فرط قحط حبوباته اطلاعی وار جون حال برقح کون بومنوال اوزره کجدی
دهقانلک کارجاننه وکاردا استخواننه یتوب ناچار درانباری آجدی کوردی که غلبه
نقصان فاحش طاری اولمش دل کرمندن آه سرد ایتدی وفواتنه تأسف وتلهف ایدوب
کندو کندویه ایتدی جزع وفزع شول مورده که تدارکی دایرهٔ امکاندن بیرون اوله
مذهب عقلاده منهی ومهجوردر حالا اولی بودر که بقیهٔ غلهیی جمع ایدوب بر موضعه دخی

نقل ایدیم پس دهقان اول باقی قالان جزوی غلّه نك اخراجنه مشغول اولدی مکر اول
محلده اول موش که کندوسن اول منزلده صاحب خانه و مهتر کاشانه خیال ایدردی
شراب خوابله سرخوش ایدی و سایر موشلر دخی جوش و خروشدن صدای
پاپوش و آواز آمد شد پای دهقان کوش ایتمدیکر انلرك میاننده بر موش تیز هوش
کیفیت حاله واقف اولدی و تحقیق قضیه ایچون بالای بامه چقوب کوشه روزنه‌دن
باقوب انباری خالی کوردی فی الحال بامدن اینوب مضمون قضیه‌یی یارانه اعلام ایتدی
و همانده کندویی اول سوراخدن طشره اتدی انلر دخی بو حالی مشاهده ایتدیلر هر بریسی
بر طرفه پراکنده اولوب ولی نعمتلرین تنها قویوب کتدیلر **مثنوی** همه یار تو از
بهر تو اشند • بی لقمه هوادار تو باشند • چو مالت کاهد از مهرت بکاهند •
زیانت بهر سود خویش خواهند • ز تو جویند دولت معونت • کریزند از تو اندر
روز محنت • ازین رفیقان ریائی • بریدن بهتر است از آشنائی • موش بیهوش
چون بالین آسایشدن باش قالدروب خواب غفلتدن بیدار اولوب کوردیکه
نه یار وار و نه اغیار **مصرع** لیس فی الدار غیره دیار • چندانکه چپ و راسته
نظر صالدی یاراندن نام و نشان بولمدی و هرچند که رسم تفحصده مبالغه
قلدی احبابدن خبر بلمدی و دهشت و وحشتدن قلبنه رقت غلبه ایتدی و آواز
جانکدازله فغانه آغاز ایدوب ایتدی **شعر** یاران که بوده‌اند ندانم کجا شدند
آیا چه حال بود که از ما جدا شدند • پس تحقیق حال ایچون کوشه کاشانه‌دن طشره
چقدی کوردیکه عالمده بر مرتبه قحط و غلا طاری اولمش که ذکر نان افواه والسنده آب
جریان کبی جاری اولمش اضطراب تام و شتاب تمام ایله خانه سنه رجوع ایتدی بو تصور ایله
که ذخیره نك حفظنده اهتمام ایلیه چون خانیه کلدی غلّه‌دن دانه کورمدی اول سوراخدن
انباره کیروب اطرافنی جوبجوارادی حبه کندم بولمدی طاقتی طاق اولوب دست اضطراب ایله
کوپیان شکیبی چاك ایتدی و سر پر سوداسن سنك و خاکه اولقدر اوردیکه مغزی پریشان
اولوب تلف اولدی شامتیله کندوسن ورطه هلاکه آتدی بو مثلك فایده سی اولدرکه

کاسبك خرجی دخلنه مناسب اولمق کرك ورأس المال ده اولمیوب سوددن انتفاع قلنسه
کرك بیت دمادم دخل وخرجوکه نظر قل ° چو دخل اولمیه خرجك پست تر قل °
چو پدر داستان مزبوری وجه مشروح اوزره بیان ایتدی پسر مهتر دخی چهره کلامه
زیور ثنا ودعای پدر ایله آرایش ویروب ایتدی ای پدر بزرکوار که محافظه مالنده اهتمام
ایدوب معامله سنده سود تمام ایتدکدنصکره اول سودی نه نهج اوزره خرج ایتمك کرك
پدر ایتدی طریق اعتدال هر خصوصده محمود خصوصا باب معاشده پس
خداوند ماله لازمدرکه حصول فایده دنصکره بو ایکی قاعده دستور العمل ایدینه
بری بودرکه اسراف واخراجات ناموجهدن اجتناب قله که مبذر تبذیر بر طعن
وملامتدن غیری نسنه ویرمز ومتلف مال نهال حالندن ثمر ندامتدن غیری
نسنه کورمز حقیقت حال بودرکه اتلاف مال ثمره ضعف عقل ودین ومقتضای
اغوای شیطان لعیندرکه إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ مثنوی
هست بر مردم والا گهر بخل ز اسراف پسندیده تر ° گرچه سخا در همه جا دلکش است
هرچه بهنجار بود آن خوش است ° ایکنجی بودرکه عار بخل وشنار امساکدن احتراز
قله که مرد بخیل دین ودنیاده بدنام در ومالدار ممسك جمیع آزمانده مذموم و دشمنکام
ومال بخیل عاقبت آماج تیر تاراج وهدف ناوك تلف اولمق مقرردر اول غدیر
کبیر کبی که مجمع میاه غزیر اولسه ومدخلندن مخرجی صغیر وخارجندن واردی
کبیر اولسه لابد هر طرفندن تراوت وترشح ایدوب دیوارندن هر شجردن
بو رخنه بدید اولسه کرك وعاقبت اول حوض تباه اولوب بخندن اولن میاه بتمامها
اطراف وجوانبه راه بولسه کرك بَشِّرْ مَالَ الْبَخِيلِ بِحَادِثٍ أَوْ وَارِثٍ نظم
مال کروی بخیل هیچ نیافت ° دست تاراج داد بر بادش ° یا بوارث رسد
که هرکاهی ° جز بنفرین نمیکند یادش ° چون فرزندان مقبل پدرلرینك کلمات
مقبوللن استندیلر ومنافع نصایحن فهم ایدوب بندن قبول ایتدیلر هر بری
بر حرفت اختیار ایدوب کسب کارده اشتغال ایتدیلر انلرك مهتری که فهم وفطنت

وعزم وهمت جمالنك بهترینی طریق تجارته سلوك ایدوب سفر دورودنه
شروع ایتدی زیر بارنده ایکی بارکش کاوی واریدی که ثور گردونك انلرك زور
قوتنه مقاومتنه طاقت کتوره مزدی وشیر چرخ انلرك صولت وصلابتلری
خوفندن بیشهٔ آسمانی فلکه وير مزدی **نظم** بدننده هر بری بر پیلپیکر
زمین پیما زمان دوپیکر • زبون آنلره نسبت گاو گردون • اولور زور انسه کردی
کوه هامون • بری بولیدی دهقان زمانه ایدیدی جفت گاو آسمانه برنه
شتربه دیرلردی برینه منزبه خواجهٔ تاجر دایم آنلرك تربیتنه ترتیب اسباب تقویتنه
کند وبنفسه مباشر اولوردی اما چون مدت بسیار سیر وسفر ایدوب لیل
ونهار کتدیلر ونشیب وفراز ومسافهٔ دور ودراز قطع ایتدیلر چهرهٔ حاللرنده
کرد ضعف وهزال طاری اولوب صفحهٔ سیمالرنده سمت فتور وقصور زور وقوت
ظهور ایتدی قضای الهی اثنای راهده برخلاب عظیم راست کلوب شتربه
کال فتوردن مجال عبور میسر اولمیوب انده قالدی خواجه بغایت بیحضور اولدی
وبیوردی تا هزار زور ایله طشره چقردیلر چون حرکته بی مجال ایدی برکسنه مزد ایله
تعهد حاله نامزد ایتدی بو عهد ایله که چون حرکته فی الحال قادر اولانی کاروانه یتشدره
مرد مزدور بچه زمان میانهٔ بیابانده حیران وهراسان قالوب عاقبت تنهالك
بلاسندن شتربه‌یی قویوب خواجه‌یه فوت خبرین یتشدردی برمنزلده دخی
منزبه شداید کردوندن زبون وبار فراق شتربه‌دن حالی دگرگون اولوب وجودی
رختنی عدم رباطنه اندردی اما شتربه‌نك قوتی کوندن کونه اشتداد وازدیاد بولدی
اول دیارك صحرالرنده خلیع العذار کشت وکذار ایدرکن برمرغزاره راست کلدی
که انواع ریاحینله آراسته وبهشت برین انهار شیرینله کبی پیراسته رضوان اول روضه
حسدندن حیرتله انکشت کزان وآسمان دیدهٔ انجمله آنك تماشاسنه نکران ایدی
بیت درختان وسبزه‌ستان وبوستان • چنان باغ اکا نسبت کلستان •
شعر ازگل وسبزهٔ نوخاسته وآب روان • چشم بد دور تو گویی که بهشت

شنزبه ح منزبه

دکوست

دکرست. شیر اول منزل فرح بخش بغایت خوش کلدی و رخت اقامتی انده
انزال ایدوب اول مرغزار کنارنده نزول قلدی چون پنجهٔ زمان بند تکلف وقید
تکلفدن معرا اول مرعیده بیچون وچرا دعی چرا قلدی واول فضای دلکشا
وصحرای جانفزاده کمال ذوق وصفا ایله روزکار کچوردی بغایت قوی جثه وفربه
اولوب غایت لذت آسایش ونهایت راحت وارامشدن برکون نشاط تام
وانبساط تمام ایله بر بانک بلند باهیبت ایدوب کوه وصحرایه ولوله وزلزله براقدی
مکر اول مرغزارک حوالیسنده بر شیر باصولت وهزبر باشوکت واریدی که وحوش
بسیار کمر خدمتن میان جانه بند وسباع بیشمار طوق عبودیتن کردن اذعانه
پیوند ایتمشلردی شیر غرور جوانی ونخوت حکومت وکامرانی وکثرت خدم ووفرت
حشمدن عالمده کندودن محتشم بر فرد تصور ایتمزدی وبیر مهیب پیکر وپیل غریب
هیکل کوزنه کوسترمزدی اما بوچراکاه کردون ومراتع سپهر سبزکونده هرکز نه
کاو کورمش ایدی ونه آوازن اشتمشدی چون دیدبهٔ بانک شتربه کوش هوشنه
ایردی بغایت هراسان اولدی حرکت ایتمیوب ابواب سیر وشکاری کندویه مسدود
قلدی انک حشمنده ایکی شغال واریدی که دایم خدمت ملازمته اشتغال ایدرلردی
برینه کلیله وبرینه دمنه دیرلردی وایکیسی دخی ذهن وذکا وطبع وذها ایله مشهور
ومعروف ایدی اما دمنه بزرک منش وطلب جاه وناموسه زیاده حریص ومشعوف
ایدی دمنه فراستله بلدی که شیره خوف کلی مستولی اولوب کوکلی بو حرکتدن مکدردر
دمنه کلیله یه ایتدی ای برادر ملک حقنده نه دیرسن که برقاچ کوندر بساط
نشاط وانبساطی درمشدر وبرکت حرکتدن بری ساکت وصامت اوتورمشدر

بیت: یوزنده رنک آثار ملالت . ایدر زنک درونینه دلالت . کلیله ایتدی
ای دمنه رحم الله امرءً عرف قدره ولم یتعد طوره سنک نه حدکدر که
بو مقوله سوز سویلیه سن واحوال ملک وملکدن سؤال ایلیه سن مصرع: تو از کجا
سخن سر مملکت ز کجا . بیت: اکا رحمت که مقدارینی بیله . ویرلمایه دخی قدرندن

ارتوق نعمتی امینه طورندن. برملکک درگاه دولتنده خدمتکار و سماط نعمتنده
طمعخوار زیمان بو نعمتی غنیمت بلمك کرك و تفتیش اطوار ملوك و تحقیق اسرار
سلاطیندن فراغت اتمك کرك بز اول طبقه دن دکلوز که ملازمت سلطانیله
مشرف اولاوز یا پادشاه حضورنده شرف تقرب و اعتبار و محرمیت اسرار ایله
اختصاص بوله وز پس بو مقوله یه احوال اسرار ملوکدن استفسار همان مصداق
قصه بوزنیه و نجار در دمنه سؤال ایلدیکه نه سوال و زره اولمشدر اول **حکایت**
کلیله ایتدی بر نجار بر چوبه اوستنه اوتوروب بر منشار ایله کسردی ایکی میخی واریدی
بر بیس منشاره راه آمد شد دشوار اولمسون دیو شکاف چوبه قاقردی حد
معیندن تجاوز ایدیجك هیچ آخری قاقوب اولکیسن چکردی بو اسلوب اوزره
عمل ایلردی مگر بر بوزنیه عمل نشار و حرکت منشاره بر کناردن نظاره ایدردی
ناگاه نجار اثنای کارده بر حاجته قالقدی بوزنیه چون محل نجاری خالی کوردی
فی الحال کلدی اول چوبك اوستنه چقوب اوتردی بر وجهله که اول کسلمش طرفندن
خایه سی شکاف چوبه کچدی و اول شکافده اولان میخی برن داخی قاقمدن چکدی
منخ چقوب چوبك ایکی شقی اتصال بولدی و بیچاره نك خایه سی میان چوبده خرد
اولدی بوزنیه دردمندلکله فریاد ایدوب ایتدی **شعر** آن به که هر کسی بجهان
کار خود کند • وانکس که کار خود نکند نیك بد کند • بنم کارم میوه چیتلك ایدی
اره کسنلك نه ایشم ایدی و بکا پیشه تماشای پیشه ایکن تفرج اره و تیشه ده نه ایشم
واریدی **مصرع** انرا که چنان کند چنین آید پیش • بوزنیه کندویی سلامتده ایکن
نجار کلدی انی بو حالده کوردی صنعتی استاددن کورمینك حالی بو در دیدی و تا
بلیغی دریغ اتموب مالحال بوزنیه بو فضولکدن هلاك مودی اولدی بو مثلی کتوردم
تا بلهسن که هر کشی کندویه مناسب کارده مشغول اولمق کرك و هر کار دار کندو دایره سندن
قدم بیرون قلمق کرك **لله در من قال بکل عمل رجال بیت** مثلی یاد دارم از یاری •
کار هر مردی و مرد هر کاری • پس ای دمنه بر منصبدن که سکا مناسب اولمیه

فراغت قلوب نصیبا ولن طعمه بی غنیمت دمنه ایتدی طلب تقرب ملوك مجرد
طعمه و قوت لا یموت ایچون اولمق کرك که سن نصیبکدن قچنکه قچرسن نصیبك
سنی بولور و شکم هر حال خالی قالمز بر طعام ملدیرا ولور نصیبك یصیبك در
بلکه فایده ملازمت ملوك مناصب عالیه یه وصولدر تا اول حال ایله احبابه
لطفله نوازشه مجال و اعدایه قهر که کوشماله اقتدار میسر و محصل اوله عربیه
لا تطلب الدنیا اذ الم ترد به • سرور محب او اساءة مجرم • کمك که منتهای همتی
مسرح امالی طعمه و قوتدر زمره بهایمدن محسوب و معدوددر کورمزمسن که کلب
جایع بر پاره نانله استخوانلر قانع اولور و کربه خسیس نژاد بر لقمه ایله شاد اولور
اما بشه عالی همت بر خرکوش شکار ایتمش ایکن اتفاق بر کورکور سه اندن فراغت
ایدوب صید کوره قصد قلور بیت همت بلند باش که پیش خدا و خلق • باشد
بقدر همت تو اعتبار تو • هر کسه که مرتبه بلنده ترقی قله هرچند که موسم کل کبی مدت
بقاسی قلیل اوله ذکر جمیل سببیله عقلا قتنده اصحاب عمر طویلدن معدود و محسوبدر
و اول کمسنه که دون همت و دنی طبیعت اوله اکرچه خار کبی باقی و پایدار اوله فضلا
اعتبارنده دفتر امواتده مرقوم و مکتوبدر بیت سعدیا مرد نکو نام نمیرد هرکز •
مرده آنست که نامش به نکویی نبرند • کلیله ایتدی طلب مراتب و مناصب بر طایفه یه
مناسبدر که شرف اصل و نسبله استحقاق بولمش اوله و یا سبب فضل و حسبله استعداده
کلمش بز بو ایکی شرطك بر دخی بزده یوقدر مناصب عالیه یه استحقاق و استعداد نجه میسردر
و تحصیل مراتبه اشتغال و اجتهادمز نه وجهله متصور شعر خیال حوصله بحر می پزم
هیهات • چهاست بر سر این قطره محال اندیش • دمنه ایتدی دست مایه ریاست
نسب و حسب و کل بلکه عقل و کیاستدر کیمك که عقلی کامل و تمیزی شامل اوله پایه
اسفلده قالمز درجه عالیه یه واصل اولور و کیمك که عقلی ضعیف و رایی نحیف اوله
مرتبه شریفه دن منزل دنیه یه تدنی و تنزل قلور قطعه به پیش بینی عقل شریف
ورای درست • توان کند تصرف بر آسمان افکند • وکرنه دیده دل بر کشاید از همت

نظر بسوی معانی نمیتوان افکند • اکابر لر بو رمسئلرده که درجات شریفه یه ترقی زحمت
کثیره ایله ال ویرر و مرتبهٔ عزتدن تنزل کلفت یسیر ایله میسر اولور سنك کران کبی که روی
زمیندن ارتفاعنده مشقت فراوانلر لازمدر اما اندن فاعنداولی اشارت کفایت
ایدر بو اجلدندر که همتی عالی اولمیانلر کسب معالیه رغبت اتمزلر **شعر** نازنین را
عشق ورزیدن نزیبد جان من • شیر مردان بلاکش پادرین میدان نهند •
المخوله احد آسایشی طلب قله آب رویندن ال یویوب دایم الوقت مقیم زاویهٔ
ذلت وحقارتده اولمق مقرردر و اول کمسنه که **الشهم زافر** خارستاندن
خوف امید آزمدتده کل مراده واصل اولوب چمن عزتده مسند نشین نشیمن عشرت
اولمق محققدر **قطعه** تا غم نخورد و درد نیفزود قدر مرد • تا لعل خون نکرد جگر
قیمتی نیافت • در نامهٔ سعادت خود مرد راه رو • بی داغ محنتی رقم دولتی نیافت
مکرهسن اول ایکی رفیق داستانن استماع اتمدك که برسی رنج و محنته تحمل اتمکله
ذروهٔ سلطنته ترقی قلدی و برسی تن آسانی و کسالت سببیله حضیض دناءت و دوالده
قلدی کلیله ایتدی نه کیفیتله اولمشدر اول **حکایت** دمنه ایتدی روایت ایدرلر
که ایکی رفیق که برنه ساله و برنه غانم دیرلردی بر طریقده کیدرلردی و موافقت
و مرافقتله مراحل و منازل قطع ایدرلردی ناگاه اثنای راهده بر کوهه ایردیلر که قله سی
خنك آسمانله عنان در عنان ایدی و کمری توسن سحابله رکاب اندر رکاب او کوه
و تندن
دامننده بر چشمه کوردیلر که صفاده رشك رخسار تازه رویان گلعذار ایدی و حلاوه
غیرت شکرلبان شیرین گفتار ایدی چشمه اوکنده بر حوض عظیم دوزلمش و کرداکردنده
سرتاسر سرو و صنوبر و چنار و عرعر دورلمش اطرافی الوان ازهار ایله ملون و اکنافی
انواع اشجار ایله مزین **مثنوی** حوالیسی سراسر گلستاندر • گلستان جابجا آب روانده
اوتورمشلر ریاحین دست بر دست • کلاهن اکری کیمش لاله مست • سوزلمش
سوزلمش نرکسك چشم سیاهی • ایدرمستانه شهنه نگاهی • **القصه** اول ایکی
رفیق بادیهٔ هولناکدن اول منزل پاکه یتشدیلر چون جای خوش و ماوای دلکش ایدی

اول مقامه آسایش وآرام ایدیلر چون بر زمان یاتدیلر طوروب حوض وچشمه‌لی سیر
ایدوب هر جانبه نظر ایدیلر ناگاه کنارهٔ حوضده جانب نهر آبده بر مرمر سفید کوردیلر
خط سبز ایله صحیفهٔ حکمت اوزره قلم قدرتدن غیری انك رقمن چکمز انده یازلمش که ای شول
مسافر که بو منزلی شرف نزولله مشرف قلدك بلمش اول که بو منزل مهمان سرای اعلاء درجه‌دن
مهیا قلنمشدر ولی بو شرط ایله که سردن کچوب بو چشمهٔ آبه قدم باصه سن وهول گرداب
وخطر غرقابدن وهم ایمنوب کندوکی هر طریق ایله که قادر اوله سن کناره یتشدره سن
واول طاشدن تراش اولمش شیری که اول دبنده وضع اولنمشدر بر دوشلیه سن
ونه تفکر وتامل بر حمله بالای کوهه یتشه سن وهیبت سباع جان شکاردن مقابلوکر
کله وشوکت خاردن آزاده دامن کیر اولا کارکدن قالمیه سن چون شرایط تمام اولا مهمك
سرانجام بوله رباعی تا ره نرود کسی بمنزل نرسد • تا جان نکند بعالم دل نرسد •
گر جمله جهان بگیرد انوار قبول • یك شعشعه جز بمرد قابل نرسد • مضمون خط وقوف
اولنجق غانم سالمه ایدی ای برادر گل قدم مجاهده ایله میدان مخاطره‌یی قطعه قصد الله‌م

وبو طلسمك حقيقتنه اطلاع ممكن اولدوغی قدر سعی واقدام ايده لم بيت
يا برمراد برسر كردون نهيم پای • يا مردوار در سر همت كنيم سر • سالم ايتدی
ای يار عزيز مجرد خطله كه انك راتبی معلوم وحقيقتی مفهوم اولميه خطر عظيمه ارتكاب
خلاف مقتضای عقلدر وفايدهٔ فهمی ومنفعت خيالی تصورلريله نفس نفيسی مهلكهٔ
عظمايه القا دليل كمال جهلدر هيچ عاقل ترياك مظنونيله اكل زهر قاتله اقدام اتمش
وهيچ خردمند راحت نسيه ايچون محنت نقده ارتكاب ايلمز بيت سست برابر
نبرد مردم دانا • يكدمه عمر بهزار تنعم • غانم ايتدی ای رفيق شفيق هوس استراحت
مقدمهٔ خست ودناءتدر وارتكاب مخاطره نشانهٔ دولت وسعادت قطعه
هر كه آسوده وراحت جست • دل خود را زبخت شاد نكرد • وانكه ترسيد از
جفای خمار • قدحی بادهٔ خمار نخورد • مرد بلند همت توشه وكوشه ايله قناعت
قلمز وپايهٔ بلنده ايرمينجه مسند فراغتده راحت اولمز كل طرب بی خار تعب
ميسر دكلدر وفتح در كنج بی كليد رنج متصور دكل بيت زبانشر قندن اولور
ديدی سود • جهانده وارميدر حلوای بی دود • مقتضای همت عالی بودر كه
منزلدن كتميدوز تا قدم جهدله سر كوهه يتميدوز وتحمل بار عنا وتوكل كرداب
بلادن انديشه اتميدوز شعر كر در طلبش راه رنجی برسد شايد • چون
عشق حرم باشد سهل است بيابانها • سالم ايتدی مسلم كه هر دم بوی بهار دولت
بی باد خزان نكهت ميسر اولمزايمش اما بو بيابانده سياحت اتمك لكن پايانی اولميه
وبو عماندن سياحت ايلمكلكك كنارو كرانی بولنميه طريق خرددن دور بلكه
مذهب شرعدن دخی محظوردر هر كمسنه كه بر امره شروع قلمق كركلدر كه مدخلن بلدوكی
كبی مخرجن دخی بله ومهمنك اغازندن انجامنه نظر ايدوب مقدار ضرر ونقصن
معيار فكر واعتبار ايله تميز قله تا كه رنج بيهوده چكمش اولا وتخم عمر عزيزن هباء
قناده اكمش مثنوی تا نكنی جای قدم استوار • پای منه در طلب هيچ كار • در همه
كاری كه در آيی نخست • رخنهٔ بيرون شدنش كن درست • شايد كه بو خطهده

خطر

خلط وخبط اولمش اولا ویا سحر واستهزا طریقیله کتب وثبت بولمش اولا و بو آب بر کرداب

اولا که ساحلنه سیاحتله وصول میسّر اولمیه فرضا که میسّر اولا یمکن که وزن شیر

سنکین بر سنا به ده اولا که تحملی ممکن اولمیه تسلیم ایده لم که ممکن اولا شاید که بر حمله الله

قله کوهه چیقمق ممتنع اولا و بو شرایطک جمله سی حاصل اولدوغی تقدیرجه معلوم

دکلدر که نتیجه نه واقع اولور بن باری بو معاملده سنکله همراه دکلم و سنی بو سودای

خامدن اقدامدن منع ایدرم غانم ایتدی بو خیال محالدن فارغ اول که بن کمسه

قولیله عزیمتمدن واز کچمزم و عقد ایتدوکم عهدی وسوسهٔ شیاطین انس و جنله

نقض ایتمزم بن بلدم که سن بو بادیه بکا همراه اولمزسن و مرافقتمه موافقت قلمزسن باری

تماشا ایچون کل نظر ایله و دعا و همتکی رهبر ایله **بیت** دانم که ترا قوت میخوردن نیست

باری بتماشا کری بستان آیی • سالم جزم ایتدی که غانم عزمنده جازمدر ایتدی بلدم

که بند پند ایله مقید اولمزسن و بو کار بیهنجاره ارتکابدن اجتناب قلمزسن بنم بو حالتی

مشاهده یه طاقتم یوقدر و خلاف مقتضای طبعی تماشایه رغبتم یوقدر پس همان

شعر صولیا ولدرکو بورم کارو باری • چقم بو ورطه دن طوتم کناری •

لاجرم احمال و اثقالن راحله سنه اوردی و رفیقن وداع ایدوب یولنه کردی

غانم جان شیرینندن ال یویوب کناره کلدی و ایتدی **بیت** در بحر محیط

غرقه خواهم خوردن • یا غرقه شدن یا کهری آوردن • پس دامن عزمن کمر همته استوار

ایدوب چشمیه کلدی بلکه بر دریا یدی که کندویی صورت چشمه ده کوسترمشدی

غانم جازم اولدیکه اول چشمه کرداب درد و بلا و ورطهٔ رنج و عنا دراما قلبی قوی

طوتوب شناء تعجیله ساحل نجاته واصل اولدی کنار آبه کلوب بر دم تنفس ایدوب

شیر سنکینی قوت تمکینیله دشتینه چکوب و هزار کونه زحمته تحمل ایدوب بر حمله ایله

قله کوهه یتشدی و دای کوهده بر شهر پرشکوه کوردی که سوادی بیاض دیده دن

روشن و اطرافی بوستان و کلستان و کلشن هواسی خوش و فضاسی غایت دلکش

بیت سوادی دیده کبی منبع نور • سوادی دیده کبی عیبدن دور • غانم بالای

کوهدن جانب شهره نکاه ایلدی ناکاه شیر سنکیندن بر صدای سهمکین ظاهر اولدی
که غایت صدمت و صلابتندن کوه زلزله‌لره و صحرالر ولوله دوشدی چون اول
صدا شهره یتشدی خلق ابنوه جانب شهردن طرف کوهه متوجه اولدیلر غایتده
حیرتله نکران و هجوم خلایقدن حیران ایدی که ناکاه اول شهر عظیم الشانک
ارکان و اعیانی کلوب رسم دعا و شرایط ثنایی یرینه کتوردیلر و التماس تمامله
آنی بر اسب رهوار باد رفتاره سوار ایلدیلر و تعظیم و احترامله جانب شهره الدیلر
سروتن کلابله پاك و عبیر و عنبرله عطرناك ایدوب پادشاهانه خلعتلر کتوردیلر
واعزاز و اکرامله اول ولایتك زمام سلطنتنی کف کفایتنه تفویض قلدیلر شعر
ندکلو وار ایسه تعظیم و اجلال ۰ ایدوب قلمادیلر بر قلجه اهمال ۰ غانم کیفیت حالدن
سؤال ایدیجك بو منوال اوزره جواب ویردیلر که فلان سفر سالفده اول چشمه‌ده
که کوردك بر طلسم دوزمشدر و اول شیر سنکینی انواع فکر و تدبیر و ملاحظه
بسته کواکب و طلوع درجات و نظرات ثوابت و سیاراتله اول موضعده اعتشار
و بنجه مدتدر بر صاحب همت دلالت رهبر بخت و دولتله بو منزله نازل اولور و بو چشمه‌یه
قدم سیاحتله کچوب و شیر سنکینی قوت تمکینله پشتینه چکوب بالای کوهه
واصل اولور اما بو حال بر زمانده وجوده کلور که بو شهرك شهریاری وادی عدمه
کتمش اوله چون بحکم الهی بو ولایت پادشاهی‌نك آفتاب حیاتی برج بدندن غروب
اول صاحب دولتك ستاره حشمتی بو کوه ذروسندن طلوع ایلر و صغیر و کبیر شهره کلوب
خلایق استقبال ایدرلر و آنی مسند سلطنته کچوروب سایهٔ معدلتنده آسایشله
روزکار کچوردلر اول زمان که آنك دخی نوبتی آخر اولور دور صاحب قران آخر ظاهر اولور
بیت چنین است رسم سپنجی سرای ۰ یکی چون رود دیکر آید بجای ۰ بنجه روزکاردر
که عادت باری عز اسمه دستور مزبور اوزره جاری در سن حالیا بو قاعده‌یه منو
پادشاه شهر و فرمان فرمای دهرسن ملك آن تست و فرمان فرمای هر چه خواهی
غانم بیلدی که بو بنجه بلا و محنت و عنا و مشقت مقتضای تقاضای دولت ایمش

شعر دولت چو بە بیشکاری آید • هر کار چنان کند کە باید • بو مثلی کوردم تا بلەسن کە نوش
نعمت بی نیش محبت میسر دکلدر **مصرع** بود در بودبرابچندە رسم دیرین • کە آجیسز
بولنمز عیش شیرین • برسرکە سرافرازلق سوداسیلە مالامال ولە پایمال اسافل وارادل
اولمق محال دروحرتبۀ دنی و پایۀ دونە قانع اولمق ممتنع در تا درجۀ تقرب شیری
حاصل قلمیم وتا دایرۀ خواص حضرتندە داخل اولمیم بالین فراغتە سر قویمیم وبستر استراحتە
قدم بصمیم **مصرع** دست از طلب ندارم تا کام من آید • کلیلە ایتدی بو بابی بچە
کلید اندیشە ایلە فتح اتمک دلرسن و بو مشکلک حلندە نە حیلە فکر ایلرسن دمنە
ایتدی دلرم کە فرصتدە شیرە حیرت کلی مستولی ولمشدر کند ومی کا عرض ایدم
ممکن کە حسن تقریرم ولطف تعبیرم مزاج ضمیرندە تاثیر ایدوب نوش داروی تدبیرم مزیل
ترح ومفید فرح واقع اولا و بو وسیلە ایلە حضرتندە رتبت قربتم ازدیاد ودرجۀ آفتاب
دفعتم ارتفاع بولە کلیلە ایتدی ای خام تدبیر تقرب حضرت شیر سکا نجە میسر اولە اکر
اولورسە دە چون طریق خدمت ملوک سلوک اتمش سن ورسوم آداب مصاحبت
سلاطین بلمزسن آزمانەدە تعب فراوانلە تحصیل اندوکک پایەلدن جیقروب من
بعد انک تدارکنە قادر اولمزسن دمنە ایتدی چون کشی دانا اولا مباشرت امور عظام
اکا آسان اولور وهرکسە کە عقل وخرددە کامل وفضل وهنردە ماهر اولا هر کارە کە خوض
ایدە احسن وجوە اوزرە وجوە بولور نتە کە اخباردە کلمشدر کە اهل صنعتدن برنک آفتاب
دولتی ارتفاع بولوب درجۀ سلطنتە ایردی وآثار واخباری اقطار عالمدە انتشار
واشتهار بولدی قدیمی پادشەلردن بریسی اکا نامە ارسال ایدوب سؤال ایتدیکە
سن بر نجە ایدک انی دولتکرلک بلوردک تدبیر مملکت وامور سلطنتی کمدن اوکرندک
اولدخی جواب ویردیکە عنایت ربانی بکا دولت عقل ارزانی بیوردی جهاندارلک
تعلیمندە هیچ دقیقە مهمل قومدی **بیت** یقین چون دفتر تلقین کشاید • زمن آن در وجود
آید کە باید • کلیلە ایتدی ملوک دوکلی ارباب اهلی کراماتلە مخصوص قلمزلر بلکە اکثر
خواص رذلە اکتسابلە درجۀ تقرب بیشوب التفات پادشاهانە ایلە اختصاص بولمشلردر

چون سنکا شهرمیاننده نه سابقهٔ موروثی و نه وسیلهٔ مکسبی وار اکثر احتمال بودر که
عوارف عواطفندن محروم اوله سن و بو معنی موجب شماتت اعدا و شآمت
احبا اولوب دشمنکا مطرود فترندن مرقوم اوله سن دمنه ایتدی هرکسه که عتبهٔ ملوکدن
درجهٔ رفیعه یه ایردی تدریجله ایردی و او کا اول مرتبه شفقت فراوان و تربیت
سلطانله ال ویردی بندخی همان اول پایه جست وجوی ایدرم و اول سببدن روز
وشب قدم تعبده تك دپوی ایدرم و عذاب چکدم و شراب بد کوار ایچدم و کمد
اول چاشنی باعث اولمشدر که مادهٔ لذتله جام و کام آرزو طولمشدر بلوردم که هرکسه
که درگاه ملوکه ملازمدر بو بیش قاعده رعایت ایتمك اکا لازمدر اول بودر که
شعلهٔ آتش خشمی آب حلمله تسکین ایده سن ایکنجی بودر که اغوای شیطان
هوادن حذر ایلیه اوچنجی حرص فریبنده و طمع فتنه انکیزی عقل رهنمایه مستولی
قلمیه دردنجی سوانح امور و مصالح جمهورده عنان صدق و استقامتی الدن قومیه
حوادث وقایع که واقع اولور رفق و مدارا ایله تلقی قله هر ذات که بو صفاتله متصف
اوله هر آینه روی عروس مال آیینهٔ دوراندن احسن احوال وزره معاینه قله کلیله
ایتدی فرضا که مقرب حضرت اوله سن نه وسیله ایله منظور عین عاطفت اولورسن
و نیچه هنر و معرفت ایله درجهٔ رفعت و شرف کرامت بولورسن دمنه ایتدی
شویله که تقرب حضرت و محرمیت آستانهٔ دولت میسر اوله بو درت خصلتی کندومه
لازم قلورم اولا اخلاص تمامله خدمتنه ملازم اولورم ایکنجی حل همتی اکا متابعته
مقصور قلورم اوچنجی احوال و صلاح حال ملك و ملکی آنده ملاحظه قلم انك
دیدهٔ دولتن تزیین و فواید منافعن نظرنده روشن و مبین قلورم تا سداد رای صوابی
ارشاد یله شاد اوله دردنجی برامره شروع قلسه که عاقبتی وخیم اولسه و اندن
ملکه یا ملکه ضرر عظیم لازم کلسه کلام شیرین و ادای رنکین و رفق تمامله
مضرتن اعلام ایدوب وخامت خاتمه سندن خبردار ایدم و هرکاه که پادشاه
بنم هنرلرمدن آکاه اوله بی شبهه بنی منظور عنایت و مخصوص رعایت قلیسر

وپیوسته صحبتنه راغب ونصیحتنه طالب اولسر که هیچ بر هنرورای بردهٔ خفاده
قالمز و بر هنر تربیت و تقویتدن محروم اولمز قطعه هنر چو مشك بود مشك
اگر نهان دارند • جهان ز نکهت او پر ز بو شود ناگاه • برو بکسب هنر کوش گر
فضایل تو • بسیط خاك پر از گفت و گو شود ناگاه • کلیله ایتدی شویله فهم اولنور که
رایك بو امرا وزره تقرب بولمقده و عزیمتك بو مهم امضاسنه مصمم اولمقده
باری تمام حذر اوزره اول که ملازمت سلاطین امر پر خطر و کار دشوار در حکما بو مثللر در
که اوج امره ارتکاب ایتمزلر الا سفول باطل که کردن فطرتی زیور فطنتدن عاطل اوله اول
تقرب سلطانه قصد ایتمك ایکنجی تریاکله سم ایچمك اوچنجی عورتلره سری کشف ایتمك
علما پادشاهلری کوه بلنده تشبیه ایتمشلردر که اگرچه معدن انواع جواهر و فلزات در
اما مسکن پلنك و مار و سایر موذیاتدر دیمشلردر که مصاحبت سلطان مثابه
بحر بیکرانه در بازرگان که سفر دریا اختیار قیلور یا سود بسیار الدکوزر یا غرقاب
بوارهٔ گرفتار اولور بیت بدریا در منافع بی شمارست • وگر خواهی سلامت
برکنارست • دمنه ایتدی اگرچه بو سوزلرك محض نصیحت و عین حقیقتدر
واقعا صحبت سلطان آتش سوزاندن عبارتدر و فی الحقیقه تقرب ملوك
خطرناکدن کنایت بیت از صحبت پادشه بپرهیز • چون هیزم خشك از آتش تیز
فاما هر کسه که مجاهده یه ارتکاب ایتمز مخاطره‌دن خوف ایدر عروس دولتی
کنارنده مشاهده ایلمز کده شعر از خطر خیزد بزرگی زانکه سود یك جهان •
بر نبندد گر بترسد از خطر بازارگان • دیمشلردر که اوج امره شروع ایتمك ممتنعدر
الا علو همتله عمل سلطان و سفر دریا و مغالبت اعدا چون بن کندمی دون همت اکلمزم
نیچون خدمت سلطانه جرأت ایلمزم مثنوی چون بازوی همتم چنین است • هرچه
طلبم در آستین است • خواهی شرف بزرگواری • میکوش بهمتی که داری • فی الجمله
بهرچه دست یابی • همت چو قوی بود برآیی • کلیله ایتدی اگرچه بن بو تدبیره مخالف
و بو فکره منکرم اما چون عزمك بو امرده جازم و البته بو رایی امضا قلمق لازمده

مصرع الدن نه كلور مبارك اولسون بيت استمزسن چو پند خير خواهك • سلامت
اول يوردى واراشدى راهك • دمنه كليله يى وداع ايدوب كتدى و دخول حضرت
شيره جرأت ايتدى چون شيرى اياقدن كوردى وظايف دعا وثنايى صداى بلند ايله
ادا ايدوب مقابله سنده طوردى شير بو كمترى بو اركان دولتدن صوردى ايتديلر بنده
فلاندر كه برزمان ملازم دركاه فلك اشتباه ايدى شير كم اتدوكن تشخيص ايدوب
حضورينه دعوت ايتدى ايتدى قنده يسن ونه عمله سن دمنه ايتدى شعر غلام حلقه
بكوشم دركه بن بنده • فلكه بحر قولك وار بسيم بنده • كمترين بنده كان شاهم پدرم
ابيمى اوزره دركاه عالم پناهم وآنى قبله حاجات وكعبه مرادات ايدنوب منتظرم
كه اكر مهم ظاهر اوله وحكم همايون شرف صدور بوله فكر صوابمله كفايت كوسترم
وراى روشنملرى اكا عرض ايدم نته كه اركان دولت ومقربان حضرته كفايت بعض مهماتك
احتياج واقع اولور شايدكه دركاه پادشاهده بر مهم حادث اوله زير دستلر اهتمامیله
تمام اوله مصرع اندرين راه چو طاوس مكس • بر فعل كه سوزن بخفيدن ظاهر
اولور نيزه جوش كذرانك تحصيلنده قاصردر وبر امر كه قلم تراش ضعيفدن صادر اولور
شمشير ابدارانك اتمامنده مقصردر شعر بتورمز رشته سوزن ايشنى هيچ • نه كلور تاب
ويررسك اولور هيچ • كركه قان دوكمكده شمشير خونريز • قهرد كمكلكده الماس سرتيز • هيچ
بر خدمتكار هرنقدر بى قدر وبى اعتبار اوله جلب منفعت ودفع مضرتدن
خالى دكلدر اول چوب پاره خوار كه طرف راهده كنارده پايمال وخاكسار ياتور محتملدر
كه بر كون بر مصلحته ويا بر منفعته يرايه هيچ اولمزسه احتمالدر كه اندن برخلال
ايده لر يا انكله مقفر صماخى وساخدن اردلر بيت كر بوى كلى نيايد از ما • هم
هيزم ديك را بشايم • شير چون دمنه نك تقريرنى نظير وتعبير دلپذيرن اشتد
فصاحت وبلاغتندن زياده تعجب ايتدى واركان دولته توجه ايدوب
ايتدى مرد هنرمند اكر چه كم مقدار اوله عقل ودانشى نى اختيار فضايلن اظهار
ايتمسه اولمز علو آتش كبى كه هرنقدر پست اولسه علوه ميلن قومز شعر خوش ديمش

بوني مرد حكمت دان • هنراولمزشاكر مشك نهان بيت انراكر نشان عشق بايست
برناصيهٔ وى آشكاراست • دمنه بو سوزدن شاد اولدى دلدى كه سحرها افسونى
شيره تاثير قلدى ونيرنك وفريبى بغايت مؤثر كلدى دهان فصاحتى اچدى ونصيحته
آغاز ايدوب ايتدى پادشاهك كافهٔ خدم وعامهٔ حشمنه لازمدر كه واقع اولان
وقايعدن عقل دراك وفهم وادراكلرى مقدارنجه تامل ايليه لر وهربرنك معيار
فكرو واعتبارندن تمام عيار واقع اولنى عرصهٔ عرضه يتشدره ب شرايط مناصحت
مسامحه روا كورميه لرتا ملك اتباع واشياعنك حقيقته مطلع اوله وهربرنك
مقدار راى وتدبير وصفاى قلب وخلوص ضميرنه واقف اوله وب هم انلرك خدمتندن
منتفع اوله وهم لياقت استحقاقلرى موجبنجه رعايت قله نته كه دانه مادام كه
پردهٔ خاكدن نهان اوله كسه انك تربيتنه اهتمام اتمز چون نقاب خاكدن يوز
كوستره وخلعت زمرد ايله كريبان زميندن باش چقره اول نهال ميوه دار ودرخت
نفع رسان ايدوكى معلوم اولورلر لاجرم آنى پرورش قلورلر وانك ثمرهسندن
منتفع اولورلر تقويت ارباب فضل ابنداء اصل تربيت ملوكدر پادشاهلر اهل
فضلدن هر كيمه كه نظر عاطفت بيورلر تربيتلرى قدرنجه اندن فايده ومنفعت
كوررلر بيت من همچو خاروخاكم وتو آفتاب ابر • كلها ولالها دهم ار تربيت كنى •
شير ايتدى هنرمندلره نه كيفيتله تربيت اولمق كرك وانلردن نه وسيله منفعت
اومق كرك دمنه ايتدى بو فضله اصل بودر كه پادشاه نسبى قويه حسبه
التفات ايليه وچهرهٔ حاللرى فضل وكمالدن خالى اولنلر هر چند كه عظام باليه
وآبا واجداد ماضيه يه توسل وتمسك ايدنلر منظور عين اعتبار قلميه كه آدمى
هنره منسوب اولمق كرك پدره منسوب اولمق فضيلتدن محسوب كلدر وارباب
فضل فاشدء كمال پدر مطلوب دكل مثنوى ازهنر خويش كشا سينه را • مايه مكن نسبت
ديرينه را زنده بمرده مشو اى ناتمام • زنده مكن مرده خود را بنام • ازپدرمرده ملاف
اى جوان • كو نرسكى چون خوشى ازاستخوان • هوش با وجود كه انسانلر همجنا نزد راد نيت

ومضرتی سببیله قتلی واجب کوردلر و بازکه غریب و بیکانه در چون انلرڭ منفعت
احتمالن دیردلر اعزاز واکرام ایله اول وزره کتوردلر پس ملك کرکدر که بو آشنا در و بیکانه
دیمیه بلکه اهل فضل و فرزانه طلب ایلیه و تدبیر اموردن غافل و زیور هنردن
عاطل اولنلری خردمند فاضل و هنرمند کاملدن ترجیح ایلمیه که خردمندلر منصبن
بیخردلره ویرمك همان حلیهٔ سری پایه بند و پیرایهٔ پایی سره پیوند قلمقدر مثل
التاج للرأس والخلخال للقدم بیت نکویی با بدان کردن چنانست • که بد کردن
بجای نیك مردان • هر دیارده که اصحاب فضل پایمال و ارباب جهل صدر نشین
صفهٔ اقبال اولاهم ملك وبال عظیمه کوروب مَنْ قَلَّدَ إِنْسَانًا وَفِي رَعِيَّتِهِ مَنْ
هُوَ أَوْلَى مِنْهُ فَقَدْ خَانَ اللهَ وَرَسُولَهُ وَجَمَاعَةَ الْمُسْلِمِينَ حدیثی موجبنجه مستحق
عتاب و عقاب باری اولور و هم مملکته خلل کلی طاری اولوب اول حالڭ
شآمتی شاه و رعیته ساری اولور شعر همای کو مفکن سایهٔ شرف هرکز •
در آن دیار که طوطی کم از زغن باشد • چون دمنه نصیحتدن فارغ اولدی شیر
التفات شاهانه ایله مخصوص قلوب جملهٔ خواص حضرتندن قلدی و صحبت
نصیحتله انس و الفت ایدوب مهمات مهماتی و عظایم مصالحی انڭ مواعظ و نصایحنه
منبنی قلدی دمنه دخی روشن عقل و کیاست و دانش فهم و فراستی فهرست
دیباچهٔ خدمت و ملازمت ایدوب از وقته محرم حرم سلطنت اولدی
واصلاح امور مملکته مدار علیه و مشار الیه اولوب رتبهٔ وزارت
بولدی برکون وقتی مساعد و زمانی موافق کوروب خلوت طلب اتدی
و ایتدی مدت مدیددر که ملك برکوشه ده منزوی در و برکت حرکت
و نشاط شکاردن بری در بنده نڭ خاطر فاترنه خطور ایدر که موجبی ندر بلم
و شر انکشت تدبیرله اول عقده نڭ حلنه مشغول اولم شیر قصد ایتدیکه حال
هراس و خوفنی دمنه دن مخفی طوته بو اثناده اتفاق شتربه بینه بر
بانك بلند اتدیکه صیت صدمت و صلابتی آفاقی طوتدی شیر چون

بو صدای مهیبی ایشتدی قلبنه بر مرتبه خوف و خشیت غلبه ایتدی که عنان
تملك و قراری قبضهٔ اقتدار واختیارندن کیتدی ناچار رازینی دمنه یه
اظهار ایدوب ایتدی بنم سبب دهشتم بو آواز مهیب در که ایشدرسن
وموجب حیرتم بو صدای صعب و مهیب در که مشاهده ایدرسن اکرچه بلمزم
که بو کیمك آوازیدر اما ظنم بودر که صاحبنك قوت ترکیبی آوازنه مناسب
اولا اول تقدیرجه بزه بو مقامده خرام حرام اولور دمنه ایتدی
خاطر عاطر ملکه بوندن غیری باعث تفرقه وارمیدر شیر ایتدی سبب حیرت
بو یتمزمی و موجب وحشت و دهشت اولمغه کفایت ایتمزمی دمنه ایتدی
بو قدر نسنه ایله مکان موروثی جلا قلمق و وطن مالوفدن جدا اولمق
جدا نامعقولدر آوازه نه اعتبار و نغمه نك نه مقداری وار که موجب
ترك دیار اوله اصحاب دولت عموما و ارباب سلطنت خصوصا کوه
شامخ کبی ثابت و راسخ اولمق کرك تا ارکان دولت و اعیان حضرت
خاطرلری هر باد له متزلزل اولمیه **بیت** کشتی سنکین کرك مانند
کهسار کو کمزلر کبی اولمق سبکبار **شعر** تا ز هر بادی بجنبی پای من کش
جو کوه • هر که تمکین بیش دارد بیشتر دارد شکوه • اکابر لر بیورمشلردر که
مهابت صورت و ضخامت جثه یه اعتماد کرك که هر صورت معنیه دلالت
قلمز و هر ظاهر نمودار باطن اولمز نیچه که قره اولاچوب لاغرله شکسته
اولور و کلنك نه قدر که عظیم و جسیم اولا چنکال باز ضعیف و نحیفله
دلخسته اولور هر کمسه که جسامت جثه یه اعتبار قله اول بنده کرفتار
اوله که روباه اولمشدر شیر ایتدی نه وجهله اولمشدر اول **حکایت**
دمنه ایتدی روایت ایدرلر که بر روباه بر بیشه ده کزردی و دغدغه
جوعدن اطرافه کشت ایدوب و طعمه اندیشه سی برله دشت و صحراده یکردی
اتفاق بر درخت قربنه کلدی که اکا بر طبل اصمشلردی

وصدمت باد سختله اول درختدن برشاخ حرکت ایدوب اول طبله طوقوردی
واندن آواز سهمکین ظاهر اولوردی که برخروسی باشنده تاج کاوسی اکتنده لباس
طاوسی برچمن زادده کزروهر ازعزونازله تبختر واهتزاز ایدر برکوشه ده
کمین ایدوب انی صیده مترصد اولدی بو اثناده ناکاه اواز طبل کوشنه ایردی
نکاه ایتدی کوردیکه برجثهٔ غریب اندن برآواز مهیب کلور طامعهٔ روباه
هیجان ایدوب خیالنه بو خلجان اتدیکه هرآینه بونك کوشتی وپوستی صوتنه
مناسب اولسه کرك وفی الحال کمین مرغدن چقوب جانب درخته توجه ایتدی
خروس واقعه دن خبردار اولوب کنار بجانه یتدی روباه هزار محنتله بالای درخته
چقدی ودندان طمع ایله طبلی پاره لیوب ایچنده بادهوادن واوستنده چوب
خشك وپوست بی نوادن غیری نسنه بولمدی آتش حسرت خرمن جانن اوده
یقدی دریغ بو صورتك معنیه الدندم وحیف بو خیال محالله صید حلالی

4 mai

الدن چقدم بیت دهل در فغانست دایم ولی چه حاصل چو اندر میان هیچ نیست
کورت دانشی هست معنی طلب بصورت مشو غره کان هیچ نیست بو مثلی انکچون
کتوردم که ملال واز مهیب و هیکل عزیبا یله مضطرب اولمیه و ذوق شکار و لذت
حرکتدن واز کلمیه اکر فرمان عالی شرف صدور بولورسه بو صدانک صاحبنی وارب
کورم و واقع حالی بلوب عنقریب عز حضور موفور الحبوره خبر کتوردم طبع شیره
تدبیر دمنه موافق کلوب بر موجب فرمان اول جانبه روان اولدی اما چشم
شیردن ناپدید اولوبجق شیر تأمل بحرینه طالدی و دمنه یی ارسال ایتمکدن ندامت
ایدی وکندو نفسی ملامت ایدوب ایتدی عظیم خطا ایتدم و عجب ناسزا حرکت
ایلدم حکما بیورمشلردر که ملوکه واجبدر که طقوز طایفه محرم اسرار ایتمیه لر و مهمات
خاصه سندن کتمانی لازم اولان اموری انلره اظهار ایتمیه لر اول هر کسنه که
درگاه پادشاهده نه جرم ونه خیانت جرعه ملامت نوش ایتمش اوله و دلی استحقاق
عتاب چاشنی عقاب طتمش اوله ایکنجی اول که مال و حرمتی ملازمت پادشاهده
هباء منثورا اولمش اوله و معیشت و زندگانیسی تنک اولوب بیچاره و بینوا قالمش
اوله اوچنجی اول کسنه که منصبدن عزل اولوب نظر عاطفت شاهانه دن
بعید و نوید عملدن بالکلیه ناامید اوله دردنجی شریر فتنه جوی و مفسد عیب
کوی بشنجی شول مجرم که یارانی شراب عفو ایچمش اوله اول خمار عقوبت چکمش اوله
التنجی اول کنهکار که ابنای جنسی کوشمال بوله و اکا انلردن زیاده واقع اوله
یدنجی اول خدمتکار که کمال استقامتله خدمت قله و عواطف خسروانیدن محروم
قاله و غیرلری سابقهٔ خدمت شرف تربیت بوله سکزنجی شوربخت که پادشاه
مضرتدن کندویه منفعت تصور ایلیه طقوزنجی اول کسنه که درگاه شاهده شرف
قبول بولمیوب عدوی دولتی قتنده کندوسن مقبول ایلیه ملوک کرکدر که طوایف
مزبوره یه افشای راز ایتمکدن احتراز ایلیه لر و اصل بودر که اکر کسنه نک دین و دیانتی
وصدق وصیانتی کرات و مرات ایله آزمایش ایتمدین محرم اسرار ایدینمیه لر بیت

رازمکشای بهر کس که درین مرکز خاک سیر کردیم بسی محرم اسرار نبود پس بو مقدمات
موجبنجه دمنه‌یی امتحان ایتدن اظهار اسرار ده تعجیل فکر غیر سدید ایدی و جانب
خصمدن استعجال خود روش حزم و احتیاطدن بغایت بعید ایدی و بو دمنه زیرک
شخصه بکزر باوجود دورکار ایدی که درکاهدن مهجور ایدی اکر عیاذاً بالله قلبی
یا خود خصمک قوت و شوکتن بندن غالب کوروب انک خدمتنه راغب اولا و واقف
اولدوغی اسراردن انی آکاه قله و بالجمله بو فعلک مفاسدی غایت چوقدر و تدارکنه
قابلیت یوق بچون الحزم سوء الظن مضمونی ایله عمل ایتدم و فحوای بیت حکیمدن که
بیت
بدنفس مباش و بدکمان باش • وز فتنهٔ مکر در امان باش • تجاوز ایلدم اکر بو رسالدن
بکا بر آفت مترتب اولا لایقم بلکه ربنا و لعدهم مستحقم شعر با خودم بد کرده ام
بد کرده ام • از که نالم چون کنم خود کرده ام • بر نیجه زمان کندوبی بو مقوله افکاره
اوردی و اضطرابدن بیقرار اولوب کاه طوروب کاه اوتوردی و شاهراه انتظاره
چشمی چار اولوب مترصد اخبار ایدی که ناکاه بیک کلدی و دمنه نک قدومی
خبرن کتوردی شیر بو مقدار تسلی بولوب تاب تب اضطرابی زایل اولدی بر مدتدنصکره
دمنه کلدی لوازم خدمت و مراسم ثنا و مدحتی ادا ایتدکدنصکره ایتدی شعر
فلک دایم بلن بکسون طبکده • سعادت کون کبی طوغسون قپکده • سکا یاوز
صنن بولماسون ایلک • بلا لو باشی اولسون بونی دیوک • ای شهریار هفت کشور
اول جانورکم صدمت آواز و رعد صلابتی سمع همایونه کیدر و مزاج مبارکه دردسر
ویرمشدر بوکا اوغرامش که بو بیشه حوالیسنده چرایه مشغول ایمش انها بقرة صفراء
فاقع لونها تسر الناظرین اکرچه یال و بال و قد و قامتی نه نظیره رنک و فر و زیب صورتی
دلپذیردر اما خلقتی همتی قامت خلقتندن قصیره خورد و خواب و علف و آبدن
غیریه میل ایتمز و تمام همتی دایرهٔ حلق و شکمدن اوتر کتمز نیترا ایدی مقدار قدرت و قوتن
بجرفهم ایتدک وحد شوک و شوکتن نه درجه ده مشاهده قلدک دمنه ایتدی انده
شوکت و نخوت کورمدم تا مرتبه قوتنه استدلال قلیدم و ضمیرمه اندن خوف و مهابت

بولدم

بولدم تا زیاده احترامن لازم بلیدم شیر ایندی انی ضعفندن حمل ایتمك كرك وانكله فریفته
اولمق كركدر كه باد سخت اكوچه كیاه ضعیفه ضرر ایتمز اما قوی درختلری زیر وزبر ایلر
مبارزان میدان شجاعت حمله‌لرن ناكفؤ كفاءتدن تمام عیار بولمیه‌لر وزنه المزلر و انلره
قوت وشوكت اظهار ایلمزلر بیت بازازپی صعوه كی نماید آهنك • پروبال آچه‌می
شهباز شكار مكسه • دمنه ایتدی انك امرنه اولقدر التفات بیورمسون وانك بابنده
چندان حسابه المسون كه فراستله بنی مرتبهٔ كمالده بلمشمدر وحقیقت حالنه بالكلیه
حالنه مطلع اولمشمدر اكر رای عالم آرای اقتضا قلورسه و فرمان جریان نفاذ بولورسه
بن بنده وارب تقریر دلپذیر ایله مزاجنه كیرم و زنجیر تسخیر اله كشان بركشان پایهٔ تخت
جهانكیره كتورم تا سراردنی خطهٔ اطاعته قویه و آیینهٔ دلدن زنكار مخالفتی یویه و كمر
ادغانی میان جانه چكه و تخم اخلاصی زمین اختصاصه اكه بیت دعوتیله مسخر
ایدم انی • آستانكه چاكر ایدم آنی • شیر بو سوزدن شاد اولدی و دعوت كاوه آشنا
بیوردی دمنه بر فتنه شیره فتنه كلدی جری الجنان فصیح البیان لی تردد و تامل مصاحبته
اغاز قلدی و بعد التسلیم فتح كلام ایدوب ایتدی بیت ددی اوّلنه بردند
قدومك • نه باعث اولدی ترك مرزبومك • بومقامه كلمكه نه سبب حادث
اولدی و طرح رخت اقامت ایتمكه نه علت باعث اولدی شیره قلب صافیله
جواب شافی ویرب صورت حالی بر بر مرآت خیالنه جامه تقریر ایله تحریر و تصویر
ایتدی دمنه احوال شیره‌یه واقف اولیجق ایتدی بو اقطار و اصقاعك مالكی و بو
بیشه‌یه سباعنك ملكی بر شیر دلیردر كه شیر آسمان انك هیبت و هیبتدن بر كربهٔ
ناتوان در و پیل دمان شكوه شكوتندن بر پشه كبی لرزاندر بنی خدمتكا ارسال
ایدوب بیوردی كه سنی انك حضرتنه دعوت ایدم و بو منوال اوزره مثال ویردیكه
اكر متابعت و مسارعت ایدرسن تا بو غایته دك باب ملازمتده واقع اولان تقصیراتك
صحیفهٔ ضمیرم جام جهان نما تطهیرندن آب صفح و عفو ایله محو ایلیه‌یم و اكر تمرد و تردد ایدرسن
على الفور دونب كیدم و ماجرایی على ما جرا رای عالم آرا و فكر كشور كشاسنه اعلام و انها

ایدم شتربه چون نام شیر وسباعی شتدی غایت وهمندن اطاعتدن غیری چاره
بولمیوب ایتدیکه بنی سیاستندن ایمن قلورسن ودفع شور وشر وضررنه ضامن
اولورسك فرمانکه مطیع اولورم ووسیله مرافقتکا شرف خدمت وکرامت ملازمت
بولورم دمنه ایمان وغلاظ وشداد له کاوه اعتماد ویروب مغیله جانب شیره
متوجه اولدلر درکاه شیره قریب وارنجق دمنه ایلرو واردی کاوك قدومندن
خبر ویردی بر زماندنصکره کاو کلدی شرایط خدمتی یرینه کتوردی شیر حالن وخاطرن
صوردی بو نواحیه نچون کلدك وکلمکه نه باعث اولدی ذدی کاه سرکذشتن
باتمام حکایت ایتدی ای مهمان کرامی **مصرع** خوش آمدی وعلیك السلم ولاکرام
همان بو مقامده ارام ایله تا شفقت واکرامدن بهرمند اولهسن ومرحمت وانعامدن
نصیب تمام بولهسن که بزم ابواب فتوح غنایتمز جرم حمایتمز مفتوحدر وما یدهٔ
پر فایدهٔ رعایتمز ملازمان آستانهٔ دولت وسعادتمزده مبذولدر **بیت**
دیر مملکت کر بکردی بسی • زمان در شکایت بنالی کسی • در اول بکاری که نیت کنم
نظر در صلاح رعیت کنم • کاو مراسم دعا وتحیت ولوازم ثنا ومدحتی یرینه کتوردی
وکمر خدمت وعبودیتی طوع ورغبتله میان خانه بندایتدی شیر دخی رتبهٔ تقربندن
ارزانی بیوروب روز بروز مرتبه سن زیاده قلدی واعزاز واکرام واجلال واحترامدن
قصور قومدی دایم احوالن تفحص واخلاقن تفرس ایدوب معیار عقل ودرایتسن مقدار
تمیز وتجربه سن تجسس ایدردی کوردیکه کمال عقل وکیاستله معروف وتمام فهم
وفراستله موصوف هرچندکه تمیز اخلاق وتشخیص ادراکنده مبالغه قلدی وفور
ودانش وشمول فهم دوراندیشنه اعتمادی زیاده اولدی **شعر** نکوسیرتش
دید وروشن قیاس • سخن سنج ومقدار مردم شناس • جهان دیده ودانش
آموخته • سفر کرده وصحبت اندوخته • شیرهر زمان تامل ومشاوره بسیار وتفکر واستخاره دنصکره
کاوك رتبهٔ تقربن زیاده ایدوب محرم اسرار ومظهر احکام وآثار ایدندی کاو دخی
تنفید احکام حکومت وتمشیت مصالح مملکت وضبط ثغور وتدبیر اسود جمهور بردر جرده

آثار کفایت اظهار ایتدیکه خدمت شیرده ساعت بساعت رتبه و قربتی زیاده اولوب
بر مرتبه یه ایردیکه زمرۂ ارکان دولت و جمله اعیان حضرتدن تجاوز ایتدی دمنه
کوردی شیر درجۂ رفعت کاوی کردون نوردی و اجلال و اکرامی دایرۂ اعتدالدن
کچوردی و بباشرت اموردا اکا مقدار و بر عز اولدی و مشاورت ارادة اکا اعتبار
قلمز اولدی دست حسد بصر بصیرتنه سرمۂ نفرت چکدی و برق خشم خرمن ماعقل
شعلۂ غیرت برقدی بیت طوتب رنك حسد آینۂ سینی ٭ کل ایتدی غیرت اودی
سینه سینی ٭ شعر حسد هر جا که آتش برفروزد ٭ هم از اول حسود را نرا بسوزد ٭
خواب و قراری کتدی و راحت و سکونی ساحت سینه سندن رخت چکدی کله و شکایت
ایچون و اضطرابنی حکایت ایچون کلیله خدمتنه کلدی و ایتدی ای برادر ضعف
رای و سوء تدبیر کوررمیسن که تمام خدمت شیره مقصود ایتدم لطف حیله ایله کاوی
خدمتنه کتوردم اول حضرتده قربت مکانت بولدی و جمیع ارکان و دولتندن
ممتاز و سرافراز اولدی بن منزل و محلمدن و مرتبه اولمدن تنزل ایتدم کلیله جواب
ویردیکه مصرع جان من خود کرده را تدبیر چیست ٭ بو تیشۂ بلانی پایکه
کندک اوردك و بو غبار فتنه یه سن قالدردك سکا اول منصوب اولمشدر
کم اول زاهده اولمشدر دمنه ایتدی نه وجهله واقع اولمشدر اول حکایت
کلیله ایتدی روایت ایدرلرکه پادشاهلردن بریسی بر زاهده بر کسوت زیبا
و خلعت دیبا عطا قلدی و بر دزد طرار عیار که قادر ایدیکه حصار کیوانه نقب
اوریدی و دیدۂ زهره دن سرمه قپیدی بو حاله مطلع اولوب عرق طمع حرکته
کلدی و خیال خلعتله خلوت زاهده و ارباب دست ارادتله دامن خدمتنه
تشبث قلدی و تعلم آداب طریقت و اطوار حقیقتده جد تمام کوستردی
تا اول حیله ایله محرم خلوتی اولوب بر کیجه فرصت بولوب
خلعتی کوتردی و راه بیابان طوتدی چون صباح اولدی
زاهد خلوتی خلعتدن خالی و مرید جدیدی غایب و ناپدید اولدی

بلدی که اول کوتاه استینك درازدستلکیده **بیت** درازدستی این کوته آستینان
بین جست وجوی ایچون شهره متوجه اولوب کدرکن یولده کوردیکه ایکی نخجیر
بربریله جنك ایدرلر وسروسرولریله بربرینی اوروب مجروح ایدرلردی بو حالده
ایکی خصم تیز جنك بربریله جدالده ایدی وهر برینك اعضاسندن قان روان
اولوردی بر روباه حریص کلوب اول قانی یالردی ناکاه بونلر بربریله طقوشورکن
وایکی طرفدن باش اوشورکن روباه روسیاه میانه راست کلدی وطرفیندن محکم
ضرب یتشوب دام هلاکه کرفتار اولدی زاهد بو صورتی زیاده تعجب ایتدی
واندن عبرت آلوب وتجربه حاصل قلوب یولنه کتدی وشب هنگام شهره یتشدی
وابواب شهری بسته کوردی متحیر قالدی زاهد بیچاره کبوتر کبی آواره اطراف
شهری طواف ایدوب اقامت ایچون برمقام تجسس ایدرکن مکر بر کوشه‌ده بر زن

روزنهٔ خانه سندن نظّاره ایدرکن نظری زاهده راست کلدی سرکردانلغندن
مرد غریب ایدوکنی بلوب منزلنه دعوت قلدی زاهد ده دعا ایدوب دعوتنه
اجابت ایتدی واول کاشانه کوشه سنده یر کوستردیلر او توروب وراد واذکاره
مشغول اولدی مکر اول عورت ناپاك وبدکردار ایدی وفسق وفجور ایچون مهیا
کنیزکلری وار ایدی **شعر** ویردی هر بیرینه درلو زینت • کزردی هر کیجه صحبت
بصحبت • اول جوارینك برینی که شمع جمال باکمال حورای جنانه جلوهٔ تعلیم ایدردی
وآفتاب عالمتاب تاب عذارندن آتش غیرتله یانوب کیدردی چشم عاشق کشی
سینهٔ عشاقی خدنك غمزه یه نشان قلمشدی ولب جانبخشی تلخ کاملره شکر کبی
حلاوت ویرمشدی **نظم** قمر هم شهر سیدی غبغبینك • شکر هم شیره سی
شیرین لبینك • کلینه سنبلن قلمش پریشان • اصلمش هر قلینه بیك دل وجان •
لبندن اولمشدی پرسنك • دهاندن شکر قالمشدی دلتنك • برجوان زیبا دوی
مشکین موی سرو بالای ماه سیما شیرین زبان باریك میان ایله که ترکان خطانك
چین زلفندن سنبل کبی پیچ وتابده ونوش لبان سمرقندی شوق شورانکیزندن دل
عشاق کبی اضطرابده ایدی **شعر** روی چکونه رویی خونی چو آفتابی • زلفی چکونه
زلفی هر حلقه پیچ وتابی **شعر** حجاب اولمسه زلفی سحابی • یقردی آفتابی حسن تابی •
نطاق تعلقی میان جانه بند وطوق تعشقی کردن عروس دله پیوند ایتمشلردی وبیر سینه
مهر ومه کبی بر برجه اجتماع واقتران ایدرلردی جوان غیرت عشقدن قومزدی
که غیرلر داخی جاریه نك جرعهٔ وصالندن بهره مند اوله لردی وتشنکان بیابان
طلب هزار زور وتعبله چشمهٔ زلالنه یول بوله لردی **شعر** کورمسم بردم سنی
غم دردناك ایلر بنی • غیرله کورسم سنی غیرت هلاك ایلر بنی • اول عجوزهٔ بدکار
کنیزك بر معامله سندن عاجز اولمشدی وکثرت خرج وقلّت دخلدن بیطاقت
اولمشدی اما چون جاریه حجاب حیایی میاندن کوترمشدی وهوای جانانده نقد
جانین کف دسته کتورمشدی ممتنع اولمق ممکن اولمیجق بالضروره اول جوانك

هلاکنه قصد ایتدی و اول کیجه زاهدنک خانه سنه مهمان ایدی صحبت تزیین
ایدوب فرصت کوزتدی و جام مالامال ایله عاشق و معشوقی پایمال خیل خواب
ایتدی چون اهل خانه شراب خواب ایله مست و خراب اولدیلر مقدار زهر هلاهل حل
ایدوب بر ماسوره یه قودی و ماسوره نک بر طرفنی دهاننه و بر جانبن منخر جوانه
قویب دلدی که نفخ ایده تا اول زهرک بعضسی جوانک دماغنه کیده ناکاه جوان
بر عطسه ایتدی بینی جواندن هوا خروج ایدوب نجار قوتیله زهرک کلیسی کلوی
عجوزه یه کتدی و فی الحال تأثیر ایدوب هلاک اولدی و بسیط خاک وجودزن
ناپاکدن پاکیزه اولدی مصرع هم درسر آن روی که درسر داری • من حفر
بئراً لاخیه وقع فیها • زاهد بو حالی مشاهده ایتدی و اول شب بو العجبی که روز
نیاز قیامتدن اکا دراز کلمشدی هزار تعبله پایانه ییتوردی تا شول وقت که زاهد
صبح نورانی زاویهٔ شب ظلمانیدن چقوب محراب والصبح اذا تنفس سجاده سیله
مزین و مضمون آیت عالی رایت یخرجهم من الظلمات الی النور عالمیانه روز
روشن کبی معاین و مبین اولدی بیت یافت صفا کنبد آیینه رنک • شد
رخ آیینهٔ چینی زرنک • زاهد دخی اول طایفهٔ بدنهادک که ظلمت فسق و فسادندن
خلاص اولوب بر منزله دخی طلب ایتدی اتفاق بر کفشکر که کندوسی زاهدک مرید
و معتقدلرندن عدد ایدرردی بر سبیل تبرک انی اوته ایلتدی و جماعتنه لوازم
خدمت و مراسم ضیافتی کما ینبغی وصیت ایدوب کتدی و بعض احبابنک دعوتنه
اجابت ایتمکه کتدی مکر خاتوننک بر جوان خوش طبع زیبا خوی آراسته روی سلسله
موی شعر بذله کوی و عشوه ساز و شوخ چشم • بویله اولسه بر جوان اولور
بلای مرد و زن • دوستی وار ایدی که میانلرنده بنای میل و تعلق و قواعد مهر و تعشق
مشید و استوار ایدی انلرک میاننده دلاله بر حجام عورتیدی که دله محتالیه
مکر و حیله اوکرتدی فن سحر نار بخات ده بر مثابه ده ایدی که افسونلر آب
و آتشه امتزاج و سهیل و ثریایه ازدواج ویرردی و دم کرم و کلمات بزمله

بولادی

چولادی موم و صخرهٔ صمّای ریدوب موم ایدردی مثنوی زن مکاره ایدی
اهل تلبیس • مکرده اکا شاکرد ایدی ابلیس • اللده سبحه و باشنده میزر • ولیکن
غول کبی در رهبر شر • لبی ورد وردونی سحر و یرنک • طشی ساده ولیکن ایچی
پر رنک • هوس یا مینی کورمش کچورمش • هوا یولنده چوق بلمش بوکرمش • زن
کفشکر چون داری اغیاردن خالی و عاری بولدی فضای دماغی هوای وصال
یار ایله طولدی فی الحال زن حجامه کیفیت حالی اعلام ایدوب ایتدی خبر ایله کم
بو کیجه شکرنه غوغای مکسدر و صحبت بی تشویش و صحبت بی عسس در بیت
بلاوی شحنه آشوب عسس یوق • سنکله بندن ایرق هیچکس یوق • اشارت دلاله ایله
جوان دلدار شبانکاه حلقهٔ وار در خانه نکارده حاضر اولوب منتظر فتح الباب
ایدی که ناکاه کفشکر بلای ناکهانی کبی کلوب اول بیکانه نی خانه سی اوکنده کوردی
مکر که بوندن اسبق بو تهمت خبری سمعنه یتشمش من یسمع یخل قلبنده فی الجمله بیر
ایمشدی بو زماننده که اول جوانی قاپوسی اوکنده کوردی تعیینی غالب اولوب
مضمون مظنونی جازمه اولدی و عرق غیرتی مضطرب و نایرهٔ حمیتی ملتهب
اولوب او نه کلدی زن بدبختی محکم لت ایدوب تأدیب بلیغ اتدکدنصکره بر ستونه
بند ایدوب کندی وکندو وارب بالین آسایشه باش قویوب یاتدی مرد زاهد بو فکرده
کم بو بی شفقت بی جرم وجنایت بو عورتی لت اتمک روش مروتدن دور ایدی
کوکدیکه بن شفاعت ایدوب بو شناعتدن منع ایدیدم درناکاه زن حجام آواز
ایدوب ایتدی ای یار جفاکار جوانه نیچون بو قدر انتظار ویررسن کناه دکلمیدر
الله حضرتندن قورق تیز یوری وار مصرع فرصتی فوت ایلمه بوز طوتمشیکن روزکار
یار را کوشهٔ پرسیدن بیمار غمیست • کو بران خوش که هنوزش نفسی می آید
زن کفشکر اوازحزین ایله آنی قتنه دعوت ایتدی و ایتدی شعر آسوده دلا حال
دل زار چه دانی • خونخواری عشاق جکرخوار چه دانی • ای فاخته پرواز کنان بر سر
سروی • درد دل مرغان شب تار چه دانی • ای یار مهربان ناله زاری ایشت هم حالمی

معلوم ایلدی اندن سرزنش ایت بر شوهر بیرحم که اول شوخ چشمی قپوده کوروب
ناکاه دیو دیوانه کبی ایچرو کیروب بنی نیت بینهایت ایله بیطاقت ایدوب کندنصکره
بو ستونه محکم بند ایدوب بیت آه کیم سرو نازپرودلک • اولدی استون خانهٔ
دردلک • اکر بن مضروب شکسته‌یه سومیای شفقتک واول مجروح دلخسته‌یه
مرهم مرحمتک وار ایسه لطف ایت بنی بنددن خلاص ایله ونقدر زحمت
ومحنته صقار ایسه دخی دستور ویرکه بندن بدل سنی ستونه بند ایدیم وبر دفعه
دلدارمه واروب دلدارمه اعتذار ایدوب فی الحال ینه کلم وسنی بنددن خلاص
ایدوب وضع سابق اوزره اولیم اکر بن بیطاقته بو مرافقتی روا کورسن هم بنی رهین
نعمت وهم حبیبمی ممنون منت قلورسن زن حجام وفور حمیت ومرحمتندن مقتضای بیسنم
رضا ویردی واندن بدل کندولی ستونه بند ایدوب انی اطلاق کوندردی زاهد
بو کلماتی استماع ایتمکله سر رشته سبب جنک زن وشوهر جنکنه دوشدی بو اثناده
کفشکر پیدا اولوب عورتنه آواز ایتدی زن حجام ناکاه آوازندن بلدی وکیفیت
حاله مطلع اولادیو خوفندن جواب ویرمدی کفشکر هر بار که فریاد ایتدی زن حجام
جوابه اقدام ایتمدی کفشکر بو حالدن غایت منفعل وآتش خشم ونایرهٔ غضبی
تمام مشتعل اولوب فی الحال نشکر دوسن الینه الوب کلدی وزن حجامک بورنن کسوب
الینه ویردی معشوقه‌که کوندرکه خوش تحفه‌در دیدی زن ترس وهراسندن
فریاد ایتمیوب صبر ایتدی وکندو کندویه تعجب ایدوب ایتدی عجب حالتدر
مصرع عشرت دکری کرده ومحنت دکری دیده عربی غیری جنی وانا المعاقب
فیکم • فکاننی سبابة المتندم • چون زن کفشکر کلدی زن حجامی بو دام بلایه کرفتار
کوردی بغایت ملول ودلتنک اولوب زار زار اغلدی وبسیار اعتذار ایلدکدنصکره
بندن کیدروب وضع سابق اوزره کندن ینه ستونه بغلدی زن حجام بجه اشون
ضروری بورنن الدی وافتان وخیزان وترسان ولرزان اونه کلدی بیت
که اغلر حیرتندن کوکلردی • کهی عبرت الی صاچن یولردی • زاهد بو احوالک جمله‌سن

مشاهده قلدی وبو اسود بو انجیدن که وراء پردهٔ غیبدن عرصهٔ ظهوره کلمشدی حیرت
اوزره حیرتی زیاده اولدی اما زن کفنشکر چون بو ساعت کچدی دست مکرود عاغه
قبلیه اجدی وایتدی شعر الها پادشاها کردکارا • خدایا قادرا پروردکارا • سکا مخفی
دکلدر هیچ برراز • دروغ راستدر قاتکده ممتاز • بو حلالم دین ظالم بکا افترا ایدوب
بر فعل حرام ایله تهمت اتدی وبر معصیت سببیله که بندن صادر اولمدی جزا وعقوبت
روا کوردی آلهی فضل وعنایتکدن سن مدد قل وبو عضو مقطوعی که زینت
جمالمه بکانه رد قل مثنوی بنم صدقم یوزن پرنور ایله • دروغ سنك نقابن
دور ایله • کدر یوزدن طاینی کمانك • یوزن اچ کون کبی رازنهانك • خلاص
ایت دامنم تهمت لندن • یقن قورتاری ویر محنت لندن • عورت تضرعده ایکن
کفنشکر بیدار اولدی چون ناله زرق آمیز ودعای شورانکیزن اشتدی فریاد اتدی که
ای نابکار بته روزکار بو نه حاجتدر که دلرسن وبو نه مناجاتدر که ایلرسن
کم فاجرلرك دعاسی اول درکاهده روا اولمز وفاسقلرك نیازی اول آستانده
اعتبار بولمز شعر کرت هواست که کاری زغیب بکشاید • زبان پاك ودل پاك
هر دو می باید • ناکاه زن نعره ایدیکه ای ستمکار دل آزار کل قدرت آلهیی
کور وفضل نامتناهیی کور که چون بنم دامن عصمتیم بو تهمت آلایشندن پاك
ایدی ایزد سبحانه وتعالی بو شکسته نك بورنن عطا ایدوب درست اتدی
وبن بیچارهٔ خلق میاننده فضاحت فضیحتدن صقلدی مرد ساده خاطر زندن
بو کلماتی اشدیجك متحیر ومتعجب اولدی وچراغ کتوروب کلدی زنی سلامت
کوردی وبورنن برقرار بولدی ورخمدن هیچ علامت احساس اتمدی فی الحال کناهن
اقرار وافتراسنه اعتراف ایدوب اعتذاره مشغول اولدی وتلطف تام وتعطف
تمام ایله دست وپایندن بندن کیدردی ودست وپاین اوپوب توبهٔ نصوح
ایدردی که من بعد بی بینهٔ باهره وبی حجت ظاهره ویونك امثالی فعاله اقدام ایتمیه
وهر غماز فتنه ساز سوزیله زن پارسا وعیال پاکبازن آزرده قلمیه وبقیهٔ العمر

بو زن مستورۀ مستجاب الدعوه نك فرماندن تجاوز ایلمیه بو جانبدن زن حجام

سمتنه بیتی برین خانه سنه كلدی متحیر كه نه وجهله تدارك ایده وبو واقعه سوهرینه

نه صورتده كوستره خویش وبیكانه نك سؤالنه نه طریقله جواب ویره ودوستلرینه

وهمسایه لرینه بو بابده نه یوز ایله اعتذار ایلیه بو اثناده حجام جامۀ خوابدن طوروب

عورتنه ایتدی صباح قریبدر آلات واسبابمی الیویر كه فلان خواجه خدمتنه كیدهدم

دیدی زن توقفله جواب ویردی واسبابنی ویرمدی بر نیجه زمان مكث ایتدكدنصكره

كیسه دن براستره چقروب تنها صونی ویردی مرد حجام خشم تماملهٔ شب تیره ده

اوستره یی زن جانبنه اتدی ودشنام وشنیع كلامه آغاز ایتدی ناكاه زن فریاد ایلیوب

مدد بورنم دیو كندوسن یردن یره اوردی حجام خشم تماملهٔ

شب تیره ده استره یی زن جانبنه اتدی ودشنام وشنیع كلامه

آغاز

آغاز ایتدی ناگاه زن فریاد ایلیوب مدد بورنم دیو کندوسن یردن یره اوردی
حجام بو حالده متحیر قالوب طوردی اقربا و همسایه‌لری حجامک اوزرینه جمع اولدیلر اول
زنی خون آلوده و بورنی بریده بولدیلر حجامه زبان ملامتی دراز و انواع اطاله و سرزنشه
آغاز ایتدیلر اول بیچاره حیران قالدی نه انکاره مجالی وار و نه اقراره ایده‌جک حالی
چون چهرهٔ روز جهان افروز ورای پردهٔ ظلمتدن نمایان و آیینهٔ گیتی نمای خورشید
جام جمشید گبی درخشان اولدی **فرد** چو صبح اولدی و یوز گوستردی خورشید •
فلک آلدی الینه جام جمشید • اقربای زن جمع اولوب حجامی قاضیه الندیلر اتفاقا
زاهد دخی خانهٔ کفشگردن چیقوب مرید عیار احوالنی استفسار ایچون محکمه‌یه وارمشدی
چون خصما حجام قضیه‌سنی قاضیه مرافعه ایتدیلر قاضی بیوردی که ای استاد گناه ظاهر و سبب
شرعی ثابت اولمدیغی ایچون بو عورتی شویله قلدک حجام متحیر اولوب تقریر حجتده
عاجز اولدی قاضی دخی **الجروح قصاص** نص قاطعی موجبنجه قصاص امر ایلدی
زاهد چون بو حالی گوردی قاضی حضورینه گلوب ایتدی ایها القاضی بو امرده فکر
وافی ورای شافی ایدوب دیدهٔ فراستله نظر کانی بیورمق گرک زیرا که بنم جامه‌می
دزد الدی و روباه نخجیرلر هلاک قلدی زن فاجره‌نک زهره‌سن زهر چاک ایتمدی
زن حجامک بورنن کفشگر قطع ایلمدی بلکه بو بلالره ابتلایه بیننه بو نفسم باعث
اولمشدر **مثنوی** نه اولدیسه بزه باعث بز اولدق • جزای فعلمزدر بو که بولدق
هوا غولینه واردق یولدن آزدق • وفاسز نامه‌سینی اگری یازدق • قاضی حجامدن
ال چکوب زاهد جانبنه متوجه اولدی و ایتدی بو معمانی بیان و بو مجملی ترجمان
ایدوب تفصیلی ایله عیان ایتمک گرک زاهد دخی سرگذشتی من اوله الی آخره قاضیه
حکایت ایدوب ایتدی اگر بنده مرید جمع ایتمک سوداسی اولمسه ترهات دزدوه فریفته
اولمیوب اول عیار مکاره فرصت بولوب بنم جامه‌می المزدی و روباهک اگر حرص
و شرهسی زیاده اولمیوب خونخوارلغدن فراغت قلسه ایدی نخجیرلرک آسیب ضربندن
هلاک اولمزدی اگر زن بدکار جوان غافلی زهر هلاهل ایله هلاکه قصد ایتمسه ایدی

چان شیرینی برباد قلمزدی اکر زن حجام اول فعل حرامه مدد کار اولمسه ایدی کفشکر
آنی مثله قلمزدی هرکسه که اساءت ایلیه احسان توقع ایتمک کوک و لکمکه نی شکر دلیه
تخم حنظل اکمک کوک بیت چنین کفت دانای اموزکار • مکن بد که بد هستی
از روزکار • بو مثلی انکچون کتوردم تا بیله سن که بو کرداب بلا و محنته سن سنی
آتدک و بو رنج و مشقتی سکا فتح ایتدک سن بیت سن ایتدک کندو کلزارک یرین خار •
بریدر کاوله سن بلبل کبی زار مصرع آخر ذکر نالیم که از ماست که بر ماست •
دمنه ایتدی بلی راست سویلرسن که بونی بکا ینه بن ایتدم ولی سن بو بابده نه تدبیر
ایدرسن و بو عقده نک حلنده نه حیله تدارک ایلرسن کلیله ایتدی بن اولدن

سکا بو عملده موافقت ایتمدم و بو طریق سلوکده سکا مرافقت کوسترمدم حالیا
دخی بو بابده کندومی بر طرف بلورم و بو خصوصه داخل ایتمدن تمام احتراز قلورم
سکرهسنک حقکده نه سن فکر ایده سن که دیمشلردر **مصرع** هرکسی مصلحت خویش
نکو میداند • دمنه ایتدی بنم فکرم بودر که ممکن اولدوغی مقدار بذل مقدور
و صرف مجهود ایدوب کاوی پایه سندن انددرم و حضور ملکدن مردود ایدوب
بلکه مملکتدن سوردورم که مذهب حمیده اهمال و تقصیر رخصت بولمزم و اکر
طریق تغافل و تکاسله سلوک ایدم ظنم بودر که ارباب خرد و مروت قتنده معذور
اولمزم اندن صکره منصب جدید دخی توقع قلمزم و کندو حدمدن زیاده منزله
طلب ایلمزم فضلا و حکما بیورمشلردر که عقلا اکر بش خصوصده بذل مقدور
ایده لر معذورلردر **اول** طلب ایتمک شول منصبی که سابقده اکا متصرف اولمش
اولالر **ایکنجی** پرهیز ایلمک شول مضرتدن که برکره انی تجربه قلمش اولالر **اوچنجی**
مالک اولدقلری منفعتی محافظه ایتمکدر **دردنجی** ورطه آفتدن خلاص اولمقده
مبالغه **بشنجی** زمان مستقبلده جلب نفع و دفع ضر ملاحظه ایتمک نیتده
همان سعی ایدرم که ینه اولکی منصبم میسر اوله و جمال حالم اول رونق و لطافتی
بوله پس طریق بودر که کاوه بر منصوبه کچم که یا دوی زمینده وجودی لطمه دوره
یا خود بو سر منزلده رخت اقامتی بر واد یردخی اندوره بن او کنجشک ضعیفدن
کمتر دکلم که باشه دن انتقامن الدی کلیله ایتدی نجه اولمشدر اول **حکایت**
دمنه ایتدی که کنجشکک بر درخت کوشه سنده آشیانه طوتمشلردی و متاع
دنیادن آب و دانه ایله قناعت ایتمشلردی بر قلعه کوهده که اول درخت انک منتهاده
واقع اولمشدی بر باشه مقام ایتمشدی که و قتها بر کوشه دن برق خاطف
کبی چقردی و صاعقه وار طیور مرغزارک خرمن جانین اودلو یقردی **بیت**
کهی کو بنجه بر مرغان کشودی • اکر پنجاه بودی در ربودی • هرکاه که کنجشکلر
بچه کتوره لردی و بچه لری بر بر شکار ایدوب یکین یردی و کمین بچه لرنه

طعمه ایلدردی بیچاره کنجشکلره حب الوطن من الایمان اول منزلدن جدا
اولمق متعذر و بیداد پاشه جفا پیشه دن دخی انده اقامت متعسر اولمشدی
مصرع نه روی سفر کردن و نه روی اقامت • اتفاق بنه بر نوبت بچه لر
قوت بولوب قنبر و ماله جنبشه کلمشلردی و پدر و مادر دیدار فرزند ایله
خوشدم اولوب انلرك پرواز اهتزازلرندن شاد و خرم اولمشلردی ناکاه
اندیشهٔ پاشه خاطرلرده دوشوب بالکلیه بساط نشاطی دوروب اضطراب
تاملله کریه و زاریه آغاز ایدلر بو بچه لردن برسی که علامت رشد و صیانت
ناصیهٔ حسننده هویدا ایدی آنلردن کیفیت حالی و فرحدن ترحه باعث انتقالی
استفسار ایتدی ایتدیلر که ای پسر وای پارهٔ جگر شعر ازما مپرس کاتش دل
تا چه غاینست • از آب دیده پرس که او ترجمان ماست • پس سبب تشویش
اندیشه و قصهٔ غصه پاشهٔ بیداد پیشه یی علی التفصیل اعلام ایلر پسر ایتدی
ای پدر و مادر حکم قضا و قدره عدم رضا اگرچه طریق بنده کان خدا دکلدر
اما مسبب الاسباب هر درده بر دوا مقدر و هر رنجه بر شفا میسر ایتمشدر
بیت اولمدن غیری هب چاره واردر • اوکمزدن نیرده نه یاره واردر •
یمکن که بو غایله نك دفعنده سعی بلیغ ایدرسز و بو عقده نك حلنده جهد تمام
ایلیه سز بو آفت بزدن مندفع و بو قساوت سزدن مرتفع اولا کنجشکلره بو تدبیر
بغایت دلپذیر کلوب برسی بچه لرك تعهد حالیچون قالدی و برسی دخی بو درده
دوا طلبیچون پروازه کلدی چون بر زمان طیران قلدی خاطرینه بر خلجان ایتدی
که آیا نه جانبه کیدم و از درون حال دکوکیم کیمه تقریر ادم بدرد دل کرفتارم
دوای دل نمیدانم دوای درد دل کاریست پس مشکل نمیدانم • قضای آلهی
مکر بر سمندر که معدنی که آتشدن چقوب قضای صحرایی کشت ایدردی کنجشك
نظری اکا راست کلدی چون اول شکل عجیب و هیکل غریبی کوردی کندو یرا ایتدی
وارین باری دردمی بو حیوان بو العجیبه اعلام ایده یم که شاید مصرع

کره از کار فرو بستهٔ ما بکشاید پس تعظیم تمامله سمندر قاشنه واردی لوازم
وسلام ومراسم اعزاز واکرامی یرینه کتوردی سمندر دخی غریب پرورلك ومسافر
نوازلق شرایطن تقدیم ایدکدنصکره صوردی کم بشره کده آثار ملال وضمیرکده غبار
انفعال وار اکر رنج راه وشداید سفردن ایسه بر زمان سایهٔ حمایتمزده آرام ایله
راحت اوله سن واکر بر حالتك دخی وار ایسه اعلام ایله باشد که بزم کفایتمز ایله
دردکه چاره بوله سن کنجشك بیچاره حال رازنی بر دردله اکوسنك خاره پردنی سن
اششه تا ترندن پاره پاره اولیدی سمندره شرح ایلدی **شعر** با هر کسی که شرح
دهم داستان خویش • داغ تازه بر دل آن ناتوان نهم • سمندر چون بو کلمات
شررا ثری اشتدی کانون درونی شعلهٔ رقتله پر آرزم اولوب ایتدی غم یمه
که بن عمام عمومجم واستکوزدن کوتوره یم وبو کیجه انلرك خانه وآشیانه لرودن
آتش فنایه اوره یم همان بکا سنزلکدن نشان ویروب اونده طورسه سن آشیانه لرن
آشیانه که وارکه بن سنی قنده ایسك بولورن ریش درونکه البته مرهم اورزین
کنجشك سمندره آشیانه سندن نشان ویروب علامات واماراتنی بیان قلدی
ودلشادمان ونشاط فراوانله آشیانه سی جانبنه روان اولدی واول زمانکه
سمندر مهر آتش شفق سپهرده نهان اولوب عصافیر انجم حوالی آشیانهٔ آسماندن
طیران قلدلر سمندر تیز بو عهدا وزره بر جمع کثیر وجم غفیر ایله طوروب همپروازلر
هر بری منقاد وچنکالنه بر مقدار نفط وکبریت الوب عفریتلر کبی آتش فشان
آشیانهٔ کنجشکه روان اولدیلر انلرك دلالتلریله خانهٔ پاشه یه واروب اول زمانده
که پاشه بچه لریله کر نیان خوابه باش چکمشدی وصیاد اجل دیدهٔ بصیرتلرینی سوزن
غفلتله دکمشدی **عربیه** یارا قد اللیل مسرورا باوله • ان الحوادث قد یطرقن اسحارا
چنکال ومنقارنده اولن نفط وکبریتی آشیانه لرنه نثار ایدوب دوندلر کیدلر
شعلهٔ قهر الهی اول ظالمك خانه سنه دوشوب خواب غفلتدن اول وقت ویا
که دست تدارك اول نایره نك اطفاسندن قاصر ایدی لاجرم پدر ومادر ویسید

ودختر سرانیس خانه وآشیانه لریله خاکستر اولدیلر فقطع دابر القوم الذین
ظلموا والحمد لله رب العالمین بیت ستمکر زظلم آتشی برفروخت چوزد
شعله اولهم اورا بسوخت بومثلی کتوردم تا بله سن کم هر کسه که دفع عدوده
مجد وانتقام خصمده بجد اولسه اکرچه اول خرد وضعیف وخصمی بزرک وقوی
دخی اولورسه امید نصرت ممتنع ورشتهٔ فرصت منقطع دکلدر کلیله آیدی
حالیا شیر اکا سایر ارکان ماسندن زیاده میل ایدوب ولوای تقرب دولتی
فرق فرقدانه یتورمش بس ملکک خاطری اندن متنفر ومزاج شریفی اندن
متغیر قلمق بغایت مشکلدر کم پادشاهلر کم بر کمسنه تربیت ایتسلر بی سبب کلی آنی
خوار ایتمزلر وهر کیمی که چاه مذلتدن جاه منزلته یتشدرلر بی جرم عظیم نظر
عاطفتلرندن دور ایلمزلر بیت جوب را آب فرو می نبرد حکمت چیست • شرم
داردز فرو بردن پروردهٔ خویش • دمنه آیتدی سبب کلی بو یتمزمی ملکک
تربیه سنده افراط وسایر ارکان حقنده تفریط ایتمکله استانسندن ملازمتدن
جمله سن متنفر قلمشدر وانلرک منافع خدمت وفواید نصیحتلری اندن
منقطع اولمشدر بوندن ملکه بچه آفات ومخافات متوقعدر حکما
بیورمشلردر کم آفت ملک وخطر مملکت بو التی علتدن ناشی اولور اول
حرمان یعنی دولتی اهلوی کندودن مهجور ایتمک وارباب رای وتجربه یی حقیر
وخوار طوتمق ایکنجی مرا یعنی بی جهت جنک وجدال واوضاع مخالف وناشایسته
احوال ایتمک اوجنجی هوا یعنی شفقت مصاحبت غوانی ورغبت شکار وادمان
شراب ومیل لهو واستماع اغانی دردنجی خلاف روزکار یعنی اول وقایع که
واقع اولور مثل وبا وقحط وحرق وخسف وزلزله وغرق بشنجی شدت خلق
یعنی خشم وغضبده افراط وفرمان سیاستده تهور وعدم احتیاط التنجی جهل
یعنی مقام صلحده جنک ومحل جنکده صلح ووقت ملاطفتده مخالفت وزمان
عنفده لطف بیت جنک وصلح بی محل ناید بکار • جای کل کل باش وجای خار خار •

کلیله ایتدی جزم ایلدم که مکر مکری میان جانه چکمسن و تخم انتقامی خاك هلاکت
شتربه ده اکمش سن و دلو سن کم سنك ممر کدن اکا برضرر ایریشه و نا یرهٔ شر کدن
اکا بر بر شهر ینیشه فاما غافل اولما کم مقدمات آزار و اضرار بر نتیجه ویرمزو حاسدلرک
قصد فاسدی ینه کندویه عاید اولور **بیت** هرکه بدی کرد بجز بد ندید •
آفت آن دود بوی در رسید • هرکسه که بصر بصیرت و عین عبرتله ملاحظه
قله بو عالم عالم مکافاتدر و کنه عالم اولاشك یوقدر کم جانب خیر و مرحمته
مایل اولسه کرك و دست و زبانن آزار و ایذای خلقدن محافظه قلسه کرك نته
کم اول پادشاه عادل قلمشدی دمنه ایتدی نجه مسموعك اولمشدر اول
حکایت کلیله ایتدی روایت ایدرلر که زمان قدیمده بر پادشاه ظالم واریدی
که دست تعدی و تسلط کرهبان رعیتی چاك اتمشدی و قدم طغیانی جادهٔ عدل
و احساندن طشره کتمشدی شیر ستمله کویا اولمشدی پرورده جور و فساد و شردن
اولمشدی آفرینده ظلم و ستمی بر غایته ایرمشدی کم هر آن و هر ساعت عامهٔ رعیت
دست دعایی دفع ایدوب اکا نفرین و لعنت ایدرلردی و پیداد له شویله آد چقرمشدی
که سلاطین زمان میاننده اکا ملك ظالم دیرلردی اتفاقا بر کون بو پادشاه
شکاره کتدی چون شکاردن فارغ اولوب مسند سلطنتده جلوس ایتدی
منادیلره ندا اتدردی که ای عامهٔ رعایا و ای کافهٔ برایا سوابق ازماندن الی هذا
الآن حجاب جهالت دیده بصیرتمی رویت روی صوابدن منع اتمشدی و دست
عصیانم محرومان غمدیده و مظلومان ستم رسیده خنجر ستم چکمشدی حالیا
بشارت اولسون که رعیت پرورلك معدلت کسترلك طریقنده قدم ثابت
ورا سخدر و عزم جزم سابقا اندوکم قانون ظلم و ستملری فاسخ و ناسخدر
فکر الم اولدر که من بعد بر آفریده نك خرمن حالنه شرر شرمدن پر شرار ایرشمیه
و بر ستم دیده نك کف پای جاننه خار آزار و اضراردن بر ضرر یتشمیه **بیت**
زمینی ایلیم عدلمله معمور • جهانی ایلیم جود یله مسرور • رعایا بولوبدلر حیات

تازه وراحت بی اندازه بولدی وفقرانك روضه امیدنده غنچهٔ مراد شکفته
اولدی ازین نوید مبارك که ناگهان آمد • بشارتی بدل ومژده بجان آمد بیت القصه
ایام دولتنده احکام معدلتی بر مرتبه ایردیکه آهو بره بستان شیردن شیر ایچردی
وخرکوش تازیلر بازی ایدردی تذرو بازلر برخانترده ابنازشاهین قازلر برهواده
دمساز اولمشدی قطعه زعدل او شده باز سفید جفت کلنك • زاسن او شده
شیر سیاه یار شغال • نه آن فراز پرد در هوبدان چنکل • نه این دلاز کند در زمین
بدین چنکال • اجرای احکام نصفت وعدالتده برمقامه واردیکه نام نوشیروان
زاویهٔ نسیانده قالدی تا بو وسیله لقبی شاه عادل نامنه مبدل اولدی برکون
خواص حرم سلطنتدن بریسی فرصت بولوب کیفیت حالدن سؤال ایتدی وحرارت
جور وجفا حلاوت جود وسخا ایله مبدل اولمسنك سببنی وباعثنی صوردی شاه
ایتدی بن اولکون که عزم شکار ایتمشدم وقصد شیدا یچون مرغزاره چقمشدم فضای
شکارکاهده تك دپوی ایدرکن وهرجانبه نظر ایدوب کیدرکن ناکاه کوردم که
بر روباه سکردوب کیدر وبرسك عقبنده دوشوب دندانیله سکرلرن چکوب
دیدر بیچاره روباه پای لنك ایله برسوراخه کردی قورتلدی سك دونوب کدرکن
بر پیاده برسنك اتوب اتفاق سکك پاینه راست کلوب شکسته اولدی وبرساعت
کچمدن پیاده نك ایاغن برآت دیوب سکك انتقامن آلدی برمقدار کچمدن
آتك دخی ایاغی برسوراخه کچوب خرد اولدی چون آنلری بو کیفیتده مشاهده
اولدم کند ونفسمه ایتدم کوردکمی نه عمل ایتدیلر جزاء سیئة سیئة بمثلها بیت
کبك موری خورد وباز آمد قصاص از کبك خواست • بعد ازان آمد عقاب واین
عمل با باز کرد فعلت فعلت وستفعل فاتلك معلوم اولدیکه هرعمله مکافات
اولورمش واحسان واساءتدن هرکشی ایدوکن بولورمش بیت نیك دریاب
وبد مکن زنهار • که بد ونیك بازخواهی دید • بومثلی اول اجلدن کتوردم که مکافات
آزار وانتقام اضراردن کچه سن کم مبادا انك شآمتی ینه سکا عاید اوله حدیث

مَنْ حَفَرَ بِئْرًا لِأَخِيهِ وَقَعَ فِيهِ نحواسی سنك حقنده ظهوره كلدی دمنه ایتدی بو خصوصده
ظالم دكلم بلكه مظلومم و ستمكر دكلم بلكه ستم كشم مظلوم اكر ظالمدن انتقام صددنده
اولسه طریق مكافاته لازم كلورمش وایرا سنده آزار قصد اتسه عند الله مجرم
وكنه كار اولورمش كلیله ایتدی فرضا كه بو عملدن سكا شایبه خلل لازم كلمز ایمش
اما كاوك هلاكنه قادر اولورسن كه انك قوتندن عشر عشیری قدر قدرتك یوقدر
وانك اتباع واشیاعی سنك اصحاب واحبابكدن چوقدر دمنه ایتدی بنای امور
وفور قوت و زور و اساس كار كثرت اعوان وانصاره مبنی دكلدر بلكه رای راست
وتدبیر درست بو جمله دن مقدمدر كه **الرأی قبل شجاعة الشجعان** زیرا كه اول نسنه
كه رای و دوزیله میسر اولور غالب بودر كه زور و قوت اندن عاجز قالور **بیت**
كارها راست كند عاقل دانا بسخن ° كه بصد لشكر جرار میسر نشود ° مكر كه
كوش هوشكه یتشمدی كه اول زاغ حیله كار اول مار ستمكاری حیله ایله نجه هلاك
ایلدی كلیله ایتدی نجه اولمشدر اول **حكایت** دمنه ایتدی مثالدر كلمشدر
كه بر زاغ بر كوه كمرنده خانه و بر سنك شكافنده آشیانه طوتمشدی اول سوراخ
جوارنده بر مار اژدر كردار كه آب دهانی زهر هلاك و ممات و لعاب دندانی مبطل
مزاج بقا و حیات ایدی یوطن اتمشدی مار زاغك بچه لرن هر كاه شكار ایدردی و جكر
زاغی آتش فراق اولادله برداغ ایدردی چون مار ستمكارك ایذا و آزاری حددن
كچدی و زاغ بیچارەنك كاردی استخوانه یتدی ضروری مارك هلاكی تداركن
ایدی و دوستلرندن بر شغاله حالن حكایت و دشمن بدسكالدن شكایت
شكایت ایدوب ایتدی بو فكر ایلدم كه بو مار رنجه خوارك بلاسندن قورتلم و بو ظالم
جان شكارك جفاسندن خلاص اولم شغال ایتدی بو بلانك دفعنده و بو غائلەنك
رفعنده نه چاره فكر ایلدوك زاغ ایتدی فكرم بودر كه چون دیده ماری خواب آلود كورم
منقار خونخوارمله چشم جهان بین چقرم تا بر دخی بنم قرة العینم یاوز نظر ایله تمیه
وفرزندلرم انك شرندن امین و مامون و ضرر زهرندن محفوظ و مصون اولالر

ایتدی بو تدبیر غایتده سخیف و صوب صوابدن نهایتده منحرفدر عقلا قصد
اعدا و دفع بلاده بر حیله تدارك ایدرلر كم اندن خطر جانه اولمیه زنهار بو فكردن
فارغ اول كه تا اول ماهی خوار كبی اولمیه سن كه هلاك خرچنكه سعی ایتدی و سوء تدبیرندن
خرچنك الندن ورطه هلاكه دوشوب سررشته خلاص الندن كیتدی زاغ
ایتدی نیجه اولمشدر اول حكایت شغال ایتدی بر ماهی خوار بر جویبار كنارنده
وطن اتمشدی و كمال همتن صید ماهیه صرف اتمشدی هر حاجتی مقداری ماهی شكار
ایدردی و حضور رفاهیتله روزكار كچوروردی چون پیرلك موسمی كلدی و ضعف
قوتدن بغایت نحیف و قوای بدنی روز بروز ضعیف اولدی بو طریقله شكار ماهیدن
قالدی و شست غم و دام ایله كرفتار اولوب كندو كندوسی ملامت ایدوب ایتدی
بیت دریغ قافله عمر كانچنان رفتند * كه كردشان بهوای دیار ما نرسید * حیف
كه نقد عمر بازیچه ایله باده ویروب قدرن بلمدم و پیرلك وقتی ایچون قوت لایموت
ذخیره قلمدم حالیا طاقتم طاق و كسب قوت و قوت ملا یطاق دربس لازم
اولدیكه بنای امری قواعد مكر و حیله اوزره بنیاد ایدم و دام فریب و زرق ترتیب
ایدوب خانه تدبیر و تزویری آباد ایدم مصرع شاید كه بدین بهانه روزی كذرد
پس غمكین و اندوهكین لر كبی ناله حزین و كریه انین ایله كنار آبه كلوب اوتوردی
اتفاق بر خرچنك آنی ایراقدن كوروب یانینه كلدی و بساط انبساطی بسط ایدوب
ایتدی ای یار عزیز سنی بغایت غمناك كوردم موجبی ندر و چهره حالكده غبار
ملال و انفعال مشاهده قلورم سببی نه نسنه در جواب ویردیكه بنجه غمناك اولمیم
بلكه دست اندوهله كریبان چاك ایتمیم كه سن بلورسن كه ماده معیشتم و سرمایه
عیش و عشرتم بو كا منحصر ایدی كه هر كون برقاچ ماهی شكار ایدردم بكا اندن
سد رمق و قوت لایموت حاصل اولوردی و ماهیلره چندان تفاوت و نقصان
دخی لازم كلمزدی و اوقاتم زیور قناعتله آراسته و چهره احوالم جمعیت فراغتله پیراسته
اولوردی بو كون ایكی صیاد بو جویبار كنارندن كچوب كیدركن سویلیشورلردی

که بو آبگیرده ماهی بیحد و غیر متناهیدر آنلرك تداركن ایتمك كرك بر بیبی ایتدی
فلان آبگیرده ماهی بوندن زیاده در اوّلا آنلرك امرن بر طرف قلالم بعده بونلرك
حقندن كلالم حال بو منوال اوزره اولورسه جان شیرینیدن ال یومق كرك و زهر
مرك هلاهلكه راضی اولمق كرك خرچنك چون بو خبری اشتدی علی الفور كلوب كما هی
حالی ماهیلره اعلام ایتدی ماهیلر بو خبر موحشدن تابیرد و شمش كبی تاب
اضطرابه بشلدلر و ترسان و هراسان اولوب برك بید كبی لرزان اولدلر عاقبت
اتفاق ایدوب خرچنكله ماهی خوار حضورنه كلدلر دیدلر بو عزیز سندن بر خبر
نقل ایتدی كه انك استماعندن عنان تدبیر متصرفدن كتدی **شعر**
چندانكه سراپای همی نگرم • بر كار صفت ز عجز سر گشته ترم • حالیا كلدك
كیم سنكله مشاوره ایده وز كه **المستشار مؤتمن** خردمندلر كوچه دشمن دخی
اولورسه چون انكله مشاوره و حسن تدبیر مراجعت ایدهلر كوكدكه شرط
نصیحتی دریغ بیورمیه خصوصا شول امرده كه نفعی سنه اكا عاید اوله سن خود
بو كا مقر و معترف سن كه سنك ثبات ذاتك بزم بقای حیاتمزده منوطدر
و بقای حیاتك وجودمزه مربوط پس بزم امرمزده نه صواب كورر سن و خلاصمز
بابنده نه تدبیر و علاج ایدرسن ماهی خوار ایتدی بلی بو خبری صیادلرك كندی
اغزندن اشتدم آنلرله مقاومت میسر دكلدر و بو عقده نك حلنده چوق
فكر ایتدم بوندن غیری چاره متصور دكل كه بو نواحیده بر غدیر كبیر و بر آبگیر آیینه
نظیر وار در كه غایت صفاده چشمهٔ خورشیددن زیاده و لطافت صورتده
جام جمشیددن كشاده در كمال صفاسندن قعرنده اولان دانهٔ ریك عدد
اولنور و بیضهٔ ماهی جو قعرنده بر بر كورینور بو جمله ایله نه غواص وهم قعرینه
یتشمك میسر و نه سباح فهم ساحلنه ایرشمك متصور در هیچ بر صیادك دست
شستی اول آبگیره ایرشمشدر و اول غدیرك ماهیلری زنجیر آبدن غیری قید
و بند كورمشدر **شعر** آبگیری بسان دریائیست • كه نه دریای بی سر و پاییست •

سویلدیکم اکا انتقال و تحویله مجال بولرسز بقیة العمر آسایش و راحتده و عیش
و فراغتده اوله سز ایتدیلر که صواب تدبیر و رای بی نظیر دراما سنک سعاونتکسز
انتقال و سنک مظاهرتکسز ارتحال بزه ممتنع و محالدر ماهی خوار ایتدی بن قادر
اولدوغم قدر قدرت و قوتی سزدن دریغ ایتمزم اما وقت تنک و صیادلرک
اقدامی بیدرنک در قورقرم که ناکاه صیادلر کله فرصت فوت اولوب تدبیرمز
ضایع اوله ماهیلر تضرع ایدوب آغلشدیلر و منت بسیار ایله بونک اوزرینه
قرار لشدیلر که هر کون ماهی خوار کله ماهیلردن کوتری بله که قدر اله اول ایکیره
صاله سن ماهی خوار هر کون کلوردی و کوتری بله وکه قدر الوردی اول حوالیده
بر پشته واردی اننه التوب کیمنی یردی و کیمنی ذخیره قلوردی بینه کلیجک کوردکم
سایرلری دخی کنار غدیرده مضطرب و منتظرلر و انتقاله بربرندن استعجال
کوسترلر خود چشم عبرتله آنلرک بیهوده غفلتنه نکران ایدی زمان هزار دیده ایله
آنلرک حال زارینه کریان هر ابله هر کسه که لا بد دشمنه اعتقاد و خسیس بد کوهرک
تدبیر با بدنه ویرنر اعتماد ایلیه آنک جزاو سزاسی برندن ارتوق اولمزوابدی
ایشنده رونق بولمز عمرنده بر دخی کولمز بادی بو حال اوزره چون بر قاچ کون
کچدی خرچنکه دخی آبکیر هواسی و غدیر ایله آشنالق سوداسی دشدی قصد
ایتدیکه بو سبیل تعجیل اول دخی تحویل ایلیه ماهی خوار تضرع ایتدی و فکر ایتدیکه بنم
بوندن عظیم دشمنم یوقدر اولی بودر که اونی یارانینه یتشدرم پس کنارده آبر
کلدی خرچنکی کردننه آلوب ماهیلرک خوابکاهی جانبنه متوجه اولدی خرچنک
چون اراقدن ماهیلرک استخوانن کوردی حال نیدوکن بلدی و مال فکر ایدوب
کندو کندویه ایتدی خردمند که دشمن قصد ایدجک قادر اولدوغی قدر مقاومت
ایتمسه کندو قاننه سعی ایدوب جاننه قصد ایتمش اولور و اکر مقدورنی مصروف
قلسه حالی بو ایکیدن خالی دکلدر اکر مظفر و منصور اولورسه سکه مردی قرار
و مرداننه لک نامن صحیفهٔ روزکاره یزار اکر مغلوب و مقهور اولورسه بادی معذور

اولوب عدم غیرت وحمیتله مطعون ومشهور اولمز **قطعه** چو خصم قصد تو کرد
ازبرای دفع ضرر • بجد وجهد بکوش از بعقل مشهوری • که کر مراد بدست آمدت
بکام رسی • دکر بهم برسد آن زمان تو معذوری • پس خرچنك حلقه وار ماهی خوارك
بوینینه صاریلوب جانی بدننه‌دن چقدی خرچنك انك جنکندن خلاص اولوب
ینه کلدوکی یوله کتدی و ماهیلرك باقیسنه باقی اولدق دیو یاران غایبك تعزیه سیله
یاران حاضرك تهنیه‌سن جمع ایدوب صورت حالی اعلام ایتدی جمله‌سی بو خبری استماع
ایدیجك شاد وخرم اولوب وفات ماهی خواری حیات تازه وعمر بی اندازه عد ایتدیلر
قطعه دمی حیات پس از مردن چنان دشمن • یقین بود که ز صد ساله زندکانی بر
بمرك خصم شماتت نمیکنم لیکن • دمی فراغ ز دشمن بهر چه خواهی بر • بو مثلی کتوردم
تا بله‌سن که چوق کمسنه‌لر کید ومکر وحیله ایله هلاك اولورلر و وبال کیدلری بعض
ولا یحیق المکر السیئ الا باهله نینه اکوره عاید اولور اما بن سنی بر طریقله ارشاد
ایده‌یین که اکر اتمام مرامکده اکا سالك اوله‌سن بی خطر وضرر خصمکه ظفر بوله‌سن زاغ
ایتدی **شعر** سزدن بره اشارت بزدن سر اطاعت • ازدوست یك اشارت ازما
بسر دویدن **بیت** مرا بمیکده ارشاد میکنی ساقی • خلاف رای تو کردن طریق یاری نیست
شغال ایتدی صواب اولدر که اوج هوایه چقه‌سن و آبادانلقلره مقابله سنه کلوب بام لرینه
بقه‌سن هر قاننده که پیرایه کوره‌سن امابر وجهله که نظردن غایب اولمیه‌سن سقره ردرکه
بعضی کمسنه‌لر پیرایه طلبنه ادوکه دوشه‌لر کوك چون مار مقابله سنه کلدرسن
انلرك نظرنده پیرایه‌یی مارك اوستنه براغه‌سن چون ماری انده کوره‌لر لاجرم همان
اول آن آنی وادی عدمه کونده‌ره‌لر و اندن پیرایه‌یی الهلر بو طریقله هم دشمنکه ظفر بوله‌سن
هم شرندن امین اوله‌سن پس زاغ اشارت شغالله هوایه پرواز ایدوب بر شهر
مقابله سنه کلدی ناکاه کوردیکه بر خاتون بر التون هیکلی بر بام کوشه سنده قویوب
اغتساله اشتغال قلدی زاغ فی الحال اینوب چنکالنه آلدی و اول دستور اوزره که
شغال نصیحت ایتمشدی مار اوزرنه اتدی اول کمسنه‌لر که زاغ عقبنجه کلمشلردی سهماری

سنك دمارله تار ومار ايدوب زاغ كار خلاصه بيتشدى **مصرع** خصم ازميان برفت

وشرشك ازكنار هم • دمنه ايتدى وبو مثلى اول اجلدن ايراد ايلدم كه بله سن كه اول

نسنه كه راى وروبتله ميسر در زور وقوتله متصور دكلدر كليله ايتدى اى

دمنه شيره قوت وشوكت وراى فكرتده بى بدل وفهم وفراستده وعقل

وكياستده بى مثل ومثلله بو مقوله كسنه يه مكرله ظفر نجه ميسر دركه هر جانبى

كه سن مكرله حفر ايده سن او فكرله سد ايدر وهر كرهى كه سر انكشت تزويرله حل

ايده سن اول دست تدبير ايله عقد ايلر مكر كه داستان خركوش پر هوشكه ايشتمدى

كه روباهه قصد ايتدوكى ينده كندو كرفتار اولدى دمنه ايتدى خير اولمشدر اول

حكايت كليله ايتدى روايت ايدرلر كه بركوك كرسنه بر صحرايه كيدردى وبو

طعمه ايلرتك ويوى ايدردى ناكاه كوردى كه بر خركوش برخاشاك سايه سنده

ياتمش وخيل خواب جميع جوانبن احاطه ايتمش كرك اولغنى غنيمت بلدى آهسته

آهسته يانينه كلدى خركوشك نه هيبت مندن وآسيب قدمندن خروش ايدوب دلدكبر طوقوفرار اختيار

ابده

ایدی کورك آنی استقبال ایدوب ایتدی **بیت** بیا بیا که مرا نیست طاقت دوری
مرو مرو که بجان آمدم ز مهجوری • خرکوش کورکك هیبتندن مدهوش اولوب ضروری
تضرع و زاری به آغاز قلدی و روی نیاز خاك پاینه سوروب ایتدی بلورم که آتش
جوع امیر سباعك ملتهبدر و نفس اماره سی غایتله اشتها سببیله مضطربدر بنم
بو جثه ضعیف و بو بدن نحیفم ایلرکه بر لقمه در کا نه مرتبه غذا حاصل اولسه کرك و غلیان
دیك جوعت و ضربان عرق شهوتی ندکلو فتور بولسه کرك اما بو حوالیده بر روباه وار درکه
غایت سمندن کشته طلال و دمنا یده مزرو و وفرت لحم و کثرت شحمدن حرکت ایده میوب
ادمن آدمز کانم بودرکه انك لحمی لطافتده معادل آب حیات در و شحمی حلاوتده رشك
نبات کرامیر قدم رنجه بیوره و نقد زحمت ایسه انك کوشهٔ کاشانه سی جانبن
مقدم مبارکیله مشرف قلدآنی دام حیله ایله صید و قید فرهیله بند ایدوب خدمت
خدمت امیره کتوردم اکر اول نعمتله قناعت بیوررسه فبها والا بن خود حاضرم و درو
بریله جله منتظرم **مصرع** دیکرانراد رکمند آورکه ما خود بندهٔ ایم • کرك آنك خواب
خرکوشنه آلدندی و افسانهٔ افسونته فریفته اولوب راه خانهٔ روباهه روانه
اولدی مکر اول اطرافده بر روباه آکاه واریدی که فن و مکر و تلبیسده ابلیسه درس
ایدردی و بیزنك تخییل و تزویر و تسویلده وهم و خیاله سبق ویرردی **مثنوی**
روبهکی چست دغاپیشه بود • یابه کم تمغاچی ز بیشه بود • لعبت بازی که صحرا وده
از دو کان برده ببازی فره • هم دد صحرا بفغان بود ازو • هم سك ده نعره زنان
بود ازو • درکه جستن سبق از دیده کم • صحن فلك رفته بجاروب دم • خرکوشك
انکله قدیمی ماجراسی واریدی چون بو دفت فرصت بولدی فرصتی غنیمت بلوب
انتقام داعیه سن قلدی طوروب خانهٔ روباهه کلیجك کوکه طشره قوبوب کندو سو
کردی و وظایف سلام و تحیتی و مراسم دعا و مدحتی یرینه کتوردی روباه دخی تعظیم
و اکرام و سلام و تملق تمام ایدوب مصیصه اغاز اندی و ایتدی **شعر** خوش
آمدی ز کجا میرهی بیا بنشین • بیا که میدهمت بر دو دیده جا بنشین • خرکوش

فتح کلام ایدوب ایتدی بخارا وقتنده یکه آرزوی شرف ملاقات ایدردم اما موانع
روزکار غدار وعوایق زمانهٔ ناپایدار سببیله بو سعادتدن محروم ایدم شعر
فرشته ایست درین بام لاجورد نکار • که پیش آرزوی عاشقان کشند دیوار •
بو اثناده اتفاق بسطامی نژاد وادهمی نهاد بر عزیزکه مصر کرامتده سلطان سرافراز
وعرصهٔ ولایتده پیر مرید نواز در مثنوی دل مفتاح کنج حکمتدر • رخ مصباح
کنج عفتدر • علم غیبی اکا جبلیدر • شیخ دوران مرید شبلیدر • مزارات متبرکه
یی زیارت ایدرك بو دیاری مشرف قلدی بو جناب تقدس مآبك صیت
وصدای ورع وتقواسن واختیار عزلت وانزواسن استماع ایدوب بو سدهیه
توصلده بو بنده یه توسل ایتدی تا دیده حالی جمال جهان آرای حضرتله منور وشام
جانی فوایح انفاس مشك آسای جنابعزتله معطر اوله اکر ملاقاته اجازت
شریف ارزانی بیورلورسه فبها واکر مانع وارسه بو بنده دخی قضای مافات
بیورله شعر یا ازین در بازکردد چون بلای ناکهان • یا فرود آید بدینجا چون دعای
مستجاب • روباه پر انتباه بو مقاله ما لنده نقش حیله مشاهده ایدوب بو کلماتك
مرآتندن صورت مکر معاینه ایتدی کند وکند وبه ایتدی اولی بودرکه بو اراده
بینه انلرك طورنه سلوك ایلیم وانلرك شربت آمیزی بینه انلره تجرع ایدرم که مصرع
کلوخ اندازرا پاداش سنك است • پس روباه دخی ریش خنده وخوش آمده آغاز
ایدوب ایتدی بز آینده وروندهیه خدمتی اول جلدن برمیان ایتمشوز ورودر
زاویهٔ مزی روی عزیزلره اول سببدن مفتوح طوتمشوزدرکه انلرك جمال حال
وانفاسن باکمالندن بقدر الاستعداد استفاده واستمداد ایده وز علی الخصوص
بو عزیز معارف دثاردن که سز تعریف وتوصیف قلورسز وبو شیخ قدس شعاردن
که سز مدح وثناسنی تکرار ایدرسز بر مهماندارلقده تقصیرمی قلورز وخدمتکارلقده
تکاسل وتهاونمی ایلرز باوجود که بلورم که الضیف اذا نزل نزل برزقه بعضی اکابر بیورمشدرکه
بیت هرکرا بینی بعالم روزی خود میخورد • کر زخوان تست نانش یا زخوان خویشتن •

پس برامنت بباید داشت از مهمان که او • میخورد بر خوان احسان تو نان خویشتن •
ولی توقع ایدردم که اول عزیزه خبر ایدەسن که تا بر مقدار توقف ایدەلر که کوشهٔ کاشانه‌یی
جاروب دنیا مله سپورم وشان مهمانه مناسب بساط دوشیوب ضیافت ترتیبن
کوردم خرکوش تصور ایتدیکه حسن ادا وتقریری وتدبیر مکر وتزویری روباهه تاثیر تمام ایدوب
فی الحال مصاحبت کرکله مشرف اولسه کرك جواب ویردیکه بیت بوکلن مرشد آگهی در
دشمن صحبت ملاهیدر • تکالیف تکلفدن مبرادر آرایش جای وجامه‌دن معرادر
اما چون همت عالی اقتضا ایدرکه تکلفدن خالی اولمیه مانع دکلدر مهماندن مصلحت
اوزره اولمق ددی وطشره چقوب ماجرایی نقیر وقطمیر خدمت کوکه تقریر ایتدی وروباهك
بو وجهله فریفته اولدغندن بشارت ویردی بنه بحکم لکل جدید لذة روباهك
لحم وشحمن مجددا تعریف ولطافت وطراوتن توصیفه آغاز قلدی کرکك دخی اچلغندن
صفراسی بولندی وکوشت روباهی مجدد تذکر ایتمکله آغزی صولندی وخرکوش
بو خدمت واسطه‌سیله خلاص اولدم صاندی هیهات هیهات مصرع زهی تصور
باطل زهی خیال محال • اما روباه بوندن سابق شرط حزم واحتیاطی رعایت ایدوب
خانه‌سی میاننده چاه عمیق حفر ایتمشدی وتدریجله اندن خاکی چقروب اوستنی خاشاك
ستر ایتمشدی بر مخفی طریق دخی ایتمشدی که وقت ضرورتده اندن چقوب کتمك ممکن
اوله‌یدی چون خرکوش طشره صوردی سر چاهه کلوب خار وخاشاکن بر وجهله ترتیب
ایلدیکه اوتی اشارتیله زایل اوله بروننه دمکدن درونه داخل اوله پس اول طریق
مخفی باشنه واروب اوزایدوب ایتدی ای مهمانان کرامی لطف ایدوب بزی خاکدن
کوتورب کلبهٔ احزانمزه مقدم مبارککزله تشریف کتوردك اندرکه بو قپودن کیردی اول
دخی اول بابدن چقدی قاچدی خرکوش شعف تام وکرك جایع تعجیل تمام ایله اول
کلبهٔ تاریکه کردیلر سر خاشاکه قدم بصدقلری کبی قعر چاهده بولندیلر کرك شویله تصور
ایتدیکه خرکوش اکا بند ایتدی فی الحال اول دردمندك بند بندن جدا ایدوب قودی
کندی بو مثلی ایرادن غرض بودرکه مرد عاقل هرکز مکر وحیله‌دن غافل اولمز وهر

خردمند که حزم واحتیاطدن بهرهمند ولمکسزا کا فرپله ظفربولمز دمنه ایتدی بورد غلط
واقعیدر اما کاوشراب غروریله لایعقل و بنم عداوتمی بلمز فکر غدر و مکرمدن غافلدر
نکباء نکبتله خرمن دولتنی وقت غفلتده صاورسم گرک و تیشهٔ غدرمی بیخ درخت وجودینه
حالت فراغنده اورسم گرک زیرا هر غدر که گمان غفلت ومکین صداقتدن گشاد بولور
زیاده جایگیر اولور راشتمدکمی که اول خرگوشك بر مکر و تزویری هلاك شیره نجه تاثیر
اتمشدر چون آنك مکرمدن غافل ایدی باوجود که اهل فراست و صاحب کیاست ایدی
معاکه هلاکه دوشدی کلیله ایتدی نجه روایت اولنمشدر اول **حکایت** دمنه
ایتدی اخبارده گلمشدر که بغداد نواحیسنده بر مرغزار وار ایدی که خاکی عبیر و عنبر
گبی معطر و نسیمی تسنیم کوثر گبی روح پرور ایدی عکس انوار ازهارندن فلکك کوزی
قماشمش و عدد عیون انهاری حد و عددن گچمشدی گلزارك هر شاخنده هزار سیاره
تابان واول ستاره لرك نظارسندن نه فلك سرگردان **مثنوی** کنارنده جوی
فراوان روان • لطافتده سیمابه بگزرهمان • براولمش شکوفیله اطراف جوی • صبا
عطرپرور هواسنك بوی • وحوش بسیار و سباع بیشمار اول مرغزارده قرار اتمشلردی
ولطافت هوا و طراوت فضا و کثرت آب و نعمت بسیار سببیله اول دیارده وطن
وطن دوتمشلردی اول نواحیده بر شیر خونخوار وار ایدی که دایم دیدار نامبارکنی اول بیچاره لره
اشکار ایدردی و عیش زندگانیلرن منغص ایدوب هر کون بریسن واکیسن شکار
ایدردی برکون اتفاق ایدوب جملهسی شیر قتنه گتدیلر و عبودیت وانقیاد اظهار
ایدیلر بز ملك سباعك خدمتنی و رعیت و حشمی یوز هر کون زحمت بسیار و محنت
بیشمار ایله بزدن بریسنی شکار ایدرسن یا امید برسن بزدایم بیمدن گشایش بلاده یوز
اولدخی بزی جست و جو ایله تکاپوی زحمت و عناده در حالیا بر فکر ایلدك که هم ملکه
سبب حضور و فراغت هم بزه موجب امن و راحت اولا شویله که هرگاه بزه متعرض اولمیوب
هردم بزم وقتمز پریشان اتمیه سن هرکون هنگام چاشتده مطبخ بلکه بر شکار وظیفه
کوندرهلم و بو خدمتك اداسنده تقصیر و تهاون روا گورمیهلم شیر بو قضایه رضا ویردی

پس بو عهدی مقرر قلوب هر کون قرعه آتارلردی و وحوشدن کیمك نامنه کلسه بر سبیل
وظیفه انی مطبخ شیره ارسال ایدرلردی تا بو حال اوزره نیجه مدت کچدی اتفاق بر کون
قرعه خرکوشه راست کلدی و زمانه انی هدف تیر بلا قلدی **شعر** آسمان بار
امانت نتوانست کشید • قرعهٔ کار بنام من دیوانه زدند • خرکوش پر هوش سر تحیری
زانوی تفکره قویوب بر مقدار تدبیر اتدکدنصکره باش قالدردی و سوزه کلوب وحوشه
ایتدی اکر بنی ارساله تمهل فی الجمله توقف مجال ویره سز بر فکر ایلدم غالب بودرکه انك
سببیله بو جبارك پنجهٔ جورندن و بو قهارك شکنجهٔ قهرندن جمله کز خلاص اوله سز
وحوش منتلر ایلدیلر و دعا ایدوب همتلر ایدیلر خرکوش شول قدر توقف اتدیکه وقت
چاشت کچدی و شیرك دیك جوعی غلیان و قوت سبعیسی هیجان ایدوب خشم
و خروشندن ایرکبی جوش و سرکه کبی خروش آغاز اتدی اضطرابدن کاه طوروب کاه
اوتوردی غضبندن دندانن بر برینه اوروب صدای مهیب و غریو با نهیب کوش
کاو زمین و سمع شیر کردونه یتیدی **بیت** اولوردی زهرهسی چاك اول غریوی • اشتسه
کوه قافك نره دیوی • خرکوش آهسته آهسته شیره قریب واردی بغایت دلتنك
بولوب کوردیکه آتش جوعی خرمن صبرن باده ویرمش و فروغ خشمی تنور سینه سندن
کنبد اثیره ایرمش **بیت** تنور شکم دمبدم تافتن • مصیبت بود روز نایافتن •
غایت غضبندن دم انتقامی زمینه اوردی و اساس میثاقی و بنای اتفاقی بقمغه
طوردی نرم نرم ایلرو واردی و خضوع و خشوع ایله سلام ویردی شیر ایتدی نه طوشدن
کلورسن و حال وحوشدن نه بیلورسن خرکوش ایتدی عهد سابق اوزره بنده ایله
مطبخ عامره بر خرکوش ارسال ایتمشلردی انکله بیله عزیمت ملازمت ایتمشکن اتفاقا
فلان بیشه‌دن بر شیر شریر قارشو کلوب آنی المدن آلدی هر چند که فریاد ایلدم
بر خرکوش غذای ملك وحوشدر قطعا دکلمدی و اصلا التفات ایلمدی و خشم
تمام ایله شتم و دشنام و فحش کلامه باشلیوب ایتدی ای شوم وای خیشوم میشوم
رایحه ادراکدن محروم بیلمزمسن که بو بیشه بنم شکارکاهم صیدی و وظیفه درکاهمدر

مصرع نشنیدۀ مگر تو که هر شیر و بیشه • ای آقولقده لاف وگزاف ایدوب قوت
وشوکت عرض ایلدی وملك اطالهٔ لسان ایدوب هرزه وهذیان سویلدی
که بن مدهوش اولدم عاقبت اوکندن قچوب علی التعجیل کلدم تا صورت حالی معروض
رای عالی قلم شیر چون خرگوشدن بو خبری گوش ایتدی درون دلندن عرق حمیتی نابض
وغش دماغندن دیو سبعیتی قابض ولوب ایتدی مثنوی من آنم که در شیوهٔ
طعن وضرب • بشیران در آموزم آداب حرب • کدامین هنر بر آن دلیری کند •
که سر پنجه بر صید من افکند • پس ایتدی ای خرگوش جایز میدر که آنی بکا گوستره سن
تا سنك داد که بجه الورم وبنم انتقامی بجه حاصل قلورم گوره سن خرگوش ایتدی
نیچون جایز اولمیه اول ملك حقنده انواع ترهات سویلدی ونه ادبانه کلمات
ایلدی بن قادر اولسم آنك قانن شراب ناب کبی ایچردم وکاسهٔ سرن ملکك کمترسنیك
سفال ابخورن ایدردم اما بیت خدادن اومرم که ناگهانی • مراد مجه گورم یخلکن
آنی • بو دیدی وهمان اوکنه دوشدی شیر ساده دل آنك خواب خرگوشنه آلدنوب
عقبنجه روان اولدی خرگوش شیری بر چاه عمیق کنارنه گتوردی که آبی غایت صفادن
آیینهٔ چین کبی صورتلری راست گوستردی وبی خبط وخطا صفت چهرهٔ نظارهٔ
درست ادا ایدردی شعر صفاده شویله که مهر منور • گورینوردی آکا نسبت
مکدر • ایتدی ای ملك خصم نابکار اشبو بکارده درین آنك مهابتندن وهم
ایدرم اگر بنی یاننه آلورسه خصمنی اکا گوسترم شیر خرگوشی دوشنه الوب چاهه
نظر ایتدی کندونك واول خرگوشك صورتن صوده گوروب خیالاتنه دیکه اول شیر
بدفعال واول خرگوشدر که کندونی چون رسال اولمسدی فی الحال خرگوشی قوبوب کندوسن
اول چاهه اتدی وبراکی غوطه ایله نفس لئیمن هلاك ایدوب جانن زبانهٔ جحیمه
تسلیم اتدی خرگوش سلامتله دونوب وحوشی کیفیت حالدن خبردار ایتدی
آنلر دخی وظایف شکر ولطایف آلهیه قیام ایدوب ریاض امن وسلامتده فراغ
بال ورفاع حال الله شکر نیچون وجرا ایله چرا ایدوب بو بیتی لسان حال الله ادا ایلدیلر که

بیت یکی شربت آب از پی سگال • به از عمر هفتاد وهشتاد سال • عددن انتقام
المق نه خوشدر • جهانده کیشی داد المق نه خوشدر • بو مثلدن معلوم اولدیکه خصم نقدر
که قوی وزورآور اولورسه کمین غفلتدن اکا ظفر میسردر ودشمنك معین ونصیری
نه دکلو کثیر اولورسه تیر غدرك اندن تاثیری متصوردر کلیله ایتدی اکر هلاك کاوه
تو تدبیرله ظفر بولدسن که شیره اندن ضرر متطرق اولمیه فی الجمله وجهی دار وبوغا اندن
اعتذار ممکندر واکرنه مضرت شیره تدبیرك اندن جایکیر اولمیه زنهار بو فکردن
واز کل وبو مکردن احتراز قیل که هیچ بر عاقل راحت نفسی ایچون ولی نعمتنه زحمت قایل
دکلدر کلام میانلرنده بر کلمه ایله تمام اولدی دمنه بر مدت ترك ملازمت ایدوب
بر کوشه ده عزلت ایتدی تا بر کون فرصت بولوب شیر حضورینه واردی وغمدیده لر کبی
یوزین دوروب ستم رسیده لر کبی بوینن اکوب قرشوسنده طوردی شیر ایتدی خیلی
مدتدر که کورنمزسن خیر میدر دمنه ایتدی امیددر که ملکك دولتنده خیر اولا شیر ایتدی
چهرکده اثر غم وبشرکده رنك الم وار حکمت ندر دمنه ایتدی بیت اکرچه
غصه حکمت کوکدر • ولیکن قصه یه خلوت کوکدر • الحکمة عروسة تهدی البیت
خالیا پس شیر خلوت ایتدی ودمنه یی دعوت ایتدی بر حادثه عظمایه وقوفك
اکلا نور علی التعجیل عز حضور فایض النوره تفصیل ایله که مهمات کلینك تاخیرنده
بنجه مخافات وکار امروزی فردایه حواله ده هزار آفات وار بیت بلورسن
مختلفدر حکم اوقات • دیمشلردر که فی التاخیر آفات • شعر مکن تاخیر وسر در کار
پیش آر • که در تاخیر آفاتست بسیار • دمنه ایتدی هر کلام که مستمع انك استماعندن
امتناع ایده متکلم انك تکلمنه اقدام ایلمامك کرك وهر مقال که بوته قلبده آتش
فکر وتاب ایله خلاص بولمیه قالبه کتورممك کرك سامع دخی احوال متکلمی تمام ملاحظه
قلوب بلمك کرك که خیراندیش وعاقبت بین میدر یا ضرر انکیز ونفاق آیین مدر
چون بله که قایلك اداء شکر نعمت وحقوق تربیتندن غیری غرضی یوقدر
کلامنی سمع رضا ایله اصغا ایتمك کرك خصوصا سؤال مواددهکه فواید فی الحقیقه

اکا عاید اولا شیر ایتدی سن بلورسن که بن سایر ملوکدن فضیلت رای و مزیّت
عقلله مستثنی و ممتازم و هر متکلمك کلامنی استماعدن تمیز ملکانه‌یی پیش نهاد ضمیر
اتمکله اقرانم میاننده سرافرازم همان بی تکلف ضمیرکده مضمر اولانی اظهار ایله و بی
توقف خاطرکه خطور ایدن خاطره‌یی کتم ایلمه سویله دمنه ایتدی شیر اخی بو
مرتبهٔ جرأته اول جهتدن رخصت بولدم که ملکك عقل و دانشنده وثوق و اعتماد
حددن زیاده در بو دخی ظاهردر که بنده‌دن صادر اولان کلام محض دیانت
و عین امانتدن ناشیدر و شك و شبهه و عرض و علتله آلوده دکلدر و محك طبع
ملکده عیار نقد اخلاصم کالشمس فی وسط النهار ظاهر و هویدادر بیت
بحمد الله که ذهن شه محکیست • که قلب خالص ما می شناسد • شیر ایتدی بلی سنك
وفور امانتك عز حضورمده ظاهر و آثار دین و دیانتك جبین قیافتکده باهردر مطلقا
سنك کلامك شفقت و نصیحته محمولدر و شایبهٔ شبهه پیرامن قبولنه وصولدن معرادر
دمنه ایتدی مقرردر که بقای کافهٔ وحوش دوام عمر ملکه وابسته‌در رعایادن هر
برسینه که پاکیزه نهاد و پاك اعتقاد اوله واجبدر که اظهار حق و تقریر صدق اتمکله
وظایف خدمتی و شرایط عبودیتی عز حضور موفور السرور شاهیده ادا ایلیه نتکم حکما
بیورمشلردر هر کمسه که پادشاهدن حقی ستر و طبیبدن مرضن کتم و احبادن فقرن
اخفا ایلیه کندو کندو خیانت ایدوب کندو نفسنه جنایت اتمش اولور شیر ایتدی
خیر صدق و اخلاصك و اثر فرط اختصاصك بوندن سابق سمع شریفمه واصلدر وبالجمله
امانت و دیانتکه اطلاع کلی حاصلدر حالا سویله که نه حادثه حادث اولمشدر تا کیفیت
حاله وقوفدن صکره تدبیرنه اشتغال اولنه دمنه چون شیری بو افسونله شیفته و بو افسانه ایله
فریفته ایتدی دهان بیانی آچوب چرب زبانله ایتدی بیت که شاها اوله دولت همایونك
ظفریار اوله دشمن زبونك • شهر امرای لشکر ایله خلوتلر و کبرای دولت ایله مشورتلر
ایتدی و ایتدی شیری آزمایش اتدم و اندازهٔ زور و قوت و رای و رویتین بلدم هر برسینده
خلل کلی و ضعف قوی مشاهده قلدم شعر نه آن بود آنکه ما را در کمان بود • خیالی

خیالی داشتیم ونه چنان بود بن بو حیرتده یم که ملك اول کافر نعمتك اکرامنده افراط
ایدوب حددن کچوردی ومملکت وسلطنتده کندونه شریك بلکه جملهٔ الملك ایدوب
عنان فرمانی وزمام احکامی انك دست تصرفنه ویردی وبو نعمت مقابله سنده آندن
بو خباثت وخیانتی وجوده کلدی واول عادفراداسنده نهاد بد نژادنده بو داعیه
ظهور قلدی هرآینه بحکم اِنَّ الانسانَ لیَطغیٰ اَن رآهُ اسْتَغْنیٰ برکسه که اجرای امر
وفرمانده کندوبی مطلق العنان کوره وزمام احکام خاص وعامی قبضهٔ اقتدارنده رایکان
کوره وبو طغیان زاویهٔ دماغنده اشیان قلسه کرك وعرق عصیان دل پر علتنده ضربان
اتسه کرك مثنوی کسی راکه گیتی زجاه خمول • برآرد رساند به اوج قبول •
عجب کونه دعوی شاهی کند • سر سرکشان در کمند افکند • شیر ایتدی ای دمنه
نه عجب سوز سویلدك حقیقت حالی ندن بلدك وکیفیت کاری ندن جزم ایلدك
حال بو منوال اوزره اولورسه که تقریر کدن اکلا نورانك تدبیری ندر دمنه ایتدی
آنك رفعت درجهٔ وعلو مرتبه سی بو مثابه ده ایدوکی ملکه معلومدر چون
پادشاهلر خدمتکارلردن برینی درجهٔ حرمت ومال وحشمت وشکوه وشوکتده
کندولره مساوی کوره لر واجبدرکه آستانهٔ دولتلرندن بالکلیه مردود ومطرود
بلکه تودهٔ خاکدن وجود ناپاکن نابود ایده لر والا سلطنت الدن کیدر ومملکت غیره انتقال
ایدر بو کارك چاره سنه بو وجهله که ضمیر منیر پادشاه جهانپناه اقتضا قلد بزم خاطر
فاتر وذهن قاصرمزه قدر واصل اولا بلور اما بو مرتبه عقلم جازمدر که تدارك حالده
تعجیل لازمدر اکر تکاسل جایز اولا ممکن که کار بر مرتبه یه یتیشه که قدم تدبیرانك
ساحت مساحتندن عاجز اولا قطعه مخالف تو یکی مور بود ماری شد
برآور ازسر آن مور مار کشته دمار • مده زمانش ازین بیش وروزکار میر •
که اژدها شود ار روزکار یابد مار • دیمشلردر که بنی آدم ایکی قسمه منقسمدر بری
عاجز بری صاحب حزمدر عاجز اولدر که زمان حدوث حوادث حدثاتده سراسیمه
وپریشان متردد حال وسرکردان اولا صاحب حزم اولدر که عقل وکیاستله هر مشکلك

عقبه سنده حاضر و دیده فراستله هر امرك عاقبتنه ناظر اولا بو دخی ایکی قسمدر
اوّل اولدر کم بر خطر هنوز ظهور اتمدن مسمار فکر ایله غور نه ایره و غیریلر هر
کارك خاتمه سندن بلدکلرن اول دیده عقلله فاتحه سندن کوره و اواخر
اموری اوایلندن تدبیر ایدوب اوّل الفکر آخر العمل مفهومن پیش نهاد ضمیر
ایدنه بو مقوله کمسه چون بلدبر بلا نازل اولسه لرك قبل النزول شرطه تدبیر ایله
ساحل نجاته وصول بولسه کرك بوکا احزم دیرلر اکینجی اولدر کم چون بلا
نازل اولا متزلزل اولمیوب حیرت و ضجرت قلبنه یول بولمیه لاجرم بو مقوله
شخصه رای صواب و وجه تدبیر پوشیده اولمیه اکا حازم دیرلر بو اوچ طائفه
مناسب حالی کم بری عاقل کامل و بری نیم عقل و بری جاهل غافل را اول
اوچ ماهینك حسب حالیدر کم بر آبکیرده مجتمع اولمشلردی شیرا ایتدی
نه کیفیتله اولمشدر اول حکایت دمنه ایتدی روایت ایدرلر کم بر ابکیر
ایدی
لی نظر وار ایدی که شارعدن دور و دیده تعرض ابناء السبیلدن مخفی و مستور
صوت صوفیلر اعتقادی کبی صافی و تماشای صفاسی تشنکان آب حیاته
کانی ایدی بو غدیر دریا مثالك بر آب روانیه اتصالی وار ایدی اول آب ژرفده
اوچ نفر ماهی شکرف که ماهی آسمان انلرك رشکندن تابه غیرتده بریان ایدی تمکن
و توطن اتمشلردی اول ماهیلرك بری احزم بری حازم و بریسی عاجز ایدی
ناکاه ایام بهارده که جهان آرایش کلزاردن نمودار باغ جنان اولمشدی
و بساط بسیط غبرا ریاحین رعنا و ازاهر غرا ایله حدیقهٔ خضرایه
دونمشدی فراش صبا سطح زمینی رنکارنك فرشلر ایله تزیین و صباغ
صنع چمن جهانی الوان ازهار ایله رنکین اتمشدی مثنوی بهار ایله
جهان کرم اولمشیدی • یرك سنکین دلی نرم اولمشیدی • یرك لاله ایله
اولمشدی کوزی خون • کوزی یاشینی جوی اتمشدی کلکون • قضای
آلهی بر بچه نفر صیاد ماهی اول نواحی و مضاجعه کرزکن اول آبکیره راست کلدلر اول

اوج دانه ماهی اندە کماهی بولەلر عرف طمعلری حرکته کلوب آنلری صیده قصد ایتدیلر
وبربریله میثاق ومیعاد ایدوب آلات اصطیاد کتورمکه کتدیلر ماهیلر بو واقعه دن
آکاه اولوب عین آیده آتش اضطرابه دوشدیلر چون غدیر فلکك بکوندن ماهیان
انجم جنبشه آغاز ایتدیلر اول ماهی که عاقل وکامل ایدی چون هزار بار روزکار غدارك
دست برون کورمش وسپهر ستمکارك محنت ودردن مشاهده قلمشدی بساط
تجربه ده ثابت قدم اولدی وصیادلرك قید وبندندن خلاص تدبیرن ودام
فریبندن نجات فکرن قلدی نظم خردمند دانا کسی را شناس • که محکم
نهد کار خود را اساس • کسی را که خرمش نباشد درست • بنای همش بود سخت
سست • پس طریق فرار اختیار ایدوب بی مشورت یاران غدیرك آب روانه
متصل اولان جانبندن روان اولدی علی السحر صیادلر کلدیلر آبکیرك ایکی طرفندن
بغلدیلر شول ماهی که پیرایه خرد ایله آراسته اما تجربه دن بی بهره ایدی چون بو حالی کوردی

اهمالندن ندامت چکدی و کندونی ملامت ایدوب ایتدی حیف که غفلت ایتدم
دریغ که تکاسل ایلدم غافللرك سرانجام کاری بویله اولور متکاسللرك مآل حالی بو که
وادر کورکدیکه اول ماهی کبی نزول بلادن اوکدن کندو غمم یمیدم و آفت هجوم ایتمدن
خلاص تدارك ایدیدم **بیت** علاج واقعه پیش از وقوع باید کرد • دریغ سود
ندارد چو رفت کار از دست • ولیکن چون فرصت کیز فوت اولدی زمان مکر
و حیله و هنگام فکر و خدعه در اگرچه دیمشلر در که وقت نزول بلاده نهال رای
و تدبیر اولقدر بر ویرمز و زمان مصا و قضاده بذر حیله و تدبیر چندان ثمر و برمز
اما بو جمله ایله مرد خردمند منافع دانشدن هیچ بر وقت امید قطع ایتمك کرك و دفع
مکاید دشمنده تاخیر و تقصیر جایز کورمك کرك پس فی الحال بوزنه کلوب کندوسن
مرده صورتنده کوستردی صیاد کلوب آنی اول حالده کوروب مرده خیال ایدوب
کوتروب صحرایه آتدی اول دخی هزار زور و زاریله کندوسن جوباره ییتشدروب
ساحل نجات و کنار سلامته ییتدی **بیت** بمیرای دوست کر خواهی رهایی •
که بی مردن نیابی آشنایی • اول ماهی عاجز که تدارك نوایبده فکر عواقبدن دور
و دیدهٔ بصیرتی پردهٔ غفلتله مستور ایدی حیران و سرکردان و پای کشان چپ و راست
کزرد و فراز و نشیب و زیر و بالا یوزردی تا عاقبت کار دام صیاده کرفتار اولدی
بو مثلك مضمونندن معلوم اولدیکه ملك شتربه بابنده شتاب ایدوب فرصت
و قدرت وارکن تیغ آبدارله جان خاکسارن آتش دماره اوروب خرمن عمرن باد
فنایه ویرمك کرك و عرصهٔ زمینی و ساحهٔ خاطر نازنینی انك خبث عقیدت
و خبث مکیدتندن پاك ایدوب مدة العمر اول ناپاکك بی باکك هلاکنی نوید
صبوح شادمانی و برید فتوح کامرانی بیلمك کرك **شعر** چو قدرت یافتی
بر خصم غدار • بسنك ابتلا مغزش برون آر • شیر ایتدی دیدکك معلوم اما کمان
ایتمزم که شتربه مکر و خیانت فکر ایتمش اوله و سوابق احسانی لواحق کفرانله مقابلیه
روا کورمش اوله که تا بو غایته دکن ایلکمزدن عزت نسبه کورمشدر و الی هذا

یا سویدای ضمیرنده بنمله مقاتله سوداسی جایگیر اوله **بیت** مدعی را که رسد
با چون منی لاف جدل • کی تواند پشه با پیل دمان پهلو زدن • شتربه اگرچه نیم آفتاب
دولتمله که افق پرورد کاردیدن تابان در ماه کبی دعوای مقابله ایدن کاسد و ناقص
اولور و بنم ماهچهٔ چتر همایون همای شیایمه که نمودار سایبان آسمانده خورشید
مانند تیغ چکمسه عاقبت زوال بولور **بیت** تهی دست کو مایه داری کند •
چو تلبیست کو راه واری کند • من آن صیدرا کرده ام سربلند • منش باز در کردن
آرم کمند • دمنه ایتدی ملکه لایق بودر که اول بکا طمعدر دیو مغرور اولمیه
و کندونک قوت و غلبه سنه اعتماد جایز گورمیه که اگر کندو بنفسه مقابله‌ده
عاجز ایسه معاونلر مظاهرتیله چوق نسنیه قادردر و سحر و مکر و دستان و غدرده
خود ثانی سام و سامری ساحردر قورقم بودر که چون وحوشی مخالفت ملکه
تحریض ایده اکا موافقت ایدهلر بر فرد نه قدر زورمند و مرد بهادر اولورسه دخی
ظاهر بودر که قامت قدرتی جمع کثیره مقاومتدن قاصردر **بیت** پشه چو پرشد
بزند پیل را • با همه تندی و صلابت که اوست • مورچکان را چو بود اتفاق •
شیر ژیان را بدرانند پوست • شیر ایتدی سنک صدق کلامکه کمال وارد رو خلوص
مناصحتک ضمیرمه آشکاردر اما بو صورت بکا دامنگیر در بروز کاردر که اکا
مزید تقرب و اعتبار ایله اختصاص ویره دم و رایت تربیت و تقویتین اوج آسمانه
ایرکوردم و مجالس و محافلده آنی مدح ایدوب علی ملاء الناس خبر دیانت و اخلاصه
دیلمیه و اخلاصه دیلمه کتوردم حالا اندن وضع سابقه مخالف بر فعل صادر اولور
تناقض قول و خفت عقل و رکاکت رایه منسوب اولوب قولم قلوبده مردود
و عهدم خواطرده نامعهود اولور **شعر** هر سری را که خود برافرازی • تا توانی ز پا
نیندازی • دمنه ایتدی رای صایب و تدبیر درستک فایده‌سی بودر که چون
بر دوستدن اثر عداوت و بر خدمتکاردن علامت خیانت کوره لر همان دم
اطراف کارلرن فراهم قلوب روی مرافقت و موافقتی اندن دوندره لر و خصم

آنلرله ناردمارایله خانمانلری کویندرمدینانلرك آب بوارله حیاتی اوجاغن
سویندره لردندان باوجود کم آدمینك قدیمی همدنی وتحصیل منافعده اکثر
اعضانك مقدمیدر چون معلول اولا قلعدن غیریلیر دوا قلمزلر وطعام کد
بدل ما یتحلل وماده ٔ حیاتدر چون معدده فاسد اولا دفعدن غیری دوا
کورمزلر شعر رانکس که دل غمزده ات شاد نکردد • کر خود بمثل جان تو
باشد کم اوکیر • عاقبت دمدمه ٔ دمنه شیره تاثیر ایدوب ایتدی حاصل
کلام صحبت شتربه دن نفرت تمام ایدم من بعد انکله ملاقات مقوله محالاتدندر
اولا بودرکم همان اکابرلمسنه کوندرم تا کیفیت حالی اعلام ایده واجازت
ویرم تا ارض الله واسعة دیلدوکی یره کیده دمنه وهم ایتدی که اکر بو کلام
سمع شتربه واصل اولا درحال ساحت ذمتنده ضمیری شیره روشن قله وانك
مکروحیله سی نهانخانه ٔ خفادن عرصه ٔ ظهوره کله ایتدی ای ملك رای مزبور
طریق حزمدن دور ومنهج احتیاطدن بغایت مهجوردر بو کلام مادام که قلبده
طوره وقاله کلمیه دائره ٔ احتیاطده داخلدر اما بعد الاظهار انك تداركی حوزه ٔ
اقتداردن خارجدر بیت سخن تا نکفتی توانیش کفت • ولی کفته را بازنتوان
نهفت • بر کلام که دهاندن وبر تیر که کماندن چقه نه اول دستنه کلور نه
بو شسته مثنوی چون اغزدن چقه سوزدونمز ایرق • کوودونرمی یایدن
آتلن اوق • قفسدن مرغی وحشی کاوره پرواز • طوتلمز ایلسك بیك حیله آغاز
امثال عجمدندرکه هرچه بر زبان آید بزیان آید دیمشلردرکه زبان ترجمان دلدر
ودل والی ولایت بدندر کلام متکلم جواهر کنجینه ٔ سینه در تا درج دهان مسمار
صمتله مسدوددر اولا وسر حقه ٔ نطقه مهر سکوت اورله زمین زندکانی دایم
ریاحین سلامت بتورر ودرخت حیات میوه ٔ امن وراحت ویرر اما چون
کلبن بلاغت متبسم وبلبل فصاحت مترنم اولا معلوم دکلدرکه رایحه ٔ کلزار سخن سبب
تفریح قلب وتقویت دماغی اولیسر یا علت ظهور ماده ٔ زکام وموجب انواع

دخی

رنج وصداعمی ولیسه‌در زیرا که پنجهٔ دهان بسته محلنده بر نکته ایله هزار عقده
حل ایتمشدر و پنجهٔ فصیح زبان بر عبارت بی محابا کردنته بند گران اورمشدر **قطعه**
اگر بچشم خرد در سخن نگاه کنی • بضاعتیست که هم سود و هم زیان دارد •
نشان که داد که ناگفته نکتهٔ کس را • بدرد دل کند آواره یا بجان آرد • ولی بس است
که گوینده لکین لفظی • دهد بباد همانا دمی که در زبان آرد • ای ملک شویله که شیر بیه
بو خبر واصل اولا صورت حالن فهم ایدوب فضیحت مالن معلوم قلسه گرك
یمکن که مکابرهٔ کلوب جنك و جداله آغاز قلد یا بر فتنه قوپروب بر حادثهٔ عظمی یه
باعث اولا ارباب حزم گناه ظاهره عقوبت پنهان کورمشلردر و جرم پوشیده یه
عقاب آشکاره تجویز بیورمشلردر صلاح اولدرکه انك خیانت خفاسی سیاستی
مخفی برله تدارك اولنه شیر ایتدی مجرد گمان ایله کشی مقربلرن مهجور ایدوب و فی
وضوح یقین سوابق حقوقی هباءً منثور قلمق کندو الیله ایاغنه تیشه اورمق و بالکلیه
جادهٔ مروت و منهاج فتوتدن برطرف اولمقدر **بیت** دگلدر پسندیدهٔ شرع
و عقل که بی بینت شاه فرمان قلد • مضای قضا کبی حکمی انك • کهی جان ویره
کهی بیجان قلد • دمنه ایتدی ای رباب فرمانه آنلرك فراستلرندن راست برهان
و بینه اولمز که چون بو مکار غدار کله ملك کوکدکم اکا دیدهٔ تفرسله نظر قله که
خبث عقیدتی طلعت نازیباسنده روشن و فساد نیتی صورت بدسیرتندن
مشاهده و معاینه‌در علامت خیانت و انحراف باطنندن بریسی بودر که متلون
و متغیر کلسه کرك و چپ و راست و پیش و پس نظر ایدوب مجادله‌یه مهیا و مقا
آماده کرك شیر ایتدی ای دیدك واقعا بو علامتدن بریسی ظاهر اولورسه لاجرم
غبار شبهت رهگذار حقیقتدن مندفع و حجاب گمان چهرهٔ اطمینانندن مرتفع اولور
دمنه چون بلدیکم دم فتنه انگیز بله شیر جانبندن آتش بلا تیز اولدی دیلدیکم کاو
دخی کوره اول طرفدن دخی فروغ دروغله شعلهٔ نایرهٔ فسادی کرهٔ اثیره ایرکوره **بیت**
میان دو کس جنك چون آتش است • سخن چین بدبخت هیزم کش است • فکر ایتدی که

شهریه دخی وار سون مستاوره شیر ایله اولمق کرک تا سوء ظندن مبرا و تهمت افترادن
معرا اوله دنوب شیره اندی ای ملك فرمان عالی شرف صدور بولورسه وارب
شهریه بی کورم ومکنون ضمیر و مخزون خاطرندن خبر بلوب عرصهٔ عرضنه ایشیدرم
شیره معقول کورب اجازت پوردی دمنه دخی غمناك صفت شهریه قتنه
کلوب شرط سلام وتحیتی یرنه کتوردی شهریه انك حالنه لایق تعظیم اندی
ولطایف تلطف وتملقی تقدیم ایدوب ایتدی ای دمنه **بیت** یادمیدار
که مات نمی آید یاد • مدت مدید در که دیدهٔ احبابی انوار طلعتکله روشن
وکلبهٔ یارانی ازهار ملاطفتکله کلشن ایلمدك **شعر** بعمرها نفسی یاد دوستان
نکنی • که یاد تو نتوانند یکنفس نکنند • دمنه ایتدی اکرچه بودل مهجور ملاقات
ظاهری ومصاحبت صوریدن دور در فاما معنیده خانهٔ خرابهٔ دل خیال
دلدار دلدارله معموردر **بیت** خود را با خیال تو تماشاییست روحانی •
که انجا درنمیکنجد خیال نفس انسانی • برون پردهٔ عقلست جان خرده بینا نرا
بغمزه سوی یکدیکر اشارتهای پنهانی • زاویهٔ عزلت وکوشهٔ خلوتده **بالغدو
والآصال** وظایف دعا وثنایه که موجب مزید دولت واقبال وسبب ازدیاد
جاه وجلالدر اشتغال حسب حالمدر شهریه ایتدی اختیار عزلت وانزوا
خلوته سبب ندر دمنه ایتدی بر کمسنه که غیرك اسیر فرمانی اولوب کندو نفسنه
مالك اولمیه وبی بیم وخطر بر لحظه بنفس قلمیه وبرآن جمیعه کیم کندوتن وجاننه
لرزان وهراسان اولمیه نیچون کوشهٔ کاشانه اختیار ایتمیوب درخلوتی آشنا
وبیکانیه بند ایتمیه **بیت** نیچون ترك ایلیه ویرانه کنجن • مقام ایدنمیه غمخانه
کنجن **رباعی** از فتنهٔ این زمانهٔ شور انکیز • برخیز وبهر جا که توانی برخیز •
درپای کریختن نداری باری • دستی زن ودردامن خلوت آویز • کاوا ایتدی
ای دمنه بو معنایی بیان وبو محلی منصه تفصیلده عیان ایله تا فایدهٔ کلامك
عام ومنفعت نصیحتك تمام اوله دمنه ایتدی عالمده التی نسنه وارد رکه التی

نسنه وار درکه آلتی نسنه سزه میسر کلدر مال بخوت سزه ومتابعت هوا مختلف سزه ومجالست
نسا بلیتسز ومصاحبت اشرار ندامت سزه وطبع لیمان مذلتسز وملازمت سلطان
خطر وآفتسز هم خانه دیناده بر فردك ساغر حالی باده مال ومنال الله مالی اولمز که سرمست
ونی باك اولوب کوبان عصیاندن وطغیاندن باش چقرمیه ونی هوای نفسه
برکسه قدم بصمز که معرض هلاکه دوشمیه ز ظایفه سیله بر مرد مجالست ایتمز
که ذلیل وخوار اولوبا کا انواع بلا یتشمیه ارباب فساد له بر فرد اختلاط ایتمز که
عاقبت الامر ندامت اتمیوب کندوینی ملامت ایتمیه مردم دون وسفله دن
برکسه نسنه توقع ایتمز که ذلیل وخوار وبی قدر واعتبار اولمیه وعام وخاصدن
بر شخص صحبت سلطانله اختصاص بولمز که سلامتله اول کرداب بحر عنا وکر بلای
کرب وبلادن خلاص بولا مثنوی صحبت شاه را ز روی قیاس • همچو دریای
بیکران شناس • بر چنین بحر پر ز خوف وخطر • هر که نزدیکتر پریشانتر • شتربه
ایتدی کلامکدن منفهم اولور که شیردن سکا بر مکروه یتشمش ولاوانك مخافتدن
هولناك وهراسان اولمش اولاسن دمنه ایتدی بو سوزی بن کندومه نسبت
دیمزن وکندو نفسم ایچون غم یمزن بلکه بو بابده احباب طرفنی کندو جانمدن
ترجیح ایدرن بو ملال وانفعال که بکا مستولی اولمشدر سنکچوندر بیلسن بلورسن
که سوابق محبت ومقدمات مودت مابینمزده نه وجهله ممهد وموکد در وعهد
وپیمانلر که میانمزده واقع اولمشدر اکثری بو زمانه دك وفا انجازه یتشمشدر
بن قادر دکلم که نفع وضرر وشردن حادث اولورسه سمع شریفکه یتشدرمیم
شتربه بو تشبیدن که فهرست دیباجه بیم وتمهید لرزان اولوب ایتدی ای یار
غمخوار روای دوست هوادار دلرم که بنی توقف بنی کیفیت کاردن خبردار ایدهسن
ودقایق مصادقت ومخالصتده هیچ بر دقیقه دریغ بیورمیه سن دمنه ایتدی بر
معتمددن ایشتدم که شیر زیان شرعینه کتورمش که شتربه کوندن کونه سمریب کیدر
ووفور لحم وکثرت شحمدن کوجله حرکت ایدر بو درکاهده انك وجودی وعدمی

علی التسویه وبونا بودی سواسیه در سلطنت امورنده انك نه فایده واروانی
اکل ایتمدن غیری به متقنعه پیرار برکون کافه وحوشی انك سرو کوش وبرودشی برله
ضیافت ایتمك کرك ویار زطعام چاشت وغدای شامی وراتبه خاص وسپیده‌ن
عامی سا اعضا واندامندن ایلمك کرك چون بو کلامی ایشتدم وانك تهور وتحیرنی
فهم ایتدم کلدم تا سکا تنبیه ایچون حسن عهد وپیمانه برهان اقامت ایلیم وشول
نسنه که شرط مروت ومذهب خوتده ذمتمه واجب ایدی مؤدی قلم بیت
من انچه شرط بلاغست با تو میکویم • تو خواه از سخنم پند کیر وخواه ملال • حالا
صلاح حالی یونده اکلرم که بر تدبیر ایده سن وتعجیل تماملم بو رنجه بر شفا وبو درده
بر دوا طلب قلاسن که شاید بر حیله ایلیه بو ورطدن خلاص وبر لطیفه ایله بو
مهلکه‌دن نجات بوله سن چون شتربه دمنه نك کلماتن استماع ایتدی شیرك عهود
ومواثیقی خاطرنه کلوب ایتدی ای دمنه ممکنمیدر که شیر بکا قصد ایلیه باوجود
که بندن شمه خیانت وذره جنایت ظاهر اولمدی وقدم ثباتم جاده اخلاصدن
انحراف بولمدی اما سنك سوزلرك دخی صدقنه ظنم وحقیقته کمانم واردر غالبا
ارباب شقاق اکا نفاق ایتمشلردر تزویر وفریبلر آنی خشم وغضبه کتورمشلردر
انك خدمتنده سخن چین ونفاق آیین بر طایفه واردر که هر بری صنعت کذب
وغدرده استاده وصفت حیله ومکرله معتاددر کوا انلر انی آزمایش ایتمشدر وانلردن
انواع خیانت وجنایت کورمش واستماع ایتمشدر اول بابده غیرلر حقنده دخی نه
سویلیسه لر اعتماد واعتقاد ایدوب انلره قیاس ایلر هر آینه شامت صحبت اشرار ایله
اخیار حقنده سوء ظن ظهوره کلور وکمان خطایله راه صواب پوشیده اولور
اول بطك تجربه‌ده خطاسی بو معنیه دلیل کافیدر وبو صورته اشارت دمنه
ایتدی نجه اولمشدر اول **حکایت** شتربه ایتدی بر بط مکر شب مهتابده
میان آبده صورت ماهی خیال ایتدی وشست قصد ایله صیدینه دوشدی
نسنه بولمیدی چونکه نوبت بومنوال اوزره آزمایش ایتدی کوردیکه انك

بو صیادلقدن حاصلی همان حاصل تشنه در سرابدن و تحصیل مفلسان کنج اندیشه‌دن
تفرج منزل خرابدن کلیا صید ماهی ترك ایدوب بالکلیه کندو همتندن فراغت
اندی سایر لیالیده دخی هر باری که ماهی کورسه عکس صورت ماهی تصور ایدوب
صیدینه قصد اتمز و مطلقا اکا التفات ایلمزدی و ایدردی **مصرع** مَن جَرَّبَ
المُجَرَّبَ حلت به النَّدامه • آخر بو تجربه آنی متهم اولدی که دایما کرسنه کچنوردی
و نیه برك و نوایب روزکار دکچوردی اکر شیره بندن فعلا یا قولا نسنه نقل
ایده‌لر بحکم **من یسمع و یخل** اکا اعتقاد و اعتماد ایدوب قلبنده کراهت و نفرت
ظهورینه باعث اولا موجبی همان غیرلر حقنده حاصل اولن تجربه اولسه کرك حال
بوکه بجمله آنلرك بیننده همان مناسبت زاغ و هما در و آنلرله بینم میانمده فرق بین
الارض والسما در بنی آنلره قیاس مع الفاء قدر و کوهری خرمهره دن تمیز اتمك ضمیر نقا
و شیره ناموافق و غیر لایقدر **مثنوی** کار پاکانرا قیاس از خود مکیر • زانکه
باشد در نوشتن شیر شیر • هر دو کان زنبور خورد از یك محل • زان یکی شد
نیش و زان دیکر عسل • هر دو کان آهو کیا خوردند و آب • زان یکی شد خون و زان دیکر
مشك ناب • دمنه ایتدی شیرك سبب نفرتی بو دکلدر بلکه ملوکك عادتی
بودر که بی استحقاق بر کسنه‌یی همند دولته بنده‌لر و بر مستحقی بی سبب ظاهر
منزلت نکبته اندرلر **قطعه** شاه هر موری ندید و صد هزاران لطف کرد • شاه
یزدم دیدم و مدحش کفتم و چیزی نداد • کار شاهان اینچنین باشد نوای حافظ مرنج
داوری روزی رسان توفیق و نصرتشان دهاد • شیر ایتدی اکر بو کراهت که
شیردن حکایت ایدرسن بی علت اولا و بو غضب که اندن روایت ایلرسن بی
سبب وجوده کلدی هیچ بر چاره ایله قرار جاده استقامته ارمك و هیچ بر حیله ایله
دیده امید چهره مرادی کورمك یوقدر زیرا غضب که سبب منبعث اولا ایراد معذرتله
انك دفعی میسردر اکر عیاذ بالله غضب بی سبب اولا یا بهتان و تزویر ایله ضمیر شیره
تحریف و تغییر اتمش اوله‌لر دست تدارك اندن قاصر و اندیشه تلافی اندن عاجز

اولمق مقرردر زیرا کر بهتان وبهانه کوانزا اولمز ومکر وفریب برمرتبه ده نهایت
بولمز شیرك بنده دن نفرتنه باعث برکناه اکلمزن سکرا ولکه بعضی رای وتدبیرده
ینه انك مصلحتیچون اکا مخالفت ایلمش اولمه وسوابح مهماتنده کاه کاه صلاح وقت
واصلاح مملکت ایچون خلاف رضاسی وتغیض مقتضاسی اوزره سوز سویلمش
اولمه شاید که اول استقلال وجرأت وقصد قدح حرمته حمل ایدوب ومباسطت
بی سببدن عد ایتمش اولا اما بنده دن صادر اولنلردن هر جزوی بر فایده کلیدن
خالی دکلدر با وجود که انك جانب شکوه وشوکتن وجناب عرض وقاعده حرمتن
رعایت ایدوب هیچ بر زمانده کستاخانه ونه ادبانه وضع صادر اولمامشدر
وشرط تعظیم وتکریمنده وفرط توقیر وتفخیمنده شایبهٔ تقصیر وتهاون وقوع
بولمامشدر کیم احتمال ویرردی که نصیحت موجب وحشت اولوب کیم خیال
ایدردی که محبت سبب عداوت اولیدی بیت داروسبب درد شد اینجا
چه امیداست • زایل شدن صحت بیمار • اکر بوده اولمزسه شاید که نخوت
سلطنت واستغای حکومت موجب نفرت وعداوت اولمش اولا زیرا که مقتضای
جبروت ولازمهٔ عظمتدن صحلن بالطبع منکر اولمقدر وخاینلره وخوش آمد
کویلره مایل اولوب حرمت محرمیتلره مخصوص قلمقدر بو اجلدندر که علما بیورمشلر
که قعر دریاده نهنك آغوشن ایتمك ولب ماردم بریده دن قطرات زهر نوش ایتمك ملازمت
سلطاندن سلامت اقربدر وتقرب ملوکدن امن وفراغت اولی واسهلدر بن بلوردم
که خدمت ارباب سلطنتده خطر بسیار ومباشرت اعمال مملکتده ضرر بیشماردر
بعض حکما پادشاهلری آتشه تشبیه ایتمشلردر که اکرچه پرتو عنایتلریله کلبهٔ تاریك امید
وادلوی روشن ایدر اما شعلهٔ سیاستلری ایله دخی خرمن سوابق حقوق خدمتکارلری
کلخن ایلر عقل صحیح تمنده واضحدر که کیمك که آتشه قربی زیاده اولا اثر ضررن
مشاهده قله اما انلرك اراقدن نورانیتن تماشا ایدوب احراقدن بیخبرلردر تقرب
ملوکده لذت وملازمت سلطانیده منفعت ظن ایدرلر اِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ اِثْمٌ حقیقت

بودرکه

بودرکه اکر انلر سیاست شاهی کماهی وهول هیبت پادشاهی یه واقف اولالردی
علم الیقین بله لردی وعین الیقین کوره لردی که بالی بلاسنه دکمز وهزار ساله
عنایت برساعت سیاستنه مقابله اولمز بو قضیه نك مصداقی همان
مناظرهٔ باز وخروس درد منه ایتدی بجه اولمشدر اول **حکایت** شهبر
ایتدی بر باز تیز پرواز بر خروس بلند آوازیله محاوره یه آغاز ایدوب ایتمش که
ای مرغ آشنا دوی بیکانه خوی صداقت نمای وعداوت جوی نیچون قلبکده
صفا وعهدکزده وفا یوق دایما ایشکز نقض حقوق وبغض عقوق وجود وجفاده
حال بوکه عنوان صحیفهٔ اخلاقکزه مناسب وفاده وبا وجودکه وفا بحکم **ان حسن**
العهد من الایمان دلیل کامل ایمان در مذهب مروت ومشرب فتوتده دخی
جزاء اساءت اساءت مکافات احسان احساندر **شعر** سك که وفائی بریا
نیستیش • بهتر از آن کس که وفا نیستیش • خروس ایتدی بزده نه بیوفالق کوردك
کزو بجه بدعهدلق مشاهده قلدکز باز ایتدی بوندن زیاده بیوفالق اولورمی
که آدمیلر سزك حقکزده اول قدر تلطف کوستردلر وسزه زحمت ومشقت چکمدن
آب ودانه کزی که مدد مادهٔ حیاتکزدر آماده قلورلر ودایم عین عنایتله
احوالکزه ناظر اولوب حفظ وحراستکزده قایم اولورلر آنلرك دولتندن قلبکزه
فتور دکز یوق وکوشه وتوشه جهتندن قصورکز یوق هرکاه که سزی دعوت ایدرلر
سنت اجابتی قبول ایتمیوب قچرسز واوتانمدن اول ابدن بوبابه اوچرسز
بودکلو حقوق نعمت وعهود خدمتدن قچرسز **بیت** بودکلو حق خدمتدن
قچرسن • ولی نعمتلر وکز قوور قچرسن • بز باوجودکه وحشی یوز اکر بر مدت انلرله الفت
ایدروز والرندن طعمه یه وزحق نان ونمکی بلوب الوفزه کیرز شکاری آنلره
ویرورز واتفاق انلردن ایراق دوشسك مجرد آوازیله پرواز
کنانینه کلورز **بیت** مرغ دست آموز را چندانکه کس
دور افکند • باز نشاط بال آید باز چون کوید بیا •

خروس جواب ويروب ديديكه راست سويلرسن اما سزك اجابت دعوته
مسارعتكز وبزم فرمان ولی نعمتمز مخالفتمز اول جهتدندركه سزتا به ده سزك در
جنسكزدن بريان هركز كورممش سز بز سيخدن بزم نوعمزك كبابن دونردونه كورمشوز
اكر سز دخی آنی كوريدكز آنلرك اطرافن حرم بيت الحرام ايسه دخی طواف اتميدكز
واكر بزكو بكوبجه رسق سزدخی كوه بكوه بجيدكز بو مثللی اول جلدن كتوردم تا بلدرسن
اوطايفه كه مصاحبت ملوكه مايلدر آسيب سياستدن غافل شول كسنه كه انلرك
زهر قهرندن چاشنی طتمش اولا نقدر غافل ايسه باده حيرت وجرعه خشيتدن
بيخود ولا يعقلدر **بيت** نزد يكانرا بيش بود حيرانی • دانند ايشان سياست
سلطانی • دمنه ايتدی ظاهر بودركه شيرك سكا قصدنه علت مجرد واستغناء
سلطنت ونخوت جبروت وعظمت دكلدركه سنك هنر بسيار وفضيلت بيشمارك
واردر سلاطين ارباب فضل وهنردن هيچ بر زمانه مستغنی اولمزيوقدر شتربه ايتدی
شايدكه بنم هنر وفضيلتم اكا سبب نفرت وموجب بغض وعداوت اولمش اولا
كورمزمسن كه اسب هوار هنری سببيله پای بسته وشاخ ميوه دار ثمری واسطه سيله

شکسته در عندلیب کند و هنرندن حبس قفسه کرفتار در طاووس کمال حسن و جمالندن
بال کنده و شرمسار در **الدر یحبس والمهند یغمد** **قطعه** وبال من آمد همه دانش من
چو روباه را موی و طاووس را پر هنر عیب من شد و کوهر سرم را نه از خاک
بل که کوهر بودی افسر هرآینه بی‌هنرلر چون هنرمندلردن ازید دردآنلرک میاننده
بنای خصومت ذاتی مشید و مؤکد در کثرتلری جهتندن غلبه ایدوب تقبیح
اهل هنرده اولقدر جد و جهد ایدرلر که حسناتلرن معرض سیئاتده عرض ایدوب
امانتلرن صورت خیانتده و دیانتلرن کسوت جنایتده کوسترلر و زیور فضل و هنر
که سرمایهٔ بازار دولت و سرمایهٔ منشور سعادت اولمق کرکدر وسیلهٔ نفرت
و کراهت و ذریعهٔ نکبت و شقاوت قلورلر **بیت** چشم بداندیش که برکنده باد
عیب نماید هنرش در نظر • ارباب اولوا الالباب بو بابده بیورمشلردر که **نظم**
هنری سرمیان برزند • بی‌هنری دست زبان درزند • کار هنرمند بجان آورند
تا هنرش را بزبان آورند • هم عیب‌جوی بی‌انصافلر اوصافندن دیمشلردر که
مثنوی دیده انصاف چو بینا بود • در شمرد کرچه که مینا بود • وانکه ندارد
دل رحمت پذیر • تهمت پشمینه نهد بر حریر • رسم بزرکان بود انصاف کار
کار حسنان نیست بجز خار خار • دمنه ایتدی ممکن که بد سکالر بونی قصد
ایتمش اوله‌لر اما بو تقدیرجه مآل کار نیجه اولور و عاقبت حال نیه وارر شتربه
ایتدی شویله که تیر تقدیر یزدانی آنلرک مرادنه مساعد اولورسه هیچ سپر تدبیرله
انک دفعی مقدور و میسر اولمز **مصرع** تقدیر چو سابق است تدبیر چه سود • **بیت**
آنکسه چون قضادن تیر تقدیر • سپر اولمز اکا هیچ رای و تدبیر • دمنه ایتدی
دانا و خردمنده واجبدر که هر حالده فکر و اندیشه‌یی کندویه پیشه ایلیه و عقل
دوراندیشی هر امرده رهبر و پیشوا ایده‌لر که هیچ بر فرد اساس کاردنی قواعد افکاره
مبتنی قلمدی که مقصوده ظفر بولمدی شتربه ایتدی فکر و تدبیر اول وقته تأثیر
ایدر که قضا انک عکسنه امضا قلمش اوله و حیله و تزویر اول زمان کارکر اولور که

قدرانك خلافنه جاری اولمش اوله اما فرمان قضا مضا وحکم قدر نفاذ بولدقده کمسه‌نك
نه چاره نفع پذیرارد نه حیله دستگیر بند تقدیر وقید قضاده مکر ودغا
وفکر وذها بله رها میسر کلدد بیت هر آتش که دست قضا بر فروخت
همه فکر وتدبیرها را بسوخت چون آفریدکار رجل وعلا بر حکمی نفاذه وبر
قضایی مضایه یتشدرمك دلیه بینالرك چشم ظاهرنی ودانالرك دیده
باطننی سیل غفلتله بیتره وخیره قلور تا اراده رها اول حکمدن پوشیده
اولور اذا جاء القضا عمی البصر بیت بوقت نفاذ قضا وقدر همه
زیرکان کور کردند وکر مکر سن قصه بلبل ودهقانی کوش ایتمش سن وانلرك
مناظره ومحاوره لرین اشتمش سن دمنه ایدی نه کیفیتله اولمشدر اول
حکایت شهیر ایدی روایت ایدرلرکه بر دهقانك بر باغچی وار ایدی
بغایت زیبا وخرم وبر بوستانی وار ایدی غیرت کلستان ارم
صفای آب وهواسی نسیم بهاده اعتدال ویرردی وشمامه ریاحین
روح افزاسی دماغ جانی معطر قلوردی مثنوی کلستانی چو کلزاری
جوانی کل سیراب آب زندکانی نوای عندلیب عشرت انکیز هوای عطر
پری راحت انکیز کوشه چمنده بر کلبن وار ایدی که نهال طوبادن
دراز وشاخ سدرة المنتهی دن سرفراز هر جبین سحر
اول کلبن اوستنده بر کل رنکین غدار غنچه لبان ترکان
چین کبی آچلوردی وعرق رخسار مه رویان زهره
جبین کبی قطرات شبنمدن اوستنده درلر صچلوردی
باغبان اول کل رعنایه عشقباز لغه اغاز ایدردی وبلبل
شیدا کبی کوکلی شهبازی انك مهری هواسنده پرواز ایدردی
بیت کل بزیر لب همیدا نغمه باز بلبلان بلبلان بینوارا
در فغان می آورد برکون باغبان عادت معهودی اوزره کل وکلبن سراغنه

کلوب کوردیکه بر بلبل نالان صحیفهٔ کل خندانی یوزن سوروب منقاریله سیپارهٔ جلددر
زنکاردن سوکر واجزای اوراقن پریشان ایدوب برک خزان کبی روی زمینه
دوکر **بیت** بلبل که بکل در نکرد مست شود • سررشتهٔ اختیارش از دست شود •
باغبان اوراق کلی بویله پریشان وخار وخاشاک کله خاک یکسان کورجک کریبان شکیبی
دست اضطرابله چاک وچمن افلاکه دود آهله نمودار روی خاک ایلدی ایکنجی کون
دخی کلزاره واردی احوال کل وبلبلی اول منوال اوزره کوردی وآتش فراق کل باغ
مصرع دل دهقانه اوردی داغ بر داغ • اوچنجی دفعه دخی واردی کوردیکه
بلبل زار ینه منقاریله اوراق کلی تار ومار ایلمش **مصرع** دو کلشن برک وباری خار
قالمش • دهقانک عنان قراری قبضهٔ اقتداردن کیدی وخار هجران یار وستم اغیارله
کارجاننه وکارد استخوانه یتدی آخر کار بلبلی دام فریب ودانه حیله ایله شکار ایدوب
محبس قفسه کرفتار ایتدی وبلبل زار پریشان روزکار دخی طوطی وار دهان کفتاره

اجوب ایتدی ای دهقان نه سببیله بنی حبس ایتمکی روا کوردک و نه جرم ایلدم
که بکا عقوبته رضا ویردک بو فعله باعث اکر استماع نغماتم ایسه آشیانم خود بوستانکد
وطریحانم اطراف کلستانکده ایدی اکر خاطرکه بر معنی دخی ظاهر اولدیسه یا بندن
سهو خطا ایله بر کناه صادر اولدیسه لطف ایله بنی اندن آکاه ایله پس دهقان اتدی
بیت تاکی آزاری مرا یارب نمانی ای رقیب • تا یکی پوشی رخش یارب نمانی ای نقیب
آیا هیچ بلورمیسن که ساغر قهرله روزگارمه نه زهرلر نوش ایدردک و هجران نار یار
نازنینمله دل ناتوانمه نه قانلر یوتردک طریق مکافاتله اول کاردک سزاسی و اول
کردارک جزاسی بودر که سن یار و دیاردن دور و تماشای روی کلزاردن مهجور
قالوب که شمع مجلس قفسده زاری ایدرسن بن دخی درد هجران جانانله زاویهٔ
کلبهٔ احزانده ناله‌لر ایلدم بیت بنال بلبل اکر با منت سر یاریست • که ما
دو عاشق زاریم و کار ما زاریست • بلبل ایتدی ای باغبان بو سوزدن فارغ
اول و اندیشه قل که بو مقدار جرمیم ایله که بر کل برکی پریشان ایتدم محبوس اولدم
سن که کوکل پریشان ایدرسن حالک نیجه اولسه در مثنوی کنبد دوار زروی
قیاس • هست بنیکی و بدی حق شناس • هر نکویی کند آتش رسد • ور بدیی کرد
وزبانش رسد • بو کلام لطافت انجام دل دهقانده تاثیر تمام ایدوب بلبلی
آزاد اتدی بلبل دخی شاد و زبان فصیح البیانله ایتدی ای باغبان چون بو احسانی
سن بکا ارزانی بیوردک البته بحکم هل جزاء الاحسان الا الاحسان آنک مکافاتنی
سعی ایلمک بزه واجبدر امدی بشارت ولسون سکا که بوستانکده فلان درخت
دبنده بر آفتابه مدفوندر که درونی زر صاف و نقره خام ایله مملو و مشحوندر دهقان
بو بشارتله شادان اولوب تعیین اتدوکی محلی حفر اتدی سخن بلبلی راست بولوب
ایتدی ای بلبل عجبدر که قعر خاکده آفتابه‌یی کوردرسن زیر خاکده دامی کورمزسن بلبل
ایتدی بیلمزمیسن که اذا نزل القضا عمی البصر واذا نزل القدر بطل الحذر مصرع
با قضا کارزار نتوان کرد چون قضای ربانی نازل اولور نه دیدهٔ بصیرته نور قالور

ونه تدبیر خرد نفع وفایده ویرمزته که دیمشلردر **مثنوی** بسر پنجه دست قضا
بر مپیچ • که دست تو قدرت ندارد بهیچ • نباید حذر با قدر سودمند • هر انچه
از قضا آید آنرا پسند • بومثلی اول جلدن کتوردم تا بلهسن که بن ضعیف حریف
پنجه قضا وقدر دکلم وفرمان تقدیره تسلیمدن غیری تدبیرم یوقدر **شعر**
سر ارادت ما واستان حضرت دوست • که هرچه بر سر ما میرود ارادت اوست •
دمنه ایتدی ای شهریار عین الیقین بلدم معاینه قلدم که شیرك بو قصدینه سبب
نه نفاق دشمن ونه کثرت هنر ونخوت ملوکدر بلکه اکا باعث انك کمال مکر وغدری
وتمام عنف وقهریدر که غداردر کامکار وجباردر قهار ومکارا کرچه اوایل صحبتی
مودت حلاوت حیاتیدر اما اواخر خدمتی سم مرارت هادم اللذاتدر شویلهکه
که اول بو مار زهرناکدر بوینی نقوش زنکارنکله آراستهدر ودرونی پر زهر هلاکدر
بیت نه لطف ومروت نه صبر وشکیب • همه دیو ونیرنك ومکر وفریب •
شهریار ایتدی ای دمنه بنجه ایدهلم الدن نه کلور بنجه ایامدر که طعم نوش کرهم
کوردم شمدی هنکام زخم نیش ستمدر و بنجه مدتدر که مسند راحتده صفا
سوردم حالیا وقت هجوم محنت وغمدر **بیت** ای دل من وصل چشیدی
یکچند • اکنون الم فراق میباید دید • ای دمنه فی الحقیقه بنی اجل کرهبانم طوتوب
کشان کشان بو پیشهیه کتوردی والا بنم شیر ایله مصاحبته نه لیاقتم وار ایدی
وو زیرا میر سباع اولمق نه اشمك حواچنه یوردی بر شخص که بنم خونی شیر مادردن
حلال بله و بنجه وچنکالنه طاقت مقاومت محال اوله بندخی انك حوصله سینه
موافق واکا طعمه اولمغه لایق اولمق کرك ایدی که هزار کمندله بنی انك خدمتنه کتوردیلر
وصد هزار حیله وبندله دام مصاحبتنه کرفتار ایدیلر دی **شعر** من کیم
تا دولت وصلش هوس باشد مرا • اینکه از دور ش همی بینم نه بس باشد مرا • اما
تقدیر آلهی وسنك دمکك ای دمنه بو ورطهیه آتدی حالیا دست تدبیرده امن تدار
قاصردر و ترك حزم وفکر عواقب سببیله بادان نوایب متواترن طمع خام و فکر

ناتمامدن کندم ایچون بر آتش افروختند قلدم که هنوز دودی یتیشمدن تف
اندوه وتاب ملالتدن یاندم یاقلدم **شعر** بن اندم کند وکلزار دم پر نخار
پرید دکم اولم بلبل کبی زار **مصرع** چون کنم خود کرده ام خود کرده را اندیر حسبیت
حکماء سلف واکابر خلف ارباب حرص وطمعك فساد حال ومالنه تمثیلات
واضحه ایله تنبیه اتمشلردر دونیادن قدر کفا فله اکتفا قلیه اکتفا اتمیوب زیاده
طلب قلنی شو شخصه تشبیه اتمشلردر که برکوه الماسه ایره وهرپاره یه که قصد
ایده انك فوقنده دخی علاسن کوره وکثرت قیمتی خیالیله طمع ایدوب دخی
ایلرو واره کیدرك برمرتبیه واصل اولا که مطلوبنی حاصل ولا اما دیرتهٔ الماسه
پا بی خراش وتراش اولدوغی سببدن راه خلاص متعذر اولا واول غافل شراب
حرصله مست ولا یعقل اولوب کیفیة حالندن خبردار اولمیه لاجرم حسرت
تماملة اول کوهده دام دماروشباك هلاکه کرفتار اولا وحواصل طیور وبطون
ماروموره قرار قله **بیت** ارزیادت طلبی کاد تو آید بزیان • سود اکر خواهی
زانداز زیادت مطلب • دمنه ایتدی بو کلام بغایت معقول وموجب سودر
وانعا هرکشی که برکرداب بلایه دوشمشدر انك منشاءی فی الحقیقه انك حرص
وطمعی اولمشدر **بیت** بکذر ز طمع که آفت جان ودلست • طامع همه جا ز همه کس
منفعل است . برکوردن که بند حرص دوشه ایله مقید ولا عاقبت قریب تیغ
ندامت اولسردر وکاسه سرکه در وسودای طمع ایله مالامال وله سرانجام شراب
ناب سرور وصفادن خالی قالسه بجه کمسنه لر غایت حرص وشره سندن امید
دولت ایله ورطه نکبته دوشمشدر وبوی منفعتله مهلکه مضرتیه یتیشمشدر
نته که اول صیاد که طمع خامله صیده روباهه قصد ایتدی وعاقبت دام شکنجه
پنجه پلنکه کرفتار اولدی شهزاده ایتدی نه کیفیتله اولمشدر اول **حکایت** دمنه
ایتدی برکون برصیاد برصحراده کیدردی کوردی که بر روباه چست وچالاك
بازی کنان اول دشتده کشت ایدر وتمام شیوه وناز وجلوه واهتزاز له اول صحراده

کز صیاد انک پوستنک شفته‌سی و مونک آشفته‌سی اولوب قوت طامعه‌سی بونی
اقتضا اتدی که روباهک عقبنه دوشدی کتدی و سوراخنه واقف اولوب قربنده
بر حفره حفر اتدی و خس و خاشاک ایله اوستنی ستر ایدوب اورتاسنه بر جیفه تعبیه
قلدی و کندو کمین کاهنده اوتوروب صید روباهه مترصد اولدی قضای آلهی
روباه پر انتباه سوراخدن چقدی و رایحهٔ جیفه خواه و ناخواه آنی حفره کنارنه
چکدی چون خاشاک اوزرنده جیفه اول وضع اوزره مشاهده اتدی آنده آثار مکر
معاینه ایدوب کندو کندویه ایتدی اکرچه بو حفره هواسی حیات بخشدر اما
صحرای سلامتده غایت خوشدر و اکرچه دماغ آرزو بو مرده رایحه‌سیله معطر
اما مشام حزم بوی بلا ایله دخی ملکدر و عقلا بر امره که آنده بو رایحهٔ خطر اولا متعرض
اولمامشلردر و ارباب حزم بر مهمه که آنده احتمال ضرر اوله خوض قلمامشلردر شعر
هر کجا خطر مشکلی باشد • جهد کن تا برون خطر باشی • اکرچه جایزدر که بو خاشاک
اوستنده بر جانور اولمش اولا بوده ممکندر که آلتنده بر دام یا بر آدم تعبیه اولنمش
اولا بیت هر بیشه کمان مبر که خالیست • شاید که پلنک خفته باشد •
بهر تقدیر احتیاط واجبدر و احتراز مناسب بیت مر ترا چون دو کار پیش آید
کرندانی کدام باید کرد • انکه در وی مظنهٔ خطر است • کار بر خود حرام باید کرد
وانکه نی خوف و بی خطر باشد • بتمامت قیام باید کرد • روباه بو اندیشه ایله
هوای جیفه‌دن فراغت اتدی و راه سلامتی طوتدی کتدی اتفاق بو اثناده
بر پلنک کرسنه طعمه سوداسیله بالای کوهدن اندی
و اول جیفه رایحه‌سیله کندوسن اول حفره‌یه براقدی صیاد
آواز دامی استماع ایدوب حفره‌ده جانور حرکتن احساس ایدیجک
روباهی صانوب غایت شره‌دن بی تامل کندوسن حفره‌یه آتدی پلنک انی
جیفه‌دن منع ایدر خیال ایدوب صچرادی فی الحال شکمن
یرتدی و سر پنجهٔ هلاکله تار و پودوچون پاره پاره اتدی

صیاد حریص شهی شامتیله دام فنایه کرفتار اولدی روباه قانع قناعتی برکتیله
ورطهٔ بلادن نجات بولدی بو مثلدن معلوم اولور که طلب زیاده آزاده ستی
بنده و بندهٔ سرافکنده ایدر **شعر** زیاده ازسرت اریك کله بدست آری
بخاك پای عزیزان که دردسر باشد • شهریار ایتدی بن اول زمان غلط ایتدم
که ملازمت آستانه سیره رغبت ایتدم و بیلمدم که اول قدر خدمت بیلمزمش
وبحکم لا وفاء للملوك بونلرده وفا و حقیقت اولمزایمش دیمشلردر که بر کیمسنه ایله
صحبت ایتمك کرك که قدرین بیله و شخصه خدمت ایتمك که قیمتن اکلیه بونك مثالی
اول کمسه نك صورت حالیدر که امید محصول ایله زمین شوره ده تخم اکر یا کوش اصمه
اخبار فرح و غم تلقین ایده و یا صفحهٔ آب روانه آبدار غزللر یازه یا سنك خارادن
کنج توقع ایده وب تازه **شعر** ز پادشاه وفا جستن اینچنان باشد • که میوه طلبیدن

زشاخ سروسهی • نهال بید ترا نیشکر نخواهد داد • هزار بار کر جوی خلدش آب دهی •

دمنه ایتدی بعد خرب البصرة تلهف وتاسف فاید ویرمز همان تدبیر کرک اول
وتدارك ایلیه که وقت فرصت الدن کیتمز الفرصة تمر مر السحاب شتربه ایتدی بحمد
ایده بن دینلیدیکن نه چاره فکر ایده بن ونه تدبیر ایلیه بن اخلاق شیری اعتقادم
درکه انك بنم حقمده لطف وخیردن غیری فکری یوقدر اما حاسدلر هب بنم
هلاکمه قاصدلر شب وروز قتلمه ساعیلردر بویله اولیجق ظاهر بودرکه اسباب
درد وبلا آماده وابواب رنج وعنادوی حالمه کشاده در ومیل شاهین میزان
حیات بله بقادن کفه فنایه وفواتره زیاده در زیرا که چون ظالمان مکار وغداران
ستمکار رسم پیشه اولوب خدنك غدره بر کماندن کشاده ویره لر کارلر اولمق
مقرردر واهل نفاق وارباب شقاق بر مظلومك هلاکنه ساق سعی تشمیر
ونطاق اتفاقی بر میان ایدوب الیرایدیلر البته اکا ظفر میسردر نیته که کوك
وزاغ وشغال اتفاق قلیه اول شتره قصد ایتدیلر وعاقبت اکا غالب اولوب کندو
مرادلرینه ایردیلر دمنه استفسار ایتدیکه نیجه اولمشدر اول حکایت شتربه
ایتدی روایت ایدرلرکه بر زاغ غمزه کار وبر کرك خونخوار وبر شغال مکار
بر شیر شکاری خدمتنه بل بغلمشلردی وبونلر شارع عام قربنده مقام
قلمشلردی ناکاه قلوب کیدن قافلهدن بر تاجرك راحلهسی بی طاقت اولوب
اول حوالیده قالدی بر مدتدنصکره قوت بولوب طلب علف ایچون هر طرفه
تك وپوی ایدرکن اول بیشه یه راست کلدی چون شیری اول هیئات وهیبت
اوزره کوردی خدمت وتواضعدن غیری چاره بولمیدی شیر دخی اکا استمالت
ویروب حالن وخاطرن صوردی کیفیت حالنه مطلع اولیجق نیت اقامت وحرکتدن
سؤال ایتدی شتر ایتدی بیت بیش ازین در کار خود کر اختیاری داشتم • چون
ترا دیدم عنان اختیار از دست رفت • ملك هر نه هر فرمان ایدرسه هر اینه صلاح
احوال بندهکانی متضمن اولسه کرك مصراع صلاح ما توبر سیدانی ارنما • شیر ایتدی

اکر کنف حمایتمزده اقامته رغبت قلورسڭز امید درکه سایهٔ دولتمزده آسیب رنج
ومحنتدن آسوده اولاسز شیرشهادا اولدی وخلیع العذار وکسسته مهار اولوب بیشه‌ده
کشت وکذار ایدوب برمرتبه‌یه واردیکه بغایت فربه اولدی برکون شیر شکاره
کیدوب اتفاق بر پیل مسته راست کلدی ومیانلرنده جنک قوی ومحاربهٔ عظیمه
واقع اولوب شیرڭ بعض جوارحی مجروح اُفتان وخیزان اول بیشه‌یه ییتشدی
وکریزاولرزان برکوشه‌ده دوشدی زاغ وکرک وشغال که شیرڭ هرسیه وفرسیه‌سی
کاسه‌لیسلری ایدی بی برك ونوا قالدلر شیرڭ کرم اصلی وارتحیت جبلیسی وملوکك
کافهٔ خدم وعامهٔ حشمنه محض عاطفت وعین مرحمت وشفقتی
مقتضاسی اوزره آنلری بوحالده کورجك زیاده متأثر اولوب

ایتدی ای بیچاره‌لر سزڭ محنتکزدخی بنم زخمیمدن دشوار اولدی اکر بو حوالیده برشکار
کوره‌سز بکا خبر ایدڭ وارۀ‌یڭ سزڭ نفقه کزقیدن بونلر سمعًا وطاعةً دیوب هر بری

برطرفه كتديلر وهر يارى كه اطرافنى طواف ايتدلر جنس جانوردن اثر كورمدلر بالضروره
تدبير مكر وحيله آغاز ايتديلر وبربريله مشاوره ايدوب ايتديلر شير بو بيشه ده اولمدن
بزه نه فايده نه ملكه اندن منفعت ميسّردر ونه بزمله انك ميانده الفت متصوّرمى
پس مناسب بودر كه شيرى تحريك ايدوب آنى قتل ايتدوره وز وبر قاچ كون ملكه طلب
طعمه ولقمه دن فراغت حاصل اولا وبزه دخى حالمزه كوره برفايده ومنفعت واصل اولا
شغال ايتدى بو خيال دامنندن ال چكك وبو فكر محال پرامنندن دور اولك كه ملك
اكا امان ويرمش وعهد وپيمانله كندو خدمتنه كتورمشدر هركه ملكى غدره تحريص
ايدوب نقض عهده تحريك ايليه خيانت ايتمش اولور وخاين هرحالده مردود در وخدا
وخلق اندن ناخشنود مثنوى هركه در وطرح خيانت كر نيست • دين وى از عهد
امانت بر نيست • سكّهٔ مردى زديانت بود • قلب مردم زخيانت بود • زاغ ايتدى
بو بابده بر حيله ميسّردر وبو عهد شيرك عهده سندن ازاله متصوّردر بونده توقف
ايدك تا بن وارهيم بو مهمى بتوره يم وعقبنجه ياراندن بشارت خبرين كتوره يم پس
زاغ اشارت يارانله شيرك خدمتنه واردى وصف عبوديتده ال باغليوب طوردى
شير ايتدى هيچ جانور كورمدكز مى وهيچ صيددن خبر كتوردكز مى زاغ ايتدى اى
ملك غلبهٔ جوعدن هيچ بريمزك ديده سنده نور وفر واعضامزده حركت قوتدن
اثر قالمامشدر اما خاطر فاتره برچاره خطور ايتدى شويله كه ملك اكا رضا ويره جملمزه
رفاهيت تمام ونعمت مستوفى حاصل اولا شير ايتدى خلاصهٔ فكرك سويله كوره لم ومحك
اعتبارده تمام عيار اولور ايسه سكهٔ قبوله اوره لم زاغ ايتدى ضمير منير ملكه مخفى دكلدر كه
بو شتر سيانمزده اجنبيدر وبزه انكله مصاحبتدن فايده عايد دكل عجالة الوقت
بر صيددر كه كندو اياغيله كلمشدر وما حضر بر شكاردر كه كندو اختياريله دامه دوشمشدر
شير چون زاغك بو كلامن ايشتدى آتش خشمى مشتعل اولوب ايتدى عربيه عفاء على
هذا الزمان فانه • زمان عقوق لا زمان حقوق • فكل رفيق فيه غير موافق • وكل
صديق فيه غير صدوق • صد هزار لعنت ونفرين بو زمانه رفيق وهمنشين لرينه كه شيوه

مکر ونفاق وشیمهٔ غدر وشقاقی میانلرنده اتفاق ایتمشلردر ورشتهٔ رفق وفتوتی
قطع ایدوب دایرهٔ لطف ومروتدن طشره کتمشلردر **شعر** اهل زمانه دا که
وفانیست یارشان • مطلب وفا که غیر خلل نیست کارشان • سك بزرکی بکان
خموشی که از حیل • جز بر کنار سفره نباشد شکارشان • ای سیه رو نقض عهدی
بنم مذهبمده جایز کورمشلردر وقتل مستامنه قتل ملتده رخصت ویرمشلردر
بیت هر شاخ نامدار که از بست پایدار • مشکن بدست خویش که آن هم
شکست تست • زاغ ایتدی بو باده ملك بیوردغی مقدمات عین صدق
ومحض صوابدر فاما حکما بیورمشلردر که عضوی بر نفس بر نفسی بر اهل بیته
بر اهل بیتی بر قبیله یه بر قبیله یی بر شهره بر شهری ذات فرخ پادشاهه که سوقع خطره
اولا فدا ایلمك واجبدر که سلامت سلطان بر اقلیمه فایده رساندر **مصراع** سلامت
همه آفاق در سلامت تست • نقض عهد دخی بر مخرج میسردر بر وجهله که صاحب
عهدك ساحهٔ ذمتی وصمت غدردن بری ولاوذات شریفی محنت فاقه وزحمت
مجاعتدن خلاص بوله شیر چون بو کلماتی اشتدی باش آشغه ایدوب سکوت ایتدی
زاغ فی الحال یاران حضورینه واروب ایتدی قصهٔ شیرده عرض ایتدم اکرچه سرکشلك
اما آخر رام اولدی حالیا تدبیر بودر که جمله مز شیر قتنه واره وز وشیرك درد مجاعتن
و رنج وراحتن اکه وز اغلیه وز و دیه وز که مدت متمادیدر که بز بو پادشاه
کامکارك دولت وسایهٔ عدالتنده فراغ بال ورفاع حالله روزکار کچوره وز حالیا
بو حادثه واقع اولدی مروت مقتضاسی بودر که کلدر که جسم وجانمزی اکا فدا ایمیه ور
الا کفران نعمتله موسوم وسمت مروت وصفت فتوتدن محروم اولورز صواب
اولدر که جملهٔ مز ملك حضورینه واره وز وانك شکر انعام ولطف اکرامنی داقله وز
ومقرر ایده وز که بوندن غیره قادر دکلوز که جانلر مز تنلر و مز وجود شریف ملکه فدا
قله وز بس یاراندن هر بریسی ایتسون که لطف ایلسون ملك بو کوزجاشنی بندن
وسایر مز آنی بر وجهله دفع ایلسون یمکن که قضیه شتره مقرر اولمه پس اتفاقله شیره

فتنه کندیلر و بو فصولی بتمامها انها ایدوب آتش تزویرلرینی دم فتنه انکیزلر ایله
تیز ایتدیلر شتربساده دل دخی انلرک تخییل و تسویلینه الدنوب مواضع مذکوره ی وزره
اتفاق قلدی حضور شیره کلدیلر چون تقریر شکر و ثنا و تقدیم ستایش و دعادن فارغ
اولدیلر زاغ حیله باز زبان فصاحتله طوطی وار تکلمه آغاز ایدوب ایتدی بیت
شها بزم طربک شادمان اول • سپهر سلطنته کامران اول • بزه بندهلرک راحتی
ملکک صحت ذات ملکی صفاتنه وابسته در حالیا چون ضرورت واقع اولدی
دفع مضرت ایچون جانمی باشمی خاکپای ملکه فدا ایدرم و بو جسم نحیفی ملکک حق صله
شربعینه غذا و سد رمق رجا ایدرم یاران ایتدیلر سنی اکل ایتمکدن نه غذای صالح
اولور قرغه بچک اتک یوق ملکک عایله جوعی سنکله نجه ازاله اولور وما العصفور
و وسمه مصراع توکم تا که درایی بشماری باری • زاغ چون بونی اشتدی ساکت اولوب
باشنی اشغا ایتدی بعده شغال دخی آغاز کلام ایدوب ایتدی بیت ایا شها
که هنکام کین رسول اجل • زپنجهٔ تو برد روزنامهٔ آجال • مدة مدید درکه سایهٔ
دولت روزافزونکده آسیب تاب آفتاب حوادثدن آسوده یم حالیا که اول
حضرتک ماه جاهی خسوف ضعفه مبتلادر دلرم که ستارهٔ اقبال افق حالمدن
طلوع ایده و ملک بنی طعمه ایدوب اندیشهٔ چاشت و زحمت مجاعتدن فارغ اوله
سایرلر جواب ویردیلر که سنک دیدکک فرط هواداری و محض حق کذاریدر اما سنک
اتک بوبناک و زیانکاردر مبادا که اتک تناولی ایله رنج ملک متزاید اوله بیت
در مطبخ شاه جز نکو ننکشند • لاغر صفتان زشت بو را نکشند • شغال چون
بونی کوش ایتدی خاموش اولدی کرک دخی دهان تزویری اچوب ایتدی بیت
شها اقبال دولت اوله یارک • عدو هیجا کونی اولسون شکارک • بنده نفسمی ملکه
فدا ایدوب امیدوارم که ملک خندان بنم لحمی آرایش دکان و زینت قناره
دندان ایلیه بیت قصاب وار مردم چشمت بنازکی • مژکان قناره کرده و دلها بروزده
یاران ایتدیلر بو سوز محض اخلاص و عین علامت اختصاصدر اما سنک لحمک مورث

مرض خناقدر و ضررده قایم مقام صندر یا قدر کوکنی استماع ایدوب کرو
چکلدی بس شتر کردن فراز کل طویل احمق مهارنی دراز ایدوب زبان نیاز له
کلامه آغاز ایتدی و اداء وظایف دعا و ثنادن صکره ایتدی شعر ایا شهی
که کشادست چرخ فیروزی • بر آستان تو درهای فتح فیروزی • بن بو آستانه‌نك
بنده‌سی و بو دولتخانه پرورده‌سی بن شویله که مطبخ بلکه لایق و معده شریفنه
فی الجمله موافق اولمشم محل توقف در نه مقام تکلف بیت بر نخیزم ز سر کوی تو تا
جان دادم • ور رسد کار بجان از سر جان برخیزم • سایرلر متفق الکلمه اولوب
ایتدیلر که بو سوز فرط محبت و صدق عقیده‌دن فایض و ناشیدر فی الواقع
سنك لحمك غایت لطیف و خوشکواردر و دمك مزاج ملکه شربت نبات و چشمه
حیاتدن سازکاردر رحمت سکره و احسنت سنك همتکه کر ولی نعمتکدن تن و جانکی
دریغ ایتمدك و بو معامله ایله عالمده ذکر جمیل یادکار قودك کندك بیت هست
جوانمرد درم صد هزار • کار چو با جان فتد آنجاست کار • پس جمله‌سی شتره حمله
ایتدیلر اول مسکین بر نفسه ساکن اولدی تا اعضا و اجزاسن بر بر بدندن جدا ایتدیلر و زاغ
و کرك و شغال دوه‌سی ولمش عمر بر دونوب بنجه زمان آنی غدا ایتدیلر بو مثلدن
معلوم اولدی که ارباب نفاقك تیر و مکر و خدنك تزویری خصوصا که کمان
اتفاقدن کشاده بوله تاثیر ایتمك اولمزدمنه ایتدی بو تقدیرجه تدبیر ایدرسن
وارباب غدرك دفع مکرنده نه فکر ایلرسن شتربه جواب ویردیکه حالیا بو بابده اندیشه
صوب صوابدن منحرفدر چون بهر حال جنك هلاکدن خلاص احتمال محالدر جنك
و جدال و حرب و قتاله آماده اولمق لازمدر زیرا هر نفس که حمایت مال و محافظت
نفس و عیال ایچون قتل اولا زمره شهداده داخلدر و فیض حدیث من قتل دون
ماله فهو شهید اکا شاملدر انصکره اجل مقدر پنجه شیرده مقرر اولورسه باری
ناموس و عاری رعایت ایدم و غیرت حمیتی الدن قومیوب دنیاده نام نیك و ذکر
جمیل یادکار قویوب کیدیم بیت بنام نکو کر بمیرم رواست • مرا نام باید که تن مرك راست

راست دمنه ایتدی عقلای وقت جنکده مسابقت وهنکام حربده
مساعدت روا کورمزلر که بادی ظلم دد ومباشرت اخطارده عدم مبادرت
طریقنا سلمدربلکه ارباب حزم اتمام امر خصمده مدارا روا کوررلر و دفع سنا قشده رفق
وملاطفه بیوردلر **بیت** فریب خویش از چشم ناخوش به است • برافشاندن آب
از آتش به است • مرادی که در لطف کردد تمام • چه باید سوی قهر دادن لکام •
ارباب خرد وشیر مردان پیشه نبرد عدوی ضعیف عد ایلمزلر که قوت وزوره قادر
دکلسه شاید که مکر وحیله ده قاصر اولمیه وزرق وتزویر ایله آتش قوپره که شرر
ضرری آب تدبیر ایله سکون بولمیه سن خود تسلط شیری نه مرتبه ده دربلورسن
وانک استیلاسنه که شرح ووضعدن مستفید روا قفاولوپدرر ایسن پس
انک ضرر عداوتندن تمام حذر اوزره اول غایله حرببدن غافل اولمه که هرکیسه که
عدوسن تحقیر ایلیه وتبعات محادبه دن اندیشه قلمیه زیاده پشیمان اوله نتکه موج
دریا اولدی طیطوی تحقیر سببیله شرمنده ایتدی بحر اولمشدر اول **حکایت** دمنه
ایتدی روایت ایدرلر که سواحل دریای هندده طیوردن بر نوع اولور که اکا
طیطوی دیرلر انک بر جفتی بر دریاده مسکن طوتمشلر ولب آبده نشیمن اتمشلردی
چون بیضه موسمی کلدی ماده سی نرینه ایتدی بیضه اجلی ایچون بر محل تدارک
ایله که فراغ خاطر ایله ساکن وخوف وخطردن امن اوله وزنر ایتدی بو جوزه بیضه ایچون
غایت خوشدر که موضع دلکش ومقام فرح بخشدر بو محل جنت مثالدن حالیا
تحویل محال در ماده ایتدی بو سوز محل تأملدر که اکر موج دریا حرکته کلوب بچه لرومزی
زیر دامنه اله وبچه دیج اوقات وایامزی ضایع قله اکا نه تدبیر متصوردر ونه
چاره میسردر نر ایتدی بن کمان اتمزم که موج دریا بو جرئتی ایده وبزمله عداوتی مقرر
قلوب بزه بو اهانت واساءتی جایز کوره شویله که آندن بی سبب بو مقوله حرکت
وجوده کلدور روا کوره که بزم بچه لرومز غرق بحر هلاک اولالراندن انصافنی ایله بلوردن
بیت چرخ بر هم زنم ار غیر مرادم کردد • من نه آنم که زبونی کشم از چرخ فلک •

ماده ایتدی کندو حدندن تعدی اهل خرده لایق دکلدر و طورندن زیادهلق
و گزاف ارباب انصافه موافق دکل صورتمق عیب اولمسون سزه قدرت و قوتکز
موج دریای انتقامکزله تهدید ایدرسن و نه شکوه و شوکتله انکله مقابله
و مجادله مقدماتنی تمهید ایدرسن بو فکری قو همان بیضه ایچون بر محل رصین
و موضع حصین اختیار ایله و استماع نصیحتمدن امتناع ایلمه که کمسه که خیرخواهلرك
سوزینه اویمیه و ناصحلرك کلامنی قولاغنه قومیه اوکا اول بلا یتیشه که سنك
بشنه یتشدی نه ایتدی بجه اولمشدر اول **حکایت** ماده ایتدی مکر بر ابکیرده
که آبی صفای ضمیردن آیینه کبی عکس پذیر ایدی و لطافت و حلاوتده عین حیات
و سلسبیل نظیر ایدی ایکی بط و بر سنك پشت ساکن اولمشلردی و مجاورت
سببیله مصاحبتلری مصادقته یتمش و همسایه‌لك همحالکه و یکانه‌لك یکانکلکه
یتشمشدی **مطلع** خوش است عمر که بادوی دوستان گذرد • خوش آدمی
که بیاران مهربان گذرد • ناگاه دست روزگار جفاپیشه‌ده ناخن هجرانله
رخسارهٔ حاللرن خراش و تخمیشه یاشلدی و سپهر مینافام صورت مفارقتی
مرآت اوقاتلرنده اظهاره آغاز قلدی آخر حکم **وای نعیم لا یکدره الدهر سوی**
خوش است از جام وصل دلبران می • ولی هستش خمار هجر در پی • بر این کس
نخاید لقمهٔ نان • که سنگی نایدش در زیر دندان • اول آبده که آنلرك ماده
حیات و مدد معاشی ایدی روز بروز تفاوت ظاهر و نقصان فاحش
روز ایدی بطلر چون مال حال مآله واقف اولدیلر وطن مألوفدن فراغت
ایدوب عزیمت جلای مصمم قلدیلر **شعر** سفر بهتر اگر در جای خویش •
دلش از غم این و آن ابتر است • که هر چند رنج سفر بد بود • ولی از جفای
وطن بهتر است • بس دل غمکین و دیده نمکین ایله سنك پشته کلدیلر و سخن
وداع و کلام هجرانی درمیان ایدوب ایتدیلر **مطلع** ما را ز تو چشم بد ایام جدا
کرد • چشم ایام چکویم که جها کرد • سنك پشت چون ساز مسافرت یاد ای

ایشتدی سوز مفارقتدن نالش اتدی و درد دروندن فریاد ایدوب ایتدی
بونه جگرده وزخم اولور ونه جان سوزشده بکا سیز حیات بحر میسره در وزندکانی
نه وجهله متصور **مثنوی** ای نی تو حرام زندکانی • خود بی تو کدام زندکانی •
هر زندکی که بی تو باشد • مرکیست بنام زندکانی • حالیا که بکا طاقت تصور
وداع ممتنع در آیا تحمل بار فراق نه کیفیتله ممکندر **شعر** هنوز سرو روانت
ز چشم ناشده دور • دل از تصور دوری چو بید لرزانست • بطلر جواب
ویردلر که بزم بزم دخی جکرمز نیش فراقدن ریشده وسینه مز داغ غربتدن پر
تشویشدر اما قرهپید که سیلاب عذاب قلت آب خانه وجودمزی آتش عدمه اوره
وخرمن حیاتمزی باد فنایه ویره لاجرم بحکم ضرورت حرقت فرقت وکربت غربت
اختیار ایدهرز ناچار یار غمکسار و دیار بهشت آثاری ترك ایدوب کیدرز والا
بیت لکسنده راضی اولورمی جدا اولماغه یاراندن • کیدرمی اختیار یله کسی کندو
دیاراندن • **مطلع** بکام عاشق بیدل ز کوی یار نرفت • کسی ز روضهٔ جنت
باختیار نرفت • سنك بشتاب ایتدی ای یاران مضرت نقصان آب بنم یانمده صد چندانکه
که بی آب عالم خرابدر کرم ایدك حق صحبت قدیمی رعایت ایدك بو درمانده محنت
آباد هجرانده زار و سرکردان قومالك قنده کیدرسکز اللك کدك **شعر** تو جان منی
وعزم رفتن داری • چون جان برود از تن بیجان چکند • بطلر ایتدیلر ای یار عزیز
کریم وهمدم وندیم قدیم بزه سندن مفارقت بر عذاب الیمدر و بر محنت عظیمدر
هر مقامده که آرام ایدهوز اسباب حضور وجور بزه قدمو فور اولور سه شرف
دیدارکدن دور و تماشای جمالکدن مهجور اولجق نه دیده مزده نور قالور ونه
سینه مزده حضور **شعر** کلشن فردوس سنسز چاه زندان در بزه • کلخن دوزخ جمالکله
کلستاندر بزه • بزمده مصاحبتکدن غیر مطلوبمز ومرافقتکدن غیری مقصودمز
یوقدر اما بحر ایدهلم بز روی زمینده سنکله یوریوب کتمك وبو جثه کران وپای
ناتوانله وادی وبیابان قطع اتمك متعسردر سکا دخی بزمله دمساز اولوب

قضای آسمانده پرواز ایلمك متعذر بو تقدیرجه بزه سنکله مرافقت بخد میسر
اولور کشف اتدی بو کاره چاره بنه سنك رای صایبکزه منوطدر و بو مشکلك
حلّی بنه سنك فکر ثاقبکزه مربوط بن خاطر فاترایله که خیال درد هجرانله خسته در
و بو ذهن قاصر ایله که باد فراق یارانله سکسته در نه تدارك قلمه بلم و نه تدبیره
قادر اولم مصرع دل شکسته اولسه اولمز رای و تدبیری درست • بطلر ایتدیلر
ای یار عزیز بو بابده بر حیله فکر ایتدك اما سنده خفت علامتن کوردوزو سنی
متهتك و سنك اولمق احتمالن ویرورز شاید که بزم فکرمزله عمل قلمیه سن و قرار
اتدوکك عهدا وزره استوار اولمیه سن سنك پشت ایتدی بو میسر هیده که سز
بنم صلاح حالم ایچون بر تدبیر اختیار ایده سز بن موجبیله کار قلیم وکند و منفعت
و مصلحتم ایچون عقد اتدکم عهد اوزره قرار قلیم شعر عهد بستم که سر از عهد
نه پیچم هرکز • شرط کردم که ز شرط تو تجاوز نکنم • بطلر ایتدیلر شرطمز بو درکه چون
سنی فضای هوایه کوتوره وز اصلا اللك وایاغك دپردبا ضطراب ایلمیه سن و مطلقا
فتح کلام ایدوب بر متکلمه بر کلمه سویلمیه سن زیرا هر حریف که کوزی بزه راست کله
بر حرف اتسه کرك و تصریح و تعریضله دخل و تعریض اتسه کرك واجبدر که چندان
عبارت یا اشارتله بر سوز ایشده سن یا خلاف معهود بو وضع و حرکت مشاهده ایده سن
راه جوابی بند ایدوب حقّه دهانه مهر سکوت اوزره سن دیدهٔ تعرضدن تمام
احتیاط اوزره اوله سن شعر ایده سن حقه کبی اغزکی بند • اوراسن مهر بر لب
کیسه مانند • سنك پشت ایتدی فرمان بردارم شعر بخاك پای عزیزت
کر درهمه عمر • خلاف رای منیر تو یکنفس نزنم • عهد اتدیکه اضطراب ایتمیوب
هیچ کوینده جواب متصدی اولمیه و ساکت و صامت اولوب هیچ آفریده یه نفیا
و اثباتا تعرض قلمیه قطعه به پیری رسیدم در اقصای یونان • بدو کفتم ای انکه
با عقل و هوشی • ز مردم چه بهتر بهر حال کفتا • خموشی خموشی خموشی خموشی • پس بطلر
بر چوب کتوردیلر و میانن سنك بشنك دهاننه ویردیلر و کندولر ایکی جانبنه یاپشوب

کوتردیلر

کوتردیلر اوچوب اوجه چقدیلر کیدرك بردنبه مقابلرسینه کلدیلر اهل قریه‌دن نر و پیر
وزن و فرزند وصغیر وکبیر بو حالدن خبردار اولدیلر تماشا ایچون طشره چقوب زبان
تعجبله هرطرفدن فریاد ایتدیلر که کورك بطلر کشتی‌یی نجه کوتردیلر چون بو صورتك مثالی
اول قومك مرآت خیالنده ارتسام بولمامشدی کیدرك غریو و غوغالری زیاده
اولدی سنك پشت برساعت سکوت ایتدی عاقبت مصرع تحمل ایمیوب خلقك
سوزینه• ایتدی بلی مصرع رقیبك کورلکینه کور کوز نیزه• همان دم که جواب ایچون
آغز آچدی اوج هوادن روی زمینه دوشدی بطلر آغازله سرزنشه آغاز ایدوب
ایتدیلر ای سخیف ادراك وخفیف دماغ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ اِلَّا الْبَلَاغُ دوستلردن
نصیحت ایتمك ونیك بختلردن موجبیله ایش ایتمك بیت اکادیر عاقل اولنلر
خردمند• که کوش هوشله اصغا اید پند• بومثلك نتیجه‌سی اولدر که کیمکه احبابنك
نصیحتن سمع قبولله اصغا ایتمیه کندو هلاکنه سعی ایتمش اولور وچهره وقاحت وقباحتدن
نقاب فضیحتی کوترمش اولور شعر آنکس که سخنهای عزیزان نکند کوش• بسیار بخاید
سر انکشت ندامت• نر ایتدی بومثلی استماع قلدم ومضموننه مطلع اولدم اما خوف
ایتمه برك بکله که وهام عالمدن آلامدن غیری نسنه کورمز و بددل و ترسنده
هرکز مراده ایرمز سوز همان بودر که موج دریا بزم جانبمزی حمایت قلور وبرطرفه
رعایتی کندو لوازمندن بیلور بالضروره ماده اکا اتباع ایدوب مهم بیضه‌لری اول
مقامده اتمامنه یتشدردی بر دریا تموج ایدوب نلری زیردامن هلاکه چکدی
ماده چون بو واقعه‌یی مشاهده ایتدی غرقاب اضطرابه دوشوب ایتدی ای خاکسار تبه
روزکاردن بلوردم که آبه اعتماد وهوایه استناد جایز دکلدر ایشتمدکمی که دوستلردن
بیت بو عمر و ذور و باد و بیراناتمز• یله آلدانمه و صویه طیانمه• نیچون جانمزی
آتش هجرانله کویندردك وخانمانلرمی سیلاب غدابله خراب ایدوب چراغ عمرمزی
باد هلاکیله سوندردك بادی بر اندیشه ایله که انك سببیله دل ریشه بر مرهم
اریشه نر ایتدی سوزك یلوب سویلدن همان اول عهده وزره مقرم وقولمك عهده سندن

کلوب موج دریادن انضافهم الی بلورم بونی دیدی فی الحال ساو طیور حضورنه
واردی وهر نوعك رئیس وپیشواسن جمع ایدوب قصهٔ پرغصه سن انلره شرح
ایلدی وانلردن معاونت ومعاضدت التماس قلدی وزبان نیازایله بو تمثیله
آغاز ایدوب ایتدی بیت احوال دردمندی مابی نهایتست • هنکام دستکیری
وقت عنایتست • اکر عزیزلر بو واقعه ده همت ویکجهت اولمیلر واتفاق
ایدوب بنم دادمی موج دریادن المیلر آنك جراتی زیاده اولوب من بعد سایرلرك
بچه سینك قصدا ایتسه کرك چون بو رسم اوزره مستمر وبو قاعده یه مستمر اولا ابد
توالد وتناسللردن قطع اتمك کرك یا باشمز آلوب هر بریمز بر جانبه کتمك کرك مطلع
••• یا بصد خواری بباید ساخت با خار غمش • یا قدم در محنت آباد عدم
باید نهاد • طیور مختلفة الطباع اولی اجنحة مثنی وثلاث ورباع بو واقعه
فجیعه یی استماع ایدیجك شکسته بال وپریشان حال اولدیلر عاقبت پروازکنان
سر تسر ملازمت حضرت سیمرغه عزیمت ایتدیلر وصورت حادثه یی عرضه عرضه
یتشدیره بایتدیلر اکر رعایا غمندن پروا ایرسك وستمدیدلرك ستمکارلردن چمن
الیویررسك فرمان فرمای مرغانی وقهرمان جنود سلیمان اولمغه ارزانی سن
الرمظلوملر حالندن فارغ البال اولوب دفع ظالم ورفع مظالمده امهال واهمال
روا کوررسك محقق بیل که رقم سلطنت سلیمانی صفحهٔ دولتکدن سترده
اولوب منشور سلطانی وبرلیغ قهرمانی غیرك ذمتنه حواله اولسه بیت
غم زیردستان بخور زینهار • بترس از زبردستیی روزکار • سیمرغ انلره التماسات
ویروب خدم وحشملر دار السلطنتندن اول غایله نك دفعنه توجه ایدوب ومرغان
آنك معاونت ومظاهرتیله جری الجناح اولوب ساحل دریای هندده روان اولدیلر
چون سیمرغ بو سپاهله که حد وعده نه هیچ بر مستوفینك حوصلهٔ حسابی وفا اتمزدی
واعداد صفوفی میزان کمان ومکان امکانه صغمزدی قطعه همه مبارز وتند وتیره خون
آشام • همه دلاور ورزم آزمای وکینه کذاد فکنده در بر خود درع وجوشن از پر وبال

کشیده

کشیده نیزه وخنجر پنجه ومنقاد حوالی دریایه یتشدیلر بر برید صبا کم سلسلهٔ جنبان
سوجد داولخبری دریایه یتشدردی چون کند وحوصله سنده سیمرغ ولشکر
طیورله طاقت مقاومت کورمدی ضروری طیطونه بچه لرن ینه ویردی
بو افسانه یی تکلم وبو ترانه یی ترنمدن غرض بودر که دشمن اگرچه بغایت دخی حقیر
اولورسه خوار عد ایتمك گرك که سوزن کوتاه قامت ضعیف بنیت اشلر
اشلوکه نیزهٔ دراز قد قوی خلقت اندن عاجزدر حکما بیورمشلردر که هزار مردك
صداقتی بر فردك عداوتنه مقابله ایتمك غیر جایزدر **بیت** دوستی را هزار شخص
کمست • دشمنی را یکی بود بسیار • شتربه ایتدی جنگه بن بادی اولوب خصومته
بن باعث اولمزن تا کفران نعمت وعدم مروتله موسوم اولمیم اما چون شیر بکا قصد
ایده خیانت نفسم ومحافظت تنده بر مقدار مقدورمی دریغ قلمزن تا ناصیهٔ
حالمه رقم خوف وخشتیله مرقوم وسوء غیرت وعدم حمیت ایله موسوم
قالمیم دمنه ایتدی چون شیری کوره سن که کاه یاتور کاه طورر وکاه قالقر وکاه
اوتورر وپنجه سیله روی خاکی خراش ایدوب دنبالن زمینه اورر نعره وشخیری
فلك ایره چقمش وشعلهٔ خشمی آتش کبی غلو چکمش بیله سن که قصد ایلمش وسنك قتلکه
بل بغلمشدر شتربه ایتدی معقول بیوردك واقعا اگر بو علامتك برسی معاینه
اولورسه هر آینه رخسار یقیندن سحاب ظن وتخمین مرتفع اولوب شیرك
قصد غدرندن شك وشبهه مندفع اولسه کرك چون آتش قصه بو جایدن دخی
اشتعال بولدی دمنه خندان وشادمان کلیله جانبنه روان اولدی **بیت**
بجز وی که شادیش از غم دیگران بود • صدق و وفا مجو از و کر همه بر کران بود •
کلیله ایتدی کار نه مرتبه یه واردی وفهم نه درجه یه ایردی دمنه جواب ویردیکه
مصرع از بخت شکر دارم واز روزگار هم • بحمد الله که اسباب حضور مکمل وفراغت تمام
محصلدر بو کار دشوار کمال رفق وسهولتله میسر اولدی دمنه بونی دیدی ورود کار
زبان مکافاتله بو بیتك مضمونی کوش ندیمان محفل بصیرته یتشدردی که **شعر**

خوش کرفتند حریفان سر زلف ساقی • کر فلکشان بکذارد که قراری کیرد • ایکسی دخی
خدمت شیره واردلر اتفاق کاو دخی آنلرك عقبنجه کلدی شیر چون ایراقدن شتربه یی
کوردی دمدمهٔ دمنه درکار اولوب غرنبش جنبشه آغاز قلدی و چشم پر چشمی
مشتعل اولوب دم استیلای روی زمینه اوردی و غایت غضبندن چنکالن
تیز ایدوب دندانن بربرنه سوردی بیت صبحو باد درکبی اغزندن آتش •
غضبدن اولدی آتش کبی سرکش • یانوب قردی ایچی جامه دوندی • کوزی
کوزی خشمیله رنکین جامه دوندی • شتربه یاقین وارنجق عین الیقین بلدی
که شیر اکا ایتر قصدی راست اتدی کندو کندویه ایتدی حکما راست دیمشلردر
که خدمتکار ملوك خوف و حیرتده و ملازم سلاطین بیم و دهشتده میخانهٔ ماره
و ممنحوی ایله شیره بکزر اکرچه شیر غایبده و مار خوابده اولا نه انك شرندن رها میسر در
و نه بونك ضرر زهرندن خلاص متصور بیت مکن ملازمت پادشه کزان ترسم
که همچو صحبت سنك و سبو شود ناکاه • ناچار اسباب کارزاری درکار ایتدی
چون جانبندن اول علایم که دمنه نشان ویرمشدی معاینه اولدی میانلرنده
آتش جدال اشتعال بولوب حرب و قتاله اشتغال ایتدیلر و خروش و افغانی
عرصهٔ زمیندن کوش کاو آسمانه یتشدردلر بیت اولوردی زهره سی
چاك اول غریوی • ایشتسه کوه قافك نره دیوی • کلیله چون بو حالی بو منوال
اوزره مشاهده اتدی دمنه یه متوجه اولوب ایتدی رباعی صد حیله
برنك و بو برانکیختند • وانکه زمیان کار ریکر بیختند • باران دو صد ساله
فرو ننشاند • این کرد بلا را که تو انکیختهٔ • ای نادان وخامت عاقبتکی هیچ
کوررمیسین ای فتان شامت خاتمتکه نظر قلورمیسین دمنه ایتدی نه
خصوصده عاقبت وخیمه ملاحظه قلدك ایتدی تو فتنه سن اویاندردك
و بو آتش بلایی که سن یالکلاندردك بو کارده بیدی ضرر ظاهر واردر بریسی
بوددکه بی ضرورت ولی نعمتکی ورطهٔ زحمته آتدك و نفس ملکی بلای عظیمه

مبتلا اتدك اكنجى بوكه مخدومى بوفالق ونقض عهد ايله موسوم قلدك
وبو بدنام لكى اكا دوا كوردك اوچنجى بى سبب قتل كاوه سعى ايتدك وانى
ورطهٔ هلاكه اتدك دردنجى اول بيكناهك خوننى كردنكه آلدك بشنجى
جمع سپاه سباعى پادشاه حقنده بدكمان اتدك يمكنكه ترك ديار ايدوب
بر منهله دخى اشتغال قلهلر وخانمانندن آواره اولوب محنت غربت وبلاى
جلاده فرومانده قالهلر التنجى سپه سالار لشكر سباعى يوق يره عرصه
تلفه اتدك لاجرم آنلرك عقد جمعيتى بر بعد نامنتظم اولسه كرك يدنجى
كندو عجز وضعفكى اظهار اتدك واول دعوايى كه بوكارى رفق وتلطفله اتمام
اتمام ايدرم دردك پايانه يتشدرمدك عداوت ونهايت عوانكى كوردكه
الفتنة نائمة لعن الله من ايقظها وعيد وتهديدندن تحرز اتمك دمنه ايتدى
مكر سن اشتمدك اولكه ديمشلردر بيت كارى كه بعقل در نيايد
ديوانكى در وبيايد كليله ايتدى سن بو بابده دستور خرد او زره نه وضع
اتدك كه وقوع بولمدى ودستيارى معمار فكرله نه طرح اتدك كه راست
سن
كلمدى يا طريق رفق ولطفى بر طرف قلهسن وخشونت وعنفه محتاج اوله
كه
بلمزميدك كه راى راست انديشهٔ درست جرأت وشجاعتدن مقدمدر
الراى قبل شجاعة الشجعان شعر كارها راست كند عاقل دانا بسخن
كه بصد لشكر جرار ميسر نشود بكا همیشه سنك اعجابك وغرور راى
ناصوابك وبو دنياى غدارك جاه ودولتنه كه عشوهٔ سراب ونشوهٔ شراب
كبى پايدار در مفتون اولدغك معلوم ايدى اما انى نسكا اظهار ودن تأمل
ايدردم كه شايد كدردك كندك متنبه اوليدك وخواب غرور وغفلت
وحمار پندار وجهالتدن افاقت بوليدك چون اول واديه قدم بصمدك
ودايم بادهٔ ضلالت وهاويهٔ غوايتده حاير وهايم سن دميدكه كمال حمق
وجهالت وتمام حرق وعناددن بر شمه اظهار ايدم وقبايح اقوال ومعايب

افعالکدن بعضیسن اکرچه بحردن قطره وهاموندن دره در کالشمس فی

وسط النهار اشکاره ایدم مثنوی تا تو بدانی که چها کرده ٔ نفس دغا

پیشه خطا کرده ٔ ازهمه در هیچ شماری نهٔ ورهمه هستند تو باری نهٔ

دمنه ایتدی ای برادر بدایت عمرمدن تا بو غایته دک کمان اتمزم که بندن

بر قول نامقبول ویا بر فعل نامعقول وجوده کلمش اوله شویله که بندن بر

قباحت کوره سن ویا برنا ستوده صفت مشاهده قلرسن مقتضای مروت

واخوت بودرکه لطف تنبیه ده تقصیر بیورمیه سن وحسن نصیحتده

مسامحه روا کورمیه سن کلیله ایتدی مناسب ذات وقبایح صفاتک

اول قدر چوقدرکه نطاق حصر وضبط وبسطه احاطه احتمالی یوقدر

اولی بوکه کندکی بی عیب تصور ایدرسن بردخی بوکه کفتارکی کردارک

اوزره راجح طوترسن پادشاهه بوندن صرری واضح نسنه یوقدرکه وزیرنک

قولی فعلی اوزره راجح اوله دیمشلردرکه اهل عالم قول وفعلده درت

قسمه منقسم درلر اول اول طایفه درکه ایلیه سویلمیه بوشیمه منافقان

وصفت بخیلاندر ایکنجی اولدرکه سویلمدن ایلیه بوعادت جوانمردان

وخصلت ارباب مروت واحساندر اوچنجی اولدرکه سویلیه اندن ایلیه

بوسیرت اهل معاش وهمت اشخاص نوع انساندر دردنجی اولدرکه نه ایلیه

نه سویلیه بوخصلت دونان وصفت خسیسندر همتاندرسن اول طایفه دن

سن که کردن اقوال دین زیور افعال ایله آرایش قلمزلرسن هر بارکه سنک احوالکی

تفحص واوضاعکی تفرس قلدم قولکی فعلک اوزره راجح وجملکی فضلک اوزره

غالب بولدم شیر سنک قولکله برفعل خطره مباشر اولمشدر شویله که عیاذا بالله

آکا برآفت یتیشه بوولایتده هرج ومرج ظهور ایدوب شورش واضطرابدن

رعایانک حضوری وحشم وتمام نفوس واموال مخاطره تلف وورطه تاراجه

دوشوب کلیتا بو افعالک وبالی طوق لعنت اولوب کردنکه کچه قطعه هرکه

بدکار

بدکار دیا بد اندیش است • روز نیکی دکر کجا بیند • هرکه شاخ مضرتی کارد
میوۀ منفعت کجا چیند • دمنه ایتدی بن وزیر ناصح ایدم ملکك بوستانن
حالنده نهال نصیحتدن غیری نسنه دکمدم وتخم اندیشهٔ منفعتدن
غیری حبه اکمدم کلیله ایتدی بر نهال که اندن بو نوع ثمره ظهوره کله کوره بن
بیخی برکنده اولمق یکدر و برهان که مقوله نصیحت قله که نتیجه سی مشاهده
قلورسن خاکله طولمق یك اول سنك قولکدن بجز منفعت حاصل اولورکه
حلیهٔ علمدن عاطلدر و علم بی عمل فی المثل موم بی عسلدر و گفتار بی کردار درخت
بی برگ و بار دکبی لایق ناردر مثنوی علم کز اعمال نشانیش نیست • کالبدی
دار دو جانیش نیست • خاصه ز بهر ثمر آمد شجر • علم درخت و عمل او را ثمر • شاخ
که بی میوه بود ناخوش است • مطبخیان را مدد و آتش است • اکابر فضایل شیم
صفحات دفاترده قلم کرم برله رقم بیورمشلر که بش نسنه دن فایده خالی
دکلدر قول بی عمل و مال بی خرد و علم بی صلاح و صدق بی نیت و زندکانی بی
نصیحت پادشاه اکرچه که فی حد ذاته عادل و کم آزار اولا و وزیری بدنیت
و ناپاك طینت اولنك منافع عدل و رافتن رعایادن منقطع قلور و آنك خوفندن
مظلوملرك قصهٔ پرغصه سی عرصهٔ عرصهٔ سلطانه یتشمز اولور نته که بر چشمهٔ
پاك و آب تابناکده صورت نهنك معاینه اولنسه هیچ بر تشنه و در تشنه فرصت
که آتش عطشی خاشاك وجودینه یتشه اکا ال اورتمز و اقدام اقدامی انك بر انسنه
دراز اتمز شعر رسیده ام من تشنه بچشمهٔ صافی • ولی چسود که یارای آب
خوردن نیست • دمنه ایتدی بنم بو طریقه سلوکدن مقصودم شرف خدمت
طولك ایدی بحمد الله که مامول احسن وجه اوزره حصوله بولدی بعده بنده یه لایق
اولان حسن خدمت و صدق و استقامت و صیانت حقوق ولی نعمت ایدی اولدخی تقیدده
الطاف دریغ اولنمدی کلیله ایتدی ارکان کاردان و وزراء کافی و کارگذار زیب
و زینت پادکاه سلوکدر اما سن دلرسن که غیرلو ملازمت ملکدن دور و مهجور

اولا وسن سداد علیه سلطنت ومشارالیه مملکت وتقرب حضرت سکا مقصود
اولا بو خصلت غایت غباوت وفرط حماقتدن ناشیدر کم سلاطین هیچ نسنه ایله
وبر کمسه ایله مقید اولمق ممکن دکلدر مرتبۂ سلطنت مثابۂ رتبۂ حسن وجمالدر
نته کم بر محبوب دلاویزک عاشقی وافتاده سی زیاده اولدقچه ظهور جلوات حسنی افزون
اولور سلطانک دخی هرچند کم اعوان وانصار وخدمتکار وکارکذاری بسیار اولا کثرت
خدم ووفرت حشمه میلی متزاید اولور بو سودای خام کم عرصۂ دماغکده مقام ایتمشدر امارت
نهایت بلاهتدر وعامت غایت سفاهتدر نته کم حکما بیورمشلردر کم علامت
حمق بش نسنه در غیرک مضرتنده کندو بر منفعت تصور قلمق ونے ریاضت عبادت
ثواب آخرت رجا ایتمک وخشونت وخصومتله معاشقت سنا بر مباشرت ایتمک
وراحت وحضورله دقایق علومه وقوف وعثور قصد ایلمک ونقض حقوق وبعض
وعقوقله ناسدن صداقت توقع ایتمک ای دمنه بن سوزلری سکا فرط شفقت
ووفور محبتدن سویلرم عین الیقین بلورم کم سنک شب تیرۂ شقاوتک بنم ضیاء
شمع سو عظمله روشن اولمق ممکن دکلدر وظلمت جهل وکدورت حقد وحسدکه
طینتکده سرشته اولمشدر بنم پرتو انوار نصیحتمله مرتفع اولمق ممتنعدر بیت
بآب کوثر وزمزم سفید نتوان کرد • کلیم بخت کسی را که بافتند سیاه • بنمله سنک
مثلک همان اول شخص مثلی درکه اول مرغه ایتدی هیچ بیهوده چکمه وتخم نصیحتک
زمین شوره ده اکمه وصدد استماعده اولمینلره کلماتک ضایع ایتمه اول قبول ایتمدی وعاقبت
انلرک سزاسین بولدی دمنه ایتدی نجه اولمشدر اول کلیله ایتدی روایت ایدرلر کم
بوزینه جنسندن بر کروه بر کوهده اولورلردی وآنده میاه وکیاه ایله روزکار کچورورلردی
قضاء الهی بر شب تیره ده کم پنجۂ دلرک بصر بصیرتندن خیره ایدی لشکر سرما اول میمونلرک
آرام وصبر وسکونن یغما وکشور درون وبیرونن استیلا قلدی وصدمت صرصر
زمهریردن دکلونده قانلری وتنلرنده جانلری فسرده اولدی مثنوی الی شمشدی
سرمادن چنارک • ایاغی طوکشیدی چشمه سارک • اولوب برد شتادن منجمد آب •

بو قورقودن هواکیمشدی سنجاب پیچاره‌لر شدت هوا و سورت سرمادن
زیاده آزرده اولدیلر و آسیب برف و باران و تکرک و طوفان پناه طلب ایدوب
اطراف کوهی طواف ایدرکن ناکاه بر طرفده بر مینا پاره سن بولدیلر و بریق
لمعانی سببیله آنی آتش کمان قیلدیلر حمالت الحطب وار هیزم جمع ایدوب انک
کردا کردنه اوردیلر و آغزلریله دمیدم اوقوردیلر مکر اول حوالیده بر درخت
اوستنده بر مرغ بو احوالی مشاهده ایدردی فریاد ایدیکه ای یاران بو هوادن
وار کچوک که بو آتش دکلدر دم سردلرانی کرم ایده مزسز صوق دموردو کرسز
رنج و درد له اول سنک سختی نرم ایده مزسز انلر بونک کلامن استماع
اتمدیلر و اول کاذبی فایده‌دن امتناع کوسترمدیلر اتفاق بو اثناده بر آدم چقه کلدی

انلری بو حالده اوزره و حاللرندن بو منوال اوزره مشاهده ایدیجک من عندیت
دن نصیحته قصد ایدوب بایندی ای مسکین زحمت چکمه و تخم نصیحتکی بیهوده

يره اكمه ونفسكم عذاب اتمه كه بونلر سنك نصيحتكله متنصح اولمزلر وسنك كفتاركله
بو كارنده هنجاردن فراغت قلمزلر سن رنج بيهوده چكرسن ونفسكه تعذيب بلا
فايده ايدرسن بيت چو سندان زباندن نيمز اول درد • نه حاصل كه
دو كوبسن آهن سرد • بو مقوله كمسنه‌لرك تربيت وتقويتنه سعى ايلمك وانلردن
رشد وصلاح وفوز وفلاح رجا اتمك اكا بكزر كه تخم حنظلدن نيشكر اومدرسن
وزهر هلاهلدن خاصيت ترياق فاروق طلب قله سن قطعه هركه در
اصل بد نهاد افتد • هيچ نيكو ازو مدار اميد • زانكه هركز بجهد نتوان
ساخت • از كلاغ سياه باز سفيد • مرغ انكه كلماتنه التفات اتمدى
كلامنى بعد مسافه‌دن استماع ايدن مرغلر صنوبر غايت شفقتدن بالاى
درختدن اشغه اندى تا مضمون نصيحتن انلره زياده اهتمام ايليه وانكره
اول رنج بيهوده‌دن خلاص سعى تمام كوستره فى الحال ميمونلر مرغك
اطرافنه جمع اولدلر وا ياغن يره باصدرميوب باش تننندن جدا قلدلر بنمله
سنك حالك همان اول منوال اوزره دركه بن كندوا وقاتمى ضايع ايلرم وبيفايده
وكلام سويلرم باوجود كه سكا منفعتى يوق بكا مضرتى احتمال واردر قطعه
كر مستمع قبول نصيحت نميكند • بيهوده بار بر دل نازك چرا نهى • كفتى كه
بر براق سعادت سوار شو • تا دررسى بمنزل وازرنج وارهى • نشنيد
وهمچنان ره خويش ميرود • بكذار تا پياده بماند ز ابلهى • دمنه ايتدى
اى برادر اكابر فضيلت كستر وعظ ونصيحت بابنده شرط امانتى يرينه كتورمشلردر
اهل فضله اقامت مراسم مواعظ ونصايح لازمدر خواه مستمع سمع قبول له
اصغا ايده وخواه وناخواه ابا ايليه قطعه مدار پند خود از هيچكس دريغ
وبكو • اكرچه از طرف مستمع بود تقصير • سحاب قطرهٔ باران ز كوه وانكرفت
اكرچه در دل خارا نميكند تاثير • كليله ايتدى بن منافع نصيحتى سندن دريغ
اتمزم اما نه فايده كه سن اساس كارك مكر وحيله اوزره بنا قلوبدرسن

وافكاركده استقلال واستبدادى پيش نهاد ايدرسن وپيش الاستعداد
الاستبداد دبروقت نادم اولاسن كه ندامت فايده ويرميه وطاشلرله دوكنوب
ناخن ملامتلر دوى وسينه كه خراش ايدرسن سودمند اولميه هركمسه كه
متابعت مكردن انديشه ايتميوب حيله وعذرى كندويه پيشه ايليه عاقبتى
دخامته وخاتمتى شآمته يتشه وآخرالامر كرداب ندامت وغرقاب ملامته
دوشه نته كه اول شريك عاقل دوشدى وحبال حيلهسى حلقه حلقهٔ دام
بلا اولوب شريك غافل صدق وسلامتى بركاتيله مراد ومقصوده يتشدى
دمنه ايتدى نجه اولمشدر اول **حكايت** كليله ايتدى روايت ايدرلركه ايكى
شريك واريدى برىسى عاقل وبرىسى غافل برى فرط ذكا وكمال فهم وذهادده
بومرتبهده ايدى كه سحر تدبير ومكر وتزوير ايله آبى جرياندن ومرغى طيراندن قوردى
ودبير عقلله صفحهٔ امروزدن احوال فردايى بربر اوقوردى كاتبز هوش ديرلردى
وبرىسى دخى كمال نقصان وغايت نادانلغندن وسود وزيان ميانندن تميزدن
عاجز ايدى اكا حازم ديرلردى بونلر سياحت هواسى وتجارت سوداسيله
دوشوب مرافقت وموافقتله سفره توجه ايتدلر ومراحل ومنازل قطع ايدوب
كيدرلر قضاى الهى بولده كيدركن بربدره دينار خالص تمام عيار بولدلر وآنى غنيمت
عظمى ونعمت مستوفى بلوب ستوقف اولديلر شريك دانا ايتدى اى رفيق
غمكسار **مصرع** سود ناكرده درجهان بسيار • اولى بودركه سوداى سفردن
فراغت ايدوب بوبدره زرله قناعت ايدهوز وبو نعمتى غنيمت بلوب كوشهٔ كاشانه
كيدهوز **مثنوى** چند كردى كرد عالم بهر زر • بيش كردد زر شود غم بيشتر • كاسهٔ
چشم حريصان پر نشد • تا صدف قانع نشد پر در نشد • پس كرو دوندلر وشهره
قريب بومنزلده اندلر شريك غافل ايتدى اى برادر كل غنيمتى برابر قسمت ايدهلم
ودغدغهٔ شركتدن خلاص اولوب حصهلرومزى مصارفمزه صرف ايدهلم شريك
عاقل ديك تزويرى آتش تدبير ايله قايندوب جواب ويرديكه حاليا فكر قسمت

سمت استقامتدن منحرفدر بو بابده رأی صواب بودر که خرج ایچون محتاج
اولدوغمز قدر اخراج ایدوب باقیسن احتیاط تمامله بو جایده ودیعت
قویاوز و بر قاچ کونده بر کلوب بو منوال اوزره بر مقدارن آلوب بقیه سن
انده محفوظ قله وز تا آفتدن بعید و سلامته قریب اوله شریك غافل بو افسونله
فریفته اولوب افسانه سن حسن قبولله تلقی قلدی و وجه مذکور اوزره بقدر
الاحتیاج بر مقدارن اخراج ایدوب باقیس بر درخت دبنده دفن ایتدیلر و شهره
کلوب هر بریسی کندو مقاملرینه کتدیلر **بیت** بر سحر که چرخ شعبده باز ●
حیله صندوقن ایلدی سرباز ● اول شریك که دعوای ذکاوته حسن تدبیر و لطف
تزویر ایله بینه اقامت ایدردی اول درخت طرفنه واردی و اول دفینه نك
بتمامها قبضه تصرفنه آلدی شریك آخر بو حالدن بیخبر اولنده اول نقدك خرجنه مشغول
اولوب کدر آخر خرجلغن تمام ایدی ضروری شریك عاقله واروب حالنی اعلام ایدوب ایستدی ای برادر کل
اول دفینه دن خرج ایچون حصه اخراج ایده لم که ضرورتم تجاوز ایتدی بتر هوش تجاهل ایدوب محل
ضرورت و نه وقت منت ددکل کیده لم ددی ایکیسی دخی معیتله موضع معهوده واردلر

اولقدر که تحسین و تفحص ایدوب ارادیلر کیجه‌دن ریخته‌دن غیری عین و اثر کورمدیلر
تیزهوش خروش ایتدی و کوپان حازمی محکم طوتدی که بوزدی البته سن آلدک سندن
غیری بر فرد یوکه مطلع دکلدی بیچاره هرچند فریاد ایدوب یمان غلاظ و شدادله بلدی
مفید اولمدی القصه قضیهٔ مجادله‌دن محاکمه و منازعه‌دن مرافعه‌یه یتشدی شریک
عاقل غافلی محکمهٔ قاضیه کتوردی و مضمون قصه و فحوای قضیه‌یی سمع قاضیه یتوردی
حازم معاذ الله دیجک قاضی تیزهوشدن صدق دعوی و صحت مدعاسنه بینه
استدی ایتدی ایها القاضی **بیت** برخور ز عمر خویش که در مسند قضا
احکام عمر تو بدرازی مسجلست • بنم اول درختدن غیری که زیر آنک دفینه مدفون
ایدی شاهدم یوقدر امیدوارم که اول قادر بر کمال اول درختی که حافظ مالدر اصم
مادرزاد کبی ابکم و لال ایکن شجرهٔ کلیم الله کبی قوت نطق و مجال مقام ویره و بو خاین
بی انصاف که مجموع دفینه‌یی آلوب بنی محروم ایتدی خیانتنه اقامت شهادت قله قاضی بو سوزدن
متعجب اولدی و قال و قیل بسیاردن صکره بونک اوزرینه قرار قلدیلر که علی الصباح قاضی
بالذات پای درخته حاضر اولوب درختدن اقامت شهادته ناظر اوله و شهادت
مدعای تیزهوشه موافق و منتج حکم ایدوب قضیه فیصل بوله پس شریک عاقل خانه‌سنه
کلوب تمام قضیه‌یی پدرینه عرض ایتدی و روی کاردن رفع حجاب ایدوب ایتدی ای پدر
بن سکا اعتماد ایدوب خیال شهادت درخت ایتدم و موافقتک امیدیله بو نهال حیله‌یی
بوستان قضاده دکدم بو مهمک تمامی سنک حسن اهتمامکه وابسته در اکر موافقت بیوره‌سن
بو قدر دنیا و بوندن غیری بر مقدار دخی اله کتوره‌وز و بقیة العمری فراغت و رفاهیتله
کچوره‌وز پدر ایتدی ای نامرده بکا متعلق خدمت ندر و بنم اهتمامم وابسته نه نسنه‌در
پسر ایتدی اول درخت معمر خلال جوف مثال مجوفدر و تجویف درونی بر مثابه‌درکه
میانه‌ده ایکی شخص پنهان اولمق میسردر بو کیجه لازمدر که واره‌سن اول درختک درونه
کیره‌سن یارین که قاضی کله و شهادت درختدن طلب ایده رسم شهادتی کما ینبغی یرینه
کتوره‌سن پدر ایتدی ای پسر حیله و مکردن واز کل فرضا که خلقی فریفته قلدک

خالقی بیلورسن و بر تقدیر که سحر تزویرك قاضی شهره تأثیر ایده
حاکم محکمهٔ دهره نه حیله تدبیر ایلرسن **رباعی** سرّت همه
دادار فلک میداند • هم موی بموی ورك برك میداند • گیرم
برزق خلق را بفریبی • با او چه کنی که یك بیك میداند • ای پسر بسا
مکر و احتیال که بنه صاحبنه وبال اولمشدر و جزا و سزاسی بنه اکا عاید
اولوب آنی رسوای و پرده دریده قلمشدر بن خوف ایدرم که سنك
مکرك همان اول غوك مکری کبی اوله پسر استفسار ایتدیکه بچه
اولمشدر اول **حکایت** پدر ایتدی روایت ایدرلر که بر غوك
بر مار جوارنده وطن طوتمشدی و اول افعی خونخوار مسکنی قربنده
نشیمن ایتمشدی هر گاه که غوك بچه پیدا قلسه مار بچه‌لرینی بر بر شکار ایدردی
و دل غوك آتش حرمانده بریان و خنجر هجرانده افکار ایلردی مگر بو غوك ایله بر خرچنك
میاننده سررشتهٔ مصادقت مبرم و مستحکم اولمشدی بر کون
غوك خرچنك قتنه کلوب ایتدی ای رفیق موافق بکا بر تدبیر لایق
فکر ایله که خصم قوی و دشمن غالبم واردر نه انکله مقاومت
ایدوب بو مقامده اقامت متصور نه بو دیاردن فراغت
ایدوب بر جانبه رحلت میسر زیرا که ساکن اولدوغم
فضای فرح بخش و ماوای دلکش بر مرغزاردر که سواد مینا
رنکی روضهٔ مینو کبی روح افزادر و بر چشمه ساردر که نسیم دلکشاسی
طرهٔ حورا کبی عنبر بوی و عطرسادر **مثنوی** حوالیسی
سراسر گلستاندر • گلستان جابجا آب رواندر • اولوب
رشك ارم هر گلستانی • صو بینه تشنه آب زندگانی • هیچ
عاقل کند و اختیاریله بو بجلین منزل بهشت آیینی قویوب گیتمز و ارادیله
قلبن بو نمونهٔ فردوس برینندن تفرقه ایتمز جای من کوی مغانست چه زیبا جا بست

هیچ عاقل بجهان ترك چنین جان نکند • خرچنك ایتدی غم یمه خصم توانایه کمند حیله ایله

بند ایتمك میسردر و دشمن غالبی دانهٔ فکر ایله دام مکره چکمك ممکن که هیچ دنیاده

بر بیمار ایش اولمز • نولا کیم آکا بر بیچاره بولنز • غوك ایتدی سنك بو بابده کتاب

حیله دن نه مسئله یادداشتنك وار و بو خصم بداندیشك دفع غایله سنه

نه چاره فکر ایدرسن خرچنك ایتدی فلان محلده اژدها کردار بر سوسمارخوار

وار در کرکدر که بر قاج ماهی طوته سن و سوراخ سوسماردن منزل ماره دك بر برا ته سن

مقرردرکه سوسمار ماهی لری بردبردافطار ایتسه کرك و سنی آنك شر و شرندن
وضرر زهرندن خلاص قلسه کرك غوك بوتدبیرله که موافق تقدیر ایدی ماری
هلاك ایتدی وچون بو قضیه اوزره برایکی کچدی سوسمار بو داعیه دوشدی
که طلب ماهی ایچون حرکته کله و اول صورتی که عادت قلمشدی اعاده قله
پس همان اول طریق که بوندن سابق قدم مراد ایله اکا سالك اولمشدی
افطار ایتدی
روانه اولدی وچون مار و ماهیدن اثر بولیمدی عاقبت غوکی جمیع بچه سیله
فرد تو از چنکال کرکم دربودی • چو دیدم عاقبت خود کرك بودی •
بو مثلی کتوردم تا بلهسن که سر انجام حیله کرفتار لکدر و عاقبت مکر و غدر خاکسارلك
بیت قوسك مکر وحیله وادیسنه کام • بلا دامینه دوشر سن سرانجام • پسر
ایتدی ای پدر سوزك اوزیمه دور و دور و دراز اندیشه ایتمه که بو کار اندك مؤنت
و بسیار منفعتدر عاقبت پیر بیچاره لی حرص و مال و حب عیال سرمنزل دین
و دیانتدن بادیهٔ جود و جنایته چکدی و سر انما اموالکم واولادکم
فتنة ظهوره یتشدی و طریق مروتی برطرف قیلوب بساط فتوتی بالکلیه دوردی
و بو مقوله امرکه شرع و عرفده محظور و منکر ایدی ارتکابی روا کوردی و اول شب
مظلمده اول پیر ظالم پای درخته واردی و میانی مجوف بولوب جوفنه کیروب
علی الصباح قاضی روشن رای آفتاب محکمهٔ آسماندن پدیدار اولدی و خیانت
صبح کاذب روز روشن کبی عالمیانه آشکار اولدی قاضی و سایر مشاهیر پای
درخته حاضر اولدیلر و خلق انبوه کروه صف بغلیوب دیدهٔ تعجیله ناظر اولدیلر
قاضی جانب درخته خطاب ایدوب صورت دعوای مدعی و انکار مدعی علیهی
شرح ایتدکدنصکره کیفیت حالی استفسار ایتدی درون درختدن بر آواز
کلدی که مالی حازم الدی و اول ظالم تیز هوشه ظلم صریح ایلدی قاضی متحیر
اولوب بر زمان تأمل ایتدی و فراستله جزم ایتدی که میان درختده بر شخص
پنهان اولمشدر آنی اخراج تدبیر صائبه محتاجدر بیت سر هر نقش که از چشم

خرد پنهانست • جز در آیینهٔ تدبیر نگردد ظاهر • پس فرمان اتدی
تا همهٔ فراوان دردیلر واطرافنه آتش سوزان اوردیلر پر حریص
بر زمان غیرت اتدی چون کوردی که کارخانه وکار استخوانه یتیدی امان طلب اتدی

قاضی امان ویروب طشره چقیجق استمالت ویردی وحقیقت حالی صوردی
پیر نیم سوخته صورت ماجرانی کما جرا عرض اتدی قاضی کیفیت قضیه یه واقف
اولوب حزم دلک برات ساحت ذمتنه صدق وامانتن وتیز هوشلک جور وجنایت
وعذر وخیانتن خلایقه اعلان واعلام اتدی نفاق بو اثناده پیر با تزویر درد خجلته

تحمل ایدمیوب رخت جهان فانیدن کوتوروب سرای جاودانیه رحلت قلدی
وحرارت نایرهٔ دنیا ایله شرارت شرارهٔ عقبایه اتصال بولدی پس هر بکرا ادب بلیغ
کوروب زجر عنیف چکدکدن صکره پدر رضی ده سن کردنته آلوب کوزدسی
حزم دل برکت صدق وامانت وسیمای حسن استقامتیله اول مالدن حصه سن
آلوب سرانجام مهامنه قیام کوستردی بو مثللی کتوردم تا بله سن که عاقبت مکر
ناپسندیده وخاتمت غدر شوم ونکوهیده در **مثنوی** هرکه بادر مضیق
مکر نهاد • عاقبت سر بباد خواهد داد • ان سرش خصم راکند دلریش •
وین رساند ضرر بجانب خویش • دمنه ایتدی مکر سن بنم فکرمه مکر نام ویردک
اولا تدبیرمه حیله وتزویر لقب قلدک اولا اما بن بو مهمی تدبیر صایبله بو درجیه
کتوردیدرن وبو اصل کار شرار فکرها قبله بویله آسان قلوبیدردن کلیله ایتدی
سن عجز رای وضعف تدبیرده اول شایه ده سن که زبانک تقریرندن
قاصردر وخبث ضمیر وغلبه حرصده بر منزلک سن که زبان بیان آنک
اداسنه مقصردر مخدوم وولی نعمتکه شفقت مکر وحیلتک بودر که کوردر سن
کوره سن که عنقریب انک وبال وتبعه سی سکا بخز ایرسه کرک ومقدمات
نفاق وشقاقک نه نتیجه ویرسه کرک دمنه ایتدی دوردیلکدن نه زبان
که کل رعنا دورویلکی سببیله زیب وزینت بوستاندر ودوزبانلقدن
نه باک که کلک دبیر دوزبانلق واسطه سیله مال وملکه پاسباندر **بیت**
تیغ کیم یک روید خونخواره لقدر صنعتی • شانه ایکی یولودر کیسوی دلبره دربری
قطعه خون میخورد چو تیغ دورین دوره که او • یک روی ویک زبان
بود از پاک کوهری • انکس که همچو شانه دوروست وصد زبان • بر فرق
خویش جای دهندش زسروری • کلیله ایتدی ای دمنه زبان آورلکی
تو که سن اول دوروی دکلسن که مشاهدهٔ جمالکله کلشن دیده روشن
اولا بلکه اول خار دل آزارسن که اندن خلقه ازا واضراردن غیری نسنه

واصل

واصل اولمز واول قلم دوزبان دکل سن که اسرار ملك وملکوتدن خبر
ویره سن بلکه اول ماردوزبان سنکه زخم زبانکدن وزهر زباندن
غیری سنه حاصل اولمز دمنه ایتدی تیر تعسیر وتعزیرا ندك که شیر وشتربه
میاننده بنای مصادقت نیه بنیاد وخانهٔ مصالحت نیه آباد اولا کلیله
ایتدی دیدوکك احتمال خیال محالدر سنك معلومك دکلدر که اوج
نسنه بر قرارده اوج نسنه واقع اولمدن اما بعد الوقوع قراری قبیله
ممتنعاتدندر وبثانی مقوله مستحیلاتدندر اول آب چشمه وکاریز اولزمان
شیرین ولذیذ اولورکه بحره واصل اولمیه چون دریا اتصال بوله بردخی اندن
لذت وعذوبت اسدی محالدر ایکنجی حال متعلقات وخویش چندان
صلاح پذیر اولورکه شریر وبداندیش انلرك میاننده تغییر وتشویر ویرمیه
اما چون ارباب شقاق انلرك میاننده نفاقه رخصت بولهلر من بعد انلردن
امید وفاق واتفاق منقطع اولوب بربرندن متنفر اولهلر اوچنجی مشرب
مصادقت ومصاحبت اول وقته دك صافی اولورکه مردم سخن چین فتنه انکیزك
کلام نفاق آمیزنی استماعدن امتناع قلهلر چون مردم دوروی ودوزبان
ایکی صدیق صادق میاننده افساد مجادلهر بوله بعده آنلرك دعوای محبتنه
اعتماد وادعای صداقتنه اعتقاد جایز دکلدر وکاوفرضا که سرپنجهٔ شیردن
خلاص ولا ممکن میدرکه انك تلطف وتملقنه اعتماد ایلیه ویا مصاحبت
ومصادقتنه رغبت کوستره فرضا که بالفرض ما بینلرنده ابواب مخالطت
مفتوح اوله وهر برنك قلبنده اول عداوتدن کدر واول جراحتدن اثر قالسه
کرك شعر چو زرشته کسست مینوان بست • لیکن بمیان کره بماند • دمنه
ایتدی بن ملازمت شیردن فراغت ایدوب کوشهٔ کاشانه ده معتکف
اولسم کرك معقولمدر دست ارادتله دامن محبتکه تشبث ایدوب سر عزلتی
کریبان خلوته چکسم حضورکده مقبولمدر کلیله ایتدی حاشا که بردخی سنکله

مصاحبتندن نفسمه رخصت ویرم ویاسنك مرافقتنکله من بعد رغبت کوسترم بن
همیشه سنك محاورتکدن ترسان وهراسانم وپیوسته سنك مصاحبتکه قلبمله
انکار ایدرم علما بیورمشلردرکه مصاحبت جاهل وفاسقدن اجتناب واجبدر
وخدمت عاقل ومصالحه التزام لازم مخالطت فسق وفجور تربیت ماره بکزرکه
هرچند مارکیرانك تعهد ندن زحمت چکه آخر لعاب دهان وزخم دندانندن
چاشنی طاتسه کرك وملازمت اهل علم وصلاح طبله عطاره مشابهدر که
متاعیله متمتع اولمزسه باری روایح فوایحی مشام جانی معطر ایتسه کرك
شعر هرکمك کم رفیقی ناصح اوله • نقد رطالع ایسه صالح اوله **نظم** با شرح
عطار که پهلوی او • جامه معطر شود از بوی او • چند چو آتشکه آهنکران •
دود شراری دهی از هرکران • سندن نه طریقله امید وفا وخلوص وصفا متصوردر
که بر پادشاه که سنی بو مرتبه ده عزیز ومکرم ونامی ومحترم قلدیکه انك سایهٔ دولتنده
آفتاب وار لاف ارتفاع اوده سن وآستانهٔ آسمان نشاننده انتسابله پای افتخاری
فرق فرقدانه قویه سن بو معامله یی روا کوردك وحقوق اکرام وعاطفتنی عقوق کفران
نعمته مبدل قلدك **بیت** نه از حق نه از خود تراشرم باد • نه از مردمت نیز آزرم باد
بن اکر سنی اصل کسدن انقطاع اختیار ایدم خردارجمند معذور طوتسه کرك واکر
سن مقوله ناکسدن **بعد المشرقین** فرار ایدم عقل صواب بین استصواب
اتسه کرك **شعر** قطع صحبت کردن از یاران صوری خوشتر است • وز حضور
ناموافق بیحضوری خوشتر است • همدمی کز صحبتش خرم نکردد خاطرت • زانچنان
همدم بصد فرسنك دوری خوشتر است • نتکم مصاحبت اخیار وابرارك منفعتی
بسیار در مجالست اشرار وفجارك مضرتی بیشمار در تمیزلر صحبتك تأثیری
اولور وضرری آز مدتده وجود بولور پس اول کمسه که عاقل وکامل اوله کوکدر
که مصاحبت مردم دانا وستوده معاش وراست کوی ونیکخوی ایله اوله وهمدم کذاب
وخاین وبدخوی وفاسق وفاجردن اجتناب قله **مثنوی** چو نتوان در بروی خلق بستن

بخلوتخانه

بخلوتخانهٔ تنها نشستن • رفتو نیك باید كرد حاصل • كه صحبت را نشاید هر سیه دل
مراهست این سخن از عاقلی یاد • كه رحمت بر روان پاك او باد • كه یابی نشان هر كس كه
شد یار • بآخر شد ز یار ریشان گرفتار • هر كسه كه یاران نااهلله مصاحبت
اختیار قله و یار ناداناله مستظهر اولا اكا اول آفت یتشه كه باغبانه یتشدی دمنه
ایتدی نجه اولمشدر اول **حكایت** كلیله ایتدی قدیم الزمانده بر باغبان وار ایدی
كه سرمایهٔ عمرنی عمارت باغ و بوستانه صرف اتمش و بضاعت قدرتنی زراعت
گل و گلستانه بذل ایتمشدی عمری حاصلی بر بوستان فردوس مماثلی وار ایدی كه نزهت
اشجاری دیدهٔ باغ ارمه خاك حسرت برقمش ایدی و لطافت ازهاری سینهٔ باغ
خورنقه داغ غیرت یاقمش ایدی انوار اشجارنده جلوهٔ طاوسی ظاهر و اوراق ازهار
گلزارنده فروغ تاج كاوسی باهر عرصهٔ زمینی چهرهٔ شاهد حله پوش كبی منور نسیم
هواسی كلبهٔ عنبر فردوس كبی معطر درخت جوز نجتك كثرت اثقال اثمار دن پیرلر كبی
قامتی دال و میوهٔ شكرآمیزی رشكندن حلوای بهشتی منكسر البال انواع اثمار دن بهی
و خربفیسی غایت لطافت و نهایت حلاوتده سیبنی آسیبی ذقن سیمین دلبرلر كبی
دللر صید ایتمش و رنك زیبا و بوی راحت افزایله عالمی قید ایتمش درخت امرودك
هر شاخی آب حیاتله مملو كوزه لر اچمش و جلاب نباتله مملو سراحیلر اصلمش و سمع
كلاهن بی مایه و سوده صلای حلوای نی دود یتشدرمش بر پشمینه پوشی صوفیان
شب خیز كبی رخسارهٔ زرد له پنجرهٔ خانقاه ابداعدن باش چقرمش و روی كرد
آلودی اهل دردك چهرهٔ زرد زعفران اندودندن نشان ویرمش كوی زرین نارنجی
میان برك سبزدن كرهٔ مهر انور كبی سپهر اخضردن تابان و مجمر مطلای ترنجی
نكهت دلآرای و رایحهٔ روح افزایله صحن بوستانده درخشان زرد آلو و شفتالوسی
دهن یار كبی ابدا بر طرفنی نمونهٔ كونهٔ عاشق و بر جانبی نمودار رخسار دلدار
بر كوشه سنده انجیرنی نظیرك چاشنی كیر قدرت نعمت وصفت جمالن والتین
طبقنه قومش و خشخاش وقندن بر حلوای زیبا مهیا قلمش بر طرفده دخی انكور

برنورله دبیر حکمت شرح لطف وکمالن وَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا وَعِنَبًا چاشیده سنه
یازمش وکف برك اخضرده آبله تر وصفحه زمردینده لعل وکوهر
ویاقوت احمر کبی ظهورا تمش چمن زادی کنارنده کوی زرنکار
جریده سبزخط وعذار ماه تمام کبی افق سپهر مینا فامدن
یوزکوستروب جلوه قلمش دهقان هردخنده اولقدر پیوند
اتمش ایدی که قلبندن پروای پدر وزن وفرزند کتمشدی واول
بوستانده بخبر زمان ایدی که لیل ونهاردن تنها روزکار
کچوردی آخر الامر کربت غربتدن دلتنك اولدی وو حشت
وحدتدن کوکلنه دهشت یول بولدی مصرع کل وبنفشه همه
هست ویار نیست چه سود • القصه تنهالك غمندن دلخسته
وخاطر شکسته جانب دشته چقدی بو کوه دامننده که عرصه
امل کبی فضاسی نهایت پذیر دکل ایدی تفرج ایدرکن قضای الهی
برخرس زشت سیرت قبیح صورت ناپاك طینت ناخوش
خلقت دخی تنهالق وحشتندن فراز کوهدن جانب دشته
متوجه اولمشدی فی الحال کما بیلرنده ملاقات واقع اولدی
طرفیندن رابطه جنسیت واسطه سیله سلسله محبت
حرکته کلدی و دل دوستایی جان ودلله مصاحبت خرسه
مایل اولدی بیت ذرهایی کاندرین ارض وسماست
جنس خود را همچو کاه وکهرباست • خرس چون روستایید بو تملق
وتعلقی مشاهده قلدی بالکلیه انك وابسته صحبتی اولدی واد نی
اشارتیله عقبنده دوشوب اول باغ بهشت آسایه کلدی باغبان دخی
برموجب اکرموا الضیف ولو کان کافرا اول حریف شریف وضیف ظریفی تمام لطیف
تکریم وتشریف ایدوب اول واسطه ایله میانلرنده علاقه محبت

موکد اولدی وزمین دل وجانلرنده پیخ نهال مروت برومند اولدی **بیت**

بکنج باغ می بودند یکچند • بوصل یکدکر پیوسته خرسند • هرکاه که باغبانه

برفتور طاری اولوب بر درخت سایه سنده بستر استراحته حضور ایتسه خرس

غایت شفقت ونهایت هوادارلغندن باشی وجهندن طوروب مکس دانلك ایدردی

مصرع مکسی نیز نخواهم که کند سایه بران لب • برکون باغبان عادت معهودی

اوزره خوابه واردی خرس دخی مکس دانلغه اشتغال ایدوب هرچند که طرد ذباب

ایدردی بو اسمك ماخذ اشتقاقی موجبنجه که ذب آب لطیفه در درحال ینه معاودت

قلورلردی وهر طرفدن که دفع ومنع ایتسه بر جانبدن دخی قدوم وهجوم ایدرلردی

آخر الامر خرس آشفته اولوب بر سنك سنکینی قتل مکس قصدینه قالدروب دهقان مستغرقك

باشینه اوردی مکسه نهیب سنکدن آسیب یتشمدی اما سر باغبان خرد وخشخاش

اولوب خاکه یکسان اولدی بو اجلدندر که دیمشلردر دشمن دانا بهرحال دوست
نادانندن اولیدر **بیت** دشمن دانا که غم جان بود • بهتر از آن دوست
که نادان بود • نته که حضرت امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه بو ورة الجلی نثر اللآلیده
بو کلامِ حکمت نظامی بیورمشدر که **عدوٌ عاقلٌ خیرٌ من صدیقٍ جاهلٍ**
بو مثللی کتوردم تا بلسن که مصاحبت و مصادقت بدان همان بونی منتج اولور
که سر عرصهٔ تلف و سینه خدنك بلایه هدف اولور **بیت** صحبت ابلهان
چو دیك تهیست • کز درون خالی از برون سیهیست • دمنه ایتدی بن شونلر ایله
دکلم که دوستمك نفعن ضررندن بلمیم و خیردن شرن تمیز قلمیم کلیله ایتدی بلی سن
حماقته اولمثابه ده دکلسن اما غبار غرض دیدهٔ بصیرتك تیره و خیره قلمشدر
ممکن که بر غرض بناء دوستك جانبندن و از کلرسن بعده اعتذار ایچون هزار د
توجیهات ناموجهه تشبث قله سن نتکه شیره و شتربه بابنده انواع فتنه لر پیدا
قلدك و هنوز دین و دیانت و صدق و صداقت دعوی ایدرسن دوستلر کله سنك
مثلك اول بازرکان مثلیدر که ایتدی بر شهرده که موش صد من آهن ییه عجب میدر که
موش کیر بر کودك کوتوره دمنه ایتدی نجه اولمشدر اول **حکایت** کلیله ایتدی روایت
ایدرلر که بر بازرکان اندك سرمایه تجارت ایچون سفره نیت ایتدی و دوراندیشلك یوزندن
برد و ستنده صد من آهن ودیعت قودی کتدی تا وقت ضرورتده آنی سرمایهٔ دودکار
قله و رشتهٔ معاشی انکله استحکام بوله بازرکان چون مقصدنه وارب مقصودنه
ایرمدی ویندد و نوب کیرو مقام معهودنه کلدی بر زماندنصکره اول آهنه محتاج
اولدی مکر که امین مذکور آهنی تمام صاتمش و ثمنن لوازمنه صرف ایتمش بازرکان
کلوب ودیعتی مودعدن طلب ایدیجك مرد امین ایتدی ای خواجه بن اول امانت
دیانت ایچون مخزنه قومشدم بوندن غافل ایدم که اول کوشه ده بر موش آشیانه قلمش
ایمش واقف اولنجه موش فرصتی غنیمت بلوب آهنلری تمام دیشدن کچورمش بازرکان
حقیقت حالی معلوم ایتدی تجاهل ایدوب ایتدی راست بیورورسن موش اکل

آهندن

آهندن قسی حظ ایدر و اول لقمه‌لر روشیرینی صابونی حلوا گبی بودر **بیت**

موش را لقمه‌های آهن هست • همچو پالوده راحت الحلقوم • مرد امین بازرگاندن

بو سوزی اشدیجک شاد اولدی و کوکلنده ایتدی کم بازرگانڭ نادانی کور کم

گفتار و اربو گفتار ایله فریفته اولدی و آهندن بالکلیه یأس ایدوب مطالبه‌دن

فراغت قلدی پس اولی بودر کم آنی مجهز دعوت ایدم رسم تکلفاتی یرینه کتورم تا بو

واسطه ایله برات ساحت ذمتم موکد و بنای دعوای صدق و امانتم مشید

اوله پس خواجه‌یی خانه‌سنه دعوت ایلدی و صلای ضیافتی سمع بازرگانه یتشدردی

و ایتدی **بیت** کربهمانی قدم در کلبهٔ ما می‌نهی • لطف سیفرمایی و بر چشم

ما پا مینهی • خواجه ایتدی معذور بیور کم بو کون بکا بر مهم ضروری واقع

اولدی اما انشاء الله علی الصباح کمر خدمتی درمیان ایدم چون مهمان منزل میزباندن

طشره چقدی قاپوسی اوکنده اتك بسرلرندن برکیسن اوینرکن کوردی فی الحال

زیر دامننه آب خانه‌سنه الدی و علی السحر درخانه میزبانده حلقه گبی حاضر

اولدی و میزبان پریشان حال کوروب سبب تفرقه خاطرن صوردی میزبان دخی کریان

و غریوان جواب ویردیکه دونکی کون بنده زاده‌لرو کوزدن بریسی غایب بنجه نوبت شهرڭ

کوچه‌لرن کوشه بکوشه ارادم اول کم شده بولمدم و بنجه کرت شانه جست و جو ایله

هر کوی و هر کناری طره یار و کیسوی نگار گبی طرادم حالندن خبر بلمدم **شعر**

یعقوب صفت ناله‌کنان منیکنم افغان • کایا خبر یوسف کم کشته که دارد • بازرگان

ایتدی دونکه بن خدمتکرڭدن کتدم بو صفتده کم سپوردسن کم بر کودك مشاهده ایتدم

کم بر موش کیر کوتوروب کدردی و هواده پرواز ایدردی مرد امین آواز حزینله ایتدی

که ای بیخبر نیچون نامعقول سویلرسن و محال کلمات ایلرسن و بو کذب صریحی کندوکه نیچون

نسبت ایدرسن مکر که بنی سخره و استهزا ایلرسن بر موش کیر بو جثه صغیر ایله کم نصف من

انجق چکر بر جسم کبیری که اون مندن زیاده اوله نیجه کوتروب هواده اوچر بازرگان

تبسم ایتدی بو نه محل تعجب در اول یرده کم موش یوز من آهن ییه موشکیر اون منی چیته‌لی

ینچون هواده کوترمیه مرداسین بلدیکه حال ندرایدی عنم یمدکه موش
آهنك یمشده خواجه جواب ویردی که موش کیر بیراك کوتر مشهد آهنی
کتورکوردکلی کوتور بومثلی کتوردم تا بله سن که بر مشربرده که کند و ولی نعمتنه
عذر ایتمك جایز اولا ظاهردرکه غیرلره نسبت نه خیرلر اندیشه قله جون
سن ولی نعمتکه بونی روا کوردك من بعد کمسنه نك سندن امید وفاسی
وسکا خلوص وصفاسی قالمدی و بکا روشن اولدی که سنك ظلمت صحبتکدن
پرهیز لازمدر وخبث طبیعت و سوء عقیدتکدن احتراز واجب **بیت**
پیوند دولت آمد از چون تو بی بریدن • سرمایه سعادت روی تراندیدن
چون مکالمه کلیله ودمنه بو مقامه یتشدی شیر کار شتربه دن فارغ اولدی
وآنی سرپنجه سیاستله قتل ایدوب آلوده خاك وخون قلدی تا چون کار کاوی
بر طرف قلدی و قوت خشمی ساکن اولوب حدت غضبی تسکین بولدی بر زمان
باشن اشغه اندی وتامل بحرینه توغل ایدوب کندو کندویه ایتدی دریغ
شتربه بو یال و بال وحسن وجمال و بو هنر و کمال ایله بلمزم بو بابده اصابت
می ایتدم ویا راه صوابی قویوب طریق خطایه می کیتدم وانك حقنده بکا اندکلری
کلمات جهت امانتدن ناشی ایدی ویا طریق خیانتدن منتشی باری بن نفسدی
کندو الملهیادتا داجه ویردم و یار وفادار مه کندو المله شربت هلاك
ایچوردم **شعر** یار با یار خود آخر نکند • کا فرم کر هیچ کافر این
کند • القصه شیر سرندامتی زانوی ندامته قویوب کندویه زبان ملامتی
دراز اندی و نفسك تلون وتهور وخفت وشتاب زده لکن تمام نکوهش
قلدی وخیال شتربه ده لسان حال ایله بو رباعی جانکدازی سامعه شیر فلکه یتشدردی
بیت ای دوست کسی بی سببی یار کشد • وانکه چو تو لی یار وفادار کشد
تو دوست مکو دشمن خود کیر مرا • کس دشمن خویش را چنین زار کشد
شیرك خنده دامیه سی بو وا قعه قسا وتندن کریه مبدل اولوب و تب

لازمیسی بونایره حرارتندن تزاید بولدی شعر دست هجرانت مراد رسینه
خار غم نشاند • تا ازین خار غم دیگر چه گل خواهد شکفت • دمنه چون
اثار ملامتی جبین شیره ده ظاهر و امارت ملالتی سیمای حالنده باهر
کوردی کلیله ایله کلماتی قطع ایتدی و فی الحال حضور شیره واروب ایتدی بیت
شها اقبال بخت اولسون سکا یار • همیشه دشمنک اولسون نکونسار • موجب
اندیشه و سبب تفکر و تامل نه نسنه در بوندرلو خرم زمان و بوندن
فرخنده اوان اولورمی که ملک میدان فرصت و نصرتده خرامان و شیر نبر
بدسگال خاک هوان و خون مذلته غلطان ندر شعر صبح امید تیغ ظفر
بر کشیده بین • روز عدم بشان هلاکت رسیده بین • شیر ایتدی
هر کاه که ارباب خدمت و اطوار صحبت و آثار دانش و کفایت شهریاره
کله رقت طبیعه غالب اولور و لشکر اندوه و حیرت کشور شکیب و صبری غارت
قلور الحق پشت و پناه سپاهم ایدی و ضابط کشور و قاید لشکر و اتباع و اشیاعم
انک زور بازو سیله استظهار ایدرلردی شعر رفت انکه داشت
کار جهانی قرار ازو • رفت انکه بود خانهٔ دل استوار ازو • دمنه ایتدی ای ملک
اول کافر نعمت ایچون رقت و مرحمت ایتمک محلی دکلدر بلکه بو ظفره مقابله سنده
که میسر اولدی وظایف شکر الهی یه قیام قلمق کرک و بو نصرت سببیله که ال
ویردی ساحهٔ دلده ابواب مسرت کشاده اولمق کرک شعر صبح ظفر از مشرق
امید برامد • اصحاب غرض را شب سودا بسر آمد • بو فتح همایونی که روزنامهٔ
دولت آنکله زیب و زینت و بو ظفر مبارک و میمونی که کارنامهٔ سعادت انکله
مطرز و موشح اولور صفحات ایامده دیباجهٔ معالی و عنوان مفاخر بیلمک کرک قطعه
امروز بخت نیک بشارت رسان ماست • اقبال راه پردهٔ امید صد نواست
روزیست این که دل بهزاران دعات جست • عهدیست این که دل بهزار آرزو ست
خواست • ای پادشاه عالمپناه بر کمسنه یه عفو و احسان که احتمال خطر جان اولا حطادر

وخصم بداندیشی محبس کورده محبوس قلمق کارعقلادر انکشت که زینت
دست وآلت قبض وبسط درهم‌بارکه اکابر آفت طاری اوله بقای جثه
باقی ایچون قطع ایدرلر دندان که زیب وزیور دهان وآرایش صورت انساندر
هرکاه که اکابر عارضه جانکاه راه بوله زحمت جراحتن عین راحت بلوب
قلع ایدرلر **شعر** عدو کمدر که آنی قیله‌سن یاد • هله کینه بیچون
اولمایه‌سن شاد • اکرچه شیر بوکلامله فی الجمله آرام ایتدی اما کردون
کاوک دادی عاقبت دمنه دن آلور سرانجام کاری فضیحته یتدی وتخم
کفتار دروغی وبوبری ونهال کردار بدی بویمری ویردی که قصاص کاوله قتل
اولندی **شعر** فلک استدی کوستره کینه‌سن • مصفی قیله کینه‌دن
سینه‌سن • بس معلوم اولدی که عواقب حیله وغدر همیشه مذموم اشدر
وخواتیم خدعه وسکر نامبارك وشوم اولی کلمشدر **شعر** بداندیش
هم درسر شر شود • چوکژدم که درخانه کمتر شود • اکر بد کنی چشم نیکی
مدار • که حنظل نمی‌آورد انکور بار • مپندار ای درخزان کشته جو •
که کندم ستانی بوقت درو • مثل ایچنین کفت آموزکار • مکن بد که بد
هستی اردوزکار • کسی نیك پیند بهر دوسرای • که نیکی رساند بخلق خدای

اکنجی باب بدکردارلرك کردار بدلری مقتضاسنجه سزاوجزالرین
بولوب شآمت عاقبت ودخامت خاتمتلرین بیان ایدر راوی ایتدی
داستان سباعی وتمامه اطلاع تمام حاصل اولدی که بنجه حیله ومکر ایله جمال یقینی
حجاب شبهه ایله ستر ایدوب ولی‌نعمتی جاده مروتدن منحرف ولی مفاوید
عهدلق صفتیله متصف قلدی وکلام فریب‌آموز وفتنه‌انکیزی موثر واقع اولوب
بوکه باعث اولدیکه شیر کندو رکن دولتی سدسنه وبیخ شوکتی قلعنه سعی ایلدی
حالیا حکیم سخنداندن متوقعدرکه احسان ایدوب بیان بیوره که عاقبت کاردمنه
نه مرتبیه واردی وشیر اول حادثه‌نك وقوعندنصکره جوز کندو عقلنه رجوع

ایدوب دمنه خفیه‌ده کمان اولدی انک امرینه وجهله تدارک قلدی و حقیقت
عذرینه طریقله وقوف بولدی دمنه نه حیله‌یه متمسک اولوب نه جهتدن کندویه
مخلص تصور اتدی و سرانجام حالینه مرتب ایتدی حکیم ایتدی بیت شها لطف
خدا اولسون پناهک • چراغ عقل اولسون شمع راهک • حقیقت حزم و عاقبت
اندیشلک مقتضاسی بودر که سلاطین عظام مجرد عذوبت و ظرافت متکلم نافرجام
سوزینه اعتماد ایدوب بر فعله اقدام ایلمیه و تا دلیل قاطع و برهان ساطعله
بر امرک حقیقتنه مطلع اولمیه آنک بابنده بر حکمی امضا یر ییشدرمیه بیت
ز صاحب غرض تا سخن نشنوی • که کر کار بندی پشیمان شوی • اما شویله که
اتفاق کلام اهل نفاق معرض قبولده واقع اولا و عمل ناپسندیده و قول
ناستوده وجوده کله انک تدارک و تلافیسی بونکله میسر اولور که صاحب غرض
بر وجهله کوشمال بوله که سایرلره عبرت اوله و اول عقوبت وهمندن هر احد اول
فعل بد و ناشایسته حرکتدن امتناع قله مثنوی بر انداز بیخی که خار آورد
جهانسوز • درختی به پرور که بار آورد • جهانسوز را کشته بهتر چراغ
یکی به دد آتش که خلقی بداغ • بو قولک مصداقی حکایت شیر و دمنه‌در
که چون حیله و عذرینه واقف اولوب و افساد و مکرینه مطلع اولدی اکابر وجهله
سیاست بیوردی که سایرلرک دیدهٔ اعتباری روشن اولوب فاعتبروا یا اولی
الابصار آیتنی تکرار ایدیلر و صورت واقعه بر صنعت اوزره واقع اولدی که چون
شیر کار دکاوی بر طرف قلدی و آنک امرینه تعجیلدن پشیمان اولوب انکشت ندامتی
دندان ملامتله چیکندی و دیک غیرتی آتش حسرت و حیرتله قیندی بیت
می کشید از حسرت و غم آه سرد • کانچه من کردم درین عالم او کرد • هموار کندو
کندویه عتاب ایدردی که بجون عقاب شتاب ایلدم و بوم خطیره بجون
تأنی و تدبیر یوزندن نظر ایتمدم شعر عنان نفس بدست هوا رها کردم •
خلاف عقل و خرد کردم و خطا کردم • کنون که دانم و دانستنم ندارد سود

جه سود کفتن بسیار کین چرا کردم • شیر بر مدت بو منوال وزره غصه
وملالتدن کجوردی وتوجع خاطره توزع ضمیری سببیله عیش وحشم
وسپاه منغض وتباه اولدی ومصالح رعیت مهمل ومعطل قالدی وسر
الناس علی دین ملوکهم اول بیشه اهالیسنه سرایت قلدی وجمله سی شکسته
دل وپراکنده حال اولدیلر بیت دل همچو لاله سوخته وز آه سوز من •
در هر که بنکری بهمین داغ مبتلا ست • هر باری که حقوق خدمت وسوابق
ملازمت شتربه یی یاد ایلردی ندامتی اشتداد وملالتی ازدیاد بولوردی
وشب وروز انک حدیثی انیس دل وذکری همدم ضمیر قلوردی بیت
از یاد تو نیستم زمانی غافل • یا میکویم نام تو یا می شنوم • وخوشدن هر بر سیله
خلوتلر ایلیوب تسلی ایچون آنلردن کاه حکایت وکاه نصیحت طلب ایلردی بر کیجه
پلنکه دخی بو مقوله کلام سویلدی سوز سینه ودرد درونن اعلام ایلدی پلنک
ایتدی ای ملک افکار بسیار بر کارده که دست تدبیر انک دامن تدارکنده
قاصر اوله جنونه مؤدی ورو بر مهمک تلافیسنه قصد که جمله مقوله محالاتده
داخل اوله دایره روشن عقل ودانشدن خارجدر بیت اندا ختن تیر را
به شست آوردن • بتوان نتوان ترا بدست آوردن • هر کسه که بر مرادک حصولنده
که عدم حصولی ظاهر وغالب اوله ساعی وطالب اوله ممکندر که مطلوبه واصل اولمقدن
غیری حاصل اولنی دخی ضایع قله نتکه اول روباه قصد صید مرغ ایتدی اول
پوست پاره یی که انکله استظهار ایدردی الدن چقردی شیر ایتدی نجه اولمشدر
اول حکایت پلنک ایتدی مکر بر روباه کرسنه طعمه طلبنه سوراخدن
چقوب دشتی کشت ایدردی ولقمه کسبنه اطراف بیابانی قدم حرص وشره ایله طی
ایدوب کوزردی ناکاه بر جانبدن بر رایحه که مدد قوت جسم وماده فتوح روح ایدی
مشامنه یتشوب ایتدی شعر بوی کباب میرسد از مطبخم بدل • پیغام آشنا نفسی
روح پرور است • پس اول جانبه توجه ایتدی کیدرر ک بر پوست پاره یی کوردی

101

که صبا عدن بر نسیمی اتن بیوب بو سنی آنده قویب کتمش ایدی چشم روباه بیجان اول بوستپاره یه راست

کلبجک حسمنده حیات تازه ظاهر اولدی واولقدر قوتلدا اندامنده قوت تمام مشاهده قلدی **بیت** مرده بوی که یار دلنواز آمد بمن • یا مگر جانی که از من رفت باز آمد بمن • بس غم مجاعتی فراموش ایدوب اول پوستپاره یی در آغوش و غنائم وشا لمردو نوب ماواسی جانبنه کتدی و ایتدی **مصرع** چون یار بدست آمد خلوت زهی خوشتر • اتفاق میان راهگذارده بر دره کنارنه کلدی کوردی فربه ماکیان لر طاوس جنان کبی عرصهٔ فضا و منصهٔ صحراده جلوه یر کلمشلر و ذیرك نام بر غلام آنلرك نکهبانلغنده کمر اهتمامی در میان اتمش لاجرم عرق اشتهای روباه حرکته کلدی و آنلرك خیال مغزی و کوشت نغزنه ذوقیله پوستپاره یی فراموش قلدی بو حال اثناسنده ناکاه بر شغال کلوب

روباه مرحبا ایتدی و بشره سنده علامت مشاهده ایدوب ایتدی ای برادر
سنی غایت اندیشه مند کوردم سببی نەدر روباه ایتدی ای عزیز بو شکارکی
کوردمزمیسن که هر برینک زبان حالی وَلَحْمِ طَيْرٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ معناسنک تکرارنه
جاری و سرایت وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِي أَنْفُسُكُمْ سرتاپا آنلرک اعضا
واجزاسنه ساریدر مطلع سرتا بپای او همه روح مجسمست • روحی
بدین لطافت و پاکیزه‌کی کمست • مدت متمادی بلیه مجاعتدن طاقتم طاق
اولمش ایکن اتفاق کنجور خزاین ارزاق بو پوست پاره‌یی بکا ارزانی بیوردی
حالیا جاذبه اشتهایه بو داعیه دوشدی که بو مرغان کبک خرامک برسین دامه
چنکه الم و کاو آرزوی جانک کوشتی لذتی وحونی شربتیله شیرین قلم شعر
عیش من تلخست کر یار از لب شکرفشان • شربت بخشد مرا کام مرا شیرین کند •
شغال ایتدی هیهات هیهات مدت مدیددر که کمینه بو مرغلرک کمینده اوتوردم
وانلردن برینک صیدی کمانینی قوروب قصد تیرینی اوردم فاما اول غلام زیرک
نام که آنلرک پاسبانیدر طریق محافظه بروجهله جد و اهتمام ایدر که نقاش متخیله
آنک حراستی خوفندن آنلرک قصدی مثالن لوح تفکره چکه مز و دهقان متفکره
آنک سیاستی و همندن انلرک صیدی نهالن خیاله دیکه مز بو معامله‌ده نقد
عمرمی صرف ایدوب بو آرزوده روزکار کچوردم و مجرد بو مالیخولیا ایله کیجه‌می
کوندزه و کوندزمی کیجه‌یه بیوردم سن بی تعب یمین و نی عرق جبین ایله بو پوست
پاره‌اله کتورمشسن غنیمت بیل و بو سودای بی سود و طمع خامدن فراغت قیل
شعر دلارامی که داری دل درو بند • اگر چشم از همه عالم فروبند • روباه
ایتدی ای برادر تا اوج مراده کام دلله عروج میسر اوله حضیض خست و دناءتدن
نامراد قالمق غبن فاحشدر مطلع تا توان بر مسند عزت نهادن پای خویش
از چه باید کرد بر خاک مذلت جای خویش • همت عالی بکا مانعدر که محقرله قانع
اولم و لذت کوشت فربه‌دن فراغت ایدوب بو پوست لاغری غنیمت بلم شغال

ایتدی ای خام طمع حرص مذموم علو همت نام دمشسن وشره نامحموده علامت
دولت لقب قویمشسن بوندن غافلسن که حضور فراغتده و راحت قناعتده در
شعر درین بازار کر سودیست با درویش خرسند است • خدایا منعم گردان
بدرویشی وخرسندی • مناسب بودر که اول نصیب ایله که الرزق مقسوم
دیوانندن نامزد اولمشسن خرسند اولهسن وتعب بی فایده وطلب محالدن
که نتیجه من طلب ما لا یعنیه فاته ما یعنیه کامترتبدر اجتناب وامتناع
قلهسن بیت رزق مقسوم است زان رو که مقرر کرده اند • بیش ازین
وبیش ازان حاصل نمیکردد بجهد • سنک بو طمعکدن قورقرم که اول پوست
پارهیی دخی الدن چقرهسن وبالکلیه خایب وخاسر اولوب الحریص محروم رقمیله
ناصیه حالک مرقوم قلهسن خوش مشابهدرسنک حالک دراز کوش حالنه که قولقدن
چقدی قویرق سترکن انت کمثل الحمار طلب القرنین وضیع الاذنین روباه
ایتدی نه کیفیتله اولمشدر اول حکایت شکال چون حیوانات عجمدن ایدی
زبان عجمی ایله بو حکایتی سلک روایته نظم ایدوب ایتدی بیت بود ست
خری که دم بنودش • روزی غم بی دمی فرودش • در دم طلبی قدم همیزد • دم
میطلبید ودم نمیزد • ناکاه زیار اختیاری • بکذشت میان کشت زاری • دهقان
مکرش زکوشه دید • برجست وواد و کوش ببرید • بیچاره خر آرزوی دم کرد •
نایافته دم دو کوش وکم کرد • هر کس که زحد برون نهد کام • اینست سزای وسر انجام
روباه غایت حرص وطمعندن بوزنی درهم وشغالدن ایدوب ایتدی شعر من خیال
یار دادم کو کسی را دردلست • که خیال وشوم خالی خیال باطلست • سن تماشا ایله
که لطف حیله ایله بونلرک بربنی حباله صیدنه بخر کتوررسم کرک وکمند بند ایله اول
صید هما بونی دام قیدنه بخر چکسم کرک بونی دیدی وهمان تیر پرتاب کبی مرغانه
شتاب ایتدی وبوست یارهیی اول مقامده قودی کیتدی شغال چون کوردی
که آنک نصیحت بی غرضی دلسنکین روباهده تاثیر ایتمدی اندن اعراض ایدوب

دوندی ماواسنه متوجه اولدی قضایی کورکه بو اثناده بر زغن قضای
هواده پرواز ایدرکن نظری اول پوسته راست کلدی انی جانور مرده خیال
ایدوب نشاط تمام ایله حوزهٔ تملکه واوج هوایه کوتردی اول جانبدن روباه بی انتباه
هنوز مرغلر قرینه وارمدین زیرک کمینکاهدن چقوب بر سنک سنکینله روباه مسکینک
باشنه بر زخم یتشدردی که بیچاره بیم جاندن صحبت مرغانی اونتدی وتعجیل تمام ایله
افتان وخیزان پوست پاره جانبنه توجه ایتدی چون موضع معهوده کلدی پوستدن
اثر بولیمدی ودوستدن خبر بولیمدی پس قبله کاه دعایه متوجه اولوب بلدیکی
بر سبیل تضرع حالن ادا ایلیه جانب آسمانه نظر ایدیجک کوردی که زغن بر پوست بر دوست
دیوب کیدر و پوست پارهٔ نی چنکالنده طوتوب زبان حال ایله بو ابیاتک معانیسن سمع
روباهه انها ایدر که **نظم** مدتی جام جم بدست تو بود ۞ چون بینداختی کسی
چکند ۞ کوهر شب چراغ بود آن لیک ۞ چون تو نشناختی کسی چکند ۞ برده بودی
و داوت آمده بود ۞ چون تو کج باختی کسی چکند ۞ روباه الم حرمان مرغان وحسرت
نقد آن پوست جیواندن اولقدر باشنه طاش اوردی که مغزی پریشان اولدی
بو مثلی ایراددن مراد اولدر که ملک کندو ایله ارکان دولتندن بر رکنی خراب ایدوب
باقی ارکانک تدبیرندن واز کلدی مقربان درکاه وسرداران سپاه وسرداران وحوشک
تعهد حال وتفقد احوالن بالکلیه فراموش قلدی باوجود که شتربه کشته دن رشتهٔ امید
منقطع در ومن بعد مدد تدارک وتلافی ممتنع ممکن که بو سبب ایله خدمتکاران قدیم دخی
شرف ملازمتدن دور ومهجور قالهلر وشاید بو اغماض واسطه سی ایله باقی ارکان دولت
دخی آستانهٔ سلطنتدن اعراض ونفور قلهلر شیر تامل تمام ایدن صکره ایتدی اکرچه که بو کلام
عین مصلحت ومحض نصیحتدر فاما شتربه بابنده بندن خطا واقع اولمشدر اکثر بنم
اضطرابم آنک تلافیسی جهتندندر پلنک ایتدی ای ملک غم بیهوده واضطراب بیفایده
نه حاصل ویلور که آنک تلافیسی دست حیرت وضجرت ایله میسر اولمز بلکه رای راست وتدبیر
درسته وابسته در **بیت** چو در طاس رخشنده افتاد مور ۞ رهاننده را چاره

باید

بایدنه زور صلاح بوددکه ملك سباع جزع وفزعی قویوب بنای کارنی اساس
تدبیر اوزره مبتنی قلد و تحقیق احوال شتربه ده بر وجهله تدقیق بیوره که انك غش
وغبنی خاطر انورنده روشن وظاهر اوله اکر واقعا اول احوال که شتربه دن سمع شریفه
ایصال اتمشلردر واقع اولمش اوله سزای غدر وکفران وجزای ظلم وعدوانی بولمش
اولور واکر انك حقنده افترا ایدوب غیر واقع مفاسد اسناد اتمش اوله‌لر کردن بد
فرجام علف شمشیر تلف ونیام تیغ انتقام اولمق کرك مصرع اثر اکر بد ست
دفع کردن نیکوست • شیر ایتدی وزیر مملکت سنسن بوزمانه دك سنك
رای صابت شعارکله استظهار ایدوب فکر دوراندیشکی جزمنافع مکاره ده
پیشوا ایدردم حالیا دخی اعتمادم سکادر بوبابده هر نه طریق که رای روشنکه
موافق کله دریغ اتمه وبنی شرطه تدبیر صوابکله ورطه کرداب اضطرابدن
خلاص ایله پلنك متعهد اولوب ایتدی ملك همتندن اومرم که عنقریب بو مهمك
حقیقتن حجاب خفادن منصه ظهوره کتوردم وادنی تدقیقله پرده تعویقی چهره تحقیقدن
کوترم بیت همه حالها را برای منیر • برون آورم همچو موی از خمیر • شیر بو وعده ایله
تسلی بولدی چون وقت کیجه اولوب کیجه‌دن خیلی زمان کچمشدی پلنك اجازت
طلب ایتدی وبومیثاق اوزره قرار ایدوب وثاقی جانبنه کیدی قضای الهی کیدرکن
کلیله ودمنه مسکننه راست کلدی کوردی که مابینلرنده مباحثه وجانبیندن
رفع صوتله محاوره واردی پلنك بر زمان ایدی که دمنه یه بدکمان ایدی بو قدر
که آواز مخاطبه ومعاتبه انلرك منزلندن کوشنه یتشدی دغدغه‌سی زیاده اولوب
ایلرو واروب ورای دیوارده طوردی وکوش هوش انلرك کلماتلری استماعنه
اوردی کلیله ایتدی ای دمنه عجب کار ایتدك وعظیم فتنه خفته پیدا ایتدك وملکی نقض
عهد ایله موسوم وناصیه حالنی غدارلق رقمیله مرقوم قلدك بیچاره شتربه خیانت
نامی طقدك وسباع ووحوش بیننده بر قوفتنه وآشوب بر قدك ظنم بودرکه انك تبعه
وبالی سکا لاحق اولوب دام آفات ومخافات مکافاته کرفتار اوله‌سن واول ندوکك سیئه‌ندن

جزاوسزاسن برموجب جزاء سيئة سيئة مثلها عنقريب بوله سن شعر
هركه تيغ ستم كشد برون • فلكش هم بران بريزد خون • مقرردركه چون
پيشراهاليسى كيفيت حالكه واقف اولالر هر بيسى خلاف فكر مددكار اولوب
سنى اول آستانه دن رد ايده لر بلكه جملسى سكا ايق طولاييب سنك باشكه
قصد ايده لر ايله اولسا من بعد بكا سنكله ميخانه اولمق طريق صلاحدن دوردر
وسنكله مصاحبت ومجالست دايرهٔ حزم واحتياطدن بغايت مهجور قطعه
بابدان كم نشين كه صحبت بد • كرچه پاكى ترا پليد كند • آفتابى بدين بزركى را •
ذرهٔ ابر ناپديد كند • لطف ايله وار شمدنصكره برپار آخر اختيار ايله وبتملة اختلاط
وامتزاجدن هر مرحله كنار من بعد بكا سنكله موافقدن امتناع واجبدر وسنكله
مصاحبت ومرافقت خلاف راى صوابدر دمنه ايتدى اى يار غمكسارم واى انيس
روزكارم بيت كو بركنم دل از تو وبردارم از تو مهر • اين مهر بر كه افكنم اين دل
كجا برم • بنى نظر مرافقتدن دور ايتمه وشرف مصاحبتدن محروم ومهجور قلمه وشربه
احرنده بكا زياده ملالت بيورمه كه مضى ما مضى لامانع لما قدر الله قضى
فعل كذشته يى تذكر سبب ملال در وبر امرك تدبيرى كه حيز تدارك كلميه خيال محال سوداى
فاسدى دماغكدن كدر وشادمانى وفراغتدن يوزاد وندر كه دشمن عالم عدمه كتدى وساقى
دوران ساغر حضورى شراب سرور ايله پر ايتدى ابواب فتوح بحمد الله كه مفتوح اولدى
هواى آرزو غباردن صفا بولدى غنچهٔ اميد چمن نويدده شكفته در ديدهٔ غم
والم خوابكاه عدمه خفته در مطلع ساقيا مى بده وغم مخور از دشمن ودوست •
كه بكام دل ما آن بشد واين آمد • كليله ايتدى باوجود كه جادهٔ مروتدن طشره كندك
وبنياد فتوتى بتر عذر ايله زير وزبر ايتدك هنوز دل پرغلكده داعيهٔ فراغت وارميدر واميدوارسن
كه اوقاتك سلامتله كچه ايلى هيهات هيهات مصرع سوداى خام بختر فكر محالى كرده •
دمنه ايتدى بويله دكلدر كه شآمت خيانتدن وسوء خاتمهٔ مكر وخديعتدن آگاه اولميم يا قباحت
نميمه وكراهت اخلاق ذميمه بندن پوشيده اولر اما حب جاه وحرص مال بكا ادراك

مالدن

مآلدن مانع اولوب طول امل بنی بو مقوله عمل تحریص ایلدی والحالة هذه بو کاره
چاره‌دن قاصرم و بو امر خطیرک تدارک و تدبیرنده مقصرم مصرع چون کنم خود
کرده را تدبیر چیست • پلنک چون بو فصل خطاب و عتابی استماع ایتدی کماهی احواله
اطلاع ایدوب مادر شیر خدمتنه شتاب ایلدی و ایتدی ای ملک روی زمین
وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بِنَبَإٍ يَقِينٍ بو سرّه واقف اولدم سپورسک اعلام ایده‌یین
اما بشرط آنکه ملکه پیمان و ایمان ایلیه که بلا ضرورت انک اعلامنه اهتمیر و برید
صباکه محرم اسرار ازهاردر اول گلشن رازدن شمه رنک و بو استشمام ایتمیه بس عقد
و عهد و پیمان و تاکیدات ایمان فراوان نصکره کلیله و دمنه میانسنده جاری
اولن احوالی تماماً بیان ایتدی کلیله ایتدی انک ابرا و ملامتن و دمنه‌نک
اقرار و ندامتن عرض حضورنده بر وجه استیفا تقریر ایتدی و ینه عقد عهدی
تجدید و مقدمات تاکیدی تمهید ایدوب ایتدی مثنوی کوم قیل اجمر بو
سوزدن دهانی • بو یوزدن کسیه قلم بیانی • بو سرّی ستر ایله پرده پوش اول
دهانک غنچه کبی طوت خموش اول • مادر شیر کیفیت حادثه‌دن زیاده
متعجب و متاثر اولوب یارندسی عادت معهودی اوزره شیری کورمکه کلدی
بغایت متحیر و متفکر بولوب ایتدی ای خسروای پاره جگر موجب ملال و سبب
انفعالک ندر نظم ماه تمامک بچون اولمش هلال • سرو روانک
بچون اولمش خیال • حیرت واندهکه علت ندر • فکرت اسوهکه حکمت ندر •
شیر ایتدی موجب فکرت و سبب حیرتم قتل شتربه و تفکر اخلاق و اوصافیدن
غیری نسنه دکلدر اولی قدر کم قصد ایتدم دکوی فکرمدن ککده کیمز و هر چند
ایلرم حالی خیالمدن غیبت ایتمز شعر بجان تو که فراموش نیستی نفسی • اگرچه
میشدی اکنون نمیشوی چکنم • مکو بطره که خسرو مکن فراموشم • کنم اگر نشوی
و نمیشوی چکنم • هر کاه که مصالح ملک سیاهده تدبیر و تامل لازم کلدو بر ناصح
مشفق و چاکر وفادار امین مصلحت کذارده احتیاج واقع اولاشتربه مقابلده کلور

ولسان حالله ایدر در قاعدهٔ خدمت وآیین وفا بسیار بجوی
ونیابی چو منی مادر شیرا ایدی ای نور دیدهٔ عین یقین ظلمت وشك تخمین
اوزره غالب اولمده فراست دل بی غل کبی شاهد عادلمی اولور مضمون
کلام شاهدن منفهم اولان بودر کم آنك دل آگاهی شهر آنك برات ساحت ذمتنه
گواه اولا هر آینه چون آنك حالی خلاف واقع اوزره عرض ایلدی ملکك خاطر
آیینه مثالی غبار تأسف وزنگار تلهفدن لایزال خالی اولمیه کرك اکر فرزند ارجمندم
کلام تمام وزمامهٔ تامل تمام بوردی وتوسن تیزگام غضبی شکیمهٔ شکیب ولگام
تأنیله رام ایدیدی وظلمت شك وشبههی برتو عقل نورانی ایله مضمحل قلیدی
بودم دام غمه دشمزدی وزنبور اندوه والم باشنه اوشمزدی وبساط
نشاط انبساطمی دورمزدی با هستگی کار عالم برار کم در کار گرمی
نیاید بکار چراغ ار بگرمی بیفروختی نه خود را نه پروانه را سوختی
شکیب آورد بندها را کلید شکیبنده را کس پشیمان ندید شیرا ایتدی
ای مادر مهربان دیدکك کبی در واقعا نفس ظالم بو بابده عقلمه غالب اولدی
وآتش غضب بنیاد صبر وحلمی برباد قلدی معلوم ومجزوم در کم آنك تدارکنده تأسف
بیهوده دن فایده حاصل اولمز واول جراحت مرهم ندامت وملاطفتله التیام بولمز
فاما فساد کلی بودر کم رعایا بنی هدف تیر بلا ایتمشدر وبیوفا وستمکارلق
توعرسن بنم ناممه ایتمشدر هرچند که کاوکاو ایلدم تا کاوی خیانتله تهمت
ایدوب بر خیانتی اکا اسناد ونسبت ایلیم واول واسطه ایله انك قتلنه سایر
قتلندهٔ معذور اولوب طعن آشنا وطعن بیگانه دن دور اولم هیچ وجهله بر طریق تصور
قلمزین وچندانکه میدان تفرس میانندهٔ فرس فراسته عنان ویردم آنکه برات
ساحت ذمتنده کمانم اولدر قتلنه بر مذهبده رخصت بولمزین بیچاره شتربه اهل
تمکین وصاحب وقار ایدی هم رای روشنی وهم سیرت پسندیدهٔ سی
وار ایدی بو صفات حسنه ایله که اول موصوف ایدی اکا نت وجنایت وکفران

نعمت نسبت ایتمك معقول دکلدی بو مقوله کمسنه اول قبیلدن دکلدی که تمنای فاسد
وسودای محال آنك دماغنده جایکیر اولمش اوله وبو جمله مقابله ومقاتله خیالی
خاطره کلمش اوله بونك برله انك حقنده انواع شفقت واصناف عاطفتدن
اهمال واقع اولمشدی که سبب نفرت وعداوت وموجب خصومت وخشونت
اولدی بن دلرم که امری تفحصده مبالغه ایدوب حقیقت حالی عین تعیینله
معاینه قلم بو صورت اکرچه سودمند اولمز واول بلیه بو قصه ایله جبرپذیرا دکه
کلمز اما شاید که نفسنه آندن فی الجمله تسلی حاصل اوله و فتنه انکیز و سخن چین
کوشمال بوله وبنم عذرم خلایق قتنده فی الجمله معذور اوله اکر سن بو سردن بر اثر
بلدکسه ویا بر خبر استماع قلدکسه شفقت مادرانه بودر که بندن دریغ ایتمیوب تنبیه
ارزانی بیوره سن **شعر** نه ایسته‌ده کسه لطف ایله بیان ایت • نه سره
واقف اولدکسه عیان ایت • مادر شیر ایدی • دلمده کوهر اسرار واردر • زبانمده
ولی مسمار واردر • بو خصوصده بر خبر استماع قلدم اما اظهاری جایز کورمزین
وبر سره مطلع اولدم لیکن افشاسنی معقول بلکه مشروع اکلمزین زیرا که کتمانده
بعض ارکان عهد وپیمان اولنمشدر واخفاسی بابنده تاکیدات فراوان قلنمشدر
قلوب الاحرار قبور الاسرار بیت به پیر میکده کفتم که چیست راه نجات
بخواست جام می وکفت عیب پوشیدن پادشاه عالم عالمدر که رازنی فاش
ایتمك عیب تمامدر وافشای اسرار نقض ملاکلام علمای فضیلت نصاب خصلتندن
اجتناب تاکیدات بیحد وتهدیدات بیحساب بیورمشلردر ولا بتمامه سمع شریفه
انها ایدردم وغصه واندوهی ساحه سینه فرزند لبندمدن کیدردم شیمدی
ایتدیکم بو بابده تاویل علما واقاویل حکمایه نهایت یوقدر بعضیلرك افشای رازدن
احتراز بیورمشلردر قایلك صلاح حال وسلامت ذاتنه نظر قلمشلردر وبعض
آخر بر مصلحت کلی یه بنا که انده نفع عام متصور اوله اظهار اسراره برخصت ویرمشلردر
فرضا که بر انسان ناحق یره بر مسلمانك قتلنه قصد ایتسه وبو سره برهمن نیك محرم ایدسه

کتمانندن پشیمان وایمانینی حددن کچورسه اول محرم اول مسلمک حیانتی نفسنه ودمی
ایچون اول رازی اظهار ایدوب اول سردن خبردار ایلیه ظاهر بودر که بحسب
الشرع مواخذ اولوب عندالله معاتب اولماسه گرك بلکه برصورتده مثلندن کتمان
رازاهل فساده مشار دکلدر و یمکن که بو خبرك مخبری بو سری سکا اظهار ایتمکله
کندونی میاندن چقرمالی سنك عهدنه اهتمامکه حواله قلمش ولا و یا بندن دهشت
ایدوب سنی بو سرك افشاسنه واسطه ایتمشدر ولا توقع ایدرم که بی توقف
بنی بو سردن خبردار ایده سن و شفقت ونصیحتکه لایق اولنی دریغ بیورمیه سن

شعر رازت بمیان آر که ما محرم رازیم • بکذر زسر ناز که ما اهل نیازیم

مادر شیر ایتدی بو اشارتکه بیوردك بغایت ستوده و بو معناکه بیان
قلدك زیاده پسندیده در فاما اظهار سرده ایکی سر عظیم مضمردر اولا او
کمسنه ایله که اکا اعتماد ایدوب محرم اسرار ایدینمشلردر عداوت لازم کلور
ثانیا خلق انك حقنده بدکمان اولوب انی محرم راز ایتمکدن احتراز ایدرلر هم احبا
نظرندن مردود و مطرود اولور وهم مظهر طعن اعدا و کرفتار طعن حسود اولور کلمات
حکمت نکات حکماده کلمشدر که مَنْ لَمْ یُمِیتْ سِرَّهُ وَیُمِیتُهُ شَرُّهُ یعنی هر کمسه که
حقه ضمیرنده کوهر اسرار مهر اسرار اورمیه لاجرم سرانك قصد سرنده مکر بر میان
ایدوب عالمده سلامت یوزن کورمیه اکرچه حقی سر و صدقی نهان ایلمك
اولمز امادیمشلردر که مصرع سر ویرمك اولور سری عیان ایلمك اولمز • مکر که ملك او
رکایده حکایتن استماع بیورمش اوله که چون ناخن نفاقله رخساره عهد و میثاقی
خراش ایدوب سر پادشاهی فاش ایتدی دست روزکار سر بیوفالقنی تیغ خون پاش
بو ارایله تراش ایتدی شیر استفسار ایتدی که نجه اولمشدر اول حکایت مادر شیر ایتدی
سوالف ازمانده بر پادشاه عظیم الشان وار ایدی که مسند تخت سلطنت
زیور بذل و معدلت ایله زیب و بها بولمشدی و اطراف و اکناف مملکت شعشعه
تیغ سیاستله پرنور و ضیا اولمشدی شعر زمینی قلمشیدی عدلی معمور

زمانی تمشیدی بذل مسرور برکون اتفاق عزم شکار ایتدی وقصد صید ایدوب
جانب مرغزاره کیتدی اول محلده که آشیانه هوا انواع طیور ایله طولدی وعرصهٔ صحرا اجناس
وحوش ایله نمودار عرصات اولدی ملازمان رکاب سعادت انتسابك هر بری بسط وقبض
وجری ورکض وبهتك وقتك وطعن مشغول اولوب پادشاه خشمندن رکابنده مزید اختصاص ایله
ممتاز اولان خواص وخدمله قالدی رکابدارنه تشریف خطاب بیوروب ایتدی کل سنکله سوار

اولدغمز خیل سیل رفتارلره برمقدار عنان ویروب میدان کوستره لم که بکا داعیه
دشمشدر که یلم زیر عنا ممدن اولان رخشی تیز وپاسنك ریزرا نکه اولان ابرشمی سبك خیز
رکابدار فرمان جهانمطاع سمعا وطاعة دیوب آتش پارهٔ باد پیمایی میدانه سوردی
پادشاه سمند آتش سرعته عنان ویردی چون برمقدار نخچیرگاهدن مفارقت ایتدی
عنان پارهٔ آتش پاره چکوب رکابداره ایتدی بو مسافتی مساحتدن عرض بودر که
حالیا خاطرمه برخاطره خطور ایتدی که تندباد شروری بنیاد حضور وبنیان سروری

هباء منثور ایتدی سایر خواصک بو سره محرمیتله اختصاص ولمدیغی جلدن دیلدم که
بو بهانه ایله خلوت میسر اوله و بر وجهله که کمسه کمان ایتمیه بو رازی اظهار ایدم رکابدار
چون شاهدن بو کلامی ایشتدی زمین لب عبودیتله تقبیل ایتدی و شرط مدحت و
ایدوب ایتدی **بیت** خسروا مهر رخک تابنده اولسون دائماً • روزگارک فرخ
فرخنده اولسون دایما • اگرچه بو ذره بی تاب کندوده مظهر انوار تشریف خطاب
اولمغه لیاقت بلمزدی اما چون پرتو آفتاب عنایت شاه کامیاب التفات ارزانی
بیوردی امیدم در که گوش نسیم صبا که محرم اسرار حقایق بهاردر بو چمن ازهاردن شمهٔ
رنگ و بو استشمام ویده و دل بو گنجور خزاین جواهر اسرار در بو راز اکر سر حد اظهاره قدم
داز ایتمیه **شعر** صنسه پیمانه کبی کاسه سر • دیمیم کمسیه بو سرّدن اثر پادشاه
چون رکابداردن بو نوع کلمات استماع ایتدی تحسین و آفرین ایدوب ایتدی
آگاه اولکه بن برادرمک باد نخوت و آتش کینه سندن بر آزادم بچه کون ایدی
که آنک احوال درون و بیرونی تقریر ایدردم بو کون صفحات حرکات و سکناتندن رنگ
سودای سلطنت و نیرنک هوای ایالت مشاهده قلدم و بنم هلاکمه قصد کین و مکر
و کین عین الیقین بلدم بس بو داعیه دوشدی که اندن اسیب مضرت یتشمدین
خس سنک وجودن شاه راه سلطنتدن کاماطة الاذی کوتردم و چمن زار ولایتی
اول خار دلریشدن پاک و چشمه ایالتی خاک تشویشدن صافی و تابناک ایدم
ایله اولسه سکا لازم اولدی انک احوالندن خبردار اولوب بنی محافظت خد
قایم اولاسن انشاء الله تعالی چون مامول حصوله موصول اوله آستانه گردون رفعتمه
درجهٔ آفتاب دولتک بر مرتبه ارتفاع بوله که پای مباهاتی فرق فرقدانه قویه سن
رکابدار فرمان بردارم دیو خدمت ایدی و اول عهدی عهد سنه الوبا و لعهمی
ذمت همتنه حواله قلدی دایما فراوانله مبرم و تاکیدات بی پایانله مستحکم ایلدی
هنوز منزل معهوده واصل اولمامشدی که جریدهٔ احوالنه بو فالوق رقمن چکدی
و زمین عصیانده عذر و کفران تخمین اکدی و رشتهٔ میثاقی مقراض نفاق و شقاقله

محمدی

متمم

کسدی و بو بخد عهد و حقوقی قدم عقوقله بصدی القصه دکابدار فرصت بولوب
برادر پادشاهه ماجرایی علی ما جرا حکایت ایتدی برادر پادشاه چون کیفیت حالدن
آگاه اولدی منت پذیر اولوب دکابداری مواعید بسیار ایله تسلی قلدی و تدبیر
صائبه ایله کندوسن اول ورطه دن خلاص ایلدی اتفاق آرزومندانه نتکم عادت
انقلابات دوران و تحولات احوال حدثان اندر پادشاهك بهار دولتی نکبات نکبت
خزان و نهال زندگانیدن شکوفهٔ کامرانی ریزان اولدی **بیت** قوییب یرلو برنده
رخت و بختی • دکشدی تختهٔ تابوته بختی • **قطعه** کدام باد بهاری وزید در
آفاق • که باز در عقبش نکبت خزانی نیست • دوام پرورش اندر کنار مادر
دهر • طمع مکن که در و بوی مهربانی نیست • چون مسند شاهی شکوه برادردن
خالی قالدی برادر کهتر پایهٔ تخت سلطنته قدم باصدی و شهریارلق تاجن کامکار
فرقنه اصدی **شعر** در ریاض ملك دولت غنچهٔ شادی شکفت • بوستان
سلطنت را تازه شد از سر نهال • اول فرمان واجب الاذعان که زبان پادشاهدن
جریان قلدی قتل دکابدار اولدی بیچاره زبان تضرع و زاری و تظلم ایله فریاد
و فغان ایدوب ایتدی ای معدن مروت و جود وای سایهٔ واجب الوجود **شعر**
گناه من بجز اخلاص بنده چیست • جزای آنچه من کردم نه این بود • پادشاه ایتدی
ای دکابدار اعظم جرایم خدمتکار افشای اسرار در برادرمك پرورده نعمتی و بر
آورده دست همتی ایکن بو سری که جمله خواصدن انکا محرم تنها سکا اختصاص ویرلشدی
فاش اتمکی روا کوردك و نه وسیلهٔ حقوق سندن عقوقدن غیری نه میسر در
و من بعد سکا نیجه اعتماد ایدوب خلاصکه نیجه اعتقاد ایلمك متصور **مصرع**
از همدم بیوفا جدایی خوشتر • دکابدار اولقدر که استعفا و استغفار ایدوب
جزع و زاری ایتدی کار اتموب بردار اولدی و عاقبت مرغ جانی دام سیاست
سلطانه کرفتار اولدی **بیت** گر زبان تو راز دار بود • تیغ را بر سرت چه کار بود •
بومثلدن ظاهر اولور که افشای اسرار موجب شرور بسیار و ارخاء عنان زبان

مثمر مضمار بیشمار در بو معنیی اشعارده کافیدر و بو دعوایی اثباته بو ابیات

مثنوی بلورسن سرکهر در صقلدر آنی • که چقمایه الکدن رایگانی • صقن سرسوزن

اظهار ایتمه بی باك • که اولور گوهر اظهاری خطرناك • نهان ایت سینه صندوقنده آنی

دکورسه اگر الماس زبانی • بجه بی کشف سر سرده نچقردی • بجه سرداری افسردن

چقردی • شیر ایتدی ای مادر مهربان سرن آخره اعلان ایدهین غرضم فی الحقیقه

انك شیوعی اولمتوکلك والا کرکدی که محرم اسراری همان کندو اولیدی چونکه غیره

اظهار ایتمکی جایز کوردی اول دخی آخره اشکار ایتسه معذور طوتمق کرکدر زیرا که

کشی کندو بارنه متحمل اولمیجق آخر تحمل ایتمسه عجب میدر که دیمشلردر که راز خود را

چون تو خود محرم نهٔ دیگری خود محرم آن چون بود • بردخی بو که کشف سر اگرچه

افشای راز اولدیغی جهتدن معیوبدر اما اظهار حقی متضمن اولدیغی سببدن فضایلدن

محسوبدر و جناب شفقت مآبدر کامیابدن تضرع ایدرم که بو سرك افشاسنده

اظهار حق نیتنا تمکله کردن حامه جانی طوق منت جاودانیله مطوق ایدوب

بو بار گرانی ناتوانمدن کوتره اگرچه اگر صریحه قادر اولمزسه کنایتله اعلام بیوره

اگر عبارتده کتورمزسه باری اشارتله دریغ بیورمیه **شعر** دکل اظهاره لازم

عبارت • که عارف اولنه بس در اشارت • مادر شیر ایتدی فرمان بردارم

اما بشرط انکه گناه کار بدکردار که بو فتنه غبارن قوپارمشدر جزاوسزاسن بوله

و جمال صفح جمیل انکه دیده علیلندن که رویت طریق صدق و مروتدن دوردر

مستور قله اگرچه علمای دین و ایمهٔ حق الیقین صحیفات دفاتر مآثر فضیلت

صفح و منقبت عفولیله مشحون قلمشلردر و شیوع غضاض و اغماضه تحریض و تخصیص

بیورمشلر اما اول جرایمده که انك اثری عالمه سایر و ساریدر و ضرردی نهاد

بنی آدمه شایع و طاریدر عقوبت عفودن اولیدر بو گناه مقابلهسنده که مفاسدی

فی الحقیقه نفس پادشاهه عایددر اگر عقاب و انتقام ظهور ایتمزسه و پادشاه

بو بابده طریق مساحتی قوپیب شاه راه سیاسته کیتمزسه سایر مفسدلره دخی

موجب جرات واقدام اولور وستمکارلرك جچتی انکلر قوت بولور وهر بریسی دل
آزارلق وبدکارلقده آنی دستور معتمد ووثیقهٔ معتبر بلور پس آندن عفو واغماضه
راه مجال اولمق کرك ونص قاطع ولکم فی القصاص موجبنجه آنك تدارکنده
تساهل واهمال قلمق کرك **بیت** هر ان کست که بآزار خلق فرماید • عدوی
مملکتست او بکشتنش فرمای • بو تشبیهدن غرض بودر که دمنهٔ غدار ومکار
که ملك روزکاری بوکاره تحریك ایتدی بغایت نمام وغماز وشهره فتنه ساز در
شیر ایتدی بو خاطره خاطر فاتره خیلی زماندر که خلجان ایدر ای مادر غمخواره
للعارف تکفیه الاشاره سن فارغ اول که من بو امره تامل تمام ایتسم کرك
و بو قضیه‌یی تحقیقده طریق اوزره کتسم کرك مادر شیر منزلنه کتدی وشیر تفکریله

دنفکره

صغار وکبار خشمندن کم وار دیسه احضار ایتمك امر ایدوب امرا وارکان ووزرا
واعیانی دیوانه دعوت ایتدی امتثالا لامره تعالی رعایا واشراف واعالی درکاه
شیره مجتمع اولیجق وبر مقتضای فرمان دمنه‌یی کشان برکشان دیوانه کتوردیلر
چون دمنه کلدی شیر آنك جانبندن اعراض ایدوب فکره دور ودرازه طلدی دمنه کوردی
که در بلا کشاده وراه رها بسته ودر امید خلاص منقطع ورشتهٔ اغماض کسسته در
آهسته خواص ملکدن بر بیننه صوردی که بو جماعتك اجماعنه حکمت ندر وملك
کرداب تفکرده شمکه باعث وعلت نه مادر شیر ایتدی سنك قید حیاتك متفکر
قلمشدر ونکبات نکبت وجودك آنی کرداب حیرته صالمشدر چون سنك غدر
وخیانتك ظاهر وجرم وجنایتك واضح وباهر اولدی واول افترا وبهتانلرك که آنی
وزیر مهربانی حقنده سندن وقوع بولمشدی عرصهٔ خفادن منصهٔ ظهوره کلدی
دیودی حیله ومکر وچهرهٔ خیانت وغدرکدن پردهٔ غفلت مرتفع اولدی جایز
دکلدر که سنك آتش تزویرك وسعایتك آب شمشیر سیاستله سوندیرمیه‌لر
وسنجلین مظهر الوجودی خیر محض فضاسنده قویب تنکنای عدمه کوندرمیه‌لر
دمنه ایتدی ای کافلهٔ دولت وعاقلهٔ مملکت اکابر متقدمین حکمتدن بر دقیقه

مهمل قومشلردر وآسایش متأخرین ایچون مسالك واضحه وصفنده مساعی جمیله‌لری
دریغ بیورمامشلردر آنلرك جمله كلمات دلاویز حكمت آمیزندن بریسی بودركه هركسه كه
خدمت پادشاهده یكدل و یكجهت اولا مرتبهٔ تقربه تیز وصول بوله و اول كمسه
كه تقرب سلطان اوله محسود جهانیان اوله ملكك دوستی و دشمنی اكا عداوت
قله دوستلری انك جاه منزلتنه حسد قله‌لر دشمنلری مصالح مملكتده آنك تدبیر
ومصاحبتندن بیحضور اوله‌لر **بیت** هركه نزدیكتر بمجلس شاه • خطر وی
عظیم‌تر باشد • **نزو المخلصون على خطر عظيم** . بوسببدندركه اهل حقیقت
دیوا دامن وراحته بشت ویروب دنیای ناپایدار غداردن یوز دوندرمشلردر
وخدمت مخلوقدن فرار وعبودیت مملوكدن عار ایدوب عبادت خالقی
واطاعت مالكی ازمه خلائق اختیار ایتمشلردركه اول درگاهده ظلم وستم
وسهو وغفلت اولمز واول آستانده جزای حسنه سیئه و پاداش طاعت عقوبت
اولمز **رباعی** آن عدل الهیست كه بریك نمطست • باقی همه جا كاه رضا كه
سخطست • انجا ستمی نیست كه انجا ستمست • وانجا غلطی نیست كه اینجا غلطست
اكثر خلایق خلاف اوصاف خالق اوزره مفطور اولوب جادهٔ عدالتدن كه عبارت
عاقی وسطدن عبارتدر و عین اعتبارلری ملاحظهٔ جانب استحقاقدن محجوب
ومستوردر كاه مجرمان لازم العقوبته اخلاص مخلصینه لایق جزا و سزا سن
كوردرلر و كاه ناصحات واجب التربیه ارباب خیانتك جنایتنه مناسب
عذاب ایله مؤاخذه قلورلر زیرا كه دامن حاللری لوث هوا ایله آلوده و كالای افعاللری
دست خبط وخطا ایله فرسوده در غازه غرضله عارض اقواللری كلگون وكونه
ریا ایله چهرهٔ اعماللری دیگرگوندر **شعر** مساوی قلرنده خیر ایله شر •
برابر بلكه یكدر نفعدن ضرر • لایق بو ایدی كه مملوك طریق ملازمت ملوكه رغبت
ایتمیوب گوشهٔ عزلت وكاشانهٔ خلوتی عالمه ویرمیدی وخدمت سلطاندن
كه نمودار آتش سوزاندر احتراز ایدوب كندو روانی اباغیله بو چاه بلایه گرمیه‌یدی

109

هر کسه که قدر فراغتی بلدی وخدمت مخلوق اوزره طاعت خالقی هیچ اختیار
قلمدی کا اول بلا بیشه که اول زاهد کوشه نشین ایرشدی مادرشیر ایدی
نه کیفیتلر اولمشدر اول حکایت دمنه ایتدی روایت ایدرلرکه برزاهد
واریدی که اعباء تکلفات دنیادن قبای عبا ایله اکتفا ایتمشدی ومشتهیات
نفسانیه‌دن کوشه وتوشه ایله فراغت وکشکینه وپشمینه ایله قناعت ایلمشدی
بیت هر کدا کیم بوریای فقر ابور کسوت • انکا اطلس وزربفتدن حاجت
ایماس خلعت انکا • اول پیر صلاح شعار کمال زهد وتقوی ایله بنی الناس اشتهار
بولیجق وصیت وصدای ورعی مسامع جهانیانه واصل اولیجق اطراف عالمدن
اصناف بنی آدم قدم عزم ایله جناب مآب ارشاد مآبنه متوجه اولدیلر چون
نورانیت عبادت جبیننده لایح وروحانیت صلاح وطاعت ضمیر غیب بیننده
واضح ایدی انك حقنده معتقدلرك اعتقادی کوندن کونه متزاید اولدی اول
ولایتك برشاه صورت درویش سیرت بر پادشاهی واریدی که طلب رضای
آلهی متابعت هوای پادشاهیدن تقدیم ایدردی واحوالندن کلیا منهج
اخلاق انبیا ومذهب سیرت اولیا اوزره کدردی شعر کرچه عالمك
سپهر سلطنت ماهی ایدی • شاهلر درویشی ودرویشلر شاهی ایدی •
شعر سیرت پاکیزه وخوی خوش وکردار نیك • با فقیری خوش بود
با شهریاری خوشتراست • چون پیر کوشه نشین احوالندن خبردار اولدی
نعم الامیر علی باب الفقیر تخواسی اوزره ملازمت خدمت پیره بیل
بغلدی واحوال عاقبت واهوال آخرتی اکوب زار زار اغلدی وانفاس
متبرکه سندن استمداد ایدوب ملوکه لایق نصایح التماس ایتدی پیر زاهد
ایتدی ای ملك حق تعالینك ایکی سرایی وار دربرسی فانیدرکه اول دنیادر
وبری دخی باقیدرکه اول عقبادر مقتضای همت عالی اولدرکه چون سلطنت
جهان فانیدن ال یویرسن سریر سلطنت باقیه قدم قویه سن

مثنوی ملك عقبا بہ خواه كان خرم بود • ذره زان ملك صد عالم بود •

جهد كن تا در ميان اين نشست • ذره زان عالمت آيد بدست • پادشاه ایتدی

ای پیر صافی ضمیر نه چاره و نه تدبیر ایله اول مملکتی تسخیر ایتمك میسر در زاهد

ایتدی بیچاره‌لره چاره ساز و مظالم سوز و مظلوم نواز اولمغله متصور در هر

پادشاه که آخرتده حضور و حبور و راحت و رفاهیت دیلیه واجبدر که دنیاده

آسایش رعیته کوشش ایلیه مثنوی کسی خسبد آسوده در زیر گل • که خسبند

از و مردم آسوده دل • کسان برخورند از جوانی و بخت • که بر زیردستان نگیرند سخت •

چون زاهد نصیحتدن فارغ اولدی و خزانهٔ دل پادشاهی جواهر زواجر ایله

طولدی نصایح دلپذیر پیر صافی ضمیر قلب شاهده بر مثابه ده تأثیر ایتدی که دست

ارادتنکه دامن تیمننده تشبث ایدوب شرف صحبتیله دایم مشرف و مغتنم اولوردی

و لجام کلام نصیحت انجامیله توسن هوای بدفرجامی رام قلوردی اتفاق بر کون

اتفاق مصاحبت درویش کامله مشرف ایکن ناکاه دادخواهلردن بر جمع کثیر و جم

غفیر فریاد آتش تأثیری کره فلک اثیره چقردیلر زاهد چون بو حالی کوردی انلری حضورنه
دعوت ایدوب هر برینک حالنی علیحده صوردی و پادشاهه انلرک مهماتنه
مناسب احکام تلقین بیوردی پادشاه بوندن زیاده حظ ایدوب التماس ایتدی
که بعض وقتده دیوان مظالم رعیتلرنک نظرنده عرض اولنه زاهد دخی مهمات رعایا
و مصالح برایا عدل و انصاف فیله فیصل بولادیوب و اکا دخی الدال علی الخیر کفاعله
مفهومی موجبنجه مثوبات جمیله عاید اولمق امیدیله مسئولن قبول و ملتمس مبذول
بیوردی و دفع مظالمده موجب حال و مآل اوزره زبان زاهده هر نه فرمان که جریان
بولوردی پادشاه طوع و رغبتله اصغا و استماع ایدوب تنفیذ و امضا قلوردی
بو سؤال اوزره قضیه بر مرتبه یه واردی که اکثر مهمات ولایت بلکه کلی مهمات
سلطنت اول پیر صاحب کرامتک کف کفایتنه مفوض اولدی عاقبت سودای حب
مال و طوع رشته آمال سویدای دل زاهده راه بولدی و دیوار زهد شیخ صلاح
شعارده رخنه پدیدار اولدی و سر درویش هوای توکلدن فاغ اولوب تشویش
تمنای اسباب تجمل ایله طولدی ولیس اول قارورة کسرت فی الاسلام بونک
امثالی الی هذا الآن هزار هزار اولدی شعر پیره زال دهره کیم مفتون و مسحور
اولمدی • جرعه دنیا ایله کیم مست و مخمور اولمدی • دنیا بر پیره زال مکاره در
که نیجه شیر مردلری کمند محنت محبتنه کرفتار ایتمشدر و بر زال غداردر که نیجه
صاحب همتلری بیژن وار چاه بلاء و غار عنایه آتمشدر نظم رستم زالی
ستم دستنده ایتمشدر زبون • بیژنی چاه المه قعرنده قلمش سرنکون • طاغلک
هر باشی بر اسفندیارک باشیدر • بر سیاوشک هراقن صویی کوزنیک یاشیدر
لالهسی بر یوسفک پیراهن خونینی در • بر زلیخانک کل رخسارهٔ رنکینی در •
چون زاهد شوربخت شورابه ریاضت یرینه شوربای ریاست و شربت لذت
سیاست نوش ایتدی ذوق چاشنی عبادتی بالکلیه فراموش ایتدی حب الدنیا
رأس کل خطیئة بلکه ترک الدنیا رأس کل عبادة حلقه سنی درکوش ایتدی

پادشاه کوردی که زاهدك تصرفاتی موجب صلاح مملکت و تدبیراتی سبب
انتظام مصالح سلطنت در مهام مهام ایامی علی التمام آنك کف اهتمامنه تفویض
ایتدی درویش دوراندیش که سابقا نان غمن یردی حالیا جهان غمن یر اولدی و خیال
تحصیل کلیم ایدرکن تدبیر تسخیر اقلیم ایدر اولدی مثنوی جهان بر خاندر آرایشی
یوق • اچینه کیره نك آسایشی یوق • دوشر درویش ایسه تشویشاته • واکر
سلطانسه فکر جهانه • اتفاق برکون اول درویشلردن بریسی که احیانا خدمت
زاهده کلور کدردی وانفاس نفیسندن استمداد همت ایدردی زاهدی زیارته
کلدی چون اوضاع واطوارن احوال سابقه‌یه ناموافق کوردی زیاده تعجب ایتدی و آتش
حیرت قلبنده مشتعل اولوب کندو کندویه ایتدی شعر آب حیوان تیره کون
شد خضر فرخ پی کجاست • خون چکید از شاخ کل باد بهاران را چه شد • چون زاهد
شب لباس عباسیه کوشه افقدن پدیدار اولدی و ناسك قوا و حواسی کرپیان
خوابه باش چکوب غوغای و حرکتلری سکون بولدی زاهده زبان اعتراض دراز
ایدوب ایتدی مطلع دران چمن که تو بودی کلی بهار نماند • خزان در آمد
و سرسبزی بهار نماند • ای طاوس سدره مقام حظایر قدس و فرادیس
انسده خرام ایدرکن عنایت الحب حب جاه ردشمکه یعنی سبب نه وای
شاهباز بلند پرواز اوج هوای استغناده عنقای قاف قناعت شکار ایدرکن
بغاث الطیور دنیای دون بو نجه طلب نه شعر مجموع روزکار تو روز
امید بود • ان روز خوش کجاست وان روزکار کو • زاهد اول قدر که زبان
اعتذاری پرکار ایتدی بر کلامه که محل اعتبار ده تمام عیار و واقع اوله قادر اولمیدی
مهمان ایتدی ای زاهد فرزانه بو فسون و فسانه میل هوای نفسنه محضا بهانه در محصل
کلام و خلاصه ما فی المقام اول قدر که خاطر مبارك دام حطام دنیایه مبتلا اولوب
ضمیر اشرف چنکال حرص و جاه و ماله کرفتار اولمشدر شعر همای چون تو عالی قدر
حرص استخوان سهل است • دریغا سایهٔ همت که بر مردار افکندی • کل کرم ایله

دامن تجریدی غبار اغیار ایله مغبر ومشرب تفریدی خس وخار دنیای غدار ایله
مکدر اولمز وعنان نفسی دست هوایه ویرمه ونواله زهر علایق کام دله نیشیده
شعر برخوان دهر دست ارادت مکن دراز • کالوده کرده اند بزهر این نواله را •
زاهد ایتدی ای مرید معتقد آمد شد خلق توجه حقدن چندان مانع اولمدی اکرچه
ظاهرا توجهم جانب نفسه ومصالح اسنه در اما معنیده مقام انسده وجناب قدس
قلبم اول شغل اوزره در که بلمش ایدك وحالم اول منوال اوزره در که مشاهده قلمش ایدك
مهمان ایتدی ای سلیم دل سن حالیا حالکدن غافلسن وشراب غرور ایله مست ولا
یعقل سن بصر بصیرتك پرده غفلتله بسته ومزاج طبیعتك امراض اعراض خسیسه ایله
خسته **مثنوی** چکلدی چشمکه چون میل غفلت • دلوکه طولدی سیل جاه دولت •
طوتبدر غفلت ابخوسی کوزوکه • انکچون اکلمزسن کندزوکه • اما اول زمانکه خمار
غفلت باشکدن کیدوب عرض مرض غرضدن افاقت بولرسن حقیقت حاله مطلع
اولوب اتدوکك افعاله پشیمان اولرسن لیکن فایده ویرمیه وضایع اتدوکك
کنجینه یی هرچند که اله کتورمك دلیه سن اله کرمیه **شعر** کار ها کرده وآخر
کار • چون پشیمان شوی ندارد سود • سنك مثلك همان کور مثلیدر که اول
ماری تازیانه تصور ایدوب کندودن دور ایتمدوکی سببدن ضریع حفره طعمه کور و
مار ومور اولدی زاهد ایتدی نه کیفیتله واقع اولمشدر اول **حکایت** مهمان
ایتدی بر کور وبر بینا مرافقتله مسافرته نیت ایدوب بر طرفه کیدرلر وقت شام قریب
اولیجق بر مقامده نزول ایدوب اول کیجه انده یاتدیلر وتا شبر صبح طلوع ایدوب
کاروان صبا آمد شده آغاز قلدی همراهلری دخی بر مقتضای **عرب** بکر اصاحبی
قبل الهجیر • ان ذلك النجاح فی التبکیر • اول منزلدن رحلته ساق جدی تشمیر ایدلر
اعمینك بر تازیانه سی واریدی اتفاقا وحالده یعنی اثنای حط وترحالده الدن
دوشوردی چون سوار اولدی مرکبی تحریکده وکاه کاه آنی کوشمال تعریکده اکا احتیاجی
واریدی باب تخصصده مبالغه قلدی قضای الهی مکرکه بر مار زشت دیدار ثعبان

کوردابرودت هوادن اولشمش واثر سرمادن عصای موسی کبی منجمد اولوب آنده
دوشمش ایله راست کلدی تازیانه سن تصور ایدوب آلدی کوردی که کندو مقرعه
سندن بزم و استحکامده اندن محکم شاد و خرم اولدی و حق تعالی یه جل و علا
شکر ایدوب یوله کیردی رفیقلر بربریله مصاحبت ایدوب کیدرکن و خفت صحبتله
شداید طریقی تخفیف ایدرکن ناکاه مرد بینا نکاه ایدوب کوردیکه اعمی النده بر مار
اژدر سیما طوتوب کیدر بلدی که آنی مقرعه سن خیال ایدر فریاد ایدیکه ای رفیق
اول الکده تازیانه تصور ایتدوکک افعی ندر زهر زباننده عمری تفنی ندر زهردهاندن
ضرر کورمدن بن دندانندن چاشنی یمدن الکدن کدر اعمی چون بو سوزی اشتدی
جزم ایتدی که بصیر لطایف الحیل ایله مقرعه سن آلماغه عزم ایتدی ایتدی ای یار حیله کار
حصول دولتده جد و جهدک نه مدخلی وار طالع و بخت درکار حضرت پروردکار
مقرعەم مقابله سنده نعم البدل تازیانه ارزانی بیوردی سن مانعمی اولورسن
اکر طالعک مساعدت و بختک موافقت قلورسه سنده بولورسن **بیت**
طمع دستن کرم قل ایله کوتاه • سکا داخی یکت سن ویره الله • ای بصیر بن که حدت
ذهن و حکمت ضمیرده فخر معرة النعمان ابی العلا ضریردن دعوای تفاضل ایدرم ممتنع در
که فسون و فسانه ایله خزانه غیبدن حواله اولان تازیانه المدم کیدەرم بینا ایدی ای
همدم سنک تازیانکه طمع ایدوب ندرم اما مقتضای مرافقت بودر که سنی بو مخاطره دن
آکاه ایدم ای برادر کوم ایله تریاک نصیحتمی کاذکر و نوش دارو موعظتمدن تاثیر میسر
ایکن اول مار زهرناکی الکدن کیدر نابینا کوردی که ابرامده زیاده اهتمام ایتدی اندن
اعراض ایدوب ایتدی **بیت** ای مدعی مبالغه از حد چه میبری • این نکته کوش
دار که روزی مقدر است • بصیر هر چند که باغ ابلاغده تقصیر ایتمیوب سرحد مبالغه دن
طشره کتدی و مدعاسن ایمان فراوانله و تاکیدات بی پایانله مؤکد و مؤید ایتدی اصلا
فایده ویرمدی و اعمی آنک نصیحتنه التفات کوسترمدی چون تف تاب آفتاب عالمتابدن
کوره هوا کرم اولدی و افسرده لک نهاد ماردن کدوب درشت ایکن نرم اولدی اثنای

حرکت

حرکتده دندان زهرناکله اعمای بی ادراکك النه برزخم اوروب فی الحال هلاك اتدی
بو مثلی اول اجلدن کتوردم که سندخی دنیایه اعتمادی جایز کورمیه سن وانك صورتنده
که مار منقش هیاندر کوکل ویرمیه سن وانك ملایمت وملاطفتنه میل ومحبت کوسترمیه
که زخمی قاتل درو زهری هلاهل **مثنوی** شربت انکبین مجوی زدهر • که برامیخته است
شهد بزهر • تو تصور کنی که آن عسل است • ان عسل نیست شربت اجل است •
زاهد چون درویش خیراندیشدن بو کلماتی ایشتدی زمان تجرد وفراغتی تذکر ایدوب
وپردهٔ اعتسافی عین انصافدن کوتوروب احوالنه نظر ایتدی کوردیکه اول دوستك
نصیحتی محض شفقتدن ناشی وعین محبتدن منبعث ایمش فوارهٔ دیدهٔ سندن اشك
ندامت متواتر وتنورهٔ سینهٔ سندن شرارهٔ ملامت متطایر اولدی واول کیجه
شمع سوزان کبی زار زار اغلدی وپروانه وار شعلهٔ شوق دیدارله جکرین طغلدی
وکار وبار خلایقی ترك ایدوب ینه خدمت خالقه باغلدی چون زاهد سفید لباس صباح
سجاده نورانی شعاعی **والصبح اذا تنفس** محرابنه یایدی وراهب سیاه پلاس رواح
واللیل اذا عسعس صومعه سنده متواتر اولدی **مثنوی** چون سحر چونکه زاهد
خورشید • اولدی نورانی کسوتیله پدید • نور ایمان کبی چو ایتدی ظهور • کفر
دیجوردن ایلدی مستور • وضع سابق اوزره صومعهٔ زاهدانه که مزبلهٔ علایق
وعوایق ایدی ارذال خلایق ایله طولدی شوره زار قلبنده ینه عواصف نخوت وعوام
کبر وغرور عونت اسدی وتیشه هوای سحرکاهی بیخ درخت اندیشه شبانه‌یی کسدی
واحکام قبض وبسطی موجبنجه لکن اصدی لکن بصدی **شعر** هرشبی کویم فردا
ترك این سودا کنم • تازه میکرد هوایش هرسحرکاهم دکر • **مطلع** هر کیجه دردم که یارن
ترك ایدم سوداسنی • صبح اولیجق تازه لر عشقك ینه غوغاسنی • القصه زاهد
جان ودلدن حب ریاسته مایل وعن صمیم القلب حکم سیاسته متعلق اولدی وامور
مملکتده استقلال قصد ایدوب امرا ووزرایی عملرندن عزل ایدوب کندرك فصل
قضایاده جادهٔ عدالتدن عدول ایدرا ولدی اتفاق رعایادن بعضینك قتلنه

که بحسب الشرع ممنوع و حرام ایدی اقدام ایلدی ورثه مقتول درگاه پادشاهه
وارب زاهد کمراهدن تظلم اتدلر پادشاه حضورنده اول مظلومك بیگناهلغی
معلوم اولیجق قضیه لری دار القضایه حواله اولندی و حکم قضا مضاء قضات
بو منوال اوزره نفاذ بولدی که زاهدی طریق قصاص ایله قتل اولنمق بیورلدی
او لقدر شفعاء کتوردی و مال و مناله وعده لر ویردی مفید اولمدی خدمت
خالقی صحبت مخلوقه فدا اتمك شآمتیله ورطهٔ هلاکه گرفتار اولدی نعمت
دنیادن آیرلدی دولت عقبی دخی میسر اولمدی بو مثللو اول اجلدن کتوردم
که چون بن دخی جناب محراب آگهیدن یوز دوندروب جانب بارگاه پادشاهی
قبله گاه اید ندیم و خط فرمان خالقدن باش چکوب خدمت آستانه مخلوقه باش
اندردم هر عقاب و عذابه لایق اولدم و هر بلا و عنایه مستحق **شعر** هر بلا
که دسك سزاوارم • هر نه دیرسك بوز او لقدر وارم • دمنه چون بو فصل پر اصلی
تقریر ایتدی حضار مجلس انك بلاغت بیان و فصاحت لساندن متعجب اولدیلر
شیر دخی سر تأملی زانوی تفکره قویوب متحیر اولدی که دمنه یه نه وجهله جواب
ویره و بو امره نه ممرّدن شروع بیوره سیاه گوش که جمله طایفه وحوشدن مزید
تقربله اختصاص بولمشدی چون اهل مجلسی متحیر و مدهوش کوردی دمنه یه
متوجه اولوب ایتدی ای مغلوك خدمت زمرهٔ ملوك سنك نه حدّك که بلمزمیسن
که آنلرك فرق فرقد سایی **السلطان ظل الله فی الارضین** تاج کرامتیله سرافرازدر
و اول پادشاهك که دادگستر و رعیت پرور اوله بر ساعت عمری التمش ییللق
عبادته برابردر سجاده نشینان محراب عبادت و تاجداران ولایت کشف و کرا متدن
چوق کسنه لر بو مقتضای خدمت **الملوك نصف السلوك** خدمت سلاطینه
بل بغلمشلردر و آنی سبب صلاح خاتمت و وسیله فلاح عاقبت کلامشلردر و اول جملهدن
حکایت پروشن ضمیر بو حاله شاهد عدللردر دمنه استفسار ایتدی که نجه اولمشدر
حکایت سیاه گوش ایتدی روایت ایدرلر که شهر فارسده بر شیخ واریدی که میان فارسان

میدان

میدان ولایتدن کوی کشف وکرامتی چوکان همتنه کوترمشدی وکوشهٔ ترك تاج
توکین تارك سپهر برینه وفوق فلك هفتمینه یتورمشدی بیت بست پای اورمش
عالم خاکه • ترك تاجن یتورمش افلاکه • اکا پیر روشن ضمیر دیرلردی چون لطفنه کراماتی
اطراف روم وشام وحلبده منتشر ووبدبهٔ مقالاتی اکناف دیار ترك وعجم وعربده
مشتهر اولدی بیت کون کبی طوتدی دهری شهرت شیخ • نور ویردی جهانه طلعت
شیخ • عرفای عراق وظرفای خراسان کبی خط محبتنه باش اندردلر وصافان ترکستان
وعاشقان هندوستان کبی صدق واخلاص دامن اختصاصنه ال اوردیلر اتفاق
ماوراء النهردن بر درویش عزیمت احرام زیارت حرمینی تفهیم ایدوب محنت عظیم
وبلای الیم ایله نواحی سمرقند دار الملك فارسه کلدی لاجرم هرکسه که پای طلبینی
خار بقیله افکار ایتمیه دست امیدی کل مراده یتمیه بیت جور خاره قتی بلبل
که تحمل ایتمیه • اکلار دمدر که میل صحبت کل ایتمیه • درویش مسافر قطع بادیه
حرمانده نصکره کعبهٔ امن وامانه یتشوب لب ادبله خاك آستانهٔ شیخی تقبیل
ایدوب دست طلبله حلقهٔ باب کرامت بابنی تحریك خادم خانقاه
چقوب کوردی بر درویش غریبدر ایتدی

بر لحظه تحمل ایده کم حضرت شیخ ملازمت سلطانه کندی قدومی وقتی قریبدر
درویش چون ملازمت سلطانی اشتدی ییدی **شعر** دریغا بو بخبر راه
دور ودشوار • دریغا بو بخبر درد و رنج بسیار • بر شیخ که اهل دنیا سلکنه
سلوك ایدوب هوای مصاحبت ملوك ایده ومسجد وخانقاهی بی عبادت
خانه اللهی قویوب خدمت آستانه پادشاهه کیده بکا اندن نه فتح الباب
میسر اولوب نه وجه صواب ظهور ایده **بیت** آرزو بودکه میرم چو سکان
در قدمش • خاك شد آن همه امید بیکبار دریغ • پس خانقاهدن جانب بازاره
واردی وکدورت قلب مغشوش شده که کوره ما رضتنده تاب بولمشدی کم عیارلك
سکه سن شیخك نقد وقتنه اوردی وسوء ظنی سببیله کوکلدن انك حالنه
اعتراض وشرف ملاقاتندن ابا واعراض کوستردی **بیت** ای مدعی که میگذری
برکنار آب • مارا که غرقه ایم چه دانی که حال چیست • اتفاق درویش اسواق
شهرده کذر کن وهنکامه بازارده کشت وکذار ایدرکن ناکاه شحنه شهرك کوزی
اکا راست کلدی قضانی کورکه مکر آنك شکلنده بر دزد اول کیجه زندانی آچوب
قاچمش ایدی وپادشاهك چاشنی غضبندن شحنه وعسسك جانی آجمش
ایدی ودزدی بولوب جرمی موجبنجه سیاست اولنمق امرینه اهتمام تمام
کوسترلمشدی شحنه مزبور درویش مذکوری کورجك دزد کریخته خیال ایدوب
فی الحال طوتوب سیاستکاهه کوردی درویش دلریش چندانکه دعوای صدقت
واستقامت ایدوب برات ساحته برهان اقامت ایتدی سفید اولمدی وقطع
یددن غیری صورت الویرمدی جلاد بی رحم کارد آبداری دست درویش
اوزره قویوب بی محابا قطع ایدیجك محلده هیاهوی پیر روشن ضمیر کلدی یتیدی
وشیخ بر مرکب عظیمله خضر کبی اول سرحلقه یه کلوب کیفیت حالی استفسار
ایتدی وحالت درویش اکا منکشف اولوب شحنه یه ایتدی بو بزم آستانه مز
درویشلرندندر بو تهمت اولنان جریمه دن بیخبردر ودامن عصمتی بو معصیت

لوثندن مطهر ايدن ال چك و تخم ظلمكى بر يره دخى اكمه شحنه چون شيخك بو التفاتن
كوردى بو مسكينك اياغنه دوشوب دكابنه يوزن و فرمانبر طاعتى جاننه منت
بلدى و درويشه اعتذار ايدوب بند بلادن رها قلدى بيچاره با دل صد پاره
دست جلاد و قيد بيدادن آزاد اولوب شيخ پاك نهاد و پاكيزه اعتقادك دكانينه
دوشوب كندى شيخ كرامت پيشه دست ميادكن دوش درويشه قوبوب
ايتدى اى درويش درويشلره اعتراض و سوء انديشه مناسب دكلدركم اكر
ملازمت سلطانه مرتكب اولميه لردى سنك كبى مظلوملر ظالملر اليندن خلاص
بولميه لردى **شعر** قالدلردى ظلام ظلم ايچره • رهبر اولماسه بو زهمت شيخ •
درويش بلدى كه آنلره اعتراض كمال جهالتدن ايمش و ارباب فقره سوء ظن **إِنَّ
بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ** فحواسى مقتضاسنجه غايت غباوتدن ايمش زيرا كه ارادت انسان
كامل ارادت حقده فانى و مضمحل اولمشدر اهل كمالدن بر فعل وجوده كلمز كه مراد حق
اولميه و بر جزا صدور ايلمز كه اكرچه ظاهرا مخالف عقل و منافى طبع اوله ضمننده بر مصلحت
كلى ملحوظ اولميه **مثنوى** ان پسر را كشت خضر و ديد خلق • سرّ او را جى ندانند فى فلق
در درون بحر كشتى را شكست • صد درستى در شكستى خلق هست • كاملى كر خاك
كيرد زر شود • ناقص از زر برد خاكستر شود • بو مثللر ايرادندن غايت غرض اولدر كه
سلف صالحين ملازمت سلاطيندن و اكابر دين و ائمه مهتدين ايكن عار ايتمشلر در
اى خود بين سن بو ديانتده ايكنلر عار مى ايدرسن و بو حاللره اوزنايه كلوب سنده
ندرسن دمنه ايتدى بعض اكابر اهل سلوك كه ملازمت آستانه ملوك اختيار
ايتمشلردر ديدكك حقدر اما اول بر مصلحت كليه متضمن اولمغله در انلر كه بو طريق
خطرناكه كيتمشلردر نه اقدام آلى اقدام ايتمشلردر و دامن همتلرين مطلقا اعراض
اعراض نفسانيه ايله آلوده قلمشلردر وليكن بو پايه لوكسنيه او پايه چقمق ميسردر
و بزم مثللر كوزلمشيه اول پايه چقمق متصور و بوندن مقدم پادشاه ظل الله در
ديدوكك مقدمه دخى مسلمدر اما اول پادشاه حقنده دركه ناظم مصالح

خلایق اولە واحوال وافعالی احکام حقە مطابق و رضای خالقە موافق اولە نە
کمسنەیی بی سبب استحقاق تربیت بیورە ونە بی سبب عقوبت رواکورە وملازمان
ستودە خصالی مقرب ومقبول وخدمتکاران بدسکالی غل وذلە مقید ومغلول
قلە **قطعە** کلبن خانەنک مرادانی • ایلیە تازە آب رحمتلە • اولکە غدار اولە دل آزار •
کوکینی قازە تیغ هیبتلە • مادرشیر ایدی بوسوزکە سویلرسن مقدرا ماسنک
حقکدە فایدەسی یوقدر زیراکە جملە عالم بلوردکە شهر ملکک ستودە سیرت
مقربلرندن وپسندیدە نیت مصاحبلرندن ایدی ومرتبە یقینە ایردی کە خرمن
خانمانن سنک آتش سعایتک باد فنایە ویردی شآمت غدر ومکرکلە قواعد
عهد ومواعید ملکدە رخنە ظاهر اولدی دمنە ایتدی ضمیر منیر ملکە مخفی
وپوشیدە دکلدر کە بنملە شتربە میاننە اسباب منازعت و دواعی مخاصمت
جزئی وکلی نسنە واقع اولمامشدی باوجودکە آنک بکا قیمتە قدرتی و درکاه
پادشاهیدن رد اندرمکە دستکاهی واریدی بنم حقمدە لطف ومروت وکمال
شفقت ومرحمتدن وغیری نسنە کورمدم فقیر دخی بحمد اللە نظر ملکدە اولقدر
خوار وبی اعتبار دکلدم کە حالنە حسد ایدوب انک دفعنە مشغول اولیدم لیکن ملکە
خیرخواهلق ایدوب حق نعمتنی یرینە کتوردم واول کلمات کە اندن ایشتمدی بعدە آثارن
دخی مشاهدە اتدم ایدی نە غرضانە ملکک سمع اشرفنە یتشدردم بکا واجب ایدی
کە حق نعمت ملکی بلم وکاوک صورت غدر وخیانتن بلدکم اوزرە ملکە بلدردم وملکە
دخی لازم ایدی کە استماع کلام ناصحی کندوبە واجب بلە وتصدیق وتحقیق اتدکدنصکرە
مقتضای مضمونیلە عمل قلە چون ملک بنم کلام نصیحت انجامم شرف اصغا بیوردی
ومصدق دعوا وبرهان مدعامی عین یقینلە مشاهدە قلدی مقتضای رای شریفی
اوزرە نفاذە یتشدردی فرمان پادشاهکە ربندەنک دولتخواهلقدن غیری نە کناهی
واردر اما ارکان واعیاندن نقش اختصاص ملک کعبتین حالندە عیان اولنلردن قربت
وبعیدن دعوای اخلاص صدقە زیادە فرید کچنلردن چوق کمسنەلرکا وایلە بواودە حالیا

شریکلردر الآن بندن که تمام صدق وکمال استقامتم شعار وحسب حالمدر
وهم ایدوب بکا خصم اولمشلردر وعلی الاتفاق نفاقله بکا آیق طولیوب
باشمه قصد ایتمشلردر بن کمان ایتمزم که بنم نصیحتم مکافاتی واستقامتمله خدمتم
نتیجه‌سی بو اوله که ملکی بنم قید حیات وبقاء ذاتم متحیر ومتفکر قلدی چون
دمنه کلامنی بو مقامده تمام ایتدی شیر ایتدی بونک حالی قضایه حواله اولنمق
کرک تا که امرنده تفحص تمام ایده‌لر وشرع وعرفله تفتیش ایدوب اظهار حقده کما
ینبغی اهتمام ایده‌لر زیرا که امور سیاستده وفور فراسته اعتماد ایتمک ضلالتدر
واحکام رعیتده بی الهام حجت وایضاح بینت برحکمی اظهار ایلمک وبالدر دمنه
ایتدی بنجه حکمدر که پادشاه عادلک دلبیغلیغندن منصف اوله‌لر ونجه قاضیدر که
فراست ملکدن مزید صدق واستقامتله متصف وله بحمد الله تعالی که ضمیر منیر پادشاه
بر آیینه پر صفا بلکه بر جام جهان نمادر که خدام سدهٔ فلک احتشامدن هر برینک
صورت حالی ومآلی هویدادر **بیت** تکرار کرده دفتر اسرار کن فکان • رای تو از ورای
ورقهای روزکار • لاجرم چون رای عالم آرانک ریب وریا ورنک افت وافترادن
معرا ومبرادر روا ایتدیم که بو حقیرک امرنی تفتیش وتفحصده تقصیر روا کورلمیه واهمال
ومسامحه‌یه مجال ورخصت ویرلمیه تا بنم برات ساحت ذمتم دلیل قاطعله ثابت
ومبرهن ومنافقلرک اکاذیبی تباشیر صبح صادق کبی عالمیانه روشن ومعاین
اوله **مصرع** راز کس مخفی نماند با فروغ رای تو • شیر ایتدی ای دمنه غم یمه
که بو مهمی تحقیقده مبالغه سرحد افراطه یتیشه کرک وبو خصوصده بر وجهله تدقیق
اولنسه کرک که حق کند وبی کون بلورلنسه کرک **قطعه** سعی خواهم کرد من در کاو
کاو این سخن • تا بدان غایت که چون موی از خمیر آرم برون • خود تو میدانی که من
اسرار پنهان شهی • جمله‌یی از پرتو نور ضمیر آرم برون • دمنه ایتدی ای پادشاه
فلک درکاه بو بابده بن بنده بیکناه اولدوغم سببدن الحاح وابرامده زیاده
اهتمام ایدرم والا عتبهٔ ملکده روز وشب ملازم اولوب خدمتنی کندومه

لازم قلمزدم و پای شکسته ایله متلقی بلا و دست بسته ایله متعرض قضا
اولمزدم بلکه فَسِيحُوا فِي الأَرْضِ مضمونی موجبنجه باشم آلوب برطرفه کیدردم
و درخت اقامتی بو منزلدن کوتروب بر اقلیمه دخی نزول ایدردم که عرصهٔ ارض
عریض الساحه دروه میداندن خلاص ممتنع المساحه مادر شیر ایتدی ای دمنه
درسن که زبان آورلکله بر جرمدن کندوکی بیخبر چیقره سن و بو قتل و قصاص
بورطه دن خلاص اوله سن هیهات هیهات سنك حالك نقیر و قطمیر
تفتیش و تنقیر اولمدین بو احتمال فکر محال و طیف خیالدر دمنه ایتدی بو آستانه ده
بنم دشمنم چوق و بکا حسد ایدر صاحب غرضنه نهایت یوقدر تضرع ایدرم که کسنه‌نك
امری بر امینه حواله بیورله که دیده حالی مرض میل و عرض غرضدن خالی اوله و بو
قضیه‌یی تفتیش و تفحص ایدوب کوره و کیفیت واقعه‌یی علی ما هو الواقع مسامع
جلاله ایرکوره ملك دخی انی رای مشکل کشا سنه که آیینه کیتی نمادر عرض ایلیوب
هر نه قضایه که رضا ویره تنفید و امضا بیوره تا بو بیکناه مجرد شك و اشتباهله
تباه اولوب یوم محشرده و روز کار مکافات خیر و شرده قَتَلْتَ نَفْسًا
زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ خطابی موجبنجه بنم ایچون ملك مستحق عتاب بلکه مستوجب
عذاب و عقاب اولمیه بیت من از کشتن نمیترسم ولیکن • مبادا خون من
دامن بگیرد • شیر ایتدی ممکنمیدر که بن جادهٔ انصافدن بر ذره انحراف
ایدم یا میسرمیدر که منهج عدالتدن بر قدم طشره کیدم اما فکرم بودر که شویله
که سندن بو خیانت صادر اولمش اولا سنی عبرت نمای دوران ایدم دمنه
ایتدی ای ملك بر خیانته سبب اقدام یا شهیر قصد انتقام و یا کسب مناصبده
زیاده اهتمام اولور کرك جمله انام و کافهٔ خواص و عوام معلومدر که کاو ایله
بنم مابینمده بو باعث انتقامدن نسنه واقع اولمامشدر اکرچه منصبم اندن
دون و مرتبتم دنی ایدی اما کوکلم شرف تقرب ملك ایله جمیع مناصبدن
مستغنی ایدی اما باوجود که عدل ملکی بلمشدم و آثار انصافن کرات و مرات

کورمشدم معلوم ومجزوم ایدی بنی عدل عالمراسندن محروم قلمزدی ودرشتر امیدم
میامن همت دادکسترندن منقطع اولمزدی **بیت** ترا ایزد از بهر عدل آفرید
ستم نایدازشاه عادل بدید • اهل مجلسدن بریسی ایتدی ای ملك دمنه نك
بو کلامی ملکی تعظیم واحترام جهتندن دکلدر بلکه دلرم که بو سحر ایله ضمیر ملکی تسخیر
ایدوب بو افسانه ایله بو ورطه دن کنار خلاصه چقه دمنه ایتدی ای صنعت
نفاقده ماهر وحرفت شقاوتده ثانی سامری ساحر تصور فهم ودرایتکه کلام ناتمامك
دلیل ظاهردر ووفور جهل وعوانیکه سودای خامك برهان باهر ملکه سنك کبی
یری کوکی بلمز وآسمانلن ریسمانی فرق ایلمز دکلدر که مدحی قدحدن ونصیحتی فضیحتدن
ویندی بندن تمیزه قادر اولمیه کمان بودرکه فکر شاهانه وتمیز ملکانه ایله حالیا
سنك فهم سقیمکه وبنم طبع مستقیمه واقف اولمشدر وسنك خرافات عرض مزورکی
بنم کلمات نصیحت پذیرمدن فرق تمیز ایلمشدرکه فکر کسوه کشای شمع شبستان
سلطنتدر ورای عالم آراسی حلال مشکلات مملکت **شعر** حالی بلمز می صندلك
رای عالم کیر الله • عالمی تسخیر ایدن سرپنجهٔ تدبیر ایله • سباه کوش ایتدی سنك سوابق
جنایت وخیانتکدن اولقدر متعجب دکلم که بو مضیق مخمصده بلاغت اقوالکدن
وفصاحت موعظت وضرب امثالکدن متعجبم دمنه ایتدی مقام پند در محل ریشخند
دکلدر اکر شرف حسن قبول بولورسه وهنکام مشلده محل کسل دکلدر اکر سمع رضا ایله
اصغا بیورلورسه مادر شیر ایتدی ای غدار هنوز امیدوارمیسن که سعده ومکر له
بو دام بلادن خلاص اوله سن دمنه ایتدی اکر احسانه اساءت مجازاتلر وخیره
شر ایله مکافات دوا کورلورسه الدن نه کلور **لَا رَادَّ لِقَضَائِهِ وَلَا مَانِعَ لِحُکْمِهِ** امّا ملك
واقفدر که هر خاینکه **اَلْخَائِنُ خَائِفٌ** صفتیله متصفدر بحر خاینك زهره سی واردر
که ملك حضورنده تکلمه جرأتی اوله شویله که بنم حقمده بدکمان اولوب باب سستلك
شتاب ایدوب فواید مکر وتامل ومیامن صبر وتحملدن محروم اولوب خانه عقلن
خراب ایدوب عاقبت نادم اوله وندامت فایده ویرمیه وروزکار اوله که بنجلین

بر چاکر جانبازاریه واستیه النه کومیه بیت هرکه در کارها شتاب کند
خانهٔ عقل را خراب کند • هرکمسه که امورنده تعجیل ایده فضیلت تحملدن
دور اولوب اکا اول فضیحت یتشه که اول زن بازرکانه یتشدی شبردمنه یه
متوجه ایدی چون بو نکتهٔ استماع اتدی صوردی که نجه اولمشدر اول حکایت
دمنه ایتدی که روایت ایدرلر که شهر کشمیرده بر بازرکان وار ایدی که مال و منال
کثیر و ثروت بسیار ایله شهیر ایدی خورشید طلعت ناهید صورت بر زن نازنینی
وار ایدی که نه چشم سپهر مدوّرانک نظیری مهر منور کورممشدی و نه آیینهٔ
دهرده انک عدیلی بر سیکر کورنممشدی رخ زیباسی روز وصالی کبی تابان ایدی
و زلف چلیپاسی شب هجران کبی بی پایان ایدی مثنوی طغورماشدی
مثلن مادر دهر یوزی ماهینه واله کوچه و شهر • کوهر خادم اولپدر دشلرینه •
قول اولمش سرو قدی عرعرینه • اولوب همشیرهٔ کل شکر لبینه • قمر همشهر سیک
غبغبینه • جوار خانهٔ بازرکانده بر نقاش وار ایدی که چابک دستلکدن انکشت
نمای جهان و نقش بندلکدن ثانی مانی کارخانهٔ دوران ایدی خامهٔ چهره کشاسندن
جان صورتکران چین صورت بیجان کبی حیران و طبع رنک آمیزندن دل تحریرکشان
ختا بادیهٔ حیرتده سرکردان ایدی مثنوی هواده یرسه مرغ دل نقش پرواز •
قلم تیرن کوربایلردی پرواز • صوده چون شکل ماهی رسم ایدردی • کورب
قلاقبانکسستن قچردی • یزیدی بیشه ایچره صورت شیر • بنینه اوغرمز
اورکردی نخچیر • اکر کاغدده تصویرا یلسه اود • نه خامه ینوب اولوردی
بر دود • القصّه انکله زن بازرکان میاننه معاشقه دوشدی
و نقاشه اول نقش زیبایه میلنی بی محابا اظهار اولدی سلطان عشق مملکت
قلبنه که دار الملک محبتدر مستولی اولوب سپاه شوق هفت اقلیم وجودینی
نهب و غارت قلدی چشم جوانه دیدهٔ نرکس کبی علّت سهر عارض اولدی دیدهٔ
بیدار ابر بهار کبی هر شام و سحر اشکبارلغه آغاز قلدی مثنوی

قور تلور عقلنك عقالندن • مست اولور دلبری خیالندن • دلده قومز ملامت

اندوهن • کاهده صیمز ملامتك کوهن • وار لغن کوزیاشیله سیله ویرز • جمله کاری

انکله حاصل اولور • خرم اول دل که عشقه واصل اولور • جانان دخی جوانی کورجك

دل وجاننه کوکل ویردی وخانهٔ صبر وشکیبی آتش فنایه اوردی **شعر** دل رفت وسینه

نیز تهی شد زجان کنون • که صبر باز کرد که این خانه جای تست • الحاصل جانبندن

جاذبهٔ عشق درکار اولوب بی وسایط ووسایل عاشق ومعشوق بر برینه واصل

اولدی ومیانلرنده ابواب مواصلت کشاده واسباب مصاحبت آماده اولکون

کوندن کونه بر برنه تعشق وتعلقلری زیاده اولدی برکون جانان جوانه ایتدی

ای یار جانی اکرچه که بخت زماننده که تشریف حضور ارزانی بیورر سن وکوشهٔ

کاشانهٔ فقری جمال عالم آرا کله آراسته قلور سن اما بلورسن که شایبهٔ تکلف ودغدغه

توقفدن خالی دکلدر که اکر دفع صورت ایدر سن هیچ اولردن اشتمك وار واکر

سنك آتر سن رقیب دین سنك کوشلی تمك وار عجبا میسر دکلمیدر که بو صنعتده

مسلم زمان وسرآمد دوران سن بر فکر ایدوب نقش بندلك کوتره سن وبرنسنه

تألیف ایلیه سن که بمله سنك میانکده علامت اوله وهیجان توقف مصاحبت
وتوقان شوق مواصلته امارت اوله نقاش ایتدی ای نگار بر دونك چاره
ایدهیم که نقشبند روزکار صفحهٔ لیل ونهارده انك مثلی بر کار دپرکار کورممش اوله
بیت بیاضی اوله صنکه عارض یار • سیاهی اوله کویا روی عیار • چون سن
بنی اول نشانه ایله کوره سن روایهٔ خانه دن قدم رنجه بیوره سن آنلر چون بو سوا[عیدی]
اتدی وبو عهدا وزره قول وقراری برکندیلر نقاشك شاکردلرندن برسی که [صنعت]
نقش حیلهده استاد ایدی وراء دیواردن ماجرایی علی ما جری اشتدی بیت
لب نکشایی اکرت هوش هست • کر پس دیوار بسی کوش هست • بر بخر کوند [نفسکم]
چاره تمام اولدی و وعدهٔ مزبوره انجازه بتشوب مهم سرانجام بولدی اتفاق بر کون
نقاش بر مصلحته کتدی واندهٔ خیلی توقف اتدی شاکرد فرصتی غنیمت بلوب
چاری هرقنده ایسه بولوب الدی وموضع معهوده واردی زن چون چاری کوردی
یار وفاداری صانوب طشره کلدی میان یار واغیاری فرق ایده میوب بیکانه[یی]
آشنادن تمیز قلمدی بیت در دادتن بصحبت وبرعیش زد قدم • دیدار
شد میسر وبوس کنار هم • غلام چون لباس التباسله مقضی المرام اولدی ومصلحتی
تمام اولوب چاری مقامنه قودی نقاش قنده ایسه چقه کلدی چون ارزوی
دیداردن چشمی چار وعالم باشنه دار کلدی ناچار چاره بورمدی وعادت
معهود اوزره کورندی زن کمال تعلقندن استقبال ایدوب تملق اتدی وایتدی
ای یار مهربان بوندن خود حالیا کتدك نه عجب تیز میل مواصلت اتدك چون
بلدیکه قصه نددر کلمه سنه بربها نرایدوب فی الحال دوندی کتدی وچاری آتشه
اورب علامن رد ایدوب جانانه سن ترك اتدی اکر اول زن امرنده شتاب
اتمسه لوث مواصلت غلامله آلوده اولمزدی وانکله جوان میاننده رشته
مصاحبت انفصام بولمزدی بیت چون نهال شتاب بنشانی • ندهد جز
بر پریشانی • بو مثلی کتوردم تا ملککه معلوم اوله که امضاء قضا وتنفیذ

احکامده بلکه مطلقا اتمام مصالح خاص و عامده شتاب ناصوابدر و هر امرده
اهتمام لازم و تانی واجبدر **بیت** قو تعجیلی که اول شیطان اشیدر • تانی صبرله
رحمان اشیدر • حقیقت بود که بن بو سوزی بیم جان و وهم سیاست سلطاندن
دیمزم و بو بابده چندان کندمه ایچون غم یمزم اگرچه ترك جواب نامرغوب و آتش سیاست
نامطلوبدر اما **اَیْنَمَا تَکُونُوا یُدْرِکْکُمُ الْمَوْتُ** مفهومی موجبجه آخر الامر البته مقهر
واندن خلاص غیر متصوردر بن دگل جباران جهان که فلکه کلك و سیمغده سکك
دیمشلردی و امکان مرگ و احتمال موتی بر اهن ضمیرلرنه کتورمزلردی شکنجه پنجه
اجله گرفتار اولوب بلا یلرکه دایرهٔ فنا و فوائدن هیچ براحده نجات میسره کلدر
و بروج مشیده عروج ایدنلر مغاك هلاکدن خروج متصور دگل **مثنوی** قنی اول پرویزندم
شاه اولنلر • سپهر سلطنتده ماه اولنلر • یتورلر شمدی بیر السنده ابتر • قرا طپراغه
اولمشلر برابر • اگر سك ذره هر دیاری • بولورسن بردیارك شهریاری •
ساقی دوران الندن کم جرعهٔ حیات نوش ایتدی که عاقبت **کُلُّ مَنْ عَلَیْهَا فَانٍ**
جامندن قان ایچمدی و خیاط روزگار دکمه خلعت بقا کیوردی که آخر قماش فنادن
اکا قبا بچمدی **قطعه** کردوند آفتاب سلامت کرانشاند • کاخر چو صبح جامهٔ
او را قبا نکرد • خیاط روزگار ببالای هیچکس • پیراهنی ندوخت که آنرا قبا نکرد •
اگر بنم بردگل بیك جانم اولسه و بلسم که جملهسن ملکه فدا ایتمکله اکا بر فایده
مترتب اوله بالکلیه جملهسن ترك قلیدم و آنی سعادت دوجهانی و سلامت
جاودانی بلیدم **مطلع** جان شیرین کر قبول چون تو جانانی بود • کی بجانی بازماند
هر کرا جانی بود • اما ملك بوامرك طول و عرضنه نظر فرض عین بلکه عین فرضدر که کشور
بی لشکر ضبط اولنمز و خدام کافی و کافله خیال باطلله قصد ایلمك اولمز و هر وقت
کفایت مهماتك عهدهسندن کلور بر ار خدمتکار بولنمز و بر چاکر که محل اعتماد
اولوب لایق تربیت و سزاوار عاطفت اوله الدکبهز **شعر** سالها باید که تا یك سنك
اصل ز آفتاب • لعل گردد در بدخشان یا عقیق اندر یمن • ما درشیر کوردی که ملك

کلام دمنه یی سمع رضا و حسن اصغا ایله استماع ایلر ایکن بو اندیشه یه دوشدی
که ناگاه شیرانک خرافات تزویرندن متاثر اوله و فصاحت لسان و بلاغت
بیانی شیری بو قضیه یی تحقیقدن فراغت قلد شیر جانبنه متوجه اولوب
ایتدی ای پسر و ای پارهٔ جگر سنک سکوت و سکونکدن و ظاهر حال درون
و بیرونکدن بو مفهوم اولور که دمنه اقوالنده صادق و سایرلر زور و کذب و زرق
متفق اولا عجبدر که سن بو عقل متین و ذهن دوربینله غث و سمینی فرق ایتمزسن
و بو فهم تیز و طبع گوهر ریز ایله دری خرمهره دن تمییز ایلمزسن چون کلمات صادقدن
متاثر اولمزسن هذیانات فریبنده یه میل ایتمه باری بیت نوای بلبلت
آخر کجا پسند آید ٭ چون گوش هوش بمرغان هرزه گو داری پس خشم تمام ملک
مجلسدن قالوب مقامنه گیتدی بو کلام طبع شیرده تاثیر تمام ایدوب امر ایتدی
تا دمنهٔ پر فتنه یی بند ایله زندانه التلر و ارته قضات امرن کما ینبغی تفتیش
ایدوب گوره لر حق ظاهر اولیجق امر شرع شریف نه ایسه یرینه گتوره لر چون
مجلس آخر اولوب شیرک دیوانی صاولدی مادر شیر بیله ملک خلوتنه واروب
ایتدی ای فرزند دلبندم دایما دمنه نک احوال عجیبه سن و اوضاع غریبه سن
ایشدردم حالیا جزم ایتدم که اعجوبهٔ زمان و نادرهٔ دوران ایمش گور بو اراجیف
اکاذیبه نجه آب و تاب ویرور و هر سؤاله صورت صوابده نجه فوری جواب ویرر
بو مضیق مخمصه ده بو رفیق مخلصلردن فهم اولنور که اگر مقامده وسعت اولیدی
و کلامه ملک جانبندن فی الجمله رخصت و فرصت بولیدی بو حرفلر کندوسن بو دریای
ژرفدن خلاص قلیدی ای پسر محقق و مقرردر که انک قتلنده ملکه و ملکه و کشوره
و لشکره نفع عظیم واردر اولی بودر که اکا کلامه فرصت و جوابه رخصت ویرلمیه
و انک قتلی بابنده تردد و توقف جایز گورلمیه شیر ایتدی ای مادر خواص ملوکک
حالی حقد و حسددن خالی دگلدر علی الخصوص انلر که عاقل خردمند و کامل هنرمند
اوله لر و هنرلری وسیله سیله درجهٔ عزته منسوب کاللری سببیله شرف قربت

بولەلر اهل هنرڭ حسودی چوق و بی هنرە حسد ایدیوق **عربیه** انّ العرانین تلقاها
محسدةً • ولن تری للئام النّاس حسّادا • دمنەنڭ دخی نهال حالی برڭ و بار هنر
و کمال ایلە سرافراز و جناب کامیابمە تقرّب و انتساب ایلە اقرانی میاننده ممتاز در یکن
کە ارباب حسد آتش سعایتلە خانمان تقرّبنی کویندرمکە قصد ایدلر بلکە آب
شمشیر سیاستلە آتش حرارت عزیزه سن سوندرمکە جهد ایدەلر **مثنوی** حسد
اهلینە بودر رسم عادت • کورەلر ملکە وار رشد سعادت • طوتر دنك حسد
آیینە سینی • یقرلر رشكا ودینە سینە سینی • اولور هر دولتا سسك حسودی
حسد دربخت و دولتا ودی دودی • مادرشیر ایدی ای پسر بو درجەدە حسد
کە بر بی کناهك اتلافنە باعث اولە بخرمیتسرە درشیر ایدی حسد بر آتشدر کە چون
مشتعل اولە خشك و تری یقر و بر سیلدر کە جون منحدر اولە بنای صبر و فکری
یقر بلکە آنك سببیلە کشی دایرۂ دین و دیانتدن چقر و غایت حسد آنی اقتضا
ایدر کە کشی کندو بر نسبت احساندن دخی فخر نتر کیم اول اوچ نفر حسودك قصه‌سی
چهرۂ مقصوددن نقاب خفایی آچرما درشیر التماس اتدیکە ملك بو مثلك یوزندن
برقع احتجابی کوترە و بو قصەنك عروسن عرصۂ خفادن منصۂ ظهورە کتورە
حکایت شیر ایدی روایت ایدرلر کە اوچ رفیق بر طریقدە کیدرلردی و موافقت ایلە
بیابانی قطع ایدرلردی ناکاه اثنای راهدە اوجندن بری اول ایکیسنە ایدی
ترك یار و دیار اتمکدە سبب ندر و مشقت سفری راحت حضر اوزرە اختیار
اتمکدە موجب ندر آنلردن بریسی ایدی بنم ترکم و جلای وطن ایدوب مذاق
فواید حضردن مشتاق شدایدسفری ترجیح اتدوکمە باعث اولدر کە ساکن اولدوغم
شهردە بعض اوضاع کە حادث اولوردی حسد ایدردم و صرصر حسد خرمن صبریمی
برباد ایدوب آتش رشکلە یانوب کدردم آخردردمە بو دوایی فکر اتدم کە بر
قچ کون جلای وطن ایدم و باشم آلوب بر جانبە کیدم تا اول احوالی مشاهده اتمیم
واشنا و بیکانەدن دخی ایشتمیم رفیق آخر ایتدی بکا دخی همین بو داء دامنکیر اولوب

وطن مالوف ومسکن مشعوفدن جدا قلمش دراول رفیق ایتدی فمن حبا
بالوفاق علی احسن الاتفاق بکادخی بو بلا باعث جلا اولوب بنی دخی بو درد
دشت پیما وصحرانورد ایتمش در شعر سخن درست بگویم نمیتوانم دید •
که می خورند رفیقان ومن نظاره کنم • رفیقلر چون بربرنک حالنی تحقیق ایتدلر
بحکم جنسیت خوشحال اولوب ملاطفت ایله مصاحبتله کتدلر برکون اتفاق
میان راه گذارده بر بدره زرخاص تمام عیار بولدلر ونعمت وغنیمتله شاد
ومسرور اولدیلر وهمان اول مکاندن نزول ایتدیلر وبربریله مشاوره ایدوب
ایتدیلر محنت فاقه جگرمز خون ودرد فقرله حالمز دگرگون ایکن اتفاق گنجور
خزاین ارزاق بو احسانی بزه ارزانی بیوردی علی السویه بوندن قسمت ایدهوز
وهمان بو منزلدن حب الوطن من الایمان وطن اصلمزه گیدهوز والی نعمت وغنیمت
بلوب سرمایه کار وپیرایه روزگار ایدهوز چون قسمته قصد ایتدلر عرق حسد
هر برینک جسدنده نابض ودیو طمع غش دماغنده بایض اولوب هیچ بریسی
راضی اولمدی که کندودن غیره اول بدرهدن بهره واصل اوله پس متحیر وفرومانده قالدلر
قصور همتدن نه بوکه اقدام ایده بلورلر که میان راهده آنی قویب گیدهلر ووفور
حسددن نه بوکه رضا ویرلر که علی سبیل التساوی هر برینه قسمت ایدهلر برکون
بر گیجه بو تردد اوزره میان بیابانده حیران وسرگردان قالوب مهملری فیصل بولمدی
وبو منازعهدن انلره جوع مفرط وعطش مهلکدن غیری فایده حاصل اولمدی
حکمت آلهی مگر اول نواحینک پادشاهی قصد شکار ایچون صحرایه چیقمش ایدی
اول مقامه ایردی اول اوچ نفسه شخصی میان بیابانده کوردی هیئتلرندن
شایبه حیرت تفرس ایدوب کیفیت حاللرین صوردی آنلر دخی صورت واقعهیی
علی ماهو الواقع عرض ایدوب ایتدیلر که بز اوچ کمسنه بو صفت حسد ایله آراسته
وپیرایه رشك وطمع ایله پیراسته بو سببدن ترك یار وجلای وطن اختیار ایدوب
خیلی زماندر که سرگردان وبی سامان بودشته گشت ایدهرز وبو طریق دور

ودشوار وبیابان مغیلاندن زادده روز وشب کیدەرز حالیاکم بومقامه وصول

بولدق بوحاله مبتلا اولدق ضروری بوحاکمه محتاج ایدوك كه على وجه الاستحقاق

بوزری بزه قسمت ایدیدی وباب تقسیمده جادهٔ عدل وصراط مستقیم

اوزره کیدیدی چون قدم مبارك پادشاه بومقامه واصل اولدی بلدك كه

دعامز مستجاب اولوب مرادمز حاصل اولدی مصراع شد بحمد الله میسر انچه ما میخو

پادشاه ایتدی چون حالکز بومنوال اوزره درکه بیان ایتدکز سزه لازم اولدی که صفت

رشك وحسدکز نه مرتبه ده درعیان ایده سزتا مرتبهٔ استحقاقکزی بلم واول نسبت

اوزره بوزری سزه قسمت ایدم ایچندن بریسی که اوجندن کچسی ایدی ایتدی بنده بو

بدیعتی و رشك وحسد برحدده درکه هرکز دلمزم که بر انسانه بندن ذره دکلو

احسان صادر اوله یا شفقت ومرحمتدن بر فرد کاینا من کان راضی وشاکر اولا

ایکنجسی که مزرعهٔ حسدك اکنجسی ایدی ایتدی سن بومدعا اوزره که ادعا ایدرسن زبا

مروتدن ایمش سن دعوای حسد ایدوب ندرسن بن بوبابده بر مشابه ده یم که اصلا

راضی دکلم کوردم که برکشی بر کشی یه بر کندو درمیله کرم ایلیه وبر کمسنه برکمسنه یه کندو

ما لیله خوشحال قلدی اوچیچی که ارباب حسد که اکابر مدن ایدی ایدی معلوم اولدی
که ایلکز دخی عواکنه زور وصفت حسددن بغایت دور ایمش سز بو دعوی بکا لایق
وسزک اوزرکزه بنم ذاتم بو بابده اول صفتله فایقدرکه فرضا غیره کل بنم کندوحقمده
دخی براحد که بنی کرمیله احیا ایتسه اول ورمدن دشمنلرمی کولدرمدن دخی بی‌حضور
اولورن بلکه کرم لفظی ایشتدکده وقت اولورکم برای خسته ورنجور اولورن ملک چون
انلرک حالنی کوردی انکشت حیرتی دندان حیرتله اصردی و بو تباه کارلرک کلماتندن که
رقم شقاوت ام يَحْسُدُونَ النَّاس انلرک الواح صفات وفاتندن لایح ایدی متعجب
قالدی بر زماندنصکره ایندی ای حرامزاده‌لر کندو فتوا کرلر بو مال حلال سزه حرام
اولدی و هر بر کره کناهنه سزا بر جزا لازم کلدی پس امر اتدی تا شخص اولینی وادسیر
آلوب سر و پا برهنه تشنه و کرسنه اول بیابانه صالی ویردیلر و حسود ثانیی
فرط حسدندن تیغ بیدریغ ایله باشن جسدندن ایردلر و شخص ثالثی انواع عقابله
معاقب قلدقدنصکره انک دخی امرن قایردلر شآمت حسد ایله اول اوچ کمسنه
دام لحده کرفتار اولدیلر رباعی آن درد که درمان نه پذیرد حسد است

آیینی

آیین حسد قاعدۀ دیو ودد واست کویند حسود خصم مردم باشد کر زانکه
نکو درنکری خصم خود است بو مثلی ایراددن مراد اولدرکه حسدك بر مرتبه سببی
وار درکه حسود غیرك دکل بلکه کندونك سودنه دخی راضی ولمزبوندن معلوم که
سایرلره نسبت نه مثابه ده اوله کمانم بودرکه حال دمنه همان بو منوال اوزره
اوله ماددی ایندی بن بودر کاهك مقربلرندن براحدده صفت حسد فهم ایتزم
وهیچ بریسنك دامن حالی بو خیانت لوثندن آلوده اولمق کمان ایلمزم ظنم بودرکه
انك قتلنه جملەنك اجماع واتفاقی اصلاح ملك فلاح ملك جهتندندر والا اول
دردده علاج بودار ویه محتاج دکلدر شیر ایتدی بن بو بابده شبهه‌دن خالی دکلم اول
سببدن دمنه نك سیاستنه امرنده شتابدن اجتناب ایدرم مبادا که غیرلره منفعت
ایچون کندویه مضرت قصد ایتمش اولم ورضای خلق ایچون العیاذ بالله غضب
حقدن کوز یومش اولم چون حقیقت حال هنوز منکشف اولمدی انك قتلی بابنده
تاخیر ایتسك عذرمزی خلایق قبول ایتمزمی وبو بابده شتربه یه سوء حسند ایتمزمی
صواب اولدر که مجرد کالله هنرمند واهل کفایتی ضایع ایتمیم تا جمال یقین نقاب
ظن وتخمیندن یوز کوسترمیه هیچ برامری نفاذ ده وبرقضایی مضایه یتشدرمیم وشتربه
ماجراسی کبی صکره طعن وتشنیع سوزن استمیم و بو کلامك مضموندن که بعض
اکابرك بیت کوهر دریای ادراك ولطیف وپاکیدر • زاده طبع شریف وخاطر
دراکیدر تجاوز کوسترمیم مثنوی چو چشم افتد برکناه کسی • تامل کن اندر عقوبت
بسی • که سهلست لعل بدخشان شکست • شکسته نشاید دکرباره بست •
شیر ایله مادر میاننده کلام بو محلده تمام اولوب هر بری کندو مقاملرینه کتدیلر اما
چون دمنه یی قید وبندا اتدیلر وغل ودلله زندانه التدیلر کلیله میانلرینده اولان
علاقه اخوت وشفقت قرابت وحقوق صحبت مقتضاسنجه دمنه یی کورمکه وخاطر
فاترین صورمغه زندانه کلدی وهمان که آنی اول حالتده کوردی باران سرشك
سحاب دیده‌سندن یاغدی ودود سیاه آتش آه کانون درونندن آسمانه

وکوپیان صبری چاك اتدی وآواز دردناکله نوحیه آغاز ایدوب ایتدی شعر

بو یله کورمکدن سنی محروم اولیدم کاشکی • کلمیدم عالمه معدوم اولیدم کاشکی

دمنه دخی کریان وغریوان اولوب ایتدی بیت مرادروی دوستان عزیز

جکرخسته دارد دل آزرده نیز • اکرچه محنت بند ومشقت قید بلای عظیمدر

امادرد محنت فراقك ورنج وحسرت اشتیاقك بکا اندن الیمدر قطعه

فرقت شمع رخکله وارمیده هر کیجه کیم • آتش غمده دل بریانم اولمایه کباب •

وارمید هر دم که هجر جانکدازیادله • چهره زرد مده خون دیده اولمایه کباب •

کلیله ایتدی ای برادر بن بدایت حالده حقیقت مآله واقف ایدم هرباری که پند
ونصیحتده مبالغه ایدردم اصلا التفات ایتمزدك وضعیف فکر وسخیف تدبیر
وتامل غیر صایب که استظهار ایدردك ای دمنه بن مآل حالك بو یله اولاجغن
سکا دردم اخی مصرع بو بلا لو دیدکومك پیکده بیر بیدیره دخی • اکر مبادی
احوالکده سکا نصیحته اهمال ایدیدم سکا بله بو خیانتده شریك اولوب
سکا بو کلامه اقدام ایدن فرزدم ای غافل بلمزمیسن که حکما تمام اجلدن اولکن
تمام اولوردیدکلرنه نکته ندرا ندن مراد حصول مرك وممات وحلول هادم
اللذات دکلدر بلکه بر رنجه کرفتار اولورکه هرکز حیاتدن حظ ایتمز وجا سنی
مرك کام آرزو سندن کتمز دمکدر نتکه سن حالیا بو بلایه مبتلاسن لاجرم
ممات بو حیاتدن سکا هزاران بار اولی در بیت چنین که هست دلترا زغصه
فرسودن • هزار بار به از بود نست نابودن • دمنه ایتدی ای برادر فی الواقع
کلام حقی تبلیغده تقصیر ایتمدك وشرط نصیحت وحق اخوتی اداده تهاون بیورمدك
ولیکن شره نفس وغلبه حرص وتمنای جاه عقلمه غالب اولوب فکر عواقب کار کر
اولمدی وپرده غفلت وحجاب غیرت بصر بصیرتمی ستر ایدوب زواجر نصیحتك
قلبمه اثر قلمدی بو امرك وخامت عاقبت وشامت خاتمتنه جازم ایکن اکا شروع
اتدم وجمیع خطر وضرری قبول ایدوب بو طریقه کتدم اول بیمار کبی که مخالف

غذانك

غدانك ضرر نه واقف ایكن اشتهاسی مقتضاسی اوزده عمل ایدوب كندو
مزاجن بوزر وهلاكن آرزو ایدر پس بو مقوله كمسنه متابعت هوا ومطاوعت
اشتهادن ابا ایتمیه هرنه ادبار دكر اقبال قله وهرنه بلایه كه مبتلا اوله تحمل لازمدر
كه اكر شكایت ایدرسه همان كندودن شكایت وكندو قباحتن حكایت ایدر بیت
من ناله ز كس نه ندارم كه دلم را • هر غم كه رسیده است هم از خویش رسیده است
كلیله ایتدی عاقل اولدر كه هر امرك فاتحه سندن خاتمه سنه ناظر اوله
وبر تخمی اكمدن برین وبر نهال دكمدن ثمرین ملاحظه قله تا اول فعلدن پشیمان
واول عملدن پریشان اولمیه كه اول پشیمانلق موجب ملالت خاطر احبا واول
پریشانلق سبب جمعیت دل اعدادر دمنه ایتدی ای برادر كیشی نه خصم اولمق
دن همتلر صغیتلر وهمیشه راحت ورفاهیت سفله وبی همتلر حالیدر صاحب
همت عالی اكثر صعب خطرلردن وكلی ضررلردن خالی اولمز شعر كز هیچ كار نهوس
بودن نتوان كوی مراد • پادرین میدان نهی اول ز سر بایدگذشت • كلیله ایتدی
دولت بی ثبات وجاه بی بقا اندن بو قدر درد وبلا ورنج وعنایه دكرمی
وفی الجمله عقلی اولن كمسنه محراب عبادتخانه رحمانی قویب خدمت آستانه سلطانه
باش اكرمی دنیای غدار ودولت نا پایدار اعتنا واعتبار ایله تمسك حالیا خلاب
عذاب وكرداب عقاب كرفتار اولمزدن دون حقد وحسد بذرن اكمسك بوكون
بر محنت وثمر مكنت حاصلن كورمزدك دمنه ایتدی راست سویلرسن بو زهری
بو زهری بو شربتدن تعبیه ایتدم عاقبت آنی اجسم كرك وبو تخم بلایی زمین
حالمده كندو المله اكدم ظاهر بودر كه بنه آنی بجسم كرك بیت دهقان سالخورد
وچه خوش كفت با پسر • كای نور چشم من بجز از كشته ندروی • كیمك كه اكدوكی
زهر كیا وبذر هلاهل دراندن كل انكبین ونیشكر توقع ایتمك تمنای باطلدر
محققدر كه رشته صلاح حال منقطعدر نه سر انكشت تدبیر ایله كره تقدیر منحل
نه آینۀ اندیشه دوچهرۀ خلاص كورنمك محتملدر تحقیق بلدم وعین الیقین

مشاهده قلدم كه كوهر شاهوار دولت نخاطره دریای محنته دکمز ایمش **شعر**
بس آسان مینمود اول غم دریا ببوی سود • غلط کردم که یك موجش دو صد
کوهر نمی ارزد • کلیله ایتدی حالیا بو ورطه تدبیردن نه شرطه تدبیر ایله
خلاص فکر ایدرسن بجه ممردن راه نجاته ظفر ملاحظه ایلرسن دمنه ایتدی
بیت در تنکنای عشق تو جستن ده خلاص • مشکل توان که رخنهٔ تدبیر
بسته اند • اکر بودر که کشتئ حیات کرداب هلاکه غرق وکار وبار بقا نا بوار
افتاده حرق اوله بس کرکدر که زبون اولوب ضعف قلب کوسترمیم بو بابده ممکن
اولدوغی قدر حیله ومکر وتدبیر وفکر دریغ قلمیم بکا اصل خوف کلی سنك جهتکدندر
که مبادا سنی بنمله متهم اوله سن وما بینمزده اولان علاقه واخوت سببیله ورطه
محنته دوشه سن اکر عیاذا بالله سکا تکلیف ایدرلرکه کیفیت حالی بیلدوکك کبی
تقریر وبیان ایدسن اول وقت بکا اکی نوع بلا ومشقت متوجه اولور اولا بو که
بنم جهتمدن سکا زحمت متطرق اوله واسباب حضورك خوشهٔ پروین کبی مجتمع ایکن
بنات النعش وار متفرق اوله ثانیا بو که من بعد بکا امید خلاص قالمز زیرا که سنك
صدق کلامك خاص وعام وکافهٔ انام میاننده روشن وهویدا در و سندن کمینه
افعال وافوالك قواعد صدق وصیانت ودعایم دین ودیانت اوزره مبتنی در کتمان
شهادت احتمال محالدر بو تقدیرجه بزم جانبمزده ملاقات یوم مکافاته میسر اولور
ومصاحبه عرصهٔ عرصاتده وجود بولور کلیله ایتدی ای دمنه دیدککك کبی واقعا
بن عقابدن صبر ایدوب شکنجهٔ سیاسته پنجه طوتهمزم وحق صریحی کتم ایدوب خانهٔ
خیانتی تعمیر ودیوار صدق واستقامتی هدم ایده مزم صورمدن دخی واقع حالم
بنم مذهبمده اعلام اتمك لازمدر بو قدر که مناقشه ومصادره احتمال اوله صلاح
بودرکه کناهکه اعتراف ایدوب صادر اولان جرایمه اقرار ایده سن ونفسکی شرطه تو بر
دا نا بتلا کرداب عذاب آخرتدن خلاص قلهسن که عین الیقین معلومدر که بو قضیهده
سنك انجامك هلاك اولسه کرك چون چنکال نکال دنیادن رها محالدر بار ی

کندکی چنکل عقاب وعتاب عقبا یه کرفتار اتمه وچون غمخانهٔ فتاده شراب تلخ غدا
تجرع اتمك مقرر دربادی دار الملك بقاده شورابهٔ عقابدن چاشنی دطمه دمنه
ایتدی بو خصوصده تامل ایده ین انشاء الله خاطره خطور ایدنی قصور حضور
موفور الحبوره عرض ایدوب بو بابده هر نه حیله یه که تمسك ایدم سنك اشارتکله ایتیم
و بو سطوندن خلاصهٔ هر نه طریقه که کیدرم سنك اجازتکله کیتیم کلیله مهموم ومغموم
دونوب کتدی و تف تابندو هله محموم اولوب بالین ملامته باش قویوب یاتدی
او کیجه صباحه دك تململ واضطراب ایدوب علی السحر نقد جانی متقاضی اجله تسلیم ودروان
اتدی مصراع رفت وچندین ارزو باخاك برد ● اما اول زمانده که کلیله ودمنه
میاننده بو قدر مباحثه ومحاوره واقع اولدی سباعدن بریسی زندانده محبوس
اولوب بر کوشه ده یاتوردی جاری اولن ماجرایی نقیر وقطمیر اشتدی و وقت
فرصتده کرکی کبی اولادیو واقع اولان کلماتی بی خلط وخبط حفظ وضبط اتدی مصرع
هر سخن وقتی وهر نکته مکانی دارد ● چون صباح اولدی شهزادهٔ زرین جنك شاه سیاره‌کان
بیشهٔ زمرد رنك آسماندن نمایان اولدی ودمنه تیره روی سیاه نامه شب
زنداننده خفادن متواری وپنهان اولدی شعر کوروندی طرهٔ شبدن رخ روز ●
جمالی اولدی آفاق دلفروز ● ینه مجلس مظالم قایم اولوب قضات احضار اولندی
ومادر شیر حدیث دمنه یی اعاده ایدوب ایتدی ای جان مادر ظالمری ابقا مظلوملری
قتلدن بدتر و بدکردارلره احسان نیکوکارلره اساءت برابردر عربیه ووضع
الیدی فی موضع السیف بالعلی ● مضر کوضع السیف فی موضع الندی ● بیت نکویی
بابدان کردن چنانست ● که بد کردن بجای نیك مردان ● هر کیمسه که قادر اولوب
بر فاجری فجوردن زجر و بر ظالمی ظلمدن منع ایلمیه فسق وظلمده انلرله شریك وعقاب
عقبی‌ده انلره مشارك اوله ومن اعان ظالما سلطه الله علیه وعیدی انك حقنده ظهور
کله بیت بد مکن ویار بدان هم مشو ● وز بد کسی خوشدل وخرم مشو ● شیر
قضانه پوردی تا دمنه نك قضیه سنی فصل اتمرده تعجیل ایدوب خیانت ودیانتدن

هر کون نه صادر اولورسه علی التفصیل پایهٔ سریر اعلایه عرض ایدرلردی اشراف انام
و قضات خاص و عوام اول مجمع خاص و محفل عامده حاضر اولوب قاضی القضاة حضار
مجلسه متوجه اولوب ایتدی ملك دمنه نك حالنی تفتیش و تجسسده و اول متهم
اولدوغی خصوصده تفحص و تفحصده حددن زیاده مبالغه لر ایدوب بیوردیکه
بو متهمك چهره سی غبار شبهه دن معرا اولمیه مهم اخره تعرض اولنمیه و انك حقنده امضا
اولنان حکمده لازمدرکه شرط عدالتی مرعی طوتوب جادهٔ انصافدن جانب اعتسافه
میل و انحراف قلمیه سز هر بریکوزه واجبدرکه بو بابده نه واقف ایسه کز کتم ایتمیوب
اظهار ایده سز که بونك ضمننده اوچ کلی فایده مندرج در اول بو که حق معین و ظاهر
اولوب لواء کلمهٔ صدقی اعلاء ایتمك هم دین و هم شریعتده قدر تمامی و هم آیین
مروتده حرمت مالاکلامی واردر ایکنجی بو که بنای ظلمی یقمق و خانهٔ ستمی یقمق و اهل
تلبیس و تزویری پایمال و ارباب غدر و خیانتی کوشمال ایتمك موافق رضای خالق
و ملایم طباع اشرف خلایقدر اوچنجی اصحاب جور و فساد و ارباب غدر و افساددن
خلاص اولمغك نفعی کامل و فایده سی کافهٔ انام عام و شاملدر چون کلام آخر اولدی
حاضر اولانلر جمله وحوش ساکت و خاموش اولوب هیچ بر جانبدن جواب اکر خطا اکر
صواب صادر و ظاهر اولمدی زیرا که دمنه نك بو فعلنه جازم دکللردی کان تجرد ایله
بر کلامه اقدام ایدرلردی که مبادا آنلرك قولیله بر حکم مرتب اولا امضایه ییتشه و شاید
که خلاف حق بر کلمه هراق دم معصومه باعث اوله چون دمنه بو حالی مشاهده ایتدی
باغ ارم کبی کوکلنی خرم طوتدی اما غمکین و مسکین صورتن کوستروب یوزن درهم
ایدوب ایتدی ای اکابر دین و دولت وای مشاهیر ملك و ملت اکر اول اثناده اولنان
تهمتدن ساحت ذمتم بری اولمسه سزکره بر سکوت تکرا ایله کوکلم شاد اولیدی و بو بابده
واقع اولان سواله جوابده خاموش اولمکوزله بو بورق کوکلم آدی آباد اولیدی هم پکنا
اولدوغم بو دالدر که جمله کوزلك زبانی بو خصوصده لال اولدی اما بی جرم اکر مقدور
مقداری کندو امرنده سعی ایلسه معذوردر بن سزه بو تکلیف ایدوب تخلیف

ایدم که سزدن هرکسنه که بو تهمتدن کلی وجزوی واقف اوله کیم اتهمیه سویلیه
اما واجبدرکه جانب اعتسافدن اجتناب ایدوب طرف انصافی رعایت ایلیه زیرا
هرکسنه نك قولی آخرك قتلی بابنده نص قاطع شابه سنده اولمازمدرکه مبناء شهادتی
ظن واهی ووهم باطل اوزره اولمیوب صدق وافی ویقین کامل اوزره اوله تا
اذا رأیت مثل الشمس اشهد موجبیله عامل اولوب دالا اندوکه شهادتك جزاسی
عاجلده وآجلده اکا حاصل وواصل اوله هر احدکه بی ظن وشبهه وگمان مجرد له معرض
تلف وموقع هلاکه آته اول جزایی بوله واول بلایه مبتلا که اول طبیب بی علم وعمل
اولمشدر قضات استفسار اتدیلرکه نجه اولمشدر اول حکایت دمنه ایتدی
روایت ایدرلرکه برطبیب وار ایدی پیرایهٔ تجربه دن خالی وسرمایهٔ دانش ودرایه دن عاری
بو جمله ایله ینه خلقه طبابت ایدوب فن طبده دعوای حذاقت ایدردی اگرچه
بیمار خانه عالمده اولدخی مریض ایدی اما علمدن نه بهره وعملدن نه نصیب ایدی
تشخیص امراض ایدانده بر مرتبه ده نادان ایدی که صداعی نقرسدن تمییز قلمزدی وترکیب
معاجینده بر مثابه ده جاهل ایدی که تریاق فاروقی سم هلاهلدن فرق ایده مزدی ومعرفت
ادویه ده طبایع عشب ومقادیر وعقاقیردن غافل ایدی وکمیت اغذیه وکیفیت اشربه دن
تمام لا یعقل ایدی بیت بد علاجی که هر که چهرهٔ او * دید ودیگر ندید روی حیات
اول شهرهٔ دهر بر شهرده جهالت دکانن اچمشدی ومزارع اعمار ناسه هلاك تخمین صاچمشدی
وصحیح وعلیل وعزیز وذلیل اول طبیب جاهلك شربتن ایچمشدی ناموافق علاجیله عمارت
اعمار خلقی یوخراب ایدی وقبض ارواح ونقض اشباحده گویا ملك الموتدن قایم مقام
ونایب مناب ایدی شعر باوجود قابض ارواح مثل او طبیب * هیچ حاجت نیست
کس را قبض عزرائیل را * اول شهرده برطبیب لبیب وار ایدی کمال هنرله آراسته ویمن معالجه
وبرکت دم قدومیله پیراسته دمی دم عیسی کبی جانبخش وقدمی خضر کبی دلکش قطعه
کر خواستی بیکدو نفس آفت دوا * زایل شدی زکنبد دوار بی ثبات * بیمن قدم چنانکه
بباغ اردرآمدی * دادی زنخ رعشه سفیداج رانجات * نته کم عادت روزگار

ستمکاردر که همیشه هنرمندلر آنك نواله‌ٔ خوان احساننددن بی نوا و بی هنرلر موائد فوائد
بیکراندن ممتلا در شعر هنر نمی‌خرد ایام زان شکسته دلم • کجا روم بتجارت بدین متاع •
بو جالینوس عصر و بقراط دهرك طالعی نحوست و تراجعه یوز طوتوب کوکب نور
باصره‌سی کسوف ضعفه مبتلا اولدی و علی سبیل التدریج اول عزیزك چشم جهان بینی مشاهده
روز روشن و تماشای طرف گلشندن قالدی تا اول زمانکه چشمه چشمی عین نور و نور
عیندن دور اولدی گوشه‌ٔ کاشانه‌ده عزیز انسانندن انسان عینکبی مخفی و مستور
اولدی چون اول طبیب عالم فریب بر مقتضای **بیت** جو بیشه تهی کرد از نره شیر •
شغال اندر آید به بیشه دلیر • میدان علم ابدانی مدعیلردن خالی گوردی صفت طبابتده
دعوی حذاقت تمکنه آغاز ایدوب اول ولایتده طبیب مسلم و حکیم محترم اولدی و معالجه‌سی
افواه انام و السنه‌ٔ خاص و عامده شهرت کاذبه ایله اشتهار تمام بولدی **فرد**
پری نهفته رخ و دیو در کرشمه‌ٔ حسن • بسوخت عقل ز حیرت که این چه بو العجبیست •

شهریار شهرك مكر بر دختری واریدی كه مطلع ملاحتده انك كبی بر آفتاب دخی طلوع
اتمش دكلدی وعطار صبا چین زلف مشكباری كبی بر نافهٔ تتاری كورمش دكل فرد
فرشته خوپری رو حور عشوهٔ • تذرو آرایش وطاوس جلوهٔ • اول سرو آزاده یی كندونك
برادر زاده سنه نامزد ایدوب آیین شاهانه ونازنین خسروانه اوزره عقد ونكاح
وسور وزفاف بیورب بیت ماهه اندی آفتابی میهمان • زهره بیله مشتری
اندی قران • اول ایكی اختر سعدك مقارنتندن صدف رحمده بر كوهر شاهوار
منعقد اولوب اول سرو رفتار شكر كفتار هنكام وضع حملده بر عارضه دشواره
كرفتار اولدی ناچار معالجه ایچون اطبایه مراجعت ایدوب اول طبیب داناسنی
حرم پادشاهه دعوت ایدلر وغرض مرضنی اكا عرض ایدوب إِذَا أَدْرَكَكَ الْمَرَضُ
فَالْمُعَالَجَةُ فِي الْمُعَالَجَةِ معالجه ده معالجه التماس ایدلر طبیب حاذق دخی مریضنه
موافق علاج تدبیر ایدوب ایتدی بو دا ایچون بر دارو ایله دوا میسردر كه مهران درلر
شویله كه اندن بر دانق مقداری سحق ایدوب قایندلر شربت ایدوب ایچوره لر
فی الحال مرض مزبور اندن زایل اولوب شفای كلی حاصل اوله بو دارو كرچه قلیل الوجوددر
اما شربتخانهٔ همایونده بالفعل موجوددر نقرهٔ خامدن بر ظرف ایچره تعبیه اولنمشدر
واكا زر خالصدن بر قفل اورلمشدر لیكن بكا ضعف بصر سببیله انی بولمق بیلمك
میسر دكلدر اول زمانده طبیب نادان دخی حاضر ایدی ایتدی اول دارونك
اسمی ورسمی ووضعی وظرفی فقیره معلومدر اول اخلاطك تركیب وترتیبنده
حقیرك نظیری معدود در پس بر موجب فرمان شاهی شربتخانه یه واروب حقهٔ مزبوره یی
صفت مذكور تمیزده عاجز قالدی وتشخیص ایتمدن اول حقه لرك برینی الدی
اتفاق اول مهران دیدكلری بلكه بر مقدار زهر هلاهل ایدی كه شاید حم اولا
دیو اول ظرفده محفوظ ایدی حقه یی اچوب ایچنده اولان زهری سایر اخلاطله خلط
ایدوب وضع مذكور اوزره شربت ایدوب مریض مزبوره ویردی مریض چون
اول زهر تلخی نوش ایتدی جان شیریننden ال یویوب تماشای عالمدن كوز یومب

غوغای جهانی فراموش ایتدی **فرد** کوزن یومدی تماشای جهاندن • فراغت بولدی
غوغای زماندن • ملك اول حالی مشاهده ایدیجك سوز فراق آتش تأثیرندن
شعلهٔ آهی فلك اثیره یتشدردی پوردی تا بقیهٔ شربتی اول طبیب نادانه ایچوردلر
انك دخی خرمن حیاتن کوبندرب چراغ روحی سوندرب منزل وجودن وادی
عدمه کوچوردلر **مطلع** نیکو مثلیست این که هر کو بد کرد • بد با دکری نکرد هم
باخود کرد • بو مثلی کتوردم تا بله لرکه هر بذر عمل که زمین جهل و زره زرع اولنه بر مراد ویرمك

میسر دکل و تیر قضا که کمان مجرددن کشاد بولر هدف صوابه ارمك میسر مقرر
حضاد مجلسدن برلیسی ایتدی ای دمنه خبث سیرتك خواصه واضح ولوث سیرتك
عوامه ظاهردر وسقامت طبع واعوجاج مزاجکه شکل قیافتك برهان باهردر
قاضی القضاة ایتدی بو مجملی تفصیل لابد و بو دعوایه اقامت دلیل لازمدر که بلا بینه
کلام بی فوده عذر و دعوای مجردك اکثریده وعذرا ول کمسنه ایتدی علامات فراست

شعار و حکمای حکمت اشتهار بیورمشلردر که هر شخصک که قامتی قصیر و عین یمینیسی
سیری سندن صغیر اولوب کوزلرندن حرکت واختلاج دایم و بورننه انحراف واعوجاج
لازم اولا و کوزلری ایچروکن والنی طشره چقق و متصل تقلیب حدقه ایدوب همواره
اشغه بقه البته انک ذات نامبارکی مجمع فساد و فکر و منبع حیله و غدر اولمق مقرردر
علامات مزبوره بتمامها بونده موجود و امارات رشد و خیر ناصیه‌سی حالندن
مفقود در دمنه ایتدی احکام آلهیده اسکان میل و مداهنت ممتنع در واول
حضرتک افعالنده کمان سهو و غفلت و خطا و ذلت بیت غلط و سهو بر من و تو
رواست • بر جهان آفرین غلط نه رواست • بو دیدوکک علامیم دلیل حق
و برهان صدق اولمق میسر اوله و آنکله صدقی کذبدن و صوابی خطادن فرق ایدوب
حقی باطلدن تمیز اتمک متصور اولسه خلق عالم اظهار حققده شاهد و تمییز محتاج
اولمزدی قضات دخی محاکم و مرافعه‌دن آسوده اولوب غوغای خصمایله باشلرینی
آغرتمزلردی بوندن غیری لازم کلور که هیچ بر نیکوکار ثنا و مدحته لایق و بر بدکردار
قدح و مذمته مستحق اولمیه زیراکه بالضروره معلومدرکه اول مخلوق که بو علامتلر
حین آفرینشده انک صفات فطرتنده مرقومدر بو علامتک لوازمی کندودن دفعه
قدرتی نهادخلقتنده معدومدر پس بو حکمله که سن بیورورسن لازم کلور که اصحاب
خیر حسنات ثوابله مجازات و ارباب شرسیات عقابله مکافات اولمق صفحات احکام
شرع و عدلدن محو اوله و بو خیانت که نعوذ بالله بکا تهمت اولنور بو علامتلر مقتضاسی
اولوب دفعی حیز امکانده اولمسه انک سببیله بکا مناقشه و عتاب اولمق کرک و کلکه
مصادره و عقاب اولنه بیت مکن در این چشم سر زنش بخود رویی • چنانکه پرورد
مند هنرمیم پس سنک فتواکله بو بلادن قورتلدم و بو مقدمات موجبنجه
بو ورطه‌دن خلاص اولدم جهالتکه برهان باهر و حماقتکه دلیل ظاهر بو کفایت ایتمزمی
که بو اصل فاصل بیننده که هر بری مجمع فضایلدر و بو مجلس ماثل مجلسنده که هر بری
رؤیت کامل و رای شامل ایله میان حق و باطل سیف صارم کبی قاطع و فاصلدر دعوی

دروغ وکلام بی فروغ وقول بی حجّت ومدّعای نی بیّنت جرأت ایتمکله غایت جهلی
ونهایت حقد وعنادینی اظهار ایلدک بیت پیر خرد از طرح سخندانی تو • دانست
که تا بجاست نادانی تو • چون دمنه کلامنه بو وجهله آب وتاب ویروب کلام خصمه
بو نسق اوزره جواب ویردی حضار مجلسک هر بری صموت کالحوت درج
مهر سکوت اولوب مقابلده بر حرف کلامه اقدام ایتمدیلر قضاة بینه دفع
مجلس ایدوب امر ایتدیلر تا دمنه یی قید وبند له زندانه ایلتدیلر وماجرای تقریر
وقطعیه شیره تقریر ایتدیلر بیت الادب دمنه یی زندان ایچنه • قودیلر
کلبهٔ احزان ایچنه • چون دمنه زندانه کیردی کلیله نک بر دوستی واردی که اکا
روزبه دیرلردی زنداندن اوکندن کچوب کیدرکن اتفاق دمنه نک کوزی
کورینه راست کلدی حضورینه دعوت ایدوب ایتدی ای یار عزیز
خیلی زماندر که احوال کلیله دن خبردار دکلوز امیدوارم که ایام محنتده
احیا ایتدی کوردیکی وبو بدحال ومنکسر البالک پریشان خاطرینی صوردی
بیت یار محنت دمنه یار کرک • غصه وقتنده غمکسار کرک • سن آندن
نه خبر بلورسن وکلمدوکن نه وجهله توجیه ایدوب اهمال نه طریقله اعتذار
قلورسن روزبه چون کلیله نامن ایشتدی درون دلدن بر آه جانکاه آتدی
وفوارهٔ دیدهٔ کریاننددن سیلاب سرشکی روان ایدوب ایتدی شعر
دل بشد از دست دوست را بچه جویم • نطق فرو بست حال دل بکه کویم •
دمنه روزبه نک طبطاب واضطرابندن پر التهاب اولوب کیفیت حالی
وسبب ملال وانفعالن صوردی روزبه ایتدی نظم جانهای ما
بسوخت ز هجران همدمی • مجروح سینه ایم ونداریم مرهمی • چون شمع سوخت
رشتهٔ جانم ز تاب دل • وز سوز سینه می نتوانیم زد دمی • ای دمنه اول یار
کرامی سر منزل فنادن دار الملک بقایه رحلت ایتدی وقلوب خوان یارانه داغ
هجران قویوب کتدی بیت ای همنفسان آه که بی یار بماندم • در دست غم

هجر کوقتار بماندم • دمنه چون کلیله نك وفاتی خبرن ایشتدی بیهوش اولوب
کندودن کیتدی بجه زمان مدهوش یاتدقدنصکره عقلی باشنه کلوب بحر
کبی جوش وابر کبی خروش ایتدی وقطرات حسرات عباراتی کتواتر الدرر من
الضرع وتعاقب الذیل علی الذرع چهره سنه روان ایدوب سوزها ونالهٔ جانکداز ایله بو
نوحه یه آغاز ایدوب ایتدی قطعه دردا که پنج کلبن شادی برید کشت •
واحسرتا که شاخ طرب بادور نماند • ای دل فغان برار که جان از برت برفت •
وی دیده خون ببار که نور بصر نماند • دمنه چون جزع وزاری وفزع وسوکواریٔ
مرتبهٔ افراطه ییتشدردی روزبه پند ونصیحت وتسلیم تعزیت باسلوب
ایتدی ای دمنه معلومك دکلمی که موقع دیدان ازل افراد آفریده دن هر ذاتك
منشور حیاتن طغرای اجل ایله مرقوم قلمشدر نقاش صور کائنات نقش ثباتی
صفحات ممکنات کل شیء هالك الا وجهه کلکلیله شهوده چکمشدر استادکار
خانه قدم هر احدك قبای بقاسن طراز عدم ایله مطرز ایتمشدر معمار معمورهٔ جهان
هر موجودك بنیان وجودن اساس فنا اوزره بنا اورمشدر قطعه تا فلك
معمار این معموره شد نی خارغم • یك کل شادی بباغ زندکانی کس نیافت •
کلستان عمر را در مرغزار روزکار • نوبهاری خالی از باد خزانی کس نیافت •
بو بر شربتدرکه قمو مزه ایچمك لازمدر وبو بر محنتدرکه جمله مزه چکمك واجب
بوزخمه صبر مرهمندن غیری ایله مرهم ممتنعدر وبو داء عضاله داروی تحملدن غیری
دوا محال بیت صبوری ضرر ونیست کین درد را • بغیر از صبوری دوا بی
نباشد • دمنه بو کلماتی فی الجمله متنصح ومتسلی اولوب ایتدی ای روزبه بو ما
نعقدرکه جزع وفزع ایدم وفغان وفریادی مرتبهٔ افراطه ییتشدردم هنوز حق
ادای واجبهٔ مقصرم که کلیله بنم مشفق یارم وناصح برادرم ایدی جمیع حوادثدن
اکا پناه ایدردم وملاقات روزکارده انك رای وتدبیر ونصیحت دلپذیری
ایله استظهار ایدردم دل هوشیاری برخزانه ایدی که هر نقد اسرار که آنده ودیعت

قونلدست دزد روزکار عیارا کاوصول بولمزدی وجاسوس زمان چندانکه
بیراهننده دوران قلرشمه سنه سطلع اولمزدی دریغ وهزار دریغ که اول
یار مهربان سایهٔ شفقتی بندن دوراندی وحیف وهزار حیف که زندان
خانهٔ دنیاده نه رفیق وهمدم ونه انیس ومحرم بنی قودی کتدی **بیت**
باکه کویم راز دل چون محرم رازم نماند • چاره سازی چون کنم چون یار دمسازم
نماند • من بعد بکا نعمت حیاتدن نه لذت وچاشنی زندکانیدن نه حلاوت
میسر دراکر بوهنکامده افهام عوام انامه که **اولئك كالانعام بل هم اضل**
مفهومی آنلرک حسب حالیدر بعض خیالات واوهام خطور ایتمک احتمالی
اولمسه هماندم کندومی تیغ غم وتیغ المله اولدردم وتنهالق رنجندن
وبیکسلک دردندن قورتلوردم زیرا بو ورطهٔ محنتده که بن کرفتار اولدم
بر یار صافی نیت وصادق عقیدتک شرط مظاهرت ورهبر معاونتی اولمسه
کنار خلاص کورلمک محالدر وساحل نجاته ایرلمک نه احتمال **شعر** این دم
از کوی امید آواره می باید شدن • چاره چون از دست شد بیچاره می باید شدن
دوز به ایتدی ای دمنه اکر کلیله نک شمع بقاسی باد فنا ایله مرده وکلبرک حیاتی
هوای هاویه مرکله پژمرده اولدیسه بحمد الله که سایر یارانک نهال اختصاصی
تازه وسرسبزدر **بیت** غمخور که زین چمن شاخ کلی پژمرده شد • روی نسرین
تازه است وجعد سنبل تابدار • هر ذلك تلافیسی مقرردر من بعد کلیله
کبی بنی صادق یارک ومشفق برادرک بل لطف ایدوب سنده بنی خدمته قبول
قیل دوزبه نشاط تمام وانبساط مالا کلام ایله قدم خدمتده وزره قیام ایدوب ایتدی
بنی بوهمتله رهین منت ایدوب لوای قدر می ذروهٔ رفعته یتیشدردک بلمزم که بو
دل وفادارم بو عنایتک عهدهسندن نجه کله بلور وبنم زبان ثنا کسترم بو نعمتک
شکریله نجه شکرها اولور پس بربریله مصافحه ایدوب خلوص نیت وصفای طویتله
صفقهٔ عهد وصداقته تجدید ویرو پیمان وایمانله قوعد عقد اخوته تاکید وتشیید

اندلر بعده دمنه ایتدی فلان موضعده کلیله ایله بو دفینه مروارد را کر طلب کیجه
قدم دیجه بولورب الی بولنه امید دکم دنیاده سعیک مشکور و عقباده مثاب
و ماجور اولاسن دوزبه نشان ویردوکی مکانه واروب دفینه یی بولوب کوردی
دمنه کندو حصه سن افراز ایدوب کلیله نصیبنی دوزبهه ویردی و التماس ایتدیکه هرکاه
که بارکاه شیره واروب اول درکاهده اسرار و اخباردن هر ندن خبردار اولورسه آنی
آکاه ایده رز بو دمنه نک مامولنی قبولده مجهودنی مبذول قلوب تا دمنه وفاتی
زماننه دک شرط معهودی مرعی و عهد مشروطی مقبول طوتدی مصراع شرطست
که شرطرا بپایان ببرند ● بر کون علی السحر مادر شیر کلوب بسرندن مجلس کذشته دن
خبر صوردی شیر دخی صورت قضیه یی اول وجهله که قضاه عرصه عرضنه کتیرمشدی
حسن تقریر ایله آیینه ضمیر مادرنه تصویر ایتدی مادر شیر دمنه نک هر سؤاله صورت
صوابده جوابندن و کلماتنک آب و تابندن شیرک انجذابندن حباب وار سیلاب
اضطرابه و شرر مثال آتش التهابه دوشوب ایتدی اکر بو بابده کلام راستنه اقدام
ایدم سخن راست داشتن اولدوغی اجلدن بحکم الحق مرّ کام روای ملک آرای
ملکه تلخ کلسه کرک واکر اهمال و اغماضه رخصت ویرم جانب شفقت و حفاظت
مادرانه مهمل و نامرعی قالسه کرک شیر ایتدی فتح ابواب مناصحتده میل
و محابا و سر و مدارایه رخصت یوقدر سنک کلام نصیحت انجامک بی شبهه شائبه
تهمت و مظنه غلطدن دوردر و کلام ناصح مشفق درست اولدوغی
جهتدن هر نه قدر درشت اولورسه معذوردر مادری ایتدی حال بو منوال اوزره
اولیجق ملک کندنی صدقدن و باطلی حقدن فرق و تمییز و کندو خیرینی شردن و نفعنی
ضررندن تمییز قلمیه دمنه فرصت بولوب فتنه پیدا قله که افهام ثاقبه نک تدارکنده
قاصر و رای صایبه آنک تلافیسندن عاجز قاله شیر ایتدی مادر مهربانمدن دلرم
که بو کون بونده حاضر اوله و احوال دمنه یه عین دقتله ناظر اوله که شاید حکم دمنه
انک حضورنده فیصل بوله پس فرمان شیر بونک اوزره جاری اولدی که رسم سابق

اوزره حکام بینه جمع اوله لر و مجمع عامده دمنه نك تفتیشی امرنده اهتمام قله لر
بر موجب فرمان اشراف و اعیان و اکابر و ارکان دیوان شیرده مجتمع اولوب
قضاة همان بو فصل روز سابقی مکرر قلوب حضار مجلسدن دمنه حقنده شهادت
طلب ایتدیلر هیچ کیمسه نك بابنده بر کلمه سویلمدی و خیردن و شردن بر نکته در
سان ایلمدی قاضی القضات دمنه یه متوجه اولوب ایتدی اگرچه که حاضرلرك ظاهر
حالی سنك استقامتکه داللدر اما باطنا جمله سی خیانتکه متفق المقالدر بو حاللر سکا
بو طایفه مساننده احتمال ذنب کانی متصور محاللدر حالا سنك صلاح حال و مالکه
الیق و اوفق بودرکه کناهکه اقرار و جرمکه اعتراف ایدوب شرطه توبه ر و انابت ایله
نفسکی ورطه عقوبت آخرتدن خلاص قلهسن و سکا مرکدن غیری احدی الراحتین
حاصل اولوب ایکی مرادك بریسنه واصل اولاسن یا بودرکه سن بو زندان محنتدن
خلاص بوله سن **نظم** زیرکان کوینده کاندر مرگ نوعی راحتست • و از بیان
این سخن بر خلق منت می نهند • گفته اند انکس که میرد از دو بیرون نیست حال •
یا بدی باشد که خلق از جور او یکسر جهند • یا کم آزادی نکو خلقی که اهل روزکار • مهر
او ورزند و اورا در دل خود جا دهند • گر نکوکارست زین زندان محنت وارهد
ور بد اندیش است خلق از محنت او وارهند • بوندن غیری ای دمنه شویله که کناهکه
اعتراف جایز کوره سن که فضیلت عظمایه دخی فایز اوله سن و لا عقاب عقبی خوفندن
عذاب دنیایه رضا ویروب دار بقا و سرای صفای فنای و فضای عنا اوزره ترجیح
ایدرسن ثانیا حسن تقریر و لطف تعبیرده بلاغتك و زبان آورلکده و سخن کسترلکده
براعتك کون کبی ظاهر ایکن و هر سؤالکه نظیر جوابلرك حاضر ایکن و هر نکته یه دلپذیر
اعتذارلره قوت تامه ایله قادر ایکن جانب اعتسافدن جانب انصافه میل ایدوب
طوغری اولدوغی کناهکه اعتراف ایتمکله سنك فضل و جلالت و شهامتك و فرط صلابت
و صرامتك بین الانام علی مرور الشهور و الاعوام اشتهار تمام بولوب بو روزکار غدار
ناپایدارده کوده ارسنك و ذکر جمیل یادکار قور کیدرسن ای دمنه ارباب عقل صحیح

قنده

قضیه بو مکشوف و اضحدر که نیک نامله ممات هزار بار بد نامله حیاتدن مرغوب
و راجحدر **بیت** مردن کس به بنیک فرجامی • به از زنده که به بدنامی • ذمنه
ایندی ای سجاده نشینان محراب شریعت کمان ایله تیر قضایی هدف مضایه کشاد
ویرمشلردر وَاِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ اِثْمٌ مضمونندن تغافل ایدوب بی محت ظاهر
و بی بینه باهره بر حکمی تقاده بیتشدرمشلردر فرض ایده لم که سزه رمد عرض رؤیت
حق صریحدن مانع اولوب جمله کوزك قلبنده بنم حقمده سوء ظن واقع اولا بن کندو حالمی
بلورن و عین یقینله برات ساحت ذمتم معاینه قلورن کیشی کندونك بنیان
جزم و یقین آخرك متین وهم تخییله هدم اتمك نه قاعده شرع قویمه موافقدر
نه ضابطه طبع مستقیمه مطابق با وجود هنر بنم ظن حیاتمه غالب دعوا ایدرکن سنی
نص قاطع قتلی روا کورمز سن بن صدق و استقامتمه جزم و یقینم واردن کندو هلاکمه بحر
سعی ایدوب قتلمه نجه راضی اولم اولن سلم که اولم عند الله نه تاویل ایله معذور اولور
وَلَا تُلْقُوا بِاَيْدِيكُمْ اِلَى التَّهْلُكَةِ خطابنه نه طریقله جواب ویرم عین الیقین بلورم
که هیچ بر نفسك بنم ذمتمده اول حقی یوقدر که بنم جانمك بنم اوستمده واردر لیس
اول فعلی که غیره حقنده جایز کورمیم و مذهب مروتده اکا رخصت بولمیم کندو یا ایتمك
بنجه روا کورم **بیت** من اکر خویش را نمی شایم • دیکرانرا چه سان بکار ایم • ای قاضی
بو سوزدن فارغ اول که اکر نصیحت ایسه بوندن اولی و اجبدر اکر فضیحت ایسه قضایه
غیر مناسبدر زیرا که حاکم فصل خصومتده و بر کلمه سی نص قاطع و سیف صارم منابه سنده
اولا کلامنده هزل و لغودن اجتناب واجبدر و خطا و سهودن احتراز لازمدر بو عجیبدر که
حضرت قاضی شمدیه دك عدالتله موصوف و استقامتله مشهور و معروف ایدی غالبا
بنم شامت بخت و نحوست طالعم مقتضاسیدر که واقعه ده جانب احتیاطدن
مایل و کندونك ظنی و سایر ارکانك کاینله عامل اولوب دیده انصاف و استقامتی
علت انحراف و سقامتیله باطل اولمشدر **شعر** طرب سرای دل هر کس از تو معمورست
چراغم دل امید وامن باشد • کلی چو تو نشکفت در بهار جهان • روا بود که همه خار خار

من باشی قضاة محکمهٔ دانشوری که قباله فضل کسترى وهنروری انلرك توقیع احکام ملیه
مسجلدر بومسئلهده بووجهله فتوی بیوردیلر که هر نقد شهادت که سکهٔ تحقیق ایله آرایش بولمیه
دار الضرب اعتبارده تمام عیار رواج اولمیه هر کسنه که معرفتی اولمدوغی قضیه یه شهادت
ایلیه اکا اول قضا یتشه که اول بازداره یتشدی قضات استفسارا تدلوکه بخیر اولمشدر
اول **حکایت** دمنه ایتدی روایت ایدرلر که برمرزبان واریدی شرف ذاتله معروف
وکرم صفاتله موصوف **شعر** باادب جانفزا باسخن دلپذیر • باخرد بیکران باهنر
بیشمار • بومرزبانك برخاتونی واریدی که حسن لطافتده آفت جان ولطف ملاحتده
فتنهٔ جهان ایدی لبی آب حیات کبی نوشین وهنی شربت نبات کبی شیرین دیدهٔ
چشم نرکس کبی پرخواب طرهٔ سی جعد سنبل کبی پرتاب **شعر** یوزی حسن آتشیدی
عارضی آب • فروزایدی کویا ماه ومهتاب • جمال حسن دلربالغله کمال زهد
پارسالغی جمع ایتمشدی ورخسار فتنه انکیزن حال عفت وپرهیز ایله آرا سته
قلمشدی **مثنوی** قمر ایرمش دکلدی پایهٔ سینه • کنش دوشمش دکلدی سایهٔ سینه
صوبه عرض ایتمزیدی کندو بینی • که عکس چشم کورمایه یوزینی • یوزن کوره دیو چشم
ستاره • بلجیله ماهه ایتمزدی نظاره • بومرزبانك بلخی نژاد برغلامی بدنهادی واریدی
بغایت ناپاك وزیاده ناحفاظ ونه باك نه مردم دیدهٔ سن اول حرامده نظر حرامدن
منع ایدردی ونه آیینهٔ سینه سن اول بدنهاد دنکار فسق وفساددن زنکار طوتوردی
غلام مزبور مرزبان مذکورك خدمتنده وجوارح طیوری نامزد اولوب بازدارلق منصبه
متعین اولمشدی برکون غلامك نذر ونظری اول کبك خرامك حسنی شهبازنه دبوده
اولوب مرغ دلی اول مستوره نك عشقی دامنه کرفتار اولدی **مطلع** بازاین دل غمدیده
بدام تو درافتاد • بس مرغ همایون که بدام نظر افتاد • غلامك شهباز قلبی فی الحال
اول همای آشیانه عصمتك عشقی هواسنه شوبله پرواز کلدی که هرباری که دعوت
نفیرهٔ سن صلدی کلمدی وهرچند که ساعد عفتنه کنوزمك دلدی کتوره مدی ضرورى
حلقهٔ مواصلتی دیرندی وباب مصاحبتی محکم قصد ایتدی بازداره هر بارکه افسون

وفسانه یی پرکار ایدوب عزیمت تدبیرله اول پریبی دائرهٔ تسخیره دعوت ایلدی مفید
اولمدی وهرچند که اول مرغ همایونك صیدی هواسیله باد حیله یی پروازه کتوردی
شکار وصال نکاده مجال بولمدی **شعر** برو این دام بر مرغی دگر نه • که عنقا را بلند است
آشیانه • چون بو طمع خامدن باش تمام کلدی ونوید وصال محالدن ناامید اولدی
خبث طینتی وکثافت طبیعتی مقتضاسنجه عرق بشریتی حرکت قصد ایلدیکه آنك
حقنده بر غدری در کمان ایدوب فضیحتی با بند کمر مکری بر میان ایده پس بر صیاددن
ایکی طوطی الوب زبان بلخیله برنه بو الفاظی اوکرتدی که بن کدبانو ایله دربانی هم
بهلو کوردم بر بیسنه دخی بو کلامی تعلیم ایلدی که بنده کوردم غیرتمدن هلاك اولدم
بر قاچ کون اول بتردد درسر ایدوب او ایکی کلمه یی ازبر ایتدردی بر کون مرزبان بزم
شراب آراسته ایدوب مجلس عشرتده اوتورمشدی بازوار کلوب هدیه دیسمنده
طوطیلر کتوردی طوطیان شیرین گفتار شکر افشانلغه آغاز ایدوب همان اول کلمه‌لری
برحکم عادت تکرار ایلدیلر مرزبان زبان بلخی بلمزدی اما آنلرك لطافت آوازو تناسب
الفاظیله استلذاذ ایدوب ونغمات دلاویزی وترنمات عشرت انکیزی ایله مستانس
اولوب طوطیلری ایچرو حرمنه کوندردی وخاتوننه سپارش ایتدیکه آنلره تیمار ایدوب
وانلرك تعهد حالنه مقید اولوب کورب کوزده بیچاره خاتون زبان بلخیی بلمیوب
روز وشب انلری پرورشه واول دوست رویی ودشمن خویلری نوازشه مشغول
اولدی **شعر** نفس را پروردم وآخر شدم رسوا ازو • من چه دانستم که خصم
خویش را می پروردم • **القصه** مرزبان طوطیلره شویله مایل ومهربان ایدی
که برآن آنلرك دلپذیر آوازندن ونظیر الحانن اشتمسنه عزم بزم شراب
ونه میل آرام وخواب قلوردی وبردم انلرك صورت خوب وهیأت مرغوبن
تماشا ایتمسه وترنم دلکش وتکلم فرح بخشلرنی اشتمسه نه آیینهٔ عشرتده
صورت لذت کوروردی ونه شراب صحبتده کیفیت راحت بلوردی برزماندن صکره
اتفاق بلخیلردن بر طایفه خانه مرزبانه مهمان اولدیلر مرزبان میزبان دخی مهمانلریچون

بر مجلس خاص طیار ایدوب طوطیلری دخی انده احضار ایتدی آنلر دخی ترنم طریقیله
اول ایکی کلمه که غلام بلکیدن تعلم ایتمشلردی تکلمه آغاز ایتدیلر مهمانلر بو الفاظی
استماع ایدیجک متحیر اولوب بربرینه باقشدیلر آخر حجابلرندن باشلرن اشاغه ایدوب
اول حالی استغراب ایتدیلر مرزبان کوردیکه یارانک آتش نشاطی سویندی و انشراح
و انبساطی اسبابنه آب دوندی انقلاب حالت و فرحدن ترحه انتقاله باعث
نه دوکن صوردی مهمانلر هر باری لم زبان اعتذاری در درکار ایدوب حصار انکاره
تحصین ایتدیلر کارکر اولمدی و مرزبانک آیینهٔ خاطری غبار تشویش و زنکار دغدغدن
جلا بولمدی آخر آنلردن بری که اظهار حقده جری و واقع حالی تکلمه میل و محابادن
بری ایدی ایتدی ای امیر کبیر مکر که طوطیلرک مفهوم کلامی معلوم ضمیر منیر دکلدر
مرزبان ایتدی بلی بیت من ندیدم شبی سلیمانرا ° چه شناسم زبان مرغانرا

بر بونلرك معناى كلامن بلمزز اما نغمهٔ دلاويز و زمزمهٔ شورانكيزلرندن
زياده تلذذ ايده ز سنز اكر مضمون كلاملرن بلهسنز اميدوارز كه بزه اعلام
ايدهسنز انلر دخى حق تعبير ايله طوطيلرك فحواسى كلامن مرزبانه تقرير
ايتدلر مرزبان چون اهل مجلسدن بو جوابى ايشتدى بزم سرورى اتلخ و بدن حضورى
سلخ اولوب ايتدى اى يار عزيزلر معذور ديبورلرك كه بو خبر شمديه دك بزه واصل
اولمدى چون حقيقت حاله وقوف حاصل اولدى دخى عذر و بهانه يه مجال
قالمدى بزم ايينمزده رسم دكلدر كه اول خانه ده كه بر عورتدن فعل حرام
صدور بوله انده اقامت جايز اولوب خورد و خواب و اكل طعام و شرب شراب
حلال اوله بو كفت وكوا شناسنده غلام باز داد آواز بلند ايله ايتدى اى خواجه
بزركوار بو خبر حقيقتده بنده مطلعدر و اول كافر نعمت حقنده و طوطيلرك
مضمون كلاملرى مطابق واقعدر **نظم** مكر بر كون يوزى آيينه‌سى در بان

كوردى ولدى قشى يا نينه قربان • قلوب زلفى كمند ندن كرفتار •
بويى رو بينه اولمشدر هوادار • كورب سنبللرين آشفته اولدى •
دماغى دود سود ايله طولدى • چون آيردى عاقبت روز وصاله •
ايرشدردى وصالى اتصاله • مرزبان هماندم مجلسندن طوروب

عورتنك قتلنه فرمان ايتدى خاتوندخى اكا رسول كوندروب ايتدى اى قهرمان كامران
فرد كر روا كورسك هلاكم كو سرا كورسك امان • تيغ فرمانك مضاده
نص قاطعدر همان • اما بو امرده تامل و تانى واجبدر و تعجيل و شتاب
غير مناسب **بيت** مشتاب تقبل من كه در دست توام ارباب
شرع و ملت و اصحاب علم و حكمت جميع افعالده عموما و سفك دماده خصوصا
تانى و تامل واجب كورمشلر كه اكر قتله استحقاقى اوله فرصت باقيدر و اكر عياذا بالله تعجيل
بر بيكناهك قتاله قتلى تعجيل اولنه بعده نه سيف حيف و تيغ بيدريغ ذره تاثير
قلور و نه انامل تدارك و سرانكشت تدبير ايله كره ملامت انحلال

انحلال پذیر اولور بیت بی تأمل مکوش در آزار • تا پشیمان نکردی آخر کار •

مرزبان عورتی اول حوالیده دعوت ایدوب پرده آلتنده صورت حالی بو منوال

اوزره بیان ایتدی که ای شوربخت طیور جنسی انسان نوعندن دکلدر

که کلامی غرض آمیز اولمق احتمال اوله انلره آیینه کبی هرنه معاینه ایدرلرسه آنی

حکایت ایدرلر باز دارده خی انک مدعاسنه موافق شهادت ایدر بو اول مقولهدر

کار کرده کلدر که زبان آورلکله اندن اعتذار میسر اوله مصراع کر گناه اینست

نتوان کرد استغفار ازو • خاتون ایتدی ای لطفله بو امری تفتیش و تفتیرده تقصیر

بیورمه که موجب تعذر و مورث تلهف اما بعد التحقیق شویله که قتله فی الجمله

استحقاق اوله نه محل نزد رقم درنه مقام تکلف مصرع بندن عرضك جانسه

جانانه تکلف • مرزبان ایتدی بو مهمی تحقیق نه طریقله میسر در ایتدی بلچیلردن

استفسار اولنسون که بو طوطیلر لغت بلخدن کلمات معهوده دن غیری کلامه

قادرلرمیدر سویله که بو ایکی کلمهدن غیرندن عاجز اولهلر محقق اولور که اول

تا حفاظ

تاحفاظ بیدین مرادی بندن حاصل اولیوب غرض فاسد نه واصل اولمدعی اجلدن
اندره بو کلماتی تلقین ایتمشدر واکر لعنتدن بو کلماتدن غیری کلامه قادر اولهلر
بو بیچاره نك قانی سکا حلال وشراب زندکانی بکا حرام اولسون مرزبان چون
خاتوندن بو کلماتی اشتدی حقیقت حالی تفحص درو شرط احتیاطی مرتبهٔ افراطه
یتشدردی ومهمانلره منت ایتدی تا بر هفته انده اقامت ایدوب کیتمدیلر و اولقدر
زماندن چندانکه سعی ایتدیلر طوطیلرك زبانندن بو ایکی کلمه دن غیری بر حرف
استماع ایتمدیلر چون مقرر اولدیکه عورتك قول تهمتدن مبرا و بازدارك آنك
حقنده شهادتی محض افترادر بیوردی که بازداری کتورك و بازدار النده
باز دیلنده نیاز بتعجیل تمام ملك کلدی مکر تشریف وانعام احتمالن ویردی خاتون
ایندی ای کمان کبی اکری و نیزه کبی طوغری سویلیه کوردکمی که بن محراب رضای الهیدن
یوز دوندردم وعنان هوای معاصی ومناهی لره ویردم **بیت** هوا غولیله
اویدم یولدن آزدم • وفاسز نامه سینی اکری یازدم • ایندی بلی کندو کوزمله
کرا تله کوردم چون بو کلامی تمام ایتدی فی الحال النده اولان باز تیز چنکال
صیحه بیوب منقار خونخواری ایله چشم جهان بینین چقردی خاتون ایندی ای نی
شهم لاجرم کورمدوکنی کوردم دیه نك سزاسی بودرکه کوردك جزاء سیئة
سیئة مثلها **بیت** بر کنده بان چشم که بد بین باشد • بد بینی همه جادر
خود نفرین باشد • بعده فرمان مرزبان بونك اوزرینه جاری اولدیکه
بازدار غداری بردار ایدوب عبرت نمای جهان ایتدیلر بو مثلی کتوردم تا بیله
معلوم اوله که بر کمسنه بیلمدوکی نسنه ایله تهمته جرأت و کورمدوکی نسنه یه علی
العمیا شهادت موجب خجالت دنیا وفضاحت آخرتدر چون دمنه کلامنی تمام
ایتدی علی التفصیل تسجیل ایدوب صورت حالی ما هو الواقع حضرت شیره
اعلام ایتدیلر مادر شیر اینده متوقفا ایدی کیفیت حاله واقف اولیجق ایتدی
ای پسر بو دکلو اهتمامك ثمره سی همان بو اولدیکه بو ملعونه بدکمان اولدك

مقرردرکه بعد الیوم انك حیله ومکری زوال ملك وهلاك ملکه مقصور اولیسه
وبعد حال شاه وسپاه تباه اولوب شتربه حقنده که وزیر محض وفرمان بر مشفق
ایدی اندن ظهوره کلدیسه سایر ارکان حقنده دخی اول صورور بولیسه زیرا که
نفس خسیسدن فعل خبیث صادر اولور وطینت بد سرشتدن خوی بد وخصلت
زشت وجوده کلور قطعه زبوم شوم توقع مدار یمن همای • طمع مسدکه بنجشد
که فعل باز کند • چنین که پایهٔ مفسد بلند شد چه عجب • که دست فتنه بهر جا
دراز کند • بو کلام ضمیر شیرده تاثیر تمام ایدوب دور ودراز اندیشه لره دوشدی
وایتدی ای مادر بکا بلدرکه بو سری ندن بلدك وقصهٔ دمنه یی کیمك زبانندن
استماع قلدك شعر بکا بو قصه نك سرن عیان ایت • بو واقعه اولن احوالی
بیان ایت • تا بندخی دمنه نك قتلنده فی الجمله معذور اولوب دوست ودشمن
میاننده ظلمله مذکور وغدرله مشهور اولمیم مادر شیره ایتدی ای ملك بر کمسنه سکا
اعتماد ایدوب سنی محرم اسرار ایتمش اوله سن انك سرنی اسرار ایتموب اظهار ایلمك
مذهب شرع مروتده حرامدر ونقد رازی که خزانه دلده امانت قونیله صیانت
اتمامك خلاف شیمهٔ کرم کرامدر اما بو قدر قادرم که اول کمسنه دن اجازت
دلیم اکر جایز کوررسه واقع حالی خاکپایه انها ایلیم شیره اکا رضا ویردی مادری
دخی طوروب کندو منزلنه کتدی ویلنکی دعوت ایدوب شاننه لایق مراسم
تعظیم وتکریمی تقدیم اندکدنصکره ایتدی شعر ای شده چون روزکار قهر
تو مرد آزمای • وی شده چون آفتاب صیت تو کشور کشای • انواع ترتیب واصطناع
که ملك سباع سنك با بکده پرورمشدر نه مرتبه ده در پیدادر و آثار تمشیت
وتقویت سلطانی پیشانی حال ومالکده روز نورانی کبی ظاهر وهویدادر
بو سببدن بو نعم مقابله سنده شکر کذارلق سکا فرض وواجب الادادر
تا بر موجب وَلَئِنْ شَکَرْتُمْ لَأَزِیدَنَّکُمْ روز بروز آثار عواطف شاهانه سنك
حقکده زیاده وابواب عوارف خسروانه سنك شانکده کشاده اولا پلنك ایتدی

ای ملکم اول عواطف ملکانه و مراحم پادشاهانه که ملك روزکار بو بندهٔ خاکسا
ر مقدار حقنده مبذول بیورمشدر و من بعد دخی بیورسه کرك آنك وظایف
شکرن بجز عباد الله اذا ممکن و میسردر و بیکده بری مقابله سنده بجز قوت
و مکنتلر سپاس و منت منصودر بیت اولیجه قلسه دل ذکرینی آنك •
قدومز نیکده بر شکرینی انك • اما معلوم جهانبانان درکه شمدیه دك بقدر الامکان
هوادارلق دایره سنده پرکار دوار دوران و خدمتکارلق هواسنده ذرهٔ مثال
جولان ایدردم الآن دخی امیددرکه ملکم زمانك فرمان لازم الاذعاننه اطاعت
ایدوب کمر همت اهتمامی عن صمیم الجنان برمیان ایدم ماده شیر ایدی بیت
بنیاد نهادهٔ جوم دان • انرا بکرم تمام کردان وما الاحسان الا بالتمام ملك اول
زماندن که قصهٔ غصه سن سنکله درمیان ایدوب بو سری سایر ارکاندن پنهان
وسکا اعلان ایتمشدی من ذمت همتکم آلمشدك که شریرنك خصم غدارندن
انتقامی بابنده شرایط سعی و اهتمامی یرینه کتوره سن حالیا حق نعمت و صدق
عبودیت مقتضاسی بودرکه اول وعده‌لی انجازه یتوره سن و خدمت شیره
شتابان ایدوب بو بابده هرنه که استدك و مشاهده قلدك درست و راست
بی کم و کاست خاکپاینه یتشدره سن و الا قورقیدرکه دمنه بر فتنه مکر و فریله
کندوسن بند و بلادن خلاص قله و ملك منشور حیاتنه طغرای آزادی چکوب
قتل و سیاستندن وازکله بو تقدیرجه مقرردرکه آنك آتش شری بجز خاندانلرك
اوجاغنه صودوکسه کرك وادنی علت و بهانه ایله و جزوی فسون و فسانه ایله بجز
خانملری باد فنایه ویرسه کرك علی الخصوص اول کسنه‌لری که بو بابده سوز بیلدیلر
و آنك سعی و اهتمام ایله یلرغمازلق و عرض پردازلغنه علی التمام عرصه سنغ انتقام دك
اتسه کرك بلنك ایتدی ای ملکم بو مهمی تمام بنم ذمت اهتمامده در بو مدتده
کتم شهادته اقدام بو جهتدن ایتدیکم ملك دمنه غدارك حقیقت حالندن
خبردار دکلدی اکر اول زمانده بو قضیه یه خوض ایدوب واقع حالی حضرتنه

عرض اتسم چون دمنه نك حقیقت مکر و مکیدتنه و قوفی و کیفیت غدر و خدعتنه
اطلاعی یوغدی یمکن که عزّ حضورنده کلام نصیحت انجامم غرضه محمول اولوب
موقع قبوله یول بولمییدی حالیا که بحمد الله پادشاه احوال دمنه کماهدن فی
الجمله اکاه دبومهمی که فایده سی صلاح حال ملك وملکه عاید در مهمل قومق
بکه میسر در خصوصا بن چاکره که اکر هزار جانم اولسه و ملکك برساعت
فراغتنه فدا قلسم هنوز ذمتمده اولان حقوق نعمتك بیکدن برنی ادا اتمش
اولمز بیت اکر بهر دو جهانش بهاکنم سوی • هنوز در دو جهان شرمسار
اوباشم • پس ایوان ماد رشیردن دیوان حضرت شیره کلدی و کلیله ودمنه نك
ماجراسن بکه کوش اتمشدی مجمع وحوشدن تعبیر دلپذیر ایله تقریر ایدوب
علی رؤس الاشهاد اول شهادتی ادا قلدی پلنك بو خبری افواه انامده منتشر
والسنهٔ خاص وعامده مشتهر اولحق سباعدن اول دیدکی مجلسده کلیله ودمنه نك
کلماتن استماع ایدوب آنلرك احوال نیك وبدینه مطلع اولمشدی پلنکك
شهادتنه موافق بندخی شهادت ایده رین دیو دیوان اعلایه برکسنه کوندردی
شیر امر اندی آنی دخی احضار اتدیلر اول دخی زندانده اولان ماجرایی علی ما جرای
اکابر واعیان میاننده باسرها حضرت شیره علی وجه الشهاده اعلام وانها ایلدی
ارباب جرح آنك شهادتنی قدح ایدوب ایتدیلر که چون کلامك غرض آمیزه کلدر پچون
اداء شهادتده تاخیر واظهار حقده تقصیر ایلدك جواب ویردیکه چون برشاهد ایله
حکم ثابت اولمز تعذیب حیوان بلا فایده صواب کورمدم شیر انك جوابنی پسند ایدوب
بعد التزکیه والتعدیل بو شهادتلر دمنه یه سیاست لازم کلدی قضات دخی
اول حکمی امضا ایدوب کافهٔ وحوشده عام وخاص شتر بر ایچون دمنه بی قصاصه
اتفاق اتدیلر بیت هر بیخردی که تخم آزار بکاشت • هنکام درو بر عقوبت
برداشت • شیر بیوردی تا دمنه یی محکم قید وبند ایدوب محافظ با بند
شرط احتیاطی مدا فراطه یتشدردیلر وطعام وشرابدن ممنوع اولوب کوشه

زندانده آتش جوع وعطشله سرطان كبی پیچان اولوب پیچان اولدی واندكه
خیانت وجنایتك شآمتندن روح خبیثی دوزخ زنداننه دوزخ روان اولدی
ومضمون فقطع دابر القوم الذین ظلموا انك شاننده مكشوف وعیان اولدی **بیت**
خانیٔ ضمنا كه برخوردار اولور • یا كسلور باشی یا بردار اولور • بوندن معلوم اولور كه
مكارلرك انجامی ذمیم وآخرلری هلاك وسرانجاملری نفاك خاكدر **مثنوی** هركه درراه
خلق دام نهاد • عاقبت خویشتن بدام افتاد • شاخ نیكی بساعت آرد بار • كل
بچیند كسی كه كارد خار • چون شد شد جزای نفع وضرر • نیكویی كن كه نیكویی بهتر

اوچنجی باب احباب واصحابك فوایدموافقتن ومنافی معاضدتن بیان

ایدر رای برهمنه ایتدی ای حكیم ربانی معلوم اولدی اول دوستلرك داستانی
كه برغماز فتنه سازك آتش غمز وافسادیله خانه صداقتلری برباد اولوب
عاقبت حاللری عداوته مفضی وبر بیگناهك بی سبب قتلی مقتضی اولدی وحق
جل وعلا اول غدار ستمكارك مكافاتن ایدوب جزا وسزاسن بولدی الآن
برهمن روشن رواندن مرجودر كه بیان بیوره شول دوستلرك حالن كه یكدل
ویكجهت اولوب نهال مهر ومحبت ولطف ومروتدن برخوردار اولوب ودفع
عدوده هم پشت ویك رو اولوب رضای یارانی كندو مقتضالری اوزره
تقدیم قلدلر برهمن ایتدی **قطعه** ای خسرو زمانه كه از روی معدلت •
مسند فراز كنبد اخضر نهادهٔ • باد ابلق سپهر ترا رام كو ظفر • صد داغ بر جبین
به وخور نهادهٔ • عقلای كامل الذات وحكمای ستوده صفات بیورمشلردر
كه بازار كاینات صدیق صادقدن كرانمایه ویاران متفقدن بلند پایه سرمایه
یوقدر **شعر** زانكه در آفاق زبرنا وپیر • هیچكس از دوست ندارد كزیر • هر
آیینه اول طایفه كه سیبله صداقتلری دار الضرب خلاصده وفادارلق سكه سیله
آراسته اوله ونهال مودتلری روضهٔ اختصاصده یكجهتلك رشحه سیله ترتیب
بوله ماده راحت روح ومدد فیض فتوحدر وفوایدی بغایت چوقدر ومنافعی

نهایت بولمقده جمله سندن برسی بودر که ایام دولتده مدد مواد بهجت و معاشرت
اولوب بهر کام نکبتده سالك منهج معاونت و مظاهرت اولورلر **مثنوی**
کرکدر کیشیه یار موافق • کاوله بر بریرنك یولنده صادق • ایکی کیشی اشن
کورمز یلوکز • ایکی کوز بیرینی طوترمی برکوز • کما ینله قچن ال پیراده یتر • عدونك
قلبن ایلر کندو بیرینه • قچنکم بربرندن آیرلورلر • اشندن هر بری عاجز قلورلر •
یاران هم پشت دوستان یکرو حقنده مشهور اولان امثالك برسی حکایت
زاغ و موش و کبوتر و آهودر که دفاتر خواطر اکابرده مثبت و مسطور در رای
استفسار ایتدیکی بحثه اولمشدر اول **حکایت** برهمن بیدی روایت ایدرلر
که نواحی کشمیرده بر مرغزار بی نظیر و چشمه ساری دلپذیر وار ایدی که الوان
ازهار گوناگون صفحۀ سبزه زار کردونی انکلیونی کوستررردی و عکس انوار ریاحین
پر زاغی بال طاووس باغه دوندرردی چشمه لری عین حیوان کبی هر جانبه روان
ایدی لاله لری شمع سوزان کبی هر طرف فراوان ایدی **مثنوی** روان هر
چشمه سی چون آب حیوان • چراغ لاله هر جانب فراوان • نسیم صبح کل جبین
ایدوب چاك • صبا نرکس کوزن قلمشدی نمناك • اغاجلر رقصه کرمشلر سبك
خیز • شکوفه اوستنه اولمش درم ریز • اول مرغزارده جانوران شکاری بسیار
اولدوغی جهتدن صیادلر اکثرا اول طرفه کلور کیدرردی و صید وحوش و قید
طیورا ایچون داملرن آنده تعبیه ایدرلردی اول زاغ حوالیسنده بر زاغ
فارغ البال بر درخت طوبی مثال اوزره آشیانه طوتمشدی و اول نهالك
صفحات اوراقنده **حب الوطن من الایمان** مطالعه ایتمشدی برکون اول
درخت اوزره چقوب زیر و بالایه بقوب چپ و راسته نظر ایلردی
ناکاه کوردیکه بر صیاد دام النده دامن بلندك توبره باشنده و دانه
مشتنده بر سبیل استعجال اول درخته متوجه اولوب کلور زاغ بوندن زیاده
خوف ایتدی و دور و دراز اندیشه لره دوشوب کندویه ایتدی **قطعه**

قطعه یارب این شخص را چه افتادست • که بدین اضطراب می آید • هیچ معلوم
نیست کز چه سبب • اینچنین باشتاب می آید • یمکن که بنی صید قصد ایدوب
بنی شکارا بچون تیرتن بیری شست تزویره راست ایتمش ولا حالا مقتضای جرم
بود که بیره و می بکلیوب طورم تا پردهٔ غیبدن ظهور اید رکورم مصراع تا ببینم
که چه از پرده برون آید • پس زاغ اول قرارانده وکی شاخه برسوراخ بولوب
کردی و حال صیاده دیدهٔ ترصد ایله نکران طوردی صیاد دخی اول درختک دبنه
کلوب دامن قوروب وستنه دانه اکوب کندو کمینکاهنه اوتوردی بر ساعت
کچمدی بر فوج نفر حمامه کلوب حوالی دامه نزول ایتدیلر انلرک سردارلری سرافرازی مطوقه
نام بر کبوتر باز پرواز ایدی که ذهن پاک و طبع دراک و عقل شامل و فهم کامل و کیاست
تمام و فراست مالاکلام ایله بنی نوعندن ممتاز ایدی بو کبوترا کامتا بعتله مباهات
ایدرلر و اکا ملازمت و مطاوعتله ابتهاج و مفاخرت کوسترلردی و لیل و نهاد
انک خدمتنده که سرمایهٔ صلاح و پیرایهٔ فوز و فلاح ایدی روزکار کچوررلردی

همان لحظه که اول دانه‌لر زیر دامده کبوترلرک دیده طمعنده جلوه ایتدی چون
اشتهالری قل قیردی عنان اختیارلری قبضهٔ اقتدارلرندن کتدی مطوقه شفقت
ومرحمت یوزندن که مهترلره لازمدر زبان نصیحتله جانب تانی وفکر عواقبه تحریك
ایدوب ایتدی که ای یاران یکدل حزم کامل ورای شامل مقتضاسی بودر که حرص
تمامله هر کوردکوز دانه‌یه اوشمیه‌سز تا طمع خامله دام بلایه دوشمیه‌سز شعر
زراه حرص بتعجیل سوی دانه مرو • بهوش باش که دامیست زیر هر دانه • جواب
ویردیلر که ای مهتر بزم کارمز اضطراره یتشوب قلبمز تمام اضطرابده وآتش جوع علهٔ
تنورهٔ سینه‌مز کمال التهابده در حوصله‌مز دانه‌دن خالی ومعده‌مز دغدغهٔ
اشتهایله مالی یکن استماع نصیحته مجال بحث میسردر وملاحظهٔ عاقبته پر وبال
بحث متصور اکابر سلف بیورمشلردر که بیت کرسنه بر بلا دلیر بود • زانکه
از غم خویش سیر بود • مطوقه محقق بلدی که اول کمراهان بادیهٔ حرص
کمند پند ونصیحتله طریق خلاصه کتورمك متعسردر رسن منع وملامتله چاه
غفلت وجهالتدن خلاص ایلمك متعذردر بیت هر که در بند حرص افتاد •
مشکل از بند غم شود آزاد • دهقان خیال هر چند که زمین دللرنده آنلرك
صحبتندن عزلت نهالن دکدی فایده تقدیرهٔ سن تدبیرن کسوب زنجیر تسخیر الهی
کام وناکام جانب دامه چکدی مصراع ای بی بصر من میروم او میکشد قلابرا •
القصه کبوترلر کلیا خرام ایدوب نی اختیار دامه عزم جزم ایتدلر همان دم که شرع
تمامله دانه‌یه اوشدلر کرداب دام شباك بلایه دوشدلر مطوقه فریاد ایتدی
که بن سزه دیمدمی که تعجیل وشتابك عاقبتی خرابدر وبی تامل وتانی برامره ارتکاب
خلاف رای صوابدر شعر طریق عشق پر آشوب وآفتست ای دل • بیفتد
آنکه درین راه باشتاب دود • بچون شرعهٔ مذمومه کو کلکره یول ویردکز بچون
بی تحقیق طریق بو مضیق عمیقه کردکز کبوترلره حیرت وخجلت مستولی اولوب هر چند
که کندولرن ملامت واتدکلرنه ندامت ایتدلر فایده ممدا اولمدیلر ودام کبی جسملری

سرتاسر چشم اولوب چندانکه خلاص کوزتدلر چاره بولمدیلر بو اثناده همان صیاد
بی امان کماندن تیر کبی کمیندن چقوب فرح فراوان ایله دام طرفنه روان اولدی تا
صیدلری قید ضبطه چکوب غنیمت بیکران ایله فرحان وشادمان منزلی جانبنه روان
اولدی اولا کبوترلر چون صیادی جلادی بو شتابله کوردیلر طبطاب واضطرابه
آغاز ایدوب هر بری بر سبیل استقلال کندی خلاصی ایچون پروبال اوردلر مطوقه
ایتدی ای عزیزلر هر بریکوز علیحده کندو خلاصکزه همت ایدرسز بریکزه حالندن
اهمال وغفلت ایلرسز بو صداقت علامتی دکلدر مصراع اینچنینها نه شرط یارانست
مذهب فتوتده وآیین مروتده صدیق صادق اکا دیرلرکه محب مخلصک استخلاصین
کندو خلاصندن اهم بله وهمدم قدیمنک مهمی کندو مهمندن مقدم کوره نته
که اول ایکی رفیق بر کشتیده روی دریای کشت ایدوب کدرلردی وبربریله صدق
وداد وکمال اتحاد دعوی ایدرلردی ناکاه ساحله قریب بریرده کشتیلری شکست
اولوب ایکیسی دخی حباب کبی روی آبه دوشدلر کنار دریاده بر آشناور که صنعت
سباحتی درد سرا ایتمشدی نیلوفر کبی انلری میان آبده کوریجک فی الحال زورق
مثال کندوسن دریایه آتدی واول غریقلری استخلاصه همت ایلکن چوب
هر قنقیسنه که خلاص دامن طوغرلتدی فریاد ایدوب ایتدی بیت بو کرداب
بلاده قوبنی زار • خلاص ایت یارمی ای خضر دیدار • اکر سنده بو همت یوغسه
که نجات یارانی کندو حیاتکزدن ترجیح ایدوب احباب قدیمی کندو نفسکزدن تقدیم
ایده سز باری واجبدرکه قموکز معاونت وموافقتله قوت ایده سز کرشاید
بو حرکت برکیتله دامی یرندن قالدروب جمله کز خلاص اوله سز کبوترلر فرمان
مطوقه یه سمعا وطاعة دیوب علی الجمله بقدر الاستطاعه قوت ایدوب حمله
قلدلر اول حیله ایله دامی کوتوروب پروازه کلوب بر جانبه متوجه اولدلر صیاد
بو حالی کوریجک فریاد ایدوب پیلرینجه سکرتدی وعاقبت درمانده اولوب بر کوشه ده
دوشه لر دیوب کوزن هوایه دیکوب عقبلرینجه کتدی زاغ بو حالی کوشه دن تماشا

ایدوب کندویله اندیشه ایدوب ایتدی عهد بعید ومدت مدید کرکدرکه تا بو
صورت عجیب کتم عدمدن عرصهٔ وجوده کله بندخی بو واقعه امثالندن ایمن دکلم
اولی بودرکه انلرک عقبنه دوشوب عاقبت حاللرین نیه منتهی اولورلم وتجربه سرمایهٔ
کاروذخیرهٔ روزکار ایدوب وقت احتیاجده بنای امورمه دستور العمل قلم ۞ بروز تجربه
روزکاربهره بکیر که بهر دفع حوادث تو بکار آید پس انلرک پینجه دوشوب پروازه
کلدی مطوقه اصحابیله دامی کوتوروب اوج هواده بال استعجال آچوب متصل کیدردی
صیاد حریص شوخ چشم دخی طمع خام والم فقدان دامله عقبلرنه دوشوب دیدهٔ
تفقد ایله حاللرین ترصد ایدردی مطوقه کوردیکه هنوز صیاد انلرک صیدینه صددنده
در وفوت طامعه سی بو اقتضا ایدرکه هیچ طورمیه اوتورمیه تا آنلری هرقنده کیدرسه کورمیه
بولوب اله کتورمیه یارانه متوجه اولوب ایتدی بو ستیزه روی وجفاجوی طمع خام
وجهد تمام ایله بزی صید ایچون سکر قصدی میان جانه شویله بند اتمشدرکه دایرهٔ
شفقت ومرحمتدن هزار مرحله طشره کتمشدر تا انک شخص خبیثندن بعید وچشم
حریصندن ناپدید اولمیاوز بزدن نا امید اولمز صواب بودرکه آباد انلقلر طرفنه اوچهور
وصحرای قویوب باغلرجا بننه بال وپر آچه روز تا نظری بزدن منقطع اولوب قطع امید
ایده وخایب وخاسر ومنفعل ومنکسر دونه منزلنه کیده کبوترلر مطوقه نک اشارتنه موافق
حرکته آغاز ایتدیلر وکشت دشت وهوای صحرادن وازکلوب باغات وعمارات طرفنه
پرواز ایتدیلر صیاد بیچاره چون انلری کورمز اولدی کبوتر آواره کبی بر زمان حیران
وسرکردان اولوب عاقبت حیف ودریغ وحزن بلیغ وحسرت واندوه وخیبت
وآه وهله دونوب خانه سنه کلدی زاغ همچنان کبوترلرک عقبنجه روان اولدی تا انلرک
کیفیت خلاصی معلوم ایدوب **السعید من وعظ بغیره** آنی اول نوع واقعه نک
دفعنده واینجلین غایله هایله نک رفعنده ذخیرهٔ قله **قطعه** عاقل آنست که در تجربهٔ
نفع وضرر ۞ زحریفان دکر بهرهٔ خود بردارد ۞ هرچه دانست که آن نفع رسد بستاند ۞
وانچه ازوی ضرری فهم کند بکذارد ۞ کبوترلرکمین کین صیاددن ایمن اولجق ربقهٔ دامدن

رقیبلرڭ استخلاصنه مطوقه یه مراجعت ایتدلر اول خردمند راست
تدبیر مسما دفکرلر اول امرڭ غورینی خوض وتقدیر ایدوب بیوردی که بی معاونت یار
وفادارونی مظاهرت صدیق حق کداز بو کرداب دشواردن قصد کنار خیال
محال وکار ناهنجاردر مصراع بی همهمی این کار بسر نتوان برد • بو مقامده قربت
زیرك نام بر موش تیزهوش واردر که بنم ایله صدق وصفا دعوی ایدن خواصدن
مزید حسن وفا ایله اختصاص بولمشدر وچاره ساز ومهم پردازلقده سایر خلاندن
دوست نوازدن فرط امتیاز ایله ممتاز اولمشدر رفیق مخلص ویار وفادار اولمق
اولمشدر اکا کار لازمدر که انڭ جانبنه شتاب ایده وز که شاید انڭ مدد کاری لعله
بو بند بلادن رهایی ال ویره وبو کرداب مخاطره دن وجوه اوزره خلاص یوزکوستره
پس اول ویرانه که موشڭ خانه سی انڭ حوالیسنده ایدی نزول ایتدلر مطوقه
سوراخی قپوسنه کلوب دست ضراعتله حلقه درارانی تحریك ایلدی موش تیزهوش
آواز مطوقه یی کوش ایدیجك خروش ایدوب بی اختیار طشره کلدی چون دوست
قدیمی بسته بند بلا کوردی خونابه دیده کریاننده روان ایتدی ودود آه درد
آلودی جکر بریاننده آسمانه ایرکوردی ایتدی مثنوی چه حالست اینکه می بینم
چه حالست • درین حالت شکیبایی محالست • من ای یاران چسان فارغ نشینم •
چو یار خویش را در بند بینم • ای یار وفادار وای رفیق غمکسار بخبر حیله ایله
بو درده مبتلا ونه وسیله ایله بو بنده کرفتار اولدڭ مطوقه جواب ویردیکه چون
انواع خیر وشر واصناف نفع وضرر احکام قضا وقدر فرمانی واجب الاذعان خالق
القوی والقدره یه منوط ومربوطدر وشادی وغم وصحت والمدن هر امر که کاتب
قدرتڭ دیوانخانه ازلده جف القلم واقع اولمش ولا بد درکه عرصه عدمدن
منصه وجوده کله لاجرم اندن احتراز نه فایده ویرر واجتناب نه اولور نظم
چون قضا لوحنه چکلدی قلم • بنده یازلدی بخر میر علم • کاه اولورکه حوادث تقدیر
سرو آزادی اورر زنجیره • بنی ویارانی قضای ربانی وتقدیر یزدانی بو ورطه یه

براغوب دامی كوستریمیوب دانه یی كوزمزه جلوه كرقلدی باوجود كه آنلری تاسی
وتامل وتصبره تحمله ارشاد ایدوب تعجیل وشتابدن زجر وتهتك واضطرابدن
مجرایلدم مفیداولمیوب دست تقدیر دیده عقل وبصیرتمزه میل غفلتله خیره
ومشرب رای وروییتمز كدر جهالتله تیره قلوب آخركار جمله مزی بند محنت ودام
بلیته كرفتار ایلدی ای عجب كه سن مقوله لمسنه بوحسن فراستله وبوحدس
وكیاستله نازله قضایه مقاومت قلمیه وتیر تقدیری سپر تقدیری ایله باشندن
صاورمیه مطوقه ایتدی ای زیرك بو سوزدن فارغ اول كه بندكل آنلر كه زور وقوت
وعقل وبصیرتده وجاه ودولت وهنر وفضیلتده وبسیار ثروت ومكنت
وغناده والحاصل جمیع اسباب دولت وامورد نیاده هزاربار بندن
وسندن زیاده اولالر پیشانی احكام ازلی یه دست رد اورمزلر وساعد
تقدیری بجبر بورمزلر لَا رَادَّ لِقَضَائِهِ وَلَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ چون قاضی نافذ
الامر قضا قبالدارادتی قلم مشیئله امضا ایلیه قعر مادن ماهی بحر سمایه ایركوره
واوج هوادن مرغ هاویه ثرایه ایندوره افراد آفریده دن هر احد مجتمع اولسه
امر قضایی دست تصرفله ردوحكم قدری دیوار عقللر سدایلمك ممتنعدر نظم
ازلده هرنه یازدی دست تقدیر • اولنمز تا ابد بر نقطه تغییر • اولاجق
نسنه اولور داد وبیداد • كرك كوكلوكی غمكین طوت كرك شاد • دولسه
برارایه جمله عالم • اچندن ایده مزبر حرفنی كم • نه سوز سینه ایله صاولور اول •
نه آب دیده ایله محو اولور اول • نه یازوسن قلور كوزیشلری تر • نه باد آه ایدر
اوراقن ابتر • شویله بیل كه جریان فرمان قضاده دانای كامل نادان جاهل ایله
یكساندر ومیدان تقدیرده كدای حقیر الشان سلطان جهانله همعناندر
شعر بزور وزر نشاید رداحكام قضا كردن • نمی زیبد كسی را در قضا چون
وچرا كردن • زیرك ایتدی ای مطوقه ملول اولمه كوكلكی خوش طوت كه هر خلعت
خلعتی كه خیاط قدرت مقراض ارادتله ملازمان عتبه عبودیتدن برینك قامتنه

راست بچسه کرکسه کهپانی زررشته دولتله آراسته وکرك دامانی
طراز محبتله پیراسته اولایی شبهه محض عنایت وعین کرامت اولسه کرك
غایت ما فی الباب کمسه انك کنه وحقیقتنه واقف اولمیه وانك ضمننده اولان
لطیفه خفیه یه عارف بولنمیه بو معنیده بیورمشلردر **بیت** بدر دو صاف ترا
کار نیست دم درکش • که هرچه ساقی ما کرد عین الطاف است • بو سرکذشتلرکه
نظر جلیده اندن بحضور اولورسن نظر دقیقده صلاح وفلاح حال مالی آنده بولورسن
که دیمشلردر نوش صفا نیش جفاسز میسر دکلدر راحت خار محنتسز متصور
دکل **مصرع** بسا مرادکه در ضمن نامرادیهاست • چون دیرك بو فصل پراصلی تعبیر
دلپذیر ایله تقریر ایتدی دامك شول بندلرن که مطوق انکله مقید ایدی کسمکه
مشغول اولدی مطوقه ایتدی ای یار مهربان اول یارانمدن بو بار کرانی دفع ایله
وخاطرك آنلرك مهمندن جمع ایدوب بعده بنم بندمی قطع ایله موش انك
کلامنه التفات ایتمیوب کارنه مشغول اولدی مطوقه سه تضرع ایدیکه ای
دیرك اکر بنم رضام طلب ایدرسك وحقوق مودت وسابقه اخوتی کوره درسك
شرط بودرکه اول یارانمی بندن قورته سن وبو کرامتله داغ منتك روان جانمه
اوره سن سوش ایتدی ای برادر بو حدیثی مکرر ایتدك وبو بابده مبالغه لی سر
حد افراطه ییوردك مکر سنك کندو نفسکه حاجتك یوقدر اولا یوقسه ذمتکده
نفسکك حقنی بلمیوب ابدا نفسك نکته سندن غافل می سن مطوقه ایتدی بو
بابده بنی ملامت ایلمه که بو طیورك حمایتی منشوری بنم نامه یازیلوب آنلرك
تعهد حاللری ذمت اهتمامه تفویض اولنمشدر اول جهتدن که بونلر رعیتمدر
بنم اوستمده حقلری ثابتدر واول سببدن که بن انلرك مقتدا وسرورلریم بنم داخی
انلرك ذمتنده حقم واردر بعد ما که آنلر رعیتلك حقنی رعایت ایدوب انلرك معاونت
ومظاهرتیله بیداد صیاد جلاددن آزاد اولدم بکا داخی آنلرك لوازم حقوقنه التزام ایدوب
مهترلك مراسمنی ادا ایتمك لازمدر هر پادشاه که کندویه آسایش طلب ایدوب رعایایی

بسته بند بلا قومغی روا کوره آز زمانده مشرب عشرتی تیره و دیدهٔ دولت و سلطنتی
خیره اولا **شعر** بنا ساید اندر دیار تو کس • چو آسایش خویش خواهی و بس • در
سنده
سوش ایتدی پادشاه رعیت بیننده جان مثابه سنده در بدنده و دل مرتبه
تنده پس انده اولی بودر که اولا آنک حالی تدارک اولنه زیرا که اگر دل صلاح اوزره
اولا فساد اعضادن جندن ضرر ایرمز و اگر عیاذاً بالله فساده مایل اوله سلامت
اجزا اصلا فایده ویرمز نته که صاحب کبری که آشوب عیب کذب بدن معرا و مبرادر
بیورمشدر که الا ان فی الجسد مضغة اذا صلحت صلح الجسد کله و اذا فسدت
فسد الجسد کله الا و هو القلب **بیت** جاکران کم اگر شوند جبر غم • ز سر رشته
مباد سوی کم • مطوقه ایتدی احتمالدر که اول بنم بندلرومی قطعه اشتغال ایده سن
آیینه خاطرکه زنک ملال و تیغ دندانکه شاید کلال متطرق اولوب یارانک خلاص
بابنده تکاسل و اهمال ایده سن اما چون بن بسته اولم بیشه دندانک نه قدر
شکسته اولورسه و ملالک ندکلو کمال بولورسه مقرردر که بنم جانبمدن تغافل
و تکاسل قلمسک کرک و ضمیرکده بنی قید و بندده قومغه جواز و رخصت بولمسک کرک
و دخی چون هنکام بلاده بر بریمزله مشارکت و موافقت واقع اولدی شرط حقیقت و فرض
مروت بودر که وقت خلاصده دخی موافقت اوزره اولوب حق مرافقتی رعایت
قلهوز **نظم** کشینک یار غمخوارهی کرکدر • بلا و غصه ده یاری کرکدر • ولی یار
اولدر که اوله وفادار • صفا وقتنده چوق بولور کشی یار • موش ایتدی بلی عادت
اهل مکرمت و عقیدهٔ ارباب فتوت بودر که بیوره سن بو خصلت حمیده و سیرت
پسندیده نک فایده سی غایت چوق و ثمره سی نهایت یوقدر جمله دن بریسی
بودر که خلقک سنک حقکده اعتقادی اشتداد و ازدیاد بولور و رعایانک کرم
و مروتکه اعتمادی مبرهم و مستحکم اولور **بیت** دوستی را چنین کسی باید • که از
کار بسته بکشاید • پس که زیرک جد تمام و جهد مالاکلام ایله اول تیشه دندانله
بند یارانی قطع ایدوب بعده کردن مطوقه دن دخی بار کرانی دفع ایلدی چون موشک

کاری تمام اولدی ومهمی سرانجام بولدی مطوقه جمیع کبوترلرله دهن خشك ولب
تشنه وچشم ترله انی وداع ایدلر وشهر سلامت رهبرله ایمن ومطمئن آشیانه‌لره
کتدلر موش دخی سوراخنه کردی چون زاغ زیرك بو حالی کوردی وبند دامی
تیشهٔ دندانله کسوب احبابك استخلاصنه باعث حسن اهتمام مشاهده قلدی
صمیم القلب انك محبت ومودتنه رغبت ایتدی وانکله مصادقت مرافقتی نعمت
جسیمه وغنیمت عظیمه بلوب کندو کندویه ایتدی بن اول کبوترلره واقع اولان
وقایعدن ایمن دکلم لاجرم بو بخلین پیر صافی ضمیر صاحب تدبیرله که وقت بلاده
ظهیر وهنکام محنتده دستکیر اولا مصادقتدن کریزم یوق **نظم** که قنده بولنور
یار وفادار • بولنمز دلکه کزد لدار غمخوار • جهان دارنده کرچه چوقدر یار •
سنك یارك جکنکرده سکا یار • چون کانون درونده بو آرزو دیکی جوشه آغاز
ایتدی آهسته در سوراخ موشه کلوب زبان نیازیله آواز ایلدی موش ایتدی
کمسدر زاغ ایتدی بن کمترم که بنی نوعم میاننده محترم ومعتبرم بر مهم ضروری
سببیله خاك پایکه یوز سورمك استرم بو دیرك بر موش تیزهوش ایدی که روزکارك
کرم وسردن وایامك نیك وبدین چوق کورمش ایدی واول موضعده کریزکاه ایچون
نیجه سوراخلر آماده قلوب هر بریسندن آخره راه ایتمشدی وهر واقعه‌نك علاج
قبل الوقوع اهتمام ایدوب هر کارك تیماردلی مقتضای مقامه کوره اتمامه تیشدر
چون زاغ ایدوکن بلدی زیاده پرحضور اولوب ایتدی ای زاغ بر بر مزدن **بعد
المشرقین** ارا ایکن طلب مقارنته نه باعث اولدی ومیانمزده کمال مباینتدن
غیری مناسبت یوغکن مصاحبت بحاب ایدرسز سبب حادث اولدی زاغ صورت
حالی بدایتندن نهایته دکین حکایت ایتدی وکبوترلر حقنده انك حسن عهد
وکمال وفادارلغنه اطلاع عیان ایدوب ایتدی چون کوردم که اول بیچاره‌لر
سنك عنایت ومعاونتك وسیله‌سیله دام محنتدن خلاص اولدلر ومصادقت
ومرافقتك برکتیله اول ورطهٔ عنادن رها بولدلر سنك کمال وفادارلغکه ونهایت

حق گذارلغکه جازم اولوب وفور همت وخلوص طویت وصفای نیت وصدق
عقیدتله باب سعادت مآبکه عازم اولدم تا فرط مخالصتله شرط مخالطتی یرینه گتوردم
وسنکله همنشین وهمدم اولوب هردم دعوی وداد واتحاددن دم اوردم وخار
مباینت ومخالفتی رهگذار مصاحبت وموافقتدن گوتوردم شعر داریم بدل بسوی تو
بسی دل نگرانی • حال دل خود با بگفتیم تو دانی • موش ایتدی بنم نوع عمله سنک
جنسک میاننده مصاحبت بزم شریعتمزده منهی ومحظوردر وسن زور وتزویر
معروف بن فکر وتدبیر ایله مشهور ایکن مابینمزده احتمال مواصلت دایره عقلدن
بغایت دور ومهجوردر شعر بیا زار تو سودی جز زیان جان نمی بینیم • که
بعد المشرقین آمد میان ما درین سودا • یوری وارصوق دمور دوکمه برشنه
که حیز امکانده اولمیه پراشنه دکرتمه که استحصال محاله اشتغال ایتمک همان
بریه ده گمی یوریتمک ودریاده آت سگرتمک وتار عنکبوت ایله عنقا شکار ایتمکدر
بو افعال صاحبنک مآل حالی پیدادر که احباب واعدا میاننده رسوا اولوب
ارباب عقل واهل فضل قتنده کندی جهلن آشکاره ایتمکدر شعر این دام
بر قصد شکار دگری کن • کان صید که دیدی بشکار تو نیاید • زاغ ایتدی
ای موش بو سوزی فراموش ایله که اصحاب همت ارباب حاجتدن باب مرحمتی
سد ایلمزلر واهل مروت درگاهنه پناه ایدنی ید خشونتله رد ایلمزلر بن حوادث
زماندن بو بارگاهه پناه ایدوب وقایع دوراندن بو ملجاء ارباب رجایه
التجا ایلدم مطلع جز آستان توام درجهان پناهی نیست • سرمرا بجز این درحواله
گاهی نیست • حالا چون حلقه گبی بو سعادت بابنه لازم اولدم ودولت گبی
بو حرمک حریم حرمتنه ملازم اولدم نه احتمالدر که تیغ جفا وهمندن سپر گبی
بو نیتدن یوز دوندردم ومحالدر که تیر جور وستم زخمندن کمان گبی برجانبه
دخی مایل اولوب گوز گبی بو هوادن گری دونم شعر گر بشمشیر سیاست میتوانی
حاکمی • ور بتشریف غلامی می پذیری بنده ام • موش ایتدی ای زاغ کرم اهلی

باب حیله‌لی یم جانبنه آچمه و دام زرّقه بنی صید ایچون دانه فریب صاچمه
که سنك بنی نوعکك طبیعتن بلورکن سنکله مصاحبت بکا عظیم شنیعدر
و چون ما بینده جنسیت یوقدر یا غراب البین سنك صحبتکدن اجتناب بکا
فرض عیندر بونك برله که بر مقتضای قول حکیم **مصرع** دوح را صحبت ناجنس
عذابیست الیم • سنك مصاحبتك بیکان سوهان عمر عزیز و ارّه جان نفیسدر
غایله مکرکدن بر آن امن و اطمینان بکا امکان دکلدر هر کسه که بر شخصله صحبت
ایلیه اندن ایمن اولمیه اول واقعه یه مبتلا اوله که اول کبك دری اولمشدر زاغ
ایندی نه کیفیتله اولمشدر اول **حکایت** موش ایتدی روایت ایدرلر که بر کبك
دری بر کوه دامننده خرامد کلمشدی و آواز قهقهه و صدای غلغله سی سامعه دهره
و کنبد سپهره طنین و ولوله ویرمشدی قضای الهی بر بازشکاری اوجرکن

واوج هواده اول حوالیده کچرکن باصره سی کبك خرامنه راست کلوب آواز
قهقهه سی سامعه سنه واصل اولور لوح خیال بازه طرح معنا محبتی مرتسم اولوب
الحاصل جان و دلدن آنکله مناسبته مایل اولور چون سیلاب محبت باشندن
اشر خاطرن بود و شرکه بو عالمده هر شخصه بر همدم مناسب و بر محرم مصاحب

بالضروری واجبدر تا ایام دولتده یاری و هنگام نکبتده غمکساری اولوب
حالت صحتده قلبی مصاحبتندن صفا وقت مرضده روحی مؤانستیله
شفا بوله معنی مزبورده مثل مشهوردر که الستهٔ ناسدن مذکوردر که هو
بی یاد بود پیوسته بیمار بود بونکته بی اداده بو بیت یمن درکر راده طبع
حزین دُر **بیت** جهانده هر کیمک که یاری یوقدر • درخت عشرتینک باری
یوقدر • بو کبک بر یار خندان روی خوش رفتاردر و سبك روح و سر بن کهساردر
قلب ندکاو پر غم اولورسه بو جنس انیسک صحبتیله تازه و خرم اولور
و سینه ده نه قدر الم اولورسه بونوعك همدملکلرینیله منشرح و بی
غم اولور **رباعی** یاری بایدچکونه یاری باید • یاری که گره زکار من
بکشاید • هر که که جمال خویشتن بنماید • زاینهٔ دل غبار غم بزداید • **پس**
آهسته جانب کبکه روان اولدی کبك ناتوان بازی کورجك عذر کتان
بر سنك شکافنده پنهان اولدی باز اول سوراخ قربنده نزول ایتدی و زبان
نیاز له کیفیت حالی تقریره آغاز ایدوب ایتدی ای کبك سوابق آزمانده
الی هذا الآن سنك فضایلکدن غافل ایدم و سنك فوز کمالاتك بکا مستور
اولدوغی اجلدن شمدیه دك واقع اولان تقصیرایدم معذور اولم الحالة
هذا آوازهٔ قهقهه کك واسطه سیبله کوکلم نشاط تازه و روحم انبساط بی
اندازه حاصل اولوب حرم قربنکده صمیم جان و دلدن مایل اولورسم سندن
التماس ایدرین که من بعد بندن ترس و هراس ایتمیوب بمله استیناس ایدوب
وحشت و حشتی قوییب کمال احلاو صله آستانه مزه اختصاص ایده سز که بو کنت
مصاحبتله بیکانه لك یکالکه مبدل اولوروسیجره وداد و ثمره مراد ویره **شعر**
نخلیست محبت که از و میوهٔ مقصود • هر چند کسی بیش برد بیش بر اید • کبك زبان
تضرع و اعتذاری درکار ایدوب ایتدی ای قهرمان کامکار لطف ایدوب
بو غمکین کوکلی عفوك بشارتیله شاد ایدین مسکینه دیدهٔ مرحمتله نظر ایدوب ارحم

وقت

الراحمين

الراحمین جانبن یاد ایله برکبك آخره نحی شکار ایتدم فرض ایت باشك صدقه سنی قوتیجه
جانمی آزاد ایله **شعر** من و دیدار تو هیهات چه فکر است خطا • من و وصل تو علی الله
چه خیالیست محال • هرگاه که آتش و آب بر بریله امتزاج قبله بنمله سنك میانکده
مصاحبت و دل زمان میسر اولور و هرگه که سایه و آفتاب بیننده اقتران و ازدواج
اوله سنکله بنم بینمزده مرافقت و دل وقت وجود بولور **مصرع** زین فکر در گذر که بجایی
نمیرسد • بازه ایتدی ای عزیز سنده انصاف ایله که بو مهربانلقده نه غرضم اولا که
سنکله تلطف دمدارلغی مستلزم اوله نه چنکالمده کلال و انفلال وار که سنك امثالك
صیدندن عاجز اولم نه منقارمده کسور و انکسار وار که کندو طعمه‌مك شکارندن
فرومانده قالم همان بودر که بوندن غیری دکلدر که سنکله مناسبت و مصاحبت
سوداسی و موانست و مجالست تمناسی سکا مهر محبتمه باعث اولدی و سنك
ترنمات عجیبك و حرکات دلفریبك تماشاسیله بو دل بی غلمده میل بی محابا
حادث اولدی اگرچه بکا سنکله مصاحبتدن فواید بسیار حاصلدر سکا بنمله
مناسبتده منافع بیشمار متواصلدر اول بوکه چون بنم ابنای جنسم سنی کوره‌لر
که زیر بار حمایتمده پرورش ویرم دامنکدن دست تعدی کوتاه ایدوب پیرامنکه قدم
ستمی دراز ایتمیه‌لر و سکا دیده حرمتله نظر ایدوب چشم رعایتی سندن پوشیده
طوتمیه‌لر و سرنی پاك و خرم فراغت خاطر ایله مردم اطراف کوهه طواف و اکناف
دشتی کشت ایده سن ثانیا سنی آشیانمه الوب شاهانه زیر کوسنرم تا جایگاه منیع و آرامگاه
رفیعده ساکن اولوب بنی نوعکدن حیثیتله سرافراز و اقرانکدن رفعت درجاتله
ممتاز اوله سن ثالثا سنك قبلکدن شانکه لایق بر محبوب صورت مرغوب سیرت
موافق جنت بولوب سکا تزویج ایدم تا دست معاشرتله در آغوش و محنت غریبی فراموش
ایدوب روزگارکی حضور و رفاهیتله کچوره سن **بیت** نه از زمانه جفا و نه
از سپهر ملال • امید حاصل و جام مراد مالامال • کبك ایتدی سن امیر مرغان سن
عنان اختیار طیور سنك قبضهٔ اقتدارکده در سنك رعایا و خراج کذارلرکدن

برنیجه بن مقوله لکسته لك افعالی و اقوالی سهو و ذلت و خطا و غفلتدن خالی
اولمق احتمالی محالدر و اول وقت که بن سنك حسن التفاتکز استظهار ایدوب
سنك لطف و عنایتکزه امیدوار اولمیمکن که نیدن بر نادره صادر اوله که خاطر
عاطره مخالف و مزاج مبارکه ناملایم کله لاجرم سرپنجهٔ غضب خداوندی ساعد
عهد سابقی بوره کرك و تیغ خشمله کردن رفیق موافقی اوره کرك همان اولی
بودر که **بیت** قلوب مسند قناعت بورباس • کیوب دنیا کبی عزلت پلاس •
کوشهٔ خلوتده توشهٔ عزلت اختیار ایدوب ملازمت بارکاه حکامدن که متضمن
خطرات کلیدر فرار ایدم **مطلع** تماشای رخ خورشید حق خود نمی بینم • همان به
که چون سایه پس دیوار نشینم • بازاینده ای برادر بلمزمیسن که دیدهٔ دوست مشاهده
عیبدن نابینادر و هر زشت که دوستدن صادر اوله بغایت رعنا و حسنادر
شعر زهر ترا دوست چه داند شکر • عیب ترا دوست چه بیند هنر •
کبك هر باری که زبان اعتذاری پرکار و ذکر بهانه یی تکرار اتدی باز مقابله ده
شافی جوابلر و دلپذیر نصیحتلر و شعرادله و خطای یقیاسلرله و عهد و پیمان
و وعده و ایمانلر مؤکد و تضرع و التماسلرله اول مرغ رسیده یی دام صحبتنه رام
رام ایدوب محصل کلام کبکك عشقلبندن مرغ وحشی کبی ازعاج و خواه و ناخواه
خمیردن قل کبی سوراخدن اول ساده دلی اخراج ایلدی چون طشره کلدی ایکی یاربربرن
کنار ایدوب تکرار بنای معاهده یی سوکند بسیار و تاکیدات بیشمارله محکم و استوار
ایتدیلر پس باز آنی عز و نازله و اکرام و اعزازله اول مقامدن کوتوروب آشیانه سنه
کتوروب اول مسکن خاص و نشیمن نزهت اساسده کمال اخلاص و اختصاص ایله
بربریله الفت و استیناس ایتدیلر چون حال برقج کون بو منوال اوزره کچدی کبك
دری بازدن بو اعتباری کوریجك تألیف و تکلیفدن بری و کستاخانه اوضاع
جری اولوب یابرجای تکلم و ناهموار ترنم و نی تقریب خنده لر و نی سبب قهقهه لر
ایدر اولدی باز عالی همت اکرچه کبکك بو اوضاعندن اغماض ایدوب عفولر دیوان

جرائمندن

جوانبمدن خط سهو وخطاسنی محو ایدردی اما شمشیر کینه نیام سینه سنده جایگیر اولمش
ونهال غضب زمین قلبنده رسوخ واستحکام بولمشدی اتفاق بر کون فراج بازه ضعف
کلی عارض اولوب بر مرتبه یه واردی که طعمه ایچون پرواز اتمه‌دن قالدی ناچار او صباح
شامه دك واول کون اخشامه دك آشیانه سنده قرار اختیار قلدی چون کیجه اولدی
حوصله سی غذادن خالی وآتش جوعله کانون درونی خالی اولوب نفس سبعی که نهاد بازده
مذکور ایدی حرکته آغاز اتدی کبك چون سینه سنده کینه دیرینه لر که مرور زمانله جمع
اولمشدی بازی خشم آلود ایدوب هرچند که ناصح خرد صورت عهد و پیمانی
منصه نظرنده جلوه کر قلدی کوشه چشم قبول ایله نکاه اتمدی وکبك قانن دوکمکه
وآتش حوصله سن پر اتمکه بهانه طلب اتدی کبك بشره بازده آثار غضب مشاهده
قلوب عین الیقین کندو هلاکنه کمر کینی درمیان اتدوکن بلوب دل پردردندن
بر آه سرد ایدوب ایتدی **شعر** چو عاشق می شدم که بردم کوهر مقصود • چه دانستم
که این دریاچه موج بیکران دارد • ای دریغ که بدایت حالدن نهایت کاره نظر
اتمدم وناجنسله پیوند ایدوب کوهر پندی کانبری که بو مثلده در **مصرع** که از
مصاحب ناجنس احتراز کنید • کوش هوشمه سوندا تمدم لاجرم کشتی عمرم بر کردابه
دوشدی که ملاح تدبیرانك خلاصندن نا امید در ورشته حالم بر وجهله منعقد
اولمشدر که سرانکشت تامله اکا انحلال احتمالی بعید در **شعر** نه از رفیق وفا
ونه از حیات امید • نه از سپهر بشارت نه از زمانه نوید • بو نوع کلمات خانکدازلر
نیاز ایدوب اغلردی وبلالنوکریان آتش حسرت نالانله لاله کبی جکرن طغلردی
باز همچنان مخلب آزاری آتش خشمله تاب وسنقار خونخواره بی زهراب ظلمله آب
ویروب سفك خون کبکه بهانه آزردی کبك چون بازك بو حالن مشاهده اتدی فرط
احتیاطی برنه کتوروب شرط ادب مرعی طوتدی باز کوردیکه آنك قتلنه باعث نسنه
حادث اولمدی وهرچند که قصد ایلدی هلاکن ایجاب ایدر بهانه بولمدی بی طاقت
اولوب کبکه نه سبب غضب اتدی وقتلنه بو نسوز و فسانه بی بهانه ایدوب ره وامیدر

گرمی تاب آفتابدن التهاب واضطرابده اولوب سن هوای سایه‌پرده آرام خوابده
اولاسن کبک ایتدی ای امیر جهانگیر حالیا طلایهٔ شب کلمش و طلیعهٔ روز عالم‌افروز
کتمشدر و اقصای خاوراندن تا منتهای قیروانه جمله جهانی حجاب ظلمت احاطه
ایتمشدر اول حضرت بحر تاب آفتابدن زحمتده در یا بو حقیره نه استطاعت بحر
هوای سایه‌پرده استراحتده یاز ایتدی ای بی ادب مخالف سوز سویلرسن همی و بینه
تکذیب ایدوب بنم کلامیمی رد ایلرسن ایلچی جزا وسزاکه سکا کوسترهیم دیدوکه بر
اولدی و منقار خونخوار ایله سینه‌سن چاک ایدوب یدوکه برا ولدی بو مثلی
اول اجلدن کتوردم که تا بله سن هرکسه که خلاف جنسله مناسب ایدوب مضرتندن
امین اولمدوغی شخصله مصاحبت یلیه اول کبک دری کبی روز عمری شام و شب
اجلی تمام اولوب دانهٔ صحبته میل ایتدوکی سببدن گرفتار دام اوله بنده خی همان
بو منوال اوزره سکا بالنوع مخالفم و سکا طعمه اولدوغم اجلدن سندن
بالطبع خایفم پس سنکله بنم میانمزده ابواب مجالسته نه وجهله کشاده و اسباب
موانست نه طریقله آماده اوله زاغ ایتدی ای زیرک سنده انصاف ایله سویله وکندو
عقلکه رجوع ایله و دیدهٔ تأمل ایله نظر ایله که ایزادن بکا نه فایده حاصل اولور و سنی
اکل ایتمدن نه منفعت زاید و اصل اولور باوجودکه سنک بقای ذات و حصول
مولا تکده بکا بحر فواید میسر و هزار منافع و مقاصد مقرر در هیچ روا میدر که بن سندن
بحر منفعت او مرکن سن بندن مضرت احتمالن ویره سن تا جایز میدر که بن سنک
طلبکده راه دور و دراز قطع ایدم سن بندن ابا و اعراض کوستره سن و حضرتکده
ملتمسم اجابته مقرون اولمیوب ناصیهٔ امیدم دست رد اوره سن بو سیرت خوب
و سریرت محبوبله سکا لایق میدر که بنم حق غربتمی ضایع قلوب بو غریبی آستانهٔ
مراد بخشکدن ناامید و بی نصیب قله سن **شعر** تیمار غریبان سبب ذکر جمیل است
جونست که این قاعده در شهر شما نیست یا بو اخلاق حمیده و اوصاف پسندیده
مقتضاسی بو میدر که حبیب ادعامی فوایح اجابتکله منجر و مشام رجامی رایحهٔ روح

پرورملا طفتکله معطر قلمیدرسن مصراع از تو غریب کی بود رسم غریب پروری
موش ایتدی ای زاغ هر ایکی خصمك بربرینه معاداتی البته یا عارضیدر یا ذاتی
عداوت که عارضی اوله اکا زوال احتمال وارددر وبر حیله ایله انك ارتفاعنه
مجال میسردر اما شویله که عداوت اصلی وخصومت جبلی اوله علی الخصوص که عداوت
قدیمه یه خصومت حادثه دخی منضم اولوب سوابق مخاصمته لواحق منازعت
اقتران بوله هیچ وجهله انك ارتفاعی دایرۀ امکانده داخل اولمز وزوالی علی کل حال
محال اولوب خصمنك ایکیسی دخی معدوم اولمینجه انك عدمی وجود بولمز مصرع
تا سر نرود خیالش از سر نرود اما عداوت ذاتیه دخی ایکی نوعدر بریسی بودر که
اثر خصومت وضرر عداوت خصمندن برینه منحصر اولمیه بلکه کاه بو اندن
مستظهر اوله وکاه اول بوندن متأثر اوله شیر کبی که میانلرنده بی محابا ملاقات
جنك وجدال ایدرلر اما شویله دکلدر که نصرت همواره برجانبه مقرر اولوب هزیمت
هرکون برطرفه مقصور اوله بلکه بعض اوقاتده شیر ژیان ظفر بولور بعض زمانده
پیل دمان پیروز اولور بو نوع عداوت اول مرتبه مؤکد دکلدر که انك زخمی
مرهم پذیر اوله اول سببدن که نسیم نصرت هر وقتیکه جهتنه تنسم ایده هر
آینه اول طرفه تسلی قلوب وتشفی صدور حاصل اوله ایکنجی بودر که همیشه مضرت
برجانبه واقع ومنفعت طرف آخره راجع اوله سوشله کربه وکوسفند له کرك کبی
که دایم برطرف مظفر ومنصور در وزحمت هزیمت طرف آخره مقصور در بو نوع
عداوت مرتفع اولمق ممتنع در بو بر عقده در که تتغیر الزمان ولا یتغیر بکردش آسمانله
انحلال بولور ونه اختلال زمانله زوال پذیر اولور پس بو خصمله که قصد جانده
فرمانی روان اوله با وجود که جانب آخردن نه ماضیدن بر سابقه واقع اولوب
مستقبلده برلاحقه محتمل اولوب مصاحبت ومصادقت نه طریقله ممکن اولوب
ما بیننده بعد المشرقین وار ایکن ملاقات وموالات نه کیفیتله وقوع بولور

آن لحظه که روز وشب بهم پیوندند   یا رشتهٔ مهر وسایه برهم بندند   من

باتو نشینم و دران حالت نیز ارباب خرد تمام بر من خندند زاغ ایتدی ای زیرك
بحمد الله که بنم سنکله عداوتم اصلی و میانمزده منافرت و مخالفت جبلی دکلدر اما
انبای جنسمك سنکله بالعرض عداوتم وار ایسه بنم آیینهٔ قلبم غبار خلافدن پاك
و آبکینهٔ خاطرم اشعهٔ مهر و محبتکله تابناکدر هر آینه که چون قاعدهٔ مِنَ القَلبِ اِلی
القَلبِ رَوزَنَةٌ محقق و مقرردر امیدوارم که اول حضرتك دلنی دخی بنم صدق
عقیدت و خلوص طویتمه شهادت قله مصراع تو مپندار که دلبر ز دلت آکه
نیست • موش ایتدی ای زاغ سرحد مبالغه‌دن طشره کیدرسن مصادقت
و مصاحبت تکلیف ایدرسن فرضا که بن کندو نفسمه جبر ایدیم سندن بو مدعا
اوزره صبر ایدیم سن ممکن که ادنی بهانه ایله شیشهٔ عهدی سنك عذر له
کسر ایدوب همان عادت اصلی و عداوت ذاتیه معاودت قله‌سن مار راکد کبی
که مدت مدید بر یرده طورسه اکرچه که بعضی عوارضی متغیر اولور اما مقتضای
ذاتی اولان صفاتی باقی قالور مثلا آتش اوزره صو دوکسه‌لر سونیدر و شعلهٔ
نار کبی که هر بار که سورت ضرری و سرعت شرری فتور بولسه خار و خاشاکه یتیشسه
کویدرر دشمنك مصادقته اعتقاد و ما رافعینك ممازحتنه اعتماد جایز دکلدر واعدانك
مخالصتی و پلنك تیز جنکك مخالطتی آزمایش هر بار که اظهار صدق ایدوب مبالغه
قلسه اکا باور قلمیه‌لر که مصرع امید دوستی از تو و دشمنان کردن • چنان
بود که طلب کردن کل از کلخن • هر کسه که عهد دشمنه اعتقاد و پیمان و ایمانه
اعتماد ایلیه و افسون و افسانه‌سن کوش رضا ایله اصغا و سمع قبول ایله استماع قله اول
واقعهٔ دشواره کرفتار اوله که اول شترسوار اولمشدر زاغ استفسار اتدیکه
نیجه اولمشدر اول حکایت موش ایتدی بر شترسوار اثنای سفرده بر موضعه
یتشدیکه کاروانیلر اندن نزول ایتمشلر ایدی و نته که دیمشلردر مصرع قونب
کوجدوکی منزله قونرمی • کاروان آتش آنده یاقوب قویوب کتمشلردی آنلر رخت
اقامت کوترجك کاروان صبا آمد شد آغاز قلدی و مروحهٔ باد سحرخیز اول

آتشی تیز ایدوب اندن منطایر اولن شرارلر اطراف بیابانده خار وخاشاکه یتشوب
اول نواحیده اولن درختان بالکلیه طوتشوب اول صحرانک هر کوشه سنده برلالهٔ
بدیدار اولدی میان بیابانده مکر بر مار عظیم واقعی جسیم مقیم ایدی آتش اطراف

دایرهٔ هاله وشعلهٔ حواله کبی احاطه ایدیجک عاجز وفرومانده قالوب هیچ برجانبه
یول بولمدی وهر طرف که نکاه ایتدی راه رها کوره مدی از قالدیکه تاب آتش ایله ماهی
کبی تابه ده قاورلوب صهر ناربوار یله خرمن حیاتی صاورلیه چون اول شهسواری
کوردی تضرع وزاریه آغاز ایتدی **بیت** چه شود کر بکرم مرحمتی فرمایی • کره از کار
فروبستهٔ ما بکشایی • سوار غایت مشفق ورحیم ومهربان وکریم ایدی چون مارک
استغاثه سن ایشتدی وحرارت آتشدن مارکبی اضطرابن ونهایت التهابدن موکبی
پیچ وتابن مشاهده ایتدی کندو کندویه ایتدی اکرچه مار جوارز یانکار ودشمن بد
کردار در اما چون فرومانده وعاجزدر اکا مرحمت ایتمک مذهب مروتده جایزدر
اولی بودرکه قلاب همتله بو کرداب محنتدن انی طشره چکم وبو تخم خیری که مثمر
سعادت دنیا منتج کرامت آخرتدر دیوان حسنات زمینده اکم بس یانده اولن
توبرهٔ یی الله اولن نیزه نک اوجنه بغلیوب مار طرفنه بغلیوب ماطرفنه اوزاتدی

مار توبره کبی حصار حصینی واستواری کوریجك نه اختیار کندوسن ایجنه اتدی
سوارنیت خیر ایلدا ولمظهر شری سرضرر نار دن خلاص اتدی بعده توبره دن چقروب
بعض موثر کلماتله نصیحته آغاز ایدوب ایتدی ای مار بلورسن بجر ورطه دشواردن
خلاص اولدك وبجر کرداب بواردن نجات بولدك واجبدر که بو نعمت شکرانه سی
بر کوشه اختیار ایدوب من بعد مقام آزار وصدد ضررده اولمیاسن که موذی
دنیاده بدنام وآخرتده دشمنکامدر ورحمت حقدن دور ومرحمت خلقدن محروم
ومهجوردر شعر بترس از خدا ومیازار کس • ره رستکاری همین است وبس •
مار ایتدی ای سوار بو سوزدن فارغ اول که بن تا سنك بزم عیشکی زخم نیشمله
تلخ اتمیم بو مقامدن کتمیم سوار ایتدی ای مار بو نه کفتار ناهنجار اولور بن سکا
شفقت ومرحمت بابنده قصور اتمدم وسنی میان آتشدن قوبوب نار دوزخه تمدم
بن اولمسم سیل فنا بنای بنیه کی یقردی وشعلهٔ آتشخانه حیاتکی یقردی احسان
اداسنده ایزا سزا میدر کرم جزاسنده الم روامی بیت ازجانب من طرح وفاداری
بود • از نیش تو آیین جفاکاری بود • مار ایتدی بلی سن انسانیتدن قصور قومدك
الا محلنده واقع اولمدی ولطف واحسانکی دریغ بیورمدك لیکن مستحق وصول
بولمدیسن بلورسن که بن مظهر شر ومنبع زهر ومنشأ ضررم جمیع جانوزلر بنم شرمدن
اوشنور خصوصا نوع بشر ضرر زهرمدن قان قاشنور چوسن بنم کبی مظهر شر الوجودی
خیر محض فضاسنده قوبوب تنکنای عدمه کوندرمدك وبجلین منشأ فسادك آتش
افساده سیل دمادیله سوندروب کار بار وجودمی نار بوار ایله کویندرمدك هر
آیینه انك مکافاتنده انواع آفات ونخافاته حاظر ومنتظر اولملوکرك که شریرلره خیر
اتمك خیرلره شر اتمك برابردر بلکه بدکارلره احسان نیك کردارلره اساءتدن بدتر
قطعه چنانکه در روش شرع وعقل ممنوعست • بدی بنسبت پاکان ونیکوان
کردن • بجای دوصفتانی که مردم آزارند • بهیچ وجه نکویی نمیتوان کردن •
بر دخی بو که قلنا اهبطوا بعضکم لبعض عدو نص صریحی موجبنجه سرکله بنم میانمزده

عداوت

عداوت قدیمی قایم در دو دیلك و عاقبت اندیشلك مقتضاسی اوزره دشمن
مقتول و خصم مخذول اولمق دخی لازمدر و بحکم اقتلوا الاسودین بزی قتل بحسب العقل
والنقل سز طایفه یه فرض عیندر چون بو باده فرمان شرع و مقتضای عقل
و طبعه مخالف فعله ارتکاب ایدوب رحم یرینه زخم نوش محلنده نیشی ارزانی
کوردك البته سکا زهرها منك چاشنی طادرسم کوك و بن دندانمدن تجرع اندرمسم
کرك تا استماع قلنلر بو فعل منکره سکا اتباعدن امتناع قلهلر و سایرلره دخی تجربه
اولوب سندن عبرت و نصیحت الهلر سوار ایتدی ای قهرمان ستمکار بو نه افسانه در
که سویلرسن و بو نه بهانه در که ایلرسن انصاف ایله احسان مقابله سنده اساءتی
بخه ملتده روا کورمشلردر و کرم مکافاتنده جنایتی قنقی شرعده رخصت ویرمشلر
خبرا ذا سنده شرا هیچ بر عاقل معقول کورمز و نفع جزاسنده ضرری کافر قاضیسی دخی
بیورمز بیت بنا اولالی بودیر آفات • بنه احسانه احساندر مکافات •
مارایتدی ای سوار سن بوکا نه انکار ایدرسن که بو عادت انساندر سزلرك هرکز
نیك و بد آسا ات و احسان یکساندر نظم کورر احسان ایدر عصیان عجبدر •
عجبدر عادت انسان عجبدر • هر دم مرهم یرنه نیش اورر سز و نوش محلنه نیش
روا کورر سز بن بو دعواده بنه سزلرك فتواکز ایله عامل اولورم و بو معامله ده سزدن
نه کیلر ایله آلدمسه بنه انکله ویردم مصرع یکلحظه بخوان به که فروشی همه سال •
هر چند که سوار زبان محاوره لی پرکار ایتدی سوار مساعدت ساعد ماده طار
کلوب ایتدی ای سوار چاره کار همان بو ایکی امرك برینی اختیار در اولا زخمی سکا می
اوره یین و یا شترکدی نی ابتدا قلدین القصه هر بار که حصار انکاره تحصین ایدوب
مفید اولمیوب آخر کار بو عهد اوزره قرار اتدلرکه مار شویله که شهود دعواسنی عدول ایله
اثبات ایلیه سوار اسکات ایده و آنك زخمنه جان و دلدن خریدار اوله و کذو هدکینی
عن صمیم القلب اختیار قله پس مار اطرافه نگاه اتدی کوردیکه بر کاومیش بیابانده کوزنور
و میان صحراده رعی و چری ایدر ایتدی ای سوار کل بو مشکلی بو سلیم دلدن استفسار ایده لم

پس ما روشتر سوار اتفاقله کاومیش قتنه کلدلر ماردهان زهر بار هلاهل نثار ن
آچوب ایتدی ای کاومیش دوزکار دردکه بو بیابان جهانده کشت وکذار ایدرسن
جزای احسان ندر بجه بلورسن ایتدی آدمیلر بده هیچه صورر سك مكافات احسان
اساءتدر و پاداش نعام جنایت بو دعوانك صدقنه دلالتده بو کفایت اتمزمی
که بن نیجه مدتدر که بونلردن برنه خدمت ایدوب هر سال صحرای وجوده غزال
چین کبی برکوساله کتوروب خانه خداوندمی پر شیر وروغن ایدردم وانك وجه
معاشی وجهت انتعاشی بنم ذمتمده اولوب بنم حق خدمتمی بلبروشکر نعمتی قلدیردم
چون پیراولدم نتاج بچه دن قالدم بنم تعهد حالمی ترك ایدوب حقوق ماضیه سنی
اونتدی وبنی بو صحرایه صالیویروب تك وتنها قودی کتدی چون بو علفزارده بر
مقدارا وتلیوب بیکار وکامکار کزدم بدنمده فی الجمله سمن وسمر ظاهر اولدی برکون
صاحبم بو جانبدن کذار ایدوب دیده وقتله بنم حسن حال وبال وبالمه نظر ایتدی
چون بنم ضخامت تن واندامی کوردی تعجب ایدوب بشاشت تماملر دوندی مقامنه
کتدی یارنداسی برقصاب کتوروب بنی اکا بیع ایدی برکون سلاخ خانه ایلدوب
بنی ذبح اتمك محققدر انسان طایفه سنه احسانك مكافاتی بودرکه بیان ایتدم
مصرع حال من اینست یاران باکه کویم حال خود • مار ایتدی اشتدك حکایت حال مکافاتی
اشتدك ومذهب آدمیانده احسان مقابله سنده اساءت لازم اتدوکن استماع
ایتدك همان بی توقف زخمه آماده اولوب بو عهده وفا شرط معهودی ادا اتمك کرکسن
سوار ایتدی برم شریعتمزده شاهد واحد ایله حکم ثابت اولمز وشهادت حد نصابه
وارمینجه قضا مضا بولمز ماربنه آفاقه نظر ایتدی اتفاق کوزی بر درخته راست
کلدی ایتدی کل بو درختدن دخی کیفیت حال صوره لم بو بابده اول دخی ندر کوره لم پس
معیتله اول آغاج دبنه واردیلر مار اندن دخی صوردیکه مكافات احسان ندر اینکی
مذهبلی نساندهٔ جزای احسان اساءتدر ومشرب آدمیانده پاداش منفعت مضرتدر
بو برهانله که بن بو بیابانده بر درخت سایه دارم لیل ونهار برایاغ اوزره طوروب

آینده ورونده بر خدمتکارم بنی آدمدن هرمانده و درمانده که بو پایه اندن تاب آفتابدن
حکوی بریان اوله کلور سایهٔ دولتمده بر ساعت آسوده اولوب راحت اولور چون
شداید راهدن فراغت ونکابت هوادن افاقت بولورلر اجوب زیر و بالایه بقر
ایدر بونك هر شاخندن بو دکلو چوب دسته و بو قدر تیر صابی واوزندن بو
مقدار تخته واندن بو قدر عدد قاپی چقر شویله که یانده بتر بولنه یاکسه فی الحال
چقوب شاخلرمك برقچن کسه بونك برله که بونلر بندن صفا بولورلر جفا قلورلر
وباوجود که بندن راحت کورلر زحمت ویررلر شعر من در اندیشه که چون
بوسر او سایه کنم • او دران غم که چسان بر کند از بنیادم • مار ایتدی ای سوار شاهد
امری بر طرفه اولدی شمدنصکره دخی نه بها نك اولور البته شرط معهودی ادا
اتمك کرك درون زخم نیشمه رضا ویرمك کرك سوار تعلل ایدوب ایتدی تعدیل
شهود لازم ایدی اولنمدی و بو بابده تزکیه واجب ایدی بولنمدی ناحق یره قان
دوکمك عدالتکه لایق دکلدر ونیت قضا رضای حقه موافق دکل باوجود که
معلوم مکدر که جان عزیز ومیوهٔ زندکانی زیاده لذیذ در قلبی تعلق دنیادن قطع ایلمک
صعب کار وخلعت حیاتی بدندن خلع ایلمك امر دشوار در امامن بعد شرطمز بونك
اوزرینه اولسون که اکر بو قضیه یه بر کواه دخی بولنه نی مضایقه قضایه رضا ویرم
وشرط معهودی تقدیم ایدوب بو بلایه کندومی تسلیم ایدم بو اثناده اتفاق
بر روباه اول نواحیده کوزکن انلری بو مناظره ده کوروب مشکلرینه نیکی دیوب یاپ
یاپ ایلرو واروب بونلرك مباحثه سنه قولاق اوروب تفصیل حاله واقف اولوب
طوردی چون مار آنی کوردی سواره ایتدی کل ایمدی قضیه نی بو روباهدن صوره لیم
وبو بابده اول دخی نه دیر ونه جواب ویررکوره لم سوار هنوز تفصیل حالی اعلام وجواب
وسؤالی تمام اتمدن روباه پر انتباه آواز بلند ایله ایتدی ای مرد بلمزمیسن که مکافات
نیك بد وجزای احسان اساءت اولهسن سوار چون حقیقت حالی حکایت ایتدی روباه
ایتدی سن مرد عاقله بکزرسن نیچون بیهوده سویلرسن وحق صحیحی ستر ایدوب کذب

صريحى كندوكه نسبت ايلرسن مصراع زعاقل كه روا باشد سخنهاى خطا گفتن
مار ايتدى بلى سوار راست سويلر اشته اول توبره كه بنى ورطهٔ آتشدن
خلاص ايتدى روباه تعجب صورتن كوستروب ايتدى بو كلام باور بجز متصوردر
كه بو قدر جسامت هيكل وضخامت بيكرله رتبهٔ اكبره بكزر براژدرسن بو توبره يه
كه اكا نسبت دايرهٔ عين النوردن صغرده صغير بلمك بجز ممكن وميسردر مار ايتدى
بو مجملى مشاهده ايله بيان سهلدر وبو دعوايى برهان عيان ايله اثبات آسان والحاصل
اكر اعتماد ايتمزسيك اشته خراشته نزدبان روباه ايتدى اكر بو قضيه يى علم
اليقين بيلم وبو صورتى راى عينله مشاهده قلم اميددركه بو عقدهٔ لطف
حيله ايله حل وبو خصوصتى اكمل وجه اوزره فصل ايدم پس تحقيق دعوا وتصديق
مدعى ايچون سوار توبره نك آغزن آچى ويردى مار كلام روباهله مغرور اولوب
توبره نك ايچنه كيردى روباه چون آنى كوردى آهسته سواره ديدى اى جوان
هميشه دشمنك زندانده كوردك وخصمك خطر جانده بولدك فرصتى غنيمت بيل
ومجال ويرمه امرنى تدارك قل بيت دشمنه كر فرصت ال ويره همان قيدنه كور
بر نفس ويرمه امان وقتلنى امرنده اول پس سوار توبره نك اغزنى محكم طوتوب
سنك خارايه شويله اوردى كه مارك زهره سى چاك اولوب كشته زهرهلاهل
اولدى وبنى آدم آنك شر وشر وضرر زهرندن قورتلوب روى عالم آنك خبث
خبيثندن پاكيزه وپاك اولدى مصرع اينچنين بد زندكانى كشته به بو حكايتك
فايده سى بودركه خردمندلر مددركه طريق حزمى نامرعى قومبيه وخصم فتنه انكيزك
راى فريبنه مغرور اولميه وهيچ وجهله انك عهدينه اعتماد وقولنه اعتقاد
قلميه تا آنك دام بلاسنده درمانده قالميه شعر اولكه قول خصمله مغرور اولور
شمع عقلى تيره ونه نور اولور دوستا ولمق دشمن اول وقتن بلور كم قرالق
يوزلرندن دور اولور زاغ ايتدى بو كلام لالى انتظامى كه عين حكمت ومحض
نصيحتدر قبول سامعه ايله ايشتدم وبو جواهر زواهر مآثرى كه معدن عقل

دکان خرده‌دن مستخرج دآویزهٔ کوش هوش ایدم اما سنک کرم ذات ومکارم صفا

لایق بودر که بو بابده موافقتنی فتح باب ایدوب دریچهٔ مخالفتی سد ایده سن وبنم

کلامم باور قلوب احکام وهمیدلی براهین عقلیه ایله رد ایده وحکمانک بویندی

که بیورمشلردر لئیملر مصاحبتندن فرار ایدوب کویله مجانبتن اختیار ایتمک

کرک کوش هوشکه پند ایده سن که کریم برساعت مصاحبتنده انواع شفقت وملاطفت

بیورور ورعونت وخشونتدن احتراز ایدوب یکانه لکه مبدل قلور اما لئیم حق

صحبت قدیمدن اغماض ایدوب ادنی بهانه ایله یوز ییللق دوستدن اعراض ایلر بو

اجلدندر که آزاده لرک صداقتی تیز وعداوتی دیر واقع اولور کوزهٔ زرین کبی

که کج شکست اولوب تیز صلاح بولور ولئیم طبع وسفله مزاجلرک بنای صداقتی

سریع الانهدام اولدقدن غیری اصلا صلاح پذیر اولمز کوزهٔ سفالین کبی که تیز

شکست اولور وهیچ وجهله صلاح بولمز **شعر** بیلر باغ حکمتدن بمثلر

بو معنیده بغایت خوش دیمشلر **شعر** دوستی با یدازان کوهرجست • کان ابد الدهر

بماند درست • خانه کاسش بود از خشت خام • پست شود از دوسه باران تمام

ای زیرک بندخی اول قبیله دنم که دیانتمه اعتقاد قلنه وصداقتمه اعتماد اولنه

باوجود که برصدیق صادقه محتاجم وبر رفیق موافقه کم طوقیلسه بن اجم بور جاده

بوجانبه التجا ایدوب هیچ برطریقله بو یولدن دونمزم وبو دعاده بو محرابه توجه

ایدوب هیچ بروجهله بو قبله دن یوز دوندرمزم واصلا طعام طاتمزم تا بنی نعمت

ملاقات شریفکله مشرف ایتمیه سن وقطعا آرام ایتمزم تا کوش جانمی درر مقالات

لطیفکله مقرب ومشقت قلمیه سن **شعر** دامن چون تو نکاری زکف آسان ندهم

که بجویا بر بسیار بدست آمده • موش ایتدی ای سنک سولات مراعاتکه خریدارم

وصدیق صادقن وخریدار موافق مرافقه احتیاجه بندخی سن قدر وارم موانستکه

بوقدر کریزم وتجالستکدن بوده کالو پرهیزم اول اجلدندر که اکر بنم حقمده مکر وغدر

فکر ایده سن عقل قتنده عذرم واضح اوله وتا فمیه سن که سست عنان دوست

بولدم وبرهرزه کوی نرم خلقت وضعیف حقیقت شخصلر آشنا اولدم والا
اول کلا مکدن سنك دعوای صداقتده صدقکی بلمشدم وسنك صحبتکه جان
ودلله مایل اولمشدم نظم چون درین دل برق مهر دوست جست اندران
دل دوستی میدان که هست • هیچ عاشق خود نباشد وصل جو • کر نه معشوق
بود جویای او • پس طشره کلوب سوراخی قپوسنده طوردی زاغ صورد یکه
نیچون ایلروجه کلوب بن مشتاقله موانست ایدوب شرف مجالسنکله مشرف
قلمزسن مکر خاطر شریفده خلجان خوف مشاهده ایدوب خفقان بیم معاینه
ایدرسن موش ایتدی هرکاه که برکسه کندو نفس نفیس صدیق صادق یولنه
فدا قله ووقت مضایقه‌ده نقد جان لذیذن یار عزیز ایچون دین واجب الادا ایله
انك کبی صدیقه محب صادق وبرادر موافق دیمك لایقدر ومراتب صداقتده
انك مرتبه‌سی عالی ودرجه‌سی فایقدر واکر همان امور دنیویه بابنده ملاطفت
ایدوب مال ومناله مواسات قله انك متوسط الحالدر اول مقوله‌لکسه‌نك
منتهای مصداقتی حد اعتدالدر دیمشلردر که اول لکسنه که دوستنه مراعات
وقت مصلحت حال ایچون جاه وماله مواسات ایلیه شول صیاده بکزر که کندو
سود ایچون دانه صحرایه ورش طیور مقصودی دکلدر چون بو اصل صداقت غرض آمیز
ایمکر که عاقبتی عداوت انکیز اوله بیت هر نفسی کان عرض آمیز شد • دوستی
دشمنی انکیز شد • اما شول لکسه که جام محبتی شو ملیه نوش ایلیه که یارکندو بولنده
وارلغن فراموش ایلیه اکسیر اکبر وکبریت احمردن صد مرتبه اولی درو میدان
محبتده جانن فدا قلمغه پیدا درکه مال ادا اتمکدن هزار بار اعلادر که الجود بالنفس
اقصی غایة الجود بیت هست جوانمرد درم صد هزار لیك • چو باجان فدا
انجاست کار • پوشیده دکلدر که شرط موالاتکی قبولده وباب ملاقاتکه دخولده
بونك برله که بکا خطر جان وار در زمین دلمده بنای صداقتك برودرجه‌ده استوار
که طریق یاریده بذل نفس وفدای جان بکا آسان کاردر مصرع کر رسد کار بجان از سر

جان برخیزم • اکر سکا فی الجمله سوء ظنم اولیدی مصاحبتکه مایل اولمزدم وکوشهٔ
کاشانه‌دن اوتوروب کنج اشیانه‌دن قدم بیرون قومزدم قلبم سنک صفادکه تمام
واثق وروحم سنک مصاحبتکه تمام عاشق در وطلب صحبتمه صدق
نیتک وخلوص طویتک شایبهٔ شبهه‌دن بری در جمله ایله بنم جانمه اولان خلوص
وخصوصک بیکده بریدر ای زاغ اکرچه سنکله بنم میانمده بنیاد عهد وپیمان پایدار
وبنیان امن دامان استوار در اما سنک بنی نوعکدن بعضی یارانک وارکه بنملر
انلرک سینه‌دن بغض وخصومت دایم وشطرنج عداوت قایمدر محتملدرکه آنلرک
بریسی بنی کورجک بکا قصد ایده ونیته بترجک خونفشانلرک شربانمدن
قصد ایده زاغ ایتدی بنملر یارانم میانده شرطمز بودرکه هر بریسی بنم دوستمله
دوست ودشمنمله دشمن اوله‌لر موش ایتدی بلی هرکسه که دوست دشمنلره یار
ودشمن دوستنه هوادار اوله احبا زمره‌سندن مردود واعدا اعدادندن معدوددر
شعر دوی دل از دو طایفه برداشتن نکوست • از دوستان دشمن واز دشمنان
دوست • بو اجلدندرکه ارباب حکمت احبابی اوچ قسمت ایتمشلردر دوست
خالص دوست دوستی دشمن دشمنی دخی اوچه تقسیم ایتمشلردر دشمن
ظاهر دشمن دوست دشمنی بو بابده بیورمشلردر شعر از دشمن خود چنان بترسم •
کو دشمن یار ویار دشمن • زاغ ایتدی ای زیرک مضمون کلامک معلوم اولدی
شویله بل که بنمله سنک میانکده ارکان مودت بر مرتبه‌ده مؤکد وبنیان محبت
بر مثابه‌ده مشید اولمشدرکه من بعد بکا اول کمسنه‌لر یار اولدیلرکه فی الحقیقه
سکا یار اوله وبنمله مصادقت اول کمسنه سزاوار اولورکه سنک رضاکه طلبکار اوله
هرکمسه‌که سکا عدو اوله اکا عداوت بکا لازمدر اکرچه بکا خویش وتبار اوله وهر
کمسه‌که سکا محب اوله اکا محبت واجبدر اکرچه که بکا اعتبار اوله بیت بر رخ هرکس
که نیست داغ غلامیت یاد • کو پدر من بود دشمن واغیار ماست • خلوص محبتکه
صدق نیتم وخصوص مودتکه عقدهٔ عزیمتم اول مثابه‌ده درکه اکر چشم وزبان

کردیده بان قلعهٔ جان وترجمان بیان جنانندر سکا خاین ومخالف ومباین کورم
برا شادتله اکبسن دخی ساحل وجودن کرداب عدمه کوندرم شعر عضوی
زتو کر دوست شود یادشمن • دشمن روشمی تیغ وکش زخم دوزن ع موش
بو کلمات استماعندن قوی دل اولوب ایلرو کلدی و زاغك حالن وخاطرن
صوردی والحاصل اول ایکی یار بری برن کنار ایدوب مشاهدهٔ جمال الله خوشحال
اولدیلر لیل ونهار زاغك آشیانی پرکار ایدوب مصاحبته اشتغال قلدیلر مصرع
میان بندید عشرت را که یار اندر کنار آمد • چون موش بوموجب اکرموا الضیف ولو کان کافرا
وظایف ضیافتی تقدیم ومراسم تعظیم وتکریمی تبجیل تکمیل و تتمیم ایتدی
ایتدی ای برادر اکرچه اقامت مسکن اصلیدن کوترب اهل وعیالك بو
منزله کتوره سن طوقمزسك تا قیامت کوکدمه بند ایدوب غبار اندوهی آیینهٔ
دلدن کتوره سن زیرا بو بقعه که بو مسکینك مسکنیدر ماوای وموضع خوش
ودلکش وموقع فرحبخش دلنوازدر اندی بوما وانك آب وهواسی و فسحت
ووسعت رفعه سی بابنده سوز یوقدر لیکن شارع عامه قریب واقع اولوب
تردد کاروان وآمد شد مسافرلرندن حصول ضرر ابنوع مخلدر و وصول
آسیب ومکروه متوقعدر اما فلان جایکاه که نقوض بنا السبیلدن دور
بومرغزاردر که غایت صفاده بجوروحور کبی پرنور ولطافت هواده باغ ارم
کبی مقام حضور نظم لب جوی سراسر سبزه تر • صبا بوی شکوفیلر معطر
کنار باغ اوراغی سنبل وکل • میان سبزه زار پرنقل • طعمه ولقمه اول نواحیده
وافر ودست آشوب وفتنه اول حوالیدن قاصر بو جملدن غیری هم احبابدن
بر کسنه انده توطن ایدوب اول مقامه شرف ویرمشدر اکر رغبت بیوردرسن
اتفاق قلدا اول منزل بهشت آیینه واره لم وبقیة العمر اول مرغزارده کامران وکامکار
دورکار کچوره لم موش ایتدی بیت تادامن کفن نکشم زیر پای خاك • باورمکن
که دست ز دامن بدارمت • ای انیس دل ناشادم وجلیس حجرهٔ فؤادم شرف
مجاورتلکدن

مجاورتکدن غیری امیدم سعادت مصاحبتکدن غیری مرادم یوقدر سن آفتاب
کبی هر قنده که کیده سن بن سایه کبی یانکجه یوز اوزره یوردرم و آستین فشان
هر جانبه که خرم ایده سن من دامن کشان آردنجه باش وزره سورنورم تا کوکیان
جامهٔ حیاتم جنك هادم اللذات ایله چاك و چشم جهان بینم صرصر مرك
وهمانله پرخاك اولمیه دست ارادتم دامن صحبتکدن آیرلمیه و دیده دلم مشاهدهٔ
شاهد میل و محبتکدن آیرلمیه بو بقعه ده که حالیا ساکنم وطن اصلی و مسقط
راسم دکلدر بلکه تصاریف روزکار بو مقامه بنی بی اختیار کتوردی مشهد
بنم سرکذشتم اوزونه در و عجایب و غرایب حد و عددن افزونه در انشاء الله
اول زمانکه قرارکاه مقرر اوله و خاطر عاطر سدهٔ مسافرت و زحمت
مهاجرتدن آسایش بوله تصدیع جایز اولور شمدی بیوردن ذره و بحردن قطره روایت
اولنه چون میانلرنده کلام بو مقامده تمام اولدی زاغ فی الحال دم موشه
یاپشوب بالغ همتله پروازه کلدی و مقصد معهوده متوجه اولوب نیجه زمان
کذشتندنصکره منزل مقصوده ایردی سنك پشت سکر اول مرغزار میاننده اولن چشمه‌نك
حوالیسنده کشت ایدردی چون ارادقدن صورت زاغ ظلمت سرشتی احساس
ایتدی ترس و هراس اکا غالب اولوب فی الحال صویه طالدی زاغ موشی هوادن
آهسته اندروب سنك پشته آواز ایلدی سنك پشت قوراغ آیدن صدای
آشنایی ایشدوب شرایط استقبالی مرعی دوتدی و دیدار یار کرامی ایله
شاد و زندان هجراندن آزاد اولوب ایتدی نظم بخت برکشتهٔ من
باسر پیمان آمد ٭ وقت شادیست کنون کان کل خندان آمد ٭ پس بر بریله
کورشدیلر و اوپوشدیلر قوشدیلر خاطرلرن صورشدیلر کشف استفسار
ایتدی که بو آنه دکین نه حالده و زمانیه دکین نه اشتغالده ایدك زاغ
سرکذشتن کبوترلره کرفتار اولدوغن تا اندن نجات بولنجه و موشه ایله
مصاحبت و مصادقت مراد قلدوغن تا مسکن مالوفه واصل اولنجه نقیر و قطمیر

تقریب ایدوب كلك تعبیر ایله ضمیر كشف تحریر و تصویر ایلدی كشف چون برسبیل

اجمال تفصیل حالی معلوم اتدی بشره سنده بشاشت تازه وهشاشت بی اندازه
حاصل اولوب ایتدی ای مونس خاطر نی آرام مصرع خوش آمدی وعلیك السلام والاکرام
بزم بختمزك سعادتیدر كه سزك رخت كوزی بو جانبه چكدی وطالعمز قویدر
بو الطاف بی نهایتك معذرتی بحر زبان خامله تقریر اولنمق میسردر و بو التفات
بی حد ونی غایتك محمدتی بحر خامه وآمالی حصول دولت وحالكر نه اكلیوبدر دور
بیت این عنایت ازلی بود كه ره پرسیدم • وین هدایت ابدی كشت كه رویت دیدم
چون شدایدسفردن آسایش بولدلر واول مسكن مانده غبار چشم زخم روزكاردن
سالم وصاحبت یار وموافقت دیار ایله غانم اولوب روز وشب تماشای
جمال وشكر وصاله مواظب ومداوم اولدیلر زاغ سوشه متوجه اولوب ایتدی
ای زیرك اكر مصلحت كوررسن وعده كرمیمز بی اجازه یتشدروب سركذشتنكی
سنك پشت حضورتدن حكایت ایله تا ما پنكرده قواعد موانست استحكام بوله
واول نوادرك استماعیله اهل مجلسه تمام استراحت ملاکلام حاصل اوله بیت
بكشا لب وزان دهان شیرین • كام دل ما پر از شكر كن • موش سمعا وطاعة دیوب
بو سواله جواب كشفه خطاب ایدوب ایتدی ای برادر بنم منشا مولودم دیار
هندده بر شهرده كه اكا ماروت دیرلر بن اول شهرده بر زاهدك زاویه سنده وطن

طوتمشلم

طوتمشدم وکوشهٔ صومعه سنده کندم ایچون بر آشیانه دوزب دست داد ایله
اول آشیانه التجا ایتمشدم بنی بوغمدن نچه‌لر بنم درکاهمه ملازمت ایدرلر ایدی
وهرکاه خدمت ایچون بارکاهمه کلوب کیدردی مریدی معتقدلرندن بر مرید
صادق هر صباح زاهد ایچون بر سفره طعام احضار ایدردی زاهد انک بر مقدارن
وظیفهٔ چاشتنه صرف ایدوب باقیسن شام ایچون ادخار ایلردی بن دیدهٔ ترصد ایله
کوزدردم زاهد حجره‌دن چقدوغی کبی کندومی سفره ایچنه اتوب مرادم اولدوغی
قدر ایچنده اولن طعامدن یردم باقیسن تمام یارانمه انعام واحسان ایدردم
زاهد هرچند حیله ایله بنی صید ایتمکه قصد ایلدی کارکر اولمدی ودام ومکر ایله
قید وبند ایتمک فکر ایدی فایده بولمدی اتفاق بر کیجه زاویهٔ زاهده بر مهمان
عزیز کلوب منزلنی مشرف قلدی چون مراسم سلام ولوازم انعام واطعام واکرام
تمام اولدی مائدهٔ پرفایدهٔ کلام چکلوب سماط مجاوره وسفرهٔ مباهره میانه
کلدی زاهد اثناء کلامده آنک مولد ومقصدن صوردی وسبب ارتکاب
سفر وموجب اجتناب حضور حضری استفسار ایوردی مهمان بر مرد ایدی
جهان آزمای وبر فرد ایدی عالم پیمای شعر سفر کرده در بحر و بر سالها •
شده مطلع بر نسبی حالها • زاهد جوابده کاه اختصار وایجاز وکاه اطناب
اطنابی دراز ایدوب غرایب اخبار وعجایب امصاردن هر نسنه که آنک دیدهٔ
شهودنده ارتسام بولمشدی تعبیر دلپذیر ایله تقریر ایدردی زاهد اثنای
مکالمده کاه کاه اللرن بر برینه اوروردی یعنی بو صدا ایله اول کوتر آستین جوزهٔ
سفره‌یی اول دزد دوستلرندن قورردی مهمان بو صورتدن که بی حرمتلک
علامتی ایدی زیاده منفعل وبو حرکتدن که دائرهٔ ادبدن بغایت دور ایدی
آتش خشمی مشتعل اولوب ایتدی ای زاهد صفت استهزا وسمت سخریه‌دن احتراز
سکا غایت لازمدر وجاده جددن جانب هزله میل کافهٔ خلقه عموماً وارباب
تاج وخرقه‌یه خصوصاً زیاده نا ملایمدر بیت باستهزا وسخریت مکن میل •

که اینها لایق آزادکان نیست • کسی کو هزل و باری ساخت پیشه • ازو بیهوده تر اندر جهان نیست • زاهد ایتدی حاشا که هر کز خار هزل بنم دامن حالمه اویخته
وغبار استهزا هوای صفای دل بی علمه آمیخته اوله بو حرکت که سندن مشاهده
ایدرسن کشور سفره لشکر خاره دن حمایت ایچوندر کیم بنم نعمتمه مستولی اولوب
خان خانمه دست تعرض دراز ایتمشلردر انلرک طغیانندن نه سفره ده خرده نان
قورتلور ونه خانه ده دانه دن نشان بولنور بیت صد همچو من بچه نتواند
که منع کرد • آن لحظه که دست بیغما برآورند • مهمان ایتدی صوردیکم آنلرک
جمله سی اقدام وحمله ده بر برینه نظیرمیدر ویا بعضی بعضنده جری ودلیرمیدر
زاهد ایتدی ای مهمان آنلرک برسی پهلوان بلکه جمله یه سلطان قهرمان منزله سنده در
دیو سفره یه کیروب ایچنده نه نسنه وارایسه قاپر وکوز کوزه یوروش ایدوب
نان ونعمتدن بولدوغن چالر بر مهمان ایتدی البته آنک سایرلرندن جرأتنه
برحکمت واقدامنه تقدمنه برعلت لازمدر بونک مصداقی همان اول حکایتدر
که اول شخص اول عورته ایتدی کیجه مقشر ایله غیر مقشر مثلا بمثل صاحب تمغا البته
برسبب کرک زاهد ایتدی اکر زحمت ولمزسه سورک نه کیفیتله اولمشدر اول
حکایت مهمان ایتدی یوکلدم زاهد شبانکاه فلان کویده براشنانک خانه سنه
نزول ایتدم طعام شام بیوب وظیفهٔ ضیافت تمام اولدقدنصکره بنیچون جامه
خواب دوشه دیلر واروب یاتدم هنوز خوابه وارمدن مرد آشنا عیالی قاتنه
کتدی واهلیله مکالمه آغاز ایتدی بنمله انلرک میاننده بربوریا ایدی بو سببدن
انلرک مفاوضه لرن ایشدیردم وما بینلرنده جاری اولن کفت وکویک جمله سنه
کوش ایدردم مرد ایتدی خاتونینه نیتم بودرکه یارن بو اوبه نک اولولرن دعوت
ایدوب بومهمان عزیز حضورنده که عالم غیبدن بزه بر هدیه درج ایدوب بنم
حالمه لایق وانلرک شاننه موافق ضیافت یراغن کوردم عورت ایتدی هی نه عجب
سویلرسن سنک اولقدر مالک یوقدرکه مؤنت عیالکه کفایت ایده بو منصب

وجاه و بو مکنت و دستکاه له خاطر وکر ضیافت عام خیالی کچوردسن ودیك
دماغکده اطعام وانعام سودای خامی پشوردسن هیهات هیهات مصرع سودای
خامی بخته فکر محالی کرده • کوزك آج سنده نصکره زن وفرزندك غیره محتاج اتمه وبو کون
وبو کون که جمعه قادرسن فردا ایچون ذخیره مهیا قلمدك کمه مرد ایتدی ای عورت
بیت نداشت چشم بصیرت که کود کرد و بخورد • ببرد کوی سعادت که خرج کرد
وبداد • اکر توفیق معین وسعادت قرین اولوب بو نیت قوتدن فعله کلورسه
نه محل ندامت ونه مقام ملامتدر که فی الحقیقه ذخیرهٔ آخرتدر وجمع مالك مآلی
ومآلی وبال وادخار واحتکارك انجامی ضلالدر نته کم اول کرك طماعك حسب حالی
اکا دالدر زن سؤال ایتدی که نجه اولمشدر اول حکایت مرد ایتدی روایت
ایدرلر که بر صیاد وار ایدی هنرمند وصنعت اصطیادده استاد بی بدل ونی
مانند هویم دام واکنافدن چقمزدی نخجیر وهم سهمندن صحرایه باقمزدی شعر
دیده وری برهنری تیز هوش • حیله کری سخت دلی سخت کوش • اتفاقا بر کون دامن
بر کوه دامننده قودی وتیر وکمانله کنده وکمینکاهده اوتوردی ناکاه بر صید اولك
قیده بند وبرشکار اول دامه کرفتار اولدی صیاد پرتاب کبی کمیندن چقوب
شتاب تمامله دامیه متوجه اولجق آهو هول جاندن قوت اتدی ودامی قوپروب
صحرا جانبنه طوتدی کتدی صیاد صاحب تدبیر بونی کوروجك بی تراخی وتاخیر
دستنده اولان کماننك شستنده اولان تیری نخجیر جانبنه آتدی اتفاق پیکان تیر نخجیر بیچاره‌نك
پاینه راست کلدی صیاد یتشوب فی الحال امرینی تمام اتدی وپشتنه آلوب سرور
موفور وحبور نامحصور ایله یولنه کتدی ناکاه اثنای راهده برکراز کراهه طوش
کلوب صیادك اکا دخی دیك طمع وشرهی قاینادی وجنکنده اولان خدنك الماس
رنکی اکا حواله ایدوب تقدیر الهی پیکان تیر شرربار شکاف خنزیرك کاف نافنده اوبندی
خنزیر دخی الم زخم تیر زهرآب دادهدن تیغ دندان تاب داده ایله شکم صیادی
چاك ایدوب ایکیسی دخی طرفة العینده آلودهٔ خون وخاك اولوب برلو برنده هلاك

اولدیلر بو وا قعه اثناسنده بر کوك کرسنه اول موضعه یتشوب کوردی که

اوج کشته بخه کشته هر بری کوك صحرا بر بوك پشته کرك بو صورتدن که هنوز

آیینهٔ خیالنده ارتسام بولمسدی خط تمام الدی وکثرت نعمت و وفور غنیمتله

مستظهر اولوب کند وکند ویه ایدی **بیت** که بسی دوزکار می باید • که چنین

نعمتی بدست آید • بو نعمتلرك حقن بلمزسم کافر نعمتلر دفترنده مرقوم اولورم

و اسراف و اتلاف ایدرسم غفلت جهالتله موسوم اولورم هنگام تامل و اعتبار

زمان تصرف و ادخار حالا اصلاح حال و مآله انسب بودرکه بلوکدن زه آرزو

کمان قناعته کچوروب زه کمان صیادایله کچنم و بو کنج بی رنجی محنت ایام و ایام

محنت ایچون بر کنجده دفن ایدوب دوز بروز تیز آرزویی هدف مراده یتشدرم

که حکما بو رمثلر در **بیت** مخور جمله ترسم که دیرایستی • به پیرانه سر بد بود نیستی •

بخور چیری از مال و چیزی بنه تمامی بیکبار از کف منه پس کرك حرصندن

نزه کمانی دهانته آلوب دندان شره ایله جینمکه آغاز قیلدی نیش دندانندن
کیش کمان قولوب بر گوشه سی قوت ضربیله کوک قلبنه قویب اول دو پیکر دا اول
دردن طوردغی یرده مرده اولدی مصرع او نیز بشدان همه ناخورده بماند • بو مثللک
محصلی بودرکه جمع ماله حریص و فرمانده آرزویه مطیع اولوب ذخیره قومغك
عاقبتی وخیم و خاتمه سی عذاب الیمدر بیت اینچه داری بخود امروز وغم دهر مخور
چون بفردا برسی رزق تو فردا برسد • زهی شوربخت و شوریده رخت • اول طایفه که
اول حالده فکر مال ملکه خیال محالله جمع مال ایدلر و عاقبت کار حسرت و ندامت
پشیمان ایله قودلر کتدلر شعر تکه ای خواجه جمع مال کنی • کر بمرك از تو باز خواهد ماند
گنج قارون اگر بدست آری • همچنان حرص و از خواهد ماند • بر میفروز آتشی که از و
بتو سوز و کداز خواهد ماند • چون میزبان بو کلمات حکمت بنایی ایچون استماع ایتدی
و ملهم سعادتدن مژده گوش هوشنه یتدی شوهرینه ایتدی ای عزیز اطناب
ایچون کیلارده بر مقدار برنج و کنجد ادخار ایتمشدم حالا ظاهر اولدی که جمع و ادخار
نامبارك و شوم و ارباب احتکار میامن تفویض و توکلدن محروم و ناصیه حالی
رقم شآمت وهمت شقاوتله مرقوم و موسوم ایتمش صباح تمام اولمسنه به کفایت
ایدر طعام مهیا ایده یم سن کیمی دلرسن دعوت ایله و مهمانك بابنده حق ضیافتی
رعایت ایله الحاصل زن صمیم دلدن مردك فصیحتنه قایل اولوب حین سحرکه سهم
شعاع مخروطی جانب افق شرقیله سال اولوب و آب چشمه آفتابله آینه دیده لردن
غبار خواب زایل اولدی بیت سحرگاه چو ز چشمه آفتاب • فرو شست از دیدها
کرد خواب • زن کنجدی مقشر ایدوب یودی و قورو سن دیو آفتابه قودی
کندو کار آخره مشغول اولدی و شوهرینه تاکید و تهدید ایلدی که کنجدك تمام ترلکی
کیدوب خشك اولنجه اوستنده حاضر اوله و مامور و طیور پای تاراج و دست
تعرض درازلمیه دیده حفظ و حراستله ناظر اوله لا اتفاق شوهرك کشور حشمنه
لشکر خواب غلبه ایدوب بو اثناده بر کلب نحس خسیس کلوب آب دهانی و لعابی

چونه‌م

ذبابیله اول کنجدی تلویث وتنجیس ایلدی زن بو حالی کوردی اندن طعام
اتخاذ اتمکدن احتراز ایدوب کوتروب بازاره کتوردی بنم دخی بازارده برمهم
ضرورم وار ایدی اکا ایتدم وانک عقبنه دوشوب کتدم کوردکیم اول کنجد
فروش دکاننه کلوب آنی کنجد غیر مقشر ایله بازار ایدوب ومقابلده برابر

طوروب فریاد ایلرکه ای زن بو معامله‌ده البته برنکته وار وبو مبازله‌ده برحیله
مقرردرکه مقشری غیر مقشرلر صاع بصاع بیع ایدرسن بو مثل مضمونی موجنجه
بنم دخی خاطرمه بو خلجان ایدرکه اول موش حیره‌نك بو قدر قدرت وجرأتنه البته
برعلت وحکمت واحد در اما رای غالب بودرکه خانه سنده برمقدار دینار واردر
استظهار ایدوب بو مرتبه جرأت وشجاعت اظهار ایدرکه اکر نهال حالی خزان
افلاسدن خالی ولمسه شاخسار کردارنده بو لطافت وطراوت بدیدار اولمزدی
نتکم دیمشلردر بازار دنیاده اول کمسنه که بی زردر اول مرغ بکزرکه بی بال وپردر
بیت بی زر منشین که کار زر دارد زر • پیش همه اعتبار زر دارد زر • کویند
که اختیار از زر بهتر • مشنو تو که اختیار زر دارد زر • ای برادر بو مقرر که اول

موشك بوزور وقوتنه باعث زرد رهمان پیل وتبر کوتر سوراخنی زیروزبر ایدیلم
وسرانجام کادینه وادر کوره لم زاهد چون مهمانك بو اقدام وابرامن کوردی فی
الحال امرینه امتثال ایدوب بیل وتبر کتوردی بن اولدم سوراخ آخوده بوماجرایی
علی ماجری استماع ایدردم واقعا آشیانده بر سرخ تمام عیارهر عدد دینار
واردی هر زمان آنك اوزرنده غلطان وتماشای دلکشا سیله شادوخندان
ایدم قلبم صمیم جاندن اکا متعلق جانم درون دلدن مشتوق ومعشوق ایدی
نظاره سیله چشمم نور سور حاصل اولوردی ملاحظه سیله کوکلم سرور
نا محصور واصل اولوردی همانده میهمان ومیزبان زمینی قازوب پایان
آشیانه ایردیلر وخلاف معهود اول دینار معدودی آنده موجود بولوب
نه کوردیلر بیت درستی چند خندان رخ چو خورشید • درخشان از صفا
چون جام جمشید • وجهی سرخ رویی سکه داری • عزیزی قابلی صاحب
عیاری • کهی بکرفته خوبانرا سر دست • دمی سیمین برانرا کرده پابست • فرح
بخش درونهای پریشان • کلید قفل مشکلهای دوران • میهمان زاهد
ایدی اول موشك مایهٔ جرأت وپیرایهٔ قوتی بو ایدی زیراکه زر مدد روح وماده
فتوحدر کوره سن که من بعد کوشهٔ حضره یی قویوب جانب سفره یه کیمتسه کرك
وزر آجیسندن نان دکل جاندن بیزار اولوب غارت نعمت قطعا جرات ایتمسه
کرك چون بن بو کلمانی اشتدم فی الحال کندو ذاتمده آثار ذل وخسار وضعف وانکسار
وعلایم افلاس وافتقار مشاهده ایدوب ضروری اول سوراخدن انتقال ایتدم
همان اول زمانده که بو بلای ناکهانی بو بیچاره یه واصل وبو قضای آسمانی بو حقیرك
مترلنه نازل اولدی کوردم که موشلر میاننده بنم اعتبارم انحطاط پذیر اولوب
تعظیم سابق واکرام معهود یده تفاوت فاحش بدیدار اولدی ویارانك چراغ
مهر وشفقتی باد اعراضله منطفی اولدی آیینهٔ انقیاد ومتابعتی چشمم خورشید
کبی صافی ایکن غبار فرار وزنکار انکارله اوکا داولدی بیت درد دل کس مهر ووفایی

نماند • باغ مرا مهر گیاهی نماند • مایهٔ صد برگ و نوا بود زر • زر بشد و برگ
و نوایی نماند • اول موسملرکه قدیم الزماندن بزم ریزه‌خورخوان نانم و خوشه
چین خرمن احسانم ایدی و نه کسب و کار بنیهٔ طعام و لقمهٔ سفرهٔ انعامم ایله
روزکار کچورورلردی همان توقع نعمت و طمع دعوت پایبند یله مقید امتنانم در
چون مقصودلری بندن حاصل و وظیفه‌لری بندن واصل اولمدی خدمت
و ملازمتدن ابا ایدوب بنی ترک و تنها قودیلر کتدیلر و مدحت و محمدتمدن واز
کلوب مساوی و غیبتمه آغاز ایتدیلر نظم کوری منکر فلک آمد به پیش • چند
خسان دیدم در چشم خویش • کان همه بودند به پهلوی من • ریزهٔ خرمن چو سکوکی من
مثل مشهوردر که البته السنه ناسده مذکوردر که من قل دیناره قل مقداره
محقق بلدم که بازار روزکارده بی مراده ایرمزمس و بوستان خیالندن بتن
نهال آرزو و مقصود ثمرن ویرمزمش کلمات اکابردندر که هر کیمک برادری اولمیه
هر یره که واره غریب اولا و خویش و قریب یانندن مفلس و بی دولت اولا دوستلردن
حرمت و محبت بولمیه بلک تهی دست اولنلرک فایده فایده ویرمیه و کیمک که فرزندی
اولمیه صحیفهٔ روزکارده ذکری باقی قالمیه و کمسه که حقیقتده دوستی اولمیه
زیرا هر کمسه که قاضی الحاجات ایکن محتاج اوله ارباب احتیاجدن اول جماعت
که انک مجلسنده عقد ثریا کبی مجتمع اولوب سلک ملازمتده انتظام بوله‌لر رشتهٔ
جمعیتلری انفصام بولوبان واحدده بنات النعش وار تار و مار اوله‌لر بو اجلدندر که
سفله و دونلرک صداقتی اعراض نفسانیه و منافع دنیویه متصور و مبتنی در بیت
دم ذوق و صفاده یار اولورلر • چو محنت وقتی اوله بیزار اولورلر بیت تا حطامی
که هست می نوشند • همچو زنبور بر تو می جوشند • باز وقتی که ده خراب شود •
کیسه چون کاسهٔ رباب شود • ترک صحبت کنند و دلداری • دوستی خود نبود
پنداری • راست کویم سکان بازارند • کاستخوان از تو وستره دارند • اخبارده کلمشدر
که بعض ارباب دولتدن استفسار ایتدیلر که نه مقدار دوستک وار ایدی

اول دوستم وارایدوکه معلوم دکل زیرا که شمدی حالم خوش ومالم چوق وثروت قدرتم
نهایت یوق بازار صحبتم رایج ودرکه دولتم مقصد ارباب حوایج مراحد بنی مکرم
ومحترم کوردوبکا محبت ومودت لافن اوررا کرعیاذاً بالله دیده اقبالم خاك
ادبارایله دوست ودشمندن اول زمان ممتاز اوله دوستك حقیقی نهان مکتبده
معلوم اولوریا راغیاردن وقت محنتده امتیاز بولور بیت صفا وقتنده چوق
بولورکشی یار * ولی یار اولدردکا اوله وفادار * صحایف لطایف حکاده
مسطوردرکه افاضل روزکارك بریسندن استفسار ایتدیلرکه خلق فقرانك
صحبتندن نفرت ایتدکلرینه علت ندر واغنیانك خدمتنه رغبت ایتدکلرنه
حکمت ندر جواب ویردیکه مال محبوب القلوبدر وبازارد نیاده زرمتاع مرغوبدر
لمدکه مال احتمالن ویره لرجان ودلدن اکا مایل اولوب مراسم تعظیم وتکریمنده
شرط مبالغه یی تقدیم ایدرلرچون کف دستی پنجه چنارکبی درهم ودیناردن
خالی کوره لردامن صحبتندن ال چکوب پیرامن خدمتنه قدم بصمزلر واکا دیده
حقارتله نظرایدوب کوزلرینی کوسترمزلرکر یکلرینی اصمزلر بیت چون کل بچمن
دامن برزر بنمود * بلبل بهزارصوت ودستانش ستود * وانکه که بباد رفت
وبرکیش نماند * کس نام وی اززبان بلبل نشنود * اتفاقا بوانناده موشلردن
بر آشنا کم بنم استانمده ملازمتی بشارت صباح شادمانی وبنمله بر آن صحبتی سرمایه
سعادت جاودانی بلوردی وپیوسته شرط مهرووفا فرط صدق وصفتی
بوبیتك نحوایله بیان وادا ایلردی بیت چنان درعشق یکرویم که کرتیغم
زنی برسر * بروز امتحان باشم چو شمع استاده پا برجا * بیگانه وار اوکمدن
کچوب بنمله آشنالق ایلدی وبنم جانبمه التفات ایتمیوب بکا برکلمه سویلمدی بن
اکا متوجه اولوب ایتدم ای استاد صنعت جور وبیداد بیت میروی التفات
می نکنی * سروهرکز چنین نرفت آزاد * نه باد قضا اسدی که کردیلاسی هوای
ولای یارانی ملکدراتدی واول دعوای محبت ودواعی مهر ومحبت وشفقتلر

کە بنم حقنده سزدن ظهوره کلمشدی بنجە اولدی بزیه کندی موش طاق ابروسی
دده‌هم وعتابە امیز کلماتلر ددهم ایدوب نه عجب ایله ایمش سن کمسه
کمسیه بیهوده ملازمت ایدرمی وته سبب تعب چکوب بی فاید خدمته کلور
کیدرمی اولدم کم دنیا دودرمك وار ایدی ونعم کرمك بسیار ایدی
جمله مزمتاع خدمتکر حزین اودوکلیمز لیل ونهار درکهکده کمربسته خدمتکار
ایدی اول زمان نعمت ذوقیله سیر ایدك سمدی آج اولدك وملجأ ارباب
احتیاج ایکن حال فلس احمق محتاج اولدك حکا بیورمشلردر که مرد محتاج
نته کم لذات دنیادن نه بهره در محتملدر که درجات آخرتدن دخی نه نصیب
اولا که کاد الفقران یکون کفرا سببی دخی بودر که کندونك قوتی
وعیالنك نفقەسی یاننده مضطرب ولوب طریق اکتسابده برفعلنا مشرو
اتمکه ارتکاب قلدوانك تبعەسی موجب وبال ونکال آخرت اولوب
دنیاده غلّ ذلّله سقید اولدوغی کبی عقباده زندان شقاوتده مؤبد ومخلد
قاله چون کافردرویش نه دنیا ودین خسر الدنیا والآخرة ذلك هو الخسران
المبین پس بوسفولرکسنه نك که ادبار اقبال واقبالاندن ادبارا یلیه ودولت
دنیادن محروم سعادت آخرتدن بهرمند او بجنیده معلوم اولمیه مصاحبتندن
دور اولوب مجالستندن نفور قلمشلر ارباب عقل وخرد محضوردرنده معذور
بن ایندم نیچون شویلە ددسن بلمزمسن که فقیر برپادشاهدر که تاجی آنك فوق
کرامتنه راستدر الغناء داء والفقر دواء دواجی آنك قامت شهامتنه بی کم
وکاستدر الجوهر فقر سوی الفقر عرض الفقر شفاء سوی الفقر مرض زینت فقردن
نیچون اغماض ایدوب صحبت فقردن نه سببله اعراض ایدرسن سوبش جواب
ویردیکه هیهات اول فقرکه پسندیده اولیاء وستوده انبیادر
افلاس وافتقارك اکا نه نسبتی وارددر واول فقراندن عبارتدر که سالك
طریقت وحقیقت نقد دنیا وسرمایه آخرت سودی سوداسنده اولمیه وترك

علایق خلایقی تاج تارك ایدوب ماسوایی بالکلیه فراموش ایلیه تا ساقی
بادهٔ کوثردن وحدت جرعه سن نوش ایلیه لا یصل الی الکل الا من انقطع عن الکل
فقرك مظهری درویش بو فقرك صاحبی کدادر کدالکله درویشلك میانی
بین السماء والارض دردر درویش اولدرکه تارك دنیا اوله که کدا اولدرکه دنیا
انی ترك ایلیه ارباب فقر حقیقی بیورمشلردرکه الفقر کنز من کنوز الله زلال
سرچشمهٔ توحیددرکه چهرهٔ نفس مقدسی غبار تعلقدن تطهیر وتلطیف ایدر
ایدر وخلعت خزانهٔ تفرید وتجرید درکه کنجور قدرت قامت روح مطهری
انکله تکریم وتشریفا ایدر اکسیر فقر کیمیایی کنی فیکوندر وسرّ فقر داینی تقریر
وتعبیردن بیروندر بیت اول قدم فقیر سر باختنست • سر ز همه اغیار به پرداختنست
چون باخته شد سر وبر پرداخته شد • بی دردسر کار دیکری ساختنست • اما فقر
افلاس که احتیاج الی الناسدن عبارتدر جمله بلالرك راسی وجمیع فضائلك
رئیسیدر وموجب عداوت خلایق ومستوجب انکار نعمت خالقدر ورافع
حجاب حیا وهادم بنای مروت ووفا وجامع شر وآفت وقاطع حبل حمیت
ومستلزم ذل ومسکنت ومتبع هوان ومذلتدر هرکسه که علت احتیاجله خسته
ودام افلاسله پابسته اوله البته روی غیرتدن نقاب حیایی دفع ایدوب
صفحهٔ حالندن الحیاء من الایمان نقشنی منمحی ومضمحل قلور دکانیسی
منغص اولوب مهمان راحت ساحت سینه سندن رخت اقامتی کوتوروب
لشکر غم مملکت نهادنه مستولی اوله وشمع حضوری نور رویت طریق
حقدن صدمه حلدور اولوب مقدمات تدبیر نافع ورأی صواب انك پابنده
انتاج نتایج منافعدن خاسر وخایب واقع اوله وخلقك انکه حسن ظنی
منعکس وبنیاد اعتقاد واعتمادی مندرس اولوب دیانت وامانتله موسوم
ومعلوم ایکن جنایت وخیانتله متهم اوله وناکاه برکسه دن بر ظلم وکناه صادر
اولسه جزم اکا نسبت اولنوب عزم اکا حکم اولنه وبالجمله هر خصلت که توانکرلره

سبب مدح و محمدت و لا مفلسلوه موجب قدح و مذمت اولور مثلا اکر فقیر
شجاعت اتسه تهوره حمل ایدرلر و اکر سخاوت ایلسه مسرفدر دیرلر اکر حلیم
اولسه عاجز و ناتواندر اکر وقور اولسه کسلان و کرانجاندر اکر بلاغت
اظهار اتسه مکثار و مهذار اولور و اکر صمت و سکوت اختیار ایلسه
صورت بیجان و نقش دیوار اولور اکر کوشهٔ خمولده منزوی اولسه سفیه
و جنونه نسبت اولنور اکر خندان و کشاده رو اولورسه هزل و جنونله تهمت
اولنور اکر طعام و لباسده فی الجمله مکلف کوسترسه کاونت پرور و اکر لقمه
و خرقه ده قناعت قلسه خر لاغردر اکر بر مقامده اقامت اتسه خام
و نابختهدر دیرلر اکر مسافرت و مهاجرت قلسه سرکشته و بخت برکشته در
اکر تجرد اختیار اتسه تارک سنت اولور اکر تأهل و تزوج ایلسه و نفس بندهٔ
شهوت اولور و الحاصل مرد محتاج ابنای زمان قتنده مردود و بی حرمت
اولور اکر بو حاله اندن شائبهٔ طمع دخی توهم اولنور قلوبده اکا عداوت
پیدا اولوب جمیع احباسی اکا انکار ایدرلر و جمله اصحابی اندن بیزار اولوب
مصاحبتندن عار ایدرلر که حرص و طمع مورث ذلتدر و فراغت و قناعت
باعث عزتدر که من طمع ذل مصرع خواری ز طمع خیزد و عزت ز قناعت چون
اول هوشدن بو فصل پر اصلی کوش اتدم ایتدم راست سویلرسن ایشتدردم
که ایدرلردی دردی درمان و محنت بی پایان و فرقت یاران و غربت اوطان
زحمت فاقه‌یله یکسان بلکه بونلر اندن دخی آساندر حالیا معاینه نظر قلدم
که بو کلام منبع حکمتدن مترشح اولمش و بو معنی ارباب درایت و اصحاب
تجریدن ظهوره کلمش که ز احتیاج بتر در جهان بلایی نیست • بهیچ وجه تهی دست را
نوایی نیست • کسی که کشت دلش مبتلای طمع • بکو بمیر که این درد را دوایی نیست
مضرت ضرورت و کثرت ضرر قلتده بو کفایت ایدر که کسیه کندو اقراننه و امثالنه
سؤال ایتمک لازم کلور بلکه ارذاله عرض احتیاج و ابتذال واجب اولور انسانه

بو نوع حیاتله مماتی یکساندر که دهان یاره برمق بچمق و شیر کسنددن لقمه
قاپمق و پلنك خشم آلوده همکاسه و نهنك زهرآلوده همکوشه اولمق ادنی دن
سؤال واداء ذله عرض احتیاج وابتذالدن آساندر بو اجلدندر که بیورمشلردر
راحت نواله ذلت سؤاله دکمز وحلاوت عمل مرارت عزلدن بدل اولمز بو ایکی
بیت که بعضی اکابرك انوار خاطرلرندن لامع و بو کلمات حکمت نکاتی اوج عبارتله
جامعدر که نظم چهار چیزکه اصل منافعست ومنال • نیرزد او بچهار دکر بآخر
حال • بقا بتلخی مرك وعمل بخجلت عزل • کنه بشرم ملامت عطا بذل سؤال • پس
اول موشله مناظره دن فارغ اولوب ینه درسوراخم کلدم کوردم که اول دینارلری
میهمان وزاهد واحد بعد واحد صیدلر و بر بساطه بسط ایدوب وزرینه
یاتدلر و برزمان آنلرك شعله تابان وشعشعه لمعاتنه حیران اولدلر قالدلر
بعده مناصفه طریقیله قسمت ایدوب هر بری حصه لرینی الدیلر بن کوکلمده اندم
القسام فی النار چون زاهد حصه سن درکیسه ایدوب بالینی التنه قودی
قلبمده حصاص حرص وآز وسوسه یه آغاز ایتدی که اکر بو دینارلردن برمقدار
الومه کیره دخی نسیم فتوح وشمیم قوت روح مشام دل مجروحمه ایره و احبابی
واصحابی خدمتمه شتاب ایدوب مجلس آراسته وصحبت پیراسته اولا بو
فکری مقرر ایدوب اولقدر صبر ایتدم که یاتدلر خوابه واردیلر بن دخی همان دامن
عزمی برمیان ایدوب آهسته آهسته بالین زاهد جانبنه روان اولدم مکر همان
مکار کاردیده و دیده بر کار اول محلده بیدار اولوب بنم احوالمی تجسسده چشمی چار
ایمش ناکاه ایاغمه بر چوماق اوردیکه دخی ندن طاقتم طاق اولدی برزمان بیهوش
اولوب آنده یاتدم بعده عقلم باشمه کلوب پای کشان افتان و خیزان سوراخمه کتدم
آنده اولقدر توقف ایتدم که اول زخمك زحمتی فی الجمله ساکن اولدی خاطرمه اول
خاطره سابقه خطور ایتدی فی الحال سوراخدن چقوب ینه اول جانبه متوجه اولدم
مهمان بو نوبت بر چوب طوتدی باشمه بردست چوب اوردیکه برزمان سراسیمه

اولدم وجان هولندن كندمی سوراخ طرفنه اتدم بنجه زمان بیخود ولا یعقل
یاتدم بعد زمان عقلم باشمه كلدی كندمی تدارك اتدم چون اول تلخ زخمدن چاشنی
طاتمشدم جانم آجیسندن حلاوت مالی وسرایت فقر وابتدالی وتنعم واندم
بیت چرا نالد كسی از تنك دستی • كه ملك بیقیاست تندرستی • وعین الیقین
كوردم وعلم الیقین بلدم كه جمله بلالرك مبدائی ودكلی جفالرك منشائی حرص وطمع
ایمش تا مرغ دانه طمع قلمدی حلقنه حلقهٔ دام گرفتار بولمدی وتا آدمی قبای عبای
حرص اكنه آلمدی لباس عزتی پلاس ذلته مبدل اولمدی عزیزلرك آیینهٔ چهرهٔ زینتی
تیره ایدن زنك طمعدر واكابرلرك مقدار وزن وعزتن معیار اعتبارده سبك
قلن سنك طمعدر بیت ای برادر طمع مكن كه طمع • آدمی را ذلیل سازد وخوار •
دو سخن بشنو ار همی خواهی • كه شوی از حیات برخوردار • پای در دامن قناعت
كش • طمع از مال مردمان بردار • عجبدر اول كمسهلرك حالی كه كثرت مالده
فراغبال ورفاغ حال خیال ایدرلر بوندن غافللردر كه وحدت وآسایش قلتده
در وجمع دنیاده دولت وعزت كمان ایدرلر بونی بیلمزلر كه عزت وحرمت قناعتده در
بیت عزت آن یافت كه بر كند دل از مهر جهان • راحت آن دید كه زود سمت طمع
باز كشید • پس بو حادثهدن بنم حالم بر مرتبهیه واردی كه نهال طمعی زمین
دلمدن بالكلیه قلع ایدوب قضای خدایه رضا ویروب توشهٔ قناعتله
كوشهٔ فراغتده منزوی اولدم وفرمان روزكاره كندمی تسلیم ایتدم وزبان
فكرت ولسان عبرتله كندمه ایتدم دنیای غدار وروزكار ناپایدار
بو وقایع نوایبك ضمننده كندی خصایص خساسن ومعایب نقایصن اظهار
ایدر غایتی بوكه دیدهٔ عبرت كه غفلتله محجوب ومستوردر انك پرامن رؤیت
عیوبندن دوردر والا بنجه دولت واردر كه كتابنده سنهده آنك نشانهٔ حیله
ومكری یازلمامش اولدی وبنجه قصر عزت واردر كه بیخ وبنیادی تیر قصد وعذرله
قازلمامش وله بنجه نازنینه خلعت عزت كیوردی كه عاقبت دست تعدی ایله خلع

ایتمدی و پنجهٔ زمین دلمدہ نهال دولت دیکدی کہ آخر پنجهٔ شکنجه ایلہ قلع ایتمدی
کیمہ خوان نعمت انعام ایتدی کہ جام انتقامله خونن ایچمدی کمہ خانهٔ دولت بنیاد
ایتدی کہ خراب آباد محنتدن اکا هزار رخنه آچمدی **بیت** وارمی بر خاطر کہ
چرخک آندہ بازی اولمیہ • قانی بر رخ کہ حوادثدن غباری اولمیہ • **بیت** زن
نا حفاظست دنیای دون • کہ هرکز از و شوهری برنخورد • کہ بر پایہ تخت او
پا ننهاد • کہ از دست او تیغ بر سر نخورد • بو کنج سپنج اکا دکرمی کہ انکچون بو قدر رنج
چکہ لر و یا زمین دلدہ تخم غم بودونا بودن و غصهٔ زیان و سودن اکہ لر
بیت دنیی آن قدر ندارد کہ بر و رشک برند • با وجود و عدمش راغم بیهوده خورند
بو افکار دن صکرہ سودای دنیادن فرار و خانهٔ دنیادن کنار ایدوب حمامہ لر
ایچندہ بنام مطوقہ نام بر کبوتر دوستم واریدی کہ انک مهر و محبتی وسیلہ سیلہ
بنمله زاغ میاننده مصاحبت و مصادقت حاصل اولدی زاغ دخی بکا حضرتکک
لطف و مروتن حکایت ایدوب نسیم شمایلک انک بوستان مفاوضه سندن
مشام مسامعمہ واصل اولدی وسنک محاسن ذات و مکارم صفاتک بر موجب
عربیہ الاذن تعشق قبل العین احیانا • برزی قولقدن عاشق ایلیوب مقتضای ارادت
و متقاضئ صداقت اولوب انک مرافعت و موافقتلہ بحمد الله کہ شرف خدمتکزله
مشرف اولدق امیدم در کہ شرف مصاحبتکزله مستسعد اولوب شرط متابعتکز
ورطهٔ کربت و غربت ذلت عزلتدن نجات بولوب سایهٔ دولتکزده فراغ بال
و فارغ حال ایلہ آسایش بولہ وزکم وحشت وحدت صعب کار در و بلای جلا
امر دشوار در جهانده مجالست اخوان کبی راحت روح روان هجران یاران کبی
سورت عموم و احزان برنسنہ دخی واردر **بیت** وصلت دوست راحت
دلہا • فرقت دوست زهر قاتلہا • الشکر لله کہ نخل دولت خاردن آزار نکبتدن
قورتلوب شب تیرہ روی محنت صبح روشن رای راحتہ مبدل اولدی **بیت**
روز هجران و شب فرقت یار آخر شد • زدم این فال کذشت اختر و کار آخر شد •

صبح امید که شد معتکف پردهٔ غیب • گو برون آی که کار شب تار آخر شد •
آستانه بنم بودر سر کذشتم که باتمام خاکپای شریفکزه اعلام ایدم وحالیا سنك
جوارکه التجا ایدوب شرف مصاحبته حسن قبول رجا ایدرم بیت از نور نبید
که مرا از مدد صیقل لطف • زنك اندوه ز آیینهٔ دل بزدانی • سنك پشت چون بو فصول
بی قصوری استماع ایتدی بسط ملاطفت وطرح ملایمت آغاز ایدوب ایتدی بیت بخانهٔ
که چنین مهمان فرود آید • همای سدره دران آشیان فرود آید • بخت سعادتدر
که سنك شرف مجاورتکله برابر اولاوبخت دولتدر که سنك بهجت مجاورتکله مقابله
قلانتر که سن بنم امداد وودادمه استمداد ایدوب بنمله مناسبت ومصاحبته
امیدوارسن بن دخی سنك مرافقت وموافقتکله استظهار ایدوب عن صمیم القلب
مخالطت ومصادقتکه منت دارم وتا چراغ روحم شعلهٔ حیاتله افروخته
اوله پروانه وار شمع جمالك عشقنه کرفتارم بیت چون ذره بخورشید رخت
مهر ببستم • کر تیغ زنی از تو نخواهیم برید ن • بو فصل پر اصلدن که تقریر بورلدی
انواع تجارت وسواعظ عجایبه مندرجدر بو تجارت حکمتله عاقله مناسب
بودر که حطام دنیادن کفاف قلیل ایله اکتفا ایدوب ولقد ر قدر نیله که غیره
عرض احتیاجدن مستغنی اوله قناعت ایلیه هر کمسه که کوشه ونوشه دن کفایتله قانع
اولمیوب زیاده طمع قله ودایم انضافدن طشره چتوب بادیهٔ حرص وشره ده
سرکردان اوله اول کربهٔ حریص کبی پایمال نوایب دوران اولوب عبرت نمای جهان
وجهانیان اوله موش استفسار ایتدی که نیجه اولمشدر اول حکایت کشف ایتدی
روایت ایدرلر که بر سحضك بر کربه سی واریدی هر کون طعمه ولقمه دن اول مقدار
وظیفه که انك آتش جوعن تسکین ایدوب کامقرر قلمشدی اما غایت حرصدن
که اول خام طمعك نهادنده غالب ایدی وظیفهٔ مقرره سنه قناعت ایتمیوب زیاده سنه
طالب ایدی بیت عزیز من در درویشی وقناعت زن • که خواری از طمع وعزت از
قناعت زاد • اتفاق برکون بر کبوتر خانه حوالیسندن کچرکن کبوترلرك صدای

دلاویز ونغمات طرب انکیزی کربه نك عرق اشتهاسن حرکته کتوروب بی اختیار کندو سن
اول برجه پرتاب اتدی اول منزلك نکهبانی واول برجك پاسبانی که اول میدان
وفانك فارسی بلکه ابو الفوارسی ایدی فی الحال کمند حیله ایله آنی طوتوب کل وجودن
کلشن حیاتدن کلخن هلاکه یتوردی واندن سابق که کبوترلرك مقر سر ولحم ترندن
دماغ اشتهاسنی معطر ایده یاسن تندندن یوزب وخس وخاشاکه برابر ایدوب کبوتر
خانه فتوسنده بردار اتدی اتفاق صاحبی اول موضعده مرور عبور ایدرکن
کربه سنی اول حالده کوردی ایتدی ای شوخ چشم حریص اکر اول مقدار لقمه ایله
که سکا روزمره واصل اولوردی قناعت ایدیدك پوستك بدنکدن یوزمز کردی
وکاهله برابر ایدوب سنی عبرت نمای اتمزلردی نظم قناعت کن ای نفس باندکی
که از حرص خواری رسد پیشکی • نداشت قارون نعمت پرست • که کنج قناعت
بکنج اندر هست • کند مرد را نفس اماره خوار • اکر هوشمندی عزیزش مدار •
ودد ودام ومرغ هوارا تمام • بینداخت جز حرص خوردن بدام • پلنکی که کردن
کشد از وحوش • بدام افتد از حرص خوردن چو موش • بومثلك فایده سی اولدر کم
سن اولقدر قوتله که انکله سد رمق حاصل اوله اول سوراخله کم شداید کرما
وسرمادن اکا پناه اوله قناعت قلوب مال ضایع ایچون غمناك واندوهناك
اولمیه سن بیت غم مخور جان من ار فوت شود مال ومنال • شادی باش
که این مرده نیرزد به شیون • شویله بیل که آدمك شرفی هنر وکمالله در مال
وجاهله دکلدر کیمك کردن حالی کوهر هنر ایله آراسته اوله فقیر واوزك بضاعت
اولمغله میان خلقده شانی حقیر ومهمان اولمز شیر کبی که ماوجوده زنجیر ایله
مقید در شوکت ومهابتنه نقصان کلمز وانك که چهره حالی زیور هنر وکمالدن خالی
اوله نقد ومالدار اولسه عقلا قتنده ذلیل وبیمقدار اولور سك کبی که هر چند
زر زیورله وجل اطلس وطوق مجوهر ایله پیراسته اوله ارباب اعتبار قتنده مهان
وخوار اولور نظم انکه بزندان جهالت بکست • هست کدا اکر چه زرش صد خمست

مردکه از علم توانکر بود • در نظرش پر زر و کوهر بود • بونلردن غیری کدر کهت
غربتی ساختنر لکدن کدر و مهاجرت وطن و مفارقت مسکنز اعتبار ایمزکه عاقل
هر برده هنر و فضلی ایله فرزانه در جاهلی مستقر اراسنده علت جهلیله غریب
و بیکانه در **مصرع** صاحب هنر بهیچ مکانی غریب نیست • وجمع مال اندم ایدی
معرض تفرقیه دوشدی دیو ملول اولمه که دنیانک مآلی و منالی حیز زوالده در
واقبال واد باری هر حالده انقلاب وانتقالده در حکما بیورمشلردر که الّتی
نسنه دن ثبات و بقا توقع ایتمک جایز دکلدر سایۀ ابرکه بر لحظه ده
زایل اولور • محبت ارباب غرضکه ادنی بهانه ایله شعلۀ برق کبی ناچیز و مضمحل
اولور عشق زنانکه جزئی نسنه ایله سکون بولور • سرمایۀ
جمال که نقد کمال بولورسه آخر کار کان لم یکن اولور کَاَنْ لَمْ یَکُنْ
ستایش دروغ که آنک فروغی اولمز مال دنیا که بر عروس بی وفا
و بر جو فروش کندم نمادر و بر متاعدر که بر عاقبت فرسوده دست فنادر
بیت بزیب و زینت و مال و منال دینی دون • مباش غره که با کس وفا
نخواهد کرد • مرد خردمنده لایق بودر که نه کثرت مالله شاد و فرحناک
اوله و نه قلت مالله غمکین و اندوهناک اوله همت عالی قنده حاصلی
کاینات چوبر برک کامه دکمز بس عاقل اولن طلب حصولنده خرمن عمر عزیزی
باد هوا ایدر و بو فکر بیهوده نابودندن چندان غم غصه یمز آنلر که
لِکَیْلَا تَاْسَوْا عَلٰی مَا فَاتَکُمْ وَلَا تَفْرَحُوا سرّینه عین الیقینیله کوردیلر سمند
همتلرین ساحت میدان قناعته سوردیلر و متاع حیاتلرین ثمن قطع علایق
و نقد ترک خلایق صرف ایتدیلر صاورد یلرینه وجود درهم و دینار ونه متاع
دنیای مستعار ایله افتخار و استظهار ایتدیلر و نه عدمیله تأسف و ملامت
و تلهف و شماتت اظهار ایتدیلر **نظم** نه خوش عاقل در رسول کیشی باری
که حال دهره قلمز اعتبار ی • کورب بو چرخ کردونک انقلابین • زمانک اتفاقا

اضطرابن • نه اقباللندن اولورتند وسركش • نه ادبارندن اودرجانه آتش
حقيقتده ماله اول كمسه مالك اولور كه مال حالنى فكر ايدوب مالنى خيرات
وحسناته صرف ايليه ومتاع دنيانك اول كمسه قيمتن بلور كه سلوك راه
آخرت ايچون زاد وذخيره مهيا قله وكردارينك واعمال پسنديده بر مالدر
كه اكا زوال محالدر وحوادث روزكار وتصاريف ليل ونهار اكا دست
تصرف دراز ايتمك ممتنعدر فايده حطام دنيا سفر آخرت ايچون تهيه زاددر
وسلوك معاده تحصيل اسباب استعداددر كه ناكاه بحكم
سك اجل كلور امان ويرمز واسترداد وديعت روح ايچون بر آن زمان
ويرمز **بيت** بازكن ازخواب ناز آن نركس رعناكه عمر • ميرود چون دور
كل چون چشم برهم ميزنى • اى زيرك اگرچه كه بنم پند ونصيحتمه نى نياز سن
اما دلرم كه وظايف حق اخوت وشرايط محبتى ادا ايدوب سنى اوصاف
حميده واخلاق پسنديده يه تحريك ايتمكله كوش هوشكى نعريك ايليم تا دامن
حالك لوث تعلقدن پاك وآيينهٔ خاطرك غش تشويشدن صافى وتابناك
اولمليش اول كه من بعد بنم صادق يارم وموافق برادرم سن سنك حقكده
ميسر اولن مواساتى ومتصور اولن مصافات موالاتى قصور ظهور بولسه
كرك واگرچه فرض محالدر كه سنك جانبكدن نقدركه آثار اعراض وانقباض
معاينه اولسه بنم طرفمدن شواهد اخلاص واختصاصدن غيرى نسنه مشاهده
اولمسه كرك **بيت** كرچه تو تركم كنى ترك تو نتوان كرفت • ورچه دلم بشكنى
عهد تو نتوان شكست • چون كشف كلامن تمام ايلدى زاغ سوزينه بند ايدوب
بوملاطفتدن قلبنه راحت تازه ونشاط بى اندازه حاصل اولوب ايلدى
اى برادر عمرك مزيد اولسون كه بنم بهجت وسرورمى مزيد ايتدك ومكارم
ذاتكدن بر شيئه اظهار ايدوب محاسن صفاتكدن بر ذره اشكار قلدك **بيت**
اين همه آثار جهان افروز تست • اصدقا صدقا واخلص حبا اولدركه هركاه

کرهوا خواهلر درکاه حمايتنه پناه ايدلر آنلره عين عنايتيله نکاه مسئوللرينی
قبولله مجهودنی مبذول قله وحاجتلرينی روا ايدرجانته منت بيله که هر
کمسه که دوستندن برمرادن دريغ ايليه واجبدرکه اول دوست آندن
مفارقته سعی بليغ ايليه که اول دوستلغه لايق دکلدر وکفتاری کردارينه
موافق دکل اخبارده کلمشدرکه برعزيزی اصحابندن برسی برکيجه زيارتنه
کلوب دق باب ايتدی اول عزيزانی کم ايدوکن بلوب آيا انک ناکاه کلمسنه
نه باعث اولدی وبيکاه بوحرکته ايجاب ايدرنه حادث اولدی دور ودراز
انديشه لره دوشدی آخر الامر برکيسه يه زر وبرتيغ برکوهر وبرجاريه
خانه پروريلسنه آلوب قاپويه آچدی ودوستيله مصافحه ايدوب وسببی
توجهی بعده ايتدی سنک بو وقت کلمکوکه اوچ حکمت فکر ايتدم برسی بوکه
احتمال ويردم بوکه سکا برحال اولوب ماله محتاج اوله سن ايکنجی بوکه شايد
برعدوک اوله سکا قصد ايده سن آنک دفعنه مدد دفع قله سن اوچنجی بوکه
محتملدرکه تنها لقدن بعضی مهماتک معطل قاله انک ايچون خادم مصلحت کذار
التماس ايده سن اکا بناءً بو اوچ امره مناسب اسباب مهيا ايتدم اکر مرادک مال ايسه
اشته کيسه واکر مدد کرکسه اشته شمشير آبدار واکر خادم ايسه اشته جاريه
خدمتکار مصرع بهر چه حکم کنی نافذ است فرمانت • اول دوستی کامنتلر ايدوب
عذرلری دلدی وبوحسن معامله بنياد اعتقاد واعتمادی محکم وقواعد تعلق وارتباط
مبرم ومستحکم اولدی نظم چو کار تو از حق بر آمد چنان کن • که يار تو از تو باری
بر آيد • نظر بر مرادات ياران همان به • که رحمت انتظاری بر آيد • بر کريم کرداب
محنته دوشه نه ارباب کرم اکا دستکير اولورلر که برپير خلايه دوشه نه
بنی نوعی معاونتيله خلاص بولورسه دل دريا مثاله موشک تعهد حالندن
سايه ملال يول ويرممک کرک وناموس ومروته ناظر اولوب انک زحمتن خاطر
عاطره کتورممک کرک عاقل اولدرکه کسب شرف ايچون راحت وفراغتی برطرف

ایده وروزکارده نام نیك وذکر جمیل یادکار قویرکده بیت جهان چون کشت بنام
تو نام نیك اندوز • که غیر نام نیکو نیست حاصلی بر جهان • هر غنی که خوان
نعمتنده اهل فقر وارباب حاجتك شوکتی اولمیه توانکرلرك اعدادندن محسوب
دکلدر واول کمسه که حالت جانده بد نام ودشمن کام اوله نامی جریدهٔ احیاده
مکتوب دکلدر بیت سعدیا مرد نکونام نمیرد هرکز • مرده آنست که نامش
بنکویی نبرند • زاغ بو افسانه تکلم وبو ترانه ترنم ایدرکن که ناکاه کوردیلر براهو
تیر پرتاب کبی سرعت وشتابله کلور عقبنجه صیاد اولمق احتمالن ویروب فی الحال
کشف صوبیر باندی زاغ بر درخته چقدی موش دخی برسوراخه کیردی آهو
کنار آبه کلوب ترسان طوردی زاغ هر جانبه نظر قلدی کلور کیمسه کورمدی
سنك پشته آواز اندی تا صودن طشره کلدی موش دخی حاضر اولدی سنك پشت
کوردیك آهو حیران طورر کیمسنه واول صو بر متصل بقرامامجز اندی اکر تشنه ایسك
ایچ خوف ایلمه هیچ آهو دخی قریب کلیجك کوردیکه آشنادر استقبال ایدوب مرحبا
اندی واستفسار حال ایدوب ایتدی بیت ای یار کرامی زکجا آمده • بیکانه
مباش که آشنا آمده بیت سندن ایرو دوشلی چوقدمدر • حسرتکله کوزلرم
پر نمدر • آهو اندی ای برادر خیلی زماندرکه بو صحرا باندره کوزدم وابنای جنسمدن
ایرلوب تك وپوی تنها بو صحراده رعی وچرا ایدردم شمدیه دك نه بنم دام صیاددن
خاطرمه کوزوار ایدی ونه وهم سهم تیراندازدن درونمده درد وار ایدی
حالیا کوردم که بر پیر باتزویر کمان وتیر ایله بکا کمین ایتمش کویاکه بنی صید ایچون
باش سنز برآتمیش ناکاه آنك سست حیله سیله پایبست اولمدیوقچوب بو جانبه
کلدم سنك پشت ایتدی خوف ایتمه که هرکز صیادلرك دیدهٔ آدمی دامی بو حوالی
کورممشدر وبوندن کیمسه که تیراندازلرك تیر قصدی دخی بو نواحیه ایرممشدر شویله
که بزم صحبتمزه رغبت قلرسن سایر یاران سلکنه منسلك اولورسن وبزم خانهٔ
مصاحبتمزده اوج شخص زکن چهارم اولوب شرف موانستمزله اختصاص بوله سز

اکرسن اکابر بپورمشلر در هرچند کہ اصحاب واحباب زیاده اولر ابواب

ذوق وسرور کشاده واسباب عیش وحضور آماده اولر **بیت** هرجا نبی

کہ مهر ووفا بیشتر بود • دمشلردر کہ دوستک بیکنی بربلمک ودشمنک قلیلن

کثیر عدا بلمک کرک **بیت** دوستی را هزار کس شاید • دشمنی را یکی بود بسیار

موش دخی محلہ مناسب حکایت ایلدی زاغده مقتضای مقامه ملایم برداستان سویلدی

آهو کوردی کہ یاران لطیف طبع پاکیزه مشرب مصاحبلر درد دل جاندن مصاحبلرینه

راغب وصمیم جاندن شرف مجالستلرنیه طالب اولدی وایتدی بایار موافق

آشنایی خوشتر پس اول مرغزارده برکنارده مقام اختیار قلدی یاران وصیت ونصیحت

ایتدیلرکہ زنهار بوخواجه‌دن کہ بزم حوزه حمایتمزده در قدم بیرون ایتمه وبوسر چشمه

حوالیسندن کہ حصار امن وامان در طشره کتمه آهو شرط مزبوره قایل وموجب

وصیتله عامل اولوب دایم مابینلرنده مجلس مصاحبت قایم اولوردی وبو موضع

دلکش ومجمع فرحبخشده هر وقت جمعیت ایلرلردی ومداعبه وملاعبه ایله حکایت

وسرکذشت سویلرلردی برکون اتفاق زاغ وموش وکشف مقام معهوده کلدلر

آهو کلمدی بچه زمان انتظاردن صکره اول کناری آرادیلر بولمدیلر و شانن حسبت
وجویله اطراف مرغزاری کیسوی نکار کبی طره یلر بر خبر بولمدیلر بو حال انلره موجب
ملال و انفعال اولدی و فرقت یار غمکساردن دیده اشکبارلری خونابه حسرتیله مالا
مال اولدی زاغدن التماس ایتدیلر کم بر زمان پروازه کلوب دیده تجسس ایله جوانب
صحرایه ناظر اوله و احوال غایبدن خبر الوب ینه مقام معهودده حاضر اوله **بیت**
صبا ز منزل جانان کذر دریغ مدار • ورو بعاشق مسکین خبر دریغ مدار • زاغ پر و بال
استعجال ایله پروازه آغاز ایدوب اوج هوادن طرف صحرایه نظر ایتدی آهوی مسکینی
بر فضاده بسته بند قضا کوروب یارانه خبر ایتدی سنک پشت موشه ایتدی
بو واقعه نک دفعی سنک همت و معاونتکه وابسته و بو غایله نک رفعنده
سندن غیریدن رشته امید کسسته در **مصرع** بشتاب که وقت کار اندر بکذشت •
موش زاغی رهبر ایدوب کتدی و آهویی دام مبتلا کوروب ایتدی ای یار عزیز بو عقل
و دکا ایله بو زندان بلایه نه سبیله کوردک و بو کیاست و فراستله دام حیله یه نیجه
اولدیکم بو یون ویردک جواب ویردی کم تقدیر الهیه تدبیرک مفید اولور و قضای
ربانیه ذهن و ذکانه چاره قلور و بیابان تقدیردن سر منزل تدبیره یول ورمزلر
و فضای قضا تا سرحد رضا صحرای املدن افزوندر **بیت** ما ز بیرون در رسیده
مغرور صد فریب • تا خود درون پرده چه تقدیر میکنند • موش ایتدی راست
سویلیه سن کرد مثلردر **بیت** سوق ایدن چونکه براستی تقدیر • آنی عوق ایدن بلمز حد
تدبیر پس آهونک بندندن کسمکه مشغول اولدی بو اثناده سنک پشت دخی یتشدی
بو آهونک بو حالندن ملال و انفعال اظهار ایتدی آهو ایتدی ای یار غمکسار سنک بو مقامه
کلدکک بنم واقعمدن دشواردر که اکر صیاد ناکهان کله و موش بنم بندلرمی کسمش اولدیسه
ایاغم قوتیله باش قورتررسم اولور زاغ پر و بال ایله خلاص بولور موش ده بر کنج سوراخده
کندوی پنهان قلور اما سنک نه اقامت ایدوب انکله مقاومته طاقتک وار و نه بارک
آچوب وجهن ونه بر طرفه چقوب قچمغه قدرتک وار بو تکلفدن اند توقف انسب ایدی

وبو شتابدن ثانی صوب صوابه اقرب سنك بشت اتدی ای رفیق شفیق تا کی
و توقف بجز طریق میسر دکل بر عمر که فرقت احبابله کیچه آنده نه لذت
وبر حیات که حسرت اصحابله نهایت بوله نه راحت متصور در **بیت** بکه
سنسز نه جان کرك نه جهان • شده صحبت اولور می ولمسه جان • بن بو حرکتده
معذورم که سنك شوق دیدارك بنی بی اختیار بو منزله کتوردی و آرزوی
جمالك ساحت سینه دن رخت صبر و سکونی کوتردی بو قدر مفارقتله
که لازم کلدی بودکلو مباعدتله که ضرورت اقتضا قلدی بنای جانب انهدامه
مایل اولور رفیق بو آستانه ذوی الاحترامده سالك اولدی **نظم** علم الله
که مرا از تو شکیبایی نیست • طاقت روز فراق و شب تنهایی نیست • ای برادر
مضطرب اولمه که معاونت یازایله عنقریب بو عقده کشایش بولور و فراغت تماملە
مقام معهود جانبنه خرام میسر اولور اما علی کل حال لوازم شکرگذاری لازم و متواجب
سپاس داری واجب علی الخصوص که جسمکه زخم و جانکه زیان ایرمدی و چشم
نازنینك هنوز دیدار صیاد جلادی کورمدی بو اثناده اتفاقدن ظاهر اولدی موش
مکر درمی کسمکدن فارغ اولمشیدی اهو هوله جاندن بر جانبه صچردی قچدی زاغ
دخی پرواز ایدوب بر طرفه اوشدی موش کندوسن بر سوراخده پنهان قلدی کشف
بیچاره همان مکاننده قالدی صیاد کلوب دامی کسلمش بولدی انکشت حیرتی
دندان تعجبله ایصروب متحیر و متفکر اولدی که بنی رامده بو بندی کم کسمش اوله
و اهو به هواداراق کمك مدد کارلغیله وجوده کلدی دیوب بو اثناده چپ
و راست نکاه اتدی سنك بشتر راست کلوب ایتدی اکرچه بو متاع حقیر
وارم کسسنه نك الی تلافی و تدارکه اولنمز باوجود که بو حقیر بو معصیت تهمتنده
معصوممدر اما بجزا اتمك کرك تهی دست دونوب کیتمکه صیادلر مذهبنده نامبارك
و شومدر ضروری الی توبره سنه اتدی و پشتنه آلوب ماواسنه کتدی صیاد
کدیجك یاران حاضر اولوب کشفی غایب بولدیلر که یار هوادار بند صیاده کرفتار اولمش

ناله صفیری فلك اثیره و فریاد آتش تأثیری کوه زمهریره ییورب ماتم و نوحه ایدلر
و گریان و غریوان دل حزین و ناله انین ایله ایدیلر **بیت** دوری که چشم ما ز جمالت
جدا بود • چندانکه چشم کار کند اشك ما بود • بنجه درد و محنتدر که حسرت
دیدار دلدار ایله برابر اوله و بنجه آتش مصیبتدر که حرقت فرقت یار وفادار له
مقابل قلنه اول کمسنه که بر یار دیدارندن دور و بر یار گلعذاردن وصالندن محروم و مهجور
اوله بلور که تشنگان بادیهٔ فراقك پای حیرتی گلده در و تنها نشینان زاویهٔ اشتیاقك در
وحسرتی دلده در **بیت** ترا که درد نباشد ز حال ما چه تفاوت • تو قدر آب چه دانی که بر
کنارهٔ آبی • یارانك هر بریسی بو حاله موافق بر داستان روایت ایلدیلر و مقتضای
مقام لایق پر شور انگیز و درد آمیز مثل و حکایت سویلدیلر جمله سنك مضمون کلام
و فذلك مرامی بو معنایه متضمن ایدیکه **بیت** دل ندارد بی لب شیرین لذتی • نی
عزیزان نیست عمر نازنین را عزتی • آخر الامر آهو زاغه ایتدی ای برادر اگرچه بزم
کلماتمز غایت بلاغتده و راحین حکایتمز نهایت فصاحتده در اما سنك بسته اندن
نه فایده عاید در و نزول نازله دنصکره ناله و زاری و گریه و سوگواری درد سردن
غیری نه مفیدا ولور شرط حسن عهد و حقیقتنه اوفق و رعایت حقوق اخوت صداقت
الیق بو در که اوچمز دخی ال بر ایده وز و کشفنه بر یول متضمن و متکفل نجات اولور
و تدبیر ایده وز اکابر سویرمشلردر که اوچ طایفه نك حالی اوچ وقتده معلوم اولور
اهل شجاعتك اقدامی هنگام مقابلهده و ارباب امانتك دیانتی اوقات معاملهده
و احبابنك عهد و حقیقتی زمان محنت و اوان نکبتده **بیت** مرا یار باید در ایام غم •
بشادی نباشد مرا یار کم • موش ایتدی ای آهو بو کاره بنم خاطرمه بو چاره خطور ایدر که
سن بال استعجال ایله اوچه سن بر جابندن صیادك اوکنه گچه سن و گندوکی ضعیف
و خسته و مجروح و شکسته صورتنده گوستره سن زاغ دخی سنك اردکجه گاه گاه قو
نه گاه گوزکه قصد ایدر کبی باشه او سته دونه لا محاله چون چشم صیاد سکا راست گله
سنك بو حالکی گوره و زاغله معامله کی بو منوال او زره مشاهده قله سنی صید قصد

ایدوب دام ورختی وتوبره وسنك بستی براغوب سنی طوتمغه مشغول اوله
هرکاه که سکا یاقین کله لنکان لنکان اوکنجه یوریسن اما بر مرتبه ده کرشسته
طمعن سندن قطع ایتمیه که سنی طوتمقدن نا امید اولوب قویوب کتمیه بو
اوسلوب اوزره برساعت اردنجه تکاپویه مشغول قل زنهار که حرکات
وسکناتکده طریق اعتدالی مرعی طوتوب نه بالکلیه قچوب کیت ونه طوروب
کندوکی تسلیم ایت شاید که بو حیله ایله سنك بستی خلاص ایدوب قچودم وزحمت
ممکن ولدن مامن صفایه کچودم یاران آنك رأینه آفرین اوقدیلر واهو وزاغ
وضع معهود اوزره صیاده کوندردلر صیاد خام طمع چون آهویی کوردیکه افتان وخیزان
کدر وزاغ انك اوستنده پرواز ایدوب چشمنه قصد ایدر کبی اهو طوتمغه مقرر
ایتدی وتوبره پشتندن قویوب عقبنه دوشدی کندی هوش فی الحال کلوب توبره نك
بندن کسوب سنك پشتی خلاص ایتدی بعده زمان صیاد آهو لی جستجویدن
وعقبنجه تك وپویدن عاجز اولوب آندن یاس ایدوب توبره سنه کلدی سنك
بستی بولمدی وتوبره یی کسلمش کوروب هر یادی که اطرافه ارادی نام ونشان بولمدی
حیرتی کا غلبه ایتدی وزبان عبرتله کندو کندویه ایتدی حالات عجیبه مشاهده ایتدم که
هیچ احد اکا باور قلمز واحوال غریبه معاینه قلدم که بر فرد حکمتن بلمز اول اهو بندن کسیلمك
بعده کندوی بیمار صورتنده کوسترمك وزاغ انك اوستنه چقمق وتوبره نك
کسوب سنك بستی قچمق بو حرکاتك مجملی وبو مشکلاتك تاویلنه اولدیرکن خوف
وخشیت ووحشت ودهشت کاغالب اولوب ایتدی غالبا بو مقام پریلر جایکاهی
وغوللر خوابکاهی در لازم اولدی که بو موضعدن کیدم ومن بعد بو صحرانك وحوشندن
رشته طمعی قطع ایدم پس صیاد آواره دام کسنجیده وتوبره صد پاره کوتوروب
قاچدی ونذرلر ایدوب اندلر ایچدی که اکر صحتله اول بیاباندن
کنار سلامته یتشه بردخی بقیة العمر اول صحرانك خیالنی امن خاطرینه کتورمیه
وسایر صیادلره دخی شفقت ونصیحت ایدوب اول اطرافی طواف واوله دشتی

کشتدن

163

کشتندن منع ایلیه مصرع کار بجا همیشه باد بدستست دام را • چون صیاد
کندی یاران نیه برینه کلدیلر و فارغ و امین و مسرور و مطمئن مسکن یرینه
رجوع قلدیلر بوندنصکره نه دست آفت آنلرك دامن روزکارلرینه یتیشدی
و نه ناخن مخافت رخساره حاللرینی خراش ایتدی و عین وفاق و حسن اتفاقلریله
عقد معاشرتلری انتظام و اتساق بولدی و برکت معاونت و مرافقت ایله عقد
مصاحبت و مصادقتلری مبرم و مستحکم اولدی بیت رشته تا تنهاست
اورا زور الی بکسلد • چون دو تا شد عاجز آید از کسستن زال زر • کل که تنها بود
آخر خشك کرداند دماغ • ور شکر تنها خوری هم کرداند جکر • زین دو تنها هیچ قوت
نا ید اندر جان و دل • قوت جان را و دل را کلشکر به کلشکر • بود را اول دوستانك
داستانی که زمان دولت و نکبتده فرط محبت و مودتدن دم اوردیلر و وقت
راحت و محنتده قدم صدق و اخلاص اوزره طوردیلر چون ایام نزول نوازلده
پای مصادقتلری متزلزل و هنکام حلول نوایبده حال مخالصتلری متحول اولمدی
لاجرم میامن معاضدت و مظاهرتلریله بودکلو ورطات هایلهدن نجات بولدیلر
عقبات آفاتی وراء ظهرلرنده قویب سریر معاشرتده سرور موفورله ساکن و مسند
رفاهیتده حضور نا محصور یله متمکن اولدیلر عاقل کامل و هوشمند فاضله لازمدر
که بو حکایات عجیبه زیور عقل صایب و فکر ثاقب ایله تاملی ذمتنه فرض و واجب بلکه
کرچه حیوانات ضعیفه نك یمن مرافقت و سوافقتدن بو قدر ثمرات ستوده و نتایج
پسندیده حاصل اولحق اکر طایفهٔ عقلا که خلاصهٔ عالمیان و نقاوهٔ آدمیاندر
خانهٔ مصاحبتلرین بو طرز اوزره آباد ایدوب اساس مصادقتلرین بو طرح
اوزره بنیاد ایدهلر بیشك ادراکه انك فوایحی مشام خاص و عامه بچه واصل اوله
و آثار منافعی صفحات کردارلرنده بچه لایح اولوب میامن برکاتی روزکار صغار
و کبارده بچه حاصل اوله بیت هرکه حق صحبت یاران شناخت • عمر جز اندر ره ایشان
بناخت • یار وجود کار بنا شد عمست • کار که بی یار برآید کمست • صحبت ناکس

که بصدق وصفاست • دامن اوگیر که اهل وفاست • میل کسی کن که وفادار
تست • نازبران کن که طلبکار تست • میل کسی کن که وفایت کند • جان هدف
تیر بلایت کند • همچنان دوست که جانی بود • دوستی جان گرامی بود •

باب چهارم اعدانك اظهار تعلقنه و تملقنه اعتماد ایتمیوب هر زمانده مکین مکر و کینه‌دن امین اولمق جایز دکل ایدوکن بیان ایدر

رای دابشلیم
برهمنه ایتدی ای حکیم سجره وفاق نه ثمره ویرر و مقدمه اتفاق نه یه منتج
اولور بلدم و اول دوستلرك داستانن که صداقتلرنده صادق و موافقتلرنده
موافق اوله‌لر کوش ادعا ایله التماس قلدم و عین ایقان ایله کوردم و برهان عیانن ایله
مطلع اولدم بیت کمك کیم یاری وار انده غم اولمز • انك کیم یاری یوقدر خرم اولمز •
حالیا بر روشن ضمیردن متوقعدر که عبارت دلپذیر ایله تقریر و تعبیر بیوره اول دشمنك
مثلن که لابد سنده اعتماد و دعوای اخلاص و اظهار اختصاصنه اعتماد جایز اولمیه
که وصیت چهارمده بیورلمش ایدیکه عاقل حازم کمال تنبه و تیقظ اوزره اولوب
لازمدر که علی کل حال بدسکالدن صداقت احتمالن ویرمیه که هیچ وجهله دشمندن
صداقت کلمز و دشمن نفاق رهمله طفت کوستریسه دوست اولمز بیت ز دشمن
دوستی جستن چه دانست • که یکجا جمع کردن آتش و آب • بید پای ایتدی بلی مرد
خردمند هوشیار نرهات دشمنه التفات ایتمیوب متاع تزویر و شعبده‌سنه
خریدار اولمز که دشمن حیله کار کندونك صلاح حالی ایچون کمال محبت و مودت اظهار
ایدوب ظاهرین خلاف باطنله آراسته قلور و دقایق زرق و لطایف حیله‌سی
پیش نهاد ایدوب انك ضمننده کلی فکرلر و عظیم مکرلر تعبیه ایلر پس عاقل لازمدر
که هر باری که دشمننده زیاده تملق و تعلق کوره سوء اعتقادی انکا داخی زیاده اوله
و خصم هرچند که دعوای ملایمتدن دم اوره طریق مخالفتده داخی ثابت قدم طوره
زیرا که اکر خصم رخنه حیله‌سن سد و غایله خدعه‌سن بینه انکا ردا ایتمیوب بو بابده
غفلت روا کوره دشمن بدسکال دستر صد احوال در ناکاه مکین ایدوب بیر قصدی

هدف مراده یتشدن **بیت** مکر دشمندن صقین اولمه امین • غدر ایدوب
ناکه سکا ایله کین • هر کسنه که وقت فرصتی تدارکه ترك ایده نادم اولور اما حسرت
و ندامت فایده ویرمیه و هر چند که لب و لعل ایله تعلل ایده سود سند اولمیه
واکا اول بلا یتشه که زاغدن بومه یتشدی رای استفسار اتدیکه نجه اولمشدر
اول **حکایت** برهمن ایتدی روایت ایدرلر که بعض ولایت چیننده بر کوه پرشکوه
واریدی که غایت رفعت و مسافتندن تیر شعاع بصری کمان کمی نرچنجه چوق زحمت
چکردی و دیدبانان وهم کوشه بام رفعتنه نردبان خیال ایله چقردی **بیت** کسے
ندیده فرازش مکر چشم ضمیر • کسے نرفته نشیبش مکر بپای کمان • اول کوه
بلندده بر درخت سدره مانند بتمشدی **بیت** سرافراز اولمشیدی شویله
شاخی • که کچمیشیدی نه فیروزه کاخی • لباس حضروش خضر همیشه • یمامش
دهر الندن زخم یتشه • نه اورمش آیغنه بالته دوران • نه دوکمش برك و شاخی
بر دهقان • اول درختك کاخ شاخنده غیر متناهی آشیانه زاغ وار ایدی

واول زاغلرك پیروز نام برملك بنامی وار ایدی كه جملهسی آنك فرمانندهرام
ایدیلر بر كیجه شاه بومان كه اكا شب آهنك دیرلردی اول عداوت قدیمی سببیله
كه زاغله بوملر میاننده قایم ایدی لشكر جرار وسپاه خونخوار ایله زاغلره شبیخون
ایدوب لشكر وكشوردن خواب خانه واشیانهلرن خراب ویباب ایتدی بیت
بیازوی مردی برآورده دست • سر دشمنان كرده چون خاك پست • اول شب
تاریك وتار ده صدهزار زاغ سینه كردار آتش بوار وناركارزار ده بریان اولدی
نخوای اقتلوهم حیث وجدتموهم مصدوقنه حاللری اولوب چشم دووان
ابر بهار كبی انلرك حال زارینه كریان اولدی ملك بوم مردم روم كبی مظفر
ومنصور ومرفه ومسرور اول رزمكهدن رجوع قلدی چون باز بلند پرواز
صبح بال وپر آچوب وغراب سیه روی شب آشیانه غروبه اچوب خیل
نجوم لشكر بوم كبی زاویهٔ خفاده متواری اولدی تیغ كشید اختر عالم فروز
لشكر شب كشت هزیمت زروز پیروز جمیع لشكرندن جمع قلدی وحكایت هجوم
سپاه بومی درمیان ایدوب ایتدی بوملرك شبیخوننی كوردكزمی وجرأت
وشجاعتلرن مشاهده قلدكزمی آشیانهلر وكوكسهلر پشته پشته نجه كوردكزمی
خسته وبال شكسته ونیم كشته دربوندن دخی دشوار بودركه بوبدكردارلر
كندولرك قوت وجراتلرینه اعتمادلری قوی اولوب بو طایفه ایله جنك
جنك اورمغه قادر اولوردن معلوم قلدیلر وبزم مسكن ومأوامزه واقف
وخانه آشیانمزه مطلع اولدیلر ظاهر بودركه چون بوكره بزه سكره وقبیح منظرلر
بو قدر نصرت وظفر بولدیلر جرأت واقداملری زیاده اولوب دخی دلیراولدیلر
شویله اكلانور كه توقف ایتمیوب بركره دخی قدام اوزرینه كلهلر وبودفعه وارقوتلر
بازوی كنوروب دست برد عظیم كوستره لر بروجهله كه بیمارانزحمت هزیمته اولكی
شربتدن ایچورهلر ایمكن كه بونوبت دخی وضع سابق اوزره شبیخون ایدهلر بزوم
لشكرمزدن بریسن زنده قومیوب تیغ هلاكدن كچورهلر بو امرده مشاوره ده مبالغه

لازمدر وبو غایلەنك دفعندە تدبیر مناسب نە ایسە فکر ایلمك واجبدر

بیت هنوز اول از جملهٔ دشمنست • دکو بارش آغاز مکر و فتنست • کر این سیل را

ره نبندد کسی • خرابی بدید آید از وی بسی • ره فتنه امروز محکم بکیر •

کە فردا نباشد تدارك پذیر چون بهروز کلامن تمام ایتدی بش نفر زاغ میان

لشکردن ملك حضورینه کلوب مراسم دعا ولوازم ثنایی ادا ایتدیلر مکر بو طایفه

میاننده فضیلت رای ومزیت عقلله موصوف ومعروف ودرایت فهم ومتانت

فکر ایلە مشهور ومذکور ایدیلر هر نە امره که اشارت بیورسەلر اسرار ظهور ونجاح

اندە واضح ایدی وهر نە رای که استصواب ایتسەلر آثار خیر وصلاح اندە لایح

ایدی نظم برای روشن وفکر صواب بردندی • زروی آینهٔ روزکار

زنك خلل • بعقل کامل وتدبیر راست کردندی • هزار مشکل دوران بنیم ساعت

حل • زاغلر جمیع امورلرندە آنلرك تدبیرینە اعتماد ایدرلردی ودفع نوایبدە

آنلرك رای اصابت پذیرینه استظهار واعتضاد کوسترلردی ملك دخی

آنلرك فکر متینی طوتوب ابواب مشکلات مهمات ملکی آنلرك کلید اندیشهٔ

صواب اندیشیلە فتح ایلردی چون بهروز آنلری کوردی هر برینی عواطف ملکانه ایلە

نوازش قلوب شانلرینە لایق خلعت وانعام احسان بیوردی وایتدی بر کون

زمان امتحان ذهن وعقل واوان تجربهٔ فهم وفضلدر هر کوهری کە درج ضمیر

کروه مخزون قلمشسز رشتهٔ بیانه چکوب طبق عرضه قویمق کرکسز وهر

نقد کە دار الضرب قلبکزدە تمام عیار بولمشسز سکهٔ حانهٔ امتحاندن باز ظهوره عیانه

کتورمك کرکسز زاغلر دخی باب ثنای فتح ایدوب ایتدیلر فرد شها اول همیشه

پناه جهان • ثناخوانك اولسون زمین وزمان • رای عالی بو بابدە هر نە بیوردرسه

صوب صوابه اقرب اولدر وعالم غیبدن ضمیر منیرە هر نە لایح اولورسه اول

وانسب اول بر بندەلر بو عقل قاصرلە نە فکر ایدەوز کە اندن اولی مرآت خاطر پادشاهیدە

هویدا اولمیە وبو چاکرلرك تدبیریلە صفحهٔ ضمیردە نە کە مرتسم ایدەلر کە اندن اعلی لوح

دانش شاهنشاهیده ارتسام بولمیه اما بحکم المأمور معذور مضمونی موجبنجه
امر مزبورده مقدار وسع ومقدور رمز مبذول اولنموق لازمدر اکرچه خاطر شاهی
که مشکلات واردات آلهی در مکنون ضمیر قاصر محزون باطن وظاهر من عارف
وعالم مصرع انچه میکویم بنزد رای عالی روشنست • ملك بر بیسنه خطاب ایدوب
اندی سن بو بابده نه دیرسن وبو عقده نك حلنده نه فکر ایدرسن ایتدی ای ملك
اول وزیر مشیرلرکه بزدن سابق سرتدبیره زنجیر تسخیر اورمشلردر وقایعك حدوثندن
بو مکر وحیله نی معقول کورمشلردرکه چون برکمسنه دشمن قویله مقاومتدن
عاجز اوله هر آینه لازمدرکه وطن مألوف ومسکن مشعوفن جلا قلبلکه مال
ومنال واهل عیالك ترکن اوره کر سقابلرده نچه خطر ومخافت ومقاتلرده نچه
ضرر وآفت واردر خصوصا که خصمدن بر دفعه کوشمال بولمش وغنیمت یرنه هزیمت
کورمش اوله هر کمسنه که تهورتامله حرب حربی بنام اشقامدن چقه بر دشمنله
که شربت ضربندن بر کره چاشنی طاتمش اوله وشراب حربندن بر دفعه جرعه
ایچمش اوله دخی محاربه داعیه سن قلبی اشتباه کذرکاه سیلده یاتمش بلکه دریای
نیل کندوسن آتمش کبی در کشتی کندونك قوت وزورینه اینانمق وپنجه سنه وبازو
طینمق میدان رزمده طریق جزمدن دوردرکه تیغ وخنجر له هر طرفدن کسمك
وقطع ورنج ظفرا ایکی جانبدن ارسمك میسردر بیت حذر کن زبیکار کمتر کسی • که از
سیلاب دیدم بسی • ملك چون آنك کلامن استماع اندی اندن اعراض ایدوب
زاغ آخره اندی بو خصوصده سن نه دیرسن وبو امردن نه تدبیر ایدرسن ایتدی
رای وزیر سابق بنم تدبیرمه موافق دکلدر بلکه اول فکر اهل عقله لایق دکل زیرا کم
حمله اولی وصولت بخوسنه بو قدر ذلت وحقارتی قبول ایتمك غیرتسزلك
علامتی وحمیت سزلك اماریدر مصرع نشاید شیر درا نزا بهر زخمی زجا رفتن
بیت ایشتمادی جوان وکوردی پیر • که بوم شوم آکر زاغدن پیر • بلکه صواب
صوابیر بو اقرایدرکه حربه حربه طیا نوب طوره وزور وشول شوکتی وچنکال جدالی

خونریز ایدوب بوم شومله جنکه جنک اوره وز نظم اکر بو نیادم بتیغ از نیام
بمردی زما بو بنیاد ند نام • بخود ننک را رهنمونی کنیم • که پیش زبونان زبونی
کنیم • اکر یار باشد جهان آفرین • به تیغ از عدو باز خواهیم کین • دست
عشرتله مخدرهٔ ملکتی اول شهریار کامکار در اغوشه ایدرکه آب شمشیر آتشبارله
نام خصم بدکرداری صفحهٔ روزکاردن یویه ولب مراد ایله ساغر صفایی اول تاجدار
نامدار نوش ایدرکه سفال تمنایی دشمن بدسکالک سنک بوار ایله صنه حالا مصلحت
وقت بودرکه قراول نصب ایدوب اطرافه دیده بان کوندره وز وجنک وجداله
اسباب دزمله حاضر وحرب وقتاله دیدهٔ حرفله ناظر اولوب اکر دشمن بدسکال
یدکمان کبی برجانبه کلورسه بنیزه کبی دوست واره وز وبیزه کبی طوغری طوره وز
ومیدان کارزارده پایدار اولوب مردانه لك کوستره وزکه اهل جهانه داستان
رستم دستان وسام سوار ونریمانی اونتدره وز تا چهرهٔ عروس ناموس غبار
عاردن پاك وعرصهٔ جنك نام وننك ایچون آمیخته خون وخاك اوله مصرع بنام نیکو
کر بمیرم رواست • ملوك نامدار اولدر که هنکام کارزارده عواقب کاره اولقدر اعتنا
قلمیه وروز جنك ووقت نام وننکده مال وجانه چندان نکران اولمیه نظم از سر
کذشته پای بمیدان نه و ببین • کوی مراد در خم چوکان آرزو • خواهی که بخت روی
نماید بکام دل • باید شدن بمعرکه باخصم روبرو • ملك روی توجهی برنز دخی توجیه
ایدوب ایتدی بو سؤالده سنك جوابك وبو مهمده سنك تدبیر صوابك ندر وزیر آخر
ایتدی ای ملك کامیاب بو بابده رای حقیر استصواب ایتدوکی بودرکه صاحب وقوف
ایلچیلر کوندره وز ودشمنك تفحص حال وتجسس ما فی البالنده مبالغه ایدوب مصالحه
میللری وارمیدر کوره وز اکر بزدن باج وخراجله راضی اولورسه وملاطفتمزی
حسن قبولله تلقی قلورکه دخی بحکم الصلح خیر قواعد کارزار وزحمت شبیخونلرندن
امین اولوب کندو دیارمزده آسایش وآرام ایده وز نظم او لنجه صلح
میسر عدو یله عاقل • ره وفاقی قلوب ترك ایدرمی هرکز جنك • عدوی کلبله

اولسه محال صلح محال آنك سؤالنه اولور جواب شافی سنك ملوكك راى
راست وتدابير درستندن بريسى بودركم چون دشمنك شوكت ظاهره سن وقدرت
قاهره سن كوره وممالكم فساد واستيلاسى منتشر اولوب رعيت معرض هلاكده وورطۀ
تلفده دوسنك احتمالن ويره حيله نقش كوستروب كعبتين خصمى دفع ولطفله
مالش قلە ومال ومنالى سپر ملك كشور ووقايه رعيت ولشكر ايدوب شدتدن
يده دن بوحسن تدبير ايله رها بوله زيرا كه ميان بساط بجرو تكبرده اوتوروب
نقش خصم عنادنه كلمشكن داو ديمك وميدان ستيز وعناده طوروب دشمن غالبه
تحركه الذبوح حمله ايدوب خاو ديمك صوب صوابدن منحرف وسمت استقامتدن
دوردر ومقتضاى علت مخالف پيرايۀ تجربه دن بعيد ومهجوردر بيت زمانه
با تو نسازد تو با زمانه بساز • ملك زاغ آخره متوجه اولوب ايتدى اى وزير سن
بويابده نه تدبير ايدرسن وبوبابده بخرشاه راه هر كيد درسن اسدى اى ملك وداع
وطن وترك ديار ورنج غربت وبلاى جلا بنم رايمده هزار بار اولى دراندن كه شيشۀ
ناموس قديمى سنك مذلته اوره وز واول دشمنه كه بزه تضرع وتذلل اوله تواضع
كوستره وز بيت هيچ اولورمى باز جره اوله تيهو به مطيع • كيم كوديدر شير شرزه اوله
آهويه شكار • فرضا كه بر تقبل تاج وخراج التزام كوستره وز بومدعيه مغلوبيتمزه جازم
اولسه كرك وبزى قلع واستيصال وقلرنه لازم قلسه لركرك ارباب تجربه دمشلر دركه
دشمنله مداراتده اول قدر مراعات ايتمك كركدركه حاجتدن زياده اوله بو بابده
اول قدر دفع ايتمك كرك كه مرتبۀ افراطه يتشه كه سنى ذليل وحقير ودشمنكى
جرى ودلير ايده راتلو بزدن خراج جزيه ايله قناعت ايتمك خيلى تكلفدر پس بزم
درد دردمزه درمان ودوا همان صبر وتوقفدر دشويله ضرورت اقتضا ايدر محاربه
دخى جايزدر زيرا كه زحمت جنك چنك غيرت نام وننكدن اهون در بيت
مرده بودن بزير سنك اندر • به كه زنده بزير ننك اندر • ملك سپنجى وزيركه كاردان
شناس ديرلردى ايتدى سنك فكر كشور كشا يكه تمام اعتمادم وراى عالم آرا يكه

قوی اعتقادم واردر **بیت** درمضیق عقدهای چرخ دین وملک را • همچو رای
صایبت مشکل کشایی کس ندید • جز بنده برهما بونیت موادی کس نیافت •
جز یمن همت فتوحهای کس ندید • سن بو امورده نه فکر اوزره قرار ایدوب جنک
وصلح وجلای وطندن قنقیسن اختیار ایده سن کارشناس اندی ای ملك مقطوع
ومجزومدرکه بوطایفه سیله مقابله شومدر اولی بودرکه تا ضرورت اقتضا ایتمیه
انده محاربه دن ابا ایده وز زیرا که بزم انلرك جنکنه زبون انلر بزملر جنکده دلیر درهم
عددلری بزدن کثیردر کشی نقدر که قوی اوله خصمنی ضعیف عد ایتمك کرك که موجب
غروردر ومغرور همیشه مغاك هلاکه قریب وساحه نجاتدن دوردر اکرچه بو ملرك
حیله وخدعه لری چوقدر اما حالا حرکت نحسیتی اعاده ایتمك احتمالی یوقدر اول اجلدن
که اول قوم صاحب حزملردر وحازم علی کل حال دشمنك حیله ومکرندن جازمدر ومکین غدرندن
امین دکلدر زیرا که میانلرنده مسافه قریب اولسه محتملدر که فرصت کوزده اکر بعید
ایسه جایزدر که الغار ایده سفایلر قلسه یمکن که کمین ایتمش اوله مصالحه انسر شاید
که سینه سنده غدر تخمین ایلمش اوله بو برهان موجبنجه حالا انلرك جانبندن جنك
عقدنه توقفده در فرضا که انلرك قلبلرنده داعیه حرب متمکن اولوب بزه انلرکله محاربه
جایزدکلدر که ارباب عقل وتمیز حهکی اولدقجه جنکدن پرهیز ایتمشلردر زیرا که نقد
حیات که سرمایه بازار کاردزارده بر متاعدر که چارسوی روزکارده مثلی بولنمز
وشمشیر ابدار بر شربت ناخشکواردر که بدل لیما تحلل واقع اولمز **نظم** اکر پیل زوری
اکر پیل جنك • بنزدیك من صلح بهتر که جنك • ملك ایتدی انلرله مقابله ومقاتله
جایز اولمجق بو غایله نك دفعنده نه معامله روا کوررسن ایتدی بو امرك غورنده
تفکر وافی واصل وفصلنده تامل کافی واجبدر که ملوك فکر ثاقب ورای صایب
وتدبیر راست وتامل درستله اول مقاصد ومطالب میسر اولور که خزاین بسیار ولشکر
جرار بیشمار ایله محصل اولمز **بیت** بشمشیری یکی تا صد توان کشت • برای لشکری را
بشکنی پشت • بو مقصده شاه راه اصل رای روشن پادشاهدر مشاوره وزیر

صاحب تدبیرانک زیاده تنویرینه وثمرهٔ فوایدنک تکثیرینه وتوفیرینه باعث در
نجا دکبی که مدد مواد انهاردن حاصل اولور وعدد قطرات امطاردن اکا فایده
واصل اولور ولهذا هر صاحب دولت که مقبول القول وامانت کذار ناصحلرک
رای اصابت شعارلریله عامل اولمیه آرزولرینه ساعد بختی سوار مساعدة
سعادتدن مهجور اوله وهر طالب سعادت که میامن عقل وبرکت ادراکدن بهره مند
اولمیوب استماع اقوال ارباب عقله حسب حالی وشعار روزکاری قیله اقبال
اکا قرین وارباب دایره دولتدن اوله الحالة هذه بحمد الله که ملک کمال عقلله
آراسته وپیرایه حسن تدبیرله پیراسته در **بیت** ای در پناه عقل تو ملک هنروری
وی پرتوی ز رای تو خورشید خاوری • تدبیر صایب تو باندیشهٔ صواب • تمهید
داده قاعدهٔ دادکستری • فکر مرا چه وقع بود پیش رای تو • خرمهره را چه قدر بنزدیک
جوهری • اما چون ملک بنی بو مهمه عزیمت اشاورت ایله معزز قلدی وبو امرک اتمامنده
بن بنده نک لطف تدبیر وحسن اهتمامنه اعتماد بیوردی دلرم که بو باب بدیع
خاطر فاتر وضمیر قاصرمه لایح اولانی بعضی دیوان عالیده وبعضی حجرهٔ خالیده
سمع شریفه یتشدرم بن بنده بنه نته که حنکی تجویز ایتمیم تواضع وتذلل دخی دوکو
وبحکم **النار ولا العار** بر بلوک محتاج وآجد عرض احتیاج وتحمل خراج که برزم اسلاف
واباءم اندن ابا اندن امتنالردر بو بوزنی ویرمزم **بیت** خصم را کردن نهم با اعتباری
آورد • مرد او به که در پی اعتباری آورد • مردن اولی به که در نی اعتباری
زیستن • مرد بلند همت طویلی دوام نام وبقای ذکر جمیل ایچون ایستر والا تعوذ
بالله عمر کثیر ذلتله بجد عمر نوح دخی اولورسه عمر قصیردن وجوهله وجوخلدر
که بلکه ممات اول اصل حیاتدن هزار بار راجح که **النار ولا العار والمنیة ولا الدنیة**
دیمشلردر که ملوکه عجز اظهاری غیر جایزدر که اظهار عجز کاره عاجزدر هر کسه که هوشمند
تواضع قلوب زبونلق کوستره اکا ابواب بلا کشاده اولوب تأذی وتضرری دخی
زیاده اوله **بیت** همت بلند دار وزبونی مکن که چرخ • هر جا زبونتر بیست بر وجیره تر

درزم

شود باقی فصولده خلوت کوکدر که رای ملک آرای ملکدر مرفوع قلنه که الحکمة
عروس تزینها البیت خالیا حضار مجلسدن بریسی ایدیسی ای کارشناس
فایدهٔ مشاوره اولدر که عقلا جمع اولوب مقتضای عقللری اوزره نقد
کلامی نقل مجلس ایدهلر که شاید بریسنک تیر تدبیری هدف صواب درست کله اکا بر
بیور مشلردر که ثمرهٔ مشاورهٔ عقوللک بعد المحاوره بر امر اوزره اجتماعی و عقلانک
آرای متخالفه‌دن بر رای اوزره اتفاق و اجتماعیدر هر مهمده که جماعت عقلا جمع
اولوب شروع قلهلر انک مداخل و مخارجی حسن وجهله ملحوظ اولوب عاقبتی فوز
و نجاحه و خاتمه‌سی خیر و صلاحه موصول اولور نته کم حکیم ایدر **بیت** مکن تکیه
بر گنج و تیغ و سپاه • ز فرزانگان رای و تدبیر خواه • شود رای نیکو ترا دستگیر •
بجایی که ضایع بود تیغ و تیر • پس کلامی خلوتده طوتمق الدیمنه نه مصلحت وار اولدی کارشناس
ایدی هر مستشار مؤتمن دکلدر و اسرار ملکی و مهمات عرفی و معاملات رسمیه کیمی
دکلدر که هر دانا و نادانلر میانه آتمق جایز اوله ارباب دانش بیورمشلردر که اسرار
ملوک فاش اولمغه باعث یا وزیرلرک تهاون و تقصیری و یا رسول و جاسوسلرک
تزویر و تشهیریدر محتمل دکلدر که بو محلده بر جاسوس بولنوب کوش تجسسله بزم
احوالمزه حاضر و دیدهٔ ترصد ایله بزم احوالمزه ناظر اوله و کوردوکن اشتدوکن
فی الحال خصم بدسکاله ابلاغ و ایصال قله انلر دخی ساحت حال و عرصهٔ مالکلرن
خاشاک مکردن جاروب فکرله پاک ایدوب رخنهٔ فتنه سنک حیله ایله سد ایدهلر
و تیر تدبیر حزن نشانه آرزویه ایرمدن نیه بزه رد ایدهلر فرضا که مجلسده جانب دشمندن
جاسوس اولمیه شاید که حضار مجلسدن بر انیس جلیسی اولوب بر مشاورده واقع
اولان اسراری استفسار ایدوب بو اراده جاری اولن ارادن خبردار اولهلر و آز زمانده
اسرار ملک دوندکار افواه و السنه‌ده انتشار و اشتهار بوله و دوست و دشمن میاننده
شایع اولوب اظهار اسرارک ضرر و فسادی خراج ملک و ملکه ساری اوله بو اجلدن در که
که اسرار اسرارده مبالغه‌ی حدن یکورمشلردر **بیت** بخرد نپاید بهش دلهرد

هشیار • کورك سرّی صقلن سرّ ایتمز اظهار • کتمانا سرّ پرده سای پرناسدن سلوکك
احتیاجی اولوردر زیرا که تدبیر ملکده هر ناکس و ابتر واقف و محرم ملکده اختلال
کلّی طاری اولمق احتمالی اکثر بلکه مقرّردر بیت اگرچه تو دانی که رای تو چیست
بران رای و دانش بباید گریست • چوغ اولمشدر که تاج و افسر بلکه کاسهٔ سری
افشای سرّ سببیله یوغ اولمشدر حکایت بحر سن کشف سرّ سرّدن چقردی بحر
سرداری افسردن چقردی نیته که شاه کشمیر وزیرینه ما فی الضمیرن اظهار ایتدوکی سببدن
آذوقته اوج دولتدن حضیض ذلّته هبوط و نزول بلکه ستارهٔ عمری افق فنا
وقوع غروب و افول ایتدی پس وزیره استفسار ایتدی که نجه اولمشدر اول حکایت
کاردشناس ایتدی شهر کشمیرده بر پادشاه واردی که لکام تسخیری کام توسن خنك
فلکه اورمشدی و پنجهٔ تدبیرله ساعد روزگاری بورمشدی بیم شمشیر آتش تاثیر آب
تصویرندن بادك نه زهره سی واریدی که سمت راستدن انحراف ایدیدی و وهم سنان
جان برق نشان صاعقه فشانندن آتشك نه قدرتی واریدی که روی خاکده اگری
کیده یدی بیت جهانرا خلعت امن انچنان داد • که خلق از ننك عریانی شد آزاد
زعدلش جان مظلومان سحرگاه • فرامش کرد تیر اندازی آه • بو پادشاه فلك دستگاهك
حریم حرمت و پردهٔ عشرتنده بر محبوبه سی واریدیکه زلف شبرنگی دعوی طولده شب
یلدا ایله اطاله ایدردی و روی تابان و مهر لمعانی مه چارده شبه طوغ بیر طوغدم
ویردی زاهد قایم اللیل انك جمالی با کمالن عالم مثالده گورسه کندودن کیدیدی
و صوفی شبخیز انك صورتنی مثالن مرآت خیالده مشاهده ایتسه صبح پاك دامن
گبی گریبان خرقهٔ پرهیزی چاك ایدیدی نظم درّ منظوم اسیر دندانی • جانه
زندان ایدی زنخدانی • زلف پرچینی رشك مشك ختا • خال مشکینی حبّة السودا
ملکك اول نگاره اول قدر تعلق و تعشقی واریدی که مشاهدهٔ جمالن حاصل حیات
فانی و تماشای زلف و خالن سرمایهٔ عمر زنگانی بلوردی هر زمان جاذبهٔ عشق جانانه
کوهر جان ملکی سلك ملکه چکردی و دانهٔ خال دل آرام زمین دلنده مهر و محبت

تخمن اکردی طرهٔ طراری نقد شکیب وصبری جیب دلدن قپردی وغمزه
عیاری دله محتاله کبی خانهٔ دروندن متاع صبر وسکونی چالرچاپاردی بیت
من نه باختیار خود میروم از قفای او • کیسوی چون کمند او میبردم کشان کشان •
او شوخ فتنه انکیزی چون مرغ دل شاهی معبد دام زلف دلاویز کوردی کمان
ابروسنی بنا کوشنه دك چکوب خدنك غمزهٔ هدف سینهٔ شاه پیوسته وساعت
بساعت شیرین عشوه لرله ورنکین کرشمه لرله پای دلنه بندلر اوردی طوردی بیت
رسم عاشق کشی وشیوه شهرآشوبی • جامهٔ بود که برقامت او دوخته بود •
استغنای حسن مقتضاسی اوزره مجرد عشق شاهیله قناعت ایدوب اطراف وجانب
واقارب واجانبدن بولدغی رنجیر تسخیر جکمك دلردی و زلفی کمندنی کردن شوریدکان
بیابان هوسه بند ایدوب عشق نهالن تشنکان زلال وصالك دلی باغنده
دکمك دلردی آخر کار محرمان بارکاه پادشاهدن برسرو خوش رفتار شکر کفتار
جوان طناز که خط سبزی خضر کبی آب حیوانده پرورش بولمش وسبزهٔ خطی چمن
جان کبی کنار جویبار کوثرده اولمش بیت کرد لعل درفشانده یا زلمش سبز خط
خالدن اول خط حوالیسینی زین ایتمش نقط • عشقبازلغه آغاز ایدی جوان دخی غلبات
عشقده وجدبات شوقده وشوب وسوز وکداز مهر ومحبت آتشه طوتشوب بر
مرتبه یه وارمشدی که جریدهٔ حالنده دفتر صبردن بر رقم وصحیفهٔ جمالندن اثر حیوة
بر رمق قالمشدی بیت هرکه با عشق آشنا شد زحمت جان برنتافت • در
درد محبت بار درمان برنتافت • متصل عاشق ومعشوق میاننده چشم وابرولر
سؤال وجواب وغمزه واشارتیله خطاب وعتابلر اولوردی برکون پادشاه جشن عشرت
قوروب جانان دخی ماه کبی مقابلده اوتوروب جوانده پای خدمت اوزره طوروب
مشتری کبی بوق اوروب القصه ابواب معاشرت هرجهندن کشاده واسباب مواصلت
هرنوعدن آماده ایدی وپادشاه جمال دلارای جانانه دیدهٔ دل وجانله نکاه ایدوب
صفحهٔ رخسارنده رقم فی احسن تقویم مطالعه ایلردی نکارآنك بونظاره سندن

غافل وجام مدام عشق جوانله مست ولا يعقل ايكن ناكاه جوانه نكاه ايدوب لب
شيرينندن بر تبسمله دامن روزكارى پر شهد وشكر ايلدى مصرع بزن يكخنده
ودامان عيشم پر شكر كردان • جوان دخى مقابله ده كوشۀ چشم جادوسندن
بر كرشمه ايله عالمه هزار شور وشر برقدى بيت نركس نازننك اونيم باز • نيمى از
وى غمزۀ ديكر نيم ناز • پادشاه بو حالدن آكاه اولوب آتش غيرت كوكلنده مشتعل اولدى
وميانلرنده علاقۀ معاشقه وار ايدوكن بلوب درون دلدن منفعل ومضطرب
اولدى وصحبت دلارامدن بالكليه دل چكوب سوداى عشقندن فراغت ايتدى ولسان
حالله ايتدى بيت وازكلدم اى صنم سكا هوادار اولمدن • كل يوزكچون هر سحر
بلبل كبى زار اولمدن • بن الم چكدم غم سوداى زلفكدن سنك • چونكه سن
ال چكمدك اغيار ايله يار اولمدن • سن كندويله فكر ايدوب ايتدى بو بابده شتاب
مذهب خردده صواب اولمادوغنى معلوم ايدوب شوربختى سياستده استعجال
دوربينلك وعاقبت انديشلكه مخالف مصرع صبر بهتر مرد را از هر چه هست
پس طريق لطفى قويوب مضيق عنفه كيتمدى وصحبتى همان اول منوال اوزره كه طرح اولنمشدى
حفظ ايدوب تغيير وضع ايتمدى اكرچه اول شب تا روده نشوۀ قهوۀ خوشكوار وانوار
مصباح ديدار دلدار ايله چهره سى كل كل اولمشدى اما قلبى پروانه سى لتهاب آتش
اضطرابدن يانمش ياقلمش كل اولمشدى بيت پادشاه وعاشق وسرمست وزنسان
دلبرى • چون تواند ديد اورا ملتفت باديكرى • القصه چون تباشير صبح ظاهر
اولدى وجمشيد خورشيد علم سفيد نصرت وتاييد قبۀ فيروزه رنك فلكه
ديكوردى وخسرو سياركان سايبان ظلامى ايوان صفۀ شهر مينا فامدن كوترب
بيت عروس آفتاب خوب ديدار • بو نيلى پرده دن اولدى پديدار • پادشاه
نيكبخت تخت حكومته وزركلوب صلاى صداى عدل وداد لر داد خواهلرى
بند ستم وقيد بيدادن آزاد ايلدى بيت شه كه عدل ايله آشنا اوله اول
سايۀ رحمت خدا اوله اول • چون فصل خصومات ناسدن ودفع غوغاى عام وخاصدن

خلاص اولیجق اول وزیرله که مدار امور مملکت و مستشار احوال سلطنت ایدی خلوت ایدوب جلاد خشم مبالغه قلدی که حال شبابنی وزیر صاحب تدبیرایله میانه کتوره و آنک مشورتیله اول تشنکان بیابان عشقه شربت سیاست ایچوره فرمان فرمای عقل اندی زنهار سرکی اکا اظهار ایتمه و هر حکمی که رایک اقتضا ایده امضا ایله بتور عاقبت جانب خشم و غضب غالب اولوب وزیره مافی الضمیرن اظهار و اول بابده انک مشاوره سیله استظهار اتدی وزیر دخی تیر تدبیری آنلرک هدف تدمیره طوغرلدی بو فکر رای پادشاهه موافق کلوب اول ایکی شخصک بنیاد حیاتک هدمنه تصمیم عزم اتدی و مقرر اولدیکه هر برینه شربت زهرآلود له ساحل وجود دکرداب عدمه صاله لر بو وجهله که وزیر و شاهدن غیری کمسه آکاه اولمیه امرلرن تمام و عمرلرن مبتدای شرار حمام قله لر تا پرده فضاحت دریده و رشته نام و ناموس بریده اولمیه

بیت • کارهای اینچنین آن به که پنهانی بود • آشکارا کر کنی آخر پشیمانی بود •

چون مشاوره امری تمام اولدی وزیر پادشاهی وداع ایدوب اونه کلدی دختر زیاده ملول و منفعل بولدی کیفیت حالدن سوال ایدیجک شویله معلوم قلدی که قیزی مکر حرم پادشاهه وارمش بابوی سرای جانبندن انواع اهانتلر کورمش و اقران و امثال میاننک بویله خوار اولمدن اکا خجلت و عار مستطرقا ولمش وزیر چون بو خبری اشتدی بحر غیرتی جوش ایدوب شرط احتیاطی فراموش اتدی و دخترن خاطرن مراعات ایچون ایدی ای جکر کوشهم بیحضور اولمه اول شوربختک عنقریب چراغ عمری مرده و کل حیاتی پژمرده اولوب نام و نشانی صفحه جهاندن فاینده اولسه کرک دختر بو سری تحقیق و بو خبری تصدیق ایچون کیفیت حالدن سوالده حد اعتدالدن تجاوز ایدیجک وزیر انکله سلطان میاننده جاری اولان ماجرادن بر شمه بیان ایدوب بو سری اخفاده عظیم مبالغه قلدی دختر چون بشارتی اشتدی بشاشت تمامله پدر حضورندن قیام ایدوب کند و مقامنه خرام اتدی اتفاق بو اثناده خدام حرم پادشاهدن بریسی وضع سابقدن اعتذاره کلدی چون مقدمات عذرنی تمهید اتدی دختر وزیر ایتدی معلوم

صغیر وکبیره درکه بو مقوله جرایمدن اعتذار عذر ردکلدر بلکه تعزیره درامّا غمه کلدر

که عنقریب انک ماه عمری تمام اولسه کرک واندوکه فلک جراسن بولسه کرک

مصرع نزدیک شد که دود شود دشمن از نظر • خادم حرم دختر وزیردن بو خبری

اشتدی بهجت وبشاشت اظهار ایدوب ایتدیکه بو نه ایتدی بو نه فال فرح فزا ونه مژده

ترح زادر که • سماع کردی جان ودل چون انی استماع اتدی آیا بو نه خبر خیره نه وقت

حیز وجوده کله که اول منبع شرک ضررندن امین اولهوز وبو واقعه نه زمانده وقوع

بوله که اول بی رحمک پنجه شکنجه سندن نجات بولهوز دختر ایتدی اکر اخفای رازه

قدرتک وتحمل بار اسراره طاقتک وار ایسه سکا حقیقت حالی حکایت وقصه قضیه

مذکوره یی بیقصور روایت ایلین خادم دخی بند سوکند ایله رشته عهدی پیوند ایدوب

ایمان وغلاظ وشداد له موکد قلوب دختر وزیردن ما فی الضمیرن نوترو یرله خمیردن

قل چکر کبی چکدی وعلی العود بانوی سرایه وارب علی التمام کیفیت حالی اعلام اتدی

خاتون حقیقت حاله واقف ولیجق همان اول ساعت جوانی خلوته دعوت ایدوب

بو سرّی کا اظهار ایدوب بو سردن خبردار ایلدی وزن وجوان اهل طغیاندن جمع کثیر [ایله]

اتفاق ایدوب عصیان ایلدیلر وناکاه پادشاه غافل شراب خوابله لایعقل ایکن سفینه

حیاتن غرقاب هلاکه آتدیلر سرّنی وزیره اظهار ایتمکله سردن یرلدی ومنصب کامرانیدن

بلکه مسند دنکانیدن قفس عنا ومجلس فوزدن فنایه کرفتار اولدی بو مثلک فایده‌سی

بودر که اکرچه ملوکه وزرا ایله طریق مشاوره سلوک لابد در وانلرک رای عالم آراسندن

فایده سندا ولمغه لازمدر امّا اسرارلرنه اغیار مطلع اولمق دخی واجبدر زیرا هرکاه که پادشاه

باوجود کر فر یزدانی وتاپید ربانی ایله ممتاز وهمت بلند وعزیمت ارجمند ایله سایرلردن

سرافرازدرکند وسرنی ستر ایده‌میه سایرلرکه پایه ورتبه‌ده ناقص ودرایتده قاصرلر [در]

محافظه یه نیجه قادرلردر بیت چون تو نتوانی که راز خویش پنهان کنی • پس چرا دیکری

که آنرا دیکری امشاند • کارشناس چون بو حکایت بر لطافتی بو فصاحت وبلاغتله

روایت قلدی وبو درّ بی همتایی الماس عبارت عز ایله دلدی حضار مجلسدن بریسی

دخی

دخی زبان اعتراضنی دراز ایدوب انلری سنلک کلامکدن لازم کلور که خلق عالم بساط
مشاوره‌یی دوره‌لر واسب مرادلرن میدان رای وروِیتلری وزره سوره‌لر حاصل
بو که ترک مشاورت مقتضای حکمتدن دور ومذهب شرع وعقلده منهی ومحظوردر

بیت بنای کار خود ار بر مشاوره ننهی ٭ نه حق شرع گذاری نه داد عقل دهی ٭

کافهٔ انام عموما وسلاطین عظام خصوصا سوانح امور ومصالح جمهورده ترک
مشاوره‌ده نه وجهله معذورلردر که پیغمبر ناموس اکبر دخی بحکم وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ
خدام عتبهٔ نبوتله مشورتله مأموردر بیت شد پیمبر بمشورت مأمور ٭
تو چرا زین طریق باشی دور ٭ کارشناسلر تیدی صدر صفهٔ رسالت سدهٔ سنیهٔ
نبوت مشورتله مأمور اولدغنه باعث اول دکلدر که انک رخنهٔ رای غیرلرک حسن
تدبیری سد ودریای خاطر فیاضنه سایرلرک انهار افکاری مدد ایلیه زیرا که ضمیر
منیر صاحب رسالت ولایت رسالت علیه من التحیات اکملها که مطلع انوار هُوَ إِلَّا
وَحْيٌ يُوحَى در بر آیینهٔ جهان نمادر که صور حقایق اشیا انده واضح وهویدادر
بلکه باعث تبیین منافع مشاوره وتعیین فواید محاوره در تا عالمیان بو خصلت
پسندیده ایله متحلی اولوب ثمراتندن بهره‌مند اوله‌لر وبو چراغ دروغله تراید
پذیر اولدوغی کبی عقول قاصره‌لرین غیرک مدد تدبیریله تنویر ایدوب خود رایلک
وخودپسندیده‌لک ظلماتندن قورتره‌لر اول پیغمبر کلامندن بو لازم کلمدی که ترک
مشاوره البته واجب اوله بلکه مقدمات مزبوره مقتضاسی بودر که هر فکر که بوتهٔ
مشاوره‌ده خلاص بوله وهر امر که محک اراده‌ده تمام عیار کله خزانهٔ دلده مکتوم وختام
سر اختفا ایله مختوم قلنه که کتمان اسرار فواید بسیاری متضمندر جمله‌دن بری بو که
تجربه ایله معلوم اولمشدر که هر مهمک که کتماننده اهتمام اولنه حصولنه وصولی
قریب اولوب تیز اتمام اولنه که مضمون اسْتَعِينُوا عَلَى حَوَائِجِكُمْ بِالْكِتْمَانِ
بو معنانک اثباتنده برهان واضح البیاندر دخی بو که اکر تدبیر موافق تقدیر اولمیوب
ما فی الضمیر قوتدن فعله کلمیه باری باعث شماتت اعدا ومورث مجالب احبا اولمیه

بیت انکه وصل تو میسر نشود چندان نیست • که رقیبان ز سر طعن زبان
بگشایند • فیروزا ایتدی ای وزیر ناصح سنك تدبیرا هورده اصابتك و تعمیر
تغور ده حسن کفایتك ضمیر منیرمه واضحدر و بو اراده مجتمع اولن وزرا و امرانك
جمله سنك اراسندن سنك رایك ناجح و راجح در پند و نصیحت یوزندن
و اداء حقوق نعمت جهتندن خاطره سانح و لایح اولنی اظهار ایلك واجبدر
که اظهارده حقده تقصیر قاصرلره مناسبدر کارشناس خدمت ایتدی و زبان
مدحیله ایتدی بیت ای آفتاب رایك مهر منیر عالم • ای بدر قدر شامك
ماه فلکده اعظم • هر خدمتکاره واجبدرکه مخدومی برامر اوزره عازم اوله او بابده
انك راینده وجه صواب نه ایسه شبیه ایتمکی ذمتنه لازم بله اگر آنك عزمی
خطایه مقترن بوله رفق و لطفله انك فسادن دوشن و مبین قله تا روی رای
و وجه تدبیرنده بتاثیر استقامت لایح اولمیه اصلاحدن تعرضدن اعراض
قلمیه هر مشیر که اداء حقوق ولی نعمتنده تقصیر ایدوب حق مشاورتی مرعی طوتمیه
و شرایط امانت و لوازم استقامتنی کما هو حقها رعایت ایتمیه انی صدیق صادق
خیال ایتمك گرك بلکه انی دشمن موافق عدا ایدوب انکله مشاوره طریقین گیتمك
گرك هرگاه که پادشاه کندو اسرارینی اسرارده مصر اوله و بر وزیر کافی مشیر امین
و معتقد بوله و نیکوکارلره احسان و لطفی شهریارلق شریعتنده واجب بله و بدکردارلری
تادیب و عنفی جهانداری طریقنده لازم اکلیه غالب بودر که ملکی پایدار دولتی برقرار
اولوب عنایت ربانی اکا معین و ناصر و دست قضای آسمانی دامن دولتندن کوتاه
و قاصر اوله بیت تا توانی بدین و داد گرای • تا بود ملك ازین دو پایه بپای • عالم
آسوده کن بنعمت وجود • تا تو خوش باشی و خدا خشنود • فیروزا سنفسادا ندیکه ملوك
اسرارینی کملردن اسرار و کملره اظهار ایتمك گرك کاردشناس ایتدی اسرار ملوکك مراتبی متفاوتدر
بعضی وار اولور که پادشاه دخی اکا محرم اولمز یعنی محافظرده اول مثابه ده مبالغه و جهد
که غیرلر و کل کویا کندو دخی اکا محرم دکلدر بعضی کا بر تو معینده بیورمشلردر بیت

انچه کفتنیست درد دل خویش • دار پنهان بران مثابه کردل • اکرش مدتی زنان طلبد
نتواند که سازدش حاصل بیت کوکدیر اوله سهد اسردار • اکی اولسه ایدلر
سهی اظهار • حکیم ایدر که ایکی لبدر دراول • که بو قدر ذره اندن چیقمیه یول • بعضی
واردر که اکی کسنه یه نسبت رتبت محرمیت میسر در که بعضی دخی اوچ شخصه بلکه
دخی زیاده یه رخصت واردر اما اول سر که بوم لر حقنده خاطر فاتره خلجان ایدر
اکی شخصدن غیره قابلیت محرمیت میسر کلدر بیت اکیدن که تجاوز ایدن بو سر
دوشوبن دللره وردا وله آخر • پیروچون بو کلامی ایشتدی خلوتخانه سنه
متوجه اولوب وزیر کارشناسی دعوت اتدی وآغاز کلام ایدوب ایتدی
اول بزمله بوملر میاننده نه حادث اولدی بودکلو بغضه وعداوته باعث
اولدی کارشناس ایتدی قدیم لایامده بزم طایفه مزدن بوملر حقنده بعضی
کلام صادر اولوب اول سببدن ابواب عداوت فتح وبساط خصومتی
طرح ایدوب الی هذا الآن کینهٔ دیرینه ساحهٔ سینه لرنده دایم ومادهٔ نزاع
وجدال میانمزده قایمدر ملک ایتدی نه کیفیتله اولمشدر حکایت
کارشناس ایتدی روایت ایدرلر که سلیمان نبی دن صکره علیه السلم
انواع طیور مختلفة الطباع اولی اجنحة مثنی وثلاث ورباع اتفاق
واجتماع ایدوب ایتدیلر که بزه امیر مقتدا وبر کبیر پیشوا لازمدر که سوانح
امورده اکا اقتدا ومصالح جمهورده اکا التجا ایده وز بر خصم ظاهر اولسه
اکا استظهار ایدوب دفعینه دور دیشه و روز بازار دود کارده آنی پیشت
وپناه ایدوب التسه وز ویرمیشه وز پس هر نوع امارت قرعه سن طیوردن
بو جنسک نامنه اتدی وآخر انک بطلاننه حجت وبرهان اقامت اتدی
تا نوبت بومه یتدی بر طایفه نک رایی بوکه مقرر اولدی که لکه امیر ایده لر
وعمارت خراب آباده امارتنی انکله تعمیر ایده لر بو تدبیری رد وقبوله چوق
کفت وکوی اولدی وبواحرده قیل وقال سرحد اعتدالدن تجاوز ایدوب میانلرنده

آتش جدال وشعلهٔ نزاع اشتغال وارتفاع بولدی آخر کار قضیه بونك اوزرینه قرار
بولدیکه برکمسنه‌یی که بو مجمعه داخل اولمیه وطرف حقدن جانب باطله مایل اولمیه

حکم ایدوب هرنه حکم ایدرسه قایل اوله‌لر وقضاسنی کلك رضا ایله امضا ایدوب
اول حاکم عادلك فرمانیله عامل اوله‌لر بو اثناده اتفاق اراقدن بر زاغ بیدا اولدی
ایتدیلر ایدیلر اشته بو ساده دل بو مجلسه داخل دکلدر ونه حالی جانب تعصبه
مایل دکل بونکله بو امری مشاوره معقولدر بو بابده آنك تدبیری ارباب خرد قتنده
مقبولدر باوجود بودخی هم جنسمزدر تا اصناف طیور تمام امرمز بوره‌ده متفق الکلام اولمیه
اجماع حاصل اولمزوبی اجماع مادهٔ نزاع اندفاع ورشتهٔ خصومت انقطاع بولمز
بونلر بو مفاوضه‌ده ایکن زاغ کلدی صورت حالی بر بر صفحهٔ ضمیرینه کلك تقریر ایله تحریر
ایدوب بو بابده اندن تدبیر صواب التماس ایتدیلر زاغ تامل مستوفیدن صکره ایتدی
بو فکر زیاده فاسد وبو بازار بغایت کاسددر بوم شومك منصب امارته نه لیاقتی واردر
واول دیو دیدار واهرمن کردارك رتبهٔ ایالته نه سزاواردر **بیت** ای مگس عرصهٔ سیمرغ
نه جولانگه تست ◦ عرض خود می بری وزحمت ما میداری ◦ باز تیزتاز بلند پرواز
که نسر طایرانك زخم چنگالندن احتراز ایدوب آشیانهٔ آسماندن پنهان در قعر
زمینه میکچدی طاوس زیبا هیات رعنا صورت که صحن بوستانك زیب جمال
وزینت پر وبالندن غیرت باغ جناندر نشیمن فنا مرمی اوجدی همای همایون فال که سا

پر و بالی فرق سای سلاطین کامکاره تاج افتخار در اوج آسمانه می عروج ایدی
عقاب پرشکوه که عقبات کوه صدمات بال اقبال و جناح نجاحندن برصدادر
عنقا کبی آشیانهٔ عدمه بی کندی فرضا که جمهور طیور نامدار باسرها منقرض اولسه
وضعیف حال و شکسته باللری قالسه معقول بودر که بو طایفه پادشاه سزلغی
قبول ایدوب عار متابعت بوم و ننگ مطاوعت مرغ خیشوی ناصیهٔ حاللرنه
مرقوم قلمیه لر که باوجود کنظر کریه و محضری قبیحه طبعی سقیمدر و فکری غیر صحیحدر
بونک برله درونی خشم و غضبله مشحوندر و صفت تکبر و تجبری حددن بیروندر
بو جمله عیوبله جمال روز جهان افروزدن کم وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا حکمنجه موجب سرمایهٔ
بازار معیشتدر محجوب قالمشدر و نور آفتاب عالمتابدن که وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا
پروانه سیله چراغ انجمن جهان و شمع شبستان سکان کون و مکاندر محروم و مهجور اولمشدر
جمله دن بو دشوارتر که حدت و خفت طبعنده غالبدر و تهتک و طیش عقلنی سالبدر
بو اندیشهٔ ناصوابدن وازکلوک و بنای مورکوزلی اساس حکمتی وزره قلوک مهما امکن
قانون عقله تطبیق ایلک و بو قضیه یی رای صایبله تحقیق ایلک تا دایما مرفه الحال
و فارغ البال اوله سز و طبع و طعن حساد و شماتت اعدادن رها بوله سز اولاسزه
واجب اولان بودر که برامین تعیین ایده سز که عقل و کیاستی بی نظیر و فکر و فراستی
اصابت پذیر اوله تا هر مهم که عرصهٔ وجوده کله و هر صورت که منصهٔ ظهورده جلوه قله
ذهن ثاقبله اکا خوض ایدوب رای صایبیله اندن کفایت کوستره اول خرکوش کبی که
ماه جانبندن رسوللر دیو لطف حیله ایله برغایله یی کندی قبیله سندن دفع ایلیه
جمهور طیور استفسار ایتدیلر که بو نه اولمشدر اول حکایت زاغ ایتدی روایت ایدرلر
که جزایر زیربادده بیللر و ولایتنده برسیل اتفاق یاران اولمیوب مادر سحاب مدار بوستان
رحمتدن کام تشنه لبان اطفال مهد خاکه ادرار ایلدی حرارت هوای کرمدن چشمه لر
سینحت دللر چشمی کبی نم اولدی والتهاب شعلهٔ آفتابدن خوشهٔ فلفل و کلبن قرنفل
و طرهٔ سنبل زلف نکار کبی پریچ و خم اولدی عیونک کوزلری صوغلوب نهارک لبلری

یارلوب وکوزلرک دللری طوتلوب ابکم اولدی بیت صوسزلقدن قوریدی
شویله عالم که کوزدن غیری یرده قالمدی نم • بیللر آتش عطشدن یانوب یاقلوب
ملکلرینه نالش ایدلر ملکلری امر ایلدی تجسس آب ایچون هر جانبه شتاب
ایدلر وبو بابده شرایط تفحصی برینه کتوره‌ب سراب کبی اطراف بیابانی طواف
ایده‌لر بیللر بر موجب فرمان درد عطشه درمان ارایو اول بیابانک پایانی
دوران ایدوب ناکاه بر سر چشمه راست کلدلرکه لسان تازیده اکا عین القمر
وزبان فارسیده چشمهٔ ماه دیرلر چاهی غایب ژرف والی زیاده شکرف ایدی
ملک پیلانه عامهٔ خدم وکافهٔ حشمله اول چشمه جانبنه روان ودوان اولدیلر مکر
اول چشمه حوالیسنده وحوشدن نیچه نهایت خرکوش توطن ایدوب خواب
غفلتده بیهوش یاتورلردی لاجرم خرکوشلر بیللرکه جوش وخروشندن سراسیمه
ومدهوش اولوب اکثرینک سری بیللرک پای ثقیلیله شویله کوشمال بولدیکه
من بعد منزل حیاتده اقامت مجالی اولمدی وشویله پایمال اولدیلرکه بردخی صحرای
وجوده رجوع احتمالی قالمدی بیت آهسته ران بجانب میدانکه میشود •
سرها بزیر سم سمند تو پایمال • القصه بیللرک برحمله سیله اکثری کشته و بعضیسی
خسته وپاشکسته وبقیه‌سی سراسیمه وسرکشته اولدیلر مصرع که دید اکر بد بینسان
دوسه بار خواهی آمد • یارندسی بیللرک نهیب دم وضرب قدمندن جان
قورترنلر افغان وخیزان ملکلری قتنه واروب نفیر وفریاد آتش باری فلک اثیره
یتشدره‌ب اول خلقت زشت وظلمت سرشتلرک تغلب وتعدیسندن تظلم ایدوب
ایدیلر السلطان ظل الله فی الارض اول پادشاه عدل آیین دمک اولور
که مظلوملره پناه اولوب ظالملری تباه ایدوب افتاده‌لره دستکیر اوله جلوس
تخت وسریر اول امیر بزرکواره لایق وسزادر که بیکسلره کس وداد خواهلره فریاد
رس وبیچاره‌لره ظهیر اوله بیت آزان آمدی بر سر این سریر • که افتادکانرا شوی
دستکیر • سنده اکر بزه شاه ایسک وادمزی بو ظالملردن المق کرک سن

ونره بست وپناه ایسك انلرك ظلم وبیدادنی اوستمزدن ارموكرك سن كه بر
هجوملر اكثرمزی هلاك ایدیلر اكر بر حمله دخی ایدرلرسه بو بر نجه خسته شكسته
وسركشته ونیم كشته كه انلرك خدمت پایو خرطوم اژدرسیمالرندن رها
بولمشلردر پایمال اولوب آغشته خون وخاك اولمق مقرردر بیت یكبار درخ
نمودی ودل رفت وعقل وهوش • این بار رجا دهر كه متاع دگر نماند • ملك
اتدی بو امری جزوی فرض ایتمك كرك وانك سرسری خوض ایتمك كرك صواب بودر كه
بزم حشمتمزده اهل فراست وصاحب كیاست ونمدارك كم وارسه عز حضورنده
حاضر اوله لر وبو بابده مشاوره اولنوب بو خصوصده دیده اجماع واتفاقله ناظر
اوله لر كه نه مشورت ارباب حزم برامره قصد وبر مهمه عزم مقبللر قتنده نامقبول
وعاقللر رایندن خلاف معقولدر بیت هر كرا دانشت بسیاری • نكند نه مشاورت
كاری • بونلرك میاننده مكر بر خركوش تیزهوش وار ایدی كه اكا بهروز دیرلردی
جمله سی انك وفور عقل وكمال فهمنه معتقدلر ویمن رای وحسن تدبیرنه معتمدلر ایدی
چو بو مهمك اتمامنده ملكك بر قدر اهتمامن كوردی قدام اوزره قیام اتدی وایلرو
كلوب جواهر مدح وثنایی سلك اداده انتظام ویروب عبارت فصیحله فتح كلام ایدوب
ایتدی بیت شاها غم رعیت بیچاره میخوری • اینست رسم وقاعدهٔ داد
كستری ازحال بیكسان نظر لطف وامداد • كز تاج وتخت ودولت واقبال برخوری
اكر مصلحت بیوررسه بن بنده سنی بیله رسالته كوندرسون وبر امین نصب
ایدوب بكا همراه اتسون تا بنم فعلمی وقولمی كورسون اشتسون امیددر كه ملكك
یمن همتیله بو غایلهنی اوستمزدن دفع ایدم وحسن رای ورویتله بو ستمكارلرك
ظلام ظلمتی بر حیله ایله رفع ایدم ملك اتدی بنم صدق واماننكده ودین ودیانتكده
وعقل ودرایتكده شائبهٔ شك وشمهٔ شبهم یوقدر كه سنك كفتار وكردارك كرات
ومرات ایله تجربه اتمشم وصدق وامانتكی دفعاتله كورمش واشتمشم ورای صواب نمایی
وفكر مشكل كشایكله تجربه اتمشم بیت سكه كار توزین بس كه نمودم بارها • برحك

امتحان نقد توسیغش یافتم • همان یمن برکتله حرکت ایدوب اول هنسنه که
مصلحت وقت ومقتضای مقاصد راتمامنده اهتمام کرکدر کسن که پادشاهك
رسولی انك ترجمانی بلکه کویا زباینداولجلدن دشلودرکه هر پادشاهك
عنوان نامهٔ کرداری ومضمون مکنون اسراری رسولنك کفتار ورفتارندن
معلوم اولمق میسردر زیرا که اکر اندن برهنر وفضیلت ظاهر اولسه وافعال
پسندیده واقوال ستوده صدور بولسه پادشاهك حسن انتباه وکمال مردم
شناسلکنه استدلال قلورلر وشویله که اندن خطا وخبط وسهو وغلط جهتندن
برنادره صادر اوله پادشاهه سبب سوء ظن وباعث دخل وطعن اولور
بدستکاه للرغیبت ومذمتنه مجال بولورلر علماء حکمت انتساب بو بابده
بیحد وبیحساب تاکیدات ایدوب بیورمشلردر که اول کمسنه که بو بابده رسول
کوندرله لازمدر که اول قومك عاقلی واقوالده جملهنك فصیحی افعالده جمعیتك
کاملی اوله ملوك سالفه اکثر رسالته حکماء فضیلت پرور اختیار ایدرلردی
بلکه بعضی ملوك عقل وفضللرینه زیاده اعتماد اتمکین طریق رسالته بالذات
کندولر کیدرلردی بو بابده اولا فرغ ایدن وخلعت خلافتی اکتندن خلع ایدوب
رساله بنفسه کیدن حکیم خافقین اسکندر ذو القرنین ایدیکه ایتدی بیت
هنرمندان که شیر انرا شکارند • پیام خود بپای خود کذارند • بعضی افاضل
فضایل مخایل رسال رسول حقنده بیورمشدر لله در قایل بیت فرستاده
باید که دانا بود • بکفتن دلیر ونوا نابود • زهر چیر که برسند کوید جواب •
بنوعی که باشد طریق صواب • سخنهای خویش اشکار اکند • بدانسا نکه
مجلس تقاضا کند • بساکس که از یك حدیث درشت • بهمزد جهانی وخلقی
بکشت • یکی دیکر از کفت دلبند • میان دو صد طرح یاری فکند • بهروز
ایتدی ای ملك اکرچه بنم نصاب معرفت رسالتدن فی الجمله نصیبم واردر اما
اکر پادشاه جهان پناه اهتمام بیوروب درج حکمتدن بریخد جواهر فاخره وسلك

اعلام وافهامده انتظام پیوره بندہ انی اوینہ گوش جان وقلادہ گردن اذعان وپرایه
تاج افتخار وسرمایه بازار استظهار ایدوب جمیع احوال واطوار وافعال وکردارمده
دستور العمل قلم واول قانون وقاعده یه اقتدایی ذمتمه فرض عین وواجب الادادین
بیلم ملک اندی ای بهروز اهم ادب رسالت واتم اسباب سفارتا ولدر که تیغ زبان
شمشیر ابدار کبی تند وتیز بران اوله ابا بو جمله ایلدینه لمعهٔ رفق وملاطفتدن
خالی ولمیوب جواهر لطف وملایمت صفحات حالنده لایح ونمایان اوله هر کلام
که مطلعی حرق وعنفی ایهام قلہ واجیدر که مطلعی لطف ورفق اوزرنه اتمام اولنه
وهر مقالک که فاتحه سی تسکین نایرهٔ غیرت ایچون کلمات هیبت آمیز افتتاح قلنه
لازمدر که خاتمه سی افاده انس والفت ایچون کلام دلاویز ومحبت انگیز اختتام
اولنه **بیت** لطایف سخن از سینه تخم کین ببرد • زبان رفق ز ابروی خشم چین ببرد
حاصل کلام لازمدر که کلام رسول قاعدهٔ عنف ولطف وخشم وحلم وقهر ومهر
وعناد وانقیاد اوزره متبنی اوله وبسط وقبض وابرام ونقض ووعد ووعید وبیم
وامید واخذ وعطا واضحاک وابکا وترغیب وترهیب وترمیم وتخریب معنیلرن

مشعر ومبنی اوله تا جهانداراق ناموسی وشهریارلق شکوهی مرعی قلنه هم اعدانک
دخی ما فی الضمیری وحال مال تدبیر وتزویری استعلام اولنه اما سنک کبی مشیر
عاقل وحکیم کامل عقل سوشکافله هر مشکلک دقایق وحقایقنه واصلدر

باب رسالته وصیته تمک همان تحصیل حاصلدر فارسل حکیما ولا توصیه
بیت • بولوربو مصلحت خیرله انجام • اولور بخترسنک رایکله بوخام • رسالت
خدمتینه سن یرسن • که شورده وقت انسک قل یرسن • خوش اکلرسن محلن
هر کلامک • بلورسن مقتضاسن هر مقامک • اکرسن بو ایشه اقدام ایدرسن •
یقینم وارکانی اتمام ایدرسن • پس بهروز شرایط خدمتی ادا ایدوب بارکاه ملکی
وداع ایلدی وتا اول زمانه دک توقف ایتدی که غراب شب لباس عباسی کیوب
پرده ظلامی طاق سپهر مینافام اوکنه چکدی وبعد زمان خوانسالار قدرت
طبق سیمین ماهی عنصر نور وقرله پرنور ایدوب اوستنه عنبار مشک اذفر
ودرنج عود عنبر اکدی • فرد چون نافه کشاد کیسوی شام • مه جلوه کنان برآمد از بام •
اول هنکامده که مرکز تدویر ماه دایره نصف النهاره مسامت اولوب شعاع نیر
اصغر بساط بسیط اغبره منتشر اولدی وروی غبرا زاویه فقرانک شمع جهان آرا سیله

حسن وبها ونور وضیا بولدی **بیت** خانه درویش را شمع براز مهتاب نیست

بهروز بیرا اوداقرصوا سرین کبی کتدی وطرقه العین فیللر جزیره سنه بیتوب اول

سرکشلرك منزلنه قدوم ایتدی اما بوعزمده قدم حزم اوزره طوروب خاطرنه بو معنی

خطور ایتدیکه بوستمکارلردن بکا بیم جان وخطر زیان وار در اکرچه انلرجانبنده

قصد معلوم دکلدر اما شرط حزم شین ومقتضای عقل دوربین اولدرکه بو

حیالرله اختلاط اولنموب انلرله ملاقاتده احتیاط اولنه اول سببدن کیم بونلر

غایت کبر ونخوت ونهایت خیلا وعظمتلرندن فقرا وضعفا جانبندن پروایمزلر

اکرصد هزار درمانده وزار انلرك زیر پای تغلبنده خاکسار اولسه بر دهکذاردن

چهره جبروتلرینه غبار قوندرمزلر **بیت** ترا زحال پریشان وعجز ما چه تفاوت

اکر چراغ بمیرد صبا چه غم دارد صواب بودرکه ممکن اولدقجه انلرله اراقدن

مرحبا ایدم اکر تیر تزویر کاندن دلپذیرم انلرك قلب صلبنده تاثیر ایدرسه فبها

والا باری اول بدلقالرك پنجۀ قهرندن رها بولوب سلامت یقه سن طوتم

کیدم پس بو موضع منیعه حتدی وملك پیلاندن مسافۀ دور ودرازدن آواز

ایدوب ایتدی ای شاه کردن کشان آکاه اول کم بن رسول نور اللهم یعنی سفیر

حضرت ماه آسمان پناهم ایلچیه زوال یوق ورد ازکلامی وخشونت پیامی

جهتندن مناقشه وسؤال یوقدرکم **وما علی الرسول الا البلاغ** کلام رسول هرچند

که درشت وبی محابا اوله سمع قبولله اصغا واجبدرکه پیغام ملوکدن زیاده ونقصان

تصرف نامناسبدر سن بلورسن که بمامیر بازار شب ونایب شهریار روز عالم

افروز درد کاه فلك اشتباهندن وپیلان قوی هیکلك نه قدر ومقداری

وسیمرغ کوه پیکرك سکسن کلو اعتباری یوقدر هرکسه که امرینه مخالفت ایدوب

حکمنه مطاوعت ایتمیه وپیغامنی کوش هوشله استمیوب فرمان واجب الاذعان

موجبنجه ایش ایتمیه کندو الیله ایاغنه تیشه اورمش اولور وبند بلایه بوینن

ویروب تیر قضایه کوکسن کروب تیغ عنایت قرشو طورمش اولور ملك پیلان

بو کلام مهیبدن ترسان وهراسان وبرپشه کبی لرزان اولوب استعفا ایتدی
که مضمون رسالت وموجب فرمان ندر بهروز ایتدی شاه جهان افروز بیوردی
که هر کسه که کندونك قوت وقدرتنه وسطوت وصولتنه اعتماد قلە وخشم
وتهورنه وکبر وتجبرنه مغرور اولوب وزیر دستان رعایا وضعفا یرایا دست
ظلم وستمدن مغلوب ومقهور اوله عاقبت ورطهٔ بلا ومغاك عنا یه دوشوب
سور آفات وخلل اکا زنبور عسل کبی **نظم** تخم تکبر مفشان سینه را • جای
منه در دل خود کینه را • چند نهی بر فرس جور زین • تیر قران کین بماند چنین •
ناکهت این آب زسر بکذرد • ناوك چرخت زسپر بکذرد • سن بو زور وغرورله
کندوکی افضل بهایم ظن ایدوب قوت وشوکتکی که صدد زوالده معرض استقلالده
دایم وقایم خیال ایدرسن غلیان دیك طغیانك وثوران غبار عصیانك شمدی
برمرتبه یه واردی که بنم چشمه ساومه قصد ایدە را اولدك ولشکر اهرمن دیدارکی
اول پریلر جلوه کاهنه آلوده کیدرا اولدك وصورت زشت ظلمت سرشتکله اول
آب مکدر وخاشاك جسم ناپاکله اول مشربی ملوث ایتدکرآیا سن بلمزمیس اکر
عقبات تیر پراول چشمه بالاسندن کچسه صاعقهٔ عبرت پر وبالن یقوب مقهور در
واکر عین الثور مرغزار سپهرده دیدهٔ تصرفله اکا بقسه سماك رامح سنان سطوتله
کوزن چقرمق محقق **بیت** دیو کا بجا رسید سر بنهاد • مرغ کا بجا پرید پر بنهاد •
تو ودجز بید رقر بیرون • از هوا وز مین او کردون • بن کمال شفقتمدن سکا
بو تنبیهی واجب کوردم   وحامل عبا ورسالتی حضورکه کندرب شویله بیوردم
که اکر مقام اطاعتده قایم اولوب اول ایتدکك جرایمه نادم اولورسن وشمدیه دك
واقع اولان قبایح افعال ومعایب احوالکه اعتراف ایدوب مضیق خلافدن طریق
توبه وانصافه کلورسن جناب عزتمابدن خلعت عفو وکرامت صحتله اختصاص
بولورسن واکر خیشوم میشومك استشمام فوایح نصایحدن محروم اولوب کلام جواهر
انتظامی عند حصول الوصول آویزهٔ کوش قبول ایتمیدرسن آکاه اولکه فی الحال تیر شهاب

وکمان هلال وسپر هاله ورجوم نجوم وسماک رامح وسواکب کواکبلر لشکر عظیم
جمع ایدوب بر شبیخون ایدرین که اول دشت هامونی جوی خونکله جیحون ایدرین
اکر بو قضیه ده تردد دک وار ایسه بر آن توقف ایتیوب کلسن که بن چشمه ده حاضرم
وخیر وشردن سنک جانبکدن بر خبره منتظرم تا عین یقینله جمال جهان آرامی
کوره سن وکندکه نه چنبرده حلاج ایدکک بلوب رخت اقامتی اول چشمه
حوالیسندن کوتره سن ملک پیلان بو خبری زیاده استغراب ایدوب شتابله
چشمه جانبندن روان اولدی همان که کلدی صفحهٔ چشمه باقوب صورت ماهی
آیینهٔ آبده کماهی مشاهده قلدی بهروز اندی ای سلک کل بو چشمه‌دن آبدست آل
وانابت عبادته مشغول اولوب باشد که ماه مقام ترحمه کله وتوبه وانابتکی سمع
قبوللر اصغا قله همان دم پیل خرطوم طولن اوزاتدی سیب نفسی آبه یتشوب آب
سراب کبی اضطراب ایدیجک خیال اتدی که ماه اغضاب اتدی رسول ماهه آواز
بلند ایله خطاب ایدوب ایتدی ای رسول بکزرکه ماه جهان تابی بو حرکتدن اغضاب
ایلدی که هجوم خرطومدن جنبش ایدوب اضطراب ایلدی بهروز ایتدی بلی توبه
وانابته مسارعت اتمک کرک تا برته غضبی ساکن اوله وحرکت واضطرابی کیدوب
قرار کاهنده متمکن اوله فیل فرمان ماهه اطاعت ایدوب اتدوکی کناهه استغفار
وانابت اتدی وعهد ایدوب شرط ایلدی که من بعد اول مقامه خرام ایلمیه ولشکرن
اول سرچشمه حوالیسندن سور سنجه آرام ایلمیه بهروز فی الحال بو خبر مسرت اثری
ملکلرینه ایصال ایدوب خرکوشلری امن الحال وفارغ البال قلدی وبو لطیف حیله
وحسن تدبیرله اول بلای سیاهی آنلردن دفع ورفع ایلدی بو مثلی اول اجلدن کتوردم
که سزک میانکزده بر پیر روشن ضمیر ومشیره صاحب تدبیردن لابددر که اتمام مهماتن
انک حسن اهتمامنه مراجعت اولنه ودفع اعدا وقهر خصماده آنک رای مشکل
کشاسیله اکتفا قلنه اکر بو بابده سزک اختیار مصلحت کذارایین مستشارکز اولدی
هیچ روا کورمیدی که طغرای شاهی بوم سوم نامه مرقوم اولیدی وسزی انک شآمتندن

وسلطنت مرغانه وحكومت تخت سليمانه عليه السلام عدم لياقتدن اكاه قيلدى
با وجود بو قدر خصال نامحموده ايله موصوفدر مكر ومكيد ايله مانوس ومالوف
وغدر وخد يعتله مشهور ومعروفدر پادشاهلره حيله وغدر وخدعه ومكر كبى
عيب مقصود كلدر **نظم** هر كه بيكانه شد ز مهر و وفا • در دلش بوى آشنايى
نيست • سينه را كه تيره كشت ز غدر • اندرو هيچ روشنايى نيست • بيوفايى
مكن ز مردم را • هيچ عيبى چو بيوفايى نيست • سلاطين جهان سايه رحماندر
آنلرك آفتاب عدالتى افق ظهوردن طلوع ايتميجك عرصۀ عالم منور اولمز
ومهاد امن وامانده آسايش عالميان وآرامش آدميان آنلرك ظلال نصفت
واحسانلرندن غيرده ممكن وميسر اولمز بلكه بحكم **نثر** خيمۀ آسمان ستون
عدل سلطاندن غيريله قرار قلمز **بيت** عقل ار نه مهندسى نمودى • اين كنبد
آبكون نبودى • چون انتظام حال سكان خطۀ زمين سلاطين عدل آيينك
وجود پر جودنه منوط در واطناب آسمان اوتاد داد واحسان ولات جهان
وملوك زمان مقيد ومربوطدر واحكام حكام ميان دل وجان آدميانده
نافذ وجاريدر وفرمان سلطان قضاى نازل كبى مجارى نفوس عالميانده ساير
وساريدر لاجرم پادشاه روزكار اولن واجبدر كه وفادار وعدالت شعار
اولوب مظلوملره فريادرس ظالملره جفاكار اولهر آيينه سينه سن زنكار كينه دن
مصفى وخاطرن لوح مهر لطيفله مجلى قله سئول رعايا كه بر حاكم مكار وغدار وبر ظالم
قهار خونخوارك كمند فرماننه كرفتار اوله لر شك يوق اكا اول بلا يتيشه كه اول كوبه
روزه داردن اول كبك ويتهو يرتيشدى طيور باسرها صورت لر كرنه وجهله اولمشدر
اول **حكايت** زاغ ايتدى بن بر كوه دامننده بر درخت اوزره آشيانه طوتمشدم جوارمده
بر كبك خوش رفتار وارايدى قرب جوار حكميله ميانمزده بناى مهر ومحبت استوار
ايدى بكا متصل انك ديداريله صفا وسرور حاصل اولوب صداى كفتار وتماشاى
رفتاريله حضور موفور وحبور نامحصور واصل اولوردى ناكاه كبك غيبت ايدوب

نابدید اولدی ومدّت غیبتی مدید اولوب ینه عودت احتمالی بعید اولدی
الحاصل تمادی زمان غیبتدن کمان اتدم که اول بیچاره مرغزار بقادن کوهسار
فنایه کتدی مدّت متمادیه تفکر کوردم که بر تیهو کلوب انک مسکننده قرار اتدی
چون بن معاودت کبکدن نابدیدن قطع امید تمام اتمشدم اغماض اتدم و تیهو ایله بیهوده
مجادله بی روا کورمیوب ایتدی بیت چنین است رسم سپنجی سرای • یکی چون رود
دیکر آید بجای • بو حال اوزره بر مدّت وزمان کجدی و فلک دولابی بر کره
دوره سن تمام اتدی بر کوردم که کبک دری چقه کلدی چون خانه سنده بیکانه
کوردی خصومته اغاز ایدوب تیهویه ایتدی یا تیهو سن بنم آشیانمده نیلرسن
کندو ویرانک با شکر می یقلدی نکا نیچون ظلم ایلرسن تیز خانه می بکا رد ایله
اکر دلرسک مانع دکلوز سنده بو حوالیده آشیانه ایله تیهو جواب ویردی که حالا
خانه بنم تصرّفمده در ذوی الید بنم اکر حقک وار ایسه بینه اقامت ایدوب اثبات ایله
سنددن ایسه
کبک ایتدی سن بدک بر غضب و تغلب ایله بنم یدمدن سنددن سابقدر پس بو خانه
بکا لایقدر القصه قضیه لری نزاع کلیه مودی اولدی هر چند که بن طریق مصالحه یه
ارشاد اتدم مفید اولمیوب آخر کار بونک اوزره قرار اتدیلر که بر حاکم عادله مرافعه
قلهلر تا اکی جانبک دخی کلامنی کوش تا بینله استماع قلوب بی میل و محابا مقتضای
شرع شریف اوزره قضا بیوروب منازعه لری انقطاع بوله کبک اتدی بو نواحیده بر کربه
زاهد روزه دار و عابد کم آزار وار در که هر روز تا شام صایم و هر شب تا سحر قایم در
اول زماندن که نوبت جمشید زرین سریر خورشید والسماء بنیناها ایوان
پیشکاهنده چالنه اول وانزدک بساط مشکین شعار سلطان شام والارض فرشناها
دیوانی میداننده صالنه نفس نفیسنه بو ترباضنده آتش عطش و جوع لهیب تاب ویرر
واول ساعتدن که سواکب کواکب و سپاه نجوم ثواقب مضمار سپهر و میدان آسمانده
جولان و دوران قلدرتا اول وقت که چهره صبح عالم آرای مطلع افقدن فروزان اولوب
آثار طلیعه آفتاب جهانتاب ساکنان خطه زمینه نمایان اوله شمع وار قدم عبادت

اوزره قرار قلوب وسوز عشق وشعله شوقلر یانوب یا قلوب سبزه زار رخسار رنه
باران اشکله آب ویرر بیت اولوب محفوظ جان آسایشندن • الن یومش جهان
آلایشندن • اوربا یکی جهانه پشت پایی • کدرمش خاطرندن ماسوایی •
اول صایم الدهرك مدد عیش ومادّه افطاری کیاهه مقصور درو سفك دم وهتك
حرمت دم ساخته یاب دیانت مآبدن دور ودر علم شریعت اصلینك کاملی وعلوم عقلیه
وفنون فعلیه باسرها بالتقلید در علم سنت وحدیثده ابو هریره نك تلمیذی ویا ب
کرامتده مصر ولایتك عزیزیدر محکمه دهرده اندن عادل بر قاضی دخی میسر کلدروبدو
ماوراء النهرده اندن اولا بر والی دخی متصور دکلدر صواب بودر که بو بابده اکا مراجعت
ایده وز وقضیه مز فیصل بولمغیچون انك جناب شریعت مآبنه کیده وز پس انك قضاسنه
ایکیسی دخی رضا ویروب بعد التراخی خانه قاضی جانبنه روان اولدیلر بن آنلرله کتدم
تا کوییر روزه داری که نوادر روزکاردن اولسه کرك کورم وبین الخصمین محاکمه ده
عدل وانصافنی معاینه ومشاهده قلم همان کم صایم الدهرك چشمی انلاره راست
کلدی ایاغ اوزره کلوب محرابه متوجه اولدی ورفع یدو تکبیر بلند ایدوب وظایف
نماز ونیازه قیام اتدی ودور ودراز صلاته شروع ایدوب تعدیل ارکان
وخضوع وخشوعده تمام اهتمام اتدی بیت کلید در دوزخست آن نماز •
که در چشم مردم کذاری دراز • چو در خفیه بد باشی وخاکسار • چه سود آب
ناموس بر روی کار • کبك وتیهو چون آنی کوردیلر بو حال اوزره تعجب ایدوب
بر زمان توقف کوستردیلر و روزکار لسان حاللرله هر بار که بو مصراعی مصرع غره مشو
که کوییر نا اهل نماز کرد • تکرار ایلدی که استماعندن امتناع قلدی چون نمازدن فارغ اولدی
دردمندانه ثنا وتواضعانه دعا ایدوب التماس قلدیلر که میانلرنده حکم اولوب قضیه
کوره خصومتلری کمال عدل اوزره فصل ایدوب پایانه یتشدره بحر زمان اولجانبدن
کاه اقدام وکاه احجام وبونلر طرفندن الحاح وابرام ایده اهتمام تمام اولدقدنصکره بیوردیکه
کیفیت واقعه نی علی ما هو الواقع تقریر وصورت قضیه یی علی التفصیل تصویر ایده لر کبك حقیقت

دعوا و صورت مدّعاسن عرصهٔ عرضه یتشدرجك كوبرانیدی ای جوان پیرلك
زمانی یتمشیٔ و قوای باطنه مختل اولوب حواس ظاهری كتمشدر و مشعلهٔ وار سپهر غدار
شهر آثار ضعف خرفی بنم فرقمه نثار ایتمشدر دست برو خزان روزگار جفاكاردن نهال
بوستان حیاتم زبون اولمشدر و شب شباب كه سراسر قوت و تاب ایدی صبح شیبه
كه مستجمع جمیع عیب در مبدّل اولمشدر **بیت** آه كم ایام جوانی گچوب • موسم آمال
امانی گچوب • داعیه كم اولدی ندامت فزون • ضعف خرفدن بدن اولدی زبون
نقدیر زحمت ایسه دخی قریب كلكوز و صوت بلند ایله تكلم ایدوب مادهٔ نزاعكوزی
عبارت واضح ایله تحریر و تقریر قلوكز تا بندخی مدعا نزاعكزی كوش هوش ایله استماع ایدوب
جوابنی احاطهٔ قلم و حقیقت حاله اطلاع ایدوب مقتضای عدل او زره قضیه كزی فصله
قادر اولم اما چون بو بابده بنم جانب دیانت مآبمه اینجا اتذكر لازمدر كه فضل خصوماتده
سابق سنزی دوستانه نصیحتله نوازش بیوردم و بر سوغطتله كه مصلحت دین و دنیاكوه متضمن
اوله تذكیر و تنبیهی دریغ ایتمیم اگر بنم كلام نصیحت انجامی گوش دعا ایله اصغا ایدوب
حسن قبول ایله تلقی بیورز سزانك ثمراتی دنیاده و عقباده سزه واصل اولوب عاجلاً
و آجلاً فوایدینی كوره سز اگر سمع قبول ایله استماع ایتمیوب موجب مضمونیله عملدن
امتناع ایدرسز بن باری مذهب دین و دیانتده معذور اولوب تهمت قصور
تقصیردن دور اولورم **بیت** من انچه شرط نصیحت بود بجا آرم • اگر قبول كنی ورنه هم
تو میدانی • صواب بود كه هر بریكز طلب حقده طریق انصافدن انحراف ایتمیوب مال
و مناله كه معرض فنا و صدد زوالده در مفتون اولمیه سز و طریق باطلدن حاصل
اولان حطام دنیایی فانی ایله نفسكزی ثواب باقی و نعیم مقیمدن محروم و مغبون
قلمیه سز كبك ایدی حاكم عادل اگر خلقك همتی طلب حقده استقامته مایل اولیدی و صغار
و كبار صفت دیانت و صیانته كندو یه شعار و دثار قلیدی تنفیذ احكام و تصدیع
حكامه احتیاجی اولمزدی و رسم مرافعه و تكلیف و تخلیف صحیفهٔ عالمدن محو اولوب اثبات
حقوق و اقامت شهوده كمسنه محتاج اولمزایدی چون خصمادن هر برینك بصر بصیرتی

رمد عرضنه مبتلا در صورت حقی عین انصافله معاینه ایده لاجرم بر کسنه نك
نظر اعتبارنه که دیدهٔ خاطری کحل الجواهر صدقله پرنور و غبار غرض پرامن آیینهٔ
دلنی علتدن دور اوله افتقارلری ضرورید ر تا جمال صواب بدن نقاب خفانی
کوترب مشاهدهٔ شاهد صورت حقی منصه دیدهٔ دللرنده جلوه کر قله قضات بابنده
بو معنی یی بعض ثقات حکایت رسمنده ابیات فارسیله اثبات ایتمشدر کربه روزه دار
استفسار ایتدیکه بخارا ولمشدر اول **حکایت** کبك دری اول دردغرری زبان
فارسیدن لسان ترکیله ترجمه سلکنه نظم ایدوب انتدی **بیت** قاضی اولمش
طورمز آغلر بر عزیز • کورب آنی دیدی بر اهل تمییز • بو نه وقت کریه و فریاد در •
وقت شادی و مبارك باد در • دیدی بیچون اغلماسن بر کشی • جهله اجرای
حکم اوله ایشی • خصم خود قصیه عالم در • انده کم مظلوم کم ظالم در • جاهلیکن
قاضی حکمی هر زمان • اوله عالملره میاننده روان • دیدی کرچه خصملر دانا در •
کوزلری علتله نابینا در • جاهلیکن سن چو بو قدر علتك • شمع جمعیسن قضا
ملتك • چون غرض اوله هنر مستور اولور • ظلمت علتله دل بی نور اولور • اول
ایکی اعمی غرضله کور در • عین اعمی نور حقدن دور در • چون دلکدن درد علت
دور اوله • رویت حقله کوزك پرنور اوله • سنکه رشوت آلمدك بیننده سن
چون طمع ایتدك اسیر بند سن • قاضی رشوتدن ایدیجك احتراز • حقه
باطلدن ویریسه امتیاز • بحمد الله که زنکار غرض دلنی غلکیر قلمامشدر
و شعاع شعلهٔ رشوتله دیدهٔ دیانتك خیره اولمامشدر علم شریعتده نعمان
زمان و عدل و استقامتده شریح دوران سن و زهد و دیانتده عصامی
مشرب و صلاح عبادتده بسطامی مذهب سن بو برهانله مبرهن و محقق و بو
بینه ایله مبین و مصدق در که امضای قضا و اظهار حقده سعی بلیغك دریغ
بیورمیوب و حکم واجب الاتباع شرعیه دن امتناع ایده نی عقاب عقبایه کرفتار
قلمق محققدر **مصرع** هر که کردن کشد از حکم تو سر بر دارش • کربه ایتدی راست

سو یلرسن اما سن دخی واجبدر که نهال غرضی زمین دلکردن قطع ایده سن
ومحقق بیله سن که صاحب حق حقیقتده غالب مطلقدر اگرچه ظاهرا ادعاسی بتون
بولمیوب مرادی حاصل اولمز سه وطالب باطل بحسب المعنی مغلوب اولور محققدر
هرچند که صورتا کردن تزویری زیور قبولدن عاطل اولمز ان الباطل کان زهوقا
کر اوروز برمن دوانی سمند • بفرداچه سان بکسلانی کمند بصورت تغلب کچه
بکذری • یعنی نکه کن که بس ابتری • بنم سنه نصیحتم بودر که کردارینکی ذخیرۀ
اخرت قلوب دنیای غدار وعمر ناپایدار که ابر تابستان ونزهت کلستان
کبی سریع الزوال دربقا احتماللری یرمیه سز وخاص وعام اهل عالمی قریب وبعید
بنی آدمی نفس عزیزکز کبی بلوب کندو حقکزده جایز کورمدکگزی آنلرک باینده
روا کورمیه سز بر کسی مپسند انچه ازخویش ناپسند • کوبر روزه دار بو نمطا وزره
زبان وعظ ونصیحتی برکار ایدوب غایت رقتنه بر زمان کلدی وبر زمان
اغلدی وعقد ثقاتات فسون وفسانه ایله کوکللرن اولدی ودللرن بغلدی تا اول
ایکی ساده دل انک مجالستی ایله موانست ایدوب مصاحبتنه مایل اولدیلر وایمن
ومطمئن بی توقف وتکلف قتنه یه کلدیلر که هر روزه دار چون اول ایکی شکاری
دام حیله یه کرفتار ایدوب ایکی نکار کبی کنارنه چکدی همان بی اختیار ایکیسن بر حمله ایله
صوم صد ساله سن انلرک شربت خون آبدار ونعمت کوشت خشکواری ایله افطار
ایتدی مقدمات روزه ونماز وصلاح پرهیز واحتراز نفس خبیثی وطبع خسیسی مقتضاسی
اوزره بو نتیجه منتج اولدی بیت ای بخر آدمی وار اهل نماز • صورتا صوفی
طیلسانی دراز • ظاهرا طاعته موافقدر • لیک باطننده کی منافقدر • فرقی اوستنده
باجی قبه قدر • بتمز ایمان دلنده حبه قدر • طیلسانی لسان کذب ودروغ •
یوق درونینده ذره دکلو فروغ • النه عاصلو عصا المش • بوینی اوزره ریا رداء المش •
خلق ایچنده صلاحی ادا ایلر • فرصت ال ویرسه چوق فساد ایلر • بو مثللی کتوردم تا
معلوم اوله که غدار بد سیرته اعتقاد وانک رفق وتقریرا ایله صدق ضمیرنه اعتماد

تاجی نه

جایز دکلدر یوم شوم عذر پیشه سکراندیشه نك حالی همان بو منوال اوزره درر
انك معایب ومثالندن بیکده بری سلك تعبیره رشته تقریرده منتظم اولدی
مصرع عمانه نسبت قطره دو کردونه نسبت ذره دو • کر صد هزار قرن کنم وصف
بیشکی • از صد هزار کفت نیاید مکر یکی • مبادا که سز بو امر خطیری آنك ذمت وینه
همتنه حواله ایدوب سریر سلطنتی انی امیر ایده سز زیرا هرکاه که فرشابی نك تارك
نامبارکنه میسر اوله بی شبهه سپهر ستیزه کار سنك ادبار ایله آنی سنکسار ایتمه کرك وهر زمان
که پایه تخت سلیمانی انك قدم شومیله همسر اوله فلك اثر عنایت تاثیرندن انك
طینتی ناپاك وجوهری ناقابلدر سیزه انی تربیتدن زحمت بیهوده دن غیری نه فایده
حاصلدر بیت کوهر پاك کرکدر که اوله قابل فیض • یوقسه هر سنك وخزف
لعل بدخشان اولمز طیور زاغدن بو کلمات مزبوره‌یی استماع ایدیجك بالکلیه اول
فکردن نفور ایدوب اتفاقله حکم سابقی فسخ وعقد بیعتی نسخ ایلدیلر اول خاکسار
رتبه دوز کار نهانی اعتبار وراء دیوار ادبارده متحیر قالدی واقرانی میاننده
بویله خوار اولدیغندن نار عاره یاندی یاقلدی وزاغ زبان ملامتی دراز ایدوب
ایتدی که ای سیاه روی بی شرم وای جفاجوی بی آزرم حجاب حیایی یوزکدن کوتروب
بکا بو حقارتی روا کوردك وبنی قدح ومذمته سعی بلیغك ظهوره کتوروب سکه شآمت
وخیانت ودنائت وخساستی بنم نامم اوزره میانمزده بر وحشت غباری قوپردك
که صد هزار قرنده انك دفعی میسر اولمسه کرك وبر فتنه آتشنی یالکلندردك که آب دریای
هفت اقلیمله تسکین بولمسه کرك مصرع رود دل ونرود صورت جفای تو از دل •
آیا بنم جانبمدن نه سابقه اقتضا ایتدی که بو قدر مهر ومحبتسزلك روا کوردك ویا نه
لاحقه مقتضاسی ایدی که بو دکلو لطف ومکرمتسزلکه بیوردك شویله‌سن که بر درختی قطع
ایتسه‌لر آنك بیخندن بر شاخ چغوب قرار اصلیه‌یه بیتسه اولور ولیکن شجره محبت
اره جفا ایله کسلسه مطلقا انك اصلندن نهال وفا بیتسه اولمز وجراحت صمصام
مرهم ودارو ایله التیام بولسه اولور اما جراحت کلام هیچ مرهمیله التیام بولمز عربیه

جراحات

جراحات السنان لها التیام • ولا یلتام ما جرح اللسان • جراحتی که ز تیغ زبان بود اولی
بهیچ مرهم راحت نکو نخواهد شد • میانهٔ تو وان کو زبان زدی زخمش • بغیر صحبت
سنك وسبو نخواهد شد • پیکان تیر حسن تدبیر ایله سپر سینه‌دن حقیقة ممکندر اما خدنك
کلام که کمان زباندن کشاد بولدی اخراج اولنمق ممتنعدر مصرع تیری که او زد بر دلم پیکان
نمی آید برون • درخت مضرت نه قدر شاخ اولورسه برحیله ایله قلع اولنمق متصور
دکل مثلا آتش که اگرچه سوزنك درشهر ضرری رشحه ایله قابل زوالدر لکن شعله
چقدی جمیع میاه بحار وسیول انهار ایله اطفاسی محالدر وزهر هلاهل اگرچه سم قاتلدر
مضرتی تریاک ایله بدندن زواله قابلدر وبی زهر کینه تریاک ایله سینه‌دن مندفع اولمق
ممتنعدر من بعد بنم نوعمله سنك جنسك میاننده بر درخت عداوت بتمشدر که بیخی
قعر ثرایه وشاخی پنجهٔ ثریایه یتمشدر بیت نهال کینه که در سینه‌ها نشانده شده
معینست وسرکه برچه خواهد داد • درخت حقد بدان گونه میوه بار آرد • که طعم
ان بمذاق تو هیچکه مرساد • بوم شوم زاغی بو تقدیر وتعبیره فصل مرقومی کلك تعبیر ایله
صفحهٔ تقریره تحریر ایلدی وآزرده حال وشکسته بال ملول ومحزون دوندی کتدی
وزاغ اتدیکی وضعه ندامت وکندو نفسینی ملامت ایدوب ایدی عجب جاهلانه
وضع وعامیانه حرکت ایتدم وکندو قوم وقبیلم ایچون اعدای ستیزه‌روی وخصمای جنگجوی
پیدا قلدم بنم طیوره نصیحت نه مصلحته یارایدی بو طایفه‌ده مهترلر وار ایدی که اگر
کهتری بو جرأته بندن بهتر وبو سخن گذارلغه بندن سزاوار ایدی مقطوع ومجزومدر
که معایب بوم شوم نقیر وقطمیر آنلره مکشوف ومعلومدر بو امرک اغاز وانجامن
بندن الطف بلمشلردر وبو مهمك مدخل ومخرجن بندن دقیق تصور قلمشلردر لیکن
عقل کامل اوزره ملاحظه حال ومآله جانب تانی وتامله مایل اولوب من صمت نجا
مضمونیله عامل اولمشلردر آلت زبان تیغ بران شکلنده آفریده اولدیغنه حکمت اولدر که
آنکله بازیله عمل اولنمیه که تیغ بازلق هنکامنده بازلره لایقدر وتیغ زبانی نیام کامدن
بلا ضروره اخراج ایتمك سربازلق وکردن پروازلقدر بیت دلا وچندن اقتدی شمع

شمع باشن   دل اوجندن بنفشه ویردی باشن بیت چون زبان شیؤ ورزد •
چه عجب جان زبیم اکر لرزد • تیغ راچون بقصد جان کردن • راست برصورت
زبان کردن • نته که کردن دلاور زبان تیغی میدان کارزارده استعمال ایتمک کرک
مردان زبان آوردخی تیغ زبانی هنکام کارده اعمال ایتمک کرکدر مصرع هر سخن وقتی وهر
نکته بیانی دارد • مشکل بودرکه بو کلمات مواجهه ده واقع اولدی لاجرم سینه سنده
حقد وکینه زیاده جهانکیر اولوب که تیز روبروا ویجق زیاده تأثیر قلوردمشلردرکه عاقل
هرچند که زور وقوتنه اعتماد قلدلایق بودرکه افتتاح باب خصومته واقتداح زنا
عداوته بادی اولمیه وحدت وسوء کینه انکارا یدوب سلسلهٔ مخالفتی تحریکی روا
کورمیه که هرکسه که فرضا که انواع نوش دارو واصناف تریاقله علاجه قادر اوله معقول
دکلدرکه اول امیدایله تجرع سم قاتل وزهر هلاهله اقدام وجرأت صادر اوله بیت
هرچند که تریاق بدستست ترا • زنهار که تو زهر هلاهل نخوری • محققلر بونک اوزرینه
متفقلردرکه عاقلک فعلنک اثری قولی اوزره راجح اولوب کردارک مزیتی کفتاری اوزره واضح
اولمق کرک تا عواقب اموری قرین رشد وصلاح وخواتیم احوالی مقترن فوز ونجاح اوله
اول کمسنه نک قولی فعلنه غالب اولوب کمال همتن وکوردن تقریرن حسن ادا ولطف تعبیرایله
تحسینه وجهت عبارتن حلیهٔ فصاحت وزیور بلاغتله تزیینه مصروف قلدآز زماندن
قول بی عملی حسرت وندامته مفضی وکفتاری کرداری حیرت وملامته مقتضی اوله بن و
راجح قول وقاصر فعلم که بو امرک فاتحه سندن خاتمه سنه نظرا تمدم وبو طریقه تأنی وتأمل
رفعیتله کیتمدم اکربنم فرق شانم افسرادراکله مزین اولوب خزانهٔ بیکرانه خرددن بهره مند
اولیدی اولا بو خصوصده عقلاء ایله مشاوره ایلردم بعده تکلمه آغاز ایدوب بو فصل کلام
پاکیزه ونه عیب که شایبهٔ شک ودیددن منزه اوله بو تقریر قلیدم قال ایدوب سویلردم
بیت سخن را سخت ناسنجیده کفتم • درنا سفتنی بود اینکه سفتم • چون بی اشارت
ناصحان عاقل ومشاورت عاقلان کامل بو امره شروع قلدم وبدیهه بو کلمات بیهودهٔ
وحشت آمیز خصومت انکیزی درمیان ایتدم عجب دکلدرکه اشرار زمره سندن محسوب

اولوب بدخویی وستیزه رویی محال کویلکه منسوب اولمشلردر مثالده کلمشدر **المکثار مهذار**
یعنی بسیار کوی بیهوده کوی اولور باوجودکه ظاهر افراد انسان سایر انواع حیواندن
لسانله ممتاز و بیان ایله سرافراز در ارباب عقل وخرد کلام بدی مراتبله سکوت ندانی
وزبان بستهلری درجاتله بیهوده کویلردن اعلی عد ایتمشلردر **نظم** بهایم خموشند
وکویا بشر • زبان بسته بهتر که کویا • چومردم سخن کفت باید بهوش • وکرنه شدن
چون بهایم خموش **دیکر** کشی خوشدر دلن کندوده طوتمق • یوسوب اغزینی بلدوکن
اوتمق اولورسه غنجه کبی بودهانی • کرک سوسن کبی ابکم زبانی • **القصه** زاغ بو
سوزدن بر زمان طبطاب واضطراب ایتدی وکندو بیر بو نوع خطاب لرله عتاب ایدرک
اچدی کندی ای ملک بوملر ایله بیزم میانمزده واقع اولان مقدمات معادات بودرکه
سلک تقریرده منتظم وکلک تعبیرله صفحهٔ ضمیر منیره مرتسم اولدی ملک ایتدی ای
کارشناس کلام عبرت انجامکی تمام اشتدم وانک ضمننده مندرج اولن فواید فرایدی
آویزه کوش هوش ایتدم عقلا ایله مصاحبت وحکایتلر مشاورت علامت حصول سعادت
ای وامارت وصول دولت وعزت سرهدیدر دیرلرایدی علم الیقین بلدم وعین
الیقین مشاهده قلدم **بیت** صحبت اخیار در ماننده مشک • کم نسیمندن ایرر
جانه اثر • فعلی انلارک دلیل معرفت • سوزلریدر رهبر فضل وهنر • بعده که خانهٔ
دل وجان بو کلام روشن بیانک که شمع جمع آرایی خلوت نشینان صوامع قدس اولمغه
ارزانیده پرتو انوار ایله منور اولدی بزم لشکر مزک ندارکنده که پروانه وار سوختهٔ آتش
بوارا ولدیلر نه فکر اولندی ودفع عار وطلب نار واطفای شرر ضرر اشرار ایچون
نه تدبیر قلندی **بیت** تدبیر تو انجاکه مهم پردازد • صد کار فرو بسته بدم حل سازد •
کارشناس زبان شکر وسپاسله ایتدی **نظم** شها اقبال ودولت بندک اولسون
همیشه دشمنک افکندک اولسون • اول رای لرکه وزرای دیوان آرای عرصهٔ عرضه
انها ایتدیلر جنک وصلح وفرار وقرار وقبول باج والتزام خراجدن بنم یانمده هیچ بری
مقبول دکلدر امیدوارم که اول تدابیرک تدبیری باینده بر حیله

تدبیر ایلیم که بزه بو شدتدن فرج تمام واول مکار ستمکارلردن اخذ انتقام
میسر اوله که چوق کسنه لر حبل حیله ایله تمسک ایلمه مرادلرنه واصل اولمشلردر
واول امور عظامه که مکابره ایله اتمامی میسر اولمیه مکر و فریبله چاره بولمشلردر
نته که ولایت کرکانک عیارلری اول زاهدک قربانی ایچون طیار اتدوکی کوسعنکی
حیله ایله الندن المشلر ملک استفسار ایتدیکه نیجه اولمشدر اول **حکایت**
کارشناس ایتدی روایت ایدرلر ولایت کرکانده بر زاهد قربانی ایچون بر قیوت
آلوب بوینه رسن طقوب صومعه سنه کیدرکن یولده طرارلردن بر نیجه
عیار اول کوسفندی کوروب قوت سبعی که نهادلرنده مرکوز ایدی حرکته کلوب
زاهدک پینه دوشدیلر چون قادر اولمدیلر که کرک وار جنک جنکال و پلنک
مثال بیجه قهرلر اولشما چاره و ناچار الندن آلهلر لاجرم دوباه وار تملق و تسخیر
اظهار ایدوب فکر ایتدیلر که زاهده خواب خرکوش ویره لر پس بو بابده هر بری
داستان حیله دن بر فصل و کتاب خدعه دن بر قاعده و بر اصل اختیار ایدوب
قصد ایتدیلر که زاهد ساده خاطر صافی قلبک توسن عقلن تازیانهٔ مکر ایله رام و زورق
حلالن دانهٔ رز قلدر کندویه حرام ایده لر بو نیتله هر بری واحداً بعد واحد زاهدک یولنه
کلوب بریسی ایتدی ای شیخ بو اشککی نیلرسن بری دخی ایتدی ای زاهد پاک دامن صفی
خرقه که ملوث ایلرسن او چنجی ایتدی بو کلبی نیدرسن بکرزکه شکاره کیدرسن بری
داخی ایتدی ای استاد بو کلب معلمی قنده بولدک بری ایتدی ای صیاد بو تازی قنده بولدک
و کمدن آلدک بری داخی ایتدی بکرزکه بو کلب ایله بو شیخ بو شهرک پاسبانیدر بری
ایتدی بو سک شکاری نیجون غالبا بو شخص پادشاهک سکبانیدر القصه عیارلرک
جمله سی بو کلمه ده متفق اولوب هر طرفدن هر بری بر حرف اتوب زاهد بیچاره یه
طعنه طاشنه نشانه ایلدیلر و بو نمط اوزره هر بری بر افسون اوقیوب بو نسق اوزره
بر افسانه سویلدیلر **بیت** چشمش بعشوه ره زده لب خوانده افسون دگر • دل میبرند
از عاشقان هر یک بقانون دگر • صوفی صافی ضمیر چون جمع کثیرک بو کلمه ده اتفاقن

مشاهد

مشاهده ایتدی خاطرندن اول کوسفندک سکی اولماسنده شک ظاهر اولوب
کندوکندویه ایتدی مبادا که بونی صاتن کمسنه سحار اولوب سحر ایله کوزمی بغلیوب بون
سکی بکا کوسفند صورتنده کوسترمش اوله اوی بوددکه بوندن واز کلم و بایعک
بینه نقدا ندوکم ثمنی کروالم بوطی دیدی وغایت بلاهتندن الندهاولن کوسفندی
صالی ویردی وبایعک طلبی ایچون یوله کردی طرارلر چون زاهدک کتدوکن کوردلر
کبی فتیونی کوتردلر بو مثللی اول اجلدن کتوردم که بزده حیله یه تمسک واجیدر تا دشمنه
غالب اولاوز و مکر و مکره تشبث ایتمک کرک که مطلوبمزه ظفر بولاوز **نظم** چون بقوت
حریف خصم نه • حیله ومکر را ازدست مده • که بحیلت کمان قوت را • میتوانی که
زه • فیروز ایتدی سن بوسؤاللرنه جواب فکر ایدوب بوبابده نه صواب کوردک عرض
کوره لم اکر سعیاد عقلده تمام عیار رواقع اولورسه بنای کارمزه دستور العمل قیله لم کار
شناس ایتدی چون بر نفسک هلاکنی که جمع کثیر بقاسنه متضمن اوله بحسب العقل
جایز کورمشلردر و نفس عامه ایچون ضرر خاصه ارباب شرع و نقل فتوا ویرمشلر
بونی جواب کوردم که بن بنده وظایف حقوق نعمت بی نهایت سلکی اوایدم ونفسی
اصلاح مصالح ملک وملک ایچون فدا ایدم پس ملک کوکده که دیوان عالیده وجمیع ارکان
واعیان وجمله حشم وخدم میاننده بکا خشم ایدوب بیوره تا بنم پر وبالمی یوله
لر و زخم زده وخون آلوده بو درخته استلر که بزم کاخ لرمز آنک شاخلری اوستنده
برغلر و ملک تمام لشکر ایله بو مقامدن کیده لر و فلان موضعده واروب انده توقف
ایده تا بن دام حیله یی آنلرک کمندنه قوروب وحسن فکر ولطف مکر ایله پنجه قهرلرندن
قورتلوب کلم وصلاح وقت هر نه ایسه عرصه عز عرضنه قلم ملک انک رایینه آفرین
ایتدی وهماندم طاق ابروسین درهم وکلمات تحملدر و دهم ایدوب قهر آلود خلوتدن
طشره کلدی تمام حشم وخدم منتظرلر ایدی که شاه وزیرک مشاوره لرندن نه ثمره
حاصل اوله و مخفی محاورلرندن نه نتیجه ظهوره کله چون ملکی پر غضب وخشم آلود کورد
جمله سی باشلرین اشغه ایدوب طوردیلر ملک بیوردی تا کارشناسک پر وبالن یولدلر و

وتن خون آلود قلوب اول درختدن آشغه آتدلر وملك جمیع لشکر ایله اول مقام مفرد
وموضع معهوده یه عزیمت ایتدلر چون بوامرك اتمامی بوم بتبیر ایردی غراب غروب
مهر آشیانه افق سپهردن پروانه کلدی وکواکب ثوابت سیاره هوای فضای آسماندن
شپرهکبی طیرانه آغاز قلدی بیت چو دردی روز روشن کار وباری • سمن زار او
چو خلك سبزه زاری • کورب آثار لیل اولمش هویدا • فلك قلدی هزاران شمع پیدا
دیك طغیانی بینه شاه بومانك چون کانون دماغنده غلیان ایدوب خواص
ارکان واعیاننه ایتدی چون بزه زاغلرك کشورلرینه اطلاع میسر اولدی وانلرك تیغ
قهرمزدن لشکرلرینك اکثری نی پاولچسر وباقیسی نی بال وپرخانه وآشیانه لری زیر
وزبر خاکه برابر اولدی مقرردر که اکر بر دفعه دخی کره اولی کبی لشکر ظفر رهبر ایله
شبیخون ایدوب کرو فرایدرسه وز منصور ومظفر اولوب بقیة السیف بالتمام تیغ اشغا
روز حیاتن شام ایدوب خستکان علت هزیمت یاران کذشتنه نوش اتدوکی شربتدن
ایچوره وز ودشمن مخذول ومقهور اولوب بز شاد ومسرور کوشه کاشانه لرمزده
حضور وحبورلر روزکار کچوره وز مصرع پس ازمرك عدو خوش می توان زیست •
چون شاه شام تاج طلا می برسر ورواج نیلفامی دربر ایدوب لشکرینی سمار اختر ایله
کشور ربع مسکونی مسخر قلدی وامیر سپاه زنکبار خیل رومی تبارستاره الغار
ایچون عباسی علملر قالدردی بیت چو خورشید تابنده شد ناپدید • شب
تیره بر چرخ لشکر کشید • ملك بومان دیوان ایدوب تمام خیل وحشمنه قصه
قصد شبیخونی درمیان ایتدی جملهسی بو عزیمته وزره یکجهت اولوب آز زمانده بر لشکر
بی میل وامان وبیحد وکران زاغلرك مکانی جانبنه سیل کبی روان اولدیلر بیت
کروه رزم جوی فتنه انکیز • همه پرکینه وبی باك وخونریز • بکین خواهی میان ایتك
بسته • دل چون سنك راه جنك بسته • چون لشکر بوم اول مرز وبومه قدم
اندلرنه زاغلردن اثر بولدیلر ونه حاللرندن خبر بلدیلر لاجرم مضطرب اولوب اطرافی
طواف ایلدیلر کارشناس زیر دخت دده آنلرك احوالنی کورها قوالنی دیکلردی وزاد

زاغلیوب حزین ایکن بردی ناکاه بر بوم آنک آوازن ایشتدی ملکه خبر
ویردی ملك برنج بوملرکه مقرب درکاه محرم اسرار شاه ایدیلر آنلرك یاندوغی
یره کلوب انی اول حالده کوردی دیدی سن کیمسن و بو صورتدی کارشناس کندو
حسبن ونسبن بلدردی ومنصب وزارت ورتبهٔ صدارتن بیان قلدی ملك
ایتدی بلی سنی بلورم خیلی زماندرکه احوالك ایشدردم امدی بزه خبر ویرکه زاغلر
قنده کتدیلر و بو کیمکلردندن نه حیله قصد ایدیلر جواب ویردیکه ای ملک بنم حالم
انلرك محرم سرّی دکلدوکمه دلیل بو بنم زمی و پرو بالمی بو تهمتدن بو امره دلالتده
کفایت ایتمزمی ملك ایتدی سن زاغك کاتم السرّی وزیری وجمله تدبیرنده مستشار
ومشیری کن نه خیانت سببیله بو جزایی سکا سزا کوردیلر و نجه کناه ایتدك که پرو بالك
یولوب تنوکه بو قدر زخم اوردیلر کارشناس ایتدی مخدومم بنم حقمده بدکمان
اولوب حسودلر قدح و وقیعته مجال بولدیلر وبکا بو عقوبتی روا کوروب بو نجه زماندن
برو خدمات مبرورم ومساعی مشکورم بالکلیه ضایع اولوب هباءً منثورا اولدی **بیت**
بی مزد بود و منت هر خدمتی که کردم ۞ یارب مباد کس را مخدوم بی عنایت ۞ ملك
ایتدی نه سببدن حادث اولدی که سوء ظنه باعث اولدی کارشناس ایتدی شبیخون
ایتدکدنصکره فیروز وزیرلرن جمع ایدوب بر بر تدبیرلرن سویلتدیلر جملهسی ملکی
جنك ومقابلیه تحریك ایدوب آتش شقاقی تیز ایتمکه اتفاق ایتدیلر چون نوبت بکا
یتدی ملك بیوردی که سن بو نار عاری نجه تدبیرله سوندیرمك فکر ایلدك و خانمان
خصم غداری نجه آتش تدبیرله کویدرمك تدارك قلدك بنده ایتدم ای ملك بزه
لشکر بومله طاقت مقاومت نجه میسردرکه انلرك قوت و قدرتلری بزم صیت
وسطوتمزدن افزوندر و هنکام جنکده جرات واقداملری و مرکز معرکهده قطب آسا
قیاملری دایرهٔ تعبیر و تقریردن بیروندر علی الخصوص که توسن دولت ملك بومانك
روان اقتداری وعنان اختیارنده دلیل وزبونده صاحب دولت قاهره ایلر مجادله
لاف اورمق علامت سفاهتدر وخداوند بخت روز افزونلر ستیزه مقامنده

طورمق نشانهٔ شقاوتدر بیت ستیزه‌ن که با خداوند بخت • ستیزه‌ن را سر برید

چون درخت • صلاح بودر که رسول کوندره‌وز شویله که با رنجور تلر آتش جنکی

تیز ایده‌لر بر خانمانمزی عود کبی تفرقه اودنه اوروب دود کبی زوای جهانده پریشان

اوله وز واکر کوتش وفا قدن پنبهٔ شقاقی اخراج وغش دماغلرندن دیو جلاعی

ازعاج ایدوب جانب صلحه میل ایده‌لر ابقای تاج وتخت ایچون خراجدن هر نه

تکلیف ایدرلرسه بی توقف قبول ایدوب جائزهٔ منت بله وز ابیت چوسر یا بدیت

سر متاب ان خراج • وکرنه سر پانو ماند نه تاج • ملك چون بو کلامی ایشتدی بحکم الحق مر

کام آرزو سنه خوش کلمیوب ایدی بو نه سوزدر که سویلرسن و بنی ادبانه جواب در

که ایلرسن بوم دیدکلک نه شومدر که انك قدوم همچو میله بنی تخویف ایلرسن و بنم

لشکرمی انك چشمی مقابله سنده کوز کوستمیوب تحقیف ایلرسن بیت اکر دشمن

از تیغ دارد ستیز • مرا هم زبان سنان هست تیز • چو من این سخن را بکام آورم •

دل دشمنانرا بدام آورم • برد فعه دخی نصیحت دهانن آجدم وهوادارلق وحق کذارلق

یولندن پند وموعظت جواهرن خاك پایته صاچدم وا نیدم ای ملك جادهٔ صوابی قویوب

جانب خطایه کیتمه وهوای نفسه اویوب بی تأنی وتأمل بو امره شروع ایتمه همیشه تملق

وتواضعی نفسکه پیشه قل وزور وقوتکه مغرور اولمه عدودن اندیشه قل توسن نته که کام

عنان لطفله رام اولور وصید سرکش ملایمت وملاطفتله کرفتار قید دام اولور نظم

آسایش دو کیتی تفسیر این دو حرفست • با دوستان مروت با دشمنان مدارا •

بو حالك خارجدن مثالی اول باد سخت وتنددر که کیاه ضعیف لطیفی وملایمتی

سببیله صدمت صرصر قهرندن سلامت بولور ودرخت سخت وعنفی خشونتی

اجلدن اصلندن برکنده اولور بیت مکن ستیزه که چرخ از ستیزه کاری خویش •

ز ستیزه بربند دستیزه کارانرا • ارکان واعیان ندن بیم ایرام اولنلر فرصت بولوب

بنی جنایت خیانتله متهم قلوب متفق الکلمه ایتدیلر کرسن بوملر طرفنه میل ایدرسن وکندو

جنسك ودلی نعمتك جانبن قویوب نه سویلرسن وعدو طرفندن سویلرسن ملك اربا ب

حسدك قولیله ناصیه پند ونصیحتمه دست رد اوروردی وبکا خشم ایدوب
بوغدا یله کوردسن عتاب بیوردی اما شویله فهم ایلدم که ضمیرلرنده سزکله جنك
عظیم ایتمك مضمر وخیاللرنده سزکله جدال وقتاله بلکه بالکلیه اصلکوزی
استیصاله قصد ایلمك مقرردر شاه بوم چون کارشناسلك مضمون کلامن
معلوم ایتدی وزیرلرینك بریسندن سؤال ایلدی که سن بوزاغك کیفیت
حالنی وحقیقت مقالنی نیجه اکلرسن ایتدی انك امرنده بران توقف ایتمیوب همان
قیدن کورمك کرك وبود بود ونك سر بریون که بادخانه نیرنك وفسوندر تیغ
آب شکل وآتش فعلله تننده یروب هیکل نحس وجثهٔ نجس وکالبد بدنی عرصهٔ
خاکدن مغاك هلاکه کوندرمك ونعمت فرصت قتلن که اندن زیاده غنیمت میسر
دکلدر راحت عظمی ومنفعت کبری ووسیلهٔ حصول امانی وسرمایهٔ سرور وشادمانی
بلکه کرك بو خاکستر اچنده براخکر وبو اخکرهم فسرده ضمننده برشرر مشاهده ایدرم
که اکر مشتعل اولورسه هزار آب تدبیرلر انك اطفاسی میسر دکلدر **بیت** آری تحت
الرماد ومیض نار • ولوشك ان یکون له ضرام • نعوذ بالله ازین آتش وشراره دود
هرکیم که فرصتی غنیمت بلمیه غالب بوددکم اول قدرت بردخی الله کیرمیه وبعده
ندامت وملامت فایده ویرمیه هرکیم که عدوسن ضعیف وتنها بوله اولی بوددکه
آنك تداركن قلوب اندن خلاص ولمق اردنجه اوله زیرا که خصم اول ورطه‌دن
رها بولیجق محتملدرکه قوت بولوب تیغ کینه کمیشه اولوب اشفامن الله **نظم** دشمن
چون بحسب اذتو ازوی بجهی • ازبند توچون رست تو ازوی نرهی • خواهی که امان
باشدت ازآفت او • دردست توچون فتد امانش ندهی • زینهار ملك انك
کفتارنا سنجاده التفات واعتبار ایدوب مسون وافسون جانکدازن سمع قبول
ایشتمیوب موجبیله ایش اتمیه سن که نصایح حکماده کلمشدرکه دوست نامحرمه
اعتماد اتمیه بوقضیه قالدی که قول دشمن مکارکینه جویه اعتقاد ایده سن **بیت**
درین زمانه که بر دوست اعتبار بدست • چه کونه غره توان شد بکفته دشمن کارشناس

چون بو کلماتی اشتدی درد دلله نالش ایتدی وایتدی **نظم** بکا یتمزمی بو جانمده کی

ریش او درسن دخی ریش اوستنه نیش • بو کلام ملك بوماننك قلبنده تاثیر تمام ایدوب

اول وزیردن اعراض ایتدی وبرنه دخی التفات ایدوب ایتدی بو خصوصده نه دیرسن

وبو بابده نه تدبیر صواب کورهرسن ایتدی اننك هلاکنی جایز کورمزم که صاحب مروت

خصمنی ضعیف وبیطاقت کورجك مرهم مرحمتله آنك دردنه دوا وجراحتنه شفا

ویرمك کرك ومکارم اوصافن اننك حقنده اظهار ایدوب مراسم احساننی اننك بابنده

مبذول بیورسن کرك مشهوردرکه قچنی قوسق وامان دلینه قیمق کرك وپایمال وافتاده‌لره

دستکیر اولمق کرك **بیت** ره نیك مردان آزاده کیر • چو استاده بار افتاده کیر • بعضی

امورا اولورلر که کشی کندو دشمننه دخی مشفق ومهربان اولور نته که خوف درد اول

زن بازرکانی شوهرینه مهربان قلمشدر ملك استفسار ایتدی که نیجه اولمشدر اول **حکایت**

وزیر ایتدی بر بازرکان وار ایدی که غایت مالدار ایدی اما بد سیرت و زشت صورتلکی

هزار مالی قدر بخروار ایدی بو جمله دن پیرو کران جان و بخیل و نامهربان ایدی **بیت**

چو دیو دوزخ از عفریت روبی • چو زاغ کلخن از بیهوده کویی • ازین سنکین دل پولاد

جانی • چو هجران دل کدازی جان ستانی • بو مرد زشت طلعتك بر زیبا صورت پاکیزه

سیرت

سیرت عورتی وار ایدی که بدر منیر پرتو لمعهٔ رخسار خورشید نظری ایله شب تیره‌ی
روز روز روشن قلوردی و چراغ جهانتاب آفتاب که قندیل طاق نه رواق ایدی بدر
شعلهٔ شمع روی دلارایی یاننده محو اولوردی زبان زمان اول جان جهانك شرح جمالنده
بو بیتله متکلم ایدی بیت ماه طلعت نکار زهره جبین • حسننك طالعینه بوز تحسین
هزار دستان خیال بوستان حسب حالنه بو صورتله مترنم که بیت نظیرك کورممشدر
کمسه اصلا • نه یارتمش تعالی الله تعالی • بازرکان هزار جان و دل‌له آنك وصلنه
متشوق و طالب و اول صد هزار دستان آنك مجاورتندن متنفر و هارب اولوب آنك
افسانه سیله شیفته و افسونیله فریفته اولوردی دایما جور و جفاده ایدی
و همواره نفرت و اباده اما شوهر هر دم آنك جفاسی وفای جدید باعث اولوردی
و هر لحظه آنك قهرندن مهر تازه حادث اولوردی مصراع مهر فزون نمیشود تا تو
بکین نمیشوی • نه بی قهر قهر خاطر دست آرزو بیله شب زلفنه واصل اوله بیلوردی
و نه بی خار خار محنت کلستان رویندن بوسه آله بیلوردی بیت من بنده
آن روی که دیدن نگذارند • دیوانهٔ زلفی که کشیدن نگذارند • اتفاق بر کیجه
آنك اونه اوغری کیردی اول زمانده مکر بازرکان خوابده وارمشدی زن بیدار
ایدی دزدك حرکتن احساس ایدیجك خوف و هراس کا غالب اولوب عز و نازی
فراموش ایتدی و ناچار شوهرینی کنار ایدوب خواه و ناخواه در آغوش ایتدی بازرکان
اویندی دوست بیداری کنارنده کوردی کمال سرورندن جوش و خروش ایتدی
بیت مکر بیدار شد بختم که آن رویی که در خوابم • نبود امید دیدن پیش من
بیداری آید • آیا بو نه شفقتدر که پردهٔ غیبدن بنم حقمده ظهوره کلدی یا بو بنده
نه خدمتله بو دولته لایق و بو سعادته سزاوار اولدی فرد مهری که نبودست از
کجا پیدا شد • چون اطرافه نظر ایتدی دزدی میان خانه‌ده کوروب ایتدی ای مرد مبارک
قدم میمون فال مال و منالم سکا آنك سودی کبی حلال اولسون هیچ تکلف چکمه
اسند و کن قدر آل خوف ایتمه که برکت قدمکله بو جفا کیش پر وفا بکا مشفق و مهربان

اولدی بومثلك فایده سی اولدر كه بعضی مقام اولور كه كشی انتقام قصد ایتدوكی
كمسنیه دخی لطف واحسانی ارزانی كوره حالا بوزاغك دخی حال همان بومنوال اوزره در
رحم كن چون حال وی دیدی كه جای رحمتست   ملك اوچنجی وزیردن صوردی
كه سنك رایك بو امرده نیه منجر اولمشدر ایتدی اولی بودر كه ملك اندن لباس حیلتی

خلع ایتمیه بلكه خلعت امانیله مخصوص قلوب اثار تربیت وعاطفتن انك بابنده
اظهار ایلیه تا اول دخی انك مكافاتندن خدمات پسندیده دریغ دوتمیه بلكه الدن
كلدكجه زبان مخالصت ومناصحتی پركار ایلیه بر دخی بو كه عقلا جمعیت اعدالی پریشان
ایتمكه سعی ایدرلر وجمعلرینه سنك تفرقه انوب ممكن اولدقجه میانلرنده مخالفت القا
ایتمكه قصد ایدرلر واختلاف كلام اعدا موجب ایتلاف دل وانتظام حال اولیادر نتكه
دردیو میاننده اختلاف سبب جمعیت خاطر زاهد اولدی ملك استفسار ایتدی
كه نه كیفیتله واقع اولمشدر اول حكایت وزیر ایتدی روایت ایدرلر كه بر زاهد پاك
طینت وعابد پاكیزه سیرت بغداد نواحیسنده بر موضعده صومعه طوتدی واوقات

صح

صبح وشامده عبادت طاعت خباب ملك علامر جل وعلا اشتغال اتدی چون تعلقات
حطام دنیای فانیدن ال چکشدی وصفحهٔ چهرهٔ روزکارده کعبتین سیاه وسفید لیل
ونهارده غدر وبیوفالق نقشن معاینه ایتشدی بلوردی که نوش مسرت بی نیش مضرت
اولمز ونقد کنج بیدرد ورنج محصل اولمز بیت یك كل بیخار در این باغ نیست • تیغ
زند بر تو وگیتی خوراست • زر دکند رویت وکوبی زر است • فراغت زاویه سنده
قناعت کرپاننه باش چکمشدی ونهال توکلی زمین درونندن دلکش وتخم تحملی مزرعهٔ
دلنده اکمشدی بیت ماطرح قناعت ورضا افکندیم • وز دوست بهرچه میرسد
خورسندیم • القصه مرید صادقلرندن بریسی درویشك فقر وفاقه سندن تشویر
مطلع اولوب مدد معاشیچون بر کاومیش فربه که کام آرز وشیر شکار آمیز هلیه چرب
وشیرین اولوردی برسبیل نذر زاهدك صومعه سنه التدی اتفاق بر دزد بو حالی
مشاهده ایتدی وقوت طامعه سی هیجان ایدوب صومعهٔ زاهده متوجه اولدی
ناکاه بر دیو بکراه آدم صورتنه کیروب انکله همراه اولدی دزد صوردیکه سن کیمسن و نه
طرفدن کلوب نه جانبه کیدرسن جواب ویردیکه بن بر غولم بو شکلله متشکل و بو
صورتله متمثل اولدم غرض علت بودرکه بو ممالك خلایقی برشیخك رشادی و هدایتیله
طریق توبه وانابته مالك اولمشدر اول سببدن بزم مزاج اخلال واغوامز فاسد
وبازار افساد ووسوسه مز کاسد اولمشدر دلرم که فرصت بولوب آنی هلاك ایدم
وکلزار جهانی خار وخود زاهددن پاك ایدم بنم حالم بودر کراشده سن حالیا
خبر ویرکه سن نه کشی سن ونه طرفه کیدرسن وبو حرکتدن نه برکت مرادایدرسن
دزد ایتدی بن مرد عیار پیشه ام وشب وروز بواندیشه ده ام که خلقك مالنی تاراج
ایدم زاهده مزبورك بر فربه کاومیشی وارمیش حالیا قصد بودرکه درازدستلك صنعتنده
سحر سامری کوستروب کاو مزبوری اول کوتر آستینك صومعه سندن برحیله ایله
اخراج ایدم دیو ایتدی مصرع ای جان جهان تو یار مایی • مرحبا بالوفاق علی احسن
الاتفاق بحمدالله که رشتهٔ اتحاد ما بیننمزده مبرم ورابطهٔ جنسیت که علت ضمند

لاله داغیست بنفشه

میانمزده محکم در دعوی اتحادده بوقوی شاهد درکه هر برمزك مقصودی واحد ومقصدی
معبد زاهد دربس موافقتلر بوله کوردلر شبانکاه صومعهٔ زاهده ایردیلر زاهد وظایف
عبادتدن فارغ اولمشدی و سجاده سی اوزره کرشان مراقبه یه باش چکوب دزد
خواب غفلت دماغنه یول بولمشدی دزدك خاطرینه خطور ایتدی که چون غول آلتی قتلنه
مشغول اوله محتملدر که فریاد ایدوب جوارنده اولن خلایق بیدار اولهلر و بو تقدیرجه کاوه
گرك
داودیمك میسر اولمز دیو دخی بو فکره دوشدیکه دزدکاوی الجق البته قاپویی اچسه
شاید که صریریابدن زاهد خوابدن اویانوب غرامیه مشغول وله بو فرض اوزره اکا
ظفر بولمق متصور اولمز بس دزده ایتدی کرم ایله بر زمان توقف ایله که بن زاهدی
قتل ایدیم صکره سن کاوی آلوب کیده سن دزد ایتدی کرم ایله بر آن آرام ایله تا بن
کاوی الم کیدیم بعده سن آنك امرن تمام ایدك سن بو خلاف آنلرك میاننده قایم اولدی
عاقبت مقاوله لری مجادله یه نهایت بولدی دزد زیاده مضطرب علای صوتیله زاهده
ایتدی آکاه اولکه بو دیو سنی هلاك ایتمك استر دیوك دخی نایرهٔ جمعیتی ملتهب اولوب
لوندن
فریاد ایتدیکه بیدار اول که بو دزد کاوی آلوب کیتمك ایستر زاهد انلرك آشوب وعربده
اویانوب خروش ایتدی اطرافدن اولن احباب واصحاب متنبه اولوب صومعهٔ زاهده
شتاب ایتدلر دزد و دیو هر بری بر طرفه فجه یلر کتدیلر و زاهدك نفسی و مالی اول ایکی
ظالمك خلاف وجدالی سببیله صحیح وسالم قالدی **بیت** چو در لشکر دشمن افتد
خلاف • چرا تیغ باید کشید از غلاف • چون وزیر ثالث بو کلامی تمام ایتدی اولکی وزیر
بو ایکی وزیرك تدبیرندن پرغضب اولوب ایتدی شویله فهم اولنور که بو زاغك مکر وفسونیله
مفتون اولوب بو معامله ده غبن فاحشله مغبون اولدکوز زینهار زینهار خواب غفلتدن
بیدار و شراب جهالتدن هشیار اولك و کوش هوشکزی پردهٔ پندار دن خالی قلك
و بو امرك عواقبنده دخی ذهن ثاقبله فکر صائبی واجب بلکز عاقلر مکر اعدادن تحفظ
بابنده طریق احتیاطدن خروجی صواب کورمزلر و انلرك کفتار دروغ و کلام بی فروغلریله
طریق مستقیمدن انحراف کوسترمز و عاقلر بو معنایه التفات ایتمیوب جرئی تملق وملایمتلرن

کلی

کلی تعلق و ملاطفتله تلقی قلور و عداوت موروثه وخصومت قدیمه‌لی فراموش
ایدوب صلح وآشتی ایله کوکللرن خوش ایدرلر بلمزلر که دشمن هزار نقش محبت کوسترسه
هنوز زنك عداوت لوح دلندن محو اولمز وچندانکه باران ملاطفت یاغدرسه هنوز هوای
صفا غمام کدورتن محو اولمز **بیت** زلف هندوی تو گفتم که دگر ره نزند ٭ سالها رفت
وبدان سیرت وسانست که بود ٭ بو عجب در طرار بصره سزك بصره کوزده طرفه بغداد کور نور
وخرمهره‌یی اعتبار سزك نظر کرده کوهر شاهوار کلور سزك بصره حالکز همان اول درودکر
حالنه بکزر که گفتار زن بد کرداره فریفته اولدی ملك استفسار اتدی که نجه اولمشدر اول
حکایت وزیر اتدی روایت ایدرلر که شهر سراندیبده درودکر وار ایدی که بلاد هندده
منقبه زمان ایدی وبر زنی وار ایدی که ملاحتده زلیخای دوران بر آهو چشم ایدیکه بر
عشوه ایله هزار شیر شرزه‌یی شکار قلوردی وبر شیوه ایله روباه عقل حیله کاردن خواب
خرکوش ویروردی **نظم** نکار تیر مژکان قوس ابرو ٭ مه عقرب روایت سنبله مو ٭
بت جوزا کمر خورشید ایام ٭ اسد چشم وحمل دم حوت اندام ٭ درودکر اکا شیفته اولوب
بر زمان انسز اولمزدی وبر ساعت انی کورمسه راحت وآرام بولمزدی زن اکرچه
ضروری انکله مصاحبت صوری ایدردی اما معنیده باشی اغیار ایله خوش اولوب بزم
عشرتده جام محبتی بر یاد نه نوش ایلردی آنلرك جوارنده بر جوان وار ایدی که قد بالاسی
کویا بر سرو ایدی که چمن باغ جهانده بیتمش ایدی وخط سبزی بر سبزه ایدی که کنار چشمهٔ
حیوان احاطه اتمش ایدی **بیت** رخی چنانکه ز خورشید ماه نتوان کرد ٭ خطی
چنانکه ز مشك سیاه نتوان کرد ٭ اول زنك مرغ دلی بو جوانك محبتی دامنه طوتلدی
جوانك دخی کوکلی شکاری زنك عشقی کمندنه کرفتار اولدی آخر الامر وسایط میانده
کدوب مراسله مواصله وسعاینه یه مبدل اولدی ومقدمات کلام وپیام عیش
مدام وعشرت صبح وشامه سر انجام بولدی حسودلردن بر طایفه که ایکی یارك مواصلتی
رشکی انلرك قامتلری تیرنی یا قلوردی وایکی رقیبی میانده شمع صحبت افروخته
اولسه آنلرك دللری فتیلی شعله آتش حسد ایله یانوب یاقلوردی **بیت** هر کز حسد

نبردم برمنصبی ومالی • الا بر آن که دارد بادلبری وصالی • اول حاله مطلع اولوب
بچاره کیفیت حالدن خبردار اتدی لر بیچاره نك اولقدر غیرت وحمیتی یوغدی که بر
طریق معقول الله آنك تدارکنه مشغول اولیدی بیت برشمزادلره بی غیرت اولمق • چو غیرت
اولمیه یك عورت اولمق • پس عورتنه اتدی سفر زادن مهیا قل که دوستلردن
بعضی زیارت اتمك کتسم کرك اکرچه مقصد سفرم بعید ومسافه مسافرتم مدید دکلدر
اما برقچ کون انده توقف اتسم کرك بلمزم که سنك نار فراقکه بجه صبر ایده بلم ویا نار اشتیاقکه
نه طریقله تحمله قادر اولم بیت ای بناکام مرا ازرخ تو مهجوری • خود که باشد که
بکام از تو کرنیند دوری • زن دخی تکلفله تحسر وتحزن اظهار اتدی وهزار زحمت
وخونابه ایله کوزلرندن براکی قطره یاش اقتدی فی الحال توشه اظهار ایدوب شوهری
اوپدی قوجدی وداع اتدی چون بچاره کتدی عورتنه زبان نصیحتی برکار ایدوب ایتدی
ای نکار زینهار که قاپوی اچوق قومیوب محکم بند ایده سن واسبابی محافظه ایدوب
بنم بندمی کوش هوشکه پیوند ایده سن بیت کیجه که مهر میله مهر اوره سن • حق کوز تمکلکع
ادکبی طوره سن • زن شوهرك پندنی قبول ایدوب سوکند ایله مؤکد قلدی وهمان لحظه
که ادی کتدی جانانه خبر اتدی وایتدی مصرع بیا بیا باغ که کلها شکفت وخار نماند • جوانه
وعده قلدی که چون کیجه دن برقچ ساعت بجه طلوع صبح صلا مترقب اولوب حلقه کبی درخانه
دلداره حاضر اولهلر زن اول وعده ایله شادان اولوب کباب وشراب احضار ایدوب
عشرت اسبابن مهیا قلدی بیت زهی سعادت طالع اکر شبی آن • بکلبه من بیچاره آن فرود
آید • درود کرکیدوب احشامه دك بر یره توهوقف ایدوب بیکاه مخفی زاهدك خانه سنه
کلدی اتفاق اول ایدی که مهر ایله ماه بر برجده قران ایتمشیدی واول ایکی یار علی رغم الاغیار
بر برینك دیداریله خوشحال اولمشدی کاه جوان ماه جبین برنکته رنکین وخنده شیرین ایله
نازنینك خرمن صبرینه آتش اوردی وکاه اول شوخ طناز عشوه ونازو کرشمه دلنواز ایله
جانانك متاع روح روانن غارت قلوردی نظم دوبت نازنین عقل فریب •
پای تا سر همه لطافت وزیب • این برخ شمع جمع مستان بود • وان بلب نقل می پرستان بود

بیچاره اولقدر توقف ایتدیکه آنلر جامهٔ خوابه میل ایتدیلر آهسته آهسته بونلرك یاننده بر کو
سکدی یاتدی تا باقی مصاحبتلرین دخی مشاهده قله وحقیقت حالی کندو کندوزیله کوروب
انك حقنده ایدکلری واقعمدر بله بو اثناده ناکاه زنك کوزی انك یورینه راست کلدی
وارنیك کیمدرسی بو حالی تحقیق ایچون بهانه ایمش بلدی فی الحال دیك مکری آتش فکرله
قاینیدوب معشوقنه سرله ایتدی چهرهٔ بیندن صورکه بنیمی زیاده سورسن یوقسه شوهرکی
جوان دفع صوتلرلر ایتدی ای سرو چمن ملاحت قامتك کبی راست سویله که جان ودلدن بکا
زیاده مایل سن یا حلالکرمی زن ایتدی بو سؤاله سبب ندر بو محاله یعنی طلب نه چون
بیم جاندن سؤال وقولی تکرار وزبان الحاحی برکار ایتدی زن ایتدی سوزك طرزی بودرکه عورتلر
اکثر یا سهو وغفلت یا لهو وشهوت جهتندن بو مقوله حرکت ایدرلر ونامحرمله همدم اولوب
بیکانه لرله مناسبت واجنبیلرله مصاحبت ایلرلر اما چون حاجت نفسلری روا اوله
وصوت شهوتلری انکسار بوله بیکانه لر حکمن ویروب نظر اعتباردن دور ایدرلر
ومجالستندن اعراض ایدوب مصاحبتندن نفور ایدرلر **بیت** ترك یاری کند ودلدار
دوستی خود نبود پنداری • اما شوهر مثابه سنده دربصرده وقان منزله سنده در
جکرده بلکه جان درجه سنده در تنده وروح مرتبه سنده دربدنده **مصرع** ازجان بود
کزیر وزجانان کزیر نیست • نهال عمر جوانیدن برخوردار اولسون اول عورت که شوهرینی
کندو نفسندن عزیز کورمیه وزورلنفی کبی قدری لام وشراب زندکانی حرام اولسون
اول زنه که حلالینه جان شیرینندن لذیذ بالمیه وسرمایهٔ حیاتی رنك رفاه حالی
وفراغ بالی وانتظام امور ومعاد وسالی ایچون دلمیه **بیت** وفا میاد امیدم اکر بغیر
توهست • حرام باد حیاتم اکر برای تو نیست • **نثر** چون درودکر بو فسون وفسانه لری اشتدی
کوکلنده رأفت وآثار مرحمت ظهور ایتدی وعرق شفقت ومحبتی حرکته کلوب کندویه ایتدی آز
قالمشدی که بو عورت حقنده بندن بر مضرت صادر اولوب خدای پروردکار حضورنده
شرمسار وکنه کار اولیدم بو دردمند حقنده نه عجب سوء ظن ایتمشم بو مسکین خود بکا
عاشق زار ایمش وبنم محبتمدن شب وروز بیقرار ایمش انك بو قدر تعلق وتعشقی

واریکن دین ومحبت ده لایق بودرکه انک خطاسینی یوزنه اورمیم وبوسقولر نادره‌لردن
که آنک اندن صادر اولدی اغماض ایدوب اندن اعراض کوسترمیم که هیچ آفریده
سهو وزلتدن عصمت ویربنده یه بندشهوتدن خلاصنه طاقت میسر دکلدر
مصرع کسی کجاست که اودامنی نیالوداست • حاللاصلاح بودر که شراب عیشلرن
انلره تلخ اتمیم وآب دولوندوست ودشمن اوکنده خاک فضیحته دوکمیم ظاهر
بودرکه بو عورت بونوع حرکتی سهو ولهو جهتندن اتمشدر قصد عمدا ایله اتمشدر
وزمنا که اویله اوله اولی بودرکه حمل المومن علی الصلاح موجبیله انی صلاحه حمل ایدوب
نظری انک هنرینه حصر ایدم ودیده می انک عیبندن کف ایدوب قبایحنی ذیل
اغماضله ستر ایدم بیت کر هنری داری وهفتاد عیب • دوست نه بیند بجز آن یک هنر

بس همان اول کوشه ده خاموش اولوب اوتردی تا اول وقته دک که آنلر عیشنده
فارغ اولدلر ورایت شب نکونسار وعلم افروز ملامس انجم سیارا اولدی فرد
آجلدی طره شبدن رخ روز • صاجلدی نور صبح عالم افروز مرد بیکانه طوردی
خانه سنه یوردی وزن مکاره جامه خوابده کندوسن اویوره اوردی درودکر

آهسته یرندن طوروب رفق ولطفله کلوب عورتی یاتندن اوتوردی
وآستین لطفله رنك ملاللی چهره سندن کوتروب نرم نرم النی اعضا سنه
سوردی تا زن پر فریب کوزن آچوب شوهرنی بستر او ستنده کوردی فی الحال
یرندن طوردی کلوب ایاغنه دوشدی بیت دمید صبح سعادت که یار باز آمد
هزار شکر که آن غمکسار باز آمد • پس صورد یکم سعادت وسلامتله تحجن کلدکز
اندی اول وقت که اول بیکانه ایله آشنالق جامنی نوش وساعد آرزویله میان
شاهد وصالی در آغوش ایدر ذکر اما چون بلدم که سکا البته بر ضرورت حادث
اولمشدر که بو مقوله فعله باعث اولمشدر شرایط لطف ومروتی رعایت ایدوب
حضورکزه مانع اولمدم علی الخصوص که بو واسطه ایله بکا نه مرتبه ده مهر و محبتک
وار ایدوکن بلدم وبکا کمال میل وتلطفکه مطلع اولدم وجزم ایلدم که حیاتکی بنم موا صلتم
ایچون استرمشسن وسندن بو نوع حرکتك صدوری علت البته یا سهو وغفلت
ویا توقان شهوت ایمش بندن ایا ونفرت وغیری مهر ومحبت دکل ایمش پس
بکا بقدر الطاقه سنك خاطرکی رعایت اتمك واجبدر ودایم عرضکی صیانت
ایدوب ممکن اولدقجه همای حرمتکی حمایت اتمك لازمدر قلبکی قوی طوت
خوف وهراسه کوزلك ویرمه ووحشت ودهشتدن بری اول وبنی عفو ایدی
معذور بیورکه سنك پاکلکنه ارباب غرض قولنه اعتماد ایدوب مفهومی سوء حیجه
سکا سوء ظن اعتقاد اتمشدم بحمد الله والمنه که بنم مظنه سوافق وخلقك نسبه مساو
مطابق چقدك بیت سهو بود انچه گمان برده ایم • زن دخی زبان سحر انکیزله کلمات
مکر انکیزی درمان ایدوب جانبندن خشم وخشونت وعنف ورعونت زایل
اولوب موجب وحشتی بالکلیه فراموش ودست مصالحه ومصافحه ایله دوش
ملاطفت وموافقتی در آغوش ایتدلر وبحار زبان اعتذار ایله بو منقبتی تکرار ایلدی
بیت نزد خدا جرم تو ناچیز باد • من ز تو راضی شدم او نیز باد • چو بلبل اصلنی
بوداستانك • صقن اولمه امین مکرندن آنك • که مکری محکم وکیدی متین در

بولردن دوراولن حقه یتمندر بومثللی ایراددن مراد اولدر که سزدخی اول نجار کبی
اول زن بدکردارک کفتارنه فریفته اولدی بو زاغ مکار حیله کارک دام تزویرنه
کرفتار اولمیه سز وانک زرق وشعبده سیله شرط احتیاطی الدن قومیه سز

بقول خصم بداندیش غره نتوان شد کسی که کرد چنین عاقبت پشیمان شد
یعنی دشمن اولور که خصمنک حالنه مطلع اولمدوغی سببدن انکا ظفر بولمیوب
ضروری زرق وتزویر مقدماتنی ترتیب ایدر وخیرخاهلق یوزندن نصیحت آمیز
کلمات ایدوب اول حیله ایله کندوسن انکا تقریب ایدر تا آخر کار واقف احوال
ومطلع اسرار اولوب بصیرت کامله مترصد فرصت اولور طورر وقتنده هر زخم
که اور ور صاعقه آتش باز کبی خرمن وجود خصمک کولن کوکه صاورر وخدنک
مکری تیر قضا کبی بی خبط وخطا هدف مرادو نشانه مقصوده راست اوررزاغ ایتدی
ای ستمکار دل آزار بر چرب زبانلق نه یه مفید اولور و بو قدر سخن رانلق نه مصلحته
براد یعنی بکا اولن ظلمک وبنم حقمده واقع اولان جورک حیله ومکر ایله منا سبتی وار
هیچ بر عاقل غیره راحت ایچون کندویه جراحت دوا کورر می وآخره نوش وعیش ایچون

کندیه دیش نیش اوردی بنم حالمی حیله یه نسبت ایتمک غایت عناد وتدن ناشیدر
که کون کبی روشن ومعاین درکه بو عقوبت بکا ملک زاغانله مخالفتم پاداشیدر
وزیر ایتدی بد فعال سنک مکر والکز حسب حالک دلالت حالک دلالت واضحه ایله
دالدر وخدعه واحتیالکک وبر سهمرسن دله مخناله ایدوب بلمک محالدر سنکله داغ
محنت طوع ورغبتله اوزلمشدر وهر زخمنده بر رحمت وهر جراحتده بر راحت ملاحظه
اولنمشدر محصل کلام کام خاطر کده اولان لذت انتقام بو عقوبت شراب بدکواردن
مذاق امید ساز کار قلمشدر بغیر کسنه لوهلاک اعدا ایچون کندو نفسن فدا قلمشلردر
ومخذولری پایندۀ شکر نعمتی ادا وحق کذارلق وهوادارلق نامن جریدۀ روزکارده
املا ایتمک سودا سیله کندولرن ورطۀ عنادکرداب فنا یله ایتمشلردر نته کم ول
بوزینه اعدادن اخذ انتقام ایچون نفسنی فدا ایتمکله حقوق صحبت یارانی ادا
ایتمشدر ملک بوم صوردی که نیجه اولمشدر اول **حکایت** وزیر ایتدی روایت
ایدرلر میمونلردن برجماعت کثیره برجزیره ده که میوه سی بیشمار وآبی خوشکوار وهواسی
مزاجلرینه سازکار ایدی وطن وماوا ایتمشلردی برکون اول قومک اکابرندن
برجماعت بر درخت سایه سنده اوتورردی وهر طرفدن چوکان زبانله سوز
طوبن اوررلردی برزمان پسته کبی لب خندان ایله فندق وفستق بوزلرندن
خبر ویررلردی برساعت لطافت انکور پرنور وحلاوت انجیر بی نظیردن حکایت ایدرلردی
ناکاه برخرس دشت اول نواحیی کشت ایدرکن اناره انده داست کلدی وانلرک
بو جمعیتلرندن پریشان ومضطرب وکانون دروندن آتش رشک وحسددن
ملتهب اولوب کندو کندویه ایتدی روا میدرکه میمونلر بو مواضع تروه ومراتع خرمده
که غیرت بوستان ارمدر تر وتازه میوه لر ییه لر واوره لر وحریر نظیر چمنلر ونسترن
ویاسمن وسمن لر اوزره یاته لر وطوزلرین دل شکسته وخاطر خسته ایله اج ومحتاج
روزکار کچم وهر زمان کاسۀ دوراندن شوربای مجاعت وشوربای ریاضت
ایچم هزار زور وزار ایله برچیفه الومد کیرسه عید اکبر قلم ومحنت بسیا رایله بر استخوان

المرا يرسه نعمت وغنيمت بلم بيت رقيبان دربها دوصل او بشكفته همچون كل
چرامن درخزان هجرهى بوك ونو باشم پس آنلرك مجمعنه متوجه اولوب قصد ايتدكه
جمعيتلرن پريشان قلهوبنياد حضورلرن برباد ايدوب اول مقام جنت
نشانى تخلب تغلب ايله الترندن اله يوزينه شورو شغبى عددن كچوردلرو بر لحظه
بيحد وبيعد بوزينه جمع اولوب جنك ايتدلر آخر الامر بيچه چناك وضرب ستكله حرس
حريفى مجروح ولنك ايدوب ميدانه مردانه ادمدن برك وبارعشرتى پژمرده اولدى

وزاويهٔ خاطرى پرتو شمع حضورايله منور اولمدن چراغ توت وذورى مرده
اولدى بيت نا رسيده بلبم جرعه از ساغر عيش ميزنند دست جفا

جام مرادم برسنك • القصه خرس ستمکار زهرا زور دار ایله میمونلر میاننده
فجوب کوهساره دوشدی وفریاد وخروش ایدوب باشنه کند وجنسندن
بیحد وبیحساب وحوش اوشدی چون آنی اول حالده کوردلر کیفیت حرب وضربدن
صوردلر خرس فقیر صورت ماجرای نقیر وقطمیر تقریر ایلدی وایدی بوندن ارتوق کم
ناموسسزلق وعزتسزلق اولورمی که خرس قوی هیکله بوزینه ضعیف بیکردن
بوکار روشنا لاحق اوله هرکز قدیم الایامدن ابا واجدادمز بو بدناملغی کورمش و اشتمش
وبزم نسلمز بو اصل خجالت وحقارتی قبول ایتمشلو درشویله که دفع عار واخذ ثار دده
بزدن مساهله جایز اوله تا قیامته دك بو بدناملق صفحهٔ روزکارده باقی وپایدار
قاله صلاح بودرکه همدستان اولوب برشبیخون ایله روزحیاتلردن تیره غبار کارزار
دیدهٔ امیدلرن خیره قلدوز بیت کر از کردش چرخ باشد امان • بخواهیم کین خود
از بدکمان • چنان سر بکوبیم شان در ستیز • که ماند زما نام تا رستخیز • خرسلرك
که عرق غیرتلری مضطرب وآتش حمیتلری ملتهب اولوب دهان لاف وکزافی
آچدلر واغزلرندن کف جدال وخلاف صاچدلر بیت مخالف چو مورست وما
اژدها • کجا کود داز بیجبر مار رها • زمارایت جنك افراشتن • زدشمن سر وتاج بکذاشتن
بونك اوزرینه مقرر ایتدلر که همان اول کیجه اسباب اشتغال ایدوب کار وزار وشعله
کینه وداده بوزینه لرك خانمانلرینه آتش بوار اورهلر وخانهٔ حیاتلرن یقوب وخرمن
وجودلرن یقوب کولن کوکه صاورهلر چون شیر زرین چنکال مهر بیشهٔ سپهردن چشمهٔ
سارنه بایلدی ودب اکبر واصغر جوای قطب شماله حرکته آغاز ایلدی بیت
چو خورشید تابنده بنمود پشت • هوا شد سیاه وزمین شد درشت
بالکلیه اول کوهسارك خرسلری بیحد وبیحساب حربه جرا ایله بوزینه لر جزیرهسنه
شتاب ایتدلر مکر شاه بوزینه ارکان واعیاندن برجمع کثیر ایله شکاره کیدوب اول کیجه
میان بیابانده قالمشدی وسایر خدم وحشم هجوم دشمندن غافل هر بری کند
ومقام ومنزلنده آرام قلمشدی ناکاه بو سپاه بیخبر تباه بربلای سیاه بوزینه لرك

کشود و لشکرینه قدم هجوم اتدلر **بیت** سپاهی چو بود و ملخ تافتند • به تیزی جهان در

جهان ساختند • بوزینه‌لرك اکثری تیر و مار و علف شمشیر اولوب روی زمینی

وداع اتدیلر و بقیة السیف مجروح افکار زور و زار له اول ورطهٔ خونخواردن کناره

یتدلر خرسلر چون اول بیشه بهشت نشانی انواع نعمله مالی و اول جزیرهٔ آبادانی اعدا

و مدعیدن خالی کوردلر همان اول مقامده پای اقامتی دامن سکونه چکدلر

واول خرس جفا دیده ستم کشیده کندولره اسیر ایدوب و دست تسلط و تغلبی

دراز اتدیلر و هر نعمتی که بوزینه‌لر مرور زمانله جمع اتمشلردی ید غضب ایله نهب

و غارته آغاز اتدیلر **مصرع** الله الله که تلف کرد و که اندوخته بود • چون نتاشیر صبح

عیان اولوب چهرهٔ جهان رخسارهٔ خوبان کبی تابان اولدی و جمشید خورشید خلیفه

زمان حضرت سلطان سلیمان خان صاحب قران کبی سریر زرین اوزره جلوس

ایدوب زمینه فرمان روان اولدی **بیت** چکوب لشکرینه سلطان خاور • جهانی

سرببر اتدی مسخر • ملك بوزینکان بو حالدن غافل شکارکنان جزیره جانبنه مایل اولوب

اثنای راهده هر هیتی لردن بر جماعت که میان کرداب بلادن نیم جان کناره امانه یتشدردی
قرشو کلدلر و خروش و فریاد آتش‌ناکلری کوش فلکه ایرشدردلر ملك کیفیت حالدن
سوال ایدوب صورت واقعه‌یه مطلع اولیجق کانون درونده دیك غیرتی قاینیوب
وانکشت حیرتی دندان حسرتله چینیوب باشدی دریغ اول ممالك محروسه که دست
تصرفمزدن چقدی وحیف اول جزایر معموره‌یه که اعدا وبیکانه‌لر النه دوشدی واویلا
که بخت برکشته خاك ادباری بزم فرقمزه نثار اتدی و اصیبتا که دنیای غدار بزدن
کنار ایدوب دولت ناپایدار صدمرحله بزدن فرار اتدی نظم بوستان
دهر را برك ونوایی کس ندید • چهرهٔ اقبال را رنك وفایی کس ندید • بر فریب آباد
کیتی از عقل بنیست • زان کزو برفته تر محنت مآبی کس ندید • سایر سپاه که ملازم
رکاب پادشاه ایدیلر اضطراب آغاز ایدوب هر بری مال ومنال واهل وعیاللری ایچون
نوحه وزاری بشلدیلر آنلرك میاننده میمون نام بر بوزینه وار ایدی بنام که عقل
وخرد ایله بین الاقران مشار الیه بالبنان ایدی وفضل وهنرله سایرلردن امتیازی
مستغنی عن البیان بو سببله انلرك میاننده حرمت ونامی وار ایدی وشاه وسپاه
انك میامن رای وافکاریله استظهار ایدرلردی نظم ازین روشن دلی صاحب ضمیری
بتدبیری درست اقلیم کیری • زحل شاکرد او در نکته‌دانی • عطارد چاکرش در خامه‌رانی
میمون جون ملك محزون وسایر حشمی سرنکون کوردی زبان فصاحتله نصیحته آغاز ایدوب
مصرع بر بلا نازل اوله اتمه جزع • کانده وار ایکی سر اشت بندن اولا دوستلر اولور غمکین
ثانیا شادمان اولور دشمن نزول نوایب وحصول مصایبدن جزع وفزع ایدن بی ثواب
ابدیدن محروم ایلر و قلت صبر وخفت عقل وسقامت رایله مشهور وموسوم ایدر بو مقوله
وقایع که احیانا واقع اولور تلافی وتدارکنده اکی نسنه کوك نافع اولور بری عروهٔ وثقی
اصطباری تمسك در که شجرهٔ صبر مثمر ثمرهٔ حاجات در بحکم نظم تحمل کلید ابواب حصول
نجات ووصول درجات در • کلید در کنج مقصود صبر است • در بسته را انکه بکشود صبر است
از آینه سینه درد مندان • بجا رستم انکه بزدود صبر است • بری نخی رای راست

وتدبیر درست و فکر ثاقب درودای صایب که چون برق رای صایب ذهن ثاقب
شب واقعه ده لامع اوله ظلام ظلمی هوای حال مظلومان ستم دیده دن رفع ایدر
و فارس میدان فراست برساعت فکر ایله هزار رساله حیله و مکری کندودن
دفع ایدر بیت توان بهر هم تدبیرنیك ورای صواب • جراحت دل صد پاره را
دوا کردن • ملك بوزینکان مضمون کلام میمونله متسلی اولوب صورد یکم بو کاره
چاره نه در میمون خلوت طلب ایتدی وایتدی ای ملك نامداریم اهل و فرزندم و خویش
و پیوندم بو کروه ستمکارك النده کشته و شیشه عار و ناموسم بو بدکردارلرك زخم
سنك ظلمی ایله شکسته اولدی مقرردر که بکا آنلرك حسرتیله عمردن لذت و بو قصا حتله
حیاتدن راحت متصور د کلدر بیت بی روی تو زنده میتوان بود ولی • آن زندکی
از هزار مردن بتراست • چون عاقبت کار رخت زندکانی غرقاب بواره دوشمك
مقرر در اولی بودر که بر سبیل تعجیل کندمی بو فضای فنا و بو تنکنای دنیادن سرای
بقا و فضای راحت فزای عقبایه یتشدرم و حق نعمت ملکی ادا و نفسمی انك یولنه
فدا ایدوب یاران کریم و دوستان قدیمك انتقامن اول لئیم لردن آلم ملك ایتدی
ای میمون شربت اخذ انتقام کام حیاتده شیرین و خوشدر و شراب قهر و استیلا بزم
زندکانیده صفای بخشدر سن خاك اولیجق تمام عالم خواه خراب اولمش خواه معمور سن
هلاك اولیجق بنی آدم محزون اولمش یا مسرور بیت ز چمن چون شدی تو در پرده •
خواه کل تازه خواه پژمرده • میمون ایتدی ای ملك بردام نکبته بن کرفتار اولدم
که هزار کره مماتی حیاته اوزره ترجیح و فنایی بقا اوزره اختیار اتسم عجب د کلدر که
نور دیده تماشای زن و فرزندن حاصلدر انلر چون نقاب تراب ایله مستور اولمشلردر
و سرور سینه مشاهده عیال و خویش و پیوند ایله متواصلدر دخی خرمن وجودی صرصر
هلاکله هباء منثورا اولمشدر بازار دنیای نه ماآلده سرمایه فراغ بال و رفاع حال مالك
و منالدر معلومدر که هب موروث و مکتسب دست خویش خصم بدسکال و پایمال دشمن بد
فعالدر حالا دلرم که ملکك وظایف حقوق و خدمتنی ادا قیلم و سایر اصحاب و احبابك

دخی جراحتلرینه مرهم راحتله دوا قلم ونقد جانی نثار اتمکله اخذ ثار ورفع عار ایدم
وابنای جنسمک لباس ناموس صابون غیرتله بو خفادن لوثندن یویم آردم ویو
وسیله ایله بو روزکارنا پایدارده نام نیك وذکر جمیل یادکار قویم کیدم **بیت**
بنام نکو مرد نم آرزوست • کزین جمله مقصود نام نکوست • ملك کرکدر که بنده ایچون
غمم چکمیوب دلمی ادکن شاد ایده وچون احبابله صحبت اون آباد ایده بنم وفادارلغمی
اونتمیوب برد عابرله یاد ایده **بیت** چون در میان مراد آوریده دست امید • زعهد
صحبت ما درمیانه یاد آرید • ملك ایتدی سویله کوره لم که بو مشکلی نجه انامل تاملله
حل ایده ولك وبو خیری نجه بتجیین تدبیرله حل ایدك میمون ایتدی بر فکر ایتدم که اکر شرف
قبول رزانی بیورلورسه اومرم که ملك دولتنده دشمن شومی بر تیز هلاك کیم معدوم
ایدم وجزمم بودرکه بو تدبیرله اعدای خاکساری شعله سوملر موم کبی ایدوب صوم
ایدم صلاح بودرکه فرمان ایده سز تا جلاده انخبرم دستنی مثله ایدوب دست
وپایمی شکست ایده وبو بیشه یه کنارنده بر کوشه ده براغلر کیده لر وملك کندو
ملازملریله منهزم اولانلردن کندو بیر ملازملرله فلان موضعه متوجه اوله لر واکی
کون کچد که نصکره اوچنجی کون صباح کله لر وکندو منزللرنده فراغت وحضورله اقامت
قله لرنه دشمندن اثر بوله لر ونه منبعد انلرك جنسندن متضرر اوله لر ملك همان
رای میمون موجبنجه فرمان ایدوب بیوردیکه تا آنك کوشلرن کوشه دندانله قوپردیلر
واطرافن خرد ایدوب بیحد وبیکران زخملر اوردیلر ونالان وغریوان اول بیشه کنارنده
عدو یر قریب بر کوشه ده برقدیلر وشاه وسپاه اوجانبدن بر جایکاه حصینه
پناه ایدوب منتظر اولوب طوردیلر بیچاره میمون اول کیجه زخم نیش ورنج رلیشدن
بر وجهله نالش ایدردیکه دیده سنك سخت دلانك اضطرابن کورسه رقت ایدوب
آب اولوردی وکوه بیستون صدای دردآمیزن اشتسه فرهاد کبی فریاد قلوردی
ملك خرسان علی الصباح اول اطرافی طواف ایدرکن ناکاه اول ناله جانکاهی اشتدی
وآوازی جهتنه متوجه اولوب میمونی اول حال اوزره مشاهده ایتدی بونك برله

که غلیظ القلب ایدی اکا رقت ایلدی و باوجود که سخت دل ایدی که کوکلندن ملایمت
و ملاطفت ظاهر اولدی و انک تفتیش حالی و تفحص ما فی البالی خصوصنه اشتغال
ایدوب بو اجمالک تفصیلنی استفسار قلدی میمون دخی فراستله بلدیکه بو قومک
ملکی در دعا و ثنایه آغاز ایتدی و شادمان ملوکه لایق اولن مراسم تعظیم و تکریمی
تقدیم اتدکدنصکره ایتدی بیت زچشم و دل بدنخاکیم در آتش و آبست • بچشم
بین و بدل رحم کن که کار خرابست • ای ملک بن حقیر شاه بوزینکانک وزیریدم اتفاق
آنکله شکاره کیدوب شب شبیخونده بو معرکه ده حاضر دکلدم یارنده سی هر منی لر کلوب
ملکک بو دیاره قدومندن خبر ویردیلر میر بوزینکان بنم تدبیریمه زیاده اعتمادی اولدوغی
سببدن بو کاره بندن بر چاره التماس ایتدی بن دخی خیرخواهلق جهتندن آنی خدمت
ملکه دلالت ایدوب ایتدم صواب بودر که کمر طاعتی درمیان ایدوب ملازمت باب ملکه
شتاب ایده وز و نکبات زماندن آنک سایه دولتنه التجا ایدوب نوایب دوراندن آنک
درکاه فلک دستکاهنه پناه ایده وز بیت درپناه همت صاحب دلان • راه جویید هر
که هست از عاقلان • گر تو در گلشن درایی گل بری • سوی بستان بگذری سنبل چری • ملک بنم
کلامیمدن آشفته اولوب حاشا بو پیشه یه مستولی اولن جماعت بچون ناسزا کلمات ایلدی
و دهاننی امانی اجوبه زباننده زهر صاجوب انواع ترهات سویلدی چون آنک
حقوق نعمتی قلبمده راسخ و محافظه شکوه شوکتی ذمتمده دلده ثابت ایدی آنک بکا
شتمنه و نابای عرض هدمنه سفیدا اولمیوب بر دفعه مشغول اولدم عاقبت نفسنه خشم
و غضب غالب اولوب بیوردی تا بکا بو سیاستی ایتدلر و ایتدی بو بدکردارنی
که پادشاه دشمن و سپاه اعدانک هوادارایدر وارک اول جزیره قریب بر موضعه
براغک تا اولده کورسون که آنلر انک جانبنه و جهله حمایت ایدرلر و بو خیرخواهلقلرک
حقوقنی نه خدمتله رعایت ایدرلر بس بکا بو عقوبتی ایتدلر و بو کوشه ده زار و غریوان
قویدیلر کتدیلر سوابق حقوق خدمته لواحق عقوق و محنتله مکافات ایتدیلر بو کلماتی
ایلدی و بر درد له اغلدی که ملک خراسانک آتش رقتیله جکرنی طغلدی و غایت رفق

وشفقتدن

وشفقتندن قطرات اشك كرم ديده بی شرمندن قطره قطره طلدی **بيت** كوزبنا لمرسنك را
دلخون شود • ودبكويم ديدها جيحون شود • ملك ايتدی حالا بركه بو زينه لر قصد
كتديلر جواب ويردی كه بر بيابان واردر كه اكا مرد آزمای درلر اكا پناه ايدلر قصدلری
بودر كه آنده لشكر جمع ايدوب ناكاه بر سپاه جرار و لشكر خونخوار ايله سيزه شبيخون ايدلر
ملك خراسان بو سوزدن بيلكلدی و ايتدی ای ميمون صلاح حال ندر مبادا كه علی الغفله
بزه فرصت بولوب بر آفت يتشدوره لر ميمون ايتدی ملك بو فكردن خاطرن جمع ايتمك
كرك و باب رای و تدبيری دست تأمل و تأنيله فتح ايتمك كرك بالله كه اكر بنم اياغم
اولسه باشم يولكزده فدا ايدردم و فی الجمله اقدامم اولسه اياغ اوزره دكل باشم
اوزره كيدردم و سهوی نه منت و سپاس اول ناخوشنا سلوك او ستنه التوب حقلرندن
كلوردم و قبل حلول الاجل دشمندن انتقام حاصل قلوردم ملك ايتدی مقرردر كه اندرك
مقامنه سنك وقوف تمامك واردر اكر قادر اوله سن كه آنلری بزه كوستره سن داغ
سننك تا قيامته دك بو جماعتك جبين حالنده اوره سن و شول خصمدن كه سنی بويله آزرده
قلمشلردر انتقامك آلوب مرادكه ايره سن و سكا بو جزالری سنی كوزلری سندن بيشتره
كوره سن ميمون ايتدی بلی اما بجز ميسردر كه بو حال الله حركت ايتمك متعسر و بو دست
و پا ايله يولوب كيتمك متعذر در ملك ايتدی بو كارك چاره بن و سنی آنده ايلتمك
بغايت متين دربس اوازاندی تا امرای سپاه و مقربان دركاه جمع اولوب كيفيت
حالی بالتمام انلره اعلام اتدی و ايتدی حاضر اولكه بو كيجه خصمه شبيخون اتسك كرك و دشت
و هامونلری ميمونلرك خونيله جيحون اتسك كرك جملسی بو كلمه اوزره اتفاق ايدوب
كمر جدال و قتالی ميانلرنه نطاقا تدلر و ميمونی بر خرسك ارقاسنه يوكلدوب واوكلرنجه
رهبر ايدوب خصمله مقاتله نيتنه كتديلر تا بر زماندن صكره بيابان مرد آزمايه يتديلر
اول بر بريه ايدی بر تاب و برباديه ايدی بی آب سحاب سمايه اول هاوينك هواسندن
اختناق و ماه جهان پيمايه اول بيابانك حرارتندن احتراق عارض اولوردی و هم
عالم كرده اول مضايقه‌دن كذر ميسر و نسيم هامون نوردده اول طريقه ظفر متصور

دکلدر **فرد** ایچی طوبطلو درخار مغیلان • یولا وزده قور قوسندن اندن غیلان ۞
اول پرده سموم اسردی که اثری هرکه ایرشسه آب اولوردی و تف تاب آفتاب آندن
بر درجه ایدی که بر ذره سی دریای محیط یتشسه سراب اولوردی و خامتندن هیچ
بر جانور اول صحراده قرار ایتمزدی و حرارتندن اول شوره زار مردم خوارده برداندن
کیاه بیتمزدی **نظم** بیابان وسیع پر مخافت • بهر گامی در و صد گونه آفت ۞
هوایش آتش و آبش هوا بود • زمینش سنگ و سنگ آهن ربا بود ۞ میمون اندی
طورمیه لم تعجیلله یوریه لم که تا صبح سفید فام روی جهاندن پردهٔ ظلامی دفع ایدن
آنلرك سراپردهٔ جمعیتن قضای دنیادن کوترہ لم و اندن سابق که شاه رومی شعار
علم زنگاریی فراشته قله اول بخت برگشته لرك که رایت نحستی نگونسار ایده لم پس خرسلر
حرص تمام و شعف مالاکلام ایله کیدوب اول بیابانه قدم بصدیلر ایا قلریله باشدن
چقوب دام انتقام و شباك هلاکه دوشدیلر بر زماندنصکره آفتاب ظهور اندی بونزیندلردن
اثر کورنمدی و بر خبر بلنمدی میمون تعجیل تمامله متصل کیدردی و فسانه ایله انلری
فریفته ایدردی تا اول زمان که آفتاب ارتفاع بولدی و حرارت شعاعندن اول بقاعك
اطراف و اکنافی کورهٔ آهنگر و آشیانهٔ سمندر کبی بر شعله و کفك اولدی **بیت** ز گرما بجان
میشد نفس گرم • که لب از تاب او چون شمع میسوخت • ز باد گرم پنداری که تقدیر ۞
بدنیا دوزخ دیگر بر افروخت • تاب آفتاب در کار اولوب باد سموم دخی تمهید آغاز
ایدوب مسافهٔ بعیده دن آتشی دود کبی پیدا اولدی ملك خراسان میمونه
متوجه اولوب ایتدی بلدك که بو بر بیابان ایمش که حرارتندن دللرپر تاب و خامتندن
جکرلری آب اولور اما بونه نسنه در که شعلهٔ نار کبی شهره دیر و صاعقهٔ آتشبار کبی شراره
بریزکلور میمون اندی ای ستمکار دل آزار بو کوردکك بیان اجلدر و اول گلخن بیك
مرك و رهزن کاروان امل در سعذور سپورك که اگر سنك جانکزا ولسه بیکدن بری قورتلمیه
و حالاکه سموم ایرشه جمله کز خاکستر اولوب بو زینه لرك خانمانلرینی او دغکز آتش
بیدا ایله خرمن وجودکز برباد اوله انلر بو سوزده ایکن تف سموم ایرشوب میمون

وشاه وسپاهك كلیسن كلا یدوب اول بیابان پیجده ه انلردن براحد خلاص
میسر اولمدی اوچنجی كون كه وقت معهود ویوم موعود ایدی ملك بوزینكان
كافهٔ خدم وعامهٔ حشم ایلا اول جزیرهٔ كلوب بلادی غیاردن عاری ودیاری
اول غدارلردن خالی بولدی بیت بكذشت شام نكبت صبح ظفر رسید
كم شد خزان رنج وبهار طرب رسید بوشتلی كتوردم تا ملكه معلوم اوله
كه ارباب كینه اخذ انتقام ایچون ماله وجانه قالمزلر ومركب رضای احباب
ایچون وزن وحساب ایتمزلر بن قضیهٔ كاردشناسی بومقوله حیلهدن ا ولمق
اكلرن وقصهٔ مزبوره نك مصداق وماصدق فن خیال ایلرن بوندن سابق زاغلرك
احوالن استمتشدم واندازه فراست وكیاست ومقدار حیله وخدعهلرن
ازمایش ایتمشدم چون كاردشناسی بو وضع اوزره كوردم عین الیقین بلدم
كه آنلرك رای وروایتلری صوابه مقرون ایمش وعقل ودرایتلری مظنون
اولان مرتبهدن افزون ایمش فرد می شنودم كه راحت جانی چون بدیدم
هزار چندانی صواب بودكه اول بزه فرصت بولمدن بز فرصتی غنیمت بلدوك
نشتر انتقام ایله بزه قصد ایمهدن بز تیغ خون اشنا ایله انلك قتلنه قصد ایدوك
ملك بومانی چون فضلی استماع ایلدی یوزن درهم دوزبر مزبوره درهم ایدوب
ایدی بوندن زیاده سخت دولت ویر حملق اولورمی كه بو فقیره كه بزه هوادار
اولدوغی سببدن مظهر انواع ایذا وآزار اوله بر آنلك مقام عقوبت وهلاكنده
اوله وزومحنت زده به بینه نار محنت وزحمت رسیده یه بینه باد شفقت روا
كوره وزمكر بو بیتك مضمونی سكا معلوم دكلدركه دیمشلردر نظم خاطر محنت
زدكان شادكن وزدم محنت زدكه یادكن محنت وغم دملرنی یادقل اهل
بده خاطرنی شادقل پس ملك بیوردی تا اول زاغی اكرام واحترام ایله كوتروب خدمتنه
كتوردیلر وزیر ایتدی ای ملك چون بنم كلامم التفات كوسترمدك وبنم نصیحتم
جهتنه كه عین حكمت ومحض مصلحت ایدی روی قبولی دوندرمدك باری انكله

دشمنلر کبی زندکانی ایله و هیچ بر ساعت انک مکر و خدیعتندن ایمن اولمه که بو
شبهه سنک درکاهکرم پناهه اندکدن انک غرضی بو ملک فساد کاری و کساد بازاری
و زاغلرک فراغ بالی و صلاح حالی و ما آلندن غیری سنه دکلدر ملک بو نصیحتی
استماعندن امتناع ایدوب و اول وزیر بی نظیر صاحب تدبیرک رأی اصابت
پذیرینه التفات و اعتبار ایلمدی زاغ دخی انک خدمتنده اقدام و اهتمام اوزره
کلوب رسوم خدمت و آداب ملازمتندن هیچ دقیقه مهمل و نامرعی قومیدی
و خواص و ندمای ملکک هر بریله بر نوع خدمتله کندویی متعلق و مرتبط قلدی لاجرم
کوندن کونه تربیت حرمتی مرتفع اولدی و شاه و سپاهک قلوبنه دخول ایدوب
عروقنه تمام بول بولدی تا بر مرتبه یه واردی که محل اعتماد و محرم اسرار اولدی
چون بو اخلاص روزافزون و صدق و استقامتی حددن بیرون کوردی مشارالیه
مملکت مدار علیه سلطنت اولدی سوانح و موردده انکله مشاوره ایدردی مصالح
جمهورده انک تدبیریله مباشرت ایلردی بر کون محفل عام و مجمع خاص و عامده آیندی
چون ملک زاغان بنی بو سبب آزرده قلدی و بکا جرمیمه عقوبت روا کوردی سینمی انک
کینه سندن بر طرف و سینه سن سهام انتقامله هدف قلمینجه و شربت غدرله تشنی
صدر حاصل قلوبلری میدان اخذ انتقامده دست برد تمام کوسترمینجه قرار و آرام
بولمم و کلزار جهانده توجهله خرام قلمم بن بو امرک حصولنده چوق تأمل و بحر زمان
تفکره بحرینه توغل ایتدم آخر الامر عین الیقین بلدم و ذهن دوربینله کوردم که تا بنی زاغ
صورتنک اولوب اول سیاه دولرک هیئاتندن چقمیم بو مراد حاصل اولمز و کشتی
غرض ساحل حصوله واصل اولمق ممتنعدر اما بن علمادن استماع ایتمشیدم که چون
بر مظلوم مستمندی بر ستمکار غداردن جفا ایره و بر ظالم جفاکاردن بر فقیر دردمند
محنت کوره قدنی کمان ایدوب تیر دعایی جانب آسمانه روان قلسه و نار انکساریله آینه
و شعله اضطرابله یاقلسه **بیت** چکوب همت کمانن صادق اتنده • دعا اوقن روا قلسه
نشانه • اول حالده هر تیر دعا که شست اخلاصدن کشاده اوله بر مقتضای **امن یجیب**

دعوة المضطر اداد عانی جناب حقدن جل وعلا قرین هدف اجابت اوله بیت

حق قبول ایلسه نداسن انك ● مستجاب ایلیه دعاسن انك ● رای ملك آرای

ملك صواب کورب بیورسون تا بنم خرمن بدنمه آتش اورسونلر شاید اول لحظه

حرارت آتش جسمه واصل اولوب قبول دعا مرتبه سی حاصل اوله جناب غیرتدن عزت

اسمائیه تضرع ایدوب دیلیم که بو زاغ صورتینی بندن محو ایدوب معدوم ایده وسیزلك

حیا تکرخلعتی ارزانی بیورب بنی بوم ایده تا بو وسیله ایله اول ستمکاره لر مکافاته

اقتدار بوله واشفاقی آنلردن آلوب تسلی دل وتشفی صد حاصل قلم بو مجمعده اول وزیر

که کارشناسك قتلی بابنده مبالغه ایتمشدی حاضر ایدی ایتدی نظم کرچو نرکس

نیستی شوخ وچولاله تیره دل ● پس دو روی وده زبان همچون کل سوسن مباش ●

ملك وزیره ایتدی بو سوره نه درسن وبو سواله نه جواب ویررسن وزیر ایتدی بو دخی

فن شعبه ددن بر رنك ورنك زرقله آمیخته بر نیرنکدر بیت سراپای وجلد دیو ست ورنك

وز افسون او زیرکان رکشته دنك ● نثر اکر انکه شخص خسیس وجثه خبیثن کرالله

یتوب کل قلەلر وخاکستر بر چشمۀ حیوان وانهار جنا نانلر قوربکل قلەلر طینت شوم
وسیرت مذمومی قرار اصلیدن متغیر اولمق محاللر وخبث نیت ولوث عقیدتی سیول
انهار ومیاه بحار ایلە ظاهر اولمق وهم محض خیاللر **نظم** اگر بیضۀ زاغ ظلمت
سرشت • نهی زیر طاوس باغ بهشت • بهنگام ان بیضە پروردنش • زانجیر جنت
دهی ارزنش • دهی آبش از چشمۀ سلسبیل • بران بیضە گر دم دمد جبرئیل • شود
عاقبت بیضۀ زاغ زاغ • کشد رنج بیهوده طاوس باغ • شکل بوم دکل اگر بعرض
محال آنك ذات خبیثنە همان صورت طاری اولسە یا فی المثل بد نخسیسی سیمرغ
لباس کیوب اول پلاس سیاهدن عاری اولە هنوز صمیم دلدن بم نوعنە مایل اولور
عداوت اصلی صداقت عارضیە حایل اولسە کرك اول موش کبی کە باوجود کە
صورت انسانیدە متمثل ایدی ینە کندو اصلنە میل ایدوب آفتاب نور باش وسحاب
فیض بخش باد راحت باد وکوه پروقار لە مواصلت قلمدی سلك استفسار اندی
کە نجە اولمشدر اول **حکایت** وزیر ایتدی روایت ایدرلر کە بر زاهد مستجاب
الدعوە برجویبار کنارندە تقاعد اختیار اتمشدی وآب قناعتلە دنس تعلقات
دنیادن الن یومش ارتمشدی اتفاق برکون بر زغن پرواز ایدر کن اول مقام
مقابلەسنە یتشدکە منقارندن بر موش بچە شکار اتمشدی حکمت الهی
منقارندن خلاص زاهد اوکنە دوشدی زاهد انی کورجك رقت وشفقتی
غالب اولوب آلدی خرقەسنە صاردی وبونیتلەکە خانەسنە الدکدە مریدلرندن
برینە سفارش قلە تا آنی فرزندی کبی تربیت ایدە ناگاه خاطرنە بو خطور اتدی
کە بو مار زیانکار جانور درقتی خانەدە اولسە اهل خانە بوندن متضرر اولمق
مقرر پس دعا اتدی کە ایزد تعالی آنی بر دختر ایدە تیر دعای زاهد هدف اجابتە
یتشوب مشاطۀ تقدیر انی بر دختر صورتندە تصویر اتدی سرو قامت زیبا
هیهات روشن روی آشفتە موی بر وجهلە کە انوار آفتاب رخساری خرمن ماه
آتش غیرت برغوردی ودود رشك زلف مشکباری دل سیاهدن آسمانە

آغزدی بيت خلق اولدن جهان ايچنده جمال • كلمدی كلمیسر اكر مثال •
كلمدی نقشنه كبی صورت پاك • خلق اولدن نكار خانهٔ خاك • زاهد نكاه اتدی
بر صورت كوردی كه لطف محضدن آفریده و بر طفل كوردی كه محض لطفله پرورده
ای مریدلرندن بریسنه سپارش اتدی فرزندلری كبی پرورش ایده مرید
اشارت پری جاننه منت بلوب تعهد حال دخترده سعی بلیغی دریغ اتمیوب
آز زمانده دختر حد بلوغه یتدی ای جان عزیز بلكه جاندن لذید شمشاد قدك
دراز و سهو قامتك سرافراز بستانلرك حقه اناره و ساعد و بازوكك شاخ چناره
من بعد سنك كوهر پاكك بر شوهر ایله سلك ازدواجه منخرط اولمق لازمدر بن بو امری

سنك رضاكه تفویض ایدم سن بو بابده نه درسن و افراط آدمی و پریدن بلكه
ذوات علویدن و كاینات سفلیدن كیمی اختیار ایدرسن بيت نه یرده
كه اوله بر سرو آزاد • قدوكه بنده در ای شاخ شمشاد • قمو آزاده لر عشقوكه بنده •
بویك اوكنده طوبی سرفكنده • دختر ایتدی بن بر شوهر دلرم كه قدرت قاهرسی
وقوت ظاهره سی اوله و علو عظمته درجهٔ بلند و مرتبهٔ ارجمند ایله اختصاص بوله

زاهد ایتدی بو اوصاف ایله موصوف کیمیادر اما غالبا مرادك آفتاب در دختر ایتدی بلی
واقعا اول شوایب نقصدن عاری و زیر فلك ده اولنلره فرمانی جاری در اول نیم زوج
اولمغه سزاوار و بنی عقد ایلسك رواد در **نظم** دگر روز چون خسرو خاوری •
برآمد برین طاق نیلوفری • زمانه در روشنی باز کرد • جهان بازئ دیگر آغاز کرد •
علی الصباح که بفرمان فالق الاصباح آفتاب عالمتاب تتق افقدن طلوع ایتدی زاهد
صورت حالی انکله درمیان ایدوب ایتدی ای نیر اکبر بو دختر سعد اختر بغایت خوب
صورت محبوب سیرت ملك منظر شکر دلبر در **بیت** مه تابندهٔ برج شرف در •
صفاده صانه سن در صدف در • قمر ایرمش دگلدر پایه سینه • گنش دوشمش
دگلدر سایه سینه • حالیا بحکم **من تزوج فقد احصن نصف دینه** اغوای هوای
نفس کمراهدن حصار استوار نکاحه پناه ایتمك دیلرام تا بندن شوهر توانا و زوج
عظیم الشان تمنا ایلر بو سببدن انی خدمتکه مناسب کوروب دیلرم که عقد
نکاحکه مرتبط و عقد ازدواجکه منخرط اوله آفتاب چون بو قصه یی استماع ایتدی
خجلتندن کاه صری کاه قزردی آخر بو وجهله جواب ویردیکم زاهد سکا بندن توانا
خبر ویره یین اول ابر در که کوشه سایبان رفعتی خرکاه آسمانه برابر در ذیل ظلیله چهرهٔ
انوار می مستور ایدر و اهل عیالی تماشای دیدارمدن محجوب ایدر **بیت** آفتابی
بدین بلندی را • ذرهٔ ابر ناپدید کند • زاهد بو امره متوجه اولوب فصل سابق الذکر
تقریر ایتدی ابر حیاسندن غرق عرق اولوب ایتدی اگر بنی اختیاره باعث قوت و غایت
بادیدن بو معنیه الیق در که هر چند بنکا غالب مطلقه رعنا ثم آنك الندن در هر جا
که دلسه چکر کدر و اختیارم قبضهٔ تصرفنده در هر طرف استسه زنجیر تسخیر ایله یدر زاهد
بو نکته یی مسلم طوتوب جانب باده متوجه اولدی و جمال دخترله قصهٔ شوهری تفصیل
سابق اوزره باده یاد ایلدی باد بو خبردن متغیر اولوب بنم نه قدر قدرت و قوتم
اوله دیرسن قوت علی الاطلاق کوهه ثابتدر که پای تمکینی دامن وقاره چکوب
اوتورمشدر و مرکزنده استوار و برقرار طورمشدر بنم قدرتم آنده اولقدر تأثیر ایدر

الیسه

که کوش احمده صدای صور و صیحهٔ صخرهٔ صماده ضربهای بور **بیت** باد اکر ابر را بجنباند
چون بکوهی رسد فرو ماند • زاهد چون بو حالك دفترن وجمال باکمال دختر کوهه
تعریف وتوصیف ایتدی کوه صدای بلند ایله ایتدی ای زاهد خرقه پوش قدرت وقوت
موشه بندن زیاده در که اطرافمی شکافیله قازر و درونمه درلو درخانلر و آشیانه لر
دوزر سیم انك نیشه دلربیشندن غلبیره وجسمم انك زخم پرجمندن کنکیره
دونمشدر دختر کوهدن چون بو کلامی اشتدی عرق جنسیسی حرکته کلوب ایدی **صدقت**
وبالحق نطقت راست سویلرسن که موشه کا غالب ومطلق در و بنمله ازدواج
وامتزاجه جملهدن اولی والیق در زاهد دخی قبول ایدوب صورت حالی بر موشه
عرض ایتدی موش بحسب جنسیت که علت ضم در و دختر خلقت اصلیسیله که اکا منضمدر
قلبنده میل تام وشعف تمام بولوب ایتدی بزدخی مدت مدیددر که بر دلارامه
آرزومندم که انیس روزکارم وجلیس غمکسارم اولدر اما زوجین مابیننده کفاءت
لازم اولدوغی جهتدن بنم جفتم واجبدر که بنم جنسمدن اوله دختر ایتدی بو امر آساندر
زاهد دعا قلسون که بن بر موش اولم وسنی دست عشیرتلهده آغوش قلم زاهد
کوردیکه جانبیننده رغبت کامل وهر بری آخره جان ودلدن مایلدر ایل قالدروب
دعا ایتدی وباری تعالیدن آنك موش اولمسنه استدعا ایتدی فی الحال دعوای
زاهد عز اجابته مقرون اولوب **کل شیء یرجع الی اصله** حکمی ظهوره کلوب دخترده
خلقت وصورت انسانی منخلع اولوب موش صورتنده که صورت اصلیهسی ایدی
جلوه قلدی وزاهد آنی اول موشه ویروب فارغ اولدی **بیت** جان هر ناچیز را
با اصل خود باشد رجوع • ما چو از خاکیم آخر خاك میباید شدن • بو مثلدن
معلوم اولورکه مقتضای طینت وآزرم جبلت هرچند که بعضی عوارض سببیله اول لکن
حالدن تحول ایتمك میسر دکل ما عاقبة العاقبه همان حالت اصلیهیه معاودت محقق
ومقرردر که حکیم سخندان طوسی یعنی امیر الشعراء فردوسی بو معنی سلك نظمه چکوب
بو عبارت رنکین واستعارات شیرین ایله ادا ایتمشدر **نظم** درختی که تلخست

ویرا سرشت • کرش بر نشانی بباغ بهشت • ورازجوی خلدش بهنکام آب •
به بیخ انکبین ریزی وشیر ناب • سرانجام کوهر بکار آورد • همان میوهٔ تلخ بار آورد •

ملك بوم طالع نحس وبخت شومی مقتضاسی اوزره بو نصایحی استماعدن امتناع
ایدی و وزیرك کلام اصابت انجامنی حسده حمل ایدوب جانب عواقبه سوءِ
نظر ایتمدی زاغ انلره هر کون بر حکایت دلپذیر وهر کیجه بر افسانهٔ بی نظیر تقریر ایدردی
وکلك تعبیر ایله صفحهٔ ضمیرلرینه نکات غریبه وحکایات عجیبه تحریر ایدردی و تصویر
ایلردی تا بو وسیله ایله محرم خاص اولدی ومحرمیت اسرار ایله اختصاص بولدی
و بر کون فرصت بولوب قچوب ملك زاغان قتنه کلدی و ملکانی سلامتده
کوریجك نشاط بال ولسان حال الله بو منوال اوزره مقابله آغاز ایتدی بیت ای
دوستان بکام دل اکنون توان رسید • کارام جان وراحت روح روان رسید •

بس فیروز صور دیکه اول مهمی نجه ایتدك کارشناس ایتدی ملك دولتنده حیله ایله
انلرك مغزینه کوردم ومطلوبمه واصل اولوب مقصودمه ایردم همان آماده اولك
که تیغ انتقامی مهیا مدن چکجك زمان ودشمنی دوستلر مرادنجه کورجك اوآنیدر
ملك ایتدی کیفیت حال مجملا تقریر وصورت مهمدن بر شمه تصویر ایله تا حقیقت
واقعیه فی الجمله واقف اولوب اسباب جدال وقتالدن مناسب حال نه ایسه
مهیا قلنه کارشناس ایتدی ای ملك فلان کوهده بر غار واردر که لیل ونهار بوملر
انده قرار ایدرلر واول نواحیده هیزم خشك غیر متناهی واردر بونی فکر ایتدم که
ملك بیوره تا وقت ظهرده که انوار آفتاب خاوریدن اولیره دللرك بصیرتلری
کبی باصره لری خیره اولوب اول غار تاریك وتارده متواری اوله لر هر زاغ چنکال ومنقاریله
هیزم مذکوردن مقدورلری مقداری کوتره وغار مزبوره به کتوره بیداخی وارم
اول نواحیده اولان شبانلردن بر پاره آتش کتوریب اول مجتمع اولان هیزمه اوررم
وملك فرمان ایده تا زاغ پرلرن تحریك ایدوب آتش مشتعل اوله لاجرم هر بوم که اول
غاردن چقه پروانه وار سوختهٔ شعلهٔ بلا اوله چقمیوب ایچنده قالنلره دود آتش نارله

بوغله

بو غله ملك بو تدبیره بغایت مقبول کلوب فی الحال تهیهٔ اسباب حظ و ترحاله اشتغال قلدیلر

و ترتیب مزبوره او زره بو مهمی اتماملر یتوروب تمام بو ملری بو تدبیرله هلاك و معدوم
اولدیلر و زاغلر فتوح موفور و غنایم نامحصوره‌لر شاد و مسرور و مظفر و منصور ماوالرینه
رجوع ایتدیلر و نعرهٔ شادیٔ عیوقه یتوروب دهان تهنیب و زبان شکر و تحمیدله ایتدیلر بیت
آخر مراد ملك روا کرد روزکار • اقبال ابو عهد وفا کرد روزکار • شاه و سپاه کارشناسك
مساعی جمیله و خدمات پسندیده سندن سپاس دارا ولوب انك اکرام و احترامی
پایندهٔ مبالغه بیحددن کچوردلر وانك مدح و ثناسنده غلو و اطرابی مرتبهٔ افراطه
یتوردلر اولدخی ملکه خیر دعا ایدوب سایر ارکان و اعیانك دخی حاللرینه ستایش و ثناء
ایتدیلر بو اثناده ملك ایتدی عدالی مخذول و مقهور و احبابی مسرور و منصور قلمده
سنك حسن رایك و تدبیر عالم آرایانك عجیب نتیجه ویردی کارشناس ایتدی بو ظفرله
که میسر اولدی ملکك فر دولتی و پادشاهك بخت سعادت منقبتی مقدمه‌سی
نتیجه‌سیدر بن بو ظفرك اثرن همان اول کون معاینه قلدم که تدابیرمزی قلع و تدبیره
قصد تدمیر اتدلر و بیزم ملك موروث و ولایت قدیممزی پنجه تغلبله تسخیره اتفاق
ایدوب ال پیرا ایتدلر بیت ان تیره دو که کرد بملك تو چشم سرخ • هم زرد روی کشت

وجهان شدید و سیاه سلك بر دفعه دخی صوردی كه بو ملرله مصاحبت عذابنه نیجه
صبر ایدوب بلدك و اول شوملرله مابینكرده كمال مباینت واریكن نفسكه انلرله الفت
و موانست نیجه صبر ایدوب بلدك ستیقن درکه اخیار اشرار ایله موانست ایتمك غایت
متعسر در و ابرار فجار ایله مجاورت و مجالستدن بالطبع متنفر اولمشلر دركه مار زهر
ناكله مخالطت صد بار یار بدكردار ایله مصاحبتدن اولی در **نظم** اگر در تلخی هجران
بزخم غم توان مردن • ازان بهتر كه با بیگانه شهد و شكر خوردن • كارشناس
ایتدی ملك بو دخی كبی در واقعا مصاحبت دیو و دد و مجالست همنشین
بدون هزار بار اولی در و نفسه ناجنس ایله انسدن مكروه نسنه یوقدر **مصرع**
دیدار یار نا متناسب جهنمست • اما عاقل كامل اولدر كه مخدومی رضاسنی
مقتضاسی اوزره تقدیم ایدوب ولی نعمتنك اداء حقوق نعمتی با بنده هر محنت كه لازم
كله صفای خاطر ایله تقبل و نشاط وافر ایله تلقی و تحمل قله صاحب همت مقام
محنتده كندوسن كرداب اضطراب و ورطه حیرته اتمز زیرا هر امر كه عواقبی فتح
و نصرت و فرصته مقرون اوله هر چند كه مبادیسنده درد و محنت و رنج و زحمت
متضمن اوله چندان اثر و اولقدر ضرر اتمز كه هیچ بر گنج بی رنج اله كرمز و بر كسنه‌نك
الی نی آزار خار ركل مراده ارمز **بیت** مكن ز غصه شكایت كه در طریق طلب •
براحتی نرسید آنكه زحمتی نكشید • دلرسك كا چه وصل یار و كلزار • كر كلده چیكرسن
سن زحمت خار • كرك بر بیل تحمل عندلیبه • كه بر چك كون ایره وصل حبیبه • ملك
ایدم بوم لرك كیاست و دانشلرن نیجه فراست ایتدك كارشناس ایتدی آنلرك
میاننده اهل تدبیر كورمدم اول وزیردن غیری كه بنم قتلمه اشارت قلدی و آنلرك
رایی ضعیف و نحیف عد ایدوب نصایحن سمع قبول ایله اصغا اتمدلر و بو قدر
ادراك ایدمدلر كه بن آنلرك میاننده غریب ایدم و قوم قتنده رفعت درجه
و شرف منزلتم وار ایدی و عقل و فكر ایله معروف و موصوف و رای و تدبیر ایله مذكور
و مشهور ایدم مبادا انلرك باینده مكر تحمی اكیدم و عذره فرصت بولوب انلری دام

اشغامه چکیدم نه کندو عقللری ایله بوقدر تمیزه قادر اولدیلر ونه ناصحلرک کلامنی
وزن وحساب ایلدیلر ونه اسرار سلطنتی که اسراری واجب ایدی بیلدن مخفی طوتلر
لاجرم کرفتار دام بوار اولوب بزه اتدکلری جور وظلمک مکافاتن بولدیلر دمشلردر
که اخفای اسرارده احتیاط واجبدر خاصه دوست خایندن ودشمن خایندن
نظم دوستی کر تو نا امید بود • محرم خود مساز در همه حال • با عدو نیز کز
تو ترسا نست • نیست اظهار سر خویش حلال • ملک ایتدی بن شویله کمان
ایدرم که موجب هلاک بومان دعای سحرکاه مظلوماندر وزیر ایتدی بلی
اویله در بیت اول جراحت که سحرکه آه مظلوم ایلیه • صنمه کیم هرکز آنی بر تیر
مسموم ایلیه • هر پادشاه که ابواب جور وبیدادی فتح وبساط ظلم وستمی بسط
ایلیه عن قریب اساس دولتی منهدم واسباب سلطنتی منعدم اوله که ثبات
سلطنت کفرله ممکن وظلمله ممتنع الملک یبقی مع الکفر ولا یبقی مع الظلم بیت
ملک سلطان کرچه کافر اولسه اولور پایدار • لیک جور وظلمله اولمز ممالک برقرار •
رهان ستم را بیکبار کی • که کم عمر دارد ستمکار کی • شهنشاه چون رای بد کند
یقین دانکه بد در حق خود کند • دمشلردر که هرکسه که دون نسنه یه مرتکب
لازمدر که دون نسنه یه مترقب اوله هرکسه که ظالم اوله عنقریب هلاکنه
جازم اولمق کرک زبر سالفده مزبور وکتب سابقه ده مذکوردر وهرکیم که
صحبت زنانه حریص اوله اول فضیحتی مقرر بیلمک کرک اول کمسه که اکل طعامده
شره تمامی اوله بر مرض هایله منتظر اولمق کرک هر پادشاه که وزرای رکیک رای
وبیخرده اعتماد ایده ملکدن قطع امید ایتمک کرک زیرا آثار سالفه ده مذکور وکتب
فلاسفه ده مسطوردر که آلتی کمسنه یه آلتی نسنه دن قطع لازمدر وانلرک
حصولندن مأیوس اولمق واجبدر • پادشاه ستمکار ثبات سلطنتدن
متکبر ومتهور ستایش ومدحتدن • خلق بدخلق کثرت احبادن • کستاخ
بی ادب مرتبهء عظمتدن • بخیل دنی مروت احساندن وآسایشدن نثر حریص

خسیس خیانت ودیانتدن زیرا که حرص حریصی حرامه اقدام ایدروب هر یرده که حرص
واحیمرا اقامت قوره امانت ودیانت اول منزلدن رخت اقامتی کوتورر چون
ملك بومانك دخی زاغلرك استیصالنه واستیلاسی بابنده حرص وشرهی حددن
بیرون ایدی لاجرم دائره امن وامانده بادیه هوان وحرماننده حیران وسرکردان
وغیرلر ایچون حفر ایتدوکی چاهه کندو دوشوب مَن حَفَرَ بِئرًا لِاَخیهِ فَقَد وَقَعَ فیها
نکته سی انك حقنده عیان اولدی بیت قرداشینه قویی قزسه کیشی
قویه دوشمك اولور انك ایشی نظم مندیش درحق مردم بدی که آدی بلا بر سر
خویشتن نه بینی که رنج فراوان کشید که جایی کند بهر خود جاه کن باخر کرچرا
بیابان برد وی اندر تك چاه افتد زمن ملك ایتدی بو خدمتك کما ینبغی حقنی
کم ادا قلور وبو نعمتك عهده شکرندن کم کلور کم طایفه جانبنه که صحبتلرندن
ابا ونفرت لازمه ذات ومقتضای طبیعت در طوع ورغبتله خدمتی تقبل ایتدك
ومخدومك حق نعمتنی ادا واجب بولنجان وباشکی فدا ایدوب اعدانك یا محنت
وبلا وبار مشقت وعناسنه تحمل ایتدك اکر نعوذ بالله اول وزیر ناصحك کلامنی
سمع رضا ایله اصغا ایدرلروجسمکه عذاب الیم وجانکه خطر عظیم مقرر ایدی کارشناس
ایتدی ای ملك اکرچه صورتده آدمی بسیار در اما معنیده آدم دیمکه اول لایق
وسزاوار در که چون عنان رضاسنی بر امرك تنفیذ وامضاسی جانبنه معطوف قله
اولا جان عزیزندن ال یویه وترك سرینی تاج افسر ایدنوب میدان مردانه قدم قویه
بیت ازسر گذشته اندو بمیدان نهاده پا صاحب دلان که کوی ارادت ربوده اند
شویله که صلاح حال ومقتضای مقام کندودن دونك امرنه امتثال وخدمتنه قیام
اوله توقف چکمیوب فی الحال تحصیلنه اشتغال واتمامنده اهتمام قله تا عروس مرادی
علی احسن الوجوه نتق حصول ووصولدن جلوه کله نتکه اول ماکنده ونك صلاح کاریچون
طریق سلوك اختیار ایدوب ناچار خدمت غوکره رضا کوستردی ملك استفسار ایتدی
نجه اولمشدر اول حکایت وزیر ایتدی روایت ایدرلر که برمارکبر هندده نحیف ونزار

اولوب ضعف قوت وقوت ضعفندن شکاردن قالدی وکسب قوت لایموت
ایچون حوت کبی تفکر وتحیر بحرینه طالدی چونکه قوت زنکانی محال وضعف حرفدن
بی طاقت وبی مجال ایدی ایام کذشته یه تلهف وتاسف طریقیله کندویه اندی
ای دریغ اول ایام جوانی واحیف اول کامرانلق زمانی • آه کیم بنیاد عیش وعشرتم
اولدی خراب • کندی طاقت قالمدی بر ذره اندامده تاب • حالا توقع مراحمت
ایام اسباب وامید عمارت بنیهٔ خراب وطمع معاودت قوای نفسانی وآرزوی
مساعدت اعضای جسمانی همان آبدن آتش واتشدن تسکین حرارت عطش
تمنا ایتمکدر بونك برلر کاشکی پیرلك مدتی دخی مدید وعهد عیب شیبکلدن ونهایتی
بعید اولیدی **نظم** رفت دوران جوانی نوبت پیری رسید • ای دریغا صحبت
یاران وایام شباب • وقت پیری هم غنیمت دان که از عمر عزیز • مردمی
کان بگذرد دیگر نه هستی جز بخواب • مار چون کوردی که تدارك احوال ماضی
محالدر تدبیر حال استقبال که مهم ضرور در اشتغال ایتدی واندی اکرچه بو روزکارده
خرمن نسخی صاوردم اما بحمد الله که تجربه حاصلن کتوردم وبو عمری رازده بوز
حزم وتدبیره سرد شته سن الله کتوردم حالا اساس کاری کم آزادلق اوزره
بنا ایدوب هر مذلت که یوز کوستره نعمت ودولت بلمك وهزار منتله آنك
شروعنه رعایت ایتمك کرك تا اول امر که بقیهٔ عمرده موجب قوام معیشت اولمغه
قابل اوله بو وسیله ایله حاصل اوله پس چشمه کنارنه واردی که غوکلر انك بیحد
وبیشمار ایدی وملك کامکار وامیر نامدارلری وار ایدی غوکلر بوکهنه وفوقنی
کورجك مارك کوکلی صو کبی آنلاره اقدی آخر کار بونلردن بعضینك شکارنه
صرفدی وهنا نمرده لرکبی سینه چاك ومصیبت دیده لرکبی اندوهناك وغمناك
خاك راه اوزره کندوسن براقدی اتفاق برغوك بونی بو حالده کوردی سر وقتنه کلوب
حالن صوردی وای ایتدی ای مار سنی بغایت ملول وبی محابا کورورن موجبی ندر مار
ایتدی غمخوارلغه بندن سزاوار عالمده کیم وار که مادهٔ حیاتم بنم شکار غوکه منحصر ایدی

حالیا بر واقعه‌یه اوغردم که انلرک صیدی بکا حلال ایکن حرام اولدی حال بو منوال

اوزره اولجق ای غوک بغایت غمناک اولدیم بنم امرم تمام اولدی بولی دیدی و بر زار بله

اغلدی که تمام غوکلرک اتشی رقتله درونن داغلدی بس اول غوک واروب ملکه

خبر ویروب ایتدی ای ملک غوکان بو صورت عجیبدن زیاده تعجب ایدوب استفسار

حال ایچون مار قتنه کلوب ایتدی ای یار نه سببله سن بو دام بلایه کرفتار اولدک

مار ایتدی مثل بنن آه جکرسوز از دل پیمان شکن چرا از دیگری نالم که درد از خویشتن

دارم ای ملک حرص شوم بنی بو دام محنته کرفتار ایتدی و بو شره مذموم بنی کوروب

بلا ورطهٔ عنایه اتدی تفصیلی بو که اتفاق بر کیجه بر غوکه صیده قصد ایتدم بیچاره

بندن قچوب کندوسن بر زاهدک خانه‌سنه اتدی بن دخی طمع بلاسندن عقبنه

دوشوب زاهدک خانه‌سنه کردم قضای آلهی خانه تاریک ایدی پسر زاهد خوابده ایکن

ایاغنک بلشی بر ماغنی غوک صانوب غایت سمدن محکم طوتدم اصردم همان دم

پسرک زهردن چهره‌سی زرد اولوب درد زخم دندانمدن طوردوغی یرده سرد

اولدی زاهد قضیه‌دن خبردار اولوب بو سوز فراق فرزند دلبندندن بکا قصد

ایلدی بن صحرا یولن طوتوب قچدم سرعت واستعجالدن پر و بال آچدم زاهد عقبمه
دوشوب هرچند که بکا یتمکه قصد ایتدی یتمدی آخر عاجز ایدوب یتدی اول قادر
پروردکاردن دلرم که سنی خوار و بی اعتبار ایلیه و مرکب ملک غوکان ایدوب
صید غوکه الک یرمیه تا ملک سکا صدقه رسمنده ویرمیه حالیا ضرورت
اقتضا ایدوب وقضای رب العباده رضا ویروب کلدم تا ملک بکا سوار اوله
واقرانی میاننده بو شرف واعتبار ایله استیاد واشتهار بوله مصرع کردن نهاده ایم
جفای زمانه را • بو تزویر ملک غوغانک قلبنده تمام تاثیر ایدوب بو بابده
کندویه زیاده شرف وافتخار ایدوب ومرتبه واعتبار تصور ایتدی پس دایما ماره
سوار اولوب اطراف چشمه ساری کزردی وانکله مباهات وافتخار ایدوب ابنای
جنسی اوزره انکله رفعت وتفوق اظهار ایدردی چون حال بو منوال اوزره بر زمان
کچدی مار ایتدی ملکک عمری دراز و نهال دولتی سرافراز اولسون مقرردر که
بدنه ما یتحلله محتاج در وطعمه ولقمه یه احتیاج مقتضای مزاج در معلوم شهدر
که مرکب روح کثرت رکوبدن بی مجال درونی غدا بو خدمتی ادخال محالدر ملک
ایتدی بلی راست سویلرسن بن مرکب سز اولمق متعسر ومرکبه بی قوت متعذردر
پس هر کون انکچون اکی غوکه وظیفه تعیین ایتدی که طعام چاشت وشامی انکله انتظام
بوله مار بو وظیفه ایله روزکار کچوردی چون اول مسکنده منفعت بیشمار وار ایدی
عار ایتمیوب عاقبت کارمردانه ایردی بیت دستی که کزیدنش ترا ننک آید تا وقت
ضرور بوسه دادن شاید • هر کار که عارست وملال افزاید • در حالت احتیاج
به نماید • بو مثلی اول اجلدن کتوردم که هرچند که بن زمینده صبر وتحمل ایدم وبو
طریقده مذلت ومشقت بارن چکدم چون آنک ضمننده هلاک دشمن مقرر وصلاح
دوست متصور ایدی طبعمه چندان کرامت یتشمیوب زیاده متألم اولدم بو دخی محقق
ومقرردر که دشمن بدسکالک استیصالندن معاودات ومخاصمتدن مدارات
وملایمت کارکرددر نته که آتش سخت اکر بر درخته جرمندن ایرشه روی خاکده بوکدوغی

دکلدر اما بو لطافت و نعومتله هر درختی فرهناکه اصلی ثرایه و فرعی سمایه یتیشه ممرّدن
واقع اولمش بیخ و بنیادندن یقر **بیت** تلطف کن که در کاری که صعبست • بنرمی
و مداری میتوان ساخت • بو سببدندر مثلردر که منفعت رای و تدبیر فایدهٔ شجاعتدن
کثیردر که ∴ الرای قبل شجاعة الشجعان زیرا که مرد مبارز هر چند که شجیع و بهادر اوله
میدان مقابلهده سکز یا طقوز یا یکرمی اوتوز تا والّی و یا یوز شخصله مقابلهیه
قادر در بوندن زیادهیه مبالغه ایدوکی ظاهردر اما مرد صاحب تدبیر و فکر اصابت
پذیر ایله نیجه اقلیم و ملک عظیمه ضبط و تسخیر ایلر و بر رای صائب ایله نیجه لشکر بیکرانی
پریشان و نیجه کشور آبادانی ویران و خاک یکسان ایلر **بیت** یک تدبیر نیکو میتوان کرد •
که نتوان با سپاه بیکران کرد • بشمشیری توان جانی ربودن • بفکری شاید اقلیمی کشودن
ملک ایتدی عدایه نه عجب ظفر بولدک و فکر ثاقب و رای صایبله بو فتح عظیمه
مظهر اولدک وزیر ایتدی بو امری تمام مطلقا بنم رای صائبم انجامی و لطف تدبیر اهتمامله
اولمامشدر بلکه ملکک فر دولت و یمن سعادتی بو کارده مددکار در دمشلردر
که چون بر جماعت بر امرک تحصیلنه عزم ایدوب بر مهمک طلبنه جزم ایدهلر حصول
مقصوده اول کمسنه فایز اولور که فضیلت مروّتله سایرندن امتیاز بوله و اگر جملهسی
صفت مروتده برابر اولهلر اول کمسنهنک مرادی حاصل اوله که خلوص طویت و صدق
عزیمتده مزیتی اوله اگر بو خصلتده دخی متساوی اولهلر مطلوبه اول کمسنه واصل اوله
که یار و مددکاری بسیار اوله بو بابده دخی تفاوتلری اولمسه هر کمکه اقبال و دولت
مساعد و طالع و بخت معاون و معاضد اوله دست وصالله شاهد مقصودی
اول در آغوش ایلیه **بیت** مدد بخت گر اینست مر بجان خود را که اگر روی سوی
بحر کنی بر کرده • ملک ایتدی ای کارشناس اگر بوملر بزی او لقدر حسابه آلمزسهلر بزوم
اخذ انتقامه قدرتمزی بلسهلر عجب دکلدر که بزی غایت قلیل گوروب ضعیف و ذلیل
عد ایلمشلردر کارشناس ایتدی درت نسنهنک قلیلی کثیر عد ایلمک گرک • آتش
که محرق و مضرّدر شرر ضررده قلیلی کثیره برابردر • مرض که هر چند انحراف مزاج

ضعیف اوله علاج احتیاج قویه در پند دشمن که نقد در خوار و بی مقدار اولسه دانا سکا ایله
خصمنی دام انتقامه چکمکه قادر در نته که اول کنجشك ضعیف پیکر مار قوی هیکلدن
بر حیله ایله انتقام الوب مردانه بر مشدد ملك ایتدی بچه روایت اولنمشدر اول

حکایت وزیر ایتدی اشاله کلمشدر که ایکی کنجشك بر خانه سقفنده آشیانه طوتمشلر ایدی
واو قاتلرین فراغتله کچوروب آب و دانه ایله قناعت ایتمشلردی بر زمان ندنصکره قدرت
ربانی آنلره بر نازنین بچه ارزانی بیوروب مادر و پدر بر بر لرکدلردی و فرزندلرینه
تحصیل قوت ایچون طلب ایدرلردی بر کون مکر کنجشك نه طرفه کتمشدی کلجك کوردکه
مادانی اضطراب تماملة اطراف آشیانه ده رقص اوردر و نفیر صفیری عالمی طوتمش و زاری
آتش تاثیری فلك اثیره یتمش یتدی ای روح روان بو نه حرکتدر که ایلرسن بو نه ترانه در که شو ایدرسن
و بونك سببی ندر که کندك چلرکندك اویترسن جواب ویردیکه بیت میخلد درسینه ام
خاری که میبادم سر شك • در دل سوزان غمی دارم که آهی میکشم • بچه نالش ایتمیم که بودم
غایب اولدمدی کوردم که بر مار مهیب و بر افعی با هیبت کلوب بچه لره قصد ایتدی هر نه
قدر که تضرع و زاری امداد و ایتدم بیت اکرچه غالبی از دشمن ضعیف بترس • که تیرم آه سحر
بر نشانه می آید • کارکر اولمیوب ایتدی سنك هوای آهنك بنم آیینه دل سیاهمده
اثر ایتمك میسر دکلدر بن ایتدم بلی اما بوندن خوف ایتمزمیسن که بو فرزندلرك پدر
و مادری انتقام کمرن بر میان ایدوب قادر اولدوغمز قدر سنك هلاکنه سعی ایده وز
مار قهقهه ایتدی و ایتدی فرد حریفی که اومار را چه کند • ز مثل تو بی عاجزی که کند •
چون بن لطف ذمتله آنك منعنه قادر اولمدم و هر چند که فریاد ایتدم فریاد رس بولمدم
بیت فریاد بسی کردم و فریاد رسی نیست • کویا که درین لسد فیروزه کسی نیست • اول ظالم
خونخوار جمیع بچه لرینی یدی و آشیانه ده یاتدی او یدی کنجشك نر بو خبر مصیبت
آوری استماع ایدیجك خرمن وجودنه صاعقه آتش دوشدی و فرزندلرك
سوز فراقیله یاندی طوتشدی بو اثناده صاحب خانه اشتغال چراغه مشغول
ایدی روغنله آلوده فتیله یی یاقوب طوترکن کنجشك نر بر حمله ایله الندن قاپدی

کوتردی آشیانه سنه براقدی صاحب خانه مبادا که فتیله سقفه یتیشه و ضرر کلی لازم کله

دیو بالای بامه چقدی و اطفاء آتش ایچون آشیانه بالاسندن کلنکله یقدی ما راو کندن
شررناری و اوستندن آواز کلنک آهن منقاری احساس ایدیجک جانب بامده واقع
اولان سوراخدن باش طشره چقردوغی محل سرا بعینه کربر مشکل عقده ایدی ضرب کلنکله
حل اولدی بو مثلک فایده سی بودرکه مار کندو دشمنی خوار طوتیب اعتبار اتمدوکی
سببدن عاقبت سنک انتقامله سرنی حزدی خرد اولدی و اسیانزدن رخت وجودی
کوتزب زهرهلاهله مرده اولدی **فرد** دشمن اکرچه خرد بود در طریق حزم • اورا
بزرک دان و غم کار خویش خور • ملک ایتدی بو وجهله حسن وجه اوزره اتمام خصم
بداندیشدن اسهل طریقله انتقام سنک برکت رای اصابت انجام و مساعی بلیغ حسن
اهتماملک ثمره سیدر هر امرده که سنک تدبیرک دستور العمل قلم نتیجه سی فوز و فلاح اولور
هر اللهده که سنک حسن کفایت و یمن اهتماملک اعتماد ایدم عاقبتی فتح و نجاح اولمشدر هر پادشاه
عاقل که زمام امانی بر وزیر کافی و بر ناصح کامل کف کفایتنه تفویض ایلیه هرکز دست نوایب
انک دامن اقبالنه ارمیه و پای حوادث آنک ساحه ساحه سنه بر اصمیه و کریمه و تباشیر
تدبیر اصابت پذیرله خورشید دولتی همیشه افق سعادتدن طالع دایما فتح و ظفر جبین

حال

حال وماٰلنده ساطع اولدیکه سنک حسن رایکدن و یمن تدبیر عالم آرایکدن بکا
واقع اولمشدر بیت بهرچه روی کنم یا بهرچه رای کنم • مراست دست قوی
چون تو دوست و یار منی • یالکوز بو هنر کفایت ایتمزمی که مدت مدید و یار اعداده
محبوس و خلاف جنسلر یننده زمانی مایوس اولوب سندن نه بر نادره صادر اولدی
که سبب تعب و موجب تغییر اوله و نه بر فعل حادث اولدی که سوء ظنه باعث اولوب
انلری سندن تنفر قله کارشناس ایدی ای ملک مصرع ان نیز بدولت همایون تو بود •
جمیع حالاتده محاسن اخلاق و مکارم عادات ملکدن غیریه اقتدار ایتمزده صفات
حمیده شاهی و خصال پسندیده شاهنشاهیدن نه اقتباس ایتمسنه بنای کارده
اساس و جمیع امورده معیار و مقیاس ایتدم بحمد الله که ملکده عزم جزم و فکر حزم
و شکوه شوکت و هیبت و شجاعتله مجتمع اولوب دقایق مبهمات مشکلات خاطر خطیر
و مرآت ضمیر منیرنه ملتبس دکلدر و موضع تأنی و شتاب و موقع نوازش و عتابده حسن
صواب مآب جناب کامیابنه مشتبه دکلدر هر روز مصالح فردا و امروزی رای عالم
افروز ایله تدارک ایدوب و فور کیاستندن هر امرک فاتحه سندن خاتمه سنی فراست
ایله و هر کردن حالی حلیهٔ تیقظ و انتباهدن خالی اولمیوب جانب حزم و احتیاط طی
رعایت و ناموس و عرض سلطنتی حمایت ایلر هر کس که بو بخلین پادشاهله مقام خصومتده
سرک و هلاکی هزار کمند له کندو جانبنه چکمش اولور و نهال وجودن بوستان
عدمده دیکوب تخم حیاتن کشت زار فناده اکمش اولور نظم خصم ترا زمانه به
تعجیل میکشد • از عرصهٔ وجود سوی حیز عدم • با چون تویی هر انکه دم دشمنی زند •
مشکل اکر امان دهدش مرگ نیم دم • ملک ایتدی سنک مدت غیبتکده نه طعام
و شرابده حلاوت بولدم و نه آرام و خوابدن راحت مشاهده قلدم حالا بحمد الله
تعالی • آفتاب دولت ولدی اوج عزتدن بدید • کوکب اقبال خصم ولدی سعادتدن
بعید • وزیر ایتدی هر آینه ملکه بر دشمن غدار و خصم قهارک دام مکرینه کرفتار اوله
اندن خلاص اولمینجه ظلمتی نوردن و روز روشنی شب دیجوردن فرق ایتمیوب

اتشی آبدن وهوایی ترابدن تمیز ایلمز حکما یور مشلرکه تا بیماره کمال صحت میسر اولمیه
طعام وشرابدن لذت بولمز وحمال تا بارکرانی ظهرندن اندرمیه راحت اولمز
وعاشق تا دولت وصال معشوقه ایرمیه قرار قلمز ومسافر تا منزلنه متزوی اولمدیه
حضور وآسایش کورمز ومرد خایف تا دشمن مستولیدن ایمن اولمیه بر لحظه حضور
تنفس اتمز بیت چون ز دشمن کسی فراغت یافت • جانب خوشدلی عنان برتافت
ملک ایتدی بزم و رزمده وعزم وحزمده آنلرک پادشاهنک سیرت وسیرتنی بجه
کوردک ودیرا ایتدی فراست وکیاست ده غایت پست ومعجب ومتکبر وتن پرست
کوردم نه اندیشه صوابده نصیبی وار ونه رای راست ونه فکر خطا وصواب نیدوکن
اکلمز تمام اتباع واشیاعی دخی بو صفتده اوزره درلر الا اول وزیرکه قتل اتمک بابنده
مبالغه قلدی ملک ایتدی انک عقلی ودانشمه دلیل ومعرفت رائی ودوتینه سبیل
ندر اولا بنی قتل اوزره قراری وبواری اوزره ثابت واصرار یدر الحاول تدبیر صواب
ایدی وملکه آنک را بیله عمل واجبدی بردخی بوکم حیز قبوله واقع اولمدوغی بلور کن
محذور مندرجنی ونصیحته سعی بلیغن دریغ اتمدی وباب مناصحته علی الخصوص
ملوکه لایق اولن اداپی رعایتده هیچ دقیقه مهمل قومدی ملک ایتدی آداب مناصحت
ملوک ندر کارشناس ایتدی اداب مناصحت ملوک نظم کلامده طریق مدارایه
سلوک در وجانب خشونت و عنفدن جانبه ملایمت وملاطفته مایل ولمقدر ومحمد ومنک
تبجیل وتعظیمی بابنده شرایط رعایتی تقدیم ایدوب نه هنکام الحاح وابرام جرات
واقدام اتمکدر اکرانک قولنده یا فعلنده ذلل وخلل مشاهده قلسه انی تصریح ایتیوب
تعریضات وحکایات وامثال دلفریبله تنبیه اتمکدر شویله که البته تصریحه احتیاج
واقع اوله طرز کلامی مقتضای مقام اوزره طرح ایدوب عبارات شیرین واستعارات
رنکین ایله ادا ایلمکدر واوصاف مذکوره وزیرمز بورده حسب حالی ایدی وکردن
افعال واقوالی حلیهٔ خصال مذکوره ایله حالی ایدی بر کون کوردم که جواد کلامه میدان
اقدامده بر مرتبه ده عناد ویردیکه ملکه ایتدی جهاندار لق بر منزله رفیع ومرتبه منیعه در کم

پای آرزو جهد وجهد له اول پایه یه وصل اولمق متصور دکل و مساعدت سعادت
و معاضدت طالع و دولتدن غیریلیه بو درجه حاصل اولمق متصور دکل چون علی سبیل
الاتفاق بو صورت وجوده کلوب بو شغله استحقاق میسر اوله آنك قدرنی بلوب
ضبط قواعد وحفظ مراسمنده مبالغه قلوب آیین عدل وطریق انصافی که معظم شرایط
سلطنت در کما ینبغی رعایت ایتمك واجبدر **بیت** ای انکه بملك یافتی دست رهی
دولت طلبی کم طلب آزار کسی • صد تیغ سیاست ان جوابی نکند • کاز زرده محنتی برارد
نفسی • صواب بودر که ملك کامیات معظمات اموری چشم حقارتله منظور قلمیه
سوانح مصالح جمهورده بصر بصیرتی پرده غفلتله مستور ایلمیه که ثبات سلطنت و بقای
مملکت بو درت نسنه نك وجودنه منوط و مربوط در بری حزم کامل در که چهره حال
و مال آیینه استقبالده انکله معاینه اولنور و بری عزم شاملدر که حصول امهات مهمات
وصول انکله ممکن و میسر اولور بری دخی رای صایبدر که حقی باطلدن و صوابی خطادن
فرق ایده و بری دخی شمشیر تیزدر که برق جهانسوز کبی کشت عمر مخالفی سیلاب آتشه
غرق ایده **بیت** درباغ ملك سبز نکردد نهال عدل • کر آب خود بنا شدش
از چشمه سار تیغ • بو کلماتدن بر کلمه قالمدی که سویلمدی اما شاه و سپاهدن
بر دفردانك سوزنه التفات ایلمدی و نصیحتنی سمع قبولله بر احد یکلمدی تا جمله سی
زیر و زبر اولوب خانه و آشیانه لری خاك برابر اولدی نه انلر انك عقل و کیاستندن
فایده منداولدی و نه کندونك فکر و کفایتی کار کر اولوب ورطه تدبیر ایله او ل
ورطه دن خلاص بولدی بو صورتده سر **لا رای لمن لا یطاع** کون کبی ظاهر و هویدا
اولدی • چه سان رای انکس بماند صواب • کر از کفته وی کنند اجتناب • چنین کفت
و آنانکه تدبیر راست • قبول کسی کر نیفتد خطاست • **بو بابده** مرقوم اولان و افسانه دن
معلوم اولور که دشمنك مصاید مکر و مکاید غدرندن احتراز و احتیاط واجبدر و خصم
هر چند تواضع و تضرع کوستره سه اعتماد و اعتقاد ایتمك کرکلازمدرکه بر زاغ بی پر و بال
بو عجز حالله بو قدر دشمن انبوه و کروه پرشکوهی بر حیله ایله پایمال ایتدی بونك سببی

بو ملوك ركاكت راى وسماحت فهم وفرت حمق وقلت حرميدر والا اول بنجه‌لو
فكر عواقبدن في الجمله بهره‌منده اوله‌لوردی اول زاغ هركز مراده ايرمزدی وچهرهٔ
عروس ظفری دوشنده كورمزدی خردمنده واجبدر كه بو بابده ديدهٔ عبرتله نظر
ايدوب بو جواهر نصايحی آويزهٔ كوش هوش ايده وچندانكه عدودن مهر ومحبت لافن
وصدق ومودتن كزافن ايشده جايز دكلدر كه انك مسكنت زورنده مغرور اولوب
انك مقتضاسی اوزره ايش ايده **بيت** ودشمن اكر لاف مودت زند • صاحب
عقلش نشمارد بدوست • مار همانست بسيرت كه هست • كو چه بصورت بدر آيد
ز پوست • بو حكايتدن بودخی معلوم اولور كه بازار دنياده كسب يار خالص
وهوادار مخلصدن انفع معامله وسودمند تجارت ميسر دكلدر كه كار رسازلق
امداد وعنايتيله زاغلر كرداب آفت ومخافتدن ساحل امن وسلامته منتهی اولدیلر
اكر توفيق اولوب بر كمسنه كندونك صديق صادق ويار موافقی عزيز طوتسه
واعدای بد رايك كمين كيدندن امين اولميوب هميشه احتراز واند يشه اوزره
اولوب حزم واحتياطی كندويه پيشه اتسه عاقبت دنياده دست آرزو يله ميوهٔ
مراده ايره ودیدهٔ عشرتله چهرهٔ عروس مطلوبی كنارنده كوره **فرد** با يار نكوخواه
بعشرت بنشين • واز دشمن بد دامن صحبت درچين • **باب پنجم چهرهٔ مطلوب**
اهمال وغفلت سببيله وراى پردهٔ تعويقده مستور ومحجوب قالدوغن
بيان ايدر رای دابشليم كلام حكيمدن معلوم اولديكه اولكمسنه لرك داستانی
كه مكر دشمندن حذر ايدوب آنك قولنه اعتقاد ومكرنه اعتماد ايتميوب كندولرن
خصمك مضيق زرق ومكرندن واسيب كيد وغدرندن حسن تدبير ولطف حيله ايله
خلاص ايتديلر حالا برهمن بزركواردن ملتمسدر كه بيان بيوره اول طايفه‌نك مثلن
كه بر امرك كسبنه سعی بليغ ايدوب مطلوبه واصل اولدقدنصكره غفلت سببيله
الدن ضايع قلالر برهمن همان حقهٔ دهان اچوب وجواهر مدح وثنای خاكپای
رايه صاچوب ايتدی **بيت** ای مبارك بی شهنشاهی كه حاصل ميكند • اختران

دراسمان ازطلعت نیك اختری • مورث دولت شود چون سایهٔ فرهمای • بر همان
بومی که توظل همایون کستری • من چه کویم در کبریای حضرتت • آفرین باد آفرین کز هر چه
کویم برتری • خاطر عاطر شهنشاهیه که مورد فیض نامتناهیدر مخفی اولمیه که بر امرك
کسبی هر نه دکلو اصعب اولورسه بعد الحصول انی محافظه اتمدن آساندر زیرا که نیجه
امور اولور که اتفاق طالع ومساعدت سعادت وامداد بختله بی آفت کد وزحمت
جد وجهد محصل اولور اما بی مربی وتدابیر اصابت پذیر مضبوط ومسخر قلملق منصور
اولمز هر کمسه که پرایه حزم واحتیاطدن عاطل اولسه ومیدان رای رای صایب ومضمار
فکر عاقبتدن راحل اولسه حاصل سعیی هباء منثورا ولوب عنقریب منزل اولنه نازل
اوله هر باری که کندو بیر سلامت ایلسه فایده قلمیه وکف دستنك حیف وندامتدن
غیری نسنه قالمیه نته که سنك پشنه پنج کد وجهد وجد بوزینه کبی برصاف قلب
وصادق عهد دوستانه کیردی اما غایت عبادت ونهایت حماقتدن قدرتك بیلیوب
الدن چیقردی بعده اکا چاره میسر اولمدی وزخم حمق وخرق حرق مرهم ندامتله
التیام بولمدی رای استفسار اتدیکه نجه اولمشدر اول حکایت برهمن ایتدی
اخبارده کلمشدر که جزایر بحر اخضرده برجزیره ده که روی زمینده نظیری یوغدی
انده یوزینه لر غایت چوغدی بر پادشاهلری که نامی کاردان ایدی مهابت کامل
وسیاست شامله زمین وزمان امن وامانده ایدی مسامع جهانیان صیت صدای
عدل واحسانله طولمشدی ومکان دیار دیار طوطی شکر شکر مواهب بیکرانیله
رطب اللسان اولمشدی بیت ستم را زبان عدل داسوداز • خدا راضی وخلق
خشنود ازو • مدت متمادی سرور حضورده کامران وکامکار روزکار کچوروب آخر
بحکم وای نعیم لا یکدره الدهر ربیع شبابی خریف خرفه مبدل اولوب آثار ضعف
وفتور اعضا واجزاسنده ظهور اتدی کوزنده نور وکوکلنده سرور قالمدی کندوی
درخت قوت که مثمر ثمرهٔ امنیت ایدی تف سموم ضعف خوفله قوریمغه یوز طوتدی
چراغ طرب تند باد تعبله منطفی اولدی وبساط نشاطی هجوم هموم وغموم مله منطوی

اولدی **نظم** اللذن جقدی چون نقد جوانی • ایاغن الدی ضعف و ناتوانی

خزان وقتیدر هنکام پیری • اولم وقتی صوکنده زمهریری • شیمهٔ روزکار ستمکار

وشیوهٔ چرخ غدار ناپایدار بویلهدر که هر کلشن شباب کلخن شیبه مبدل اولوب هر

مشرب دولت خس وخاشاک نکبتله مکدر اولور بی محنت خزان راحت بهاری کیم کوردی

ونه خار آزار غنچهٔ مراده کیم اردی ونه جرعه جفا ساغر صفایی کیم **نظم** چرخ

کردون که دون پروردر • بنجه بو سرفتنه سروردر • ای بنجه اهل جاهی جاه اثر •

ای بنجه شاهه بنده کبی صتر • بنجه زیبا غزاله آل ایلر • کرک خونخواره پایمال ایلر

بو پیرزال شومکش که دنیا نام وفریبنده خاص وعام در جوانای ابنای زمانه که

فی الحقیقه اطفال بازیچه لعبت خانهٔ جهاندر کندوسن نو عروس لباسنده عرض

ایدوب زینت ناپایدار وزیور بی اعتبارله دل نظاری مفتون وکمند فریب وبند

مکرله کردن کشادن روزکاری ذلیل وزبون ایدر **بیت** بازیچه ایست عام فریب

این متاع دهر • بی عقل مردمانکه بدو مبتلا شدند • یونک برله که آرایش ظاهرن

بادهٔ غرور سفنکان میدان غفلت قلمشدر نمایش باطن مایهٔ حرص بازار شهره وشهوت

قلمشدر عقدهٔ عقد ازدواجنه کیم منخرط اولدی که میدان دنیاده مراده نه یتوب

مرد اننه وصوله ابولدی • جمیله ایست عروس جهان ولی خوش باش • که این مخدره در عقد

کس نمی آید • اطفال شهر **وما الحیوة الدنیا الا لهو ولعب** انک حسن ظاهر وصورت

دلفریبنه ناظر اولوب خبث باطن ونقض عهد ودنائت طبع وخست سیرتندن

غافللردر **نظم** راست چون ارقم است دولت دهر • نرم ورنکین واز

اندرون پر زهر • درغرورش توانکر ودرویش • شاد همچون خیال کنج اندیش • ومرد

خرد پرور که دیده دلی **الدنیا قنطرة فاعبروها ولا تعمروها** کحل الجواهر یله

منوردر انک مزخرفات بطلنه مایل اولمزو چاه جاهنه دوشوب کنج پر رنج

ومال پر ما آلنه کوکل ویرمز وچون بازار دنیانک فسادنه ومتاعنک آخرنده کسادنه مطلع

اولور دولت فانیدن ال چکوب مزرعهٔ دنیاده سعادت جاودانی تخمین اکر **بیت**

بنچی نشان که دولت باقیت برد هد • کین عمرگاه بهارست وگه خزان • القصه کار
دانك اثر ضعف قوتی وخبر تزلزل بنیتی چار سوی جهان والسنهٔ جهانیانده انتشار
واشتهار بولوب حشمت شاهی وهیبت شاهنشاهیه اندن نقصان فاحش
کلدی وشکوه شوکت وسطوت سلطنتنه قصور تمام متطرق اولدی بیت دولت
اگر دولت جمشید یست • موی سفید آیت نومید یست • بو اثناده اقربای ملك
بر نهالنه همتا که آثار دولت ناصیه سنده پیدا وعلامات سعادت حرکات
وسکناتنده هویدا ایدی نشو ونما بولدی چون ارکان دولت آنك شهریارلق ره تبتنه
استحقاقن وجهاندارلق منصبنه استعدادن کوردیلر وتشیید بنیان سیاستنده
استقلالن وتمهید اسباب ریاستنده استبدادن مشاهده قلدلر ضمایرده اکا میل
ومحبت مقرر اولوب وقلوب سلسلهٔ طاعت وانقیادنه مطاوعت قلوب
وحات کشور مصاحبت ممهد وبحق ظهور لطف واحسانی دخی زیاده اولسه دفواید
دنیویدن قطع نظر بومقوله کسنه ایله مصاحبت که طینتنده مکارم اخلاق ومحاسن
اوصاف سرشته وآیات مروت وفتوت صفحات حالاتنده نوشته مقنعات
روزکاردندر هر آیینه آنك صیقل صحبتیله زنکار ملالی آیینهٔ دلدن محو ایتمك مناسب در
ونور آفتاب موانستیله هوای درونی غمام غمومدن صحو ایلمك واجب نتکه بو مثلده در
بیت دل که آیینهٔ شاهیست غباری دارد • از خدا سیطلید صحبت روشن رایی
پس عزم صحبت بوزهینه یه جزم ایدوب نیلوفر کبی صودن باش چقروب صدای
بر ملا آوازه ندی ورسم تهنیت معهودی ایدوب قصد مصاحبتنه باعث اولان
خاطرینی عرضه آغاز ایتدی بوزینه انك کلامندن اهتزام تمام حاصل اولوب
جان دلدن آنك صحبتنه مایل اولدی وایتدی توفیر اصحاب وتکثیر احبابه رغبت در
واختلاط یاران وارتباط دوستانه میل ومحبت خصال ستوده وصفات پسندیده
وهر کسنه که بر رفیق شفیقی وانیس صدیقی وار درایکی جهانده دخی سرافراز کامکاردر
نظم مر ورا دوستان صاحب دل • زیور دین وزینت دنیاست • نعمت

دهرا کرچه بسیارست • نعمتی بهتر از رفیق کجاست • سنك پشت ایتدی بکا سنك
هوای ومصیبتنك سوداسی دشمشدر اما بلمزم که دولته بنده قابلیت وارمیدر
بوزینه ایتدی ارباب حکمت باب مصاحبتده بر میزان وضع ایلمشلردر وبویله دیمشلردر
که اکرچه هیچ کمسنه نك بی صدیق اولمق لایق دکلدر اما هر کمسنه دخی صداقته موافق
دکلدر مصادقت ایدیجك اوچ طایفه ایله ایتمك کرك • ارباب علم وعملدر که آنلر
که آنلرك مصاحبتیله سعادة دنیا واخرت میسر اولور نثر اصحاب مکارم اخلاقدر
که دوستنك خطاسنی دامن اغماضله ستر ایدوب باب نصیحتده سعی بلیغ دریغ ایلمزلر
اول طایفه ایلر دخی مصاحبتندن احتراز ایتمك کرك برای ارباب فسق وفجوردر
که آنلرك مبلغ همتی منهیات نفسه متصوردر انلرك میل ومحبتی نه سبب راحت دنیا
ونه موجب رحمت آخرتدر ایکنجی اهل کذب وارباب خیانت که آنلرله مصاحبت عذاب
الیمدر ومعاشرت بلای عظیم سایرلره سندن کلام فتنه نقل ایدوب سایردن
سکا اخبار وحشت آمیز القا ایدرلر ودروغ بیفروغ صورتن کوستروب حق صحیحی باطل
صریح اکلادرلر اوچنجی اصحاب حمق وبلاهتدر که نه جر منفعتده اقواللرینه اعتقاد جایزدر
ونه دفع مضرتنده افعاللرینه اعتماد اکثر عین خیر تصور ایتدکلری محض شر واقع اولور
ومفید اعتقاد ایتدکلری سفر هضار ملاحظه قلدقلری نافع اولور بیت ازدوستی کسی
چه سان نفع بری • کو خیر ز شر نفع ز ضر نشناسد • دشمن دانا به از نادان دوست
دیدکلرنده نکته بو اولسه اولور که چون دشمن حلیه دانشله آراسته اوله فکر عواقبی
کندویه شعار ایدوب فرصت بولمینجه نیش اورمز بس انکه حرکات وسکناتندن
آثار انتقام مشاهده ایدوب اثر زهر قصدینی تریاك تدارکله دفع ایتمك میسردر
اما دوست که دولت معرفتدن نصیبه ور اوله هر چند که قصد خیر ورفع شرده وجلب
نفع وسلب ضررده جهد ایده مفید اولمیوب غالب بودر که اول کمسنه انك تدبیر
خایب ورای صایبی سببیله مضیق خطر وورطه ضرره کرفتار اوله نیته که اول بوزینه
نادانك دوستلغندن فرهاد لدی که شاه کشمیر که سفینه سی دریای خونه هلاکه غرق

وکار وبادوجودی شعلهٔ خنجر آبدار ایله خرق اوله واکر اول دزدک انک دشمن داناسی
ایدی یاد ایتمسه اول بلانک تدارک دفعی امکان پذیر اولمزدی سنک پشت صوردی
که بجا اولمشدر اول **حکایت** کاردان ایندی روایت ایدرلر که ولایت کشمیرده برای
جهان آرای وشاه کشورکشای وار ایدی که خزانه سنک حملنه جبال شامخ طاقت
کتورمزدی ولشکرنک عددنه ارقام حساب واوهام حساب ایره مزدی رایات
سطوت سلطنتی ذروهٔ افلاکه یتمشدی وآیات نصفت ومعدلتی صحیفهٔ دوار
لیل ونهاره ثبت ایتمشدی **بیت** زمانه تابع حکم روانی • سلاطین خاک بوس
آستانی • اوروبن داودین رسمینه بنیاد • جهانی عدل ایله ایتمشدی آباد • بو رایک
بر یوزباشیسی وار ایدی که مواضع آفاتده آکا اعتماد ایدوب انک تربیتی بابنده عواطف
خسروانه دن بر دقیقه نامرعی قومزدی یوزباشی دخی غایت صدق واخلاصدن
رایه محرمیتیله اختصاص بولوب هر کیجه خنجر براق قطرهٔ سیماب کبی النده شمع
کبی شاهد باشی وجنده ایاغ اوزره طوروب ستاره کبی صباحه دک کوز یومزدی
وتا دبدبهٔ ظهور نیر اعظم ایله غافلان خوابگاه بستر کسالتدن باش قالدرمیه
خدمت حراستدن فراغت قلمزدی اتفاق بر دزد عاقل شهربابدن اول ولایته کلمشدی
بر کیجه کوکلنه بر شکار اله کتورمک داعیه سی دوشوب تبدیل صورت ایدوب عیارلر
لباسیله محلات شهری کشت ایدرکن بر دزد غافل وجاهل دخی بو سودا ایله اطراف
شهری کزرکن مجالست مناسبتیله بر برینه راست کلدیلر دزد غریب مشورت طریقیله
صوردیکه نه درسن قنغی مجلسه کیده لوم وکیمک خانه سنه نقب اوروب کیمک خزانه سینی
نهب ایده لوم دزد نادان جواب ویردیکه رئیس شهرک اصطبلنده بر فربه دراز کوش
وار درکه اکا تمام تعلقندن محافظه سی بابنده اهتمام ایدوب النی وایاغنی آهنین زنجیرلر ایله
قید وبند ایدوب حفظ وحراستی ایچون بهرام کیوان نام اکی غلام که بهرام آسمان وکیوان
پاسبانی کوزنه کوسترمزلر نکهبان قومشدر صلاح بودرکه واره وز اول دراز کوشی آله وز
وچارسو باشنده بر شیشه کر دکانی وار در آکا ده نقب اوروب لطیف شیشه لر وصافی

قارورەلر چقروب برخوارا ندن اولخرە یوکلدوب کیدە وزانی سرمایە کار و ذخیرۀ
روزکار ایدە وزدزد آنك بوکلامندن زیادە تعجب ایدوب دیلدی کە بو مجملك تفصیلنی
تفحص ایلیە بو اثناءدە ناکاە قرشودن براهرمن دیدار برعسس بدیدار اولوب دزد
آگاە لطف حیلە ایلە کندوبی بر دیوار آدینە پناە ایدوب عیار ایلە پنجۀ عسسدە مرغ
کبی قفسە کرفتار اولدی عسس صوردیکە نە کسنی قندە کیدردك وبو وقت بوندە
نە ایدردك جواب ویردیکە بن بردزدم رئیس شهرك درازکوشنی اوغرلمغە عزم ایدوب
قصد ایلەمدی کە فلان شیشە کرك دکانندن آچوب برخروار شیشە یوکلدوب
اوندە الم کیدم وآنی سرمایۀ روزکار ورأس المال بازار استظهار ایدم عسس
مرد ظریف ایدی استهزا طریقیلە ایتدی حسنت دزد بویلە بویلە کرکدرکە بردراز
کوشك کە بودکلو پاسبانی اولە جانن کرداب بلایە آتە وشیشە برمتاعدرکە دستی
بربولە دکمز بازار جهاندە ونقدجانی بو مقولە متاعە صاتە بیت بونرخ ایلە
جان ارزان قدرش بیلمدانی • بو مخاطرە لرە ارتکاب خزانە داری ایچون اولسە
یاری عقلاء قتندە معذور اولسەك اولوردی مصراع کوکسی بارکشد بارنکاری
باری • نثر بونی دیدی والنی محکم بغلیوب زندانە الندی دزد عاقل دزد
غافلك فعلندن عبرت آلوب متنبە ومتنصح اولدی وکلمات عسسدن
تجربە حاصل قیلوب کندو کندویە ایتدی بو عسس بنم دشمن دانا وبو دزد دوست
نادانم ایمش کە بنی ادراکلکیلە ورطۀ هلاکە آتە یازدی کربو دشمن دانا اولمسە
بنم امرم تمام اولوردی وبرخرا ایچون عمرم آخر اولوب شیشۀ وجودم سنك بوارلە
صنوردی حالا عسس دیدوکی کبی بو خرانە دانی نقبە قصد ایتمك صوب
صوابە اقربدرکە غرض اصلی ومقصود کلیە دست رس میسر اولە پس آهستە رایك
قصری الندە وار بنیاد قصری قزمغە وزرسود اسیلە سنکی بولادلە ازمکە
آغاز ایتدی بیت اوروبن تیشە سنکە بیمدارا • خمیرموم اولوردی سنك خارا
هنوز عیار شب رو آفتاب دیوار دایرۀ افقدە نقب اورمامشدی کە نقب دزد

اتمام بیتشدی واول مقامدن كه خوابكاه رای ایدی باش طشره چقردی رای كوردی
تخت زرین اوزره خواب وارمش واصناف ظرایف حوالی مسند شاهیده دكلمش
وانواع زواهر حواشی بساط شهنشاهی اوزره صاچلمش شمع كافوری یالك یوزلو
محبوبلر عذاری كبی قزرمش كلكل اولمش وپروانهٔ سوخته عاشق آشفته كوكلی كبی
نامرادلق شعله سیله یانمش یاقلمش كل اولمش   پروانه وش كرچه دوزندهٔ
عشقم   منجان جكر سوزم واو بال پری چند   اطرافنه نظر ایتدی كوردی كه بر بوزنه
شاهك بالینی یاننده طورمش وبر خنجر آبدار النده طوتمش بر تیغ آبدارا وسوزنه
اورمش دیده احتیاطله چپ وراسته نظر ایدر بو حالی كورنجك متحیر

ومتعجب اولدی وایتدی بو سبكبارك كه اعلای درجهٔ رفعتی وچراغ پایهٔ
دریای انبساطی بساط شهریاره نه لیاقتله ایرمشدر وبو تیغ ابدار كه قرار ملك
وملت اكا وابسته در بو بی قرارك النه نه وجهله كیرمشدر بو تفكر مجونیله
حیران وتحیر كردابنده سركردان ایكن كوردی كه بر بچهٔ مورچه سقف ایواندن

سینهٔ رایه که آیینهٔ جهان آرا ایدی دوشدی وخارش پای نانزا سلرك
سینهٔ نازك رایه خدش وخراش ایرشدی رای دریا خواب مستغرق ایکن
دغدغهٔ پای مورچه‌دن آلنی سینه‌سنه اوردی بوزینه بو حالی کورجك
اطراف شاهی تجسس ایدوب کوردی که بر قاچ مورچه رایك سینه‌سی اوزره
کزرلردی بوزینه‌ده آتش غضب مشتعل اولوب اتیدی بنجلین پاسبان واریکن
که ستاره چشمی انجم سیاره کبی روی خوابی دشنده کورفر مورچه زلکك نه حدیدر
که بنم مخدومم ایونده دخی اول کستاخ قدم شومن انك سینه‌سی اوزره قویه پس
عرق حمیت جاهلیت حرکته کلوب قهرندن قصد ایتدی که الندا اولن خنجر آبداری
رایك سینه‌سنه اوره تا بو واسطه ایله مورچه‌لرك خرمن جمعیتین صاوروب باد
فنایه ویره دزد فریاد ایتدی که ای ناجوانمرد نه باك ایلدك جك كه جهانی هلاك وجان
جهانی آغشتهٔ خون وخاك ایتدك دیدی و فی الحال صچرایوب بوزینه‌نك الني محكم طوتدی
رایك نعرهٔ دزد ایله شراب خواب باشندن کدوب حال بو منوال اوزره کورجك
صوردیکه سن کیمسن دزد ایتدی بن سنك دشمن داناکم بوندن طلب مال ایچون
کلدم ایدی اکر بر لحظه دخی سنی محافظه‌ده اهمال ایدیدم بو سنك مهربان نادانك
شبستانکی فانکله مالامال ایدردی رای کیفیت واقعه‌یه واقف اولوب سجدهٔ شکر ایده
ایتدی وایتدی بلی چون عنایت ربانی مدد اوله دزد پاسبان ودشمن مهربان اولور
پس دزدی نواخت ایدوب شرف تقربی ارزانی بیوردی وبوزینه‌یی زنجیره چکوب
اصطبله کوندردی دزد که شبروللك کمرن میاننده بند ایدوب خزینه امیدیله بر
پادشاهك قصرنك دیوارنه نقب اوروب خلوتنه کیردی خلعت دانش برنده وتاج
معرفت سرنده اولدوغی اجلدن دزده دولت ایردی و بوزینه که محرم اسرار شهریار
وخزینه‌دار رای جهاندار ایدی چون خار جهالله چهرهٔ غفلتی خراش اولوب پردهٔ غفلتله
بصر بصیرتی مستور ایدی حرف محرمیت صفحهٔ حالندن تراش اولوب دایرهٔ حرم حرمت
وتقربندن دور اولدی **بیت** خصم داناکه آفت جاندر • یکدر اول دوستدن

کرنادانذر • بو مثلدن بو فایده حاصل اولدیکه مرد عاقل ابواب محبت وسودتی ارباب
دانش ومعرفته آچمق کرك در صحبت دوست جاهلدن فرسخ بفرسخ قچمق کرکدر مثلدر
که بیت عقلسز دوست دشمندن بتردر • عقلسز دوستدن دشمن نه واردر •
سنك پشت چون بو حکایاتی که فوایدینه غایته مشتمل ایدی استماع اتدی ایتدی
ای دریای دانش وفضیلت کوش هوشمی کوهر شاهوار حکمتی کوشواره قلدك حالیا
دلرم که دوستلر اقسامنی اعلام ایدوب کلام جواهر انتظامکی کردن وساعد
سامعه طوق زبان قله سن کاروان ایتدی حکماء حکمت شعار بویورمشلردر که عالمده
دعوای صداقتدن دم اورن آدم اوچ قسمدر بعضی غدا مثابه سنده در که آنلرسز
زندکانی میسر اولمز وشمع جماللری نور وفوری اولمسه خانه صحبت منور اولمز بیت
چراغ خانه دل دوی یار است • دل از مهر چنان روی بکار است • بر طایفه دخی
دوا مثابه سنده در که احیانا اکا احتیاج واقع اولور بعض اخردخی مرهم منزله سنده در
که جز ضرردن غیری انده نفع متصور اولمز بونلر مرایی لر ومنافقلردر که ظاهرده سکا
صدیق صادق کچرلر اما باطنده مخالفلر منافقلردر بیت پیش تو از نور موافق
ترند • وز پس از سایه منافق ترند • کرم ولیك از جکر افسرده تر • زنده دلی
از دل خود مرده تر • پس خردمنده لازمدر که بو طایفهٔ دوست روی دشمن خویدن
مصاحبتندن اجتناب ایدهلر واحباب خالص واصحاب مخلص جانبنه خدمت
وشتاب ایدهلر مصرع ز دشمن بکسل ودر دوست پیوند • سنك پشت ایتدی
فرط صداقت نه شرطله وجود بولور وکمال خلوص نجه اولور ونه طریقله معلوم
اولور بو زینه ایتدی اول کمسنه که بو التی خصلتله آراسته اولورا آنك مصادقتنده
شایبهٔ قصور ومخالصتنده رایحهٔ فتور اولمیه • بودرکه دوستنك بر عیبنه مطلع اولسه
اظهارینی جایز کورمیه • اکر هنرندن کورب برینی اون کوره • دوستنه احسان اتسه
مقابله سنده امتنان استمیه دوستدن احسان کورسه اکا نسیان روا کورمیه
دوستدن خطا وذلت مشاهده اتسه ذیل عفو وصفحله ستر ایلیه اکر جرمنه اعتراف

ایدوب عنقا دایلیه شرف حسن قبول ارزانی کوستره هرکسه که اوصاف مزبوره ایلد
موسوم اولمیه مطلقا صداقته لیاقتدن محروم وبو مقوله کمسنه ایله صداقتك عاقبتی
ندامته مفضی وملامته مقتضی اولدچون بو نوع احباب فی زماننا کیمیا بدر لاجرم ارباب
تجارت دمشدر که صدیق صادق عنقا کبی لامکان ورفیق موافق کیمیا کبی بی امکاندر
بیت همان عنقا در عمخوار صادق • جهانده کیمیادر یار صادق • چون کاردانك
کلامی بو مقامه تمام اولدی سنك پشت ایتدی کامم بودر که بن دعوای محبتده
صافی دم طریق صداقتده ثابت قدم یارلك ادا ایدم بر دقیقه ده اهمال ودقایق سلوك
شرطنده بر نکته یی اخلال احتمالی یوقدر اکر بنمکله مصاحبتکز بنده ایله تمکله
قبول ایدرسن طوق منتك تا قیامت کردنمزه پیوند اید سن شانکزه کریمکدن
بعید وکرم عمیمکدن بدیع دکلدر بوزینه یه تملق ایدوب بالای درخت دن
اشغه اینوب کشف دمی دریادن طشره چقوب بر برزکاری ورابطه محبتی محکم
وقواعد مودتی استوار ایدلر رسم کربت غربت ساخته دل بوزینه دن دور وسنك پشت
آنك محبتیله مستظهر اولوب مسرور اولدی هر کون انلرك میانده طراوت نهال
وداد واتحاد زیاده اولوردی وکلشن مخالصت ومصاحبت رونق لطافت بولوردی
یکانه لك بر مرتبه یه یکانه لکه یتدی که بوزینه نك خاطرندن هوای ملك وسلطنتی
بالکلیه کیدی وسنك پشت فرزند وزن وخانه ومسکنی تمامت اونوتدی بیت
یا با ماست چه حاجت که زیادت طلبیم • دولت صحبت آن مونس جان ما را بس •
خیلی زمان بونك اوزرینه کچدی ومدت غیبت سنك پشت متمادی اولدی
جفتی انك فراقندن تمام مضطرب اولدی وکانون درونك آتش اشتیاقی زیاده
ملتهب اولدی وهجران جانکداز شعله حسرتله خرمن صبرنی یاقدی وسیل سرشك فواره
دیده سندن دامن دریا یه سیل بهار ومیاه انهار کبی آقدی بیت هجر داغیست
که کرد جکر کوه نمند • سنك بر سینه زنان آید وفریاد کند • آخر حکایت فراق
وشکایت اشتیاقی ابنای جنسندن بر سیله درمیان ایدوب ایتدی نظم دفت

بار و آرزوی

یار و آرزوی روی او در دل بماند • همچو سروم پا ز شوق قامتش در گل بماند • ازجانش
مشکل خود خواستم آسان کنم • رخ ننمفت و قصهٔ ما همچنان مشکل بماند • بلمزم که
اول غریق دریای غربت سفینه بسفینه سن نجه کرداب اغترابه صالدی و اول سالک
مسالك مهاجرتك پاره دل آواره سی نجه جلاء باختلابه دوشدی قالدی نولیدی
اکر طلوع صبح وصالیله ظلمت شام فراق مرتفع و هوای تماشای جمالیله شعلهٔ آتش
اشتیاق منطفی اولیدی بیت چه شود کان گل رعنا بچمن باز آید • مکر این جان
زتن رفته بتن باز آید • چون اول غمکساری اندن بو انقباض و انکساری مشاهده ایتدی
ایتدی ایدی اکر بنم کستاخلغمی معذور طوتوب بنی تعییبه ایتمزسك و بنم کلامی غرضه
حمل ایتمیوب بنی تکذیب ایلمزسك سنی انك حالندن خبردار ایتدوکم کبی سبب مکث
و توقفن عز حضورکدن تقریر ایدوب زن کشف ایتدی ای یار مهربان و محرم اسرار نهان
سنك مزاج کلامن شایبهٔ مرض عرضدن معرا در و پیام حقیقت انجامك عیب و ریب
و وصمت تهمتدن مبرا در هر باری که سنك نقد قلبکی محك امتحانه اوردم معیارده
اعتبار خالص و تمام عیار بولدم مقرر در که هر سوز که سندن صادر اوله ترکیبی راستدر
و خلعت صدق قامت کلامکه بیکم و کاستدر محرمی ایتدی اشتدم که سنك شوهر کله
بربو زنینه میانه ده اتفاق نطاق مودت و وفاق مستحکم اولوب دل و جاننی انك مهر
و محبتنه وقف و عنان اختیاردن انك میل و سودتنه صرف ایلمش غنیمت صحبتن
هیچ بر نعمته مقابل ایتمزمش و لذت ملاقات و استماع مقالاتن عالمه ویرمزمش سنك
فراقك آتشی آنك وصالی تسکین ایلمش و سنك خیالکك انك جمالن نعیم البدل
عد ایلمش ماده که بو خبر غم پرور ایشتدی بجا رسودای غیرت دماغنه چقوب
زبان حیرتله ایتدی بیت خون کشته از درد شرح لم دلدار یار دیکران • ما را کنار از
اشك پر او در کنار دیکران • ای روزکار جفاکار نه کناه ایتدم که خرمن جمعیتمی صاعقهٔ تفرقه ایله
یقدك وای چرخ ستمکار نه جرم ایلدم که سیل هموم و غموم ایله بنیاد خانهٔ حضورمی یقدك
یا مهربانمی که انیس خاطر پریشانم ایدی جلیس اغیار ایتدك و حریف ظریفمی که بساط عشرت

اوزره نقش مرادی آنك دیدار نشاطیله كوردم اغیار ایله یارانلرك اول بیوفا
كویا كه لوح محبتدن مهر ووفا حرفن قوماشلر واول بیكانه وش صنمكه آشنالق بستر(ندن)
بنمله بر بالینه باش قوماشدر كمسه نك یارب نكار بیوفاسی اولمسون • بیوفالر
خلیلنك هیچ مبتلاسی اولمسون • آشنایه یادلرله آشنا • كمسه اول بیكانه وشلر آشناسی
اولمسون • تمدی ایدی بعد نزول النوازل جزع بیهوده دن نه حاصل اولا اولجه بودر
كه مرارت چاشنی حنظل فراقه وبر زمان صبر ایله سن بس مطالعه داستان مكر وداستانكه
آیت ان كیدكن عظیم آن كنایت درمشغول اولدیلر چندانكه مسمار فكرله بو كارك
عورتنه كردلر قعرنه ارادیلر هلاك بوزینه دن اوته اول زخمه مرهم بولمدیلر واول
یاره یه آنك قلبندن غیری چاره یه قادر اولمدیلر بس بو بابده صندوق حیله یی آچدیلر
ومتاع فكرلرن دوكدیلر صحیح یلر آخر الامر دایلری بونك اوزره منجر اولدی كه ماده تمارض
ایدوب دوشكلره دوشدی یاتدی وسنك پشنه بر كمسنه كوندردلر واروب جمیله
سنك حالندن خبر ویرب ایتدی نظم یاتور صاحب فراش اولدی حلالك • حرام
اولسون سنك وارسه ملالك • وجودن قلمش آلام اسقام • بلنمز نولسه حالی سرانجام
الندن سنه كلمز آهه قالمش • ایشی اول خسته نك اللهه قالمش • سنك پشتندن (سنك حرم)
خسته لغی خبرن استماع ایدیجك بوزینه دن استیذان كه اونه واره خسته سن
كوروب اهل وفرزندلریله عهد ملاقاتی مجدد قله بوزینه ایتدی ای یار غمكسار الدن
نه كلور وارنه كلور واراما اومرم كه عن قریب الحال بینه تشریف وصال ارزانی
بیوره سن وبن غریبی بو بیشه كوشه سنده تنها وبیكس قومیه سن بنی خداوند
فراق بر لحظه تنها قومز ودرد هجران بر زمان حضوره مدع ایرمز وكوزم كبی یلدشی
بر یولداش دركه بر دم نظرمدن ایرلمز وكوزم كبی یاشی بر یولداش دركه بر دم نظرمدن
ایرلمز بیت دنیاده بكا اولمیه كوزم كبی یولداش • كم بیله طورر بیله یاتور بیله دوكر
یاش • سنك پشتا اندی ای رفیق مهربان وای راحت روح روان بو مهاجرت
بكا بی اختیار واقع اولدی وبو مسافرت بكا ضروری لازم كلدی والا طوع ورغبتله

هركز

هرگز سنك صحبتكی قویوب كیده میدم وطیب خاطرله بردم حضرتكدن غیبت
اختیار ایده میدم **بیت** ز دیدار تو مهجوری ضروری میشود ورنه • نخواهد هیچ موجودی
كه جان از تن جدا باشد • بس كام وناكام یوزینی وداع ایدوب مقامی جانبنه
متوجه اولدی دیوب بو سوزلری یدرود قلدی یوزنده قنلو یاش رود قلدی چون
وطن مألوف مقدم كشفله زیب وشرف بولدی اقربا واحبا مجتمع اولوب صدای
خیر مقدم ومرحبا ایله عیتوقه یتوردیلر ومسافری تعظیم وتكریمله خانه سنه كتوردیلر
سنك پشت ایچره كیردی عورتن كوردی كه صاحب فراش اولمش وتف وتاب عارضه دن
كل باغ عارضی صولمش **بیت** تاب تب كلرخلری رنكینی نسرین ایلمش • خسته لق
سیمین تنن ضعیفله ذره ایلمش • سنبللری برك نسرین اوزره صاچلمش كلزار ایلمش •
رخساره ارغواندن بدل زعفرانلر آچلمش • اول سهی قد لاله خد باغ ارمده
تازه روی ناله دن صن ناله اولمش مویه دن كویا كه سوی • هرچند كه تحفه تحیت
عرض ایلیوب حالندن خاطرندن سؤال اتدی مقابلده مریضدن بر جواب
صادر اولمدی وهربار كه طرح تلطف وفتح كلامه اقدام ایلدی شرف اعتبار
والتفات بولمدی نه تضرع ونیاز معرض قبولده واقع اولدی ونه مقدمات تملق
وتملق نتیجه مراد ویردی **بیت** ای دل از كوشش بسی سرمایه درد ونیاز • كین متاع
كاسد اینجا روز بازاری نیافت • بس اول همه منه كه مریضی تمارضنه تحریص ایتمشدی
وكمال هواداری لعنددن باشی وجنده اوقوب مكس انلغله مشغول ایدی ایدی ای خواهر
مهربان **فرد** ای صحیح بیمار ایلن بكلمكدن دل شكسته • ای كوزك اویخو یوزینی
كورممكدن ناتوان • بیمار نچون بنمله بر آغز سوز سویلمز وما فی الضمیرن پریشان
خاطرم اظهار ایلمز اولدیغی درون دلدن درد له بر آه سرد اتدی وایتدی **بیت**
درد سرم علاج مكن بعد ازین طبیب • دردیست درد عشق كه درمان پذیر نیست •
بو بیمار كه دوتیب علاجدن ناامید وبر خسته كه احتمال صحت اندن صد مرحله بعید اوله
بر آن تنفسه بجز رخصت بوله ونه قوت وسامانله بر كلمه قادر اوله سنك پشت

چون بو کلمات درد آمیزی اشتدی سوز وکدازه آغاز ایدوب رقت قلبله
ایتدی آیا بونه دارودرکه بو دیارده بولنمیه و بخر دواد رکه جدّ وجهدله بیدا
قلنمیه بو دردک درمانی ندر نه کاخبر ویرکم طلبنده بحر وبرّی یاغم الشه
الم وبو مرضک علاجی نه نسنه دربودرک که قریب وبعید دمیم وارم و آشنا
وبیکانه سویلمیم صورم هرقنده ایسه بولم اکر ماهی کبی قعر دریاده طالمق لازم
کلورسه طالم واکر ماه کبی اوج سمایه چیقمق واجب اولورسه سرمدن قدم قلوب
نقد جان ولی که خلاصه آب وکلدر بو دوانک تحصیلی یولنه فدا قلم بیت تندره
جانم که یاریه طپکه • دلدن آنی فدا قلم قیکه • کر ایدم جان وباشی دریغ • جانمه
زخم تیر وباشمه تیغ • یار بیمار جواب ویردیکه کتب اطبّاده مصرّح ومنصوصدر
که بو بر دردرکه طائفه نسایه مخصوصدر وبر مرضدر که آنلرک ارحامنده حادث
اولوب بوکه علاج دل بوزینه یه منحصر دبر داء عضالدر که بو دارودن غیریله
دوا محالدر سنک پشت ایتدی بو دارو قنده بولنور ونه حیله ایله الده کیرر و بجه
تحصیل اولنور همدم بیمار که فن مکرده ماهر وفنون سحرده ثانی سامری ساحر ایدی
جواب ویردیکه بزده بلورزکه بو دارو الده کیرمک دشواردر وبو دارونک عنقا کبی
عالمده اسمی واردر رسمی یوق واطلبیچون دعوت ایتمک بلکه یار وفادارک آخرت
وقتنده کوره سن وآخرت حقن حلال ایدوب وداع ایده سن حسرت قیامته
قالمسون دیو طلب ایتدوکی بیچاره یه مزبعد نه حلالیه مصاحبت مجالی واردر
ونه دنیاده بردخی صحت وعافیت احتمالی واردر بیت بجز خون شربتی درخورد
درد خود نمی بینم • بجز غم راحتی درروزکار خود نمیبینم • سنک بشت بو درد آمیز
وجانکداز کلماتدن کریبان صبری چاک ایدوب کریه آغاز قلدی وهر باری که بو بابده
دریای تفکره طالدی بوزینه نک قتلندن غیری چاره دن عاجز قالدی ضروری
بنیاد حقوقنی تیشه عقوقله هدم ایدوب صدیق صادق ورفیق موافق سوسنی
قتله عزم ایلدی خردارجمند هرچند که پند ونصیحتله ایتدی ای ناجوانمرد بیناد سوابق

وداد واتحادی که سنکلر بوزهینه میاننده مشید اولمشدی بر زن افسرده ایچون
که نقش وفا صفحهٔ حالندن سترده دردست غدر له یتمق ومروت بابنی سد
ایدوب بیوفالق بناسنی یاپمقدر فرد حیف باشد که ازبرای زنی • پاره سازی
بعد پیرهنی • نفس لوامه سی وسوسهٔ ملامته آغاز ایدوب دیدی که حلیله
وفادارک جانبنی که انتظام حال وقوام عیش اکا منوط در وحفظ نسل وبقای
نوع اکا موقوف در نامرعی قومق وبریکانه نک حق حرمت محبتنی که سنکله انک
میاننده نه علاقهٔ جنسیت ونه رابطهٔ قرابت وار در محافظه قلمق طریق هدایتی
قویب مضنونمه لسته صاپمقدر بیت حقوق صحبت دیرین وعهد یار قدیم • هزار
بار به از خون دوستان نوشت • آخر الامر جانب زن غالب ولوب کشف ناخلفک
فکری بونک اوزرنه مقرر اولدیکه تیغ غدر له کردن عهد وفایی اوره وباد
مکر له خرمن خلوص وصفایی صاوره پیچاره بیلمدی که صمت مکر وصفت غدر نقش
شقاوتدرکه بدکردارلر پیشانی حالنده عیان اولور ونقص عقد ومکث عهد
داغ دناءتدرکه خاکسارلرک لوح جبیننده نمایان اولور هرکسه که صفت غدر
وخیانتله موصوف اوله هیچ صاحب دل انک صحبتنه مایل اولمز واول کمسه که نقض
عهد وبیوفالق همتیله موسوم اوله اهل حقیقت قتنده شرف اعتبار ودرجهٔ
قبول بولمز صنسه پیمانه کبی کاسه سر • صیمه پیمانی صادقیسک اکر • بلکه انکله
مناسبت وصاحبتی شانلرینه نقص وشین وانکله مرافقت ومصادقتدن احترازی
ذمتلرینه فرض عین بیلورلر بیت بپر پیمانه کش من که دردونش خوش باد • کفت پرهیز
کن از صحبت پیمان شکنان • سنک پشت اکرچه بوزینه نک قتلنه عزم ایتدی
اما تا آنی مسکنه کتوررمینجه بو مراده حاصل اولمیا جغنه جزم ایتدی پس بو عزیمتله
بوزینه جانبنه کلدی بوزینه نک آنک دیدارینه اشتیاقی حددن تجاوز اتمشدی
وکربت غربت ووحشت وحدتدن کار جانینه یتمشدی ول حالده که نظری آنک
جمالنه راست کلدی غایت فرحدن نغمات نشاط انکیز ایله بونزا نیه آغاز ایتدی

بيت هزار شکر خدا را که چون تو دلداری • نمود روی من از بعد مدتی باری •

وکشفنك حالنی وخاطرن صورب ولاد واحفادنك احوالنی استکشاف ایتدی

ای انیس دل ومونس خاطرنی غم سنك دردمفارقتك درون ویرو تمدشوبله

مستولی اولمامشدی که انلرك وصالندن ومشاهدهء جمالندن انشراح حاصل

اولیدی یا اهل وعیالك الفنیله بو خاطر محنت زده طرب وبهجت بولیدی

هرساعت که سنك تنها لکلکدن وحشتکی بتاع واشیا عکدن انقطاع صحبتکی

فکر ایدیدم وتخت وبخت وسلطنت وملکتدن جدا دوشوب فرمان فرما

وکامرانلقدن انقطاع انفاق اثر فکر تحمل قلیدم عیشم بکا منغص اولوب

مشرب مسرت وصفت حسرتم مکدر اولوردی واتدکم فعله بنا متدم ونفسمه

دایم ملامت ایدم که ای بی مروت روا میدر که سن بونك صحن کلستندن سنده

عیش اوزره اوتوروب حظ نفسانیدن هرنه ایستر ایلیه ویاد وفادارك خار سنتان

غربتده خار وخارا بی بالین وبستر ایلیه بيت روا باشد اینجا چو کل نوشکفته

رفیق تو اخار در پای رفته • پس اول عزیمه کلدم که کرم ایدوب نقد رحمت
ایسه کلبهٔ احزانمزه قدم رنجه بیوره سن و دعوتمزه اجابتی که سنت سنیه در همت
دنسکه واجب بلوب داود یاری دیدار مبارکلکزه مشرف قله سن تا احفاد
و احبابم سنک بکا مبلغ محبتکی بیله لر و احباب و اصحابم مقدم همایونکله قدم مباهاتی
فرق فرقدانه یتیره لر هم دل سنک دلکله شاد اوله هم منزل سنک جمالکله زینت
بهار بوله بیت کوشهٔ کاشانهمزه بر لحظه احسان ایلکل • کلبهٔ احزانمی تازه کلستان
ایلکل • مقرردر که سنک شرف قدومکله بنم آفتاب قدمم ارتفاع بولور اما
سنک ماه جاهکه نقصان کلمز بیت چه کم شود ز تو ای مه که بر سرت کذر امد
که تا بروزنم از دولت آفتاب درافتد • و اکابر و اصاغری دم قدومکله نواخت
ایتمکله شان شریفکه شین و عار لاحق و متطرق اولمز نظم کنش کبی نور اعظم
پرتو یدر • دمادم منزلی درویش اویدر • جهان محتاجکن کون پرتونه • وار در
عار ایلمز درویش وینه • دخی دلرم که سنک تعظیم و تکریمک بابنده شرط مبالغه
تقدیم ایدوب مائدهٔ ضیافتکی نعم بی نهایتله و ندما و ظرفادن بر جماعتله آراسته
قلم بو وسیله ایله شاید که حقوق مکارمکدن بعضی ادا ایده بیلم بو زینه ایتدی بو تکلفاتدن
فارغ اول که چون عقد وداد انتظام بوله و عقد مودت و اتحاد استحکام پذیر اوله تکالیف خدمت و تکلیف

مراسم ضیافت نته که داب ارباب رسم وعادتدر شفقت زایده ومؤنت نی
فایده دردمسلردرکه مصراع تکلف کر نباشد خوش توان زیست • وبنم سکاهر
محبتمه که زیاده چون میان دریایه یتشدی کشتی خاطری کرداب تشویشه
دوشدی وکندویله ایتدیکم بوعملك عاقبتی ندامت وملامته مفضی در وبو املك
اخری فضاحت وقباحته مقتضی در بومقدمات عذرکه ترتیب ایدرسن بدنام لقدن
غیری نه نتیجه متحیراولور بیت هرکه زکلزار وفا دو شتافت • خارجفا سینه
اوراشکافت • نسا ناقصات العقل ایچون عقل نام وادراك تماملق سوسو هم
اولن یار وفادارمه که نادره روزکاردر ندرکم مکری درمیان وخدنك عذری
درکماننده اتمك سمت اخیارده کل بلکه صفت اشرارددر بیت نه اولور عورتنك
عقلی سوزینه • اراولدر اویمیه عورت سوزینه • وطلب رضای رحماندن امتناع
وهوای اغوای شیطانه اتباع سبب نقصان وحسادت بلکه موجب هلاك بوار ددر
مصرع مکن مکن که نکو محضران چنین نکنند • پس کشف بو منوال اوزره میان
آیده کندو بله خطاب وعتاب وسؤال وجوابه مشغول اولوب حرکات وسکناتندن
آثار تردد وتحیر ظاهر اولدی بوزینه نك قلبینه انك بوحالندن شبهه کلوب صورتی
که موجب تفکریدر که تحیر له کیدرسن بوخسه بنم بار زحمتمه تحمل دشوار کلوب
اول اجلدن می تردد وتامل ایدرسن سنك پشتا ینده بوسوزی ندن سویلرسن
وبو شبهه نه دلیل ایله تاویل ایلرسن بوزینه جواب ویردی که حرکات وسکناتك
نفسکله واقع اولان مناظره ومحاوره یه دلیل ظاهر وتغیر افعال واحوالك بو اندکلك
عزیمنده تحیر وتردد که برهان باهردر اما اکر کیفیت حالدن بنی آکاه ایدوب
شرف اعلام ارزانی بیوره سن شاید که بنم مشاورتم معاونتیله ورطه حیرتدن
خلاص اولوب ساحل سلامته وصول بوله سن سنك پشتا نده دی راست
بیوردرسن اما باعث تفکر وتحیر بویمدر که مقدم همایونك کلبه خرابه مزه اول وصولی
وبودولتك بوکینه یه ایدی حصولیدر مصرع این همه از اول زآثار جهان افروزاست •

جماعتمدن معلومدر كه خسته وشكسته درلابد تمامت خانه قصور وخللدن
خالی اولمسه كرك بس مراد اوزره وظایف دعوت ومراسم خدمت ضیافت
مودی اولمیوب لاجرم بو حالت موجب فضاحت وخجالت اولسه كرك
مصرع وكر كناه ببخشند شرمساری هست • بوزینه ایتدی چون سنك بنم حقمده
صدق عقیدتك كون كبی عیان وصفای نیت وخلوص طویتك مستغنی عن
البیاندر اكر تكلف پابندی توقف بیوردسك ورسوم وعادات عامه‌دن كه با
ضیافته آنی رعایت ایده كلمشلردر وازكلسك كمال وداد واتحاده اولی والیق
ایدی وتمام اخلاص واختصاصه احری واوفق بیت بیگانه را برسم تكلف
كنند دوست • انجا كه دوستیست تكلف چه حاجتست • كشف چون بوزنیه‌دن
بو كلماتی اشتدی عزیمت ایدوب بر مقدار دخی كندی یننه تردد دكرهنز طالب همان
فكر اولی تجدید ومقدمات ندامت وسلامتی تمهید ایدوب كندو كندویه
ایتدی بر طایفه‌یه كه مكث عهد ونقض تحریص ایدرلر بن عین الیقین بلورم
كه آنلرده آیره حسن وعهددن دور دروار آشنا روی بیگانه خوی لردن
امید مهر ووفا وطمع صدق وصفا دوش خرددن بغایت عجبدر بیت بولردر
ناقصات العقل والدین • طشی صدق وصفا ایچی طولو كین • بولرده یوقدر
صدق وصداقت • وفا اولمق بولردن كه حماقت • پس آنلرك اغواسیله
واول نادانلرك فتواسیله بیوفالق ونامرادلك جانبنه میل ایتمكه اصحاب
صدق وامانت رخصت دیرلرمی وارباب داین ودیانت بونی جایز كورورلرمی
سنك پشت بو تفكر اثناسنده تحریكی ینه توقف ایتدی بوزنیه‌نك سوء ظنی
غالب اولوب وبر زمان تفكرلرینه طالوب كندو كندویه ایتدی چون بو شخصك
قلبنه دوسندن وهم شبهه خلجان ایده حصن حصین تدبیره تحصن ایدوب
ملاحظه حال ومآلده طریق رفق ومداراتیه سلوك ایتمك كرك اول كمان یقینه
مبدل اولورسه شرطه تدبیر ایله كندوسن آنك ورطه مكر وفریبندن قورتره

واكر كمان خطا اولوب نثر قبيلندن اولورسه جانب حزم واحتياطى رعايتدن
اكا زيان يتشمز وعيب ونقصان لازم كلمز بيت كر يار يسر اولمين اولورسن
دكلسه حيلهسندن قورتلورسن • پس كشف آوازندى وايدى سبب ندر كه هر
زمان شهسوار خيالك ميدان فكرته آت صالور وغواص همك دميدم درياى
تردد وحيرته طالر كشف ايتدى اى برادر معذور يوركه اهلك ناتوانلغى واولادمك
اول سببدن پريشانلغى ونه سامانلغى بنى متحير ومتفكر قلمشدر بوزينه ايتدى
بلوردم كه سنك بو ضجرتكم كه حادث اولمشدر جماعتكك پيخورلغى باعث اولمشدر
الحق راست دمشلردر كه بيت خسته اولمق خوشدر ز بهر تيمار اتمدن •
تن درستش مشمر انكو رنج بيمارى كشيد • حاليا لطف ايدوب اعلام ايله كه بو مرض
علاجى نيه موقوفدر ودواسى ارباب حكمت قتنده نه اسمله مشهور ومعروف
چون هر دردا ايچون بر دوا معين وهر رنج ايچون قانون حكمتده بر شفا مبين در اطباى
مسيحا دم مبارك قدمه مراجعت قلدم مزاج عليله موافقت علاج بيورلر ايسه
تحصيلنه سعى ايدوب هرقنده ايسه ارايه لم بوللم سنك پشتلى تيدى طبا قولندن
اكا علاج بردارويه محتاج ايمش كه اول الله كبهر وجر مكرم واكسير اعظم كبى كمسه اندن
نشان وير مز بوزينه ايتدى بخا دويه اوله كه عطارلر طبله سنده بولنميه و نه
اصل عقاقيرا وله كه عشابلر خريطه سنده الله كرميه عجبا اندن يكا اسمنى ورسمنى
اعلام اتسك اولمزمى شايد كه قدم بولدوعن بلم وتحصيلنه بر حيله ايله ظفر بولم كشف
ساده دل كمال بلاهتدن ايتدى بنى كرداب تفكره دوشورن دل بوزينه درچون
راست بو سوزكوش بوزينه ايرشدى سيان آيدن آتش اضطراب دوشدى
دز بنور بلا باشنه مور وملخ كبى اوشدى كلاه فلك باشنه طار كلدى روز روشن
كوزنده تار اولدى اما قوت عقلله كندوسن جمع ايدوب كوكلنده ايتدى اى نفس
كوردكمى كه شآمت حرص سنى بخه ورطه سهمناكه آتدى وعلت غفلت سنى نه اصل
خطر عظيمه كرفتار اتدى خطر عظيمه اتما بخرا اتمك كرك كه دام رز قخصه او لابن كرفتار

اولمدم وکلام اصل نفاقی کوش قبول ایلدم همان بن استماع قیلمدم صاحب غرضلرك شست ونیندن
تیر آفت همان بنم سینمه یتیشدی وبداندیشلرك نیش خار تشویشی همان بنم قلبمی
ریش ایتدی ان هذا لیس اول قارورة کسرت مصراع بسیار کس که ز آتش این غصه
سوختند حالیا حیله ومکردن غیری دستکیر میسر دکلدر وتزویر وتلبیسدن غیری
تدبیر متصور دکلدر اکر عیاذاً بالله غفلتله سنك پستلر جزیره سننه دوشدم رشتهٔ
کار دم بر وجهله منعقد اولیدی که انامل فکر وتامل آنك حلندن عاجز قلیدی اکر آنلر
کندومی تسلیم ایتمیوب تجسم برکوشه ده محبوس قالوب آجلقدن اولیدم واکر اقدام
ایدوب بو جانبه کچمك دلسم ضرورت سفینه سینه می دریا بر صلوب غرقاب
هلاکده اولیدم چون بن کندو پیشهٔ عافیت آبادمی قویوب بی اندیشه عاقبت
زمام اختیارمی بر ناجنسك الینه ویروب آنك جزیره سنی تماشا تمناسن ایدیدم
صد بار بونك کبی بلایه ارزانی وهزاران هزار بوندن زیاده عنایه سزا وارم
فرد من دیوانه چو زلف تو رها میکردم ○ هیچ لایقترم از حلقهٔ زنجیر نبود ○
پس سنك پیشه ایدی اول مستورهٔ صالحه‌نك مرضندن وجه علاجی معلوم
اولدی وجه علاجی معلوم اولدی هیچ غم چکمه وزمین خاطرکه داغ غم تخمن
اکمه که بزم عورتلرمزه بو نوع چوق واقع اولور وبز قلبلرمزی چقرورز قاتندن
ایچرو دوب وآندن یدورز فی الحال اول مرض آنلردن زایل اولور وبزه اندن
اصلا الم وضرر مترتب اولمز که سینه مزدن قلبمزی چکوب چقرمق واستدکمز
وقت ینه یرینه قومق بزه غایت آساندر بزم طایفه‌یه خلاف جنس قلبك وجودیله
عدمی یکساندر چون بیدل زنده اولمق میسردر بوندن نه نقصان ومضایقه وار
که بو بزم قاتمزده غایت محقردر علماء کبار وفضلاء حکمت شعار بویورمشلردر
که درت طایفه‌دن درت نسنه طلب ایدنلر دریغ ایتمك جایز دکلدر پادشاهلرك
صلاح نفسلر ایچون بر نسنه طلب ایدرلر دریغ ایتمك کرك فقرا که ابتغاء خیرات
وادخار حسنات ایچون حق الله‌دن جزئی نسنه دیلیه‌لر بذل ایتمك کرك ○ شاکردان

قابل که کسب فضایله استعداد کامل حاصل قلمش اوله لر وانک طلبنده اقدام
اهتمام اوزره کلوب ساق سعیی تشهیر قلدلر انلره رهنمون اولوب باب تعلیم و تفهیمده
شرط مبالغه‌یی تقدیم ایتمك کرك احباب صداقت انتسابك هر سنه که سبب فراغ
خاطرلری اوله اکا دست رس میسر اولیجق دریغ ایتمیوب اول بابده مضایقه یه
مجال ویرممك کرك **بیت** چیست نقد جانکه نتوان کرد بر جانان نثار • دل چه
باشد کان بپای دلبری نتوان فکند • اکر بو جانبه توجه ایتمدن اعلام ایدیدك قلبمی
بیله آلوب کلوردم که بنم قدمم سنك حقکمده صحت کامل حاصل اولوب دخی
بو خدمت سببیله سنك جانبکدن منت عظیم واصل اولوردی بن خود قلبمدن
اولدکلوا بحضوردم که اندن دور اولمق آرزو سنه‌دن غیری سنه خاطرمه خطور
ایتمز زیرا که اطراف جوانبی غم واندوه ایله طوتیلو دربکا صحت قلبدن صعب سنه
کلمز دلرم که بن بعد رشته تعلقی اندن قطع ایدم که شاید بو وسیله ایله اندیشه
هجراندن اهل وعیالدن و تأسف حرمان ملك ومالدن خلاص بولم واول دردمندی
دخی غموم جکرسوز وهموم جانکداردن قورتره شاید اولم یاربنی بیکقطره
خون کوراهیچ اند دل • تاکی ازپیدا دمه رویان ستم خواهد کشید • سنك پشت
ایندی قلبك قنده درکه بیله آلوب کتورمدك جواب ویردیکه آنده قودم کلدم بو رسمده
رسم قدیمدر که چون بر دوستی زیاده تکیدلر ودیلیه لرکه اول کونی سرور وشادمانیله
آخر ایده لر بر وجهله که دست غم دامن صحبتلرینه یرمیه ودیده الم پیرامن عشرتلرینی
کورمیه قلبلرینی بیله آلوب کتمزلرکه اول مجمع رنج ومحنت ومنبع درد ومشقت
هر حالده برخیالله آیینهٔ عیشی مغبر وهر دم بر ملاله مشرب حضوری منغص ومکدر
اضطراب انقلابی سببیله قلبلر سلب اولمشدر ونشأ خواطر اولدوغی جهتدن خاطر
نامیله اشتهاد بولمشدر بر لحظه بر رشته اوزره قراری یوقدر و بر ساعت اضطرابه
اختیاری یوق **بیت** هر دم بهوای دلربای دکرست • هر لحظه زروی نکر جای دکرست
چون بن سنك زیارت حرمك نیتنه احرام عزمی میان جانه بند ایتدم وسکا متعلق

اولن عزیزکه شرف دیداریله مشرف اولدقده نشاط کامل و فراغت شامل حاصل
اولسون دیو قلبی آنده قودم کلام عقل صحیح قتنده قبیح صریحدرکه اول مسوده‌نك
مرض مزاجنی بلوب مداواته احتیاجنی ایشتدم دخی علاجنه قادر ایکن اندن دریغ
ایدم چون باب محبت و مروتدن سن بنم صفای نیت و خلوص طویتم نه مرتبه
ده بلورسن جایزدرکه معذور بیوره‌سن اما محقق و مقرردرکه سنك اقربا و احبابك
شویله ظن ایتمه‌کرك که سنکله بنم ما بینمزده بو قدر سوابق و لواحق وار ایکن و بنیاد
وداد و اتحاد و میانمزده استوار ایکن بو محقرده مضایقه کوسترم و بر نسنه‌نك که وجودی
بکا نسبت زایداوله و سکا و متعلقاتکه اندن نفع کلی عاید اوله دخی سندن دریغ
ایلیم پس مشرب مروت و مذهب فتوتده مناسب بلکه فرض و واجب بودرکه بنه
مقام معهوده رجوع ایده‌وز و قلبیکه آنده قویوب کلمشدم بلمرجه آلوب آنلره تحفه
ایلیه‌وز هم تهی دست وارمیه‌وز هم باب علاجده تقصیر و تهاون روا کورمیه‌وز
سنك پشت چون بوزینه‌دن بو کلماتی ایشتدی نشاط تمام و انبساط مالاکلام ایله
دونب بینه پشته‌یه جانبنه کیتدی و حصول مرام و وصول تمام اعتقاد ایدوب
شتابله بوزینه‌یی کنار آبه یتشدردی بوزینه کرداب بلادن خلاص و نجاتی صحیح بولوب
بر درخت اوستنه چقدی و وظایف شکر کردگار و سپاس پروردکاره قیام
ایدوب بر شاخسار اوزره قرار ایلدی سنك پشت بر زمان انتظاردن صکره آواز
ایلدی که ای یار عزیز قنده‌سن که زمان فرصت شرف زوالده در و وقت رحلت
صدد انقضا و انتقالده **بیت** دحمتی بنما که کار از حد گذشت • روی بنما که انتظار
از حد گذشت • بوزینه کشفك بو کلامنه طنزکنان و خنده‌زنان ایتدی **فرد**
یاد میدار که با بخبر بنمودی • در وفا در خلاف آن بودی • بن مدت عمرمی شهربادلق ایله
کچوردم و هزار بار روزکارك سرد و کرمنی و درشت و نرمنی کوردم هر چند که زمانه
احسانتی بندن اسرکه‌دادی و سپهر بندن یوز دوندروب ویردوکنی ینه آلدی
و بنی منکوب لوزهره سندن قلدی اول مرتبه‌ده دکلم کم فواید تجربه‌دن معلوم

اولوب خیر وشرّی نفع بلیم وسوضع وفانی محلّ نفاقدن تشخیص وتمیز قلمیم بو
سوداادن فارغ اول بردخی جوانمردلر مقامندہ اوتورمہ وعہد (حسن) دعواسن ایدوب
من بعد وفا ومروت لافن اورسیه **بیت** مبر نام وفا در بزم خوبان • که بوبی
از وفاداری نداری • هنر ومعرفت دعواسن ایدەنك وکرم ومروّت لافن
اورەنك عیاری وقت آزما یشدہ معلوم اولور ونقدی محكّ امتحاندہ امتیاز بولور
بیت خوش بود کر محك تجربه آید بمیان • تا سیه روی شود هرکه دروا غش باشد • سنك
پشت فریاد اللہ یکرم بو به سوء ظنّدرکه بنم حقمدہ ایلرسن ونه تہمتدرکه بکا نسبت
ایلرسن حاشا که سنك خلاف رضاکم بنم ضمیرمه کلمش اوله ویا سنك با بکدہ قصد
غدر وفکر مکر پیراهن خاطرمه دوران قلمش اولا اکر بنی صدهزار سنك جفا یله
سنکسار ایتسك خاك آستانکدن یوز چورمك یوقدر واکر تیغ اغماض واعراضله
سینمی صد چاك ایلسك خیال وصالك دامنی صالیویرمك یوق **فرد** بکا سنسز
نه جان کرك نه جهان • سنده صحت اولورمی اولمسه جان • کوزمه نورسن دلومه
سرور • کوزومی ایمسون خدای سور • بوزینه ایدی ای نادان بنی اول شیر نظیری
صانورسن که روباه اکا ایدی اولخرك دل وکوشی یوغدی سنك پشت بجر اولمشدر
اول **حکایت** بوزینه ایدی امثالدہ کلمشدرکه برشیر رنج جربه مبتلا اولدی با وجود
تب لازمی علّت جربدن دار الثعلب اولوب جلدی دباغت اولنمش دیبر وشکلی بوزینه
بورشمش قہرمیر دوندی آخر خارش اندامدہ پیچاره خارخار تمام عارض اولوب قوتی کوندن
کونه ساقط اولدی وبرکت حرکتدن محروم اولوب نشاط شکاردن قالدی آنك درکاهنده
بر روباه وارایدی که انك هر سیه فریسه سی کاسه لیسی ایدی وریزه خور لقمه وقراضه
طعمه سی وبقیه طعامی وعطیه انعامی پرورده سیدی چون شیر سیر شکاردن قالدی
روباهك حالی خراب اولوب تاب اضطراب دوشدی بر کون ضیق عیش ودغدغه جوعدن
شیره زبان سلامتی دراز ایدوب ایتدی ای ملك سباع سنك مرضنك عارضه سی بو بیشه
وحوشینه جاندن بیزار ایتمشدر وضعف حالك وآثار ملك تمام خدامه بل جمیع خاص

وعامه سرایت قلمشدر **بیت** بوجان تو صد هزار جان میلرزد • وز بیم تکسرت جهان
میلرزد • پنجون بو داء عضالك معالجه سنده اهمال ایدرسن وبو دردده خراشك مداواسنه
التفات ایلمزسن اشتمدکی که دمشلردر **اذا اللم بك المرض فالمعالجه بالمعاجلة** شیره بو کلمات
تأثیر ایدوب ناله انین وآواز حزین ایله ایتدی **فرد** مرا خاریست در دل کان
بسوزن برنمی آید • دلم خون گشت واین خار از دلمن برنمی آید • ای روباه مدت
متمادی درکه بن غصه دن قان ایچرم وعلت جریدن بن بلورم که نه تعب چکرم
ضعفدن بدنم ناله دوندی موسم بوتنم شاله دوندی بلمزم بو مرضه نه علاجله دوا
میسر درو بو دردده نه دارو ایله شفا متصوردر مجلسده حاضر اولان اطبا برسی که فننده
ماهر ایدی ایتدی بو علت کره کوش ودل خردن غیری برله علاج میسر دکلدر اما بو
مرضك زمان حدوثندن الی هذا الآن بو فکرده یم که بو مطلوب قنغی امتناعدن
نه وجهله یوز کوستره وبو مراد نیجه حیله وتدبیر ایله اله کره روباه ایتدی اکر فرمان ملك
شرف صدور بولورسه بن کمترین بنده کان درکاهم کمر قصدی میان جانه چکوب
قدم جد وجهدی طریق جستجویه قویم امیدم بودر که یمن اقبال سلطانی وفر دولت
خسروانی ایله آنی اله کتورم وشاهد مقصودی عنقریب ملك روزکارك کنارینه کورم
شیر ایتدی ای روباه سن بونی ندن دیرسن وبو مدعایی نیجه برهان ایله اثبات ایدرسن
روباه ایتدی ای ملك خاطرمه بو خطور ایدر که ملکه بو بیشه دن خروج مناسب
دکلدر زیرا تن واندامندن موی که صورت وجاهتك آب روبی دردوکلمشدر وجمال
صورت وشکوه وهیئتی فی الجمله نقصان پذیر اولمشدر بو حالتله وزره سیر وشکاره ایمك
وکندوی آشنا وبیکانه یه اظهار ایتمك حشمت شاهی ومهابت پادشاهیه نقصان
تمام موجبی در بنم بونه صلاح کوردم که مطلوبی کندو یا غیله بو بیشه یه کتوره م تا ملك
سباع آنی کندو الیله طوتوب کوکلی مرادنجه اندن تناول بیوره سز ایتدی بو نیجه میسر در جواب
ویردیکه بو بیشه قریب برچشمه غریب واردرکه غزال دن ماده آلمز عیننه بحر عمانی ولطافت
وصفاده خجل ایلر زلال حیوانی **فرد** در صفا چون رخ نکارینست • در لطافت چو جان

شیر نیست   برکادنهر کون چشمه کلوب بنی بورد و بارکش برخری واردر که اول
چشمه حوالیسنده کاه اوتلرکاه یاتوررکاه اویوردی موجوددر که انی برحیله ایله بو بیشیه
کتورم اما ملك نه ایلسون که چون دل و کوش سبد یاقیله سایر وحوشك خاطرن
خوش ایلیه شیر دو باهك ملتمسنی اجابته مقرون قلوب شرط مزبوری نذر و عهد
اتدی ومواثیق پیمان ایمان غلاظ وشداد له مؤکد ومشید دقلدی رباه دخی نعمت
سنتوفی امیدیله سرچشمه جانبنه متوجه اولدی چون خری اراقدن کوردی مراسم
تحیتی یرنه کتوروب تملق وبتصیصه آغاز اتدی وملاطفت ایله مصاحبت ایدوب
یانته دوشوب قنده کیدرسه بله کندی **بیت** بشیرین زبانی ولطفو خوشی • توانی
که پیلی بموی کشی • پس صورده یکه هی یارسن نیچون بویله رنجور وزار و بیحضور ونزار
کورزن خرابتری بوکاذر متصل بکا ایش اشلدرو آغر یوکلو بوجمله ایله بنه تیمار مده
اهمال ایدر غم علفدن تلف وملول اولدم اول دانه جو آلمز و خرمن عمرم بادفنا یه ویرمیش
اولدی اول برك کاه دکلو اعتبار قلمز **فرد** بعمر خویش تیماری ندیدم • زکاه وجو
همین نامی شنیدم • خورم هر روز خون در زیر این بار • همیشه خاك میلیسم ز دیوار
مکن عیبم اکر زار و نزارم • که غیر از خاك خون خوردن ندارم • روباه ایتدی ای سلیم
دل بحمد الله که الك ایاغك وار و قوت رفتار و اقتدار قرارده قصورك یوق پس نه
سببله بو محنتی اختیار ایدوب ضعیف ونزار بو دام بلایه کرفتار اولورسن خر جواب
ویردیکه بنم بارکشلکلرا سهارم وار هر قنده که وارم بکا بار مشقت چکمك در کار بو مثلی
شو یلیشلر در مسموعك دکلی که خری دوکنه دعوت ایتمشلرمش **نظم** بنی تعظیم
ایچون در صنمکر بو • بو اوددن حاجت ولمشه ر یاخود صو • باوجود که تنها بن بو بلایه
مبتلا دکلم بلکه ابنای جنسم بو رنجه کرفتاردر و زیر بار بلاده انیس ناله زاردر **بیت**
هرکس بقدر خویش کرفتار محنتست • کس را نداده اند برات مسلمی • بو بابده چون
زمان نقدا فکاری عیار اعتبارده اوردم آخرکار بونلك و ذرنه قرار قلدم که چون
خمخانه دنیاده هر مقامده جام محنت ایچمك مقرردر و جامه محنت کیمك محقق عمرم اولدقجه

بوخانه

بوخانه ده ساکن اولوب کارخدمتندن کتمیم وچون نهال عمردن برخوردار اولمق محال الدر باری سبکسارلق عاری بارن چکیم **فرد** کسیّے سنکین کرك مانند کهسار • کوکلمز بیل کبی اولموسبکسار • روباه مکار ایدی ای عیار **بیت** کچوروب محنتیله عمر چاغن • نه بکلرسن طوروب آخر بو چاغن • بچون اتمایه سن میل علف زار • چکرسن غم بوکن خروار خروار • بلمزمسن ان ارض الله واسعة عرصۀ زمینك زیاده وسعتی وار منشور سیروا فی الارض محنت زدکان روزکار ایچون سرمایۀ کاردر **بیت** سفر کن چو جای تو ناخوش بود • کزین جای رفتن بدان تنك نیست • وکو تنك باشد ترا جایکاه • خدای جهان را جهان تنك نیست • خرانذی چونکه هر شخصه هر قنده ایسه رزق مقسومدر واندن زیاده برحبه واصل اولمز بس حرص بلاسندن شد اید سفره ارتکاب ایدن عذاب وتعبدن غیری نسنه حاصل اولمز **نظم** کلور نه کاولدی مقدر فراخی وتنکی • کرکسه درده طاز کیشیه چونکه مقدردر نصیبی ازل • نه اکسلور نه ارتر اید رسه سعی هزار روباه ایدی بو کلام محل تامّلدر وبو خصلت صفت صدرنشینان مرتبۀ قناعت وتوکلدر هرکسه یه بو سرمایه میسر کلدرسنت حضرت باری جلّ ذکره بونك او زرینه جاریدر که عالم اسبابده هر نفسه بر وسیله ایله فتح الباب میسر اولدر ومسبب الاسباب هر شخصی کسب واکتساب سببیله مرزوق قلمه **مصرع** بکسب کوش که کاسب بود حبیب الله اکر جایز ایسه بر مرغزاره التم سینی که زمینی جوهر هلیله کلبه سی کبی نوار الوان ازهار ایله مزین ومنور اوله وهواسی عطر فروشلر طبله سی کبی نسیم عنبر وشمیم مشك اذفر ایله سطیب ومعطر اوله **بیت** هواسی خوش فضاسی خوب ودلکش • چمن زاری شکوفه ایله منقش • غباری توتیای چشم آهو • کیاهی نسترن رنك وسمن بو • بوندن سابق ابنای جنسکدن بر نیسنه دخی بونصیحتی استماع والحاح وابرام ایله او مقام بهشت آیینه انلری مستلزم الآن اول عرصۀ فراغتده حضور تمام ایله ارام وخرام ایدر واول ریاض امن وسلامتده صحت وعافیتله کیجه وکوندز اویلیوب ویجوب کذو یه حرام ایدر القصه روباه مکار دم مکری پرکار واذکار افسانه وافسونی اوله کلوتکرار انذی که نان تزویری تنورنده بیرد

بستوردی وخر خام طمعك دیك حرصی اكا نون دروننده قیدنی طشدی عاقبت زمام

اختیارن روباه وحیله كاره قبضهٔ اقتدارنه تسلیم اتدی وایتدی ای دلیل سبیل

هدایت سنك بیانكز كه محض شفقتدن وفرط عنایتدن ناشیدر اطاعت عین سعادتدر

وفرمان واجب الاذعانكز كه كمال مروت ومكرمتدن منبعث اولور مخالفت علامت شقاوتدر

هرنه بیوررسك فرمانكزه مطیع ومنقادم ومن بعد سكا صدیق صادق الوداد ورفیق

خالص الاعتقادم **بیت** بن سنی بریار صادق كلورم • هر نه فرمان ایلسك فرمان برم ٥

روباه پرتزویر آنی بو تدبیرلر سر فتنه كتوردی شیر خری كورجك اشتهاسندن آغزی

صولندن صفراسی بولندی وغایت شغف وشهوتندن صبرم مجال اولمیوب استعجال الله

قصد اتدی چون كمال ضعف وهزالدن دندان وچنكال ملال وكلالدن خالی دكلدی

زخم بیرحمی اندام خوده كاركر اولمیوب خر بیچاره بادل صد پاره پنجهٔ خلاصه اولوب قاچمغه كندی

روباه شیرك بو مرتبه ضعفن كورجك تعجب اتدی بو حالله نیه استعجال اتدوكنه

بیحضور اولوب زبان ملامت اچدی ایا تعذیب حیوان بلا فایده دن نه حاصل اولور

وبو جمله محال فرصت باقیكن استعجال بیهوده نه فایده ویرور حزم واحتیاط شرطی

بو ایدی

بوایدی کم برمقدار کندوکی ضبط ایدیدك و وقار وثبات بونی اقتضا ایدردی کم عنان
تمکینی الدن قومییدك تا آخر کار پشیمان اولمییدك مصرع از پشیمانی چه سود آخر
چو کار از دست رفت • بو کلمات ضمیر شیرده زیاده تاثیر ایتدی تا کندو ایله تکرار ایتدی که اکر
بو امرده اهمال ایتدم دیم تردد و تحیره منسوب اولوردم واکر دفع عدو قصدینه و غلبهٔ جوعه
تمسك ایدیم ضعف خفت و شرهٔ مذموم ایله اولوردم واکر قوت ضعیف و ضعف قوتمه
حواله قلم التزام عجز و اعتراف ضعف لازم کلوردی و اعدای دولت و مدعیان مملکت
کیفیت حالمه مطلع اولور لاجرم صواب بودر که روباهك بو بیهوده عنف و خشونتلر
جواب ویرم حضورمده بو نوع کلماتدن انی زجر ایدوب من بعد بو مقوله جراتدن آکاه
ایدیم پس ایتدی ای روباه کمراه بو کستاخلق سنك نه حدك در بلمزمیسن که ملوکدن
هر نه صادر اولورسه رعیت اکا وقوف طلب ایتمك طورندن تعدی در وانك سرن
وسننی صوزه کتمك آنلرك نه حدیدر فرد کمکه حددن بلور ایر شهر • رحم الله
امرء عرف قدره بیت توسر برخط فرمان نه چکار این وآن داری • فقیرانی بضاعت راچه
نسبت باجهان داری • هر جا کر مغلوکه وقوف احوال ملوکه متحمل اولمز و اسرار واجب
الاسرار سلاطین رعایا و سلاطین حوصله سنه صغمز لا یحمل عطایاهم الا مطایاهم
مصرع پشهٔ هوی بیچاره را حوصلهٔ باز نیست • بو سوالدن فارغ اول و خزینه کتورمکه
بر حیله فکر ایله تا بو وسیله ایله سنك خلوص قلب و صفای باطنك بکا ظاهر اوله و تربیت
شاهانه و عنایت خسروانه ایله مخصوص اولوب اقران و امثالك میاننده آفتاب قدرك
درجهٔ ارتفاع بوله روباه ینه زمام حیله و نوع تزویری الندن الوب حرقته کلدی و تملق
تمامله رسم تحیت و سلامی یرینه کتوردی خراندن اعراض ایتدی و انقباض صورتن کوستروب
ایتدی فرد حیفست رنج بردن در حق چون تو یاری • کز راه بیوفائی جز قصد جان ندانی
ای مکار حیله کار اول بنی وعدهٔ لطف و وفا ایله نوازش ایتدك بعده بر شیر شکاری پنجه سنه
سفارش ایتدك مخلب آزادی برلر یرته یازدی پوستم • بر مسلمانه بونی کافر ده ایتمز دوستم
روباه ایتدی ای ساده خاطر سن نه توهم ایتدك و خیالکه نه کلدی بکه مجرد بو طلسمی کوزدر

برکیج هر بیجی قوییب کندنك هنوز شوکت لقاوی مشاهده ایتمدن عماشتی کلزار بونکا زه

کندك اول کوربونکی جسم بو طلسم در که فلاسفه ادانقری بو مقامده تعبیر ایدر

دواب وانعامك ایشطاره حالی ایچون رسم ایلمشلو ددر بر اکبو برمیخ الوان ازهه

مشحون وانواع اثماری مجدد شاداب بیرون واقع وعند ربو طلسم او اطبیدکی تمامدر

جانور وار ایسه بو ایابته کلوب لر دی و بو بیشه ده ساکن اولوب وحوشه مضایقه و یوردی

حالیا بو بیشه که آب روان و نعمت فراوانلر مالی در بو طلسم سببیله انواع سباع وحیوانات

مختلفة الطباعدن خالی در اتفاق بو نلردن بعضی که احیانا سنجلین بو مقامه کلوب

اول شکل مهیب و هیکل عجیبی کورن لر اول مرغزار حوالیسندن قجرلر بو بیشه اهالیسی

فراغت ورفاهیتله دوری کالتجوروب بولر ایچرلر خوش کچرلر وهر بریمزدن زیاده انسانیت

واحسان قصد ایدوکمز بو طلسمك شرف اعلادن و بو سیمانك حقیقتی که همان برنما یشدر

بیان ایده رز تا بی ترس وبهراس ومنه منت وسپاس بو وسیله ایله بحکم الدال علی الخیر کفاعله

ثوابی نه اندازه حاصل اوله فرد کفت روبه آن طلسم سحر بود • که ترا در چشم سر شیری نمود

ورنه از تو من بتن مسکین ترم • که شب ورز خواندن بجان بیجرم • کر نه زانکونه طلسمی ساختی

هر شکم خواری بدین جانا ختی • بن اول دخی فکر ایدرمیدی که سکا تنبیه ایدیدم که اکر

شیره شبیه بر شیخ کوره سك زینهار وهم ایتمیه سن وکوکلکه شبهه کتورمیه سن فاما شرف ملاقات

که کمال شفقت وشعفدن که خاطرمده وار ایمش حالیا چون اول صورتك معنیسنك کنهنی بیلدك

وحقیقت حالنه مطلع اولدك لازمدر که منبعد بو مقوله وهمی خیالکه کتورمیه سن وسوسه

شیطان واهمیه که مصرع فان الوهم شیطان الرجیم • خاطرکه یول ویرمیه سن القصه بو صله

دمدمه لرله کوش خر ازکوشه تعریك وبو نوع تخیل وتسویلله اول صافی دلی نیر بیشه جانبنه

تحریك ایتدی تا برکره دخی آنك افسانه سنه فریفته اولوب زمام طمع خام آنی شیر کنارنه

چکدی روباه ایلرو واشك شیره خرك قدومی خبرن کتوردی بندی سونکل ای ملك آخر جسمك

ایچره جان کلدی • قولله ای جان عالم حیات جاودان کلدی امازنهار ای ملك مکاننده

دپرنمیوب ذات همکین اوروقاردن چیقمیون وخرانك حوالیسنه کلجك کره خاسره کبی تهور

ایدوب استعجاله اکل طعامه امسون تحمل ایلسون تا اول وقت که قوت حرکت ایدوب کماله
ایره یعنی هیبت الی رحمت وجروی کلفته ال ویره مصلحتن کوره سنی مراد کمایره سن ملک
وجودیک جواهر نفایس ایله باهر که هوادارلق جهتندن ناشی ایلدی آوینه کوش هوش ایدوب
طلسمه بحار کبی کوشه پیشه ده ایلغا ونبه طوردی وقیاه خرم ایتدی بری کل تا بو
طلسمک حقیقتن تحقیق ایده سن و بله سن که اندن احتمال حرکت و تصور مضرت محال خرد
جرات ایدوب اقدام اقدامله اطراف شیری طواف ایدوب اندن هیچ حرکت احساس
ایتمدی آهسته آهسته انکله الفت و استیناس ایلدی و بالکلیه انک تمردندن ضرر
احتمالی ویرمیوب فراغ خاطر ایله اوتلمغه باشلدی خرسکین مدت مدید جوع البقره
مبتلا ایکن حالیا خوان دعوت ومایده نعمت بی زحمت و مشقت بولنجق شول قدر اکله
مشغول اوللدی که تمام طویدی چون ممتلی اولدی علفزار کنارنده طلسمه قریب یرده
یاتدی اویودی شیر حالت غفلتده اکا فرصت بولوب فی الحال صیحه بوب شکمن یرتدی
پس دوباهه ایتدی سن بونی کوزت بن سرچشمیه واروب غسل ایده یین بعده دل و کوش
خری که دوای علت کورده اکل ایده یین که اطبا انک استعمالندن اغتسال شرط ایلمشلردر
دوباه سمعا وطاعة دیدی وهمان شیر کیتدوکی کبی خرک دلن و کوشنی که الطف اعضا سیدر
تمام طوتدی یدی شیر لوازم اغتسالدن فارغ اولوب استعجال ایله کلیجک دوای مزبوردن
عین واثر کورمدی دوباهه ایتدی بو ایکی عضو که بنم دردمه علاج و اصلاح مزاجمه
احتیاج ایدی نه اولدی نره کتدی دوباه ایتدی ملکک عمری چوق اولسون بو خرک
دل و کوشی یوغیدی بو دلیلله که اکر دلی اولسه که محل فکردر بنم مکرمله فریفته اولمزدی
واکر کوشی اولسه که مقام سمعدر صولت ملکی مشاهده ایتدکدن صکره بنم افسانه
و دروغمی استماع قلمزدی و حقی باطلدن تمییز ایدوب دم فتنه انکیز ایله بو دام بلایه
کندو ایاغیله کرفتار اولمزدی بو مثلی اول اجلدن کتوردم که فرضا سن اول روباه
کبی زیرک و تیز هوش اوله سن بن دراز کوش کبی بی دل و بی کوش کلم تا سنک دقایق
مکرک بلیم و دروغ بی فکرکه اعتقاد ایدوب شرط حزم و احتیاطی رعایت قلیم بحمدالله

که عین یقینله حقیقت حالمی کوده دهوه مسمار فکره غوره ما فی الضمیر که ایردم وچوق زحمت
چکدم تا شرطهٔ تدبیر ایله کشتی وجودم کرداب هلاکدن کنار سلامته یتدی وجانم
آغزمه کلمشکن سعادت مساعدت ایدوب ینه معاودت ایتدی بیت قتل این
خسته بشمشیر تو تقدیر نبود • ورنه هیچ از دل بیرحم تو تقصیر نبود • من بعد بندن
طمع وتوکل وتوقع مصاحبت ایتمه وخیال عبث که احتمال محال الدر خاطرکه کتورمسه
علی التحقیق بل وعین یقینله معلوم قیل که فرد ماه اولورسک آسمانه بقمیم • شیر اولورسک
بوستانه نغیم • بر کل اولسک کلستان دهرده • کوز اوجیله بوستانه بقمیم • سنک
پشتا ایتدی بلی راست سویدرسن نیم بو بابده انکارم مرتبهٔ اقرارده در واقعا قلبک
بندن بر وجهله منکسر وموثر اولمشدر که هیچ بر مرهم اعتذار ایله التیام بولمق یوقدر
ونقش عداوت ورسم بدکرداری صفحهٔ حالکه شویله منقش ومرتسم اولمشدر
که هیچ بر آب استغفار واستعفا ایله بولنمق یوق الدن نه کلور بیلوردم تجرع شراب
ناخوشکوار فراق ایتمکی مصمم قلمشسن وبنی شمشیر زهرآبدار اشتیاق ایتمکی مقرر ایلمشسن
بیت لایقم ار باشدم در خون نشسته • تا چرا یاری چو تو دادم ز دست • همچو من
هرکز شکست خود کم کرد • کر شود جاوید جانم عذرخواه • هم نیارد خواست
عذر این کناه • بو نوحهٔ جانکدازی ایشیدی وخجلتدن ذره وش شرمسار روندی کیدی
وباقی عمرنی محنت بیمار فرقتده کچوردی هر کاه که بو بیتی کذشتی تذکر ایدردی کندو
کناهنه اعتراف ایدوب بو زبانله اضافه ایدردی نظم که ای بد طالع وای بد ستاره
الکله سن سکا ایتدک نه چاره • هوا غولینه اویدک یولدن آزدک • وفا سرنامه سنی
اکری یازدک • بیت بر من جفا ز بخت من آمد وکرنه یار • حاشا که رسم لطف وطریق
کرم نداشت • بودر اول طایفه‌نک داستانی که یا بر دولته ایره ویا بر صدیق
صادق الله کره بعده غایت غفلت ونهایت غبا وتندن ضایع ایدوب چاه ندامت
جاویده دوشه وهر باری که باشی طاشنی طاشه وطاشنی باشه اوره مفید
اولمیه درستن حیله ایلر بنک کره سعی ایدوب اول ورطه‌دن نجات بولمیه

عاقل حازم اولانه لازم ولابددر که اکثر اوقاتنی بو حکایاتی قرائت ایدوب بو اشارتلرنی
بناء کارنه پیش نهاد ایلیه وهر مطلوب که کیمسه حطام دنیویدن اولسون
وکرکسه یاران معنویدن اکا عزیز ومعتبر طوتوب دیرا اول کیمسنه که الدن کیدیجک تماشایله بنه
الدن کلمز وفواته تاسف وتلهف فایده ویرمز **بیت** مطلوب چون بدست بود مغتنم شمار
واز کف شده که پشیمانی آوردی • بسیا کس که کنج نه آسان دهد بباد • وانکه زر رنج
بیدلی غصها خورده • از دست رفته باز نیاید بهیچ حال • چندانکه او فغان کند و
جامها درد • **باب ششم آفت تعجیل ومضرت شتاب ایدن** حکیم ربانی
چون بو داستانی تمام ایتدی رای عالمگیر برهمن روشن ضمیره تشریف خطاب ارزانی
بیوروب ایتدی **نظم** الا ای بلبل باغ معانی • دلک سر غیبک ترجمانی •
قدک سرو ریاض قدس حکمت • سوزکدن روح قدسی که عبرت • معلوم اولدی که
اول طایفه نک داستانی که مطلوبی سهولتله حاصل اولدقدنصکره محافظه سنده
اهمال ایدوب شیبه دن ضایع قلدی بعده کرداب ندامت وغرقاب ملامته دوشوب
هر باری که طبطاب واضطراب ایلیه مفید ولمیه واول ورطه دن شرطه تدبیر ایله
ساحل نجاته وصول بولمیه حالیا جانب فضایل اکتساب ملتمس ومتوقعدر که بیان
بیوره اول طایفه نک داستانی که امضای عزیمته تعجیل ایدوب فواید تامل وتحلیدن
غافل وکردن حالی فراید تأنی وتفکردن عاطل اوله وآنک عاقبت کاری نیه
مفضی اولوب خاتمت کرداری نیه نهایت بوله وتخم شتابی مزرعه دلده اکجک
نخل برو نهال استعجالی زمین افعالده دیکجک نه ثمر ویرور دیو برهمن بزرکوار جواهر زواهر
دعا وثنای طبق دهانه قویوب رای کامکارک خاک پایینه نثار ایتدی وایتدی **بیت**
شها بختک کوزی تابنده اولسون • سعادت درکهکده بنده اولسون • هرکیمسه که بناء
کارینی صبر وثبات اوزره اولمیه واساس مهمی مسمار سکون ووقار ایله استوار قلمیه
عواقب احوالی ندامته مفضی وخواتیم اعمالی ملامته مقتضی اولور افضل خصال حمیده
که قدرت یزدانی وخلعت انسانی انکله آراسته قلوب کمالیات اوزره آنک برکتیله

رتبت تکریم ارزانی بیورمشدر صفت ثبات وقرار وفضیلت حلم ووقار در بیت
بردباری خزانهٔ خرد است • هر کرا حلم نیست دیو ودد است • حلم نمك مادهٔ اخلاق قدر
دیدکلرندن نکته بو در که حلمی قلبی یلسك ملح اولور یعنی فرضا که بر کمسنه تحصیل
اجناس فضایلله بنی نوعندن ممتاز اولسه وتقدیم اصناف فواضلله اقرانی
میاننده کوی مسابقتی دیوده قلسه چون خشونت طبع وغلظت قلب وتهتك
مزاجله موسوم اوله سایر هنرلری معدوم حکمنده اولوب شول طعام بی نمك کبی
که مقبول طبایع اولمدن محروم اوله وخواطرانك خفت مزاج ورکاکت رایندن
متنفر اولوب طباع انك خشونت طبعی سببیله مصاحبتندن ابا واستناع قله
باوجود که حضرت سید کاینات وسند مخلوقات علیه افضل الصلوات واکمل التحیات
که مستجمع کمالات ایدی خطاب مستطاب جناب رب الارباب کا بو منوال اوزره وارد
اولدیکه وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ یعنی ای جامع فضل
وفضایل اکر سن غلیظ الطبع ودرشت خوی وسخت دل اولیدك هر آینه مواکب کواکب
اصحابی النجوم که حالا پراکنده ثریا کبی مجتمعلردر بنات النعش وار پراکنده وتار
ومار اولالردی وصاحب سریر خلعت وبدر ارباب دین وملت نبی مکرم حضرت
ابراهیم علی نبینا وعلیه سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبٍّ رَحِيمٍ قرآن قدیم وفرقان لازم التکریم
والتقدیمنده بو صفتله ستایش بیورلمشدر که إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ والحاصل فضیلت
حلم صفت مطبوع ومرغوبدر وحلیم دل مقبول طباع ومحبوب قلوبدر بیت
ستون خرد بردباری بود • سبك سر همیشه بخواری بود • تعجیل وشتاب ارباب خرد قتنده
مردود ودرو حکیم کامل قاتنده وساوس شیطاندن محسوب ومعدوددر نته که بیورمشلر درکه
التأنی من الرحمن والتعجیل من الشیطان بو کلام جواهر معانینك سلك نظمه بو وجهله
انتظام ویرمشلردر بیت تو تعجیلی که اول شیطان ایشیدر • تانی صبرلر رحمان ایشیدر
مکر شیطانست تعجیل وشتاب • لطف رحمانست صبر واجتناب • بانی کشت موجود
از خدا • تا بشش روز این زمین وچرخها • ورنه قادر بود کو از کاف ونون • صد زمین

در یکدم آورده بیرون • این تأنی از پی تعلیم تست • صبر کن در کار دیر آی و درست •
هر کسه که تمشیت امورنده زمام اختیاری قبضۀ تعجیله ویره لاجرم آخر کاری ندامته
و خاتمۀ امری ملامته ایره بیت هر که بی فکر و تأمل عملی کرد پیش • آخر الامر
ازان کرده بشیمان گردد • صحایف اخبارده و لطایف اسماء ده بو بابه مناسب حکایات
بسیار و امثال و روایات بیشمار وار در اما بو جمله دن اول زاهدك داستانی
که نه تأمل و تأنی عنان توسن نفس دست هوایه ویردی و خون ناحقله آلوده اولوب
راسوی بیچاره نك قاننه گیردی سیاق ایلق و سباقۀ او فقده رای استفسار ایلدیکه
نجه اولمشدر اول حکایت برهمن ایتدی روایت ایدرلر که بر زاهد مدت مدید تجردده نصکره
قصد اتدیکه النکاح سنتی وظیفه سنه قیام ایدوب تناکحوا تناسلوا فرمان
جهانمطاعنه امتثال و اتباع ایلیه پس بو خاطره یی زهاد زماندن بر بیله مشاورت
ایدوب شرط استجازه و استخاره یی تقدیم اتدی زاهد ایتدی غایت صواب
فکر ایتمشسن که تزوج سعیشت و موجب نظام امور دنیا و آخرتدر و بقای نوع
که دوام ذکرا کا متفرعدر و اکا مترتب نظم مرد را هر که نگیرد چهرۀ دولت فروغ •
تا بروی زن نیفروزد چراغ خانمان • عمر در کنج تجرد مگذران دیگر که هست • عشرت
آباد تأهل روضۀ امن و امان • اما جهد ایله که بر رفیق شفیقله کوره سن و ناموافق
مصاحبدن اجتناب و احتراز قله زاهد صوردیکه نه مقوله زنله ازدواج ایدوب
نه صفتلو زوج ایله امتزاج ایتمك گرك ایتدی عورت گرکدر که ودود و ولود و صالحه میسر اوله
یعنی شوهرینه زیاده محبت قله و چوق ولد گتوره و اهل عفت اولوب ساحۀ ذمتی
تهمت و خیانتدن بری اوله هر کسه که زن عفیفه و صالحه میسر اوله خانه سی شب تیره
کبی تاریك ایسه روز روشن کبی منور اولور نظم صلاح دینی و دینست صحبت
زن نیك • زهی سعادت مردیکه زن چنین دارد • ز همنشین نکو کام دل تواند بود •
کسی که طالع فرخنده همنشین دارد • زاهد ایتدی بکه زنك صحبتندن اجتناب ایتمك
گرك جواب ویردیکه حکما بویورمشلردر که نفرزندن احتراز ایتمك گرك و حذر واجبدر

حنانه ومنانه وانانه وكيّة القفا وخضراء الدمن حنّانه اول عورتدركه زوج آخردن
اولادی اولوب بحكم اولادنا اكبادنا غايت مهر وشفقت وكمال حسن ومرحمتدن
بو زوجك مالنی متصل اندار ه صرف ايليه منانه اول عورتدركه صاحب مال وجاه
اولوب قدرت دستكاهلر ارنه منت ايليه انانه بر عورتدركه مال وجاه اولوب
بو شوهردن سابق اندن فايق ياكند ومزاجنه موافق زوجی اوله وانك ذوق وصحبتنه
كام آرزوسندن كميتوب متصل بو شوهردن انين وشكايتده اوله كيّة القفا شول
زن غير عفيفه دركه شوهری محلده كه غايب اوله حاضر لرانك قفاسنه طعن داغن اوره لر
خضراء الدمن زن جميله در قبيلهٔ غير اصليه دن بو مقوله زنی سبزه مزابله يه تشبيه ايلمشلردر
بو مقوله ازواج ايله ازدواج وامتزاج دن احتراز ايتمك كرك كه ديدار دلدار بدكردار
هزار مصاحبت مار وممازجت سباع جهان شكاردن دشوار در نظم زن بد در سرای
مرد نكو ٭ هم درين عالمست دوزخ او ٭ زينهار از قرين بد زنهار ٭ وقنا ربنا عذاب
النار ٭ زاهد بنه استفسار ايتدی كه نه سنده زن اختيار ايتمك كرك جواب ويرديكه
زن جوان نورسيده لرك عجايزله مصاحبت قطعا جايز دكلدركه طراوت عارضينی كيدردر
وانلركله مجامعت ضعف وسخافت كتورر نظم اول زنك كم قدی اوله چو كمان ٭
نفسی راست صنكه تير اولور ٭ جانفزا دن نكار تازه وبی ٭ زهر قاتل اولور چو پير اولور ٭
دمشلردر كه عورتلرون ياشندن يكرميه وار نجه موضع لطف وامّيد ومحل مهر
جديد در يكرميدن اوتوزه وارنجه آرام دل وجان وراحت روح وروان در اوتوزدن
قرقه وارنجه صاحب همت بلند وخداوند مال وفرزند در قرقدن اللّيه وارنجه حافظ
نام وناموس وصاحب رزق وسالوسدر اما اللّيدن تجاوز ايتسه بلای سياه وآفت مال
وجاه وسوهان عمر عزيز اوله جان لذيذ اولور عمارت خراب وزراعت بی آب
مار نه كنج وبار درد ور نجدر نظم زن چو زپنجه قدم آنسو نهد ٭ مرد همان به
كه بيكسو جهد ٭ اوره سن چون پنجاهه پنجه ٭ آنی كورمك اولور اره شكنجه ٭ زاهد بنه
استفسار ايتديكه حسن وجمال باينده نه ديرسن جواب ويرديكه بو طايفه ده سرمايه

رغبت لطف وخلق وستر وعفتدر اكر سعادت مساعد اولوب حسن وخلق دخی كا
ملحق اولورسه نور علی نوردر **بيت** روی خوبست وكمال هنر ودامن پاك • لاجرم
همت پاكان دو عالم با وست • زن خوب صورت كه بدسيرت اوله بلای جان
وعذاب جاودان در زن نيك خصلت هرچند كه زشت طلعت اوله يار مهربان
ورونق خانمان در **نظم** نه كلو زشت اولورسه همدم نيك اولور خلق خوشيله
ديده روشن • رفيق ناموافقدن حذر قيل • جمالدن اولورسه خانه كلشن •
بو بابده برابيات نه نظيری كه بر بزركوارك نتايج افكارندندر رسم ضمير ايدنمك كرك
نظم زن خوب فرمان بر پارسا • كند مرد درويش را پادشاه • هر روز اكر غم
خوری غم مدار • چو شب غمكسارت بود دركنار • اكو پارسا باشد وخوش سخن •
نظر در نكويی وزشتی مكن • زن نهشت خوبی كه زيبا بود • كجا دردرون دلش جا بود •
مبين دلفريبش چو حور بهشت • كزان روی ديكر چو ديو ست زشت • بزندان قاضی
كرفتار به • كه درخانه آيی دوابرو كره • تهی پای رفتن به از كفش تنك • بلای سفر به
كه درخانه جنك • درخرمی برسرايی ببند • كه بانك زن ازوی برايد بلند • زنامحرمان
چشم زن كور باد • چو بيرون شد ازخانه دركور باد • **القصه** زاهد تفحص بی پايان
وتجسس فراواندنصكره مدد بخت بلند ومساعد همت ارجمند ايله بر قبيله اصليه
وبيره اشيلهدن بر زن حسنا وبر محبوبه مستثنا نصيب اولديكه عكس انوار رخساری ديدهٔ
طليعهٔ صبح خيره وسودای زلف عنبر فامی طرهٔ غاليه رنك شامی تيره قلوردی ديدهٔ سپهر مينايی
آفتابدن غيريده نظيرن كورمشدر ونقش بند خيال عالم مثالدن غيريده مثلن مشاهده
اتممشدر **بيت** نظير ن چشم احول كورمش انجق • يوزينه آينه نورا ورمش انجق • قمر
ايرمش دكلدی پايه سينه • كنش دوشمش دكلدی سايه سينه • **باوجود** لطافت صورت
لطافت سيرتله آراسته ايدی وكلشن حسن وخلقی كلبن لطف وخلقله پيراسته زاهد
هميشه بو نعمت عظمانك وظايف طاعت شكرن ادا ايدردی ويار خوردی طلعتدن بنای
عشرتی بقای نوعه مبتنی قلوب روز وشب فرزند دلبند طلب ايلردیكه هيچ عاقل

قاعدهٔ ماهلی شهوت مجرده مبتنی قلمز وطلب ولد صالحدن غیری ایچون کم ولدینه
ایصال ایامن وعادهٔ صدقهٔ جاریه حکمتده در بو شغله ارتکاب ایتمز بیت
غرض ز محنت زن وجفا کشیدن مرد • همین تفرج فرزند نازنین باشد • چون
بو منوال اوزره خیلی زمان کچدی زاهد آیینهٔ روزکاردن چهرهٔ مرادنی کورمدی
ونهال آرزودن ثمرهٔ مقصوده ایرمدی آخر نا امید اولوب روی ضراعتی خاک نیازه
سوردی وتیر دعایه نامردلق کماننده ن کشاد ویردی چون کار وبار وچونی بو لده
خاک ومشرب عقیده سنی آشوب ریب وریادن پاک ایتمشدی بحکم امن یجیب دعوة
المضطر تیر دعاسنه نشانهٔ اجابته راست کلدی بیت مستجاب اولدی دعوتی
آنک • ظاهر اولدی کرامتی آنک • هر کرا دل پاک باشد ز اختلال • آن دعایش میرود
یا ذو الجلال • باری زاهد نومید اولمش ایکن نوید عنایت باری یتشوب زن
زاهدک حملی ظاهر اولدی بیر نامراد بو وضعدن بر مرتبه ده مسرور ودلشاد اولدیکه
بر آن فکر فرزند خاطرندن کیتمزدی و ادای اوراد در صحکره دل اولاددن غیری نسنه
زبانته کلمزدی چون بیچاره زمان بو مالیخولیا میداننده جولان وبو تمنا دیکی کانوندن دماغنده
غلیان ایتدی عاقبت خامهٔ فکرت وانبوبه خیال ایله صفحهٔ بالده نقش ایتدوکی صورتی
مثاله کتورب خاتوننه ایتدی ای انیس روزکار وای جلیس غمکسار عنقریب سنک صدف
رحمکدن ساحل ظهوره بر کوهر شاهوار کلیسر و خلوتخانه غیبدن صحرای شهاده تنزیل
زیبا منظر خرام قلیسر بن علم خوب ولقب مرغوب تعیین ایدوب بعده انک تربیت و تمشیتی
بابنده بذل طاقت وجهد بی نهایت ایتسم کرک واحکام شریعتی تمام تفهیم وتعلیم
ایدوب انکله تهذیب وتادیبی جهتندن شرایط سعی واجتهادی تقدیم ایلسم کرک تا اول
دخی ناصیهٔ ذاتنده مرقوم اولن آیات رشد وهدایت وآثار مجد وسعادت مقتضاسی
اوزره آداب طریقت واحکام شریعتله متحلی اولوب آز زمانده بعون الله الملک المختار
بر عالم عالیمقدار وبر زاهد کرامت اشتهار اولسه کرک پس آنک جهالهٔ نکاحنه براو دخی
شریفدن بر کریمه کتوروب آنلردن اولاد واحفاد ظهوره کلوب بو وسیله ایله نسلمز

عالم فایده باقی وبو واسطه ایله ذکرم صحیفهٔ روزکارده پایدار قالسه کرک نظم
قالورنامی جهانده اوکسنینک • که بر فرزندی قاله یادکاری • بخه کسنون صدف
نامی قولقدن • اونوتدوردی دُرّ شاهواری • خاتون ایندی ای رفیق شفیق وای
شیخ صاحب طریق بو نوع کلمات سجاده نشینلره لایق دکل بو کونه رنها دستبیح کذارلره
موافق دکدر اولا رجمًا بالغیب وجود فرزنده جزم ایتدک احتمالدر که بندن
ظهور فرزند محال اوله فرضا که ممکن اوله یمکن که انثی اوله بلکه محتملدرکه خنثی اوله
تسلیم ایده لم که پسر اوله شاید که معمّر اولمق غیر میسّر اوله بو تقدیرجه دخی معلوم دکلدرکه
عاقبتی نیه نهایت بوله سن اول نادان خیال پرست کبی مرکب تمنّایه سوار اولوب
میدان آرزوده تک وپوی ایدرسن وبو صحرای بی منتهانک نهایتنه ارمدرسن هیهات
هیهات نظم باآرزو وهوس ره نمیتوان پیمود • بلاف عربده کاری نمیتوان پرداخت
هزارکس بتمنّای خام سوخته شد • که روزکار یکی را بدام دل ننواخت • بو ماجرانک کیفیتی
مالی اول پارسانک حسب حالیدرکه خیال محالیله روی وسوینه شهد وروغنله مملو
مال ایتدی زاهد استفسار ایتدی که نجه روایت اولنمشدر اول حکایت خاتون ایتدی
امثالده کلمشدرکه برمرد پارسا بازرکانک جوارنده وطن طوتمشدی وتاب حوادث روزکاردن
انک سایه سینه التجا ایتمشدی بازرکان دائما شهد وروغن آلوب صاتردی وبو معامله‌ده
چرب وشیرین فایده‌لر حاصل ایدردی چون مرد پارسا خلق یقدن علایقی قطع ایدوب عبادت
خالقه بیل بغلمشدی وحب حبّ الٰهی مزرعهٔ دلنه غلبه ایلمشدی بازرکانک صمیم
الفؤاد اکا اعتقادی المشدی وجمله خرجنی وحوایجنی ذمّت همتنه المشدی واقعا نتیجهٔ
نعمت بسیار وفایدهٔ مایدهٔ ثروت بیشمار بودرکه درویشلرک دلریشنی غش تشویشنی
فاقه‌دن خلاص ایده‌لر ومال ومنال وحطام دنیای سریع الزوالی جهان فانیده ذخیرهٔ
باقیه یه قویه‌لر کیده‌لر بیت توانکرا دل درویش بینوا مخراش • که مخزن زر وکنج ودرم
نخواهد ماند • خواجهٔ صاحب نعمت فرصت خیری غنیمت بلوب هرکون اول بقعادن
که انک بیع وشراسنه مشغول ایدی برمقدار عاید مذکوره کوندردی اولدخی

بعضے سین خواجه صرف ایدوب باقیسن ذخیره قلوردی مرور زمان ایله بوندن

بر سبو طولدی و پارسا بو بضاعتدن سوده سود اسن ایدر اولدی بر کون سبویه

نظر صالوب اندیشه بحرینه طالوب طوردکن خاطرینه بو خاطره خطور ایدی که

آیا بو سبوده نه قدر من عسل و روغن جمع اولمش و لا اخر آنی تقدیر و تخمین خطوره ایله

اون من تعیین ایدوب ایندی ولی بو دردکه بو ذخیره لی اون دیناره صاتوب

بها سنه اون کوسفند الم ظاهر بو دردکه بونلرک هر بیسی التی آیده طوغورسه

کرک و هر بری کیشه و لدکتورسه کرک و بیلده قرق اللی عدد اولوب اون ییلده

بونک نتایجندن رمه لو پیدا اولسه کرک بعضسی صاتوب استظهار کلی حاصل قلم

و برا اولو خاندان بر دختر نازنین الم اول دخی طغوز ایده بندن بر پسر ملک منظر

وجوده کتوره برز ما نده تصکره بن اکا علم و آداب اوکردم اما چون ضعف طفولیتی

قوت شبابه مبدل اوله و او لسرو باغ امانی جوانیده قد و قامت چکدیکی که

بنم فرمانمدن تجاوز ایدوب سرکشلکه آغاز ایده بو تقدیر جه انی تادیب اتمک لازم در

و بو المده اولان عصا ایله انی تادیب بلیغ ایلیم دیدی و عصانی قالدردی و بحر خیاله

سویله

شویله مستغرق ایدی که پسر کردن کش بی ادبی حضورنده تصویر ایدوب عصایی
اول سبو یه محکم اوردی مکر سبو بالای طاقده طوردی وکندو اتفاق زیر طاقده
اکا متوجه اولوب اوتوردی چون عصا چاق سبونک وسطنه راست کلدی فی
الحال شکسته اولوب یاغ وبال عابدک ساچی صقالی ملامال اولدی بو تمنای
محال پارسانک یوزی ترش وخیال نابختلری نحس و نحس اولدی بو مثلی کتوردم
تا بلهسن که هر نقد فکری بو نه قلبنده خالص ولمیه قالب کسوره تمام کرک واکر و مکر
وغش ایله تمنای محاله وجود ویرمک ترک دمثللردرکه اکری مکره تزویج ایلسک اندن
متولد اولن پسر کاشکی اولسه **بیت** اگر را با مکر دمساز کردند • از ایشان
بچه آمد کاشکی نام • مرد عاقل کرکدرکه اساس اموری خیال محاله مبتنی قلمیه و اوهام
خام که دام وسوسهٔ شیطان ولهان نام در قلبنه یول ویرمیه **نظم** سالها
اندیشها بختیم کردون سپهر • کار ما آخر چنین با اینها نخواهد شدن • عاقبت معلوم
شد کینها خیالی پیش نیست • یا دران اقلیم حکم ما روان خواهد شدن • یا درین
ویرانه کنج سیم و زر خواهیم یافت • هرچه خواهد حاکم سطلق همان خواهد شدن
عابد بو نصیحتی کوش جان ایله استماع ایدوب خواب پندار و غرور دن بیدار
اولدی و من بعد بو اصلی فصول بی اصولی تلفیقدن فراغت قلدی اما چون مدت
حمل آخر اولدی وزندان رحمدن اول بیکناهک زمان حبسک نهایت بولدی
و برسولود خوب صورت محبوب طلعت وجوده کلدی که انوار رشد و نجابت
مطالع چهره سنده طالع ایدی و آثار زهد و کرامت سا و یر جبهه لامع ایدی **فرد**
بچه فرزند کو یاد اندر در • بها هر مو بنه پیمانه در • زاهد صبح امیدی مطلع مراددن
تبسم کلدی وعندلیب دلی کلشن شادمانیده ترنمه آغاز قلدی **بیت** از محیط
فضل زیبا کوهری آمد پدید • بر سپهر شرع روشن اختری آمد پدید • پارسا
جمال فرزند ایله خوشحال اولوب اند وکه نذرلره وفا اندی و شب و روز ملازمت
عهدنه تعهد ایدوب سایر امورنه خط نسیان چکدی و تمام همتی آنک تمنیت و تعویت

و تمشیت و بر پیشه مصروف بیت چندان چو صبا بر تو کارم دم همت • کز غنچه چو کل دلش
خرم و خندان بدرآیی • اتفاق برکون زن پارسا حمامه کتدی پسرن پدرنه سفا
ایدوب تعهدی بابنده مبالغه اتدی پدر لك خود اندن غیری مصلحتی یوغدی
چون بو حال او زره بر زمان کچدی پادشاه جانبندن حاجب کلوب درکاهه
دعوت اتدی عابد فرمان حاجبه اطاعتی واجب بلوب ضروری پسری تنها
قویب کتدی بونلرك بر راسولری وار ایدی که اولرن اکا اینانوب قودلو کیدرلردی
و هر نه یه که کتدسه لر اول بوده قالجق انلر فارغ البال اولوب حضورا یدرلردی
اولدخی بوده بولدوغی حشراتی پایمال ایدوب دروچیز یردی و دفع ماذیاتده نفع تمامی
وار ایدی عابد چون امره امتثال اتدی الی پسرله قودی کتدی عابد کتدوکی کبی
بر مار زهردار اژدر کردار سوراخ دیواردن چقوب کهواره یه متوجه اولدی راسو
چون کوردی که اول زره پوش نیزه قامت و اول تیر رفتار کمان هیات بر الف تصور ریکه
وقت سکونده نون شکلنده متشکل اولور بر سیه تند ویرکه هنکام حرکتده تیر و کمان
صورتنده متمثل اولور بیت کهی چو قوس شود کرد و که چو تیر دراز • کهی نموده زتن
حلقها کمند آسا • نه ابرلیك دوایر اندروسده پنهان • نه بحر لیك بر موج بیکران سدا
کهواره یه قصد ایدوب نشتر ناب زهرناکله پسر خفته یی بسترده هلاك اتمك استر
راسو فی الحال زیر کهواره دن چقوب حلقنی محکم دوتدی و زور و زاریله بوغوب
حلقه کمند اجله کرفتار اتدی آنك برکت حراستیله ورطهٔ هلاکدن نجات بولدی چون حال
عقبنجه پارسا کلوب راسویی خون آلوده کوردی بیچاره راسو عابده قرشو
واردی عابد انك اول حالندن اوغلانی هلاك اتمك خیال ایلندن سیلاب غضب
بنای صبرنی یقدی دود خشم روزنه دماغنه چقدی ظلمت دخان خفت تمسك
خانه عقلنی تیره و بخار دیك حدت و تهور بصر بصیرتنی خیره قالوب تفحص کار و تجسس
احوال اتمدن عصاسن قالدرب راسوی بیچاره نك باشنه شویله اوردیکه اول دردمندك
دفتر عمرنی دوردی و خرمن حیاتنی باد فنا و فواتله صاوردی بعده اوته کیردی

پسرنی مهد سلامتده بولوب بر مار عظیم و بر افعی جسیم یاننده کشته و خون و خاکه
آغشته کوردی دود حیرت باشنه اغدی و باغ دماغنه تکرک حسرت یاغدی
کریه کنان و ناله زنان ایتدی مصرع که دل خوش پس ازین حال محال عجبست • دریغا
که بو حادثهٔ دلسوزک آتشی آب اعتذار ایله تسکین بولمز و بو واقعهٔ جانکدازک خدنکی
سپر استغفار ایله مندفع اولمز بو ناشایسته حرکت اتدیکم بندن صادر اولدی و بو نجه
شنیع قباحت ایدیکه بنم المدن ظهوره کلدی • کر خون خورم ز خجلت این غصه در خور است
ور جان دهم ز نا خوشی این عمل رواست • کاشکی هرکز بو فرزند عدمدن وجوده کلمیوب
بکا انکله انس و الفت میسر اولمایدی تا انک سببیله ناحق یره قان دوکلوب بو مقوله
شنیع حرکت بندن وجوده کلمیدی بن بو بابده که کندو سمخانه می بی سبب خدنک هلاکه
نشانه و پاسبان سرای و نکهبان فرزند دلربایی نی بهانه وادی عدمه روانه قلدم
خالقه نه جواب ویره بلم و خلایقه نه وجه صواب ایله اعتذاره قادر اوله بلم سن بعد
من بنم کردنم طوق ملامتدن خلاص بولمق یوقدر و رقم فضاحت صحیفهٔ احوالمدن
مضمحل اولمق احتمالی یوقدر مصرع نامم نشانه شد در محنت و ملامت • ای کاشکی
نبودی هم نام من سلامت • و هم زاهد بو فکر ایله پیچ و تابده بو الم ایله اضطراب ایدرده
که ناکاه خاتون کلوب کیفیت حالی مشاهده ایتدی زاهده زبان ملامتی دراز ایدوب
تعبیر و سرزنشه آغاز ایتدی و ایتدی مصرع ترا هرکز ندانستم باین نامهربانیها •
خدای بی عیب جل عن الشبهة والریب حالت شیبده عالم غیبدن سکا بر فرزند دلبند
ارزانی بیوردی بو نعمت مقابله سنده وظایف شکرکذاری بو میدرکه سندن صادر
اولدی و موهبت ربانی جکرکوشه که زخم دلکداز ماردن نجات ارزانی قلدی بو عطیه
مکافاتنده مراسم سپاسداری بو یلمی کرکدیکه که سندن ظهوره کلدی زاهد فریاد
فریاد ایلدی که ای انیس لا یعقل لطف حیله ایله بو مناقشه دن فراغت قل مصرع که از سؤال
ملولیم و از جواب خجل • بنده بلدم که ادای وظایف شکر الهی و معرفت قدر نعمت ناشناسلقدن
غفلت ایتدم و منهج قدیم اصطباردن که شاه راه سالکان مسالک و اصبر و ما صبرک الا بالله

طشره كتدم حالا بو بابده تعجيل و شتاب سببيله نه صبورلر جريده سنده مسطورم و نه
شكورلر صحيفه سنده مزبور سنك بو حالده ملامتك همان پاره اوزره پاره آچقدر
و پاره جراحت ريزه نمك صچمقدر **بيت** ملامت بر دل صد پاره عاشق بدان ماند
كه باشد زخم شمشيرى بدو زندش بسوزن هم • زن ايدى طغرو سويلرسن واقعا
بعد الوقوع الواقعه ندامت سفيد اولور و مرهم ملامتله اول جراحت بحد الالتيام
بولور **فرد** علاج واقعه پيش از وقوع بايد كرد • دريغ سود ندارد چو رفت كار از دست
بو نادره كه سندن صادر اولدى بو تجربه ظاهر اولدى كه تعجيل و شتابك آخرى خراب
و خفت و طيش مورث مضادتى حساب در و تهور و استعجال هر حالده مذموم و مرد
مستعجل حصول مراد و وصول مرامدن محروم در **مصرع** هر اشده تانى كرك كم شتاب
بچه خانمان ايدر آخر خراب • تا ملول اولمه كه بو دامه همين سن كرفتار اولمه كه بودامه
همين سن كرفتار اولوب بو بلايه همان سن مبتلا اولمدك كه سندن سابق بو مقوله چوق
وقايع واقع اولمشدر و كعبتين ليل و نهارده هزار كره بو نقش عيانه كلمشدر جمله دن
بريسى استماع ايتمدكمى كه اول پادشاه الندن اولان بازنى بيكناه هلاك ايتمشدر و بچه زمان
آتش حسرت و ندامتله يانوب سركذشتنى ارباب اعتباره ياد كار قومش كتمشدر
زاهد استفسار ايتديكه نجه اولمشدر اول **حكايت** زن ايدى روايت ايدرلر كه
زمان قديمده بر پادشاه شكار دوست وار ايدى كه متصل مرغ دلى قصد صيده
مايل ايدى و كار شكارده مشتغل ايدى بو پادشاهك بر بازى وار ايديكه بر
پرواز ايله سيمرغى قلهٔ كوه قافدن اندررردى و بيم چنكال و وهم منقاريندن
نسر طاير عقاب چرخك قنادى الينه صقنوردى **فرد** هوا ده اول چو بال و پر آچردى
عقاب چرخ وهمندن قچردى • پادشاه اول بازى حددن زياده سوردى و انى متصل
كندى اليله تربيت ايدردى بركون اتفاق اول باز تيز پرواز ايله بر مرغزار مشكين
بالده بيدا اولوب شاه شير شكار كمال شعفندن بى اختيار آهونك عقبنه دو شدى
و سمند باد پيماسنه بر وجهله عيان و يردى كه باد صبا طرفة العين ده عالمى طى ايدركن

اثرن کورلمز اولدی وپیك شمال کمال سرعت واستعجال الدرغبار مرکب باد رفتارنه
ایرمز اولدی **بیت** راه زانداز بیرون رفته‌ئی نتوان رفت کرچون رفتهٔ کیدرك
ملازمان درکاه بر دیور قالدر وخدم وحشم پادشاهدن ایرلدلر بعد زمان
آهو دخی نابدید اولدی وپادشاه آنك شکارندن نا امید اولدی بو اثناده آتش
عطش کانون معده سندن زبانه چکوب حرارت حرکت درون وبیرونندن سرایت
قلدی ضروری طلب آب ایچون هر طرفدن شتاب ایدوب مرکبن جانب دشت
وغایه سوردی کیدرك بر کوه دامننه ایردی کوردی که بالای کوهدن آب
زلال تقاطر ایدر ترکشنده اولان جامی میزاب آبه طوتوب اول آب که بخیللر کفی کیبی
نه نفع ایدی قطره قطره جمع اولوب جام طولدی نوش ایده جك محلده اولان باز
قنادیله جامی اوروب بخنده اولان آب تمام توکلدی شاه بو حرکتدن پریشان خاطر اولدی
بر دفعه دخی هزار توقف وتکلفله جامی پر ایدوب تجرع ایده جك زمانده باز همان
اول حرکتی اعاده ایدوب جامی دوکدی **مصرع** نزدیك لب آرند وچشیدن
نکذارند شاه شدت عطشدن مضطرب وبازك بو حرکتدن آتش غضبی ملتهب
اولوب اول باز بلند پروازك ساز وجودن یره چالدی وجام جسمنی سنك خشمله
پاره پاره قلدی بو حاله مقارن بر رکابدار یتشدی بازی کشته وشاهی
تشنه بولدی فی الحال مطهره چقروب وجامی پر آب ایدوب شاهه صنوبردی
شاه بیوردیکم بنم کوکلم بو کوهده تقاطر ایدن مایه مایلدر اما قطره قطره جامده
مجتمع اولمغه توقف خیلی تکلفدر کرکدرکه سن بو پشته یه چقوب کوره سن شایدکه
بو آبك منبعن بولوب جامی اندن طولدوره سن رکابدار سمعاً وطاعةً دیوب
پشته یه چقوب بر چشمه کوردیکه سنکدل پرچشمی کبی بر قطره آبی هزار خونابه ایله
روان ایدر وبر اژدها اول چشمه کنارنده اولمش وتاب آفتاب آنده تاثیر ایدوب
متعفن ومتفسخ اولمش رطوبت زهرامیزی اول آب ایله مختلط اولوب اول کوه دامننده
مترشح اولمش رکابدار دهشت غلبه ایدوب سراسیمه کوهدن اشغه اندی

وصورت حال عرصنه عرضنه یتشدروب مطهره ده اولن آب سرددن جامی پر ایدوب

شاهه صنو ویردی شاه اکرچه اول جامی بجوب نوش جان اندی اما جام چشمندن

جوی خونابه روان اندی اکرچه شاه او جامی چکردی ولیکن بو بو مردی بیک دوکردی

رکابدار سبب کریه‌دن استفسار ایدیجك پادشاه دل پر دردندن برآه جانکاه

ایدوب ایتدی **بیت** مرا غمیست که اعلان نمیتوانم کرد • حکایتیست که پنهان نمیتوانم

کرد • پس قصهٔ جام وحکایت بازی بالتمام تقریر اتدی وایتدی رکابدار بو اصل باز

تیز بازی که وقت پروازده عقاب چرخ اشیانهٔ آسمانی طتوز طولاندرردی بیهوده

یرده تلف اتدوکمه آغلرم وبو بخلین مرغ هما بونی که مرغ روحمدن عزیز وجاندن لذیذ ایدی

کرفتار دام هلاك اتدوکمه تلهف وتاسف ایلرم رکابدار ایتدی ای شاه بو باز سندن

بر عظیم بلا دفع ایدوب جمیع اهل ولایته منت بی نهایت اثبات ایتمشدر اولا بو ایدی

که شاه انك هلاکه بابنده تعجیل روا کورمیدی وآتش خشمی آب حلمله اطفا وعنان نفسی

دست تانیده ارخا ایدوب مقتضای فحوای کلام نصیحت انجام حکمادن که بیورمشلردر

فرد توسن خود تند مساز ابخنان • کس نتوان باز کشیدن عنان • تجاوز بیورمیدی

شاه جواب ویردیکه بن ده بو حرکتدن پشیمانم اما نه فایده که پشیمانلق فایده ویرمز

وریش ندامت بر جراحتدر که مرهم ملامتله التیام بولمز حیاتم اولدقجه بو داغ حسرت

سینمده او کلمسه کرك وخراش ناخن ملامت جهرهٔ حالمدن اولمسه کرك **مصرع** چونکنم

خود کرده‌ام خود کرده را تدبیر چیست • بو مثلی کتوردم تا معلوم اوله که بو صورتك

امثالی چون واقع اولوب بخه کسنه لر شآمت تعجیل وشتابله کرداب ندامته دشمشلردر

وتامل وتانیدن اجتناب ایله غرقاب بحر ملامت اولمشلردر **بیت** مردم بی سنك بخود

کم بود • سنك کران کوهر مردم بود • برف سبکسار نپاید بسی • هر نفس از جا

برود چون خسی • هر که بتعجیل بر آورد دست • سنك جفا پایهٔ قدرش شکست • زاهد

ایتدی ای مونس اوقاتم وپرهیز ایام حیاتم بو حکایتله بکا تسلی ویردك وجراحت دل پر دردمه

مرهم راحت اوردك بلورم که بو جنایتدن امثالمه غایت چوق وسرکاهده نهایت یوق قدر

نته كم آنلرك حكايتى جريدهٔ ايامده مسطور اولمشدر بيم سركذشتم دخى مثل ساير كبى
السنهٔ ايامده مذكور ومشهور اولسه كرك وهركمسه كه مبادئ افعالنده عواقب حالى
ومآلندن غفلت قله ومنافع وقار وفوايد بردبارلدن بى بهره قاله بو حكايتدن متنبه
اولوب بو سركذشتلردن عبرت آلسه كرك بودر اول كمسنه نك داستانى كم سنى
تدبير وتفكير برعزيمتى امضا ايتيوره وبنى تامل وتحمل بر حكمى درجهٔ نفاذه كتوره عاقل جايز مه
لازمدر كه تجربه لى بنياد امورنه پيش نهاد ايدنر وآيينهٔ راينه اشارت حكما ونصيحت
عقلا ايله صيقل اوره جميع اوقاتده جانب تامل وتانيه مايل اولوب جانب تعجيل وخفتدن
اجتناب قله تا وفور اقبال ودولت انك ساحهٔ سعادتنه متواتر اوله ورشحات
خير وكرامت جانب فضل شهامتنه على التوالى متقاطر اوله **نظم** زمام دل
بكف صبر ده كرت بايد • كه كوى عيش بچوكان جهد بربايى • متاز توسن غفلت بعرصهٔ
تعجيل • كه آخر افكندت برزمين برسوايى • شتاب در خطرت افكند كه صد بار •
تو دست پاى زنى زان خطر برون نايى • سكون شتاب وز آيين حلم روى متاب •
كه غير صبر وسكون نيست رسم دانايى • **باب هفتم حزم وتدبير وحيله**
وتزويرله بلاى اعدادن خلاص اولمغين بيان ايدر دابشليم ايتدى معلوم
اولدى اول طايفه نك داستانى كه بى تفكر وتانى كندولرين غرقاب درياى ندامت
وحيرته اتوب قله تدبير وتامل وعدم صبر سببيله دام ملامته غرامت اولدلر حاليا
مضمون وصيت هفتم تفصيل ايدوب بيان بيوره اول كمسنه نك داستانى كه اتفاق
دام دشمنه كرفتار اوله وهر طرفدن هاله وار اضداد بسيار وهر جانبدن دايره كردار
اعداى بيشمار احاطه قلوب كندوسن شكنجهٔ پنجه بوارده وعقاب عقابين هلاك
ودمارده مشاهده قلوب غايلدنك رفعنده بونى صواب كوره كه آنلردن بعضيله
باب وفاق ومدارايى فتح ايدوب در شقاق وعنادى سداده بلكه ميان عهد
وپيمانى نطاق ايمان فراوانله شد ايده چون انك مدد ومعاونتيله بند بلادن
خلاص اوله اندوكه احبا بيننده علاقهٔ محبت دايم دكلدر اعدا ميانده دخى

شطرنج عداوت قایم دکلدر زیرا که عارضی درعارضی تغییر تیز قابل اوروصفحهٔ سنیه دن ادنی بهانه ایله زایل اولور بوسببدندر که بعضی کسنه لر میاننده محبت وعداوت کدرك بلکه مرور زمانله کالعدم اولور وجب بعض اهل جهان ابر بهاری حکمنده درهمان مصرع برزمان یاغرسه دیکر زمان رباعی باهر که دلم بدوستی داشت کمان • چون نیك بدید دشمنی بود عیان • بر دوستی و دشمنی اهل جهان • دیدیم که نیست اعتقادی چندان • دمشلردر که مهر و کین اهل زمان تقرب سلطان وجمال خوبان وعهد صبیان ووفای زنان وسخاوت مستان حکمنده درهمان که هیچ بریسنك وجودنه اعتماد وبقاسنه اعتقاد جایز دکلدر بیت خوشست عهد محبت بدوستان بستن • ولی چه سود کران عهدرا وفائی نیست • بحر صداقت اولورکه درجهٔ وداددن مرتبهٔ اتحاده وارمشکن واساس اخلاص واختصاص مرور زمانله اوج آسمانه بر مشکن ناکاه اثر چشم زخم الی محض محبت دن عین عداوته منقلب قلوب لطافت حالی وطراوت نهالی تنسم سموم هجرانله منطفی اولور عداوت قدیمی وخصومت سوروثه دخی کا قیاس ادنی ملاطفتله صداقته مستحیل اولوب آتش نزاع وشقاق هبوب نسیم وفاقله منطفی اولور بوسببدندر که عقلا اعدایله شرایط مداراتی بالکلیه نامرعی قومزلر وکلیا انلك مصادقتندن رشتهٔ طمعلرن قطع ایدوب آنلرله موافقیدن کوز یوملزلر ودخی دوستلرك دعوی محبتنده اعتماد کلی جایز کورمزلر وآنلرك وفاسنه مستظهر وموثق اولوب عهدلرینه اعتقاد اوزره بنای امورلرینه بنیاد اورمزلر کلمات تامات احبب حبیبك حبا عسی ان یکون بغیضك یوما نثر نبوت کبرادن مترشح اولمشدرهمان بومعنی وبونکته یی مفصحدر نظم دوستی بجنان نمی باید • که بکیرد بدان میان مویی • دشمنی هم بدان صفت خوش نیست • که زیادی بباشدش بویی • هردو جانب نکاه باید داشت • هرکراهست معتدل خویی • چون برهانله عیان اولدیکه اهل زمانك اظهار صداقت وعداوت

چندان اعتبار یوقدر دانای عاقبت بین دشمنلر مصالحت ومخالصتدن
که جلب منفعتی یا دفع مضرتی متضمن اوله با احتیوب صلاح حالنه ایسه
اکا اشتغال ایدر واول دشمنه که کاری انکله تمام ومهمی انکله سرانجام بوله مقتضای
مصلحت وقت اوزره حصول آماله انی استعمال تا آنك دور بینلکی وصلاح
اندیشه لکی میانه سنده فتح الباب دولت میسر اوله وصبح سعادت افق کرمندن
طلوع قله بو صورتك مثلی داستان موش وکربه در رای استفسار ایتدیکه نیجه
اولمشدر اول **حکایت** برهمن ایتدی پیشه بروع ده بر درخت وار ایدی که رفعتده
شجرهٔ طوبادن دراز وکثرت فروع واصالت اصولده سدرة المنتهی دن سرافرازدی

بیت کرامت کولکه سن صلمش رسینه ❁ ایرن راحت اولوردی سایه سینه
جهانده کورممش مقدار ذره ❁ نه زخم تیشه ونه رنج اره

تحت درختده بر موش تیز هوش حریص نهاد محتال طبع سریع ادراك که برنامله هزار عقدهٔ مشکلی حل ایدردی
وباب فسون فنون تلبیسده ابلیسه سبق ویروب دله محتالیه درس ویروردی

نظم
فسونکر ایدی غایت موش بدکیش ❁ کا صنعت فسون ومکر سحر ایدی ایش ❁
آنك بلدوکنی بلمزدی ابلیس ❁ اودکلو ایده مزدی دله تلبیس ❁

بر آشیانه دوزمشدی اتفاق اول حوالیده بر کربهٔ بیابانی دخی وطن طوتمشدی صیادلر
اول اراده چوق کلور کدرلردی واول نواحیده دام قوروب وحوش وطیور اصطیاد
ایدرلردی برکون بر صیاد کلوب بو درخت مزبورده بنه دام ترتیب ایدوب
زیرا دامه بر مقدار کوشت تعبیه ایلدی کربهٔ حریص بو بازیدن غافل بیچاره نی
بوی کوشت کشان کشان جانب دامه کتوروب چاشنیٔ مراد هنوز کام آرزوسنه
یتمدی حلقتی حلقهٔ دامه کرفتار اولدی **قطعه** حرصست که جمله را بدام اندازد ❁
واندر طلب مال حرام اندازد ❁ حرصست که جملهٔ خلق را ز آسایش ❁ باز آرد و
در رنج مدام اندازد ❁ بو اثناده موش دخی طلبنه سوراخدن دیدهٔ احتیاطله
هر طرفه باقوب چپ وراست وزیر وبالایه نکاه ایدرکن کوزی کربهیه راست کلدی

باوجود که خانهٔ دیدهٔ آنك مشاهدهسی ظلمتیله تاریك اولدی وحیات زندگانیدن
امید رشتهسی باریك اولدی عقلینی الدروب وقتله نظر ایتدی آلتی بسته بند
بده کوردی صیاده جان ویردکله دعا وخصمنی قید وبندده کوردوکنه وظایف
شکرها ادا ایتدی برجانبه دخی نکاه ایلدی کوردیکه بر رسوا کمینکاهده اوتورمش
وتیر نظرن آنك جانبنه راست ایدوب کمال قصدی انك صیدینه قورمش بو اثناده
کوردیکه بر زاغ دخی بالای درختدن تیرهٔ شعاع بصرینی انی شکاره طوغرلتمش
هوش موشه وحشتندن دهشت غلبه ایتدی وقلبنه خوف وخشیت مستولی
اولوب ایتدی بیت آه ازین طالع برکشته که هر روز مرا • ره بجائی بنماید
که بلا بیشتراست • اکر ایلرو کیدرسم کربهدن بنجه خلاص وله ین اکر رجوع ایدرسم
راسودن بنجه نجات بولمیه‌یم اکر مقامده قرار ایلرسم زاغدن نه طریقله قورتله‌یم
بو اورتاده بو بلالره بنجه باشنه چیقایم وبو بنای عناد بنیاد بلایی بنجه تینیب اتدیلر

یقه‌یی قصهٔ پرغصه‌می کمه دیرین دردمه دوا کمدن اومدین مصرع ندارم
چو گنجشك كه افتد بدم بادنقك • هرکسنك كه درونه اندیشه گونا گون
یول بوله وسوسهٔ بوك ومكرلر قلبی مشحون ومشغول اوله عقل تأمل وتدبیری
فاسد بازار رؤیت وتفکری کاسد اولوب هرهادی که آیینهٔ ضمیرینه نظر ایتسه
زنکار وسواسله تیره اولدوغی اجلدن چهرهٔ مطلوبن آنده مشاهده ایده مز
وهرچندکه دفتر تدبیرینه مطالعه قلسه بصر بصیرتی رمد خیالات فاسده ایله
خیره اولدوغی سببدن رقم مقصودبن انده معاینه قلەمز بو معنیده بعضی
اکابر بیورمشلردر بیت باستواری اندیشه کوش در تدبیر • که در
تردد وسواس صد خلل زاید • ثبات رای نماید جمال کار درست • در آب
صورت نواختان نه بنماید • الحالة هذه بوندن انسب وصوب صوابه
بوندن اقرب تدبیر یوقدر که کوبر ایله مصالحه یا بنی فرغ ایدوم ودست
مخالصتله پنچه مخاصمتی ماپیمزدن قلع ایدم زیراکه بو عارضه ده بنمله هم
فراجدر و بو دردك علاجنده بنم معاونتمه محتاج درنتکه بکا انك مظاهرتیله
بو افتدن خلاص میسردر اکا دخی بنم معاونتمله بو ورطه دن نجات مقرردر
شویله که کوبر بنم کلامی کوش هوشله استماع قله وعین یقینله نظر ایدوب
صدق وکذبنمه اعتقاد ایلیه وانی نفاق وحیله حمل ایتمیوب آفت مکر وتزویردن
وشآمت زرق وتزویردن معرا ومبرا ایلیکیمزه دخی برکت صدق ویمن فائده
نجات میسر اولوب سایر دشمنلر دستهٔ طمعلرین قطع ایدوب خایب وخاسر
اوله لوع دوست چون یا ماست دشمن کوپی کاری نشین • پس موش بو اندیشه‌دن صکره
کوبه قاتنه کلوب صوردی که حال نه در کوبر آواز حزینله ایتدی بیت دردمندیم
وخبر میدهد از سوز درون • دهن خشك ولب تشنه وچشم تر ما • کورمزسن که
کردنم بستهٔ بند بلادر • وبدنم سوختهٔ آتش درد وعنادر • موش ایتدی
فرد نکتهٔ دارم نهانی یا دهان تو وی • وقت تنکست ونمی یابم مجال فرصتی • کوبر

تملق تماملرا اسدی لطفا یله خاطروکه لاجرم اولنی پینکلف دریغ بیورمسه وآنك اثناسنده
تردد وتوقف روا کورمه موش ایتدی ای کربه بلمش اول که صدق بنم شعار حالم وپیرایهٔ مقالم در
که کلام دروغك قلوبده فروغی اولمز وکذا بلورهرکز صدیقلر توابن بولمز بیت هرنه سوزده
که اوله بوی دروغ • کورمز اهل بصیرت انده فروغ • شمدیه دکن بن سنك عموکه شاد اولوردم وکوردم
وسنی خراب کورسم آباد اولوب سنی بندده اشتسم قیدغمدن آزاد اولوردم تمام همتم
بوکه مصروف ایدیکه بو بلای عظیمه مبتلا اولوب بو عذاب الیمه کرفتار اولیدك ولیکن
بوکون بلیه ده سنکله شریك وسکا قصد اندوکم ضررده مشارك اولدم خلاصم
بابنده بر فکر ایلدم که سنك خلاصك اکا دخی متوقفدر پس بوسببله مهربان اولوب
دعوای مهر ومحبتکدن دم اوردم وحلقهٔ باب مودتکی تحریك ایدوب صف صدقده
ثابت قدم طوردم بیت این دوستی ایست مشتمل برعرضی • اما غرضی که نفع باشد
نه ضرر • ونور کیاست وشمول فراستکه پوشیده دکلدرکه بو بابده مضمون کلامم
واقع حالدر ومکر وخیانت احتمالی بوخصوصده محالدر حقیقت دعوا وصدق مدعامه
ایکی شاهدم وار دربری راسوکه عقبمده کمینده اولمشدر بری زاغ که بالای درختده مترصد
اولوب یکسی دخی بنم عزم قصدمه طورمشلردر هرکاه سنك سایهٔ دولتکه پناه ایدم
انلرك امیدی بندن منقطع اولوب بو بلاسنك برکت صحبتکله اوزرمدن مندفع
اولورا کر بکا امان ویرسك وعهد ویمینله قلبمی مطمئن وخاطرومی امین قلورسك کنف
حمایتکه التجا ایدیم که هم سنك بندلرك کسلوب نجات بولهسن وهم سنك سببکله بن دخی
بو بلادن قورتلوب وبو وسیله ایله ماجور ومثاب اوله سن مصرع هم مرا زین نوع سودا
سود باشد هم ترا • کربه بو کلمات بوحالاتی استماع ایدیجك تامل بحرینه طالدی
وبرزمان لجهٔ اندیشه یه مستغرق اولدی قالدی ودیلدی که بودریایه قوت فکرله
سیاحت وبو صحرایه قدم تدبیرله سیاحت ایلیه موشك قلب خالصنه بوته اختیارده تاب
ویره ومحك اعتبارده تمام عیار واقع کوره سوش کوردکه وقت بغایت تنك اولدی
وکربه بو سودادن سراسیمه ودنك اولدی ینه زبان نصیحتی برکار وپیمان کذشته یی

تکرار ایدوب ایتدی ای کربر بنم کلامی کوش جان ایله ایشت وخلوص پاک وصدق
معامله اعتماد واعتقاد ایت بنم ملاطفتمی قبول ایله مخالفت ایتمه واستماع نصیحتمه
مسارعت قیل وتاخیر وتراخی رواکورمه که هیچ عاقل بو مقوله امرده تردد وتوقف
یول ویرمز وبو اصل مهمده تحرف وتانی جایز کورمز مصرع غافل مشو که کار که فرصت
غنیمتست • نته که بن سنک محاورتکله شپاکه هلاکدن خلاص اولورم سن دخی بنم
معاونتمله بند وصیاددن آزاد اولورسن هر بریمز که نجاتی آخرک حیاتنه منوطدر وخلاصی
آخرک وجودنه موقوف ومربوطدر سنکله بنم مثلم همان کشتی وکشتیبان مثلیدر که کشتی
سعی کشتیبان ایله ساحل نجاته واصل اولور کشتیبانک دخی مقصودی پشت کشتی ایله حاصل
اولور کون کبی ظاهردر که بنم حسب حالم وصدق مقالم بعد زمان معلوم خاطر اولسه
کرک اما خوف ایدرک که فرصت فوت اولوب تدارکه قدرت اولمیه مصرع ترسم
که عمر امان نذهد تا دمی زدکر • ضمیر منیرکه واضح وظاهردر که بنم فعلم قولم اوزره غالب
وکردارم کفتارم اوزره راجحدر بن عقد عهد ایدوب وشرط وفایی ذمتمه آلوب جنابکه
التجا ایدرن سندن دخی بو آوازه ده بر نغمه ده وبو سازده بر زخمه رجا ایدرن فرد
فرما اشارتی که دو چشم امیدوار • بر کوشه‌های آن خم ابرو نهاده ایم • کربر مکرر موشدن
بو کلماتی کوش ایدیجک جمال حالنی خال صدق وصفا وکلگونه مهر ووفا ایله آراسته کوروب
ایتدی سنک فحوای کلامکدن بوی وفا استشمام اولنور وعهد ومیثاقکدن هوای صفا
استنشاق اولنور بن بو بازارده جان ایله خریدارم وفرمانکه مطیع وفرمان بردارم من بعد
الصلح خیر فرمان جهان مطاع عن صمیم القلب اتباع اتدم وبو رباعینک مضمونی
تا صلح توان کرد در جنگ مزن • تا نام توان جست ره ننک مزن • با خلق خدا ره مدارا
بکشا • پیش آی وسبوی خویش بر سنک مزن • کوش هوشله استماع اتدم امیدوارم
که مصالحه نک برکتیله اکی جانبه مخلص میسر اولوب بو موهبتک مکافاتی ذمتمه واجب
اکلیه وز وبو نعمتک شکر ومنتنه ابد الآباد التزام کوستره وز حالیا بو بنده سنجلین عهد
ومیثاق وعهد اتفاق کردن دله طوق ومیان جانه نطاق ایدوب رجا ایدرم که بو

عهدیمی وقایه وبوندری ایفایه یتشدرم همان بی تکلف بیورکه بو یابده بکا نه ایلمك
واجد دوسنکله نه نوع معامله ایتمك لایق ومناسبدر موش ایتدی چون سنك
حضورکه وارم لابد درکه شرط قیام وتعظیم وتکریمی تمام تقدیم ایدم سن تا دشمنلر
آنی عین یقینله مشاهده ایده لر ومیانمزده اولن لوازم اخلاص واختصاص جازم
اولوب خایب وخاسر دونلر کیده لربن دخی فراغ خاطر ایله کردنکدن بندی وپایکدن
قیدی کیدرم کربه بو قولی قبول ایدوب بو شرایط التزام کوستردی موش دخی قدم
اقدامله ایلرو کلوب سلام ویردی مراسم قیام وشرط اکرام واحترامی یرینه کتوروب
حالن خاطرن صوردی وانواع ملایمت وملاطفت واصناف مخالطت کوستردی چون
زاغ وراسو حالی بو منوال اوزره مشاهده قلدیلر رشتهٔ امیدلرن قطع ایدلرو شکار
موشی فراموش ایدوب دوندلر ما اولرینه کتدیلر چون موش حمایت کربه ایله بو ایکی
بلای عظیمه دن خلاص اولدی کربه نك بندلرن کسمکه آغاز ایدوب بو اثناده
اندیشه یه دوشدی که کندونك عاقبت حالی نیه نهایت بولور وبو بلا بندندن کندو
دخی بجز خلاص اولدیس بو سببدن جبین حالندن علامت ملال لایح اولوب کربه
فراستله بلدی که موش فکر دور ودرازه دوشدی وهم ایتدیکه بندلرن کسمه دن
فراغت ایده وملتفت اولمیوب دام بلاده پای بسته قویه کیده پس خطاب عتاب آمیزکه
احبا میاننده رسم قدیمدر آغاز ایدوب ایتدی ای عزیز آیینهٔ خاطرك زنکار ملالتدن
تیره ودندان خارا شکافك کدر کلالنه تیز خیره اولدی سنك عقد عهد ولطف ومروتکه
اعتقادم بو ایله دکلدی چون حاجتکه ظفر بولدك ومرادکه واصل اولدك وفای عهدکده تکاسل
وانجاز وعدکده تغافل ایلرسن بن بلوردم کم وفا بردار ودرکه دار الشفای دنیاده بولنمز
وحسن عهد بر کوهردرکه کان جهان وخزانهٔ زمانه ده الله کرخروفا عنقا کبی همان بر اسم
بی مسمادر وحقیقت کیمیا کبی دنیاده ناپیدادر **نظم** وفا جوی زکس وسخن نمی شنوی
بهرزه طالب سیمرغ وکیمیا می باش ۝ موش ایتدی حاشا که بن چهرهٔ حالمی ناخن عذرله خراش
ایدم ونقطه نامی بنك نامله جریدهٔ سنددن تراش ایدم بن بلرمیم که مکند کردن ارادت وثیقه

راه سعادتدر بر کیمیادر که خاک تیره یی زر و بر توتیادر که دیده یی خیره یی صاحب نظر ایلر
مشام هر خیشوم که استشمام بوی وفادن محروم اوله استنشاق رواح ریاحین محاسن
اوصافندن دوردر و آیینهٔ مهر ضمیر که ارتسام صورت صفادن زنک پذیر اوله انعکاس
انوار مکارم اخلاقدن بعید و مهجوردر **بیت** وفا بوینی چو ویرمز لاله باغ • انکچون
اولدی بیری طاق ایچین داغ • وفا یولنده چون سرو اولدی قایم • صفا ییله طوردی سبز
دایم • کربرا ایتدی چون بلورسن که وفا مشاطهٔ عروس کمال و خال رخسارهٔ شاهد حسن
و جمالدر کوکدرکه سن دخی عذار کوداردکه رخسارهٔ عهد و قرارکه بو کلکونه ایله آرایش
ویره سن که هر کلزار که آنده نهال وفا بتمیه نتا خسارنده بلبل صفا نوا ایتمیه و هر رخسار
که خال وفا ایله آرایش بولمیه صاحب نظرلرک بر تو التفاتلرینه مظهر اولمیه بو اجلدندرکه
دمشلردر **بیت** انزا که طریق کرم و رسم وفا نیست • کر حور بهشتست که شایستهٔ ما نیست
هر کمسنه نک که جمالی خالی پیرایهٔ خال وفادن خالی اوله اکا اول بلا یتیشه که اول زن
دهقانه یتیشدی موش ایتدی که نجه روایت اولنمشدر اول **حکایت** کربرا ایتدی
امثال الله کلمشدرکه اعمال فارسدن بر قریه ده بر دهقان واریدی اهل فراست و صاحب
کیاست خمخانهٔ صفاده نجه ساغر صفا سورمش و کشاکش روزکاردن هزار کره جور
و جفا کورمش طاوس کاوس زمان و زمینده نجه تلخ و شیرین طاتمش و کاروبار
متاع جهانی هزار کره آتش صاتمش **فرد** جهان بیهوده بسیار دانی • ظریف زیرک
شیرین زبانی • بو دهقانک بر خاتونی واریدی که روی دلاویزی شمع شبستانی
جان و لعل شکرریزی نقل می پرستان رندان ایدی نقش آمیزلکده نوبهار کبی
رنکارنک و عشوه فروشلکده روزکار کبی پر دیو و نیرنک ایدی **نظم** سرای حسنه
فرشی عنبرین فام • بیاض سینه فرشی نقرهٔ خام • شب وصلت کبی رام دل افروز •
رخ فرخنده فالی روز نوروز • پیر دهقان اکرچه زیور هنر ایله آراسته ایدی اما
روزکاری فقر و فاقه ایله کچوروردی **وَأُفَوِّضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ** مزرعه سنده توکل تخمین
اکردی بیشه چرخ غدار و عادت سپهر ستمکار خود بودرکه اهل هنرک املرین اسفل

سافلینه نازل قلوب و بی هنرونا قابللری اعلای علیینه واصل وله فرد کج روا نرا
دهد خرمنها • برگ کامی بر آستان ندهند • مکسان را دهند شیرینی • بهمایان
جز استخوان ندهند • پیر دهقان صفت دهقنته کمال مهارتله موصوف ایدی
چون بو عملک اسبابنه وسعتی و آلاتنه قدرتی یوغیدی دست عیشی تنگ و پای
عشرتی لنگ اولوب عمرینی قلت ضجرتله کچوردی برکون زن کمال عجزندن زبان تسلطی
دراز ایدوب دهقانه ملامت آغاز ایتدی که ای پیر نابالغ نجه بیلک گوشه کاشانه‌ده
فارغ اوتورسن و کسب و کاردن محجوب عمروکی فقر و فاقه و احتیاج و مضایقه ایله
کچوردرسن آخر حرکت موجب برکتدر بیلدوکن بیلمزسن نجه مدت تدرکه سکا وکز درسن
ابنای جنسکدن عار ایتمزسن اگرچه دیوانخانه ازلده الرزق علی الله براتی هر آفریده‌نک
اسمیله موسومدر اما عنوان شرع الکاسب حبیب الله طغراسیله وحی مرقومدر پس
ظاهرا سبب رزق سعی و اکتسابدر اگرچه فی الحقیقه رزاق و مسبب الاسباب در سبب
رزق سبب رزق نیست کسب ولی رازق تو مسبب سبب است صواب بودرکه
سنده طریق کسبه سالک اوله‌سن تا سایر ناس کبی سن دخی اسباب نعمته مالک اوله‌سن
دهقان ایتدی ای عمر عزیز دیدکک عین صدق و محض صواب و موافق قیاس
و اجماع و مقتضای سنت و کتابدر اما روزگار ایدی که بو دیه‌ده بن اوستاد کار ایدوب
و بو دیارک دهاقینی بکا خدمتکار ایدی حالیا ضیاع ضایع اولوب اسباب زراعت
الدن چقدی مزدور اولمقدن غیری چاره قالمدی مزدورلرمه مکاری اولمق عاری نارنه
دوبه مزن النار و لا العار مضمونی موجبنجه من بعد بو طریقه قدم قویمزم بیت
زیره سفره خوبان زنیارم خوردن • بار از بار کش خود نتوانم برداشت • اگر البته
کسب و کار ایچون بر حرفت اختیار اتمک لازم ایسه واجبدر که بو دیاردن رخت
رخت اقامتی برجانبه دخی کوتره وز که دار غربتده شماتت اعدادن سلامت میسر
دکلدر امدی جلای وطن ایدوب بودیاره دخی کیده لم وانده هر نه صنعت رایج وار ایسه
اختیار ایدلم زنک فقر و فاقه‌دن طاقتی طاق اولمشدی محنت غربت و بلای جلایه

رضا ویروب ارو عورت اتفاقلر اول دیاردن دخی کوچوب بغداد جانبنه
رحلت ایتدیلر اثناء مسافرتده برکون شدت یدرراهدن بی طاقت اولوب بر درخت
سایه سنده یاتدیلر دفع ملال ورفع کلال ایچون مقتضای حاله مناسب قیل
وقاله اشتغال ایدرکن ایدرک الکلام یجر الکلام فحواسی اوزره مقاللری بومقامه
یتشدی که دهقان ایتدی ای یار کرامی محنت غربت اختیار ایدوب عنان عزمی
بر دیاره توجیه ایتدوک که انده بزی بر فرد بلمز بز دخی بر احد ایدنده بلمز محـ..ـدر
که اول ولایتک خلقی متسلط وجبار ریا اهل حیله ومکار اوله لر مشاطهٔ صنع
ذو الجلال جل عن الاشباح ولامثال جهرهٔ جمالکی احسن تقویم حلیله آراسته
قلمشدر. فرد غالبا بو هزار دیک فلک کورمدی ... که انس وملک • سبا دکه
افسون وفسانه ایله یا تعلق وبها نه ایله ... طمع ایدر لر ... خفی و جوانی وامید
کامرانی ایله آنده مایل اولوب ... بیچاره نک ... اعراض ایده سن و بیر لک
وقتده بو فقیری حرقت فرقت وکربت غربتده ... کیده سی اکر عیاذا بالله
حال بو منوال اوزره اوله ... احتمال حیات ... ولور نظم
ز مرک بیم ندارم ولی ازان ترسم • که من بمیرم وتو یار دیکران باشی • ز ن چون
بو کلماتی استماع ایتدی کمال انفعال اظهار ایدوب ایتدی بو نه کلام شور انگیز اولور
که سویلرسن و نه خیال وحشت میز اولور که تخیل ایدرسن بیت تن وجان وکوکل
قربانک اولسون • قولم یصدق صاچم یورغانک اولسون • اسیرک اوله ین تا جان
و ربجه • بو جسم ناتوان کوره که دبجه اکر بنم حالمده خیانت حاللندن بر خیال اولسیدی
وطن مالوفدن انتقال ومسکن مشغوفدن ارتحال ایدر میدم امیدم وار که سنک
مهد سوانستوکه قدم بصدوغم اولکی کیجه ده ایتدوکم عهدی لحده یتشدردم فرد
بقیامت برم آن عهد که بستم با تو • تا نکویی که در این روز وفایت بنود • حالیا
دخی تجدید عهد ایدرم ورشته پیمانی بو نکا وزرنده عقد ایدرم که طاوس روضه
بدنده حلوه قلدطوطی زبان شکر شکر کدن غیر یله شیرین کام ایتمیم وتا همای زندکانی

آشیانه‌ کامل تنی آسوده اوله مرغ دلی که دام محبتکدن غیره رام اتمیم اکر سلوک سبیل
آخرتده سندن مقتدا اولورسه خود فیها شرطی پایانه یتشدرمش ولم واکر بو مدت
دخی اجل مهلت و عمر مسامحت کوسترسه بو عهدا وزره پایدار و بو پیمان اوزره برقرار
شویله ملاحظه اولسه **بیت** دوسه روزی که از مرگ امان نخواهد بود • عهد من
با تو همانست و همان خواهد بود • پیر کهن سال بو کلماتک استماعیله خوشحال اولدی
زن دخی وجه مزبور اوزره پیمان و عهدنی ایمان غلاظ وشداد ایله مؤید و مؤکد قلدی
بیت اولور کذابا ولانک ایشی سوکند • چو بر سوز سویلیه ایچه بچه آند • چراغ
کننی چون روشن قله زن • ویر کوزی یاشندن اکه روغن • پر فراغ دل و صفای
ضمیر ایله باشنی زانوی زن دلجو اوزره قویب خوابه واردی بو حاله مقارن
اول مقامه بر جوان کلدی **فرد** التنده اسب تازی دستنده مرغ بازی • باشنده
تاج کیانه • دوشنده لباس خسروانه • زن نظر اتدیکنه کوردی **نظم** بر کوکل صید
ایدیجی جان کوردی • بخد جان بر کوزل جوان کوردی • اکر مردم شب تیره دیده
رخسارن کوردیکنی افق مشرقدن صبح صادق طالع اولدی صانیدی واکر دیده
مردم زیر طره شب رنکندن عارض زیباسن تماشا ایدیدی آفتاب جهانتاب
ورای حجاب سحابدن لامع اولدی دیدی **فرد** بر کل سیراب ایدی کل برک رخساری
انک • سنبل پرتاب ایدی زلف سیهکاری انک • نقاش قدرت پرکار ابداع ایله
عنبر تردن سطح عذارینه دایره چکمشدی و دهقان فطرت باغ جمال و بوستان
حسن پاکالنه تخم لطافت و بذر ملاحت اکمشدی **بیت** چوکان زلف بر مه
تابان کشیده • مه را چو کوی در خم چوکان کشیده • آن خط سبز فام که خضراست
نام او • خوش بر کنار چشمهٔ حیوان کشیده • زنک چون نیر نظری اول جوانک حد
جمالنه راست کلدی سلطان عشق لشکر شور و شوقیله کشور درونه و یرونه اود
صالدی عقل که شحنهٔ شهربند اول منزلدن رخت اقامتی کوتروب بیابان حیرت
وحسرتده سرکردان اولدی قالدی و زبان حالدن بو بیتی انشا ایدوب انشاده

آغاز

آغاز قلدی نظم سواره آمدی صید خود کردی دل وتن هم • عنان صبر یکبستی
بجام نفس توسن هم • اول جا بندن دخی جوان نظر ایدوب برنا زنین نکارین کوردیکه
مشاطه صنع یزدانی چهره دلربا سنه کلکونه ملاحتله تاب ویرمش ویا غبان
قدرت الصمدانی کلبرک رخسار زیبا سنه شبنم لطافتله آب ویرمش خورشید رخسانک
رشک عارض سیمیندن چهره سی التون اولمش ومشک خطانک غیرت زلف مشکینندن
جکری خون اولمش بیت قامتی سرو سرافراز اولمش • میوه سی شیوه برک ناز اولمش •
دهن تنک حقه مرجان • لعل نابی مفرح دل وجان • زلف ثعبان آیت موسی
لب جانبخشی غیرت عیسی • انک دخی کوردن جانی اسیر زنجیر محبت وپای دلی بسته
بند ارادت اولدی بیت لشکر عشق ودلم ترک جان کرفت • صبر کریز پای سراندر
جهان کرفت • جوان سوار مکر اول دیارک شهریاری اوغلیدی عزم شکار ایله
صحرایه چقوب اتفاق خدم وحشمدن دور دوشمشدی چون تیر نظری اول غزال
شیرافکن شهرآشوبه راست کلدی کمان ابروسندن سپر سینه سنه جوان
بر پیکان دلدوز اوردی که جانی آجسندن لذت کارشکاری اونوندی وقصد
صید ایدرکن نخجیروار دام عشقه کرفتار اولدی بیت کوردی چون قامتی خیالن
انک • دکدی جانه بلا نهالنک • عشق غوغاسی کلدی کتدی فراغ •
اوردی خال خیال جانه داغ صوردی که ای رشک پری وای جان بتان آزری
سن کمسن وبوندہ نیلرسن وسبب ندر که بوغوله مواست ایلرسن بیت
بکا دیکم نه برجک ماهی سن سن • بخد چشمک تماشاکاهی سن سن • نه کوندن
پرتو الدک ای مه نو • که صالدک برج حسنه بویله پرتو • اکر انسا لنک انسانله
اول • پری ایسک ندر یانده غول • زن دل غم پروردن بر آه پر درد
ایدوب ایتدی ای دولت بیدار بخت خفته حالمدنمی صوردرسن یا قصه دل شکسته
حالمدنمی استفسار ایدرسن فرد سری دارم که سامانی ندارد • بدل دردیکه
درمانی ندارد • انیس روزکارم بو پیر کهن سال دردل بیقرارم سوئش اندوه

وملالدن لباسم بو پلاس درکه کوررسن یا آل و بالم بو حال اوزره درکه مشاهد
بیوررسن عمرمی دایم محنت و بلایله کچوردم و جامنه مدام ساقی دهر الندن شراب
قهر ایچوردم جوان ایتدی ای مراد دل غمدیده وای انیس خاطر محنت رسیده مصرع
حیف باشد چو تو شهباز اسیری قفسی • روا میدرکه سن بو حسن عجیب و شکل
غریب و چهرهٔ دلفریبله بو پیر فرتونتك اسیر زنجیر تسخیری اولهسن و غبن عظیمدر که سن
بو زیب و بهایله بازار روزکارده بی قدر و بها و بی برك و نوا قاله سن کل شیء
سیبستا عند التوب سهر عزته کچورین و مملکتك ملکه سی ایدوب درایت قدرسکی
درو رفعته یتورهیین فرد هر انچه از عمر پیشین رفت کورو • کنون روز نو ست
و روزی نو • بیا از در دولت درآییم • چو دولت خوش درآمد خوش برآییم •
چو دلخوش باش تا من جان فروشم • تو ساقی باش تا من می بنوشم • زن چون نوید
وصال کوش ایتدی حقوق پیر زال فراموش ایتدی و پیمانه پیمانی سنك عذرله صنوب
عقد ایدوکی ایمانی بالکلیه اونوتدی چون جوان زنی کندویه مایل کوردی ایتدی
ای جان جهان فرصت غنیمتدر نه توقف ایدرسن کل کیدهلم پیرپیادر اول بنجر مسافهٔ
دور رودراز قطع ایده لم زن آهسته رك پیرك باشنی دیزندن اندروب یره قودی
چست و چالاك عقب جوانه سوار اولوب دست اعتماد ایله میان جوانی درآغوش
ایتدی و آتش محبتله شویله طوتشدی و عنان شهوتله شویله یاپشدی که دعوای
عفت و عصمتی فراموش ایتدی بو اثناده دهقان بیدار اولوب کوردی که برجوان
سوار اولمش و جانانك پای وصالنه خلخال و ساعد صحبتنه سوار اولمش آتش غیرتی
زبانه چکدی و دود حمیت باشنه چقدی و بحر کبی جوش و سیل کبی خروش ایدوب
ایتدی بیت یار منه مهر دوستان برداشت • مهر دیرینه از میان برداشت •
آخر ای بیوفا نه عجیب نقش و رنك ایتدك وای دلفریب نه غریب ریو نیرنك ایتدك
ای بی حقیقت قنی عهد و پیمانك وای نامروت قنی عقد ایمانك قنی حقوق صحبت
قنی وفا و حقیقت قنی دعوای عفت قنی مقتضای مروت زن ایتدی ای پیر نابالغ بو

سوردن فارغ اول که خوبلرده وفا اولمز بونلردن حسن عهدا وممق همان سهیلی
ثریا ایله جمع ایتمك و آتش سوزان ایچره نهال کل دیکمك در کبی در **عربیه** ایها الناکح الثریا
سهیلا • عمرك الله کیف یلتقیان • هی شامیة اذا ما استقلت • وسهیل اذا ما استقل
یمان • سن مکر اشتمدك اوله که دیمشلردر **فرد** کفتم ز مهرورزان رسم وفا بیاموز
کفتا زماه رویان این کار کمتر آید • اکرچه چوقدر دنیاده تشویش • ولیکن اولمیه
بوندن بتر ایش • که اوره بغرینه عاشق طاغ طاغی • اوله معشوقه نك اندن فراغی •
انلر اول درد بیله یانه سینه • آنك توزقونمیه آیینه سینه • بر ایتدی ای پری
دایه ابصاقدن طشره چقدك وجفاکارلق بنی دل آزادلق کلیدایله آچدك قورقرم
که پیمان شکنلك مکافاتنه کرفتار اوله سن وبکا اخر و قدح سزا کوردکك فعلك
جزاسنه عنقریب بوله سن **بیت** صقن آهمدن ای نکار صقن • کینه چوق در بو روزکار
صقن • زنان انك جانبنه التفات ایتمیوب جوانه ایتدی نه طوررسز کیده لم تا جفای
بادیه فراقدن قورتلوب سر منزل صفای وصاله ایره لم ملك زاده سمند تیزرفتار
وهامون نورد دریا کذاره که شمال تندرو اکا همراه اولمزدی و وهم تیزکرد کوده نه
اره مزدی و کورمزدی **بیت** فلك واراولسه چون میدانده دایر • هلالندن اوله
سیاره طایر • ایاغندن اتلسه نعل پاره • اولوردی کوش چرخه کوشواره • کوز عالم
ایچن بردمده چون برق • الی منزلدی که غرب ایله شرق • عنان ویروب اول بیابان نه
پاینده آب کبی روان باد کبی دوان اولوب آن واحدده دیده دهقاندن غایب
وناپیدا اولدیلر بیر بیچاره بادل صد پاره چون بو حالی مشاهده ایتدی با وجود که
کربت غربت و شداید راه مسافرتدن طاقت اولمسیدی حرقت فرقت همراه صبر
وتحمل ایده میوب اقتان وخیزان عقبلرینه دوشدی کتدی **مصرع** درمندان راه پیبر سند
وازپی میروند • کدرکن کندو کندو ویرا ایتدی نسا طایفه سنده خود وفا اولمز وبنکا
عهدلرنده بقا ومشرب قلبلرنده صفا اولمز **عربیه** دع ذکرهن فما لهن وفاء •
ریح الصباء وعهودهن سواء • بن بونك قولنه اعتماد ایدوب وطن مالوف

ودیار معهودمی ترك ایلدم حالیا نه بو حالله رجوع اتمك میسردر ونه بوطاقت وجالله

اردلرندن یتمك ونه الی غیر النهایه عقبلرنجه کتمك متصور اما بنم عاقبت کارم نجه

اولیسه وخاتمت حالم نیه نهایت بولیسه **بیت** مبروم کرد جهان درپی دل

بی سروپا • چکنم کار مرا پاوسری پیدا نیست • اماچون بونلر برزمان کیدلر خیلی

مسافه قطع اتدلو کیدرك برچشمه ساره وبرسایه سپیداره یتدلرچون استیحاله حر

محب ومحبوبه اثر ملال وقوت مرکوبه فتور وکلال طاری اولدی ایندلر اولی بودرکه

بومقامده برساعت اسایش وارام ایده وز وشهسوار میدان آسمان چنبر دایره

نصف النهاردن کذار ایدیجك بزدخی بومقامدن ماه کبی منزل معهوده خرام ایده وز

پس اسدن پیاده اولوب سایه درخته کلدیلر برزمان لب آبده اوتوروب کتاب

عشقدن برنجه فصل وبابا وقیوب محاوره ومشاعره یه آغاز قلدیلر جوان روی

رنکین نکاری وزلف وزلف مشکین دلداری مشاهده ایدوب حوالی رخسار

کل رکنده حلقه طرۀ غالیه باری معاینه ایدیجك ایتدی **بیت** زلف مشکین

حلقات برروی کلکون بسته اند • می ندانم روز وشب بریکدلر چون بسته اند •

جانان دخی برزمان اول سرو نازك سرفرازلکن واول شوخ طنازك دلنوازلکن

تماشا اتدی ونخل قامت رعناسنده که رشك طوبی وغیرت سدرة المنتهی ایدی

نظر ایدوب بو بیتی انشا وانشاد اتدی **بیت** نخل بالای ترا یارب چه موزون

بسته اند • صد هزاران نازکی بریکدکر چون بسته اند • اثنای مصاحبتده زن

دهقان تقاضای طبیعت مقتضاسنجه تجدید طهارت لازم کلدی حرمت وادب

رعایت ایدوبا ولموضعدن خیلی مسافه کیدوب خلوت کوزدوب بربیشه یه

قریبده برچشمه کوردی هنوز کنار چشمیه وارمدن برشیر غران که شیر آسمان انك

هیبتندن لرزان وکاو وسپهر نهیب مهیبتندن کریزان ایدی **فرد** همی آمد خروشان

وستیزان • هزبر چرخ ازسهمش کریزان • بنیش ناخنان زهرآب داده • بر تیغ

نابا وزهرآب داده • التهاب آتش جوعدن اطراف دشت وعالی کشت ایدرکن

چشم پرخشمی اول شوخ چشم راست کلوب فی الحال قلاب چنکالله قاپوب •
اول بیشید الدی جوانچون صفیر شیری ایشدی ذنکاری کناره چکدوکن تماشا
ایدی پیم جاندن همانا لان کندوسن آت ارقاسنه براغوب راه بیابانه طوتدی
کتدی مصرع بلا دید وروا زیا دبرتافت • القصه چون هول جاندادرنه
بقیوب قاچدی وجانان چنکال شیر غراندر کرفتار اولوب مزرعه جهانده اکدیکی تخم
بچدی بیت هرکسی آن درود عاقبت کارکه کشت • پیر دهقان آنلرك عقبنجه
افغان وخیزان وحیران وکریان کیدرکن اول چشم کنارنده کلوب انلردن اثر ونشان
کورمیوب فریاد وفغان ایدوب ایتدی نظم درد اکه یار رفت ودلم را دوا
نکرد • صد وعده بیش داد ویکی را وفا نکرد • بر زمان ایام وصال وهنکام اتصال
خیالنی حال ایدنوب نالش ایدی وقطرات حسرات ومحاجات عبراتی باغ رخسار
وسمن زار عذارنه روان ایدوب ایتدی بیت قانی اول کونلرکه وصل یارله مسرور
ایدم • اول جمال حسننه بن وصلنه مغرور ایدم نظم چند روزنکه ما را در سرا
بستان وصل • چون کل وبلبل مجال خنده وکفتار بود • دریغ که انوار لمعات
مواصلت ظلمات ایام مفارقته مبدل اولدی وحیف که بهار حضور وراحت دبور
محنتله خزان وبرك وبار دولت نکبات نکبتله ویران اولدی رباعی دی روزچنان
وصالجان افروزی • امروزچنین فراق عالم سوزی • افسوس که بر دفتر عمرم ایام
آنرا دوزی نویسد این را روزی • کویا بسیار دونالر بیشمار دنصکره نظر ایتدی کوردی
که یارقدیمنك اثر قدمی بیشه جانبنه کتدی نه محابا اول ایزی ایزلیورك ودیدهٔ
احتیاطله جوانبی کوزلیورك کتدی اول موضعه ییتدی که شیرانك شکمن چاك ایتمسدی
واحساسندن بعضنی بیوب باقیسن انده قویوب کتمش ایدی پیر فرتوت اول حالی
مشاهده ایدیجك سراسیمه ومبهوت اولدی بلدیکه اول بیوفا جنایت خیانتك
عقدهٔ عقابنه کرفتار اولمش وانده کی عذر ونقض عهدك جزا وباداشنی بولمش برزمان
دیدهٔ عبرتله آنك حالنه بقدی حیران اولدی وانك محنتنه وکندونك غربتنه

هزار ناله وآه ایله کویان اولدی بیت زلیف ناله آتش بو ثریا رسید • زمرکان
سرکش بد دریا رسید • بو مثلك فایدهسی بودر که هرکسه که جهرهٔ عهد ووفاسی
ناخن غدر وجفا ایله خراش ایده کذلك کاتب وهرآنك رقم وجودنی کذلك
قهر ایله دفتر روزکاردن تراش ایده فرد بیوفایی هرکجا رخت افکند • عاقبت
انجا یرا ویران کند • موش ایتدی بن ده بلورم که نقض میثاق وقرع باب نفاق
خلاف محاسن اوصاف ونقیض مکارم اخلاقدر سنك منافع محبّت وفواید
صحبتك بکا واصل اولوب بو ایکی بلااو ستمدن سنك واسطکله مندفع
اولدی واعدانك بندن رشتهٔ طمع سنك یمن همت وبرکت عنایتکله منقطع
اولدی پس مروته لایق بودر که بو مکرمتك مکافاتنی ذمّت همتمه واجب بلم و سنك
بند لروکه کسمده ایکی دیشیم قالنجه چالشوب خلاصك با بنده ایدکم عهد ایك عهد سندن
کلم اما خاطرومه خطرناك خاطره خطور ایتدی که فساد تندن عنان تمالك وتماسك
المدن کتدی تا آیینهٔ دل اول غبار دن صفا ومرآت خاطر اول زنکاردن جلا بولمیه
ممکن دکلدر که سنك عقدهٔ کارك تمام کشایش بوله کربه ایتدی شویله فهم اولنور
که بنم جانبمدن خاطرکده خرشه اولوب نقض عهدا ندیشه ایدرسن حال بوکه
بن بندهٔ عهد وپیمانی میان میان جانه عقدایدوب ایمان غلاظ وشداد له
موکدا تمشدر من بعد غدر ونفاق ونقض عهد شقاق احتمالن ویرمه وسوابق
وحشتی مطلقا خاطره کتورمه که قانون مخالصت جدید وآیین مخاصمت قدیمی
نسخ ایتمشدر سندن وفادارلق وحق کذارلق متوقع ومطلوبدر لیکن مکارلق وحیله
کارلر زمره سندن معدود ومحسوبدر ولمه وجمال مناقب وآیینهٔ محاسنکی
زنك بیزنك ورنك غدر له موسوم ومعیوب قلمه فرد صاف دار آیینهٔ دل
که صفا از همه به • مشکن عهد که آیین وفا از همه به • عاقل کامل وهوشمند صافی
دل که برکسه دن شمه تعطف وکوشمهٔ تلطف کورسه بنای اخلاص وقواعد
اختصاصی ذروهٔ سمایه یتورر ونهال صدق وصفاده میوهٔ لطف ووفا بتورد

اكر ضميرنده بر دغدغه ظاهر اولسه وخاطرنه بر شبهه خطور قلسه فی الحال
آنی صفحهٔ خیالندن محو ایدوب من بعد آنی پیرامن عرصهٔ خاطر کتورمز علی الخصوص
كه ما بينلرنده عقدهٔ عهد و ميثاق مبرم اولوب ايمان غلاظ وشداد له محكم
اولمش اوله معلوم كلدركه بيوفالرك خاتمتی شوم وعاقبتی مذموم در وارباب
غدر سعادت دنيا وعقبادن محروم در ايمان كاذبه بنيان عمری ويران
ايدر وحلف وعده ونقض پيمان بنياد عمرزندكانيی خاكله يكسان ايدر اليمين
الكاذب تدع البلاد بلاقع نظم چون درخستست آدمی وپیچ عهد • پیچ را تیمار
میبايد بجهد • عهد فاسد پيچ بوسيده بود • وز شمار لطف بی بهره بود
نقص ميثاق عهود از جهیستست • حفظ سوكند و وفا كار تقيست • اميدوارم
كه وفادارلق حقنی فراموش ايتميوب مقدمات آزاری قويه سن وعقد اتدكك
عهدی نقض ايتميوب نقش غل وغشی صفحهٔ دلدن بويه سن موش ايتدی بيت
هركس كه در وفای سوكند بشكند • جان ودلش بزخم حوادث فكار باد •
حاشا كه بن عهد و وفا وسنی بند وبلادن رها ايتميم فاما خاطره خلجان ايدن
خاطره كه سكا بيان ايتمشم بنی كرداب تفكره وتحير بحيره برقدی كه به ايتدی مكنون
خاطر ومضمون ما فی الضميره بكا اعلام ايله تا بن دخی ديدهٔ تدبير ايله اكا نظر
ايدوب سنك پايهٔ عقل وادراككی بلم واندازهٔ انديشه ودانشكی معلوم
قلم موش ايتدی عاقلك بر اهل تجربه سوزمشلر دركه دوستلك نوعدر بری اولدركه
صدق كامل ورغبت شامل ايله بی شائبهٔ غرض وبی توقع عوض جانب موالات
ومصافاته مايل اوله لر ايكنجی آنلر دركه يا مطامع منافع ويا دفع ضار ورفع
مضار ايچون بو طريقی اختيار قلدلر اولكی طايفه كه ابواب صداقت صفای نيت
وخلوص عقيدتله فتح ايتمشلر در هر حالده آنلاره اعتماد مجالی وارد ر وهر زمان
آنلرك جانبندن امن وامان محتملدر وآنلرك حقنده ممكن اولن انبساط ونوازش
روشن دانشدن منحرف دكلدر بيت دوست بود غمخور وراحت رسان •

ورنه رها کن سخن با کسان • زهر ترا دوست چه داند هنر • اما آنلرك صنعت
صداقتی سپر دفع مضرتدن ایدنلر یا وسیله جذب منافع و واسطه جلب مطامع
قلملر حاللری بر منوال اوزره قرار اتمز کاه بساط مباسطه ده قدم انبساطی دراز
ایدرلر و کاه ساز موافقتك درونن بوزب مخالفت پرده ده آغاز ایدرلر
فرد که دوستی کنند چون شیر و شکر • که دشمنی سخت تر از تیر و تبر • مرد دانا
بو مقوله اصدقانك بعضی حاجاتنده مساعدت بی دوا کورمز و بالکلیه
زمام اختیارن آنلرك قبضهٔ اقتدارنه تسلیم ایلمز بلکه اتمام مهماتنده اعذار
لطیفه یه تمسك ایدوب تحصیل مرامنه تدریجله سرانجام ویردوانك ضمنده
کندو جانبن دخی ملاحظه ایدوب شرط احتیاطی کما ینبغی محافظه قلور که
جمیع امورده احتیاط مناسبدر بلکه و صیانت نفس علی کل حال واجبدر
که هر کیمسه که بو مقوله احبابله مصاحبتده طریق حزم اوزره سلوك ایده السنهٔ ناسده
حقیقت حرمتیله مذکور اولور و میان عام و خاصده مزیت رای و رویتیله معروف
و مشهور اولور سنده فکرم بودر که سنکله همان بو منهج اوزره سالك اولم چون
سنك استحکام صحبتی ذمت همتمه آلدم لاجرم انجاز وعد و ایفاء عهد لازمدر
اما صیانت ذات و محافظت نفسم بابنده دخی ممکن اولان احتیاطی واجب زیرا
که بنم سندن خوف و خشیتم زیاده در اول طایفه دن که سنك حرم کرمکه اختصاص صله
آنلرك ام کاملرندن خلاص اولدم و سنك بکا بغض و عداوتك اشد در آنلردن
که سنکله قبول عهدی آنلرك دفع دردی ایچون ذمتمه لازم قلدم سنك جانبکدن
دخی بنم بابمده واقع اولان ملایمت و ملاطفت مقرردر که مصلحت وقت ضرورت
دفع مضرت ایچوندر حالا بکا فرصتدر که خصمك مکر و احتیالندن حذر ایدوب
ایدوب سمع قبولله اقوالنی کوش ایتمیم و مآل حاله نظر ایدوب جانب حزم و احتیاطی
فراموش ایتمیم که بیورمشلردر بیت دراستحکام کار خویش میکوش • مکن قانون
حکمت را فراموش • کسی کو کار بر بسیار سازد • بنای عقل را آباد سازد •

کره ایتدی ای موش سن بغایت زیرك و باهوش اولمش سن بن سنك مبلغ ادراکك
بو مرتبه ده ایکن بلمزدم و مقدار دانش و بینشکی بو درجه ده فهم ایلمزدم چون بنی
بو کلمات حکمت نکاتکدن بهره مند ایدوب جواهر پندك کوش هوشمه بند و پیوند
ایتدك وفور لطف و کرمکدن دور دکلدر که اعلام بیوره سن که هم بنی بنددن
قورترمق هم سن سلامتله قورتلمق نیجه متصوردر و بو فعل مشکلك فتحی نیجه کلید
اندیشه ایله ممکن و میسردر موش تبسم ایتدی و ایتدی • اولمدن غیری هیچ
چاره واردر • او کلمز دینده نه یاره واردر • ای کربز صنعت چوب لستهٔ دربو بابده
فکر صواب بودر که جمیع بندلرکی بتیغ تا بمله کسم لاشول عقده یی که اصل البابدر
کندو جانم ایچون حفظ ایدم و فرصتکوز ایدیم تا سکا بکا قصددن تا اهم مهم
حادث اولوب بنی صیددن عاجز اولاسن و اکا اشتغال له مجالك اولمیه که پنجهٔ
کوزندن
وچنکالکله بکا دست بولاسن و اول عقده یی دخی حل ایدم تا سنده بنددن وبنده
خلاص اولوب یلمزك دخی مرادی احسن وجه اوزره میسر و محصل اوله کربه بلدی
که موش بغایت دانا و عاقل و صنعتنده اُستاد کامل در فسون و فسانه ایله اول
عقلن الدرمز و علت بهانه ایله یولندن ایرلمز ضروری بو حکمه امضا ایدوب
بو قضایه رضا ویردی و موش دامك بندلرنی بدبد کسوب و عقده یی که جمله
سنك عمده سی ایدی حلا اوزره قودی و اول کیجه تمام خواب و آرام ایتموب کتاب
حکمتدن نیجه فصل و باب اوقودی اول زمان که طاوس زرین بال مهر سپهرده
جلوه و اهتزازه و شهباز آشیانه طادم چادم شهپر نور کستر ایله هوای فضایه افقدن
پروازه کلدی **بیت** صبحدم اوردی سمند چرخ زرین زرکنش • نوردن چکدی
لوای اژدها پیکر کنش • صیاد خام طمع امید شکار ایله اراقدن پدیدار اولدی
موش ایتدی ای وشدی اول وقت کلدی که اول عقده یی کیم عهدك سندندر
کلم و اول ضامن اولدوغم وعده یه بالتمام وفا قلم چون کربه صیادی کوردی کر
جان شیرینندن ال یویوب هلاککه منتظر اولدی طوردی صیاد یقین کلیجک موش

عقده باقی داخی حل اتدی کربه هولی جاندن یاد موش فراموش قلدی وپای کشان

براغه باشنه چقدی موش دخی اول تشویشدن خلاص اولوب بر سوراخه کردی

صیاد کلدی وانك رشته لرین کسسته وعقده لرین برین بولدی نفسنه دهشت

وحیرت مستولی اولدی چندانکه اطرافی تجسس وتفحص اتدی سببندن نام ونشان

بله میوب دام کسسته وخاطر شکسته ایله خایب وخاسر دوندی کیتدی بر زمان

نه بعضکره

سوش سوراخدن باش چقردی کربه ارادن کوروب یقین وارمغه خوف اتدی

وخدمت ملازمتده قصورنی زبان معذرتله عرض ایدوب ایتدی **بیت**

چون حصول دولت وصلك محال اولدی بکا • کوزاوجی برله ارادن مرحبا

اولسون سکا • کربه دخی واز جان کلمازایله نالش ایدوب ایتدی **بیت** یارب

اول دشمن بقشلو پاره تندم نیلین ٭ سو دکمدن غیری اول دلداره تندم نیلین ٭
پچون نیدن اعراض و مصاحبتمدن احتراز ایدرسن مکر بلمزسن اولا که بر صدیق
صادق و رفیق موافق تحصیل ایدک و نوایب زمان ایچون بر حصار امن و امان
واولاد احبادک ایچون بر حصن شدادی بنیان بنیاد ایلدک بر و کل تا ایدوکک الطاف
و ملاطفه نک مکافاتنی اضعاف مضاعف نیدن کوره سن و دکد کک درخت
مروتک سایه سندن تاب آفتاب حوادثدن مصون اولوب نهال آرزوده میوه
مراد تو که ایره سن سن بندن پچون نفرت ایدرسن بن بو حیرتده یم که ایدکک الطاف
وظایف عذرلنی بنجه زبان عجزله ادا قلم واول انعام و احسانک شکر شکرینه نطق
شیرین کلام اولم **بیت** هم تازه رویم هم خجلم هم شادمان هم تنک دل ٭ کز عهده
بر دن آمدن نتوانم این انعام را ٭ موش همان پای حیا طله حواشی بساط انبساطده
متماشی کوروب و پرکار وار ساحت مصاحبت کربه دن کنار جزب نقطه کردار دایره
وحدت و زاویه عزلتده قرار ایتدی بو سلک مثالنی سورمشلردر **مصراع** هذا زمان
العقوق لا زمان الحقوق ٭ کللک فکروا بنو بر حیا الله صفحه حسب حالنه یازوب آواز
حزینله ایتدی **بیت** روزکاریست که از غایت بیداد درو ٭ نیست ممکن
که کسی را سر و سامان باشد ٭ چشم نیکی ز که داریم بعهدی که درو ٭ کر کسی بد نکند در
غایت احسان باشد ٭ چون بو زمان وحدت و عزلت واوان خلوت و فراغت
خاطرمدر بو خلجان ایدر که من بعد ابنای زمانله مصاحبت هواسن ایتمیم و کاینا من کان
اخوان و خلاندن بر فردله مجالست پرواسن بر امن ضمیرمدر کتورمیم **مصراع** کر همدم
آرزو کند همدم خویش ٭ کربه ایتدی ای موش لطفله بکا هجران سورن سویلمه
و دیدارکی بندن دریغ ایدوب دوستلق حقنی و آشنالق حرمتنی ضایع ایلمه هر
کمسه که الف جهدله بر صدیق صادق عهدالله کتوره و قدرین بلمیوب اسانلغله
الدن بتوره دوستلق نتایجندن محروم اوله اسایر احباب دخی اندن نا امید اولوب
انک مصاحبتندن اعراض و اجتناب قله **بیت** بدکسی دان که دوست کم دارد ٭

بدتر آن کو کرفت وبکذارد • سویله بل که سکا بنم ذمتمده سنت جان جاودانیدر
وبکا سنك صحبتکله نعمت زندکانی رایکانیدر ومیانمزده اولان رشتهٔ
مهر ومحبت تطرق انفصالدن مامونددر • تو از شنیدن نسیم وفا وعهد قدیم •
زهر کله که دمد تا قیامت از کل ما دام که ساقی عمر با قید رسند ز نوش اندوکم جام
کرمی فراموش ایتمسم کرك • شکر کرمنه که همچو کل تو بر توست • سوسن نیم بصد
زبان خواهم کفت • هرچند که کربه باب ابرامده کلامی سرحد اطنابه ایتوردی وایمان
غلاظ وشداد یاد ایدوب دلدی که حجاب احتجابی میاندن کتوروب باب مواصلتی
فتح ایده سفید اولمایوب موش جواب ویردی که هرکاه که عداوت عارض ولاحق اولان
ملاطفت وملایمتله زوال پذیر اولمق میسردر اول ماده که تحریك زنجیر مصاحبت
فنون جنون وسفاهتدن معدود دکلدر اما چون عداوت ذاتی اوله هرچند که ظاهر
بنیاد صداقت مقدمات مودت مشید وممهد اوله اکا اعتماد ایتمك کرك ومحافظهٔ
حال وملاحظهٔ مآلده بر دقیقه نامرعی قومموق کرك آنك مضرتی غایت چوق ومفاسدی
نهایت یوقدر پس همان بودر که چون میانمزده مناسبت اضداد در نسبت تضاد
بنمله مصاحبت سوداسن یاده کتورمیه سن بن خود صمیم جاندن سنك صحبتکدن
کوریزانم هرکسه که خلاف جنسیله مصاحبت هواسن ایده اکا بلا ییشه که اول غوکه ییشدی
کربه استفسار ایتدی که نیجه اولمشدر اول حکایت موش ایتدی روایت ایدرلر که بر موش
بر چشمه کنارنده وطن طوتمشدی ول چشمه ده بر غوك اولوردی کاه کاه شم هوا ایچون
آبدن چقوب چشمه کنارنه کلوردی بر کون کنار چشمه ده نغمهٔ دلکش اشله جان پرده لرین
دربن قلوردی وکندوسن بلبل هزار دستان صنوب آواز ناسازله کلزار بدنده
دل قوشلرین دمیده قلوردی • بیت • اکرچه زشت سرآغاز وبد مخارج ایدی •
اصول اراسی زیاده خارج ایدی • بو زمانده موش کوشهٔ کاشانه سنده زمزمیه
مشغول ایدی راست چون آواز شورانکیز غوکی استماع ایتدی متحیر اولوب بی اختیار
تماشای خوانندهٔ آهنکنه طشره چقدی وسماع نغماتنه مشغول اولوب اصول طوتوب

الى الله اوردى باشن وينادب قوپرغن دپردب طوردى صوفيلر كبى رقصه
كردى غوكه سوشك بو حركتى غايت خوش كلدى تحسين وآفرين اوقوپ سوشله
اشنالق موسى ديك دماغنده جوش ايدى اكرچه زواجر عقل مصاحبتدن
مانع وحايل ايدى اما دواعى طبيعى هوانست سوشه مايل وقايل ايدى القصه بر بريله
انس والفت ايدوب معمولة ذوق وصحبت ايدرلردى دبربرينه عجيب حكايتلر ودلكش
روايتلر ايدرلردى **بيت** نزد دل باهديكر مى باختند • وز وساوس سينه مى پرداختند •
غوك نزد سوش دلشاد آمدى • پنج ساله قصه اش ياد آمدى • سوش بركون غوكه
ايدى اى يار مهربان بن وقت اولور كه سكا كشف راز نهان ايتمك دلرم وخاطر
پريشانمى صحبت شريفكله شادان ايتمك آرزو ايدرم كاه اولور نفسم انفاسكله اويرك
استماع ايتمك دلر وقت اولور كه كوكلم نغمات طرب انكيز كله رقص وسماع ايتمك
دلرسن اول محلده مقعر آبده استراحت وخوابده بولنورسن اول حالده سنى بكا
كلمك اميدى بعيد بن سكا وارمق خيال محال **بيت** انجاكه توئى آمدن من مشكل
وينجاكه منم هزار مشكل در دل • هرچند فرياد ايدرم صداى آبدن اشتمزسن وهم
باركه نعره اورورم غوكلر غوغاسندن استماع ايتمزسن پس برحيله فكر ايتمك
كرك چون چشمه كنارنه كلمسن واقف اولمزسن وبن آواز ايتمدين كلدوكمى بلوب
طشره كلهسن غوك ايتدى راست بيورورسن بن هميشه بو انديشه ده ين يار غمكسارم
كنار چشمه كلبجك بن قعر آبده اكا نه وجهله جواب ويرم واول بنم ايچون چكدوكى الم
انتظارك اعتذارى عهده سندن نه طريقله كلم كاه اولور سنك سوراخك
قاپوسنه واردين يا باغده بولنوب بر مدت مديد منتظر اولوردين خيلى زماندر كه
خاطر فاتره خلجان ايدردى كه سكا بو معنيدن بر شمه درميان ايدهيم سن خود
كرامت ايدوب صفاى باطنله مكنون ضميرى بلدك وبو معنى احسن وجه اوزره
بيان قلدك حالا بو خصوصده تدبيرى سكا دخى مخصوصدر وبو مشكلك حلى راى
اصابت پذيركه مفوض • ذهن لطيف تو همه فكر نكو كند • موش ايتدى بو امرك

سررشتهٔ تدبیری سرانکشت قدرتمزده درصواب بودرکه بورشتهٔ درازپیدا
ایدوب بر طرفن بنم پایمه بند وبرجانبن سنك پایوکه پیوند ایده وزنا چون بن
لب آبه کلم رشته می تحریك ایدم بنم قدومدن سن متنبه اولوب قدم رنجه
قلدرسن اکر کاه کاه سن دخی مقدم شریفکله درناویرمزی تشریف بیوره سن رشته
تحریك ایله بنی آکاه ایده سن طرفندن عقد عهد بو رشته اوزره انتظام و عقد
صحبت بو رشته ایله استحکام ویردلر همواره بو شرطی رعایت قلورلردی وهر بری
آخرك حالندن بو طریق ایله خبردار اولورلردی برکون موش لب آبه کلدی تا غوکه
طلب ایدوب اساس محبت بنیاد ایدوب خانه عشرتی آباد ایده لر ناکاه بر زاغ سیاه
فضای هواده اوچرکن چشم طعمه کنار چشمه ده موشی کوردی قضای آسمانی کبی
فی الحال اوتوب قصاب وار بیچاره فناره منقارنه اوردی وپروازه کلدی اول رشته
سببیله که بر طرفی پای غوکه وبرجانبی پای موشه بند اولمشدی درون آبدن طشره
کلدی هواده معلق سرنکون اولدی خلایق زاغ وغوکه بو حال اوزره کوردیلر وبو
نقش بوالعجبی تماشا ایدیجك زبان طعن وطنزی دراز ایدیلر و تعجب طریقیله ایتدیلر
عجب حالدرکه زاغ بر خلاف عادت بر غوك شکار ایتمش هرکز غوك شکار زاغ اولمق
کورلمشدر غوك فریاد ایتدی که حالیا دخی غوك زاغ اولمشدر ولیکن شآمت مصاحبت
موشدن بو بلایه مبتلا اولمشدر هزاران هزار بو مقوله بلالره سزاواردر اول کسنه که
خلاف جنسله مصاحبت اختیار قله **بیت** ای فغان از یار ناجنس ای فغان • همنشین
نیك جویید ای مهان • بو مثل موجبنجه واجبدر که صاحب رای صایب ناجنسله مصاحبت
قلمیه تا غوك کبی فضای هواده رشتهٔ بلایه آویخته اولمیه حالا بکا بو داعیه دوشمشدر که
سن بعد بنی نوعم صحبتندن دخی مجانبت بوقند قالدی که خلاف جنسله مصاحبت
ایدم بو عزلت جوی و دور از انجمن باش • رفیق خویشتن هم خویشتن باش •
زعزلت شاه مرغان کشت سیمرغ • یکی مرغست خواندش بسی مرغ • کربه ایتدی
چون لذت صحبتدن نفرت ایدردك بابدایت حالده دانه تملق ودام تلطف وتخلفله

بنی صید ایدوب نذر دك وچون مزرعهٔ حالكده عاقبت تخم مخالفت اكردك اوزمان
زمین دلده بنچون نهال موافقت دكردك رباعی ساقی بوفا سر سبو بكشادی •
چون مست شدم جام زكف بنهادی • جون درد دی هجر خواستی داد آخر • اول
می صافیم چرا میدادی • موش جواب ویردی كه اول زمانده بنم سكا احتیاجم وار ایدی
كه اعدامی جان شكارلك پنجه سندن خلاصی دشوار ایدی عاقل اكر بر دام كرفتار
اوله كه اندن نجات دشمنك حسن اهتمامنه وابسته اولسه ضروری آنك
دامن مدارات موالاتنه تشبث ایدوب اظهار آثار مودته ارتكاب ایدر چون
مقصودنه فایز اولور ومرادنه ظفر بولور اندن تصورات مشكله مصاحبتندن تنفر
ایدوب محاسنندن اجتناب ایدر اما بو نفرت عداوت وانكار وبو وحشت
استنكاف واستكبار جهتندن دكلدر نتهكم بچه لر شیر ایچون مادرلری یانینه
كدرلر چون شیردن سیر اوله لر نه سابقهٔ وحشت مواسندن فراغت ایدرلر
هر احد بلور كه انك باعثی بغض وعداوت دكلدر بزمده میانمزده باب معاونت
ومظاهرت مسدود اولدی ترك مصاحبت ومواصلت صوب صوابه قریب كورینور
بیت هر كه از وفایده می رسد • دیدن او راحت جان ودلست • انكه از و فایده
نتوان كرفت • صحبت او زجر وره عاجلست • بردخی بو كه ایكمزك دخی طینت
خلقتی معادات اله سرشته اولوب آوازهٔ عداوتمز اذان اسماعه وصول بولمش ونفوس
طباعده مركوز اولمشدر اول مصادقت كه مصلحت وقت باعث اولمش وبرای قضای
حاجت واقع وحادث اولمشدر چندان اكا اعتماد قلمق كرك وآنی زیاده وزن وحسابه
الموكرك كه چون مابینده رشته غرض منقطع اوله موافقت مخالفته منقلب اولوب
صداقت اصلیه یه رجوع قله مثلا آب كبی مادام كه تاب آتشه قریب ولا كرم اولور چون
آتشدن بعید اولا همان برودت اصلیه معاودت قلور هر كشی یه معلومدر كه موشك
كربه دن قتال دشمنی یوقدر سنك بكا بودكلو آشنیا قلرك باعثی دكلدر الا بو كه بنم آتمه
دیش بلورسن وقانمه اش بیر درسن بنم خونه دامی شیرها دركدن حلال اكلرسن هیچ توجیه

وتا ویلده میسّر دکلدر که بن سنک لاف وکزافکه فریفته اولم وسنک دعوای مهر
ومحبتکه اعتقاد وبنیاد عهد وپیمانکه اعتماد قلم فرد کربه را با موش کی باشد مهر
مادری • کربه ایتدی بو سوزلری عهد وجدله می سویلرسن یا فی نفس الامر هزلک
ومطایبه می ایلرسن موش جواب ویردی کم مصراع درجانبازی چه جای بازی باشد •
بو کلامم حلیهٔ صدقله محلّی وشایبهٔ هزلدن معرّادرکم رای عیله معیّن وبرهان
تعیله مبرهن ومبیّن درکه بنجلین ناتوان لازمدرکه سنک کبی توانانک صحبتندن
صد مرحله کوزان اوله وضعیف مزاجه واجبدرکه اول عارضه دنکه هیچ مرهم داروبله
علاج پذیر اولمیه بقدر الامکان احتراز قله فرد هر آن کهتر که با مهتر ستیزد • چنان
افتد که هرکز بر نخیزد • حالا مصلحت وقت بودرکه بن سندن احتیاط اوزره اولم سن
صیاددن من بعد بنمله میانکده صفای عقیده معتبردر ومخالصت معنوی ومناسبت
ومصاحبت روحانی میسّر بیت چو میان من وتو قربت جانی باشد • چه تفاوت
کند از بعد مکانی باشد • حقیقت حال وخلاصهٔ مقال بودرکه سنکله میانمده امید
وصال واحتمال اتصاف طیف خیال وتصور محالدر کربه نوید وصالدن نومید اولیجق
برز فریاد ایدوب یاولدی وآتش فراقله درون سینه‌سن داغلدی وآه سرد چکوب
وناله پر درد ایدوب دل کرم وآواز نرم ایله بو نوحه یه آغاز قلدی بیت زهم
بریدن یاران بر تیغ ناکامی • چو هست عادة دوران مرا چه تاوانست • بر بین مفارقت
جان زجان چکونه بود • بجان دوست که هجران هزار چندانست • معارضهٔ بی مقاسد
تمام ایدوب بربرلی وداع ایدلر وهر بری ملول ومحزون دونوب کلبهٔ احزانلرنه
کتدلر مرد خردمنده حکایتدن فایده اولدر که عدویله وقت حاجتده فرصت صلحی نوبت
اتمیه چون غرض حاصل اوله جانب احتیاطی رعایتدن غافل اولمیه سبحان الله بر موش
بی هوش بو عجز حال وضعف بال ایله چون کرداب آفات ودریای مخافاته دوشدی واعدای
غالب وخصمای سخت چنکال وتیز مخالب مور وزنبور کبی باشنه اوشدی دقایق حیله یه
تمسک ایدوب انلردن برسین دانه موافقتله دام مصادقته چکدی وعهد وپیمانله

حصار امن وامانته تحصن ایدوب وقایهٔ مهر ومحبتی تریاق بلا ومحنته سپر
اتدی وقادر اولدوغی قدر عقدك اتدوكی عهدك عهد وسندن كلوب
آداب حزم واحتیاطی یرینه كتوردی اكر ارباب عقل وكیاست وفهم وفراست
بو امثال عجیبه وتجارب غریبه بنیاد كارلرینه پیش نهاد ایدوب تقدیم مهماتده
بو حكایات واشاراته اعتنا واعتماد اتسه‌لر لاجرم فواتح حال وخواتیم احواللری فواید
مصادقته مقرون اولوب جمیع امانی وامالّری احسن وجوه ومتواصل اولا • هر انكسی
كه كند پیروی اهل خرد • بهیچ وجه ملالی بحال او نرسد • بآب تجربه چون كرد فتنه
بنشاند • غبار نقص بروی كمال او نرسد • بنای رفعت اكر براساس حزم نهند
خلل برتبهٔ جاه وجلال او نرسد • **باب هشتم** حقدن احتراز ایدوب
انلرك قولنه اعتقاد وتملقنه اعتماد جایز دكل ایدوكن بیان ایدر رای جهان
آرای برهمن فرخنده رایه ایتدی ای حكیم زبانی **بیت** زبانك بلبل باغ معانی
دلك اسرار غیبك ترجمانی • سمت عیبدن معرا بر تقریرله وصمت ریبدن مبرا
بر تعبیرله بیان ایتدك اول كمسنه‌نك داستانن كه اعدای غالب شیران سخت
مخالب كبی هر طرفدن آنی احاطه قیلوب هیچ جانبدن رهكذار فرار بولمیه وهیچ ممردن
طریق خلاص منصور اولمیه اول دخی انلردن بر وسیله مدارات قصد ایدوب
قاعدهٔ عهد وصلحی ممهد قلدی وانك حصن امانته تحصن ایدوب سایرلرك كمین
كینندن امین اولا واول واقعه‌ده عدو بله عقد اتدكی عهدك عهده سندن كله
انك ضمننده كندو نفسن دخی صیانتده وشرط احتیاطی یرینه كتوروب میامن رای
صائبی وبركت حزم وفكر صوابی قبلهٔ كرداب آفاتدن ساحل فوز ونجاته وصول بولا
حالیا مامولدر كه بیان بیوره‌سز اول داستانی كه بر كمسنه‌نك نهال كینه زمین دلنده
شاخ وار وعداوت دیرینه درون سینه‌سنده پایدار اولجق اصحاب واحباب انكله
مصاحبتندن احتراز واجتناب اتمك واجبدر ویا انكله انبساط واختلاط اتمك
مناسب اكر بو شغوله كمسنه‌نك ذیل استمالت وملایمته تشبث اتسه اكا التفات اتمكمی

کرك ویا مطلقا انك دعوای صدق وداد نه اعتقاد و اعتماد ایتموب صحبتندن
احتراز و اجتناب و احتیاط ایتمکی کرك برهمن ایتدی **قطعه** ای به برج سعادت
ای شه صاحب قران • ای چو وهم از افتتاح آزمایش دوربین • وی چو عقل
از ابتدای افرینش کاردان • هر نفس که فیض روح قدسیله مؤید اولا و هر شخص
که بنای عقل مدد ملأ اعلا ایله مشید اولا لاجرم جمیع امورنده رعایت شرط حزم واحتیاط
واجب بله سواضع خیر و شری و سواقع نفع و ضرری بر برندن تمییز قله واکر پوشیده
اولمیه که دوست آزرده و صدیق رنجیده دن احتراز فرض و واجبدر و آنك مکامن
مکر کینه پوشندن و غوائل غدر کندم نما جو فروشندن اجتناب مقتضای رای
صایبدر خاصه که تغیر نیت و تکدر عقیدتی عین عقلله معاینه اولنه و خدشهٔ
خاطر و دغدغهٔ ضمیری بصر بصیرتله قلنه **نظم** چو آزرده شد خصم ایمن مباش
خراشیده را هست قصد خراش • کر اول در آید بلطف و خوشی • در آخر بسی محنت
از وی کشی • هر کمسه که اهل کینه دن علامت عداوت مشاهده قله لازمدر که اکا
رتبت قربت روا کورمیه و انك ملایمت و ملاطفتنه فریفته اولمیه و میادا احوالنده
جانب احتیاط و امورنده شرایط انتباه و تیقظی مهمل و نامرعی قومیا شویله که آندن
امور ضروره نك خللی ظهور قله تیر آفته سینه سن هدف و شمشیر محنته کندوسن
علف ایتمش اولا **بیت** ایمنی از خصم محنتهای بسیار آورد • تخم غفلت هر که کارد رنج
دل بار آورد • بو بابده واقع اولان امثال حکایتدن که دفتر خاطر اولی الالبابده
مرقوم و مرسومدر شاه پوردی که بجرا اولمشدر اول **حکایت** برهمن ایتدی روایت
ایدرلر که ممالك یمنده بر ملك واردی ابن مدین دیمکله مشهور و همت عالی و رای
روشن ایله افواه و السنه ده معروف و مذکور قصر رفیع القدر سلطنتی سعی معمار
شوکتله سمك سماکه یتمش و بنای وسیع الفضای معدلتی مدد مهندس حشمتله
ذروهٔ افلاکه ایرمش **بیت** فلك کوکبه شاه جمشید بخت • ملك مرتبه ماه
خورشید بخت • و بر مرغله که اکا قبره دلردی انس تمام و الفت مالا کلام ایتمشدی

اول بر مرغ شیرین کار و شکر گفتار ایدی که حسن کامل و حدس شامل و نطق دلکشا

وصوت مطبوع و صورت زیباسی واریدی همواره ملك انك صوت و صورت و صفت
وسیرتنه مرتبط و امثال رنگین و حکایات شیرینیله منشرح و منبسط ایدی قطعه
سخنهای زیبای رنگین خوشست • حکایات شیرین بسی دلکش است • کسی را که اینها
بود بهره مند • کندش بزرگان و شاهان پسند • قضای الهی قبه کوشه قصر شاهی
بیضه کتوردب برمدتدنصکره بر بچه چقردی ملك اکا کمال تعلقندن بیوردی تا آنی
سرای حرمه ایلتدیلر خدام سرای فرمان ایتدی تعهد حالینه بنده اهتمام و خدمتنه بنده
سعی تمام ایده لر اتفاق همان اولکون پادشاهك دخی بر فرزند دلبندی اولدی
که انوار نجابت ناصیه سندن تابان ایدی و آثار سعادت صفحات حالندن نمایان

قطعه یوزی مرآت انوار الهی • جبیننده فروزان فر شاهی • مهی بر
اوج سپهر کمال طالع شد • کسی ندید چنان ماه در هزاران سال •
خجسته روشن طالع دل مبارک پی • فرشته طلعت نیک اختر همایون فال •
ازان نهال شرف تازه گشت گلشن ملک • چنانکه تازه شود برگ از نسیم
شمال • نقدر که بچه قبره نشو ونما بولوردی شهزاده نک نهال قدی بالا و بلند
اولوردی ومیانلرنده کمال الفت وتمام موانست واقع اولوب ملک زاده
دایما انکله طوردا و توررردی وهردم انکله اوینار ایردی قبره هر کون ملک رفعت
داغلر و فردوس مانند باغلره کیدوب یادالا یرمدک وآدمی زاده کوزی کورمدک
میوه لردن بولوب ایکی دانه کتوردی برسین شهزاده یه ویروب برن کندو
بچه سنه یدورردی کودکلر دخی انی نشاط رغبتیله یرلردی وانک منفعت
وتقویتی بدنلرنده وتاثیر تمام ایلردی شویله که روز بروز نشو ونما وقد بالالرنده
وتفاوت فاحش ظهور وبروز ایدردی بیت گشتند سربلند به نشو ونمای
خویش • چون سبزه تر از اثر فصل نوبهار • قبره نکده اول خدمت واسطه سیله
ساعت بساعت جاه و رفعتی امر تر وقرب منزلتی ازدیاد بولوردی بو حال
اوزره بچه زمان کچدی و روزگار دفتر سفید و سیاه لیل ونهاری بچه کره دوردی
بر کون قبره عادت معهوده اوزره خدمته کتدی بچه سی شهزاده نک کنارنده ایدی
ناگاه لطیفه قصد ایدوب سیر بچه خشونتله شهزاده نک الن یرتدی بیت
کوه خورد و لطیف می پنداشت • شهزاده آنک بو حرکتندن زیاده منفعل واتش خشمی
بغایت مشتعل اولوب نهنک مزاج وحدت طبیعتی غرقاب طیش وخفته ایتدی
تا چشم لطف ومروتی خاشاک عنف رعونتله اورتوب حق الفت قدیم وعهد
صحبت کریمی نسیاً منسیاً اونتدی وایاغندن آلوب یره شویله چالدی که مادرنک
حسرتی قیامته قالدی فرد دریغا که شاخ گل نو شکفته • فرو ریخت از تند باد خزانی •
چون قبره کلدی بچه سن کشته وخاک وخونله آغشته کوردی برنعره اوردی که مرغ

روحن قفس تندن اوچه یزدی وشهطایری آشیانه آسماندن کوچه یازدی
بو واقعهٔ جکردوزك هولندن قلبنده فزع اکبر مشاهده ایدوب کانون درونی
سوز فراق پرکاله جکر پراخکر معاینه ایتدی وضمیر تغیری منزل آه وتیر ایدوب
وناله آتش تاثیرلی ذروهٔ فلکه اثره یتوروب **مثنوی** دردکیبی دوکوکوز یاشینی
کهی کوکسن دوکوردی که باشینی • دوتونی آهنك کوکه آغزدی • یاشی یغمور کیبی
یره یغردی • جزع وزاری وفزع سوکوار دیدنصکره خطاب عتاب آمیزله کندو
کندو یه ایتدی بو دریای مصیبته ینه سن سنی اتدوك وکالای فراغتی غوغای محنته
ینه سن الدك صاتدك • سن ایتدك کندکا نزارك برنخاد • یریدکه اولاسن بلبل کیبی زار
بکا مناسب بوایدی که براوج حسن وخار ایله برکوشهٔ دیواره براشیانه ایدیدك
حرم سرای سلطان ایله سنك نه کارك وارایدی وواجب بوایدی که کندو بچه‌کك
تربیتنه مشغول اولیدك شهزادك اتابکی اولمق سنك نه مصلحتکه یاردی اکو کوشه
وتوشه ایله قناعت ایدیدك حالیا بوقصه‌دن غصه چکمزدك وبو بلایه مبتلا
اولوب زمین دلکده غم تخمین اکمزدك اکابر حکما بیورمشلردر که زهی خاسر
اوکمسه که جبارلر ایله معاشر اولا زهی خایب اول شخص ستمکارلر ایله مصاحب اولا
بو طایفه‌نك زمام عهد واقراری سخت سست مزاج وقول وقراری قوی ضعیف در
همیشه رخسارهٔ مروتی ناخن جفا ایله خراش ایدرلر نه اخلاص منا صحتك انلر قتنده
حرمتی وار وحرف فتوتی صحیفهٔ حقیقتدن کذلك غدر ایله تراش ایدرلر نه اخلاص
منا صحتك انلر قتنده حرمتی وار ونه سابقهٔ خدمت وحقوق مصاحبتك قدری
وقیمتی وار **فرد** برای خدمت انکس که نشناسد حق خدمت • مکن اوقات خود
ضایع که نه مزدست ونه منت • عفو جرایم که صفت ارباب مکارم در مذهب انتقام ده
حرام اندر حرام بلورلر وغدر وعدوان نقض پیمانی سمت اهل کفران در آیین کبر و نخوت
مباح بلکه سبب فوز وفلاح اکلرلر آخر بو بر طایفه ملازمتدن که سوابق حقوق
لواحق عقوقه مبدل قیله‌لر نه فایده حاصل اولاوبر کروه هر روز وشب خدمتدن

که مواقع شکوانده کفرانی و مواضع آفرینده تفریبنی ذمتلرنه لازم بلدلرنه منفعت واصل
اولا بیت حیفست در زمرهٔ بر تیشنام ۰ انرا که حق صحبت یاران نشناسد ۰ بونلر
بر طایفه در که کندولر جانبندن بر ذنب کبیری صغیر و بر عیب عظیمی حقیر تصویر ایدرلر
وسایر طرفندن بر امر یسیری غیر و بر سهو قلیله کثیر عد ایدرلر ۰ عیب خود باز نماید
دگر ۰ هنری هست ترا عیب عظیمش خوانند ۰ چون بنم جگر گوشهمه بو جفا سبب
و بو نجه حقوق وادایکن بکا بو بلایی روا گوردلر واجب اولدی که وقت مکافات
و فرصت مجازاته مترصد اولوب عمیم و صمیم طورمیم اوتورمیم تا قرة العینك انتقامن
اول ظالم غدار و ستمکار خونخواردن که کندونك همدم و همرازن تیغ بیداد له هلاک
ایلدی اولوب آیینهٔ سینه دن غبار کینه یی گیدرمیم بیت بهر سونهم مهر آذرم را
بجوش آورم کینهٔ کرم را ۰ پس بر گون فرصت بولوب بی محابا ملك زاده نك یوزنه
صچرادی و منقار خونخوار یله اول قرة العین سلطنتك گوزین چیقردی بعده اوچوب
قصر شاهك کنگرهٔ گردون اشتباهی اوزره قوندی شاهه بو خبر واصل اولیجق پسرنك
بصر ایچون بر زمان گریان و غریوان اولوب آخر قصد ایتدی که دانهٔ فریب له اول مرغ زیرکی
دام انتقامه گتوره و قفس بلاده حبس ایدوب لازم اولان قصاص سیاستی حد
و اتمامه یتوره پس قبره نك مقابله سنده گلوب زبان مکر و فریب له نیازه آغاز
ایدوب ایتدی ای مونس روزگار و ای انیس غمگسار اشعار این که شمدیه دکین اوله جق
اولدی و قصاص مکافات طریقیله هر کیشی ایتدوکن بولدی مصراع گر ز دست
زلف مشکینت خطای رفت رفت ۰ حالیا کرم ایله شربت صحبتمزی تلخ و غم عشرتمزی
تلخ ایتمه چراغ عیش حضورمزی مرده و برگ صفا و سرورمزی پژمرده قلمه قبره
ایتدی ای ملك اگرچه بیوردوغك مقتضای رای صایب و پادشاهك عدل و انصافنه
مناسبدر و فرمان اولی الامره متابعت جمله خلقك ذمتنه فرض و واجبدر اما عهد
بعید و مدید درکه قلبمده بو فکری مقرر و خاطرمده بو اندیشه مصمم قلمشدرم که عمرم
اولدقچه درگاه فلك اشتباهدن غیری بر پناه بلمیم و اول کعبهٔ آمال و قبلهٔ اقبالدن غیری

برجهت استقبال قلمیم کانم بوایدی که آنك حمای حمایتنده حامهٔ حرم کبی فارغ بال
اولایدم وسعیم بوایدی که عرفات خدمتنده واقف اولوب مروهٔ مروتلر مرتبهٔ
صفا بولیدم حالیا که خون حکم کوشه می حرم سلطنتده دم قربان کبی حلال کوردکوز من
بعد بکا بو بیتك طوافی محال اولوب بو مقام حرام اولمشدر بو جمله ایلر نیه جان شیرینه
عوض میسر اولاجغن بلیدم لبیك زبان احرام خدمتی میانجانه بند ایدردم ولیکن
بیت مرغی که رمید کرد واز دام • من بعد بدان نکی شود رام • بوندن غیری لایلدغ
المؤمن من جحر مرتین حدیثی موجبنجه وخردمنده واجبدرکه مجربی تکرار تجربه اتمیه
ویرا فقیدن ایکی دفعه زخم یمیه بیت نشنودی این مثل را که ارباب عقل کفتند •
من جرب المجرب حلت به الندامه • ودخی ضمیر منیر ملکه روشندرکه مجرم برحالده
امین اولمق جایز دکلدرکه اکر عقاب عاجلده مهلت اولورسه عذاب آجلده مساحت
میسر دکلدر فرضا که مساعدت بختله دفع الوقت میسر اوله البته عاقبت یا کندی یا اولادی
شربت محنت وشورابهٔ عقوبتدن چاشنی طتمق مقرردر زیرا که طینت طبیعت آب مکافاتله
سرشته اولمشدر ومزاج روزکار خاصیت مجازاتله پرورش بولمشدر بیت چو بد
کردی مشو ایمن زآفات • که واجب شد طبیعت را مکافات • نته که پسر ملك بنم
نور دیده‌م بو غدری روا کوردی بنده‌نك اختیاریله دکل بلکه بطریق الاضطرار آنك چشم جهان
بیننه بو آفت ایردی ممکندرکه برکسنه ستمکار ساغرندن جرعه نوش ایده خمار
بلایه مبتلا اولمیه یادین حال وبوستان اعمالده بیداد نهالندن که اندن ثمرهٔ عقوبت
ونکال حاصل قلمیه بیت ابلهی را که تخم حنظل کاشت • طمع نیشکر نباید داشت • پادشاه
عاقل مکر اول حرامیلر ودانادل حکایتنی اشتمه مشدر ملك استفسار ایتدی که نیجه اولمشدر
اول حکایت قبره ایتدی روایت ایدرلرکه شهر قرده فقرا فرقه‌سندن بر درویش صاحب
خرقه وار ایدی آداب ستوده ایله آراسته وعادت پسندیده ایله پیراسته محاسن
محاسن اوصافله موصوف ومکارم اخلاقله مشهور ومعروف ومعارف فضایلده دانا
وکامل اولدوغی اجلدن اکا دانادل دیرلردی واول شهرك اهالیسی اکا جان ودلله محبت

ایدرلودی **بیت** انزاکه کمال معرفت شد حاصل • هم مونس جان باشد وهم
مرهم دل • اتفاق بر وقت زیارت بیت الحرام نیت ایدوب احرام عزمی میانه جانه
بندایندی و نبی همومی و رفیق بادیه طریقین طوتدی کتدی **بیت** در بیابان
چون بعزم کعبه خواهی زد قدم • سرزنشها کر کند خار مغیلان غم مخور • اتفاق
یولده بر قاچ خوللی حرامیلر اندن مال احتمالی ویر وب لکی قتله قصد ایتدیلر دانادلـ
بونلرك قصدینه سطلع اولیجق ایتدی بن مال دنیادن اول نصابه قادر دکلم که توشهٔ
راه حجه کفایت ایده اکر غرضکوز سقدارله حاصل اولورسه تکلف دکلدر نم واریسه
الك تك بنی صالی ویرك نا طریقی تجدید وتوکل ایله بوراه شد ایدی قطع ایدوب مقصد

مقصوده واصل اولام دیده انتظار کشیده نه خاك آستانه حرم محترمی
که کحل الجواهر اهل یقیندر توتیای قلم **بیت** روم بگوی وی وسر بر آستان فکنم ٭
غبار خاك درش توتیای دیده کنم ٭ حرامیان بی رحم انی زنده قومه دن وهم ایدوب
اتفاق ال بر ایتدیلر و شمشیر کین ایله آنك قتلنه سعی تشمیر ایتدیلر بیچاره متحیر اولوب هر طرفه
نظر ایدردی **کالغریق یتشبث بکل حشیش** هر نسنه دن مدد ومعاونت دیلردی
واول وحشت وبوادی پرهول ودهشتده حیوانات متنفسه دن بر فرد نظرینه
کلمدی مگر کلنك جنسندن بر فوج دریای پرموج گبی نلرك سمتندن اوج هواده
پرواز ایدرلردی دانادل آواز جانگدازین شدید وب فغان ایتدی که ای مرغان همایون
هاسونده بو ستمکارلرك پنجه قهر ودست هلاکنده زبونم حضرت عالم الاسراردن
غیری دیادر احدیم حالمدن خبردار دکلدر شاه مرغانم خاتمنده اسم حقیچون وخلیل
الرحمانك معمور ایتدکی حرم معظم حرمتیچون بنم حقمی بو ستمکارلره قومایوب بنم قانمی
هدر ایتمیوب سز وثانیم انتقامی بو خونخوارلردن المایچون آشیانه جهاندن کمتیه سنز
حرامیلر بو کلامی استماع ایدیجك استهزا وجهیله کلشدیلر و ایتدیلر صورتی عیب
اولماسون نامك ندر ایتدی دانادل ایتدیلر بو اسم مسماسیله مطابق دکلدر
بو عنوان بو شانه موافق دکلسین بجه دانادلسن که طیور جنسی قابل خطاب
دکلدکندن غافلسن بزه عین الیقین حاصل اولدی که سن تمام درجه ده جاهل
وکمال مرتبه ده لا یعقلسن هر کمسه که زیور عقلله محلی اولمیه قتلنده چندان گناه
اولمیوب قاتلی زیاده وباله کرسیا ودانادل ایتدی **عربیه** سوف تری اذا انجلی
الغبار ٭ هل فرس تحتك ام حمار ٭ بن آفات مکافاتدن بر نکته اشعار ایتدم ومخافات
مجازاتدن بر شمه اظهار ایلدم اما اول طایفه که صفات **صم بکم فهم لا یرجعون**
آنلرك لازمه ذاتیدر بو معنی بلمزلر وبو رمزی کلمزلر **بیت** اگر گوش دارد
خداوند هوش ٭ ازینان سخنها خوش آید بگوش ٭ اول قدر که دانادل بو منقوله
نصیحتی شعر سوزلر سویلدی سفیهلر ولیموب گوش هوشلری استماع کلام حکمت

امتناع ایلدی و باصرهٔ باصرتلری مشاهدات جلوات جمال حقیقتدن نابینا
اولدی عاقبت بیر فقیری قتل ایتدیلر قلیل کثیرینی وارثینه الدیلر کتدیلر چون
خبر قتلی اهل شهره یتیشدی ملول و محزون اولوب انک وفاتیچون ماتم ایتدیلر
وجهد ایدوب انک قاتللرین بولمغه قصد ایتدیلر عاقبت عهد بعید و مدت
مدیددن صکره یوم عیدده اهل شهرک اکثری مصلاده جمع اولوب دانادل
قاتللری ده اول مجمعده حاضر اولوب بر کوشه‌ده اوتورمشلردی بو اثناده کلنکلردن
بر فوج عظیم اوج هواده بو حرامیلر مجازاتنه پرواز ایدوب سویله موثر آوازه
آغاز ایتدیلر که خلق انلرک صفیر شورانکیز و فغان دردآمیزندن نماز و نیاز و اوراد
واذکارلرن اونتدیلر حرامیلرک بریسی بو حالی تعجب ایدوب تبسم ایتدی و استهزا
طریقیله کندو همراهنه ایتدی بونلر مکر دانادلک قاتن طلب ایدرلر قضای الهی چون
اولمش شهر قومندن بریسی بو سوزی ایشتدی همان اول ساعت صورت حالی حاکمه اعلام
ایتدی فی الحال شحنه و عسس و جمیع ناس غلو ایتدیلر مجال ویرمیوب حرامیلرک جملهسن طوتدیلر هنوز

شوراید

شورابه عقابیدن چاشنی طتمدین وشراب عذاب باشلرینه حقیوب یاقلرندن
طوتمدین واقع حالی بربرایرلمغه باشلریلر واولخونناحقك مکافاتی انلره یتشوب
قصاص صعبله اختصاص بولدیلر **قطعه** که کرد درهمه عالم کمان ظلم بزه • که تیر
لعنت جاوید را نشانه نشد • که در زمانه بجا اعتبار که دستم • خیال بست که خود
عبرت زمانه نشد • بومثلی کتوردم تا ملکه معلوم اوله که شهزاده نك زخمی بابنده
بنم جرائم مقتضای مکافات سببیله واقتضای مجازات حسبیله دوا لامرغ ضعیف حال
وشکسته بالك نه قوت ومجالی اوله که بو افعالك امثالی اندن ظهوره کله چون
چون بندن بو جریمه صادر اولدی حالیا فرمان سلطان عقل بونك اوزره جاریدر که
سنك کلام قریب انجامکی سمع قبول ایله اشتمیم وسکا من بعد اعتماد ایمیوب سنك
فرمانکله ایش ایتمیم **بیت** اولی بود که خدمت شهد زخند قلم • ملك ایدی
ای قبره مضمون کلامك صدق وصوابه مقرون ودر وحقد بیانك جواهر حکمت
ابدی
دفواید معرفتله مملو ومشحوندر واقعا ایلادی اظلم مفهومی موجبجه کناه بنم پسرمك
اولمتهورنه بالك لی سابقه جریمه سنك بحرکه هلاك اندی سندخی برطریق
مکافات شان کریمکه سزا اولان جوابی اتك آنك ضمننده بو احسان دخی کرامت
بیوردك که آنك قتلنه قصد ایمیوب کریمنك برینی نقص تمکله اکتفا اتك حالیا
صحبت
نه سکا کرامت متوجه در نه بنده ازار باقی بلکه بو بابده بز سکا منت ایده رز درق
ق
میسر اولورسه انشاء الله کلدکجه خدمت ایده رز لطف ایله بنم قولمه اعتماد وصدق
عهدمه اعتقاد ایت بیهوده بزدن مفارقت ومهاجرت اختیار ایلمیه وشویله بیلکه
بنم مذهبمده اخذ انتقام اذل رذایلدر وعفو وغفران افضل فضایلدر بلکه مدعام
بودرکه اساءت مقابله سنده احسانی کندومه واجب بلم ومضرتنی کوردکم کمسنه یه
منفعتی ذمتمه قرض قلم **رباعی** ما عادت خود بهانه جویی نکنم • زین کونه بدی
ونیك جویی نکنم • وانها که بجای ما بدیها کردند • کر دست دهد بجز نکویی نکنم •
قبره ابتدی ای ملك من بعد میانمزده خیال وصال احتمال محالدر که ارباب لباب

صحت یار مستوحش دن احتراز واجتنابده مبالغه سرحد افراطه یتورمشلردر
ووفات ما آثرا کابرده مسطوردر کم مردم آزرده یه هرچند کم استمالت وملاطفه
افراط اوله وعدهٔ لطف وعنایتده مبالغه قلنه بدکمانلغی دخی تزاید اولوب
تنفر و توحشی دخی مشید اولور بوتقدیرجه اندن تحرز وتجنب زیاده واجب اولور
بیت عزیز من چو آزردی کسی را • مرا عاقل مکن تا میتوانی • که هرچند از نو
خدمت پیش بیند • مورا پیش کردد بدگمانی • ملك ایتدی ای قبره سوزدن
فارغ اول که سن بنم صلبی فرزندم کبی عزیزبلکه اندن دخی لذیذسن و سنکله اولان
انس و الفتم زن و فرزند وخویش وپیوندمدن برسنه الماسشدر هیچکمسنه کندو
اقرباسنه یرمازصا واجباسنه مقام اتقام وخصومتده اولورمی قبره ایتدی حکما
اقربا بابنده بو تمثیلی یوب هر برینك حالنی بو منوال اوزره تفصیل یورمشلر
مادر وپدر صدیق صادق مثابه سنده و برادرلر رفیق موافق مرتبه سنده وخال
وعم آشنالر درجه سنده وزن قبیلندندر ودختر خصم قسمندندر وسائر
اقربا بیکانه لر حکمنده درامّا پسری بقای ذکر ایچون استرلر کندو نفسلرینه برابر دوتد
سابر لوله الی بر بیلمزلر وغیرلری عزت وحرمتده اکا شریك قلمزلر بومقدماتدن موجبنجه
هرکز بن سنك فرزندك مثابه سنده اولمق میسر ومتصور دکلدر بوتقدیرکه سن
بنی فرزندك مثابه سنده عد ایدرسن وقت نزول آفت وهنکام هجوم
محنت ده بنم طرفمدن اغماض ایتمك مقرردر که هرچند که برکمسنه برکمسنیه محبت
ایده و انك مرادنی کندو مرادی اوزره ایثار بلکه نقد جانی انك یولنده نثار ایتمك
دعوی ایده و بایده مصراع جان چه حرزست که بهر تو فدا نتوان کرد • اول
زمان که بربلا نازل اوله و حال بو مرتبه یه واره که کار رجانه وکارد استخوانه واصل
اوله شبهه کندو سن مضیق محنتدن ساحت سلامته یتشدوروب اول دوستین
نشانه تیربلا و وقایه تیغ عنا ایتسه کرك رباعی مردی باید که از بلا نکریزد •
وزبهر کسی از سر جان برخیزد • مکرملك پیرزن و مهتی حکایتن ایشتمه مشدر

وآنلرڭ ماجراسی سمع شریفنه یتشمشدر و شاه استفسار ایلدی که نه کیفیتله والمسئول
اول **حکایت** قبره ایتدی روایت ایدرلر که برزال کهن سال فرسوده حالك بر دختر
صاحب جمالی وار ایدی مهستی نام که ماه تمام پرتو لمعهٔ جبیننده دریای رشك وغیرتده
غرق و مهر سپهر مینا فام انوار رخسارکدن عرق حیا و خجلته مستغرق ایدی
بیت شیرین سخنی که هوش می برد • رونق ز شکرفروش می برد • نازی و هزار
فتنه در دهر • چشمی و هزار کشته در شهر • ناگاه چشم زخم روزگار اول
سرو قد گلعذارك خرامنده گکارایدوب نهال حالی سمت اعتدالدن سمت اعتلاله
مایل اولدی و گلزار عذارندن رنگ ملاحت و رونق لطافت گیدوب عارض
رنگینی تف اضطرابدن بی آسیب برچینی تب آتش تابدن بی تاب اولدی **بیت**
چو زلف مشکبار عنبرینی • تکسر بولدی چشم نازنینی • پیره زن متصل دخترك
پیراهن بسترین طواف ایدردی و روی نیازی آستانه طوتوب چشم گریاندن
دریالر دوکوب دیردی ای جان مادر **مصراع** فدا اولسون سکا بو جان مادر •
عالمده سنکله بولورین لذت جانی • سن اولمایجق بن نیدرین جان وجهانی •
تنك سن صاغ اول جانم سکا قربان اولسون • بن دردیله جان ویره یین تك سکا
درمان اولسون • **مصراع** بن ملامت اولاین تك سن سلامت اولیوری •
هر سحرگاه فغان و آه و ناله جانکاه ایله ایدردی خدایا بو جوان نازنینی که
هنوز شیرزنده کاینده سیر اولمامشدر محبوس زندان گور ایتمه و بو حیاتدن
سیر اولمش پیر فرتوتی ال تك آنی دار دنیادن دور ایتمه **بیت** بنم عمرم نه قالدیسه
اکا ویر • آنك دردینی آل اندن بکا ویر • اگرچه مو بمو دوندردی بنی غم •
تننده ایلمه بر موانك کم • القصه پیره زن غایت شفقت و نهایت محبت مادرانه
موجبنجه روز و شب گریه و زاری ایله وظایف دعایی ادا ایدوب جان لذیذندن
فرزند عزیزی بولنده فدا ایلردی قضای آلهی پیره زنك بر کاو سیاهی وار ایدی
صحرادن گلوب مطبخنه گردی بوینی شله باشن هر یکا صوقدی ایچنده بر بینکه بولدی قزغانی ایدی

تنك ايدى باش طشره چقرمق دلدى چقارميوب مضطرب اولدى مريى باشنده
مطبخدن چقوب كندوسن بو كوشه دن اول كوشه يه اوردى پيره زن كيفيت
حالدن غافل ايدى چون هنكام شامده وراى پرده كلامدن بر صداى مهيب
ايشتدى و بر شكل غريب و شبح عجيب مشاهده ايتدى قوت واهمه سى دركار
اولوب بو عزرائيلدر مهستى نك روحنى قبض ايچون كلدى خيال ايدوب فرياد و فغان
ايتدى و تضرع كنان ايتدى اى ملك الموت واى رسول حضرت عزت نظم
ترحم قل كه بن خسته دكلم • مهستى دركشته بن دكلم • اسن درداخى بو پير كهن
سال مهستى خسته درجانن آنك آل بو مثلدن معلوم اولدى كه هر شخصه نفسندن
عزيز و جاندن لذيذ نسنه اولمزاى ملك سنده انصاف ايله كه بر نفس كندو
وقرة العينك چسم جهان بين رحم ايله خراب ايدن آيله بر آن صدق صفا ايله مصاحبت

کوره می تا بو شخص کندو جکر کوشه سن اتش هجرا دله کباب و نور دیده سنك
بنیاد حیاتن سیلاب هلاك ایله یبّاب ایدنله بر ساعت مجالسته طاقت کتوره‌مي
چون بن فرزند دلبندنك که نور دیدهٔ پرنم و سرور سینهٔ پرغم ایدی حالتی فکر
ایدم وآنك بال وبالنی وحسن وجمالنی وهنر وکمالنی ذکر ایدم سیلاب حسرت
خروش ایدوب بنای صبر و سکونمی یقر و اتش فرقت زبانه چکوب خانهٔ درونمی ویره‌
یقر **قطعه** اندر جهان منم که محیط غم مرا ° پایان بدید هست چه پایان کنارهم °
کفتم بصبر ساحل دریا شود بدید ° اکنون شکست کشتی و صبر و قرارهم ° بو جمله
ینه کندو جانمدن ده ایمن و کندو جانمدن دخی مطمئن دکلم اسباب وحشت
ونفرتدن بو دکلو کثرت و وفرت وارکن سنك تواضع و تملقکه فریفته اولمق طور
عقلدن دور وروشن عقلادن بغایت مهجور در لاجرم ناچار **یا لیت بینی**
وبینك آیتن تکرار ایدوب ساحهٔ صحبتکدن کنار وسایهٔ دولتکدن فرار ایدرین
بیت وصلی که درو ملال باشد ° هجران به ازان وصال باشد ° سن دکل بلکه
من بعد جمیع علایقدن تفرد اختیار ایدرین که سنك باذار صحبتکدن اول قدر فایده
کاراقدمك رحله قوتم انکله کران بارا ولوب بار یار آخر تحمله اقتدار قلمدی **مصراع**
ترسم که تن ضعیفست این بار بر نتابد ° ملك ایتدی بو فعله بادی سن اولسك بحکم
البادی اظلم تحرز و تجنب مناسب بلکه لازم و واجب ایدی ولکن سن باعث
اولمدك مقتضای قصاص وزره برایش ایلدك قهرمان معدلت دخی بویله بیوردی وحاکم
انصافدن اول جنایت مقابله سنده بو مقوله عقوبت روا کوردی پس نفرت وسبب
وحشت ندر آخر فکر ایله کم فرزندمدن هنوز نام و نشان یوغکن انیس اوقاتم و مونس
حیاتم ایدك چون پسرم فضای عدمدن سرای وجوده کلدی حفاوت پدرانه
آنی اندی که انك دیداریله انس و الفت ایدوب موانستده آنی سکا شریك ایتدم
و سنك مصاحبتکله وانك موانستیله مغتنم اولوب حضورده موفور و سرور
نامحصور له روزکار کچوردم حالیا چشم زخم زمان بی امان نور دیده‌نك باصره سنه

زیان ونقصان یتشدر آنك دیدا دیده اندوکم ذوق وصفا خلل ندر اولوری
اما سنك مصاحبتكك لذتی ومجالستكك حلاوتی وصدای دلکشكك خطی
وآواز فرح بخشكك ذوقی باقید رشوله ایلمکه بودخی بالکلیه منتفی وله
ویکا بقیه عمرمده معتکف بیت الاحزان اولمق لازم کله ای قبره وسنکله بنم
مثلم راست ول مطرب ایله اول پادشاه مثلی درقهره استغساراندی که نه وجهله
اولمشدر اول **حکایت** ملك هندده بر پادشاهك بر مطربی واریدی خوش
اواز وشیرین نوا الحان دلفریب پای عقله دکندن وعنان تملکه دست صبر
وشکیبدن چقردی **نظم** الینه عود وبربط وچنك • طوتردی اول هواده
زهره وچنك • کر آهنك ایلسه نا درعراقه • اوداوردی سفاهان وعراقه
سراغاز ایلیدی بوسه لکن • نوا قوپردی هر بغری دلکن • پادشاه اکا نغمات
متعلق ایدی وسماع نغمه داوود دلاویز وصدای زخم عود نشاط انکیزنه زیاده
مشتوق ایدی • نوای مطربی بشنو که صوط راحت فزایش • بزیر وبم چوناهید
آورد درچرخ کیوانرا • بو مطربه شاهك بر قابل غلامنی تربیت ایدردی وسا
ونوازنده لکن مشفقانه تعلیمه ایلردی تا آز زمانده صنعت موسیقارده
استاددن بو غلامك آهنك سازلغی ونغمه پردازلغی مجامع عرب وعجمه شیدی
بیت تحرانسه سراغاز دلاویز • ایدردی عیش عشرت اتش تیز • شوساعت
کم اوردی زخمه عوده • فلکده زهره بشلردی سروده • شاه غلامك هنرندن
آکاه اولوب آنك تربیت وتقویتنه التفات پوردی تا بر مرتبه یه وادی که
ندیم خاص ومقرب صاحب اختصاص اولدی شاه همواره نغمات فصیحیله که لحن
داوود ونفس مسیحدن خبر ویردی وصوت عود وصدای سرود ایله قلوب
عشاق عود کبی هوا اودنه اوردی عزم بزم عشرت وآهنك عیش وصحبت ایدردی
عرق حسد دل مطربده تا عود کبی مضطرب اولدی ونار غاره تحمل ایده میوب
آخر کار آنی قتله مرتکب اولدی بو خبر سمع پادشاهه منسوب مطربك احضارنه

لکن

فرمان ایتدی چون مطرب مقام سیاسته کلدی پادشاه اکا نکاه ایدوب عتاب
آمیزله ایتدی ای نی ادب بلمزمدك بن طرب دوستم طینتم آب عشرتله سرشته در
وخلقتم نشاط مسرتله آغشته در بنم نشاطم ایکی قسم ایدی بری صحبتده سنك سازنده
سازنده لکلکدن حاصل ایدی بری خلوتده غلاملك نوازنده لکندن واصل ایدی
چون سن نی سبب ظاهر بنم نشاط سرورمك نصفنی باطل قلدك لازم اولدی که
بیورم تا سکا دخی اول شربتدن که غلامه ایچردك چاشنی ویره لر ونار کردن
که تیغ هلاکله چالوب عود وجودکی فنا اودنه اوره لر مطربك سمعنه قول شاهدن
سرود سرور کلوب ایتدی شاها بن خودکناه اندم که شاهك نصف نشاطن تباه ایتدم
اما بنم حقمده پادشاهك فرمانی نفاد بولورسه کندونك تمام نشاطن ضایع ایتمش
اولور پادشاهه مطربك بوکلامی خوش کلدی ونوازش ایدوب قتلدن آزاد قلدی
بو مثلی ایراددن مراد اولدر که بنم طرب سرورمدن براز فرزندم سببیله هباء منثور
اولدی سنده که ساز عراق فراقه آهنك ایدرسن قریبدر که پست ایکن میدم قوتی راست
قامت چنك کبی خمیده ودوایره سینم حد دف کبی نرم ایکن روی عود کبی خراشیده
اوله عاقبت خوداورا وصحبت یاران تندباد معادقت ایله پریشان اولمق مقرردر
باری الآن اختیار هجرانی رواکورمه ونعمت صحبت غنیمت بل دامن جمعیتی الدن
کدرمه بیت خود مکن بیکانه کی یاری چو میدانی که چرخ • آشنایانرا مدام از
یکدکر سازد جدا • قره ایتدی حقده نهانخانه دلنی مدفون وکینه خزانه سینه ده
مخزون ایدر چونکه سنده اکا مطلع اولمق ممتنع در پس قیل وقال ترجمان زبانه اعتماد جایز
دکلدر که کاه اولور که زبان ضمیرده مکنون سرك مضمونن عبارت راست ایله
ادا قلمز وبیان مخزونات خاطری نهاده شرط امانتی یرینه کتورمز اما قلوب بحکم
القلوب تشاهد بربرنه شاهد عدل وکواه راستدر بیت حدیث سر دل
دل داند وبس • زبان ولب دران محرم نباشد • ملك معلومدر که شول
نسنه یی که زبان ادا ایدر قلبی اکا موافق دکلدر وضمیرده نهان اولادنك بیان

لسان صادق دکل مصراع صد جان فدا برانکه زبان و دلش یکیست • ای ملك
سنك صولت وسطوتله خوب بلورم ونهیب سیاستکدن دخی تمام باخبرم
بیت ازکوه کاه زخم کران ترکنی رکاب • وز باد وقت حمله سبك تر کنی
عنان • هیچ برآن خطر هیبتکدن امین اولمسم کرك وبر نفس ضرر سطوتکدن
آرام قلمسم کرك بن اول قبیلدن وکوکلم که طبیبا کا ایتدی داروی چشم سکا واشکمدن
اهم والزم در واصلاح حسن ظاهری علاج داء باطنکدن سکا نسبت مقدمدر
ملك استفسار ایتدی که بجه روایت اولنمشدر اول حکایت ای طبیب آخر علاجی
کن که کار از دست رفت طبیب اول طریقله که ارباب حکمت قانون معرفتده
اسباب وعلاماتی تقدیم ایدرلر تا تشخیص مرضدن صکره علاج کامله که سبب شفای
عاجله اوله مباشرت قلهلر برسبیل استفسار اندن سؤال ایتدی که بوکون نه غدا یدك
مریض ساده دل جواب ویردیکه قورومش قاورلمش یانمش کوینمش نان پاره یدم
واول غدا ایله که زفت انکشته دونمش ایدی تنور معده یی تیز قلدم طبیب خادمه
ایتدی وار دار الشفادن کحل روشنایی کتور بوخستهنك چشمنه چکهلم تا باصره سنه
جلا ویره ونور بصرنی زیاده قله مریض چون طبیبدن بو کلامی اشتدی فریاد ایدوب
ایتدی بیت آخر چه محل هزل وبازیست • وقت اجلست وجانکدازیست •
ای طبیب هزل ولطیفه می سویلرسن که بن درد شکمدن شکایت ایدرین سن
درد چشم علاجنی ایلرسن ای حکیم بزرکوار داروی دیده ایله درد شکمك
نه مناسبتی وار طبیب ایتدی دلرم که سنك چشمك روشن اولوب سیاه وسفیدی
تمیز ایدهسن تا بردفعه دخی غدا یمکدن پرهیز ایدهسن پس علاج چشمه ضیا چکمك
مداوات شکمدن زیاده در بومثلی ایرادن مرادم بودر که بن اول جبلتدن دکلم
که خامی پختهدن وسوختهٔ ساختهدن فرق ایتمیم بیت بحمد الله که در دانش
چنانم • که خیر از شر جدا کردن توانم • ملك ایتدی دوستلر بیننده بو مقوله
وقایع چوق اولور هیچ اولورمی که دواعی مخاصمت بالکلیه میان آدمیاندن

مرتفع

سوال ایله ارسال ایلدی مضمون نامهٔ نصایح مشفقانه ومواعظ ملوکانه ایله مشحون
خصم مغرور غایت نخوت وغروردن نامهٔ مزبوری نظر التفاتله منظور قلمدی
وشراب عصیان وغبار کفران ایله مست وحیران اولانلری کمند دعوتله کندو
جانبنه چکوب ولی نعمتك پندی ایله منتصح اولمدی **فرد** پراکنده چندرا جمع کرد
که ناورد جویند روز نبرد • القصه چون پادشاه کوردی که نوش داروی ملاطفتله
انك مزاج کثیفی که نهج اعتدالدن بالکلیه منحرف ایدی صلاحه کلمك احتمالی محالدر
بو وجهله پیغام ارسال ایلدی که سنکله بن همان شیشه وسنکه بکزرز کر کسه
سنکی شیشه‌یه اور کر کسه شیشه‌یی سنکه اور ایکی حالده شیشه شکست اولمق
مقرردر وسنکه اندن آسیب ضرر یتشمك محقق بو مثلك ایرادندن مراد اولدر که
ضمیر منیر آیینه نظیره شاهد هویدا اولسون که بو بندهٔ شکسته بال دخی قبول تأثر
وانفعالده همان شیشه مثالدر وخشم سلطانیله که سنك کبی پایدار وخصم شکندر
محال مقابله محالدر • به بتان آهنین دل نشوی دلا مقابل • که تو آبکینه داری
ونه حریف سندان • ملك اکرچه مرتبهٔ انتقامدن ملاطفت مقامنه نزل
ایدوب دلرکه سکنجبین معذرتله صفرای وحشتی تسکین ایلیه اما من هب
خورده ارباب غدرك عذرلی قبول ایتمك منهی ومحظوردر زیرا که دیدهٔ اهل اشقا
رؤیت طریق لطف ومروتدن کور وسینهٔ پرکینهٔ اصحاب حقد دیرینه دایرهٔ عفو
مغفرتدن دوردر • ز دوستان سخندان شنیده ام پندی • که بر ملایمت
دشمن اعتقاد مکن • چو اعتقاد مضرت بخصم پیدا شد • مشو فریفته وفسخ
اعتقاد مکن • ملك ایتدی کمان موهوم ایله که ان بعض الظن اثم مفهومیله
موسومدر اساس مصادقتی هدم ایدوب سد مخالفت بنا قلمق ومظنهٔ وهم
سببیله رفیق قدیمی سوز فراق آتش اشتیاقه مبتلا قلمق اصحاب مروته لایقمیدر
وسوابق حقوقی شائبهٔ انحرافله عقوق مبدل قیلوب سررشتهٔ عهد وپیمانی
وعقد ایمانی جزئی خدشه ایله چرمق طریق ارباب فتوته موافقمی **بیت** وفا وعهد

تو این بود و من ندانستم • تو بی مهر تو کین بود و من ندانستم • سنك فقیر که
جمیع جانورلردن حقیر و نجاست ذات و خساست صفاتله شهیردر کورکه صفت
وفا ایله نجه موصوفدر و معرفت حقوق نعمله مشهور و معروف سنك جهتك حالك
حال وفادن نیچون خالیدر و قامت کردارك خلعت حقیقتدن بذل عاریدر
مهر و وفا کتابندن بر حرف اوقومادکمی و بستر صداقته بمله بالین محبته باش قومدکمی
مصراع وفا و عهد نکو باشد ار بیاموزی • قبره ایتدی سندن امید مهر و وفا
و صدق و صفا نجه ممکن و میسردر اول هنر جانبندن ارکان محبت زیر و زبر و بنیاد
عهد حقیقت خاکه برابر اولدی بعدما که مجرم جزا و سزاسن بولدی ممکن میدرکه منو حیات
وحشتی فراموش قلهسن و فرصت مکافاته اخذ انتقامدن خاموش اولهسن چون
حالیا ذور قوتیله بحمد الله کنتورمکه قدرتکوز یوقدر لوشکر بنی مکر و حیله ایله دام
انتقامه چکمه سن تا بیت عنقا شکار کس نشود دام باز چین • کاینجا همیشه
باد بدستست دام را • حکمای فضایل مناقب سینه سلاطینده متمکن اولان
کینه دن احترازی واجب کورمشلردر انلر نخوت سلطنت سببیله اخذ انتقام
بابنده زیاده قصد و اهتمام ایدرلر چون فرصت بولهلر نه توجیه و نه تاویله رخصت
ویررلر و نه احتجاج و اعتذاره مهلت روا کورورلر دیمشلردر که کینه اخکر فسرده یه بکزر
اکرچه حالیا اثری ظاهر اولمز اما آتش غضبدن بر شراره ایله شویله مشتعل اولور که
آب حلمله انطفا بولمز سیلاب خشم خروش ایده یحك بنیان جهانی یقر شعله انتقام
آتش کینه دن کانون سینه ده بر شرر قالسه ضرر شعله خشمندن امین اولمق
میسر دکلدر فرد چون شعله زند خشم تر و خشك بسوزد • ملك ایتدی عجب
حالتدرکه سن بو بابده عنف و خشونت طرفنه کیتدك لطف و مروت جانبن
بو طرفا ایتدك نیچون ممکن دکلدر و مبادی وحشت میامن الفته مبدل اوله
و کدورت مخاصمتدنصکره صفای مخالصت ظهوره قبره ایتدی بر کمسه قادر
اولسه که مراعات جوانبده لطف تمام و طلب رضای احبابده سعی و اهتمام

کوستره وانلره جلب خیر و دفع ضرده معاونتی ومظاهرتی واجب کوره ممکن در
که اول وحشت میاندن مرتفع اولوب هم سینه کینه جوییر صفای کلی حاصل
اولاوهم دل خایفه نسیم امن وامان واصل اولا اما بن قادر دکلم که بو بابده عار ضد
کینهٔ زایل ایدهیم بو نسنه فکر ایدهبلم وطمع طریق الفت وملایمته مایل ایدز برچاره
خاطره کتوره بلم بنه درکاه شاهه پناه اتسم متصل هراس وخوفده اولوب هر لحظه
مرک وهلاکه منتظر اولمق مقرر ومحقق در پس بوم جغدن مجانبت اختیار
اتمک ومعاودتی میاعدته مبدل قلمق اولی واوفقدر **فرد** از درخت بخت
چون بشکفت کلهای وصال • در بیابان جدایی خار در پایم خوش است • ملک
ایتدی فراد آفرینک بر فرد بر احد حقنده بی ارادت حق عز اسمه بر ذره نفع وضره
قادر دکلدر و قلیل وکثیر وصغیر وکبیردن عرصهٔ وجوده کلن دایرهٔ تقدیر ازلی
وسابقهٔ حکم لم یزلی دن خارج دکلدر که دست قدرت مخلوق ایجاد واحیادن
قاصردر اهلاک وافنادخی مخلوق جهتدن معذوردر بنم فرزندمدن صادر
اولان خطا وقصاص طریقیله سندن واقع اولان جزای قضای ربانی ومشیت
یزدانی حسبیله در انلره میانهده بهانه در وحکم باریده سبب ظاهریدر
بزه تقادیر آسمانیله مواخذه قلمز ومقدرات زبانیله سرزنش بیورمز وقضای
خدایه رضا ویر **نظم** چون قدر تیرن آته قوس قضا • سپر اولمزا کا مکر که
رضا • بجز رضا بقضای خدا نمی شاید • بغیر صبر بوقت بلا نمی شاید •
از ابجد رفت قلم سرمکش وکردن میار • برون دو از خط او کرترا نمی شاید •
قبره ایتدی دفع قضای آفرین کاردوان افراد آفرینده نک عجزی عیب ریب وشوب
شبههدن عاری در واهل تحقیق وارباب تصدیق قاتنده بو قضیه مبین ومبرهندر
که احکام وشر واصناف نفع وضر باری تعالی نک عز اسمه ارادتی حسبیله ومشیتی
سببیله نافذ وجاریدر وخلقک قصد وجهدی ومنع ودفعی وتقدیم وتاخیرنک
ذره دکلو نفعی یوقدر **لا راد لقضائه ولا معقب لحکمه** **بیت** کسی نه چون وچرا

دلم نمی تواند نهد • که نقش بند حوادث ورای چون وچراست • هیچ بر عاقل بو
معنیدن غافل وکل ایکی بوکا قایل اولمامشدرکه جانب حزم واحتیاطدن غفلت
ایلیه ومضار ومکارهدن تحرزده مساهلت کوستره بلکه دیمشلردرکه هر امرک اسبابنه
مباشرتده تقصیر ایمیوب بعده اتمامنی مسبب الاسبابه تفویض ایتمک کرک • بیت
سنتی بنهاد از اسباب وطرق • طالبا نرا زین بنلی تتق • ای کرفتار سبب بیرون مپر
لیک عزل آن مسبب ظن مبر • یا سببها از مسبب غافلی • سوی این روپوشها
زان مایلی • ونکته تعقل وتوکل بو قولی مؤید دروبو امری مؤکد • مصراع • با توکل
زانوی اشتر ببند • ملک ایتدی بو مقالاتک محصل وملخصی بودرکه بن سنک مقالاتکه
جانله خریدار وصحبتکه عن صمیم القلب امیدوارم ضمیر منیرکه حدول ایدرو ندر
ودرونده دیدارکه تشوقم شماردن افزون هرچند بنم جانبمدن علایم مهر واشتیاق
فراوانه رسنک طرفکدن غرایم هجر وفراق صدچندانه در • بیت • تو ملولی زما وما
مشتاق • دل بدل میرود چه حالست این • قبره ایتدی سنک اشتیاقک بوکا ویرکه
دل مجروح وحکر بنم قنمله مرهم اوره سرّ ومزاج علیلکه شربت هلاکم شفا ویره سر
حال بوکه نفسمک حالیا شربت اجل اچمکه خطی وقامت بقاسنه قبای فنا بچمکه میلی یوق
مادام که عنان اختیارن الن اولاسنک دام مکرکدن فرار ایلرن وبو بابده تلفیق اتدکک
مقدماتی تصدیقدن اجتنابی عین صواب کلرن که جان عزیزیا ندع بنم وکسلن باش
ینه بنم • مصراع • سر باردکر زتن نروید نه نی است • حالا بن کند وحالمدن سنک
مآل بالنه استدلال ایدرن که اکرچه فی الجمله اقتدارم اولسه قرة العین سلطنتک هلاکندن
غیریله راضی اولمزدم عین الیقین بلوردم که شاهک دخی فرزندنک ملالی سببیله بنم
هلاکمدن غیری مرادی یوقدر اریاب مصایبک حالندن اول کمسنه خبردار درکه مجبور
آتشیله دوتشمش اولا اول یاده دن باده تلخ تجرع اتمش اولا مدعیان راحت
دین بو حالدن غافللر دروناپرورد کان زحمت نارسیده بو معرفت پیرایه سندن
عاطللر • فرد • ای ترا خاری بپا نشکسته کی دانی که چیست • حال شیرانی که شمشیر

بلا برسر خورند • علم الیقین بلوردم و عین عقلله مشاهده قلوردم هر کاه که پادشاه
پسرنك بصرلی تذکر ایدوب بنده خی یوردیدمك حالنی تفکر ایدم مقرردرکه باطنلرمزده
تکدر ظاهر اولوب مزاج ضمیر تغیرپذیر اولسه کرك معلومدرکه اول حالده خوابده نه
فتنه لر پیدا اولوب سینه لردن نه کینه لر حیز ظهوره کلسه کرك پس صفای باطن
بویله اولیجق مفارقت مواصلتدن صد بار اولی دروم با عدت مقارنتدن هزار
هزار امری • صحبت چو جنسین است جدائی خوشتر است • ملك ایتدی آدمیدر اول
کمسنه که جرایم احبابی ذیل عفو ایله ستر ایلیه و آیینه سینه سن زنکار کینه دن مصفی
قلیه مرد فرزانه و خردمند بکا نه قادردرکه مجرم ملوك جرایمه بروجهله قلم عفو
ورقم صفح چکه کمدة العمر صفحه خاطرنده اندن اثر کورسیه و بر زمان لوح ضمیرنده
اندن نام ونشان بولمیه و کناهکارلرك استغفارینه سمع قبولله اصغا و بدکردارلرك
اعتذارینه اهتزاز تمام ایله تلقی قیله شر الاشرار من لا یقبل الاعتذار عربیه
والعذر عندی للذنوب مکفر • بن باری مشرب ضمیرمی خاشاك کدورتدن
صافی بلوردم و آیینهٔ خاطرمی غبار خشم و غضب و زنکار حقد و انتقامدن خالی
کوردوم و همیشه جانب عفومی قصد عقوبت اوزره ترجیح قلوردم و بلوردم که هر چند
که کناه عظیم اولا صفت عفو اندن اعظم اولسه کرك • کر عظیمست ز فرو
دستان کناه • از بزرکان عفو کردن اعظم است • قبره ایتدی ملکك بیوردغی
لطایف مقتضای حال و اندیشه مآله مخالفدر زیرا که بن کناهکاردم مجرم همیشه
ترسان اولورکه خاین هر لحظه و هر آن بدکمان و خایفدر بو میسردرکه بر کمسنه نك
کف پاینده جراحتدن اثر اولوب اول قوت طبیعه بی باك کلك ایده و شب تیره
خارحارستان و سنکستان اوزره زیرك نرم اوزره یورر کبی کیده البته انك
اول جراحتی تازه اولوب یاره اوزره یاره اولمق و اول بیچاره نك پای افکاری
خار و خاره ایله تا پاره اولمق مقرردر بنمله ملکك حالی و قصد وصالی همان
بو منوال اوزره درو موجب خطاب و کتاب مستطاب اوزره دخی اندن احتناب

فرض عین وعین صواب در ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة حکما بیورمشلردر
که اوج طایفه روش حکمتدن دور ومنهاج دانش ومعرفتدن مهجوردر اول اول
کمسنه که کندو قوتنه اعتماد ایدوب بی باك اوله لاجرم بو مقوله کمسنه نفس مهالکه القا
ایدوب تهورکا سبب هلاك اوله ایکنجی اول کمسنه که اندزه علاسن تمیز اتمیه وطعام
وشرابدن بولدوغنی تناول ایلیه پرهیز اتمیه هرآینه اول طعام وشراب اول کمسنه نك بننه
خیانتی خراب ایلیه اوچنجی اول شخص که ملایمت خصمله مسرور اولوب عدونك عذب
لسانیله مغرور وسحر بیانیله مسحور اوله بی شبهه انك انجام کاری خسرانه مفضی وعاقبت
حالی ندامته مقتضی اوله مشو ایمن از حیله دشمنان • بپندیش وبرتاب ازان سو
عنان • ملك ایتدی ای قنبره هرچند که باب ملاطفتی فتح ایدوب سنی باب ملایمته
تحریك ایدرز ونصایح دوستانه ایله طریق صلاحه دلالت ایدوب سرانکشت
پیمان ایمانله کوش اذعانکه تعریك ایلرز سن همان اقدام رعونت وخشونت اوزره
قیام ایدوب بو نصایحك استماعندن دامن قبولی سلکرسن ومتصل زمین
دله ابا وامتناع تخمین اکرسن بر کمسنه نصیحت ایتمك که کوش هوش کوشواره استماعدن
عاطل ولابیمان اول زاهدك نصیحتی کبی باطل وبیحاصل اوله قنبره ایتدی نجه روایت
اولنمشدر اول حکایت ملك ایتدی اخبارده کلمشدرکه بر مرد زاهد وعابد
مجاهد که اوقات شریفنی ادای وظایف اذکار واوراده وعبادی طریق صلاح معاش
ومعاده ارشاده صرف اتمشدی اتفاق بر صحراده کیدرکن کوردی که بر کرك کرسنه
دهن حرصی وشرهی اچوب وزمین دله دانه آز وطمعی صاچوب همتنی بوکره وقف
اتمشدی که بر بیکناهی تباه ایدوب انك ماتمیله سور ایلیه وبر جانوری بیجان ایدوب
ایت نفسنی انکله کور ایلیه بیت ستیزه کاری پیدا کر نکر که بجهل • رساند زبی
سود صد زیان زیکسی • زاهدکه آنی اول حالده کوردی وصفحه ناصیه سنده جور
وستم دشمن مشاهده قلدی شفقت ذاتی ومرحمت جبلیسی مقتضاسی اوزره
پند ونصیحته آغاز ایدوب ایتدی زنهار خلایقه ایذا واضراردن احتراز ایلدست

تعدّی دادا ثمر وچشم نفس حریصی سوزن قناعتله دکمیلشره وازاتمه

فرد قیون کبی سلیم النفس خرسند • اولوب ایت کوک نفسک اغزنی تنید •

نه کوزله حرصله عالمی قوسن • نه وردکی کوک نفسک آرزوسن • کم عاقبت
ظلم بیداد عقوبت رب العبادی مقتضی دروخامت جور وتعدّی عذاب آخرتی
مؤدی بیت هرکه این ظلم پیش نهاد • بند بردست وپای خویش نهاد
چند روزی اکرسر افرازد • دهرش آخر زپا در اندازد • بو مقوله نیجه سوزلر
سویلدی وخلقك کوسفندندن ترك تعدّی باینده نیجه پند ونصیحتلر ایلدی
کوك چون زاهدك بو نصایحنی استماع ایتدی واینتدی ای خطیب منبر نصیحت
تطویل الخطبة من سنة الجاهلیة موعظه باینده اختصاری اختیار ایلیه کم بو
پشته نك اردنده برسوری یوردقور قهم فرصت فوت اولوب دست امید

دامن مقصوده واصل اولمیه وامکم ضایع اولوب تخم زحمت ومشقتدن بر ملامت
وثمرهٔ ملاللتدن غیری نسنه حاصل اولمیه بو مثلی ایراددن مراد اولدر که اول
قدر که بن زبان نصیحت پرکار ایدرین سن همان اعتذار سابقی تکرار ایدرسن
وهر باری که مدعا نی شهود عدول ایله اثبات ایلرین سن مکابره وعناد ایله
انکار ایلرسن **بیت** مکن که اهل مروت سخن شنو باشند • هزار سال پیک
نکته درگرو باشند • قبره ایتدی بن زاجر عقلله منتصح اولدم وواعظ خرددن
نصیحت الوب عاقل الی اکلدم که پیوسته باب حزمی کشاده دوتر وآیینهٔ
تجربه یی پیش نهاد ایدر عزم مفارقت مصمم بونده بود کلو اقامتم دخی حرمندر
فرد عاقلانه بر سر راه گریز استاده ام • بر مخلص ونعره کرده که بکا ضرر وخطر
ایرشمیه منبعد بکا بونده توقف ایتمک حرام در وبو تردد تجربه لرینه خدمت
شاهد مراجعت موجب اولوندر زیرا بن بیلورم که ملکک بنم خونمی استحلال
ایتمشدر وشرع مروتده حرام اولنی مباح طوتمشدر پس بکا توسعه بو منزلدن
رخت کوتورمک واجبدر وبر ساعت بونده اقامت خلاف مقتضای
رای صایبدر **مصراع** رفتیم ازین زیاده بودن خوش نیست • ملک ایتدی
سکا اسباب معیشت آماده وابواب راحت وفراغت کشاده ایکن مشقت
سفر اختیار ایتمک وانتظام معاش امری تمام ایکن مجرد اوهام خام ایله ترک یار
ودیار ایتمک طور عقل سلیمدن دور ومقتضای طبع مستقیمدن بغایت
مهجوردر قبره ایتدی هرکسه که بو بش خصلتی طریق معاش ومعاشرتنده دستیاری
کار ومصاحبتنده پیش نهاد ایلمیه هر نیه قصد ایدرسه بر مراد اولا وهر یاره که واره
رفیق یار ومصاحب غمکساردن خالی اولمیه اولا بدکردارلکدن عار ایتمک ایکنجی
نکوکارلغی کندویه شعار ایتمک اوچنجی مواقع تهمتدن احتراز ایلمک دوردنجی
مکارم اخلاقی کندویه لازم قلمق بشنجی آداب معاشرتی جمیع اوقاتده مرعات
ایتمک هرکسه که بو مناقبی جامع اوله هیچ بر دیار وکربت غربت اکا یول بولمیه

دلالت

وراحت وموانستی وحشت غربتبر مبدل اولمیه **مصراع** دانا بهیچ شهر و ولایت
غریب نیست • عاقل چون کندونك مولود ومنشاٴیدن واقارب وعشایری
بیننده دایرهٴ امن وامان‌دن دور اوولا ضروری فراق یار و جلاء دیار اختیار
اتسه خردمند وارجمند قتنده معذور اوولا زیرا بونلردن عوض میسردر اما
نفس نفیسدن بدل متصور دکل **نظم** هرکمك کوپی اولمیه یار • وطنندن
غریب اولورنا چار • اکر ترا بوطن نیست کارها بمراد • اسیر خانهٴ عطلت مشو
زنی هوسی • سفرهای بی دوستی بخواهی ماند • بهرمکان که روی و بهر زمین
که رسی • ملك ایتدی کندکك تقدیرجه نه زمانه دك کلورسن واندن نه دکلو
مدت توقف قلورسن قبره ایتدی ای ملك کند کدنصکره نیه کلمك توقف ایتمیه
وبو سفردن معاودت احتمالن خیالکه کتورمیه عجب مشایه دربزم سؤال وجوابه
اول غریبلرنا نوا حکایتنه ملك صوردی که بچرا ولمشدر اول **حکایت** قبره ایتدی
روایت ایدرلر بر غریب اعرابی شهر بغداده کلوب بر نانوا دکانن کوردی که کروه
قرص ماه کبی افق تنوردن چقمش وچورکلر سینهٴ آفتابه داغ حسرت یقمش کاکك
فروغ سماکه یتمش حلقه‌لر خلقه صلاوی عام اتمش سمند سفیدی کوروب هلال بر
اصرمش **قطعه** سمیدال قالدوب ایدردعایی • ایدرلر حلقه‌لر خلقه صلایی
فراد سنبر خباز قرص نان بنداری • که خورشید جهان تابست طالع ازکردون •
تنور نانوا نار خلیل الله راماند • کزو هر لحظه آید تازه نانی همچو کل بیرون •
بیچاره اعرابینك مشامنه چون بوی نان کلدی **مصراع** بن نسیم جانفزا کویا
حیات جاودان کلدی • آتش اشتها تنور معده سندن زبانه چکوب نانوایه
ایندی ای خواجه اتمکلردن طویخه اکل اتمکه نه ویرین خباز فکر ایتدی که بوحریف
انجق اوچ دورت رغیف یمك میسردر بشدن التیدن تجاوز اتمك مقرردر
پس ایتدی ثلث دینار احضار ایلدو دله دوکك قدر بونا نلردن افطار ایله
اعرابی نقد معهودی ویردی و دجله کنارنه کلوب اوتوردی متصل خباز نان

کتوردی اعرابی صوبه باتوروب یردی تا ثمن نان ثلثدن ثلثانه واردی دخی
اندن تجاوز ایدوب دینار تمام اولدی تا نوا بوکه تحمل ایدمیوب ایتدی یا اخا
الوب اول خدا حقیچون که سکا بو وقت اشتهای کرامت بیوردی بکا دی که بنجیه دك
یسك کرك عرب جواب ویردی که خواجه اضطراب اتمه که دیك معده آتش اشتها ایله
شویله غلیان اتمشدرکه تا بو آب رواندن جریان ممکن اولا بکا اکل ناندن فراغت
ممتنعدر بو مثللو عرض اتمه دن غرض ولدرکه ملکه معلوم اولاکه تا آب حیات
مجاری بدنده جاریه در تناول نان ایله جان بکا ضروری درمانده بی فایده
مصاحبتدن متنفع اولمق ممتنعدر روزکار غدار بزم میانمزده بر هجران حجابی
چکدی که من بعد احتمال وصال طیف خیال و زمانه ناپایدار بزم رشته
مصاحبتمزه بر وجهله انفصام و انفصال ویردی که صورت اتصال آینه خیالدن

غیریدن کورنمك محاللردن بعد هرکاه که شوق دیدار پادشاه غالب اولا
اخبار سعادت ملکی سحردن صورسم کورك وجمال باکمال شاه عالمپناهی آیینه
خیالده کورسم کورك **بیت** کر وصال یار نبود با خیالش هم خوشم • کلبهٔ
درویش را شمع خوش از مهتاب نیست • ملك قبره دن بو کلمات فرقت
امیزی ایشتدی قطرات حسرت وسیلاب عبراتی چشمهٔ چشمندن روان ایدوب
جزم ایتدی که اول مرغ زیرك دانهٔ حیله ایله دامه کلمك محاللردر وسینه سنده
اولان داعیهٔ انتقام خلوتخانهٔ خفادن عرصهٔ حضوره خرام ایتمك ممتنعدر بر کره
دخی زبان مکری پرکار ایدوب دیکرباره ایمان عهد وپیمانی تکرار ایتدی قبره ایتدی
ای شاه عالمپناه هرچند که بنا ملاطفتی مشید ومقدمات ملایمتی عهد قیلورسن
وبابا من واستیماندن عاطفت بیکران ارزانی بیوروب انی ایمان فراوان وپیمان
بی پایان ایله مؤید ومؤکد قیلورسن لیکن ممکن دکلدر که بن موجبات وحشتی
فراموش ایدوب من بعد حلقهٔ خدمتی در کوش وغاشیهٔ ملازمتی بردوش ایدم
مصراع سخن ضایع مکن دیکر که با ما در نمیکیرد • ملك چون عین یقینله معلوم
ایدندی که سوزن حیله ایله قبره نك کف وپای دلندن خار وحشت چقرلمق
جمله محالاتدندر وتیر غدر که شصتدن چقدر زور بازوی عذر ایله سینه
دسته کلمك معقولدر ممتنعاتدندر ملك ایتدی ای قبره معلوم اولدی که من
بعد مشام جانم مشامهٔ وصالدن شمهٔ واصل اولمق محاللردر وجهٔ اتصال
آیینهٔ وهمدن غیری ده کورلمك محض خیالدر **بیت** آن رفت که در جوی
طرب آبی بود • باد سر زلف آرزوی تابی بود • دردا که زمان عیش ودوران
وصال • بکذشت چنان که کوییا خوابی بود • اما توقع وتضرع ایدرین که
بر قاچ کلمه که انك تکرار ایله صفحهٔ روزکارده آثار سعادت باقی وپایدار
اوله یادکار بیوره سن وصیقل نصیحتنکله زنکار غفلتی مرآت خاطرمدن
که غبار ملال ایله تیره اولمشدر زدوده قیلسن **بیت** زهرنما

سخن یادکار خویش بکوی • که بهتر از سخن خوب یادکاری نیست • قبره
ایتدی ای ملك پناه امور جهانیان اساس قضا و قدرده اوزره مبنی
و شاه و وزیر و صغیر و کبیر آنده فکر و تدبیر و تقدیم و تاخیرله مجال تصرف
ممتنع سوق ایده چونکه برایشی تقدیر مصراع الی عوق ایده بلمز تدبیر احد
بلمز • که نامی جریدهٔ سعادتده محرر قوم دریا ناصیه حالی داغ شقاوتلده
مرسوم در لیکن کافه ناسه واجبدر که امورلرنده اساس رای صایبه اوزره
بنا اوره لر و مراعات حزم و احتیاطده اقدام اجتهاد و اهتمام اوزره طوره لر
تا اکر تدبیر موافق تقدیر واقع اولورسه سریر اقبال و مسند جاه و جلالده
اوزره متمکن اولالر و اکر قضیه برعکس اولورسه دشمنلر شماتتنه مجال
بولمایوب دوستلر معذرتن قبول قیله لر نظم حکیم کفت که تقدیر سابق
ولی • بهیچ حال تو تدبیر خود فرو مکذار • که کر موافق حکم قضاست
تدبیر است • بکام دل شدی از کار خویش برخوردار • و کر مخالف آنست
داردت معذور • کسی که وارد از انواع عقل استظهار • و دخی بلمك
کرکدر که اخبث اموال اولدر که اندن انتفاع اولنمیه و غافل ترین و ابله
ملوك اولدر که حفظ ممالك و ضبط رعایاده سعی و اهتمام ایلمیه و لئیم ترین
دوستان اخس احباب اولدر که ایام شدت و هنگام نکبتده دوستی جانبندن
اهمال و اغفال ایلیه اشر نسوان اولدر که بدخلق اولوب شوهرینه ادا ایلیه
ناخلف اولاد اولدر که اطاعت یولندن اباء ایلیه خرابه بلاد اولدر که انده امن
امن و امان اولمیه اقبح مصاحبت اولدر که مصاحبلرك آیینه سینه لری
زنکار کینه دن صفا بولمیه پس چون بنمله ملك میاننده بو قدر کدورت واقع
اولدی اولی بودر که رسن هجر و فراق میان جانمه نطاق ایدم و مقالات
ملاقاتی من بعد کلمات موادعته تبدیل ایدوب آهنك حجاز صحبت شاهی
قویب ساز عراق فراق ایدم • رفتیم و وداع ما ز دل باید کرد • و از آب

است

دودیده

دو دیده خاک کل باید کرد ● کو بد دیدی همه نکو باید کفت ● ور درد سری بود بجل
باید [illegible] ● فقره کلامن بو مقامده تمام اتدی وکنکره ایواندن پرواز ایدوب صحرا
جانبن دوتدی کندی ملک انکشت تحسّری دندان تحیّرله اصروب بر زمان تاسف
وتلهف ایتدی وبر ملال ایله که حد شماردن افزون وهله که دایره قیاسدن
بیرون ایدی قصرینه متوجه اولوب ایتدی **قطعه** کندک ای غمکسار قلب حزین ●
نالدم آه وغمیله بن مسکین ● بکجا کویم که با این درد جانسوز ● طبیبم قصد جان ناتوان
کرد ● میان مهربانان چون توان کفت ● که یار ما چنین کفت وچنان کرد ● بو در
اول کمسه نک داستانی که ارباب حقدک مکامن عذرندن حذر ایدوب
اهل کینک تضرع ونیازنه یاور قلمدی وخصمک دعوای ودادنه اعتماد ایمیوب
اخذ انتقام ایچون کلام فریب انجامنه مغرور اولمدی عاقل وکامل وهوشمند
وفاضله مخفی دکلدرکه بو داستانی بیاندن مراد بودر که خردمند بو جواهر پندی
کوش هوشنه بند ایدوب حوادث جهان ونوایب دوراندن بو نصایح بی مانندله
فایده مند اولا وبو حکایاتی مرشد راه نجات بیله وبنای کارن اساس حزم واحتیاط
اوزره قله وهیچ وجهله دشمن آزرده یه اعتماد قلمیه وآفت عذر ومخافت مکرندن
ایمن اولمیه **رباعی** خواهی که بناشی بغم ورنج قرین ● بشنو سخنی پاکتر از
در ثمین ● از دشمن آزرده تغافل منمای ● وز صاحب کبر وکینه ایمن منشین

باب نهم طریق عفو وصفح سلوک افضل اوصاف ملوک ایدوکن بیان ایدر

رای دابشلیم وظایف خدمت وشرایط مفتی تقدیم اتدکدنصکره **مثنوی**
دیدی ای بلبل باغ معانی ● ضمیرک غیب وسرک ترجمانی ● دکل کنجینهٔ اسراره
مفتاح ● کلامک غیب دیجورنده مصباح ● معلوم اولدی اول کمسنه نک
که دشمن آزردهٔ دلدن استمالتله تسلی بولمیه وچون آینه سینه سنده غبار
کینه وآثار عداوت دیرینه بی باقی معاینه قلدا اظهار تواضع ونیاز ایله منهج احتیاط
واحترازدن منحرف اولمیه حالیا برهمن فاضلدن رجا کامل اولدرکه بیان بیوره

اولدااستانی که عفو وغفران ملوکه مشتمل اوله و پادشاه بعضی مقربان
درکاهندن آثار جرم وکناه مشاهده قلسه آنی دامن عاطفتله مستور
قلمق مناسب ور و یا ساحهٔ عفو ومسامحه‌ده دور قلمق اصوب در
برهمن بیدپای کلام دلکشای وخطاب جانفزا ایله جواب ویردی که اکر ملوك
زلات وجرایم مملوکده طریق عفو ومرحمتی مسلوك طوتمیه‌لر وجرم قلیل وجنایت
یسیره عقوبت کثیره ایله مجازات ومکافات بیوره‌لر مقربلرك مشرب اعتقادلرنده
صفا قلمز وخواصك قلوبنه مکر اولوب براحدانلره اعتماد قلمز بو حالتده ایکی علت
حادث اولور برای اولکه سوانح مصالح مهمل ومعطل قالور ایکنجی ملوك لذت عفو
ومنت مغفرتدن محروم وبی نصیب اولور اکا بر ملوکدن بریسی بیورمش که اکر خلق
جهان بزم کام جانمز چاشنی عفو ومرحمتدن نه لذت بولدوغن بلسه‌لردی هر
آینه درکاهمزه جرم وکناهدن غیری هدیه کتورمیه‌لردی **قطعه** مجرم کر این
دقیقه بداندکه دمبدم • ماراچه لذتست بعفو کناهکار • همواره ارتکاب
جرایم کند بعمد • دایم بنزد ما کنه آرد باعتذار • جمال حال ملوك عالم نقطهٔ عفودن
زیبا خال اولمز وذوات سامی صفات خلفاء بنی آدمه فضیلت مغفرت ومرحمتدن
افضل کمال اولمز مضمون کلام معجز نظام حضرت سید الانام علیه افضل التحیة والسلام
الا انبئکم باشدکم من یملك نفسه عند الغضب بو معنی‌یه اشعار واعلام ایلر
که فرط قوت آدمی تسکین شعلهٔ خشمله بلنور وصفت مردی ومرامی شربت ناخوشکوار
غضبی حصمله تجربه قلنور   مردی کمان مبرکه بزور دست وبردلی   تا چشم اکر براهی
دانم که کاملی   افضل سلاطین واعقل ملوك عدل آیین آنلردر که معیار خرد ارجمندی
بنای کاردلرنه معمار قله‌لر وهر وقتده کردن اقبالرن حلیهٔ لطف وعنفدن خالی
قومیه‌لر اما لطف بر وجهله کرك که سمت ضعفدن مبرا اوله وعنف دخی شویله
کرك که صمت وظلمدن معرا اوله تا چهرهٔ حال سلطنت حلیهٔ جمال وزیور جلال ایله
حالی اوله ومدار ارکان دولت ومقربان حضرت اشارت خوف وبشارت رجا

اوزره

اورده دایر اولوب سلطنت و مملکتك نظام حالی تطرق اختلال و تشتت و انحلالدن
خالی اولا نه مخلصلر عنایت بیکراندن بعید و نا امید و لا لرنه مفسدلر بیم
سیاستدن رکاب جرائت قدم قونوب جنابت خیانته ارتکاب قلهلر **بیت**
ناشتی قوم خویش را جمشید • دایم اندر میان بیم امید • حکماء اسلامیه جزاهم الله
خیرا بیورمشلردر که ایزد تعالی بندهلرنی مواعظ قرآنی و نصایح فرقانی ایله تهذیب
اخلاقه ترغیب ایدوب تحصیل مکارم صفات و محاسن عادات در تحریض بیورمشلر
هرکمه که سعادت ازلی یار و کفایت ابدی معین و مددکار اوله لاجرم احکام
قرآنی و کلام حکمت انجام فرقانی قبلهٔ جان و کعبهٔ جنان ایدینوب جمیع زمانده
اول حرم امن و امانك حریم حرمتنه التجا قله مصالح عباد حقنده نازل اولان
آیت کریمهدن بری بو آیتدر که نصایح مزبورهیی مشتملدر قوله تعالی والکاظمین
الغیظ والعافین عن الناس والله یحب المحسنین پیران طریقتدن برسی زبان
حقیقتله بو آیتك جواهر معانی سن بو وجهله سلك بیانه چکمشدر که کظم غیظ
اولدر که عقوبتده مبالغه اولمیه و عفو اولدر که اثر کرامت صفحهٔ دلدن محو اوله
احسان اولدر که دوست مجرم و معتذره باب ملاطفت و مراجعت مفتوح طوتله
بو مفصلك محصلی بودر که آدمی کرکدر که بنای احوال و افعالن لطف و مدارا وزره
مبتنی قله و جمیع اوقاتده مدارات و مواسات معتبر بله که صحاح اخبار و احسان آثارده
کلمشدر که اکر رفق و لطف برصورتله مصور اولمق متصور اولسه شعشعهٔ جمال کمالی
بر وجهله تابان و درخشان اوله که هیچ بردیده آنك مشاهدهسنه طاقت کتورمیه
و بردبیرانك شرح شکل منیر و وصف صورت بی نظیرن کلك تعبیر له صفحهٔ تقریره
تحریر ایدهمیه بعض اعیان بو معنیی بو قطعهدن برنچی بیتله بیان بیورمشدر
قطعه کند کاره چو قدرت بوله سن سن • کناهن عفو ایدرسك بنده اولور •
که مجرم کند و جرمی کشته سیده • نسیم عفو ایدرسه زنده اولور • چو قدرت
دادت ایزد بر کنه کار • بعفوش بنده کن تا بنده کردد • که مجرم کشتهٔ افعال خویشست •

پرتوی عفو با بد زنده کردد • اکر صورت پذیرد پیکر عفو • چو مهر و مشتری تابنده
کردد • چون بو مقدمات تأمل شامل اوله لر هر آینه غرا علامه واصل اولورکه شرف
انسان فضیلت عفو و احسان ایله متزاید و متکامل اولور لیکن همتی بو ایکی سیرته
ملازمته قصر و بو ایکی خصلته مداومته حصر ایتمك کرك پوشیده دکلدرکه آدمك
حالی سهو و غفلت و جرم و زلتدن خالی دکلدر اکر هر جریمه مقابله سنده عقوبت و هر
جنایت اراسنده سیاست روا کوریله اندن فساد کلی و مضرت عظمی ناشی اوله که خلل
ظاهری مهمات ملك و مالیه ساری و فاش اوله مثنوی بتندی سبك دست بردن
به تیغ • به دندان برد پشت دست دریغ • سری کز تحمل نماند تهی • حرامش بود تاج
و فرمان دهی • و دخی ملوکه لازم در که مقام تهمتدن اولان خدامك سعدا رهنر
و کفایتن و اندازه اخلاص و مناصحتن تمام تحقیق ایله تا اکا اول جمله دن اوله که
مصالح مملکت آنك رأییله استعانت تمکن قابل اوله تا وقایع دهرده آنك تدبیرندن
استمداد ایلمکه لایق اوله اکا اعتماددن تازه و مجلا سعی اوله و انك تربیت و تقویتنه
و همت تشمیته مسارعت کوستره و مشرب دلن عیب و ریب و غش و غلدن صاف
ایدوب قوت قلبن استمالت و استعطاف ایله بینه قرار معهود ده پیشدوره زیرا که مهمات
مملکته نهایت یوقدر و ملوکك کفایت ناصح و عمال امینه که محرمیت سراره استحقاقلری
و مهمات ملك و ماله استبداد و استقلالده استعدادلری اوله احتیاجلری محققدر
پس جهاندارلك شرایطی اولدرکه اول کروهی که کمال خرد و صلاح و هنر و عفافله آراسته
اوله لر و زیور صدق و امانت و تقوی و دیانت ایله زینت بوله لر و حقیقت و حق
کذارلك و نصیحت و هواداراکده سایرلرندن ممتاز اوله لر تربیت بیوره لر
و هر برسی علی حده نه عمله یارار و نه مرتبه یه سزاوار دیله لر و هر برنی فهم و ذکاسنه
لایق و رای و شجاعتنه موافق و عقل و کفایتنه مناسب مناصبه نامزد
قیله لر شویله که برکمسنه نك هنری وار لیکن عیبی ظاهر اوله اولی بودرکه آنك عیبی
ذیل اغماضله ستر ایدوب نظرلرن انك هنرنه حصر ایده لرکه لاریب بنی آدمك

حالی سوب عیبدن خالی دکلدر اول جلد ندر که دیمشلردر مصراع یارشینه
عیب آستین بی یارا ولور • بو معانی فهم ایدوب بو دقایقی سلک ضبط نظم
اتدکدنصکره و پادشاهه لابددر که امناء و عماله تفویض ایتدوکی اعمالک
و اشغالک احوالنی تتبع و تفحصده اهمال رواکورمیه بلکه بر وجهله تحقیق و تفتیش
بیوره که احوال ملک و مالی نقیر و قطمیر ضمیر منیرنه مخفی و پوشیده اولمیه که بوندن
ایکی فایده کلی متصوردر بری بو که مباشران عمالدن کم رعیت پروردر و کم جفا
کوستردر بیلوب آنلره که رعایت رعیته پابنددر اهمال ایتمیه استمالت ویروب
اول شغلده استقلال ویره و انلر که زیردستلره غمن یمیه نامنی جریده عملدن محو ایدوب
دفتر عزلده ثبت ایلیه • خداترس را بر رعیت کمار • که معمار ملکست پرهیز
کار • بداندیش ستان و خونخوار خلق • که نفع تو جوید درآزار خلق • ریاست
بدست کسانی خطاست • که از دستشان دستها بر خداست • نکوکار هرکز
نبیند بدی • چو بد پروری خصم خود هم خودی • بری دخی بو که چون ضمایرده
مرتسم اوله که پادشاه نیکوکارلرک کردارینه لایق عاطفت روا بیورر و کناهکارلرک
کناهی مقداری تادیب و تنبیهی واجب کورر اهل صلاح امیدوار اولوب نیکوکارلک
شاه راهنه کیدرلر و ارباب فساد ترسان و هراسان اولوب اضرار و افساددن
احتراز و احتیاط ایدرلر اسمار و امثالدن داستان شیر و شغال بو وصیته انسبدر
و بو سیاقه اقرب رای استفسار ایتدی که نه مرتبه و نه طریقیله روایت اولنمشدر
اول حکایت برهمن ایتدی اخبارده کلمشدر که دیار هندده بر شغال وار ایدی
فریسه نام بنی نوعی میاننده بنام حطام دنیای فانیدن اعراض ایتمشدی
و تعلقات بیحاصلی وراء ظهره ایتمشدی اکرچه ابنای جنسیله صحبت و اختلاط
ایدردی اما زهد و رهبانیت اختیار ایدوب سفک دم و اکل دسم و ایذای نفوس
محترمدن که بنی نوعنک لازمه ذاتیدر احتراز و احتیاط ایدردی بیت قیلوب
پرهیز حیوانات ایتدن • الن یومشدی شکر ستیندن • کیجه کوندز ریاضت ایلردی

خداوندہ عبادت ایلر یدی یاران انکله مخاصمه آغاز اتدیلر ومنازعت تی

مجادله یه یتشدیر بایندلر بو سنك بو سیرتكدن راضی دكلوز ورایكیز بو اجتهادن

خطایه نسبت ایدرز چون بنی نوعك صحبتندن وارکلمز سن عادت وسیرتلرن

اندرله نیچون دمساز اولمز سن چون دست مصاحبتنی دامن مخالطتدن چکمز سن آنلرله

کوبیان موافقتدن نیچون باش چکمز سن ودخی عمر عزیزی محنت مجاعتله نیچون

نه فایده اکلر سن ومرغ نفس قفسنی ریاضتده حبس اتمرده نه منفعت ملاحظه

ایلر سن وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ نصاب لذات دنیادن

كند ونصيبكز استيفا اتمك كوك سن تا وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا

وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللهُ إِلَيْكَ مشرهيدن بهرمند اوله سن واكل وشربدن

كه مدد مركب تن وماده حيات بدندر امتناع اتمك كوك تا كُلُوا وَاشْرَبُوا

فرماننه امتثال ایدوب سن و بلمك كرك كه ماضینك اقبالی محالدر و امر مستقبل
مجهول الحالدر زمانی حالی غنیمت بیلوب خیال استقبال وقتی ضایع قلمامق كرك
و تصورات فردا ایله لذات دنیادن سدرمقله قانع اولمامق كرك بیت بیا تا یك
زمان امروز خوش بنوشیم در خلوت • كه در عالم نمیداند كسی احوال فردا را • فریسه
ایتدی چون بیلورسز كه ماضینك اقبالی دكلدر و فردانك احوالی مقرر دكل پس حالا
نه ادخار ایتدكوز كه توشهٔ راه فردا اولمغه صالح اوله فرد ان طلب امروز
هر گوشهٔ • كز پی فردات بود توشهٔ • دنیا اگرچه سراسر عیب و تقصیردر بو فضیلتی
واردر كه مزرعهٔ آخرتدر هر نه تخم كه بو كون اكرسز یارندن آنده آنك دیعنی كوتورسز
بیت بكوش امروز تا تخمی بپاشی • كه فردا بر جوی قادر نباشی • اگر این كشت
ورزی را نورزی • در آن خرمن به نیم ارزن نیرزی • مرد عاقل كرك همتن مبلغ
احراز مثوبات آخرته مصروف قله بو تقدیم خیرات و تحصیل مبراتله متصوردر
و عنان قلبن نعمت باقی و دولت جاودانی جانبنه معطوف قله بو معنی ترك
امانی و قطع تعلقات عالم فانی ایله ممكن و میسردر فرد بر آشیان فنادك
منه كه جای دكر • برای راحت تو بر كشیده اند قصور • بو كون كه قوتدن فتور
و قدرتده قصور كوزیو قدر ثمرات صحتدن خسته لك آیامیچون ذخیره احضار
قیلك و سرمایهٔ شبابدن كساد بازار شیب ایچون سود اله كتورك و موائد
فوائد حیاتدن سفر دیر فنا و فات ایچون اعداد زاد استعداد ایدك كه راحت
حیات لمعهٔ برق كبی نیاتدر و محنت دنیا ظلمات بركبی بقادر نه سوید
نعمیله المفت طوبت فواید دولته التفات اولمق كرك و نه عواید دنیادن دوددر
مسرور اولوب شدایدو ازارسندن بیحضور اولمق كرك بیت نه اقبال
اول مغرور و سركش • نه ادبار ندن اور جانوكر آتش • محصل كلام و خلاصهٔ
ما فی المقام اولدر كه قلبی محبت كلبهٔ محنته وقف ایتمك علو همتدن دوردر
و كذرگاه سیل فناده عمارت بنا ایتمك كمال كیاستدن بغایت مهجوردر فاجعهء

ولا تعمروها بيت جهان رباط خرابست در كذركه سيل كمان مبر
كه بيك مشك كل شود معمور يا ران ايتديلر اى فريسه سن بزى هر سيه طعمۀ
نفيسه دنيايى تركه دعوت ايدرسن حال بوكه نعيم عالمى انكچون آفريده در كه
نفوس متنفسه هردم انكله مغتنم اولوب نهال لذاتندن برخوردار اوله لر
ورزقناهم من الطيبات آيتى دخى بو معنى يه اشادت ايدر دوبوندن عالى شهادنده
كفايت ايدر فريسه ايتدى نعيم دنيا بر بضاعتدر كه عقلاء آنك ايله
بازار جهانده ذكر جميل ونام نيك تحصيل ايدرلر وسفر راه معاد ايچون زاد استعداد
اعداد ايدرلر تا بحكم نعم المال الصالح للرجل الصالح مال ومنال آنلرك حسن حالنه
ومآللرينه باعث اوله واثم ووبال كه مستوجب عقاب ونكال در وسيله اولميه
هر كه دنيا وآخرتده سعادت يوزين كورمك استرسكز بو سوزلرى سامعۀ قبولله
استماع ايدك وجان عزيزى طعمۀ لذيذ ايچون كه حلاوتى حلقه خلقه دن اوتركچه
نار جحيم وعذاب اليم القا ايتمكدن امتناع ايدك واول نواله ايله كه بى آزار واضرار
عالم غيبدن حواله اوله قانع اولوب اول مقداردن كه بقاى تن وقوام بدن
اكا منوط در تجاوز ايتمك وشول نسنه ده كه مخالف شرع وعقل اوله بندن موافقت
طلب ايلمك كه بكا سزكله مصاحبت سبب عتاب دكلدر اما افعال ناپسنديده ده
موافقت موجب عذاب وعقاب در اكر بنى بو نوعده تكاليفه ترغيبدن غرض
تعذيب ايسه اجازت ويرك اما ارض الله واسعه بو ديار دن كيدم يا ترك صحبت
ايدوب كوشۀ عزلت اختيار ايدم بيت تيلوب مسند قناعت بوريا سن
كيم دنيا كبى عزلت بلاسن • يا ران چون فريسه بساط زهد وصلاح اوزره
قايم ودايم بولدلر طنلرى مرتبۀ ايقانه ويقينلرى درجۀ اطمينانه ايدوب سابقا
ايتدكلرى كلماته نادم اولدلر وزبان اعتذارى بوكا دايدوب مقام استغفار واستعفاده
كلديلر فريسه آز وقتده ورع وصيانت وتقوى وديانتده بر منزله يه واصل
اولدى كه اول ديارك كوشه نشينلرى آنك باطننده دريوزۀ همت ايدركردى

وکرم روان بادیه مجاهدت بدرقهٔ نظرندن استمداد هدایت ایدرلردی
ازدماننده صیت زهد وکراماتی مسامع جهانبانه یتدی وذکر طاعت وعبادتی
اول نواحیده شهرت طوتدی قریه‌نك منزلنه قریب بر بیشه وارایدی
انهار وعیون اشجار کوناکون ایله مملو ومشحون ایدی آنك میاننده بر مرغزار
خرم وارایدی که کلزار ارم آنك لطافت وصفاسی غیرتندن یوزنه نقاب خفا
چکمشدی وباد صبا خاك توتیا اساسی حسرتندن کوزنه کرد هبا الکشدی •
هوای جانفزاسی دلکشیدی • فضای دلکشی جنب وش ایدی • لب جویبارده
بتن سبزهٔ تر • خط کرد لب جانانه بکزر • وسعت فضا ولطافت آب
وهواسی ایله اول صحرا اکثر انواع وحوش وسباع ومقام حیوانات مخالفة
الطباع اولمشدی آنلرك امیری بر شیر ایدی کمال هول وهیبتده وبر زهره ایدی •
غایت نهیب وصولتده فرد نعره‌سن ایشتسه چاك اولوردی رعدك زهره‌سی
خشم چشمن کورسه خاك اولوردی بر فلك چهره‌سی • اول حوالینك اهالیسی صدق
واخلاصله آنك طوق اختصاص کردنجانه کچوردلردی وپناه حشمت وحریم
حرمتده فارغ البال کچنورلردی اول شیر تندخوی کا مجوی دیمکله مشهور اولمشدی
بولقبله صیت وصداسی چارسوی جهانه وصول بولمشدی برکون کامجوی
ارکان دولتیله هر بابدن ساز مصاحبته آغاز ایدوب بر حسب مقتضای
مقام چرب وشیرین خوان الوان طعام کلام میله رطب اللسان ایکن ناکاه
مرتبهٔ قصهٔ قریه میانه کلدی حضار حضرت آنك کمال صلاح وورع وعفتده
اولقدر مبالغه ایتدیلر که ضمیر شیر بالضروره آنك میل محبتیله رنك پذیر اولوب
سوداى محبتی سویدای قلبنده جای کیر اولدی بیت رخسارهٔ اوندیده چون
مردم چشم • فی الحال درون دیده جایش دادند • القصه کامجویك ملاقات
قریسه‌یه اشتیاقی روز بروز ستر ایدا اولوب آخر کار احضارنه اشارت
بیوردی اول دخی فرمان اولی الامره اطاعت ایدوب درکاه عالمپناهه حاضر

اولدی ملك علی ملاء الناس شرایط تکریم و تعظیم بیقیاس تقدیم ایدوب
مجلس عالیده شرف اجلاس ارزانی بیوردی و انواع آداب طریقت و اطوار
حقیقتده بحر بیر قلوب حاصل کلام فرسیه یی لآلی فضایل و معالی ایله بر بحر
بیکران بولدی و جواهر مکارم و مآثر له مملو بر کنج کوردی بر دفعه دلنی کشف مبهمات
و اصلاح مهمات و فصاحت تعبیر و اصابت تدبیرده امتحان ایدوب نقد خالص
محك اختیارده تمام عیار مشاهده قلدی مصراع زدی که پاك بود امتحان چه
غم دار • کا مجوبیر انك مصاحبتی خوش کلوب انك مجالستیله موانست قصد
ایدی بر مدت تدنصکره انکله خلوت ایدوب ایتدی ای فرسیه ممالك محروسه
خیلی وسعت وار دروانك اعمال و اشغالی بسیار در سنك خبر زهد و صلاح
مسامع جلالمه یتیشدر مشلر در مصراع نادیده ز دیده دوستر داشتمت
بوزمان که سنی کوردم نظری خبر اوزره راجح بولدم و بیانی عیاندن قاصر کوردم
فرد شنیدم انکه در آفاق نیستت ثانی • چو دیدمت بحقیقت هزار چندانی
چونکه سنك وفور دیانت و کمال صیانتکه اعتماد روز بروز زیاده اوزره در دلرم
که مصالح مملکت و مهمات سلطنتمی سنك ذمت همتکه تقلید و تفویض ایدم
تا سنك ذروهٔ قدرك بزم انوار تربیتمزله آفتاب ولوب و آفتاب درجك بزم
ذرهٔ عاطفتمزله ارتفاع بولوب زمرهٔ خواصدن و سلسلهٔ ارباب اختصاصدن
اوله سن و بزم یمن عنایت و حسن رعایتمزله امثال و اقرانکدن عز اقتدار و شرف
اختیارله امتیاز بوله سن بر آستان دولت ماهر که سر نهاد • نکذشت هفته
که ز اهل سر پرشد فرسیه ارتکاب منصب وزارتدن اجتناب ایدوب
شیرك سؤالنه بر وجهله جواب ویردی که سلاطین عدل آیینه مناسب بلکه
فرض و اجبدر که کفایت امور جمهور ایچون انصار مصلحت کذار و اعوان معرفت
شعار اختیار ایده لر و مناصبی مناسبنه توجیه ایدوب بو عملك قبولنده بر فرده
اکراه جایز کورسه لر و طالب اولمینلره ابرام و الحاح بیورمیه لر که هر کارده جبر

وابرام ایله حاصل اوله عاملی حلیهٔ اتمامدن عاطل اوله وهر بارکه جر ثقیل الله
تحمیل تحمل اولنه حاملی انك تحملنه قادر اولمیوب چکدکی زحمتلر ضایع اوله ولوازم
وشرایطنك کما ینبغی عهده سندن کلمیوب انك وبالی سلطانه وکناهی پادشاهه
راجع اوله بو مقدماتی تمهیددن مراد بودرکه بنده اعمال سلطانی یی کارهم وانده
ممارست وتجربه یوقدروسن بر پادشاه صاحب شوکت وشاهنشاه عالی رتبت سن
خدمتکدن وحوش فراوان وسباع بی کران وارکه حلیت کفایت ودرایتلر آراسته
وزینت وامانت ودیانتله پیراسته بو مقوله اعمال واشغاله دخی طلبلری کمالده
شویله که التفات سلطانی انلرك پایندهٔ ارزانی بیورلر خاطر عاطر شاهی دغدغهٔ
کفایت مهماتدن فراغت بولور وانلر دخی ارتکاب منصبدن حاصل اولان فضایله
وبادهوا وتحف وهدایای بیحسابیله شادمان ومستظهر اولورکا مجوی ایتدی ای
فرسیه بو مماتعه ومعانده دن نه فایده عاید اولور بن البته سکا بو کاسه دن شراب
ایچورسم کرك طوعاً وکرهاً طوق اتمام مصالح خاص وعام کردنکه اهتمامکه کچورسم
کرك مصراع اکرخواهی وکرنه ان مایی • فرسیه ایتدی اشتغال اعمال سلطانی
ایکی طایفیه ارزانی در بریسی اول عاقل سخت روی که مکروده‌ها وفکر ودکایله کندو
غرضن حاصل قله وسپر وقاحتله دایرهٔ عرضن حفظ ایدوب هدف تیر تعرض اولمیه
ایکنجی اول غافل ضعیف رای که تحقیر وذلته معتاد اوله وبی ناموس وبدنام ورسوای
خاص وعام اولمدن احتراز قلمیه بوشانله کمسنه محسود اقران اولمیه وکمسه انکله
مقام منازعت ومخاصمته کلمیه بن بو ایکی طایفه‌دن دخی دکلم نه طبعم حریصدر
که زمین دلده تخم خیانت اکم نه نفسم خسیسدر که دنیای دنی ایچون بار مذلت
چکم قطعه بخدایی که آفرین کرد است • عاقلا نرا بخویشتن داری • کرنیرزد
بنزد همت من • ملك هردو جهان بیك خواری • ملکه لازمدرکه مشرب
خاطر عاطر شاهی بو اندیشه کدورتدن صاف ایدهلر وبو بندهٔ بی تحمل بار مشقتدن
مسلم ومعاف بیورهلرکه عهد بعید ومدت مدیددرکه دیدهٔ حرص وآزی

سوزن قناعتله دیکدردرم ومتاع طمع ودنیا زی آتش ریاضتله یاقوب
دوردرم اگر بر کره دخی ملك بنی عوایق دنیا وعلایق خلایقله آلوده قلدلر بکا
همان اول بلا یتیشه که اول مکسلره یتیشدی شیر استفسار ایتدی که نیجه اولمشدر
حکایت فرنسه ایتدی روایت ایدرلر که بر وقت صدرنشینان صدر صفهٔ
صفادن بر صوفیٔ صافی دم ثابت قدم ایدی کشت بازاره ایدرکن بر درویش
حلوایی که چاشنیٔ فقردن ذوقی وفقرا صحبتنه شوقی وار ایدی اول عزیزدن التماس
ایتدی که کوشهٔ دکاننی مقدم شریفیله تشریف مرد عارف دعوتنه اجابتی واجب
کوردی وآنی استمالت ایچون ملتمسنی مبذول ایوردی استاد حلوایی ضیافت
طریقیله بر طاس عسل مصفی اول صوفینک اوکنه کتوردی مکسلر ننه که انلرك
عادتیدر حلوایه اوشدیلر ومنع ودفع ایله ممتنع اولمیوب وسنّنه دوشدیلر
مصراع مکس جانی نمیخواهد مکر دکان حلوایی • مور وزنبور کبی طاس عسله
اوشدیلر بعضی کناره طاسه قونوب بره زی میانه عسله دوشدیلر
حلوایی کوردی که طاس زنبور ومکسله طولدی مروحه‌یی النه آلوب
طرد ذبابه مشغول اولدی آنلرکه کنار طاسده قرار ایتمشلردی سهولتله
کندولرن خلاص قلدلر وانلرکه کندولرن میانه ایتمشلردی قید عسلله
پای بسته قالدلر پرواز قصد ایتدکجه پرلری عسلله آلوده اولوب
دام هلاکه کرفتار اولدلر اول عزیز چون آنلرك بو حالنی کوردی بر حالت کلوب
مستانه نعره‌لر اوردی چون دریای باطن شیخ ساکن اولدی وموج بحر وجد
وحال آرام بولدی مرد حلوایی ایتدی ای عزیز بر حلوای صوریی سندن
دریغ ایتمدك سن دخی حلوای معنویی بزدن دریغ ایلمه مصراع یکسالب شیرین
وشکرریزی کن • شیخ ایتدی دنیای دونی اکا حریص اولوب سفتون
اولنلری بو طاسده عسلده بکا عرض ایتدلر مثلهم عینی ایتدی بو طاسی خ بابیل
وایچنده کی عسلی انك نعیمی ملاحظه قل بو مکسلرك جمله‌سی اهل دنیادر

آنلرك كناره وطاسه قونمشلردر فقرادركه مايدهٔ دنيادن از فايده ايله قناعت
ايتمشلردر انلركه درونهٔ طاسه كندولرين ايتمشلردر ارباب حرص وازدركه قاذورات
دنيايه بوغازلرنه دك باتمشلردر اعتقادلرى بودركه تاميانه يه واصل اولميهلر
نصيبلرى حاصل اولميهلر نصيبلرى حاصل اولميه بونلر زياده لا يعقللردر
كه الرزق مقسوم مفهومندن غافللردر چون عزرائيل حى على الرحيل مروحهسن
چكيه آغاز قلدى انلركه كنارهٔ طاس دنياده آسانلغله في مقعد صدق عند
مليك مقتدر آشيانه سنه پرواز قلدى وانلركه عسل زهرآميز دنيايله آلوده
اوله تحريك پروبال ايتدكچه اسفل سافلينه متوجه اولوب انجام حال بدفرجام
شقاوت وادبار ابدى اوزره اختتام بوله مثنوى چرا يك لقمهٔ ترى بايد
چشيدن • وزان پس اين همه خوارى كشيدن • بجز هندی كه‌اى اينك
بضاعت • نباشد هيچ كنجى چون قناعت • بو مثلى ايراد ايتمكدن مراد بودركه

ملك بنم يو وبال واقبالمى عسل دنياى دغل ايله آلوده قلميه كه شايد امانت روحك
استردادى وقتنده سلوك راه آخرت سهولتله ميسر اوله بيت چنان وقتى
بدست آر از زمانه • كه كر كويند دو كردى روانه • كامجوى ايتدى هر كيم مقام
استقامتده مقيم وروش راه عدالتده مستقيم اوله وستمكارلردن ستمديده
ظلم وآزارن دفع ايدوب محنت كشيده لرك تظلمنى كوش شفقت وترحمله
استماع قلدقده هرآينه دنياده آنك دولتى عز استقامتله مقرون اوله وعقبى ده
شرف رفعت وكرامتله اختصاص بوله فرهيبر ايتدى بلى مهمات انام شويله
كه شرايطيله سرانجام بوله آخرتده اللدن رايحه نجات استشمام اتمك ميسردر
فاما دنياده انك دولتنه دوام وبقا ممكن دكلدر ومدت عمرنده قرار وثبات
ممتنعدر زيرا كه هر كمسه كه تقرب سلطانله سرفراز اوله هم دوستلر زمين
سينه ده بغض وكينه تخم اكرلر هم اعدا سپر وقاضى يوزنه طوب انتقامدن
خصومت ديرينه تيغن چكرلر هركاه كه اكا عداوته اجماع منعقد اوله اول دخى
خلقك اكا سوء قصدنه معتقد اوله لاجرم بيم جاندن بر آن امن وامان اوزره
اولميه وپاى رفعتى فرق فرقدانه دخى يتيشه سلامتله اول ورطه دن باش قورترميه
شهر ايتدى چون برسنك قضاكه راضى اولدق سندخى بزم رضامز مقتضاسنجه
ايا اتمه وكندوكى مهلكه وهم كرداب تخيله اتمه كه بزم سنك بابكده حسن اعتقادمز
اعدانك سوء قصدنه حجاب تمام درشمه كوشماالله انلرك راه مكايدنى سد ايده
وسنى مرتبهٔ بلنده يتشده ورب حسادك قصد قدح وافسادنى ينه كندولره رد
ايده رز مصراع چه غم ز حيله دشمن چو دوست جانب ماست • فرهيبر ايتدى
اكر ملكك بو تربيت وتقويتدن غرض بو بنده يه ابتداء انعام عنايت ايسه
عاطفت خسروانه معدلت بى كرانه يه لايق بودركه بنى قوهيربا بوصحراده ايمن
وفارغ ساكن اولام ونعيم دنيادن آب وكياهله قانع اولوب ضرر دوست
وخطر دشمندن امن اولام مقرردركه عمر قليل كه امن وراحت وحضور وفراغتله

لرك

بكم

کجه بخیه اولی درعمر طویلدن که خوف وخشیت ومشقت ومحنتله کچه **بیت**

دمی فراغت دل بهشت هست ازانکه کسی • هزار ساله بر وفق آرزو برود • کامجوی

ایدی‌سن غبار دغدغه خوفی آیینهٔ خاطرکدن دوا تمك كرك سن واتمام

مهامی ذمتا هتمامکه آلوب بکا تقربلر دیله اعدایی کورود لا احبابی سرور

اتمك كرك سن فرنسیسا ایتدیکه حال بو منوال اوزره اولوب بنم اباوا شناعم

فاتره ویرمزسه وملك بنم اعتذارمه سمع قبولله شرف استماع ارزانی

بیورمزسه بکا امن ویرمك كرك كه چون زیردستلر بنم منزلمه وصول خیالله

وزیردستلر کند ومرتبه لرنیك زوالی احتمالیله بنم حرمت وغرضمی هتکه بلکه تیغ

غرضله حون حرامی سفکه قصد ایده لرملك انلرك دمدمه لریله متغیر اولمیوب

انك رای صایبله تامل وتفکری ذمتنه واجب بله وحاسدلرك قصدندن

وقاصدلرك کیدندن شرط فرط احتیاطی رعایت قله **فرد** هر تهمت که

باید زما خاطر گران کردن • بقول دشمنان سهلست ترك دوستان کردن •

شیر انکله عقد وعهد وپیمان وایمان ایدوب جمیع اعمال دیوان وخزاین اموالن

انك كف كفایتنه تسلیم ایدوب تمام اتباع واشیاعن کرامت بی نهایت ایله

مخصوص قلدی وارکان واعیاننه اعتبار ایتمیوب احوال مملکتده اندن غیریله

استشاره واسرار سلطنتده اندن غیریه استظهار ایتمز اولدی تمام مهام واصلاح

مصالح خاص وعامده جد تمام وسعی واهتمام کوستروب بر وجهله فرط عدالت

وضبط وکفایت اظهار ایتدی که ساعت بساعت شیر قاتنده قربت ومکانتی

زیاده اولوب مخالطت غایته ومخالطت نهایته یتدی نه فرنسیسه بر آن ملازمت

شیردن دور اولوردی ونه شیره بر زمان حضور فرنسیسه آرام قیلوردی **بیت**

دوستدن ایروکیمکه خنده قیلور • دوستلق شرطنی ادا قیلور • **مصراع**

چو دوستی بنهایت رسد چنین باشد • بو حال شیرك مقربلری گران کلوب

مجموع ارکان دولت کا مخالفتده سوافقتدن دم اوردلر وانکله مخاصمتده

اقدام اوزره طوردلر شامدن صباحه دك وصباحدن رواحه دك مشاوره
وتدبیر ایتدلر وجملهسی انك دفع ومنعنه و بیخ تعرضنك قلع وقمعنه الپیر ایتدلر آخر
الامر امراء جمیع اعیان وامرا بونك اوزرینه متحیر ومقرر اولدیکه اکا جنابت وخیانت
اسناد ایدهلر تا مشرب ضمیر شیر خاشاك غمد بیله متکدر اولوب انك حقنده
متغیر اولا چون تهمت خیانله آنك دیانتی بابنده عقیدهٔ شیر که انی مرشد کامل
اعتقاد ایتمشدی تزلزل پذیر اولا لاجرم انك احکام وافعالنده کلی مدخللر بولنق
میسر دولی آنك قهر واستیصالنده مجال قدرت متصور • بو اسلوب اوزره
تدبیر ایلدیلر • انك دفعنه الپیر ایلدیلر • پس اتفاقله ارباب تزویردن
بوند بیرده شیرك اولنلك بریسن تحریك ایتدلر تا چاشت شیر ایچون مهیا قلنان
کوشتی فرنسیه نك حجره سنه ایتدلر دوز دیکرکه شیر زرین چنك آسمان پیشه
زمرد رنك سپهرده جولان ایتدی امرا و وزرا آصف خدمته طوردلر و صدور
اعیان بارکاه ملکه حاضر اولدلر فرنسیه برهم کلی اتما مچون برجاییه کتمش ایدی
شیر آنك قدومنه منتظر اولوب انك فرط کفایت وفهم درایتنی ودوزبان
ایتمشدی بیت ورو زبان وسوسن جاسنت نام یار • یك دم نمیرود که مکرر
نمی شود • چون هنکام چاشت اولوب شیرك اوینی وقتی کلدی وجوع طبیعیسی
هیجانه ودیك اشتهاسی سبعیسی غلیانه اغاز قلدی هر باری که وظیفهسی اولان
کوشك جست وجو ینه تك وپوی قلدلر همین اثر بولیمدیلر و کیفیت حالندن
خبر بولیمدیلر شیر بغایت مضطرب اولدی بو زمانده فرنسیه غایب وخصما
حاضر ایدی چون کوردیلرکه شیرك آتش جوعی ملتهب ولهب غضبیده قلبی مضطرم
ومضطربد رتنور خشمی کرم بولوب فطیر تزویری بشورمك تدبیرن ایتدیلر
انلردن بریسی ایتدی بوندن غیری چاره مز قالمدی که ملکه اکاه ایده وز وبو حضرتك
منافع ومضارندن هربر بلورسك ونه استماع قیلورسك بعضی منافقلرك
مراجنه ناموافق دخی کلورسه عرصهٔ عرضنه یتشدروز کا مجوی متنبه اولوب

ایندی مقربان بهجت ومتعلقان پاك نیت لازمدر كه هیچ بر وقتده شرط نصیحت
اهمال ایمیه لر وصاحب دولتلرنك شكر نعمت وحق خدمت وتربیتلرین بلوب
منفعت ومضرتدن بیلدكلرین واشتدكلرین موقف نهایه یتشدوره لر فرد
كسانی حق شناس وحق كذارند • كه حال از پادشه پنهان ندارند • حالا سن انی ایشتدك
شویله كوره لم ونه معلوم اندك تقریر ایله محك اعتباره اورلم اول مفسد
وغماز وحسود وهمماز فی الحال طرار وتزویری بو منوال اوزره آغاز ایلدی كه كوش
هوشمه شویله القا اولندی كه فریسه وظیفه ملكه دست درازلك ایتمش بری
داخی انی تغلیط ایدوب صورت انكارده ایندی بن بوكر باد رقلدمز بین كه اول
كم آزار وامانت شعار جانه ووددربری دخی ساز حیله بو آهنك اوزره تحریكه
آغاز اتدی بو امرده احتیاط لازم درهر كیشنك دوستی ولورسه دشمنی دخی
اولور غرض امور غیر واقعه چوق خبر ظهوره كلور خلایق سهولتله بیلمز واسرار
سرایره اسانلغه اطلاع وضمایره وقوف متبع مستوفی وتفحص مستقصی یه موقوفدر
اما اكر وظیفه ملكانك منزلنده بولنورسه اكا اسناد اولنان تهمت میان
ناس والسنه عام وخاصده مشهور ومذكور اولان خیانت عیب وریب
ووصمت وكذبدن مبرادر كا مجوی چون بو كلماتی استماع اتدی عنان اختیاری
الدن كیدوب ایتدی خلق آنك حقنده نه سویلرلر وانك خیانتنه نیچه بینه
اقامت ایدرلر حضار مجلسدن برمنافق كه مخالفلره بو بابده موافق ایدی ایتدی
ای ملك بو بیشه اهالیسی میاننده آنك جبری قصد غدر وفكر مكری مشتهر
ومنتشردر اكر دیدكلری واقعه مطابق ایسه انواع عقوبته لایق اولور وجنایت
خیانتنك عنقریب جزا وسزاسن بولور مبتلا ی عرضدن بری دخی ایتدی
ارباب صدق ودیانتده هر كاه آنك بابنده بعضی جرم وجنایت ایشتدردم
اما بلا تحقیق انك تصدیقنی ترددایدردم حالیا كه بو فصل ایشتدم ظلمت ظن
وتخمینم نور یقینه مبدل اولوب مضمون مظنونمه تمام جزم اتدم برمنافق

دخی ایدی بوندن سابق دخی انك خبث عقیدت ومکر وخدیعتی بکا پوشیده
دکلدر ایشده فلان وفلان واحد بعد واحد بوکا شاهددرکه هر زمان ایدردم
که بو زاهد مرائی نك عاقبتی فضیحت ییتشور واندن جنایت عظیمه وجنایت
جسیمه ظهوره کلور بری دخی که تهمت صدق واستقامتدن بزار ایدی ایتدی
زهی عجب که بو نه ادب دعوای زهد وفقر ایدرکن وفرقهٔ فقرانك مقتداسی
وارباب تاج وخرقه نك پیشواسی کچرکن حجاب شرم وحیای روی وقاحتیدن
رفع ایدوب بو خیانته جرأت اتدی عجیبدر که بو بیت صفحهٔ مقاله انك زبان
حالندن ثبت اولنمد ایسه خرقه پوشی من از غایت دین داری نیست ۰ پردهٔ بر
سر صد عیب نهان می پوشم ۰ بری دخی که طریقت تزویرك پیری ایدی
ایتدی زاهد پاك صورت وپاکیزه سیرت بو مدتلرده تقلد اعمال مملکتی
دستنا یلر رد ایدردی وتحمل اعباء ذراتی محنت ومصیبت عد ایدردی
بو حالتله چهرهٔ حالی خال خیانتله موسوم اولمق محل تعجب وحیرتدر ومقام
تأمل وعبرت بری دخی ایتدی هرکاه که اول اسیر شره وآز بو جزوی یه خصوصا
که وظیفهٔ چاشت ملك اولا دست طمع دراز ایده ظاهردر که مهمات کلی نك
اتمامنده نه رشوتلر اقدام ایتسه کرك واعمال پادشاهیدن نه مبالغه مال
اله کتورسه کرك بیت صیاد برکه برنکذرد از کنجشکی ۰ دالی چه کند چو
کبك وتیهو بیند ۰ چون امرا امیدان وقاحتی خالی کورلر مرکب غمز وسعایتی
عنان ویروب وساحهٔ دلکا محوبده تردد وتحیر کوردلی قوپردلر ور دخی زمام
کلامی جانب قدح ووقیعته عطف ایدوب صفحهٔ ضمیر شهه انواع حشو باردن
قلم تزویرله بر چند رقم تحریر ایتدیلر وزیر اول ایتدی اکر فی الواقع بو متهم اولدوغی
خیانته اقدام ایتدیسه بونك مالی همان خیانته راجع دکلدر فقط بلکه کفران
نعمت وخباثت سیرت وخساست طبیعته برهان وحجت در اتصاف بولدرکه
اکر بو جرأتی اتدیسه بلکه تمام استخفاف ایتمشدر واین رعایت حرمت شاهی

وحشته

حشمت شاهنشاهیدن طشره کیمسنه درایکنجی وزیر دخی اقدام اوزره قیام ایدوب
بوطرزله اغاز کلام ایتدی که ای یاران بو نوع کلمات آشفته ایله نامه اعمالکزی سیاه
ایتمک ایحب احدکم ان یاکل لحم اخیه میتا حذر ایدک کمال مجهود لدکم ان بعض
الظن اثم قبیلندندر بو بیکناهی تباه ایتمک که شاید قصهٔ خیانت غیر واقع اولوب

جمله کوز مجرم و آثم اوله هم عاجلده و آجلده بر موجب وجزاء سیئة سیئة
مثلها بو کارنا هموارك جزاسن بوله سز اوچنجی وزیر دخی ایتدی بو سرک
حقیقتنه وقوف ملکك ادنی اشارتنه موقوف در صواب بودر که ملك فرمان
بیوره تا انك منزلی تجسس اولنوب دوی حقیقتدن حجاب اشتباه رفع اولنه
اکر وظیفهٔ ملك انك حجره سندن بولنورسه بو تهمتك برهان صدقی عیان
اولنوب ظنون خاص وعام یقینه مبدل اولور اکر بهتان صریح اولوب کوشت
مفقود اول کاشانه ده موجود اولمیه جمله مز آثم اولورز بو تقدیرجه لازمدر که

زبان اعتذار و استغفاری پرکار ایدوب فریسه دن حلاللغن دلیه و وزیر
آخر ایتدی شرط احتیاط بود که بو بابده شتاب اولنه که انك جاسوسلری
روز و شب تجسس احوال ایدوب بر آن بوندن کتمزلر و هر زمان ایشتدکلرن
اکا ییتشدروب بو قضیه نك تدارکنده مقید اولوبن دریغ اتمزلر آخر کار وزرانك
ملکدن بری کستاخ وار اقدام اقدام اوزره کلوب ایتدی بو قضیه نك
تحقیقندن نه فایده عاید اولور و بو واقعه ده تفحص و تدقیقنلی مفید
اولور فرضا که اول خاین و نا متدینك جرمی روز روشن کبی ظاهر و هویدا اوله
مقرر درکه زرق و تزویر له ضمیر ملکی تغییر ایتسه کرك و حیل حیله یه بو وجهله تمسك
ایلسه کرك جمله لی ساحل یقیندن کرداب شك و شبهه یه اتسه کرك بیت
بعد از اینجا نیست رایش متین • که شك را بر آرد برنك یقین • القصه بو حالده
که شیر دود آتش جوعله خشم آلود بلکه برپاره اود ایدی حسودلر بو نمطا اوزره
اول قدر کلمات ایتدلر که شیر تمام متغیر اولوب فریسه دن بالطبع متنفر اولدی
ومن یسمع یخل حکمیله ضمیرینه انواع افکار مستولی اولوب آخر الامر احضارنه
مثال ویردی بیچاره اثر مکاید اعدادن بیخبر فرمان اولی الامر امتثال ایدوب بارکاه
شیره متوجه اولدی چون دامن دیانتی بو تهمت لوثندن ظاهر ایدی قوی
قلب و جری خاطر کامجوی حضورنده حاضر اولدی شیر سوال ایتدی که اول وظیفه
مقرره روزمره که سکا حفظ ایت دییو ویرلدی ایدی نیجه اولدی جواب ویردی
که خدام مطبخ عامره تسلیم اولندی تا وقت چاشتده خون شیلان ملکه حاضر قله لر
امین مطبخ دخی باب عمن و قدحی فتح ایدنلردن مدعی حصار انکاره تحصن ایدوب
فریاد ایتدی که حاشا و کلا بو بکا محضا افترا در و بنم ساحه ذمتم بو تهمتدن مبرادر
شیر معتمدلرندن برجمع کثیر کوندردی تا منزل فریسه جست و جو ایتدلر چون آنده
پنهان ایتمشلردی آشکاره کتوروب کامجوی حضورینه کتوردلر فریسه بیلدی که ارباب
غدر و انتقام مصلحتلرن تمام ایتمش و بو بیجاره زماندن بری اکدکلری تخم تزویرك

بری اکدکلری نهان حیله نك ثمری تمام یتمش کندو کندو یه ایتدی همی دردمند
سنك سکا یتمش **فرد** آفتاب طرهم برسر دیوار رسید ٭ سالها بود که از دو
چنین ترسیدم جمله وزرادن بریسی اولکرك ایدی که فریسه نك غیبتندن
پرهیز ایلردی و کندوسن شهود عدول عدادندن عد ایدوب سویله کوستر مسیدی
که لی تحقیق ایقان برامن اقدام ایلمزدی تا بر مهمك حقیقتنه واقف اولمیدانك بابنده
فتح کلام ایلمز وهر دم فریسه نك دعوای مهر و محبتندن دم اوروردی و آنك حمایتی
بابنده مبالغه قیلوردی بوصورت ظاهر اولدقده نصکه ایلو کلدی ما فی الضمیرن
اشکاره ایدوب ایتدی ای ملك بونا بکارك خیانتی عین الیقین معلوم اولدی و بو
خاکسارك جنایتی روز روشن کبی ظهور بولدی صلاح ملك و رضای خدا بونده در
که بی توقف مقتضای قضای سیاستنك بابنده امضا بیورله که اکر بو بابده
اهمال مجال ویرله بی شبهه سایر کناهکارلرك دخی فضیحت عاقبتندن وهم ایمینوب
ساعت بساعت بو مقوله شناعته جرأتلری زیاده اوله **مصراع** سیاست
ار نبود کارها خلل یابد ٭ چون فریسه اعدا بو طریقله حقلدیلر شیر امر ایتدی
تا شغالی صقلدیلر و شیر اید یشه دور و دراز دوشدی و درلو درلو تومار
و کونه کونه تخیلات مور و زنبور کبی باشنه اوشدی میان و حوشده زنسیاه
کوش که دیك تز و بری جوش اتدورنلرك بری ایدی شیرك اتش خشمن تیز ایتمك
ایچون بر کوشه دن خروش ایدوب ایتدی بن رای عالم آرای شاهده که آفتاب
انك پرتوندن اقتباس نور ایدر و ماه جهانتاب اکا تشبیه قصد ایدرسه
دعوای زور ایدر بغایت تعجب ایدرم که بو خاین غدارك خیانتی و بو داهی
مکارك خیانتی اکا نیجه مستور و مخفی اولور و خبث طبع ناپاکندن و مکر ضمیر
بی پاکندن نیجه غفلت رواکورر و بو نجلین جرم فضیحه مصدر بونك کبی
فعل شنیعه مظهر اولان نفس خسیس و شخص خبیثك قتلنده فرصت ال ویرمشکن
توقفنده وجهله رخصت بولور و مشرب سیاستی که نیجه درخت معدلت

آنك رشحاتيله تازه و سبز اولور خس و خاشاك تردد و تحيرله بيچون مكدر قلور
ملك وحوش چون سياه كوشدن بو صدمه‌ئ كوش ايتدی اكا متوجه اولوب
ايتدی سنك منفصل كلام و محصل مرامك ندر جواب ويردی كه ای ملك حكما
بيورمشلردر كه من قامت سياسته دامت رياسته قالدر در می خوابدن
هيچ فتنه باش • ديدهٔ شمشير سپار اولمنجق • قيام نظام سياست سبب دوام
رياسته دهر صاحب رياست كه نيام انتقامدن تيغ سياست چكميه زمين
و زمانده نظام و انتظام تخمين اكميه و كلزار سلطنتده تا ازهار معدلت تبسم
ايتميه بوستان جهانده نسيم امن و امان تنسم ايتميه مثنوی آيين سياست
از بر افتد • بنياد امان زپای در افتد • ان باغ زايمنی ثمر يافت • كز عين سياست
ابخور يافت • هر ملك كه صلاح ملكه طالب ولا واجبدر كه اهل خيانتدن
تيغ سياستی دريغ ايتميه و هر چند كه محرم خاص و همدم صاحب اختصاص اوله
اكا التفات بيورميه نته كه سلطان بغداد مصلحت عام ايچون كندونك
محبوب خاص كه اخص خواصندن ايدی علف تيغ سياست ايتدی شهر استغنا
ايتدی كه بخر اولمشدر اول حكايت سياه كوش ايتدی روايت ايدرلر كه
دار الملك چينده بر پادشاه عدل آيين وار ايدی كه رعايت قوانين عدالتده
جمشيد وار جام جهان نمای عقل آيينه سوانح امور ايتمشدی و اسكندر صفت
چشمهٔ آب حيات نصفته طالب اولوب ظلام ظلمی روی جهاندن دور ايتمشدی
از معدلت شامل او دفتر ستم • صد منزل از آن سوی بيابان عدم • آنك بر سپهر
ملك منظر و بر فرزند زيبا پيكری وار ايدی كه كمند لطف و اكراميله قلوب
انامی شكار ايتمشدی و دانهٔ احسان و انعاميله مرغ جان خاص و عامی دام محبته
كرفتار ايتمشدی بيت ماه دركيتی نزاده همچو او صاحب جمال • ديدهٔ دوران
بديده مثل و صاحب كمال • سويدای خاطر شهزاده يه بر كون حرم كوم عباسی
لباس محط رحال ستيناس مصعد قد ان اول بيت وضع للناس سوداسی

ظاهر اولوب اول مطاف الطاف شوقی واول منشا دین وایمان ومنبع امن

واماً انکه ومن دخله کان آمنا آنك شان شریفن بیان ایدر زیارتی عشقی
درون جان وصمیم جناننده خلجان وهیجان ایتدی واذن فی الناس داعی سنك
نداسنه اقتدایی فرض وواجب الادا اولوب لبیك زنان احرام عزیمت زیارت
حرم واجب الاحترامی درمیان ایتدی قطعه امید طواف حرم کوی تو افکند
در وادی غم طایفه بی سر وپا را • لبیك زنان بر عرفات سر کویت • صد
قافله جان منتظر آواز درا را • پدری جانبندن شرف اجازت ایله مخصوص اولد قدرضکره
دریا طرفنه متوجه اولدی وهلال مثال کشتیلره که عمودی سقف فلکه ولنکری
قرن ثور وراس سمکه واصل ایدی وهر زورقی وسعت وعظمتده فلك سپهر
از درقه مشابه وممائل ایدی کردیلر ومراکب بی پای وآب پیمالرك عیاننده ست

هوا یر ویردیلر و اول خانه چوبینه که سقفی الشده وستونی اوستنده ایدی
متمکن اولوب آب کبی روان و باد وزان اولدیلر **نظم** چو مه در برج
آبی کرده منزل • روان کردند کشتی را بساحل • مدت یسیرده مسافهٔ کثیره
طی ایدوب مدینهٔ مکهٔ معظمه یه ایردلر **بیت** پر فری آ چوب او چوب کندلر •
مقصد معهوده واروب یتدلر • و مناسک حج و امر عمره یی تمام ایدوب بعده
روضهٔ مقدسهٔ حضرت جنت حضرت سلطان تختگاه رسالت خاقان
بارگاه عزت و جلالت **فرد** آن شهسوار کرم عنان و بلند سپهر • کرنه ادیم
چرخ دوال رکاب یافت • حبیب سنا رحمد مختارك صلی الله علیه و علی آله الاخیار
وصحبه الابرار آستانهٔ سعادت آشیانی تقبیلنی تقبل ایدوب سعادت تلثیم
عتبهٔ علیهٔ نبویه ایله مستعد اولدی **بیت** ای خاك بوسه درت مقصود
هر صاحب دلی • برد بخاك این آرزو مشكل برا زهر مشکلی • بعده قافلهٔ خراسان
جانب بغداده توجه بیوردی شهریار بغداد قدوم شهزاده دن خبردار اولیجق
فی الحال لوازم اکرام و اجلالی مرعی طوتوب شرایط استقبالی برنر کتوردلر **فرد**
چون بشارت قلندی شاهه بو حال • اتدلر جمله عزم استقبال • و نزل شاهانه
و منزل پادشاهانه مهیا قیلوب برقچ کون انده توقف استدعا اتدی شهزاده
دخی سنت اجابت دعوتی رعایت ایدوب بر مدت انده اقامت بیوردی
چون شداید راهدن آسوده اولدلر وطن مالوفه معاودت عزمنی مصمم قلدلر
شهزاده سلطان بغداددن عذر دلیوب اتدکی خدمت و ضیافت مقابلهسنده
انواع شکر و منتلر ایدوب هدیهٔ رسمنده حرم سلطانه برچینی کنیزك ارسال
اتدی و همان دم رخت اقامتی کوتروب خراسان طوتدی کنزی سلطان بغداد
اداء خدمت متابعت و رعایت قاعدهٔ مواد عقد نضکره حرمنه مراجعت
ایدوب کنیزکی طلب اتدی بر صورت کوردی که نقاشان فطرت اول ملاحتده
بر صورت لوح وجوده نقش اتممشدر و دیدهٔ فکرت اول لطافتده بر هیئت

ایله

جو یله

ایلد

جریدهٔ خیالده عالم مناله کورممش اشتمش زنجیر زلف تابداری کمند فتنه
دل نظاری تسخیر ایلر بدر منیر منیرنهٔ فلکده انک صورت یوسف صفتی سوره حسن
تفسیر ایلر دعوای کج ابروی خوبانی چینا بر وسیله طاق نسیانه ایتمش و داعیهٔ
زهد کوشه نشینان کرشمهٔ چشم بیم مسئله باده پرستلک بادیه سنه براقمش
مثنوی رسپی عشاق ایچون شمع شبستان • لبی نقل شراب می پرستان
قد نخل بلند راست بیناه • خم زلفی حریم شب نشینان • دهانندن
قالوب شهد شکر تنك • لبندن لعلك و لمسندی پری سنك • ملك بغدادن
اول سرازادك خرامندن پای دلی کلده قالدی و جرعهٔ لعل میکوندن بی واسطهٔ
بادهٔ مست ولا یعقل اولدی فرد دل بسته بلای یکی شك قباشده
باز این زبلای دل تنکم زبلا شد • هرچندکه سلطان جدوجهد ایتدی
دل رمیده‌لی اول جانبدن دوندره مدی و هر باری که عقل کارفرمای آب
نصیحتی آتش عشقه صاچدی سوندیره مدی • ساکن نمیشود کین درد عاشقی
بملامت فزون شود • القصه سلطان کنیزکله بساط معاشرتده بر وجهله
انبساط ایتدی که بالکلیه احوال رعیت و امور مملکت و مهمات سلطنت بروایسی
خاطرندن کیتدی فرد چو سلطان اولا روز و شب مست خواب • اولانی
کمان خانمانی خراب • هرکاه که پادشاه نقد وقتی ملاذ ملاهی و مناهی یه
که قواعد دولت شاهی آنک سبیله واهی اولور مصروف قله و همواره جرایکار
واصابل و اسحارده خواب نوشین و نوش شراب رنکینه مشغول اولا اجرام نظام
کارممالك کوندن کونه مختل و صلاح حال خلایق برسبیل تدریج محنت اولوب
هرطرفدن شماتت حساد و نهاکت اضداد ظهور قله و هرساعت مملکته
دهن تازه و خللی اندازه متطرق اولوب شرذهاب الدوله فی سهر العشیات
وَنَوم الغدوات آشکار اولا چهره شاه اول قدحه نك جام اولمق کرك • کم سرور
باده ایله غفلتی الدرمیه • شاه اولن بیدار اولوب اکر کدرو و روز و شب

خصم دولت تا که باش خوابدن قالدرمیه چون حال بو رتبه کون بو منوال اوزره کچدی
ارکان دولت و اعیان حضرت ملکك بو غفلتدن دلتنك اولوب شهر و ولایتك حالنی
مهمل و امرا یاالتك ماللرنی مختل کوردیلر جمله‌سی دست نیاز له صاحب دللری دلندن تشبث
ایدوب کوشه نشینلر آستانه‌سنه یوز اوردیلر و درویش پاکیزه نفسلرك انفاس نفیسندن
همت و دعا دریوزه قلدیلر و صلاح حال سلطان ایچون نذرلر و قربانلر ایدوب فقرایه
صلات و صدقات احسان ایلدیلر عاقبت بی غرضلرك تیر دعاسی هدف اجابته
مقرون اولوب مثنوی شبستاننده سلطان کیجه خلوت • نکاریله قلورکن عیش و عشرت •
صونوب ساغر الینه ساقی خواب • ایدر نرکسدن اول باده سیراب • بخار باده چون
کوزینه طولدی • کوزی سیراب نرکس وش سوزلدی • عالم خوابده شویله مشاهده
قلدی بر پیر صلاح سیما اوکنه کلوب رفع صدا ایله ندا ایدوب ایتدی بیت
ای شاه چه کوتهی چو پرسند از تو • جایی که بترسی و نترسند از تو • بونه بذر
وذر درکه زمین حالکه اکرسن شکسته باللر احوالندن نیچون اهمال بیلرسن غفلتکدن
قریب درکه کار الدن کیده و دولت سلطنت غیرك ذمته انتقال ایده نظم
خواب غفلتده نه یاتورسن طور • عقلکه باشکه دیر مصلحتك کور • آچ کوزك
طور یوقادر خوابکدن • نرکس آچلدی بن ترابکدن • مصراع ورنه هر فتنه که بینی
همه از خود بینی • شاه بو واقعه هولندن خوابدن اویندی بر زمان تحیر و تاسف
اودنه یاندی و ندامت و ملامت دودنه بویاندی آخر کار زبان عجز و انکسار ایله
اعتذار و استغفار ایدوب صحبت کنیزکدن رجوع و تدارك ما فات شروع
بیوردی و فرمان ایتدی که من بعد اول کنیزك خلوتنه کلمیه قمر و مشتری بر برجده
قران قلمیه اکرچه شاه هر دلارام هزار آرام دل میسر و دیدار سربران صبر و قرار متصور
دکل ایدی ولیکن خوف حضرت عزت و احتمال زوال سلطنتدن اول منوال اوزره
مثال بیوردی کنیزك بر مدت نفسه جبر ایدوب حرقت فرقته بر زمان صبر
ایتدی عاقبت بر کیجه سودای صحبت سلطان دیك دماغنده غلیان ایدوب

بی اختیار باد هوای عشق جانان اول بولک کلی گلستان شبستان سلطانه آتدی
شاه نگاه ایتدی بر گلبرک طری کوردی که نسیم سحری دن اچلمش و طرهٔ سنبل کوردی
بولک گل و ذره صبا چلمش **مثنوی** ز سنبل بر سمن مرغول بسته • ز مرغولش بنفشه
کشته دسته • ز مستی نرگس جادوش در خواب • ز سودای هندوش در تاب •
تکرار تار تار هوای یار مهوش شهریاری یغما قلدی و غوغای عشق دلدار متاع عقل
شاه تاجداری تاراجه ویردی • بار عشق آمد و دیوانگیم پیش آمد • بر دلم از
منت غمزه زنی پیش آمد • بر زمان دخی آلفته جمال و آشفته زلف و خال اولوب
میان معاشرتده دست مباشرت ایله در آغوش ایتدلر و عیش و نوشه مشغول
اولوب غوغای دنیایه دنی یی فراموش ایتدلر بر دفعه دخی منهیان عالم غیب اشارت
لاریب ایله شاهی شاه راه اصلاح و فلاحه دعوت ایتدلر شاه ینه متنبه اولوب
کندو کندو یه ایتدی بو آتش فتنه آب بورا ایله سونیدر مینجه صلاح جهان مستعد
و بو نهال فساد شعلهٔ دمار ایله کوینیدر مینجه امید سامان محال پس دربانه
ایتدی بو گستاخ فرمانه اطاعت ایتمیوب بلا اجازت بارگاهه کلدی امر ایتدی که نی
محابا بونی الته سن حباب کبی آب دجله یه اته سن و نی تراخی و تأخیر حکم واجب
الاتباعنی استماع ایدوب موجب فرمان جهانمطاعی یرینه کتوره سن حاجب سمعاً
و طاعة دیوب کنیزکی آلوب کندی کیدرکن کندو بلا اندیشه ایتدی که بو شاهک
معشوقه سیدر شاید که بعده نهان پشیمان اولوب آنی ینه طلب قله اکر آنک
هلاکنه شتاب ایدرسم بعده دست فکرت دامن تدارکدن قاصر اوله پس آنی
آلوب اونه التدی و کسوت صورتنه تبدیل ایدوب بو رازی اغیاردن نهان ایتدی
بر مدت تدنصکره خاطر شاهه بو حرکت سببیله انواع هموم هجوم ایدوب هر بارکه
صفهٔ باردن شبستانه خرامان اسه آرزوی دیدار دلدار ایدوب مضطرب و بیقرار
اولوردی و ینه کندو یه ملامت ایدوب دلایل عقلی و زواجر نقلی ایله تعزیر و تسلیه
قلوردی بر کیجه دفع ملال ایچون باده زلال نوش مواعظ خرد و نصایح عقلی فراموش

ایدوب خیال دیدار دلدار دل شهریاری بیصبر و بیقرار ایتدی و حاجب حاضر طلب
ایدوب کیفیت حال بارد لارامی استعلام ایدوب تهدید تمام ایله ایتدی شویله
که آنی بو کیجه احضار ایمیه سن تن خاکسارک طعمهٔ شمشیر آبدار اولمغی مقرر بلمك کرك
سن حاجب اولقدر که مقدمات غدری تمهید ایتدی مفید واقع اولمدی و هیبت
خشم سلطانی نی مشاهده ایدوب کندوسن هدف تلف ملاحظه قلدی
عاقبت خواه ناخواه جاریه یی بارکاه شاهه کتوردی بر دفعه دخی ابواب عشرت
کشاده و اصحاب صحبت آماده اولدی **بیت** ماییم و شبی و یار در پیش •
جام می خوشکوار در پیش • کل آمده و خزان کذشته • دی رفته و نوبهار در پیش •

العصه اوج نوبت سلطان کنیزك قتلنه فرمان ایتدی حاجب عاقبت ملاحظه سن
واجب بیلوب توقف قلدی تا مهمات ملك بالکلیه مختل و معطل اولدی ملك
جاذم اولدی که بو بلا کندودن غیریله مندفع اولمق ممتنعدر و سایرلر معا و نیله
بو غایلەنك زوالی محال **مصراع** بدست دیکری برناید این کار • زیرا هر کمسه که

بو کنیزکك قتلیله مامور اوله مامور اوله البته دوربینلك و عاقبت اندیشلك
جهتندن بو توقف ایتمك مقرردر پس ملك انك دفعنه کندو بنفسه متعرض اولدی
اما مروت کورمدی که ظاهرا بر نادره صادر اولمدین انك قیدین کوروب مصلحتی
بتوره و شائبه جرم و خیانت ظاهر اولمدین بر نفسی معرض هلاکه یتوره پس زمان
فرصته مترصد اولدی طوردی تا اتفاق برکون بام قصر اوزره دجله یه نظر ایدوب
طوردی ماه رودخی مقابلده بدر تمام کبی برق اوردی ضمیر شاهده خوف
سوء عاقبت و بیم زوال سلطنت غالب اولوب کندو بیرا ایدی کرچه مذهب
شرعده بونی کناهك قاننی دوکمك حرام مطلقدر اما بونك سببیله بحر جلال
زاده نك دلی که بنم بی پروا الغم دردندن غرقخون اولمشدر درمان پذیر اولمق محققدر
هرچند که صحبت جانان بکا جان و جهاندن مقدمدر ولیکن دل آزردکان رعیتك
ملاحظه حالی اندن اهمدر چون کوردی که وقت فرصتدر ایدی ای نکار دخی
کناره کل که بو کشتینك تماشا ایده سن کنیزك چون یقین کلدی پادشاه بشت دستله
بر مشت اوروب دجله یه دوشردی و جزع و فزع اظهار ایدوب سویلیه کوستردی
کندو کندودن دوشدی مراتدی تا غواصلر اول لؤلؤ آبداری قعر دریاده بولوب
چقردلر و مشك آلود کلاب ایله یویوب عبیر اندود کفنله صاردلر تننی کوز یاشلری
برله یودیلر عبیر و عنبر اوستینه قودیلر مراسم تعزیه صوری تمام و لوازم ماتم
ضروری ده اهتمام ایتدی و صلاح جهان و جهانبان کندو جانانندن بیجانانکه
بنفسه اقدام ایتدی **مصراع** پادشاهان از پی یك مصلحت صد خون کنند
بو مثلی کتوردم تا معلوم اوله ملك ملاحظه صلاح رعیتدن غفلت ایدوب بر جانبینه
دعاینه رغبت ایتمك غایت غریبدر که بر شخص نزدکلو کامل اولورسه مضرتی
عام و شامل اولیحق اندن بعید اولمق صوب صوابه قریبدر شیرك بو مدحتنه ایله
آتش خشمی مشتعل اولوب فرسه یه رسول رسال ایلدی که بو سؤاله جوابك

ندرسویله وبوکا هر اعتذارك ندر بیان ایله فرسیه چون بیکناه ایدی
دیمشلردر که هر کیمك که دستی کوتاه اوله زبانی دراز اولور مصراع بیکناها
دلیرمی باشند • تلخ جوابلر ویروب درشت کلمات ایلدی تك کلمات
عنف آمیزی حسادك نزهات انکیزنه مقارن اولوب کامجوینك لهب
غضبك اشتداد وارد باده باعث اولدی و عهد وپیمان وعقد ایمانی
برطرف قیلوب فرسیه نك میدان قتلی جانبنه روان قلدی بیت
غضب عقلینه اولدی شوعله چهره • که اولدی چشم عالم بینی خیره • بو خبر
مادر شیره واصل اولوب بلدی که پسری سپر شتاب و تعجیله سلوك ایدوب
جانب حلم و تأنی دن اهمال ایتمشدر و طریق صبر و سکونی قویوب مضیق طیش و تهتکه
کمند درکند و کندویه ایتدی تیز یتمك کرك و فرزند دلبندی قید بند وسوسهٔ دیو
لعین دن خلاص ایتمك کرك زیرا هرکاه که سلطان غضب مستولی و لا شیطان اکا
مسلط اولور و اول زماندن نه فرمان ایدرسه مختل و مخبط اولور بو کلام فصیح که
اذا استشاط السلطان تسلط الشیطان حدیث صحیحدر معنی مزبورك
بیاننده نص صحیحدر • خطرلو ایشی اشلمز غضبناك • غضبناك اولور ایشی خطرناك
غضب از شعلهاء شیطانیست • عاقبت موجب پشیمانیست • فی الحال حلاوه ده
برکسته ارسال ایتدی که امتثال فرماندن بر آن توقف ایلیه که بنم ملك ایله سویلشجك
سوزم واردر و کندی کامجوی حضورنه کلوب ایتدی پسر ایشتدم که فرسیه نك
قتلنه مثال ویرمش سن اندن نه کناه صادر اولدی و نیجه جرمی ظاهر اولدی شیر
صورت حالی واقع اولان منوال اوزره تقریر ایلدی مادر شیر ایتدی ای جان
مادر نفسکه بادیهٔ حسرتده سرکردان قلمه و مشرب عفو و احساندن بی بهره
قالمه ارباب تجربه و اهل وقوف دیمشلردر که سکز نسنه یه موقوفدر حرمت
زن بشوهره و عزت فرزند پدره و دانش شاکرد اوستاده و قوت شاه لشکره

وکرامت

وكرامت زاهد صلاحه وامن رعیت پادشاهه و نظام کار ملوك و سلوك
طريق عدله واجرای عدل اعمال حزم وعقله بونایده عمده ایکی نسنه در بری
اتباع واشیاعك مراتب استحقاقنه اطلاع ایدوب هر برینی هنر وکفایتلری موجبنجه
مناسب مناصبه نامزد ایتمکدر ایکنجی انلری بری بری حقنده صاحب غرض
و متهم طوتمقدر که مقربان درگاه شاه میاننده شعلهٔ حقد و نزاع بر وجهله ارتفاع
بولورکه آب فراست و فتادن غیریلر اطفا و اخمادینه امتناع اولوردیس اکر پادشاه
بونك آخر حقنده قدح و سعایتنی مقبول کوره و آخرك بونك بابنده غمز و سعایتنی
استماع بیوره من بعد انلرك قول و قرارینه اعتماد قالمز و بر فرد انلرك عهد واقرارینه
اعتماد قلمز زیرا که ارباب غرض گاه اولورکه بر امینی معرض خیانتده عرض ایدرلر
و بر خاینه لباس امانتده جلوه ویررلر بو واسطه ایله بیگناهلر بند بلایه گرفتار
اولورلر و مجرملر ساحل نجات و کنار امن و سلامته وصول بولورلر بیت بی گنه
دلشکسته در زندان • مجرم از دور خرم و خندان • بی شك بو مقدمات
بوینه منتج اولورکه حاضرلر تقلد عملدن امتناع ایدرلر و غایبلر تقبل خدمتدن
تقاعد گوسترلر و جمعیت امور و حضور قلوب جمهور بالکلیه متفرق اولورلر
وارکان ملك و بنیان سلطنته هزار خلل متطرق اولوربوکه مترتب اولان مفاسد
دایرهٔ حسابدن بیرون و مرتبهٔ قیاسدن افزون • حذر قل صحبت صاحب
غرضدن • که انك حالی دگل خالی غرضدن • کور هرکیمده وار نور سعادت • بیلور
که آنده وار آثار دولت • طوتر رنك حسد آیینه سینی • یقر رشك آتشینه سینه سینی
شیر ایتدی بن فنزبه یه کمسنه قولیله بدگمان اولمدم بلکه تا انك خیانتی ثابت
و ظاهر اولمینجه بنم ضمیرم اکا متغیر اولمدی مادر ای ایتدی نه یقین صادق
تغیر مزاج پادشاه بر احده خصوصا که معتمد درگاه اوله رواد کلدر انك خیانتی
ظاهر اولمق دخی هنوز حجاب اشتباهده در انشاء الله الرحمن اول زمان که بو قضیه نك
یوزندن پرده گمان مرتفع اولا انك حقیقتی روز روشن گبی عیان اولسه گرك

مزید عواطف پادشاهیدن بدیع و سعید دکلدر که بو قدر خیانت که کمان
مجرد له فریسه یه نسبت اولندی انک حلم غیر متناهیسی قضاسنده نابدید
اولدی و سوابق خدماتی نصب العین خاطر قلنوب اول مساعی و مآثر که بو
درکاهده اندن صادر اولمشدی لوح ضمیر منیردن زوال پذیر اولمشدی
و هنرمندان کافی و مصلحت کذاری حقنده نه هنرلرک نزهات و فشار و خرافات
بی هنجاری موقع اصغا و محل ارتضا بولمییدی **مثنوی** سفله نخواهد دکری را بکام
خس نکذارد مکسی را بجام • بی هنران صد حیل ارند پیش • تا نرود کار هنرمند
پیش • ای ملک عاقل عقل صواب نمای هر واقعه ده حاکم عدل و رای عالم آرای
هر حادثه ده مشیر کامل بیل که شرف کوهر مرد صفای عقل و خرد له در **بیت**
عقل است که بنیاد شرف محکم ازوست • وافزونی حرمت بنی آدم ازوست •
چون فریسه یی آستانه دولتکده و مرتبه منیعه یه و درجه رفیعه یه ایرکوردک
و منصب وزارته بلکه رتبه نیابته رواکوردک و مجالسده آنک مدحن ایدوب
خلوتلرده غرض شاورت رازلنی بیوردک حالیا سنک ثبات و وقارکه لایق بودر که
قول سابقه اوزره قرار ایدوب نقض عهد و ابطال اقراردن فرار ایده سن دوست
تربیتکله بنیاد اتدوکک بنایی آتش بیداد له برباد ایتمیوب شماتت اضداد و شادکامی
حساددن عار ایده سن و حقیقت حالی تفحص و استکشافده عدل و انصافه
لایق شرط احتیاط و فرط مبالغه ده قصور ایتمیوب عقل حضورنده معذور اولمیه سن
و اظهار حقده فواید صبر و تانیدن محروم اولمیوب عند الناس شوایب تهمتدن
دور و عند الله ثواب صبر جمیل ایله مثاب و ماجور اولاسن عاقل خردمنده پوشیده
دکلدر که آنک مانند کامل و هنرمندک پایه شانی اندن بلند درکه آیینه امانتن
بو خیانت زنکاریله مکدر قله و دامن دیانتنی بو جنایت نجاستیله آلوده اوله محقق
و مقرردر که خاشاک حرص و طمع انک مشرب زهد و ورعنه کدورت ویرمشدر و مرکب
آز و نیاز آنک سمند پرهیز و احترازی کردنه ایرمشدر اول زاهد دیانت مآب

وصیانت نصاب بوباده انتما و بوجنابه انتساب ایدلدن شرب دم و اکل
دسمدن احتما واجتناب التمشدرلردن سابق دخی اوصاف مزبوره ایله
موصوف ومعروف ایدی وگوشهٔ قناعتده انزواسی واکل حیواناتدن پرهیز
آماوصیت وصدای ورع وتقواسی میان انام والسنهٔ خاص وعامده مذکور
ومشهور ایدی **مصراع** بیهوده سخن بدین درازی بنود ۰ بو دلتخواهك
اغلب ظنی بودرکه وظیفهٔ ملکی منزل فریسه ده بینه انلك عدوسنی ودشمنی
قومشلر ولر حساددن بوقدر افسادی چندان بعید دکلدر زیراکه اهل حسددن
بعضنی خردلر اولورکه آخره ضرر یتیشمك قصدیله کندی هلاکن
اختیار ایدر وقتلنه جانله خریدار اولورنته که خواجهٔ حسود محسوددن
اخذ انتقام سودیچون غلامندن کندی قتل ایتمك مقصود ایدینوب خبر
وابرام ایلر فرماننه رام ایتدی سیر استعلام اتدی که نیجه مرویدر اول
حکایت ماددی ایتدی روایت ایدرلرکه شهر بغداده برخواجه
وارایدی غایت حساددن برهمسایه سی وارایدی اورع زهاددن
ایامی علی الدوام صوم وریاضت ایله تمام ایدوب ولیالیده علی
التوالی اقدام طاعت وعبادت اوزره قیام ایلردی **قطعه** محبت
آتشینه بغری یانمش ۰ ریاضت اودی دود بینه بو یانمش ۰ کیجه کوندز عبادتده
یدیجه ایم
کیجه ده قایم وکوندزده صایم ۰ درونی مخزن کنج معارف ۰ ضمیری سر
کاف ونونه عارف ۰ اهالی بغدادآنك ولایتنه اعتقاد وهمت وعنایتندن
استمداد ایدوب آستانه سینه کلورلردی وارباب ثروت ویسار هردم هدیه
رسمنده خاك قدمنه دینار ودرم نثار ایدرلردی ومجالس ومحافلده خیرله
مذکور ایدی ومسامع ومجامعده فضل ایله مشهور بو جهتلردن همسایه سی
حسود آتش حسدله پرورد اولوب نایرهٔ غیرت جاهلیت کانون درونندن
زبانه چکدی وانك حقنده انواع درلو قصدلر ایدوب زمین دلنده مکر وکیدن

تخمین اکدی اما کمان مکر و تزویردن هر تیر که اولجانبه اتردی انک سپر صلاح

و ورع و رعنده تاثیر قلمزدی و هدف مراد و نشانه آرزو به راست کلمزدی
تا بو معامله دن عاجز اولوب درمانده قالمدی عاقبة العاقبة واردی بر غلام
صاتون آلدی انک بابنده مواجب احسان و انعامن واجب کوردی و لوازم
اشفاق و تربیتی تقدیم قلدی هر ساعت کا استمالت ایدوب بیدردی که سنی
بر مصلحت ایچون تربیت ایدرم و بر مهم کلی ایچون یار محنت و سونلک چکرم امید
وارم که دل زارمی بو باردن خلاص ایده سن و خاطر نژمانی بو خار خاردن فارغ
قله سن **فرد** ز آب دیده که می پرورم بسوز درونش • امیدوار چنانم که آتشی
بنشاند • چون بونک اوزرنه بچه ایام کچدی غلام فرمان خواجه یه رام اولوب
مقام انقیاد و اطاعنده آرام اتدی و اول مهم معهودک اتمامنه که خواجه نک

مقصودی

مقصودی انده مندرج ایدی اقدام واهتمام کوستروب اتدی آلاف نوازش ومرحمتلر
که بو بنده بانیك مبذول بیوردك پنجه تاب وتوانله شرح ایتمك میسردر واصناف
التفات وعاطفت بو چاکر افکنده یه ارزانی کوردك بنجه کلك زبانلر سلك بیانه
چکمك متصور **فرد** صد زبانم اولورسه سبزه مثال • شکر لطفکده اولسه
کلی کلال • حالا دلرم که بو دولتدارلك مقابله سنده بنده جان سپارلك
ایلیم ونعمت شکرانه سی خدمتکارلك شرایطن یرنه کتورم **بیت** نقد
روان خویش نثار تو میکنم • جانی که هست در سر کاری تو میکنم • خواجه کوردی
که غلام حق کذارلق مقامنده ثابت قدمدر وهوادارلق داعیه سی درون
جاننده وصمیم جناننده مبرهن ومحکم در روی کاردن رفع حجاب اتدی وورد
حسددن براه جانکاه ایدوب ایتدی بلو آگاه اول که بو زاهد یاردك رشکی
بنی هلاك اتدی وانك بو قدر اقتدار واشتهاری غیرتمدن عنان اختیار الدن
کتدی قصدم بودر که اکر بر نوع نکبت بتورم بلکه انك نام ونشانی روی جهاندن
کوترم هرچند که بو بابده فن حیله کتابنی حدم ودام مکر وتزویره فکر وتدبیر
دانه لرین صاچدم بو کاره چاره دن عاجز قالدم وآتش حسد تنور جسدمده
زبانه چکوب راحت زندکانی بکا منغص اولوب غم وغصه دن سرور لذت
حیاتدن سیر اولدم بو زماندن بری سنك یار مخلصکم بو سببدن چکرم وتخم
مهر ومحبتکم زمین سینه ده بو جهتدن اکرم که بو کیجه همان بنی زاهد همسایه نك
بامی اوستنده ذبح اسمعیل کبی قربان ایده سن وهمان اول مکاندن خاك وخود اکره
غلطان قویه سن کیده سن صباح چون بنی آنده کشته وخون آغشته کوره لر مرآینه
بو تهمتله آنی طوته لر کرك وعرض ومالن پامال وخانمانن ویران ایلیه کرك
وآنك شیشه نام وناموس شکست وصیت وصدای زرق وسالوس پست
ایدوب انك حقنده خلقك اعتقادی بوزلسه کرك بر دخی زهد وتقوی دعواسن
ایتمیوب صفحه حالنه بو بیتك نحواسی یازلسه کرك **بیت** زاهدا زحدفی بود

یا رب برافکن پرده اش تا ببیند اهل عالم فسق پنهان اشکار غلام ایتدی ای خواجه
بو فکردن فارغ اول و بو کاره بر طریق ایله دخی چاره بول اگر مراد بو ورطه دن
خلاص ایسه زاهدی قتل اتمکله دخی محصل اولور و بو عقده بو تدبیرده کشاد بیتی
اولور خواجه ایتدی اول اندیشه دور و درازدرکه اکا قادر اولمیه سن بر تقدیر
که قادر اولاسن محتملدرکه عنقریب فرصت بولمیه سن بنم درد حسددن طاقتم
طاقدر بکا صبر ایت دیمك تکلیف ما لا یطاقدر اگر حق خدمتی بیلورسك و شکر
نعمتی ادا قلورسك نه توقف فرمانه اطاعت قل و بی تکلف بو امره شروع ایدوب
بو خدمتی جانمه منت بی نهایت بل اشده عتاق نامه ك حاضردر سکا تسلیم ایده یین
و بر بدره زرکه بقیة العمر معیشتکه کفایت ایده سکا ویره یین تا بو شهرده طورمیوب
کیده سن بر ولایتده دخی اقامت ایده سن غلام ایتدی ای خواجه هیچ عاقل بو فکری
اتمزکه سن ایدرسن رایحه ادراکدن بر شمه شی اولان بو طریقه کتمزکه سن کیدرسن
نکبت دشمن زمان دولت مطلوبدر و فوت عدو اوقات حیاتده مرغوبسن
دولت حیاتدن دور اولیجق انك نکبت و حماتدن سکا نه لذت حاصل اولور
و سن محبوس قفس کور اولیجق انك شکنجه و جسندن نه منفعت واصل اولور **فرد**
چون نباشم در گلستان لاله گو هرگز مرو ○ چون برفتم از چمن شمشاد گو هرگز مباش ○ باد
که بو نوع کلمات ایله زبان بندی پرکار ایتدی مفید اولمدی و آب نصیحتی آتش درونه
نثار قلدی سکون بولمدی چون خواجه نك رضاسینه انده مشاهده ایتدی ضروری
بام خانه زاهده اوزره باش کسوب حسدنك مجمع حقد و حسد ایدی اندن قودی
کندی و همان عتق نامه سی و بدره لی دیناری کوتروب دار الامن و الامان مدینهٔ
اصفهان جانبنه روان اولدی یارنده سی خواجه بدنیتی زاهدینك سیرتك
بامی اوستنده مقتول بولوب زاهدی طوتدیلر و امر شرع و عرفله قید و بند ایدوب
زندانه ایلتدیلر چون شرعا قتلی موجب جنایت ثابت اولمایوب اکثر اعیان
و ارکان بغدادانك عفت و صلاحنه شهادت ایتدیلر اکا قصاص اتمدیلر

اما بندن دخی خلاص بولمدیلر مدت تمادی ایله محبوس قالدی قضای الهی
نجه زماندنصکره معاریف تجاردن بریسی اصفهانده غلامی کوردی غلام
خواجه وزاهدک احوالنی اندن صوردی تاجر دخی خواجه نک قتلندن وزاهدک
حبسندن خبر ویردی غلام ایتدی اول بیگناهه عجب ظلم اولمش بو ایش فرمان
خواجه ایله بزدن صادر اولمشدر زاهده بهتان وافترادر اول مرد پارسا بو ما
جرادن بیخبر وبو تهمتدن مبرادر بس خواجه نک الحاح وابرامی ایله قتلنه اقدام
علی التفصیل اعلام ایتدی تاجر دخی تجار بغداددن جمع کثیری مضمون قضیه یه
استشهاد ایدوب شهر بغداده کلیجک صورت حادثه وکیفیت واقعه لی بالتمام
حکایه اعلام ایتدیلر زاهد استقامتی برکتی ایله اول ورطه دن نجات بولدی
حاسد سفاهت شآمتی ایله نشانه تیر لعنت ورسوای دنیا وآخرت اولدی
ومرد پارسا بو قطعه غرانک فحواسنی که بعض فضلانک زاویه طبع شیرینی درزبان
حال ایله ادا وابو بیر خیال ایله املا قلدی **قطعه** درباب من زروی حسد
یک دو ناشناس ● دمها زدند وکوره تزویر یافتند ● واندر شب ضلال
بسعی وکمان مکر ● موی غرض بناوک حیلت شکافتند ● رغما لانفهم همه نیکی بمن
رسید ● وایشان جزای فعل بد خویش یافتند ● بو مثللی کتوردم تا ملکه معلوم
اولا که اهل کینه وارباب حسددن نه فتنه وفساد لو ظاهر اولورمش بعد
ما که بونلرک کندولر ایا بندن هیان وبونلره ایمنک مقرر اولدی بس هر عان اوج هواده وما
قعر دریاده وسباع کوه وصحراده بربسکاللرک قصدندن ایمن اولمق نجه میسر اوله
وخدم وحشمدن انلرکه منزلت قربیه دن کیم اوله لر کمال حسدلرندن انک حقنده
فکر مکر ایتسه لر واحطاط مرتبه سی ایچون قصد عداوت ایتسه لر بعید دکلدر صواب
بودرکه تعجیل وشتابدن اجتناب ایدسن ودمام علم ووقاری الدن قومیوب
بو قضیه ده تامل کافی وتدبیر شافی سوره سن والا بروجهله تدارک وتلافی قلنه سبب
که عدالت وشهامت شاهانه یه لایق اوله بو امره تاخیرک حالی کیدن خالی

دکلدر اکر مستحق قتل اولمیه کندو نفسکی بو جنایتدن صیانت ایدوب جریدهٔ اعمالکه
وبال خون ناحق ثبت ایتمزسن واکر فی نفس الامر واجب القتل اوله اختیار الکده در
تأخیر ایله نسته فوت ایتمزسن **بیت** می توان کشت زنده را لیکن • کشته را باز
زنده نتوان کرد • شیرها درنك کلامنی محك اعتباره اوردی ومیزان عقلله طریق
عین یقینله کوردی که بر نصیحت درکه همت غرضدن مبرا وبر موعظت درکه وصمت
ریادن معرا درحکم سیاستده توقف کوستردی وفرلیسه یه امان ویروب احضارینه
فرمان ایتدی وداری اغیاردن خالی قیلوب ایتدی بز بوندن سابق سنی محك امتحانده
تجربه ایتمشوزدر وسنك ماهیتك عورنه ارمشوز وحقیقتکك کنهنه ییتمشوز در حق الیقین
بلورزکه سنك قولك سایرلر اقوالندن حقدر یقینی درو نور صدق جبین
احوالکدن مبین در یوری همان وضع سابق اوزره اتمام مصالح خاص وعامده
وفور سعی واهتمامکه دریغ ایتمه وسنك بابکده واقع اولان کفت وشنیددن
متاثر اولوب اوهام بعیده یه وجود ویرمه فرلیسه ایتدی اکرچه که نهال همت
سلطانی سایهٔ عنایتن بنم فرق حالمه ارزانی بیوردی وعواطف خسروانه دن
شان شریفنه لایق اولانی دریغ قلمدی فاما بن بنده نك ساحهٔ ذمتی بو تهمتدن
بری اولمز مکر اول وقت که ملك بر چاره فکر ایده وبر تدارك ایلیه که کیفیت کار
وحقیقت حاله اوله بنم دامن دیانتم بو خیانت لوثندن ظاهر ایدوکنه یقینم
واردر لیکن بو احتیاط تام واهتمام • تمام برائت ساحت ذمتم ظاهر اولمق امر دشوار
چون آفتاب عنایت ملك کامکار فرق حالمه سایه دار اوله امیدوارم که بو قضیه نك
حقیقتی وراء پرده خفادن کالشمس فی وسط النهار ظاهر واشکار اوله • غمناك
نباید بود از ظن حسود ای دل • شاید که جوابی خیر تو درین باشد • کامجوی ایتدی
نه وجهله انی تحقیق ایتمك میسر در وبو قضیه ده نه طریق ایله تدقیق ایلمك متصور
فرلیسه جواب ویردی که اول طایفه که اول فتنه لر قوپرمشلر در احضار اولنمق کرك بر سبیل
استقصا انلردن استفسار اولنمق کرك که بن بنده یی با وجود که مدت مدیددرکه

لذت چاشنی کوشت کام مذاقدن بعید در بو خیانت ایله مخصوص قلوب اول
مکسندلری کم مدة العمر کوشت دن غیری نسنه یمزلر و بو زمان قان ایچمسه لر
اولمزلر بو ایلساحر چقه مغد باعث ندر هر آینه چون ملك بو نکته یی تحقیق ده
تدقیق ایده انلرده واقع حالی بغیر و قطمر تقریر ایتمك مقرر درا کو عناد ایدرلرسه
تهدید و تشدید له کیفیت مواقعه یه وقوف مسر دراتکله دخی ولمزسه امید
رحمت و وعد عنایتله یله رخسار یقین دن نقاب ظن وتخمین و نفع اولمق متصور در
پایانیم کوتاه دست لکم و پاك دامنلکم تمام خدم وحشمه روشن اوله وخلوص نیت
وصفای طویتم ضمیر منیر حضرت ملکه مبین اوله قطعه بوزمندن کیده بو تهمت
ظمانی آجیله کون کبی راز نهانی • هر راز که در پرده شب پنهانست • چون روز
شود بو همه روشن کرده • کامجوی ایتدی انلردن صورت واقعه وعید عقوبت
ایله تحقیق اولمق کرك کم تو یه عفو و عاطفته مستحق دکللردر زیرا کم آنلر بابنده کم
بنم مقبل و مقبول امین و معتمدم حقنده حسد ایدوب قصد کیده مشغول
اولمرلرعفو و اغماضی مبذول قلمق بغایت نامعقولدر فرسیه ایتدی هر عفو و مغفرت
کم کمال استیلا و قدرت ایله وجوده کله محض هنر و فضیلت درکه العفو عند
القدره بو فضل ده اصل فضل بو درکم خصمه قدرت قاهره وار یکن جرایم جرایمنه
قلم عفو چکله کم عدویه قدرت بر نعمت غنیمت درکم آنك مقابله سنده شکر
ومنت عفو و مغفرتدن غیر یله میسر دکلدر فرد چون کنهکاره اولاسن قادر عفو اوله
اول او نعمته شاکر • کامجوی چون کلام فرسیه یی کوش هوش له استماع ایتدی و آثار
صدق و اخلاص صفحات حالنده عین یقین له معاینه قلدی فرمان ایدوب اول طایفه یی
کم بو فتنه عبادن قوپرمشلردی دیوانه کتوردی و بو قضیه نك استکشاف خفیات
واستخراج غوامضنده شرط اجتهاد واحتیاطی حد مبالغه ده درجه افراطه یتوردی
بو وعده ایله کم اکر بیان واقع ده تقصیر ایتمیه لر دامن حاللری ونس جرایم دن آب عفو له
تطهیر اولنه و بوندن غیری صلات و تشریفات پادشاهانه ایله دخی نوازش

بیورله واکر شویله که مضمون قضیه یه انکار ایدوب لج وعناد اوزره اصرار ایدن
لو عقابین عقاب وپنجه شکنجه عذابه کرفتار اولهلر چون بونلر بوبابده تاکیدات
فراوان وتهدیدات بی پایان ایتدیلر اندرد خی بالضروره فرمانه اذعان ایدوب
صورت واقعه علی ما هو الواقع درمیان ایتدیلر آفتاب امانت فرسیه ذیل سحاب
شبهه دن تابان اولدی ورنك شك وریب کیدوب روی آیینهٔ یقین نمایان
اولدی مصراع امتحان کردیم وحال هر کسی معلوم کشت • مادر شیر ایتدی ای ملك
زمان بوجماعته امان ویردك نکث پیمان ونقض ایمان خلاف شرط ایمان ایدر اما
سکا بوبابده بر تجربه حاصل اولدی که آندن غیرت آلوبن بعد کوش قبول ایله هیچ
بر خاینك سعایتنی استماع ایتمك کرك وتا دلیل صادق وبرهان باهر ایله بر قضیه
ثابت وظاهر اولمیه ترهات اصحاب اغراضه التفات کوسترمك کرك بر شخصك
معایبی حقنده سویلنن کلام اکرچه که سلك ایجاز وغایت اختصار اوزره انتظام
بوله معرض قبولده واقع اولمغه کرك که چوق نسنه وار که ماده سی آز ایکن تدریجله
بر صورت کیره که تدارکی حیز امکانه کلمز انهار عظیمه کبی که اصلی بر جوی مختصر ایکن سایر
میاهك مددیله کاه اولور بر مرتبه یه وارر که کشتی دن غیری ایله اندن
عبور متصور اولمز پس خلقك مثالندن کثیر وقلیل هر سوزکه عرصهٔ تیسیره آنی
تاویل ایدوب بحسب الظاهر ایلی رد ایتمکله سایرلره طریق تکلمی سد ایتمك کرك
تا خاتمهٔ کار وخاتمه مفضی اولمیه وعاقبت حال شامته انجام بولمیه مصراع
سرچشمه شاید کرفتن به بیل • کاجوی ایتدی عین الیقین بلدم که نصیحتك
حق صریح ایدوکنه دلیل ظاهر برکسنه متهم قلمق خلاف مقتضای عقل صحیح در
مادر ایتدی ای ملك اول کمسه که بی سبب ظاهر احبابن رنجیده خاطر قله
اول زمره دندر که اکابر انلرله مصاحبتدن مجانبتده تاکیدات وافر بیوردیلر دیو
کاجوی ایتدی ای مادر مهربان بو مجملی زبان تفصیل ایله بیان بونکتهٔ عبارت
روشن ایله عیان ایتمك کرکسن مادر ایتدی حکما اوراق صحایف وصایایه

قلم حكمنده املا ايتمشلردر كه سكز طايفه دن مجانبت واجبدر و سكز كروه ايله
مناسبت مناسب اول سكز نفر شخص كه دست موافقتی آنلرك دامن مرافقتلرندن
حكمك كرك اولا اول كمسنه در كه منعملرك حق نعمتن بلميه و كفران و عصياندن احتراز
قلميه ايكنجی اول كمسنه كه بی سبب غضب ايليه و خشمی حلم اوزره غالب اوچنجی
اول كه مغرور عمر دراز و رعايت حقوق خالق و خلايقدن بی نياز اولا
دوردنجی اول كه انديشه غدر و مكری كندو پيشه قله بشنجی اول كمسنه
كه دروغ و خيانت طريقنه كيده و صفت صدق و امانتدن كناره ايده التنجی
اول شخص شهوت پرست كه عنان نفسی رخا ايليه و توسن مرادن ميدان هوا
و هوسده رها ايليه يدنجی اول كه قلت حيا ايله موصوف اولا و وقاحت
و سوادبا ايله معروف اولا سكزنجی اولدر كه سبب ظاهر خلق حقنده بد كمان
اوله و نه برهان باهر اهل عقلی متهم قله اما اول سكز نفر كه انلرله مصاحبته طالب
اولمق كرك بلكه انلرله مواصلت هم مطالب ولمق كرك اولا اول كمسنه در كه اداء شكر
نعمتی ذمتنه لازم بيله و قضای حق خدمتی عهده سنه واجب قله ايكنجی اول كه
عقد عهد محبتی صرف روزكارله منحل اولميه و رشته دعوای مودتی تقلبات ادوارده
انفصام بولميه اوچنجی اول كمسنه كه ارباب لطف و مروتك تعظيمی واجب بيله
و قولا و فعلا مقام مجازات و مكافاتده اوله دوردنجی اول كمسنه كه غدر و فجوردن
احتراز و نخوت و غروردن اجتناب قله بشنجی اول كمسنه كه حالت غضبده نفسنی
ضبطه قادر اوله التنجی اول كمسنه كه لوای سخايی رفع ايدوب فقرانك تحصيل مقاصدنده
مقدورنی صرف ايليه يدنجی اول كمسنه كه دامن شرم و حياين الدن قوميه و طريق
ادبدن تجاوز جايز كورميه سكزنجی اول كمسنه كه صلحا و اهل حب و فسقا و اهل
بدعتدن مجتنب اوله هر كمسنه كه بو طايفه ايله كه حاليا ذكر اولندی مقام وفاق
و اتفاقده اولرواول كروه ايله كه سابقا مذكور اولدی معرض خلاف و شقاقده
اوله آنلرك مركب صحبتی ايله خلل اخلاق رديه اندن زايل اولوب مزاج حالی

اعتدال حقیقی‌یه مایل اوله سرکه کبی که بو قدر حدت و حموضت ایله چو عسل مصفی ایله
امتزاج بولور عرض حموضت صرفه‌اندن زایل اولوب بو قدر مرضک ازاله‌سنه
موجب اولور نظم چو سرکه ترش روی را با انکبین آمیز ● که دافع مرض و راحت
روان کردی ● مباش مرده دل و همدمی جان بکزین ● که از مصاحبت جان
تو نیز جان کردی ● چو سایه باش ملازم به پیش اهل صفا ● که آفتاب صفت
شهرهٔ جهان کردی ● چون شیر بو خللک تلافی‌سنده و بو واقعه‌نک تدارکنده
مادرنک جهد تمام و جد و اهتمام مشاهده ایلدی تمهید قواعد سپاس و تقدیم
وظایف شکر بیقیاس دنصکره ایتدی ای ملکه زمان سنک برکات نصایح
و نفثات مواعظکله بیت شب تاریکم اولدی روز تابان ● تمود شوار
اولنلر اولدی آسان ● بو امین کافی و کاردان ورطهٔ تهمت و بهتاندن
نجات بولدی و ملازمان درکاهمدن هر برینک حالنه اطلاع کلی حاصل اولدی
من بعد متنبه اولدم که بونلرله نجه مسلک سلوک المک کرک و سوالرینه
جوابده و کلاملرنی سلب و ایجابده نجه صوب صوابه کیتمک کرک پس فرسینک
امانتنه اعتقادی ارتدی و انواع معذرت و ملاطفت بیوردی و کنه دعوات
ایدوب ایتدی بحمد الله که بو تهمت موجب صدق اعتقاد و سبب فرط اعتماد
اولدی همان حسن اهتمامکه مفوض اولان احکامک تمامنده قرار سابق اوزره
قیام ایتمک کرک فرسیه ایتدی بو قضایله بو قضیه نجه فیصل بولور و بو سر انکشت
تلطفله بو عقده نجه منحل اولور که ملک سوابق عهودی فراموش ایتدی و سعایت
حساد و وشایت ذباب افسادی سمع قبولله کوش ایلدی نظم ای انکه دل
از وفا پرداخته ● با دشمن من تمام درساخته ● کر با همه کس عشق چنین باخته
هرکز حق هیچکس تو نشناخته ● کامجوی ایتدی بو اموردن خاطرکه هیچ نسنه
خطور ایتمه‌سن که نه سنک خدمتکده شمه قصور اولمشدر نه بزم همتمزده
شایبهٔ فتور اولسه کرک خاطرک جری قلبکی طوت و استظهار تمام ایله اتمام

مصالح خاص و عامه اهتمام ایت فریسه ایدی مصراع هر روز مراسهٔ
ودستاری بنیست ٥ جازم اولدی که بود فعر بکا قصد فاسد حسادن مضرت
عاید دکلدر اما بازارجهان مفاسد اهل فسادن کاسد دکلدر تا ملکک
همت حقیقت عنایتی باقی و لاحاسدلرک قصد فاسدی برقرار اولمق مقرر در
چون ملک سباع ساعیلرک کلامنه شرف استماع یوروب بیلدیلر که ملک جانبی
هینی ولینی دهر لحظه تمهید مقدمات تخلیطی تجدید ایدوب هر ساعت
زبان نفاقی برکار وکلام شقاقی تکرار ایتمک محققدر هر پادشاه که کلام ساعی
فتنه انگیزی استماع جایز کوره و سخن چین ونفاق آیینک زرق وشعبده سنه
التفات کوستره اکا خدمت ایتمک جانبازلق درجان اله یاری ایتمک اهل خرده نامله
و ناموافقدر مصراع هر روز مرادتو نوید جانی ٥ اکر رای ملک آرای
ملک صواب کورر سه بن بنده نک قبل اعباء وزارتدن ابا ایتدوکمک سبین انها
ایده بن شیر اجازت ویردی فریسه ایدی اکر ملک بو بنده جانبی یاد ایدوب
بیدا دجلاددن آزاد ایدی ایسه تلطف و تفضل جهتندی ایدی انی نعمت عظیمه
وعنایت جسیمه بیلمک کرک کیفیت حالی تحقیق ایتمدن ارباب غرض کلامن تصدیق
ایدوب امر سیاست بانبده شتاب ایتمکله خانه وقار و ثبات شاهی یی خراب
ایتدی لاجرم انک مکارم پادشاهانه سندن بدکمان و عواطف خسروانه و مرا
بیکرانه سندن ناامیدوارم زیرا که کندونک سوابق تربیتن و بنم سوالف خدمتم
بلکه فایده هباء منثورا یدوب کندونک پرورده دست همتن ونه سبب نظر
عنایتندن مهجور بلکه دایره حیاتدن دور ایتمک دلدی و بر تهمت حقیر ایله که ثابت
اولدوغی تقدیرجه دخی مقدار وقعی یوغیدی که ظاهر در عقوبت عظیمه روا کوردی
پادشاه شویله کرکدر که جنایت عظیمه و جرایم کبیره دخی مشرب عفوین تیره ایتمیه
فکیف که بیسیره نته که شاه یمن کندو حاجبی جریمه عظیمه سی وارایکن رسوا و ملامت
ایتیوب دامن عفو و مسامحه ایله آنک شناعتن ستر ایتدی کاجوی ایتدی نیجه

اولمشدر اول **حکایت** فرهیسه ایتدی روایت ایدرلرکه دار الملك یمنده
بر پادشاه وار ایدی که فروغ صبح سعادت جبین بیننده باهر و لمعهٔ نور
عدالت چهرهٔ آیینهٔ باطننده ظاهر ایدی **مثنوی** شهی که آسمان در رهش
کاه بار • زپروین وجوزا فشاندی نثار • نشیننده بزم کسری وکی • فریدون
کمر شاه فرخنده پی • برکون بر حاجبنه متغیر اولوب درکاهندن آنی رد و باب
عواطف شاهانه‌یی اندن سد ایتدی بیچاره حاجب مفارقت درکاه پادشاهه
طاقت کتورمدی وجلای وطن و ترك دیار ایتمکده صلاح کار و مصلحت روزکار
کورمدی ناچار کوشهٔ کاشانه‌ده تقاعد اختیار ایدوب کاه کندونك حال
پریشاننه اغلردی وکاه روزکارك اطوار عجیبه‌لشاننه کولردی **فرد**
هر شب از سوز درون بر حال بیماری خویش • کاه میکریم چون شمع وکه تبسم میکنم
عاقبت شدت حال وقلت مال وکثرت عیالدن متضجر البال اولوب شول
هنکامده که شاهك ضیافت عظیم وبار عامی اولدی حاجب بیچاره بعض
اجناسدن اسب لطیف وجامهٔ شریف استعاره ایدوب بندی درکاه
شاهه کلدی دربانلر کانی اندلرکه تشریف خسروانه ایله اختصاص بولمشدر
وبونده کلمسنه فرمان شاهی باعث اولمشدر دیمکسه آنی منع ایتمدی حاجب اقدام
ایدوب بارکاهه کردی وشاننه مناسب مقامده طوردی شاه بر فضای
دلکشده چتر شاهانه قورمشدی وارکان واعیان ایله بزم شرابه اوترمشدی
نظم سماط بزم دونمش کهکشانه • کمش ساغرلر اختردن نشانه • طبقلر پر
کباب کبك ودراج • صراحیلر خروس آتشین تاج • تذرو بادیه جام اشیانه •
بط سمین اوکنده نقل دانه چون حاجبی کوردی دریای خاطری اضطرابه واردی
غضبی التهابه باشلیوب خاطرنده سیاست داعیه‌سن ظاهر اولدی نیته
توقف ایدوب دله مدی که مجلس عشرتی منغص ونشاط باده خوشکوار
اندوه آواره مبدل اوله کرم اصلیسی آنك کناهندن مسامحته مسابقت

281

کوستردی وسخاوت جبلّیسی انك جریده‌سن کالعدم فرض قلوب بو مصراعك
مضمونن خاطر عاطره‌نه عرض قلدی **مصراع** تو باده نوش وکرم و ذر والضمان
علّی ٭ چون حاجب بشره شاهه نظر قیلدی و مشاشت وبشاشت ونشاط
وانبساطنی برقرار بولدی فی الحال سایر خدام خان سپار کبی دامن خدمتی
کمر جانه استوار ایدوب اول مقامه مناسب اولان هر عمله اقدام وهر شغله
اقدام اهتمام اوزره قیام قلدی تا فرصت بولوب فی الحال بر طبق ذر ینیه کروزنی
بیك مثقال ایدی دامن قیاس لتنه آلدی شاه ایدن بو حرکتی مشاهده ایدیجك
بلدی که آنك بو جراتنه باعث فقر وفاقه وصیف معاشه عدم طاقه در داسن
حلم ایله عیبن ستر اتدی واول جریده‌یه قلم عفو چکدی مجلس آخر اولیجق چاشنی که
انك طلبنده شور وشغبی حدن کچوردلر وحضار مجلس متهم قیلوب قصد
اتدلر که زور وزار له آنلره اقرار اتدوره لر شاه مقربان درکاهدن برندن
استفسار اتدی که نه حادثه اولدی که بر جماعتك بویله انقلاب واضطرابنه
باعث اولدی صورت حالی اعلام ایدیجك پادشاه ایتدی خلقی بحضور
اتمك کرك انی آنلر المادی آلانی دخی کورمدی اول کمسه که الدی ایدی ویرمك
ایدی
محالدر واول کمسه که الدی ایدی ویرمك محالدر واول کمسه که آلانی بلدی
دیو ویرمك ممتنع حاجب بادکاه شاهدن طشره چقوب منزلنه کتدی وبر
ییل تمام اول طبقك بها سیله معیشت اتدی عام مستقبلده همان اول جشن
خاص وبار عامده حاجب ینه بر حیله ایله بارکاه شاهه دخوله ظفر بولدی
ومقام معهودنده طوروب سایر خدام کبی خدمتنه مشغول اولدی شاه چون
آنی کوردی اوکنه دعوت اتدی وآهسته ایتدی بکره که طبق دستکدن
اولندن تمام اولمشدر وکیسك کاسه‌دیا بکبی بها طبق نه دیدن خالی
قالمشدر حاجب روی تضرعی زمین نیازه اوردی وجبین مسکنتی خاك مذلّته
سوردی وزبان انکسار واعتذار له ایتدی **بیت** کامکارا چشم ازماه جا

دور باد ۰ خانهٔ عمر تو تا دورا بد معمور باد ۰ بو فعل شنیعه که بنده‌دن
صادر اولمشدر بو فکر اولندی که شاید پادشاه ویا مقربان درگاهدن
بریسی کوره بکا سیاست بیوره که آجلق محنتندن حیاتدن طویدم ونان
حسرتندن جاندن ال یویوب طی دورم واکر بو سعادت مساعدت ایتمیوب
بو شناعت پردهٔ خفاده قالورسه باری بر فتح کون سد رمق اولاحق
قوت اله کچوردم عین الیقین بلوردم که ضمیر منیر پادشاهنم حسب

حالمدن آگاه وصدقمه مقالمه کواهدر بیت دارد آن شمع دل افروز
آگهی از سوز ما ۰ اندرین دعوی کواه ما ضمیر پاک اوست ۰ ملک ایتدی
راست سویلرسن سنک کیفیت حالک بکا ظاهردر وصدق مقالکه
حسب حالک برهان باهردر مرحمت وشفقته لایقسن وعنایت

وعاطفته

وعاطفته مستحق پس انی نواخت ایدوب ینه منصب سابق اوزره مرتبهٔ اولی سن
ارزانی بیوردی بو مثلك ایرادندن مراد بودر كه قلوب ملوك نا امیدار دریای
ذخار كبی نه كران ونه كنارا ولمق كرك تا خس وخاشاك سعادتیله كدورت
پذیر اولمیه وحلم ووقار سلاطین عالیمقدار كوه باشكوه كبی ثابت وبرقرار اولمق یار
كرك تا تند باد خشم ایله متزلزل اولمیه **نظم** یا دل نیكان بنود خشم
هیچكهی كوم نباشد خیار • خس بغباری رود از جای خویش • كوه ز دامن نكشد
پای خویش • شیر ایتدی سنك كلامك اكرچه راست ودرست در اما تلخ
ودرشتدر نوش داروی نصیحت خوش مزه وخوشخوار اولمق كرك تا آنك تناولی
مریضه دشوار اولمیه طبع بیماری داروی ناخوشكواردن اكرچه علت صحتی اسمه
دخی مرادتی سبیله كاه اولور استنكاف ونفرت قلور اول سببله نعمت صحت
ودولت حیاتدن محروم قالور **فرد** كسی كه او بشكرخندن دل تواند برد •
جواب تلخ چرا كوید ازچنان دهنی • قرنبسه جواب ویردی كه بلی كلام ملك
بو بابده راست ودرستدر ولی ملكك فعلی ابطال حق وامضای باطلده بنم قو لمدن
هزار بار درشتدر چون ملك تحقیق واظهار صدق قدره اصحاب غرضك تزویر ی
وبهتاننی بو یله سلك استماع قلدی لازمدر كه اهل حقك كلام نصیحت انجامی
كه محض صدق وعین صوابدر اكا كران كلمیه زینهار ملك بنم بو نصیحتمی كستاخلقه
وسوء ادبه نسبت ایتمه سنكه ایكی مصلحت كلی متضمندر اولا بو كه مظلوملره
استغاثه وتظلم ایله تسلی وقناعت كلی حاصل اولور وبادناله وفریاد لرندن دله خاطر
غبار اندوه وملال زایل اولور پس ولی بودر كه قلبمده خار تشویشدن هر نه
وار ایسه اظهار ایتمكله ساحهٔ ضمیرم خاشاك غل وغشدن پاك ایدم تا ملكه بنم
حضور وغیبتم یكسان اوله وبنها نخانهٔ ضمیرده برنسنه قالمیه كه بعد زمان
موجب كفران وعصیان اوله ثانیا لازمدر كه بو قضیه ده حاكم عقل رهنمای
وعدل جهان آرای ملك اوله وهر بر قضای كه امضا قله كلام سنطلی تمام

استماعدن صكره قله لاجرم واجب اولدی كه صورت حال محنتمی حاكم عقل شاهد
اعلام ایدم وصفت درد وزحمتی طبیب عدل ملك فلك درگاهه ابهاده
تمام اهتمام ایدم مصراع چون توان دردا ز طبیب خویش پنهان داشتن ٭
كا مجوی ایتدی دردكم كبی درماسنی بوغرقابدن استخلاص ضمنده عنایت كلی بوردم
كه فرمان سیاستدن صكره اعطاء امان كبی كلی نعام وعظیم احسان اولمز
فرسه ایتدی بن عمم اولدقجه عواطف ملكك شكرن قلمزن وحیاتم اولدقجه
مكارم شاهنشاهینك عهده سندن كله مزن مثنوی اكر هر قل تمدح
اولسه بر دل ٭ بو نعمت چون سكا شكر ایده بیك بیل ٭ ادا ایده میوب بیكده
برینی ٭ بلوب عجزم قلام آخر برینی ٭ حكم سیاست وامر عفو بتدن صكره
عفو و مرحمت جمیع نعمتلردن اولی وراجحدر و فضیلت و مزیتی جمله سنك
اوزرنه ظاهر وواضحدر كه سایر نعم وسبب تربیت ابداندر بو نعمت مدد
آرامش روح رواندر بیت بر جان وبر دلم نظری كرده بلطف ٭
جان شد رهین منت دل شرمسار دست ٭ جمیع اوقاتده ملكك خالص
مخلص ومطیع متخصص بنده سیم ونقد جانی انك رضا و فرماننه فدا ایدرم
حالیا بو جراته باعث دكلدر كه رای ملك ارای ملكی خطایه منسوب قلم یا آنجاب
فهم تعقلنی قلت تانی وسوء تامله معیوب قلم اما جاهللرك حسدی اهل
هنر و كفایت حقنده عادت مستمر و رسم معهوددر و اصحاب عقل وارباب فضل
نادان واهل جهل میاننده دایما مغبوط ومحسوددر مصراع بیخار حسد نیست
كل وفضل هنر ٭ بعض كار بو بابده سپورمشدر ٭ از حسد نا اهلم اركوید بدی
زان بود كز من بدل دردستش ٭ حاسدان هستند وما را باك نیست
بی هنر آنكس كه حاسد نیستش ٭ و دعای حكما كربت محسود اهمان ٭ بو نكته ایما
ایدر كا مجوی ایتدی قصد حساد ومكر اضداددن نه باك كم كلام درو نمك
فروغی اولمز وهنرمندلرك فضلی حقنده بی هنرلرك حیله سی سها كبی وظهور رحمی انوار

نوفو بولمز مثنوی نه دکلو صبح کاذب فلسه تزویر ایدر مز قلب شبده
نور نا ثیر طویلور عاقبت کذب وخطاسی همین یا پنده قالور یوز قراسی
باطل همیشه مقهوردر وحق دائما منصوردر مثل مشهوردرکه الباطل یفور
ثم یغور اهل حسدك قدحیله رونق ارباب خرده ضرر کلمز و تعییب بدکویله
مرد پاك دامن ملوث اولمز قطعه کربدی کفت ترا دشمن دون باکی نیست
من به آنست که او مرتبهٔ ذرشکند طعن خفاش کجا رونق خورشید برد
سنك بد اصل کجا قیمت کوهرشکند سن من بعد افساد حساد وفتنه اهل
فساددن ایمن ومطمئن کورکسن که بز آنلرك کلمات غرض میزینه شرف التفات
بیورمز و فساد فتنه انکیزنه حیز اعتبار کوترمز فرسیه ایتدی بلی اما که
اولورکه اعدا خذلهم الله تعالی حسد جهتندن دکل بلکه نصیحت طریقندن
قدح ایدهلر شیر ایتدی بو بابی نه حیله ایله فتح ایدرلر جواب ویردی که
فلانك قلبی وهم و وحشتله طولمشدر اول سببدن که انك عقوبتنه
فرمان صادر اولمشدر و دماغنه نخوت یول بولمشدر اول جهتدن که انك
برتبتنه عواطف خسروانه ارزانی بیورلمشدر حالیا بو حضرتدن هم
آزرده درهم بدکمان من بعد نه مطیع فرمان و نه معتقد امان مصراع
غافل مشو از هر که دلش آزردی چون بو تزویرله مزاج ملك رنك پذیر
بعید دکلدر که ملك جانبندن دخی بدکمانلق بدید اولهلر الحق ملوکه الیق
وحزم سلاطینه اوفق بودر که بندهٔ جفادیده دن ایمن اولمیه ومنزلهسندن
دوشمسه یا بلای عزله مبتلا اولمسه و اول شخصه که رتبتدن اندن ادنی اولان
اندن تقدیم اولنمش اوله اعتماد قلمیه کا مجوی ایتدی بو عارضه یه چه داروی
فکرله علاج پذیر اولور و بو عقدهیه چه انامل تدبیرله کشایش بولور فرسیه
ایتدی اول کمسه که عاقل دریتحقیق بیلورکه آنلرك بو بابده کلامی بغایت
باطلدر و اوهام خام و تخیلات ناتمامی حلیه صدق وصوابدن عاطل در

زیرا که بو مقوله حوادث که مابینلرنده حادث اولور بنیاد اعتقاد جانبینك
احکامنه باعث اولور اول سببدن که اکر ضمیر خادمدن اهمال وتقصیر فهم
اتدوکی اجلدن تغیرپذیر اولورسه اکا خشم ایدوب حالنه مناسب تادیب
وکوشمال ایدجك لاشك خاطرندن آثار انفعال زایل اولوب کثیره وقلیل
ضمیرنده اولان غبار خدشه وملال مضمحل اولور وچون حاسدلرك توهمات
فاسدهسی ایدوکن بیله ارباب غرضك نزهاتنه اعتبار والتفات ایمیوب اول
کمسنك فرط اخلاص وامانتنه اعتقادی وکمال صدق ودیانتنه اعتمادی
دخی زیاده اولور خدمتکارلك دخی کوکلنده خوف وهراس ولیچی کوشماك
بولیجق ایمن اولوب انتظار بلا وعذابندن خلاص بولور بیت در غم افتاده
وازاندوه وغم آزاد شدم • در بلا ماندم واز بیم بلا وارستم • شیر استفسار
اتدی که حاکم لزدن تخ نفرباسوء ظن ایتمك کرك جواب ویردی که اوچ نوع بری
اولکه بنای جاپی پادشاهك اهمالی سببیله واهی وله ایکنجی اولکه پادشاه آنی
عین عنایتیله منظور قلمه وغنی اجلدن بدخواهلر اکا ظفر بوله اوچنجی اولکه کدیمین
وعرق جبین ایله تحصیل اتدوکی ماله پادشاه طمع ایدوب المدن الهکا مجوی
اتیندی ایتدی بونلری نه طریقله تدارك ممکن در ایتدی بونکله میسر در
که مخدومیمندن رضا وصفا اوزره اوله وهر لحظه اکا عنایت تازه وعاطفت
بی اندازه روا بیوره چون ملك بو بندهنك حالنی تدارك ایدوب رضای کلی
وصفای تمام ارزانی کوره رخسارهٔ خاطرده نه وجهله خدشه وآزار باقی قله
واعدا بنجه فرصت بولوب افساد یا بنه نه طریقله رخصت بوله بو جمله ایله
امید وارم که ملك بنم اعتذارمی قبول بیوروب بر دخی دام آفته کرفتار ایمیه
وبنی قوله که بو بنیا بانده ایمن ومرفه ساکن اولم وصفای نیت وصدق
عقیدت ایله وظایف دعا وثنا ملکی دا قلم بیت بروز درس ثنای
تو میکنم تقریر • بشب وظیفهٔ مدح تو میکنم تکرار • کامجوی ایتدی قوی قلب

اولسن اول بنده لر عدادندن دکلسن که سنک حقکده بو مقوله تهمتلر
مسموع اوله وسنک بابکده تمامرک کلام سعایت آمیزی محل قبول وموقع
رضا بوله بز سنک حقیقتکه واقف اولمشوز دروعین الیقین بلمشوز درکه وقت
محنتده صفت صبرله موصوف سن وزمان نعمتده اداء شکرله مشغول سن
خلاف دیانتی وخیانتی شانکه عظیم شین بلورسن ورعایت مروت وفتوتی
ذمتکه دین بلکه فرض عین قلورسن پس بزم عنایت بی غایتمزه واثق اول که سنک
وفور عقل وکفایتکه اعتقادمز وکمال صدق وامانتکه حسن اعتمادمز مضاعف
اولمشدر من بعد هیچ وجهله کلام خصم موقع استماع بولمق میسر دکلدر
وهر تعریض وکنایتلری قدح صریحه محمول اولمق مقرردر فرد زین
پس سخنان فتنه انکیز حسود • در بارهٔ دوستان نخواهیم شنود • فرسیه
ایتدی چون عنایت ظل یزدانی اوستمده سایبان اوله حساد باکک قصد
کیدندن نه باک ودولت رضای سلطانی حارس ونکهبان اولیجق خصم بد
اندیشک معارضه سندن نه غم نه تشویش بیت بعد ازینم چه
غم از تیر کج انداز حسود • چون بمحبوب کمان ابروی خود پیوستم • پس اهتمام
تمام ایله اتمام مصالح خاص وعام قیام ایدوب ساعت بساعت مرتبهٔ
رتبتی متزاید ومدارج تقویت وتمشیتده متصاعد اولدی تا کمال صلاح
وسداد له محل اعتماد کلی ومحرم اسرار ملکی ومالی اولدی بیت نهالش
بدان کونه شد سرکشیده • که از آسمان سایه بر بر فکند • بو درا اول پادشاهک
داستانی که ملازمان آستانی میاننده بعض مخالف واقع اولوب اظهار تمام
خشم وغضبدن صکره مقام کمال رضا وطلبه کله عاقل کامل وهوشمند
فاضله شیمه دکلدرکه بو بابده مذکور اولان امثال وحکایات انواع فواید
واصناف منافعه مشتملدر اول کمسه که تایید آسمانی ایله مؤید وسعادت
جاودانی ایله مخلد اوله عنان همتی کشف رموز حکمایه معطوف قلوب کمال

عزیمتین فهم اشارات علمایه مصروف قله تا دار الشفای طریقتدن دوای
جانفزای حقیقته واصل اولوب بدکان معالجات اطباء روحانیه ایله
علت پرخطر جهالتدن افاقت بوله **نظم** داروی تربیت از پیر طریقت
بستان • کادمی را بتر از علت نادانی نیست • روی اگرچند پری چهره و زیبا
باشد • نتوان دید در آینه که نورانی نیست • عابد و زاهد و صوفی همه
اطفال رهند • مرد اگر هست بجز عالم ربانی نیست • **باب دهم**
طریق مکافاتله جزای اعمال و سزای افعالی بیان ایدر دابشلیم تمام تعظیم
و تکریم ایله بیدپای حکیمه ایتدی استماع ایتدم اول داستانی که مشتمل در
شاه و سپاه بیانینه واقع اولان خلاف و خیانتی و فرمان عقوبت و سیاستی
و عاقبت الامر تجدید مراسم عاطفته مراجعتی و نظام ممالک و مصالح
خلایق ایچون برامین کافی یه مزید عقیدت و عقلیتی و جانب
باطله میلدن مجانبتی و قول حق و کلام صدقه میل و مداهنتی حالا ملتمس در
که بیان قلنه اول ستمکارک داستانی که رعایت نفس و صیانت حالی ایچون عباد
آفریدکاره ایذا و آزاردن خالی اولمیه واندن انزجار ده نصیحت عقلای سمع
قبوله اصغا قلمیه تا عاقبت اندوکی افعالک دام مکافاتنه گرفتار اوله برهمن
ایتدی اضرار و آزاری کنذو یه شعار ایلمز مگر بر جاهل که نور خرده ظلمت میانده
فرقدن غافل اوله و بر نادان که غایت غباوت و جهالتدن بیابان غوایت
و بادیه ضلالتده سرگردان اولوب عواقب اعمال و تبعات اقوالدن اندیشه
قلمیه باصره بصیرتی خواب ایام مواردن مکفوف اولوب اساءت و کنز مکافاتی
عین یقین ایله مشاهده ایده میه اما اول عاقل دانش درکه دیده عقلی کحل الجواهر
توفیق ربانی ایله منور و گلشن جانی روایح ریاحین عنایت رحمانی ایله معطر
اوله و ایذایه بجز رضا ویره کنذو نفسنه لایق گورمدوکنی آخره حقنده بجز روا گوره
مصراع مپسند بکس انچه بخود مپسندی • خیر اگر شر هر عمل ایچون بر جزا

مقلد

مقدر در البته اول مقدر اول فعله مترتب اولمق مقرردر عدم ظهوری ایله
مسرور تأخیر و تراخی ایله مغرور اولمیه کرک که ان الله یمهل ولا یهمل
نحواسی مقتضاسی اوزره شاید استدراج ایچون امهال واقع اولمش اوله
که ترتیب جزای اعمالدن بر مدت مهلته مجال وارددر اما احتمال اهمال بحسب العاده
محالدر دنیا بر مزرعه در که خیر اگر شر آنده نه اکرلرسه آنی بیچرلر و بر مشهد در
که درده اکر صاغ اندن نه اغتراف ایدرلرسه انی ایچرلر ان احسنتم احسنتم لانفسکم
وان اسأتم فعلیها پس هر کیمسه که میوهٔ سعادته ایرم دیه تخم شقاوت اکمک
کرک و هر کیمسه که زخم سهم المدن و هم ایلیه کمان ظلم و ستم چکمک کرک بیت
اساءتده دلا چوقدر مخافات • که اولور آنک برینه بیک مکافات • بو حال ایکدر
اساءتدن احسان • چو کندو ویرا یدرسه ایلرسه انسان • فرضا که بر کیمسنه کندونک
زرق و تدلیسن تزویر و تلبیس ایله اورتسه و افعال قبیحن اعمال حسنه لباسنده
کوسترسه تا بر مرتبه یه که خلق آکا مدح و ثنا اتسه و ذکر و محامدی مشارق و مغاربده
سایر و منتشر اولمغله افواه ناس و السنهٔ عام و خاصده دایر اولسه بو وسیله ایله نتیجهٔ
افعال ذمیمه هرگز اندن مصروف اولمق یوقدر و بو تکلف ایله ثمرات خبث باطن
و تبعات کدورت نفس اندن تخلف قلمق یوق مثلا دهقان بر یره تخم حنظل اندن
نی شکر بسته اعتقاد ایدرسه بی شبهه بو حیله ایله ریع و زرعی متغیر اولمسه کرک
و اول تخم که الکمشدر حنظلدن غیری ثمر ویرمسه کرک نظم چونکه بد کردی
بترس ایمن مباش • زانکه تخم است و برویاند خداش • چند گاهی او بپوشاند
که تا • آیدت زان کردهای بد حیا • داد حق نان از مکافات آگهی • گفت این
عدتم به عدنا بنه • چون بر کیمسنه حقیقت مکافاتی بلوب اساءته مترتب اولان
آفات و مخافاتی اکلیه شاید که سرایت ومن یعمل مثقال ذرة خیرا یره انکه ضمیرینه
سرایت ایلیه و جانب اساءتدن جانب احسانه و انسانیته میل ایدوب ستمکارلق
و دل آزارلقدن توبه و انابت ایلیه مصراع این نیز بتوفیق تواند بودن • بو مقام

مناسب امثال و اسماع اندر و بو مقاله موافق آثار و اخباردن داستان
شیر صف شکن و مرد تیرافکن رای استفسار ایتدی که روایت اولنمشدر اول
حکایت برهمن ایتدی امثالده کلمشدرکه ولایت حلبده بر بیشه وار ایدی
حیاض و انهارله مشحون و ازهار و اشجاری حد حساب و فذلك شماردن
بیرون فرد کل و بید و شمشاد و سرو خدنك • بهم برشده شاخ هر
شاخ تنك • اول بیشه ده بر شیر جفا پیشه وار ایدی ماده جنك و پر
خاشه آماده بر پیل تن که بهرام فلکی بر حمله ایله کورکی شکار ایدردی و شیر
کردون هیبت و سطوت و صولتندن کاو زمین کبی تحت الثرایه فرار ایدردی
مثنوی خشم وقتنده کوستر سیدی دندان • اولوردی هیبتندن آب
سندان • کوزی کویا که تنور پر آذر • دهانی غار اما که پر اخکر • همواره
سفك دم ایله مشعوف و ظلم و ستم ایله موصوف ایدی و پنجهٔ دهانی
خون حیواناتله آلوده قلوب سباع میاننده هتك و فتك و قهر و جورله
مشهور و معروف ایدی بیت شیر غضبله کویا اولمشدی پرورین • ظلم
و فساد و شردن اولمشدی آفرین • حشمنده و جوشندن بر سبیر کوش
واله ایدی که لیل و نهارده کاهنده حدمتکار و وزیر مصلحت کذار
ایدی چون صورت حالی بو منوال او زره کوردی انك نتیجهٔ ظلم و تعب
پیدا ندن قورقدی مَنْ اَعَانَ ظَالِمًا سَلَّطَ عَلَيْهِ وعیدندن وهم
و خوف ایدوب قصد ایتدی که اول بیشه دن رخت اقامتی کوتوروب انك
ملازمتنی ترك ایده و بر کوشه ده منزوی اولوب عزلت و فراغت کمرین
میان جانه برك ایده بیت بترس از صحبت انکس کز و خلقی بیازارد • باتش
هرکه شد نزدیك بیم سوختن دارد • بو فکرله صحرایه متوجه اولدی کیدرك
بر بیشه کنارینه کلدی کوردی بر موش تیشهٔ دندانله بر درختك عرقنی کسر
و تبر تاب ایله بنیاد بیخنی خراب ایدر و درخت زبان حالله اکا خطاب و عتاب

ایدرکه ای ستمکار دل آزار نیچون جانمك رشته‌لرین که عروق شیرین منزلنده در
تیغ بیدادله قطع ایدرسن و تیر آزار ایله بنای بینه‌می قیوب خلایقی راحت
سایه‌دن و منفعت میوه‌سندن نیچون منع ایلرسن **فرد** مکن بدی که بدی را
جزا بدی باشد • بکیش اهل مروت بدی دوی باشد • موش انك زارلغنه
التفات و اعتبار ایتیوب همان اول ستمکارلق اوزره مصر و مستمر اولدی بو اثناده
ناگاه بر مار کماندن تیر چقر گبی کیندن چقدی و تیر قصدی موشه راست ایدوب
همانده قلاب نفس سوراخ دهانه چکدی سیاه گوش بو صورتدن تجربه حاصل قلوب
بلدی که آزارنده آزاردن غیری نسنه گورمامش و خار دیکن گل مراده ایرمامش و خار خاردن
غیری ثمره ویرمامش **بیت** بد میکنی و نیك طمع میداری • جز بد نبود جزای بدکرداری •
همان اول زمانده که مار اکل موش ایله تشویش جوعی فراموش ایتدی و خوش حال و فارغ البال
بر درخت سایه‌سنده حلقه اولوب یاتدی اتفاق بر خاربشت بوی طعمه ایله اول دشتی
گشت ایدرکن اول مقامه گلدی الی خوان غفلتده بولوب نعمت غنیمت بلدی فی الحال دم
ماری اغزیله دوتوب باشنه ایچرو چکدی فارغ اولدی مار غایت اضطرابندن

کمانی کبی پیچ وتاب ایدوب سپر سینه سن آنك تیر خارندن اوردی تا جمله اعضاسی
خارله نی کبی سوراخ اولوب هزار ناله وزارله جانن مالك ناره اصمرلدی
سیاه کوش صفحهٔ روزکارده رقم اعتباری آخر معاینه قلدی ماچون مار
کاردن قالدی خارپشت کرهبان خفادن باش چیقروب بعض حشایه ماردن
که اکا غدا اولمغه صالح ایدی تناول ایتدی بعده باش کمین کموب چیکوب روی
سطح زمینده کرهٔ حقیقی کبی طوب اولدی یاتدی ناکاه بر روباه کرسنه اول
صحراده کذر کن اول مقامه ایردی خارپشتی که لقمهٔ چرب وشیرین ایدی اول حالت
اوزره کوردی بلدی که باوجود حدت خار کل مقصوده ارمك میسر دکلدر مکر که
آرزولی ایچون متصور در پس خارپشتی پشتی اوزره دوندردی واستنه بتول ایدوب
شکمی اوزره بر پیچ قطره کوندردی خارپشت باران اولمق تصور یله که صدف کبی باراندن
شگفته دن باش طشره چیقردی روباه همانندم بوغازن محکم طوتوب باشن بدنندن
قوپردی کوشتندن اشتهای تمام ایله اکل ایتدی بوستن اول مقامده قودی کتدی
هنوز روباه فراغت کلی حاصل اولمدین کوردی که بر سك دونده کورك کبی درنده
بر کوشه دن چقه کلدی روباهی خواب خرکوشده اولیوب پاره پاره قلدی ولحم
وشحمندن جوع الکلبن دفع ایده جك مقداری یدی بعده حضور قلیله بر کوشه ده
یاتدی اویودی سیاه کوش بو اعجوبه لری که هر بری تحقیق مکافاته دلیل ظاهر
ایدی کوروب نهانخانهٔ قضادن قضای قدره کلجك حالات آخره منتظر اولوب
طوردی ناکاه کوردی که بر پلنك تیز چنك خشمناك بر طرفدن کلدی سك بوندن
متنبه اولمخه نیش دل شکارله سینه سن دلدی کلبك قلبنی طشره چیقردی پلنك
مکر بر صیادك کمینکاهندن خلاص اولمشدی صیاد تیر خدنکی شصت کمانه
کمانه راست ایدوب اردنه دشمش ایدی چون پلنکی سکه مشغول کوردی
امان ویرمیوب همان قبضهٔ کماندن خدنك دلدوزی پلنك جانبنه کوندردی
تیر راست صاغ طرفندن کیردی صول جانبنه چقدی زمین توکله قوت ایدی

زمان آفرین واحسنت اوقودی • فلك کفتا خوشنست ان قبضه وشصت
زمین کفت آفرین بران دست • هنوز پلنکك دفتر حیاتندن رمق واریکن
صیاد کلوب بوینی اوردی وسرعتله بوستن بدنندن یوزدی اتفاق اولچی
مقامه براسب سوار یتشدی اول پلنکك پوستنه بغایت منقش ودلکش
طمع دوشدی صیاد اول بابده عناد ایدوب عاقبت مکالمه لری مخاصمه
ومخاصمه لری مجادله یه ومقاتله یه ایرشدی اثنای کارزارده مرد سوار شمشیر
ابدار ایله صیادك باشن لشندن ایردی وبوست پلنکی آلوب یولنه کیردی
هنوز بر فرسنك کتمامشدی که اسبی خطا قلدی سوار پشت زینیدن روی
زمینه شویله یقلدی که همان اول زمان اول مکانده جان ویردی زمان بردم
اکا امان ویرمدی دمان بردم اکا امان ویرمدی سیاه کوش بو تجربه لرك
هر برن عین یقین ایله معاینه قلدی سبب زوال ظن وکمان وموجب مزید
ایقان واطمینان اولدی شیر چون اندن بو حالتی مشاهده اتدی حضورنه
دعوت ایدوب ایتدی بنم سایه دولتمده راحت ایکن وآستانه فلك رفعتمده
معمور احسان ومستغرق نعمت ایکن درکاهمدن کیتمکه وترك خدمت وملازمت
اتمکه سبب ندر سیاه کوش ایتدی ای ملك بکا بر خاطره خطور ایتدی وسویدکم
دلده بر سودا ظهور اتدی که نه تکلمه اقدامم وارنه سکوته قرارم مصراع
سویلرسم اولورم سویلمزسم راز آجلور • حال دل خویش ار تو نهفتن مشکل •
وزبیم رقیب بازکفتن مشکل • اکر همت ملوکانه امان ویره وبر وجهله
عهد وپیمان بیوره که انك بعضی امکان پذیر اولمیه حال خاطره یی علی وجه التمام
خاکپای ملکه اعلام ایدم شیر اکا امان ویردی وعقد وعهدی مقرر قلوب ایمانیله
موکد قلدی سیاه کوش ایتدی شویله معاینه قلودم که هیئت ملك آزاد خلقه
مصروف دو عیان قدرتی بیکناهلره ایذا واضراره معطوف دلرنیش جفاسیله
ریشدر سینه لر خار آزاریله تشویش بن بو صورتدن بغایت ترسانم وبو معینه

زیاده هراسانم **مثنوی** صقن مظلومدن کیم نالش ایلر • که نالش واری
واری چوق ایش ایلر • شیر چون کلام سیاه گوشی گوش ایتدی دریای خشمی
اضطرابه کلوب جوش ایتدی ماعهد معهود موجبنجه ضروری کندو نفسنه
جبر اولنجواب متضمن صبر ایدوب ایتدی سنک حقکده خودبینم جانبمدن شمهٔ
ستم صادر اولمدی بلکه سنک متعلقاتکدن برفرد بندن رنجیده خاطر اولمدی
پس سایهٔ عنایتمدن فرار ایتمکه علت وسبب نه وحمای حمایتمدن کنار اختیار
ایتمکه باعث نه سیاه گوش ایتدی بلی عواطف شاهانه دن شرمنده یم
و نعم مکارم خسروانه دن تا زنده ام اما هیچ صاحب مروت ظالمک تعدیسن
کورمکه تحمل ایتمز و مظلومک نالشن ایشتمکه طاقت کتورمز **مثنوی** وجودت
پریشانی خلق از دوست • ندارم پریشانی خلق دوست • من از بینوایی نیم
روی زرد • غم بینوایان مرا خسته کرد • بوندن غیری شاید که ملک بو آتش
بیدادک شامتی دود نه بویانه سقرلر دخی مصاحبت سببی ایله معذب اوله
یاش یانجه قوری داخی یانه **بیت** آتش چو برافروخت بسوزد تر و خشک •
شیر ایتدی سن شامت ظلم و ستمیندن بلدک و میامن عدل و کرمیندن اکلدک
سیاه گوش ایتدی هر کیمک که خیشومی استشمام رایحهٔ کلزار خردن محروم
اولمیه بلور که هر کیم تخم آزار اکر ضرردن بر کورمز و هر کیمسه که نهال منفعت
دکر خیردن غیری ثمر دیرمز اصحاب تنبه وارباب تنبیه دنیایی که دار
المکافاتدر اول کوهه تشبیه ایتمشلردر که صواب و خطا آندن هر نه که ندا
ایتسک صدا طریقیله بعینه سکا ادا ایدر • این جهان کوه است و فعل
ماندا • سوی ما آید نداها را صدا • کرچه دیوار افکند سایه دراز • باز کردد
سوی او آن سایه باز • ای ملک بن بوکون عین الیقین ایله بلکه چشم جهان
بین ایله صورت مکافاتی معاینه ایتدم پس حکایت موش و ماری و قصه
خارپشت و روباه حیله کاری واحوال سک و پلنک و صیاد و سواری ککلک

تعبیرلر بربیر صفحهٔ ضمیر شیره تحریر و تصویر اولدی و زبان نصیحتله ایتدی ای ملک موش
که بیخ درختی تیغ ستم ایله کسدی طعمهٔ مار اولدی مار که زهر قهر ایله موش هلاک
ایلدی نوك سوك خارپشتلر هدف تیر و مار اولدی خارپشت که خار ظلم ایله
ماری تباه ایتدی روزگار آنی ناگاه گرفتار دام حیلهٔ روباه ایتدی روباه
کمراه که خارپشتك خار وجودنی گلزار جهاندن قلع ایتدی سك گرسنهٔ قصاب
وار دست آزار ایله پوستنی بدنندن خلع ایتدی سك دخی ول بیداد شکنجه ایله
پنجهٔ پلنکه گرفتار اولدی پلنك دخی خدنك صیادلر کشتهٔ پیکان زهرآبدار
اولدی صیاد هم بیرحم و طمع کار اولدیغی اجلدن خرمن حیاتی هوای شمشیر ایله بار
سوار ایله صاورلدی سوار دخی ناحق یره قتل نفس اختیار ایتدوکی سببدن
طعمهٔ تیغ بوار اولوب جزای کار و سزای کردارن بولدی والحاصل هر برینك
جزای عملی طریق مکافاتله کندولره واصل اولوب فقطع دابر القوم الذین ظلموا
فحواسی آنلرك حقنده آشکار اولدی پس عاقله مناسب بل فرض و واجبدر که بد
کارلرله مناسبتدن احتراز ایدوب نیك کردارلر مصاحبتنه اهتزاز ایلیه نفسنی
تازیانهٔ حکمت ایله تأدیب ایدوب اخلاقنی اوصاف ذمیمه دن تهذیب ایده
همتی اصلاح نیته معطوف قله نیتی افعال حسنه یه مصروف طوته بیت
نخستین نشانهٔ خرد آن بود • که از بد همه سال ترسان بود • شیر نخوت قوت
و زورلرله شویله مغرور اولمشدی و دماغی سودای قهر و استیلا ایله بروجه
امتلا بولمشدی که سیاه کوشك کلامن قولاغنه قومیوب رد و نصایحین صریر
باب وطنین ذباب عد ایلدی سیاه کوش هر بار که بو بابی کشاده قلدی شیرك
تاب آتش بیدادی دخی زیاده اولدی بیت ای انکه پند می دهیم از برای عشق
چندین مده که آتش ما تیز میکنی • چون کوردی که انك نصیحتی ضمیر شیره اولقدر
تأثیر ایدر که صفحهٔ پولاده ضرب پای مور یا جوشن چارده سنان خار زنبور
مصراع اولور می کارگر هر گز سنان خار خاره • خدمت شیردن فراغت

ایتدی و باش آلوب بر جابنه کتدی شیر سیاه کوشك بو حرکتدن خشم آلود اولوب
اردنه دوشوب ازلدی سیاه کوش کندوسن بر خارایچنده کزلدی شیر ایدن کچوب
کوردی که ایکی اهو بره فضای صحراده کزر و مادر مهربان انلرك اردنجه نکهبانلق
ایدر شیر انلری صید قصد ایتدی آهو فریاد ایتدی که ای ملك بیداد درکه بو ایکی
میوه نارسیده سکا نه قدر غدا اولور و بو ایکی قطره مایله آتش جوعك ندکلو
انطفا بولور لطف ایله بکا رحم ایدوب دیده فراق قرة العینمله کریان اتمه
و قلبمی آتش هجران جکر کوشه لرله بریان اتمه ای قهرمان قهار الله باغشلسون
سنکده فرزندلرك وار حقین که بنم نور دیده اتدکك سنك قرة العینکه ایلربو
روزکار که عالم عالم مکافاتدر و ظلم بیداده کاربر آفاتدر • چو بد کردی مشو
ایمن ز آفات • که واجب شد طبیعت را مکافات • مکر شیرکه انده ایکی
بچه سی وار ایدی که صورت جهانی آنلرك آینه جمالنده معاینه ایلردی و نور باصره
آنلرك تماشاسیچون دلردی اول زمانده که بونده بو اهو بره لره قصد اتمشدی
آنده بر صیاد انکده بچه لرن صید اتمشدی شیر بونده اهونك تضرع و زاری سنه
التفات اتمیوب بچه لرن بنجه قهرله هلاك ایتدی آنده دخی صیاد شیرك بچه لرن
تیغ بیدریغ ایله قتل ایدوب آغشته خون و خاك ایتدی • مکو دشمن خاندانت نخوی
که بی خاندانها پسندی بدی • اهوی مصیبت دیده نهیب شیر مهیبدن رمیده
اولوب فرزندلری فراقندن هر طرف سراسیمه کزرکن ناکاه سیاه کوشه طوش کلدی
سیاه کوش اهونك فریاد و اهن کورب سبب جزع و فزعن صوردی چون کیفیت حاله
مطلع اولدی آهونك آتش ناله جانکدازندن یاندی یاقلدی و اکا موافقت ایدوب
بونیله نوحه و ناله یه آغاز قلدی فرد هرکه که دلم ارغم دلدار بنالد • از ناله
زارش در و دیوار بنالد • خروش و فغان و فریاد و فراواندن صکره سیاه کوش اکا تسلی
ویروب ایتدی صبر ایله که درد مصیبت داروی صبرله درمان پذیر اولور و بحضور اوله
که اول بد فعال اتدوکی افعالك عنقریب جزاسن بولور بیت شمع پروانه را بسوخت

ولی • زود بریان شود بروغن خویش • اما اول جانبدن چون شیر بیشه یه
کلدی وبچه لرن اول حالت اوزره بولوب باشلری بدنلرندن اوزلمش •
بوستلری تنلرندن بوزلمش کوردی صفیر ونفیر افغانی صماخ سپهر آسمانه ایرکوردی
درون دلدن اتدی آتشین آه • قوردی دود بیله خرکه ماه • برو جهله خروش
ایدوب بو درد له نالش ایلردی که اول بیشه نک اهالیسی نک حالنه زار زار اغلیوب کریان
اولورلردی و بر حالت ایله اغلردی وبزاردی ایله اکلری که مرغان هوانک سوز کدازندن
بریان اولورلردی فرد چو سیل خون رود از دیده های پر نم من • چه جای دوست
که دشمن بکرید از غم من • شیرک همسایه سی بر شغال وار ایدی که کرد تعلقات
دنیادن دامنن سلکمشدی ومن قنع شبع نکته سن لوح توکلدی اوقیوب
کریبان قناعته باش چکمشدی بیت فارس میدان توکل شده • خیمه بصحرای
قناعت زده • تعزیه رسمنه خدمت شیره کلدی وفغان وشیون نک
سببن صوردی شیر صورت حالنی کا علی التفصیل تقریر اتدی شغال اتدی ای
ملک صبور اول صبر بهشت وپناه منهزمان سپاه قلوب درو حمول اول که
تحمل قلب شکن عساکر سموم وکروب در تنکنای ماتم ومصیبتده لی دلکره
دلدار اولدر که لمکینکاه ضجرت ومحنتده عنان کیر نفس بیقرار اولدر قطعه
دفع ایتمکه تیر ستم کردش چرخی • عالمده تحمل کبی هر کز سپر اولمز • هر حالده
حمول اولمرده یاقوت صفت اول • کیم صویر وکر آتشه دوشسه ضرر
اولمز • کرچه مصیبت اهلنه حنظلده کلور صبرانک عدیله ذوق خرد دن
شکر اولمز • ارباب مصایبه حبل متین اصطباره تمسکدن غیری نه چاره
که هیچ بر مشام کلشن عالمده بیخار جفای بوی وفا استشمام المشدر وصغار
وکبار دست ساقی روزکاردن محنت خمار بادهٔ خشکوار اچمشدر ازو هر
جفا پیشه وفایی نتوان یافت • در کردش ایام صفایی نتوان یافت زخم
دل مجروح جکر سوختکانرا • سازنده تر از صبر دوایی نتوان یافت • کوزک

کوزك آچ خواب غفلتدن کوزك آچ • یوزکه عنبر عبرت صوین صاچ •
تا دفتر حکمتدن سکا برقاچ نکته تقریر ایدهیم دریای باطن شیرجوش وخروشدن
بر از سکون پذیر اولوب سمع قبوللر مواعظه نصایح اشغالی استماعه مشغول
اولدی اشغالچون کوردی که تنبیه وتذکیری ضمیر شیرده فی الجمله تأثیر ایتدی
مقتضای مقامه مناسب دلپذیر کلامه آغاز ایدوب ایتدی ای ملك هر
طلوعك بر زوالی وهر شرفك بر کمالی واردر وهر نزولك بر انتقالی وهر
اقامتك بر ارتحالی مقرردر هر ابتدا بر انتهایله وهر فاتحه بر خاتمه ایله مقیددر
وهر سرورك آخرنده بر غم مدغمدر هر سودك عقبنده بر ماتم منضم بر شهد
عیش وار میدرکه شوایب زوالدن مصفا اوله هیچ عطیهٔ عمر میسر میدر
که عوایل عین الکمالدن مبرا اوله **نظم** وار می بر خاطر که غمدن خارخاری
اولمیه • قانی بر رخ که حوادثدن غباری اولمیه • بو گلستان جهانه سر بسر
قلدم نظر • کورمدم بر گل که خار جانگذاری اولمیه • نیچه سیلدوایلرم
بن بو جهانی طواف • ایچمدم بر باده هرگز که خماری اولمیه • هر فاشك
تدارکی میسردر وهر غایبك تراجعی متصوردر الا روح که منزل بدندن کوچوب
کتمش اوله وجان که مرحلهٔ تندن رحلت ایتمش اوله **عربیه** کل ذی غیبة یؤوب
وغایب الموت لا یعود • هرگاه که مدت عمر آخر اوله وزمان اجل حاضر اوله
ملك الموت بر آن امان ویرمز کوز آچوب یومغه زمان ویرمز نه قوت وزور
ومال موفور وجواهر نامحصور فایده ویرمز ونه مشیر ووزیر واعوان کثیر وحیله
وتزویر چاره قلور لا رادَّ لِقضائه ولا معقِّبَ لِحکمِهِ لیقضی الله امرا کان مفعولا
قطعه نه اولمز اوقنی ایلر سپر منع • نه زهر دهری ایلر اصح تریاق • کرکسه
خرمن چرخی سیله ویر • کرکسه کلخن دهری اوده یاق هَل لِسُمُومِ الهُمُومِ من راق
وَهَل لِسِهامِ الحِمامِ من واق چون فریاد وزاری ضایع درو جزع سوگواری
غیر منافع دربو درده قضایه رضادن غیری نه دوا میسردر بو رنجه

داروی جبردن غیری بچه شفا متصور در لا یستطیعون حیلةً ولا یهتدون سبیلاً • با قضاء ازدل وحکم قدر چه توان کرد • در چنین واقعه جز صبر دکر چه توان کرد • همه را درد دل خاکست وطن چتوان کفت • همه را بر پل مرکست کذر چتوان کرد • شیرا ایتدی عجب بو بلالر بیم فرزندلرومه نه سببدن حادث اولدی شغال ایتدی بو بلالرك سکا نزولنه نیه کندوا فعالك باعث اولدی انصاف ایله کم اول بیدادکه سنك بچه لرکه صیاددن ایرمشدر سایر سندن انك اضعافن کورمشدرنه شك ونه کمان بو بلالر سنك عملك مکافاتیدر کما تدین تدان خوش مشابه در سنك حالك امثالدن اول هیزم فروش مثلنه که ایتدی آیا بو آتش بنم هیزممه دوشدی عجب که نه هیزممه نه سببدن طوتشدی شیرا ایتدی بچه روایت اولنمشدر اول حکایت شغال ایتدی اخبارده کلمشدر که بر ستمکار دوار ایدی که وقت صیفده فقرانك هیزمنی ظلم وحیف ایله هزار توقف وتکلف ایله نصف قیمتن ویردی وفصل شتاده اغنیایه تهویل وتخویف ایله تحمیل ایدوب ضعف بهاسن الوردی هم فقرانك جفاسندن عاجز اولمشدی هم اغنیا آنك بیدادندن فرومانده قالمشدی بیت سینهٔ دلسوختکان ذوکباب • کلبهٔ محنت زدکان ذوخراب • برکون درمندك هیزمن ظلم وبیداد ایله الوب اول فقیر نامراده نیم بهادن زیاده ویرمدی درویش بینوا دست دعات ایتن یجیب دعاء المضطر اذا دعاه جانبنه رفع ایدوب جبین نیازی زمین خشوع وخضوعه اوزره وضع ایتدی ای ظالم ازدعای بد ایمن مشو که دعا کنند که خون از دعا چکد • بو محلده بر صاحبدل یتشدی کیفیت حالده وقوف بولدقده اول ظالمه زبان بلامتی دراز ایدوب ایتدی بیت بترس از تیر باران ضعیفان در کمین شب • که هر چند ضعف نالان تر قوی تر زخم پیکانش • اول بیچاره لرکه درکاه حضرت حقدن غیری پناهلری یوقدر

کریبان

بو طریقله کیتمدر واول دردمندلرکه هر شب تا صبح فروزان شمع سوزان
کبی دل بریان ودیدهٔ کریانندن سیل سرشك روان ایدرلر بو مقوله معاملهٔ
ممتنعه خانهٔ سینه فقراده آتش پیدا دله یاقوب یاندرمز ونفس خون آشامکه

شراب لعل فام خون دل ایتاملر قاندرمز **فرد** مخور این قدح که فرد انجار
خواهی آمد ٭ ستمکر مغرور اولعزیزك پندندن زیاده بحضور اولوب
غایت کبر ونخوت وکمال حمیت جاهلیتندن یوز درهم وبوبیك نحو اسیلر
درهم ایدوب باتدی **بیت** بروای شیخ وزین بیش مده درد سرم ٭ که دو صد
خرمن افسانه بیك خو نخرم ٭ درویش اندن اعراض ایتدی وتشویش وانقباضله
اونه کیتدی قضای الهی همان اول کیجه مخزن هیزمنه آتش دوشدی اندن سرایه
سرایت ایدوب جزئی وکلی نه متاعی وار ایسه یاندی طوتشدی علی السحر اول دو

ناصح

ناصح اول مقامده کلوب ستمکر مزبوری کوردی که خاکستر کومه‌دن بستر
نرم اوزره اوتوروب متعلقاتنه ایدر عجبا بو ضرر دیم هیچ مهمندن تسکین
وآیا بو شهر بیم سرایمه نره‌دن دوشدی اول عزیز ایتدی که دود دل درویشلرک
وسوز سینه دلریشلردن **بیت** حذر کن ز سوز درونهای ریش • که ریش
درون عاقبت سر کند • ظالم پاشا اشعه اندی واندوکی فعلنه نادم اولوب
لوم طریقیله کندویه ایتدی مقام انصافدن تجاوز ایتمیه‌لیم واول تخم بدی
که بز اکمشوزدر بوندن غیری نه بر واول شجر جفا که بز دکمشوزدر بوندن غیری
نه ثمر ویرسه کرک **فرد** همه تخم ناراستی کاشتیم • ببین لاجرم تا چه بر داشتیم
بو مثللو کتوردم تا بیله سن که سنک فرزندلرک نازل اولان قضا سندن سایر
بچه‌لرنه واصل اولان مکافاتندر آنلرده همان بو مصیبته مبتلا اولمشلردر اما
بنه عنان صبری الدن قومامشلردر چون غیریلر سنک جورکه صبر ایلدیلر سن
دخی نفسکه جبر ایدوب آنلرک قهرینه صبر ایتمک کرک سن شیر ایتدی ما مولدرکه
بو مدعایی عبارت روشن ایله بیان و بو دعوایی بینه برهان ایله عیان
ایدوب سن شغال ایتدی کستاخلق اولمسون ملک نه سنک وار اوله و عمرک
نه کچدی نه سنه‌ده وار اوله شیر ایتدی قرق ییلدرکه وادی عدمدن
صحرای وجوده خرام ایلدم و صومعه جهان فاینده اربعین تمام ایلدم
شغال ایتدی بو مدت مدیده سنک ماده حیات و مدد قوتک نه
واقع اولمشدر ایتدی لحوم حیوانی ودم وخوش بنا بانی ایله پرورش
بولمشدر شغال ایتدی پس بو حیوانات که بو قدر اوقات انلرک دم ولحمیله
قوت و قوت بولدک پدر و مادرلرنی کوییروزاری و جزع وسوکواری آیا
قلمدلرمی وانلرک متعلقاتی حرقت فرقت وآتش حسرتدن کچه‌لر صباحلره
دک شمع سوزان کبی یانوب یاقلمدلرمی اکر اول دم ظلم و ستمدن احتراز
و سفک دم حرامدن اجتناب ایلیدک حالا اول واقعه‌یه اولمزدک واکر اول

زمان بتعة جور وبيداد ی ياد ايدوب ناحق يره قان دوكمكه ارتكاب ايتمييك
الآن بيداد صياد جلاددن نام ونشان كورمزدك **نظم** تو نا كرده بر خلق
بخشايشی ● كجا يابی از خويش آسايشی ● جو دلها ز نيمت بنالد همی ●
كه بر جان ريشت نهد مرهمی ● اكر همان بو سيرتا وزره مداوم اولوب خونخوار
وستمكارلك صفتنی كندوكه لازم قله سن بو دكل هزار بونك كبی بلالره
كرفتار اوله سن ومادام كه خلق جهان سنك پنجهٔ جوركدن ترسان وچنكال
قهركدن هراسان اوله لر نوايب زمان بر آن امان ويرميوب وكمان كشاكش
دوراندن اتدكك ظلم وعدوانك جزاسن بوله سن ای ملك عاقل اخلاقكی
زيور رفق ومرحمت ايله آراسته قل وتعذيب حيوان بلا فايده دن احتراز
ايدوب عين اليقين بلكه دلا ار روزكارده راحت يوزن كورمز وستمكار
هركز مقصودنه ايرمز وبوستان آرزوده مرادی ميوه سن درمز **مصراع**
كس نزد ستا زين كمان تير مراد بر هدف ● چون شير كوش هوش ايله بو كلماتی استماع
قلدی حقيقت حال كه منكشف اولوب بلدی كه هر كرداركه بناسی ايذا وآزار
اوزره اوله عاقبتی ناكاملق در وهر عملك كه اساسی فساد واضرار اوزره
متبنی اوله خاتمه سی بد فرجاملق در بر زمان حال ماضی تذكر ومآل استقبالی
تفكر ايتدی واتدوكی افعاله ندامت ايدوب زبان بلا مقاله كندو به
ايتدی بهار عمرك اوقات شباب ايدی خزان شيبه مبدل اولدی وقدم
بقدم راه عدمه كتمك وسفر دور ودرازه عزم ايتمك لازم كلدی **نظم**
جمالم باغنك ايردی خزانی ● دكشدم زعفرانه ارغوانی ● عجب نقش ايلدی
چرخ كهن پير ● كه اولدی رنك وروم قيرايكن شير ● اولوبن تير قدم داسی
وش خم ● صنب قاشم كمانی اولدی درهم ● من بعد معقول بودركه تحصيل
زاد معاده ومشغول اولم وازا رخلقدن فراغت وقوت كفاف ايله قناعت
قلم ازچوق غمن يميم واريوق المن چكيم **قطعه** .هست ونيست مر بخان

ضمیر خوشدل باش • که نیستیست سرانجام هر کمال که هست • ازین
رباط دودرچون ضرورتست رحیل • رواق طاق معیشت چه سربلند
وچه پست • پس شرب دم واکل دسمدن فراغت اتدی واول بیشه‌ده
بولنن خشك وترمیوه‌لوله قناعت ایدوب کندو کندویه ایتدی فرد
هرکه قانع شد بخشك وتر شه بحر وبر است • شغال چونکه کوردی که شیرك غداسی
میوه‌دن تجاوز ایتمز اگر حالی بو منوال اوزره کیدرسه شغالك برسلوق قوتی
برآیه یتمز زیاده یقصور اولدی بردفعه دخی شیر خدمتنه کلوب حالنی خاطرینی
صوردی شیر ایتدی سنك همت وبرکات نصیحتکله خلایقدن علایقی قطع
ایدوب شکم پرستلکدن خلاص اولدم وکوردم که نعمت دنیا محنتنه دکمز مجا
وره باشتله استیناس قلدم بیت زین بحر آبکون کسی آب خوش نخورد •
دلرا ز آب خورد جهان سیر کرده‌ایم • شغال ایتدی بو فکر صوابدن
دور وهمت استقامتدن بغایت مهجوردر که خلایقك بو وضعدن دهان
شکایتلری کشاده دریلکه تضررلری حال سابقدن زیاده‌در شیر ایتدی
خلق بندن نه سببدن متضرر اولورلر که اولزماندن بروالی الآن بر حیوانك
کاسهٔ سرندن بر قطره قان ایچمدم وپنجه ودندانمی بر شخصك جاننه تیز
ایتمیوب دهان خونخوارمی بر نفسك آزارنه آچمدم فرد ورم بخنجر بیداد
پاره‌پاره کنند • بهیچکس نرسانم بهیچ نوع خراش شغال ایتدی بلی مقتضای
زهد ودیانت بومیدرکه ازل آزالده سکا تعیین اولنان رزق مقسومی رد ایده‌سن
وسایر جانورلرك رزقنه حقك یوغکن شیر مادرك کبی حلال غدا ایده‌سن بلمزمسن
که بو بیشه‌نك میوه‌سی سنکله روزه قوتکه وفا ایتمز واول بیچاره‌لرك قوت
لایموتلری بو میوه‌لره منحصردر عنقریب هلاك اولوب انلرك کناهی ووبالی
ابدا لاآباد کردنکدن کیتمز بن خوف ایدرم که بو جهانده دخی آنلرك مکافاتن کوروب
سنك حالك همان اول خوك حالی مثالی اوله که بوزینه‌نك میوه‌سنی غصب اتدی

وذخیره سنی تاراج ونهب ایلدی شیر ایتدی بجز روایت اولمشدر اول **حکایت**
شغال ایتدی ماشاالله کلمشدر که بر بوزینه یه مدد توفیق میسر اولوب ابنای جنسی
میانده کناره قلدی و بر بیشه کوشه سنده توشه قناعت اختیار ایدوب
قالدی **بیت** عارفه کوشه می اولور کنج فراغتدن ایو • عاقله توشه می اولور
کنج قناعتدن ایو • اول بیشه ده بنجه انجیر اغاجی وار ایدی که بوزینه آنک
انجیرلری ایله کچنوردی مرور زمان ایله اول نعمتده علامت نقصان مشاهده
ایتدی عاقبت فکرین ایدوب کندو کندویه ایتدی پیدادر که حیوان جنسی
مطلقا غداسز اولمز ماکولات نوعندن بو بیشه ده انجیردن غیری نسنه ده یوق
اکر بو انجیرلردن ادخار ایتمیوب طری و تازه ایکن جمله سن اکلر ایسم وقت
شتاده بی برکه و نوا قالمق مقرردر پس اولی بودر که هر کون بر انجیر اغاجن سلکوب
اندن قدر کفایه یه کچنوب باقی سن قوردم تا هم تابستانده فراغتله هم
زمستانده حضور ایدم **فرد** ز بهر توشه باید کشیدن رنج تابستان • اکر
خواهی کسی کاسایشی باشد زمستانش • بو اسلوب اوزره بر قاج آغاجی
سلکوب میوه سندن بر زیدی باقیسن ذخیره قلدی بر کون بر انجیر آغاجنه
چقوب قاعده سابقه اوزره انجیره درکن ناکاه بر خنزیر بر صیادک زخم
تیرندن وهم ایدوب قچوب اول بیشه یه تحصن ایلدی هر درخته که ایردی
میوه دن خالی کوردی تا اول درخته ایتدی که بوزینه آنک اوستنده انجیر
ویرردی چون بوزینه نک تیر نظری خنزیره راست کلدی غایت اضطرابدن
کمان کبی پیچ و تاب ایلدی و آهسته کندو کندویه ایتدی **بیت** از کجا پیدا شد
آیا این بلای ناکهان • زین بلای ناکهان ما را خدایا وارهان • خوک چون
بوزینه یی بالای درختده کوردی مرحبا ایدوب شرط تحیتی یرینه کتوردی
مسافرم غریب نوازلق ایدوب مهمانلغم قبول ایدرمسن دیدی بوزینه دخی
سلامدن نصکره روی نفاقدن متملقانه کلامه آغاز ایدوب ایتدی • باغ

امیلمه برسرو خرامان کلدی ❁ خانمه عالم غیبدن ینه مهمان کلدی ❁

خیر مقدم ای ضیف مبارك دم چون شرف نزول ارزانی بیوردك و ابجیدر

که الدن کلدکجه خدمت ایدم خوك اینندی براد خیر الطعام ما حضر رسم

ضیافتده تکلف لازم دکل علی الخصوص که شدایدراهدن بر کلالوه و غلبه

جوعدن بی مجالم لطفا یله بنی خاکدن کوتور بتوقفا ئمه وما حضر بیلك وار ایسه

کتور تکلف چکمه بوزینه دخی زبان اعتذاریله برازنیاز ایتدی و همان

دم درخت انجیری تحریکه آغاز ایتدی خنزیر اشتهای کامله دوشن انجیرلری

یيوب اول درختك میوه سن تمام ایتدی بعده بوزینه متوجه اولوب

ایتدی ای میزبان کرامی هنوز تنور اشتها التهابده در و نفس حریص غذا طلب

ایچون دخی اضطرابده در لطف ایله اکرام ضیفده و سنت رعایت ایله و درخت

آخری تحریك ایدوب بنی بهمین منت ایله بوزینه طوعا و روعا بر درختی

دخی سلکدی خوك آزمدتده وآنك ثمرندن ده اثر قومیوب درخت
آخره اشارت ایتدی بوزینه زیاده بیحضور اولوب ایتدی ای مهمان
عزیز دایره انصافدن طشره کیتمه وشرط مروتدن اهمال ایتمه بوسکا نثار
ایتدوکم بیم برایلق قوتمدر من بعد ایشارده قوتم یوقدر مصراع زین
بیش کرم نمیتوان کرد • خوك خشم آلود اولوب ایتدی بو پیشه یه مدت سنك
تصرفکده ایدی من بعد بنم متعلق اولسون بوزینه جواب ویردی اجرت ملکنی
غصب ایتمك دشواردر وعاقبت قهر وعاقبت معلومکدر که مذموم در ظلم
وتعدی دن فراغت ایله قوت کفاف ایله قناعت ایله کر ضعفا رنجیده ایتمك ایلی
نتیجه ویرمز وفقرایی آزرده قلق ایلك ثمره سن درسن بیت کویند که نیش
کژی دلخون کنی • دردو دندانت بکیرد چون کنی • خوك چون بوزینه دن
بوکلماتی ایشتدی آنك بو جراتندن تمام منفعل وآتش غضبی زیاده مشتعل
اولوب ایتدی ای کستاخ بی ادب وکمرای بوالهب سنبا و تا بمدین سنده
سوزمی سویلرسن وکندکدن اولولره نصیحت می ایلرسن شمدی تماشا
ایله که سنی بو درختدن نجه ایندرم وحقکدن کلوب پیشه عدمه نجه کوندرم
دیدی و فی الحال اقدام انتقامله اول درخته چیقمغه اقدام ایلدی هنوز
شاخ اوله اوزره قرار ایتممشدی که شاخ صنوبر خوك سرنکون دوشوب
جان خبیثن زبانیه زبانه دوزخه اصمرلدی بو مثلی اول اجلدن کتوردم
که سن دخی همان اول خوك طریقنه کیدرسن که بو جانوراجون تعیین اولنان
رزقی کندوکه سوق ایدرسن چون بو جماعت رنج مجاعتدن هلاك
اولالر انلرك اولاد واحبابی سنك قلوبنکه سکا بغض وعداوت قایم اولوب
دایم سنی غیبت ومذمته مواظب ومداوم اولورلر وهر نفس بر نفس
سنی مساویدن حالی ولمیوب اهل عالم ذکرها ظالمکه کندولره لازم قلورلر
نته که سابقا اثر ظلمك جانلرده ساری ایدی حالیا ضرر زهدك زبانلرده

جایدر

جاریدر ایکی حالده دخی جانورلرسنك پنجهٔ قهر وچنکالجورکدن خلاص اولمق
محالدر کرکسه معرض ستم وفساده اول کرکسه لباس صلاح وسداده بونجه
زهد و قناعت درکه متصل تن پرور الکر مایل اوله سن وارتکاب مشتهیات
جسمانیه اکتساب لذات روحانی یه حایل قله سن **بیت** اسیر لذت
تن ماندهٔ وکرنه ترا • چه عیشهاست که درملك دلهٔ پیدا نیست • چون
شیر شغالدن بو فصلی براصلی اشتدی اکل میوه دن دخی فراغت ایتدی وآب
وکیاهله قناعت ایدوب ایتدوکی کناهه توبه وانابت ایتدی **فرد** سینه
برتاب ودیده برخوناب • دیدی تبت الیك یا تواب وجمیع حالاتنی بو ابیات
حقایق سماتك مضمونی صفحهٔ حسب حالنه اثبات ایدردی وزبان ندامت
وملامتله کندو یه خطاب ایدوب دیردی **نظم** ای دل ازین جهان
دلازار درکذر • درتنکنای کنبد دوار درکذر • کارجهان نه لایق اهل بصیرتست
مردانه وار ازسر این کار درکذر • چون میتوان بکلشن روحانیان رسید
سعی نمای وزین ره پرخار درکذر • دربحر غم زحرص چو غواص شوخ چشم
غوطه مخور زکوهر شهوار درکذر • بو دراول ظالم خونخوار وستمکار قهارك
داستانی که جهانیانی ظلم وستمیله کریان وآتش بیدادیله بریان ایدوب بتبعات
جور وجفا ووخامت عاقبت ظلم وایذادن بی پروا اوله آخرالامر خلقه ایتدوکی
بلا وجفانك نظیرینه مبتلا اولوب حق وباطل وصواب وخطایی کیدوکی اول وقت بیله
وطریق رشاددن مضیق فسادی اول زمان تمیز قله شیر کبی که تا جکر کوشه لرینی
آتش بیداد صیادله بریان کورمدی قلبنی خونخوار وستمکارلغدن بری قلمدی بوجه
بو تجربه ایله حاصل اولدی عالم بی ثباتدن اعراض ایدوب بو کره دخی آنك آرایش
بی اصلنه التفات قلمدی **فرد** نوشته اند برایوان جنة الماوی • که هر که
عشوهٔ دنیا خرید وای بوی • عقلا یه لازمدر که بو جواهر نصایحی آویزهٔ کوش
هوش ایده لر وبو تجاربی ذخیرهٔ روزکار ایده لر نوبت مواعظی سامعهٔ قبولله اشده

وبنای امورلرن اساس ظلم وقاعدۀ جورا وزره اورمیه لر وهر نسنه که کندو
نفسلری وفرزندلری وسایر متعلقاتلری حقنده روا کورمیه لر غیریلره دخی
دخی جایز بیورمیه لر تا چهرۀ حال وجمال آللرین زیور نام نیك وذکر جمیل مجلی
قله لر ودنیاده وعقباده تبعات مظالمدن سالم ومکافات جور وستمدن
مسلّم قله لر **قطعه** دنیا بنیر زد انکه پریشان کنی ولی • زنهار بد مکن
که نکردست عاقلی • دنیا مثال بحر عمیق است پر نهنك • اسوده عارفان
که کرفتند ساحلی • **باب یازدهم کشی کندو مرتبه سندن زیاده طلب**
ایدوب اول سببله کندو کارندن کیرو قالدوغن بیان ایدر
رای عالیشان چون بو داستان دلپذیری خاطر نشان ایتدی برهمن خطاب
ایدوب ایتدی ای پیر روشن روان برهان باهرله بیان ودلیل ظاهرله عیان
ایتدك اول بدکردارك داستانن که خلایقه مضرت وآزار وایذا اوزره مصر
اوله وچون طریق مکافاتلر جزاسن بوله جناب توبره وانابته پناه قله حالیا
ملتمس درکه بر عبارت ایله که لطافتده مماثل آب حیات وحلاوتده همشیرۀ
شربت نبات اوله **نظم** سخنهای بیپایکی از کهر به • بشیرینی ز حلوای شکر به
کسی را کان سخن در کوش رفتی • کر افلاطون بدی از هوش رفتی پیان بیوره
اول شخصك مثلن که بر عمله طالب اوله که آنك حالنه موافق وشاننه مناسب
اولمیه وهرچند که آنك تحصیلنه جد وجهد ایلیه سعی وکدی فایده ویرمیه
قطعه حکیم ایتدی کلام شاهی چون کوش • ایچندن بحر حکمت ایلدی
جوش • حقایق درّنك درجینی آچدی • دقایق سوزلرین در سپکر صاچدی
دیدی ای شهریار هند خاور • سکا فرمان بر اولسون بحر له بر • آکابر ما آثر
خصال بیورمشلر درکه **لکلّ عمل رجال** افراد خلایقدن هر احد جامۀ خانۀ غیبدن
بالای استعدادنه لایق لباس عمل خاص ایله اختصاص بولمشدر وخزانۀ
مواهب آلهیه دن هر شخصك قامت استقامتنه موافق خلعت مهم مخصوص

ارزانی بیورلمشدر هر فرد بر عمله سزاوار در و هر مردك بر امره قابلیتی وار در
نظم مگس را بپر طاوسی نزادند • ملخ را پر عنقایی ندادند • ز سرکه
آرزوی می نشاید • نسیم گل ز خار خشك ناید • ساقی لطاف ازلی هر چند
که هر احدی جرعهٔ عنایت و بادیهٔ رعایتدن بهرمند ایتمشدر اما هر کیشی به
كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ خمخانه سندن مزاجنه سازگار شراب خوشگوار
ارزانی بیورمشدر بیت کس نیست که نیست بهرمند از تو ویی • اندر خود
خود بجرعهٔ یا جامی پس هر فرده لازم در که اول صنعته که صانع لم یزل ازل آزالده
اکا نامزد ایتمشدر اشتغال کوستره وجد و جهد ایلیه که اول عملی علی سبیل التدریج
مرتبهٔ کماله یتوره فرد بالای کری بغایت خود • بهتر ز کلاه دوزی بد •
هر کسنه که ارث و یا سبب کسبله تحصیل ایتدوکی صنعتی ترك ایدوب کندویه
ملایم و طبعنه مناسب اولمین مناصبه طالب اوله لا شك دام تردد و تحیره گرفتار
اولوب لا جرم اول طریقله که اکا سالك اولمشدی منزلنه واصل اولمیه و طریق
اولده داخی مراجعت میسر اولمیوب انکله بونك میاننده سراسیمه و سرگردان
قله هیچ برسی حاصل اولمیه پس واجبدر که هر کسی نصیب ازلی ایله قناعت ایدوب
عنان آرزوسنی دست هوسه ویرمیه و زیاده طلب ایدوب نفعن گوردکی
کاری و فایده سن مشاهده ایتدوکی عملی آسانلغله الدن چقرمیه تا بو حدیث
صحیحك من رزق من شیء فلیلزمه موجب صریحندن تجاوز قلمیه
و بیابان تردد و تحیرده حیران و سرگردان قالمیه حضرت مولوی مثنوی سنده
که معدن جواهر معنوی در بو نکته یه بو عبارتله اشارت ایتمشدر رسول مقامده
که ایتمشدر بیت انجیر فروش را چه بهتر • کانجیر فروشد ای برادر • امثالدن
زاهد عبری زبان و مهمان هوس پیشه حکایتی که داستان عجیبدر بو مقامه
زیاده مناسبدر رای استفسار ایتدی که نه کیفیت ایله حروی در اول
حکایت برهمن ایتدی روایت ایدرلر که دیار قنوج ده بر زاهد وار ایدی

دیندار و متورع و پرهیزکار وظایف عبادتنه روز و شب مداوم و مراسم
طاعاتنه علی وجه الاخلاص مواظب و ملازم لباس حالن ادناسن علایقدن آب
ریاضتله یویوب پاك ایتمشدی و آیینهٔ باطنی زنکار عوایقدن صیقل عبادتله
اریدوب پاك ایتمشدی حاشیهٔ سجاده سی مهبط سانحات غیبی ایدی و آستانهٔ
صومعه سی مورد واردات لاریبی ایدی **قطعه** خرق عادتدن ایدوب خرقه
ترك دنیانی ایلمشدی تاج • ترك تاجن یتورمش افلاکه • دلی عرشی ایدی سجده سی
معراج • تاج درایه احتیاجی یوق • صاحب تخت و تاج اکا محتاج تمام همتن
احیاء مراسم شرعه مصروف طوتمشدی و کمال عزیمتن امضای لوازم خیره
متصور ایتمشدی مرغ محبت دنیاء عشق دماغنده آشیانه قلمامشدی
خورشید ضمیر منیرنی جهان تیره رویه پرتو التفات صالممشدی **فرد**
خوشا کسان که گذشتند پاك چون خورشید • که سایه بسوی این جهان نیفکندند
اول زاهد شعار و ورع دثار بو جمله ایله هر نواله که امید **لله خزاین السموات
والارض** خزانه سندن اکا حواله اولوردی مهمانلره نثار ایدردی و طعام
چاشت و شامن فقرایه انعام ایدوب مستحقینه ایثار ایدردی **بیت** رسانن
کواکب ایثار بر سپهر اثیر • زهیچ بذل که ایثار را بسی اثر است • بر زمان
اتفاق بر مسافر آنك زاویه سنه مهمان اولدی زاهد انتک اکرام اضیاف
شیمهٔ کریمه‌سی اشراف در بشاشت و هشاشت کوستروب اعزاز و احترام ایله
قارشو کلدی و خیر مقدم دیوب قدومندن سرور و صفا اظهار ایلدی
بعد از تقدیم لوازم اکرام و مراسم اطعام جواهر کلامه رشتهٔ مصاحبتك اتساق
وانتظام ویروب استفسار ایتدی که نه جانبدن کلورسن و مقصدك نه دیاردر
نه طرفه کیدرسن مهمان ایتدی بن سرکشتهٔ دور و دراز در و کهساریم
سر تا سر دقایق حقیقت و رقایق مجازده اکر اجازت بیورلورسه اوزوار
بر سبیل ایجاز بر شمهٔ تقریر ایتمك جایزدرکه تفصیلنی تعبیر و استماعه السنه

واسماع قاصر وعاجزدر زاهد ایتدی هرکسنه که آیینهٔ قلبنده زنك حیرتك
رنك اولمیه هر قصدندن برحصه المق میسر در وآنك که پای عقلی علت غفلت ایله
لنك اولمیه قطع مجازدن منهج حقیقته عبور قلمق متصور **فرد** زهرها زپچه
رنزی میتوان خواند • زهرافسانرفیضی میتوان یافت • سن همان سرکذشتکی
حکایت ایله توقف ایتمه وبو سفردن شکرکه وشکایتکی بالتمام اعلام ایله تکلف
چکمه مهمان ایتدی ای زاهد زمانه وعابد یکانه اکرچه بنم الان مسکنم ترکستاندر
اما اصلده وطنم فرنکستاندر اول دیارده بن خباز ایدم وحرفتمده ماهر
واستاد ایدم هرزمان تنور سینمه آتش کشتاب ایله تاب ویردردم وهزار
محنت جانکداز ایله مانده جهاندن برپاره نان اله کتوررردم **بیت** کرده ام
خون میشود تا کرده ام • ازتنور رزق بیرون می کشم • اول دیارده
بنم بر دهقان دوستم وار ایدی روزکار ایدی که میانمزده خانهٔ مصاحبت
معمور وبنای مخالصت استوار ایدی دهقان هرزمان بکا یارلق
ومددکارلق ایدوب مصلحتمه براز غلدتی دکانمه کوندردی وطلب
ثمننده تخفیف وتسویف ایدوب مهلت ومسامحت کوستردی بومعامله ایله
بازار صنعتم کرم ونان معیشتم نرم ایدی برکون بنی باغنه دعوت
ایتدی وشرایط ضیافتی نته که قاعدهٔ ارباب مروتدر بنم حقمده رعایت
ایتدی تناول طعامدن فارغ اولدقدنصکره مفاوضاته مشغول اولدیغمز
اثناء کلامده صوردی که سنك منفعت کسبك نه مقداردر وبضاعت
سودك نه قدر وار در حالمدن برشمه اظهار ایدوب ایتدم بنم مایهٔ
دکانم یکرمی خروار در واندن عاید اولان فائده اینجق اهل وعیالمك
قوت لایموت ایده جك مقداردر والحاصل اونی اون ایکی اوزده محصولم •
وار در **بیت** چو زین پرنفع تر کاری ندارم • برین دستور روزی میکذارم
دهقان ایتدی سبحان الله سنك نفع کارك چندان اعتبار ایده جك کلمش

بن خیال ایدردم کم سنك کسبکك سودی بی عد و حاصلی فوق الحد اوله
مصراع خود غلط بود انچه من پنداشتم • بن ایتدم ای خواجه سنك

سرمایه کلك نصابی ندر و کسب و کاردکك حسابی نه جواب ویردی
که بزم صنعتمزك مایه سی یسیر و فایدهٔ کثیره در جزئی تخم که اکوز محصول
کلی تحصیل ایله رز بز بو حرفته اوندن یوز فایده ایله قناعت ایتمزز بن تعجب ایدوب
ایتدم بو نیجه میسر در دهقان ایتدی استغراب ایتمه که بوندن دخی زیاده متصور
کورمزمیسن که بر دانه خشخاش که اصغر حبوبات در چون براضی منبته دوشوب
بیتر آندن نیجه شاخلر ظهوره کلور و هر شاخك باشنده بر قبه خشخاش پیدا
اولور که درونده دانه لرینك شماری دایرهٔ حسابدن بیرون در بوندن
ظاهر اولور که بزم حرفتمزك سودی سایر صنایعدن اضعاف مضاعف
افزوندر مزارعان مزارع حکمت پورسشلر در که درع اوج حرفه در ایکی حرف

اولی زر در و حرف آخری که عین در اول دخی سم زر در پس صنعت زر عین
زر در بلکه زر اندر زر در فلاحت اکسیر در واصل اولان عاقللر عالمده کبریت
احمر در دکلری صنعت زراعتدر دیولر کما قیل الله در قایل بیت جستن کبریت
احمر عمر ضایع کردنست • روی بر خاک سیاه آور که یکسر کیمیاست •
چون دهقاندن بو کلماتی ایشتدم سودای سود دهقنت سویدای قلبمده هیجان
ایدوب فی الحال خبازلقدن واز کلوب تهیهٔ اسباب صنعت زراعته اشتغال
ایتدم بنم جوارمده بر درویش پرهیزکار دوار ایدی که کرامت و عبادت
و ریاضت و قناعتله مشهور مردیار ایدی قطعهٔ کراماتی کنشدن ظاهر
ایدی • ولایاتی جهانده باهر ایدی • بکذشته از تکلف و بنشسته کوشهٔ
زاسباب این جهان شده قانع بتوشهٔ • چون بنم حرفت قدیمی ترک ایدوب تحصیل
صنعت آخره نیت ایتدوکمی ایشتدی بنی قاتنه دعوت ایتدی و زبان ملامتی
دراز ایدوب ایتدی ای استاد شول نواله ایله که خزانهٔ غیبدن سکا حواله اولمشدر
قناعت ایت زیاده طلب ایتمه که صفت طمع شومدر و طمعکارلرک عاقبتی بغایت
مذموم و ناصیهٔ حاللرین الحریص محروم مفهومی مرقومدر اول کمسه که ملک
قناعته مالک اوله پادشاه عالمدر شول کمسه که طریق حرصه سالک اوله آنی
صنمکه آدمدر بیت قرص جوین می شکن و می شکیب • تا نخوری گندم
آدم فریب • بن ایتدم ای عزیز بکا بو صنعتمدن چندان منفعت واصل اولمز
روز و شب تعب چکرین قدر کفایتدن زیاده نسنه حاصل اولمز فواید زراعت
بوندن زیاده ایدوکن بلدم پس اول حرفتدن فراغت ایدوب بو صنعته شروع
قلدم دلهوشیارم ساقی روزکار الندن یخه بر فقر و فاقه شرابی خوشکوارن
انجه همت ایلدکه بو صنعتدن متنفع اولوب معاشم وسعت و رفاهیت الله
کچه درویش ایتدی بو زمانه دک سنک معاشک بو حرفته موقوف ایدی
و غنا ان تعاشک بو صنعت جهدینه معطوف ایدی بو حرفت که حالیا سنکا

مباشرت ایتمك دیلرسك زیاده دشواردر و بر كاردر كه هزار مشغله سی
واردر شاید كه آنك لوازمنده كما هو حقه قیام قلمیه سن وخطا یفنك كما
ینبغی عهده سندن كلمیه سن تماشاخانه آرزودن هر املی كه ظهوره كلمشو یله
دكلدر كه البته وفق مراد محصّل اوله بیت داننده رفیقان كه ره دور
ودرازست • از كوچه مقصود ببازار تمنا • فضوللق ایتمه كندو طریقكدن
طشره كیتمه هر كسه كه كندو حرفه سندن فراغت قله وكندویه ملایم اولمیان صنعته
مشغول اوله اكا اول بلا یتشه كه اول كلنكه یتشدی بن استفسار ایتدم كه نجه
اولمشدر اول حكایت پیر آیندی روایت ایدرلر كه بر اعرابی دجله كنارنده
كازرلغه مشغول ایدی هر كون كوردی بر كلنك جویبار كنارنده كروب
بولدوغی حشراتی شكار ایدردی وصباحدن اخشامه دك انكله قناعت ایدوب
هنكام شامده ماواسنه كیدردی بر كون اتفاق بر باشه تیز پر اول نواحیده
بر فربه كبوتر شكار ایتدی وكوشت نرمندن اشتهای كوكله براز یبوب باقی
سن انده قودی كیتدی كلنك باشه نك بو ایشنه سن كوز بچك كندو یله اندیشه
ایتدی كه بو جانور بو جثه حقیر ایله تیهو وكبوتر شكار ایدرین بو بال ومنقار وچنكال ایله
بو محقرله قناعت ایدرم لاجرم بو صورت دناءت همتدن ناشیدر دین بجوت
بو معیشت ایله خرسند اولوب همت بلنددن بهره مند اولمیم صلاح بودر كه
من بعد بو محقراته تنزل ایتمیوب باز بلند پروازه كوز اچدرمیم وشاهین كردن
فرازی اوج هواده اوچدرمیم نسر طایر آسمان نیزه منقارمدن خلاص اولمیه
وسیمرغ كوه قاف پنجه چنكالمدن نجات بولمیه بیت رود كه تشنه است
به بحر كبود • سر بهم ابر نیارد فرود • زنده دلانی كه ببالا پرند • از اثر همت
والا پرند • پس شكار حشراتك تركن اوردی وصید تیهو وكبوتره متصدی اولدی
طوردی كازر چون كلنكك حیرتن واو كلكی حركتدن فراغتن كوردی متعجب ومتحیر
اولوب دیدی عبرة له ناظر وعاقبت حاله منتظر اولدی طوردی قضایی كوردكه

اول فضاده بر کبوتر ظاهر اولدی کلنك کبوتری صیده قصد ایدوب پروازه
کلدی کبوتر لب آبه متوجه اولوب ساحل جانبنه اوچدی کلنك کمراه عقبنجه
کیدرکن ناکاه کنار جویباره دوشدی اتفاق ساحل جویبار کل ایدی بیچاره‌نك
ایاغی کله باتدی هر چند که طبطابا ایدوب اضطراب ایتدی دخی ایچرو کیتدی
کازده فی الحال کلدی انی طوتدی و سرور موفوره ایله خانه سنه کیدرکن بر آشناسی
انی کوروب صوردی که ایش هذا یا سیدی اعرابی جواب ویردی که کورسك
تکلف یا الصید وقع فی القید یعنی بر کلنك دردکم باشه بیشه سنه

هوس قلدی کندی دخی قید صیده کرفتار اولدی بو مثللو اول اجلدن کتوردم
که تا بیله سن که هر کشی کندو صنعتنه مشغول ایکن طریق قدیمدن طشره کیتمك
کرك وشاه راه حرفتندن انحراف ایتمیوب کندویه لایق ولمین صنعته میل
ایتمك کرك چون بو عزیزدن بو مثللو استماع ایتدم بنم دغدغه حرصم دخی زیاده

اولوب اول نصیحتی که محض خلاصه‌دن منبعث ایدی کوش هوشله اصغادن
امتناع ایتدم و اول هوس و ورزده ثابت قدم اولوب همان‌دم خبازلغی ترک ایدوب
دهقنت اسبابن کوردم و بضاعت مزجاته که قادر ایدم آلات زراعت و ادوات
حراثه ویردم و بر مقدار تخم اکوب دیده انتظاری راه حصول محصوله طوتوب
طوردم بو حالده بنم و عیالمک روز عیشی تار اولدی اولدی و کلاه زندکانی
باشمزه طار کلدی خبازلغده بادی خرج روزمره واصل اولوردی حالا بر سیل
مقداری تحصیل حاصل ایچون منتظر اولمق لازم اولدی کندو یرنیده‌م خطا
ایتدک که نصایح مشایخی ایشتمدک و ارباب تجاربک کلامینی بنای امورکه
پیش نهاد ایدوب آنک موجبیله ایش ایتمدک خرج یومندن عاجزسن هیچ
حمردن سکا خبر واصل اولمز و محققی سوهوم ایچون ضایع ایلدک اولورسه‌ده
بر بیله‌دک حاصل اولمز حالا صلاح بودر که برکسنه‌دن سرمایه ایچون
بر قاچ اقچه استقراض ایده‌سن و ینه خبازلغه مباشرت ایدوب سکی طریقکه
کیده‌سن **بیت** آنکس که بکار خویش سرکشته شود ● بد زان نبود که
با سر رشته شود ● پس شهرک خواجه‌لرندن بر مقدار زر مبلغ استقراض ایدوب
ینه تنوردکانی آچدم و اول شغله برخدمتکاره سپارش ایدوب تجیر و تردد
تخمی زمینده صاچدم گاه زراعت مصلحتیچون صحرایه کیدردم و گاه کسب
و کار ایچون بازاره کلوردم چون حال بو منوال اوزره بر زمان کچدی خدمتکار
خیانت ایدوب مایه و سوددن موجودی آلدی قاچدی و محصول زراعتده
دخی انواع آفت یتشوب خرجمک ایکی عشر عشیری حاصل اولدی پس اول همسایه
رجوع ایدوب حالمی علی التفصیل اعلام ایدوب ایکی عملده دخی اشتغالمی و ایکیسندن
دخی زیان کوردکمی اعلام ایتدم پیر عابد چون سرکذشتمی استماع ایتدی خنده
ایدوب ایتدی عجب مشابهده سنک حالک اول شخص دو مویک حالنه
که ریشنی ایکی عورتک النه ویردی بن استفسار ایتدم که نجه اولمشدر اول **حکایت**

درویش ایتدی روایت ایدرلر که بر حریفک ایکی عورتی وار ایدی زیاده قاری

بری صح

ایدی و بری برلک کل کبی طری ایدی بو شخص کهولت مرتبه سنه وارمشدی
و سنی مقتضاسی اوزره محاسنک اکثری آغرمشدی عورتلرینک یکیسن
دخی رعایت ایدردی و باب قسمده رسم عدالت مرعی طوتوب بر کیجه برینه و بر
کیجه برینه کیدردی هر کیجه که بر سیله اولوردی عادتی بو ایدی که صباح قالقجه
الی بو زن یوردی باش زنک زانوسی اوزرنه قویوب بر زمان اویوردی بر کون
زانوی زن پیر زالک خوابه وارمشیکن پیر زن انک روی و موسنه نظر ایتدی
کوردی که بنفشه زار عذارنده یاسمینلر آچلمش و صفحهٔ عارض مشکبارنه غبار
کافور صاچلمش **بیت** حبش ملکینی المش لشکر روم ۰ اوچوبن زاغ قونمش
بیرینه بوم ۰ کندو ایتدی ظرافت بودر که ریش حریفدن موی سیاهلری برر
تخفیف ایدم تا لحیه سی تمام حلیهٔ شبابدن عاطل اوله و اول زنک اعتقادی
که آنی جوان خیال ایتمشدر باطل اوله و انی ریش سفیدله کورجک ضروری اندن
نفرت قله شوهر دخی چون آینهٔ خیالنده زنک تنفر معاینه ایده آتش محبتی انطفا
بوله و قلبی اندن تفرقه یدوب بالکلیه بکا متعلق اولا بو سودا ایله ممکن اولدوغی
قدر ریش شوهردن موی سیاهی کیدردی **مصراع** برکنده باد ان ریش
که درد دست زناست ۰ یارنده سی شخص مزبور خانهٔ زن نازنینه واروب و عادت
معهوده اوزره باش نکارک کنارنه قویوب اویورکن زن جوان دخی ناکاه محاسن
شوهرنه نکاه ایدر موی سفیدلر اسنده مقراض هجر زندن باش قورتمش بر قچ
دانه موی سیاه وار ایدی کوزنه راست کلوب کندو ایدر لطافت بودر که
بو موی سفیدلری منقاش له برر برر قوپرم و کلزار جمال یاری بو خار دل آزاردن
قورترم تا ریحان خطی تمام سبز اوله و چون آینهٔ جمالنده زنکار عیب شیبدن
محلی کوره من بعد پیرلک غبارن دامن خاطرندن کیدره و کندوسنی جوان بلوب
صحبت پیر زندن نفرت قلوب بکا رغبت کوستره پس اول دخی قادر اولدوغی

قد رسوی سفیدلری کیه ردی چون بو حال اوزره بر زمان کچدی بر کون شخص
مزبور کوردی که بر قاج کمسنه لر سویلیشوب کیدرلر بلدی که بو نلر صفالندن
قیل وقال ایدرلر ندر اصلی دیوب الن یوزنه اوردی **بیت** کوردی

اصلا قالممش دو بینده مو بینده سفید ٭ خرمن ریشی تمام اولمش برنده بل اثر
هرچند که فریاد ایدی سود منداولمدی سنک دخی حالک همان بو منوال
اوزره دربعض سرمایه کی بازرکانلقده وبعضی سن دخی دهقانلقده
تلف ایدک حالیا نه باغ معاشکک ثمر وسعت کورنور ونه خرمن انتعاشکده
تخم ثروت بولنور **فرد** روزی بچنان کذشت وروزی بچنین ٭ اکنون
که نکه کنی نه آنست ونه این ٭ چون بو سٓلی استماع قلدم متنبه اولوب کوردم
که اول پیر ناصحک حمله دیدوکی حقدر وزورق ذمتم دریای دینه مستغرق

مالکم دخی دینمز وفا ایمك احتمالی یوقدر بحکم الفراق حقا لا یطاق من سنن
المرسلین اول کیجه ترك دیار تدبیرن ایدم و یارندسی همان شهردن چیقوب
ترسان و هراسان و حیران و نه سامان بر طرفه کتدم تا مسافه دور و دراز قطع
ایدوب مدت متمادیه نصکره ایشتدم که جمیع متعلقاتم آخرته کتمشلر
و متروکاتمی صاحب صواب غربایه تقسیم دایلره تسلیم ایتمشلر پس وطن مألوفه
مراجعتدن مایوس اولوب خیلی زمان در که بو طریق سیاحتده کزدم والم
دلمه چنانچه دولتلرك دار الشفایه کوسندن دوا طلب ایدرم و جراحت شدایده
زیارت قدوم اهل اللهدن مرهم اوردرم و نفثات انفاس مبارکلرندن همت
التماس قلوردم تا بو زمانه دك که بحمد الله تعالی آیینه حالم بو باب فرخنده فالك
صیقل محاورتیله مجلی و مشرب روزکارم بو جناب کرامت نصابك کفتار شکر
بار ایله مهنا اولدی بیت الحمد لله که اکر رنج کشیدیم • دیدیم تراو زتو بمقصود
رسیدیم • القصه مهمان مصاحبت میزبان ایله خوشحال اولدی میزبان دخی
مهمانی غنیمت بیلدی و شیوه مصاحبتده مباسطت کوستردی زاهد مکر اصلنده
بنی اسرائیل نسلندن ایدی اکرچه که لغت عبریدن غیری لغته وقوفی وار ایدی
اما چون لغت عبری فضیلت سوروثی ایدی آنی کمال فصاحت ایله سویلردی
و هر زمان کندو خواص ایله او زبان ایله تکلم ایلردی مهمان فرنکی اصل لغت
عبریه واقف دکل ایدی اما انك فصاحت تعبیر و حلاوت تقریری مزاجنه غایت
خوش کلدی و التماس ایتدی که اکر اوقات او لغت ایله تکلم ایلیه زاهد دخی
چون انك وفور رغبتن کوردی دهان فصاحتی اچوب بحکم ان من البیان لسحرا
ادای لغت عبریده سحر سامری کوستردی مهمان زاهدك حلاوت زبان
و ملاحت بیاننه عن صمیم القلب متعلق اولوب والحاصل اول لسانه جان و دلدن
متشوق و متعشق اولدی و عزم جزم ایتدی که لغت مزبوره ایله تکلمی زاهد
مذکوردن تعلم ایده و وطن مألوفه تحصیل هنر و معرفت ایله کیده نظم

چو شیرین نکته‌لر درکار ایدردی • لب لعلینی شکربار ایدردی • چو مهمان
کوردی گفتارن شکربار • اکا طوطی کبی اولدی خریدار • چو مرور زمانله
حجاب تکلف میاندن کیدوب بیگانه‌لك یگانه‌لکه مفضی اولوب
مقدمات وداد نتیجهٔ اتحادی مقتضی اولدی مهمان زبان تضرع ونیازله
زاهده دعا وثنایه آغاز ایدوب ایتدی بیت ای لفظ تو کلید نهانخانهٔ کمال
تقریر تو نتیجهٔ تایید ذوالجلال • بو نهجه طرز سوق کلام اولور و نهجه رعایت
مقتضای حال ومقام اولور هیچ بر صاحب نظرك دیدهٔ عقلی بو کمال فصاحتده
کلام مشاهده ایتمشدر و هیچ بر سخن شناسك کوش هوشی بو نوع الفاظ
جواهر انتظام استماع ایتمشدر بو فصاحت زبانی حسان کورسه باقل کبی لال اولیدی
بو بلاغت بیانی سحبان اشتسه دعوای فصاحت ایتمك محال اولیدی فرد
کورسیدی ابن وایل اولیدی اکا قایل • دییدی کر اشتسه‌ڭ دُرّ قایل •
حالا اول جناب کریمدن توقع و تضرع ایدرم که بکا بو زبانی تعلیم و بو لغتك
معانیسنی تفهیمده که بکا منت عظیم و نعمت جسیم در لطف عمیم دریغ بیورلمیه
چون بی سابقهٔ معرفت رسم رافت و ملاطفتی دریغ ایتمدك وبی تردد و توقف
وظایف ضیافتده انواع تکلفی رعایت ایتدك حالا که رابطهٔ محبت واسطهٔ
مصاحبت ایله مبرم و محکمدر امیدوارم که شفقت بیورب ملتمس اجابته مقرون
قلسن و کرم ایدوب تملقه قمن صفحهٔ حالمه چکسن تا بو سنبله تخم امتنانی
فروعهٔ جانمه اکه‌سن امیددرکه حقیر داخی وظیفهٔ ذکر مروتندن تقصیر ایتمیم و شرایط
شکر نعمتی کما ینبغی مرعی طوتم • چون شکر تو کفتن نتوانم بحقیقت • من بندهٔ
پروردهٔ احسان تو باشم • زاهد ایتدی ای مهمان کرامی بو نه تحلی‌در و نه معذرت
مقامیدر استمزمی بن که سنی حضیض جهالتدن ذروهٔ دانشه و معرفته یتشدوردم
واسفل سافلین نقصاندن اعلی علیین کمال و عرفانه ترقی ایتدردم اما مخفی اولمیه که لغت
عبری ایله زبان فرنکی میانده بعد مسافات و تمام منافات واردر شتان

پنهان اشتاان شتاتا مباد اکر انکله الفت ده خاطر عاطرکه کلفت تیشه وکمال
کدّ وجدّ بیحد سببی ایله طبعك ورطهٔ حیرتده دوشوب آنك حفظ وضبطنده
عاجز قلمه وسنك بو بیحد زحمتلرك نافع اولمدقدن غیری بنم بودکلو وقاتم
ضایع اوله مهمان ایتدی هر کمسه که بر هنرك تکمیلنه طالب وبر صنعتك تحصیلنه
راغب اوله ارتکاب شداید صبر وتحمل ایتمك کرك وقاصد کعبهٔ مقصوده
تعب بادیهٔ محنت اولمیوب مقصد معهوده صدق نیت وقدم رغبت ایله
کتمك کرك **بیت** سورم دیین کشی کعبهٔ صفا سن • چکرخار مغیلانك
بلاسن • در بیابان چون زشوق کعبه خواهی زد قدم • سرزنشها کر کند
خار مغیلان غم مخور • بن بو امره شویله عازم وبو عزمه اوزره بر وجهله جازم
که جسممده هر سر مو بر تیغ بیدریغ اولسه بو عزیمتدن یوز دوندرمزم وچشممده
هر مژکان بر تیر تیز پیکان اولسه عنان نظری بر طرفه دخی معطوف قلمزم هیهات
هیهات **مصراع** هر که میل کنج دارد رنج می باید کشید • مقرردر که طلب
معرفتده هر محنت عاقبت محنته مبدل اولور وبو طریقده هر جراحتك آخری
راحته نهایت بولوردر نته که اول صیاد طلب علمه اندك زحمتله وطایفهٔ
علمایه جزوی خدمت ایله نعمت کلی یه دسترس بولدی وتنکنای احتیاج قلتدن
خلاص اولوب فضای استغنا وثروته واصل اولدی زاهد استفسار ایتدی
که نیجه اولمشدر اول **حکایت** مهمان ایتدی اخبارده کلمشدر بر درویش
وار ایدی صیاد وصنعت صید مرغ وماهی ده ماهر واستاد صید ماهی
اتدوکی دم دام کبی دوکلی جنبشی چشم اولوردی وقصد مرغ اتدوکی ایامده
هر مو حلقهٔ دام کبی پر پیچ وخم اولوردی **بیت** اولیدی چرخ اخضر دامکاهی •
اوچر قوش اولسه قورتلمزدی ماهی • اتفاقا بر کون دامنی بر مرغزاره قوردی
وکنج وکمینکاهه کردی اوتوردی وهزار زحمت وانتظار ایله حوالیسنه اوچ قوش
کتوردی بیچاره لرك حلقنی حلقهٔ دامه چکوجك محلده ناکاه بر عربدهٔ آمیز

آوازه ایشتدی مبادا صیدلر بو صدا سببیله رمیده اوله لر دیو کمینکاهدن طشره
چقدی کوردی که ایکی طالب علم مباحثه ایدرلر بر وجهله که غوغالری حد اعتدالدن
کچمش و قیل و قاللری کمال نزاع و جدال ایله یتمش صیاد ایلرو واردی و تضرع و زاری
ایدوب یلواردی که ای ارباب فضل و اصحاب کرم مصراع دم در کشید تا
نخورد مرغ دام رم • لطفا ایدوب بر زمان آرام ایدک تا بو صیدلر رمیده
اولمیه و بنم رختم ضایع اولوب انتظام حال معاشمه اختلال کلمیه دانشمندلر
ایتدیلر اکر بزی بو صیددن بهرمند ایدوب هر بر مزه بر مرغ عهد ایلرسک سکا
موافقت قلورز و بحث و عربده دن فارغ اولورز صیاد ایتدی ای عزیزلر بن
فقیر و عیالمندم بو جماعتک جهت معیشتی بو صیده منحصردر انک دخی ایکی سن
الجق بکا نه قالور ویرسه بو بخر جماعته بخر کفایت قلور ایتدیلر سن دایم بو

مغتنم سن بر مدت العمر شوربای عمارت وشورا بر ریاضت ایله چخوب هنوز
شکار چاشنی سن طاتمشدر و لحم طیر مما یشتهون لذتن ذوق اتمشوزدر
بو احتمالی ویرمه که دود سودای کباب دماغمزدن زایل اوله وشرط معهودی
تعلیل ایتمدینی هیچ برمز سنك. بوقولکه قایل اوله البته یا بوفریادله خرمن صیدی برباد
اتمك کرکز یا شرط مزبوره اوزره هر برمزی بردانه مرغله یاد ایدوب دل مرغن
انکله شاد اتمك کرك سن بیچاره هرچند که مرغ بسمل کبی طبطاب ایتدی وفریاد و اضطراب
ایدوب ایتدی بو مسئله علمایه معلومدرکه رسن دامی رسن طلبه مدرسه
بوکمشدر و مولانا مدرس انده برحبه اکمشدر دهن دامی زمین وقفدر اجماع مشهدر
وغلهٔ مدرسه دن اکادانه صاچمشدر شرعله بکا لازم میدرکه کندیمی وعرق
جبین ایله تحصیل ایتدوکم صید حلالی ثلث وثلثان طریقیله تقسیم ایدم قطعا
فایده ویرمدی وآنلرك عناد ولجاجلری اصلا مندفع اولمدی ضروری شرط
مزبوری مقرر طوتوب رسن دامی چکدی اول قوشلرك اوچن دخی صید ایتدی
وینه آغاز تضرع ونیاز ایدوب ایتدی ای سرآمده کان زمرهٔ علما ارحموا
من فی الارض یرحمکم من فی السماء لطف ایدوب بن فقیره رحم ایدك
سودناکرده درجهان بسیار   بوسودادن کچك وارك شغلکزه کیدك
شوربای چرب عمارت وارکن بوسن بیندرسز وحلوای زیارت کبی شیرین
نعمت اولورکن بونداركه طمع ایدرسه دانشمندلر ایتدیلر بیت نه عجب
مرغ ایمش سن ای صیاد • تا بکی بوعبث یره فریاد • بوسودای بی سودی دخی
دماغکدن کیدرمیسن وشرط ایتدکك وعده یه یوخسه وفا قلمز میسن صیاد
کوردی که مزاج رجا خسته ورشتهٔ امید کسسته در ناچار شرط معهودی تقدیم
ایدوب صید مزبوری کندویله اول ایکی طالب علم میاننده علی السویه تقسیم
ایتدی بعده ایتدی معلومکزدرکه سزه چوق خدمتم اولدی کرچه خدمتیمه عطا
همت ایدرسکز و بنم صید حلالمه سزه حرام اولمسون دیرسکوز اول لفظی که انکله

بحث ایدردکوز یکا تعلیم ایلك تاکه بن دخی سزك مائده فایده کوزدن بی بهره
قالهیم دانشمندلو تبسم ایدوب ایدیلر بر لفظ مخنث ومیراث خنثی دن
بحث ایدردك صیاد صوردی که مخنث ندر ایدیلر مخنث ولدرکه نه تذکر اولنه
مؤنث صیاد اول لفظی حفظ اتدی وملال خاطرله ماوی سنه کتدی وصورت
حاله اهل وعیالنه حکایت ایدوب وکیجه اول قوت لایموت ایله قناعت اتدی
چون صباح اولدی ومرغ زرینی جناح آفتاب آشیانه افقدن پروازه کلدی
وهمان سیم اندام انجم دام حظوظ اشقه مهردن محجوب سفقه بحر اخضر سپهرده
پنهان اولدی فرد چرخ صیاد وش بر شستر زرد • ماه من مهررا بدام آورد •
وصیاد دامن کوتوروب لب دریایه واردی وتوکل تمام ایله دامی دریایه
صالدی حکمت الهی شسته بر ماهی رست کلدی که سر آب زده کرسرتاسرکوش
اله اکا بکزر بر جوش پوش ستمشدی ونه مردم آبی آینه آبده آنك ماننددی
برصورت معاینه اتمشدی جسم لطیفی سیم مذاب کبی طری وتر وپیکر نازکی
قطرهٔ سیماب کبی دردردنزر بیت سینه سی صاف صنکه سیم سفید •
جسمی کویاکه چشمهٔ خورشید • بشتی کویا لباس بوقلمون • رنکی حد قیاسدن
بیرون • صیاد آنك رنك وصورت وشکل هیئتنه برزمان تحیر بحرینه طالب
تفکر اتدی وتعجب باش صالوب کندو کندویه ایتدی هیچ بر صیادك دینه دامی
دخی بو صفتده بر ماهی کورممشدر وخالق بو زیبا لقده بر بالوق دخی خلق
اتممشدر جواب بودر که آنی زنده آلی حفظ ایدم وتبرك رسمنده آستانهٔ سلطانه
تحفه ایلدم شویله قدر وقیمت بلدیرنی اقرانم میاننده سرافراز قلدر والا بر خدمت
ایده بن بالوق بالمرسه خالق بله پس اول ماهی بر ظرف آبه قویدی وراه درکاه
پادشاهه متوجه اولدی مکرکه بر موجب فرمان شاهی قصر فلك اشتباهی وکند
اولن کلشن خاصده سنك رخامدن بلکه صفحهٔ سیم خامدن بر حوض بنیاد
اتمشلردی وآب زلال ایله مالامال ایدوب ایچینه غیر متناهی ماهیلر اتمشلردی

ونمودار شکل هلال بر ورق دوزب اول حوض سپهر مثال اوزره روان ایتمشلردی وهر کون
طبع پادشاهی آب وماهی‌یه میل ایدوب لب حوضه حاضر اولوردی وخواص آشنالریله
اول زورق هلال مثاله بنوب ماهیلرك حال حرکات وسکناتن تفرج قلوردی
اتفاق اول زمانده که بیت بنوب اول زورق گردون مداره • درون حوضده
ایلردی نظاره • شاه صیاد کلدی اول ماهی بو العجب هیئتی نظر پادشاهه کتوردی
شاه آنی غایت خوش کوردی وصیاده هزار دینار تمام عیار جایزه بیوردی وزرادن
بریسی که پادشاه حضورنده منصب قربتی ومجال جرأتی وار ایدی آغاز کلام
ایتدی ونصیحت یوزندن آهسته پادشاهه ایتدی ضمیر منیر شهنشاهی‌یه مخفی
ومپوشیده دکلدر که قعر دریا بر ماهی و صیادلر بیحد وغیر متناهی در اکر کف زر افشان
سلطانی بو ماهی ایچون هزار دینار ارزانی بیوره نه زر خزانه وفا ایتمك میسر در ونه
خراج مملکت کفایت ایلمك مقصود بر ماهینك اعلا قیمتی نیدوکی ظاهر در وبر صیاده
نه مقدار جایزه جایز ایدوکی معلوم خاطر دریا مقاطر در عطا استحقاقه لایق کرك وجزا
عمله موافق • هر ان حوضی که صد من آب کیرد • دو صد من زریش نقصان پذیرد •
شاه ایتدی حقیقت حال بیان اتدکك منوال اوزره در اما بعد الوقوع نه کیفیت ایله
خلف وعده میسر در وزیر ایتدی بو بابده بر تدبیر ممکن در که بنم حلف وعده لازم کلمیه
وهم زر بسیار دخی ضایع اولمیه صواب بودر که اندن سؤال اولنه که بو ماهی مذکر
میدر یا مؤنث هر قنغی شقی که اختیار ایدن بیورله که وار یولداشن کتور ومعدود معهودی
کتور ضروری جوابده مبهوت اولوب حوت کبی صموت اولسه کرك اول وقت آز نسنه ایله
راضی اولوب جزئی رعایت ایله قناعت ایلسه کرك پس شاه صیاده متوجه اولوب
ایتدی ای استاد بو ماهی مذکر میدر یوخسه مؤنث صیاد صاحب تجربه فهم ایتدی
که شاه نه بیورر و بو سوال ضمننده نه اندیشه قلور غواص فکرتی بحر تدبیره صالدی
وبر زمان تفکر دریاسنه طالدی آخر کار رهنما اول لفظ که علمادن یادکار
المشدی یاده کلدی فی الحال جواب ویردی که ای شاه بو ماهی مخنث در یعنی نه

مذکور دورنه مؤنثدر شاهه صیادك سوزی بغایت خوش کلدی وزیر صاحب
تدبیره تغییر وتغذیر سوردی و دینار معهود اوزره هزار دینار معدود
داخی زیاده قلوب صیادی جملهٔ ندماسندن قلدی بو مثلدن فایدهسی
اولدر که صیاد علمایه ایکی مرغله خدمت ایدوب انلردن بر لفظ حفظ اتمکله
ایکی بیك دینارالنه کیردی ودرکات ذل وهواندن درجات عزّ وقبول سلطانه
ایردی پس معلوم اولدی که تحصیل علمك فوایدی چوغ ایمش وخدمت علمانك
زیانی یوغ ایمش نته که بعض اکابر بیورمشلر • بیاموز علمی که کردی عزیز • که بی دانش
انسان نیرزد بشیز • ز دانش فزاید ترا جاه وقدر • ز صف نعالت رساند
بصدر • زاهد ایتدی ای مهمان چون بو دکلو الحاح واقتراح ایدرسن وبیانه
جهدی قدم جد له پایانه یتورمك دلرسن بکا لازم اولان بودر که تعلیم وتلقین
بابنده مقدرمی دریغ اتمیم وتفهیم مبادی ومسایل وتوضیح قواعد ودلایلده هیچ
دقیقه مهمل ونا مرعی قومیم مهمان همان عنان عزمی اول مقصد بعیده جانبنه معطوف
قلوب مدّت مدید لغت عبریه اشتغال ایلدی اما اکا طبعی مساعد اتمیوب اول لغتله
الفت ایده مدی وقدم ذهنی اول زبانك مضیق فهمی وطریق حفظی جانبنه کیده مدی
زاهد هرچند که باب تعلیمده شرایط جد وجهد تقدیم ایدردی انك قوت دراکهسی
مساعدت اتمزدی وهر باری که شوره زار خیالنده تعلیم وتفهیم نهالن دیکردی شاخ
املی اوزره ثمرهٔ حرماندن غیری نسنه مشاهده قلمزدی فرد اکر از مخزن توفیق
عطایی نرسد • سعی سودی نکند فهم بجایی نرسد • بر کون زاهد ایتدی ای مهمان
عجب صعب پر تعب طریقه کتدك وعظیم عذابه ایلمار تکاب ایتدك نفس ناطقه
که بو زبان ایله مؤانست ممکن دکلدر وطبعکه بو لسان ایله مناسبت ممتنع بوا مر خطرناك
وکار دشواردن فارغ اول وبر میدانه که جولانکه لایق اولمیه قدم قومه وسن
بو صنعتدن بهره منداولمق اومه بیت درهچه نمیتوان بدست آوردن •
حیف است بهرزه عمر ضایع کردن • کیشی کندونك اسلافی طریقنده چقمق وآبا

واجدادی زباندن غیریله تکلم وتعلم ایتمك منهج استقامتدن بعید ومذهب
عقلدن فکر غیر سدید در رهنما ایتدی خلاف صواب اسلافه اقتدا ایتمزم وبدر قدر
تقلیدله بر طریقه کیتمزم وروش دقیق عقل وطرز توفیق تحقیقدن چکمزم که تقلید کمند
اغوای شیطاندر وتحقیق هادی منهاج صدق وایقاندر مآلدن آیهٔ انا وجدنا آباءنا
طفلانی بازیچه کان تعلیم کوشماللدرتا وحشت آباد تقلیددن جانب دار السلام تحقیقه
میل ایدهلر ودیدهٔ یقین ایله یهدی الله لنوره من یشاء پرتو انوارنی مشاهده
قلدلر **بیت** انکه او از پرده تقلید جست • هم بنور حق ببیند هرچه هست •
از محقق تا مقلد فرقهاست • این چو داود است آن دیگر صداست • زاهد ایتدی
هله بن حق مصاحبتی ادا ایتدم وشرط مناصحتی یرینه کتوردم قورقوم بودر که بو مجاهده
عاقبتی ندامته وخاتمتی ملالته سوق ایله حالیا لسان فرنگی ایله تکلمه قادر
سن وقبیله وعشیرتك لغتی ایله تعبیره ایده بیلورسن ممکن که چون اکثر روزکارك
تکرار لغت عبری یه صرف ایدهسن لغت فرنگیدن دورد دوشهسن وزبان
عبریله دخی تکلمه قادر اولمیهسن وسنك حالك اول زاغ مثابهسنده اوله که رفتار
کبکه هوس ایتدی کندو رفتارن دخی اونتدی همان استفسار ایتدی که نیجه مرویدر
اول **حکایت** میزبان ایتدی روایت ایدرلر که برکون بر زاغ کوردی که بر باغ
کنارنده بر کبك دری خرامان کیدر واول رفتار موزونه دل
نظاره کندوبه مفتون ایدر زاغ کبکك آرام وخرامی بغایت خوش کلدی وتناسب
حرکات وسکناتندن متحیر ومتعجب قالدی • ای کبك دری جلوه کنان میکذری
لنکان لنکان من از عقب می آیم • کبك خوش رفتار برکون کوردی که بر زاغ
بد کردارك خرامنه تقلید ایدر وحرکات ناموزون وسکنات نامطبوع ایله
عقبنجه دوشوب کیدر • یانندن سایه وش بر دم کسلمز • اونتمه اکلمز اوصنمه
بلمز • ایتدی ای تیره رخسار وای اهرمن دیدار همواره عقبمجه کیدرسن وخرام
وجلوه لرم تماشا ایدرسن بوندن مقصود ندر وبو سودادن سکا سود نه

زاغ ایتدی ای زیبا خوی وخندان روی رفتار تو دل برمن اکنون زینت
فریاد کنان در پی دل میکردم • بلمش اول که بکا سنک رفتارك سوداسی

دوشمشدی بنجه مدت در که قد مکجه کیدرم والمدن کلدکجه بو هنرك تعلم
ایدرم امید در که بو هنر سببی ایله پای افتخاری همسرلرم سرنه قویم بین الامثال
والاقران مشار الیه بالبنان اولم کبك چون زاغك بو کلماتن ایشتدی قهقهه
کنان ایتدی هیهات تضرب فی حدید بارد • آیا تو کجا و ما کجاییم • بنم خرام
صفت اصلی در سنك رفتارك وصف جبلّی ذاتیات علی کل حال قابل زوال
اولمز والذات لا یزول بالعرض بن فراقدن سویلرم سن عراقدن بن یا فن
خبر ویردم سن رافدن مصراع ببین تفاوت ره از کجاست تا بکجا •
ای کج طبع بو باطل خیالدن کچ بو سودای محال سکا کچ حاصل ولور رکج •
مصراع بکذار که این کمان ببازوی تو نیست • زاغ جواب ویردی که

الشروع

الشروع ملزم چون بو امره شروع ایتدم فسون وفسانه ایله رجوع ایتمزم وتا مقصد
معهوده واصل اولمیم شاه راه مقصوددن طشره کیتمزم **بیت** کشتی صبر بدریای
غم انداخته‌ایم • یا بمیریم دران یا بکف آرم کهری • بیچاره هر چند که کبکک
عقبنجه کیدوب انک خرام وجلوه‌سنه تقلید ایتدی اندن محروم اولدقدن
غیری رفتار قدیمین دخی اونتدی وهیچ وجهله رفتار اصلیه رجوع میسر
اولمدی **مصراع** ان دست نداد وره این رفت زدست • بو مثلی کتوردم
تا بیله‌سن که سن سعی باطل ایدرسن وبیهوده یره زحمت چکرسن وتخم سعیکی
زمین شوره‌ده اکرسن دیمشلردر که احمق خلایق اولدر که بر عمله اشتغال
که نه حرفته لایق ونه طبیعتنه موافق اوله بو حالک نعینه همان اول
حکایتدر که ناتوان القدن فراغت ایدوب دهقانلغه مشغول اولدک وعاقبت
الامر بمقتضای لا الی هؤلاء ولا الی هؤلاء ایکیسنک دخی سررشته‌سن
الدن چقردک وغربت ویدی وکربت وجلای دهده بی کس وبینوا قالدک **بیت**
کفتم بدهم جان وبوصلت برسم • من جان دادم وآخر نرسیدم بوصالت
همان نصیحت مهربانی سمع قبول‌له استماعندن امتناع ایتدی وآزمانندن
دیدوکی کبی لغت عبری یی تحصیل ایتدوکندن غیری کندو زبانن دخی اونتدی
مصراع اله اول کلمدی بو کتدی الدن • بودر اول کمسنه‌نک داستانی
که کندو حرفتندن وازکله وکندو یره مناسب اولمین صنعته هوس قله سن
بو باب حکمت مناط ملوکک حزم واحاطه متعلق درس واجبدر که هر والی
که ضبط ممالک وترفیه خلایق ورعایت رعایا واستیصال اعدا یه مایل اوله بو
معانی دقایقه لایق وناقل فایق بوروب موجبیله عامل اوله ورواکورمیه که هر
بد اصل وبی هنر مردم اصل وپاک کوهرله مساوی ومعادل اوله زیرا که بجز فرو
مایه‌لر کندولرن شهسواران میدان فضل وهنرله همسایه وهمسر تصور ایدرلر
ومضمار کفاتده کندولرک لاشه اندیشه‌لرینی انلرک فرس فراستلری ایله همعنان

خیال ایلرلر باوجودکه آنلرك کردنه ده ایرخرلر اثرلرن دخی کورمزلر **بیت**
یا جام جم چکونه تواند معارضه • ور خود بدر ولعل مرصع سود سفال • اکر
عیاذاً بالله تفاوت مراتب انسان میداندن کیدوب اراذل واسط ایله
برکفه ده اوتوره واواسط افاضل ایله لاف مقابله اوره جهانداراك مهابتن
اختلال کلی طاری اولوب بوخللك آثاری بنیاد ملك وملکه ساری اوله بو
سببدندرکه سلاطین سلف مردم نااهل وناخلفی تعلیم علم کتابت وصنعت
استیفاء وسیاقتدن منع ایدرلردی زیراکه چون بو رسم مستمر اوله ارباب
حرفت معرض اصحاب دولته کلوب ارباب دولت اعمال اصحاب حرفتدن ارتکاب بدن
اجتناب قله لاجرم آنك مضرتی شایع ومستفیض اولوب اسباب معاش
خاص وعام علی الاطلاق مختل وناتمام قله بو سببله جمیع صنایع بوا عماله اهمال
واختلال متطرق اولوب بو شرك شهر ضرری مرور زماناله بر وجهله استقبال
بوله کم اسباب تدابیر صایبه ایله انطفا محال اوله پس خردمند ملك مدك
وهوشمند مندارك اولدرکه استماع نصیحت علمایه مواظب اولوب اتباع
موعظت حکمایی ذمتنه واجب بله تا آنلرك فواید پندلرندن بهره مند
اولوب ثمرات تجربه لرندن انتفاع بوله وجمیع اموری همت وضمنندن دور
ومنقصت غفلتدن مهجور اوله **بیت** اکادیرعاقل اولنلر خردمند • که کوش
هوشله اصغا ایده پند • سخن کوهر درر کوینده غواص • اله زحمتله کیرور
کوهر خاص • بودرج ایچنده که درج نهانی • طلوع دسر تسر درمعانی

باب دوازدهم صفت حلم ووقار وتمکین خاصه ملوك • وسلاطینده زیبا خلعت ایدوکن بیان ایدر

ذکر پادشهنشاه کامکار
حکیم بزرك واره متوجه اولوب عبارت شکربار وکفتار کوهر نثار ایله **بیت**
ثنا ایتدی که ای بی یکانه • نظیرك کورمدی چشم زمانه • بیان ایتدك
اول طایفه نك داستانن که حرفت اصلی وصنعت اسلافندن انحراف قصد

ایدوب حالنه مناسب اولمین مطالبه طالب ومطلوبی دیو ارادت دن
محجوب اولوب کار اصلی وحرفت قدیمنه رجوع ممکن اولمیه حالا جناب حکمت
مآب حکیم کامیاب دن ملتمس در که حصال شاهانه دن بخصوص خصلت زیاده
ستوده وپسندیده در بیان قلوب وثبات دولت ونظام مملکت وامور
استمالت قلوب جمهور ده صفت اولی والیق وبخصوص حلق احری واخلق در سلک
اعلام ده شرف انتظام اولانی بیوره لر بن اون ایکنجی وصیت ده کورمشدم که
سلاطینه لازم در که حلمی سرمایه کار وبرد باری ووقاری پیرایه روزکار ایده لر
حالا خاطر فاتره بو خاطر خلجان ایدر که بو اوج صفت خصلت دن که حلم وسخاوت
وشجاعت در قنغیسی اهم در وانلره نسبت بو صفادن قنغی صفت مقدم
حکیم واجب التکریمك لطف عمیمندن رجای عظیمم در که فکر عقده کشا سیله
بو مشکلدن کره اشتباهی حل ایدوب رای صواب نما سیله بو مسئله یوزندن
حجاب خفایی رفع ایلیه **نظم** چو شاهك التماس ایلدی کوش * بنه
دریای حکمت ایلدی جوش * دیدی ای قهرمان هند وخاور * سکا فرمان
بر اولسون هفت کشور * اجود اخلاق تاجداران زمین واحسن اوصاف
سلاطین عدل آیین حلم ورفق وحسن خلق در که هم نفوس ملوك عیون خلقده
انکله معظم ومهیب کورنور وهم لشکر ورعیت انك تحت منتنه جان ودل
ایله رغبت ایدوب کابر واصاغر اندن راضی وشاکر وآنی خیرله دعاکو اولور
ولو کنت فظا غلیظ القلب لانفضوا من حولك کلام میامن انجام سلطان
سریر رسالت وقهرمان ممالك جلالت علیه افضل الصلوات واکمل التحیات
دخی بو معنی اشعار واعلام که سعادات دینوی ومرادات اخروی حلم ورفق
وحسن خلقه مبتنی اوله سن **من سعادة المرء حسن خلقه وکاد الحلیم ان یکون**
نبیا اول صفات مزبوره که پادشاه جهان پناه آنلرك بعضی نك بعضی
اوزرینه رجحانندن اشتباه بیورمشدر ارباب تحف وتاج اوچنه داخی

محتاج در لشکر شجاعت همیشه لازم دکل درامّا حلم وسخاوته احتیاج دایم در
پس حلم وسخاوت ملوکه شجاعتدن اهمدر چون فوایدجو وبعضی خواصه واصلدر
ومنافع حلم مشام عام وخاصه حاصل درو صغیر وکبیر وغنی وفقیرک خصلت
مزبوره یه احتیاجلری ناکزیر درفلاجرم صفت حلم اول ایکی خصلهٔ دن ملوکه
اهمدر **فرد** هرکه درو سیرت نیکو بود • آدمی از آدمیان او بود • طبع شاهنشاهی
پوشیده اولمیه که ثبات ووقار پادشاهلره زیبا حلیه‌در وحلم وتانی ملوک
جهانه رعنا خلعت زیراکه آنلرک فرمانی خلقک مالنه وجاننه ساری درو نوادی
واوامری ذمم کافهٔ امم علی الاطلاق جاری درپس اگر نفسلرن زیور حلم ورفقله
آراسته قلمیه‌لر ممکندرکه برخشم بی محلله بر اقلیم اهلنی کندولره متغیر قلدلر وتهور
وخفّت لرندن خلق عالم آزرده اولوب خدمتلرندن متنفر اولرلر واول سبب الله
جهاندن نظام وانتظام کیده وخاندان وخانمانلر معرض هلاکه دوشوب جهان تباهی
وتطرق ایده • تانی دن اتمدر صافی اجتناب • امور سیاستده قلمه شتاب •
که بردمده بیک خونه وارد رمجال • ولی کشته زنده قلمق محال • فرضاکه پادشاه
آب سخاوتله کانون روزکارده آتش فقر وافتقادی سوندیره ویا آتش
شجاعتله کاینات وجوده خرمن حیات بدسکالی کویندره هرانی حلمدن بی بهره
اولیجق شمهٔ جفایله سرچشمهٔ سخایی تیره قله وبرخشم بی کاه ایله هزار دشمن
بدخواه ظاهر اوله امّا اگر باب سخاوتده قصوری وتاب شجاعتده فتوری
اولسه حلم ورفق خلقله رعایا ولشکری وامر کشوری شاکر قلمق میسر در واهل
عالمی فقراد بنی آدمی ربقهٔ طاعت وسلسلهٔ انقیاد واتباعه حکمک متصور در **بیت**
خلقت آدم کرکدر کل کبی خوشبوی اوله • تاکه کلزار جهان ایچره کشاده روی اوله •
حلم دن غیری ملوکه لازمدر که ثبات ووقار ایله دخی متصف اوله که حلم بی ثبات
فی المثل علم بی ثبات عمل وموم بی عسل در فرضاکه برکسه که کمال حلم ایله آراسته
وپیرایهٔ صبر وتحمّل ایله پیراسته اولسون چون آنده ثبات ووقار ودوام وقرار

اولمیه

اولمیه عاقبتی نهتکه وخاتمتی خفت وطیشه بیتشوب اول تحملدن فایده بولمیه
واول صبرك بردنی واول حلمك ثمرنی کورمیه **بیت** باش ثابت برطریق بردباری
هیچی کوه • هرکه تمکین بیش دارد بیشتر دارد شکوه • پادشاهلر لازمدرکه هنکام
حلمده متابعت هوایی جایز کورمیه ومحل خشمده مطاوعت نفس بدفرمایی روا
بیورمیه که غضب شعلهٔ آتش شیطانیدر وبرشجردرکه ثمرهسی ندامت وپشیمانی
وملامت دوجهانیدر **فرد** خطرلوایشی ایشلمه غضبناك • غضبناکك ایشی
اولور خطرناك • دیمشلردرکه صفت حلم خاصهٔ رسل علیهم السلامدر ووصف غضب
وسوسهٔ شیطاندر وصفت کلابدر ارباب تصدیق واصحاب تحقیق بونکا اوزرنه
متفقلردرکه شول کمسهکه قوت غضبیه یه مستولی اولمیه صدیقلر درجهسن
بولمیه نوادر کلمات حکماده کلمشدرکه برحکیمدن التماس اولندیکه متفرقات حسن
خلقی برکلمهده جمع ایلیه تا آنك ضبطی اسانه آسان اوله بیوردیکه ترك غضب
مستجمع جمیع محاسن اخلاق واحاسن خصالدر وخشم وغضب مستلزم جملهٔ قبایح
اعمال وفضایح افعالدر **نظم** خشم وکین وصف سباعست وددان • هرکرا
خشمست وکین هست از بدان • اصل خشم از دوزخست وکین تو • جز بآن
کل است وخصم دین تو • پس توجزو دوزخی پس هوش دار • جز سوی کل خود
کیرد قرار • ودخی بلمك کركدركه پادشاهك بروزیر ناصح وکامل ومشیر عاقل
وفاضله احتیاجی اول جهتدندرکه اکر آنی غرور جباری ونخوت کامکاری
منهج حلم وبردباریدن منحرف قلسه وزیر صاحب تدبیر هنا صحت طریقیله
راه صلاحه ارشاد ایدوب جادهٔ سکون ووقاره اوزره ثابت وبرقرار قلهوبوس
دارویی موعظتیله سوء مزاج عدالت اعتداله ویروب سمت سلامت اوزره
استقامت ویره تا مواهب فضل کردکار ومیامن حلم ووقار وخلوص نصیحت
وصفای نیت وزیر کامکار له جمیع اموردن مظفر ومنصور اوله وهر جانبه که
توجه قله فتح ونصرت رفیق وقرین واقبال ودولت ناصر ومعین اوله اکر احیانا

متابعت هوا وموافقت نفس بدفرما سببیله بی تامل وتدبیر بر حکمی نفاذه ایشسکر
رای عالم آرای وزیر روشن ضمیرلر شرحضرری تسکین بوله وتدارك خلل وتلافی
زلله ممکن اوله اول پادشاه هندك قومیله خصومتده واقع اولمشدر رای
استفسار ایتدی که نجه اولمشدر اول **حکایت** برهمن ایتدی اخبارده
کلمشدر که دیار هندده سیلرنام بر پادشاه نیام وار ایدی کنوز ودفاینی
بی کران واموال وخزاینی بی پایان ایدی **مصرع** تیغ نصرت کسترندن دین
ودنیا منتظم • رمح دولت پرورندن ملك وملت مستقیم سلاطین روی
زمیندن انواع مفاخرت ایله ممتاز اولمشدی وخواقین چین یا چیندن
اصناف ماثره اختصاص بولمشدی بر فرزند دلبندی وار ایدی که چشمه
خور وچهره حور کبی روی دلجوی لرندن جوی نور افزوی وماه نو سطح بام فلکدن
اکلیل طراوتده دولطافتا برولرینه بقردی برسبی تیر غمزه دلکشا سیله کمان
وارچله نشینان صوامع انزوایی کندویه اکردی وزنجیر زلف تابدار یله مجانین
بیمارستان عشقی موی کشان سلسلهٔ درده چکردی برنیك نظارهٔ اعتدال
بالای جانفزاسی حسرتندن سروسهی نك آرام وقراری دلدن وشاخ چناری
عنان اختیاری الدن کتمش ایدی ورفتار عجیب وحرکات دلفریبی غیرتندن
کبك تیز تك خرامن کندویه حرام اتمشدی برنیك لاله روش روی درخشانی
بر یسینك لبی لعل بدخشان هر بری با وجود جمال صورت کمال حسن سیرت ایله
آراسته ونهال حاللری ازهار هنر وکمال ایله پیراسته **بیت** کشور حسنه
هر بری بر یك • ایکسیده بری برندن یك • برنه سهیل یمنی دکردی
بریسنه ماه ختنی بر ایکی پسرك مادری بر دختر نیك اختر ایدی که رشك
عارض رنکینندن روی عروس آفتاب مستور حجاب اضطراب وشرم طرهٔ
چین پرچینندن صد سنبل پرپیچ وتاب ایدی **نظم** جمالی مهر عالمتاب
غالب • بری پیرهنه اعضاسی مناسب • طونتمش غبغب فرخنده فالی

کمش

کمش قدّ یللهٔ صحن جمالی • قیزرمش رخلری هم کل کل اولمش • لب جانبخشی عشاقه
مل اولمش • بوزا ورب کوشنه زدین منکوش • کل ایله نرکس و لمشلرهم آغوش
قمر همشیره سیدر غبغبینک • شکر همشیره سی شرین لبینک • پادشاهک اول
کوهر بیهماننده و اول ایکی فرزند دلبنده اول قدر تعلق و پیوندی وار ایدی
که بر آن انلردن آیرلمزدی و بر زمان انلری کورمسه زندکانیدن لذت بولمزدی
و بر وزیری وار ایدی که کفایت و رایله مشهور و رزانت عقلله معروف و مذکور
دلایل فراست و کاردانی و شواهد ریاست و کشورستانی جهرهٔ حال و سیمای
افعالنده لایح ایدی و مآثر صدق و اخلاص و میامن کمال اختصاص مساعی جمیله
و اجتهادات جزیله سنده واضح ایدی زمان وصف کمالنده بو مقالله متکلم
ایدی و بلبل ناطقه کلزار شرح قدر و جلالنده بو ابیات حسب حالله مترنم
قطعه ای آصفی که صاحب دیوان چرخرا • در مجلس تو منصب بالانمی رسد •
اینجا که کاتبان تو تحریر میکنند • حکم قضا بصاحب جوزا نمی رسد • و کاتب
السری بر دبیر بی نظیری وار ایدی که تیر چرخ انک حسن بیانی کمانن چکمز
دی و منشیٔ فلك قدم تأملله مدارج بدایع صنایعنه چقمزدی کویا که
تحریر خامهٔ زبانی مخزن اسرار فصاحت ایدی و صریر زبان خامه سی مطلع انوار
بلاغت هر معانی دررلرن که الماس فکر ایله دلردی همان دم ذهن ثاقبی
سلك عبارات زیبا و عقد استعارات غراده نظم ایلردی و هر لطایف
کوهرلرن که غواص فطنت ایله دریای خاطردن استخراج ایدردی فی الحال
صراف خیالی نظر خریداران بازار معارفه عرض ایلردی بیت معانی ترجمانی
دی زبانی • فصاحت بحره سن سحبان ثانی • و مراکب خاصه سنده بر ییل
سفیدی واردی که میدان رزمده باد کبی سرد و آتش کبی کرم ایدی و دندان
خارا شکافی قندز سنك و آهن موم کبی نرم ایدی اکرچه هر زمان آهن کوهده
نهان اولوردی اول خلاف عادت بر کوه ایدی که آهن بحره پنهان ایدی و علی

الدوام بی ستون بو مقامده سکون قلوردی اول خلاف معهود بر بی ستون ایدی

که چهار ستون اوزره روان ایدی • سوده بکردون سر شنجرف سای •

رنك شفق روشده شنکرف رای • پیچش خرطوم بسان کمند • اژدری

افتاده زکوه بلند • ایکی فیل شرزه سی دخی وار ایدی بغایت شکوهمند و حسیم

جثه و ضخامت هیکلده مانند کوه البرز والوند خرطوم چوکان مثال الله سر کردن

کشانی کوی میدان و پای عمود کردار ایله کردن سرکشانی خاکه یکسان ایدرلردی

و دندان بلور نیله سینهٔ اعدادن شاخ مرجان بتوررلردی و مبتن علاج ایله

معدن بدن دشمندن لعل بدخشان چقررلردی • فلك طوبینه ایلردی

بری خرطومنی چوکان • اوردی بری شیر آسمانه نیزهٔ دندان • برینك شاخ

دندانی صالرهٔ نهره یه سایه • قلوردی حلقهٔ خرطومن بری کردن پایه

وایکی بختی شتری وار ایدی پیل چشمان هامون نورد و کوه کوهان بیت

سعادت سهیمچون کوشی پیکان • کرامت طوبی چون بوینی چوکان افلا ینظرون

الی الابل کیف خلقت آنلرك شاننده نازل اولمشدی غدوها شهر و رواحها

شهر اول باد پا و دشت پیمارلرك وصف حالنده بیان بیورلمش ایدی برکیجه ده

بر آیلق یول کیدرلردی بلکه بر کونده ربع مسکونی طی ایدرلردی صلابت اعضا

و متانت اجزاده آنلره نسبت قرص خاك بر پاره خمیر ایدی و جرم افلاك بر وصله

حریر • هامون نورد و کوه وش دل بر تحمل کرده خوش • هر روز تا شب خارکن تا روز

هر شب بارکش • و بر تند خرام و تیز کام سیمین زین و زرین لکام بر سمندلری

ماننده وار ایدی که اکر عنانن ارخا و لکامن رها ایتسه لر صبا جهان پیمانی تزنده

اثر کوره مزدی و شمال کیبی نورد کوردکده ایرمزدی مثنوی سعادت غره سی

النده رخشان • کوزی براق صنن برق درخشان • آتلسه ایغندن نعل پاره

اولوردی کوش چرخه کوشواره • غبارینه ایرشمز ریح عاصف • ایقداش اولمز

اکه برق خاطف • تا سبز خنك فلك حوالی کره خاکده دایره در آنك نظیری اسب

کورمشدی و تا ابلق لیل ونهار عرصهٔ ادوارده سایردر آنک مانندی
برسمند ایشتمه مشدر **بیت** تا شاه روح بر فرس جسم شد سوار • اسبی
چون او ندیده در زیر شهر مرغزار • و بر تیغ آبدار گوهرنگاری وار ایدکه لآلی
شاهوار ایله آراسته و جواهر تابدار ایله پیراسته کویا که صفحهٔ الماسده پای مورچه
کوستردی و تختهٔ مینا ییده برمکس ظاهر قلوردی اول تیغ دکل بلکه برمیغ ایدی اما
خوان باران دروی پرنابی بر جوی آب ایدی لیکن آتش افشان ملک بو مذکوراته
کمال مرتبه ده دلبسته و متعلق ایدی و همواره سلاطین آفاق اوزره انلر ایله متفاخر
و مشفور ایدی اول اقلیمده براهمه دن بر طایفهٔ طاغیه وار ایدی که دین قویم و صراط
مستقیمدن منحرف اولمشلر ایدی و خلقک عقایدینی متغیر و بادیهٔ ضلالت وهاویهٔ
جهالتده متحیر قالمشلردی پادشاه اولقدر که انلری اغوا و اضلال خلق و ابطال و اخلال
دین حقدن زجر و زجر ایلدی منزجر اولمدلر و عادهٔ ذمیم و اعتقاد سقیم و آراء
نامستقیملرندن رجوع قلمدلر آخر الامر پادشاه حمیت ملت و غیرت دین و دولت
مقتضاسی اوزره انلردن جم غفیر و جماعت کثیری هدف تیر و علف شمشیر
ایدوب خانمانلرینه آتش نهب و غارت اوردی و زن و فرزندلرین قید اسارده دل
خاره گرفتار قلدی اول جماعتدن درت یوز عدد کمسنه که فنون علم حکمتده نی
مانند و انواع دانش و معرفتدن بهره مند ایدیلر حصن امان و کهف احسان پادشاهیه
متحصن اولوب فرمان عالی بو منوال اوزره جاری اولمشدی که انلر دایم پایهٔ سریر
اعلاده اقدام خدمت اوزره قایم اوله لر انلر دخی بالضروره امره امتثال ایدوب
خدمت آستانهٔ پادشاهی یه اشتغال ایدرلر و هنگام انتقامه منتظر و مترصد اولوب
فرصت گوزتدلر تا برگیجه که ملک سریر عشرتده • صوبت ساغر الیله ساقی خواب
ایدوب بیکسلرن اول باده سیراب بستر استنامتده استراحته مشغول ایدی بر آواز
مهیب و صدای غریب ایشتدی و آنک هول و نهیبندن بیدار اولوب بر زمان
تامل و تملل ایتدی **نظم** اویندی بختی کبی او یخوسندن • بر زغم چکدی

بودوش قورقوسندن • بو اثناده ینه خواب غفلت غلبه ایدوب • بادپای
خیاله اولدی سوار • غیب صحرالرینی قلدی شکار • عالم مناده کوردی
ایکی ماهی ماه کبی تابان وشعشعه ولمعاسندن دیده خیره وعقل حیران
دمدری اوزره دورب شاهه سلام ویردلر ملك ینه بیدار اولدی واندیشه :.

دور ودراز له ینه خوابه واردی ینه کوردی که ایکی بط سرافراز وبرقاز کردن
دراز اوج هواده پرواز ایدر واوچندن ایکیسی دورب اچندن برسی پادشاهه
نیاره آغاز ایدر ملك ینه متنبه اولوب بو واقعه نك صورتندن متحیر اولدی
کیده رك ینه خوابه واردی وعالم رؤیاده کوردی که بر مار دار در کردار خطوط
سبز له مخطط وخال سیاه وسفید له منقش ومنقط خلخال مثال ساق ملکه حلقه
اولدی واول افعی ناخوش طلعت اول شاخ صندلی محکم طوتدی صارلدی ملك
وهمندك ینه اویاندی واول باز بچه لردن که واردر بچه متخیله دن کورندی زیاده

محزون

محزون واندوهگین اولدی کره اخری که سوکل خواب کشان کشان آنی عالم مثاله
کتوردی آیینهٔ خیالده بو صورتی کوستردی که فرقدن تا قدم شاخ مرجان
ونهال بقم کبی دم آلوده اولمش ودهان ودندانی یاقوت رمانی ولعل
بدخشانی کبی خون آلوده اولمش پادشاه بیدار دل بو خوابدن ینه مضطرب
ومنفعل اولدی وخدام بارگاهدن بعضن آگاه ایتمک دلدی ناگاه ینه خواب
آکا غالب اولدی وشویله مشاهده قلدی که برق جهنده کبی کوه گذار وعمر
گرامی کبی تیز رفتار بر استر سفیده سوار اولوب عنان مرکبی جانب
شرقه منصرف قلوب کیدر وهر چند که اطراف وجوانبه نگار ایدر خیل وحشم
خواص وخدمدن ایکی پیاده فراش کوردی که بیله کیدر ملک ینه بو واقعه وحشتندن
بیدار اولدی التنجی دفعه که خوابه واردی کوردی که باشنده آتش یانمش وشعاع
وشعله سی اطراف جهانه منتشر اولمش بو واقعه ینه چشم شاهدن حجاب خوابی
رفع ایتدی براز دن ینه خوابه واردی یدنجی دفعه که خمار خونی شراب
خوابله دفع ایتدی کوردی که بر مرغ انک باشی اوستنده طوردی ومنقار نقارین
آنک فرقنه اوردی بو کره شاه بر نعره اوردی که حوالی بارگاهده اولان خدام فریاد
ایتدیلر ونه واقعه حادث اولدی دیو کندولری پایهٔ تخته ایتدیلر ملک انلره تسکین
وتسلی ویروب دوندیلر کیتدیلر پادشاه بو مهیب واقعه لرک نهیبندن ماه دم
بریده ومردم گزیده کبی پیچان اولدی وهمدن کون چهره سی رنگ ارغوان
ایکن یرقان اولدی شراب خواب باشندن کیتدی وخمار اضطراب دماغ حضورن
خراب ایتدی وکندو کندویه خطاب ایدوب ایتدی قو بیچه نقش بو قلمون
وصور کوناکون در که کلک قضا باشمده مرقوم قلمشدر وبو پیچه عساکر فتن ونوا
محن در که بری عقبنجه قدوم وهجوم ایتمشدر *فرد* تا نشسته یکی غربده آشوب
دگر خواست • تا رفته یکی فتنه بلای دگر آمد • آیا بو صورت واقعه نک
کیمکله در میان ایدم وبو قضایای بو العجبی کیمه معبره بیان ایدم بو اسراره کیم

محرم قلمغه کورک و بو جراحته کیمدن مرهم اومق کرک **مصراع** این درد کرا کویم
و درمان ز که جویم • القصه بقیه شبی هزار غصه ایله صباحه تیوردی
کاه امرئ القیس وار شب تیره دن زبان شکایتی دراز ایدوب بو شعری
تکرار ایدردی **عربی** الا ایها اللیل الطویل الا انجلی • بصبح وما الاصباح
منك بامثلی • و کاه آرزوی طلوع تباشیر صبح ایدوب ویردی **بیت**
دلم را چند پژمان دارای صبح • دمی زن آخر از جان ندارای صبح • تا اول زمانه
زمانه دک که طرهٔ زلف شب تار عارض سیمین نهاردن تار ومار اولوب
ساغرهٔ غرای صباح دیدار دلدار دکبی آشکار اولدی و عوض غالیه و عنبر دماغ
کننده عنبر بخور شمامه کافورله طولدی • دماغ زمین از تف آفتاب • ز سر سام
سود درآمد ز خواب • چون دست تقدیر جمال روز جهان افروزدن نقاب ظلامی
کوتردی و خسرو سریر کردون بالای تخت مینا اوزره اوتوردی و صلای عدل
نور پاش و ضیا بخش مسامع جهانیانه ییتوردی **بیت** کنش کیبی اولوب سلطان
سحر خیز • چقوب تختینه دیوان ایلدی تیز • و طایفهٔ براهمه یی که حلال مشکل
و علم تعبیر و تاویلده ماهر و کامل اعتقاد ایتمشلردی دعوت قلدی و بی تکلف
اول هول واقعه لری مشاهده ایتدوکی کبی تقریر و تفصیل ایلدی **فرد** دوشینی
ایلدی انلره تقریر • دیدی بو دوشی ایلک باکه تعبیر • چون آنلر اثنای تقریرده سیمای
شاهده آثار خوف و هراس احساس ایتدلر آتش اضطرابنه زیاده التهاب ویروب
ایتدلر بو خوابلر زیاده سهمناکدر و بو واقعه لر زیاده خطرناك معلوم دکلدر که
بر احد بو زمانه دك بو مرتبه ده هولناك واقعه لر کورمش اوله و یا اهل تعبیر
جنسندن بر فرد بو نوع دوی ایشتمش اوله اما سویلیه لم که ملك شرف اجازت ویره
تا بر بنده لر اتفاق قلوب بو فنده مصنف اولان کتبه نظر و مطالعه ایدوب تامل کامل
و تفحص شامله جمیع جوانبنی احاطه قلهوز امید در که کمال حدس و کیاست و صفای
ذهن و فراست معاونتیله بو مقاماتك تعبیرن عنقریب پایهٔ سریر اعلایه یتشدوره

وجلب

وجلب خیر ودفع ضررده ممکن اولان تدارکی دریغ ایتمیه‌وز بیت سخندان
باندیشه داند کلام • که بی فکر باشد سخن نا تمام • شاه چون اجازت ویردی
کندیلر جمع بر یرده مشاوره ایدلر وخبث نیت ولوث سیرت وسورت شرلرندن
سلسلهٔ اشقامی تحریکه اقدام ایدوب بربرینه ایتدیلر نظم کلك ایمدی بروال
بیرایده‌لم • بونك دفعنده بر تدبیر ایده‌لم • کتورمدین بزی بو اورتادن تیز
قیله‌لم بر طرفه امرن بونك تیز • بو جبار جفاکار عنقریب بزدن بو مقدار لکسنه
هدف تیر دمار وعلف شمشیر بوار ایدوب مال ومتاعلرن باد تاراجه ویردی
وبزی وطن مالوف ومسکن مانوسمزدن جدا قیلوب خاندان وخانمانلری
آتش فنایه ویردی بو کون المزه بر سررشته کیردی که آنك وسیله‌سیله
کینومز المق میسّردر واحوالمزك اختلالنی تدارك وتلافی متصوردر چون اول
بزه بو دکلو خساراتی جایز کوردی حالیا بزدخی فرصتی غنیمت بیلوب مکافات
صددنده اولسق جایزدر که مقام انتقامده اظهار عجز کار عجایزدر بیت
دشمن بسوز سینه کرفتار محنت است • دودی اذو برآر که فرصت غنیمت است
صواب اولدر که بو پادشاه بی محابا اتفاق قیله کلامه جرات ایده‌وز وتهدید
تمامله انی تخویف ایدوب دیه‌وز که بو واقعه‌لرکا دلالت ایدرکه بیدی مخا
عظمی ظاهر اوله که هر بر بیسندن بیم جان بلکه هر بری سبب هلاك سلطان وموجب
اندراس بنیان خاندان وخانمان اوله واول قضا آسمانینك دفعنه چاره
بوکه منحصردر که ارکان دولت وخواص حضرت ومراکب خاصه‌دن برطایفه
شمشیر ابداریله قتل اولنه وانلرك قانیله بر آب زن ترتیب قلنه وملك بر ساعت
اکا کیروب اوتوره بزلر اکا فسونلر اوقیوب اوقده وزوال خونی بعض داروله
معجون ایدوب جمیع بدننه سوره‌وز وماء قداحله انداممنی یویوب روغن
یا دام ایله چرب ایده‌وز بعده ایمن وفارغ کندو مقامنه کیده‌وز چون بزلره
بو حیله ایله ظفر بوله‌وز اول تنها قلدقده مرور زمانله آنك هلاکنه دخی بر فکر قیله

اگرچه که بو زمانه دک بزم کف پای روحمزنک خار آزار واضراری ایله
مجروح ایدی امیددر که عنقریب دست آرزو ایله گل مقصودمزی ویره وز ودشمن
قوی حالی مقام ضعفه کتوروب مرادمزه ایره وز فرد دل اگر خار جفا دید امیدست
که باز • گل مقصود بچیند ز گلستان مراد • پس عذر وحیلت وکفران نعمته
اتفاق ایدوب پادشاه خدمتنه کلدیلر وآغاز مدح وثنا ایدوب ایتدیلر بیت
شها بختك کوزی تابنده اولسون • سعادت درکهکده بنده اولسون • ضمیر
منیر شاه جهانگیره مجملا معلوم اولسون که بو خوابلرك تعبیری هجوم ودواهی وهمی
وورود حوادث عظمی دن غیری نسنه دکلدر اما بو آتش بلانك شعله سی ظاهر
وشرر ضرری سطایر اولمادین آب تدبیر ایله الموق میسردر سویله که بزم کلام نصیحت
انجاممز که عین اخلاص وصدق اختصاصدن منبعثدر سمع رضا ایله اصغا بیوریله
بی شبهه بو مقامات هایله نك غایله سی مندفع اولمق مقرردر واکر ملك کامیاب
بو بابده واقع اولان تدبیر صوابده مخالفت ایدوب رای ایله عملدن اجتناب
ایده بلیات ناکهانی حکمه هر بری بیم جان وهلاك خاندان وخانمان سلطان
جهان مستلزم اولمه منتظر اولمق لازمدر که کافه ارباب علم تعبیر وتأویل بو منامات
زوال ملك وهلاك فلکه دلیل ایدوکنه جازمدرلر ملك چون انلردن بو کلمات
خوفناکیزی استماع ایتدی ترسان وهراسان وبرك بید کبی لرزان اولوب
عنان تمالك وتماسکی الندن کیدی بر زمان نصکره کندوسن تدارك ایدوب
ایتدی بو مجمله تفصیل وبو مشکله حل ایتمك تعجیل واجبدر که مقام الحنابده ایجاب
وحل کشف واظهارده تعمیه والغاز غیر مناسبدر انلر دخی تزویر وحیله لری کرم ایدوب
فطیر تزویرله پراندیلر وتقریر وتعبیرده انواع سحر وشعبده لر کوستروب ایتدیلر اول
اول ایکی ماهی کرد ملری اوزره قیامه کلمشدی شاهك فرزندلریدر واول مار
سبز که پای ملکه طولشمشدی ایران درخت دراول ایکی بط رنکین بیل سهمکین
واول قاز بزرك فیل سفیددر اول اسر رهوار سمند صبا رفتار شاهدر اول

ایکی فراش پیاده ایکی شتر بختی اول آتش که فرق شاهده مشتعل ایدی بلا وزیر در
واول مرغ که منقارن فرق شاهه اوردی کمال دبیر در واول خون که بدن شاه
آنکله آلوده اولمشدی شمشیر کوهر نگار در که فرق ملکه اورمق وتن نازنینی
انکله رنکین قلمق دلرلو بز حقیرلر بو واقعه لرک دفع تاثیرنده بو وجهله تدارک
وتدبیر اتمشوز در که ایران دختی واول ایکی پسر وو زیر و فیلان کوه پیکر وفیل
سفید وکمال وپیروشتر بختی واسب بی نظیر اول شمشیر آب شکل واتش تاثیر ایله
قتل اولنوب خونلری بر یره جمع اولنه اما اول تیغ آبکون اول کشته لرله زیر خاکده
مدفون قلنه واول خونله براب زن ترتیب قیلوب ملکی اکه قویه وز وجمله مز
عزایم وخواصه مشغول اولوب افسونلر اوقیه وز واول خونله ملکک التندن وفوق
طلسمات یازه وز وجمیع بدننی اول دمله شاخ بقم کبی رنکین ایدوب اوچ ساعت
توقف ایدوب بعده آب چشمه ایله سر وتنن پاک ایدوب روغن بادام ایله چرب
ایده وز تا متوقع اولان بلیات کلیا مندفع اوله محال وممتنع درکه بو سحاب ظلمات
بو آفتاب تدبیردن غیری نسنه ایله مرتفع اوله **بیت** درد فع بلایی که رسید
تومباد • تدبیر همینست که تقریر افتاد • شاه چون انلردن بو کلمات وحشت
انکیزی ایشتدی آتش دهشت خانه صبر وسکونن نار و نور و باد خشیت خرمن
آرام وحضورن هبا منثور ایتدی وایتدی ای اعدا دوست صورت وآدمیان
اهرمن سیرت نکرک مرک سزک بو تدبیر کوزدن بکرک دکلمیدر وشربت هلاک
وبوار سزک علاج کز ظلماتدن حاصل اولان آب حیاتدن صد بار لذیذ وخوشکوار
دکلمیدر چون بو طایفه نک بعضی کندو نفسیم مشابه سندر و بعضی مدار
ملک ومال واسباب زینت جاه وجلال در هلاک ایدم انا سز حیاتدن نجه
راحت اولم وزندکانیدن نه وجهله لذت بولم **فرد** مرا عمر از برای
یار نازنین ماند • کران دولت نباشد زید که دیکر چکار آید • سز مکر حضرت
سلیمان وبو تیمار داستانن استماع قلمش سز دو انلرک کیفیت سؤال وجوابنه

متفطن اولمش سزه دبراهم استفسار ایدلر که بخبر روایت اولنمشدر اول
پادشاه ایدی اخبارده کلمشدرکه حضرت سلیمان صلوات الله علی نبینا وعلیه
بر پادشاه عظیم الشان ایدی جمیع انس وجن ووحش وطیر آنک کمر انقیاد
واذعانن میان جانه چکمشدی ومنشی قضا منشور سلطنتن رب هب لی
ملکا لا ینبغی لاحد من بعدی طغراسیله موشح قلمشدی وسایس قدر مرکب
صبا یی که غدوها شهر ورواحها شهر انک صفت سیری نمونه سیدر
آنک زین تمکین ایله تزیین ایتمشدی قطعه فلک بنده وآفتابش غلام • زمانه
مطیع وجهانش بکام • شده انس وهم جن جان چاکرش • دده ووحش چون طیر
صف در برش • برکون اتفاق ما من نبی الا وقد یخیر حدیثی موجبنجه مقربان
صوامع ملکوتدن بر مقربی آنی زیارته کلدی وآب حیات ایله مملو بر قدح
کتوردی وایتدی مبدع جل شانه وعظم شانه سنی مخیر قلدی وبیوردی
که دلرسک بو جامی بو صفای واسع الفضای لاهوته خرام ایله وغوغای جن
وانسدن قورتلوب حضایر انس وفرادیس قدسه ارامله سلیمان علیه السلام
بر زمان بونی فکر ایتدی که نقد عمر بر سرمایه‌در که انکله بازار قیامتده سود فراوان
تحصیل ایتمک میسردر وعرصه زمین کائنات بر مزرعه‌در که آنده دولت دو جهانک
تخمن اکمک وسعادت جاودانی حاصلن کوترمک متصوردر الدنیا مزرعة الآخرة
پس بهر حال کوشه کاشانه فوائددن راجحدر وبر زمان مرکدن امان سبب تحصیل
رضای رحمن اولدوغی جهتدن بیک یل زیر زمینده نهان یاتمقدن اولی ایدوکی
واضحدر مصراع عمر اولدرکه کچه سودای زلف یار ایله • ینه بو تدبیرده ایدی
که اکابر انس وجن درکاهنه حاضر دروامائل وحش وطیر دیوانم ایوان ایوان
آسمانه مماثلدر جواب بودرکه بو بابده مشاوره ومحاوره‌لی سرحد اطنابه ایلتشدورم
تا هر فکرکه رقم اتفاقله مرقوم اوله بوکاره پیش نهاد وهر رای که سمت اجماع
واجتماع ایله موسوم اوله بو بنایه اساس بنیاد ایدم پس جمله انسان وپری وسایر

جانورلری درگاهنه دعوت ایدوب انلرکله بو بابده محاوره و بو خصوصده
مشاوره قلدی جمله‌سی متفق الکلمه شراب آب حیاتی ترجیح ایتدیلر و حیات جاودانی ایله
که صلاح جهانبانی درمستظهر و مستبشر اولوب ایتدیلر **فرد** برخور ز حیات
ابد و عمر مخلد • کاینست دعا شام و سحر و حوائز سلیمان علیه السلام
ایدی عجب تحتا یا لیمده ساکن و عرصه و لایتمده متمکن اولنلردن کمسنه
باقی قلدیمی که حالا بو مجلسده حاضر اولمیه ایتدیلر بلی بو تیمار بو استبشاردن خبردار
اولمدیغی اجلدن بو مجمعده حاضر کلدر حضرت سلیمان اسبه فرمان ایتدی که آنی
جست و جوی ایتمکه کیده و هر قنده ایسه آنی بولوب آستانه نبوت منزلته
دعوت ایده چون اسب فرمان بنی بر تیمارا ایدوب بو تیماری ارایوب بولدی
بر موجب امر واجب الاذعان جانب دیوان حضرت سلیمانه دعوت قلدی
بو تیمارانك دعوتنه اجابت ایتمدی و کلماتنه التفات کوسترمدی نوبت ثانی
فرمان سلیمانی کلبه متعلق اولدی سك برموجب فرمان کتدی و بو تیماره
حضرت سلیمانك دعوتن اعلام ایتدی بو تیمارانك دعوتنه طوع و رغبت ایله
اجابت ایدوب بی تراخی و تاخیر امتثال امره ساق سعی تشمیر ایلدی چون بو تیمار
کلام کلبی قبول ایدوب دیوان آسمان ایوان سلیمانه متوجه اولدی سلیمان آکا
خطاب ایدوب ایتدی ای بر تیمار رسیده‌ن برمشکل استفسار ایتسم کرکدر ایدی
اما مشکل بر ایکن ایکی اولدی حالا امر جودر که مشکل معهوددن سابق بو شبهه‌نی
حل ایده‌سن بو تیمار عجز و افتقار ایدوب ایتدی بنده‌نك نه قدرتی وار که مشکلاتی
اوله که مشکل شاه نبوت پناهی حل ایده بلکه یا آنك کبی پادشاه سپهر اقتدار
بنجلین خاکسار بیمقداری عز استبشار ایله نوازش قله **بیت** بن بنجبر ذره‌یم
که مهر ایدم • دعوی مهر ایدم سپهر ایدم • نه قدر قدره ایده مور حقیر
که سلیمانه اوله بیله مشیر • اکر ظل الهی نبوت پناهی بنده‌یه دولتخواهدن
بوکر اشتباهی حل ایتمك بیوره امید درکه بو خاطر پرفتوره بو بابده هر نه خطور

ایدرسه بیقصور عز حضور موفور الحبوره عرض ولنه سلیمان ایتدی خاص
وعام تمام بونك اوزرنه متفقلردر که انساندن صکره جنس حیواناتك
شریفی اسب وخسیسی کلب در پس سبب ندر که اشرفك دعوسندن اجتناب
ابا ایده سن واخسنك ادنی اشارتیله کله سن کیده سن بو تیمار ایتدی
یا نبی الله اسب اگرچه زیور شرف وجمال الله آراسته وزینت هنر وکمال الله پیراسته در
اما وفا مرغزارنده رعی چرا ایتمشدر وحق نان ونمك چشمه سارنده آب
صفا ایچمامشدر بیت ازاسب وفا طمع نمی باید کرد • اسب وزن وشمشیر
وفادارنه اند • هر چند که کلب خست ودناءتله موصوف درو لوث نجاستله
مشهور ومعروف ایکن وفادارلق لقمه سیله نشو ونما بولمشدر وحق گذارلق
استحقاقیله مربا ایتمشدر بیت ایدوب سك حلقه اخلاص در گوش •
حقوق نعمتی قلمز فراموش • اول سببدندر بن بنده اجابت دعوت حضرتده
که منبع مهر ووفا ومجمع صدق وصفا در بو فا قولنی استماعدن امتناع
ایتدم واشارت قولنی استماعدن امتناع ایتدم واشارت قول وفاداره اعتماد
ایدوب امرنه امتثال واتباع ایتدم سلیمان بو تیمارك جوابنه مکتوب تمام استحسان
ایتدی وقصه تجهیز حیات وحال نقیر وقطمیر درمیان ایتدی بو تیمار ایتدی
یا نبی الله بو آب حیوانی که سبب حیات جاودانیدر سزکا اختصاص
وارمیدر یوخسه اصحاب وسایر متعلقات دخی اندن حصه وارمیدر
سلیمان ایتدی بو کرامت بکا خاصه در سایر خواص اندن بی حصه در بو تیمار
ایتدی بو تقدیرجه لازم کلور که جمیع دوستان خدمتك ویاران محرمك
آخرته انتقال ایده‌لر وزن وفرزند وخویش وپیوندك واحدا بعد واحد
دنیادن کیده‌لر دخی سن فرقت اودنه یانه سن ومصیبت دودنه بویانه سن
بن کمان ایدرمزن که سن بو زندکانیدن لذت بوله سن وبو عمر جاودانیدن
که سراسر فراقله کچه متمتع اوله سن اولمیه بوندن اوزکه مشکل دم • که انده یاراندن

ایولم آدم

ایرله آدم ○ فرقت دوست آفت دلدر ○ حسرت دوست زهر قاتلدر ○
حضرت نبوت مآبک جوابنی استحسان واستصواب ایدوب شراب
زهرآمیز فراقدن اجتناب ایلدی وشربت حیات وشراب بقا اوزره جرعهٔ
جام حنظل مذاق فنا اختیار قلدی بو مثللی کتوردم که تا بله سز بو جماعتنه نیکا
زندکانی میسر کلدر وکندو هلاکلرنه آنلرک فراقی میاننده فرق متصور دکل
بودخی مقرردر که هر ملک شرف ارتحال وانتقالده در بو عمارتک آخری خرابدر
وشرابلک صورتی سرابدر وبو رابطهٔ دوام محالدر وبو محنت آباد مقام
انحلالدر بیت کوردی مکسه بقالر سنده رنک بقا ○ بولوردی مکسه کلنده
کوره وفا تحقیق سن ○ اوقوصوینه ن ایرر کوش هوسه صوت رحیل ○ دماغ
جانه اسن یل ویرد فنا تحقیق سن ○ بو مقام فوات فناده برقاج کون آرام وخرام
ایچون بو قدر خون حرامه ارتکاب واقدام طور عقلدن دوردر وکشتی کندو البله
خرمن عیش وحضورن هباء منثورا ایتمک مقتضای فکر صحیحدن بغایت مهجوردر
واکر ممکن ایسه بو مشکلک حلنده بوندن اسهل یول طوتلق وبو غایله نک
دفعنده قدرتکز وار ایسه برحیله دخی تدارک قلمق که بن تکلیف مزبورک
عهده سندن کلمزن وطور عقلده محذور ومذهب شرعده منهی
ومحظور اولا ناموده سزه مساعده قلمزن براهم ایدیلر الحکم لله کلام
حق تلخ اولور وناصح صادقلرک قولی درست کلمهٔ الحق مر امارای عالم آرای
ملکدن بغایت مستغربدر که غیریلری کندونک نفس شریف وعنصر
لطیفنه برابر بیله قاتلرک جهت بقاسیچون جان عزیز وجاه لذیذندن فراغت
قلد مخلصلرینک نصیحتی خبر استماعه واقع اولمز کرک ونه غرضلرک کلامنه
عین اعتبارله نظر قلمق کرک پادشاه نفس نفیس ملک وسعینک قدرن بلمک
کرک وبو امره که موجب فتح تام ومستوجب ستایش خاص وعام دربی توقف
وتردد شروعه اقدام ایتمک کرک که عقلا قاتنده ونفس عزیز جمله دن مقدمدر

وانك وجودی مقابله سنده سایرلر كالعدم در ضمیر منیرلرینه ملكه پوشیده
اولمیه كه آدمی زاد كلفت تمام ایله مقام استقلال و استبداده واصل
اولور و سود وجود كم بازار كاینات ندن اندن رایج موجود یوقدر خرج نقود
و بذل محصوله حاصل اولور حالیا هاویه ممات زاویه حیات اوزره ترجیح و تقدیم
ایتمك و فسحت سرای سرور پرجوری قوپوب تنكنای كور و ماوای مادومه
كتمك دوشن خردن دور كورنوزنته كه ذات ملك باقی و پایدار در زن
و فرزنده اقتدار و اددر و تا ملك استوار و برقرار اوله خدام كافی و اسباب
سلطنت بسیار در **مصراع** كر هیچ نباشد چو تو باشی همه هست • ملك چون
بو فصولی استماع بیوردی و دفع مفاسد منادم ده آنلرك بو جرات و اقدام
و الحاح و ابرامن كوردی غایت متحیر و متالم اولوب بارگاهدن خلوتگاهه
خرام قلدی و صفرا یواندن گوشه بیت الاحزانه متوجه اولدی **فرد** چو
نتوانم كه با كس حال درد خویش گویم • روم در كلبه احزان و هم با خویش میگویم
پس روی ضراعتی خاك مذلته سوروب خونابه حسرتی فواره دیده سندن روان
ایتدی و صرصر حیرت و حرمان خرمن صبر و آرامن صاوروب یاد خزان احزان
برك و بار سرور و حضوردن زیران ایتدی و كندو كندویه ایتدی یا بو غمام غموم
و طوفان هموم كه اندن برف خوف و تگرك مرك نزول ایدر نیچه فضادن هجوم
ایتدی و بو سموم كروب كه صخره صمایی وموم سنك خارایی ریدوب صوم ایدر ترنیجه
مغیلان زار بلادن هبوب ایتدی **بیت** من بودم وكنجی و حریفی و سرودی •
غم را كه نشان داد بلا را كه خبر كرد • هیچ بر فرد كندونك خویش و پیوندنك
قتلنه رضا ویردمی یا بر احد بی جمال فرزند و دیدار مایه دلبند مجرد بر عمر
فانیله قانع و خرسند اولورمی بو پسرلرم كه گوزمك نوری و گوگلمك سروری
و دل و جگر پرکاله لری و عمر باغینك غنچه گل و لاله لریدر و حال حیاتمده ماده
استظهارم و وقت وفاتمده مابه الافتخارم در نظرمده اولمیجق و بند نصكره

قالمیجق نهال عمردن بیجه برخوردار اولم با دولت وسلطنتدن نه لذت وحلاوت
بولم بیت قالمیجق کیشینك صوکنده برخیر الخلف • حیف حیفا ول عمره که
اوله عبث یره تلف • وایران دخت که چشمهٔ خورشید تابان آنك چاه
زنخدانندن برقطره در ولمعهٔ ماه درخشان عکس رخ نور افشانندن برلمحه
رخسارهٔ غراسی روز وصلت کبی تابانده طرهٔ مطراسی شب فرقت کبی بی پایان
بیت منور مهر رخسا دیلر آفاق • ایکی قاشیله ماه نو کبی طاق • قدی نك
دکمه سید رشاخ شمشاد • قدیمی بنده سید رسرو آزاد • مجالست دلرباسنی
مدح ایدن مصاحبت جانفزاسنی شرح ایدین فرد ورنی وزین کهرآبدار
می دیرن • کوه کوه رسن مشکبادمی دیرین • بکا آنسز حیات بنجه متصور در
فرضا که عمر نوح سنقدار اوله سنقدار عمردن آنسز تمتع بجه میسّر اولور
که رای منیری روز حادثه ده برآفتاب نور افروز در و پرتو شمع ضمیری شب
واقعه ده برنور ظلمت زدادر بیت راینك مضاسی در عنوان دیوان عمل •
شمهٔ شمشیری در طغرای منشور اجل • شویله که عز حضور مده حاضر اولمیه
وعین تدبیر اصابت پذیر ایله احوال مملکته ناظر اولمیه عمارت ممالك ورعایت
خلایق ورونق اعمال وتعمیر خزاین وتوفیر اموال نه وجهله ممکن ومیسّر
اوله وچون صحیفهٔ تدبیر کمال دبیر که نقشبند مهر منیر شاکرد بنانی در وتیر
بدیع التقریرینه خود سفرهٔ معانی بیانی در لفظی لآلی منظوم کبی دلکش در
وخطی جواهر منثور کبی فرح بخش نظر مدح اولمیه مصالح اطراف وحوادث
اکنافدن نه طریقله علم حاصل اوله ومکاید اعدای دولت وعزایم مدعیان
مملکت نه حیله ایله اطلاعه قابل اوله وهرکاه بوایکی ناصح امینك بلکه
بوایکی در یتیمك دفتر وجودندن رقم عدم چکله هر آینه آنلرك فواید رای
ودرایتی ومنافع حسن کفایتی اقطاع ملکدن انقطاع بولسه کرك بو
تقدیرجه رونق امور ونظام مهام جمهور قبیل ممتنعاتدن اولسه کرك

واول پیل سفید كه شخصی جرم ماه كبی تابان وكردون كردان كبی روانَدر
بیت بند حصن حصارا و آهن • رخم دندان حصارا فكن •
ركابمده اولمیجق میدان معركه ده مبارزه یه نیجه وارم واول ایكی فیل
سبزدخی صف هیجاده سیل كبی خروشان ودریا كبی جوشان ددهنكام
وعاده مصاف اعداده نیجه طورم واتام رزمده مخالف یول یربرنه نیجه
اورم واول ایكی جمازه لوسنركه وقت سیرده بیك صبای جهان پیما الردن
اثركوره حز وبرید شمال پروبال استعجالدرهكذا دلری عبارتنه ایرمز نظم
سعادت قصرنه پایی ستوندر تنی وستنده كوه بنی ستوندر • یلرسه
ییل كبی اولور تند وسركش • سكردرسه هوا بیراوردر آتش • فراغت
بیشه زاهد كبی كم خوار • تحمل اهل كبی باربردار • حالا اقطار واطراف
نیجه مطلع اولمه واحكام وبشارت نامه لری جوانب ممالكه ومسامع خلایقه
نه طریقله منتشر قلمه واول صرصرتك وپولادرك صاعقه كردار وبرق ذقار
اول سمند بی مانند سركه آتش نعل پای جهان پیماسی دن رخش رستمده
داغ غیرت بقرو برسك سرعت سیرندن دیدۀ شبدیز خسرودن
اشك كلكون اقادیر آرزومی كمان نشاطه نه وجهله كتورم وكوی طرب
میدان جهانده نیجه جوكان حیله ایله كوترم ونی تیغ كوهرنكاركه درآب شكل
كه آتش فتنه آنك حركتیله سكون بولور وبرآتش فعل دركه آب روی مملكت
آنك بركتیله مصفا اولور بیت نمود تیغ كبود توجوهراز تن خویش •
چو برسفسه سیراب قطرۀ باران • هنكام فروكروه نیجه منصور ومظفر
اولمه وهركاه كه بومذكوراتدن بی بهره قالم ومتعلقاتمك قتلنه رضا ویروب
بویادكارلریدن بن بنده یه مخصوص صنایع قلم وسلطنتدن نیجه ممتنع اولم
وعمر زندكانیدن كه فرضا كه جاودانی اوله نه لذت بوله وفی الحقیقه
مصراع عمری كه اینچنین كذرد درحساب نیست • القصه ملك بركون بركیچه

بو منوال اوزره دریای غصه یه طالدی ما قعرینه ایرمدی وغواص عقلی
عمان فکره صالدی لیکن صدف ضمیرده بر کوهر تدبیر که سلك قبوله انتظامه
قابل اوله النه کرمدی **بیت** کلبهٔ حزن ایچنده قالدی حزین • همدمی غصه
همنشینی انین • ویردی کوکلن بیله کوزن آیه • قومدی جای ماب دلخواه
عاقبت ارکان دولت سیاقنده ذکر فکر پادشاه شیوها بولدی وپریشان
خاطرلغی ودلمشغوللغی جمیع محرمان سلطنت بیننده بین مستفیض اولدی
بلاور وزیر چون حالی بو منوال اوزره مشاهده ایتدی متحیر اولوب کندو کندویه
ایتدی که استکشاف حاله جرأت ایدم وتحقیق سر پادشاهی یه نفاذ اشارت
اولمدین مبادرت کوستروم مراسم حرمت وآداب سلطنتده تهاون ایتمش
اولورم واکر اهمال ایدوب طریق تامل وتوقفه سالك اولسم جاده صدق واخلاص
ومنهاج لوازم اختصاصدن طشره کتمش اولورم پس ایران دخت خدمتنه
کتدی وبعد از ادای مراسم اعزاز واکرام آغاز کلام ایدوب ایتدی ای سراپرده عصمت
زده بر علیین **مصراع** پرده دار حرم حرمت تو روح امین • رای عالم آرایه
پوشیده اولمیه که اول هنکامدن بری که بو بندهٔ مستهام بو بارکاه سپهر
احتشامك خدامی سلکندن شرف انتظام بولمشدر الی هذا الآن کاتم بودر که
ملکك بنده دن پنهان بر سری واقع اولمشدر ودقایق احوال مملکتدن
وجلایل اعمال سلطنتدن هیچ بر نسنه یه بنمله مشورت ایتمدن شروع بیورمشدر
بر قاچ کون اولدی که براهمندن بیچه دفعه خلوته دعوت ایدوب انلرله
مخفی بعض نسنه مفاوضه ایتدی ولهذا ماندن بر کمسنك یوزینه بقمز وخلوتخانه سندن
طشره چقمز بیچه کوندر که احوال مملکت مهمل ومختل در وامور سلطنت مختبط
ومعطل ایلدی اولسه چون حضرت علیا ملکهٔ مملکت وکافهٔ سلطنتدر ولشکر
ورعیت عاطفت ملکانه نظر ایله انك عین عنایتنه کوز طوترلر وآنك حکمنه
حل وعقد امور وقبض وبسط مصالح جمهورده ثانی اثنین فرمان سلطان

عدايدلر صواب اولدركه استعلام احوال له اقدام ايدوب كيفيت واقعه‌يي
برينه لرينه اعلام ادزالى بيوره لر على سبيل الاستعجال انك تدبير و تداركنه
اشتغال اولنه كه براهمهٔ غدر پيشه و مكر انديشه مبادا كه تزوير حيله كرم ايدوب
فطير تزويرلريله پادشاهى بر خطرناك امره تحريك ايده لركه عاقبتى حسرت و ندامته
مقتضى اوله نعوذ بالله بر حادثه واقع اولورسه صكره تأسف و تلهف
فايده ويرمز و تحسر و تحير نافع اولمز **بيت** علاج واقعه پيش از وقوع بايد كرد •
دريغ سود ندارد چو رفت كار از دست • ايران دخت ايندى اى وزير صواب
تدبير بنمله ملك مياننده يقين زمانده بر ماجرا جارى اولوب عتاب آميز كلمات
واقع اولمشدر حاليا خلوتخانهٔ ملكه جرأت ايدوب آغاز كلام و استكشاف
اسراره اقدام سايه‌سى تكلفدن خالى دكلدر وزير ايندى اى ملكه **العتاب هدية**
الاحباب عتاب سبب رسوخ بناى محبت و موجب ثبات اساس مودتدر
بيت نازى از تو باشد و عتابى زما • بى ناز و عتاب دوستى نتوان كرد •
بو اصل وقايعده حجاب عتاب مرتفع اولمق كركدر كه چون ملك بادهٔ تفكرده
حيران قالمش اوله و انديشهٔ دور و دراز خاطر مجموعن پريشان قلمش اوله مكر كه ان
حرم محترمه جرأت كلام واجيدر و وزرا ايسه استفسار اسرار ملوك غير مناسبدر
بو دخى مقرردر كه اصحاب و احباب ملكدن اول جناب عصمت مآبدن غيرى
بو بابده فتح الباب ميسر دكلدر ملك بو ضعيف حضورنده دفعاتله زبان
شريفنه كتورمشدر كه هر كاه كه ايران دخت نظرمه كله حرمن اندوه ساحهٔ خاطرمده
مانند كوه دخى اولسه بر باد اولوب شاد اولورم و ديدار همايونيله بار غمدن
قورتلوب بند المدن آزاد اولورم همان بى تكلف حقيقت حالى استعلامه اقدام
ايله والحاح وابرام ايلدينه واقف اولورسك بى توقف بو بنده دخى اعلام
ايله ايران دخت خلوت ملكه جرأت و شرط خدمتى يرينه كتوروب ايتدى **فرد**
غمت مباد و كزندت مباد و درد مباد • كه راحت دل و آرام جان و دفع غمى •

موجب

موجب تفکرت و سبب حیرت اندر اکو براهمردن بعض وحشت آمیز کلام
استماع بیورلدیسه لایق بودرکه بز بنده لرکوز دخی کیفیت حاله مطلع اوله
تا آنك تدارکنده شرط اهتمامی تقدیم ایتمکله وظایف عبودیتی ادا قله‌وز
ملك بیوردی که ای آرام دل بیقرار اول نسنه‌لردن سؤال و استفسار جایز
دکلدرکه جوابی موجب ملال خاطر و سبب هجوم خواطر اوله لا تسألوا عن اشیا
ان تبد لکم تسؤکم ایران دخی ایتدی اکر بو آفت مخافت متعلقات
شاهدن برطایفه‌یه متعلق ایسه غم دکلدرکه سلامت ذات مبارك
شاهی جمیع آفاتی تدارك ایدر و کافیدر مصراع هزار جان گرامی فدای جان تو باد
واکر عیاذا بالله او حضرتك نفس نفیسنه متعلق اوله اندن دخی اضطراب
جایز کورمك کرك و خاطر عاطره خواطر یول ویرممك کرك بلکه بر موجب
این عزمت من عزمات الملوك عزیمت مردانه ایله ملازمت و صفات
صبر و ثباته مداومت بیورلمق کرك که جزع و فزع حضوری ساحه دلدن
دور ایدر و اظهار عجز حال و ضعف بال احبابی محزون و اعدایی مسرور ایدر
هرکسنه که وقت حدوث حوادث زمان و وقوع وقایعده حبل مبین
اصطباره تمسك ایدر عاقبة الامر مرادی چهره‌سن عین یقین ایله مشاهده
قلدی و سرور شاهد عروسی انك کنارنده جلوه‌کر اوله فرضا که فواید دنیویه
اکا مترتب اولمیه بی شبهه مثوبات اخرویه‌دن که اتم مقاصددر بی بهره قالمیه
بیت ای دل صبور باش بر آفات روزگار • نیکو شود بصبر سرانجام آدمی •
پادشاه موفق من عند الله اولدرکه چون بر مهم سانح اولوب بر حادثه واقع
اوله وجه تدارکی و طریق تلافیسی انك کمال کیاست و وفور فراستنه مستور
اولمیه خصوصا که احباب دولت و حشمتنده شمه فتور و مقدمات فرحت و سو
مسرتنده شایبه قصور اولمیه نظم هم گنج داری هم خدم • هم ملك داری هم
حشم • بیرون نه از خلوت قدم • بر بام عالم زد علم • رخ جانب مقصود

کن • اندوه رانابود کن • احباب راخشنود کن • بردار ازدل بارغم

ملك ایتدی اکر کوه قاف براهما اشارت ایدکلری احوال پراهوالدن

برحرف ششنه طور موسی کبی حرکته کلوب وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا صفتی

آنده ظاهر وهویدا اولیدی که اول رموز جکرسوزدن کوش روز جهان افروزه

برده زابر شسته قساوتندن شب تیره کبی تاریك وتارا ولوب اندن آثار

ظلمات بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ پیدا وآشکار اولیدی فرد کرمه سیه نپوشد

ازین غم سیاه روست • ور ابرخون بکرید ازین غصه بی حیاست •

کرم ایله بو بابده بکا کلام سویله وآنك تحقیقنده ابرام ایلدکه نه بکا تکلمه

قدرت میسر ونه سکا استماعه طاقت متصور ده ایران دخت بردفعه دخی

زمام اقدامی جانب ابرامه عطف ایتدی ملکك الحاح وابرامنه تحمل قادر

اولمیوب ضروری مکنون ضمیرن اعلام ایدوب ایتدی کیجه تحرده مخوف

واقعه کوردم وانك هولندن زیاده خوف ایدوب حقیقت تعبیر وکیفیت

تاویلن براهمه دن صوردم اول ایدبیر حدوث نوازل ها یله ایله تعبیر ایدوب

دفع غایله سنده بویله تدبیر ایتدیلر که سنی واول ایکی پسر نازنینی ویلادر وزیری

وکال دبیری وپیل سفید شیرافکنی وسایر پیلان کوه پیکر لشکر شکنی وجمازه کی

خار پیمای وخار خاری وسمند جهان نورد وصبا نورد رفتاری شمشیر کوهر

نکار له آغشته خون وخاك ایدوب هلاك ایده لرتا اول مقامانك اثر

ضرری مندفع وشر شری مرتفع اوله ایران دخت که بو کلماتی استماع ایتدی

دود اندوه آتش کره دلندن روزن دماغنه صعود ایدوب قریب اولدی

که قطرات عبراتی فواره دیده سندن کریبه رخسارینه روان ایده وطایر عقلی

آشیانه دماغندن هوای حیرته طیران قله ولیکن کال فراست وخردی

سببیله بو غصه جانکدازی هضم ایتدی وتغیر وضع ایتمیوب بو بیتك تحوای

مسلك ادا ده نظم ایتدی بیت مرا دبعشق تو فانی شوم بقای تو باد

فرهاد

هزار جان من وصد چو من فدای تو باد   پادشاه بو امرا بچون غم یمه سن و بو
خصوصی بچون الم چکمه سن که نفوس بندکان جان سپار فدای مصالح شاهه
اولسه دخی نه مصلحته یرار تا ذات بزرکوار باقی و رتبهٔ اقتدار برقرار در وجدان
اهل سهل و اولادواخفاده مجال وارد رو اسباب شاهی بسیار و خدام کاف
بی حد و بیشمار دراما بو طایفهٔ غداره ندن اعتماد اولندی و آنلرك خرافات
گفتار و کلمات ناهنجارینه ندن اعتقاد قلندی ملکه معلوم در که ناحق یره قان
دوکمك و اساس حیات نفوسی بی سبب هدم ایتمك کناه عظیمدر و بر معتمددر
که عاقبتی وخیم و خاتمه سی ذمیم و جزاسی نار جحیم و عذاب الیم در نعوذ بالله شویله
که واقع اوله بعده حسرت و ندامت و ضجرت و ملامت غیر نافع در زیرا مافات
استرجاع محال و مرده یی احیا ممتنع در **مصراع** این کار ز دست من و تو بر ناید
ضمیر دوربینِ ملکه معلوم اولسون که بو ملاعین غدار آیین هر چند که بعض علوم
ماهرلر و بعض فنونه مستحضرلردر اما خاین و نامتدینلردر اجماع آرای حکمای
دین قویم و اجتماع نظار سالکان صراط مستقیم بونك اوزرنه در که طبع سقیم
و نفس لئیم و هیچ وجهله پیرایهٔ استقامته قابل اولمز و زخارف معارف آنی
زیور وفا و حقیقت ایله آراسته قلمز سك کبی که هر چند که کردننه یاقوت
و زبرجددن طوق مرصع بندایده لر نجاست ذات و خساست صفاتی تغیر
اولمز و خرك هر باری که جلّ اطلس خاص و لکام گوهر و الماسدن آسته کرخوی
پلیدن ترك ایلمز **کمثل الحمار یحمل اسفارا** بو معنی یه شاهد و بو نکته مؤید
و شوکد در **نظم** دوشسه کلزاره پرتو خورشید • خوش تحولرا اولور
هوا ده بدید • چونکه چرك اوزره صاله پرتو بو • آشکارا اولور آنده چرکن بو
صدفه دوشسه در اولور نیسان • ناره دوشرسه اولور آفت جان •
ارباب عرفان قاتنده دانش تیغ بران مثابه سنده در که انکله جمیع خلقی
هلاك ایتمك ممکندر انلرکه پاك طینت و پاکیزه فطرتلر اوله لر نفس دغل و شیطان

هوای بد فریالی که آنلردن عظیم دشمن یوقدر اول تنغله قیل ایدرلر و اول
طایفه که بدسیرت و ناپاك سریرت اوله لر روح پاك و عقل دراکه که نوع
انسانه انلرسز مرتبهٔ شرف ادراك میسر دکلدر همان اول شمشیرلر هلاك ایلرلر
و اول اسبابی که آلات دفع مکاید اعدادر افراز آزار احبابه ایدرلر حضرت مولوی
مثنوی معنوی سنده بو معنی یه اشارت قلمشدر اول یرده که بیورمشدر مثنوی
بدگهر را علم و فن آموختن • همچو تیغی دادن بدست راه زن • تیغ دادن در کف
زنگی مست • به که آید علم ناکس را بدست • حیله آموزان جگرها سوختند
فعلها و مکرها آموختند • بو اهمه بد نهادلك بو آتش فسادی ایقاعدن مرادی
بودر که فرصت انتقام فوت اولمیه و سیاست ملکانه دن قلبلرنده اولان جراحات
که هنوز التیام بولمشدر بولمقدخی یوقدر بو اشارات حیله آمیز ایله که قانون غدر
اوزره مبنی در شفا پذیر اوله غرضلری بودر که شهزاده لری که عوض نفس
شریف شاهی و خلف ذات کریم شاهنشاهیلردر هدف تیر تلف قلهلر تا خلیفه
بی خلف قاله و ارکان دولتی قواعد بنا کارخانه سلطنتدر و تعمیر ممالك و توفیر
خزاین و ترفیهٔ خلایق انلرك کف کفایتنه وابسته در هر طرف قیله لر تا رعیت
دلیر و لشکر نا امید اوله و جهانداراولنه اسبابنی اسب و پیل و اشتر و استر کبی سترلر
که ابطال ایده لر تا ملك بی خلوت و بی اسباب دولت قاله بن کمینه کمترین خونبرا عیبا
بنم امثالم ملك خدمتنده هزار زهرادروار اما چون ملکی تنها بوله لر علی مرور الایام
سینه لرنده اولان تیغ کینه نیام اشعام دن چقروب ضمیرلرنده مضمر اولان قصد
فتنه قوتدن فعله کتوره لر بونلرمانند دك آنلرك توقفی عجز و اضطرار سببیله ایدی
چون الآن امکان و اقتدار بولدلر عنان اختیارا اللرنده کیدوب قصد
ایتمشلردر که زمین ملکه آشوب و بلا تخمین صاچه لر و کلید اندیشه عذرله فساد
و فتنه بابنی آچه لر شویله که فرمان قضا مضاء شاهی حکم آلهی و قضاء فاسد
بدخواهی امضا بیوره هم لشکرك انلرن امیدی باطل اوله هم رعیته سوء ظن

حاصل

حاصل اولور چون رعایا ولشکر یکدل و یکزبان اولمیه لی کمان کاربان امن
وامان اول منزلدن کوچ کیدر و مخالف هر طرفدن باش قالدروب دشمن
هرجانبدن هجوم ایدر لاجرم ملك ومال پامال اولوب سلطنت الدن کیدر
ونفوس ناس معرض تلفده واقع اولوب آتش هرج ومرج خاندان وخانمانلری
یقر ملوکه لازمدر که مکر دشمندن ایمن اولمیه لر وعلی کل حال حیله بدسکالدن
غفلت قلمیه لر **فرد** مکر دشمندن صقن اولمه امین • عذر ایدوب تا که
قوررسا کمین • بعض شعرای حکمت انتما بو معنی بوابیکی نیتله ادا بیورمشلر در
نظم مشنو ایمن از خصم بیداد جوی • که غدار پیشه است وناپاك خوی
بظاهر دم آشنایی زند • بباطن در بیوفایی زند • بو جمله ایله اکر براهمه
صواب کوردکی تدبیر ایله بومشد تدن فرج وبو ورطه دن مخرج میسر اسیه
تأخیر جایز کورمک کرك واکر بو قضیه مجال واندیشه باب احتیاطده بر طریق
ملحوظ ایدر شویله که ملك محظوظ اولوب فرمان قله آنك دخی مضمون غرض
اعلایه وصول بولا ملك مثال ویروب ایتدی سنك ضمیرك بر جام جهان
نما در که زنکار عیب وریبدن معرا وکلامك بر آیینه مصفادر که کرد شك
وشبهه دن مبرادر **فرد** دلکدر منبع رای صوابك • سوزکدر
مجمع فصل الخطابك • لاجرم سنك هر قولك بنم قتمده مسموع ومقبولدر
وهر کلامك بر نص قاطع وبر سیف مسلولدر ایران دخت ایتدی کاریدون
حکیم که موسس مبانی فضایل وممشید قواعد فواضل شمایلدر طبع لطیفی مخزن
نفایس جواهر حکم در وذهن شریفی عرایس عالم حدوث وقدم دل پاکی نظرلطف
خدایه مظهر رای پیری تتق سر قضایه محرم بو انناده کوه حضرادهٔ بر غاره کوشه نشین
اختیار ایتمشدر وبالکلیه جناب خالقه متوجه اولوب علایقدن فرار وخلایقدن
کنار ایتمشدر اکرچه که اول داخی فلاسفه حسب وبراهمه نسب در اما صدق
ودیانتده ووفا وامانتده آنلرك اوزرنه مزیتی اولدوغی جهتدن اعتماده اولق

منصه

استبداده فکر عواقب مودده آنک نظیری اتم واکمل ودفع نوایب وهورده
آنک تدبیری انفع واشملدر اکر رای ملك بو بابده واکرا متحرمتیر
ارزانی کورر سه وکیفیت خواب وصورت تعبیر براهمه اکا کشف ایتمك
روا بیورر سه بی شك ولطریق حق اوزره انك حقایقندن ملکه متنبه
ایدوب دقایق تاویلندن بر دقیقه مخفی ومهمل قومسه کرك شویله که آنك
تعبیری تاویل براهمه موافق چقه شبهه زایل اولوب ولغرهمینی امضا لازم
اولور اکرا کا مخالف اشارت بیورسه ظاهر بودرکه ضمیر منیر سلطانی دخی
حقی باطلدن فرق وصحیحی سقیمدن تمیز ایتسه کرك بو کلام رای عالم آرایه
موافق کلدی فی الحال سوار اولوب کاریدونک حکیم قاتنه واردی و دیدار حکیم
الهی که مجمع فیوض غیر متناهیدی شرف استسعاد بولوب لوازم تواضعی یرینه
کتوردی حکیم دخی شرایط تعظیم وتکریمی تقدیم ایدوب ایتدی فرد کلبه
ما روضه شد چون مقدم رضوان رسید • دیده روشن شد چو بوی یوسف
کنعان رسید • سبب تجشم رکاب سعادت انتسابه نه واقع اولمشدر فرمان
قضا امضا نفاذ بولسه بنده خود درکاه پادشاه کردون پناهه یوز سوررردم
شرط ادب وداب ملوکه انسب بوایدی که خادملر مخدوملر خدمت ایدرکرده
ومملوکلر ملوکه ملازمتده کله لردی بیت طریق خدمت وآیین بندکی کردن
خدایرا بنورها کن بما وسلطان باش • سیمای سعادت نماده اثر تغیر مشاهده
اولنور وغره همایونده هم علامت غم تفرس قلنور صورت حالی وموجب ملالی
بیان بیورسق صوابدن بعید اولمیه کاریدون خالی دکلدر ملك کیفیت مقاماتنی
وبراهمه نك تعبیراتن بر سبیل تفصیل اعلام ایتدی کاریدون بر زمان تحیرده
طالدی وتعجب برماغن اصردی قالدی بعده ایتدی ملکه بو بابده سهو عظیم
واقع اولمشدرکه بو سری اول طایفه یه اظهار ایتمك ضرری چوقدر زیرا اول
طایفه نك بو سره دست تعرض مرهمتی یوقدر مصراع هرکوش کجا محرم اسرار بود

P 90

رای عالم آرایه مستور ومخفی ولمیه که اول تدابیر بو واقعه‌لی تعبیره لیاقتدن
دورلردر اول سببدن که عقل وفطانتدن محروم ودین ودیانتدن مهجوردر
اما ملك بو خوابلردن اضطراب ایتمیوب مسرور وشادمان اولمق کرك وسکرانه
ایچون مستحقلره صدقات بیکرانه احسان ایتمك کرك که دلایل دولت وسعادت
بونمانك صفحات حالنده پیدا وشواهد عزت وعظمت بو واقعه‌نك
تعبیرات مآلنده هویدا در دمبدم مجاری امور وفق مرام اوزره ظهور قلسه
کرك وساعت بساعت بهجت دولت وابهت سلطنت ازدیاد پذیر اولسه
کرك فرد سپهر تابع ودوران غلام کردون رام • فلك مطیع وملك داعی و
زمانه بکام • چون پادشاه عالمپناه بو واقعه‌نك تعبیراتنه اطلاعه عازم
اولدی برهمن نیکخواه هر حالنك تأویلنی علی سبیل التفصیل تقریر ایدوب
اول تدابیرك تیر مکیدتن سپر تعبیر وقاید حکمت ایله دفع ایلمك لازم اولدی
مصراع کو بدست تو خدنکیست مراهم سپریست • اولا اول ایکی ماهیلر
که دملری اوزره طورردی رسوللردر که جانب سراندیبدن کلورلر
وایکی پیل دهان عظیم چشمانله هزار رطل یاقوت رمانی لعل بدخشانی که دل
انار رشك رنکندن پرخون وجرم آتش غیرت شعاعندن نهانخانه سنکده
مکنوندر پیشکش رسمنده شاهه کتورلر واول ایکی بط اول ایکی اسب فایقدر
که ماه نواکا دین وشعاع شمس درکین اولمغه لایقدر نظم دریلری طری
والا یر بکزر • اوزون یالیلری یلدایه بکزر • کمربو یلری قوس قزح وار
دکرمی صغرلادی هاله کردار • صهیل اورسالر اولور رعدکویا • اما فلاورندن
اولور رعد پیدا • اول قاز برا ستر سرافراز درباد جنبش آتش روش مسالك
ومضایقده آب کبی روان وسیل کبی خروشان در وزخم ستم پولاد زنکله
سنکدن صاعقه مانند آتش فشاندر نظم براوزره یل کبی چست وسبك
خیز • صوایچره کوم روچون آتش تیز • چوستم سنك رنکین اوره سنکه •

اوردر آتش سپهر آب رنكم   بونلری شاه دهلی هدیه رسمنده اصطبل عامره

ارسال ایدیسیر اولمادکه پای ملکه پیچان اولدی بر تیغ کوهرنکار آتش فعل

وابدار در روز هیجاده چشمهٔ مینادن یاقوت مذاب روان ایدر و صفحهٔ

الماس رنکه خردهٔ عقیق و ریزهٔ مرجان ریزان ایدر • فتح و ظفر بجوهر تیغ تو وابسته‌اند

نی نی که تیغ تو همه فتح مجسم است • دلخون که ملک بدننه انکله آلوده

بولدی بر خلعت ارغوانی درطراز زرله مطرز و در و کوهرله مکلل که دار

الملك عزیزدن تحفه طریقیله بارکاه کردون اشتباه شاهه کوندره‌لر اول

استر سفید که ملکه وکا سوار اولمشدر بر پیل در سفید هیکل مهیب

پیکر که صف لشکرده چون دلیران ایله خرطوم زبرجد رنکن لعل سیراب

ایدر و اول ثعبان دهان لوکه کوه آهندن معلقدر هر دمده بر عالمی خراب

ویباب ایدر بیت پیکری پر زکوه او هامون • بی ستون روان بچار ستون

سلطان شام و قاهره اصطبل عامره ارسال ایدوب شهریارکا مکار

اکا کاه کاه سوار اولسه کرك اول اخکر سوزان که فرق مبارك ملکده برق

کبی فروزان اولدی بر مجوهر افسردر که کنکرهٔ قدری غرفهٔ قصر سینا رنك

آسمانه همسردر بیت رسید عکس ان تاج مرصع • بچرخ ماه چون

ماه مقنع • بو تاجی ملك سیلان باج و خراج ایله خاکپای ملکه روان ایتمش

کرك ان مرغ که منقارلی تارك مبارك ملکه اوردی انده شائبهٔ مکروه

متوقعدر اما اکا اوقدر اثر و خیدان ضرر مترتب اولمز غایت ما فی الباب

بر یار جانندن و بر عزیز مهربانندن بر زمان هجران لازم کلور انك دخی مآلی

صلاح حاله منتهی اولور بو خوابلرك تأویل صحیحی و تعبیر باصوابی بودر که

تقریر ایتدم دیدی و یدی دفعه کورمك دلالت ایدر که رسوللری یدی نوبت

هدایای ملوکانه ایله درکاه دولت پناهه عودت ایده‌لر و ملك اول

نعمتلرك حصولیله و اول غنیمتلرك وصولیله شادکام و شادمان اوله

وثبات دولت ودوام عمرا بد پیوند ایله اختصاص بوله پادشاهه جدیر

كه من بعد اجانبی كندو اسرارنه مطلع ایلمیه و تا بر كمسنه تجربه ایله قلمیه صدق
ودیانتن كما ینبغی بلمیه انكله مشورت روا كورمیه فرد كسی را امتحان
ناكرده صد بار • مكردان پیش خویشش صاحب اسرار • اصل خود بودر
كه مطلقا صحبت مردم بی باك و ناپاك و بدكوهر و زشت سیرتدن اجتناب
اتمكی ذمتنه واجب بیله و كوهرنا قیمت نفس نفیس اشخاص سفله طبع ودون
همت ولئیم مشرب دونی خلقت سلكنه منتظم قلمقدن احتراز قله بیت
آب را بین كه چون همی نالد • مردم از همنشین ناهموار • ملك بو كلماتی

استماع ایدیجك فی الحال سجدات شكری تقدیم ایتدی و اول نیر مبارك
نفسندن كه مسیحا صفت دل مرده سنه حیات تازه و روح پژمرده سنه
نشاط بی اندازه ویردی عذرلر دیلدی و ایتدی بحمد الله كه عنایت یزدانی
مدد نصرت ارزانی بیوردی و بكا بو جناب حكمت مآب و كرامت نصابه
یول كوستردی تا بو حضرتك میامن انفاس متبركه سیله شداید محنت فواید
راحته مبدل اولدی **بیت** بود قلنه چو قلدك سوشكافی • جوابك
اولدی دل دردینه شافی • جزاك الله كه جانم كوزن آچدك • كوزومه
قرشو جانا یوزن آچدك • یولمه پر نور ایدوب ای مهر روشن • خلاص
ایتدك ضلالت ظلمتندن   بار غمی كه خاطر ما خسته كرده بود عیسی
دمی خدا بفرستاد و بر كرفت **وَالحَمدُ لِلّهِ حَمداً دائِماً اَبَداً** پس ملك دل
فرحان و خاطرشاد مانله مستقر عز و اقبالنه نزول و اجلال ارزانی بیوردی
و بر هفته متوالی رسوللر تحف و هدایا ایله اقالیم سبعه دن كلوب ایشیدلر
همان اول وجهله كیم حكیم كامل بیورمشدی مضمون رسالاتی موقف عرضه
یتشدیردیلر یدنجی كون ملك بلال وزیری و فرزندلرن و ایران دختی و كمال
دبیری خلوته دعوت ایدوب ایتدی عجب خطا قلدم كه سرمی عدایه افشا
قلدم اگر سپهر رحمت الهی آنلرك یزركینه حایل اولمسه و ایران دختك نصیحتی
شرف حسن قبول بولمسه عاقبت او ملاعینك فكری و بنم تمام و اتباع و اشیاعمك
هلاكنه مؤدی اولوردی هر كیمسیه كه سعادت ازلی یار و كفایت ابدی مددكار
اوله لاجرم ناصح و مشفقلرك نصایحن عزیز طوتوب سوانح و مصالحه كردن
عقلن پیرایه تأمل و تأنی دن عاطل قلمز و وخامت عاقبتدن اندیشه ایدوب
مقام حزم و محل احتیاطدن غافل اولمز **مصراع** هر كه بی تدبیر كاری كرد
سامانی نیافت • پس بیوردی عزیزلرك خاطری بو واقعه سببی ایله
ملالدن خالی دكلدی لازم اولدی كه بو هدایا بونلره قسمت عادله ایله

توزیع وتقسیم اولنه خاصه ایران دخته که بو حادثه نک تلافی سنده
سعی تمام کوستردی و بلاوزیره که ایران دختی بو فسادك تدارکنه
ارشاد ایتدی بلا رایتدی چاکرلر اول مصلحتی بجوندرکه وقت حدوث
حوادثده کندولرن سپر تیر بلا قلوب جانه باشه قلمیه مصراع هرکه سرتو
دارد پروای سر ندارد • اکر بر بنده یه معاونت عنایت ومساعدت سعادتله
بو سیر تیر ملازمت وبو سنته مداومت میسر اوله وطوع رغبتله مال وجانن
ولی نعمتنك خدمتنه فدا قله اکا مزد وعطا رجا ایتمك کرك ومقابلده انعام
واحسانله مکافات توقع قلمق کرك اما بیدادرکه ملکه زمانك بو بابده سعی
بلیغ روز روشن کبی هویدادر بو تیر کاندن تاج مجوهر وجامه ارغوانی مکلل
اکا روادر هر قنقینه که رغبت ملك عنایت بیوردسه وفور عاطفت شاهانه
دوردکلدر ملك فرمان ایتدی که ایکی سن دخی حجرهٔ خاصنه ایلتدیلر وکندو بلا
وزیرلر حرم سرایه کتدیلر حرمده بر کنیزك وار ایدی کا بزم افروز دیرلدی
برماه روی ایدی که آفتاب آنك خجلتندن حتی توارت بالحجاب
نقاب یوزنه چکمشدی وبر هلال ابروی ایدی که باریلای غیرتی ماه
نوك طاقتن طاق ایدوب بلن بوکمشدی • طوغرمامش نظیرن مادر دهر
یوزی بینه واله کوچه وشهر • کهر خادم اولید ردیسلربنیر • قولا وملس
سرو قدی عرعرینه • جبیندن مه نو بر طرفدر • مصنع کردنی برج
شرفدر • ملکك اکا تعلق تمامی واردی با وجود که ایران دخت حسن
وملاحتده فتنهٔ زمان ولطف وظرافتده آشوب جهان ایدی شاه بزم افروزه
اکا ابنا زاتمشدی وباب قسمتده تمام رعایت ایدوب یکیسن دخی همدم خاص
ومحرم راس اتمشدی ملك بیوردی تا بزم افروزی دعوت ایدوب تاج وجامهٔ مرصع
خاصه قلدیلر ومثال ویردیلر که هر قنقسن که ایران دخت اختیار قلرسه باقیسی بزم
افروزك حصه سی اوله ایران دختك تاج رغبتی زیاده اولدی واول برج

مصنّع کنکرهٔ آسمان کبی کواکب جواهرله مرصّع ایدی آنک نظرینه خوش کلدی اول
جانبه میل ایدوب بلاروزیره نظر اتدی تا بیله که آنک رأینده بونلرک قنقسی
راجح در بلار کوشهٔ چشمیله جامهٔ جانبنه اشارت قلدی بو اثناده ناکاه پادشاه
اول جانبه نکاه اتدی ایران دخت کوردی که ملک اول مفاوضه یه واقف
اولدی جامهٔ ترک ایدوب تاجی اختیار قلدی تا ملک بو مواضعهٔ بلمیه و بلار چشمنی
اول وزره قودی تا شاه اشارتنه مطلع اولمیه بوندنصکره وزیر قرق ییل دخی
ملازم درکاه شاه اولدی هرکاه که شاه قاتنه کلیدی چشمنی اول وضع اوزره
کج قلوردی تا ملکک ظنی یقینه مبدل اولمیایدی واکر وزیر عقل وتدبیرده
بی نظیر اولمسه ایکیسی دخی براشارتله جانلرن بادفنایه ویره لردی وخانمانلر
آتش هلاکه اوره لردی **بیت** هرکس که مدار کار بر عقل نهاد • بی شبهه رشد
از بند بلاها آزاد • چون ایران دخت قبول تاجله سرافراز اولدی بزم فروز
دخی خلعت ارغوانی ایله سروقدان جهاندن ممتاز اولدی ملک وعدهٔ موعود
وعادت معهود اوزرنه انک مقامنه خرام اتدی ایراندخت دخی روی
دلفروز دلاویزله زمشک تازه یک یک موی شسته تاج مرصّعی باشنه
قویب پالودهٔ شیرینی ایله مملو برطبق زرینی النده طوتب ملکک کندن قدم
خدمت اوزره قیام اتدی ملک اول طبقدن نواله تناول ایدوب صحن
خواطرن کل وصالیله کلشن ودیدهٔ دلن پرتو انوار جمالیله روشن قلوردکن
ناکاه بزم افروز جامهٔ ارغوانی ایله دست افشان جلوه کنان آنلرک اوکندن
کچدی عذاری کل سحری کبی اچلمش رخسارنه عرقدن قطرات شبنم ساچلمش
قطعه لباس ارغوانی کرده دربر • تو کویی پست سرو از لاله زیور •
دو چشم ترک بردها کمین ساز • دو ابرو برجکرها ناوک انداز •
رخش تابان چین زلف پرتاب • چنان که اندر شب تاریک مهتاب •
ملک آنی اول حالت اوزره کوریجک زمام اختیاری قبضهٔ اقتداردن کتدی

ولک

ولذت چاشنی طعامی اونتدوب ایتدی مصراع کوردم یوزکی دیدم
کویا لذت ال یودم ° آنك مصاحبتنه صدق رغبت ومواصلتنه شوق
وذوق طبیعتله عنان اختیارن وزمام دل بیقرارن نکار نازنین جانبنه توجیه
ایدوب حراسم تحسین وآفرین بضکره ایتدی بیت کای سرو خرامان وکل
تازه رسیده ° نرکس کل وسروی چو تو درخواب ندیده ° خطا قلدم که آنی
سکا عطا قلدم ایران دختك سیل غیرت عشق باشندن اشوب وشعله
حمیت ورشك ایله دروننده طوتوشوب بونکته جانسوزله یاندی یاقلدی
ونی اختیار الندن اولان طبق زرینی سرشاهه نکونسار ایدوب بچنده اولن
پالوده تردوی وسوی ملکی آلوده وتر قلدی اول واقعه کیم حکیم کامل آنك
تعبیرو تاویلنه اشارت بیورمشدی درجه وقوعه یتیدی ملك بو فعلدن
زیاده منفعل وآتش خشمی بغایت مشتعل ولوب فی الحال بلاروزیری دعوت
ایتدی وایران دختدن صادر اولان ناشایسته حرکتی حکایت ایدوب خشم
تماملہ ایتدی تیز بونادانی دبی ال تیغ بیدریغ ایله دورق وجودن کرداب
عدم صال تا خاص وعام بیلهلر که آنك امثالی اول مقامده دکلدرکه بونوع
حرکته جرأت قلهلر بلاروزیر سمعا وطاعة دیوب ملکه الدی کتدی کیدرکن
خاطرینه بوخطور ایتدی که بوفرمانه امتثالده استعجالده شرط احتیاطدن دور
زیراکه بوزن فصاحت وملاحتده بی بدل وکیاست وفراستده بی مثلدر
ملکه آنك مفارقتیله خلل کلی محتمل درخصوصا که انك برکات نفس پاك
ومیامن رای تابناکیله بوده کلوا شخاص ورطه هلاکدن نجات وخلاص
بولدلر ممکن که بعد زمان ملك بوتعجیله انکار سوره وانك بو عیبی نظر پاك
پادشاهده عین هنر کورنه بوندن قطع نظر بومقوله امورده شتاب خلاف
رای صوابدر اولی بودرکه بوامرك اساسنی قاعده تانی اوزره بنا قلم تا وقت
سؤالده محل عتاب اولمیوب حاضر جواب اولم بیت چو قاضی بفکرت

نونیسد سجل   نکرد و زرستاد بندان مجل   بس واجب اولدی که
بو امره امتثالده استعجال اتمیوب توقفه مجال ویرم شوله که ملك جانبنده
علامت ندامت ظاهر اوله باری فرصت تدارك فوت اولمش اوله اکر البته
انك قتلی بابنده حکمنی اجرا و قضاسنی امضا اتمك دلرسه موجب فرمانته
ابتاع حیز امتناعده کلدرمقدر دکه بو تاخیرده بکا اوج منفعت کلی میسردر
اولا متویتر ابقای نفس بیکناه ثانیا امرنه نادم اولورسه تحصیل رضای
پادشاه ثالثا جمیع اهل ولایته منت بی نهایت که بو اصل ملکه مملکتك که
خیراتی عامهٔ اهل عالمه کامل و شامل و مبراتی کافهٔ بنی آدمه حاصل و متواصلدر
وجودنك علت بقاسی اولورم بس آنی محرمان حرم سلطنتدن بر طایفه ایله
کندو سرایته التدی و سپوردی که احتیاط تمام ایله آنی محافظه قلهلر و تعظیم
و تکریمی بابنده مبالغه‌یی لازم بیلهلر و کندوسی تیغ پرخون ایله ملول و محزون
و سرنکون بارکاهه کلدی و ایتدی فرمان ملکه یرینه کتوردم و اول کستاخ
بی ادبی که قدم جرأتی بساط عرض شاهه دراز اتمشدی سزا و جزاسنه یتوردم
مکر ملکك فی الحال صورت غضبی زوال بولمشدی و دریای مواج خشمنده
تلاطم امواج و سکون پذیر اولمشدی چون ویردن بو خبر مصیبت آوری استماع
قلدی ایراندختك یال و بال و حسن و جمال و عقل و کمالی خیالنه کلوب زیاده
متأثر اولدی و اثر تأثرن اظهار اتمکه عار ایدوب نقض و ابرامی اثرینه واصل
اتمدن که اجتماع نقیضین حکمنده در احتراز اتدی بس کندو نفسنی ملامته
آغاز ایدوب ایتدی بو کناه سمندن درکه حلم و تأنی بر طرف قلدك و کندو
محبوبهکه جزئی جرمیه ایله که با وجود حق انك طرفنده ایدی علف تیغ تلف
قلدك کورکدی که بو قدر غصیانله فرمان قضا جریانه ارخاء عنان اتمیدك
و آب حلمله آتش خشمی تسکین ایدوب طریق سکنتی قویوب مضیق شتابه کتمیدك
پارهٔ آتش بود آن برکزند   کو بدمی شعله برآرد بلند   آدمی آتش خورد ازحد

فزون کژدم او دود نیارد بیرون   چون وزیر سیمای شاهده علامت غم
وندامت مشاهده ایتدی ایتدی ای ملك غمناك اولمسون بر تیر که شستدن
چقه سر انکشت تدبیر ایله رد ایلمك محالدر وکشته یه دوزور ولر زنده قلمق
محض خیال غم بیهوده واندوه بی فایده مقسی قلب ومضعف بدندر وبر
شجردر که ثمره سی جراحت دوست وراحت دشمندر هرکاه که سلطان بر حکمی
مضایبه وبر فرمانی نفاذه یتشدردکدنصکره علی الفور پشیمان اوله پیکان
هر احدکا بنا من کان دوام شکوه شاهی وثبات ووقار شاهنشاهیده بدکمان
اوله کرکدی که پادشاه ملك ذی الرقاع کبی فرمان شیطان غضبنه اتباع ایتمیوب
وهو بابده تعجیل وشتابدن اجتناب وامتناع ایدیدی تا عاقبت کار دام ندامت
وورطه ملامته کرفتار اولمیهدی که نه کیفیتله واقع اولمشدر اول **حکایت**
وزیر ایتدی روایت ایدرلر که تختگاه یمنده بر پادشاه وار ایدی عظیم الشان
بر شاهنشاه ایدی بختی بروراپچ جوان کردون پیر مدت مسندنده سپهر
سلطنت وزره انك نظیری مهر منیر مشاهده ایتمشدی سامعه روزکار مردم
ازمای چهار سوی جهانده انك عدلیله فرمان فرمای اشتمه مشدی **نظم**
بزم ده آفتاب عالم افروز • رزمده اژدر جان وجهان سوز • جهانی
عدل وداد ایله ایدوب رام • خلایق سایه سنده ایتدی آرام • بو پادشاهك
کاری اکثریا شکار ایدی بر کون میدان شکارکاهده مرکب نشاط عنان ویروب
کیدردی ودیده تجسس ایله چپ وراسته نکاه ایدردی اول زمان وحوش
وطیوردن نام ونشانی کوره مدی وتیر نظری شکاره لایق بر جانوره ایرمدی
ملك بو صورتدن زیاده متحیر ومزاج نشاطی تمام متغیر اولدی بو اثناده مکر بو
فقیر بینوا که فقر وفاقه بلاسندن بوست آهودن بر قبا کیوب اول بیابانده
خارکنلکه مشغول ایدی اتفاق اولحینده اول شغلك تعبنده طاقتی طاق
اولوب بر بیشه کنارنده یاتمش وخیل خواب جمیع جوانبن احاطه ایتمشدی قضای آلهی

نظر شاهی اکا مصادف اولوب آهو کمان ایتدی وهمان دم کمان کمیندن خدنك دل
شکاف کاف نافنه راست ایدوب آتدی **مثنوی** شعلهٔ تیری کرد داود غرق
جست بران سوخته خرمن چو برق • فتنه محابای بلایی نکرد • کرچه خطای
وخطایی نکرد • القصه چون ملك شکاری اوستنه واردی اول بیچاره نك
سینهٔ مجروح ودل پرخون ایله بولدی زیاده غمناك اولوب متأسف اولدی
وناخن ملامت ایله چهرهٔ ندامتنی خراشه آغاز قلدی واول تهوردن که موجب
تحسر وتحیر ایدی متألم خاطر اولوب خار کثیر بسیار اعتذارلر ایدوب مرهم بهادر
دنیا رعیار ازالی بیوردی وعنان عزیمتی جانب دار السلطنه معطوف قلوب
بر زاهدك موضعنه سنه که اول شهرده عفت وعبادت ایله معروف ومشهور ایدی
بلکه عرصهٔ عریضهٔ دهرده ارشاد هدایتله مذکور ایدی نزول واجلال
بیوردی وزاهددن دنیاده مزید دولت وجاه واخری ده کفارت

جرم وگناه اولجق دعا ونصیحت استدعا اتدی زاهد پاك طینت دخی
طریق کشف وکرامت ایله ایتدی ای ملك بر خصلت که دولت دنیایی
وسعادت عقبی جامع اوله غیظی کظم وخشمی هضم در وهنکام غلبهٔ غضب
مثل جانب حلمده کسی کو بر فروزد آتش خشم • مدارا زوی طریق مردمی چشم
غضب چون نفس توسن راکند کرم • عنانش واکش تا شود نرم • ملك
ایتدی بیلورم که چاشنی شربت حنظل مذاق حلمك کام عقلده لذت تمامی واردر
فاما هنکام خشمده حلمی هوای نفسه تابع قلوب حاکم قلهمزین واوقات لهاب
نایرهٔ غضبده عقلی قید ضبطنه کتورهمزین زاهد ایتدی بن اوچ قطعه رقعه
بعض نسنه یزایین انی خواصکدن برامینه سفارش ایله که چون ناصیهٔ حالکده
امارت تغیر مزاج مشاهده قله وآتش خشمی کانون درونکده مشتعل کوره آنلرك
برینی نظرکه عرض ایلیه ممکن که انك فایدهسی ظاهر اولوب نفسکه وتسلی
حاصل اوله واکر لهب غضب ولموعظه زلالیله انطفا بولمزسه ایکنجی رقعه
کوستره اکر نفس توسن انکله دخی رام اولمزسه اوچنجی رقعه اظهار ایده امیدوارم
که بو وسیله ایله طبع ملکدن حایله عنف وخشونت کیده چون ظلمت خشم برطرف
اوله لمعهٔ حلم آنك برینه خیر الخلف اوله **مصراع** دیو چو بیرون شود فرشته
درآید • ملك بو کلمات ایله خوش وقت اولدی وزاهد اوچ قطعه رقعه یازوب
خواص مشاهدت برسنه ویردی مضمون رقعهٔ اول بو ایدی که محل اقتدارده
عنان اختیاری دست هوای نفسه ویرمه که سنی ورطهٔ هلاکه القا
ایده وفحوای مکتوب ثانی بو ایدی که هنکام خشمده زیردستلره رحیم اول
وقت جزاده زیردستلره رحیم اول وقت جزاده زیردستلر سکا مهربان
اولهلر محصل کتابت ثالثه بو ایدی که اجرا فرمانده حد شرعدن تجاوز اتمه
وهیچ بر زمانده دایرهٔ انصافدن طشره کتمه **بیت** اکرچه حکم تو جاریست
درجهانداری • جفا مکن که نه کاریست مردم آزاری • منازاکرچه لیت

همچو غنچه خند است • که هست دیدهٔ مظلوم ابر آزاری • مباش غره
به بستان سرای دولت خویش • که عنقریب لی زو بکذری و بکذاری • ملك
زاهدی وداع ایدوب دار الملك کلدی و همیشه مجلسنده خصوصا که هنکام
غضبنده بو رقعه‌لری اکا عرض ایدرلردی و بومنا سبتله اکا ملك ذو الرقاع
دیرلردی بو ملکك بر کنیزکی وار ایدی خوب روی پاکیزه خوی سرو
قدلاله خد یاقوت لب سیمین غبغب کبك رفتار و طوطی کفتار فرد
ماه روی و مشك بوی و جانفزا • دلفریب و دلنواز و دلربا • نرکس مخمور
اشفته چشم بیماری و عقیق یمانی آلفته لعل شکر باری ایدوب خوبرویان
خطا خطا بند چین زلفنده اسیر عشوه فروشان کشور کشمیر هوای سلسله
جعد پرتاب ایله مقید زنجیر تسخیر ایدی بیت خلوت اولدن نکارخانهٔ
خاك • کلمدی نقشی کبی صورت پاك • جمال حالی پاك دامنلك حالیله آراسته
و چهره جمالی زینت کمال عقلله پیراسته ایدی دل شاه انك شمایلنه شویله مایل
ایدی که مصاحبت حرم خاصیده اسنکاف و سایر جواریلر استیناسدن
استنکراه ایدردی که بانوی شاه همواره دیدهٔ غیرتدن خونابهٔ حسرت دوکردی
وانك دفعی باینده غایت رشك و حسدندن زمین دله مکر و حیله تخم اکردی
الغصه غصه سن هضم ایده میوب بالتمام مشاطهٔ حرم سرایه حالنی اعلام ایتدی
واندن شاهی قتل و کنیزکی رد ایتمك باینده مدد طلب ایتدی مبسم ملك کنیزکك
اندامندن بر سنه متعلق و اعضاسندن قنغی عضونه زیاده متشوق ‌در
خاتون ایتدی که انکله خلوت اولدقجه هرکاه که زنخدان سیب مثالندن
که غایت صفادن کویا آبدر که قطرات چشمهٔ حیاتدن مترشح اولوب مجتمع
اولمشدر یا آنده درکه دست قدرت بالای ترنج غبغبی وذره قومشدر شفتالو
آلود وزبان حال الله بو بیتی انشا قلور • بخلدم دعوت ای زاهد بفرمای
که این سیب زنخدان بوستان به • مشاطه ایتدی بویله اولجق قضیه آساندر

همکله شاهی تباه ایتمك بکا ایتمك یمکله یکساندر مثنوی صونایر حیله ایله
اکا بر جام • که عمری جامنی طولدرسون ایام • ایچوب جرعه کبی قانن قرابر
قرایر الیق اوله جسمنه بر • قیامتلر قوپا اوچالنه صور • قیا بزم عدمده جانی
مخمور • یاتمایه خماری روز محشر • قوپه بزکسن کبی بردن کران سر • مصلحت
بودر که بکا بر مقدار زهر هلاهل ویره سن تا بنم ایله حل ایدوب کنیزکك حوالی
ذقن وغبغبنه اندن خاللر ایلیم ملك چون کیفیت حالنده لبن اکا دکلدکده
همان اول مقامده امری تمام اولوب عمری سرانجام بوله ملکه دخی بو سوزدن
فرح دیبو مضیقده مخرج میسر اوله خاتون بو فکرله دلشاد اولوب اول دیدوکی
دارویی مهیا قلدی ومشاطه منوال مذکور اوزره اخلاط حیله دن بر ترکیب
ترتیب ایتدی وحقه بزورده قویوب کنیزکك وثاقنه کتدی وسیاه کار لعندن
اول ماهك چاه ذقنی کنارنده بر شامه رسم ایدوب کویا هاروت تیره روی
ایچون کنارهٔ چاه بابلده جای قرار آماده قلدی ملکك بر غلامی وار ایدی که
حرم سرایه محرمیت تمامی وار ایدی حکمت الهی ورای حجابدن خاتون ایله
مشاطه نك سؤال وجوابن ایشتدی ومشاطه نك منزل کنیزکه کتدوکن
داخی کوردی وزنخدان حوالی سنده خاللر رسم ایتدوکن عین یقین ایله
مشاهده ایتدی ودخی خلوص نیت وحقوق نعمت وسوابق خدمت بونی
اقتضا قلدی که کنیزکی اول مکردن خبردار ایده بیلدی هیچ بر طریقله فرصت بولمدی
ملك دخی حالت سکرده ایدی بو سری کا کشف ایتمك هیچ وجهله میسر اولمدی
آخر پادشاه عادت معهودی اوزره کنیزکك جامه خوابنه کیروب صورت
کیفیت شراب تابدن خوابه واردی غلامه خوشنا سلوك شفقتی دامن کیر
اولوب آهسته آهسته بالینی قربنه کلدی وکوشهٔ آستین ایله حوالی ذقندن
کدرنیله کیدردی بو حالتده شاه بیدار اولوب ناکاه کنیزکك زنخدانه
غلامك دست درازلغن کوردی تند باد حمیت آتش خشمن تیز ایدوب

تیغ انتقام ایله قصد غلام ایتدی غلام خلوت سرایدن طشره قجدی ملك
عقبنجه خنجر خونابه آلنده قاپویه چیقدی اول معتمد خاص آندن طوروب رقعه‌لری
الندن طوتردی چون ملکی متغیر کوردی رقعه‌نك بریسنی دخی عرض ایلدی
آتش غضبی انکله دخی سکون بولمدی و ایکنجی رقعه‌یی عرضه یتشدرجك
ملکك سورت خشمی منکسر اولوب شدت بغض و غیظی کظم و شربت ناخوش
غضبی هضم ایتدی و تلطف طریقیله غلامی خدمتنه دعوت ایدوب ایتدی
ای غلام راست سویله که بو جرأته باعث و اقدامه نه ایدی غلام ماجرایی
علی ما جری اعلام ایلدی که خاتونی طلب ایدوب بو امری تفتیشده و بو مکری
تحقیقده تدقیقی مبالغه‌یه یتوردی خاتون انکار ایدوب ایتدی معاذ الله
غلام افترا ایدر بن کرایتدر غلامك جاریه ایله بونك امثالی فعالنه مطلع
اولیدردم اما ملکدن شرم ایدوب آنك اظهارنه جرأت ایده‌مزدم علی
الخصوص احتمال وار ایدی که رشك سببی ایله افترایه حمل اولنه ایدی الحمد لله
که ملك حقیقت حالی کندو کندویله کوردی حالیا اولمقدرلرکه هلاك کنده
حرم شاه فلك احتشامده بو مقوله فعل شنیعه اقدام ایدلر توقف جایز کورمک
ضرر عامی و سیاست سلطانیه زبان تمامی وارد خشم مذموم خشم
نامجلدر اما موقعنده واقع اولحق مراتبده حلمدن افضلدر فرد خارکز بهر
سوختن شاید ٭ در کریبان نهی نه نیك آید ٭ شاه غلام جانبنه نکاه
ایتدی غلام ایتدی ای ملك کامران و واسطهٔ امن و امان امکان وار که الآن
بو نیلك بقیتسی مشاطه‌نك حقه‌سنده موجود اوله اکر انك احضارینه مثال
واجب الامتثال ارزانی بیورله شاید که بو شبهه کلیا زایل اوله ملك بیوردی
تا مشاطه‌یی حقه‌سیله حاضر قله‌لر اول نیلدن بر ذره آکا چاشنی ویردلر
همانکم دهانه کیردی نقد جانی خزینه‌دار اجله ویردی چون حقیقت حال
ملکه منکشف اولدی زنك حقنده کلوب غلامه عتق نامه بیوردی

شکوار

واول ولایتك بعض بلادنك امارتنی کا تفویض قلدی اول پادشاه باانتبا
چون جهر حالن حلم ایله اراسته قلدی مشاطه نك مضرتی اکا یتشمیوب
صبر وتانی برکاتیله اول سیه رولرك دام مکرندن نجات بولدی وبو بخلین
داز نهان کاعیان اولوب احبا واعدانك حالی کاهویدا اولدی بومثللی
کوردم تا آیینهٔ رای روشن ملکه بو صورت جلوه قلدکه ملوکه هر بابده
تعجیل وشتابدن اجتناب واجبدر وهر امرده تامل فراوان ضکره فرمان
سناسبدر قطعه حکم سلطان سنان آتش وآب • دردمی عالمی خراب
کند • پس چنین حکم داروا نبود • که شه از دوی اضطراب کند • ملك
ایتدی فرضاکه بو حکمده بکا برخطا واقع اولدی وزمان خشمده زبانمه
بر کلمه جریان قلدی سکا لازم ایدکه بو بابده شرط نصیحتی رعایت ایدیدك
ویکا طریق مضیق خطادن شاه راه صوب صوابه هدایت ایدیدك سندن
بدیع وبعیدایدی که طریق تامل وتانی یر قویوب خفت وتهتکی کندوکه
خوی ایدوب بو بخلین وجود نازنینی نه توقف وبی تکلف تیغ بید دریغ
هلاك ایدیه سن وزیر ایتدی ملکه مناسب بودرکه برعبرت جهتندن
ضمیر منیرا دکنی سکدرقلیه تا حرم سرایده اولن سایر جواریك صحبتیله تمتعدن
کو سرو برفت یاسمن هست • ورلاله نماند یاسمن هست • چون ملك فحوای
کلام وزیردن جزم اتدی که ایران دخت قامتی کوزیب عالم عدمه کتدی
درونهٔ دلدن برآه جانکاه اتدی وکرداب غم واندوهه دوشوب کندو
کندویه ایتدی دریغ اول رونق کلزار شباب که برك کل کبی آز زمانده خراب
اولدی وحیف اونهال ریاض جمال که تند باد خزان آفتله پامال اولدی نظم
سرو بالای تو درخاك دریغست دریغ • زیر خاك آن کهر پاك دریغست دریغ
جان ان بود که جای تو بود در دیده • راستی جای تو درخاك دریغست دریغ
پس وزیر متوجه اولوب ایتدی ای وزیر جفا که تیر فراق ایران دخت قلبمه

زیاده تاثیر ایتدی دلتنکز غموم وهموم کشور خاطره بر وجهله قدوم وهجوم
ایتدی که عنان صبر وسکون قبضهٔ اقتدارمدن کتدی وزیر ایتدی ای وج طایفه
هردم اسیر بند غم وبستهٔ قید الم اولمسنه که عنان همتی بر کارلوخ جانبنه
معطوف قلمق کرکدر اول که حالت قدرتده قاعدهٔ لطف ومروتی رعایت ایتمیه
اوجنجی اولکه هر امره تعجیل وشتاب اله ارتکاب ایلمیه ملك ایتدی ای بلادر
ایران دختك قتلنده بر مقدار توقف ایتمیوب سنك سعی ایله طلکله علف شمشیر آبدار
اولدی جواب ویردی که بن آنك هلاکنه سعی ایتمدم بلکه فرمان ملکه امتثال
ایتدم بو بابده ملامت وارسه اول حضرته عایددر که بو مثالده رای ثاقبنی ملاحظه
عواقبدن بر طرف قلدی وغضب بی سبب ایله کندونك حریف ظریفن هدف
تیر تلف قلدی کر کدی که تعجیل ایتمیوب خواتم اموردە تاملی واجب بلیدی ونظر
وافیله عواقب احوالی احاطه قلیدی **فرد** مثال شاه بایستی که از روی
خرد بودی • ورا از روی خرد بودی چنینها روی ننمودی • ملك ایتدی ای
وزیر فرزانه بو فسون وفسانه قو بو بابده بر فکر ایدوب بو کارده بر چاره
ملاحظه ایله که بنی آرزوی دیدار دلدار هلاك ایتدی ودست غم واندوه
کریبان صبر وقراری چاك ایتدی وزیر ایتدی من بعد بو کارك دامنه دست
تدارك ایرمز وندامت وملامت بو بابده قطعا فایده ویرمز هر کمسه که شتاب ایله
بر مهمه خوض ایده وبر اندیشه که بعده ندامت مفید اولمیه بی اندیشه شروع
قله اکا اول بلا ییتشه که اول کبوتره ییتشدی ملك بیوردی که نیجه روایت اولنمشدر
اول **حکایت** وزیر ایتدی امثالده کلمشدر که ایکی کبوتر اول تابستانده بر قاج
دانه جمع ایدوب زمستانده ذخیره اولسون دیو بر کوشه ده قومشلردی
دانه لر نمکین ایمشکندی چون فصل تابستان نهایت بولدی تاثیر حرارت هوادن
دانه لر پوست پذیرا ولدی واولکی حالتدن حالا آز کورندی کبوتر نر مکر که
بو وقتلرده آشیانه غایب ایدی چونکه حاضر اولدی دانه آز کوردی غایت

شره وارزندن چقنی ملامت آغاز ایدوب ایتدی بو دانه لری فصل زمستان
ایچون ادخار ایتمشدك كه چون شدت سرما ظاهر اوله وكثرت برفدن
روی زمینده چیز بولنمیه انكله كچنه وز بوا وقانده خود صحن صحرا پر دانه
درسن دخیره یه نیچون دست اوردك وطریق حزم واحتیاطدن انحراف
كوستردك مكر ایشتمدكمی كه حكما بیورمشلردر • كنون كه برك نوامیست
هست جهد بكن • ذخیره بنه از بهر بینوایی خویش • ماده ایتدی بن
بو دانه لردن حبه یمدم وهیچ وجهله بونلره تصرف ایلمدم كبوتر نر چون
دانه لری اولكی حالتدن كمتر كوردی آنك انكارینه یاور قلمیوب لقمه پا وسر
وبال وپرله اول دردمندی اوره اوره اولدردی پس زمستان فصلنده
كه برف وباران متواتر اولوب آثار رطوبت در و دیوارده ظاهر اولدی
دانه لرینه نمناك اولوب قرار اصلیسنه یتشدی كبوتر چون دانه لری
تر كوروب سابقا كمتر كورندوكنك اصلین وسببین بلدی جزع وفزعه آغاز
ایدوب زار زار اغلدی ونار فراق غمكسار ایله جكری طاغلدی وایتدی
الحق مهاجرت احباب ومفارقت اصحاب صعب كاردر اما بعده ندامت مفید
اولمدوغی اندن دخی دشواردر **بیت** بكار خویش تامل نمای كو تعجیل
زیان كنی وكسی را ندارد سود • بو مثلك فایده سی اولدر كه مرد عاقل
كركدر كه باب عقوبتده شتاب ایلمیه تا اول كبوتر كبی خلاب ندامتده طبطاب
ایلمیه **نظم** چونكه كوزلر ایش آخرینی حكیم • اولمزا كا ندامت اكا ندیم
جهانك چون همان كوزندوكه حال • ایدر آه تاسف استقبال • ملك
ایتدی بن قولدم شتاب ایتدم ایسه سن فعلده شتاب ایتدك بو سببله
خانهٔ عیشمی خراب ایتدوك وزیرا ایتدی اوچ طایفه كندولرینی خراب ایدرلر
اول كمسه كه وقت مصافده كندودن غافل اوله تا بدننه زخم كران
وجراحات بی كران واصل اوله واول كمسه كه بی وارث وجه حرامدن جمع اولان

مالی تاراج حوادث اولوب کاه وبالی قتله بر داخی بر پیر کهن سال بر زنجوان صاحب جماله

مبتلا اوله اول هر آن آنک خیالیله خوشحال اولوب دولت وصالن دیلیه وزن
هر زمان جناب ملک منان دن آنک ترکن بلك هلاکی و مرکن دیلیه ملك
ایتدی سنك بو فعلده مزاج فکرك علیلدر و بو عمل سنك قلت تامل و کثرت
تهتککه دلیلدر وزیر جواب ویردی که تهتك ایکی کمسنه نك حرکات و سکناتنده
ظاهر اولور بری اولدر که کندو مالنی بیگانه قاتنده ودیعت قویه ایکنجی اول کم
کندو ایله خصمی میاننده برابلهی حکم قیله بن بو فعلده تهتك ایتدم غایتی بوکه امضای
فرمان شاهده مسابقت کوستردم ملك ایتدی بر ازدختك فراقندن انیسم درد
و بلا جلیسم رنج و عنادر و دیر ایتدی بلی بنا دن اوج طایفه نك موتی ایچون

غمناك اولمق روا دكلدر ولكن خجسته فال ومبارك نفس اوله وشوهرنه
يمن قدمی ظاهر اوله ايران دخت اوصاف مذكوره نك جمله سيله آراسته
اكر ملك انكچون اظهار ملال ايتسه عجب ميدركه باد وفادار سنهء عمرن لذت
ميسر دكل ده حيات ده راحت متصور فرقت يادآفت دلدر هجر دلدار
زهر قاتلدر ملك ايتدی ای بلاوركلامكدن زياده جرأت اظهار ايدرسن
وحضرتمده سرحدادبدن طشره كيدرسن سويلد ظن ايدرم كه سندن بعيد
اولمق صوب صوابه قريبدر وزير ايتدی عاقل جانم ايكی طايفه دن دور
اولمق لازمدر بری اولكه احسان واسائتی يكسان عدايليه وثواب وعقاب
عقبايی حسابه الميه ايكنجی اولكه ظاهرن مناهيدن و باطنن ملاهيدن ظاهر قلبيه
ملك ايتدی غالبا سن بزه عين استحقارله نظر قلورسن كه بوكلماتك ادا سند
بوقدر رخصته جرأت بولورسن وزير ايتدی كابرا وج طايفه نك نظرنده
اصاغر كورينور اول اول بندهٔ كستاخ كه كاه وبيكاه خواجه سيله برابر اوتوره
طوره خواجه دخی انكله هزل ايدوب مابينلرنده حجاب ادب كوتر له ايكنجی اول
بندهٔ خاين كه خواجه نك اموالنه مستولی اوله شويله كه آز مدتده تمام ممالك
خواجه يه مالك اولوب كندو دخی خواجه لق طريقته سالك اوله اوچنجی اول
بندهٔ اخلاص كه اسرار خواجه يه محرميتله اختصاص بوله ملك ايتدی بو فهماندن
غرض سنی آزمايش ايدی اما ايلمك ولی يمش وزير ايتدی سكر كسنه آزمايش
اولنمز الا اسكر مقامده شجاعی محاربه ده بذركری فرارعده ده اكابری هنكام غضبده
بازركانی زمان حسابده دوستی وقت حاجتده مردم اصيلی ايام نكبت ده
اهدی احراز نوايب عالمی هنكام سؤال وجوابده القصه اول قدركه ملك وزيره
معاوضات كرامت انكيز بيوردی وزير مقابله ده نيزهٔ خونريزدن سرنيزه جوابلر
ويردی وتير وشمشيردن قوی تاثير ايدر سوزلر سويلدی ملك طريق حلم وتحمله
سالك اولوب اول ناخوشكوار شربتلری تجرع ايلدی بيت تحمل كنده هر كرا

عقل هست • نه عقلی که چشمش کند زیردست • عاقبت دهان دعای
اجوب وخاکپای شاه جواهر ثنایی صاجوب ایتدی سایهٔ دولت شاه
مفارق عالمیان اوزره پاینده وآفتاب بهجت ظل الله اوج شرف وبرج عظمتدن
پاینده اولسون مصراع تا ابد ماه دولت تابد • بن بنده که اقدام جرأتله
بساط انبساط اوزره قیام اتدم وتصدیع جناب رفیعه مزید ابرام اقدام
ایلدم اول ذات ستوده صفاتی امتحان ایچون ایدی المنة لله که مظنونمدن
زیاده بولدم بر بزرکوار کوردم که ذات جمیل الصفاتی جمال علم وکمال حلم ایله
آراسته ونفس نفیسی زینت سکون ووقار وزیور صبر وقرار له پیراسته
بر ملک ملک خصال دی که مثلی عالم مثالدن غیری یرده بولنمز وبر آفتاب جهان
تابدر که نظیری آینه وآبدن غیری یرده کورنمز مصراع جز در آینه وآبش
نتوان یافت نظیر • لاجرم علم عزت وعظمت بو مقوله شهریارک یدشهامتنه
مسلّم در وبزرکوارلق نامنه علی سبیل الاستحقاق بونجلین نامدار فلک
اقتداره سزاوار در بیت بزرکی بناموس وکفتار نیست • بلندی بدعوی
وپندار نیست • ازان نامور نز کسی راجوی • که خوانند خلقش پسندیده
خوی • ملک ایتدی ای بلادرسن عین یقین ایله بلورسن که بن بنای کار
خلافتی اساس رأفت ومرحمت اوزره اورمشمدر وشهریارلک بساطندن شفقت
وکم آزارلک قدمی اوزره طورمشم درکه احیانا بعض کسنه لرک تا دیبنه
که نخوت وتمرّد اظهار ایتمشلر اولا یا تلویح وتصریح ایله مقام معارضیه
کلوب سرحد ادبدن طشره کیتمشلر اولا اشارت صادر اوله محافظت
آداب سلطنت وتمهید قاعدهٔ حفظ مملکت جهتندن دروالا سعت عمان
همت آسمان رفعتم اول درجه ده کلدر که بو مقوله حوادث وبو نوع کلمات
ومباحث آنده امواج خشمک ظهورینه باعث اولا نظم من نه بیدم که هر
یادی لرزد برکش • یا نه کاهم که بکاهد تنش از شعلهٔ نار • یا نه کوهم که

بنا له بصدای مردم • یا نه ابرم کہ بگیرد بہوای صد باب • حقا بو در کہ
بن ایران دختك قتلنه فرمانی خطا اندم ما عجب دکلدر کہ الجواد قد
یکبوا یعنی مصراع اسب خوش دو تیز کم کاهی سنکد رمیخورد • وزیر
ایتدی ملك فرمان مذکورده معذورده دکم بی اختیار صادر اولدی بو نوع
حکم نادر الوقوع با وجود کہ الآن ملك ایله بنده میاننده جاری اولان
احوال خبر نقصان ایدر کہ نقصان ایدر کہ هیچ بر زماندہ نشان ویرمدلرکہ بر
پادشاه کامکار و بر شهریار صاحب اقتدار شمشیر بران و فرمان روان ایله مسند
سلطنتده اوتوره و بنده کنه کار مقام عبودیتده خضوع و خشوع ایله اقدام
خدمته اوزره طوره و اول حضرتده اقدام و جرأته رخصت بولوب کلمات
بی محابا ایلیه وکنده دایره سندن قدم بیرون قلوب دیلنه کلنی بینکلف
و توقف سویلیه بو مقامده مانع اقامت رسم سیاست حلم عظیم و عفو عمیم
و طبع سلیم شاه کریمدن غیری نه اولسه کرك مصراع هرچند کہ بیش کنم لطف
تو بیش است • ملك ایتدی چون بنده کندی کناهنه مقر و معترفدر و لمہ و آثار
جرمی صفحات حالنده معاینه قلوب مقام اعتذاره کلہ لاجرم مرد کریم قبول
عذرنده مقدورینی مبذول قلسه کرك العذر عند کرام الناس مقبول
وزیر ایتدی بنده انضافا یدرم و کندی کناهم اعتراف ایلرم کہ امضای فرمان
شاهده تأخیر روا کوردم و بو حالده هول انکیزك هیبتندن و بو خطاب عتاب
آمیزك دهشتندن وهم ایدوب ایران دختك قتلی بابنده توقف کوستردم
حالیا حکم فرمان پادشاه جهانکدر فرد کر لطف میتمایی و کر تیغ میزنی •
کردن نهاده ام چو اسیران بجنك تو • اول دم کہ ملك بو بشارت خبرنی استماع
ایلودی دلایل فرح و ابتهاج و علایم فرح و ارتیاح سیمای سیار کنده لایح
اولوب رایت ادای آکهی درجات علیینه یتوردی و نعره صف و سروری سپهر
برینه ایر کوروب خدمات سجدات نامتناهی یرینه کتوردی قطعه مژده ای

بخت که مقصود زد در باز آمد • بر تن خسته دلان جان دگر باز آمد • آنکه
چون غنچه بیویش لب جان میچیدند • رخ دولت ز گل فروخته تر باز آمد
پس بیوردی که ای بلاد راکرچه که مساق کلمات ومضمون مفاوضاتکدن
ایران دختك هلاککدن غیر سنه فهم اولنمزدی اما بن سنك کمال اخلاص
ومناصحتکه بناء هنوز قطع امید ایتممشدم ورجا ایدردم که اول حکمك امضاسنده
توقف روا کوره سن واول مثاله امتثالده استعجال ایتمیوب مهالده مجال ویره سن
وزیر جواب ویردی که بنم مفاوضه اکا مبتنی ایدی که عزیمت ملکی تمام اکلایم وکورم
واول حکمدن نادم میدر یا اول عزم اوزره جازم میدر شویله که ملکی همان عزم
قتل اوزره مصر بولم غایبانه اول مهمی اتمامه یتورم اما چون کوردم که خاطر عاطر
شاهی نك ابقاسی جانبنه مایل درکند و تقصیره اعتراف ایدوب کند وکناهم
اقرار ایلدم وتاخیر موجب فرمان واجب تقدیم ایچون حسب المقدور اعتذار
ایلدم ملك ایتدی سنك حزم وکیاستك وفهم وفراستك بکا کوندن روشن
اولدی وبو نقد خدمتك که کمال خلوص وخصوصدن منبعث درسکه قبول
بولدی انشاء الله تعالی عنقریب انك نتایجنی کورسك کرك وثمراتنه دست مراد ایله
ایرسك کرك همان بر آن توقف ایتمیوب سنطهارتم ایله کتمك کرك وایران
دخته بر جانبدن معذرت فراوان ایدوب آنك قدومنه که کلید ابواب حصول
امانی وسرمایه بازار حیات وزندکانی در احسن وجهله التماس کرك **فرد**
بیا که وصل ترا از خدای میخواهم • بیا که گوش بر آواز وچشم بر راهم • وزیر
سمعا وطاعة دیوب فی الحال بارکاه شاهدن چقوب ایران دخته اشارت
نجات وبشارت وصال ایصال ایتدی **بیت** دلا چو غنچه شکایت ز کار
بسته مکن • که باد صبح نسیم گره گشا آورد • ایران دخت مثال احضاره
امتثال ایدوب خدمت مسارعت وساق سعیه تشمیر ایتدی ووظایف دعوات
بیقیاس ادا قلوب زبان منت وسپاسی شکر شهریار دلده شکر باری قلدی ملك

ایندی ای نکار بو منتی بلاده ایتمك كرك كه شرط صحتی برینه كتوردی و بو فرمانی
تنفیذه تانی بیوردی بلا ایندی بنم كمال حلم و رأفت سلطانه و وفور شفقت
و مرحمت شاهانه وثوق تمام واردی بو تانی بر باعث اولا ولدی والا
بو چاكر بینوا اجرای فرمان سلطانه بجز توقف روا كورمیدی ملك ایندی
ای بلادر قوی جان اول كه سنك دست تصرفك بزم مملكتمزده مطلق العناندر
و حكمك نفاذ و جریانده بزم فرمان واجب الاذعانمزله یكساندر فعل و قول
و عقد و حلك و بسط و قبض و ابرام و نقضك چون و چرادن معرا و انكار
و اعتراضدن مبرادر بلا ایندی سوابق تربیت شاهانه و لواحق عاطفت
خسروانه نك خدمات خدام سده سدره مقام اوزره فضل تمامی و مزیت
مالا كلامی بر وجهله در كه فرضا هزار سال عمر میسر اولسه آنك بیكده برینك
وظیفه شكرن ادا ایتمك متصور دكلدر • با انكه بده زبان سراید سوسن •
كی شكر بهار ادا تواند كردن • اما مخلص بنده لرك مرادی بودر كه من بعد
بو مقوله اموردە تعجیل بیورلمیه تا آینه ضمیر منیر شاهی ملالتله مغبر و
خاطر عاطر شاهنشاهی كدر ندامت ایله مكدر اولمیه ملك ایندی ای وزیر
سنك منا صحتك صفحه ضمیرمه كلك قبول ایله تحریر اولنمشدر من بعد ان شاء الله
المتعال سنكله مشاوره سز بر عزیمت جزم ایدوب بر امره مثال ویرمك احتمالی
قدر
مجال در پس وزیره وایران دخته خلعت كرانمایه ارزانی بیوردی و حجره مفاد
حجله مواصلته خرام ایدوب مجلس طرب آراسته قلدی بیوردی كم قورلدی
مجلس خاص • مغنی اولدی زهره ماره رقاص • اولوب جینی طبقده نقل اختر
شفق باده مدنوا ولدی ساغر • ساقی سیمین و زرین نطاق شعله كاسه
ده
می ایله مجلس بزمه تاب ویردی و باده خوشگوار له بستان سینه مستانه
نهال نشاط و طرب آب ویردی بیت صغندی ایغرال وردی ساقی •
كه ویره روح راحه عمر باقی • مطرب خوش آواز آهنك نوای سازله مرغ

جانی اهتزازه کتوردی و نغمات آغانی نوید عیش شادمانی سمع سکان آسمانه

یتوردی زخمهٔ دلنواز عود نغمهٔ هزاردستانی کوستردی ناله دلکش چنک آیینهٔ

سینهٔ ستاندن زنك اندوهی کیدردی **نظم** فلك وجنده زهره طوتدی

آهنك • چو نی شرح ایدی نا راشتیاقی • اوده یا قدی صفاهان وعراقی •

اول کوبی واول کیجه تمام نوش جام وعیش وطرب ایله اتمام ایدیلر **مثنوی**

صباح اولدی چو یوز کوستردی خورشید • فلك الدی الینه جام جمشید

ابخودن کوزلرینی آچدی عبهر • لحاف غنچه دن چقدی کل تر • ملك رعایایه

صلا ایدوب سریر عدالته وزرده اوتوروب وبلا روزیر شرط عبودیتی

یرینه کتوروب قدم خدمته وزره طوردی واصالت ایله کندو وکالتیله

کندو ملکك اهلی واولادی براهمه دن دادن طلب ایدیلر واول خوابلرك تعبیرن

که غلط مذکور اوزره تقریر ایتمشلردی تکرار سویلدیلر و فرمان سلطانی کاردیدونك

حکیمك احضارینه شرف نفاذ بولدی ونکات وعقوبت براهمه نك رای حکیمه

تفویض بیوردی کاردیدون دخی بر موجب فرمان شاهی هر برینك کناهنه

مناسب جزا بیوردی سردارلری بردار ایتدیلر و باقی نك بعضنی هدف

تیر و ما دون بعضی سن علف شمشیر ایدا دله ایتدیلر اول ملاعین بی دین پادشاه

عدل آیین حقنده ایتدکلری خیانتك جزاوسزاسن بولدیلر و مضمون **فقطع**

دابر القوم الذین ظلموا والحمد لله رب العالمین آنلرك باینده اشکار

اولدی **قطعه** هر ان کر ستم خنجری برکشید • فلك هم بدان خنجرش سر برید

چو سندان کسی سخت رویی نکرد • که خایسك تادیب بر سر نخورد •

اعدا مخذول و مقهور واودا منصور ومسرور اولدقدنصکره رای جهانکیر

احکام سلطنت ونظام ممالکی تقریر وقطهیر اول وزیر ثاقب ضمیرك رای

اصابت پذیرینه تفویض قلوب کندوسی لیل ونهار ایران دخت ایله معاشرته

مشغول اولوب بو جهان فانیده کامکار وکامران روزکار کچوردی **بیت**

غنیمت

غنیمت کور حضور دوستانی • وفا سز در وفا سز بل جهانی • بزرکون
مهلت اولدقجه اجلدن • صفا سورمك کرك کلدکجه الدن • بودر
فضیلت حلم وثباتك داستانی وسایر اخلاق وعادات ملوکدن آنك
رجحانی نك بیانی خردمند فاضل وهوشمند کامله پوشیده دکلدرکه بو حکا
ایرادندن مراد بودرکه استماع ایدنلر بوندن عبرت الوب علمانك
نصیحتنی وحکمانك اشارتن بنای کارلرنه پیش نهاد ایده لر مصالح دین
ودنیایی وسوانح امروز وفردایی قاعدهٔ حکمت واساس معرفت اوزره بنیاد
ایده لر وتهور وتهتکدن احتراز ایدوب جانب وقار وبردباری یه اهتزاز
ایلیه لر هرکیمه که عنایت ازلی یار وهدایت ابدی مددکار اوله لاجرم فرق
همتی تاج تواضع له زینت بوله وکتف منقبتی رداء حمله آراسته اوله که
تواضع حلم اعدایی احبا منزله سنه کتورر واحبایی اقربا مرتبه سنه یتورر
نظم سلطنتده اکرچه عزت وناز • شاه اولدرکه اوله بنده نواز •
مهری کور ایرشش بکز افلاکه • یوز اورور بیمنه دایما خاکه • با حلم وبا تواضع
اکر همنشین شوی • اغیار تو شود بوفا یار غار تو • با هیچکس ز خلق جهان
دشمنی مکن • تا برمراد دوست رود روزکار تو • باب سیزدهم
ملوك عالیجنابه قول اهل غدر وخیانتی استماعدن امتناع واجتناب
واجب ایدوکن بیان ایدر • بیت حکیم جهان فیلسوف زمان
بو وجهیله قلدی بو بابی بیان که چون رای دابشلیم اول داستانی
بیدپای حکیمدن استماع ایتدی مدحت وثنا طایفنی که روایح فوایحی
مشام ملایك ملکوته ایره ومطلع همایونی طلوع تباشیر صبح سعادتدن
خبر ویره تقدیم ایدوب ایتدی • فرد ای عقل راز رایت روشن شده
مسایل • وی وهم راز ذهنت حل کشته جمله مشکل • میامن انفاس حکیم
بزرکوار اله صفت حلم ووقارك منفعتن تمام بلدم وطیش وخفتك شنایع کاد

لغك

مضرتن معلوم قلدم الآن مراد مرید صادق الاعتقاد بودرکه بیان بیوره
که ملوك خدام کرین ومدای زمان امیناً یله نجه مسلکه سلوك اتمك کرك وبونلردن
نجه طایفه تربیت قدرن بیلور ونعمت شکرن قیلور بونلرك خاین وامین
وغثّ وسمیننی تمییز وتعیین ده نه طریقه کیتمك کرك پیر پای حکیم ثنای دابشلیم
مقابله سنده هدایای تحیّت ودعای تقدیم ایدوب ایتدی هرشاهد
دولت که نصر من الله وفتح قریب نقندن چهره کوستره وهر عروس سعادت
که وما النصر الا من عند الله منصه سنده جلوه کراولا اول جناب سلطنت
قباب وخلافت نصابك نصیبی بحساب ولمغله اختصاص بوله قطعه
تا بستر دید ست صبا دایه چمن • کرد از جبین لاله ورخسار ارغوان •
کلزار دولت توکه دارم نسیم خلد • محفوظ باد از اثر غارت خزان •
ملك معظم بیورد وغن رکن اعظم اتباع واشیاعدن لایق احسان ومستحق
اصطناع کیملر ایدوکن بلمك در پادشاهه واجبدرکه خواصنك نقد
اخلاصنی کراّنله محك امتحانه اوره وهر برینك عیار رای ورویتن وصفای
قلب وخلوص طویتن معیار تجربه ایله تمیز ایدوب صدق وصلاح وصیانت
وحسن وفا وامانتی نه مرتبه ده کوره سرمایهٔ لیاقت تربیت ملوك سبیل
دیانت وامانته سلوکدر دیا شکدر مناسبی حضرت عزتدن خوف وخشیت
درمنشأ خوف وخشیت دخی جناب جبروته علم ومعرفتدرکه انما یخشی الله
من عباده العلماء هرکاه که خدام پادشاه دینداروددیانت شعار اوله
هم ملکك نهال استظهاری آنکله برومند اولور وهم رعیته ماده امید
اندن مدد بولور نظم خدا ترس را بر رعیت کمار • که معمار ملك است
پرهیزکار • وزیرا خدا باید اندیشناك • نه از خوف سلطان وبیم هلاك
ملوك خاین وکذابدن اجتناب ایدوب معرض محرمیته کتورمك کرك
واسرار ملکده آنلره مجال مداخلت ویرمك کرك که اندن خلل کلی ظاهر اولور

وشهر ضرری علی سرور الزمان امور ملکه وسلکه متظاهر اولور رای ایدی بو
مجمل تفصیله محتاجدر زیرا که نجس بی اصل وفرومایه لر اولور که ظاهرا اوصاف حسنه ایله
آراسته اولورلر اما عاقبت برموجب کل شیء یرجع الی اصله حالت اصلی و صفت
جبلی لرینه عودت ایدوب خبث سیرت وخساست سریرتلری ظاهر اولور فرد
ناپاک اصل کرچه دراول وفا کند • آخر ازان بکردد وعزم جفا کند • برهمن
ایتدی بو فرعک اصلی وبو بابک فصلی بودر که ملازم پادشاه بو اوج صفت ایله
موصوف اولمق لازمدر اولا افعالنده امانت کرک که مرد امین مقبول خالق
وخلایقدر و محرمیت سرایر ملوکه ومباشرت امور ممالکه سزاوار ولایقدر
ایکنجی اقوالنده صادق ومستقیم اولمق کرک صفت کذب عیب عظیمدر فرضا
که بر شخص انواع فضایل ایله آراسته وحق گذارلق و وفادارلق ایله پیراسته
اولسه دروغ کوی اولیجق فروغی اولمز وشرف اعتماد ورتبت اعتقاد بولمز •
هرنه سوزده که اوله بوی دروغ • کورمز اهل بصیرت آنده فروغ • اوچنجی
کریم نسب وشریف حسب در که لئیم بی همت قدر انعام وحق اکرامی بلمز
وباد هوای هرنه جانبه که میل ایدر اول طرفه کیدر مصراع عربیه
اذا الریح مالت مال حیث تمیل بو طایفه یه نسبت بیورمشلر طریق
دوستی ثابت قدم چون خاک باش مصرع چون صبا تا چند هردم بر سر کوی
دکر • پادشاهه لازمدر که خدمتکارلرینک محاسن اخلاقنه نظر ایدوب
تحمل واستظهارلرنه اعتبار دائمیه که زینت خدام سلاطین عقل وکفایتدر و بو
طایفه نک ماده استظهاری دانش ودرایتدر چون بر کمسنه حلیه فضایل ایله
حالی شائبه رذایلدن خالی اوله وعفاف نسبی ایله صلاح مکتسبی جمع قله و نقد
حالی بوته امتحانده نمط مزبور ونسق مذکور اوزره خالص وبی غش ظهوره
کله پس واجبدر که پادشاه آنک تربیتنه سعی بلیغ دریغ بیورمیه
وعلی سبیل التدریج مراتب تقرب ومدارج تمکنه یتشدره تا آنک حرمتی عیونده

وهیبتی قلوبده متمکن اولا احکام بیورمشلردر که ملوک مملوکلرینی ترتیبده
طبیب حاذق سلکنه سلوک ایتمک کرک که اول بیمارک حالنی وسبب انفعالنی
وکمیت مدت وکیفیت علتنی تمام بلمینجه واسباب وعلامات نبضنی
وقارورەیه وقوف کامل وشعور شامل حاصل قلمینجه معالجەیه شروع
ومداواته خوض ایتمز کذلک پادشاهه لازمدر که خدمتکارلرینک جزئی وکلی
حاللرین تعرف ایلیه وهر برینک اندازه کردار ومقدار کفتار وروش ورفتارن
تشخیص قلدن اول چاکره که تقویت وتربیت ارزانی بیوره انک حقنده نه
تانی وتامل آخره قدح وغیبت وطعن ونمیمته اعتماد روا تا عاقبت سپر
تیغ ندامت وهدف تیر ملامت اولمیه بو خصوصده اصل الباب بودر که
ملازمین سلاطین معتمد وامین اولمق کرک تا اسرار ملکی ومالی وقوف اغیاردن
مصون قلنه ولشکر وکشور ضرر وآزاردن محفوظ ومامون اوله واکر مقربان
پادشاهدن بریسی عیاذا بالله صفت خیانت ایله موسوم اوله وآنک
کلامی ملک حضورنده رتبهٔ قبول بوله ممکن که بر بیکناهی معرض تلفه القا
ایدوب پادشاهک دنیاده بدناملغی موجب واخرتده بدفرجاملغی منسوب
اولا بو قضیه نک مصداقی حکایت پادشاه ودزدکر وسیاحدر رای استفسار ایتدی
که نجه اولمشدر اول **حکایت** برهمن ایتدی اخبارده کلمشدر که دار الملک حلبده
بر پادشاه نامدار وشاهنشاه کامکار واردی که سلاطین روزکار حلقهٔ
انقیادنی درکوش وخواقین عالیمقدار غاشیهٔ امتثالنی بردوش ایتمشدی

قطعه سروی کز فر عدلش بسته آئینها زمین ۰ قیصری کز نور رایش داشت
اینها زمان ۰ هر کجا عزم جهانکیرش کران کردی رکاب ۰ فتح ونصرت را بدان جانب
سبک کشتی عنان ۰ بو پادشاهک بر دختر خورشید پیکر وناهید منظری وار ایدی
که انوار آفتاب رخساری منور وبوی زلف عنبر فامی مشام ایامی معطر ایتمشدی

مثنوی منوردی جمالی مشتریدن ۰ دهانی تنک ایدی انکشتریدن ۰

رخی

رخی رنکندن آلوردی هوا لعل • خمی زلفی اوردی آتشه نعل • عذاری
قبلهٔ آتش پرستانده • پادشاه اول دریکدانه دیك بیکانه دن محافظه ده
مبالغه قلوردی **نظم** یوزن کوره دیو چشم ستاره بجیله ماهه
ایمزدی نظاره • صوبه عرض ایمزیدی کندوزینی • که عکس چشمی کورمیه
یوزینی • برکون انکچون بر پیرایه ترتیب ایتمك دلدی و بر استاد زرکره
که صناعت صاغتده مهارت و براعتی ولا احتیاج واقع اولدی مکر اول
شهرده بر زرکر وار ایدی که کویا کرهٔ آفتاب انوارنك کوره سنده مذاب
اولان زردی و سبیکهٔ رخشان ماه آنك بوته سنده قال اولان سیمه
بکزردی صیرفی نقده بر مشابه ده ایدی که مجرد بر نظرله صد فلك ایچنده
اولان درك قیمتی ندر بیلوردی صاحب عیار نقده بر رتبه ایدی که محك
کبی بر کورمکله غشی خالصدن تمییز قلوردی **قطعه** روز و شب کوشش
هنر کرده • وز هنر کار خود چو زر کرده • هرچه بتوان ز سیم و زر پرداخت
ساختی انچنان که بتوان ساخت • ملك آنك صیت و صدای هنرن
استماع ایتمشدی و آنك مصنوعات زیبا و مصوغات بی همتاسن مشاهده
ایتمش ایدی بر وقت ده انی حرمنه دعوت ایتدی و ترتیب پیرایه بابنده
کفت وکو سرحد اطنابه یتدی مرد زرکر بر جوان ایدی ظریف روان
وشیرین زبان رنکین بیان دل پادشاه اثناء محاوراتده انك مقالاتنه
مایل اولدی و خاطر مبارکی علی الدوام آنك ملاقاتنه رغبت تمام کوستردی
هرکاه کلمات غریب و صنایع عجیب و نکات دلفریبله پادشاهی شیفته
قلوردی پادشاه دخی ساعت بساعت انك حقنده عنایت و رعایتی
ارتوردی رتبهٔ تقربله بر مرتبه اختصاص بولدی که روز و شب محرم حرم
خاص اولدی و دختر پادشاه که زرکر خورشید و ماه آنك روی سفیده
و زلف سیاهنه چشم پدلنه نکاه ایتمشدی **بیت** قمر ایرمش دکلدی سایهٔ سنه

اکا پرده آلتنده راه ویردی **مصراع** هرکه شد محرم دل در حرم یار بماند ۞

پادشاه مزبورک بر وزیری وار ایدی متانت عقلله مشهور واصابت رایله
معروف ومذکور ایدی رقم کلک جهانگشاسی خامهٔ ناسخ نصرت ایدی
اثر رای عالم آراسی طرز جامهٔ شوکت ایدی ارباب دین ودولت آنک رای
روشنی ایله اعتقاد ایدرلردی واصحاب ملک وملت خامهٔ خضر خاصیتندن
مادهٔ حیات استمداد ایدرلردی **بیت** طوتدی کلک بیقراری ایله جهان ملکی قرار ۞
بولدی رای بو ثباتیله قمو عالم ثبات وزیر چون کوردی که پادشاه زرکرک
تربیتنی حد اعتدالدن کچوردی وتقرب اختصاص اقصای غایته یتوردی محض

نصیحت وخلوص طویت دن برمحل موافق ووقت مناسبده بر تقریبله عنان
جواد مقالی درکرك حسب حال ومآلی جانبنه منعطف قلوب ایدی
شاها سلاطین ماضیه ارباب حرفتی اصحاب دولت معرضنه کتورمشلردر
وانلری هرچند که عواطف شاهانه ایله مخصوص قلمشلردر اما اقرانلری
میاننده تجاوزه رخصت ویرمشلردر حالا ملك بو شخصه بر مرتبه اختصاص
ویرمشدرکه محرم حرم خاص اتمشدر بوندن سابق نقد قلبن محك امتحانه
اورمشدی وترتیبنه لیاقتی نه مرتبه ده در کورمشدی بنم ظنم بودرکه
بو شخص دنائت فطرت وخساست صفات ایله موصوفدر زیرا کوردم که علی
الدوام عنان کلامی خلقك ایذا وآزاری جانبنه معطوفدر وزمام اهتمامی
اجرای اوامر واحکامده خلقه دشنام واظهار حقد وانتقام طرفنه مصروف
بو مقوله کسدن آیین وفا وصدق وصفا غایت دور وبو اصل ناکس ایله
مصاحبت مقتضای طبع سلیم دن بغایت مهجوردر **بیت** هرکه از ناکس
طمع دارد وفا • از درخت بید می جوید ثمر • کرانلر امتحان اندم که هرکاه
که ملك مقربلرندن برینه انعام واحسان بیورر اول سفله طبع دنی همت کمال حسددن
بر تبه ده منفعل اولور که کندونك هلاککنه قایل اولور حکما بیورمشلردر که
علامت رذالت ودنائت غیره کرم اولدوغنی کورمکده عدم طاقتدر **نظم**
سفله نخواهد دکری را بکام • خس نکذارد مکسی را بجام • کنده نمك را چو
نشانی بخوان • بیشتر از نان خورد افسوس نان • سلاطین غرّ اصالت ایله
شرف وفضیلتی جمع ایدن طایفه یه اکرام واعزاز ایدوب تربیتلرنه
اهتمام اتمك کرك و تربیت لئیم بدکهر وجاهل بی هنردن اجتناب
ایدوب مخالطتلرندن احتراز اتمك کرك وطایفه ایله مصاحبتدن
انواع آفت ظهوره کلور واحوال ملك وما لنه خلل کلی متطرق اولور اول سببدن
که هرکیمك که خساست ذات وخباثت صفاتی اولا شرط امانتی ملاحظه اتمز

ودبن ودیانتی محافظه قلمز چون صفت امانتدن محروم وسمت خیانت ایله
موسوم اوله لاجرم هر عیب که حیز امکانده اوله اندن مستبعد ومستغرب
اولمز مثنوی کسی کز امانت ندارد نصیب • اکر بد کند بنود از وی غریب
خیانت زهر فعل بد بدترست • تمام بدیها درو مضمرست • ملك
ایتدی بوجوان خوب صورتدر ملاحت صورت لطافت سیرته دلالت
واماره تدرکه الظاهر عنوان الباطن کلام اکابر عالیشاندندرکم حسن
عنوان لطف مضمون نامه یه نشانه در مثنوی بوسوزی خوش دیمشلر
اول نکوروی • که کلمز خوب رولردن یاوز خوی • آنك کیم یوزی ولز خوب
ومه وش • اولور خوبی یوزندن داخی دلکش • هرکه عاقل بود از خوبی عنوان
داند • که دران نامه خبرهای نکو خواهد بود • اول حدیث کم حضرت
رسالت منزلتدن صلوات الله وسلامه علیه روایت اولنمشدرکم اطلبوا
الخیر عند حسان الوجوه برنکته یه اشارتدر یعنی دفع احتیاجی
برکمسنه یه عرض ایدك كه صفحهٔ عذاری زیور حسن صورت ایله آراسته
اوله وخیر واحسانی براسندن توقع ایلك كه رخساره حالی حال جمال الله زیب
وزینت بوله • انکچون دیدی سلطان شریعت • کوزل یوزلودن استك
اولسه حاجت • وزیر ایتدی دبیرستان حکمتده حسن صورت سوره سن
ازبر قلمزلر وآیت کمال حقیقتده وخصال حمیده وصفات پسندیده دن
غیری نسنه بلمزلر زیرا چوق کمسنه اولور که صورت زیبا ایله قلوب ناسی
ربوده قلورچون نقد مضیسی محك امتحانه اوریلور کم عیار وبی اعتبار بولنور
امثال حکماده کلمشدرکه برحکیم وخوب صورت جوان کوردی جان ودلدن
مصاحبتنه مایل اولوب ایلروواردی تا سکه ماهیتن محك امتحانده
آزمایش ایدی مقدار کمالن معیار اعتبارده تمام عیار بولمیجق ایتدی بیت
ره بمعنی برکم در صورت دونی مانده ام • از بکی خنه دسکرو آن یك زبهی

بو ربابست • ملك بيتدی سيم ملاحت وجيم جمال اعتدال مزاجدر الدر
مزاج معتدل صاحبنك تربيته قابليتنه دليلدر چون بو مدته دك تربيت
اولنمدی يمكن كه آنك بعض اخلاقی نهج اعتدالدن سمت اختلاله مايل
اولمش اوله حالاكه نظر تربيت ارزانی بيوره لر مقرردر كه اكتساب خصال
ستوده ايله درجهٔ كماله واصل اولسه كرك زيراكه اثر اكسير تربيت خاك
تيره يی سيم وزر وسنك خاره يی لعل وكوهر ايلر وخون سياهی مشك ناب
وقطرهٔ بارانی در خوشاب ايلر • چون ايلر تربيت خورشيد درخشان • اولور
سنك سيه لعل بدخشان • از تربيتست كاب كوهر كردد • خون
در تن نافه مشك اذفر كردد • وان آهن تيره روی وبی قيمت را •
اكسير چو تربيت كند زر كردد • وزير جواب ويردی كه ای ملك پيرايه
تربيته آنك كردنی سزاواردر كه اصل خلقتنده جوهری واردر كه هر خاك
زر وهر سنك جوهر وهر خون مشك اذفر اولمز فرضا كه بر شخص لئيمه بر كريم
هزار سال جوی تربيتدن آب ويره ونقد قلبنه روز وشب آتش تاديب
وبوتهٔ تهذيب ايله تاب ويره اندن حصول مهر ووفا احتمالی باطلدر وخلوص
صدق وصفا توقع بيحاصل **فرد** بيده اكر بيسر وزند چون عود • بر نيايد
نسيم عود ازبيد • خسيس نه كلوكه تربيت اولنه دخی پس وخبيث اولور
كبی كه يوند تجر ظاهر اولمز بلكه دخی نجس اولور وبعض اكابر كه ديوار مخيلات
ضميره نقيب اورمشدر بو بابده خوب بيورمشدر **قطعه** هركه در اصل
ناكس افتاده است • بتقاليب دهر كس نشود • سك مكس را اكر كبی مقلوب
قلب اوغيرسك مكس نشود • چون بو معنی محقق اولدی احتياط بودر كه پادشاه
اوباش اخلاطله اختلاط قلميه تا ورطهٔ مذلته كرفتار اولميه نته كه اول
شاهزاده صحبت كفشكر واسطه سيله غل ذل عبوديته دوشدی وموانست
جوهريدن سرحد وادی هلاكه يتشدی شاه استفسار بيوردی كه نيجه اولمشدر او

حکایت وزرا ایتدی روایت ایدرلر که بلاد فارسده بر پادشاه وار ایدی که
نیك سیرت و پاکیزه سریرت جهاندارلق بناسنی رعیت پرورلك اساسی
اوزره اورمش ایدی و شهریارلق سریرنده معدلت گوسترلك اقدامی اوزره
طورمشدی بیت زمین عدلیله معمور اولمش ایدی • جهان جود ایله مسرور
اولمش ایدی • اتفاق بر پسری وجوده گلدی که آثار رشد و نجابت ناصیه‌سنده
پیدا ایدی و انوار حمد و سعادت زیباسنده هویدا فرد نجابت نوری
سیماسنده ظاهر • سعادت لمعه‌سی النده باهر • آنك کفنده کف
دست مقداری خال سیاه وار ایدی پادشاه آکا نگاه ایدیجك پریشان
اولدی و حکمای زماننده اول خال ینه علامت و نشان ایدوکن صوردی
جمله‌سی متفق الکلمه ایتدیلر کتب فلاسفه سالفه‌ده کورمشوزدر که هر کیمده
که بو مقوله نشان اوله عنفوان عمرنده چوق بلیاته مبتلا اوله اما عاقبت صاحبقران
و کشورستان اولا فرد غم دکل عمرك اولنده بلا • مشکل اولدر که آخرنده
اولا • ملك بو مژده ایله خوشحال اولدی و آنك تربیتنه کمال همتن مصروف
قلدی مگر جوار سرای ملکده بر کفشگر وار ایدی بی شرم و بی باك و بی حیا و ناپاك
ملك حق جار و حسن جواره رعایت ایدوب آکا وظیفه معین مرسوم مرتب
عنایت بیوردی همواره سایه التفات ملکده مرفه و آسوده حال کچردی ملك
زاده چون بش یاشنه کیردی و عقل هیولانی مرتبه‌سندن عقل بالملکه درجه‌سنه
ایردی طبعی ملاعبه‌یه مایل اولوب متصل کفشگرك حجره‌سنه کلور کیدردی
و آنك کلبه‌سنده امور لهو و لعبه اشتغال ایدردی وزیر کیفیت حالدن آکاه
اولیجق صحبت کفشگردن شهزاده‌نك منع و دفعنه بلکه کفشگری اول منزلدن
قلع و قمعنه قصد ایدوب ملکه ایتدی طبع شاهی‌یه که مظهر انوار الهی و محل
فیوض غیر متناهی در پوشیده اولمیه که نهال طبع صبیان استقامت و استقامته
قابل اولور و غایت لطافتندن هر جانبه که کچریلك ایدرلر مایل اولور و مورد

ایا مله اول حالت اوزره راسخ اولوب استحکام بولور صلاح بودر که شهزاده
صحبت کفشکردن منع اولنه تا آنک اخلاق ذمیمه سی ملکزاده نک
طبع لطیفنه سرایت ایتمیه و ذات همتی اول کوکب سپهر سلطنتی اوج عزتدن
حضیض مذلته اندرمیه که اندن انواع شور و شر و خطرات کلی صادر اولمق
محتمل بلکه مقرردر مصرع کز نفس خبیث هرچه کویی آید • ملک ایتدی
دیدکلک کبیدر اما هنوز صبیدر صحبت کفشکره مألوف و انک خانه سنده
لهو و لعب ایله مشغولدر الصبی صبی ولو کان نبیا مثل خود معلوم در
چشم کودک نزد کلو کورسه عجیب • کوکلن اجمزینته که لهو و طرب • باخود
که هیچ قامتدن زیاده عزیز بلکه جان شیریندن لذیذدر احتمال وار که آنک به
صحبتندن منع اید یجک خاطرینه ملال حادث اوله و آنک ملال خاطری بنم
انضمامیله باعث اوله اولی بودر که بو مقدار توقف ایدوب بر مدت آرام ایده وز
چون قد و قامت چکوب نشو و نما بوله و خیر و شری و نفع و ضرری تمییز ایدر
اوله تازیانه تادیب ایله توسن نفس رام ایده و روزیر خاموش اولدی شاه
کفشکری دعوت ایدوب انک حقنده انواع عواطف ارزانی بیوردی و مواعید
خسروانه ایله امیدوار ایدوب ایتدی سن بزم همسایه مزسن بو جکرکوشه مز
سنکله الفت طوتمشدر و خانکله موانست ایتمشدر دیلرم که انک انیس و رفیقی
اولسن و آب و آتشدن محافظه ده مبالغه قلاسن کفشکر دعا ایتدی و جبین
خدمتی زمین مذلته سوروب ایتدی فرد کل باغ شه عالم افروز اوله •
چراغ نسبی مشعل افروز اوله • بن بنده بن ده بو منصب شریفه لیاقت
مشاهده قلمزدم و بو مقامده که مقصد اقصای خاص و عام در کندمده استحقاق
اکلمزدم لیکن نظر شاهنشاهی بر کیمیادر که خاک تیره یی در و سنک خارایی در
و کوهر ایدر امیدوارم که میامن عنایت خسروانه ایله وظایف خدمات بندکانه
بروجه مودی قلنه که عز استحسانه مقرون اوله القصه شهزاده یه خدمتی

جانبنه منت پیلوب بی‌تکلف هرکاه بارکاه شاهدن کوتروب کلبه سنه کتورردی بلکه بعض لیالیده حجره سنده یاتوردی پادشاه کفشکرک شهزاده یه بو هوادارلغندن یاده فرح اظهار ایدردی کفشکر دخی امثال واقرانی سیاننده ملازمت پادشا وخدمت شهزاده ایله افتخار واستظهار ایلردی مکر خدمت شهزاده‌یه بر وجهله درمیان اندی که کوندن کونه پادشاه حضورنده رتبت قربتی ارتدی تا کلیا معتمد علیه اولوب چوکان خدمت سلطان ایله کوی شرفی اقران میانندن قاپدی سبب رغبتی خدمت بیلورلر انکچون جانله خدمت قیلورلر هروقت شهزاده یه صحرا ودشتی کشت اندردی وصباحدن اخشامه دک تماشا وعشرته مشغول قلوردی وکاه کاه تفرج کاهلرده کیجه ملک دخی واقع اولوردی اتفاقا بعضی وقاتده ملکه سفر عراق لازم کلوب خواص وخدمدن جم غفیر وجمع کثیر عزیمت سفری مصمم قلدی پس کفشکری طلب ایدوب مجددا شهزاده‌یی اکا سپارش ایدوب حفظ وحراستی بابنده تاکید اندی باغ وراغ وسیر کلزار ومرغزاره اجازت ویروب اتیدی بهار ایامی کلدی ای کفشکر زمینی زین ایدیدر ماه آذر نوای قمری واوازی بلبل جهان باغینه صالدی سوز غلغل بو طفل نازنینه اول هوادار که اندر کشت صحراکاه کلزار کفشکر دخی جبین ضراعتی زمین مذلته سوروب حلقهٔ اطاعتی در کوش وغاشیهٔ خدمت وعبودیتی بردوش اندی وتعهد احوال شهزاده‌یه بر وجهله اشتغال ایلدی که کند وجهاتنی بالکلیه فراموش اندی مکر نواحی شهرده ملکک بر باغی وار ایدی نسخهٔ روضهٔ رضوان ونمونهٔ نزهتکاه جنان صبا بنفشه سنک زلف برجبیننن نافهٔ مشک تاتاری کبی معطر وشمال جعد پرشکن نسرینندن کلبهٔ عطار کبی منجر ریاحین ازهار کلزارندن شمهٔ طراوت دلردی ونهال سدره وطوبی اشجار کوناکون قامت سرو سوزوننددن استقامت استعان ایلردی

لطافتده بری جنت نشانیدر • ایچنده بیحد کوثرلر روانیدر • کناری سرو عرعر
بی نهایه • اتولر طعنه طاشتن منتهایه • زمینی روضهٔ رضوانه بکزر •
درختی سدره و طوبی یه همسر • شهزاده که بوستان سلطنتک بر نهال
متمایلی ایدی که جان و دلدن اول باغک تماشاسنه مایل اولدی بو زمانده
که سفر دور و درازه کتدی شهزاده عادت معهودی اوزره تماشای رباعی
مزبوره میل ایدی خدامدن بر قاچ غلام ایله که خدمتنده دایم لازم و استانه سنده
ملازم ایدیلر سرو کبی جانب باغه خرام قلدی کفشکر کوردی که شهزاده نک افسر
زرسرنده و جامهٔ پرکهر برنده و جواهر غیر مکرر کمرنده طینت خسیس و سرشت
خبیثی مقتضاسی که مکر و خیانت ایدی ظهوره کلوب اندیشه ایتدی که بو تاج
زر و جامهٔ مجوهر و کمر پر کوهر بیحد بازرکانه سرمایه دکان بلکه راس المال هزار
دریا و کانده حالا پدری دار الملکدن دوردر و مادری جمیع اهل حرم ایله
قبضهٔ تصرفنده مغلوب و مقهوردر صلاح و صواب بودر که بر حیله
فکر ایدیم تا بو یسری دیار ما وراء النهره بلکه اندن دخی بعید ولایت و شهره
الوب کیدم پیرایه و لباسنی کندو نفس نفیسنی بهای کرانه صاتوب باقی
عمرمی جهان فانیده کمال فراغت و تمام رفاهیتله کچوردم • چون جهان باقی
دکل اولمز زمانه بر قرار • فرصتی فوت ایلمه ال ویرمش ایکن روزکار • عاقبت
اول خاکسار هوای نفس غداردن غبار فتنه مثار و آبروی امانتی زمین خیانته
نثار ایتدی و مخدومنه قصد ایدوب کندی غلامنه که محرم اسرار ایدی
بو سری اظهار ایتدی و خدامک هر برینی بر نوع دارویله لا یعقل ایدوب
شهزاده نک دخی عقلنی زایل قلوب اول در صدف سلطنتی زر و زیورله
کوهر کبی بر صندوقه ایچره یاتوردی چون شب قیرکون جامهٔ کحلی در بر و عمامه
قیری بر سر ایتدی **فرد** تیره اولوب کنبد آیینه رنک • طوتدی فلک آینه سی
ینه زنک • صندوقی بر جنازه یه که باد تیز کرد بو سرعتیله کرد راهنه ایره مز

وسپهر جهان نورد سرتاسر دیده ایکن اثرین کوره مزدی قطعه بجه
جمازه کم بر اشتر مست • او کنده کوه در هامون کبی پست • اشاغی
تیز ایدر سیل رواندن • یوقاری واوک چقر دود دخاندن • استوار اندی
وکندو برسمنده سوار اولدی که عمر کامرانی کبی رونده واجل ناکهانی کبی رسنده
تیزرك تیزلکده سکرن کسردی برق چالاکلکده جکرین قهردی رخا عنانن النده
وهمدن کوی مسابقتی قپردی تازیانه کوسترسه لر جمله ایلر بر حمله ایله چنبر
آسماندن کچردی نظم ایره مزدی توز شبدیز باد صرصر • یدی منزلده
آکا هفت کشور • غلامن بر پاره وباد پای آهن خای رعد صدا وعالم پیما
سوار قلدی فرد صهیل اتسه سهیله ایره هیبت • هجوم اتسه نجومه
ایره سبقت • ایکی آت دخی یدوب ویات ویراغ مهیا ایدوب یوله
کردلر تا شیر روز کیتی فروز ظهور ایدنجه مسافه دور ودراز قطع اتدلر
على الصباح بر مقدار آسایش ایدوب ینه سوار اولدیلر وبروق کبی مضایق
مسالك ومناهل ومهالکدن مرور وعبور ایدوب بایکی کونده سرحد ممالك
شاهدن کچوب بر ولایته دخی یردلر بو جانبده خدمتکارلر هر بری بر کارده
دوشوب تا نصف النهاره دك بیدار اولمدلر واول دارونك کیفیتدن
افاقت بولمدلر آخر الامر باغبانلر آنلرك حالنه مطلع اولوب هر برینه روغن
بادام ایله شکر تجرع اتدروب عقللری باشلرینه کلدی چون شهزاده وکفشکر
اثر کورمدلر واطرافده چندانکه جست وجوی اتدلر نام ونشانلرندن
خبر بلمدلر ضروری کیفیت واقعه دن ملکه آکاه اتدلر ملکه سوکوار سوار
اولوب باغه کلدی اول سرو خرامانك اثر کورمدی واول کل رعنادن
مشامنه شمه ایرمدی نظم رفتم بباغ وسرو خرامان من نبود • وان
نوشکفته غنچه خندان من نبود • چون ابر نوبهار بهر سو کریستم • کان سرو
پیش دیده کریان من نبود • چون مادر مهربان نوردیده سندن نشان

فغان جان گدازه آغاز قلدی وفریاد سوزناکی منزل سماکه یتشدی **بیت**
دگز کبی دوکوب کوزی یاشینی • کهی کوکسن دوکردی که باشینی • یره
یغمور کبی یاشی یغردی • دوتونی آهنك کوکه اغردی • یبوردی تا اطراف
واکناف باغی قدم طلب ایله تك وپوی ایدرلر ونواحی وصواحی دشت وراغی
جد وجهد ایله جست وجوی ایدرلرچون فراوان وتجسس بی پایاندن صکره
سرمنزل حصول مقصوده وصول میسر اولمدی قاصدلر نا امید دونوب صورت
حالی عرصهٔ عرضه انها ایتدیلر ملکه نك جوهر رطوبت عزیزیسی آتش فرقت
ولد عزیزدن ذوبان بولدی وشمع سوزان کبی شعلهٔ هجران ایله یانوب مضمون
حالندن بو بیتك معناسی عیان اولدی **بیت** دارم امشب کرمی در سر که
ننشینم زپای • تا سراپای وجود خود بسوزانم چو شمع • اول کیجه تمام بیقرار
وبی آرام سوز دل ایله اتمام ایتدی وعمود دود دلی سقف افلاکه دیکوب وسینهٔ
درد پروزندن برآه سرد چکوب ایتدی **فرد** همچو صبحم یکنفس باقیست تا دیدار
یار • دلبرم کر رخ نماید جان برافشانم چو شمع • آخر **ارجعی الی ربك** پروانه‌سی
یتشوب شمع **کل من علیها فان** تندبادیله سویندی وخرمن حیاتی
شعلهٔ آتش هادم اللذات ایله کویندی **بیت** رفت از ین کلزار و خار حسرتش
در پا بماند • مجاوران حرم فی الحال صورت واقعهٔ پر برید هامون نورد ایله
ملکه ابلاغ وایصال ایلدیلر ملك دخی بالاستعجال الله معاودت ایدوب دار
الملکنی مستقر اقبال ومخیم عز واجلال قلدی وفراق فرزند وزن دلبند ایچون
دایرهٔ امکانده اولان جزع وفزعده قصور قومدی عاقبت کا خط مثابرته
باش قوب ناچار حبل متین اصطباره تشبث ایتدی **فرد** در چنین حالی
چو با پیر خرد کردم رجوع • کفت مرجع نیست جز انا الیه راجعون • بو جانبدن
لشکر اول ماه سپهر سلطنتی شهردن شهره کزدوروب ولایت ماوراء النهره
الندی جواهر دست تصرفی دکاراتدکدنصکره الی بر تاجره بیع ایتدی ملك

زاده اون ییل مقداری بازرکان خدمتنده اولوب نهال قدی آنك تربیتی ایله
نشو ونما بولوب ملاحت وصباحتده برغایته که یوسف مصری انك
بیع رواجنی فاسد وبازار جنسی کاسد ایتدی **فرد** صاتلدوغنده یوسف
طارتلدی کرچه مسکه • سنی جانه طارتلورسك لیك سن اول بهایه • هر بار
که اول کل بی خار کلزار خانه سندن طشره کلیدی هر کناردن خاکپاینه هزار
جان ودل نثار ایدرلردی وهر کوشه دن اول نهال سرافرازك قد عمری دراز
اولمغیچون دست دعایی جانب سمایه دفع ایدوب نیاز ایلرلردی بازرکان
اهل تمییز وصاحب کفایت ایدی ودهن وذکاوه وفطنت ودهاده آیت ایدی
چون شهزاده نك بو حالنی کوردی کندو ویرا ایتدی من بعد بو غلام ایله مصاحبت
بکا مصارعت دکلدر زیرا اکر پرده خفاده پنهان ایدم بود ونابودی یکسان
اولور واکر میان ناسده عیان ایدم آتش فتنه هیجان ایدوب خلق جهان آنك
تماشاسندن حیران اولور **بیت** رسید دلبر مانای نظاره که زنهار •
ببند دیده کرت جان بکار می آید • صواب بودر که بوکا رسم میدان مداوحتی
تحفه رسمنده پادشاه فارسه ویرم که کرم شانیله دفتر جود حاتمی طی ایتمشدر
وبذل احسانیله جراید اسخیاء آل برمکه خط نسیان چکمشدر معهوددر که بو غلامك
اضعاف قیمتنی بکا انعام بیورسه کرك بو واسطه ایله پایه استظهارم فرق
فرقدانه ایرسه کرك پس بازرکان انی دیار فارسه الوب تحفه طریقیله ملکه
پیشکش چکدی پسر شاه فارس کنار پدر ومادردن اون ییل مقداری دوشوب
ماه تمام کبی منزل چهاردهه یتشوب • چارده ساله بتی چابك وشیرین دارم •
که بجان حلقه بکوش است مه چارده اش • بنه خانه شرف ومجد وخاندان
آبا وجده رجوع میسر اولدی ملك فرزندی حالندن غافل بازرکانك غلامنه
تشریف قبول ارزانی بیوروب خدام خاص سلکنه اختصاص وانتظام
ویردی وعلی الدوام آنك تربیتی بابنده اهتمام بیوروب آز زمانده اقرانی میاننده

امتیاز بولدی واول صیرفی ایله که دایم خزانهٔ ملکه ملازم ایدی وتقویم
جواهر و تمییز لآلی زواهر ایچون اول آستانه‌یه لازم ایدی مألوف ومأنوس
اولمشدی همواره اکا تعظیم و رعایت ایدردی وهر تحفه‌دن که ملک اکا احسان
ایدیدی جوهری‌یه حصه‌سن عنایت ایدردی جوهری چون غلامک کمال حرمتین
مشاهده ایتدی طبع کوهرنده طمع خام ظهور ایدوب کندویه ایتدی بر حیله ایله
ملکک خاتم خاصنی غلامه کتوردین واکا استظهار ایله خزانه‌نک مهرین بوزوب
ذخیرهٔ وافر و جواهر فاخره‌لر کتوردیم پس شهزاده‌یه ایتدی ای سروازادهٔ مراد دل
ناشاد هرگاه که انواع احسان واصطناع ایله بر کمینه‌یه یاد ایدرسن وهر کون
اصناف اضعاف الطاف ایله خانهٔ دل نامرادی آباد ایلرسن دیلرم که بنده‌ن
خدمات پسندیده ایله اول احسانلرک بعضنه مکافات قلم وهل جزاء الاحسان
الا الاحسان بن حقنده مبذول اولان بعض مکارمک عهده‌سندن کلم
ملکک خاتم مبارکنده بر اسم مرتسم درکه نقش خاتم سلیمان در هرکیمه که اول
نکین ایله بو انکشتری میسر اوله خلق مرا و زیر رانند و منقاد سلک جهان
معمار فرمانی ایله آباد اوله بیت کویا مهر سلیمانیست نقش خاتمش • هرکه
با خود دارد آید در نکین ملک عمش • اکر بو زحمته متحمل اوله‌سن اول محلده که
ملک شکر خواب استراحته مستغرق اوله اول انکشتری آهسته انکشتندن
چقاروب بکا کتوره‌سن تا آنک مهرنی نسنکچون یادم بر خاتمک فصنه قازم
عنقریب سپهر سلطنت فرجال با کمال کله زینت بوله اما شرط آنکه عمال و وزارتی
بکا مقرر قلسن مصراع بخشش مرا زخون نوالت نواله • جوهری شهزاده‌یه
بو نقش غریب ایله فریب ویردی تا کیجه خوابکاه ملکه درازاندی و آهسته
آهسته خاتمی انکشتندن چقرمغه آغاز ایتدی بو اثناده ملک بیدار اولوب
غلامه ایتدی سنک خود اسباب و تجمله قصورک یوق مال و منالدن
سکا کفایت ایده‌جک وار بو جرأته باعث ندر راست سویله که بو خاتم سنک

که مصلحتکذ یار شهزاده تقریر حجتدن عاجز اولدی وناير غضب قلب ملكده

ملتهب اولوب سیاف طلب قلوبانك قتلنه شال ویردی سیاف همانده

که غلاملك اندامندن جامه سن چقردی اول خال سیاه که شاه آنك کیفیت

حالندن آگاه ایدی آنك كتفنده نمایان اولدی ملك آنی مشاهده ایدیجك

بیهوش اولدی سیافده ملكك بوحالتن کوریجك سیاستدن ال چکدی چون

شاه کندویه کلدی فرزندك کوزلرین اوپوب ایتدی ای نور دیده

صحبت کفشکر زراق بنی بوکرداب فراقه اتدی شهزاده دخی عذرلر دیلیوب

ایتدی ای شاه عالمپناه محبت محنت جوهری کمراه بنی بوکستاخلغه تحریص اتدی

شاه جوهری کمراه بنی بوکستاخلغه تحریص اتدی شاه جوهره سیاست بیوردی

وشهزاده یه نصیحتلر اتدی که حال ماضیدن عبرت آلوب زمان مستقبلده
بد اصل وناکسلر صحبتندن اجتناب ایلیه تا بو بلالرک امثالنه مبتلا اولمیه بو
مثلدن فرض بودرکه خاطر عاطر شاهیه ظاهر اوله که ناکس وخسیس لئیملرله
مصاحبت شاهیه‌نک وبنده‌لی سرافکنده ایلر زرکر دخی اول مقوله‌دندر که
آنک مخالطتندن حذر واجب اوله حال بوکه ملک آنک تربیتنی سرحد
افراطه یتشدرمشدر شرط احتیاط بودرکه انک تقربنده افراط اولنمیه
وتربیتنده جانب اعتدالدن تجاوز جایز بیورلمیه که مبادا اکا خلل کلی مترتب
اوله که تدارکی حیز امکانده داخل اولمیه شاه کلام وزیره التفات اتمیوب ایدی
ارباب دولت مهملری ایچون ملوک وسلاطینه تلقین دولت برامره شروع
قلملرلرونه مدد الهام مهام خطیره خوض بیورمزلر نسبت کریم وخاندان قدیمک
شرف ذات وکمال صفات آدمیده نه مدخلی وار درسبب احتراز واحترام
وموجب اجلال واکرام مآثر فضل وادبدر مفاخر اصل ونسب دکلدر • از هنر
خویش کشا سینه را • مایه مکن نسبت دیرینه را • آب گهرهای کهن رامجوی •
زرچو کهن گشت بود زرد روی • شریف وبزرکوار دیمک اول کمسنه یه سزاواردر
که پادشاه وقتک نظر اکسیر آثارنه مظهر اولا ملوک عالیشاندن بریسی بو معنایی
بو کلمه ایله بیان اتمشلردرکه بخل الزمان من رفعناه ارتفع ومن وضعناه
اتضع یعنی هرکسه‌یی که دست تربیت ایله رفع ایده وز سر رفعتی فرق فرقدانه
ایرر وآنک که پایه قدرین پست ایده وز کوکب بختی حضیض مذلته ایرشیم
لطفمز تبسم اتسه بحر شوره زاری رشک گلزار ارم قلور برق قهرمز تبسم اتسه
اتسه هزار خرمن اعتبار باد فنایه ویرر • نسیم لطفمز استیدی روی خاکه اکر •
حیات تازه بولیدی پخنده عظم رمیم • سموم قهرمز استیدی قعر بحره کذر
صدف چنده اریبه کدیدی در یتیم • بز بو جوانی دست همتله خاکدن
کوتوردک وفرق رفعتنی ذروه افلاکه یتوردک امیدوارز که کمانمزانده خطا

قلمیه وزیر چون قدم همت شاهی آنك ترییتی پابنده ثابت کوردی ساکت و کوتوب
بردخی اول نوع کلامه اقدام ایتمدی اما چون حال برزمان بومنوال اوزره
کچدی زر کودست اختیارین کشاده ورتبت واعتبارن حددن زیاده کوروب
پای خدمتی دایرهٔ استقامتدن چقرمغه آغاز ایتدی وبیم امید ووعد وعیدالله
اموال الخلایقه دست تصرفنی دراز ایتدی ناکاه دختر شاهك تاجی ایچون
بعض جواهره احتیاج واقع اولدی اول نوع که مقصود ایدی نه خزانهٔ عامره ده موجود
ایدی ونه شهرك جوهری لرنده الرکیردی در در تجسس وتفحص ایدوب خبر آلدی
که بر بازرکان قیزی بخلین جواهره قادر دکلکه انك درجنده اول مقوله جواهر
وافردر زرکر طلب جوهر ایچون برکسنه کوندردی دختر وجود جوهر مقصوده
انکار ایدوب اول قدر که مبالغه لر ایتدی لر فایده ویرمدی القصه زرکر آنی
جبر واکراه ایله بارکاهه کتوروب دختر شاهه ایتدی بکا معلوم اولدی که بو بازرکان
بچه نك بحر نك بحر عدد کوهر شاهواری وار درکه تاصیره فی فلك جواهر رواهم
انجم طبق زبرجد نکار آسماننده جلوه ویرمشدر دیدهٔ مردم ومردم دیدهٔ صفا
وضیاده اول لآلی آبدار مثالی مشاهده ایتمشدر وتا دایه دریا دریتیمی مهر
صدفه پرورش قلمشدر غواص بصیرت اول کوهر یکدانه لرمانندینی کورممش
واشتمامشدر **بیت** چو زهره بخوبی درخشنده کی ٭ که پرده ازمه تابنده کی
وآنك تصرفنده بی حد وبی عد یاقوت رمانی وار درکه مادر خورشید تابان
رحم کانده هزار خون جکرله پرورش قلمشدر وکوه سنکدل نجه سیل مهد سینه سنده
آنی جانی کبی صقلمشدر **فرد** قطرهای باده را مانندکه در هنکام وی ٭
منعقد کردد درون جامهای لعل فام ٭ ونجه قطعه زمرد ریحانی واردرکه
دیدهٔ مردم چشم افعی کبی آنك نظاره سنده خیره قیلورم ومردم دیده
اول سبزهٔ دلکشانك مشاهده سنده نور وضیا حاصل قلور ودرج جواهرنده
هزار لعل بدخشان واردرکه سبزهٔ آسمانی لطافت لوانی اندن اکتساب ایدر

بیت لعلش نمونه زسهیل عقیق رنك ۝ فیروزه اش نشانه از چرخ سبزفام

ملك فرمان اتمك كرك كه بو دختر اول جواهری حاضر قله وقیمت وقت هرنه
ایسه بزدن اله اكر طوع و رغبت احضار ایدوب بها تعیین ایدرسه فبها والا
تهدید وتادیب اله درتمك كرك بلكه تشدید وتعذیب ایله كتوردمك كرك
شهزاده دختره بازركانه احضار جواهر ایله فرمان اتدی دختر احضاردن انكار محض
ایدوب ایمان غلاظ وشداد ایراد اتدی كه اكرچه بنده جواهر بو قدر اماسز
توصیف اتدكوكز اوزره بو قدر جمیع مخزون ومكنونم عیان اتدی وكندو
اولن جرده ودیره لری درمیان اتدی نه دكرك سعی واعتبارنده تمام عیار كلمیو
تصریح وتعریضا ایله ملكه زور وزارله اقرار اتدرمسنه تحریض اتدی دختر شاه
خودبین هن ناقصات العقل والدین جام جهالت ایچامندن مست وبیخود
ایدی دمدمه شیطان انسان اكا یار ونخوت سلطنت تجبر نفس خونخوارنه
مددكار اولوب بازركان زاده بیچاره شیر شكنجه وعذابه كرفتار اتدی دختر
بیچاره زخم چنكال عقابینن عقابه تحمل ایده میوب مرغ روحی قفس تندن
اوچوب آشیانه عدمه كتدی مادر وپدر وسایر تعلقات دختر فریاد
ونفیری چرخ اثیری وكوش ماه ویره بتوردیلر وزیر صافی ضمیر صورت واقعه یی
نقیر وقطمیر لوح خاطر شاهه تصویر اتدی ملكك بو فضاحت دودی كه روزن
حرمندن صعود اتدی راویه سینه سن تیره ودیده غیرتن خیره قلدی اكرچه
كه ظاهرا طها رجلادت ایدوب اول حكمی امضا اتدی اما تلطف طریقیله
ورثه دختری نواخت ایدوب مال بسیار ایله رضا اتدی ودختری
نظر شاهانه دن دور وعاطفت بیكرانه دن ساقط ومهجور ایدوب اول لئیم
ستمكارك مصاحبت شآمتیله شهزاده نامدار درجه اعتباردن ساقط
اولوب كوكب قدری حضیض مذلته هابط اولدی وندكر ستمكر بیم انتقام
سلطاندن فرار ایدوب ترك دیار اختیار اتدی شهزاده بونی مناسب كوردی

کم برقاچ کون شهردن چقوب ملکنك باغنده ساکن اوله اول وقت کم عواطف
قهر شهریاری سکون بوله وزبانهٔ غضب جهانسوز پادشاهی انطفا ولطف پذیر
اوله بعض خواصك دامن شفاعتنه تشبث ایدوب بنم حرم سرایه خرام قله
پس دختر وماد رلر ید زنك باغنه کندی زرکر بو حالدن خبردار اولوب ملازمت
ملکه یه شتاب ایتدی شهزاده زرکری کورنجك اضطراب ایتدی وایدی‌لی بدکردار
شوم دیدار حف وهزار حیف اول نظره کم سکا دکل بلکم سنك صورتك نقش
ونکارا اولن دیواره متعلق اوله بیت حیف باشد نظری بدیاری
کم بروصورتت نکاد کنند کیرو کلدك کم برقته غبارن دخی قوپره سن
وطریق طمع وغرضله برفساد کلیه داخی باعث اولاسن یوری وارکیت
ملازمت استانمدن فراغت ایت کم من بعد سنك ملاقاتك بکا وبال
وسنکله مصاحبت احتمال محالدر زرکر خایب وخاسر شهزاده خدمتندن
کندی وسراسیمه پریشان حال باش الوب بیابانه توجه ایتدی کیدرکن
اختام اولدی وابر تیره پردهٔ سیاره فامی فضای هوا بر قالدردی وباد
برد نفس سرد له ستاره لرك چراغن سوندردی بیچاره بو اصل زمانده
کم کویا عرصهٔ زمین اوزره پرویزن آسماندن غبار نیل المتمسدی توتوب
هواده‌هٔ قیر وقطران بولنمشدی پریشان حال قدم استعجال له کیدرکن
قضای الهی اول صحراده شکار سباع ایچون برچاه حفر ایتمشلردی اتفاقی
بر ببر وبر بوزینه وبر مار اول چاهه دوشمشلردی زرکر کم خلقك رهکذا
اوزره جفا چاهن قزردی راه راستی قویب بو جانورلرك عقبنه
اویوب بو چاهه دوشدی ای کم تو از ظلم چاهی میکنی از برای خویش
چاهی میکنی کرد خود چون کرم پیله بر متن بهر خود چه میکنی انداز کن
بو حیوانات کم قعر چاهه دوشدیلر چون جملهسی دام بلایه کرفتار اولدیلر
هر بری کندو تشویشندن آخر وایذایه متعرض اولمیوب نیجه کونلر حال

اوزره قعر چاهده قالدلر تا بر کون اهل شهردن بر سیاح عزیمت سفر ایدوب
اتفاق راهی اول چاهه راست کلدی وانلری بو حالده مشاهده قلوب
پریشان خاطر اولدی وکندو بله فکر ایتدی که سایرلر چاه جهده اما بو دردمند
آدم اوغلنی بو ورطهٔ محنته کرفتار اولوب بادیهٔ حمایهٔ قریب وسر منزل حیاتدن
بعیددر مقتضای مروت بودر که هر نه وجهله که میسر اولور خلاصنه سعی ایدم
وبو عملك ثوابنی یوم لا ینفع مال ولا بنون ایچون ذخیره قلم پس بر رسن
بولوب بر طرفن بریره برکندی وبر جانبنی قعر چاهه صرقندی فی الحال بوزینه
یاپشوب سر چاهه یتدی بر دفعه دخی مار مسابقت ایتدی وچنجی نوبت
بر بچه سن رسنه الدرب چقدی چون اوچی بیله جان عزیزی خلاص ایتدیلر
سیاحه دعالر ایدوب ایتدیلر بلمش اول که سندن هر برمزه منت عظیم حاصلدر
ونعمت جسیم واصل اما حالیا بزوا انك مکافاتی میسر ومجازاتی متصور دکلدر
بوزینه ایتدی بنم مقامم بو کوه دامننده درکه بو شهره متصلدر اکر التفات
اولنوب منزلمز مقدم میمونکز ایله تشریف بولورسه امید درکه اجراء
اداء حقوق خدمتده قصور واقع اولمیه بر ایتدی بنم دخی کنامم حوالی شهرده
فلان پشته درشویله که اول موضعه کذر بیوره سن مقدور وقت اولدوغی
قدر رسم خدمتی برنه کتورم مار ایتدی بنم دخی مکانم بو شهرك باروسنده در
شویله که سعادت مساعدت ایدوب کلبهٔ احزانه قدم رنجه بیوره سن امکان
مقداری بو احسانك مکافاتن کوره سن اما عجالة الوقت بزدن سکا بر نصیحت
مناسبدر که انك استماعی سکا فرض وواجبدر زنهار که بو کراهی زندانچه‌دن
حذر بیوره سن که آدمی بد عهد اولور واحسان مقابله سنده اسائتی لازم بیلور انك
جمال ظاهرینه فریفته اولمیوب کرکك وقبح باطن ومضرت اخلاطندن احتیاط قلمق
بیت بکذر از صورت وسیرت بصفا وار از انك • آدمی شکل بود کو بتر از دو
باشد • اکثر اهل عالم آرایش صورته مایللر واصلاح معنیدن غافللردر علی

الخصوص بو آدم که بنجه دم دردکه بزمله همدم در **مصراع** صورتا یوسف
دردمعنیده گرك • آنك خلق خصلتنی تمام تفرس ایدوب سیماسنده
شمهٔ وفا مشاهده ایتمز مشوزدر ومشربنده علامت صفا معاینه قلمز مشوزدر
وفا مجوی ز خوبان که هیچکس نشنید • بهیچ دور ز گلزار دهر بوی وفا • برنم
نصیحتمزی سامعهٔ قبول ایله اشتمزسك بو پندمز موجبیله که محض اخلاص صدقدن
منبعث در ایش ایتمزسك برکون اوله که نادم اوله سن اما ثمرهٔ ندامت ثمرهٔ
ملامت اوله سیاح انلره و کلماتلرینه التفات ایتمیوب طرف رسنی قعر چاهه
صالی ویردی و مناصحت بیغرضی گوش قبول ایله استماع ایتمیوب ذرکری دخی
طشره چقردی ذرکرده سیاحه اعتذار ایدوب شاهك بوندن اعراض
و نفرتندن کندونك وحشیت و وحشت و دهشتندن برشمه اظهار ایلدی
و تضرع ایدوب التماس ایلدی که برکون آنك جانبنه قدم رنجه بیوره
شاید که اتدوکی احسانك مکافاتی شرطن برینه کتوره سیاح ایتدی حالیا
پای عزیمتی رکاب سیاحته قومشمدر برقچ کون عرصهٔ زمین کشتم کرك و قدم
عزمله اطراف عالمی سیر ایتمم کرك اما شرطم بو اولسون که اگر قضادن امان میسر
اولورسه و قهرمان قدر مساعدت گوستررسه بر دفعه دخی شرف صحبتکرله
مشرف اوله وز و نعمت وصالکزی غنیمت بله وز **بیت** گر عمر بود باز
بخدمت برسم • بو معاهده اوزره بری بیرن وداع ایتدلر و همان اول
مکانده بر برینی مقصدلرینه کیتدلر سیاح دونوب یولنه کیردی ذرکر شهره
گلوب برگوشه ده متواری اولدی پادشاه ذرکرك تربیتندن پشیمان
و مواعظ وزیر استماع ایتمدوکندن منفعل و پریشان دخترینك شفاعتندن
تمام منقبض و بالکلیه انك جانبندن متنفر و معرض هربار که مادری تضرع
و زاری ایتدی شرف التفات بولمدی و هرچند که اکابر و سایر شفاعته تشبث
ایتدلر موقع قبولده واقع اولمدی تا بو حال اوزره بر ییل کچدی سیاح مسالك

قطع ایدوب چوق ممالك سیر ایتدی و بو مدتده تمام اوچیوز عدد خالص
تمام عیار اله کتوردی آخر داعیهٔ حب الوطن ظهور ایدوب کندو بیله فکر
ایتدی که هر چند که دیار غربتده احوالم تمام مراد اوزره و ساعت بساعت دولت
دنیا که سرمایهٔ سعادت عقبیٰدر ازدیاد اوزره در اما **فرد** کوکلم طوکلدی
آرزوی وطن • جان دماغن پر ایتدی بوی وطن • هوای منشا و مولدم مزاجمه
غایت سازکار و آب سرچشمهٔ وطن کامدلمزده زیاده خوشکوار در پس
دیار غربتدن وطن اصلی جانبنه یوز طوتدی و شب هنگامده اول یوزبند
مقامی اولان کوهك دامنه سنه یتوب آنده نزول ایتدی کیجه دن بر مقدار کچمکی قضا
آلهی ایکی دزد خونریز فتنه انکیز کرم مریخ خنجرکذار آنلرك زخم سهم دلشکارندن
وهم ایدردی و سماك نیزه دار آنلرك هول تیغ خونبارندن ترس ترس یوزبیه
چکردی **بیت** چو چشم دلیران پر کین خونریز • بقصد خون مردم تیغها
تیز • اول منزلده اتی خالی بولدلر نقد جنسندن نسنی وار ایسه آلوب
ایاغن خم کمندایله محکم باغلدلر و بر خطرناك وادی یه که شارعدن دور ایدی
شویله بسته و شکسته براقدلر بیچاره بادل صد پاره کندو بیله فکر ایتدی که
هنوز حیاتدن رمق و صفحهٔ زندکانیدن سبق میسردر شنه الحمد و شکر شکر
رب العالمین کام دلده مکرها ایتمك کرك **مثنوی** هر ایشکده خدایی یاد ایله
خاطرك یاد ایله شاد • قلبکی ایتمه بر نفس غافل • غافل اولمق خطادر د عاقل
دی بونی کلسه بر بلا ناکاه • حسبی الله لا اله سواه • مرد سیاح اول کیجه
تا صباح مزاج ناسازکارینه داروی صبر مرله علاج ایدوب حکم قضا
و فرمان قدره رضا ویردی وقت سحرده درد قیدوبندله بیطاقت اولوب
فریاد و زاری یه آغاز ایتدی و ابر دیدهٔ سندن باران حسرت یاغدروب و دود
سیاه آه آسمانه آغدروب ناله جانکدازله ایتدی دریغ که بو مهلکهٔ عناده بیچاره
قالدم کمسه بنم حالمه مطلع اولمدی و بو دردجانسوزله بجه قنایه طالدم کشتی

نك

امیدم کنار خلاصه وصول بولمدی قطعه نیدلیم ایغم الم بسته
حسرتیله ضعیف و لخسته • بر یکا محنت جلای وطن • بر یکا شدت
بلای رسن • بو محلده مکر بوزینه طعمه طلبینه کناهنده نچقوب اطراف
دشتی کشت ایدردی بو آواز دردناکی ایشدجك بو صدادن آشنالوق رایحه سن
استشمام ایدی مصرع آواز آشنا نفس روح پرورست • وهماندم صوتك عقبنجه
کیدوب سیاحك سر وقتنه کلدی چون یار قدیمی بسته بند بلا کوردی
چشم سار چشمندن سیلاب خونین روان ایدوب ایتدی ای یار عزیز
نه حادثه حادث اولدی که سن بو بلا بندنه دوشمکه باعث اولدی
سیاح ایتدی ای برادر محنت آباد دنیاده بر فرد بی غصه جراحت جرعه
راحت نوش ایتممشدر و خرابه روزکارده برادر بی رنج و آفت بر کنج
کورممش و استشمامشدر • کس عسل بی نیش زنبور دکان نخورد • کس رطب
بی خار ازین بستان نچید • هرکاه که بر کمسنه بو نکته دن آکاه اوله
و بو اسراردن خبردار نه غصه خار زماندن ابر خزان کبی اشك ملامت
ریزان ایدر و نه جلوه ازهار تازه عذار روزکارله موسم بهار کبی
طرح ترح و طرد احزان ایدر که نه آنك غمنده مدار میسر در نه سرورنه
قرار متصور مثنوی آنك کیم عقل کامل اوله یاری • جهان حالندن
الور اعتباری • کوروب بو چرخ کردان اضطرابن • زمانك سرعتیله انقلابن
نه اقبالندن اولور تند سرکش • نه ادبارندن اولور جانه آتش • پس
هر سرکذشتنی من اوله الی آخره حکایت ایتدی بوزینه ایتدی خوشحال
اولکه باب حصول امید کشاده و اسباب وصول مراد آماده در میسر اولدوغی
قدر بو خلاصك تدارکنده سعی ایتمك لازمدر اما حالا بند بلادن خلاص ایتمك
جمله دن مهم در پس سیاحك بندلرنی چوزدی چوزلمکه قابل اولمینی پنجه و دندانیله
چکوب اوزدی و آنی اکرام و اعزازله خانه سنه ایلتدی و خشك و تر میوه لرله

مثنوی صبحدم چون نسیم غنچه کشای • غمکین لره فرح بخشای •

شوقله بسته دللر اچلدی • جمله اطرافه نور صاچلدی بو زینه بوزینه سیاحی اول سحر چشمه به الندی ونقد معهودی دزدلرن آلدوغی سایر اسبابه دست تصرفه دراز ایتمدی وبوزینه یی وداع ایدوب شهر جانبنه متوجه اولدی اتفاق یولی اولجیشه پیشه یه که ببرك مسکنی ایدی راست کلدی ایراقدن شیر ژیان کبی غریو بر ببر غران نمایان اولدی سیاح اول شکل مهیبی کورنجك خوف ونهیب قلبنه یول بولدی ببر آوازه کرامیز اولکه مصراع اندکك خدمت هنوز یاد مندر • پس قرشو کلدی واعتذار دنصکره التماس ایلدی که برساعت توقف ایلیه سیاح آنك رضاکی خاطری ایچون ملتمس تقبل ایتدی وپریشان مهمانه لایق نزل طلبنه هر طرفه کشت ایدوب تا شهزاده اولدوغی باغه یتدی شهزاده یی کوردی که کناره حوضده اوتوروب لهو ولعبه مشغول وکردننده برمرصع قیمتی مفتول بر کوشه دن چقوب برپنجه ایله آنی هلاك ایتدی وپیرایه لرینی الوب مهمان سیاحه تحفه ایلتدی سیاح دخی رسم اعتذاری رعایت قلدی وامیر سباعی وداع ایدوب شهره متوجه اولدی بواثناده زرکر آشنانك احوالی فکر ایدوب خاطرینه بو خطور ایتدی که بهایم وسباعدن حسن عهد مشاهده قلدم وآنلرك ایله آشنالغدن بو دکلو فایده بولدم اکر زرکر بنم قدوممدن خبر ایله هر آینه بنم مقدممله انواع اهتزاز کوستره که کرك وفتح ابواب تلطفده انواع تکلفی لازم بلسه کرك وآنك امداد واعانتیله بو نادره بهای منتهای وپرلسه کرك وبو پیرایه دن که کنجینه جواهر درقیمت وافر اله کیرسه کرك زیرا که آنك بو بابده وبصارتی کامل دور برنك قیمته وقوف ومعرفتی شامل سباع بونی ایتدی وعلی الصباح شهره یتدی اول وقتده مکر آوازه هلاك دختر شاهدن اسواق شهر طولمشدی خلق بو سراسیمه وحیرانه پارکاه شاه جانبنه دوان

اولمشدی زرکرده دخی تحقیق خبر ایچون کوشش خلوتدن طشره چقوب
دلله دی کرباراندن برسین کوره وحقیقت واقعه دن خبر صوره ناکاه
سیاحی کوروب استبشار تمام اظهار ایتدی واجلال واکرام ایله کندو مقامنه
ایلتدی رسم پرسش خاطردن صکره بر دفعه دخی کندی واقعه سابقه سن
ورعونت شاهدن دور اولوب اسکی مرتبه سنه نزول ایتدوکن ومال ومنالدن
الندن مبالغه مبلغ کتدوکن برسبیل تفصیل تقریر ایتدی سیاح اکا تسلی ویروب
ایتدی ای برادر اکر سنك معاشك باینده وانتعاشك اسبابنده نقصان
وقصور ظهور قلدیسه وخرمن ثروتك صرصر حوادث ایله صاوریلوب
بادفنایه کتدیسه غم یمه که بنم عددوبنا ذم واردر تمام وبربرایم واردر
که جواهر زواهری اخکر نارکبی پادپار دنیا زبحمد الله که تمییز عیار زرده
صاحب نظرسن وتقویم بهاء جواهرده استاد ماهر عقد شرعی بونلری نقد ایله
توقف ایله ومرادك اولدقجه آلوب خرج ایله تکلف چکمه بونی دیدی وهماندم
زر وکوهری نظرنده قودی زرکر نکاه ایتدی بر پایه دخترشاه ایدوکن بشاشت
تمام اظهار قلوب ایتدی بو جواهرك قیمتی اعداد دراما حسابدن متجاوزدر
واوهام حساب برینك بهاسنك تعدادندن عاجزدر کوکلك خوش طوت
که همان بو ساعت خاطرك فارغ قلمسن بوندن سلامتله اوتورتاین کلمسنی بونده
بولمیس کندو ویرانیدی عجب دولت ایردم وعظیم غنیمت اله کتوردم اکر اهمال
ایدوب فوت فرصته رخصت ویرم فواید حزمدن دور ومنافع تجربه دن
بغایت مهجور اولورم بوندن سابق مزاج پادشاه بکا متغیر ایدی واول وحشت
سببی ایله متنفر چون بو واقعه جانکاهدن آکاه اولدی لاجرم متالم واندوهناکدر
ودخترنك قاتلی ارایوب بولمقده هلاکدر بو غائله نك دفعنده بوندن اولی
حیله وبوندن اقرب وسیله میسر دکلدر که سیاحی شاهه تحفه ایلدم تا طریق
قصاص له سیاست ایلیه وشاید که بو خدمت واسطه سیله کناهمی عفو ایدوب

نیه اسکی مرتبه‌سی عنایت اندوهماندم عزم عدمی مصمم ایتدی و اقدام
ایلدد کاه شاهد وارو ب جرأت تمام ایلدیلردی بو حادثه‌نك اصلینی
تفحص و تمام سعی و تبلیغ ایتدم و شاه دولتشد و ملکلرنك پیرایه‌سن
قاتلی ایلندی بولوب طوتدم شاه فی الحال بر سرهنکه ایدوب سیاحی
احضار ایتدیلر بیچاره چون سحّار کاری مشاهده ایتدی ذرکوه عتاب
آمیز خطاب آغاز ایدوب ایتدی کشتی برابدوستی وکس نکشته بود • زیرزارتر
کسی که بود چون تو دشمنش • اکرچه بو قضای آسمانی در اما بو دکال بکا هزار بونك
کبی لوازدانی در ملك کمان ایتدی که بو کناه کار در انکاره مجال یوق لاجرم جرمنه
اقرار ایلیرو بو کمالی بدکردارلغنك مکافاتی جهتنده سویلر پیرایه دخی بو معنی و بو
مظنه‌یه مصدق اولدی پس بیوردی تا انی فتح هیئت و زره برخره بند ره لر تشهیر
ایدوب اسواق شهری کزدره‌لر بعده بندکان قهرزنندانه قویه‌لر چون شرایط
تعزیت تمام اوله و لوازم ماتم و مصیبت انجام بوله اشد سیاست ایله قصاص
ایده‌لر اول ساعتده که سیاح بیچاره بو فضاحتله کرد اکرد شهری کزدردلر باز
بای بام بارودن دیده عبرت ایله نظاره ایدردی چون یار مهربان بسته بند بلا
کوردی عقبنه دوشوب بند انه کردکد نصکره حضورنه کلدی و حالن صوردی
واقعه‌یه واقف اولیجق خروش ایتدی و ایتدی بز سکا دیمدکمی که مرد بدکوهر دیو دون
بدتر در اساءت و احسان آنلر قاتنده یکسان و عیب و هنر آنلر مذهبنده برابردر پس
بیمان اول زمان که یاران بیغرضنك کلامنی صغادن ابا ایتدك و شائبه خللدن
خالی مناصحتی استماعدن امتناع کوستردك جزم ایلدم که سنك مآل حالك مدامته
یتشه کرك و اول کافر نعمته الله و کلك انسانیت مکافاتنده و سکا اساءت ایتسه کرد گر
من همان روز د فرهاد طمع بیریدم • که عنان دل بسیدا بلب شیرین داد • سیاح
ایتدی ای صدیق صادق و رفیق موافق حالا بو نمنك ملامتدن که بنم جراحتمه
اکوسن اکوسن ریش دل و تشویش خاطر لایعقلدن غیری نه حاصل در بکا

بو درد دیرکه بند یادان ارجمندی کوش هوشمه بند اتمکدن هم بوندن غیری
الم بند کران زغم حبس دار زندان بلکه هلاك جان هم **بیت** بکا ایتمزمی
بوجانمدکی دیش • اوردرسن سندانخی ریش وستنه نیش • حالا برحیله تدارك
ایله که بوخائلهٔ احسن وجهله دفع ایلیوب بو بلیه‌یی دفع ایلیه مارا یتدی
دون کون مادرشامه بن دندان دلعاب دهانمدن برچاشنی ویردم که
بقراط زمان وجالینوس دوران آنك داروی درماننده حیران دره بو
کیاهی ال نکاه ایله علی الصباح که سنی بارکاه شامه التلر صورت واقعه دن
آنی آکاه ایلیه و بوکیاهی اکا ویرتا ملسوغ بجرع ایدوب شفا بوله شاید که بو
چاره ایله خلاص وطریق نجاته ظفر میسر اوله سیاح اکا منتلو ایدوب دعالر
اتدی ماری آنی وداع ایدوب سوراخته کتدی وسحرکاه پادشاهك بام قصرنه
چقوب دوزندن آواز اتدی که پادشاه آکاه اولسون که علاج مزاج ملسوع
ودواء داء کزیدن برکیاه در که حالا اکا مالك سیاح بیکناهدر اول
وقتده مکر پادشاه مادرنك بالینی بابنده اوتوروب غم فوت دختر
الم درد مادرله جمع ادوب مرهم زخم ماری اطبا ایله استبشار ایدردی
اول قدر که بزه قات وموانع زهرات ودوا فع سموم ایله معالجه ده معاجل
قلەلر مفید اولمدی چون بو آواز کوش ملکه یتشدی بیورد یکه بام قصره
اوزره کم وار بیله لر وبو کلام نه جهتدن کلور تجسیس قله لر اول قدر که
پاسبانلر جست وجوی ایچون تك وپوی اتدیلر بام اوزره نوع انساندن
بلکه جنس حیواندن نام ونشان کورمدلر پس بو که حمل اولندی که بو صدانك
صاحبی هاتف غیبی اوله علی الصباح سیاحی زنداندن چقروب درکاه شامه
ایلتدلر وعلاج زخم ماری اندن استکشاف اتدلر سیاح دعا ایدوب ایتدی
بیت همیشه درکه عدل وجناب احسانك • چو کعبه مقصد حاجات
اهل عالم وار • ای شاه عالم پناه الم چکمه که بو زهرك تریاقی بنم الملکدر ان شاء الله

مقالی

تعالی همان بودم ملکه جهانه شفاء کامل حاصل اولسه کرک و باذن الله
تعالی بو دارو یله ضرر زهرهاد بدنندن کلیا زایل اولسه کرک اما توقع
بندن بودر اوکه احوال پریشاندن مسامع جلاله بر نکته انها ایلیه که عدل
ملکدارای ملکه ده سزا بودر که بر نفس کوش هوشله حال مظلومان بی کسی اصغا
بیوره **بیت** چنان حسب کاید فغانت بکوش ° اکر دادخواهی برآرد
خروش ° مشام دل شاه کلام سیاحدن بوی صدق استشمام ایدوب تلطف
طریقیله بیوردی که بی توقف سرانجامکی مبدادن منتهایه دک اعلام ایله و تکلف
آغاز و انجام حالکی بیاننده سعی و اهتمام ایله سیاح جرات تمام ایله اقدام
اوزده کلوب جری الجنان و فصیح اللسان اولا سرکزشته بر وجهله بیان قلدی
که ضمیر شاهده اول بیکناهک برات ساحت ذمتی روز روشن کبی عیان اولدی
بعده اول کیاهی شیر ایله حل ایدوب ملسوعه ایچوردی همان ساعت اثر برات
و علامت صحت بدنندن ظاهر اولدی سیاح خلاصدن بدل همت حسن وانیه
لایتوظعت کوانمایه ایله اختصاص بولدی زرکر بدکردار پای دارده الم
و انتظارده ایدی که تا سیاح بر دار اولوب اول مقدار زر سرخ تمام عیار
کندوده قالیدی پادشاه قاتنده اول تقرب و جاهی که سابقا بولمش ایدی
ینه بولیدی ناکاه مثال واجب الامتثال صادر اولدی که سیاح بیکناهک
نعم البدل زرکر غدار بردار ایدلر آنلرک آیین و مذهبلرندن بویله ایدی که
تحن بر بیکناه حقنده بر مفترینک افتراسی بابت اولوب اول بهتان ضمننده آنک
غرض فاسدی ظاهر اولسه اول عقوبت که اول متهم مظلوم حقنده اقامت
اولنسه کرک ایدی اول کذاب غماز بابنده تقدیم اولنوردی همان دستور
اوزده اول غدار بدکردار که نه روی فتوتی وار ایدی نه بوی مروتی بردار
اولندی و عرصه خاک لوث جیفه ناپاکندن که مجمع غدر و فساد ایدی
پاک اولوب طریق مکافاته کندو فعلنک جزا و سزاسن بولدی **بیت**

صنمه کم غدار برخوردار اولور • یا کیلور باشی یا بردار اولور • بودر
اول مثل ملوك سلوك طریق اختیار خواصدن و داستان سلاطین تفحص احوال
ارباب تقرب واختصاص ده اکو ملك حلب ذکر بد اصل و بی ادبی ترتیب ایلیدیکی
دخترخون بیکناهه متعرض اولمزدی وشحنهٔ سرپنجه بیرله مکافاتن بولمزدی
عمومًا سلاطینه واجبدر که بی تجربه بر احدی تربیت ایلمیه لر وعلی العمیا برمرادده
قضا و پر فرمانی امضا بیوره میه لر که انسان قاتنده تلطف و احسان ضایع
اولمز و جزاء اساءت و عصیان در دائرهٔ نسیانده قلمز **قطعه**
نقش اولور نفس بشرده خیر وشر و نیك وبد • کورسه احسانی ونتمز تا ابد
انسان اولان • بر بنجه میل خدمت ایلر قوللر و آزاد اولور • اولمز آزاده
هرکز بندهٔ احسان اولان • چون فراش قضا سراپردهٔ غیبدن سرد ولتلرن
اوج آسمانه ایرکوردی و کار فرمای قدر کرامت و افسر خلافتی آنلرك فرق
فرقد سایه ارزانی کوردی واجبدر که بدلجمو اداید و بانلردن بر عمل
وجوده کلمه سبب سعادت دنیا وموجب حصول نجات و وصول درجات
عقبی و لا **قطعه** هر مدتی نظر بکسی میکند سپهر • هر نوبتی زمین بکسی
میدهد زمان • چون کام جاودان متصور نمیشود • حرم کسی که ماند
از و نام جاودان **باب چهاردهم انقلابات زماندن عدم التفات و جمیع
اموردده قضای رب العباده رضا و انقیاد لازم ایدوکن بیان ایدر**
چون رای کشورکشای بو داستان دلارایی کنجینه درطلوجواهر حکمتدن
و بر خزینه درکه مملو نقد پند و نصیحتدن کوش جان وسمع اذعان ایله استماع
ایتدی طبق دهانله مدح و ثنا جواهرن حکیم بزرکوارك فرقنه نثار اید و باعتذار
کنان ایدی • ای تشنکان بادیهٔ شوق یافته • از بحر طبع روشنت آب زلال
علم • بر داشته ضمیر منیرت بدست فکر • روزی هزار بار نقاب از جمال علم
تصدیع ملازمان جناب حکمت مآب حددن تجاوز ایتدی و باب ابرامدن

اقدام دایره ادبدن طشره کتدی قریبدر که اطناب اطنابا انفصام بوله
ووصایای حکمت انجام اتمام اوله چون حکیم الهی اون اوچنجی وصیتک
نحواسی کاهی اعلام بیوروب ترتیب خواص وندما باینده داستان سلاطین قدمانی
بیان اتدی ومصاحبت اراذل ومناسبت اوانی دن حاصل اولان خلل ونقصانی
دلیل وبرهان ایله روز روشن کبی عیان اتدی حالیا ملتمسدرکه اون
دردنجی وصیتک مضمونن که آخر وصایادر طریق تمثیل ایله برسبیل تفصیل شرف
انتهایه یتشدوره وسبب ندرکه کریم عاقل ودانای کامل دایما بستهٔ بند بلا
وخستهٔ تیر عنا اولوب لئیم جاهل ونادان غافل همواره مستغرق ذوق وصفا
اولورنه اکا عقل وفطانت نافع اولورنه بوکا جهل وحماقت مانع اولور وجلب
منفعته وسیله ندر وسلب مضرته حیله ندر لطف ایدوب بیان بیوره برهمن
حکمت نصاب جواب ویردی که ای شاه کامیاب اکتساب دولتک مقدمات
واسبابی واردر که هرکس اکا دسترس بولورسه اوارجان دولت وشایستهٔ
عز ورفعت اولور اما آنک نتایج وثمراتی مشیت مسبب الاسبابه منوط در
وجمله سنک سررشته سی قضای ربانی وتقدیر یزدانی یه مربوط در چون
قاضی قضا برحکمی امضا وبرامری اقتضا قله جمله وسایط ساقط وجمیع وسایل
باطل وزایل اولور زیرا که نیجه دانالر واردرکه باوجود استحقاق دولت قوت یکروزه
دن عاجزلردر ونیجه نادانلر واردرکه بی استعداد عزت سرورلک سریرینه جلوس
ایدوب رفعت درجه ده اوج فلکدن متجاوزدر قطعه کنج شاهی دهند
دونانرا • بهر پیشه نیم نان بدهند • سفله برصدر واهل دانش را • بغلط
ره برآستان ندهند بر آینه بو قضیه قضاء یزدانی وفرمان سبحانیدن غیری یه
وابسته دکلدر هرچند که براحدک خرد تمامی اوله آنکله امور معاشی انتظام بولق
میسر اوله ویا هنر وکمالی اوله که آنکله اسباب انتعاشی مهیا اولمق متصور اوله
ویا صفت حسن وجمالی اوله انکله صید قلوب ناس ایدوب جذب منافع

بیقیاس ایلمك ممکن اوله چون قضاء کردکار اکا یار ومدد کار اولمیه هرآینه
انلردن هیچ ثمرهٔ شجرهٔ ظهوره کلمیه ومقدمات هنر وکمال خرد وجالدن
چندان فایده بولمیه بر پادشاهزاده بو مسئله‌یی دروازهٔ شهره مسطور ودر آب
زر ایله یازمش وکتابه‌سی بابنده کالنقش فی الحجر قازمشدر بو مقاله مناسب بو داستان
شیرین وحکایت رنکینی اندن یادکار قالمشدر رای استفسار قلدی که نیجه
مروی در اول **حکایت** برهمن ایتدی روایت اولنور که بعض ممالك رومده
بر تاجدار کامکار وبر جهاندار نامدار وار ایدی که سایر شهریارلرك آکا
نسبت بیان برنامی وار ایدی **بیت** بدانش بزرك وبهمت بلند • ببازو دلیر و
بدل هوشمند • ایکی فرزندی وار ایدی هنر وکمال ایله آراسته وعدل وافضال ایله
پیراسته **فرد** یکی دلها برحمت شاد کرده • یکی جانها بعدل آباد کرده •
چون شاه دعوت ایزدی یه لبیك زمان اجابت ایتدی پسر مهتری خزاین و
دفاینی دست قهر تغلب ایله قبض ایدوب پدری مقامنده جلوس ایتدی برادر
کهتر چون کوردی که همان سلطنت سایه سنه اولوبرادرنك فرق فرقدسایی
صالدی وقایمهٔ دولت زمام توسن ایامی آنك قبضهٔ مراد وکف انقیادینه
تفویض قلدی آنك جانبندن مبادا بر غدر ومکر تیشه دیو اندیشه ایدوب
رخت قراری راحلهٔ فراره تحمیل ایدوب کربت غربت وجلاء دیاری اختیار ایتدی
وغم وناله‌دن زاد ونواله کوتروب سفره متوجه اولدی **فرد** زشهر خویش
ملولم سر سفر دارم • بجز غم تو ندانم چه توشه بر دارم • شهزاده تك وتنها
مسافهٔ بعید وقطع ایدوب غروبه قریب وقت‌ده بر منزله یتدی بو زمان
تنهالك وحشتندن وغریبلك دهشتندن کریان وغریوان اولوب ناله کنان
ایتدی **بیت** هر دو کامی کردچشم چشمهٔ خونین روان • حال رفتن چون
بود این خود نخستین منزلست • القصه اول کیجه تمام حیرت وضجرت ایله کیچوردی
چون تباشیر صبح ظاهر اولوب چهرهٔ زیبای عروس خورشید تتق افقدن عیان

اولدی ونكار خاوری زیر حجاب نیلوفری دن عذار رخشان نور افشان
عالمیانه نمایان قلدی ملك زاده بینه ساز سفره آغاز وآهنك اتدی ناكاه بر جوان
تازه روی سلسله موی ملاحت ده بی نظیر لطافتده دلپذیر آكا همراه اولدی
شهزاده نظاره قلوب بر مه پاره كوردی كه خلعت لطف وكمال قامت
حسن وجمالیچون دكلمش ایدی وماه نو خم ابروسن كورب اكسكلكن تمام
بلمشدی خط سبزی بنفشه تازه ایدی كه كلبرك طری حوالی سندن آچلمشدی
یا ریزه مسك وعنبر ایدی كه صحیفه كافوره اوزره صاچلمشدی • خطش
چون مورچه پیراهن كل • كه عنبر زین می چینید ز سنبل • خطی زنجیر كرد ماه
كشته • خرد سر بر خطش كمراه كشته • شهزاده چون اول خط دلكش
ورخساره آتش وشی مشاهده اتدی كندویه ایندی بارعنت هجرانه مكر بو
جوانك قوت مرافقتیله تحمل اولنه وبو بادیه آتش افشان ودوزخ نشانك
تابندن بو سرو حرامانك سایه سنده امان بولنه مصراع خوشست
آواره كی آنرا كه همراهی چنین باشد • پس اول ایكی یاسمین سمن جوانی واول ایكی

نهال بوستان امانی بری برینك صحبتی ایله خوشحال اولوب بیابان پرالمی
گلستان ارم تصور اتدلر وخارستان مشقت ومحنتی گلشن نزهت فزای
جنت خیال ایدوب گتدلر • سفرده بولنه موافق رفیق • بهشت اولور اوله
جهنم طریق • بو منزلده دخی بر بازرگان زادهٔ هوشیار کاردان وکارگزار
صاحب تدبیر وروشن ضمیر که قادر ایدی که وقت کفایتده عقل کامله عقد
شبه کردن روز عقد ایدیدی وهنگام کسب وکارده لطف حیله ایله
دینار تمام عیار خورزرنگاری چارسوی بازار فلکده الهکتوریدی
فرد حریف چابکی شیرین زبانی • بدانش کارسازی کاردانی
انلره ملحق اولوب صورت تثلیثدن نظر سعادت بدیدار اولدی اوچنجی
کون بر دهقان برادهٔ توانا که احوال زراعتده بصارت شامله واطوار
دهقنتده مهارت کامله واردی باغبان فلک یدطوبیسی بر مرتبه‌ده ایدی
که هر نهال خشکی که زمینه دکردی نخل مریم کبی سرسبز اولوب تر وتازه و
خوش مزه میوه‌لر ویرردی ودهقتده یمن قدمی بر غایتده ایدی که
سرخاکه که نظر بذرن اکردی اول • زردعدن عین زر حاصل کتوردی
باغ ازو کشته تازه وشاداب • زرع را منتظم بدو اسباب • انلره مصاحب
اولدی وخانهٔ مرافقتك • ارکان اربعه‌سی مکمل اولوب خیر الرفقاء اربعه‌سری
ظهور قلدی یاران مهربان سرور صحبت ودستان هم داستان الله غم احباب
واوطانی فراموش ایدوب کتدلر وبر برینك دیداری ایله آسوده حال اولوب
منازل ومراحل طی اتدلر • هر که باشد همنشین دوستان • هست در
گلخن میان بوستان • هرچه میجوی بصحبت قایم است • نه ز پایت کاری
آید ز دست دل ز هر باری عذابی میخورد جان ز هر علی صفایی میبرد •
از لقای هر کسی فیضی بری • وز فراق هر قرین چیزی خوری • چون ستاره
با ستاره شد قرین • لایق هر دو اثر زاید ببین • مسافه دور ودراز

قطع اتدکده نصکره وشهر سنطوره یتدلر وکنارنده شهرده آسایش وآرامش
ایچون بر مناسب مقام اختیار اتدلر جمله نك زاد وتوشه‌سی آخر اولمشیدی
ودنیادن دیرملری دخی نهایت بولمشدی یارانندن بریسی ایتدی حالا اول
زمانده بریمز قادر اولدیغمز هنر وکفایتمزی کوسترمز و ذو نقد قوتمزی
خرج قوت لایموت الله کتورمز تا فراغتله بر قاچ کون بو شهرده اقامت
ایده‌وز شهزاده ایتدی امور دنیویه تقادیر الهیه متعلقدر جد وجهد ایتمکه
ادمك انده هرکز مدخلی یوقدر پس عاقل اولان آنك طلبنه چندان مایل
اولمز و بر جیفه‌نك که طالبی کلاب واخری خراب وآخرتده موجب حساب وعذاب
اولا اکتسابنه ارتکاب قلمز **فرد** این مرا نوا همی زند مخلب • وان مرین را همی
زند منقار آخر الامر بر پرند همه • واز همه باز ماند این مردار • هر رزق که
کارخانهٔ ازلده مقسوم اوله امداد حرص ده وشره ایله ازدیاد بولمز و
حریصك نهال حال وشجرهٔ اعمالندن ثمرهٔ وبال ونکالدن غیری ثمر حاصل
اولمز • کشی یه چونکه مقدر نصیب ازل • نه اکسلور ونه ارتار درسه سعی هزار
طلب نه فاید ایلرچو رزق اوله مقسوم • حذر نه اصی قیلور چونکه اجل ایره ناچار
جوان جانان لب خندانله تمدح کنان اتدی تحصیل مال ومنالدن حسن وجمال
سبب تام ووصول آماده علیت لطف بال وبال سلم خاص وعام درهر قنده
که جیم جمال جلوه قله مال کا تابع مطلقدر وهر کمنه که ظاء ظرافت ظاهر اوله
رافت کاملحق اولمق مقرر ومحققدر **فرد** ناچار هر که صاحب روی نکو
بود • هر جا که بکذرد همه چشمی برو بود • بازرکان زاده دخی انك
مقدماتنی قدح وکندنك عقل وکفایتنی مدح ایدوب اتدی سرمایه حسن
وبها بازار دنیاده بر نقد بی بقادر وبر متاع کم بهادر آز زمانده مایه
سودی الدن کیدر وباد فنا بنیاد وجودن بنا ادر اما واضحدر که منافع
رای راست وفواید تدبیر درست ووفور بصارت وشمول بصیرت جمع

اسباب دولت وذره سابق وراجده هر کیمك که دست وسعتی تنك و
پای معیشتی سنك فاقه ایله لنك اوله مرهم عقل وفهمدن غیریله اکا دوا میسر
دکلدر وهر کیمك که مزاج حالی سموم افاعی هموم فقر واحتیاجله محتاج علاج
اوله تریاك تمیز وادراکدن غیریله اکا کاشف متصور دکل بیت
هر کیمه کم عقل کامل هادی ورهبر اولا • بر اوج طیراغه همت ایلسه کوهر اولا
دهقان زاده ایتدی سرمایهٔ عقل وخرد هر یرده سودمند اولمز وبضاعت
تمیز وبصارت هر بازارده رواج اعتبار بولمز اکر دانش حصول دولته مقتضی
اولیدی کرکدی که هر کسه که فضل ومعرفتده جمله دن اکمل ورای ودوشته
تمودن افضل اوله لوای دولتی اوج آسماندن جهان بانی یه ایرشدی و
نهال سعادتی باغ جهانده ثمرهٔ کامرانی ویریدی اما چندان چندان ارباب فضل
وخرد زندان احتیاجده بند فقرله مقید کورلشدر وآنلرك که مشام هوشو
لری شمهٔ کلزار کفایت ودرایتدن محروم در بوستان ترفه وثروتده وکلستان
ترفع ودولتده تماشاکنان مشاهده اولنمشدر بو جلمدر که دیمشلردر
بیت فلك بمردم نادان دهد زمام مراد • تو اهل دانش وفضلی همین کناهت بس
اما برکات کسب وطلب ومیامن جهد وتعب کشی یی حضیض ذلتدن ذروهٔ
عزته یتوردر وفواید حرفت وعواید صناعت آدمی مقام دنائتدن معرض
سعادته کتوردر مثنوی کسب کن تا زدی بدست آید • که زعقل تو هیچ نکشاید
شاه با آنکه تخت دارد وتاج • بزد کاسبان بود محتاج چون بو نلو نوبتلرن
تمام ایتدلر شهزاده دن التماس ایتدلر که لطف ایدك سز دخی بو بابده بر دفعه
دخی بو نکته بیان قیلك وبو میانده جاری اولان کلمانه حکمانك اسرار نهانندن
بر شمه عیان ایلك شهزاده بیوردی • ما آبروی فقر وقناعت نمی بریم
با پادشه بکوی که روزی مقدر است • بن همان اول مذهب وذره مقررم
که بوندن سابق انك حقیقتنده بر نکته تقریر اولنمشدی ویارانك کلامنده

دخی که بیورد دیلوپیرایه حسن وجمال وسرمایه عقل وکمال وبضاعت مشقت
اعمال وسایل حصول مال وآمالدن چندان منکر دکلم امّا مدّعام بودرکه اکر
شاهد حکم قضا وراتق رضادن جلوه قلمیه کوکب نورافشان حسن وجمال
افق دولت واقباله طالع اولمز وتا کارکزار قدر جهار سوی جهانك مشیت
دکاننی چمیه بازار عالمده متاع بصیرت بنی آدم چندان رواج بولمز قایل مآل
کب برنواله درکه تقدیر ازلی حواله سیله ارباب جد وطلبه میسّردر وخوشه
کشت وزرع برتوشه درکه خرمن ارادت لم یزلی دن مزارعات حرفته مقدّردر
هر رقم تدبیرکه قلم اندیشه ضمیر ایله لوح رنك آمیز خیاله تحریر اولنه موافق تقدیر
اولمایجق خرابلق آبیله محو اولمق محققدر وهر افسون که آنی نفاثات عقل وخرد
عقد ایلیه غرایم خوان قضا ردّ ایدجك افسانه رنکین بولمق مقدّر **فرد**
چه نقشها که برانکیختیم وسود نداشت • فسون ما بر او کشته است افسانه
پس محقق اولدی که هرکاه که مشیت حق برکمسنه نك مطلبنه متعلق اولا نه
کسب وتعب بلکه بی سبقت طلب البتّه حاصل وواقع اولور وچون ارادت
جواد مطلق آنك حصولنه مانع اوله مقدّمات جدّ وجهد وسعی وکد باطل
وضایع اولور لا جرم قضاء رب العباده طاعت وانقیاد ایدوب سر تسلیمی
خط تقدیره قومدن غیری چاره یوقدر **مصراع** درماندن را رضا بقضا
داد نیست وبس • نته که اول پیر دهقان قضایه رضا ویروب کندی امرینی
عنایت الهی یه تفویض قلدی یاران استفسار ایتدیلر نیجه مروی در اول
حکایت شهزاده ایتدی روایت ایدرلر شهر اندلسده بر دهقان واردی
که صنعت دهقنته کامستحق اولوب حرفت زراعت کاال ویرمشدی
اوقات دن بر وقت ده دخلی خرجندن افزون اولوب اوچ یوز عدد
دینار عددی تمام عیار الته کیرمشدی استاد اول مقدار دینارله دلشاد اولدی
وخاطری زندان احتیاج وافتقاردن آزاد اولدی اما غایت تعلقندن وجه

نفقاتنه آندن صرف ایتمیوب جانی کبی رندان سینه سندن نهان ادردی
کاه کاه تنهاده بر بر رصایب وجمله سن برین یاتباول زعفران سرورا
فزا ایله لب ودهان عیشی خندان ایلردی **فرد** زران میوهٔ زعفران
دیز شد • چنین زعفران شادی انکیز شد • برکون عادت معهودی اوزره
نقود موجودی شمار ایدوب دکیسه قلدی بعده بر موضع مخفی ده پنهان
ایتمک دیلدی بو اثناده اتفاق احبابندن بعضی آنی زیاتنه کلوب دق
باب ایتدی دهقان بو خوف ایله که ناکاه اول اجنبی کله وبو مخدره
رخشندن روده که **استر ذهبک** فرمانی موجبی ایله حجاب خفا ایله
مستور اولمق واجبدر آکاه اوله آنک خفاسی بابنده شتاب ایتدی وغایت
شتابندن اول بر سبویه به ایتدی بعده کلن مهمانلره بر مهم ضروری ایچون
بر جانبه کیتمک لازم کلدی کیدرجک محلده خاتوننه سفارش ایتدی که اتمام مراسم
ضیافتده اهتمام ایدوب آنلر کلنجه مناسب طعام احضار ایلیه خاتون
فرمان شوهره امتثال ایدوب طبخ طعامه اشتغال ایدجک لوازم آش ایچون
صو حاجت اولدی خاتون سبوی مزبوره شتاب ایدوب قطرهٔ آبدن
تهی بولدی ضروری کوتروب اوی قپوسنه کتوردی وبر آشنا کیجه دیو آندن
منتظر اولوب طوردی تا بر قصاب دوستیاتی که بر کاو اولمغیچون شهره کلمشدی
اول رایه کلوب زن دهقان در خانه ده حاضر کوردی چون میانلرده آشنالق
علاقه‌سی واردی التماس ایتدی که لطف ایدوب بو زحمته تحمل ایلیه واول سبو ایله
اول حوالیده اولان چشمه دن صو کتوره حسن قبول ایله بو ملتمسنی تقبل ایلیه
دوستانی ایتدی علی الراس والعین شرع مروتده دوستلره موافقت فرض
عین در ومخالفت عیب وشین پس قصاب اول سبوی آبی که زرناب
آنک ایچنده ایدی پشتنه الدی وشتاب تمام ایله آب جانبنه روان
اولدی اثناء راهده ناکاه سبو ایچنده بر حرکت احساس ایتدی رسم تفحص برینه

کتوروب کوردی که صرّهٔ زردن نشاط تمام ایله آستین تملکه چکوب اتدی • دولت
آنست که بی خون دل آید بکنار • ورنه با سعی وعمل باغ وجنان این همه هست
صدهزاران سپاس ومنت حضرت عزته جلت عظمته وعزت آلاؤه که بی شایبهٔ
محنت وغایلهٔ رنج ومشقت بکا نعمت بسیار وثروت وبیار ارزانی بیوردی
حالا بو دولت غیر مترقبه نك شکرنی لازم بلمك کرك وکند وحرفتمکدن انحراف
ایتمیوب بو صرّهٔ یی دوز احتیاج ایچون ذخیره قلمق کرك پس دوستایی غایت
نشاط وسروردن آب وسبویی اونتدی وکندوده سرمایه ایله بر کاو
فربه صاتون الدی وخانه سنه رجوع اتدی شهزاده چنچق خاطرنه بو خطور
اتدی که اکر صرّهٔ زری در بغل قلم خوف دشمنان دغلدن نیچه ایمن اولم
واکر بر موضعده دفن ایلیم وسوسهٔ قلب ودغدغهٔ خاطردن نیچه خلاص بولم
زمانه ده کمسنه یه اعتماد یوقدر که بر آشناده امانت قویم مصراع
مجوی رسم امانت درین زمانه که نیست • پس بحسب الوقت مصلحت بودر که
بو صرّهٔ زری کاوك حلقنه قویوب بر حیله ایله انی تمام یوتدرم واول دم که ذبح
ایلیم زرلری سلامت ایله بی قصور الده کتوردم دوستایی اول عزمه اوزره جزم
ایدوب بیچاره کاوی اول مشقته مبتلا اتدی وکوساله سامری کبی هوای
زرله پر اولوب ماواسی جانبنه کتدی اتفاق یولده پسرنه راست کلدی پسره
دخی پدره مهمات دیهدن تدارکی واجب بعض قضیه عرض اتدی دوستایی
جهت کفایت مهمات ایچون شهره معاودت قیلوب کاوی پسرنه سفارش
اتدی بو زمانده مکر دهقان یارانیله وارد قلری یردن دونب کلور کن
پسر قصابه راست کلدیلر مدت مدید ایدی که دهقان نذر اتمش ایدی که
بر کاو فربه قربان ایلیه چون اول کاوی اول لحم وشحم ایله کوردی اکا خریدار
اولدی وقصاب زاده دن توقع اتدی که فایدن زیاده یه بیع ایدوب
کاوی خانه سنه ایلتدی بو محلده قصهٔ زر خاطرنه کلوب قصد اتدی که اول

موضعدن الله بر محل حصین ده مدفون قله چندان که تجسس ایدوب کوردی بولمیا
یوب سبونیجه اولدی دیو خاتوننددن صوردی زن صورت حالی حکایت ایلیجك
دهقان آتش اضطرابندن بر پاره اودا اولدی ودود دلی سقف اسمانه عمود اولدی
دیده حوصله حسرت زردن اغلردی وخرد عاقبت بین آنك فصاحت حالنده کورکی
فرد جماعتی که بکوبند بهر مال ومنال • یقین بدان تو که بر خویشتن همی خندند
دهقان بر زمان کرداب تحیرده انقلاب ایدوب غرقاب تحسرده اضطراب
اتدی عاقبت قضایه رضا وتقدیر رب العباده انقیاددن غیری چاره
بولمیایوب اتدی بوکه چون چاره ایلمز تدبیر • کوره لم که نکو ستر تقدیر
بیوردی تا کاوی قربان ایچون ذبح اتدلر چون کارد شق امعایه وکارد
تنقیه اختفایه یتدی دهقانك کوزی صره ذره راست کلوب فرحندن
بر زمان مدهوش اولوب کندودن کتدی چو هوشی باشنه کلدی صره
کتوروب لوث روثندن پاك ایدوب ایچندن اولان زری بر بر الوب
یوزنه کوزنه سوروب ینه کیسیه قویوب اتدی ای مراد دل ناشاد بیت
هرکز خللی بروز کارت مرساد • پس کندیله فکر اتدی که من بعد بو صره زره
بنم کمرندن غیری مقر اولمق کرك و بانقد جان کیسهٔ تندن در بو قوت روح
وقوت بدن ندر بندن ایرلمق کرك • جدایی ز تو تصور نمیتوانم کرد • کسی
ز جان کرامی چرا جدا باشد   بو ندن نصکره مرد دهقان بر لحظه و بر آن
اول صره کندودن ایرمزدی خاتونی انك بو فعلنه انکار ایدوب اکا رضا
ورمزدی والی ملامت ایدوب ایدردی که امساك وادخار نه تو کلدن
دوردر و صنعت احتکار بحسب النقل والعقل منهی و محظوردر زیرا که سبب
ادخار حقك رزاقلغنه انکار در چون بحکم الرزق علی الله ارزاق خلق
حقك خزانه کرمندن واصل اولور عاقل کامل اولدر که جمع ماله مایل اولمیه
و وصول نوالهٔ فیض حقه حواله قلوب دیدهٔ تو کله پردهٔ طمعی حایل قلمیه که هیچ بر

ذره انك خوان احسان وسفرهٔ انعامندن بی بهره اولمق میسر دکلدر واول
مقدار روزی که علم ازلی وامر لم یزلی ده مقرر ومقدر اولمشدر زیاده ونقصان
پذیر اولمق متصور دکل مصراع که در پیمانهٔ تقدیر بیش وکم نمیگنجد • دهقان
ایتدی ای زن عالم اسبابده ملاحظهٔ وسایط لازم ومحافظهٔ سبب ظاهری
ضروریدر صورتا الکاسب حبیب الله نداسن کوش ایتمك کرك معنیده
ساغر توکلدن افوض امری الی الله باده سن نوش ایتمك کرك بیت
غافل منشین که عالم اسبابست • اسباب نکه دار وتوکل میکن • زن سکوت
ایتدی دهقان صرهٔ زری کمرینه بند ایدوب کندو کارینه برکون اتفاق برچشمه
ده غسل ادردی صرهٔ بلندن چوزوب کنارهٔ چشمه ده قودی چون لوازم غسلدن
فارغ اولدی جامه سن کیوب صرهٔ زری انك اوندوب کتدی کویاکه کندوسن
اول عین نجاستدن پاك ایتدی اتفاق آنك عقبنجه برشبان کوسفندلرن صوارمغیچون
چشمه یه کلدی چشمی اول صره یه که عین نعمت ایدی راست کلوب علی الفور الوب
سرور وفور ونشاط نامحصور ایله دونوب منزلنه کلوب شمار ایتدکده اوچیوز
عدد دینار تمام عیار بولوب کوکلندن ایتدی بو عقد تمامی انجق خرج ایتسم عدده
نقصان کلور شایدکه من بعد بو عقده یتشمك میسر اولمیه اولی بودر که صبر ایدوب
بو صرهٔ ضرورت ایامی وبینوالق زمانی ایچون ذخیره قیلم پس اول ساده دل ذخیرهٔ
قلبن اکا بند ایدوب زری دربغل ایتدی واغزینه مهر سکوت اوروب صموت
کالحوت بینه مهمنه مشغول اولدی اماچون دهقانك زر یادینه کلدی دیدك
حیرتندن باران حسرتندن یاغدوب فریاد جانکداز ایتدی واندوه بسیارله
یمین ویساره تك وتاز ایدوب اظهار اضطرابه آغاز ایتدی آخر الامر مأیوس
ومغبون وملول ومحزون منزلنه کلدی صورت حالی عیالنه تقریر قلدی
پیره زال خوذ غصهٔ قصهٔ زر وشوهرله مالامال ایدی چون کیفیت حال واقعه
ایشتدی ایتدی ای بیخرد یزدك محافظه سنده بنمله بو قدر جنك ایدهدك

وادار نفقه ده امساك ایدوب باب معیشتی عیالکه تنك ادردك شمدی مستحق
سن که نار حسرت دینار ایله بریان اوله سن دهقان ایتدی راست سویلرسن
بدرد دوروی اکر مبتلا شدیم هزاست • چو روز وصل شکر نعمت خویش
عجب خطا و ضبط اتدم که فکر ادخار و قصد ضبط اتدم و مالمی اهل و عیالمدن
دریغ ایدوب محافظه سنده جد بجد و جهد بلیغ اتدم شایبهٔ خردن بهره مند
میدر اولمردکه صره زری درکمر ایدوب شب و روز محنت و دردچکه
واسایش نسنه ایچون رنج نقدی قبول قله ونا کاه کارخانهٔ تقدیردن
بر نقش که لوح ضمیرده مرتسم ولمشرا و لا صفحهٔ ظهوره کلوب بنجلین کرداب
حیرت و غرقاب حسرته دوشوب ساحل نجاتدن بعید و نوید حیاتدن نا امید
قله • آنکه کهر دارد و کان میکند • جان ز برای دکران میکند • چند با فزون
غم افزون خوری • شیر دیت هشت چرا خون خوری • چند کشی از پی نیشی کرند
کوش بجز سندی و باش ارجمند • پس دهقان توبه وانابته مشغول اولوب نذر
و عهد اتدی که من بعد دخی ادخاره قصد اتمیه و قلیل و کثیر هقد ورنی ادباب
استحقاقه انفاق ایلیه لاجرم حبل متین توکله توسل ایدوب جمیع مقاصدن جناب
حضرت حقه و کریم جواد مطلقه تفویض قلدی و سر اعتماد خط تسلیم و انقیاده
قویوب قضاء رب العباده رضا ویردی مصراع بنشین و تکیه بر کرم کارساز
کن • اول جانبدن شبان صرهٔ زری دکمر ایدوب رمهٔ کوسفندله کوه صحراده
تفرج کنان کزردی بر کون اتفاق بر چاهدن صو چکرکن ایراقدن نیچه نفر سوار
بدید اولوب شبان مبادا ذر لری همیانندن الهلر دیو خوفندن صره یی کوتروب
اول چاهه اتدی چون وقت غروب قریب ایدی کوسفندلرن ماوی لونه طرفنه
سوروب کتدی بر زماندنصکره دهقان مکر بر طرفه کیدردی اتفاق راهی اول
چاهه راست کلوب شرب آب ایچون اول چاهه شتاب ایدجك ناکاه بر باد سخت
پیدا اولوب کلاهن باشندن کوتروب اول چاهه اتدی دهقان ترسان و

هراسان قعر چاهه اینوب کلامنی ادکن ناکاه صره ذرالنه کیردی • دریخ
اوجرکن کیسی کنجه ایرر • بتورب کنجی کیمی بنجه ایرر و وظایف شکر الهی یه قیام
ایدوب سرور وموفور ونشاط تمامله دونوب مقامنه کلدی وقصه ٔ زر وهمیانی
اهل وعیالنه درمیان ایدوب ایتدی **بیت** مژده کم طوغدی طالعم آیی
چقدی کلدن سعادتم پایی • الک بونی صایلدیوب چون شمار ایتدیلر همان اوج
یوز عدد دینار تمام عیار بولدیلر دهقان ایتدی جناب رب العباده بنم حسن
اعتقاد وفرط اعتمادم برکاتیله اول مقدارکه بندن استرداد اتمشدی نی
عیب نقص ونقص غیبدن بنه میسر ومقدر قلدی پس دهقان ایتدوکی
نذر وعهد ووفا قیلوب بذل ماله میل ایتدی نقود معهودک بعضی اهل و
عیالی نفقاتنه خرج ایتدی وبعضنی داخی رضای خدا ایچون فقرایه بذل ایدوب
ثوابنی حسناتی دیواننه درج ایتدی تا اول مقداردن ثلثانی کیدوب ثلثی
قالدی اما شبان شبانکاه مهم اغنامدن فارغ اولیجق سرچاه مزبوره کلدی
هرچند که باب تفحصده مبالغه ایتدی قعر چاهده یوسف زیبادن نیدن
اثر کوره مدی یعقوب وار واسفا دیوب ایتدی بوزماندن صکره بکا
سرمایه ٔ حیاتدن نه سود میسر اوله واول محبوب جانی نک حسرتندن بو محبک
جانی ثمره عمر وزندکانیدن نه لذت بوله • نعمت دید نخواهم که بماند پس
ازین • ماند چون دید از آن نعمت دیدار جدا • پس شبان روز ان
وشبان متاسف وحیران واطراف وبیابانده رازوسرکردان اولوب
بعد زمان بعض مهم ضروری سببی ایله شهره کلوب اتفاق بو دهقانک زاویه سنه
مهمان اولدی دهقان عادت کرام اوزره ضیفنک اکرام وضیافتنده اهتمام
ایدوب امر طعام تمام اولدقدنصکره هر نوع کلام میانه کلدی شبان هر داستان
که روایت ایدردی که کویا کندونک حسب حال وآثار ملال خاطرنه حکایت
ایدردی واحیانا مکالمه اثناسنده ابر دیده سندن باران حسرت متقاطر

قطرات اشك متواتر اولوردی دهقان آنك بو حالنك وملال وانفعالنك
سببن صوردی شبان ایتدی نیجه شکسته خاطر وپریشان باطن وظاهر اولمیم
كه **بیت** آنچه ازمن کم شداست ار سلیمان کم شدی • بر سلیمان هر پری
هم اهرمن بکریستی • اوچ یوز عدد تمام عیار دینارم وار ایدی که وقت
ضرورتك مادهٔ استظهاری دم وبازار جهانك سرمایهٔ روزکارم ایدی راحت
روحی آنك دیدارندن اکلوردم وشاهد فتوحی آینهٔ چهرهٔ روزکارندن مشاهده
ایلردم اول کون بر قاچ ظالمك خوفندن فلان چاهه آتمش ایدم وانك حفظی
بابنده بو حیلهٔ فکر اتمش ایدم بعده تجسس ایدیجك اندن اثر بولمیدم هرچند که
جست وجوی ایچون تك وپوی ایتدم اندن خبر بلمیدم دهقان چون دهان
شباندن بو کلامی استماع اتدی آشفته حال اولوب طوروب خاتونی قاتنه
کلدی وایتدی بو مالی که بز رزق حلال تصور اتدك ودست تصرفی اکا دراز
ایدوب انفاقی بابنده تهور اتدك بو مهمانك حق صریحی ایمش بر غفلت سببی ایله
ورطهٔ بلا وکرداب وباله دوشمش حالا بقیهٔ محقری هدیه رسمنده اکا تسلیم
ایدوب بو سرّك اخفاسنده فرط احتیاط وشرط اهتمام تقدیم اتمك کرك
والا احتمالدر که تمام مالنی مطالبه ایدوب بز آنك اداسندن عاجز اولوز زن
چون شوهرندن بو کلماتی اشتدی بو راینده اکا موافقت کوستروب ایتدی
چون حقیقت بو منوال اوزره در واجب در که قادر اولدیغمز قدر حقی مستحقنه
ویره وز ودامن قناعت توکله تشبث ایدوب ورای پردهٔ غیبدن بر دخی
چهرهٔ نصیبمزی کوره وز **بیت** هرکه یقینش بتوکل کشید • چهرهٔ مقصود
بز ودی بدید • پس دهقان بقیهٔ دیناری تحفه رسمنده شبانك نظرنده قودی
شبان صمیم جاندن منت بی کران ایدوب صرّهٔ صایوب تمام یوز دینار بولدی
کند وکندویه ایتدی **مصراع** این همه اوّل آثار جهان افروزست • بو مقدمه
نتیجهٔ حصول دولتدر چون میسر اولدی امیدر که باقیسی دخی محصّل اولا حالا

لازم درکه بو نعمتی غنیمت عظیم بیلوب محافظه سی بابنده مبالغه قلم تا بر دفعه
دخی بو مقوله دام بلایه کرفتار اولمیم لا یلدغ المؤمن من جحر مرتین
پس اننده اولان عصای اژدر سیمایی که انکله کوسفندلری تخویف ایدردی
تخویف ایدوب زرلری انده تعبیه ایتدی تا دایم اننده طوره تعهد حالندن
حالی اولمیه و بر احدکا مطلع اولمیوب دزد و راه زنه اکا یول بولمیه اتفاق
بر کون بر نهر جاری کنارنده طورر کن غفلت طاری اولوب اننده اولان عصا
عصای موسی حرکته کلوب آبه دوشدی شبان چندانکه عقبنجه آب کبی روان
روان اولدی حصول وصول میسر اولمدی مکر اول نهر جانب شهره کذر ایدردی
اتفاق اول کون زن دهقان شست وشوی ایچون لب جویه کلمش ایدی • کوردی
که روی آب ده بر عصا نیجه عصا • سعادت چرخی ایچره خط محور • ستون
خیمهٔ اقباله بکزر • راست کندو جانبنه کلوب چون قریب کلدی الوب خانه سنه
التدی مکر مطبخ ده هیزم قالمش ایدی دهقان اتمام حوایج هیچ ایچون عصایی
یاندیروب کوردی که آستین دامن سپهر برین کبی زر آتشین ایله پر اولدی
فی الحال زرلری صایوب تمام یوز دینار بولدی سبحان الله شکر ایدوب بیندست
بذل وانفاقی اچدی و اوچ کون کیجه و کوندز تمام یوب ایچوب دوکوب صحبتی
بزم ماندند نصکره شبان بینه خانهٔ دهقانه مهمان اولدی سراسیمه و حیران و حالی
اولکی حالندن پریشان نیه قصهٔ عصایی بیان و غصهٔ دیناری درمیان ایتدی
دهقان تامل فراوان نصکره ایتدی راست سویله اول دینارلری که اول فقیر جاهل
قویوب کیتمشدک نه طریقله کسب ایدوب نه وجهله جمع ایتمشدک شبان کیفیت
حالی بیان ایدوب ایتدی فلان مانده سرچشمه کنارنده بر صره ایچنده اوچیوز
عدد دینار تمام عیار بولمشدم و دیدهٔ اغیاردن حفظ ایدوب اول جاهله
ودیعت قلمش ایدم بو یوز دینار خود معلوم مکدر سن عهد فقیر سورمشدی
دهقان تبسم ایتدی و ایتدی حمد و سپاس و شکر بیقیاس اول کریم ذی الجلاله

وقادرینه وال که حقه کند ومرکزنده قرار ویروب مستحقنه ایصال اتدی
بلمش اول که صره سرچشمه ده بن فراموش قلمشدم واول چاهده که سن اکا
اتمشدك بن بولب المشدم بو یوز دینارآنك تتمه سیدر که سکا ویرمشدم
حالیا عضا بنم المه کیردی بو خرجله که کوررسن اول یوز دینارله درکه حق
جل وعلا بنه ویردی شبان بو زمان مدهوش وحیران اولدی وایتدی
بو حکایت ضمننده اولان عجیب احوالدن ظاهر اولدی که کمسه کمسه نك نصیبن
یمزمش وتقدیر ازلی تغییر پذیر اولمزمش بو مثلی ایراددن مراد بودر که یاران
فضیلت قناعتك قدرنی بیلوب داین توکلدن قدم بیرون قلمیه‌لر وکردونك
احوال کوناکون ولباس بوقلموندن غافل اولمیوب هنر وکماله وزیورجماله
مفتون اولمیه‌لر که جهت حقایق امور حجاب قضا وقدر ایله مستوردر ومآل حال
وسرانجام استقباله اطلاع وشعور دایرهٔ ادراك انساندن بغایت دوردر ع
کس را وقوف نیست که انجام کار چیست القصه اول کون بو محاوره ایله آخر اتدیلر
یارندسی که دهقان قدرت کلبرك آفتاب تابانی صحن کلزار آسماندن نمایان قلدی
وسنبل غالیه بار شب تار بنفشه زار سپهرده ورای پردهٔ خفادن قالدی بیت
کوروندی زلف شب دن چون رخ روز • جمالی قالدی آفاقك دل افروز
دهقان بچه یرندن طوروب یارانه ایتدی سز فارغ اولك تا بن بوکون ثمرهٔ کسبمدن
نصیبنی نصابه یتورم ویارانك بوکونلك نفقه‌سن تحصیل ایدوب نظرلرنه کتورم
ویارن که نفقه کدا آخر اوله هر بریکوز نوبت ایله وجه معیشت تدبیرن قله رفیقلر
بورایده متفق اولدیلر دهقان زاده دروازهٔ شهره کلوب صوردی که بو شهرده
حوایج ناسدن نه متاع رایج دراینده‌لر بو ایامده هیزم زیاده عزیزدر و بو هنکامده
فاکههٔ شتا فواکه تابستاندن لذیذدر جوان همان کوه جانبنه روان اولدی
وهیزم خشکدن برخروار هیزم جمع اتدی وحماله الحطب وار کوتروب اولی شهره کتوروب
اون درهمه بیع اتدی وطعام وشرابدن مناسب وقتنه الیسه الوب جانب یارانه

شنابر

356

شتاب اتدی چون شهردن چقدی دردروازه ده یازدی که کار دکنارده نه غم
که نتیجه کسب یك روزه ده درم در محصل الکلام یاران اول کون تمام مائدهٔ
طعام دهقان ایله عیش مدام اتدلر یارندسی که حسن جهان آرای خورشید
رخشان لمعهٔ جمال باکمال الله چهرهٔ عالم پیرهلی درخشان ایدی **بیت**

صبح دم چونکه روشن اولدی جهان • خودنما اولدی شاهد تابان • جوان
صاحب جماله ایتدلر که سنك بوکون هیچ دلال و حسن شمایلکله که جز مال و
تحصیل آمالك وسیلهٔ کامله عدایلردك برحیله فکر ایله که سبب فراغ بال یاران
وموجب رفاغ حال خلّان اوله جوان ملتمسلرینه اجابت اتدی و اندیشه مند
جانب شهره متوجه اولوب کندو کندویه ایتدی بنم المدن برایش کلمز برایش بجریه
دونمکن اولمزنه تهی دست کتمکه مجال وارنه برجبّه کسب اتمکه اقتدار **بیت**

کارم از دست تو درهم شد و مشکل آنست • که کشادن نتوان پیش کسی مشکل خویش

بوحیرتله شهره کلدی و بواندیشه ایله محزون و ملول بر کوچه کوشه سنده نزول
قلدی ناکهان برزن نازنین سوی میان سرو قامت نکار و غنچه دهان که
مطلع ملاحتده مهر تابان و ذروهٔ ظرافتده کوکب درخشان ایدی و مال و
منالی حسن و جمالی کبی بیحد و بی پایان ایدی اول کوچه دن نمایان اولوب
اول سرو نازك دوی دلنوازن کوردی قد موزون و لعل میکون و حسن عجیب
وخط دلفریبنه مفتون اولوب متاع صبر و سکونی بادهوایه ویردی **مثنوی**

آغیب باشنه زلفی کبی اودی	•	ایجنه دوشدی انك عشقی او دے
هوای سرو قدی غالب اولدی	•	او سروه ارمکه کی راغب اولدے

آخر کنیزکلرندن کندویه همراز اولوب هر ترانه ده کندویه دمساز اولنلره ایدی

بیلورمیسز نه برجك ماهی در بو	•	نه چشمك تماشاکاهی در بو
نه کوندن آلدی پرتو برمه نو	•	که صالدی برج حسنه بویله پرتو

بو رخساد زیبایه نظر ایلك که چهرهٔ رنکین دروانك طراوتی خجلشدن نسرین کبی

زر دردو بو قامت بالای طوبی همتایی تماشا قیلك كه آنك لطافتی غیرتندن

سرو سهینك بهی كبی اوستی پر كردابجی پر دردر **بیت** سرو مزار چمن

جان ودل آمد بیرون • نسبتش نیست بدین سرو كه از آب وكل است • خطنی

كورمز میسز كه بر بلای فتنه انكیز در لبلرین صورمزمیسز كه بر شراب شكر آمیزدر

تبارك الله تا این چه روی وان چه خطست • چون سبزه ایست درا طراف كلستان

دسنه كلی وسبزه از رحمت خدا كرده • بو جمال وكمال بن آدمده اولمق محالدر

وبو خط خال روی عالمده بی مثال در **ماهذا بشرًا ان هذا الا ملك كریم**

بر اندیشه ایلك كه بو مرغ همایون دامه دوشه وبر حیله فكر ایلك كه بو نكار

نازنینه الومز ایریشه **مثنوی** • كلك آغزبر ایلك ال او شورلك

بو مرغ وحشی دامه دوشورك • دوردك مكر یله بوكا دام ودانه

اولا كم ایلیه سز مرغ خانه • كنیزكلر سمعًا وطاعه دیوب كتدلر وجوان

حظورنه واروب ایتدلر **مثنوی** • یوزك قنقی كلستانك كلی در • زبانك

نیچه كلشن بلبلیدر • نه نامه لوحید راول صورت چین • نه نامه رنیدر اول

صورت چین • نا حامه حریفدر اول زلف مشكین • ای جان جهان بر نكار

نازنین كه نقشبندان چین انك شكل ربیا سنده صورت بیجان كبی حیراندر

خاكپایكه عرض دعا وثنا ایدوب ایدر كه سیما كوزده علامت غربت وار بو شهرده

غریبه بكزرسن غربا شكسته خاطر اولورلر حالا مناسب منزله مهیادر واسباب

عیش كامل ومستوفی اكر مهمانلق زحمتن قبول ایدوب بر ساعت خوان جمالكوز

میزبانلق بوده سنز بزه عمر جاودانی حاصل اولور وهزه ده زیان اولمز مائده

رایكانی واصل اولور وهم بیم اغیاردن خاطره غبار كلمیه كه بو سرای بزدن غیری

كس بیلمز وبو امره عسس دكل مكس دخی مطلع اولمز • زخوف شحنه نه بیم عسس وار

نه بزدن سزدن ارتق اندہ كس وار • جوان جواب ویردی كه فرمان بردارم

وبو بازاره جانله خریدارم پس همان جوان منزل زنه مزبورده ومهمان اولوب

والحاصل اولکون آخر اولنجه جمیع مرادات نفسانیه واصل اولدلر بیت

شکیب از دست بیرون جست چون تیر	هوای دل هوس را شد عنان گیر
تنور گرم خالی نان فروبست	عروس دید زیبا دل فروبست

آول زمان که جوان همراهلری جانبنه روان اولدی زن صاحب کرم حق قدوم واجرت قدم یوز درم کتوروب مهمانک اوکنه قودی جوان دخی الوب حوائج معاش یارانه صرف ایتدی دردروازهٔ شهرده یازدی که ارباب حسن و جماله قلت مال ومنالدن نه غم که برکونلک تماشای جمالک قیمتی یوز درم در برکون دخی که بازرکان کارخانهٔ حکمت کلید قدرت جناب عزت ایله صندوق فلک اطلسی اچدی ودیبای زربفت شعاع آفتاب دکان سپهر الادن بزازان بازار دنیایه دکوب صاچدی • فرو ریخت در چرخ گوهر فروش • ز بازار گردون برآمد خروش • بازرکان زاده یه یاران اندلر بوکون سنک عقل وکفایتک مهماتی اولسون کرک بازرکان زاده علی الراس دیوملتمسلرنی قبول اتدی وعلی السحر درشهر کلوب کوردیکه قیمتی متاعلرله مشحون برکشتی دروازه شهره کلدی تجار شهر متاعلری کساد بولسون دیو انلرکله معامله بابنده مساهله ایتدلر بازرکان زاده انی دکر بهاسنه عقد ایدوب همان اولکون مرابحه طریقیله اون اون بر نقد ایدوب تمام ارسته بی کم وکاست بیک درم فاید اتدی اسباب معاش یارانه مهیا ایدوب دروازهٔ شهرک کتابه سنه کتابت اتدی که اصحاب فهم ودرایته معلوم اولسون که برکونلک عقل وکفایتک حاصلی بیک درم در برکون دخی که شاه سپاه انجم طارم فلک چادره نزول ایدوب منجوق رایت سلطنتی کنکرهٔ قلعهٔ سپهره یتوردی • شاه خاور فلکه دکدی لوا • جیش نوریله جوشه کلدی هوا • شهزادیه ایتدلر سن هوادە توکل لافن اوردسن ودایم تفویض وتسلیم مقامنده طوردسن اکر واقعا بوصفتلره فاید حاصل اولمق وارسه سنده دریغ

ایتیوب بزم کادمزك تیمارنده سعی بلیغ ایتمك کرکسن شهزاده کلام یارانی
تلقی تمام ایله قبول ایدوب وعزیمت کامل ایله طوروب اول دخی شهره واردی
قضای الهی پادشاه شهر وفات ایدوب خلق عالم آنك تعزیه وماتمنه مشغول
ایدی شهزاده تماشا ایچون شاهك قصرینه چقوب برکوشه ده خموش اولوب
طوردی دربانلرك بریسی کوردی که جمیع خلق محزون وملول جزع وفزعه
مشغول اولوب طورر کوشهٔ قصرده بر شخص ابکم کبی اغزینه مهر سکوت اوروب
ایسم اوتورر **فرد** یوموبن غنچه وش اغزینی ایسم • اوتورر طفل
سوسن کبی ابکم • دیتا اول طایفه زبینه مطابق دکل وخلایق ایله بو مصیبتده
موافق دکل جاسوسن خیال ایدوب فی الحال یاننه واردی واحوالن تفتیش
ایدوب خاطرینه تشویش ویردی تاکام شهزاده آنك تلخ کلامینی هظم ایتدی
وآتش خشمنی آب حلمله تسکین ایدوب کندو کندویه ایتدی **بیت**

سفیه ار درشتی کند ادغرور	زمن غیری نرمی نیاید ظهور
ور از ناخوشی برکشد صد خروش	مرا ناخوش از وی خوش آید بکوش

چون جنازهٔ شاهی چقروب قصر عالی غوغای خلایقدن خالی قالدی شهزاده همان
اندن قالوب قصرك حوالهسن تماشا وسیران ایدردی دربانك زنجیر جنونی
برکره دخی زیاده حرکت ایدوب خشم تمام ایله کلدی شهزاده طوتوب زندانه
ایلتدی • ایلتدیلر آنی زندان ایچینه • قودیلر کلبهٔ احزان ایچینه • قونب
زندانه بو ماه اولدی مهمان • اونتدی یر دبینه کیجدی زندان • صناسن
چاهه کیردی ماه نخشب • اولوب زندان انکله چاه نخشب • چون کیجه اولدی
یاران شهزاده دن اثر کورهمدیلر وهر یاری که تجسس ایتدیلر خبر بلمدیلر بوی
برینه ایتدیلر بو بیچاره جوان کندونك توکلنه اعتماد ایتمشدی وبنای کاری
قواعد تسلیم اوزره بنیاد ایتمشدی چو بو صورتدن فایق بولمدی غیرتمندن
تهی دست کلمکده راضی اولمدی بو سببدن بزوم صحبتمزدن اعراض ایتدی

بلکه عارندن باشنی لوب کندی کاشکی کا تکلیف ما لا یطاق ایتمیدی و سینه
مزی هدف تیر فراق و علف شمشیر اشتیاق ایتمیدك بونلر بونك بربرینه زبان
ملامتی دراز ادردی شهزاده آنلرڭ قید و بند زندانه کرفتار اولورلسان حالله
رفیقلری جانبنه پیغام ارسال ایدوب بو بیتله ناله جان کداز ایلیه‌ردی **بیت**
خبر من برسانید بمرغان چمن • که هم آواز شما در قفسی افتادست • یارندسی
شهرڭ اشراف و اعیان و اصول و ارکانی جمع اولوب دیلدلر که شغل ایالتی و
حکومت ولایتی برکسنه یه که فرق همتی سزاوار تاج سلطانی و خنصر دولتی
شایستهٔ خاتم جهانبانی مقرر قلهلر که پادشاهلرنیك فرزندی اولمشدی و نبیرهٔ
شاهدن بر فرد قالمشدی بونلر بو مفاوضه ده معارضه و بو مشاوره ده
محاوره ایدرکن دربانمز بورابلو و کلوب ایتدی بو سرّی اظهار و بو کاری
آشکار ایتمك که دون که کون برجاسوس طوتب طوردرم مبادا که آنك بر رفیقی
اولوب تحقیق حال ایچون بو کون بونده حاضر اوله و سزك منازعه و مجادله کوزه
واقف اولوب دیدگی تجسس ایله احوالکزه ناظر اوله پس حکایت ملکزاده‌یی تمامها
اول جماعته انها ایتدی انلر دخی استکشاف احوالن اهمال اختلال کلی‌یه باعث اولمق
احتمالن ویروب بر سبیل استعجال بو سرهنگ ارسال ایدوب فی الحال شهزاده‌یی
محبسدن مجلسه کتوردی چون انلرڭ نظری آینهٔ جمال ملك آراینه مصادف اولدی
دیدهٔ فراستله کوردلر که آنك سیماسندن علامت رشد و سعادت هویدادر
و امارت خبث و شقاوت ناپیدا **بیت** سعادت عزمی الشدن طالع •
شهامت پرتوی شکلندن لامع • شرایط تعظیم و تکریمی تقدیم ایدوب صوردلر که
بو مرز و بومه قدومکه علت نه در و مولد و منشاکی ترك ایدوب دیار غربت
اختیار ایتمکه حکمت نه شهزاده انلرڭ جوابن وجه صواب اوزره ادا ایدوب اصل
و نسبن و فضل و حسبن و پدرنك کیفیت وفاتن و برادرنك کندویه سوء
التفاتن و ترك دیار اختیار ایتمك سببن و یارانلك آندن برکونلك جهت معاش

طلبن بر سبیل تفصیل تعبیر دلپذیر ایله تقریر اتدی اتفاق بعض اکابر که آنك پدرنك
دیواننده حاضر اولوب اول گوهر صدف شاهی گوشه تخت شاهنشاهیدن مشاهده
اتمشلردی انی گورجك بیلدیلر و سایر ارکان و دولته آنك اصلا فنك شوکت
سلطنت و بسط مملکت بیلدیلر و اول ولایتك جمیع اصاغر و اکابری آنك دیدار
فرخ فالیله خوشحال اولوب و طلعت میمون و ملاقات همایوننه عین سعادت
بیلوب متفق الکلمه ایتدیلر بو خطه نك حکومتنه سزاوار بو شهزادهٔ عالیمقدار
درکه نسب پاك و حسب پاکیزهسی وار در بی شبهه افتتاح ابواب معدلتده
سلطنت بزرگوارنه اقتدا و اکتساب اسباب مجدتده آثار ستوده آباء کرامنه اتباع
و اقتفا قلسه گرك و هیچ درخت ظلمی نیروی بازوی سهامتی ایله قمع و فضایل
نسبی مفاخر مکتسبی ایله جمع ایدوب رعیت سایه دعاتیندن آسوده حال اولسه
گرك لمعهٔ فریزدانی که آنك جبین مبیننده ساطع در جهانبانلق استعدادنه و
کشورستانلق استحقاقنه دلیل ظاهر و برهان قاطع در شهریارلق علامتی
سیمای سعادت انتماسنده لایح در تاجدارلق اماراتی آیینه جمال جهان نماسنده
واضح در **بیت** برحشمت سلیمان آنکس که شك نماید • بر عقل و دانش او
خندند مرغ و ماهی • پس همان ساعتده اکا بیعت ایدوب کوکب طالعی حضیض
دناءتدن ذروه بناهنه ایردی و بو سهولتله خلعت خلافت و ایالت ولایت
اللنه گیردی و شجرهٔ توکل و اعتمادی بو ثمرهٔ مرادی دردی هر کمسه نك که قدم
نیتی مقام توکلده راسخ و بنای عقیدتی مکان تسلیم و رضاده شامخ اولا
مقاصد دین و دنیا اکا سهولت ایله ال وره و نقاب آرزو دل شاهد مرامکه
احسن وجه اوزره یوز گوستره • کلید توکل گر آید بدست • در گنج اقبال
بتوان گشود • بچوکان صدق اندرین عرصه گاه • ز میدان توان گوی دولت
ربود اول ولایتك عادتی ایدی که پادشاهلری اول جلوسنده بر سیل سعید
بند دلردی و کافهٔ انام جمع اولوب زینت تمام ایله کرداگرد شهری دور

ایدوب دروازیه کلدی اول سطوری که یازلمش بوردی دروازهٔ شهر مزکور
ده خامهٔ زبان ایله تسطیر و زبان خامهٔ ایله تصویر و تحریر ایتمشلردی کورب
بیوردی که تا سطور مزبورک فوقنه آب زرلر یازدلر و کتابهٔ باب قلعه
آهنین ایله قازدیلر که نهال کسب و جمال اولزمان ثمر ویرور و درخت
عقل و کفایت اول وقت بار ور اولورکه سحاب قضاء سبحانی اکا پرورش
ویره و رشحهٔ تقدیر صمدانی دن اکا مدد ایره بو دعوایی تحقیق و بو قضیهٔ
تصدیق ایدر اول رفیقک حالی که اول که کوندن زندان محنت ده محبوس اوله
ایکنجی کوندن دیوان سلطنتده تخت شاهی اوزرندن جلوس قله پس بیله مقر عز و
جلال اقبال ایدوب مسند خلافت انکله بها و بهجت بولدی و لشکر اکا
مسخر و کشور اکا مفخر اولدی **بیت** بخت چون بر تخت دیدش نیتها کرد
وکفت • ای که بر تخت جهانداری تو میدانی شکفت • پس عمر اهلرنی دعوت
ایدوب صاحب عقل و کفایتی وزیر ولایت قلدی دهقان زاده اسباب
واملاک خاصه اوزره ناظر نصب ایلدی و صاحب جمال بی حد و بی کران مال
و منال احسان ایدوب بیوردیکه هرچند که مفارقت احباب دشوار و مهاجرت
اصحاب صعب کاردر اما صلاح حال و مآل بو درکه بو خطه دن ارتحال
ایدوب بر مقامه دخی انتقال ایدنسن با نساء ناقصات العقل سودای
عشقکله مغبون و جمال حسنکله مفتون اولمیه و فسق و فجور که بحسب العقل
والنقل منهی و محظوردر شیوع و ظهور بولمیه بعده ارکان دیوان و اشراف
اعیانه متوجه اولوب ایتدی واضحدر که سزک میانکزده چوق کمسه لر عقل
و کفایتده و فهم و درایتده و زیور و شجاعتده بندن راجحدر اما دولت عنایت
ازلی ایله و سعادت مساعدت ارادت لم یزلی ایله واقعدر نته کم کلام قدیم
و تنزیل واجب التکریم و التقدیم دن **تؤتي الملك من تشاء** آیتی بو معنی نک
یاننده نص صریح و برهان قاطعدر **قطعه** ای مقصد همت بلندان

مقصود دل نیازمندان • از قسمت بندگی و شاهی • دولت تو دهی بهر که
خواهی • توفیق تو گر نه ره نماید • این راه بعقل کی کشاید بو معنی مؤید
بو دعوی مؤکد در که همراهلرك هر بری نفسلرنی بر عمله نصب ایدوب
قوت لایموت و سد رمق کسب اتدلربن نه کندو زور و قوتمه اعتماد ایلدم
و نه جمال صورت و نه تمییز بصارتمه استظهار اتدم بلکه بنای امور می اساس
توکل اوزره اورب قضای ربانی و مقدرات سماوییه رضا ویردم
ایتدم • سر قبول سایه نهاد و گردن طوع • که هرچه عادل حاکم کند و همان روا ست
چون شهزاده کلامنی تمام اتدی حضار مجلس دن بر مرد دانا اقدام اوزره
قیام ایدوب وظایف دعا و ثنایی ادا اتدکدنصکره ایتدی هر کلمه که رشتهٔ
کلام جواهر انتظام ملکده منسلك اولمشدر بر لولوی آبدار در که صدف خردده
پرورش و بر زر تمام عیار در که محك حکمت ده آزمایش بولمشدر جهان
دارلق اسبابنك نصابی عقل و حکمت در و تاج دارلق استعدادنك شرطی
فضل و معرفت در جناب سلطنتنا کتسابك پادشاهلغه لیاقتنه بو اشارت
حجتلر و شهریارلغه استحقاقی بو دلیل ایله مبین و مثبت آفرین کار عزاسمه
عالم ازلی یه عالم دد که هر فردك انواع تربیت دن نه نوعه قابلیتی وار در
و هر شخص اصناف تربیت دن نه جنسه سزاوار در بیت رخوان نعمت
بی منتهای او هر کس • بقدر حوصلهٔ خود نواله می باید • بو ولایت اهلنك
سعادتی سببی • بو منزله گتوردی و بو بوم سکانك فوت طالعی سن همای
آسمان آشیانك سایهٔ همایون مرغان شکسته بال رعیت اوزره سایبان
اتدی فرد مبارك منزلی کانجا فرود آید چنین ماهی • همایون عرصهٔ
کار د بسویش رخ چنین شاهی • کبار اعیان دن بر نامدار دخی یریدن طوروب
ایوان دیوان کیوان رفعتی زیور ثنا شاه جهان جوانبخت فلك تخت ایله
آراسته قیلوب بو نظم جواهر انتظامی طبق دهانله فرق شهریار کامکاره

نثار اتدی بو اسلوب او زره اعیان وارکاندن هر بری مقتضای مقامه
مناسب کلام پیوروب صحایف مناقب خسروانه دن بر نکته اظهار اتدیلر و عاقبة
العاقبه بر پیر پاك ضمیر پاکیزه تقدیر بساط کلامه اقدام اقدامی دراز اتدی و تقدیم
لوازم دعا و مراسم ثنا دنصکره بو طرزا و زره کلامه آغاز اتدی شویله که فرمان
جهانمطاع شرف صدور بولا تقدیر دلپذیر ایله مرفوع حضور ریر جبور
اوله ملك اسدی سویله کورهلم نجه واقع اولمشدر اول حکایت
پیر ایتدی اول زمان که جوان ایدم ملازم ارکان و دیوان ایدم چونکه
دنیای غدارك بیوفالغن فهم اتدم و بو زال دستان نمانك مکر و فریبنی
جزم اتدم و عین الیقین بلدم که عروس شوهرکش دنیا نیجه یاران دمسازلرك
ساز بود و عود وجودین یره چالمشدر و بو معشوق حیله باز نیجه عشاق
سرندازك بولعبله ایاغن المشدر نفسمه ایتدم ای دردمند دشته
دلکی بر غدار حیله کارك محبتنه بندا تمشسن که صد هزار شهریار
کامکارك سفینهٔ وجودنه دست رد اورمشدر و نیجه و بیشمار تاجدار
نامدارك خرمن حیاتك صباو ربباد فنا یه ویرمشدر مثنوی

قتی اول بر بو زنك شاه اولنلر	•	سپهر سلطنتده ماه اولنلر
یتورلو شمدی یر التنده ابتر	•	قراطپراغه اولمشلر برابر

سنك بو سوداده سودك یوقدر تعب سوده چکمه و بو رهگذارده
که ممر کاروان • رنج و محنت در میل اقامت اتمه • هر کس که ده ورسم
جهان نیك شنافت • از بهر اقامت ای پیرخانه نه ساخت
این کهنه رباط را عمارت چه کنی • آخر چو بدیگری ببایدپرداخت
خواب غفلتدن بیدار اول که وقت تنك در سمند رهوار
روحه سوار اول که مرکب بدن لنك در عمر کوتاه هدن توشه احضار
ایله که مسافهٔ راه دور و دراز در و قوبهٔ قلبکی آب قناعتله پر قل

که تاب آتش بادیه جانگداز در **مثنوی** این طلبا مرو ز
بهر کوشهٔ • کز پی فردات بود توشهٔ • راه تو دور آمد
و منزل دراز • برک ره و توشهٔ منزل بسیار • چون بو غفلت
متنبه اولدم نفس سرکش لجام نصیحت ایله زیر راغه رام ایدوب
نشاط تمام و رغبت صادقله تحصیل زاد آخرته متوجه اولدم
و دامن طاعت خالقه تشبث ایدوب رغبت دنیا و صحبت
خلایقه پشت و پا اوردم **بیت** کوکلدن محو ایدوب
دنیا هواسن • قومادم انده حقك ماسواسن • برکون
اتفاق بر مهم ایچون بازاره واروب کوردم که بر صیاد
برجفت هدهدی قفسه قومش کیدر بیچاره لر محبس قفسده
بر برینك حالنه کریان و کرفتارلك بلاسندن تنور غمده
بریان خدادن مژدهٔ خلاص دیلیوب افغان ادربونلرك
حالنه ترحم ایدوب قصد ایتدم که صیاددن آنلری صاتون
الوب بند بلادن رها قلم بو وسیله ایله حبس عذابدن ایزدیکی
دولت آزادی ابدی یه مترصد و مترقب اولم صیاد آنلره ایکی
درم بها تعیین ایدوب اکسوکه رضا ویرمدی بنده همان
ایکی درهمه مالك ایدم متردد اولوب نفس حریص اول
ایکی درمك عدمن جایز کورمدی خاطر دخی قادر ایکن
اول بیکناهلری بند قفسده قومغه مذهب مروتده
رخصت بولمدی آخر توکل کلی ایدوب قیمت معهودی ویروب
ایکیسن دخی الوب شهردن طشره بر خالی یره کتدم و باشمه
اوزره چوروب رضاء الله ایچون مالمدن آزاد ایتدم آنلر
دخی بر ویرانه دیوار اوستنه چقوب بکا آواز ایتدیلر و ننه که

حق‌شناسلك رسمی در زبان نیازله اعتذاره آغاز ایتدلر
و ایتدلر بو احسانك حقیقا فاتنه و بو انعامك تمام مجازاتنه
قادر دكلوز اما بو دیوار التنده بر صندوقچه وار در كه
پر گوهر شاهوار در اگرچه بو نعمت مقابله سنده بی قدر
و بیقیمت در اما عجالة الوقت شرف قبول ارزانی بیورلرسه
كمال منت در بن انلرك بو گفتارندن تعجب ایتدم و استغراب ایله
آنلره خطاب ایدوب ایتدم عجب حكمتدر كه زیر خاكده صندوقچه
پر جوهری گورسز زیر خاشاكده رشتهٔ دامدن غفلت قیلور
سز جواب ویردلر كه چون حكم قضا نازل اوله و فرمان قدر
جریان بوله دیدهٔ عقل جریان بوله دیدهٔ عقل رمد جهالت ایله خیره
و روز بصیرت ظلمت غفلت ایله تیره اولور اول محلده نه عاقلك
بصیرتی اثر قیلور و نه عارفك بصرنده نور و فرقان قالور بو
جمله یه باعث اول حكم الهی در كه بو حالاتك ضمننده حادث
اولور بیت هرچه نازل اوله امر قضا • هوش مدهوش
اولور بصر اعما • بو حكایت شاه جهان پناه قضا و قدره بنده
و بیوردغنه گواه در حكمای حكمت شعار بو معنیی رباعی
ایله اشعار ایتمشلردر رباعی گر كار تو نیكست بتدبیر
تو نیست • ور نیز بدست هم ز تقصیر تو نیست • تسلیم
و رضا پیشه كن و شاد بزی • كین نیك و بد جهان بتقدیر تو
نیست • پس ایتدی ای شاه بن اول دیوار التنی قازوب
دیدكلری گبی اول صندوقچه بولدم و اچنده اولان جواهر
سلك ضبط چكوب محافظه سی بابنده مبالغه قلدم حالیا
استانهٔ اسمان دفعته مرفوع بنده نه منت اولدر كه ملك مثال

مبارك ارزانی بیوره تا اول درج جواهری خزانهٔ عامرهٔ ایچون
قید ضبط ربط اولنه شهزاده ایدی بو تحفه‌یی سن اکدك
برنك غیری شریك اولمز و بو نهالی سن دکدك ثمرنده اخری
مشارك قلمق خلاف شرط انصافدر بو جواهر حکمت که لآلی
سلك بیانه چکدك بزه یتر و بو درج نصیحت که نفائس دانش و معرفت
در بزه کفایت ایدر که صراف عقل قندك کوهر کلام صاحب هنردر و
مس قلبی اکسیر حکمت ایله زر تمام عیار اولمق سببیدر **مثنوی**

زر کوهر در رحکمت کلامی	خصوصا محکم اولا انتظامی
قچن حکمت سوزن فهم ایلیه کوش	سماعی روحی ایلر مست و مدهوش
دل و جان ایلر استقباله آهنك	اولور بغربیه باصر غنچه وش تنك
اولور خندان اکله چشم نمناك	بولور شادی انکله جان غمناك
اردسه مرده جسمه زنده ایلر	دل و جان سمعی تابنده ایلر
تعالی الله زهی شان الهی	ایدر آب حیات اصلز سیاهی
چو بو شان الهی وار در آنده	عجبمی بر اد رسه دلده جانده

چون پند پای حکیم بو فصل پر اصلی اخر اتدی و مضمون صفای هوشمند
بو داستان ایله پایانه بتدی رای دابشلیم مراسم خدمت و لوازم مدحتی
ادا ایدوب ایتدی بحمد الله که یمن حکمت حکیم عالی مرتبت ایله نقاب
خفا چهرهٔ مقصوددن مرتفع اولوب غایت مأمول و نهایت مسئول
هنر دانای سامی منزلتك برکت صحبت ایله حصوله موصول اولدی
مثنوی جزاك الله که جانم کوزن آچدك • کوزومه قرة شو
جانان یوزن آچدك • امیدم یوزنك آچدك نقابن • کیدردك
دیك دیلدن حجابن • بولم پر نور اولدوب ای مهر روشن • خلاص
اتدك ضلالت ظلمتندن • خضر وش ما که رهبر اولدك ای جان •

اچوردك مرده جسمه آب حیوان • حالیا متضرعدر كه حكیم روشن
ضمیر بو حقیرك ناصیهٔ ملتمسنه دست رد اورمیه و محقردن كه فرط اخلا
صمدن سلك حكمت اختصاصنه هدیه كتوردم استنكاف بیورمیه
نیست بر طبع نازكت پنهان • نكتهٔ تحفة الفقیر حقیر • برهمن ایتدی
ای ملك بن كوشهٔ دنیاده فقر له فخر ایدن نفسمه پیشه وزاد قناعتی
كند و مه توشه ایدوب دامن دلمی لوث علایقدن پاك و آیینهٔ ضمیر
منك عوایقدن تابناك اتمشكن هیچ وجهله ممكن میدر كه بر دفعه
دخی زنك قاذورات دنیا ایله آلوده و ژنك كدورات یا فها ایله اندوده
اولم **فرد** بدنیا ناتوان آسوده بودن • دریغ آمد مرا آلوده
بودن اما اكر پادشاه سعادتمند دلرسه كه بو خدمت ایله بن درجمند
ایدوب طوق منتن تا قیامت كردنمه بند ایلیه توقع ایلرم كه بو جواهر
حكمت و لآلی معرفتی رشتهٔ تالیفده ترصیع و توصیف ایدوب و
جمیع امورنه پیشنهاد ایدوب قواعد احكام سلطنتی آنك اوزرنه
بنیاد ایلیه و همواره بو وسیله ایله بنی مزایاد خاطر عاطردن یاد ایدوب
اوقات مستطابه ده دعوات مستجابه ایله یاد ایلیه لر كه بر موجب مضمون
لا یرد دعاء الامام العادل دعاء سلاطین عدل آیین عز اجابته
مقروندر رای كلام حكیم روشن رایه شرف قبول ارزانی بیوردی
و همان دم برهمنی وداع ایدوب ینه دار الملكنه رجوع قلدی و او لجواهر
حكمی كه درج دهان حكیمدن النه كیردی رشتهٔ تالیفده انتظام ویردی
و دائما سوانح اموردە بو مواعظه التجا ایدوب همواره وقایع دهوردە
بو نصایحدن استمداد ایدردی **قطعه** آنكه او پی روی پند
خردمندان كرد • آخر الامر بسر منزل مقصود رسید • وانكه شد
منحرف از جادهٔ راست روان • راه كم كرد ز مقصود نشانی نشنید •

چون خجسته رای بو داستان بی نظیری بدایتندن نهایتنه دك تعبیر دلپذیر ایله تقدیر قلدی همایون فال کل سیراب کبی بساط نشاطه وزره آچلدی ونهال حالی چمن اقبالده سرافرازلغه آغاز ایتدی ووزیری عواطف خسروانه ایله امیدوار ایدوب دیدی دلن کحل الجواهر التفات شاهانه ایله منور قیلوب ایتدی **فرد** زهی تقریر دلجویت تماشاکاه روانی • بیان شافیت نزهت فزای روح انسانی • بو قصه شیرینك بیانیله کام جانمزی پر شهد حکمت ایتدك وبو حکایت رنکینك اداسیله زمین حالمزده تخم سعادت اکدك من بعد دستور العمل احکام جهانبانی بو نصایح کافیه دن غیری اولمسه کرك وکارنامه عمال الحکم رانی بو مواعظ شافیه دن غیریله قلنمسه کرك بو کلمات بی نظیر درون دلمزده بویله جایکیر اولوب بو مرتبه ده تاثیر ایتدوکنه سبب دکلدر الا صدق نیت وصفای طویت وزیر روشن ضمیر زیرا که کلام کافی اکرچه که فی حد ذاته شوب کذبدن صافی اوله قائلك آلوده لکی جهتندن نتیجه صفا ویرمز ومواعظ ونصایح که باوجود که عین حکمتدن لایح اوله کوینده نك تساوق قلبی سببی ایله اول سامعه تاثیر اتمز **قطعه** دامن آلوده کر خود همه حکمت کوید • بسخن کفتن نه بیاش بدان بر نشود • آنکه پاکیزه دست از بنشیند خاموش • همه از سیرت زیباش نصیحت شنود • خجسته رای دعا رشته دایه بند ایتدی وکلام ملکی که ملك کلام ایدی پسند ایدوب ایتدی اولکه زبان حکمت بیان شاهنشاهیدن شرف صدور بولدی محض صواب وکتاب حکمتدن بربابدر واقعا کلام اهل دروغ بی فروغ اولور وآتش درمنه کبی برآنده انطفا بولور اما کلام اصحاب صدق وصفا تباشیر صبح صادق کبی دایما نور وضیا ویرور وشعله خورشید کبی ساعت بساعت نورانی کوردینور **مثنوی** ندکلو صبح کاذب قلسه تزویر • قیلمز قلب شبدن نوری تاثیر • طویلور عاقبت کذب وخطاسی • همین

بایتز

پاینده قالور یوز قراسی • همایون فال خجسته رایی بر دفعه دخی نوازش بیوروب
رایت رفعتن دروه چرخ برینه ییتوردی خجسته رای آثار صفت پسندیده شاهی و
انوار اخلاق حمیده شاهنشاهی مشاهده ایدوب ثنای مدحتی واداء دعاء دولتی
بو ابیات ایله تمهید بیوردی • توای شه بخوبی اخلاق خویش • سبق بردی از پادشاهان پیش •
زهی دین دانش زهی عدل وداد • زهی ملك وملت که پاینده باد • مجلس بو مقامده تمام
اولدی وکلام بو دعا ایله اختتام بولدی همایون فال دخی رای دابشلیم کبی بو لطایف اخبار و
امثالی صحایف اخلاق واعماله ثبت ایدوب تشیید مبانی عدل واحسانده وتمهید قواعد
نظام احوال انسانده سعی موفور وبذل مجهود ایتدی وصفحات روزکارده نام ممدوح
وذکر محمود یادکار قودی کندی بیت دو چیز حاصل عمرست خیر ونام نکو • وزین
چو درکذری کل من علیها فان • مباش درپی آن ازکام خلق برآر • کزین دو کار بیابی
سعادت دو جهان • بو درر اولجواهر حکمت نشان که بر مقتضای زبان زبان وخامه خامه
زبان آنی سلك بیانه چکدی ودهقان قریحه جامده آنك رمین نظم وانتظامنده سعی
واهتمام تخمن اکدی مکارم اوصاف افاضل انامدن متوقع ومحاسن اخلاق اماثل عالی
مقامدن متضرعدر که بو کلمات ناسنجیده وبو عبارات ناپسندیده یه ذیل اغماض
واغضایی شامل قیلوب بو کمینه نك سقطنه عین سخط ایله ناظر اولمیوب عین رضا
ارزانی بیوره • دد که درین سینه نهان داشتم • یك بیك از دل بزبان
داشتم • کر بد وکر نیك فکندم به پیش • پوش بدا من به نکوی خویش •
چونکه بدین پایه رساندم کلام • به که کنم ختم سخن والسلام • والحمد لله علی
الاتمام وعلی الرسول افضله
الصلوة والسلم
تمت

Dijeau de l'isle de Chio · mousseau L

Fonetty 1782.

Fonton

Fonton

Desal

1772

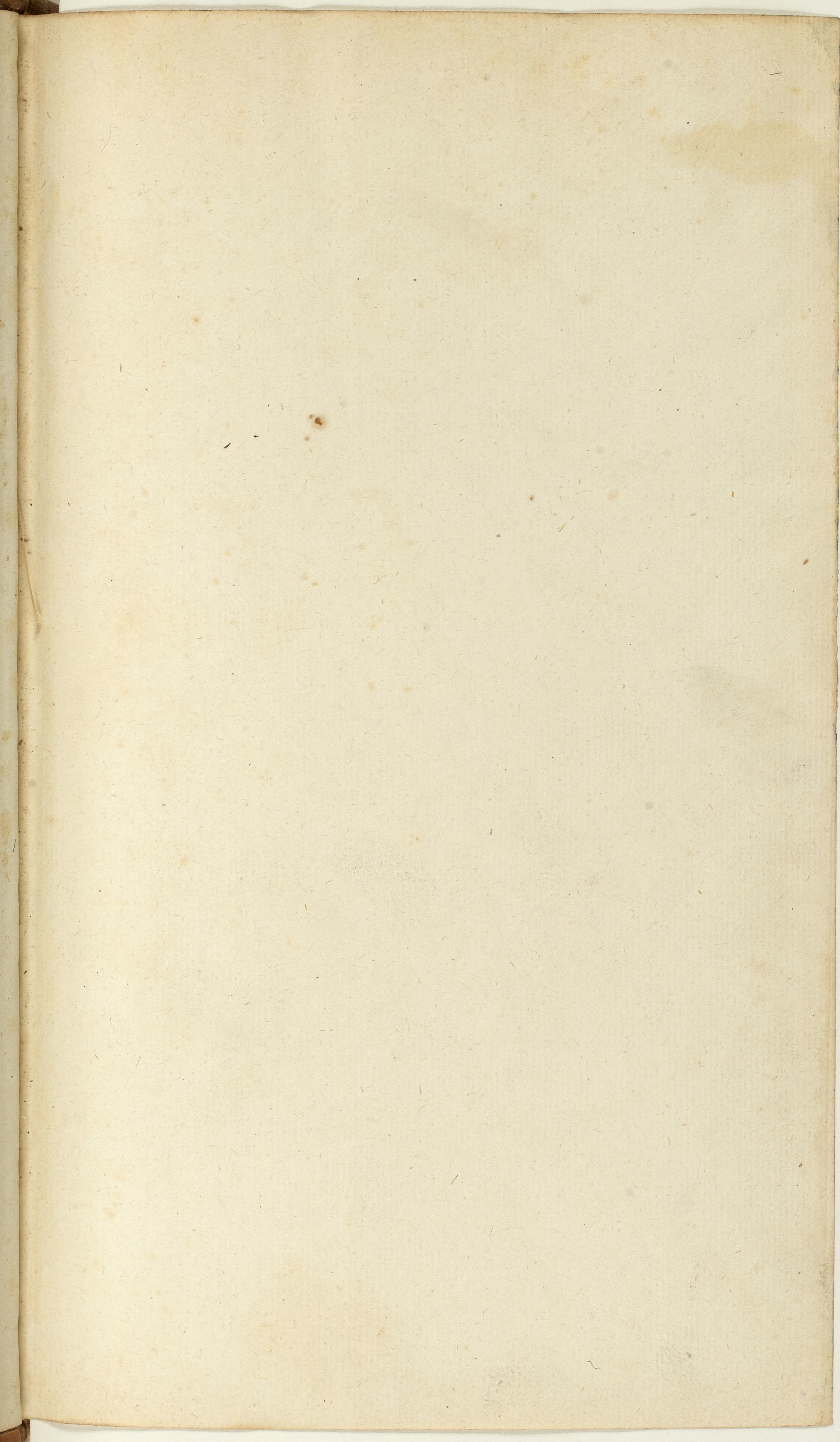
Deval 1772

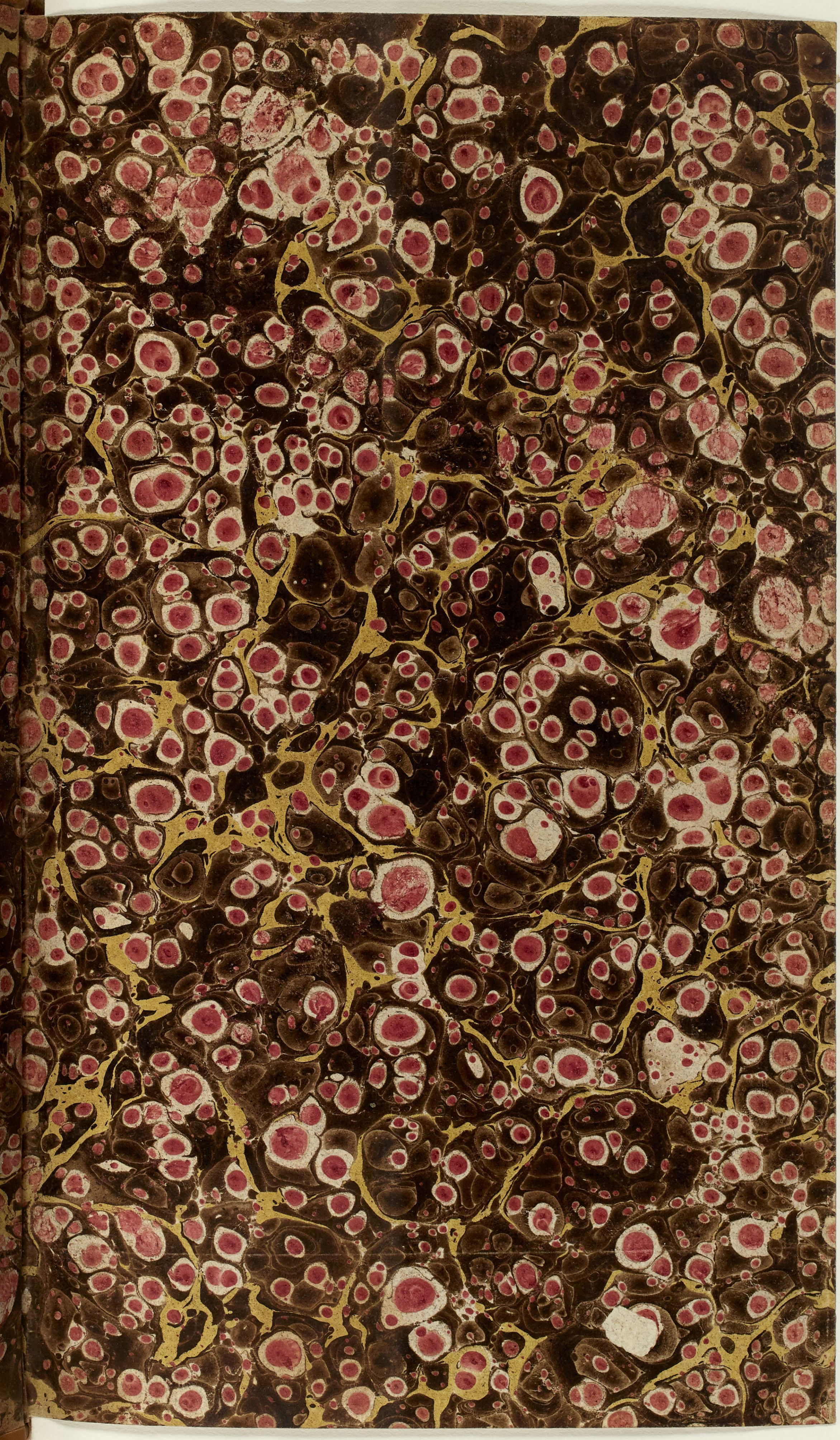
Fonetty Fonton

Fonton de Smirne. 1780

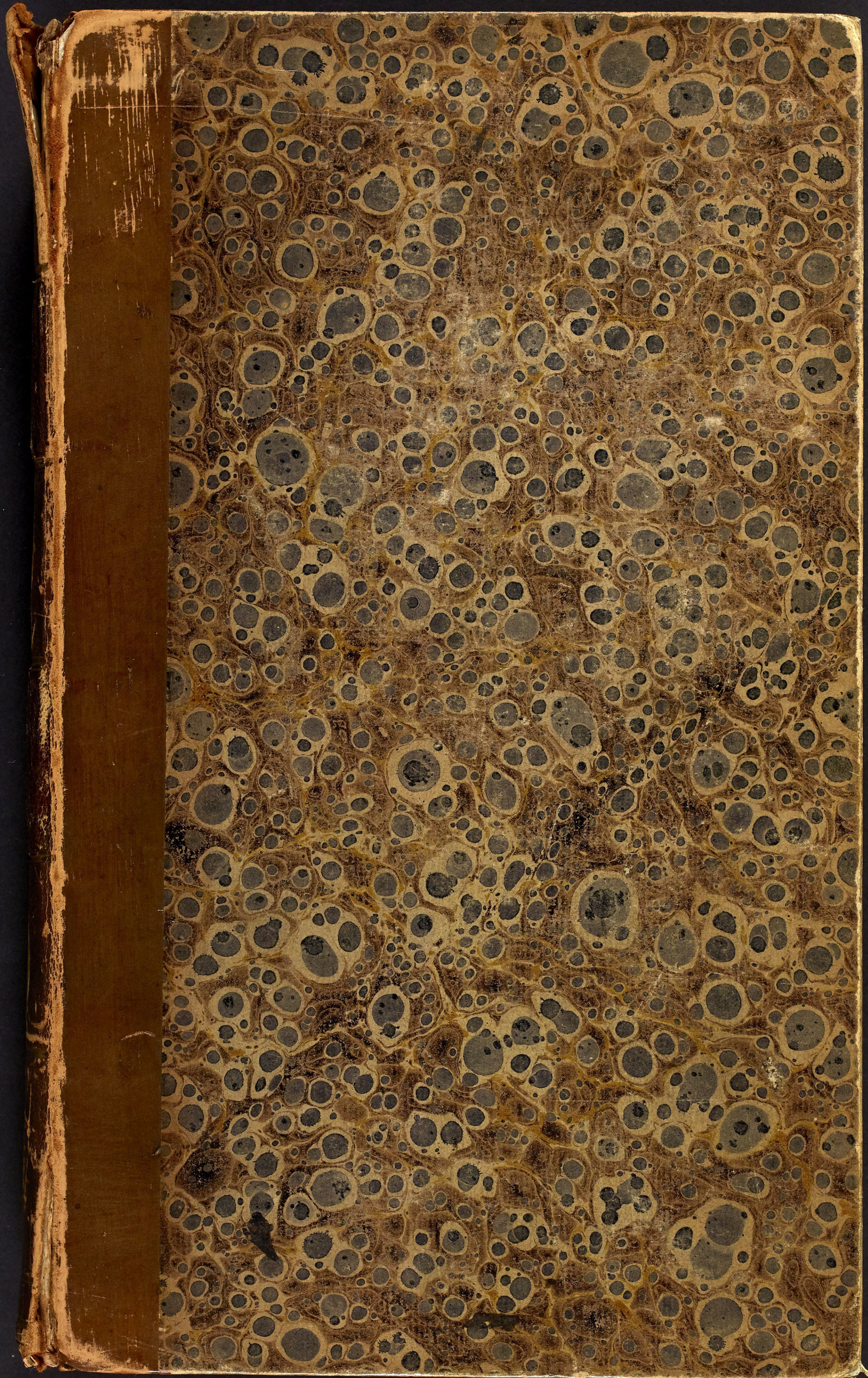
E. Rouet 1864.5

Fonton Dalep 1780

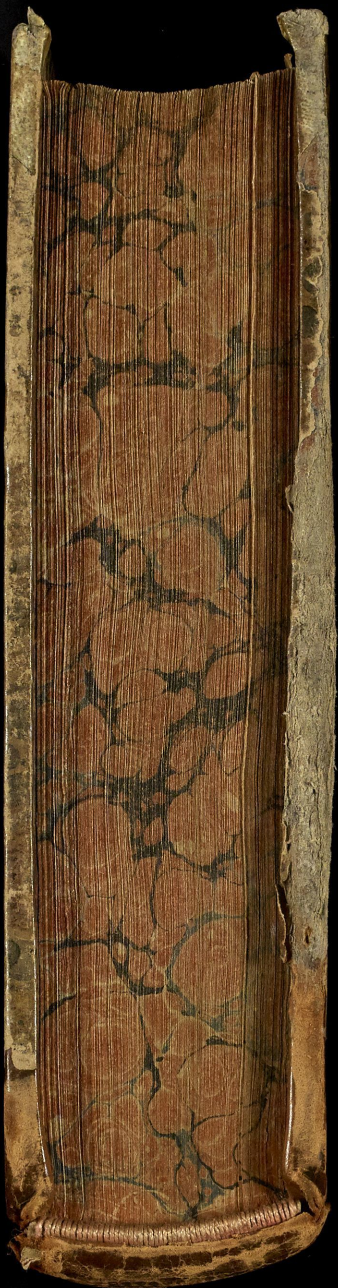

La comtesse Fanny de Beauharnais a été immortalisée dans cette épigramme de Lebrun souvent citée:

Eglé, belle et poète, a deux petits travers:
Elle fait son visage; et ne fait point ses vers.